

ወንጀልና ቅጣት

ፊዮደር ደስቶፕቭስኪ

ተርጓሚዎች
ካሳ ገህይወት
ፋንቱ ሳህሌ

ሻማ ቤት

ሻማ ቡክስ

የሻማ ኃይተ.የግ.ድ. ክፍል

አዲስ አበባ፣ ኢትዮጵያ

ሙሉ የባለቤትነት መብቱ የተጠበቀ ሆኖ በጽሁፍ በተሰጠ ፈቃድ ካልሆነ በስተቀር ይህን መጽሐፍ እንደገና ማሳተም፣ መቅዳት ወይም መተርጎም አይቻልም፡፡

ያለ የጽሁፍ ፈቃድ ወይም በኢትዮጵያ የፍትሕ ብሔር ሕግ አዋጅ ቁጥር 165/1960 ርዕስ 11 የሰነ ጽሁፍና ኪነጥበብ ስራዎች ባለቤትነትን በተመለከተ ክላንቀጽ 1647 እስከ አንቀጽ 1674 በተደነገገው መሰረት ካልሆነ በስተቀር ከመጽሐፉ አንድ አንቀጽ እንኳን መልሶ ማሳተም መቅዳት ወይም በሌላ መልክ ማሳተምና ማስራጨት አይፈቀድም፡፡

ከዚህ ሕትመት ጋር በተያያዘ በባለቤቱና በህግ ያልተፈቀደ ተግባር የሚፈጽም ማንኛውም ሰው ለሚያደርሰው ጥፋትና ጉዳት በወንጀልና በፍትሔ-በሥር ሕግ ተጠያቂ ይሆናል፡፡

የመጀመርያ ሕትመት 1997 ዓ.ም

አሳታሚ ሻማ ቡክስ

የመ.ሰ.ቁ. 8153

አዲስ አበባ፣ ኢትዮጵያ

በሴንትራል ማተሚያ ቤት ታተመ

ፕሪዝን ፌሎሽፕ ኢትዮጵያ (Prison Fellowship Ethiopia, PFE) "የአገሪቱን ፍትሕ ሥርዓት ለማፋጠንና የታራሚዎችን ሕይወት ለመሰጠት" የሚል ራዕይ ሰንቆ እ.ኤ.አ በ1992 የተቋቋመ መንግሥታዊ ያልሆነ ድርጅት ነው። በዚህም ረገድ ድርጅቱ ከተቋቋመበት ጊዜ አንስቶ በአገሪቱ ውስጥ ካሉት መቶ ሃያ አስር ቤቶች መካከል በሰባ ስምንቱ ውስጥ በተለያየ መልኩ ተንቀሳቅሷል።

ፕሪዝን ፌሎሽፕ ኢትዮጵያ የታራሚዎችን ሰብዓዊ መብት በማስከበር ረገድ የማይናቅ ተጨባጭ አስተዋፅኦ አበርክቷል። በዚህ አኳያ የተያዙ፣ የተከሰሱ እና የፍርድኞችን መብት በተመለከቱ ሰፍትሕ እካላት የተለያዩ አውደ ጥናቶችን አዘጋጅቷል። ሰብዓዊ መብቶችና የፍትሕ አስተዳደር ከተውገም የማይነጣጠሉ የአንድ ሳንቲም ሁለት ገፅታዎች መሆናቸውን በመረዳት የፍትሕ እካላትን አትም በመገንባት ላይ ያተኮሩ የተለያዩ አውደ ጥናቶችና ስልጠናዎች ተደርገዋል። በዚህ ወቅት በአገሪቱ በመካሄድ ላይ ላለው የፍትሕ ስርዓት ማሻሻያ እንቅስቃሴ ላይ ላቅ ያለ አስተዋፅኦ አበርክቷል። ፍትሕ ለአንድ አገር እድገት ያለው ጠቀሜታ በእጅጉ የጎላ እንደሆነ አጠራጣሪ አይደለም። ትክክለኛ ፍትሕ የአንድ አገር ፖለቲካ፣ ኢኮኖሚ እና የመልካም አስተዳደር እድገት አወንታዊ ገፅታ ነው። በሌላ ጎን ፍትሕ ለአንድ ሀብረተሰብ ፖለቲካ፣ ኢኮኖሚ እና መልካም አስተዳደር መገኛ አይነተኛ ቁልፍ ነው። ስለዚህ ፍትሕ ለሁሉም ሰህሉም ስፍራ እጅግ አስፈላጊ ነገር ነው።

እንደሚታወቀው በአገሪቱን የወንጀል የፍትሕ ሥርዓት አፈፃፀም ደካማ ከመሆኑ የተነሳ ቁጥራቸው እጅግ የበላ ሰዎች ፍርድ ሲያገኙ ለአመታት በማረሚያ ቤቶች ይቆያሉ። ስለዚህ ፕሪዝን ፌሎሽፕ ኢትዮጵያ ከፌዴራልና ከክልል ፍርድ ቤቶች፣ ከፖሊስ፣ ከሚረሚያ ቤቶች፣ ከፍትሕ ሚኒስቴርና ከክልል ፍትሕ ቢሮዎች ጋር በጋራ በመሆን በፍትሕ መዘግየት ምክንያት የተከማቹትን ፋይሎች (Backlog Files) የታዩ ሲሆን በሺህ የሚቆጠሩ አስረኞች በነፃ ተለቀዋል። ብዙ አስረኞች ደግሞ ጥፋተኝነታቸው ተረጋግጦ ተገቢውን ፍርድ አግኝተዋል።

በሌላ በኩል ፕሪዝን ፌሎሽፕ ኢትዮጵያ የታራሚዎችን ሕይወት ለማሻሻል ካደረጋቸው ተግባራት መካከል የሚከተሉትን መጥቀስ ይቻላል። የሽንት ቤት፣ የመኖሪያ ቤት፣ የመታጠቢያ ቤት፣ የልብስ ማጠቢያ ስፍራዎች፣ የውሃ ማጠራቀሚያ ገንዳዎች እና የባዮ ጋዝ ገንባታዎች በስፋት ተከናውነዋል። በተጨማሪም የተለያዩ የቤት ዕቃዎች፣ የሕክምና መሳሪያዎች፣ መድሐኒቶች፣ የተለያዩ አልባሳት፣ የመፀዳጃ እቃዎች፣ ብርድ ልብሶች በበርካታ አስር ቤቶች ተበርክተዋል። በሳ ፈቃደኛ ሐኪሞችን ከአገር ውስጥ እንዲሁም ከውጪ አገር በማስማራት በሺህ የሚቆጠሩ ታራሚዎች ሕክምና እንዲያገኙ ተደርጓል። በታራሚው ባህሪ ላይ ለውጥ በሚያመጣ መልኩ የምክር፣ የትምህርትና ክትትል ተግባራትም ተከናውነዋል።

በቀጣይም ፕሪዝን ፌሎሽፕ ኢትዮጵያ ፍትሕ ለሁሉም (Justice for All) በሚል እሳማ ከኢትዮጵያ ሰብአዊ መብቶች ኮሚሽንና ከፍትሕ እካላት ጋር በጋራ በመሰራት በአገሪቱን ለውጥ ማምጣት እንዳለብን ፅኑ እምነታችን ነው።

ስለ ፕሪዝን ፌሎሽፕ ኢትዮጵያ /PFE/ በአጭሩ እንዲህ ከገለፅን በኋላ በእውቁ ፀሐፊ ፊዮደር ደስቶየቭስኪ የተፃፈውንና በእምሳዳደር ካሳ ገ/ሕይወት እና በአቶ ፋንቱ ሢሕሌ የተተረጎመውን "ወንጀልና ቁጣት" የተሰኘውን መፅሐፍ ለሕትመት እንዲበቃ አስተዋፅኦ ለማድረግ በመቻላችን የተሰማንን ደስታ ለመግለፅ እንወዳለን።

ይህ መፅሐፍ በኢትዮጵያ በመከናወን ላይ ላለው የፍትህ ስርዓት ማሻሻያ መርሐ ግብር የማይናቅ አስተዋፅኦ እንደሚያበረክት እንዲሁም በሙያው ለተሰማሩ ሁሉ ማበረታቻ እንደሚሆን ፅኑ እምነት አለን።

ዳንኤል ገስላሴ (ፓስተር)
ዋና ሥራ አስኪያጅ
ፕሪዝን ፌሎሽፕ ኢትዮጵያ

ማሳሰቢያና ምስጋና

በቀድሞ ሶሻሊዊት ህብረት በስራ መስክ ተሰማርተን ከነበረው መካከል የዚህ መፅሐፍ ተርጓሚዎች በሰነድ ሰው ምስክር ክእለት የሩሲያ ደራሲያን መካከል ለአገራችን አንባብያን የሚበጅ የማንን ድርሰቶች ብንተረጉም ይሻላል በሚለው ጥያቄ ዙሪያ በየጊዜው እንወያይ ነበር። በወቅቱ እንስራበት የነበረው ፕሮግራሙ በሚል ስም የሚታወቀው አሳታሚ ድርጅት ለህትመት ካበቃቸው እውቀት መፅሐፍት መካከል በትውልድ ኢትዮጵያዊ ስለነበሩት ቅድመ አያቱ አሊክሳንደር ፕሸኪን የደረሰውን “የታላቁ ጴጥሮስ ጥቁሩ ባለሚልን” የሌቭ ቆልቶቶቹን “ቤተሰባዊ ደስታን” “ክድግስ መልሰን” እና “የኢቫን ኤሊች ህልፈትን” የፊደራል ደስቶቶቹን “ድሆችን” እና “ብሩህ ሌሊትን” በዋሲንት መጥቀስ ይቻላል።

በፕሮግራሙ አሳታሚ ድርጅት ስንሰራ ያነበትነውን ልምድ መሰረት በማድረግ አሁንም ለሀገራችን አንባቢያን ቢቀርብ አድናቆት ይቻረዋል ብለን የገመትነውን የፊደራል ደስቶቶቹን “ወንጀልና ቅጣት” የተሰኘውንና በመላው አለም እውቅና ያተረፈውን ተወዳጅ ልብወለድ አስከትለናል። መፅሐፉ የልብወለድ አፍቃሪዎችን የንባብ ጥማት ለማርካት ታስቦ የተዘጋጀ ሲሆን፣ በተለይም ደግሞ ለፍትህ አካል አባላት የሚሰጠው ጠቀሜታ የኅላ እንደሚሆን አያጠያይቅም።

ለፍትህ የቆሙ ወገኖች መሰረታዊ አላማ ወንጀልን ማጋለጥ እንደመሆኑ መጠን ባለሙያዎቹ ልብ ሰፊነት፣ ስክነትና ታታሪነት ሊሰርዕባቸው እንደሚገባ አያጠያይቅም። ወንጀል ከተፈፀመበት ስፍራ ቀድሞና ፊጥኖ መድረስ የማይታለፍ ተግባራቸው ቢሆንም በችኩልነት ካንድ መደምደሚያ ላይ መድረስ ደግሞ ንፁህንን ስለባ ማድረግ ብቻ ሳይሆን በአጠቃላይ የፍትህን ጉዳይ ጥያቄ ውስጥ ስለሚከተ የሰው ልጅ ደህንነት ተጠብቆና የህግ የበላይነት ተረጋግጦ ባገራችን ሰላም እንዲሰፍን ለፍትህ መጓደል አስተዋፅኦ ከሚያደርጉ አባራሮች መታቀብ የግድ ይሆናል። ሁኔታዎች እስከፈቀዱ ድረስ የወንጀል ተጠርጣሪን ተቻኩሎ በቁጥጥር ስር ከማዋል ይልቅ በሰው መከታተል የመረጃን መረብ እንደሚያጠናክር ከወዳጁ መፅሐፍ ራሱ ስለሚጠቁም እያንዳንዱ መርማሪ ፍትህዊ አሰራርን ሳይነፍግ፣ ሚዛናዊ የሙያ ብስለትን ከሚወክሉት ገሀ ባህሪያት ልብ ወለዱ የሚያነሳቸውን ቁም ነገሮች ከጨበጠ በአእምሮው የሚቀረፀውን የምርመራ ጥበብ እንደሚያግብር ጥርጥር የለውም።

ይህ ልብወለድ በተለይ በወንጀል ምርመራ መስክ ለተሰማሩ የህግ ሰዎችና ባለሙያዎች አገናኝም ፋና ወጊም ስለሆነ ከመፅሐፍ መደርደሪያቸው ላይ ምንጊዜም ባይለያቸው ብዙ እርባና ይቀስሙበታል።

መፅሐፉን ተርጉመን ከአጠናቀቅን በኋላ “ሕያው ስራ ስለሆነ ብርታቱን ይስጣችሁ ግፉበት” ያሉን ብዙ የሰነድ አፍቃሪዎች ቢሆኑም በስራው ሳንታክት እንድንቀጥል ብርታት የሆነን ከሚሸነር ወርቅነህ ገበየሁና ሻለቃ ዓለም ሰገድ ገሆህንስ የሰጡን የሞራል ድጋፍ ነው።

በመጨረሻም ከዚህ ታዋቂ ልብወለድ በተጨማሪ ለሲቪክ ትምህርት የሚጠቅሙና እንደ ደስቶቶቹን ስራዎች መልካም ዜጎች ለማፍራትና ለማንፅ የሚረዱ ሌሎች መፃሕፍት ማዘጋጀትን እንደ እንድ የሙያ መስክ ቆጥረን ፍትህ ነክ ባላችንን ለማጸበር እንድንገፋበትና እንድንበረታታ በምክርም በሃሳብም ከጎናችን ላልተለዩን ዶክተር ገብረአብ ባርናባስና አቶ ሀሰን ሸፋ ልባዊ ምስጋናችንን እናቀርባለን።

አምባሳደር ካሳ ገ/ህይወት
ፋንቱ ሳህሌ

መግቢያ

ደስቶዩቭስኪ ወንጀልና ቅጣት (Crime and Punishment) የተሰኘውን መፅሐፉን መድረስ የጀመረው በ1865 ነበር። በዚያን ጊዜ የአርባ አራት አመት ጎልማሳ ሲሆን እንደ ጥናው የመፅሐፉ ገፅ-ባህሪ እሱም በፀጉሩ ልክ እጻ ነበረበት።

ደስቶዩቭስኪ ልቦለዱን አስመልክቶ ራንግል ለሚባለው ወጻጁ የካቲት 12 1866 በግፊው ደብዳቤ ላይ የሚከተለው ይነበባል፡- 'ልቦለዱን የማዘጋጀቱ ስራ ከግዛት ስራ ይበልጥ ከብደኛል። ስድስት ክፍሎች ያሉት ትልቅ ልቦለድ ነው። በህጻናት ወር መጨረሻ ላይ አብዛኛውን ክፍል ዕፈ በእጄ ከአስገባሁ በኋላ ማሻሻል እንደሚኖርብኝ ስለገመትኩ አታጠልኩት። በየወሩ 108 የሚሆን ገፅ ለአሳታሚ ድርጅቱ መላክ አለብኝ። ይህን ማከናወን በጣም ቢከብድም እእምሮዬ ስላም ካገኘ ልወጣው እችላ ይሆናል። አንድ ልቦለድ የፈጠራ ስራ እንደመሆኑ መጠን ዕፍ ማቅረብ የሚቻለው የደራሲው እእምሮ መላ ሰላም ሲኖረው ነው። እንዲያ መሆኑ ቀርቶ ግን እጻህን ባለመክፈልህ ዘብጥዎ ትወርዳታለህ እያሉ አራጣ አበዳሪዎች በየጊዜው ያስፈራሩኛል። ያለሁበት ሁኔታ አስቲ ይታይህ! ሞራሌን እየነካው ቢረብሽኝም ተጭብኬ መሃፍ አለብኝ! እንዳንዴማ መቋቋም የማይችሉት ነገር ይሆንብኛል። በእጻ ሲበብ ታስፈ ስራውን መጨረስ ካልቻልኩ ሁሉም ነገር ያበቃለታል።'

ከእሳቱ ወደረመጡ እንዲሉ በዛ ላይ ደግሞ የሚጥል በሽታ ነበረበት። ይሁንና፣ በሽታውን ተቋቁሞ፣ አራጣ አበዳሪዎቹም ወደዘብጥዎ ሳያወርዱት ቀርተውና የተወሰነ የአእምሮ ሰላም አግኝቶ ከ1866 መጨረሻ በፊት የልቦለዱን ስራ እንደሚገኝም አጠናቀቀ።

የዚህ ልቦለድ መሰረታዊ ሀሳብ ደራሲው ከውትድርና አለም ወጥቶ ለስነሰህፍ ተገዢ ከሆነበት ጊዜ ጀምሮ በአእምሮው ሲመሳሰል ነበር። ለምሳሌ ያህል ይህን ታላቅ ልቦለድ ከመሃፍ በፊት በቀረበው ድርሰቱ ላይ የሚከተለው ቃል ሰፍሯል፡- 'አንድ ወንጀለኛ ብዙም የአላማ ዕናት የለው። ጤናማ አእምሮም ይዟል ማለት አይቻልም። ስለሆነም ነው በአእምሮው ውስጥ የሚመሳሰለው አሳፋሪ ሃሳብ ወደእኩይ ተግባር በአፋጣኝ የሚለወጠው። ወንጀለኛው ወንጀሉን እንደፈበመ ወድያው የመፀበት ስሜት በልቡ ውስጥ ይኖራል። የሚሞተውም ወንጀል በመፈበመ ሳይሆን ሰው የሚያሰኘውንና በውስጡ ያዘለውን የራሱ ምርጥ ባህሪ በማውገድ ነው።'

ወንጀልና ቅጣት የአለም ስነሰህፍ ካፈራቸው ታዋቂ ልቦለዶች አንዱ ነው። በአለማችን ላይ ተደጋግሞ የታተመና በሰፋት የተሰራጨ ልቦለድ ነው። የደስቶዩቭስኪ ስም በሩሲያ ስነሰህፍ ውስጥ በወርቅ ቀለም እንዲፃፍ ብቻ ሳይሆን ድንበር ሳይከልለው በመላው አለም እንዲታወቅ ያደረገ ነው። ለመድረክና ለፈልግ ስራ ተስማሚ በሆነ መልኩ በተደጋጋሚ ቀርቦ በብዙ ሚሊዮን የሚቆጠሩ ሰዎችን መንፈስ ያረካ ነው - መልካም ንባብ።

ወንጀልና ቅጣት

ወቅቱ የቢጋው ወር አጋማሽ ላይ ነው፤ ምሽቱ በጣም ይሞቃል። በዚያች ቅፅበት አንድ ወጣት እምብዛም ከማታፈናፍን ከዛች የመኖሪያ ክፍሉ ወጣ ብሎ ወደዋናው ጎዳና አቀና፤ በአካባቢው የነበረውን ድልድይ እትጣጫ በመስተል በገጣታ መጓዝን ተያዘው።

በዝው ላይ ቤቱን ያከራየችውን ያችን ነዝናዛ ባልቴት ከፎቁ ደረጃዎች ላይ ባለማግኘቱ በለስ ቀንታዋለች። ባለአምስት ፎቅ ሕንፃ ውስጥ የምትገኘው ያች አነስተኛ ክፍሉ መኖሪያ ቤት ሳትሆን ቁምሳጥን ብንላት ይሻላል። ቀለቡን የምትሰፍርለትና 'ክብካቤ' የምታደርግለት ይህች እከራይና ቀላቢ ባልቴት ከወጣቱ ክፍል ዝቅ ብሎ በሚገኝ ምድር ቤት ውስጥ ትኖራለች። ወጣቱ ከጤቱ በወጣ ቁጥር ሁልጊዜ ክፍቱን የሚውለውን የባልቴቷን ወጥቤት ማለፍ አለበት። በወጥቤቱ ደጃፍ ባለፈ ቁጥር የመከፋትና የመሸበር ስሜት ከፈቱ ይዘበባል። የባልቴቷ እዳ በፀጉሩ ልክ ስለነበረም እርሷን ለመሸሽ በገባ በወጣ ቁጥር ዘወትር መሸማቀቅ ነው።

የሚባኝነው፤ የሚደነግጠው ግን በተፈጥሮው ሁሞተ ቢስ ወይም በቀላሉ የሚበረግግ ስለሆነ አልነበረም። እንዲያውም ሀቀ የተገለበጠሽ ነው። ከቅርብ ጊዜ ወዲህ የመከፋትና የመብሳጨት ስሜት ስለተጠናወተው ክበር ከሁሉም የሚሸሸው። በጭንቀት ከሌሎች ተገልጦ በመኖሩ የተነሳ ቤቱን ከአከራየችው ባልቴት ጋር ቀርቶ ከማንም ሰው ጋር መጥኘት እርም ብሎ ከተወ ቆየ። ድህነት አድቆታል፤ የተዘፈቀበት ቀውጢ ሁኔታ ግን ከቅርብ ጊዜ ወዲህ የሚያሳበዘው ሆኖ አልተገኘም። የራሱን የቅርብ ከትትል የሚፈልጉ ጉዳዮች እንኳን ስሜት ስላልሰጡት ከናኮቴው ሊያተኩርባቸው አይፈልግም። እንደእውነቱ ከሆነ ቤቱን የአከራየችው ባልቴት የቱን ያህል በርሱ ላይ ብታወራ ብትዶልት እንኳን ለርሷም ሆነ ለሰብቅዋ ደንታ አልነበረውም። ይሁንና፤ ከደጃፍ አጠገብ ቆሞ የማይመለከተውን ፍሬከርስቢ ማዳመጡ፤ የቤት ኪራይ አምጣ ጉትጎታዋን መጋተሩ፤ ዛቻና ስምታዋን ስምቶ አሳማኝ ምክንያት እየፈጠሩ ውሸት መደርደሩ መናገር የማይሞክር ሆነበት። እንደ አይጥ አድብቶ እየተሸማቀቀ ቁልቁል በደረጃው በመውረድ የማንም ፊት ሳይገርፈው ሹልክ ማለት ግን ሺህ ጊዜ የተሻለ አማራጭ ክበር ለሱ።

ከዛ ገደማ እብስ ብሎ ወደጎዳናው እንዳቀናም ባልቴቷን ለመሸሽ ያደረገው መከራ ኦራሱን ሳይቀር መልሶ አስገረመው።

'ወይ እምላክ! ይህን መሰሉን ነገር በአንድ በኩል ወድጄ ባደርገውም በሌላ በኩል ደግሞ እንዲህ አይነቱ ትርኪ ምርኪ ነገር ያስጨንቀኛል። በእርግጥ ግን ሁሉም ነገር በሰው እጅ ውስጥ ነው። ከእጄ እንዲያፈተልክ የሚያደርገው ያ ፍርሀት ብቻ ነው። ይህ በመሰረቱ ትክክለኛ አነጋገር ነው። ሰዎችን ከሁሉም በላይ የሚያስፈራቸው ምን እንደሆነ ባላውቅም አዲስ እርምጃ መውሰድ፤ ወይም ያልተለመደ አዲስ ቃል መናገር ከሁሉም በላይ የሚያስፈራቸው ይመስለኛል። መለፍለፍ ግን በጣም አበዛሁ። ስለምለፈልፍ ይሆን እንዴ ምንም የማልሰራው። ምናልባት ተቃራኒውም ትክክለኛ መሆን ይችላል። ከራሴ ጋር

መንጋገፍን የተያያዙት እኮ ከአለፈው ወር ጀምሮ ነው። ሙሉ ቀን በዚያ አስቀያሚ ክፍል ውስጥ ታፍኜ የባጥ የቆጡን ሁሉ አወጣጠ፤ አወርዳለሁ። እስቲ አሁን ወደዚያ ምን ወስድኝ? በርግጥ አሁን እኔ እንዲህ የማድርግ ሰው ነኝ? ጭራሽ አይደለሁም። የማይጨበጠውን ሁሉ እየዳሰስኩ ራሴን መልሽ እዝናናለሁ። በአሻንጉሊት መገኛናት! እውነትም አሻንጉሊት! በማለት በፊቱ ላይ ያልተለመደ ፈገግታ አየተጠበበት በሀሳብ ነንደ።

በጎዳናው ላይ የነበረው የእለቱ ሙቀት አያድርስ ያሰኛል። የሚከረፋው አየር፣ የሰው መጨናነቅ፣ በየቦታው የተበካ አሸዋና ሲሚንቶ፣ በጭቃ የተጨመላለቀው መሰላልና ሽክላ፣ በፒተርስበርግ በሚኖረውና ከከተማ ወጣ ብሎ ጎጆ ለመከራየት በማይችለው ዘንድ ሁሉ የተለመደው የበጋ ግማት ተደማምሮ የወጣቱን ስሜት ክፉኛ አስጨንቀውታል። በተለይ በዚያ የከተማ ክልል ከተስፋፋት መሸታ ቤቶች የሚመጣው የሚተነግጥ ቅርናት የአዘበት ቀን ቢሆንም እንኳ ከየስርቻው ወጥተው የሚያጋጥሙትን ሰካራሞች ሲያይ የጉድ ጉድ በእንቅርት ላይ ጆሮ ደግፍ ሆነውበታል። ያ ሁሉ የሚያንሸግሽ ስሜት ግን ለቅፅበትም ቢሆን ከወጣቱ የሰላ ፊት ላይ ድንገት ተገፈፈ። እንዲያውም ሆኖ በሚያማምሩ ጥቁር አይኖችና ቡናማ ዐጉር የታደለ ሸበላና ውብ ወጣት ነበር። ወዲያውኑ ግን በዙሪያው ያለውን ሁሉ ዘንግቶ በሰሜት ጭልጥ ብሎ ነገደ፤ እንዲያውም ህሊናውን የሳተ መሰለ፤ በአካባቢው ላይ ሳያተኩርና ደንታ ሳይሰጠው ወደ ማይታወቅ ዓለም ዝውን ቀጠለ። በየጊዜው እያጉረመረመ መልሶ መላልሶ ከራሱ ጋር ብቻውን ይነጋገራል፤ ይህ ደግሞ እርሱ ራሱ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ እንደተጠናወተው የተገነዘበው ልማድም እንደሆነበት የገባው አሁን ነው። በዛች ቅፅበት ነበረ አስተሳሰቡ የተምታታ፤ ለሁለት ቀን እህል ባለመቅመላም በአካል የተዳከመ መሆኑን ሙሉ በሙሉ የተሰማው።

አለባበሱ በጣም ዘግኝ ነበር፤ የቱን ያህል ግዴባሽ እንኳን ቢሆን እንዲህ አይነት የንብረት ልብስ ለብሶ በአደባባይ መዘዋወር የማያሳፍረው ሰው ይሾኛል ማለት ዘበት ነው። በርግጥ ግን በዚያ የከተማ ክልል በልብስ የሚማረክ አንድም ሰው ፊልሳ ማገኘት ያዳግታል። በየቦታው የተቆለለው የሳር ድርቆሽ ክምር፣ የዘመሙ ቤቶች ብዛት፣ በተለይ ደግሞ ጎዳናውን ያጨናነቁት ሰራተኞችና በመሀል ፒተርስበርግ ላይ የሚገኙት ሰብብ መንገዶች በአጠቃላይ ለከተማ ያልተለመዱ ስለሆኑ እንዳሻው የለበሰ ቢያጋጥም እንኳን ዞር ብሎ የሚያየው ሰው አልነበረም። በወጣቱ ልብ ውስጥ የቅሬታ ስሜት ስር ከመስደዱ የተነሳ ወደ አደባባይ ለብሶት የወጣው ቡቱቶ ቅንጣት ያህል እንኳ አላሳፈረውም። ሊያያቸው የማይፈልጋቸው አንዳንድ ጓደኞቹ ወይም የቀድሞ ወዳጆቹ አጋጥመውት ቢሆን ግን አም የተለየ ስሜት በተሰማው ነበር። ባልታወቀ ምክንያት በአንድ ትልቅ ጋራ ላይ ብቻውን ተሳፍሮ የሚሄድ አንድ ሰካራም 'አንት ጀርመናዊ ባርኔጣ ሻጮ' ትሰማኛለህ በማለት እያንባረቀ ጣቱን ቀሰረበት፤ ወጣቱም ቆም ብሎ ባርኔጣውን በሰሜት ጨምድዶ ያዘ። ባርኔጣው ረጅምና ክብ ሆኖ በጊዜው ከአንድ የታወቀ ዘመናዊ ሱቅ የተገዛ ነበር፤ አሁን ግን ነትባል፤ ከጊዜ ብዛት ተጨማሪል፤ ተበሳሰረል፤ የተሰማው የሀፍረት ስሜት ግን አልነበረም፤ በድንገት ባጋጠመው ሁኔታ ከመደናገጥ በስተቀር።

ግራ በመጋባትም 'ደረጃውም እውቄው ነበር! አስተውዬው ነበር! እኮ መጥፎው ነገር ይህ ነው! ሁሉን ነገር የሚያበላሽው ይህን አይነቱ ጥቃቅን ነገር ነው! ሳላውቀው

ባርኔጣዬ ሰው አይን ውስጥ አስገብቶኛል። የሰው አይን ውስጥ ያስገባኝም ያልተለመደ ስለሆነ ነው። ከቡራቶዬ ጋር አብሮ የሚሄድ አርጌ ቆብ እንጂ ይህን መሰል ባለ ሕብር ባርኔጣ ማድረግ አልቻለብኝም። ማንም እንዲህ አይነት ባርኔጣ እያደርጋለሁ። ሕብሩ ከርቀት ሊታይ የሚችል ነው። ችግሩ ደግሞ በዛ ሳቢያ ሁኔታዬን ሰዎች ልብ ሊሉት መቻላቸው ነው። ለመታዘብ ደግሞ ይህ አጋጣሚ የሆነ ፍንጭ ይሰጣል። በእንዲህ አይነቱ ጊዜ በተቻለ መጠን አይን ውስጥ ባለመጣት መጥባዘን ያስፈልጋል። ጥቃቅኑን ነገር ሁሉ መዘንጋት እያስፈልጋለሁ። ነገሩን ሁሉ የሚያበላሽው ጥቃቅኑ ነገር ነው እኮ በማለት ለብቻው እንደ መቆጫት አለ።

ይህ ሁኔታ ያጋጠመው ብዙ ሳይንዝ ነበር፤ ከቤቱ ደጃፍ የራቀው በትክክል በሰባት መቶ ሰባሳ እርምጃ ነው። ይሄን ርቀት ቆጥሮ የደረሰበት አንድ ቀን በሕልም አለም ውስጥ ገብቶ በተራሸበት ሌሊት ነበር። በወቅቱ በሕልሙ ላይ አመኔታ አለማሳደር ቢያስደስትም እንኳን ድፍረትን በተላበሰው ሕልሙ ተመሰጠ። አሁን ወር ከአለፈ በኋላ ግን ሀልሙን ከሌላ አቅጣጫ ማየት ጀመረ። ስለራሱ ደካማነትና ወላዋይነት ቢያስገባለሁ ሆነ፤ ሕልሙን መተግበሩን ባያምንበት እንኳን፤ 'የማያስደስት ሕልሙ' ፍጥኔ እንደሚያገኝ አድርጎ መቆጠሩን ተያያዘው። እቅዱን ለማስፈጸም ቀስ በቀስ 'መለማመድ' ጀመረ፤ አንድ ድርጊት በፊጸው ቁጥርም ደስታው እጥፍ ድርብ እየሆነ ሄደለት።

ለቤት እየተጨማደደና እየተንቀጠቀጠ በአንድ ጎሳ ከፍተኛ ርቀት ላይ በሌላ ጎሳ ደግሞ ከጳጳሪያ ጎዳና ጋር ትይዩ ወደሆነ ትልቅ ሕንፃ አመራ። በዚህ ሕንፃ ውስጥ የተለያዩ ሙያተኞች ማለትም ልብስ ሰፊዎች፤ ፀገር አስተባባሪዎች፤ ምግብ እብላዊዎች፤ በተገኘው መንገድ ኑሯቸውን የሚገኙ ከሰሌዎች ወይም ልጃገረዶች፤ በዝቅተኛ ደረጃ ላይ የሚገኙ የመንግስት ሰራተኞችና የጀርመን ዝርያዎች ጭምር ሰፍረዋል። ወደ ሕንፃው የሚዘልቁም ሆነ ከሕንፃው የሚወጡ ሰዎች ያለማቋረጥ ወደ ሕንፃው ሁለት በሮችና ሁለት ደጃፎች ቢያመሩ ማየት የተለመደ ትርጉም ነበር። በዚህ ሕንፃ ውስጥ ሶስት ወይም አራት ዘቦች ተቀጥረው ይሰራሉ። ወጣቱ ከአንድም ሰው ጋር ባለመገናኘቱ እየተደሰተ በሩን ከፍቶ ተፍ ተፍ በማለት ደረጃዎችን ከወጣ በኋላ ወደቀኝ ታጠፈ። ቀደም ሲል አስተውሎት እንደነበረው ሁሉ ደረጃዎቹ ደብዛና ጠባብ በመሆናቸው በሁኔታው ተደሰተ። በእንዲህ አይነት ብቅታ ውስጥ ትክ ብሎ የሚመለከት አይን ቢያጋጥም እንኳን ጉዳት አያመጣምና። ወደ አራተኛ ፎቅ እየወጣ ሳለም 'አሁን እንዲህ የፈራሁ ፍጥረት ድርጊቱን በፊጸውም እንዴት ልሆን ነው' የሚል ሁሳብ ሳያውቀው በአእምሮው ተመላለሰበት።

አራተኛ ፎቅ ላይ እንደደረሰም ከአንዱ ቤት ዕቃ የሚያግዙ ተሸነፈዎች መንገዱን አደናቀዱበት። በዚያ ቤት ውስጥ አንድ ጀርመናዊ የመንግስት ሰራተኛ ከእንቢተሰቡ ይኖር እንደነበር ያውቃል። የአርጊቷን ቤት የመጥሪያ ደወል እየተጫነም በሐሳቡ 'ጀርመናዊው ቤት እየለቀቀ ነው' ይህ ደግሞ ለጊዜውም ቢሆን የተያዘው የአርጊቷ ቤት ብቻ ነው ማለት ነው። ሲል አሰበ። ደወሉን መጫኑን እየቀጠለም 'ምናልባትም ያስብኩት ከተሳካ ይህ መሆኑ ማለፊያ ነው' አለ በልቡ። ደወሉ ከመጽብ ሳይሆን ከቆርቆሮ የተሰራ ይመስል የሚሰጠው ድምፅ የተዳከመ ነበር። በእንዲህ አይነት ሕንፃ ውስጥ የሚገኙ ትናንሽ ቤቶች ደግሞ ተመሳሳይ አይነት ድምፅ የሚያስማ ደወል ነበራቸው። እርሱ ግን የደወሉ ድምፅ ምን

እንደሚመስል ዘንግቷል፡ አሁን ግን ልዩ የሆነው የማንቃጨል ድምፅ ጥልቅ ብሎ በአእምሮው ተመላለሰ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ በሩ በጣግታ ተከፍቶ ዝርብ እንዳለ ቤቱን የተከራየችው አሮጊት በጥርጣሬ አይን እሽልካ ተመለከተችው። በዚያ ብሽግታ ውስጥ ያበራ የነበረውን አይኗን ብቻ አበር ያስተዋለው። ይሁንና በአካባቢው ሰዎች እንደነበሩ የተገነዘበችው ጠንቃቃ አሮጊት የልብ ልብ አግኝታ በሩን በደንብ ከፈተች። ወጣቱም ከወጥቢቱ በስተጀርባ ወዳለው ኮሪዶር ዘው ብሎ ገዛ። አሮጊቷም ከአጠገቡ ቆማ ንደንዋን ተክላ በጥምና ተመለከተችው። አሮጊቷ አይኗ ያደባ፤ አፍንጫዋ አነስ ብሎ ስልክክ ያለ፤ ራሱም ሳይባርጄጣ ያልደፋች፤ ወደ ስልሳ አመት የሚጠታትና ቆዳዋ የተሸበሸበ በጣም አዋር ሲት አበረች። ሽቦት ጣል ጣል ያደረገበትን የማይለበው ፀጉሯን ዘይት ተቀብታው አበር። እንደ ዶሮ እግር በሰለለው ረጅሙ አንገቷ ላይ ደግሞ ከሰፍ የተሰራ ጨርቅ ቢጤ ነገር ጠምጥሞ ከእድሜ ብዛት ሕብሩን የቀየረ ጃክት ትከሻም ላይ ጣል አድርጋለች። ያለማቋረጥ እየላለች ታቃስታለች። የጥርጣሬ እይታዋን እንደገና ከመቅጠት በመወርወሩ የወጣቱ ሁኔታ ያስገራማት ይመስላል።

ወጣቱም ትሁት ለመምሰል በመመከር ከአንገቱ ጎንበስ ካለ በኋላ ባንድ ወር በፊት መጥቼ አበር፤ ራስኩልኒኮቭ የምባል ተማሪ ነኝ ሲል በፍጥነት ማንነቱን ነገረ።

አሮጊቷም እያንዳንዱን ቃል እያጣጣመችና የጥርጣሬ አይኗን ከወጣቱ ላይ ሳትነቅል 'ጌታው ከዚህ በፊት መጥተህ እንደነበር አውቃለሁ መቼ ጠፋኝ' አለች።

ራስኩልኒኮቭም በመጠኑ ተከፍቶና በሲትዬዋ ጥርጣሬ ተገርሞ 'በድጋሚ የመጣኳት ለዚያው ጉዳይ ነው' አለ።

መጥፎ ስሜቱን አምቆ ለመያዝ እየታገለ 'ቀደም ሲል ያሳስተዋልኩት የሁልጊዜ ባዛዊ ሊሆን እኮ ይችላል' ብሎ አበበ።

አሮጊቷም ፈራ ተባ እያለች ከውስጥ ወዳለው በር እያመለከተችና እንግዳው እንዲገባ ወደኋላ እያፈገፈገች መልስ ሳትሰጥ ቆየች።

ከዚያም በኋላ 'አትገዛም እንዴ ጌታው? ስትል ጠየቀች።

ወጣቱ የገባበት አነስተኛ ክፍል ቢጫ የግድግዳ ወረቀት የለበሰ፤ አበቦች ያለባቸው መስኮቶቹ በስለ መጋረጃ የተሸፈኑ ነበሩ። በዚያው ቅጠት በማዘቅዘቅ ላይ የነበረችው ፀሐይ ባንድ አፍታ መጥታ ከፍሉን በጨረርዋ አደመቀችው። 'ወደፊት ደግሞ ለሌላውም ፀሐይ የሚወጣ ይመስለኛል' የሚል አስተሳሰብ በድንገት በራስኩልኒኮቭ አእምሮ ውስጥ ተቀረፀ። የክፍሉን ሁኔታ በደንብ ለማወቅ ሲልም ዙሪያውን በፍጥነት ቃኘው። በውስጡ ግን የሚያንጓ ምንም ነገር አልነበረም። የኋላ መደገፊያው ከእንጨት የተሰራ ፎቴ፤ ከፎቴው አጠገብ የእንቁላል ቅርፅ የያዘ ጠረጴዛ፤ የቀም ሳጥን፤ የግድግዳውን ጠርዝ ሳይለቁ የተቀመጡ ወንበሮች፤ አንዳንድ የጀርመን ወጣት ሴቶች በእጃቸው ላይ ወፎች እንደያዙ የሚያሳዩና በቢጫ ፍሬም ውስጥ የተንጠለጠሉ ሁለት ወይም ሶስት ስእሎች ተመለከተ። በጥግ በኩል ካለው መንፈሳዊ ስፊት አጠገብ ደግሞ አነስተኛ መቅረዝ ይበራል። ወለሉና የቤት ቀሳቃሱ ሰም ስለተቀቡ ሁሉም ነገር ፀሐዳ ሆኖ ወለሉ መስተዋት መሰላል፤ ያብረቀርቃል። ይህ ሁሉ 'የሊባሼታ የሰራ ፍሬ ነው' የሚል ሀሳብ በወጣቱ አእምሮ ተመላለሰ። በክፍሉ ውስጥ ላመል ያህል እንኳን አንዲት ብናን አልነበረችም። ባሎቻቸው የሞቱባቸውና ክፋት የተጠናወታቸው ባልቴቶች ቤት ምንጊዜም ቢሆን እንዲሁ ንፁህ ነው በማለት ራስኩልኒኮቭ እያሳሳለ

የኦሮሚያት አልጋና ከዚህ ቀደም ያስተዋላቸው የልብስ ማስቀመጫ መሳሪያዎች ወዳላብት ሁለተኛው ትንሽ ክፍል በሚያመራው መካፈቻ ላይ የተንጠለጠለውን ባለአበባ መጋረጃ በአትክፍት ተመለከተ። ቤቱ በጠቅላላ ከአክሲህ ሁለት ክፍሎች የተውጣጣ ነበር።

ኦሮሚያት ወደክፍሉ ከአመራች በኋላ እንደቀድሞው አሁንም ወጣቱን ፊት ለፊት ለማየት ትችል ዘንድ ቆም ብላ 'አሁን በተጨማሪ ምንድነው የምትፈልገው?' ስትል ከስተር ብላ ጠየቀች።

'ለመበደሪያ ማስያዝ የምፈልገው አንድ ደህና ዕቃ አምጥቻለሁ' ብሎ ራስኩልኒኮቭ እየተናገረ ኦሮሚያ ጠፍጣፋ የብር ሰአት ከዚህ አውጥቶ አያሳየ በጉጉት ጠበቀ።

የሰአቱ ጀርባ የአለም ካርታ የተቀረፀበትና ሰንሰለቱም ከብረት የተሰራ ነበር።

'ቀደም ሲል ሳስያዝው ዕቃ ለምን አትከፍልም? ወሩ አንዳለቀ ከትላንት በስተያ መክፈል ነበረብህ። አይደል?'

'ወለዱን በሚቀጥለው ወር ስለምከፍልም ለዛ ትንሽ ይታገሉኝ።'

'ይህ ነው መጀመሪያ መሆን ያለበት ጌታው። ትንሽ ልጣብህ ወይም ያስያዝውን ዕቃ ወዲያውኑ ልሽጥ እችላለሁ፤ እንደምርጫዬ ነው።'

'ሰአቱን ይዘው ምን ያህል ያበድሩኛል አልዋና ኢቫንቭና?'

'እንዲህ አይነቱን ርካሽ ነገር ይዘህ ለምን ወደ እኔ ትመጣለህ? ዋጋ ያለውም አይመስለኝ። ባለፈው ጊዜ ላመጣኸው ቀለበት ሁለት ሩብል ሰጥቼህ ነበር፤ ያን ያደረግክት ደግሞ እርሱን የሚመስል አዲስ ቀለበት ከወርቅ ሰራ ቤት በአንድ ሩብል ተክል ማግኘት እየቻልኩ ነው አሁን...'።

'በአራት ሩብል ይያዙት። ለመክፈል ቃል እገባልዎታለሁ። ሰአቱ የአባቴ ነበር፤ በቅርቡ ደግሞ ገንዘብ አገኛለሁ።'

'በቅድሚያ ወለዱን ከፍለህ በአንድ ሩብል ከገማሽ እወስድለሁለሁ። አለበለዚያ በመጣኸው እግር ይዘኸው ተመለስ።'

'አንድ ሩብል ከገማሽ' ሲል ወጣቱ ጮኸ። ያውልህ ብላ ኦሮሚያት ሰአቱን አሳቀፈችው። ወጣቱ ሰአቱን ወሰደ። ከመበሳጨቱ የተነሳም መደመጣበት ለመመለስ ፈለገ። ወዲያውኑ ግን ሌላ የሚሄድበት ቦታ እንደሌለውና የመጣውም ለተለየ ተልእኮ እንደሆነ በማስተዋል ሀሳቡን ለወጠ።

'እሺ ይሁን' አለ እያቅማማ።

ኦሮሚያትም ቀልፎቿን ፍለጋ እጇን ወደኪሳ ከሰደደች በኋላ ከመጋረጃው በስተጀርባ ወዳለው ሌላ ክፍል አመራች። ከጎሎኑ መሀል ብቻውን የቆመው ወጣት ኦሮሚያት መኝታ ቤት ውስጥ ምን እንደምትሰራ ለመሰለል በመሞከር የሚሆነውን ሁሉ በጥሞና ይታዘብ ነበር። የልብስ ማስቀመጫ መሳሪያዎችን ስትከፍት ጀርባውን አቀም ይሰማል። 'የላይኛው መሳሪያ መሆን አለበት' ሲል ገመተ። 'ቀልፎቿን የምትይዘው በቀኝ ኪሳ ነው። በአንድ የብረት መያዣ ላይ የተንጠለጠሉ ቀልፎች ናቸው። አንደኛው ቀልፍ ከሌሎቹ ቀልፎች በሶስት እጥፍ ይተልቃል። ይህ መሳሪያዎቹን የሚከፍተው ቀልፍ ሊሆን አይችልም። በመሳሪያው ውስጥ ሌላ የብረት ሳጥን መኖር አለበት። የሚገርም ነው። ይህ አይነቱ ቀልፍ የሚያገለግለው ለእንዲህ አይነት የብረት ሳጥን ነው። ወይ አምላኪ ምን አይነት አስቃቂ ነገር ነው!' አለ በልቡ።

አሮጊቷ ተመልሳ መጣች። 'ያውልህ ጌታው። በአንድ ሩብል ላይ በየወሩ የአስር ኮፒክ ወይም የአስር ሳንቲም ወለድ ሲታሰብ ከአንድ ሩብል ተኩል አስራ አምስት ሳንቲም ተቀናሽ ይሆናል። ለመጨረሻ ወር በትድሚያ የምትከፍለኝ ወለድ ይህ ሲሆን ቀደም ሲል ከተበደርከው ሁለት ሩብል ላይ ደግሞ በተመሳሳይ ሁኔታ ሃያ ሳንቲም ስለሚቀነሰብህ በጠቅላላው ሰላሳ አምስት ሳንቲም ተቀናሽ ይሆናል። እናም እንግዲህ ለሰአቱ የምሰጥህን አንድ ሩብል ከአስራ አምስት ሳንቲም ያውልህ።'

'ምን ማለትዎ ነው? የሚደርሰኝ አንድ ሩብል ከአስራ አምስት ሳንቲም ብቻ ነው የሚሉት?'

'አዎን ጌታው።'

ወጣቱ ሌላ ጭቅጭት ሳያነሳ ገንዘቡን ወሰደ። ሌላ መናገር ወይም መስራት የሚፈልገው ነገር ያለ ይመስል አሮጊቷን በመደመም ሃይን ተመለከታት፤ መናገር ወይም መስራት የፈለገው ምን እንደሆነ ግን በትክክል አላወቀውም።

'ነገ ወይም ከነገ ወዲያ ሌላ እቃ አመጣልዎት ይሆናል አልዮና ኢሻናቸና። ደህና ልቃ ነው። ከጎደኛዬ እንደተቀበልኩ ከብር የተሰራ የሲጋራ ማስቀመጫ አመጣልዎታለሁ።' ካለ በኋላ ግራ ተጋብቶ በገምታ ተዋጠ።

'ደህና ጌታው። ስታመጣው እንነጋገርበታለን።' ለመውጣት በመራመድ ላይ እንዳለም 'ደህና ሰንብቱ። ቤት የሚውሉት ብቻዎትን ነው እንዴ? እሁትዎ የለችም?' በማለት እንደዋሳ ጠየቀ።

'እሁቱ ምን ታደርግልህለሽ ጌታው?' የሚል መልስ ተሰጠው

'እንዲያው ለነገሩ ነው የጠየቅሁት። ደህና ሰንብቱ አልዮና ኢሻናቸና' ብሎ ወጣ። የወጣው ግን 'ከመረበሽ ስሜት ጋር ነበር። ይህ ስሜቱ ደግሞ እየጨመረ ሄደ። ደረጃውን ሲወርድም ድንገተኛ ሀሳብ የመጣለት ይመስል ለትንሽ ጊዜ ቆም ካለ በኋላ ከጎዳናው እንደደረሰው ይመስላል። ምን አይነት አስቀድሞ ነገር ነው! ያ የጠነሰሰኩትን ነገር ላደርገው ነው እንዴ። አይሆንም! አይሞከርም! እንዲህ አይነት አስከሬ ሀሳብ እንዴት በአእምሮቼ ተመላለሰ? ምን አይነት አስቃቂ ነገር ነው መከራኛው ልቤ የተሸነመው። አዎ፣ ነገሩ አስቀድሞም አስነዋሪም ነው' በማለት ራሱን ብሎ ተናገረ።

ግና፣ ስሜቱን ለሌላ ሰው ደፍሮ መግለፅ አልቻለም። ከአሮጊቷ ቤት ወጥቶ በማትናት ላይ እንደነበረ እንኳን አእምሮውን ማስጨነቅና ማሸበር የጀመረው አስቀድሞ ስሜት ተጠናክሮና ገደብ ወጥቶ በመታየቱ ምን ማድረግ እንዳለበት ግራ ገብቶት ነበረ። የሰከረ ይመስል አልፎ ሂያጅን ሳያስተውልና ከእነርሱም ጋር እየተሳተመ በእግረኞች መንገድ ላይ መጓዝን ቀጠለ፤ ቀልቡን ያወቀው ከሚቀጥለው ጎዳና ሲደርስ ነበር። ዙፋኑን ሲቃኝም ከአንድ መሸታ ቤት አጠገብ እንደቆመ ተገዘበ። ወዲያውኑም ሁለት ሰከራሞች ከመሸታ ቤቱ ወጥተው እየተደጋገፉና እየተወራረፉ ወደጎዳናው ዘለቁ። በዚህን ጊዜ ራስኩልኒካቸው ሳያመነታ ወደመሸታ ቤቱ አመራ። ከዚህ ቀደም መሸታ ቤት ገብቶ እያውቅም። አሁን ግን ከመዳከሙም በላይ በውሃ ጥም ተቃጥሏል። ለመዳከሙ ምክንያቱ ረሀቡ እንደሆነ በመገመት አንድ ቀዝቃዛ ቢራ ለመቸለስ ፈለገ። ጨለማን ተገን አድርጎና ከተገረከረከ ጥግ ሆኖ እንዲት

የእንጨት ጠረጴዛ በመያዝ ቢራ ከአዘዘ በኋላ የመጀመሪያውን ብርጭቆ በአንድ ትንፋሽ ጨለጠው። ወዲያውኑም እየተሻለውና አእምሮው እየሰከነ ሄደ። 'ሁሉም ነገር ከንቱ ነው!' ሲል ፈርጠም አድርጎ ለራሱ ተናገረ። 'የሚያስጨንቅ ምንም ነገር የለም። ትንሽ ጤና የማጣት ጉዳይ ነው! እርሱም ቢሆን አንድ ብርጭቆ ቢራና ደረት ብስኩት ካገኘ ያበቃለታል። አእምሮህ በደንብ ይሰራል፣ አስተሳሰብህ ይሰፋል፣ ውሳኔህም አንደኛነት ይፀናል። አምላኪ ምን የተሞታታ ነገር ነው!' በራሱ ቢሰላጭም አንድ አይነት ሽኩም የወረደለት ያህል የደስታ ስሜት ተነበበበት፣ በመሸታ ቤቱ ውስጥ ያሉትንም ሰዎች በወዳጅነት አይን መቃኘት ጀመረ። ነገሮችን ሁሉ በበጎ አይን መመልከቱ ግን ትክክል እንዳልሆነ ተሰማው።

በመሸታ ቤቱ የቀሩት ጥቂት ሰዎች ብቻ ነበሩ። ሲወጡ ከተመለከታቸው ሁለት ሰከራሞች ሌላ አምስት ሰዎች ከአካሪድዮንና ከልጃገረድ ጋር እርሱ እንደገባ መሸታ ቤቱን ለቀዋል። እነርሱ ከሂዱ በኋላም መሸታ ቤቱ ባዶ በመቅረቱ ፀጥረጭ አለ። ከቀሩት ሰዎች መካከል አንድ ባለሙያ የሚመስል ሰው ጠረጴዛ ይህ ቢራ ይጠጣል። በመጠኑ ለብ ብሎታል። ሽበት ጣል ጣል ያለበትን ጢሙን አንዠርግሳ ውብ ባለሰራዝ ኮት የለበሰው ወፍራሙ ንደኛው ግን በጣም ሰክሯል፣ ለይቶለታል። አተቀመጠበት እንቅልፍ ይዞት ሄደአል። በእንቅልፍ አለምም ሆኖ አንጻንዴ ከመቅሰብ ወደ ህይወት ይመለስና እጆቹን ዘርግቶ ጣቶቹን እያፍታታ ከተቀመጠበት ሆኖ ይንጠራራል። እንዲህ ሲያደርግ ደግሞ ዘፈን አይሉት ቀምነገር «አመት ሙሉ ያቀፍኩሽ ሚስቴ አመት ሙሉ ያቀፍኩሽ ሚስቴ... በጎዳናው ወርጂ ሰሄድ ያጋጠምሽኝ የመጀመሪያ ፍቅሬ» እያለ ይቀባጥራል። የሚያጻምጠው ግን ግንም ሰው አልነበረም። ለዝምተኛ ንደኛው እንዲህ አይነቱ ልፍለፋና መለፋደድ ከፋኛ ችኩታል። ጡረታ የወጣ የመንግስት ሰራተኛ የሚመስል ሌላ ሰው ደግሞ በአካባቢው ነበር። የተቀመጠው ከሌሎቹ ፈንጠር ብሎ ነው፣ አረቂውን እየጨለጠ ዙሪያውን ይቃኛል። እርሱም ዝም አይነቱንም ሆኖ ነው እንጂ ጥቅ ያለው ይመስላል።

ራስኩልኒኩቭ ከሰዎች ጋር መቀላቀል አልለመደም፤ ቀደም ሲል እንደተገለጸው ሁሉ እያንዳንዱን የሕብረተሰብ ክፍል ያጣል፤ በተለይም ከመሸ በኋላ። አሁን ግን ከመቅፈባት መመዳጀት ፈለገ። አንድ የሆነ አዲስ ነገር የገጠመው መሰለው፤ በዚያው ልክ ደግሞ አይነን ሰው አማረው። ከአንድ ወር ሙሉ በሽቃጣ ህይወት በኋላ ተዳክሞአል፤ አክብረው ቆሻሻ ቢሆን እንኳን ለደቂቃም ቢሆን በራሱ በተለየ አለም ውስጥ እንደልቡ ለመተንፈስ የሚያስችለውን የደበዘዘ ደስታ ለመሸመት ናፈቀ፤ በዚህም ምክንያት በመሸታ ቤቱ ውስጥ መቆየቱን መረጠ።

የመሸታ ቤቱ ባለቤት ከሌላ ክፍል ሆኖ ወጣ ገባ ይላል። ያጠለቀው ቦት ጫማ አይን ይሰባል። ሰረዝ ጣል ጣል ያደረገበት ረጅም ኮት ደርቧል፤ ከስር በዘይት የተጨመላለቀ ጥቁር ባለሀር ሰደርያ ለብሷል፤ ከረባት አላደረገም። ፊቱም የተቃጠለ ይመስላል። ባንነሳው ውስጥ ደንበኞችን የሚያስተናግዱ የአስራ አራት እመት ልጅና ከዚያም መለስ ያለ ሌላ ልጅ ነበሩ። በባንነሳው ላይ በቀጭኑ የተቆራረጠ ኪዩኮምበር፤ ደረቅ ጥቁር ብስኩትና የተቆራረጠ እባ ተደርድረው ይከረፋሉ። ቤቱ ከመታፈኑ የተነሳ በዚያ መቀመጥ ያዳግታል፤ የአልኩላ ሽታ እጅግ በመሰራጨቱ የገባ ሰው ሁሉ አየሩን በመሳብ ብቻ በእምስት ደቂቃ ውስጥ የሚሰክር ይመስላል።

የማይተዋወቁ ሰዎች ቃላት እንኳን ባይለዋወቁ ገና ከመተያየታቸው የመቀራረብ ፍላጎት የሚያድርባቸው ሁኔታ ያጋጥመናል። በዚህ በተመሳሳይ መንገድ ጡረታ የወጣ የመንግስት ሰራተኛ ይመስል የነበረውና ትንሽ ፊንጠር ብሎ የተቀመጠው ሰውዬ ከራስኩልኒኩቭ ጋር መጫወት ፈለገ። ከዚያም በኋላ ይህ አይነቱ ፍላጎት የለከፋ ይሆን እንዴ በማለት መገመቱን ወጣቱ አዘውትሮ ያስታውስ ነበር። ሰውዬው ትክ ብሎ ያየው ስለነበርና ጨዋታ መፈለጉም ግልፅ ስለነበር እርሱም ያለማድረግ የመንግስት ሰራተኛውን ተመለከተ። የመንግስት ሰራተኛው በቤቱ ውስጥ ያሉት ሌሎች ሰዎች ከእነሳሊቤቱ ጭምር ደብረውታል። የእርሱን ያህል ያልተማሩ ገዛትተኛ ሰዎች አድርጎ በመቁጠር ከእነርሱ ጋር ማውራት ፋይዳ ቢስ እንደሆነ ገምቷል። እድሜው ከአርባ በላይ ሲሆን ቁመቱ መካከለኛ ሆኖ ሰውነቱ የተደላደለ ነው። ራስ በራሱ ሽቦት ጣል ጣል ያደረገበት ነው፤ የሐቀኛ ጠጪ ፊት ያለውና አበጥ አበጥ ካሉት የአይን ቆቦቹ ውስጥ የሚወጡት አይኖቹ ፍም የመሰሉ ናቸው። ሌላው ያልተለመደ ነገር ደግሞ አይኖቹ ከደስታ ብዛት የሚያበሩ መምሰላቸው ነው። ማብራታቸው ግን አንድም የአዋቂነት ነው፤ አልዚያም የአብደት ነው። ያረጅና የነተበ ረጅም ጥቁር ኮት ለብሷል፤ የኮቱ አንድ ቀልፍ ብቻ እንጂ የተቀሩት ሁሉ ረገፊዋል። ከኮቱ ላይ እንደነገሩ የተቀመጠው ይህ ቀልፍ ቀመናውን ላለማሳጣት ሲባል የተተካለ ነው። ከሰደሪያው ስር የለበሰው ሽሚዝ ደግሞ ከመጨማደዱም በላይ ያደፈና የቆሸሸ ነው። ዓሙን በመንግስት ሰራተኛ ደንብ ተላጭቷል፤ ጨነረት ስለወረሰው ግን ከተላጩት የሰነበተ ለመሆኑ ያስታውቃል። የሚያሳየው አለመረጋጋት አንድ የተከበረ የመንግስት ሰራተኛ ከሚያሳየው ባህሪ መካከል የጎደለ ነገር እንዳለው ያመለክታል። ዐጥሩን ያሻሻል፤ አልፎ አልፎ ደግሞ እጆቹን ከረጠበው ጠረጴዛ ላይ አድርጎ ጭንቅላቱን ይይዛል። በመጨረሻም ወደራስኩልኒኩቭ አነጣጥሮ ተመለከተ።

‘አንድ ወንድ ልጅ ከመሰሉ ጋር እንደሚያደርገው ሁሉ ላኒጋግርህ እችላለሁን?’ በማለት በኩራት ተወጥሮ በጎረኝ ድምፅ ጠየቀ። አያይም ‘ባለስልጣን አትመስልም፤ የተማርክና በተለይም መጠጥ የማታገዝበትር እንደሆነክ የሕይወት ተጭክሮ ራሱ ይነግረኛል። ከእውነተኛ ስሜት ጋር የተጣመረ እስከሆነ ድረስ እኔም እራሴ መማር እወዳለሁ። የምሰራው በአማካሪነት ሲሆን ስሜም ማርሚላይቭ ነው። ያልተለመደ ስም ነው። በመንግስት ሰራተኛነት ያለገልገበት ጊዜ እንዳለ መጠየቅ እችላለሁን?’ የሚል ጥያቄ ወረወረ።

ወጣቱም በሰውየው የኑራ አኒጋርና አይን አውጣነት በመጠኑም ቢሆን በመገረም ‘የለም’ ገና ተማሪ ነኝ ብሎ መለሰ። ከጥቂት ጊዜ በፊት አይኑን ሰው ያላማረው ይመስል የሰውዬው አቀራረብ ብቸኝነቱን ስለነጠቀው የጥላቻ ስሜቱን ለመደበት አልቻለም።

‘ተማሪ ነህ፤ ወይም ደግሞ ተማሪ ነበርክ ሲል የመንግስት ሰራተኛው ድንገት እንባረቀ። እየህ ምኞቼ ነበር - የተጥክሮ ጉዳይ ነው’ እያለ ፎለለ። ምክሩን በጣቱ ተምተም በማድረግ ምጥቱ ትክክለኛ በመሆኑ መደሰቱን ገለበ። የዩኒቨርሲቲ ተማሪ ነህ ወይም የተወሰነ የዩኒቨርሲቲ ትምህርት ተከታትላለህ ካለ በኋላ ለመቀመጥ ትፈትድልኛለህ ሲል ተናገረ።

ቀና ካለ በኋላ እየተንገዳገደ ጠርሙስ አረቁውንና ብርጭቆውን ያዞ ከወጣቱ ጠረጴዛ በመድረስ ወጣቱን በስላሹ በሚያይበት ሁኔታ ተመቻችቶ ተቀመጠ። ቢሰክርም እንኳን በብዛትና በተፋታታ ሁኔታ መናገር አልተሰነውም ነበር። ከመዘበራረቁና የአኒጋር ፍጥነቱን ከመቀነሱ በስተቀር። ወሩን ሙሉ ሳይናገር የተቀመጠ ይመስል ራስኩልኒኮቭን በተመስጦ ያስተውል ገዢ።

ከስተር ብሎ እንዲህ በማለት ንግሩን ቀጠለ። ‘ድህነት ወንጀል አይደለም። የማወራው ሐቅ ነው። ስካርም በጎ እንዳልሆነ በእርግጥ አውቃለሁ። ይህ ደግሞ ከምንም የበለጠ ሐቅ ነው። እጦት ግን ወንጀል ነው። ይህ ሆነህ ሰብአዊ ክብርህን መጠበቅ ትችላለህ፤ ከአጣህ ከነጣህ ግን ክብርህን መጠበቅ ጭራሽ ይሳንሳል። አንድ ሰው ከአጣና ከነጣ ክብሩን ስለሚያስገባ በአርጨሜ አይደለም የሚባረረው፤ እጅግ አሳፋሪ በሆነ ሁኔታ ከጨዋዎች መካከል በመጥረጊያ ታፍሶ ነው የሚጣለው። ቤትና ገንዘብ በሌለኝ ጊዜም ራሴን ለማዋረድ የመጀመሪያው ሰው ለመሆን መዘጋጀቱ መሆኑ ትክክል ነው። አየህ ጌታው፤ ከአንድ ወር በፊት ሚስተር ሌቢዚየትኒኮቭ ሚስቱን እስክትበልዝ ድረስ ደበደባት። ሚስቱ ደግሞ ከእኔ የተለየች ነች። ተረዳሽኝ አይደል? በወንዝ ላይ አንድ ምሽት ያሳለፍክበት ጊዜ እንዳለ እስቲ ልጠይቅህ። ከጣር በተሰራ በልዩ ጀልባ ላይ ማለቴ ነው።’

ራስኩልኒኮቭ ምን አይነት ጀልባ ነው? ያሳለፍኩት ጊዜ ያለ አይመስለኝም’ በማለት መለሰ።

‘አምስት ቀን ቆይቼ ገና አሁን ከዛ መመለሴ ነው።’

ብርጭቆው ላይ አረቁ ቀድቶ ከጨለጠ በኋላ በዝምታ እንደተዋጠ በህሳብ ወደ ሌላ አለም ነገደ። እንደ እውነቱ ከሆነ በልብሱና በወጥሩ ላይ የሳር ብፍኝ ይታያል። ላለፉት አምስት ቀናት ልብሱን እንዳልቀየረና ሰውነቱን ውሃ እንዳልነካው ይገመታል። በተለይ ጠቋቁር ጥፍሮችን ያዘሉት ደንዳና እጆቹ ቆሽሸዋል።

የሰውየው ንግግር በመሸታ ቤቱ የሰሩ ሰዎችን ትኩረት የሰበ መሰለ። ይሄን ያህል

የተመሰጠ ሰው ግን አልነበረም። ክብልነቱ በስተጀርባ የነበሩ ወጣቶችም ቀስ እያሉ ማሸነፍት ጀመሩ። የመሸታ ቤቱ ባለቤት ቀልደኛውን ሰው፤ ለማጽመጥ ሲል ከሳይ ካለው ክፍል ወርዶ በመምጣት በተሳካመ መንፈስ ፈንጠር ብሎ ተቀመጠ። ማርሚላዶሳኝ ነባር ደንበኛ መሆኑ በገህድ ይታይ ነበር። ወደ መሸታ ቤቱ የሚመጡ እንግዶችን አዘውትሮ በማጫወት ጉራ የተመላበት አንደበት እንደተላበሰ አያጠራጥርም። በተለይ በቢታቸው ውስጥ ፈላጭ ቆራጭ ለሆኑ ለአንዳንድ ጠፊዎች ይህ አይነቱ ባህሪ የማይለቅ ነው። ስለሆነም፣ ከሌሎች ጠፊዎች ጋር በሚቀላቀሉበት ጊዜ ትክክለኛነታቸውን ለማሳየት፣ ከዚያም አልፎ ለመከበርም ይከፈላሉ።

የመሸታ ቤቱ ባለቤትም ምን አይነቱ ቀልደኛ ነው ለምን አትሰራም? ለምን ሰራ የለህም? በማለት ጮህ ብሎ ጠየቀ።

ጥያቄውን የጠየቀው ራስኩልኒካቭ ይመስል ወደራስኩልኒካቭ እያመለከተ እንዲህ ሲል መለሰ፡- ለምን ሰራ አላገኘህም ነው የምትለኝ? የእኔ ጌታ አስቀዳሚና ርካሽ ሕይወቴ ልቤን የማያደግው ይመስልሃል? ከአንድ ወር በፊት ሚስተር ሌቤዚያትኒካቭ መስከፊን አይቶ ውዲቷ ሚስቴን በጥሬ ሲያቀምሳት ያልተሰቃየሁ ይመስልሃል? ቅንጣት እድል እንኳ ሳትኖርህ ብድር የጠየቅህበት አጋጣሚ አለ ወይስ የለም ብዬ ብጠይቅህ ቅር የሚልህ አይመስለኝም።

ቅንጣት እድል ስትል ምን ማለትህ እንደሆነ ያልገዢ ከመሆኑ በስተቀር የጠየቅህበት አጋጣሚ አለ።

ቅንጣት እድል ሲባል ውጤት እንደሌለው በሚገባ ስለምታውቅ ብድር ብትጠይቅም አታገኝም ማለቱ ነው። ለምሳሌ ያህል በጣም የተከበረና ርካሽ ያልሆነ ዜጋ ምንም ቢሆን ገንዘብ እንደማያበድርህ በቅድሚያ ታውቃለህ እንበል። ለምን ብሎ ያበድራል? የተበደርኩትን እንደማልመልስ በሚገባ እስካወቀ ድረስ ያዝንልኝ መሰለህ? ስለዘመናዊ አስተሳሰብ ግንዛቤ ያለው ሚስተር ሌቤዚያትኒካቭ በእኛ ዘመን ሳይንስ ሀዘኔታ የሚባል ነገርን አስቀርቶአል እያለ በዚያ ሰዎች ያወራ ነበር። የፖለቲካ ኢኮኖሚ ትኩረት ባገኘበት በእንግሊዝ ውስጥ የሕዝቡ አድራጊነት እንደዚያ ነው። ታዲያ ለምን ቢሳ ቤስቲን ይሰጥሃል? አንተ ግን ምንም እንደማይሰጥህ በሚገባ እያወቅህ እንኳን ከመጠየቅ ወደኋላ አትልም።

ለምን ግን እንዲህ ይሆናል? በማለት ራስኩልኒካቭ አጥብቆ ጠየቀው።

የምታውቀው ሰው ባይኖርህ እንኳ የምትሄድበት ቦታ ይኖርሃል። የምትሄደው ደግሞ ወድደህ ሳይሆን ጊዜው አስገድዶህ ነው። የገዛ ሴት ልጄ ለመጀመሪያ ጊዜ ወደሃጻና እንደወጣች እኔም መውጣት ነበረብኝ። ብሎ ወጣቱን በስጋት አይን እየተመለከተም ልጄ ወደሃጻና በመውጣት የታወቀች ስለሆነች ነፃ ሲል አጠናክሮ ተናገረ። በባንኩው ውስጥ ያሉት ዕለት ልጆች እየሳቁበትና የመሸታ ቤቱ ባለቤትም ፈጥሮ ባለበት ዕድታ ምንም አይነት ሀፍረት ሳያሳይ ይህ አንኳን የሚያሳስብ ጉዳይ አይደለም በማለት ንግግሩን ቀጠለ። ሰዎች ራሳቸውን ነጥቀና እኔ ደግሞ የምድንግዎ አይደለሁም። ይህ ዕሉ ከመታወቁም በላይ የተደበቀው ዕሉ እየተገለጠ ይገኛል። ዕድታውን የምመለከተው በቅሬታ ሳይሆን ከንቁዳጃ በስተቀር ክብል ልብ በመጥሳት ነው። እባክህ አንድ ጥያቄ ልጠይቅህ። በዚህች ደቂቃ ውስጥ ስታየኝ እበልቺ ሰው ነኝ ወይስ አይደለሁም?

ወጣቱ ለጥያቄው ምንም መልስ አልሰጠም ነበር።

በመጨረሻ ላይ የተናገረው ቃል ያስከተለው ሳቅ ከጠረዶ በኋላ ተናጋሪው እየጠለለ ንግግሩን እንዲህ ሲል ቀጠለ፡- “ጌታው እኔ እሼ ግዴለም ደባሪ ልሁን፡ ሚስቴ ግን እመቤት ነች። እኔ ከብት ልሆን እችላለሁ፤ ውዳ ባለቤቴ ካተረና እሽናሽና ግን በጣም የተማረችና ከጦር መኮንን የተወለደች ነች። ግሩም ጠባይና ከቡር ስሜት ያላት ምሁር ነች። እንዲያም ሆኖ እንኳን እስቴ ብታገባልኝ ምናለበት! የእኔ ጌታ እያንዳንዱ ሰው ሌሎች እንዲያገኙለት የሚያስችለው መድረክ ሊኖረው ይጣል! ውዳ ባለቤቴ ምንም እንኳን ደግ ሲት ብትሆንም እዚህ ላይ ተባስታለች። ምንም እንኳን በጉሬን ጨምድዳ ስትደበድበኝ ለእኔ አዝና መሆኔን ብጥከብም፤ በእርግጥ ነው የምልህ ደሀና አድርጋ ትደበድበኛለች። የመሸታ ቤቴ ሳቅ እንደገና ሲቀሰቀስ ደግሞ ፋለላውን ቀጠለበት። ‘አምላኪ ሆይ! አንዳንዴ እንኳን ሚስቴ ብታገባልኝ ምነው። ሽራ የማይሆን ነው፤ መናገርም አያስፈልግ። በሎቴ ቢሰጥማ ኖሮ ሰዎች ያገኙልኝ ነበር። እንዲህ አይነት ሰው ነኝ ጌታው። ርካሽ ሆኜ የተፈጠርኩ ሰው!’

የመሸታ ቤቴ ባለቤት ‘እስቴ ሰው የሚልህን አጃምጥ!’ በማለት በተዳከመ መንፈስ ተናገረ።

ማርሜላዶቭ ግን ጠረጴዛውን እየደበደበ ንግግሩን ቀጠለ፡- ‘እኔ እንዲህ አይነት ሰው ነኝ። የጠጣሁትን ለመክፈል ስል ምን የመሰለ ስቶኪንንን ሸጫለሁ። እስቴ ይታያችሁ፤ የሸጥኩት ጫማዋን ሳይሆን ስቶኪንንን ነው። ጫማዋ እንኳን ቢሆን ግዴለም። ከጋብቻችን በፊት ሰው የሰጣት ግሩም የሆነ ሻል ነበራት - እርሱንም ሸጥኩት! የምንኖረው በቀዝቃዛ ቤት ውስጥ ስለሆነ ባለፈው ክረምት ብርድ መታትና እያሳለች ደም መትፋት ጀመረች። ሶስት ሐዋን ልጆች አሉን። ሚስቴ ስታፀዳ፤ ስታጥብና ሕዋሳቱን በንፅህና ስትይዝ ከጥዋት እስከማታ ትማስናለች። አያችሁ እርሷ ራሷ ከሕዋንነቷ ጀምሮ በንፅህና ያደገች ነች። ስለዚህም ነው የሚሰማኝ። በጠጣሁ ቁጥር በይበልጥ ይሰማኛል። የምጠጣውም ለዚህ ነው። ስሜቴ የሚቀሰቀሰው መጠጥ ስይዝ ነው። ለማግኘት የምፈልገውም ደስታን ሳይሆን ሀዘንን ነው። የምጠጣው ለመሰቃየት፤ በይበልጥ ለመሰቃየት ስል ነው።’

ይህን ከተናገረ በኋላ ተስፋ የቆረጠ ይመስል ጠረጴዛው ላይ ድፍት ብሎ አቀረቀረ። ቀና አለና ንግግሩን እንዲህ ሲል ቀጠለ፡- ‘ወጣቱ ሰው አንተ ራስህ ደስተኝ አለመሆንህን ከፈትህ አነባለሁ። ገና ወደዚህ ስትገባ ነው ያወቅሁት። ፈቴን ወዳንተ የመለበኩትም ለዚህ ነው። የህይወት ታሪኬን የከዘከለሁ ታሪኬን ቀደም ሲል የሚያውቁት እንደነዚህ አይነት በዘንዎች እንድታፈክብኝ ብዬ ሳይሆን የተማረና የሚረዳ ሰው በመፈለግ ነው። ሚስቴ የተማረችው ለጫዋ ልጆች በተዘጋጀ ትቢት ሲሆን የነፃነት ሀገሩ ነገርና ሌሎች ባለስልጣኖች በተገኘበት ዓላዎችው የዳንስ ትርኢት የወርቅ ሜዳልያ መሸለሟንና የምስክር ወረቀት መቀበሏን ማወቅ ይኖርብሃል። ሜዳልያው ከተሸጠ ቆይቷል፤ የምስክር ወረቀቷ ግን አሁን ድረስ ሳጥኗ ውስጥ አለ። በቅርቡ እንኳን ባትወዳትም ቅሉ ቧት ለአከራዮችን ባልቴት አሳይታታለች! ያሳየቻት ቢያንስ ለአንድ ሰው እንኳን ለማላውቅና ያለፈውን ደግ ጊዜ ለማስታወስ በመፈለግ ነው። በዚህ ደግሞ ጭራሽ አልፈርድባትም። ሁሉም ነገር ወድሞ የቀረት ያለፈው የደግ ጊዜ ትዝታ ብቻ ነው። በእርግጥም መንፈስ ጠንካራ፤ ኩፍና ቆራጥ ሲት ነች! ወለሉን ራሷ ትጠርጋለች፤ የምትበላው ጥቁር ዳቦ ብቻ ነው፤ ክብሯን ከነዚህት

ግን በዝምታ አታልፍም። ስለሆነም ነው ሚስተር ሌቢያትኒኮቭ የብልጽግ ጠባይ ሲያሳያት በሻልታ ያልተመለከተችው። ዱላ ባህላ ጊዜ ሸሽቷን ወደአልጋዋ ብትተጥልም የሸሸችው በመደፈሯ ስሜቷ ስለተነካ እንጂ ዱላውን ፈርታ አልነበረም። እኔ ባገባችሁት ጊዜ የመጀመሪያ ባሏ ሞቶባት ሶስት ሕፃናት ታቅፋ የተቀመጠች ሴት ነበረች። መኮንን የነበረውን የመጀመሪያ ባሏን ለፍቅር ስትል አገባችው፤ በፍቅሩ ከነፈች። እርሱ ግን ቁግር ጨዋታ ጀመረ፤ የሕዝብ ሀብት በመመዝገቡ ለፍርድ ቀርቦ በዚያው ሞተ። በመጨረሻ ላይ ይደበድባት የነበረ ቢሆንም እስካሁን ድረስ የእርሱ ነገር ሲነሳ እንዘዋ ይቀድማታል፤ እኔንም እንደርሱ ትወቅሰኛለች። ቢያንስ ከአለታት አንድ ቀን ደስተኛ ነበርኩ የሚል ትዝታ በአእምሮዋ ውስጥ እንደተቀረፀ ስለማውቅ በዚህ ደስተኛ ነኝ። የመጀመሪያ ባሏ ከሞተ በኋላም ራቅ ባለ ገጠር ውስጥ ሶስት ሕፃናትን ታቅፋ ተቀመጠች፤ በወቅቱ በዚያ አካባቢ ነበርኩ፤ ምንም እንኳ እኔም ያሳየሁት የሕይወት ውጣ ውረድ ባይኖርም ሆኖም እርሷ የተዘፈቀችበትን አስከፊ ችግር ለመግለፅ ቃላት ያጥሩኛል። ወዳጅ ዘመድ ሁሉ ከድረት ፊቱን አዞረባት። እንዲያም ሆኖ ግን ከሩ፤ ሲበዛ ከሩ ነበረች። በዚያን ጊዜ ነበር ሚስቴ ሞታብኝ የአስራ አራት አመት ሴት ልጅ ይዜ የተቀመጠኩት። እኔ ራሴ ነበርኩ ይህ አይነቱን ስቃይ ከማይ ብዬ ሊጋብኝ የጠየቅኳት። ከደህና ቤተሰብ ተቸኝታ በሚገባ ያደገችና የተማረች ሴት እኔን ለማግባት ስትስማማ የነበረችበትን አስከፊ ሁኔታ መገመት ትችላለህ። እያለቀሰችና እየተንፈቀፈቀች እጆቿን አጣጥፋ አገባችኝ። ሌላ የምትሄድበት ቦታ አልነበራትምና። የምትሄድበት ቦታ ማጣት ምን ማለት እንደሆነ ተረዳህልኝ? ጥ አልተረዳህልኝም መሰለኝ። ለአንድ ሙሉ አመት መጠጥ የሚባል ባልቀምስ ግዴታዬን በሚገባ ተወጣሁ። እንዲያም ሆኖ እንኳን ደስተኛ አልነበረችም። ከዚያ በኋላ እኔ አጥፍቼ ሳይሆን በመሰሪያ ቤት ውስጥ በተደረገው የሰራተኛ ሽግግር የተነሳ ከሰራዬ ተሰናበትኩ፤ ወደመጠጥ ይዘነበልኩትም በዚያን ጊዜ ነበር። እንግዲህ ብዙ መንከፈተትና ሁልቁ መሳፍርት የለለው ስቃይ አልፎ በበርካታ ሕፃናዎች በተሞሰው በዚህ ደግሞ መዲና ውስጥ የተገናኘው ከአስራ ስድስት ወራት በኋላ ነው። እዚህም ቢሆን ስራ አግኝቼ ነበር። ከሰራዬ ግን እንደገና ተፈናቀልኩ። የተፈናቀልኩትም ድክመቴ አሸንፎኝ በራሴ ጥፋት ነበር። በአሁኑ ጊዜ ወደ አንዱ ጥግ ቤት ተከራይተን እንኖራለን፤ እንዴት እንደምንኖርና የቤት ኪራያችንን ከሎት አምተተን እንደምንከፍል ግን አላውቀውም። ከእኛ በተጨማሪ ሌሎች ሰዎች በአካባቢው ይኖራሉ። አስከፊ ቦታ - ሲበዛ ችግሮችም ያለ ነው። ከዚህ ጎን ለጎን ደግሞ ከመጀመሪያው ጋብቻዬ ያፈራረጓት ሴት ልጄ እያደገች ሄደች፤ ስታድግ ግን በእንጀራ እናት እጅ ስለየችው ስቃይ ባላሳው ይሻላል። ሚስቴ የተከበረ ጠባይ ቢኖራትም ቅሉ ቁጠ፤ ቅብጥብጥና ሰዎችን ልክ ልካቸው ድረስ የምትናገር ነች። ስለዚህ ጉዳይም ባላወራው ይመረጣል። እንደምትገምተው ሁሉ ልጄ ሶንያ አልተማረችም። ጂኦግራፊና የአለም ታሪክ ሳስተምራት ከአራት አመት በፊት ሞክራ ነበር፤ እኔ ራሴ ግን ትምህርቴን በደንብ ካለማወቁም በላይ ተገቢው መጻህፍት አልነበሩንም። እስከገንታዊው የፋርስ ሥርወ መንግሥት ድረስ ብቻ ነበረ ዘልቀን የተማርነው። እያደገች ከሄደች በኋላ ግን እያሌ የፍቅር መጻሕፍት አንብባለች፤ ከቅርብ ጊዜ ወዲህም ጀርጅ ሉዊ የፃፈውን ፈዚዮሎጂ የተሰኘ መፅሐፍ ሚስተር ሌቢያትኒኮቭ ሰጥቷት በከፍተኛ ስሜት አንብባለች። አንተም በእጋዋሚ አንብብኸዋል?

ለእኛም ከመፅሐፉ አንጻንድ ክፍል እየጠቀሰች ራሱን ብላ ታተብልን ነበር። እንግዲህ የእርሷ የትምህርት ሁኔታ በዚህ ተደመደመ። ጌታው የሚቻል ከሆነ አጠቃላይ የሆነ አንድ ጥያቄ ልጠይቅህ እወዳለሁ። አንዲት ደሀና የተከበረች ልጃገረድ ምን ዓይነት ለራ ብትሰራ የምታገኘው ስንት ነው? በቀን አስራ አምስት ሳንቲም አታገኝም። ልዩ ችሎታ የሌላትና የተከበረች ከሆነች አስራ አምስት ሳንቲም ለማግኘት ቀንና ሌሊት መልፋት አለባት። እንዲያም ሆኖ እንኳን ታውቀው እንደሆነ ሀገረ ገዢው ለሰራዊቱው ስድስት ሽማግሌ ለመክፈል ፈቃደኛ ካልመሆኑም በላይ የሽማግሌ ኮሌታ መጠኑን አልጠበቀም። በደንብ አልተሰፋም በሚል ሰበብ እያመናጨቀና እየሰደበ ከጤቱ አባረራት። ቤት ሠብጥ ሕፃናቱ የሚልሱት የሚቀምሱት የላቸውም። ሚስቴ ደግሞ በበሽታ ምክንያት ማድያት ወርሷት እጆቿን አጣጥፋ ከጤት ሳትርቅ ከላይ ታች ትሳለች። እስቲ ተመልከቷት። ከእኛ ጋር እየናረች፣ እየበላችና እየጠባች እየዋቃትና እየተመቻች የተቀመጠች ሰናፍ ሴት እያለች የአንጀራ ልጇን ክፉኛ ወረፈቻት። ሳለፉት ሶስት ቀናት ሕፃናቱ ቁራሽ ዳቦ ሲያገኙ የእኔ ልጅ የምትበላውና የምትጠባው ምን እንደሆነ አላውቅም። ነገሩን ለምን ምስጢር አደርገዋለሁ? በወቅቱ ጢንቢራዬ እስኪዞር ጠጥቼ አልጋ ላይ ተጋድሜ ነበር። እንዲያው ከመቅጽበት ውብ ፀዮር ያሳትና ፈቷ የገረጣው ድሃዋና ጭምቷ የእኔ እንባሳ ማለትም ልጄ ሶንያ ጆሄን እንዳደርግ አትፈልገም አይደል? ብላ ስትጠይቅ ስማችን። ዳርያ ፍራንቤስና የተባለች ነጋ ጠባ። ከፖሊስ ጋር የምትጋድ አርክስ ሴት ደግሞ ቤቱን ባከራዮችን ባልቴት አማካይነት ስለልጄ በተደጋጋሚ ጠይቃለች። ሚስቴም ምኑ ነው አዲስ ነገር? አንቺ ማንሽና ነው? ድንቁም ሀብት እያለች አብጠለጠለችት። ግን አትፍረድባት! ጆሄን ስትናገር ከመታመሟም በላይ ራሷን ስታ ምንም አታውቅም ነበር። ሕፃናቱም ረሀብ ጠንቀባቸው ያለቅሱ ነበር። ራሷን መርዳት የማትችል ሴት ነች። ጆሄ ደግሞ ፀባይ ሆናባት ሕፃናቱ ርቦአቸው እንኳ ማልቀስ ከጀመሩ ትደበድባቸዋለች። ወደአስራ ሁለት ሰአት ግድም ሶንያ ብድሚ ስትል እየሰት፣ ኮቷን ደርባና ነጠላ ተከናንባ ከጤት ከመጣች በኋላ ወደ ሶስት ሰአት ገደማ ተመልሳ መጣች። እንደተመለሰችም ቀጥታ ወደ ሚስቴ በመሄድ አንድ ቃል እንኳን ሳትተናጽስ ሰላሳ ናብል ጠረጴዛ ላይ አስቀመጠች። ትንፍሽ ሳትልና ሚስቴን እንኳን ሳታይ ሻልሞን ተከናንባ ትከሻዋ እየተንቀጠቀጠ ፈቷን ወደ ግድግዳው አዘራ ተሻች። በወቅቱ እንደበፈቱ ሁሉ ሰክራ ተኝቼ ነበር። ከዚያ በኋላ ሚስቴም ቃል ሳትተናጽስ ወደሶንያ አልጋ ሄዶ ከአልጋው አጠገብ በርከክ በማለት የሶንያን እግር ስትሰም ተመለከትኩ። ምሽቱን በሙሉ ተንበርከክ የሶንያን እግር እየሳመች ለመነሳት ፈቃደኛ አልነበረችም። በመጨረሻም ሁለቱም እንደተቃቀፉ እንቅልፍ ይዟቸው ሄደ።

ማርሚላደቭ ድምፁ የከዳው ይመስል በዘምታ ከተዋጠ በኋላ ብርጭቆውን ጥልቅ ዢሮውን አራሰ።

ትንሽ እንደቆየም ንግግሩን እንዲህ እያለ ቀጠለ። 'በአንድ አጋጣሚ የተነሳ፣ ዳርያ ፍራንቤስናም የናቅናት ስለመሰላት ከአንጻንድ ርከስ ሰዎች ጋር ግንባር ቀደም በመሆን መረጃውን ለፖሊስ ሰላቀበለች ልጄ ሶንያ በቤትኛ አጻራነት ተመገግባ ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ከእኛ ጋር አትኖርም። ቤት የአከራዮችን ሴትና ሚስተር ሌቤዚያትኒኮቭ እንዲህ አይገቱን ነገር አይፈቅዱም። መጀመሪያ ላይ ግን ራሱ ሚስተር ሌቤዚያትኒኮቭ አባብሎ ሶንያን

ለመድፈር የሚቻለውን ሁሉ ሞክሮ ነበር። አሁን ግን ከመቅፈት ተለወጠ። እንደእኔ አይነቱ የተማረ ሰው ከእንዴት አይነት ልጃገረድ ጋር በአንድ ሕንፃ ውስጥ እንዴት ይኖራል እያለ በተናገረ ቁጥር ሚስቱ በዝምታ አታልፈውም። በእሁኑ ጊዜ ሶንያ ወደእኛ የምትመጣው ከመሸ ነው። ከመሸ መጥታ ልጆቹን በመያዝና የማጀቱን ስራ በመከፈን ሚስቱን ታማኝነቷን። የምትኖረውም በደክሞነቱና በተብታባቱ ከሚታወቀው ልብስ ሰፊ ማለትም ከካርኬፕሞሽ መኖሪያ ቤት ውስጥ አንድ ክፍል ተከራይታ ነው። የሰውየው ሚስትም የምትንተባተብ ስትሆን የሚኖሩት በአንድ ክፍል ነው። ሶንያ የተሸነሸነ አንድ ክፍል ይዟለች። ሁሉም ደሆች ናቸው፤ ሁሉም ደግሞ ይንተባተባሉ። የዚያን እለት ጥዋት ከእንቅልፌ እንደተነሳሳ ልብሴን ደራርቤና ፀሎቴን አድርጼ ከተከበሩ ኢሻን አፋናሲሺት ዘንድ ሂድኩ። እንዴት አይነት የተባረኩ ሰው መሰሉህ። ትሁትና ባልተለየው ሁኔታ እስከመጨረሻ ካዳመጡኝ በኋላ ማርማላዶቭ ከዚህ በፊት አስቀይመኝኛል። አሁን ግን በራሴ ሃላፊነት አንድ እድል እስጥሳለሁ። ወደ ስራህ መመለስ ትችላለህ ብለው አሰናብቱኝ። እኔም ጎንበስ ብዬ መሬቱን ሳምኩ። መሬቱን ሳምኩ ስለ በምፀት መናገሬ ነው። ዘመናዊ እስተሰበሰብ ያላቸው ባለስልጣን እንደመሆናቸው መጠን የረገጡትን መሬት እንድንሰም ጨርሶ አይፈትዱም። ወደቤት ተመልሼም ወደመንግስት ስራ በቋሚ ደመወዝተኝነት መመለሴን ሳበስር የተሰማኝ ደስታ ይህ ነው ልልህ አልችልም።

ማርማላዶቭ በባላም ተሟመቆ እንደገና በዝምታ ተዋጠ። ወዲያውኑም በስካር ያቢቃላቸው ሳዎች ወደመሸታ ቤቱ ዘለቁ። ከደጃፋም ላይ አንድ የሰባት አመት ልጅ በቃዋል ድምጹ የሀገሪብዛ ዘፈን ይዘና ነበር። የመሸታ ቤቱ ባለቤትና ሁሉቱ ልጆች ጠፍኮሞቹን ማስተናገድ ጀመሩ። ማርማላዶቭ ግን ስለአዲሶቹ ምጤዎች ደንታቢስ በመሆን ታሪኩን መዘከዘኩን ቀጠለ። የተዳከመ ቢመስልም በይበልጥ በጠጣ ቁጥር በይበልጥ መለፍለፉን ተያደዘው። ወደቀድሞው ስራ ለመመለስ የመብቃቱ የቅርብ ጊዜ ትገታታ ጥንካሬ እየሰጠው ከመሄዱም በላይ እየፈካ በመምጣቱ ስሜቱ በፊቱ ላይ ተንፀባርቀው ራስቱን እንዲሸጥ በጥሞና ይሰማው ጀመር።

ከአምስት ሳምንታት በፊት ነበር። ወደስራ ስለመመለሱ ሚስቱና ሶንያ እንደሰሙ ያደረብኝ ስሜት መንግስት ሰማያት የገባኩ ይህል ነበር። ከዚህ ቀደም እንደማንኛውም ሰካራም የባጥ የቆጠን እየቀበጠርኩ እዋሽ ነበር። የምሰማውም ስድብና ዘለፋ ብቻ ነበር። ወደስራዬ ከተመለስኩ በኋላ ግን ኮቴአቸውን ሳያሰሙ በመሄድ አባታችኔ ስራ ውሎ ይከዋታል። እስቲ ይረፍበት። ድምፃችኔን አጥፍታችሁ ተቀመጡ እያሉ ልጆቹን ይቆጡ ዝቡ። ወደስራ ከመሄዴ በፊት ትቢ ጣል ያለበት ቡና ይቀርብለኛል። ጌታው ይሙት ደንበኛ ቅቤ ነው። ይሄን ሁሉ ለማቅረብ ገንዘቡን ከፊት እንዳገኘት አምላክ ይወቀው። ምርጥ ጫማና ሽሚዝ ከመንግስት ሰራተኛ የደንብ ልብስ ጋር በአስራ አንድ ፋብራ ተኩል ተገዛልኝ። ከእኩል ቀን በኋላ ለመጀመሪያ ጊዜ ከቢሮዬ ወደቤት እንደተመለስኩ ከዚህ ቀደም አይተነው የማናውቀውን ሸርዋና ግሩም ጥብስ እዚጋጅታ ጠበቀችኝ። እንደእውነቱ ከሆነ አንድም የረባ ልብስ አልነበራትም። አሁን ግን ሰው ለመጠየቅ እንደሚወጣ ሰው ለባብሳ ብቅ አለች። አዲስ ልብስ ኖሯት ሳይሆን ከምንም ተነስታ አንድ ነገር ፈጠረች። ንፁህ ሻርፕና ጃኬት ደርባ ሌላ ሰው ሆኖ ቀረበች። ወጣት ሆነች። ውብ ሆነች። ከእንግዲህ ወዲህ አዘውትራ እየመጣዘዘ

የማይህ አይመስለኝም፡ ምናልባት ምሽት ላይ ማንም ሳይይ አመጣለሁ በማለት ተናገረች። ታዳምጠኛለህ? ለመጀመሪያ ጊዜ ከስራ የተመለስኩ ሰለት ወደቤት የሄድኩት ጋደም ለማለት ነበር። ያከራየችንን ባልቴት ማሰብ ለቤትና ጠርታት ኖሮ ከፊት አላቸች መሰለሁ! ከአንድ ሳምንት በፊት ድብልቅልቃቸው ወጥቶ ነበር። አሁን ግን ለቤት ጠራቻት። ለሁለት ሰዓት ያህል እየተነከከከኩ ሲያወሩ ቆዩ። ታሪኩን ሁሉ እንዲህ እያለች ዘከረችላት። ባለቤቱ ወደመንግስት ስራ ተመለሰ። ደመወዝም ያገኛል። ከዘርኑታቸውን ለማየት በሄደ ጊዜ ከቡርኳቸው ራሳቸው በዚያ ያለውን ሰው እንድ ከዚሁ ቆዩኝ ጊዜ ብለው ከጦሩ በኋላ ከብለቤቱ ጋር እጅ ለእጅ ተያይዘው ሰው ሁሉ አያየችው ወደቢሮ አመሩ። አይገርምኝም? የበፊቱን አገልግሎትህን አስታውሳለሁ። በድክመትህ ብትረታም ያለአንተ ስራው እየተባላሽ ስለሄደ ሌላ እድል ልሰጥህ አፈላጋለሁ። እንደሚታሰብህ እተማመናለሁ። ይታይህ እስቲ! ሁሉንም ነገር እንዲህ ዝቅግህ አድርጋ አጫወተቻት። ይህን ያደረገችው ግን በግዴለሽነት ሳይሆን ሲትየህን ለማስተናት በጣም ስለፈለገች ነበር! ምንም የቀላቀለችውም ወሽት አልነበረም። ፍላጎትን በመግለፅ እየተዘናናች ነበር። ይሄን በማድረግም ጭራሽ አልወቅሳትም። ከስድስት ቀን በፊት የመጀመሪያ ደመወዝ የሆነውን ሀያ ሶስት ሩብል ከአርባ ሳንቲም እንዳለ ስሰጣት የእኔ ማር። የእኔ እካል ብዛ ጠራችኝ። ብቻችንን ስንሆን ደግሞ ሌላ ጉዳይ ነው። ተረዳኾች አይደሉ። ለማንኛውም እንዴት አይነት ባል መሰልኩ። ከመውደዱ የተነሳ የእኔ ማር እያለች የንጮችን ዳብሳዋለች።

ማርማላይቭ ትንሽ ጋብ ብሎ ፈገግ ለማለት ከየግዢ በኋላ መዝረብረብ ቢጀምርም ራሱን ተቆጣጠረ። የመሸታ ቤቱ ሁኔታ፣ የሰውዓው ስነር። አረቁው፣ ሰውዩው ከሚሰሩ ከቤተሰቡ ጋር ያለው ይህ አይነቱ ግንኙነት ተዳክሞም ቢሆን በተመሰሰ ይሰማ የነበረውን ራሱአልጎክሽ ሃራ አጋቡት። ወደመሸታ ቤቱ በመሄዱም አዘነ።

ማርማላይቭ ሀሊናውን እንደገናም የእኔ ጌታ፣ የእኔ ጌታ በማለት ከጭክ በኋላ ንግግሩን እንዲህ ሲል ቀጠለ። ይህ ሁሉ ጨዋታ ሌሎችን እንዳስገረመ ሁሉ አንተንም ሲያስገርምህ ይችላል። የቤተሰቤን ሁኔታም በመዘርዘር ረብሼህ ሊሆን ይችላል። እመኝኝ ነው የምልህ ለእኔ ግን የሚያስገርም ሳይሆን የልቤን ቀስል የሚነካ ነው። በሕይወቴ ቢጋጠመኝ በዚያች አስደሳች ቀን በማይጨነብ የሕልም አለም ውስጥ ገባሁ። ለልጆቻችን ጨርቅ የመግዛት፣ የሚሰቴን ነገር ትንሽ የማይላደል። ሲት ልጄን ከርካሽ ሕይወት አላቅቆ ከፈተሰብ ጋር የመቀላቀል ህልም። ማርማላይቭ ቀና ብሎ ጠጣቱን አድማጭ ካየ በኋላ ንግግሩን በአዲስ መልክ ጀመረ። በማንስቱ ማለትም ከአምስት ቀናት በፊት ይሄ ሁሉ ሕልም ከታየ በኋላ ከሚሰቴ ሳጥን በዘዴ ያገኘሁትን ቁልፍ በመያዝ ከደመወዝ የተረፈውን ሁሉ ወሰድኩ ምን ያህል እንደሆነ ግን አላስታውስም። እስቲ አሁን ተመልከቱኛ። ለአምስት ቀን ቤት አልነበርኩም። ከፊት እየፈለግኝ ነው። ከስራዬ ተፈናቅሎአለሁ። የሰራ ልብሴን በመሸታ ቤቱ ውስጥ በእዳ አስይገርው የለበስኩት ይሄን ጨርቅ ነው - ሁሉም ነገር አከተመለት!

ማርማላይቭ አይኑን ጨፍቶ ግንባሩን እየቆረቆረና ጥርሱን እያፋጨ ጠረጴዛውን በከንዱ ተደገፈ። ከደቂቃ በኋላ ፊቱ ከመቅሰት ተለዋውጦ ብልጠት በተቀላቀለበት አይን ራሱአልጎክሽን እንደጥህ ተመለከተ።

እየሳተ ዝሬ ሶንያን ለማየት ሄጀ ነበር። ያለብኝን የዛሬ ድምር ለማብራድ ጥቂት ጥንብብ መየቅኋት ተቀብሎ ነበር።

በቅርቡ ክብርት ሰዎች መካከል እንደኛው እየተገፈፈቀቀ አልሰጠችም፤ ሰጠችህ እንዴት? በማለት መየቅ። ወደራሲው ልጅ አያመለክቱ፤ ይህ ግማሽ ጦርመስ አረቄ የተገነቡ በአርሲ ጥንብብ ነው። በእጄ አንስታ ሰላሳ ሳንተም ሰጠችኝ። ያላት ይሄው ብቻ ነበር። እኔው ራሴ አይቼዋለሁ። በዝምታ ከመመልከት በስተቀር ያለችኝ ነገር የለም። የሰው ነገር በቃን ብለው አገኘው የሚያለቅሱት በምድር ሳይሆን በሰማይ ነው። እነርሱም አገኘው ያለቅሳሉ እንጂ ሰውን ጭራሽ አይመቅሱም፤ አለመውቀላቸው ደግሞ ልብ ይነሳል፤ ይሄኔ ሰላሳ ሳንተም ትፈልገው ይሆናል። ምን ይመስልሃል የእኔ ጌታ? በአሁኑ ሰአት በጥንቃቄ መከላከልና መለባበስ አለብት። እንዲህ ለማግኘት ደግሞ ገንብቦ የግድ ነው። አይደለም እንዴት ለመቆነጃጃ የሚሆን ነገር መግባት አለብት። የቀለሙ የውስጥ ልብዎች፤ ዝናብ በቋጠረ መንገድ ላይ ተጠንቅቃ ስትሄድ አጥር ምጥን ያለውን እግሯን ሽፍና የሚይዝ ሙብ ጫማ ያስፈልጋታል። እንደዚህ መቆነጃጃት ቀልድ አይደለም፤ የእኔ ጌታ። የአርሲው ሲግና ደም የሆነችት እኔ አባቷ ግን ለራሴ መጠጥ ለመግባት ስል ሰላሳ ሳንተም ነጠቅኋት። ነጥቁም ጠግባብባት። ታዲያ በእንደእኔ አይኑቱ ምን ይፈረዳል? ታዝንልኛለህ ወይስ አታዝንልኛለህ? ንገረኝ እባክህ ተቀብሎ፤ እያለ ታረፈኝ ስክከክ።

ብርጭቆውን ለመመላት ቢፈልግም ጦርመስን ስጋንበረጠፈው የቀረ ምንም ነገር የለም። አቅራቢያቸው ቆሞ የነበረው የመሸታ ቤቱ ባለቤት ለምን ይታዘንልሃል? በማለት ሌላው ብሎ ተናገረ።

የዳምሱት የነበሩትም ሆኑ ሌሎችም መሸተኞች የቀድሞውን የመንግስት ሰራተኛ እያዩ ተሳለቁ።

ማርሚላዶቭ ግን አታዝንልኛለህ? ለምን ሰው አያዝንልኛለህ? ሲል ከጫካ በኋላ ከመቀመጫው ተነስቶ እጁን በመዘርጋትና ስሜት ሙስጥ የገባ ሰው በመምሰል ዲስኩን ተያይዞው። ለምን ይታዘንልሃል? አላችሁ። ትክክል ናችሁ። ሊታዘንልኝ አይገባም። የሚታዘንልኝ ሳይሆን መስቀል ያለብኝ ነኝ። ዳኛ ሆይ ስቀለሁ። ከስቀልኩ በኋላም እዘንለት፤ ከዚያም እኔ ራሴ ለመስቀል እመጣለሁ፤ የምናፍቀው ደስታን ሳይሆን ሀዘንንና እንባን ነውና፤ ይህ የአንተ ግማሽ ጦርመስ አረቄ ደስታን የሰጠኝ ይመስልሃል? በተጨማሪ የፈለግኩት ሀዘንና እዝብ ነው። የፈለግኩትንም አግኝቼ ቀምሽዋለሁ። ለሰዎች ሁሉ የሚያዝን ለእኔም ይዘንልኛል። ዳኛ የምለውም ሰዎችንና ነገሮችን ሁሉ የሚረዳ ሰው ብቻ ነው። ቀኑ ሲደርስም ይመጣና እንዲህ በማለት ዳኛው ይጠይቃል። «ርክስ ለሆነችውና በሳንባ በሽታ ለምትሰቃየው የእንጀራ እናቷና ሳልመለደቻቸው አጭት ልጆች ስትል ራሷን መስዋእት ያደረገችው ልጅ የት ነች? በአስቀያሚው ሰራዊትና በአስቀያሚነቱ ለማያፍረው በስጋ ለመሰዳት አባቷ የምታገኘው ልጅ የት ነች?» በማክታተልም እንዲህ ይላል። «ወደእኔ ነይህ አንድ ጊዜ ይቅርታ አድርገልሽለሁ። አሁንም ቢሆን ለፈጠራዎቻቸው ሀላፊዎች ይቅር ብዬሻለሁ። በሳም አፍቅረሻልና።» ከዚያም የእኔን ሶንያ ይቅር ይላታል። ይቅር እንደሚላትም አውቃለሁ። ይህ እንደሚሆን አሁን ከአርሲ ጋር በነበርቱ ጊዜ ልቤን ተሰምቶታል። እርሱ ሁሉንም ይዳኛል። ሁሉንም ይቅር ይላቸዋል። ጥሩውንና መጥፎውን፤ ብልቡንና የሞቱን ይቅር

ይላቸዋል። በእነርሱ ላይ ፍርዱን ከጨረሰ በኋላም «እናንተም ቢሆን ወዲህ ኑ! የሰከራችሁ ሁሉ ወዲህ ኑ! ሁራሪት የማይታወቅ ሁሉ ወዲህ ኑ!» ይለናል። እኛም ሀፍረት ሳይሰማን ሄደን ከፊቱ እንቀርባለን። እንዲህም ይለናል። «በእውራ ተመሰላችሁ የተሰራችሁና የእውራነት ጠባይ ያለባችሁ እናንተ ጨካኞች እናንተም ቢሆን ወደ እኔ ትመጡ ዘንድ እጠይቃችኋለሁ!» ብልሆቹና የተማሩት ደግሞ «ለምን ትቀበላቸዋለህ?» በማለት ይጠይቃሉ። እርሱም «እናንተ ብልህና የተማራችሁ ሰዎች ሆይ እቀበላቸዋለሁ፤ ከመከላከላቸው አንዱ እንኳን ቢሆን ብቁ ነኝ ብሎ አልገመተምና» ሲል ይመልሰላቸዋል። እኛም ይዘረጋልናል። እኛም ከፊቱ ላይ ተደፍተን እናለቅሳለን። ሁሉንም እንገነዘባለን። ከሚስቴ ጀምሮ ሁላችንም ቢሆን እንገነዘባለን።

እነዚህን ያልተረዳና በህሳብ የተመሰጠ ይመስል ማንንም ሳይይ በደክመና በዛለ መንፈስ ተመልሶ ከወንበር ላይ ዘና አለ። ንግግሩ የተወሰነ አድማጭ እግኝት ነበር። ለደቂቃ ያህል ዝምታ ከሰፈነ በኋላ ደግሞ ይሳለቁበት ጀመር።

‘ፍርዱን አገኝ!’

‘ምን ይቀባጥራል!’

‘ድንቁም የመንግስት ሰራተኛ!’ እያሉ ወረዱበት።

ማርሜላዶቭ ቀና ካለ በኋላ ራስሱልኒኮቭን እየተመለከተ ‘ኔታው እንሂድ። ቤቴ በዚህ እከባቢ ስለሆነ ብቅ በል። ወደ ሚስቴ የመሂጃው ጊዜ ደርሶአል’ በማለት በድንገት ተናገረ።

ራስሱልኒኮቭ ማርሜላዶቭን እየደገፈ ለመሄድ ፈልጎ ነበር። ማርሜላዶቭ ምላሱ እንጂ ቋንቋው ስለተያዘ ሙሉ ሰውነቱን በወጣቱ ላይ አሳረፈ። መቶ ሚትር ያህል ነበር የተጓዙት። ሰነፊው ሰው ወደቤቴ መቃረብ ሲጀምር በፍርሀትና በውዥንብር እየተዋጠ ሄደ።

እያጥረመረመ እንዲህ በማለት በስሜት ይናገር ነበር። ‘እሁን የፈራሁት ሚስቴን አይደለም። ፀቱሬን ጨምድዳ እኔን መደብደብ ወይም አለመደብደብ ደንታ አይሰጠኝም። ምንም እንደማያስጨንቀኝ አረጋግጥልሁለሁ። ካልከሰ እንዲያውም እንድትደበድበኝ እፈልጋለሁ። የፈራሁት ያንን አይደለም። የፈራሁት አይኗን ማየት ነው። ፍም የመሰለው ፈቷን ማየት ነው። ቀና ቀና ስትተሃፍስ ማየት ነው። እንደእርሷ አይነት ህመም ያለባቸው ሰዎች ሲናደዱ እንዴት እንደሚተነፍሱ አስተውለህ ታውቃለህ? የልጆቼም እንባ ያስፈራኛል። እንዲህ አይነቱ ዱላ እኔን ከማስደሰት በስተቀር ጉዳት እንደማያደርስብኝ ማወቅ አለብህ። ትደብድቦኝ፣ ብትደበድቦኝ ይቻላል። ለእርሷም ጥሩ ነው። ይሄው ቤት ደረሰን። የሀብታም ጀርመናዊ ሕንፃ - የኮዝል ሕንፃ። እንሂድ ውስደኝ!’

የሕንፃውን መግቢያ ተሻግረው ወደ አራተኛ ፎት አመሩ። ወደላይ ባቀኑ ቁጥር ደረጃው እየደበዘዘባቸው ሄደ። ሰኦቱ ወደ አምስት ተጠግቶ ነበር። በእንዲያ አይነቱ ወራት የፒተርስቡርግ ምሽት ጨለማን ለመላበስ ጥናጥሞላቸው ቢሆንም ደረጃዎቹን እንደዘለቁ ድቅድቅ ጨለማ ዋባቸው።

ውልቀልቁ የወጣ በር ተከፋቸዋል። የእስር ጫማ ርዝመት ባለው ባልደረጃ ክፍል ውስጥ ቀራጭ ሻማ ይበራል። ጥና እንደደረሱ ሁኔታው ሁሉ ያስታውቃል። ክፍሉ ይህ ነው በማይባል ሁኔታ ተመሳታቅሎአል። የተለያዩ ጨርቆችና ያረጁ የሕፃናት ልብሶች በየቦታው

ተዘርዘርዘዋል። የተባሳ አሮጌ ጨርቅ ከአንዱ ጫፍ እስከሌላው ጫፍ ተሰቅሏል። ከጨርቁ በስተጀርባ ምናልባት አልጋ ተዘርግቷል። በክፍሉ ውስጥ ያለው ሁለት ማዘር ብቻ ነው። የአማራካ ጨርቅ ከለበስ ከደከመ አሮጌ ፅፋ አጠገብ ቀለም ያልገባችውና ልባስ የሌለው አሮጌ የወጥ ቤት ጠረጴዛ ቆሟል። ከጠረጴዛው ጠርዝ ከብረት ከተሰራ የሻማ መያዣ ላይ የተቀመጠ ቁራጭ ሻማ ይበራል። የማርሚላዶቭ ቤተሰብ ራሱን የቻለ እንደ ክፍል ያለው ይመስላል። በዚያ አፓርታሚ የሚኖሩ ሰዎች ግን ሲወጡና ሲገቡ በክፍሉ አቋርጠው ያልፋሉ። ወደሌሎች ክፍሎች የሚያስገባው በር ገርበብ ብሎ አልፎ አልፎ ሁካታ ይሰማል። ሻይ እየጠጡ የካርታ ቁማር የሚጫወቱ ሰዎች ያሉ ይመስላል። አንዳንዴም የብልግና ቃል ይደመጣል።

ራስኩልኒኮቭ የማርሚላዶቭን ባለቤት ወዲያውኑ አወቃት። ድክምክም ያለች፤ ረጅም፣ ቀጭንና ሽንቃጣ፣ ውብ ቡናማ ፀዢ የተሳበሰችና በእርግጥም ደማም ነበረች። እጆቿን አጣጥፋ በዚያች አነስተኛ ክፍል ውስጥ ላይና ታች ትላለች። ከንፈሮቿ እንደከበት ደርቀው ቁና ቁና ትተንፍሳለች። ትኩሳት ያለባት ይመስል አይኖቿ ፊጠው ያበራሉ። የምትመለከተውም አይኖቿን ከአንድ ቦታ ሳትነቅል ነው። በዚያ እየደበዘበ በሄደው የሻማ ብርሃን ውስጥ ሲታይ የሳንባ በሽታ ያጠቃው ያ አካሏ የሰው ስሜት ይነሳል። ራስኩልኒኮቭ ከሰላሳ አመት እንደሚያበልጣትና ከማርሚላዶቭ ጋር ለትዳር እንደማይመጣጠኑ ገመተ። እርሷ ግን ሁለቱም ሲገቡ አልሰማችም፤ አላስተዋለችም። የማትሰማ የማትለማ ትመስል ነበር። ክፍሉ የማያፈናፍን ቢሆንም እንኳ መስኮቱን አልከፈተችም ነበር። የሚከረፉ ሽታ ከደረጃዎቹ እካበቢ ቢመጣም ዋናው በር አልተዘጋም ነበር። ገርበብ ባለው በር በኩል ውስጥ ካለት ክፍሎች የሲጋራ ጭስ ቢወጣም መሳሊን እየቀጠለች በሩን አልዘጋችውም ነበር። የሰድስት አመት እድሜ ያላት የመጨረሻ ልጇ ጭንቅላቷን ከሰፋው ላይ አድርጋ ከወለሉ ተዘርግታ ተኝታለች። በአንድ አመት የሚበልጣት ሌላ ወንድ ልጅ ጥግ ይዞ እየተንቀጠቀጠ ያለቅላል። ከቅርብ ጊዜ በፊት ዱላ የቀመሰ መሆን አለበት። የዘጠኝ አመት እድሜ ያላትና እንደ ጅማት የቀጠነችው ዘልግ ያለችው የበኸር ልጅ ደግሞ የወንድሟን አንገት በእጇ አቅፋ ከጥግ ቆማለች። የነተብ ስስ ሽሚዝ ለብላለች። በማጠሩ የተነሳ ከሁለት አመት በፊት እንደተሰፋላት የሚያስታውቅ አሮጌ የሰፍ ኩት ደርባለች። ወንድሟን የምታባብል ትመስላለች። በጀሮው እያንሾካሽከችለት ማልቀሱን እንዲያቆም የተጽላትን ሁሉ ትሞክራለች። ድካምና ፍርሀት ባልተለየው ክብ ፊቷ ላይ ይብሰኑ ጎልተው የሚታዩት ጉች ጉች ያሉት ጠቋቁር አይኖቿ ደግሞ እናቷን በፍርሀት ይቃኛሉ። ማርሚላዶቭ ወደክፍሉ ሳይዘልቅ ከደጃፋ ላይ ተንበርክኮ ራስኩልኒኮቭን ከፊት አስቀደመ። ሲትየዋ እንግዳውን እንደተመለከተችም ለማሲታወስ እየሞከረችና ለምን በዚያ ቦታ እንደተገኘ ግራ እየተጋጣች ብዙም ትኩረት ሳትሰጥ ከፊት ለፊቱ ቆመች። በሌሎች ክፍሎች ውስጥ የሚኖሩ ጎረቤቶቿን ለመጠየቅ በመምጣቱ በክፍላቸው በኩል ለማቋረጥ የተገደደ እንግዳ አድርጋ ቆጠረችው። ተጨማሪ ትኩረት ሳትሰጠው ዋናውን በር ለመዝጋት ስትሄድ ባሏ ከደጃፋ ላይ ተንበርክኮ ሰላየችው እራ ብላ ራሷ ነች።

‘ተመልሰህ መጣህ አይደል? አንተ ወንጀለኛ! አንት ጭራቅ! ገንዘብ የት አለ? ኪስህ ውስጥ ምን አለ? አሳየኝ! ልብሰችህስ! በፊት የለበሰክው አይደለም! የታሉ ልብሰችህ? የት ነው ገንዘቡ? ተናገር!’ እየለች ህሊናዋን ሲታ ጨክቷት አቀለጠችው።

ወዲያውኑም ትብረብረው ጀመር። ማርሚላዶቭም እንዳሻዋ ታድርግ በማለት በታዛዥነት እጆቹን ዘረጋ። ከዚህ ግን ቢባቢስቲን አልተገኘም።

‘ገንዘቡ የታለ? ወይ አምላኬ! ቢያዘው ገንዘብ ሁሉ ጠማዘት? እንዴት ይሆናል? በላጥኑ ውስጥ አስራ ሁለት ሩብል አበር!’ ስትል ጮኸች።

በደመ ነፍሷ ፀጥቶን ከጨመደደች በኋላም ወደ ክፍሉ ሰባ አስገባችው። ማርሚላዶቭ በታዛዥነት ተከትሏት በእንብርክቱ እየዳከ የምታደርገው ጉተታ እንዲቀልላት አደረገ።

እየተወራጨና ይብስ ብሎም ወለሉን በግንባሩ እየመታ ‘የምፈልገው ነው ጌታው! ጭራሽ አይገዳኝም። የምፈልገው ነው! የምፈልገው ነው!’ እያለ ይለፈልፍ ገባ።

በወለሉ ላይ ተጓታ የነበረችው ሕፃኗ ሴት ልጅ ከእንቅልፏ ነቅታ መጮህ ጀመረች። ጥግ ይዞ ቆሞ የነበረው ትንሽ ልጅ ራሱን መቆጣጠር ተስናትና ህሊናውን እንደመሳት አድርጎት እያለቀሰ ከእህቱ ጋር ተቀላቀለ። ትልቋ ሴት ልጅ ደግሞ በቀመናዋ እየተንቀጠቀጠች እንደዛፍ ተወዛወዘች።

‘ቢሳቢስቲን ሳያስቀር ሁሉንም ለመጠጥ አጠፋው! ሌላ ልብስ ነው የለበሰው! ልጆቹ ተርበዋል! ይህ ኦሮ አይሀልም! እዚህ የቆምኩው ሰውቱስ ሀፍረት አይሰግዝም ወይ? እያለች ተስፋዋ ተሟጦ ከጮኸች በኋላ ወደ ራስኮልኒኮቭ እያፈጠጠች ትመሸታ ቤት ነው የምትመጡት! ከእርሱ ጋር ስትጠጣ ነበር! አልነበር እንዴ? ከፊሪ ጥፋ!’ አለችው።

ወጣቱ ቃል ሳይተነፍስ ለመሄድ ተጣደፈ። ከዚህ ሌላ ደግሞ ከውስጥ ያለው በር ተበርግዶ የወሬ ሰሳቾች ይመለከቱ ነበር። ከደጃፋ ላይ ሲጋራ የያዙና ክብ ባርኔጣ ያጠለቁ ሰዎች ብልግና ባልተለየው መንገድ ይሳለቁ ነበር። ካገና ስስ የበጋ ልብስ የደረቡ ሰዎች በተመሳሳይ ሁኔታ ተኮልከለው ነበር። በተለይ ማርሚላዶቭ ፀጥቶን ተይዞ እየተጎተተ ‘የምፈልገው ነው!’ ሲል በጮኸ ጊዜ እየተንፈቀፈቀ ሳቁ። በመጨረሻም ከፍተኛ የሆነ አስፈሪ ድምፅ ተሰማ። ቤት የአከፊቶችው ባልቲት ድምፅ ነበር። የተከለከሉትን ሰዎች ጥሳ በማለፍና ምስኪኗን ሴት በማስፈራራት ከነገ ጀምሮ ቤትሽን ፈልጊ እያለች ቀጭን ትእዛዛን አሰማች። ራስኮልኒኮቭ ከክፍሉ እንደወጣም እጁን ወደኪሱ በመስደድ ከመሸታ ቤቱ አንድ ብር ሱጥቶ ያጥኘውን የሳንቲም መልስ ከዘገነ በኋላ ማንም ሳያየው ከመስኮቱ ጠርዝ ላይ አስቀመጠ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ደረጃውን መውረድ እንደጀመረ ግን ሃሳቡን በመለወጥ ለመመለስ ዳድቶት ነበር።

‘ይሄን ለምን አደረግሁ? ሶንያ አለችላቸው! ገንዘቡም ያስፈልገኛል’ ሲል አበበ። ገንዘቡን መልሶ ለመውሰድ እንደማይችልና ለመውሰድ ቢችልም እንኳ እንደማይወስደው ሲገነዘብ ግን ነገር አለመን ሁሉ ትቶ ወደቤቱ አቀና። ከፈገግታ ጋር በጎዳናው በመጓዝ ላይ እንዳለም ‘ሶንያ ለመቆነጃጀት የሚያስፈልጋትን ማግኘት አለባት’ እያለ አሰላለፈ። ‘መቆነጃጀት ገንዘብ ይጠይቃል። ዛሬ ሶንያም ቢሆን ገንዘብ ሳይኖራት ይችላል። የእርሷ ቢሆስ ከፍተኛ ፍቅርና ስለሚጠይቅ አልተሳካት ይሆናል! ስለዚህ የእኔ ገንዘብ ከሌለ ነገ የሚልሱት የሚቀምሱት የላቸውም። ውዲ ሶንያ! ምን አይነት ልጃገረድ ነች! ምን አይነት የወርቅ ማእድን ነው ያገኘች! እየተጠቀመሽት ነው! ምን ታድርግ - የደም እንባ ከአለቀሰች በኋላ ተለማመደችው። ሰው አውሬ ነው - ሁሉንም ይለምዳል።’

ጥቂት አሰብ ካደረገ በኋላም ተሳለፎ ይሆን? ሰው በአጠቃላይ ማለቴም የሰው ዘር በሙሉ አውሬ እስካልሆነ ድረስ የፈለገን ከመስራት የሚያግደው ምንም ነገር የለም! መሆን ያለበትም ይህ ነው!’ ሲል ሳያሰበው ከመቅፅበት ተናገረ።

ሊሊቱን ያሳለፈው ተረብሾ ስለነበር በማግስቱ አርፍዶ ተነሳ። እንቅልፉን አልጠበም ነበር። የተነሳው ስሜቱ ተበላሽቶና ብስጭትጭት እያለ ስለነበርም ጠባብ ክፍሉን በጥላቻ አይን ቃኘት አደረገ። የክፍሉ ርዝመት ወደ ስድስት ሜትር ይጠጋል፤ ከአባራውና ከግድግዳው ላይ እየተቀረፈ ከሚወድቀው ወረቀት ጋር ሲታይ እጅግ ያስቀይማል። ከዚህም በተጨማሪ የክፍሉ ቁመት አነስተኛ ከመሆኑ የተነሳ ከመካከለኛ ቁመት ትንሽ ዘለግ ያለ ሰው ኮርኒሶ ይነካኛል ብሎ ስለሚፈራ ተመቻችቶ መቆም አይችልም። ያለው የቤት እቃም ልክ እንደ ክፍሉ ነው። ያረጁ ሶስት ወንዞች አሉ፤ ጥግ ላይ በአባራ በመሸፈናቸው ከተገለጡ መሰንበታቸውን የሚያሳዩ ጥቂት መፃሕፍትንና የማስታወሻ ደብተሮችን የያዘ ጠረጴዛ ቆሟል፤ ከሞላ ጎደል የግድግዳውን ርዝመት የሸፈነ ዘርፋፋ ፎቴ መሀል ለመሀል ተዘርግቷል። ከዚህ ቀደም የአበባ ጨርቅ ለብሶ የነበረው ፎቴ በአሁኑ ደረጃ ነትቧል። ራስኩልኒኩቭ ለመኝታ የሚገለገልበት ፎቴ ነበር። ብዙውን ጊዜም የለበሰውን ሳያወልቅና አንሳሳ ሳይደርድር ይጋደምበታል። ያገኘውን ንፁሕም ሆነ ያደፈ ጨርቅ ከስሯ ከዝነዝዛት በኋላ እንደአቅሟ ከፍ ብላ የምትታየውን አነስተኛ ትራስ ተንተርሶና የላፋ የተማሪ ካበርታውን ተሸፋፍኖ ያሸልብበታል።

ከዚህ በባለ ሁኔታ መቆሽሽ የማይቻል ነው፤ ራስኩልኒኩቭ አሁን ባለው አስተሳሰብ ግን መቆሽሽን መርጦታል። በኩፊኛ ውስጥ የተደበቀች አሊ ይመስል ፈፅሞ ከአለም ተገልጿል፤ የምትቀልበውን ቤት ፊት እንኳን ማየት አስጠልቶታል። እንዲህ አይነቱ ሁኔታ የሚያጋጥመው ሰው በአንድ አይነት ሀሳብ ሲቀውስ ብቻ ነው። ቤቱን ያከራየችው ባልቲት ምግቦቿን መላክ ካቋረጠች ሁለት ሳምንት ሆኖአታል። ከቤቱ የሚወጣው ምሳውን ሳይበላ ቢሆንም እንኳ ወረድ ብሎ ከባልቲቷ ጋር ለመነጋገር የሚያስችለውን ሁኔታ ለማስተካከል እስካሁን ድረስ አልታየውም። የባልቲቷ ሰራተኛና ምግብ አብላይ የሆነችው ናስታስያ በወጣቱ ብቸኝነት የተደሰተች ይመስል፤ አልፎ አልፎ በሳምንት አንድ ጊዜ መጥረጊያዋን ይዛ ከመምጣት በስተቀር ክፍሉን መጥረግና ማፅዳት አቀማለች። ዛሬ ደግሞ ከእንቅልፉ የቀሰቀሰችው እርሷው ነች።

ጠጋ ብላ 'ተነስ! ተነስ እንጂ! ለምን ትተኛለህ? አራት ሰአት ሊሆን ነው እነ። ሻይህን አምጥፎልህለሁ። አንድ ሰኢ ሻይ አትፈልግም? ረሀብ የጠናብህ መሆን አለበት' እያለች ቀሰቀሰችው።

ወጣቱም አይነን ገልጦ በመናቃቃት ናስታስያን አስተዋላት። በፎቴው ላይ እንዳለ እየተንጠራፈ፤ 'ማሁ ሻይ የላከልኝ? እመቤትሽ ነች እንዴ?' ቢል ጠየቀ።

'እመቤቷ ከሆነች ያም ተነፋ ነው!'

በመረረና በከረመ ሻይ የተሞላውን የተሰነጣጠቀ የሻይ ጀቡና ከሁለት አንኳር ስኳር ጋር ከአጣጥሶ አስቀመጠችለት።

የተኛው የለበሰውን ሳያወልቅ ስለነበር ከሁን በእጁ እየዳበሰ ጥቂት ሳንቲም ካወጣ በኋላ ትንሽ ዳቦ እንድትገለትና ከተቻለም ቁራጭ ቋለማ ከሉካንዳ ቤት እንድታመጣለት ጠየቃት።

‘እነዚህን አሁኑኑ አመጣልዋለሁ፤ ለጅሊማ ግን የገመን ሾርባ አይሻልም? ትናንት ከዚህጀነት የተረፈ ግሩም ሾርባ አለች። ከመሽ ለአመጣህ ነው እንጂ ለአንተ ብዬ አበር ያስቀመጥኩት። ግሩም ሾርባ ነው ጌታው!’ አለችው።

የገመን ሾርባው መጥቶ መጠጣት እንደጀመረም ናስታሲያ ፎቴው ሳይ ከአጠገቡ ተቀምጣ ወሬዋን ጀመረች። ወሬኛ የከበር ሴት አበረች።

‘እመቤቷድ ወደ ፖሊስ ጫሊያ ሄዳ በአንተ ሳይ ሰጥታ ማቅረብ ትፈልጋለች’ አለች።

ቅዝቢ ብሎ አንጥቶን ደፋና ምን ፈልጋ ነው ወደ ፖሊስ ጫሊያ የምትሄደው? ሲል ጠየቀች።

‘የምትፈልገውንም ታውቃለሁ። የቤት ባራደሪን አልከፈልኩ፤ ከፍላገዱ እንዴ? ወይም ደግሞ ቤቱን አልለቀቅኩ።’

ጥርቡን እየፋፈላ ‘አዲያ! ይህ አይደረግም’ በማለት አጥረመረመ። ‘ይሄን እንድታደርግ አልፈቅድላትም! ሞኝ እኮ ነች፤ ዛሬ ሄጀ እነጋግራታለሁ’ አለ።

‘እንደ እኔው ሞኝ ትሆን ይሆናል፤ እንዳንተ አይነቱ ብለህ ሰው ግን ውዳቂ እቀይ መስል እንዴት ገም ብሎ ይቀመጣል? ቀደም ሲል ሕፃናትን ታስተምር አልነበር እንዴ? አሁን ግን ለምንድነው እጅህን ለማጥፋህ የተቀመጣለሁ?’

‘ራስከልኒክሳ! የሆነ ነገር እየሰራሁ ነው...’ በማለት ያለውዴታው በቅሬታ ተናገረ።

‘አሁን ማን ይሙት እየሰራህ ነው? ከሰራህ ምንድነው የምትሰራው?’

‘ሰራ ነዋ የምሰራው...’

‘እኮ ምን አይነት ሰራ?’

ከጥቂት ገምታ በኋላ ‘እያስብዘበት ነው’ ሲል መለሰ።

ናስታሲያ በላቅ ፈነዳች። ስትሰቅ ደግሞ የምትዘርም ነች፤ እስኪበቃት ድረስ እየተናጠችና እየተንፈራፈረች ድምጿን አጥፋታ ባቀች።

በመጨረሻ ሳቋን አብቅታ ለመናገር አቅም ሲታየና ብዙ ገንዘብ የማግኘት እቅድ እለህ ወይ? ብላ ጠየቀችው።

‘በጣዶ እግርሽ እየሄድሽ ሕፃናት ማስተማር አትችይም። ከዚህ ሊሳ ደግሞ አስተማርኩ፤ አሳስተማርኩ ጉዳዩ አይደለም።’

‘ለአንተ መልካም የሆኑ ሰዎችን ማስቀየም የለብህም። ጌታው’ ለራሱ መልስ የሚሰጥ ይመስል ‘ያም ሆነ ይህ ሕፃናትን ለማስተማር ብዙ አይቻለሁም - በጥቂት መሐለቅ ደግሞ ብዙ መሰራት አይቻልም፤ መሰራት ትችያለሽ?’ በማለት ያለውዴታው ተናገረ።

‘በእንድ ጊዜ ሀብታም ለመሆን ትፈልጋለህ? በመገረም ተመልክቷት በገምታ ከተዋጠ በኋላ ‘አዎ እፈልጋለሁ’ ሲል ከስተር ብሎ ተናገረ።

‘ጌታው እኔ በአንተ ቦታ ብሆን ጭራሽ አልፈልግም አበር። ምን ያስቸከለኛል። ከቸከልክ ሰዎችን ታስፈራራለህ። በርግጥም የቸከላ ድርጊት ይሰቀጥጠኛል። እና ዳወውን ሳምጣለህ ወይስ አሁን እያሰፈልገህም?’

‘እንዳሻሽ’

‘ወይ ነደ፤ ጭራሽ ረሰቼው አበር! ትላንት ከቤት ውጭ በአጠገብ ጊዜ የመጣለህ ደብዳቤ አለ።’

የምን ደብዳቤ? ለእኔ ነው? ከምን ነው?

እኔ እንጂ ከምን እንደሆነ - ጌታው። ለፖሊስ አድራሻ ከራሴ ከሰ ላላት ኮፒስ ሰጥቼዋለሁ። ትክክለኛ አይደለ ጌታው?

በፈጠራሽ አምላክ ደብዳቤውን በፍጥነት አምላኩን፤ ሰላ ራስህልኪካሽ በወጥተኝ ለሥራት ሮሽ።

ከደቂቅ በኋላ ደብዳቤው ከእጁ ገቢ። እንደገመተው ሁሉ ከወጥሰ ሀገር ከእናቱ የተላከ ነበር። ደብዳቤውን ከፍሰታቸው እጅ እንደተቀበለ ፈቱ ደበዘበ። የእናቱ የመጨረሻ ደብዳቤ ከደረሰው የቆየ ቢሆንም በአሁኑ ሰላት ልዩን እያሰቀየ እንዲጨማደድ ያደረገው ሌላ ነገር ነበር።

ናሱታሲያ በፈጠራሽ አምላክ ሂጅልኝ። ያውልሽ ላላት ኮፒስሽ። ይዘሽ ጥፈ፤

ደብዳቤውን የያዙት እጆቹ ተንቀጠቀጡ። በእርሷ ፊት ፖሊስታውን መክፈት ስላልፈለገ ደብዳቤውን እንደያዘ መቆየት መረጠ። ናሱታሲያ ከዘደች በኋላም ደብዳቤውን ከፍ አድርጎ ሳመጠ በእንቢሉ፣ ላይ ያለውን የእጅ ልዩ፤ በአንድ ወቅት ማንበብና መጻፍ፤ የሰተማራቸው እናቱ በትናንሽና በሰላቹ የተከበቸውን፤ የሚያውቀውንና የሚያከብረውን የእጅ ልዩ፤ በጥሞና ሲያስተውል ብዙ ጊዜ ወሰደ። ፖሊስታውን ለመክፈት አልተቻለም፤ የቀፈፈው ይመስል ነበር። በመጨረሻ ግን ከፈተው። በጥቃቅን ፈደሎች የተሞላ፤ ከምሳ ግራም በላይ የሚመገን፤ ረጃጅም ሁለት ወረቀቶችን ያዘል ደብዳቤ።

የእኔ ሮዲ [የራስህልኪካሽ የቀልምላ ስም]። ሁሉን በደብዳቤ ከገለፅኩልህ ከሁለት ወር በላይ ሆኖአል። ሁኔታው በጣም ስለተሰማኝ ሌሊት ሁሉ እንቅልፍ አጥቼ አሰባለሁ። ይሁንና ድምፄ በመጥፋቱ እንደማትወቅስኝ አውቃለሁ። የቴን ያህል እንደምወደህ ታውቃለሁ። ለጻንያና ለእኔ በአለም ላይ ያለኝን አንተ ብቻ ነህ፤ ለመጨረሻ የተሻለ ብሩህ ሕይወት ተሰፋችን አንተ ነህ። መተዳደሪያ በማጣትህ የተነሳ ከወራት በፊት የዩኒቨርሲቲ ትምህርትህን ማቋረጥህን እንዳወቅኩ የተሰማኝን ሕዘን ልነግርህ አልቻልም፤ በአመት ከማገኘው መቶ ሃያ ሩብል ላይ ቀንሼ እንዴት ልረዳህ እችላለሁ? እንደምታውቀው ሁሉ ከአራት ወር በፊት የላኩልህን አስራ አምስት ሩብል የተበደርኩት እዚህ ካሉት ነጋዴዎች መካከል አንዱ ከሆነው ሚስተር ሻክራሺን ነበር። በጣም ጥሩ ሰው ነው፤ የአባትነም የቅርብ ጓደኛ ነበር። የጦራታ አበሌን ለእርሱ ስለምስጥ እጻው ተከፍሎ እስኪያልቅ ድረስ መጠበቅ ነበረብኝ፤ እጻውን ከጽፎ ያጠናቀቅኩት ደግሞ ገና አሁን ነው። ይሄን ሁሉ ጊዜ ምንም ነገር ልልክልህ ያልቻልኩት በዚህ ምክንያት ነው። አሁን ግን ለአምላክ ምስጋና ይገባውና ጥቂት ገንዘብ ልልክልህ እችላለሁ፤ እንደእውነቱ ከሆነ ጥሩ እድል አጋጥሞናልና እንኳን ደስ አለን። ሰላጋጠመን እድል ላላውቅህ ቸኮያለሁ። በመጀመሪያ ግን የእኔ ሮዲ፤ ከእህትህ ጋር ላለፉት ስድስት ሳምንታት አብረን እንደሆነና ከእንግዲህም እንደሚገለጽ ብታውቅ ኖሮ ምንኛ ደስ ባለኝ። ለአምላክ ምስጋና ይገባውና የመኪራ ኑሞ ከእንግዲህ አከትሞአል፤ ይሁንና ሁሉ ነገር እንዴት እንዳጋጠመና እስኪሄንም ሳንገልፅልህ የቆየው ምን እንደሆነ ታውቅ ዘንድ ሁኔታውን እንደቅደም ተከተለ ብነግርህ ይሻላል። በእነሰጂድራጋሉቭ ቤት ውስጥ ጻንያ ብዙ የብልጽግ ጠባቦችን ችላ ለመቆየት እንደተገደደች መስማትህን ገልፀህ ዝርዝሩን እንድልፍልህ ከሁለት ወር በፊት በላክልኝ ደብዳቤ በጠየቅኩኝ ጊዜ ምን አይነት መልስ መጻፍ እችል ነበር?

ጠባይህንና ስሜትህን በሚገባ ስለማውቅና የእህትህን መዋረድ ጨርሶ እንደማትፈቅድ ስለምገነዘብ እውነቱን ነገራህ ቢሆን ኖሮ በእግርህም ቢሆን አቆራጠህ ሁሉን ነገር እርግጥ አርገህ ትተህ ወደእኛ ትመጣ እንደነበር እገምታለሁ። ምን ማድረግ እችላለሁ? እኔ ራሴ ተስፋ ቆርጫ አበር። በወቅቱ ሁኔታውን እኔ ራሴም ቢሆን አልደረስኩትም አበር። ዳንያ አብራ አየኖረች የእነርሱን ልጆች እንድታስተምር በተቀጠረች ጊዜ በየወሩ የምትከፍለው የአንድ መቶ ሩብል የቅድሚያ ክፍያ ሰላገኘች እዳዋን ከፍላ ሳትጨርስ ስራውን መተው አልቻለችም። የቅድሚያ ክፍያ የወሰደችውም (ተወዳጅ ሮዲ - አሁን ሁሉንም ነገር ልገልፅልህ እችላለሁ) በወቅቱ በጣም ያስፈለገህና ባለፈው አመት የደረሰህን ስልሳ ሩብል ለመላክ ስትል አበር። በጊዜው ሁኔታውን ሳንገልፅልህ አታለግህል። የነገርጌህ ገንዘብ ከዳንያ ተቀማጭ ሂሳብ የተገኘ አድርገን አበር። ሁኔታው ግን እንዲያ አልነበረም። አሁን ግን ሁሉንም ሳልደብቅ እነግርሁለሁ፤ ምክንያቱም ለአምላክ ምስጋና ይገባውና ሁኔታው በእጋጣሚ ስለተለወጠ ነው። ዳንያ የቱን ያህል እንደምትወድሁና ምን አይነት ብሩህ ልብ እንዳላት እንድታውቅ ስለምፈልግ ነው። መጀመሪያ ላይ ሚስተር ስቪድራጋሎቭ ዳንያን ያዋርዳትና ለገቢታም ቀርባ ጠያፍ አባባሎችን ይሰነዝርባት እንደነበር አይታብልም። አሁን ሁሉም ነገር ካለቀለት በኋላ ስለሁኔታው አንስቶ አንተን መረበሽ አስፈላጊ ሰጠልህን ስለነዚህ አሳዛኝ ዝርዝሮች መግለፅ አልፈልግም። በአጭሩ ለማስቀመጥ ያህል የስቪድራጋሎቭ ሚስትና የተቀረው ቤተሰብ ዳንያን በጠላ አይን ቢመለከቱም በተለይ ሚስተር ስቪድራጋሎቭ የአልኮል መጠጥ በቀመሰ ቀጥሮ ዳንያ አይመቻቸውም አበር። ግና፤ ይህ አይነቱን የሚወገዝ ጠባይ ያሳየበት እውነተኛ ምክንያት የታወቀው እያደር አበር። አይገርምህም? ይህ ቅሌታም ሰው በስድብና በዘላፋ ሽፋን ይደብቀው እንጂ በውስጡ ለረጅም ጊዜ ዳንያን እፍቅሮ ቆይቶ አበር። በእርሱ እድሜ ያለ አባወራ ይህ አይነት አገል ተስፋ ስለተቀረጠበት ምናልባት እፍሮና ተሽብሮ እንኳ በዳንያ ላይ መባሳጨቱን አልተው አለ። በመጨረሻ ላይም ራሱንም መግታት አቃተው፤ የማይሆን ቃል እየገባላትና ሁሉንም ነገር እርግጥ አድርጎ ትቶ ወደሌላ መንደር ወይም ወደውጭ ሀገር ከእርሷ ጋር ለመኮብላል እንደተዘጋጀ እየነገራት አሳሳሪ የሆነ ምርጫ በማቅረብ ለመቅሰል በቅቷል። ለእርሷ ሁኔታው የቱን ያህል እንደሚሰቀጥባት መገመት ትችላለህ! በራዋን ወዲያውኑ መተው ያልቻለችው ባልተከፈለው እዳዋ ሳቢያ ብቻ ሳይሆን የስቪድራጋሎቭን ሚስት ሳለማስቀየም ስለፈለገች ጭምር አበር። ቢያንስ ለስድስት ሳምንት ያህል ዳንያ ያን አስከፊ ቤት ለመልቀቅ ያልቻለችባቸው ሌሎች ምክንያቶችም አበሩ። ዳንያን ታውቃለህ! ምን አይነት ብልህና አዝናኝ ልጃገረድ እንደሆነች አሳምረህ ታውቃለህ። ዳንያ በጣም ቻይ ነች! በቀውጢ ወቅት እንኳን በልቧ ርህራሄ ሳይለያት በፅናት መቆም ትችላለች። ሳይታሰብ ግን ሁኔታው ወሳኝ ደረጃ ላይ ደረሰ። በአትክልት መናፈሻው ላይ ስቪድራጋሎቭ ዳንያን ሲያባብል ሚስትዬው በእጋጣሚ ስምታ ኖሮ ኩተሳሳተ መደምደሚያ በመድረስ ዳንያን ተወቃሽ አደረገቻት። በመናፈሻው ውስጥም በመካከላቸው አስቀያሚ ሁኔታ ተፈጠረ። የስቪድራጋሎቭ ሚስት አልፋ ተርፋ ዳንያን ደበደበቻት፤ ሰው የሚላትን ሳትሰማ እንድ ስለት ሙሉ ሰደበቻት፤ በመጨረሻም ዳንያ በተራ ጋራ ተጭና ወደእኔ እንድትላክ ቀጭን ትእዛዝን አስተላለፈች። ልብዎቿና ጨርቆቿን በመግ ሳይሰበሰቡና ሳይጸጥሩ ያገኙትን ሁሉ ከጋሬው ላይ ጫኑት። ወዲያውኑም እህያ የማይቻለው ዝናብ መጣል ጀመረ፤ ዳንያ ተዋርዳና

ከብረትን ተነጥቃ ለአስራ ሁለት ማይል ርቀት ያህል ሊጣጥን በጋራ ለመጓዝ ተገደደች። ተወዳጁ ልጅ! ከሁለት ወር በፊት ለደረሰች ደብዳቤ ለምን መልስ እንዳልገኘችሁ አሁን ትረዳልኛለሁ ብዬ ተብሎ አደርጋለሁ! ምንስ መጥፍ እችል ነበር? እኔ ራሴ ተስፋ ቆርጫ ነበር። ለአንተ እውነቱን ሳለመጥፍ ወሰንኩ፤ በጣም ያስተኩከህ፤ ያሳገዝህና ያበላጭህ ነበርና ነው። ያም ሆነ ይህ ምንስ ማድረግ ትችላለህ? ወይ ደግሞ የማይሆን እርምጃ ትወስድ ነበር፤ ከዚህም በተጨማሪ እንዲት ቃል እንዳልተነፍስሁልህ ዳንያ ከላከለችኝ። የእኔው ልብ በሀዘን በሚሸበበት ወቅት በፍሬ ክርስቲ ነገር ደብዳቤዬን ማጨናነቅ አልፈለግኩም። ለአንድ ወር ሙሉ ስለዚህ አሳዛኝ ሁኔታ ብዙ የማይመስሉ ወሬዎች በመንደራችን ውስጥ ተሰራጨ። ሰዎች እየተጠቋቆሙብኝ በንቀት እየተመለከቱን ሰጠቸኝ ዳንያና እኔ ወደ ቤተክርስቲያን እንኳን ለመሄድ አልቻልንም ነበር፤ በእኛው ፊት ድምፃቸውን ከፍ አድርገው ሆኔት የሰለቀባቸው አጋጣሚዎችም ነበሩ። ጓደኞቻችን ሁሉ ሸቡን፤ በመንገድ ሰዎችን ስናገኝ የእግዚር ሰጠምታ እንኳን ነፈጉን፤ በሰው ቀስል እንጨት ስደድበት እንዲለም እንዳንድ ነጋዴዎችና የቢሮ ሰራተኞች የግቢያችንን በር በሬንጅ ካሳሹት በኋላ የቤቱ ባለቤት ተበላጭቶ እንድንለቅ እንዲያደርግ እቅድ ማውጣታቸውን ደረሰኩበት። ለዚህ ሁሉ መንስኤው በየመንደሩ እየዞረች የዳንያን ስም ያጠፋቸው የስቪድራሎቭ ሚስት ነበረች። እዚህ ያለውን ሰው ሁሉ ታውቃለች፤ እዘውትራም ወደመንደራችን ትመጣ ነበር፤ የወሬ ቋት ስለሆነች የቤቷን ጉድ ላገኘችው ሁሉ ትዘከብራለች። ባሏን ትወቅሳለች፤ ወሬውን በመንደር ሳይሆን በወረዳ ደረጃ በአጭር ጊዜ አዛመተችው። እኔ መቻል አቃተኝ፤ ከእኔ ይልቅ ዳንያ ጠንካራ ነበረች፤ እንዴት እንደተቋቋመችውና እንዳልናችኝ ብታይ ኖሮ ትደነቅ ነበር! ብሩክ ነች! የእግዚአብሔር ፈቃድ ሆኖ ግን ስቃያችን ሁሉ ተቃለለ። ሚስተር ስቪድራሎቭ ልቡናው ተመልሶለት ተፀፀተ፤ ዳንያ ሰላሳዘንቸው ይመስለኛል እርሷ የሌለችበት ነገር እንደሆነ የሚያሳይ የተሟላና የማይጠራጠር ማስረጃ ለሚሰጡ አቀረቡ፤ ይህም ማስረጃ እርሱ የፈለገውን ማብራሪያና የሚሰጥ ግንኙነት ለማስቀረት በማሰብ ዳንያ ፅፋ የሰጠችው ደብዳቤ ነበር። ዳንያ ከሄደች በኋላ በሚሰጥ ስቪድራሎቭ እጅ ቀርቶ የነበረው ይህ ደብዳቤ ሰውየው ለሚሰጡ ከሚያሳየው ጨዋነት የጎደለው ጠባይ አኳያ ከፋኛ የተወቀሰበት ነበር። አባወራ መሆኑን ጠቅሳ ጋሻ መከታ የሌላትን እንዲት የተከፋች ልጃገረድ ማስቃዋትና ማሳዘን የቀን ያህል የሚያንሸግሽ መሆኑን እንዲገነዘብ ጠየቀችው። ውድ ሮዲ - በአጭሩ ለመግለፅ ከተፈለገ በተከበረና ስሜት በሚነካ ሁኔታ የተፃፈ ስለነበር ባዘብኩት ቀጥሮ ከፋኛ እተክዛለሁ፤ እስከዛሬ ድረስ እንኳን ባዘብኩት ቀጥሮ እንባዬን መቆጣጠር አልችልም። ራሴ ሚስተር ስቪድራሎቭ ከገመተው በላይ በቅርብ የሚያውቀትና የታዘቡት የቤት ሰራተኞች የሴጡት ቃልም ዳንያን ከወቀሳ አድኗታል። የስቪድራሎቭ ባለቤት ከመገረጃ የተነሳ የምትለው አልነበራትም፤ እርሷው እራሷ እንደነገረችን «ብድጋሚ ክው ብላ ቀረች።» በሌላ በኩል ደግሞ የዳንያን ቅንነት ሙሉ በሙሉ እየተረዳች ሄደች፤ በማገስቱም ለንብት ስለነበር ወደቤተክርስቲያን ሄዳ ከእመቤታችን ስልል ስር ተንበርክካ ለሰራቸው ሀጢአት ምህረት እየጠየቀች በለቅሶ ተማግታች። ከቤተክርስቲያን መልስ ደግሞ ለማንም ሳትናገር ወደእኛ መጣች፤ ተፀፀታ በጣም እያለቀሰች የሆነውን ሁሉ አጫወተችን፤ ዳንያን አቅፋ ምህረት ጠየቀች። የዚያን ጠዋት ጊዜ ሳታባክን በየመንደሩ ወዳሉት ቤቶች ሄደች፤ ከፋኛ

እያለቀሰች የዳንያን መልካም ጠባይ በታላቅ ከበሬታ በመግለፅ መወቀስ እንደሌለባት ተናገረች። ከሁሉም በላይ ደግሞ ዳንያ ለሚስተር ስቪድራሎቭ የፃፈችውን ደብዳቤ ለሰው ሁሉ እያላየች አነበበችላቸው። ደብዳቤውን በፅሁፍ እንዲገልጡትም አደረገች (ይህ እንኳን ሁኔታውን ማጋናፈ መስለች)። ሁሉንም በእኩል አይን ሳታይ አንዱን ከሌላው አበላልጣለች የሚል ስሞታ ስለተሰማባትም ሰውን ሁሉ እየጠራች ለአያሌ ቀናት በመንደሩ መቆየት ነበረባት። እያንዳንዱ ሰው ደብዳቤው መቼ እንደሚነበብለት በቅድሚያ እንዲያውቅ ከአደረገች በኋላ በየቤታቸው ወይም በየጎረቤታቸው የተነበበላቸው ሰዎች በብዛት በተገኙበት ደብዳቤው በገባብ ተሰማ። ይህ ሁሉ እንኳን አስፈላጊ አልነበረም፤ ይሁን እንዲህ አይነት ሲት ነች። ያም ሆነ ይህ፤ በሕብረተሰቡ ዘንድ የዳንያ ክብር ሙሉ በሙሉ እንዲታደስ አደረገች። ለዚህ ወራዳ ተግባር ባሏ በቀጥታ ተጠያቂ ስለሆነ ተወቀሰበት፤ አፍር ከሰዎች ዘንድ መቅረብ ስለማይችል አሳዘነች፤ እንዲህ ማለቱም በቅሌቱ የደረሰበት ቅጣት ከልክ በላይ እንደሆነ ስለተሰማች ነው። ወዲያውኑም በግለሰቦች ቤት እንድታስተምር ለዳንያ ብዙ ጥያቄ ቀረበላት፤ እርሷ ማን ጥያቄውን አልተቀበለችውም። በአጠቃላይ ለመናገር ያህል ሁሉም ሰው ከመቅሰብ ተለውጦ እርሷን በከበሬታ አይን ማየት ጀመረ። የወደፊቱን ትልማችንን ሙሉ በሙሉ የለወጡ ሁኔታዎች ሳይታሰብ ለመቀየራቸው ዋናው ምክንያቱ ይህ ነበር። ተወዳጁ ሮዲ - ዳንያ የጋብቻ ጥያቄ እንደቀረበላትና እርሷም ፈቃደኛ እንደሆነች ለአንተ መንገር አላቸነች፤ በጥድፊያ የማሳውቅነም ይሄንኑ ነው። ምንም እንኳን ይህ ሁሉ የተወጠነው የአንተ ሀሳብ ሳይጠየቅ ቢሆንም እኔን ወይም እሁትህን እንደማትቃወመን እርግጠኛ ነኝ፤ ከአንተ መልስ እስከሚመጣልን ድረስ የዳንያን ምላሽ ማዘግየት አለመቻሉን እንደምትረዳልኝ ተስፋ አደርጋለሁና። ከዚህም በተጨማሪ አንተ ራስህ ወደ እዚህ እስካልመጣህ ድረስ ለመወሰን ትችላለህ ብዬ አልገምትም። ዝርዝር ሁኔታውም እንደሚከተለው ነው። በአማካሪነት ደረጃ ያለ የመንግስት ሰራተኛ ነው፤ ስሙም ፒተር ለዚህ ነው። የስቪድራሎቭ ሚስት የሩቅ ዘመድ ሲሆን ነገሩን ያቀነበረችው እርሷው ራሷ ነች። ከእኛ ጋር ለመተዋወቅ እንደሚፈልግ ለመጀመሪያ ጊዜ የገለፀው በእርሷ በኩል ነበር፤ እኛም ደስ ብሎን ተዋወቅነው። አብረን ቡና ጠጣን። በማግስቱም ዳንያን ማግባት እንደሚፈልግና ቁርጥ ያለ መልስ እንዲደርሰው በታላቅ ትህትና የጠየቀበት ደብዳቤው ደረሰን። የሰራ ሰው ነው፤ ስራም ይበዛበታል። በአሁኑ ሰአት ወደ ፒተርስበርግ ለመሄድ እየተጣደፈ ስለሆነ እያንዳንዷ ደቂቃ ወርቃማ ጊዜ ነች። ይሄ ሁሉ ሳናሰበው በጥድፊያ የተደረገ በመሆኑ መጀመሪያ ላይ በጣም ተገርመን ነበር። የዚያን እለት ጉዳዩን ስናወጣና ስናወርድ፤ የትኛው አማራጭ እንደሚሻል ስናሰላስል ዋልን። በጣም አስተማማኝ ሰው ነው፤ ሁለት መደበኛ ሰራ አለው፤ ባለገዝብም ነው። እድሜው እርባ አምስት አመት ቢሆንም መልክ መልካም ነው፤ በአሁኑ ደረጃው ቁመናው ሲቶችን ይሰጣል ብዬ መናገር እችላለሁ። ትንሽ ቁጡና እኔ ያልኩት ብቻ ይሁን ከማለቱ በስተቀር በጣም የተከበረ ሰው ነው። ይህንና፤ ሰዎች ለመጀመሪያ ጊዜ ሲቀርቡት እንደዚያ መስሎ ሊታይ ይችላል። ተወዳጁ ሮዲ - ምናልባትም በቅርቡ ፒተርስበርግ ኩጉጉኖችሁ ተናይህ በቸካ ግምት እንዳትወስድበት አጠይቅሁለሁ። በመጀመሪያ ላይ የማይሰደስት ነገር ክየህበት ግምት ትወስድበታለህ ብዬ ስለሰጋሁ ነው ይሄን የምጠይቅሁ። ተወዳጁ ልጄ! - እንዲህ የምልህ ለምናልባቱ ብዬ እንጂ በሰውዬው እንደምትደሰት እርግጠኛ ነኝ። ከዚህ በተጨማሪ

ሰህተትንና አገል አስተሳሰብን ማስቀረት የሚቻለው አንድን ሰው ቀስ በቀስና በጥንቃቄ ጥምጥም ማወቅ ሲቻል ብቻ ነው። ከአለፈ በኋላ ግን ሰህተትንና አገል አስተሳሰብን ማረምና ማስወገድ በጣም ያዳግታል። ከብዙ ሁኔታዎች መግመት እንደሚቻለው ሚስተር ለዚን በጣም የተከበረ ጨዋ ሰው ነው። የሰራ ሰው እንደሆነ «የወጣቱን ትውልድ አላማ» እንደሚከተልና አገል አስተሳሰቦችን እንደሚዋጋ መጀመሪያ የተገኘን እለት ነገርናል። ሌላም ሌላም ብሎናል፤ ትንሽ ገረኛ ከመምሰሉም በላይ ሌሎች ብቻ እንዲያዳምጡት ይፈልጋል። ይህ ግን ይሄን ያህል ድክመት አይደለም። ሰውየውን በጥልቀት ባልረዳም በጣም ባይማርም ስልጡንና ደግ ሰው ነው በማለት ዳንያ ነገራችላለች። ርዲ - እህትህ እንዴት አይነት እንደሆነች ታውቃለህ። ከልምድ አላምራ እንደማውቀው ምንም እንኳን በሰሚቷ የምትመራ ብትሆንም እገዛ፤ አስተዋይ፤ ታጋሽና ደግ የሆነች ልጃገረድ ነች። በእርሷም ሆነ በእርሱ በኩል የሚታይ የተለየ ፍቅር የለም፤ ይሁንና ዳንያ ብልህና ብሩክ ልጃገረድ ነች፤ ባሏን የማስደሰት ግዴታ እንዳለባት ትገነዘባለች፤ እርሱም ቢሆን እርሷን ለማስደሰት የሚቻለውን ሁሉ ያደርግ ይሆናል። ምንም እንኳን ሁሉም ነገር በጥድፊያ የተከናወነ ቢሆንም ይህን ለመጠራጠር በቂ ምክንያት የለንም። ከዚህም በላይ በጣም አስተዋይ ሰው ነው፤ ዳንያን ባስደሰታት ቀጥር የእርሱ የጋብቻ ሕይወት ደስታን እንደሚላበስ ይገነዘባል። የወደፊቱ ግንኙነታቸው በቅንነት ላይ እስከተመሰረተ ድረስ ነገሮችን በመቋቋም ችሎታዋ ስለምትተማመን የተወሰነ የጣይ ጉድለት፤ የቆየ ልማድና የህብብ ልዩነት ከተዋጣለት ጋብቻ የማይጠፋ ቢሆንም፤ ዳሩ ግን የሚያባባሱ እንዳልሆኑ ራሷ ዳንያ አሟውታችላለች። ለምሳሌ ያህል መጀመሪያ ላይ ግብዝ ሰው መስሎች ነበር። እንዲህ የመሰለች ግን በግልፅ በመናገሩ መሆን አለበት። የዳንያ ፍቃደኛነት ከተነገረው በኋላ ለሁለተኛ ጊዜ እንደተገኘችን ግን ሁብት የሌላትን ችግር የቀመበች ጨዋ ልጃገረድ የማግለት ፍላጎት ዳንያን ከመተዋወቁ ቀደም ብሎ እንደነበረው በጨዋታችን ላይ ገለፅን። ሚስት ባሏን እንደ አጋዥ አድርጋ ብትቀጥር ስለሚሻል ባል ለጥቅም ብሎ ከሚሰቱ ጋር ግዴታ መግዛት ጭራሽ እንደማይኖርበት ነገረን። በትክክል ያላቸውን ቃላት ዘንግቼው አጠቃላይ ህብዓት ብቻ ስለማስታወስ ያህል እንጂ እርሱ ግን የተናገረው እኔ ከገለፅኩት በበለጠ መልኩ በተለላለጽ ትህትናን በተላበሰ መንገድ ነበር። ይሄን የተናገረው ደግሞ ሆነ ብሎ አይደለም፤ ድንገት ከአፋ አምልጦት የወጣ ቃል ነው። ስለሆነም፤ ራሱን ለማረምና ቃሉን ለማስተካከል ሞክሮ ነበር፤ ይሁንና ለዳንያ በኋላ እንደነገርኳት ሁሉ አባባሉ ትንሽ የሚከበድ መስሎ ነው የተሰማኝ። ዳንያ ግን «ንግግርና ሰራ ለየቅል ነው» በማለት አልተቀበለችም፤ ደግሞም ትክክል ነች። ዳንያ ለሚስተር ለዚን የእሺታ መልስ ለመስጠት ከመወሰኗ በፊት ሌሊቱን ሙሉ እንቅልፍ አልተኛችም፤ እኔ የተኛሁ መስጧት ከአልጋ ተነስታ በከፍሉ ውስጥ ላይ ታች በትል ነበር። በመጨረሻም ከአንድ የተቀደሰ ስእል ስር ተዝርክክሮ ለረጅም ጊዜ በተመሰሎ ፀሎት አደረሰች፤ ሲነጋም ሰውየውን ለማየት መወሰኗን ነገረች።

ሚስተር ለዚን ወደፒተርስቡርግ እንደሚሄድ የገለፅኩልህ ይመስለኛል። የሚያከናውነው ከፍተኛ ሰራ አለው፤ በፒተርስቡርግ የሕግ አገልግሎት የሚሰጥ ጽ/ቤት ለግቋቋም እቅድ ይዞአል። ለብዙ አመታት የሕግ ሰራ ሲያከናውን ቆይቷል፤ በቀደም እለት አንድ ከፍተኛ ሙግት ለመርታት በቅቷል። በአሁኑ ጊዜ በከፍተኛው ፍቤት የሚከታተለው

ትልቅ ጉዳይ ስላለው በፒተርስቡርግ መገኘት አለበት። ስለሆነም፣ በብዙ መንገድ እንተንም ሊጠቅምህ ይችላል፤ ዳንያና እኔማ ሰራ እንደጀመርከና የወደፊቱ እድልህም እንደተቃና አድርገን ቆጥረንዋል። ምኞታችን ከሰመረ አንተ በጣም ስለምትጠቀም የአምላክ ፀጋ አድርገን ነው የምንቀበለው። ዳንያ በአእምሮዋ የምታሰባለው ይሄንኑ ብቻ ነው። እንዲያውም ስለጉዳዩ አንስተን ለሚስተር ሉዚን ጠቆም አድርገንዋል። የግድ ፀሀፊ እንደሚያስፈልገውና ለማያውቀው ሰው ደመወዝ ከመክፈል ለዘመድ መክፈል እንደሚሻለው ከገለፀ በኋላ ዋናው ጉዳይ ለሰራው ብቁ ሆኖ መገኘት ነው በማለት አንተ ብቃት የማይኖርህ ይመስል፤ ተጠራጥሮ መልሰናል። ወዲያውኑም የዩኒቨርስቲ ትምህርትህ ለቢሮው ሰራ ጊዜ ሳይሰጥህ ይችላል የሚል ሥጋት እንዳለው ተናግሯል። እንግዲህ እስከሁን ድረስ ጉዳዩ ይህን ይመስላል፤ ዳንያ ግን የምታሰባለው ይህንኑ ብቻ ነው። ባለፉት ጥቂት ቀናት ጉጉቷ ከፍተኛ ደረጃ ላይ በመድረሱ የተነሳ አንተ የሕግ ተማሪ እንደመሆንህ መጠን የሚስተር ሉዚን ረዳት፣ እየቆየ ሲሄድ ደግሞ ሽሪክ የምትሆንበትን አቅድ አውጥታ ነበር። ሮዲ - እኔ ከእርሷ ጋር ሙሉ በሙሉ እስማማለሁ፤ የእቅዷና የተስፋዋም ደጋፊ ነኝ፤ እቅዷና ተስፋዋ ተግባራዊ የማይሆኑበት ምክንያት አይታዩኝም። ሚስተር ሉዚን አንተን ገና ባለማወቁ በጥርጣሬ አይን ቢመለከትህም ቅሉ ዳንያ በወደፊቱ ባሏ ላይ በምታሳድረው መልኩም ተፅእኖ የተነሳ ሁሉንም ነገር እንደምታስተካከለው ፅኑ እምነት አላት፤ እርግጠኛ ነች። ስለዚህ የሩቅ እቅዳችን በተለይም አንተ ሽሪክ ስለመሆንህ ጉዳይ ለሚስተር ሉዚን ያልነው ነገር የለም። የሰራ ሰው እንደመሆኑ መጠን ብዙም ሳይጥመው ይችላል፤ ሁሉም ነገር ላም አለኝ በሰማይ እንደሚሉት አይነት መስሎ ሊታየው ስለሚችል ነው። ለዩኒቨርስቲ ትምህርትህ የሚሆን ገንዘብ እንዲሰጥህ ዳንያም ሆነች እኔ ያልነው ምንም ነገር የለም። ምክንያቱም፣ ወደፊት የሚሆን ጉዳይ ስለሆነና ሃሳቡ ከእርሱ ከራሱ ወዲያው ሊመጥኑ ስለሚችል ነው (ለዳንያ እምቢ ይላታል ብዬ አልገምትም፤ አንተስ ትምታለህን)። በተለይም ደግሞ አንተ ራስህ በቢሮው ውስጥ ቀኝ እጁ ልትሆን ስለምትችልና ይህ ገንዘብ በዳረነት መልክ የሚሰጥህ ሳይሆን ለፍተህ ያገኘኸው ስለሚሆን የእምቢታ ነገር አይኖርም ባይ ነን። ዳንያ ነገሮቹን ለማቀናጀት ያሰበችው በእንዲህ አይነት መልኩ ነው፤ እኔም ከእርሷ ጋር ሙሉ በሙሉ እስማማለሁ። በሁለተኛ ደረጃ ስለሁኔታው ምንም ያልገለፅንለት በቅርቡ ስትገኙ ራስህን ዝቅ ሳታደርግ በእኩል ደረጃ እንድታነጋገረው በተለይ እኔ ስለፈለግሁ ነው። ዳንያ ስለአንተ እንስታ በዘፍተኛ ስሜት ስትነግረው ስለሰው ማለት የሚቻለው በቅርብ ሲያውቁት እንደሆነና አንተን በአካል ከአገኘ በኋላ የራሱን አቋም እንደሚወስድ ገልፆ መልስ ስጥቷታል። ተወዳጁ ሮዲ - እሁን እንደማደርገው ሁሉ ከጠርጋቸው በኋላም ለብቻዬ ብኖር ይሻላል። ከልጄ እንዳልለይ በማለት አብራክቸው እንድኖር እርሱ ራሱ እንደሚጠይቀኝ እርግጠኛ ነኝ፤ እስከሁን ድረስ በዚህ ጉዳይ ላይ ምንም ያልተናገረው የተለየ ሃሳብ ስሌሉለው ነው። እኔ ግን እሺ አልልም። እናቶች ከልጆቻቸው ባሉች ጋር እንደሚያስማሙ በሕይወቴ ብዙ ጊዜ አጋጥሞኛል፤ የሰው ሽኩቻ መሆን የምጠላ መሆኔ ብቻ ሳይሆን ለመተዳደሪያ የሚሆን ትንሽ ነገር እስካላጣሁና አንተንና ዳንያን የመሳሰሉ ልጆች እስካሉኝ ድረስ ራሴን ችዬ መኖር አፈልጋለሁ። የሚቻል ከሆነ ሁለታችሁ ከምትኖርበት አካባቢ እኖራለሁ፤ ሮዲ - እጅግ አስደላች የሆነውን ዘና ወደደብዳቤ ማብቂያ ላይ ሳካው ነው። ከሰበት አመታት መለየት በኋላ ሰባታችንም

በቅርቡ ተገናኝተን ተቃቅፈን እንደምንሳሳም ልነግርህ እወዳለሁ! ዳንያና እኔ ወደፒተርሰቡርግ እንድንሄድ ተወስኖአል። መቼ እንደሆነ በትክክል ባላውቀውም በአንድ ሳምንት ጊዜ ውስጥ ወይም በቅርቡ የሚሆን ነው። ፕሮግራሙን የሚያወጣው ሚኒስተር ሉዚን ነው። በራሱ የግል ምክንያት ሰርጉን በተቻለ ፍጥነት በቶሎ ለማድረግ ይፈልጋል። የሚቻል ከሆነ ከፒተርሰቡርግ እንደደረሰን ወዲያውኑ ይህ ካልተሳካም ነሐሴ 15 እንዳለፈ የሚሆን ነው። አንተን ልጄን ሽገጥ ከአደረግሁኝ የቱን ያህል ደስ ይለኛል! ዳንያ በጣም ትንታለች። በቅርቡ አንተን ለማግኘት የምትችል በመሆኗ ደስተኛ ነች። አንድ ጊዜም አንተን ለማግኘት ስትል ብቻ ሉዚንን ደስ ብሏት እንደምታገዛው በቀልድ አስመስላ ነግራችላች። መቼም ብሩክ ነች! ለጊዜው የፃፈችላህ ምንም ነገር የለም፤ ነገር ግን ብዙ የምትነግርህ ጉዳይ ሰላላት ራሷን ማወክ ካልሆነ በስተቀር በጥቂት መስመር ሁሏን መግለፅ ያትታታልና ብሏሯን ለማንሳት አለመድፈሯን እንድንገርህ ጠይቃችላች። በጣም አድርጋ ሰላም ብላለች። ምንም እንኳን በቅርቡ የምንገናኝ ቢሆንም የምትለውን ያህል ገንዘብ በአንድ ወይም በሁለት ቀን ውስጥ አልክልህለሁ። ከሚኒስተር ሉዚን ጋር ዳንያ የምታደርገው ጋብቻ ወሬው በመላ መንደሩ ስለተሰማ እዳዬን በሚመለከት የነበረው ሁኔታ ሳይታሰብ ተሻሽሏል። የጥረታ አበሌን በመያዝ ሚኒስተር ቫክሩሺን ሰባ አምስት ሩብል ለማበደር ወደኋላ እንደማይል እርግጠኛ ነኝ። ሃያ አምስት ወይም ከዚያ በላይ ሰላሳ ሩብል ልልክልህ እችላለሁ። ለመጓጓዣ ገንዘብ ያጥረናል ብዬ በመሰጋት እንጂ ከዚህም የበለጠ ገንዘብ ለመላክ በቻልኩ ነበር። ምንም እንኳን ለገንዘብ ማንሻ የሚያስፈልገንን ወጪ ራሱ ሚኒስተር ሉዚን የሸፈነልን ቢሆንም ፒተርሰቡርግ እንደደረሰን ለመጀመሪያዎቹ ጥቂት ቀናት የሚሆን ትንሽ ገንዘብ መያዝ አለብን። ዳንያና እኔ ሁሉንም ነገር በጥንቃቄ አስልተነዋል። የዝው ወጪ ይሄን ያህል እንደማይሆን ደርሰንበታል። ከእኛ መንደር እስከጠባር ጣቢያው ድረስ ያለው ርቀት ስልሳ ማይል ብቻ ነው። ለምናልባቱም ብለን ወደዚያው በጋራ ከሚያደርሰን አርሶ አደር ጋር ተዋውለናል። ከዚያም ዳንያና እኔ የሶስተኛ ማእረግ የጣቢያ ቲኬት እናስቆርጣለን። በዝው በጣም እንደምንደሰት እርግጠኛ ነኝ። ስለሆነም፤ ከዚያም ከዚህ ብዬ ሰላሳ ሩብል ልልክልህ አምክራለሁ። በሁለቱም ገዦች ላይ ጥቅጥቅ አድርጌ ስለፃፍኩ ቀሪ የመግፊያ ቦታ ያለ አይመስለኝም። ጠቅላላ ሕይወታችን ይህን ይመስላል! ያም ሆነ ይህ የሚፃፍ መእት ነገር ነበር። ሮዲ ተወዳጁ ልጄ - በአይነ ሲጋ ለመገናኘት ያብቃን። የእኔ ልጅ ብሩክ ሆነ! ሮዲ-ዳንያን ውደዳት። አህትህን ውደዳት። እርሷ እንደምትወድህ ሁሉ አንተም ውደዳት! ከፊላ አብልጣ ነው የምትወድህ። ብሩክ ነች። የእኛ ሮዲ - በአለም ላይ ያለኸን አንተ ብቻ ነህ! የተሻለ ብሩህ ህይወት ተስፋችን አንተ ብቻ ነህ። አንተን ደስ ካለህ እኛን ደስ ይለናል። ሮዲ - እንደበፊቱ ሁሉ አሁንም ፀሎትህን ታደርሳለህ? በፈጣሪአችንና በመድሀኒትን በእግዚአብሔር ታምናለህ? በእምላክ ያለማመን የዘመኑ ፋሽን አሸንፎህ እንዳይሆን ብዬ አሰጋለሁ። ተሸንፈህ ከሆነ አፀልይልሁለሁ። አባትህ በሕይወት እያለ ገና ሕፃን ሆኑ በጉልበቱ ላይ ተደፍተህ በኮልታፋ ድምፅ ፀሎትህን ታደርስ እንደዘርና እኛም የቱን ያህል እንደሰት እንደዘር ታስታውሳለህ? በደህና ሰንብት - አፌሻ። እቅፍ አድርጌ ደጋምኝ እሾምሁለሁ።

እስከመቃብር ድረስ ያንተው እናት

ራስህንህንህ ሳይባልውን ማንብብ ከጀመርበት ጊዜ አንባቡ ፊቱ በአንባ ታጠባ።

ደብዳቤውን አንብቦ እንደጨረሰ ግን ፊቱ ገረጣ፤ ተጨማሪ ደረጃ የህዝን ስሜት ወረረው። የአረጅ ትራፋን ተንተርሶ ለረጅም ጊዜ ሲያሰባስል ቆየ። የልቡ ምት እየጨመረ ሄደ፤ አስተባባሪውም የተምታታ ነበር። በመጨረሻም ቀምሳጥን እንጂ ቤት በማትመስለው በዚያች ጠባብ ክፍል ውስጥ ኩርምት ብሎ ቀረ። አይኖቹ ከዚያ ተላቀው ሰፋ ያለ ቦታ ለመቃኘት ፈለጉ። ባርኔጣውን ይዞ ከቤት ወጣ፤ ደረጃው ላይ ሰው መኖር አለመኖሩ ደንታ አልሰጠውም፤ ሁሉንም ረስቶታል። አጣዳፊ ስራ ያለበት ይመስል መንገዱን ይዞ ቀጠለ፤ አልፎ መንገደኛው እስኪገረምና ሰከሯል ብሎ እስኪገምተው ድረስ እያጉረመረመና አንዳንዴም እየለፈለፈ ሲጓዝ እንደተለመደው ሁሉ ወዴት እንደሚሄድ አያውቅም ነበር።

የእናቱ ደብዳቤ ክፉኛ ረባሽው መሰረታዊ ነጥቡን በተመለከተ ግን ገና ደብዳቤውን እያዘበ በዘረበበት ጊዜ አንኳ ስለሚሰጠው ፈጣን መልስ ጥርጣሬ አላደረበትም። በመጨረሻም አቋም ወሰደ። እኔ ቤትደሠት እስክለሁ ድረስ ይህ ጋብቻ ጭራሽ አይሞከርም፤ ዩናንተ ሚስተር ሉዚን እንደሆነ ገህም ይግባ!

ፈገግ ብሉና በደረሰበት ውሳኔ ረከቱ 'አሁን ሁሉም ነገር ግልፅ ነው' እያለ አጥረመረመ። 'እማዬ ሊሆን አይችልም! ዳንያ ሊሆን አይችልም! እናንተ እኔን አታታልሉም! ሀሳቤን ሳይጠይቁ ውሳኔ በመስጠታቸው ይቅርታ እስከማለት ድረስ! የሚገርም ነው! ለመጋባት መስማማታቸው የማይፈርስ መሰሏቸዋል። መፍረስ አለመፍረሱን እስቲ አንተያያለን። «ሚስተር ሉዚን በጣም ስራ ስለሚበዛበት ጋብቻው አንኳን በጥፋፊያ በባቡር ውስጥ የሚዘጋጅ ነው!» እያሉ ግሩም ማግቢያ ያቀርባሉ። የእኔዋ ዳንያ ፊጭ አይሞከርም፤ ሁሉንም ተረድቼቀለሁ፤ ይሄን ያህል መናገር የምትፈልገው ስለምን እንደሆነ አውቀዋለሁ። በእማዬ መኝታ ቤት ውስጥ ከእመቤታችን ስሌል ስር ተደፍተሽ ሰጠደረሰሽው ፀሎትና በክፍሉ ውስጥ ላይና ታች እያልሽ ታሰሳሰይ ስለነበረው ሁሉ አውቃለሁ። ወደጎልሳታ ተራራ እንዲህ በቀላሉ እይወጣምና ሊሆን አይችልም። ከውሳኔ ላይ ደርሰሽ ልብሽ ወልቋል? የሰራ ሰው ልታገቢ አይደል? የራሱ ገንዘብ ያለው፤ ሁለት የመንግስት ስራ ያለው፤ የወጣቱን ትውልድ አስተሳሰብ የሚጋራ፤ ልብ ቀና ሰው ተብሎ ተግፈልኝ። የሚገርም እኮ ነው። ዳንያም የምታገዛው ለዚህ ብዙ ነው! ገድ የሚያሰኝ ነው! እያለ ከራሱ ጋር ጠፈ፤ ነደደ።

እናቱ «ስለወጣቱ ትውልድ» ለማውሳት መፈለግም የሚገርም ነው። በእርሷ ቤት ሚስተር ሉዚን ምን አይነት ሰው እንደሆነ መግለጻ ነው? ወይስ ሌላ ያሰበችው ነገር አለ? «ሚስተር ሉዚንን እንድደግፍ ፈልጋ ነው? እንዴት አይነት ብልጥ ቤት ነች! እነርሱን ቢሆን በዚያን እለት የቱን ያህል ግልፅ ሆነው ነው ሁላቸው የተለዋወጡት? ወይስ ተመሳሳይ አስተሳሰብና ስሜት ሰጣቸው ሁሉንም ነገር በግልፅ ማስቀመጡ አሳስፈለገም? ለምሳሌ ያህል እናቱ ሰውፋው ግትር ብጤ መሆኑን ለዳንያ ስትነግራት ዳንያ በሁኔታው ብትሰጣጭም ሳይሆን ይችላል ብዛ መመለሷ ሁኔታውን ማድበስዘዛቸውን በግልፅ የሚያሳይ ነው። የሚገርም እኮ ነው! ሁሉም ነገር ግልፅ ስለሆነ በጉዳዩ ላይ መነጋገር ጥቅም የለውም ቢባል የማይባላጭ ማን አለ? «ከእራሷ አብልጣ ስለምትወድህ ዳንያን ውደዳት» ብዛ ለምን ትፀፍልኛለች! ሀሲናዋ አሳርፍ እያለ በሳሰቸገራት ይሆን? ደግሞክ «ተሰፋችን አንተ ብቻ ነህ! አንተ ብቻ ነው ያለሽን!» ብዛ ትደልለኛለች። አይ እናቱ!»

ስሜቱ በጣም እየተለዋወጠ ስለሄደ ሚስተር ሉዚንን በዛች ደቂቃ ቢያጋጥመው ፍር ምናልባትም ህይወቱን በእጁ ባሳለፋት ነበር።

ሆኖም እንደሽሜ መወርወሪያ የሚመላለሰውን ሀሳቡን እያፍተለተለ አንድ ሰው «ምን እንደሚመስል ለማወቅ ቀስ በቀስ በጥንቃቄ መገምገም» ያለበት መሆኑ ትክክል ይመስለኛል አለ። ሚስተር ሉዚን ምን አይነት ሰው እንደሆነ ለማወቅ ግን ይህን ያህል አያጸግትም። ዋናው ነገር «ልብ ቀና የቢዝነስ ሰው» መሆኑ ነው። እስቲ ይታያችሁ። በራሱ ወጪ የቤት ዕቃቸውን ለማጓጓዝ ለመላክ ሀሳብ አቅርቧል! እንዲህ አይነት ሰው ደግሞ

እንዴት ክፉ መሆን ይቻላል? ጓዙ ሲሳክ እነርሱ ደግሞ፤ መሽሪትና እናቷ፤ ኩተት የያዘ የገበሬ ጋራ ይከራያሉ። ግን ምንም የሚያስቸግር ነገር የለም? የሰልሳ ማይል ርቀት ብቻ ነው፤ «ከዚያም ዳንያና እኔ የሶስተኛ ማእረግ የባቡር ቲኬት እናስቆርጣለን፤ በዝውውም በጣም እንደምደሰት እርግጠኛ ነኝ» ሲባል ያስገርማል አይደለ። የሰባት መቶ ማይል ርቀት ዝቅላል መሆኑ ነው? አንድ ሰው አንድ ነገር የሚያደርገው አልሞና ገምቶ ነው። ሚስተር ሉዚን ግን ምን እያደረገው ነው? እርሱኛህ አይደለችም እንዴት? እናቴ የጦራታ አበሷን ዋስትና አድርጋ ለዝውውር የሚሆን ገንዘብ መበደሯን እንዴት አልደረስብኩትም? ሁሉም ነገር ግን መላ ለመላ የሚደረግ የቢዝነስ ግንኙነት ስለሆነ በእኩል ደረጃ ወጪውንም መጋራት አለባችሁ። እንዲያም ሆኖ የቢዝነሱ ሰው አታሏቸዋል። ጓዝ ለመስደድ የሚያስፈልገው ወጪ ለባቡሩ ቲኬት ከሚያስፈልገው ያነሰ ነው፤ እንዲያውም ምንም ሳይከፍል ይችላል። ሁለቱም ማየት ተስኖአቸዋል፤ ወይስ ሆነ ብለው ማየት አልፈለጉም? እንዴት ተደስተዋል ጃል! የአሁኑ እዝብ ነው፤ ፍሬው የሚገኘው ወደፊት ነው ብለው ሲያስቡ አያፍሩም። የሚገርመው ወጪውን መከፈላቸው ሳይሆን የተከፈሉበት መንገድ ነው። ከጋብቻም በኋላ የሚቀጥለው ይሄው ነው። እናቴ ገንዘቧን የምትጥለው ለምንድነው? ፒተርስቡርግ ስትደርስ ምን ያህል ገንዘብ ይቀራታል? ሶስት ወይም ያቺ አርጊት እንደምትለው «ሁለት ትናንሽ ኖቶች» ይቀሯት ይሆናል? ከዚያ በኋላስ ፒተርስቡርግ ውስጥ በምኗ ልትኖር ነው? ከጋብቻው በኋላ ለመጀመሪያዎቹ ጥቂት ሳምንታት እንኳን በምንም ተአምር ከዳንያ ጋር መኖር እንደማትችል መገንዘቧን አምልጧት ተናግራዋለች። «እኔ ራሴ እሽ አልልም» በማለት አድባሳቸው እንጂ ምን አይነት ሰው እንደሆነ ገልጾለች። ታዲያ በምኗ ልትኖር ነው? በመቶ ሃያ ሩብል የጦራታ አበል፤ ከዚያም ሳይ ለእዳ ተነስቶለት መኖር ይቻላል? አይደን እያጨናበሰች ብትፈትል እንኳ በአመት ከሃያ ሩብል በላይ አታገኝም። ይሄን አውቃለሁ። «እርሱ ራሱ ገንዘብ ወሳዩ» እያለ በሚቸራቸው ይኖራሉ ማለት ነው። አጉል ተስፋ ይላል ይሄ ነው፤ ሰውን እያስማመሩ ጥሩውን መመኘትና መጥፎው ይደርስብኛል ብሎ አለመዘጋጀት፤ ግልባጩ ምን እንደሚመስል አሳምረው ቢያውቁም ጭራሽ አይዋጥላቸውም፤ በዚያም ማሰቡ ብቻ ያስፈራቸዋል። ደህና አድርገው የነቡት ሰው እንዳቂላቸው እስከሚረዱ ድረስ ሀቀን ከመቀበል ይልቅ ሞትን ይመርጣሉ። ለሚስተር ሉዚን የሰራ ተቋራጭችና ነጋዴዎች ሲጋብዙት የሚደርበው የማእረግ ልብስ ተስጥቶት እንደሆነ ለማወቅ እፈልጋለሁ። በስርገም ሳይ ከዚህ የተለየ እንደማይለብስ አልጠራጠርም! ለሁሉም ገህም ይግባ!

በእርግጥ በእናቴ አይፈረድባትም፤ ዳንያ ግን ምን ነካት? ውዲቷ ዳንያ - በሚገባ አውቅሻለሁ! ለመጨረሻ ጊዜ በተገኘን ወቅት ወደሀያ አመት ተጠግቶሽ ነበር፤ በዚያን ጊዜ እንኳን በሚገባ ሳውቅሽ ችያለሁ። አሁን ግን ምን ነካሽ እናቴ «ውጂ ዳንያ ብዙ ነገር የምትችል ነች» ብላ ሳፈች። ይሄንንም ቀደም ሲል ከሁለት አመት ተኩል በፊት የማውቀው ነው። ለሁለት አመት ተኩል ደግሞ ይሄንኑ ሳባሳለ ነው የቆየሁት። ስለዳንያ ቻይነት ሳሳሳለ ነው የከረምኩት። ሰቪድራጋሎቭን ለመቋቋም ከገቃች በእርግጥም ቻይ ነች። አሁን ደግሞ እርሷና እናቴ ገና በመጀመሪያው ጭውውት ከድህነትና ከውርደት የተረፉ ሴቶችን የማግባት ሀሳብ ይዞ የቀረበውን ሚስተር ሉዚን መቻል አያቅትም ብለው ገመቱ። የእፍ ወለምታ ሳይሆን በተቻለ ፍጥነት አቋሙን ግልፅ ለማድረግ በመፈለግ ሆነ ብሎ የተናገረው

ይመስላል! እንዲያም ሆኖ የአፍ ወለምታ አድርገን ብንቆጥርለት እንኳን ዳንያ ግን ሰውየውን መረዳት እንዴት ያቅታታል? ህሊናዋን ከመሸጥ ይልቅ ደረቅ ዳቦ እየበላች መኖሩ ይሻላታል፤ ሞራልን ያህል ነገር በምቸት አትለውጠውም! ለሚስተር ሉዚን ቀርቶ ለሌላም የአለም ሀብታም ቢሆን ሞራሏን አሳልፋ አትሰጥም። የማውቃት ዳንያ በቀላሉ የምትበገር ሲት አይደለችም፤ አሁን ተለውጣለች ብዬም አልገምትም። አምላክ ይወቀው፤ እነሰቢድራጋሎቭ መጥፎ ሰዎች ናቸው። እድሜ ልክህን በአመት ሁለት መቶ ሩብል እየተከፈለህ ሕፃናትን በየገጠሩ ማስተማር የሚያስከፉ ነው፤ እህቴ ለጥቅም ብላ የማታከብረውንና የማትመጥነውን ሰው አግብታ ሞራሏን ከሙታራክስ ይልቅ ለአንድ አሜሪካዊ ባሪያ አሳራሽ ወይም ለአንድ ጀርመናዊ የመሬት ባለሀብት ኅልጓይ አረም አራሚ ምንደኛ ሆኖ ብትሰራ ይሻላል። ሚስተር ሉዚን ከገፀህ ወርቅ የተሰራ ሰው፤ ወይም ደግሞ ራሱን የቻለ ምርጥ እንቅ ቢሆን እንኳን ቁባቴ ለመሆን ጭራሽ የማትሰማማ እንደነበረች የታወቀ ነው! አሁን ግን ለምን ተስማማች? ምክንያቱ ምንድነው? ሁሉም ነገር ግልፅ ነው። ለራሷ ምቸት ብላ ራሷን አትሸጥም! እንዲያውም ራሷን የምትሸጠው ለገዛ ሕይወቷ ብላ ሳይሆን ለሌላ ሰው ብላ ነው! ራሷን የምትሸጠው ለምትወደውና ለምታመልከው ሰው ብላ ነው! ዋናው ፍሬ ሀሳብ ለወንድሟና ለእናቷ ስትል ራሷን መሸጧ ነው! ሁሉንም ነገር ትሸጣለች! ይህ ከሆነ ደግሞ ስሜታችንን ማፈኑ ደንታ አይሰጠንም! ነፃነታችንን፤ የአእምሮ ሰማችንን፤ ሀሊናችንንና ሁሉንም ነገር ገበያ ውስጥ ለሽያጭ ስናቀርበው ልንደሰት ነዋ! የምወዳቸው ሰዎች እስከተደሰቱ ድረስ ሕይወቴ ውድም ይበል! ከሁሉም በላይ ደግሞ የራሳችንን መሰሪ ምክንያት ለመፍጠር ገዢ ነን፤ ከግብዣች ለመማር ገዢ ነን፤ እንዲህ እያደረግን ለጊዜውም ቢሆን እንፅናናለን። እናም እንግዲህ እንዲህ አይነት ሰዎች ነን፤ ሁሉም ነገር ደግሞ እንደፀሀይ ብርሃን ቦግ ብሎ የሚታይ ነው። የዚህ ሁሉ ቲያትር መሪ ተዋናይ ራስኩልኒክ መሆኑ ግልፅ ነው። ለዩኒቨርሲቲ ትምህርቱ እየተከፈለለት፤ የሕግ አገልግሎት ፅቢት ሸሪክ እየሆነ፤ ሕይወቱ አስተማማኝ እየተደረገ ደሰተኛ እንዲሆን ሰፊ እድል ተከፈተለት። ማን ያውቃል? ወደፊት ደግሞ ሀብታምና የተከበረ ይሆናል፤ ገነኛም እንደሆነ ሊሞት ይችላል! የእናቴ እኔን ማቆላመጥ ዋጋ የለውም፤ እንዲህ አይነቱ ቀውጢ ሁኔታ ሲያጋጥም እንደሰንያ እንኳን ለመቁረጥ አልቻልንም። የሶንያ ኑር ከሚስተር ሉዚን ጋር ዳንያ ከሚኖራት ኑር ያልረከሰ መሆኑን እህቴ ታውቃለች ወይ? የፍቅር ነገር ገና እንደሌለ እናቴ ገልጻለችለች። ለወደፊቱም ፍቅር አለመኖሩ ብቻ ሳይሆን መከበርም ከጠፋ ምን ሊባል ነው? ቅሬታና ጥላቻ ከነገሰሰ? በዚያን ጊዜ ደግሞ ነገሮች ሁሉ ገፀህ እንደሆኑ አድርጎ ማቅረብ ሊከተል ነው። ይህ ንፅህና ግን በይበልጥ የሚያስጠላና የሚያንሸግሽ ይሆናል። ተወዳጁ ዳንያ! - ትንሽ ምቸት ይኖረኛል ብለሽ ታስቢ ይሆናል፤ የሶንያ ሁኔታ ግን የሞትና የሽረት ጉዳይ ነው። ከጊዜ በኋላ ልትቋቋሚው የማትችሉ ኑር ከገጠመሽ ምን ሊውጥሽ ነው? ትፀፀች ይሆን? የሕን ያህል ሀዘን እርምጃና እግር እንደሚገጥምሽ አስቢበት። ገና ከአሁኑ መጨነቅ የያዘችው እናታችን የተባለው ሲደርስ ምን አይነት ስሜት ሊሰማት ነው? ዳንያ ለእኔ ብዛ መስዋእትነት እንድትሰጥ አልፈልገም። በሕይወቴ እስካሁን ድረስ ሊሆን አይችልም! አይሞከርም!

ከመቅፅበት ቆም ብሎ አሁንም ማሳሰሉን ተያያዘው።

‘ሲሆን አይችልም? ይህን ጉድ እንዴት ማስቀረት ይቻላል? በትእዛዝ ማስቀረት ይቻላል? ይሄን ለማድረግ ግንምን ስልጣን አለኝ? ስልጣን አለኝ ብል እንኳን በምትኩ ምን አይነት ቃል ልገባቸው እችላለሁ? የዩኒቨርሲቲ ትምህርት ጨርሼ ሰራ ከያዝኩ በኋላ ሕይወቴን ለእናንተ አሳልፌ እሰማለሁ ብላቸውስ? ይህ እንኳን ከድሮ ጀምሮ እለው የነበረ ነው፤ ስለዚህ አሁን ማድረግ ያለብኝ ምንድነው? ከዚህ ከመቶ ሩብል የጠረታ አበልና በሀብታም ቤት ተቀጥሮ ከሚገኝ ገንዘብ እኔው ራሴ እቀራመታለሁ። ከሀብታሞችና ከአራጣ አበዳሪዎች እንዴት መገላገል ይቻላል? ምናልባት ከአስር አመት በኋላ ቢሆንበት? በዚህ ጊዜ ውስጥ እናቴ በፊትል ሰራና በልቅሶ አይኗ አንድ ቀን ይታወራል። ረዘሙም ያመናምናታል። በአስር አመት ጊዜ ውስጥ እሁቴም ምን እንደሚደርስብት ከወዲሁ መገመት አያቅትም።

እነዚህን ጥያቄዎች ማሰላሰል ከጀመረ ውሎ አድሯል። አሁንም አእምሮውን ያስጨንቀት ጀመር። ማስቃዮታቸውን ከጀመሩ ሰነዝቡና በመጨረሻ ልቡ ላይ ቢታቸውን ሰሩ። የብቸኝነትና የተስፋ መቀረጥ ስሜት ከተጠናወቱት ረጅም ጊዜያት አስቆጥረዋል፤ ይህ ስሜት ባለፉት ጥቂት ወራት ውስጥ እየተጠናከረ ሄዶ ወሳኝ ደረጃ ላይ በመድረሱ አእምሮውንና ልቡን ፋታ የነሳና አጣዳፊ መፍትሔ የሚገኝ አስፈሪ ጥያቄ ቀስቀሰበት። እሁን ደግሞ የእናቴ ደብዳቤ በድንገት እንደፈነዳ ፈንጂ አናወጠው። የተቀሰቀሰበትን አስፈሪ ጥያቄ መወጣት የቱን ያህል አዳጋች እንደሆነ ዝም ብሎ በማሰላሰል ጊዜ ማሸኩ ፋይዳ እንደሌለው ተረዳ፤ አንድ ጊዜ ቆርጦ አፋጣኝ እርምጃ መውሰድ ነበረበት፤ ሌላው አማራጭ ደግሞ-

‘ሕይወቴን በአጠቃላይ መርሳት ነው!’ በማለት ከቀጥጥሮ ውጭ ሆኖበት መውጫ ሰላጣ ከመቅፈበት ጮኹ። ‘እድሌ ነው ብሎ ሁሉንም በፀጋ መቀበልና ለመሰራት፤ ለመኖርና ለማፍቀር ያለውን መብት አሳልፎ መስጠት!’

‘የምትሄድበት ቦታ በምታጣበት ጊዜ ትርጉሙ ምን ማለት እንደሆነ ታውቃለህ?’ ቢል ማርሚላይቭ ባለፈው ምሽት የጠየቀውን ጥያቄ በድንገት አስታወሰ። ‘አንድ ሰው የሚሄድበት የሆነ ቦታ ሊኖረው ይገባል።’ አለዚያ አለቀለት ማለት ነው።

ከመቅፈበት የመገራም ስሜት ተፈጠረበት። ትናንት የመጣለት ሀሳብ በአእምሮው ተመላለሰ። የተገረመው ግን ያ ሀሳብ በአእምሮው ስለተመላለሰ አልነበረም። ይህ አይነት ሀሳብ በአእምሮው እንደሚመጣ ተሰምቶት እየተጠባበቀ ነበር። ከዚህም በላይ ደግሞ ሀሳቡ የተቀሰቀሰበት ትናንት ብቻ አልነበረም። ልዩነት ቢኖረው ከአንድ ወር በፊትም ሆነ ትናንት በሕልም ደረጃ ተወስኖ መቆየቱ ሲሆን አሁን ግን ሕልም መሆኑ አብቅቶ አይሰኝ የሚያሸብርና ያልተለመደ ሽፋን ይዞ መቅረቡ ነው።

አካባቢውን በአፋጣኝ ቃኝ የሚፈልገው አንድ ነገር ነበር። መቀመጫ ፍለጋ ይጓዝ ጀመር። አገዳሚ መቀመጫ ከርቀት አይቶ በፍጥነት ወደዚያው አቀና፤ በዝቃው ላይ ግን መላ ትኩረቱን የሳብ ነገር ገጠመው።

መቀመጫ ፍለጋ ሲጓዝ እንደርሰው የምትጓዝ ቤት ከፊት ለፊቱ አሻግሮ ተመለከተ። መጀመሪያ ላይ ግን በአካባቢው ከሚንቀሳቀሱ ቆሳቆሶች የበለጠ ትኩረት አልሰጣትም። ለምሳሌ ያህል ብዙ ጊዜ ወደቤቱ እንዴት እንደደረሰ ሳያውቅ የሚንገዝበት ሁኔታ ዛሬም ዝጥታል፤ የለመደውም እንዲህ አይነት ገዛ ነው። የዞን እለት ከፊት ለፊቱ የምትጓዘው ሲት ግን ለየት ያለች ነበረች፤ ወዲያውኑ አይኑ አረፈባት፤ መጀመሪያ ላይ

ያለውዴታው፤ እየቆየ ግን ሆን ብሎ አስተዋላት። ሲትዋዋን ልዩ ያደረጋትን ነገር ለማወቅ ከመቅፀበት ከፍተኛ ጉጉት አደረበት። ባርኔጣ ሳታጠልቅ፤ ጃንጥላ ሳትይዝ፤ ስሰ ዓንቲ ሳታጠልቅ እጆቿን በሚገርም ሁኔታ እያወራጨች የምትጓዝ ልጃገረድ መስላ መጀመሪያ ላይ ታዋችው። ስሰ የሐር ቀሚስ ለብሳለች፡ ከጀርባዋ ሲያዩአት እስከዳለዋ ድረስ የተከፈተ ቀሚስ። በአንገሪ ላይ ትንሽ ሻርፍ እንደነገሩ አዛንፋ ጣል አድርጋለች። ከሁሉም በላይ ደግሞ እየተንገዳገደችና ከአንዱ ወዳንዱ እየተላተመች ትሄዳለች። በመጨረሻም ይህ አጋጣሚ የራስኩልኒኩሽን አይን እየሳበ መጣ። ከመቀመጫው አጠገብ እንደደረሰ ልጃገረዱን ከኋላ በኩል አልፏት ሂደ፤ እርሷ ግን ከመቀመጫው እንደደረሰች ጫፋ ላይ ዘፍ አለችበት፤ ከዚያም በመቀመጫው ድጋፍ ላይ ጭንቅላቷን አሳርፋ ከመድከሟ የተነሳ አይኗን ከደነች። ራስኩልኒኩሽን ቀረብ ብሎ ሲያያት ከፋኛ የሰከረች መሆኗን ለመረዳት ጊዜ አልፈጀበትም። አሰገራሚና አሰቃቂ እይታ ነበር። እንዲያውም መጀመሪያ ላይ የተሳሳተ መስሎት ነበር። የአሰራ አምስትና የአሰራ ስድስት አመት ልጃገረድ፤ ውብ ፀገር ያላት፤ የተቃጠለና ትንሽ ያበበጠ ቢሆንም ያማረ ፊት የተሳናወፈች ኮረዳ ከፊቱ ተዘርግታ ተመለከተ። የምትሰራውን የምታውቅ አልነበረችም፤ ተበለቃቅጣ በመቀመጣም አደባባይ ላይ መሆኗን እንዳልተረዳች መግመት አያዳግትም።

ራስኩልኒኩሽን ኮጂና ባይቀመጥም ጥሏት አልሄደም፤ ምን ማድረግ እንዳለበት እያሰላሰለ ኮጂና ቆመ። ለወትሮው ይህ አደባባይ በሰው ተጨናንቆ አያውቅም ነበር፤ አሁን ግን በስምንት ሰአት፤ በዚያ በጠራራ ፀሐይ የሰው አይነት ተኮልኮሏል። ከመቀመጫው አስራ አምስት ጫማ ያህል ፈንጠር ብሎ አንድ ጎልማሳ ቆሟል፤ ወደልጃገረዱ ለመጠጋት የማሰፍሰፍ ሁኔታ ይታይበታል። ከርቀት ተመልክቷት ሊደርስገት የሞከረ መሆን አለበት። ራስኩልኒኩሽን ግን ያልተጠበቀ ደንቃራ ሆነች። ሰውየው በልብስ የተሸቀረቀረ፤ ወደሰላሳ አመት የሚጠጋው፤ የሪዝ ዓም ያለው ወፋራም ነበር። ራስኩልኒኩሽን በነገሩ በጣም ተሰላጭቶ ለመሳደብ ፈለገ። ልጅቷን ለጊዜው ትቶ ወደ ሰውየው በሩጫ ሄደ።

‘አንት ስቪድራጋሎቭ አይደለህ! እዚህ ምን ፈለግህ?’ ሲል እጁን ለቡጢ ጨብጦ አረፋ እየደፈቀ ጮኸበት።

ሰውየው በንዴትና በንቀት ስሜት ራስኩልኒኩሽን እየተመለከተ ‘ምን ማለትህ ነው አንተ?’ በማለት በአፀፋው ደነፋበት።

‘ከዚህ ጥፋ ማለቴ ነው!’

‘እንዴት ደፈርኸኝ አንተ ቆሻሻ ወርበላ!’ ሲል ሰውየው ዱሳውን አነሳ። ራስኩልኒኩሽን እንደእርሱ ላሉ ሁለት ጎረምሶች የሚመጥን ሰው የገጠመው መሆኑን ሳያገናዝብ እጆቹን ጨብጦ ወደሰውየው ገሰገሰ። ወዲያውኑ ግን ከጀርባው የሆነ ሰው ግጥም አድርጎ ያዘው፤ በሁለቱ መካከል ፖሊስ ቆመ።

ፖሊሱ ‘በሕዝብ አደባባይ ላይ መደባደብ ከልክል ነው’ ካለ በኋላ የራስኩልኒኩሽንን አልባሌ ልብስ እያስተዋለ ‘ምንፈለግህ? አንት ማንህ?’ ሲል ጠየቀ።

ራስኩልኒኩሽን በጥፍና ተመለከተው። ፖሊሱ የሪዝ ዓሙ ላይ ሽበት ጣል ጣል ያደረዘት፤ የሰላ ፊት ያለው ስልጡን የድሮ ወታደር ይመስላል አኳኋ።

የፖሊሱን እጅ ጨምድዶ በመያዝ ‘የምፈልገው አንተን ነው። የቀድሞ የደብርበት

ተማሪ ነኝ። ስሜ ራስኩልኒኮቭ ነው። ሲል ከጮኸ በኋላ ሽክ ወዳለው ሰውዬ በመዞር 'አንተም እንድታውቀው' አለ። የፖሊስ መኮንንንም 'ና እስቲ ወደዚህ አንድ ነገር ላላይህ እፈልጋለሁ' ብሎ እጁን እየጎተተ ወደመቀመጫው አመራ።

'እስቲ እዚህ ተመልከት! ስክራላች። ከቅርብ ጊዜ በፊት በዚህ ጎዳና ላይ ስትጓዝ ነበር። ማን ወይም ምን እንደሆነች የሚያውቀው አምላክ ብቻ ነው። ወንድ አሳዳጅ ግን አትመስልም። ምናልባትም የሆነ ቦታ አስከረዋት። በማስገደድ ከብሯን ወስደውት ይሆናል። ዝቢ ወይ? ከዚያ በኋላ ደግሞ ለጎዳና ዳረጓት። ቀሚሷ እንዴት ተቀዳዳ እንደለበሰችው ተመልከት። ቀሚሷን ያጠለቀችው ራሷ አይደለችም። ሌላ ሰው ነው ያጠለቀላት። የተልፈሰሰ የወንድ እጅ ነው ያጠለቀላት። ይህ ግልፅ ነው። አሁን ደግሞ ወደዚያ ተመልከት። ግብግብ ልገጥመው የነበረውን ያን ሽቅርቅር ሰው አላውቀውም። በኤይወቴ ለመጀመሪያ ጊዜ ነው የማየው። ይሁንና፤ በጎዳና ስትሂድ አይነ አረፈባት፤ መስከረግና መዝለፍለፍን አይቶ ከማንም ቀድሞ ሊደፍራት ፈለገ፤ በአሁኑ ሁኔታዋ ምንም መከላከል ስለማትችል ወደአንዱ ጋ ይወስዳታል። ትክክለኛ ለመሆኔ እርግጠኛ ነኝ። እመኝ ነው የምልህ አልተሳሳትኩም። እኔ ራሴ ሲመለከታትና ሲከተላት አይቼዋለሁ፤ በኢጋማሚ እኔ እንቅፋት ስለሆንኩበት እስኪድሉት ጠበቀኝ። ዞር ብሎ ከቆመ በኋላ ሲጋራ የሚያቀጥጥል መሰለ። እርሷን ከሰውየው ለማዳን ምን ማድረግ እንችላለን? ወደወላጆቿ ቤት እንዴት እናደርሳታለን? እባክህ በጉዳዩ አስብበት።'

ፖሊሱ የሆነውን ሁሉ ወዲያውኑ ተመልከተ። የወፍራሙ ሰውዬ አላማ ግልፅ ቢሆንም የልጃገረጃን ሁኔታ ማስተዋል ነበረበት። ፖሊሱ ጎንደር ብሎ ከተጠጋት በኋላ የዘነን ስሜት በፊቱ ላይ ተነበቢ።

ራሱን እየጎታጎታ 'የሚዘገንን ነው!' አለ። 'ገና ሕፃን ነኝ! የአካል ጉዳት ደርሶታል' ከአለ በኋላም 'የት ነው የምትኖረው?' እያለ ይጠይቃት ጀመር።

ልጃገረጃ የተዳከሙና የተሰለመለሙ አይኖቿን ገለጥ በማድረግ ከፊት ለፊቷ የቆሙትን ሰዎች በቂልነት ተመልክታ ከፊቱ ጥፋ በሚል አይነት እጇን አወዛወዘች።

ራስኩልኒኮቭ ከራን ዳብሶ ህያ ኮፔክ ነወጣ በኋላ 'እባክህ ይሄን ሳንቲም ወስደህ ታክሲ አስቀምጥ፤ ባለታክሲው ወደ ቤቷ እንዲያደርሳት ንገረው። ማወቅ ያለብን የት እንደምትኖር ብቻ ነው' አለው።

ፖሊሱ ሳንቲሙን ከወሰደ በኋላ 'በታክሲ አሳፍሬ እኔ ራሴ ቤትሽ አደርስኻለሁ። ወዴት ነው የምወስድሽ? የት ነው የምትኖረው? እያለ መላለሰ ጠየቃት።

ልጃገረጃ ከአጠገቧ ሂዶ የሚል ምልክት ለሁለተኛ ጊዜ በእጆቿ እያሳየች 'እባካችሁ ከዚህ ጥፋ! ብቻዬን ልሁንበት!' ብላ ተነሣ።

በቅሬታ፤ በዘክሪያስና በቀጣ መልክ ጭንቅላቱን በድጋሚ ከጎታጎታ በኋላ 'እንዴት አሳፋሪ ነው! አንቺን የመሰለ ወጣት ስለራሱ ማፈር አለበት!' ብሎ ከተናገረ በኋላ 'ምን ማድረግ እንደሚገባ አላውቅም' እያለ ፊቱን በድጋሚ ወደ ራስኩልኒኮቭ መለሰ። ወዲያውኑም ከእግር ጥፍሩ እስከፊቱ ድረስ ትክ ብሎ ተመለከተው። እንዲህ አይነት አልባሌ ልብስ ደርቦ የጥዝብ ችርታ ማድረግ እያሰገረመው፤

'ለመጀመሪያ ጊዜ ያየህት የት ነው? ከዚህ ይርቃል?' ብሎ ጠየቀው።

‘በዚህ ጎዳና ላይ ግራና ቀኝ እየተወዛወዘች ከፊት ለፊቱ ትጓዝ ነበር። ከመቀመጫው እንደደረሰችም አግዳሚው ወንበር ላይ በቁሟ ዘፍ አለችበት።’

እንደገና ጎንበስ ብሎ ካያት በኋላም ‘በአሁኑ ጊዜ በየቦታው የሚያጋጥም የዚህ ዓይነት አሳፋሪ ነገር ነው! ወይ አምላኬ እንዲህ ያለች ወጣትና ገራገር ፍጡር ስከራ አብቅቶላታል! የአካል ጉዳት የደረሰባት መሆን አለባት። ቀሚሷ እንዴት እንደተቀደደ ተመልከት። ጌታው የቱን ያህል አስቃቂ ነገር ነው! ሲያዩሉት ከጨዋ ቢተሰብ የተገኘች ወጣት ትመስላለች። እንደሚመስለኝ ወላጆቿ ድሃ መሆን አልባቸው። እንደእርሷ አይነት በመቶዎች የሚቆጠሩ ሰለባዎች አሉ። በጨዋነትና በሚገባ ያደገች ትመስላለች ግን ፈተና ላይ ወደቀች’ ሲል ተናገረ።

ምናልባትም እርሱ ራሱ በተመሳሳይ እድሜ ላይ የሚገኙ የዘመናዊ ሴት ገፅታንና ፀጋን የተላበሱና ‘በደንብ ተከትኩት’ ያደጉ ወጣት ሴት ልጆች ሊኖሩት ይችላል።

‘ዋናው ቁምነገር በዚህ ጋጠሙ እጅ እንዳትገባ ማድረግ ነው! ሊደፍራት እንዳቀደ እርግጠኛ ነኝ! ምን እንደሚፈልግ ማወቅ ቀላል ነው። ይሄን ተምች እስቲ ተመልከተው! አፍሮ ተነስቶ እንኳን አይሄድም!’ በማለት ራስኮልኒኮቭ ፖሊሱን አጥብቆ ተግጠነ።

ራስኮልኒኮቭ ወደወፍራሙ ሰውዬ እያመለከተ በኩፍተኛ ድምፅ አንራብት። ሰውየው ሰምቶ ንዴቱ ሊቀሰቀስበት ካለ በኋላ ሀሳቡን ለውጦ በንቀት አይን መመልከት ያዘ። ከዚያም በዝግታ አስር እርምጃ ከተጓዘ በኋላ ቆም አለ።

ፖሊሱ እያሰላሰለ ወደልጅቷ አሁንም ጎንበስ ብሎ በመጠጋት ‘እንደማያገኛት ላረጋገጥ እችላለሁ፤ ወዴት እንደምንወስዳት ብቻ ትንገረን፤ አለበለዚያ ግን ሰማሽ ወይ!’ ከማለቱ ልጅቷ ከመቅፅበት አይኖቿን ገለጠች። በማስተዋል ተመልከተቻቸው። በድንገት የሆነ ሀሳብ መጣላት፤ ከመቀመጫው ተነሳች።

‘ምን አይነት ብልግና ነው! ምናል ቢተወኝ!’ ካለች በኋላ ከፊቷ እንዲጠፋላት በድጋሚ እጇን አወዛወዘች። ከዚያም እንደበፊቱ እየተንገዳገደች ቢሆንም በፍጥነት ወደመጣችበት አቀጣጫ ተጓዘች። ሽክ ያለው ጎልማሳም ከሌላ አቅጣጫ ሆኖ አይኑን ከእርሷ ላይ ሳይነቅል ተከተላት።

የሪዝ ጊሙን በትላልቁ ያንዠረገው ፖሊስ ‘አትጨነቅ፤ እንዲገናኝት አላደርገውም’ በማለት ኮስተር አድርጎ ድምፁን እያሰማ ተከተላቸው። ቁና ቁና ተንፍሶ ምን አይነት ጉድ ነው ዛሬ ያጋጠመኝ!’ ሲል ጮኸ።

ወዲያውኑም ራስኮልኒኮቭ በሆነ ነገር ስሜቱ ተነክሶ ሌላ ሰው ሆኖ ቀረበ።

‘ሰማ! ሰማኑው የምልህ!’ እያለ ወደፖሊሱ ከተጠጋ በኋላ ፖሊሱ ዞር ሲልለት ‘ከእንግዲህ ተዋቸው! የአንተ ጉዳይ አይደለም! እንዳሻቸው’ በማለት ሽክ ወዳለው ሰውዬ እያመለከተ ‘እሷ ከፈለገችው ይደሰት! ምን አስጨንቀህ?’ አለ።

ፖሊሱ ግራ በመጋባት አፍጥጦ እየውጠው ራስኮልኒኮቭ ግን ከት ብሎ ሳቀ።

በዘዘና በቅራታ መልክ ‘ከንቱ ሰው!’ ካለ በኋላ ፖሊሱ ራስኮልኒኮቭን እንደአብድ ቆጥሮ ወደ ሽቅርቅሩ ሰውና ወደልጅቷ ገሰገሰ።

ራስኮልኒኮቭ ብቻውን እንደቆመ ‘ፖሊሱ ህያ ሳንቲሜን ይዞ ፈረጠጠ። ግዴለም ይውሰደው። ከዚያም ሰውዬ ትንሽ የሚያገኝ ይመስለኛል! ከልጅቷ ጋር እንዳሻው ይሄድ።’

በዚያው ያከትምለታል። እኔ ምን አገባኝ? ማን ሆኔ ነው እርሷን የምረዳው? ማንንም የመርዳት መብት አለኝ ወይ? እርስ በርሳቸው ቢጨራረሱ ምን አስጨነቀኝ? የእኔ ያልሆነውን ሃያ ሳንተምስ የመስጠት ምፃ መብት አለኝ? አለ።

በድንገት ከፍተኛ ስሜት ውስጥ ከገባ በኋላ መንፈሱ ተዳክመ። ከባደው አግዳሚ ወንበር ላይ ተቀመጠ። በሀሳቡ የባጥ የቆጡን ሲያወግድ ሲያወርድ ቆይቶ እስከነሐሳቱው ማሰብ ተሳነው። ሁሉንም ነገር ለመርሳት ፈለገ፤ የሰመመን እንትልፍ ይዘው፤ ከእንትልፍ እንደነቃም እንደገና ማሰላሰል ጀመረ።

‘ምስኪን ልጃገረድ! ነፍሷን ስታውቅ ተንሰቅስቃ ታለቅሳለች! ከዚያም እናቷ ሁኔታውን ትደርስበትና ውርደቷን አሸክማ ትደበድባታለች። ምናልባትም ከቤት ታባርራታለች። ባታባርራት እንኳን ሰዎች አነፍንፈው ያገኙለታል። ውሎ ሳያድርም ምስኪኗ ልጅ ይለይላትና ደንበኛ ፍለጋ ጎዳና ለጎዳና ትዘዋወራለች። ወዲያውኑም ፅንሰ ለማስወረድ ወደ ሆስፒታል (ይህ አዘውትሮ የሚያጋጥመው ከእናታቸው ጋር እየኖሩ በምስጢር ለሚማግጡት ነው)፤ በድጋሚ ወደ ሆስፒታል፤ ወደ ስካር አለም፤ ወደመሸታ ቤት፤ አሁንም ወደ ሆስፒታል-ከሁለትና ከሶስት አመት በኋላ ሀመምተኛ ትሆንና በአስራ ስምንት ወይም በአስራ ዘጠኝ አመቷ የህይወት ፋይሏን ትዘጋለች። በመቶ የሚቆጠሩ እንዲህ አይነት ልጃገረዶች አሳየሁምን? እንዲህ ያደረጋቸው ምንድነው? ያ ከይሷ ነገር ይሆናል! ያም ሆነ ይህ ዝነኛም ይግቡ! እንደዚያ መሆን አይቀሬ ነው ይሉናል። የተቀሩት ሳይሆኑ ለህጻን ቢሆኑም በየአመቱ የተወሰነ ፕሮሰንት (መቶኛ) የሚደርሰው ክፍል መርከቡ የማይቀር ነው ይሉናል። ፕሮሰንት የሚል ግሩም ቃል ይጠቀማሉ - የመደለያ ቃል። ሁሉ ነገር በፕሮሰንት ሲሰላ ጭንቀትህ ይቃለላል። ሌላ ቃል ከተጠቀምክ ግን ትንሽ አይሰማክም። በአጋማሚ ዳኔያ በዚህ ፕሮሰንት ውስጥ ተጠቃልላ ብትገኝስ? አይጣል ነው!’

ወዲያውኑም ‘ወዴት ነው የምረዳው?’ እያለ አሰላለ። ‘ጓጉቺ የወጣዜት አንድ ነገር ለማግኘት ነው። ደብዳቤውን እንዳነብኩ ነው የወጣዜት። በመሃሉ ዘንግቼው ራዙምኪንን ለመጠየቅ እንደወጣዜ አሁን ደረስኩበት። ራዙምኪንን የመጠየቅ ሀሳብ አሁን ገና የመጣልኝ ለምንድነው? ያልተለመደ ነገር ነው!’ በማለት ባደውን መቀመጫ እየቃኘ ከራሱ ጋር ንግግር ጀመረ።

በራሱ ሁኔታ ተገረመ። ራዙምኪን ከእርሱ ጋር ይማሩ ከነበሩት አንዱ ነው። በዩኒቨርሲቲ ቆይታው ራስኮልኒኮቭ ጓደኛ አልነበረውም ለማለት ያስደፍራል። ራሱን ያጣል፤ ሰው አይጠይቅም፤ ሰው እንዲጠይቀውም አይፈልግም። በተማሪ ስብሰባ፤ ወይም በጨዋታ ላይ አይገኝም። ራሱን ሳያገዝና አጥብቆ ያጠናል፤ በዚህ ከበሬታ ቢያተርፍም ማንም ሰው አልወደደውም። መኖጢ ደሃ፤ በሆንም የሚመክበት ያለው ይመስል ከሌላው የተሻልኩ ነኝ ብሎ የሚከራራና ሰው የሚንቅ ነበር። እንዳንድ ተማሪዎችማ በአጠቃላይ እድገት፤ እውቀትና አላማ በጣም ርቋቸው ስለሄደ የእነርሱን አላማና ፍላጎት አሳንሶ የሚመለከትና እነርሱን እንደሕፃን የሚቆጥራቸው አድርገው ይገምቱ ነበር።

በጣም ጓደኛ ባይሆኑም በተወሰነ ምክንያት ከራዙምኪን ጋር ተቀራረቡ፤ ራስኮልኒኮቭ ግልፅ ሆኖ በይበልጥ እየተማጣባው ሄደ። ደስተኛ፤ ተማጣቢና ጣጣ የለሽ ከሆነው ራዙምኪን ጋር እያደር ለመወዳጀት በቃ። ይሁን እንጂ፤ ጣጣ እያጠነም ሲባል ከብሩን

ይጥላል ማለት አልነበረም። የቅርብ ጓደኞቹ ይህን ባህሪውን ከመገንዘባቸውም በላይ በሁሉም ሰው ዘንድ ተወዳጅ ሆኖ ቆይቷል። አንዳንድ ጊዜ ራሱን በመጠኑ ቢጥልም ደደብ አልነበረም። ረጅም ጥፋት፣ ጢሙን በደንብ የማይላጭ ፀጉረ ጥቁር ነው። አንዳንድ ጊዜ ከቁጥጥር ውጭ ልቅ ይሆናል፤ የከፍተኛ የእካል ጥንካሬ ባለቤት ነው የሚል ዝናም አትርፎአል። ከሌሎች ተማሪዎች ጋር ሆኖ በአንድ ምሽት ላይ ይዝናና በነበረበት ወቅት ስድስት ጫማ ርዝመት የነበረውን ፖሊስ በአንድ ምት ከመሬት ላይ ዘርፎታል። እንደ አሳ የመጠጣት አቅም ቢኖረውም መጠጥን አርግፍ አድርጎ መተው ይችላል። አንዳንድ ጊዜ የሚሰነዝረው ቀልድ ከመስመር የወጣ ቢሆንም የማይቀልድባቸው ጊዜያትም ይጋጥማሉ። ራዘምኪን ችግር ካጋጠመው ጭራሽ የማይለማው፣ የቱን ያህል ቢቸግረው ደግሞ አንገቱን የማይደፋ መሆኑ ዝናን አትርፎለታል። ከቤት ጣራ ላይ እንኳን ኑር ቢባል መኖር የሚችል ሰው ነው። ለቀናት ያህል እህል ሳይቀምስ ይውላል ያድራል። እጅግ የሚያንዘፈዝፈውን ውርጭ ይቋቋማል። በጣም ደህ ነበር፤ ማንም ሳይረዳው እየሰራ በሚያገኛት ገንዘብ ግን ራሱን ችሎ ለመኖር በቅቷል። ገንዘብ የማግኛ ዘዴዎችን ሁሉ ያውቃል። እንቅልፍ የሚወስደው በቀዝቃዛ ክፍል ውስጥ ሲተኛ እንደሆነ በመግለፅ በአንድ ክረምት ላይ ከፍሉ በምንም ዓይነት ሙቀት እንዳያገኝ ማድረጉ አድንቀው ያወራለታል። በእሁኑ ወቅት ደግሞ ለትንሽ ጊዜም ቢሆን ዩኒቨርሲቲውን ለመልቀቅ ተገዳል፤ ትምህርቱንም ይቀጥል ዘንድ ኑሮውን ለማሻሻል የሚቻለውን ሁሉ በማድረግ ላይ ይገኛል። ከራስኩልኒኩቭ ጋር ላለፉት አራት ወራት አቅርብ አልተገኘም። እርግጥ ከእነሱት ወር በፊት መንገድ ላይ ተያይተው ራስኩልኒኩቭ እንዳለየ ፊቱን በማዞሩ ሰላምታ ሳይለዋወጡ ተላልፈዋል። ራዘምኪንም ጓደኛውን ላለማስቀየም ቢል አይቶት እንዳለየ አልፎ ሄዷል።

‘ራዘምኪን የማስተማር ስራ እንዲፈልግልኝ ለመጠየቅ አስቤ ወደ እርሱ ለመሄድ ከጥቂት ጊዜያት በፊት እቅድ አበረኝ እኮ እያለ ራስዎልኪኩሽ አስታወቀ። ‘አሁን ግን እንዴት ሊረዳኝ ይችላል? የማስተማር ስራ አገኛልኝ ልበል፤ የመጨረሻ ሳንቲሙንም አካፍሎኝ ጫማ ገዢና ልብሴን አሰፍቼ ስራ ጀመርኩ ልበል፤ ከዚያ በኋላስ? በምትቀረኝ ጥቂት ሳንቲም ምን ማድረግ እችላለሁ? ውጤቱ ይሄ ነው? እንዲህ ከሆነ ከራዘምኪን ጋር መገናኘት ፋይዳ የለለው ሁሳብ ነው!’ አለ።

ራዘምኪንን ለመጠየቅ የመነሳቱ ጉዳይ ከሚገባው በላይ አሳስበው። ጉዳዩ ተራ ሆኖ ሳለ አጉል ፍቺ ሊሰጠው ሞክረ።

‘ወይ እምላኪ-የራዘምኪንን እርዳታ በመሻት ሁሉንም ነገር የማስተካከል መሰለኝ? ራዘምኪን ለችግራ ሁሉ መፍትሔ ሰጪ ነው?’ እያለ ራሱን በመሳረም ጠየቀ።

ግንባሩን እያሻሽ ማሰቡን ቀጠለ፤ ከብዙ ማሰላሰል በኋላም ድንገት አንድ ልዩ ሁሳብ ተከስተለት።

‘ከውሳኔ ላይ የደረሰ በመምሰል ‘በርግጥ ራዘምኪንን እጠይቀዋለሁ፤ ግን አሁን አይደለም፤ በልሳ ጊዜ ነው፤ ድርጊቱን ከፈፀምኩና ጉዳዩ ከአለቀ በኋላ ሁሉም ነገር ሲለወጥ ነው...’ እያለ ራሱን አረጋጋ።

‘ከአለቀ በኋላ አልኩ እንዴ?’ እያለ ከመቀመጫው ተነስቶ ጮኸ። ‘ግን ይሆናል ወይ ነው ጥያቄው? በርግጥ ይደረጋል?’ ይሆናል አለ በአፅንዖት።

ከመቀመጫው ተነስቶ በሩጫ ፍጥነት ተጓዘ፤ ወደቤቱ ለመመለስ መንገድ ከጀመረ በኋላ የመመለሱ ሁሳብ ወዲያውኑ አስጠሳው። ባለፈው ወር ይህ ሁሉ በአእምሮው የተመላለሰበት ቀምሳጥን በመሰለች በዚያች አስቀያሚ ክፍል ውስጥ ነበር! ወዴት እንደሚሄድ ሳያውቀው መጓዙን ቀጠለ።

ሰሜቱ ተለውጦ መንቀጥቀጥ ጀመረ፤ በጠራራ ፀሐይ በረደው። በገዛው ላይ ያጋጠመውን ሁሉ አይነን አፍጥጦ በደመናሩስ ማሰላሰል ያዘ። በአንድ ነገር ላይ ማንጣጠር አቅጥቶ ደቂቃ በደቂቃ በተተካ ቁጥር ወደሌላ የሹሁ ሁሳብ ተሸጋገረ። ቀና ብሎ ዙሪያውን መመልከት ሲጀምር ደግሞ ያስብ የነበረውን ሁሉ፤ አልፎ ተርፎም ከአንድ ደቂቃ በፊት የነበረበትን ስፍራ እንኳን ይዘነጋል። በእንዲህ አይነት ሁኔታ ድልድዩን ተሻግሮ እየተጓዘ ወደሻሲሉሽበኪ ክልል አቀና። የኩማውን አባራ፤ ፍራና ስሚንቶ፤ በየአቅጣጫው የከበቡትን ደሳለ ቤቶች አልፎ የተቆሙት አይኖቹ በለምለም አትክልቶችና በለሰላሳው አየር ተማረኩ። የሚከረፉ ነገርና የመሸታ ቤቶች ባለመኖራቸው አየሩ ያልተበከለና የሚያውድ ነበር። ወዲያው ግን እነዚህ አስደሳች ሰሜቶች የሚያንሸግጥና የሚያሳምሙ እየሆኑበት ሄዱ። አንጻንድ ጊዜ አረንጓዴ አትክልት ከተሳበሱ ጎጆ ቤቶች አጠገብ ይቆምና በአጥሩ በኩል አሻግሮ ሰገነቱን መስኩን፤ የተሸቀረቀሩ ቤቶችንና የሚባርቁ ሕፃናትን ይመለከታል። ይባልጡት ጊዜውን የሚያጠፋው ቀልቡን የሳቡትን አበቦች ቆሞ በማየት ነበር። የሚያምሩ ሰረገላዎችና በፈረስ ላይ የተቀመጡ ሰዎችም አጋጥመውታል፤ በተመሳሳይ ይመለከታቸውና ገና ከአካባቢው ሳይሰወሩ ይረሳቸዋል። አንድ ጊዜ ቆም ብሎ ገንዘቡን መቁጠር ጀመረ፤ ሰላሳ

ሳንቲም እንደቀረው ገመተ። 'ሃያ ሳንቲም ለፖሊስ፣ ሶስት ሳንቲም ለናስታስያ ደብዳቤ ከጠባቢ ትላንት ለማርሜላዶቭ ቤተሰብ አርባ ሰባት ወይም ህምሳ ሳንቲም ሰጥቻለሁ ማለት ነው። እያለ ካሰላሰለ በኋላ ገንዘቡን ለምን እንዴት ከኪሶ እንዳወጣ እንኳን ዘጋ። ያስታወሰው ረሀብ ተሰምቶት በአንድ ምግብ ቤት በኩል ማለፉን ነበር። ወደምግብ ቤቱ ገባ ብሎም አንድ ብርዮቶ አረቁ ጠጣ፤ ቀራጭ ከክ ገመጠ። ከኩን መንገድ ላይ እየተጓዘ በልቶ ጨርሶ ወይን ጠጅን እንጂ አረቁን ከጠጣ ረጅም ጊዜ ስላስቆጠረ አረቁው ቶሎ ወደአናቱ ወጣ። ከመቅለበት ቋንቋው ተያያዘና እንቅልፍ አሰኘው። እንደምንም ብሎ የቤቱን አቅጣጫ ይዞ ከተጓዘ በኋላ ፍፁም ተዳከመ፤ መንገዱን ጥሎ ወደጫካ በመግባት ከገር ላይ ተዘረረ፤ ወዲያውኑም አሸለበ።

ሰዎች ጤናቸው ሲታወክ የሚታያቸው ሕልም ጉልህ ቁልጭ ያለና ህያው የመምሰል ባህሪ አለው። አንዳንድ ጊዜ ጠቅላላ ስእሉ አሰፈረ ይሆናል፤ ነገር ግን ሁሉም ነገር ከእነአቀራረቡ ጭምር ተአማኒነት ስለሚኖረው ዝርዝር ነገሮች ሁሉ የስነጥበብ ሕግን ተከትለው በግሩም ሁኔታ ስለሚቀረፁ አላሟሉ የፑሽኪንን ያህል ታላቅ ሰው ቢሆን እንኳ በገህዱ አለም ውስጥ ሆኖ ይህ አይነቱን ስእል ጭራሽ ሊፈጥረው አይችልም። እንዲህ አይነቱ ህልም፣ የማያስደስት ህልም ከታየ በኋላ ደግሞ ለረጅም ጊዜ ከአለም ላይ ጠፋም፤ በሰውየው የተዛባ አካል ላይ ከፍተኛ ስሜት ያሳድራል።

ራስኮልኒኮቭ ሕፃን ሆኖ በገጠር በኖረበት ጊዜ አንድ አስከፊ ህልም አየ። የሰባት አመት ልጅ ባለ በአንድ አመት በህል ቀን ከነፃነት በኋላ ላይ ከአባቱ ጋር በመሆን ገጠር ውስጥ ይዘዋወራሉ። ጭር ባለ ሞቃት ቀን የሚዘዋወሩበት ስፍራ ልክ በፊት እንደሚያውቀው ነው። አካባቢው ጨርሶም አልተለወጠም። በገላጣ መስክ ላይ የተቆረቆረችው ትንሿ መንደር ፍንትው ብላ ትታያቸዋለች። እይታቸውን የሚጋርድ አንድም ዛፍ የለም፤ ከአድማሱ ባሻገር ብቻ የተሰበጠጠ ጥቁር ደን ይታያቸዋል። በመንደሩ ካለው የመጨረሻው የአትክልት ስፍራ አጠገብ የመሸታ ቤት አለ፤ የማይወደውና ከአባቱ ጋር በዚያ በኩል ባለፉ ቁጥር የሚያስፈራው መሸታ ቤት ነው። በአስከፊ ሁኔታ እያንዱ የሚጮሁ፤ የሚያሸክቡ፤ የሚሳደቡና የሚዘምሩ ሰዎች ከመሸታ ቤቱ አይጠፉም፤ ብዙውን ጊዜም እርስ በርሳቸው ግብ ግብ ይገጥማሉ፤ ከመሸታ ቤቱ አጠገብ ጥንባራቸው እስኪር ድረስ የሰነዱ ሰዎች ስለሚገጥሟቸው እነርሱን ባዶ ቁጥር እየተርበተብተ ከአባቱ ጉያ ይሸጥማል። ከመሸታ ቤቱ ብዙም ሳይርቅ ኮረከንች መንገድ ተዘርግቷል፤ ከመንገዱ ላይ የሚገኘው አባራ ምን ጊዜም ጥቀርኝ እንደመሰለ ነው። አባራው እየተጠማዘዘ በርቀት ይጓዛል፤ ሶስት መቶ ሜትር ያህል ከተጓዘ በኋላም ወደቀኝ ታጥፎ የመንደሩን መካከ መቃብር ይከባል። ከመካከ መቃብሩ መሀል ላይ አረንጓዴ ጣራ ያለው ከድንጋይ የተሰራ ቤተክርስቲያን ቆሟል፤ አይቷቸው የማያውቀውንና ቀደም ሲል ያረፉትን የሴት አያቱን ለማሰብ በአመት ሁለት ጊዜ ገዝር ሲደረግ ወደቤተክርስቲያኑ ይሄዳል። በጓዘኑ ላይ ሲገኙ ከሞጭ ዝርግ ሲሆን ላይ ሆኖ በሞጭ ወረቀት የተሸፈነ ልዩ ምግብ ይዘው ይሄዳሉ፤ ምግቡ ጣፋጭ ሩዝ ሆኖ በላዩ ላይ በመስቀል መልክ የተቀረፀ ዘቢብ ጣል ጣል ይደረግበታል። ጥንታዊ ስእሎችና ጭንቅላታቸውን የሚነቀንቀ ሽማግሌ ቁስ የሚገኝበትን ያን ቤተክርስቲያን ይወደዋል። ሐውልት ከተሰራለት ከሴት እያቱ መቃብር አጠገብ የማያውቀውና የማያስታውሰው በመንፈቅ እድሜው የሞተ

ወንድሙ እነሱትኛ መቃብር አለ። ይሁን ትንሽ ወንድም እንደነበረው ስለተነገረው ወደመካነ መቃብር በሄደ ቁጥር የወንድሙን መቃብር ጎንበስ ብሎ በኩብር ይላለማል። በህልሙ ያየው አባቱና እርሱ በኩሪኮንቹ መንገድ አድርገው ወደመካነ መቃብሩ ሲሄዱና በመሸታ ቤቱ በኩል ሲያልፉ ነው፤ የአባቱን እጅ ይዞ የመሸታ ቤቱን በፍርሀት ትክ ብሎ ይመለከታል። የነበረው ልዩ ሁኔታ ትኩረት አሳደረበት፡- የባለእጆች ሚስቶች የአማሩ ልብሳቸውን ለብሰው፤ ሲት አርሶ አደሮች ከገባሉቻቸው፤ እንዲሁም የተናቁት የህብረተሰብ ክፍሎች ሁሉ ተከልከለዋል። ሁሉም የሰነድ መንፈስ ተጭኖአቸው ይዘፍናሉ። ከመሸታ ቤቱ ደጃና አጠገብ በትላልቅ ፈረሶች የሚጎተት የጭንት ማጓጓዣ ጋራ ቆሟል። ትላልቅ ጎፈርና ወፋፋሪም ቅልጥም ያላቸው እነዚህ ትላልቅ ፈረሶች ግሳንገሱን ሁሉ ይዘው ጋራ ሳይጎትቱ ከመጓጓዣ ይልቅ እየጎተቱ መጓጓዣ የቀለላቸው ይመስል ድካም ሳይታይባቸው ተዝናኑት በዝግታ ሲሄዱ ማየት ሁልጊዜ ያስደስተዋል። አሁን ግን አንድ ትንሽ ፈረስ እንጨት ወይም የግጦሽ ባር የተከመረበት ትልቅ ጋራ እየጎተቱት ስትጓዝ ጋራው ጭቃ ወይም ማጥ ውስጥ ይገባና ጎትቶ ማውጣት ያቅታታል። አርሶ አደሩም ቦታ ሳይመርጥ አይደረግና አገፊን ጭምር ከፋኛ ይደበድባታል። በዚህን ጊዜ የምስኪኗ ፈረስ ሁኔታ ባር ባር አሰኝቶት ለማልቀስ ይዳዳዋል። ይህ አይነቱ አጋጣሚ ሲደርስ እናቱ ከመስኮት እንዲርቅ ታደርግ ነበር። አንድ ቀን ከመሸታ ቤቱ አጠገብ ግር ግር ተፈጠረ ፡- ጭራሹን የሰከሩ ዝግጋዎች ቀይና ሰማያዊ ሽማግሌች ለብሰው፤ ኮታቸውን በትከሻቸው ላይ አድርገው፤ ማሺንቋቸውን እየደረደሩ፤ እየጮሁና እየዘፈኑ ከመሸታ ቤቱ ግልብጥ ብለው ወጡ። ከመታዘባቸውም ደልዳላ አንገት፤ ያባበጠ ፊትና ብስል ቀይ መልክ ያለው ወጣት አርሶ አደር 'ኑ ወደ እኔ ጋራ! ሁላችሁንም በየቢታችሁ አደርሳለሁ!' እያለ ጮህ ብሎ ተጣራ።

ወዲያውኑ የሁከታ ሳትና ጨካኝነት ተሰማ።

'እስቲ አርጌ ፈረሱን ተመልከቱ! አሁን ማን ይሙት ይህኮሰማና ፈረስ ሁላችንን በየቢታችን የሚያደርስ ነው?'

'ሚኮልካ ዛሬ ምን ነከቶህል? ለእንዲህ አይነት ትልቅ ጋራ እንዴት ይህን አርጌ ፈረስ ታቀርባለህ?'

ሚኮልካ ከማንም ቀድሞ ጋራው ላይ በመውጣት፤ ልጓሙን ይዞ ቀጥ ብሎ ቆመና 'ይልቅ ተሳፈሩ! ሳድርሳችኋለሁ!' እያለ ጮሸ። 'ይህች አርጌ ፈረስ ልቤን ነው ያቆሳለችው! ጥ ድሮ መገገገል ነበረብኝ። እርሷን ማቆየት ዋጋ የለውም። ሁላችሁም ተሳፈሩ። እያዘለለኩ ነው የማሮጣት!' እያለ ያቺን ትንሽ ግራጫ ፈረስ ለመግረፍ ተንደርድሮ ጅራቴን አነሳ።

የተከለከለች ሰዎችም 'ኑ እንሳፈር!' እያሉ የሁከታ ድምፅ አሰሙ። 'ሰማችሁት እንዴ? መንገዱን ሁሉ ሊያሮጣት ነው!' 'ከእስር አመት ወይም ከዚያ በላይ ያላየችውን ሩጫ እንደምትሮጥ እንወራረድ።'

'ሁላችሁም ቢሆን ጅራቴችሁን ያዙ - አትዘነሳት! ተዘጋጃችሁ?'

'በደንብ ዝልጠልኝ አደራ።'

ሁሉም እየሳቁና እየቀለዱ ከሚኮልካ ጋራ ላይ ወጥተው ታጎሩ። ስድስት ሰዎች እንደምንም ብለው ከተሳፈሩ በኋላ ለሌላም ሰው የሚሆን ቦታ ነበር። ወፍራምና ቀይ የሆነች ሴት አብራቸው ተሳፍራለች። ከጥጥ የተሰራ ቀይ ጨርቅ በራሷ ላይ ጠምጥማለች፤ ፀጌራማ

የበት ጫማ አጥልቃለች፤ ለውዝ እየቆረጠመች ፈገግ ትላለች። ሰው ሁሉ ይሰቃል። እንዴት መሳቅ ይነሳቸው። አጥንቷ የወጣ ፈረስ ይህን ያህል ከገድ ጭነት እየነሳተች በሩጫ ስትሄድ፤ ከጋራው ላይ የተጫኑት ሁለት ወጣቶች ሚኮልካን ለማገዝ ወዲያውኑ ጅራፋቸውን ያዙ። 'ሂጅ እንግዲህ!' የሚል ጩኸት ተሰማ። ምስኪኗ ፈረስ ግን ሶስቱ ጅራፎች ሲፈራረቁባት ጊዜ ንብሣ እያናፋች ባላት ሀይል ሁሉ ተጠቅማ ለመነሳት ተነሳለች፤ ግን መሮጥ ይቅርና ጋራውን አንዲት ጋት እንኳን መሳብ አቃታት። ሳቅና ሁካታው ቀለጠ። ሚኮልካ ግን ትጋልብልኛለች ብሎ ያሰበ ይመስል ምስኪኗን ፈረስ በንዴት ቀጠቀጣት።

ከመካከቸው አንድ ወጣት እጆቹን እያሻሸ 'ላግዝኝሁ እንጂ' ቢል ጮኸ። 'ሚኮልካ ከንዴቱ ብዛት በጅራፍ ቀም ስቃይዋን አሳይታለህ።

'አባዬ! ምን እንደሚሰሩ ታያለህ! ምስኪኗን ፈረስ ይደበድባታል!' ቢል እየጮኸና እያለቀሰ ለአባቱ ይነገረዋል።

'ና ወደዚህ ሁሉም በክረዋል። ሞቶች በእንስሳው እየቀለዱ ነው። ወደዚያ አትመልከት' አለው። አባትዬው ወደሌላ መንገድ ሊያስቀይሰው ቢሞክርም ልጁ ተመንጭቆ በደመ ነፍስ ወደ ፈረሷ ሮጠ። ምስኪንዋ ፈረስ ግን ትንፋሽ ቁርጥ ቁርጥ እያለ፤ እንደቆመች ጋራውን እንደገና ለመሳብ ተውተረተረች።

'አትልቀቋት! እኔ ራሴ እስክትሞት ድረስ አለቃትም!' ይላል ሚኮልካ እየጮኸ። ከመንገደኞች መካከል አንድ አዛውንት ሰውዬ 'እናንት ሰይጣኖች - ፈሪህ እግዚአብሔርም አሳደረባችሁ?' አለ። ሌላው ደግሞ 'እስቲ ይህን መስል ትልቅ ጭነት እንዲህ አይነት ምስኪን አሮጌ ፈረስ ስትነሳት ማን አይቶ ያውቃል?' በማለት ጨመረበት።

ሶስተኛውም ሰው እየጮኸ 'ከድብደባ ብዛት ትገሏታላችሁ እኮ!' አለ።

'ምን አገባህ! የራሴ ንብረት አይደለችም እንዴ? እንደፈለግሁ ሳደርጋት እችላለሁ! ይልቅስ ቦታ ስለ ኑ ተሳፈሩ! እንደምንም ብዬ እንድትጋልብ አደርጋታለሁ!'

ከመቅፅበትም ሁካታ የተቀላቀለበት ሳቅ ከየአትጣጫው ተሰማ። ምስኪኗ ፍጡር የጅራፋን ግርፊያ መቋቋም አቅቷት እግሮቿን በከንቱ ማፈራገጥ ጀመረች። በዚህን ጊዜ አዛውንቱ ሰውዬ ሳይቀር ፈገግ አለ። በርግጥም እንዲያ አጥንቷ ወጥቶ ትፈራገጣለች።

ከተመላላሾች መካከል ሁለት ወጣቶች ጅራፍ ይዘው ከግራና ከቀኝ ለመደብደብ ወደፈረሷ ሮጡ። ቦታቸውን ለመያዝ ተጣደፉ።

ሚኮልካ 'አግጭገኝ አይኗን ግረፋልኝ!' ቢል ጮኸ።

ከተሳፋሪዎቹ መካከል አንደኛው 'ወጣቶች እንዘፈን እንጂ!' ቢላቸው ሁሉም ተቀበለው። በታምቡር የታጀበ ዘፈን እየዘፈኑ ማንባረቅ ጀመሩ። በሆታውና ዘፈኑ መካከልም ከፍተኛ ፋጩት ይሰማ ነበር። በዚህን ጊዜ ወጣቷ ገበሬ ፈገገታ ተሳብሳ ለውዝዋን ከመቆርጠም አልባከችም።

ከአሮጌዋ ፈረስ ዙሪያ ሮጠ፤ ከፊት ለፊት ሮጠ በእይኖቿ ላይ የጅራፍ መለት ሲሰነዘር ተመልክቶ አምርሮ አለቀሰ። ልቡ ተጨማሪደ። የእግሩ ዘለላ በጉንጮቹ አቋርጦ ወረደ። ፈረሷን ይደበድቡ ከሰሩት ሰዎች መካከል አንደኛው በየዘው ጅራፍ ፊቱን በጨረፍታ አገኘው፤ እርሱ ግን ምንም አልተሰማውም። እጆቹን አጣጥፎ በዘነፏታ እየጮኸ ጭንቅላታቸውን እየጥቀነቀ ሁኔታውን ሲያወግዙ ወደነበሩት ሽቦቶ አዛውንት ሮጡ። አንዲት

ሲት እጁን ይዛ ገለል ልታደርገው ሞከረች፤ እርሱ ግን በጄ ሳይላት ወደምታጣጥረው ምስኪኗ ፈረሰ ተመልሶ ሄደ፤ ፈረሷም እንደገና መፈራገጥ ጀመረች።

ሚኮልካ 'ገህም ግቢ!' በማለት በቀጣ ጮኸ፤ ጅራቴን ከጣለ በኋላ ንንበስ ብሎ ከጋሪው የኋላ ክፍል ረጅምና ወፍራም መጫኛ እንደምንም ጎትቶ አወጣ። በሁለት እጆቹ ደብ ቀና እየተነፈሰ በምስኪኗ እንስሳ ላይ አወረደው።

'አሁንስ አትተርፍም ትሞታለች!' እያሉ ሁሉም ጮሁ። ሚኮልካ 'ንብረቴ!' እያለ ባለ በሌለ ህይሉ መጫኛውን ሲያሳርፍባት ድም የሚል ድምፅ ተሰማ።

'ደብደባት! ለምን አቆምክ?' ሲሉ ተመልካቾች መጮህቸውን ቀጠሉ።

ሚኮልካ እንደገና መጫኛውን እንስሶ በፈረሷ ጀርባ ላይ ከፋኛ አሳረፈ። ከወገሏ እየተውተረተረች በመጎላት በእግሯ ቆመች፤ ባላት ጉልበት ሁሉ ተጠቅማ ጋሪውን ለማንቀሳቀስ መከራዋን አየች። ደህንና በስድስት ጅራፍ ከየአቅጣጫው አስጨነቋት፤ መጫኛውም ለሶስተኛና ለአራተኛ ጊዜ ከመደብደብ አልባዛም። ሚኮልካ ግን በአንድ ምት ሊገድላት ስላልቻለ ከፋኛ ተበሳጨ።

'አልሞተችም! ትፈራግላለች!' እያሉ ከየአቅጣጫው ጮሁ። አንድ ስፖርተኛ ተመልካች 'እንወራረድ እያበቃች ነው፤ በማንኛውም ሲአት ልትሞት ትችላለች!' ሲል ሌላው ደግሞ 'ለምን በመጥረቢያ ብለህ አትገላግላትም?' ብሎ ጮኸ።

ሚኮልካ 'የት አባቷ! ገዢ ቀጥይ!' ሲል ከአገረቀ በኋላ መጫኛውን ወረወረ፤ ገዢ ብሎ የብረት ዱላ አወጣና አንድ ጊዜ አሳረፈባት። ወዲያውኑ አሮጌዋ ፈረሰ ገድገድ እያለች ጋሪውን ለመሳብ ስትሞክር ዱላው ለሁለተኛ ጊዜ ጀርባዋ ላይ ወረደ፤ አራቴም አግሮቿ ከመቅፅበት ከአካላቷ ተነቅለው የወጡ ይመስል መሬት ላይ ተዘረረች።

ሚኮልካ እየጣፈ ከጋሪው ወርዶ 'ጨርሷት!' እያለ ጮኸ። የሰነፉ ጥቂት ወጣቶች ያገኙትን ጅራፍ፣ ዱላና መጫኛ እየያዙ ወደምታቃስተው ፈረሰ ሮጡ። ሚኮልካ ከአንድ አቅጣጫ ሆኖ እንደመጣለት በያዘው የብረት ዱላ ቀጠቀጣት። ፈረሷም ጭንቅላቷን ቀና አድርጋ የጣር ድምፅ አሰማችና ሞተች።

'ከስቃይ ገላገልናት!' እያሉ በተመልካቹ መሀል ፎለሉ።

'ለምን አልጋለበችም?'

ሚኮልካ የብረት ዱላ እንደያዘ አይኑን አፍጥጦ 'ንብረቴ!' ሲል ጮኸ።

ከተመልካቾቹ መካከልም 'ትንሽ እንኳ ፈሪህ እግዚአብሔር አላደረብህም' የሚል ድምፅ ተሰማ።

በዚህን ጊዜ ምስኪኑ ሕፃን ራሱን መቆጣጠር አቃተው። ተመልካቾቹን ጥሶ በመሄድ በደም የጨቀውን የፈረሷን አገጭ አቅፎ ሳመ፤ አይኗንና ከንፈሯን ሳመ። ወዲያውኑም ዘሉ በመቆም በንዴት ቡጢ ጨብጦ ወደሚኮልካ ሮጡ። ግን ይከተለው የነበረው አባቴ ደርሶበት ከተተለኮለው ሕዝብ መካከል መንጥቆ አወጣው።

'የእኔ ልጅ ና ወደቤት እንሂድ' አለው።

'አባጬ ይህችን ምስኪን ፈረሰ ለምን ገደሏት?' ሲል ከተነጫነጨ በኋላ ትንፋሹን ዋጥ አድርጎ የሆነ የርግማን ቃላት አሸጎገደ።

አባትዋውም 'ስክረዋል፤ የሞኞች ጨዋታ ነው፤ እኛ ምን አገንን? ይልቅስ እንሂድ!' በማለት መለሰ።

በአባቱ ላይ ጥምጥም እንዳለ ቀረ። የታፈነ ስለመሰለው ግን ለመተንፈስና ለመጮህ ሞከረብኳንቅልፉ ነቃ።

ራስወላዊነቱን ከእንቅልፉ ቢነቃ አልበታል፤ ፀጉሩ ርሳል፤ ቀና ቀና እየተነፈሰ በመሸበር ቀና አለ።

በዛፍ ስር ተቀምጦ አየሩን በደንብ እየላበ 'ተመስገን አምላኬ-ሽረ እንኳን ሕልም ብቻ ሆኖ ቀረ!' ቢል ተናገረ። 'ምን ነክቶኝ ነው? የቅኩሳት ምልክት ይሆን? ምን አይነት አስከፊ ሕልም ነው!'

በሰውነቱ ውስጥ ባለው በእያንዳንዱ ሰባራ አጥንቱ ላይ የሕመም ስሜት ተሰማው። ከንዱን በጉልበቶቹ ላይ አድርጎ ጭንቅላቱን በእጆቹ ያዘ።

'ወይ አምላኬ! መጥረቢያ ጭንቅላቴ ላይ አሳርፌ የራስ ቅላን መተርተር፤ ደም በእጄ ረግቶ እየተዘዋወርኩ እግሯን ቀጥቼ መሸበር፤ ወዲያ ወዲህ እያልኩ በፍርሀት መንቀጥቀጥና በደም ተጨማልቄ መጥረቢያውን እንደያዝኩ ራሴን መደበኛ እንዴት ይቻለኛል?' ይሄን ያለው የሰራ አካላቱ እየተንቀጠቀጠ ነው።

'ምን እያሰብኩ ነው ግን? ያን ውጥን ልተገብረው እንደማልችል በሚገባ አውቄአለሁ፤ ታዲያ ለምንድነው ራሴን የማስጨንቀው? ትናንት እንኳን ለመለማመድ ብዬ እንደሄድኩ ልከውኑው አለመቻሌን ተገንዝቤአለሁ። ታዲያ አሁን ምን ያሳስበኛል? እስካሁን ድረስ ምን አጠራጠረኝ? እርግፍ አድርጎ መተውኑ መድሐኒቱ። ትናንት ደረጃውን እየወረድኩ ሁሉም ነገር አስከፊና አስቃቂ ነው ብዬ ነበር። ስለእርሱ ማሰብ ለምንድነው የሚያሳምመኝና የሚያስፈራኝ!' በማለት እንደገና ተቀምጦ በመደነቅ አብሰለሰለው።

'ጭራሽ አላደርገውም፤ አይሞክርም! የአገዳደል ስልቴ ሁሉ ከሰህተት የፀዳ ቢሆን ብሎም፤ ባለፈው ወር የደረሰከበት ውሳኔ እንደፀሐይ የደመቀ፤ እንደሂሳብ በትክክል የተቀመረ ቢሆን እንኳን ይሄን ማድረግ አልችልም። አምላኬ ሆይ! ይሄን ለማድረግ መቁረጥ የማልችል መሆኔን እንዴት አላውቅም? አልሞክረውም! ታዲያ ለምን እስካሁን ድረስ ተጠናወተኝ? ማሰቡን አልተውኩትም...'

ከመቀመጫው ተነሳ፤ በዚያ እኮበረ እንዴት እንደተገኘ በመደነቅ ዙሪያውን ቃኝቶ በእቅራቢያው የሚገኘውን ድልድይ አቅጣጫ ተከትሎ ተጓዘ። ፊቱ ገርጥቷል፤ አይኖቹ ፈጠዋል፤ ክፉኛም ተዳክሟል፤ ከመቅፅበት በእጩታ ተነፈሰ። ለረጅም ጊዜ ተጭኖበት የነበረው ሽኩም የተራገፈለት መስሎ ተሰማው፤ ወዲያውኑም ከሕመሙ ድኖ ከራሱ ጋር እርቅ አደረገ። 'ፈጣሪዬ ሆይ መንገዱን ምራኝና ይህን አስከፊ ሕልሜን እርግፍ አድርጌ እተወዋለሁ!' ቢል በልቡ ፀሎት አደረሰ።

ድልድዩን እየተሻረዘ የፈሻን አካባቢና ደም ለብላና ፍም መስላ ስትጠልቅ የነበረችውን ፀሐይ በጥሞና ተመለከተ። ብርታት ያልነበረው ቢሆንም የድክም ስሜት አልታየበትም። ወሩን ሙሉ በልቡ ውስጥ ከተከማቸው መግል ያዘለ ደም ተጣገለ። ከእጉል ስሜት፤ ከማታለልና ከጥንቆላ ራሱን አፀዳ።

ከዚያ በኋላ እያንዳንዱን ደቂቃና ነጥብ እያገኘበት እነዚያን ቀናትና ያጋጠሙትን ሁሉ ሲያስታውስ አንድ ሁኔታ አእምሮውን መታው። እንደዚያ ውልቅልቄ ወጥቶና ተዳክሞ ወደቤቱ የሚያደርሰውን አጭር ቀና መንገድ በመተው ወደገቢያው በሚወስደው አለአስፈላጊ

መንገድ የተጓዘበትን ምክንያት ሊረዳ አልቻለም። መንገዱ ይሄን ያህል ረጅም ነው ባይባልም አስፈላጊ አልነበረም። በየትኛው መንገድ አድርጎ እንደተጓዘ ሳያስታውስ ወደቤቱ የተመለሰባቸው ብዙ አጋጣሚዎች ነበሩ። ግን በእንደዚያ አይነት ልዩ ሰሜት ውስጥ በገዢነት ደቂቃና ሰአት፤ ለሕይወቱ ወላጅ በሆነ ሁኔታ አጋጣሚ ሆኖ ከገዢው መገኘቱ አስገርሞት ሁልጊዜ ራሱን ይጠይቅ ነበር። ሆኖ ተብሎ የተቀናገበረለት አጋጣሚ ይመስል ነበር።

ከምሽቱ ሰላት ሰአት ላይ ከገዢው ደረሰ። ሱት በደረቴዎች፤ ባለመደብሮች፤ ትላልቅና ትናንሽ ነጋዴዎች ሱቆቻቸውን እየዘኑ ሸቀጦቻቸውን እያወረዱ ይከሸፋሉ፤ እንደሽማቸው ሁሉ ወደየቤታቸው ይሄዳሉ። የተለያዩ አይነት ነጋዴዎችና ብጥቅጣቂ የለበሱ ሰዎች በምግብ ቤት ደጃፎች፤ በምድር ቤቶች፤ በቆሽሽና በሚከረፉ ግዢዎች፤ ከሁሉም በላይ ደግሞ በመሽታ ቤቶች አካባቢ ተከልከለዋል። ራስኩልኒኮቭ እነዚህን ስፍራዎችና በአካባቢው ሲዘዋወር የሚያጋጥሙትን ስርቻዎች ይመርጣቸዋል። በዚህ አካባቢ የለበሰውን ጨርቅ በንቀት የሚመለከትበት ሰው የለም፤ በማንም አይን ውስጥ ሳይገባ የፈለገውን አጥልቆና ደርቦ መሄድ ይችላል። በእንዱ ጥግ ላይ እንድ ነጋዴ ከእሚስቱ ሁለት ጠረጴዛዎችን ዘርግቶ የሰፈት እቃዎችን ደርድሯል። ወደቤታቸው ለመሄድ እየተዘጋጁ ቢሆንም የሚያውቁት ሴት ስለመጣች ከእርሷ ጋር እያወሩ ዘግይተዋል። ይህች ሴት ሊሳቪታ ኢቫኖቭና ወይም ደግሞ ሁሉም ሰው በሚጠራት ስሟ ሊሳቪታ በመባል ትታወቃለች። የመንግስት ሰራተኛ የነበረውን ባሏን ቀጠራ አሁን የተቀመጠችው ራስኩልኒኮቭ ከትላንት በስተይ ሰአቱን አስይዞ ለመበደርና ልምምድ ለማድረግ ከዘደባት ከአራጣ አበዳሪዋ ማለትም ከታላቅ እህፏ ከእርሷ፤ አልየና ኢቫኖቭ ጋር ነው። ሊሳቪታን ከረጅም ጊዜ በፊት ያውቃታል፤ እርሷም ቢሆን በመጠኑ ታውቀዋለች። ረጅም፤ የማታሰብ አይን አፋርና አጎብዳጅ የሆነች ቂሳቂል የሰላሳ አምስት አመት ሴት ነች። እህፏ ቀንና ማታ እያሰራቻት፤ ቢሻት እያሰፈራራች ቢሻት እየደበደበች ፀጥ ለጥ አድርጋ የያዘቻት ነች። የሆነ ነገር በእጇ ጨብጣ ከኦጋዴውና ከሚስቱ ፊት ለፊት በመቆም በጥሞና ትሰማቸዋለች። ባልና ሚስቱ በከፍተኛ ሰሜት የሚያናግሯት ይመስላሉ። ከራስኩልኒኮቭ ጋር በድንገት አይን ለአይን እንደተገጣጠሙም እንግዳ የሆነ ልዩ ስሜት ከፋኛ አደረበት፤ ምንም የሚያስደንቅ ነገር ባይኖርም።

‘ሊሳቪታ፤ ራስሽ ብትወሰኚ ይሻላል፤ ነገ እንድ ሰአት ላይ ነይ፤ እነርሱም ይገኛሉ’ እያለ ነጋዴው ድምጹን ከፍ አድርጎ ተናገረ።

ሊሳቪታ ለመወሰን ያቃታት ይመስል በመገረምና በደከመ ድምፅ ‘ነገ አላችሁ?’ ብላ ጠየቀች።

ፊጣኗ የነጋዴው ሚስት በማከታተል ‘ይገባኛል’ የፈራሽው አልየና ኢቫኖቭናን ነው። ልክ እንደ ሕፃን ነሽ ማለት ነው። እርሷ በአንድ ወገን ብቻ እንጂ ሙሉ በሙሉ እህትሽ አይደለችም፤ እንዴት አላፈናፍን እንዳለችሽ እስቲ ይታይሽ!’ አለቻት።

ባሏ ጣልቃ በመመገብ ‘ለአልየና ኢቫኖቭና መንገር አያሰፈልግም። እንዳልኩሽ ሳትነግራለች ወደእኛ ነይ። ደሀና ታተርፈበታለሽ፤ ወደፊት ስለሁኔታው ስትሰማ እህትሽ እንደሚገባት እርግጠኛ ነኝ’ ብሎ ነገራት።

‘እና መምጣት ያለብኝ ይመስላችኋል?’

‘ነገ በአንድ ሰዓት ላይ። ሌላም ሰው ስለሚልኩ ራስሽ ለመወሰን ትችያለሽ’

‘አንድ ብርጭቆ ሻይ አዘጋጅኜ እጠብቅሻለሁ’ እለች የነጋዴው ሚስት። ሊባሺታ ፈራ ተባ እያለች ‘ይሁን፤ እሺ እመጣለሁ’ ብላ በገጣታ እየተራመደች ዝዋን ቀጠለች።

ራስኮልኒኮቭ ተጨማሪ ገማዝር ሳይሰማ ወዲያው አካባቢውን ለቀቀ። እያንዳንዱን ቃል ለማሰሳል እየጥከረ ሳይታይ ቀስ ብሎ እብስ አለ። እንሽርት ውሃው የፈሰሰ ይመስል አድርቦት የነበረው የመገረም ስሜት ቀስ በቀስ ወደመሽበር ስሜት እየተለወጠ ሄደ። በማግስቱ አንድ ሰዓት ላይ የአሮጊቷ እህት የሆነችውና አብራት የምትኖረው ብቸኛ ሰው ከዚያ ቤት የማትኖር መሆኗን ሳያሰነው በድንገት ደረሰበት፤ እናም አሮጊቷ ልክ አንድ ሰዓት ሲሆን ቤት ውስጥ ብቻዋን ትጎለታለች።

ከቤቱ አቅራቢያ ነበር። ወደ ከፍሉ ሲገባ የሞት ቅጣት የተወሰነበት ሰው ይመስል ነበር። ስለምንም አሳሰበም፤ ማሰብም አልቻለም፤ ከመቅፅበት ሁሉም ነገር በማያሻማ መልኩ በውስጡ ስለተወሰነ ከእንግዲህ የማሰሳል አቅም እንደሌለው ተሰማው።

እቅዱን ተግባራዊ ለማድረግ አንዴ እስከቆረጠ ድረስ አመቺ ሁኔታ ለመታት ያህል ቢጠብቅ እንኳን በአጋማሚ ከተገኘው ከአሁን ሁኔታ የተሻለ ዕድል እንደማይኖር እርግጠኛ ሆነ። ከእንግዲህ ለአደጋ ሳይጋለጥና ከፍተኛ ክትትል ሳያደርግ የመግደል መብራ የሚፈጸምበት ሲት ነገ በዚህ ሰዓት ብቻዋን ከቤቷ እንደምትገኝ እርግጠኛ ሆነ። ይህን ምሥጢር በትላንትናው እስት ቢሆን ኖሮ ጭራሽ ለማወቅ ባልቻለ ነበር።

ነጋዴዎና ሚሰቱ ሊባሼታን የቀጠሩበትን ምክንያት ራሳቸውን በኋላ ተገዝበዋል። ምንም የተለየ ነገር ሊለለው ተራ ቢዝሰ ዝብር የቀጠሯት። ወደፒተርስቡርግ ለመኖር የመጡና ቀን የጣላቸው ቤተሰቦች የሴት ልብሶች ለመሸጥ አስበው ዝቦ ያውጥተው በርካሼ ኩሂጥሏቸው ይልቅ በሰው በኩል ለመሸጥ ደላላ ፈልገዋል። ሊባሼታ ደግሞ ይህ አይነቱን ቢዝሰ ትሰራለች። የሳልቫጅ ልብሶችን እየገዛች ትሸጣለች፤ ከታማኝነቷ በላይ የምትሸጠው በገቡትና ዋጋ ስለሆነ ብዙ ደንበኞች አትርፋለች፤ የምትጠይቀው ዋጋ ሁሉ ተቀባይነት ያገኛል። ከዚህም በተጨማሪ በፊት እንደተባለው ሁሉ ታዛዥና ፊሪ ሴት ስለነበረች ለፍልፋ ተናግራ ሰው አታስቀይምም።

ራሳቸውን ከአለፈው ወር አካባቢ ጀምሮ አንድ እምነት ተጠናውቶታል። ይህ ባህሪው ውሎ አድሮ ስር እየሰደደ በመሄዱ የማይለቀው ቁራኛ ዞኖአል። በእጋማሚ ተፅእኖ ያሳደረበት አንድ ያልተለመደ ረቂቅ ነገር አድርጎ ቆጥሮታል። ባለፈው ክረምት ፖዘረቭ የተባለ የሚያውቀው ተማሪ እቃ አስይዞ ገንዘብ ለመበደር ድንገት ከፊለገ በማለት የአራጣ አበዳሪዋን አሮጊት አድራሻ እንደቀልድ ሰጥቶት ዝብር። እርሱ ግን በግል ያስተምር ስለነበርና ከዚያም ከዚህ ብሎ ኑሮን መግፋት ስለቻለ ወደአሮጊቷ ሳይሄድ ለረጅም ጊዜ ቆይቷል። ከስድስት ሳምንት በፊት ግን አድራሻዋን አስታወሰ። ብድር ለማግኘት ሊያስይዛቸው የሚችል ሁለት እቃዎች ዝብር፡- ከብር የተሰራ የአባቱ የድሮ ሰአትና ወደፒተርስቡርግ ከመሄዱ በፊት እሁቱ የሰጠችው ባለሰብት ፈርጥ የወርቅ ቀለበት። ቀለበቱን አስይዞ ለመበደር ከወሰነ በኋላ ከአሮጊቷ ጋር ተገናኘ። ስለእርሷ የሚያውቀው ነገር ባይኖርም መጥፎ የጥላቻ ስሜት ተቀርቦበት ተመለሰ። ከእርሷ እጅ ሁለት ትናንሽ ፍቶች ወስዶ አገሪ መንገዱን ወደአንድ ትንሽ ምግብ ቤት ሳራ በማለት ሻይ አዘ ተቀመጠ፤ ተቀምጦ በደብዳቤ ባህር ውስጥ ተዘፈቀ። እንቀላል ጫጭት እንደሚፈለፍል ሁሉ አእምሮውን እየማረከው የሄደ አዲስ ሃሳብ ፈለፈለ።

ከአጠገብም የማያውቀው ተማሪ ከአንድ የጦር መኮንን ጋር በመሆን ሌላ ጠረጴዛ ይዞ ተቀምጧል። ሁለቱም ከክረምባላ ጨዋታ በኋላ ሻይ ይጠጣሉ። ተማሪው ስለአሮጊቷ አራጣ አበዳሪ፣ ስለአልዮና ሊቫኖቭና ለመኮንኑ ሲያወራና አድራሻዋንም ሲነግረው ራሳቸውን በእጋማሚ ሰማ። ከእርሷ ዘንድ ገና ከመመለሱ ስለእርሷ መወራቱ ራሳቸውን ከሸጡት አስገረመው። በዚያን ጊዜ ስለሴትዋዋ አድርጎበት የነበረውን ልዩ ግምት ማስወገድ ከአለመቻሉም በላይ ተማሪው የአሮጊቷን ዝርዝር ባህሪ ለንደኛው ከመቅፅበት መተንተን ጀመረ።

‘ግሩም ሴት ነች፤ ሁልጊዜ ከእርሷ ገንዘብ ማግኘት ትችላለህ። እንደአይሁድ ሀብታም ነች። ለአንድ ሩብል ብዙ ዕቃ የምትይዝ አትምሰለህ፤ እንደቀልድ አምስት ሺህ ታብድርህለች። ብዙ ንደኞቻችን ወደቤቷ ሄደዋል። አስፈሪ ሰይጣን ነች!’ እያለ አሮጊቷን አሳምሮ ዝግጥ።

ቁጡና የማታስተማምን ሴት እንደሆነች፤ አንድ ሰው ያስያዘውን ዕቃ በወቅቱ ከፍሎ ሳይወሰድ ለአንድ ቀን እንኳን ከዘዥ እቃው በእጁ እንደማይገኝ ለንደኛው መዘርዘር ጀመረ። የምታስይዘውን ዕቃ ትገምትና ሩብ ያህሉን ታብድርሃለች፤ በዋዕሩ ደግሞ ባበደረችህ

ገንዘብ ላይ የአምስት ወይም የሰባት በመቶ ወለድ ታስባለች። ተማሪው አሁንም ስለአርጊቷ አራጣ አበዳሪ በዝርዝር መናገሩን ቀጠለ። እንደሕፃን የምትቆጥራትና ከማስፈራራት አልፋ በየጊዜው የምትደበድባት ሊሳቪታ የምትባል እህት እንዳላትና ይሄን የምታደርገው ደግሞ እህቷ ረጅም እርሷ ግን ከድንኳኑት ያልወጣች እንደሆነች በአጋጣሚ ጠቆም አደረገ።

ተማሪው 'እርሷ የምትገርም ነች' በማለት ተናገረና ከት ብሎ ሳቀ።

ስለሊሳቪታ መናገር ጀመሩ። ተማሪው ሊሳቪታ ደስተኛና ሁልጊዜ ሳቂታ ነገር እንደሆነች አድርጎ አቀረባት፤ የጦር መኮንኑ በድካሙ ስሜት ከአዳመጠው በኋላ ልብስ ትሰፋላት ዘንድ ሊሳቪታን እንዲልክለት ጠየቀው። ራስኮልኒኮቭ ሁሉንም አዳምጦ ስለሁለቱ ሰዎች በቂ ግንዛቤ አገኘ፡- ሊሳቪታ የአርጊቷ የአንድ ወገን ታናሽ እህት ነች (ከተለያዩ እናቶች ነው የተወለዱት)፤ እድሜዋ ሰዓሳ አምስት ነው። ቀጽ ማታ ለእህቷ ትሰራላች፤ ምግብ ታበላለች፤ ልብስ ታጥባለች፤ ልብስ ትሰፋላች፤ ማገዶ ሳይቀር ታነዳለች፤ ያፈራችውን ገንዘብ ሁሉ ለአርጊቷ ትሰጣለች። አርጊቷ ሳትፈቅድላት ትእዛዝም ሆነ ሴራ ለመቀበል አትደፍርም። ከሁሉም በላይ ደግሞ አርጊቷ ሊሳቪታ የምታውቀው የሆነ ነዛዜ ትታለች፤ በነዛዜው መሰረት ሊሳቪታ የተተወላት የአርጊቷ የቤት ቁሳቁስ፤ ወንበር፤ ወዘተ... ነው። ገንዘቧ ሁሉ ለገዳም ይሰጥና ከሞተች በኋላ በየአመቱ ገዝር ይደረግላታል። የአርጊቷ ባል የመንግስት ሰራተኛ የነበረ ሲሆን ሊሳቪታ ግን ከባለእጆች መደብ የተወለደች ነች። ባል አልነበራትም፤ በጣም ከማስቀየሚያ በላይ ቀውሳላ ነገር ነች፤ እግሯም ሰፊ ይሆናል። ሁልጊዜ የምታደርገው ከፍቶልቅ ቆዳ የተሰራ አርጌ ጫማ ነው፤ ራሷንም ሲበዛ በንፅህና ትይዛለች። ተማሪውን ያስገረመውና ያሳቀው ግን ሊሳቪታ ምንም ሳይኖራት ምንጊዜም ነፃነትና መሰላ መታየቷ ነው።

'አስቀያሚ ነች ብለህ ተናገረህ አልነበር?' ሲል መኮንኑ የታዘበውን ገለፀ።

'አዎ፤ መልካ ደብዘዝ ያለ ነው፤ የሴት ልብስ ያጠለቀ ወታደር ነው የምትመስለው። ጭራሽን ግን እስቀያሚ አይደለችም። ገራገር ፊትና አይኖች አሏት። ለዚህም ማረጋገጫው ብዙ ወንዶችን የምትሰብ ዘንድ መገኘቷ ነው። ጭምት ቢጤ ነች፤ ጨዋ፤ አይን አፋርና እሺ ባይ ነች። ለተጠየቀችው ሁሉ መልሷ እሺ ነው። ግሩም ፈገግታ ደግሞ አላት።'

'ማራታ ሆኖ አግኝተህታል ማለት ነው' አለና መኮንኑ ሳቀ።

'አዎ፤ የምትገርም ፍጡር ስለሆነች እወዳታለሁ። አንድ ነገር ላጫውትህ፡- ያቺን የተረገመች አርጊት ገድዬ ያላትን ሁሉ እዘርፋለሁ፤ ይሄን የማደርገው ደግሞ ያለአንዳች ሀዘኔታ እንደሆነ አረጋግጥልሁ' ሲል ተማሪው በስሜት ተገፋፍቶ ነበር የተናገረው።

መኮንኑ በድጋሚ ቢሰቅም ራስኮልኒኮቭ ግን በሁኔታው ተገረመ።

'እስቲ ይታይህ፤ አንድ አቢይ ጥያቄ ልጠይቅህ። በርግጥ መቀለዴ ቢሆንም ሁኔታውን በዚህ መልኩ ተመልከተው፡- በአንድ በኩል ደደብክ ርካሽ፤ እርግም ደቃቃ አርጊት፤ ማንንም ሳትጠቅም ሁሉንም የምትጎዳ ከደሊ፤ ለምን እንደምትኖር የማታውቅና ወጣም ወረደ በቅርቡ የምትሞት ፍጡር ነች። ምን ማለቱ እንደሆነ ተገነዘብክ አይደል?'

መኮንኑ በስሜት ውስጥ ይተዘፋቀውን ጓደኛውን በጥሞና እየተመለከተ 'አዎ' በማለት መለሰ።

‘እንዲያ ከሆነ እንግዲህ አዳምጠኝ ልንገርህ። በሌላ በኩል ደግሞ የማንንም ቅንጣት ታህል ርዳታ ሳያገኙ የሚሰቃዩና የሚንከራተቱ ተስፋ የሚጣልባቸው ብዙ ወጣቶች አሉ። በየበታው ያሉ እንዲህ አይነት ወጣቶች በሺህዎች የሚቆጠሩ ናቸው። ከእነዚህ መካከል መቶ ወይም ሺህ የሚሆኑት ለገዳም የሚሰጠውን የአርጊቷን ገንዘብ ቢያገኙ ኖሮ ራሳቸው ያለው ስራ ለመስራትና ሕይወታቸውን በማሻሻል ረገድ እርዳታ ለማግኘት በቻሉ ክር። የእርሷ ገንዘብ በመቶ ወይም በሺህ የሚቆጠሩ ሰዎችን ከሰቃይ ያድን፤ ብዙ ቢተሰቦችን ከድህነትና ከጥብቀልና ያገላግላል፤ ከእኩይ ድርጊትና ከአባል ዘር በሽታ ያላቅቅ ክር። ገድለህት ገንዘቧን ውሰድ፤ ገንዘቧንም ለባን ነገር አውለው። በሺህ የሚቆጠሩ በጎ ሰራዎች አንድን ትንሽ ወንጀል የሚፍቀና የሚያካህኑ አይመስልህም? አንድ ሕይወት አጥፍተህ በሺህ የሚቆጠሩ ሕይወት ከውድቀት ታድናለህ። በአንድ ሞት የመቶ ሕይወት ስርዐት ይገኛል-ቀላል የሂሳብ ስሌት ይላል ይህ ዓይነቱን ነው! ከኤብሪተሰቡ አጠቃላይ ጥቅም አንፃር ሲታይ አንዲት ሕመምተኛ ከይሲ አርጊት ያላት ሕይወት የቱን ያህል ቀብ ይኖረዋል? አንዲት ቅማል ካላት ሕይወት ልቆ አይታይም። የሌላውን ሰው ሕይወት የምታበላሽ ከይሲ ነች እኩ። ባለፈው ሰዎን የሊሳቪታን ጣት ከመሬት ተነስታ በጦርሷ ቀረደደችው፤ ጣቷ ከመቆረጥ የዳነው በተአምር ክር!’

መኮንንም ‘መኖሯ ጥቅም እንደሌለው አስማማለሁ። ግን ነጥቡ ከሰው ባህሪ ጋር የተያያዘ መሆኑን አትዘነጋ’ በማለት የታየውን ሃሳብ ሰነዘረ።

‘ወዳጄ ልቤ-የሰው ባህሪም ቢሆን ሊሻሻልና ትክክለኛውን ፈር ሊይዝ ይችላል፤ ይህ እስካልሆነ ድረስ ግን ሁላችንም በተሳሳተ አመለካከት ባህር ውስጥ እንዘፈቃለን። ይህ እስካልሆነ ድረስ ታላቅ የሚባል አንድም ሰው አይገኝም። ሰዎች ስለግዴታ ወይም ስለ ሀሊና ብዙ ነገር ያወራሉ። እኔ በበኩሉ ግዴታን ወይም ሀሊናን የምቃወምበት ምክንያት የለኝም፤ ግን የእነዚህን ቃላት ፍቺ በትክክል ስለማወቃችን የቱን ያህል እርግጠኛ ነህ? ቆይ ደግሞ ሌላ ጥያቄ ልጠይቅሁ-አድምጠኝ’

‘አይደለም፤ ተራ ስጠኝና እኔ ደግሞ አንድ ጥያቄ ልጠይቅህ። ከቅድም ጀምሮ እስከአሁን እንደፎክሮክ ነው፤ ለመሆኑ ግን አርጊቷን አንተ ራሱህ ልትገድላት ትችላለህ?’

‘በርግጥ አልችልም! ደግሞም ጥያቄውን ከፍትህ አንፃር ተመለከትኩት እንጂ በግለሰብ ደረጃ እኔ ምን ይላኝ።’

‘በእኔ አስተሳሰብ አንተ ራሱህ ለመፈጸም ዝግጁ ካልሆንክ ጥያቄው ጭራሽ የፍትህ ጉዳይ አይደለም። እባክህ! እዚህ ላይ እናብቃና ይልቅ ሌላ ጨዋታ እንጫወት።’

ራስኩልኒካቭ በውይይቱ በጣም ተማረከ። በተለያየ መልኩና በተለያየ ርዕስ ላይ ቢሆንም ቅሉ ወጣቶች ይህ አይነቱን ነገር አንስተው ሲወያዩ አዘውትሮ ይሰማል። ይህ አይነቱ ጉዳይ በአእምሮው መመላለስ በጀመረበት ወቅት ይህን መሰሉን ውይይት ለመስማትና እነዚያን ሀሳቦች ለማዳመጥ እንዴት ቢቃ? ይህ አጋጣሚ ለሁልጊዜም ሲገርመው ቆየ። ሁሉም ነገር እያደገና እየዳበረ በሄደ ቁጥር በምግብ ቤት ውስጥ ተነስቶ የተደረገው ንግግር ከፍተኛ ተፅእኖ አሳደረበት። በቅድሚያ የተወሰነ ነገር፤ ራእይ የታየው ይመስል።

በገበያው በኩል አድርጎ ወደቤቱ ከተመለሰ በኋላ በፍቴው ላይ ዘፍ ብሎ ለአንድ ሰአት ያህል ሳይንቃነቅ ተቀመጠ። እዛው እንደተቀመጠ ቀኑ እየጨለመ ሄደ፤ ሻማ

አልነበረውም፤ ሻማ ማብራት እንደሚያስፈልገውም አልተገነዘበም። በዚያን ወቅት ስለምን ያሰብ እንደነበር ማስታወስ አልቻለም። በመጨረሻም ትኩሳቱ እንደገና ተቀሰቀሰበት። መንቀጥቀጥ ጀመረ፤ በዚያን ጊዜ ክበር በፎቴው ላይ የማይጋደምበት ምንም ምክንያት እንደሌለው የተረዳው። ወዲያውኑም የሚደብት ከባድ አንቅልፍ ይዞት ሄደ።

ከተለመደው ውጭ ሕልም ሳይሄድ ለረጅም ጊዜ እጩ ብሎ የተኛበት ሌሊት። በማግስቱ ከጠዋቱ አራት ሰዓት ወደ ክፍሉ የገኘው ናስታሲያ በመከራ ቀሰቀሰችው። ሻይና ዳቦ አምጥታለታለች። ዛሬም እንደበፊቱ ከናስታሲያ የሻይ በራድ የሚወጣ የተቀዳ የበረዶ ሻይ አቅርባለታለች።

‘በሕይወቴ እንዲህ አይነት አንቅልፍም አይኛ አላውቅም! ሁልጊዜ እንደተኛህ ነው!’ ስትል በንዴት ጮኸች።

አራቱን አሞት በመከራ ቀና ካለ በኋላ እንደምንም ተነሳ፤ በጠባቢ ክፍል ውስጥ ያለውን ሁሉ ታኝቶ እንደገና በፎቴው ላይ ጋደም አለ።

‘ደግመህ እንዳትተኛ! አሞህል ወይስ ምንድነው?’ አለችው። መልስ አልሰጣትም።

‘ሻይ አትፈልግም?’

እንደገና አይኖችን እየተደነገሰ ወደ ግድግዳው እየዞረ ‘ይቆይልኝ’ አላት። ናስታሲያ ከአጠገቡ ለአንድ ሁለት ደቂቃ ቆመች። ግን...

‘እንዳመመው እገምታለሁ’ ከአለች በኋላ ፈቷን አዘራ ከክፍሉ ወጣች።

በስምንት ሰዓት ላይ ደግሞ ሾርባ በሰህን ይዛ መጣች። እንደ ተጋደመ ክበር። ሻዩም አሁንም አልተጠጣም። ናስታሲያ ስሜቷ ስለተነሳ በንዴት ከተኛበት ትነቀንቀው ጀመር።

በጥላቻ አይን እያየችው ‘ለምን አትነሳም?’ ብላ ጮኸች። ተነስቶ ተቀመጠ፤ ግን እንድም ቃል ሳይተነፍሰላት ራሱን ቁልቁል አቀረቀረ። ‘አሞህል ወይስ ምንድነው ነገሩ?’ ብላ አጥብቃ ብትጠይቀውም እንደበፊቱ ጭራሽ መልስ አላገኘችም።

ትንሽ ቆይታም ‘ለምን በእግርህ እትንሸራሸርም? ንፁሕ አየር ብታገኝ ይበጅሃል። ትበላለህ ወይስ አትበላም?’ አለችው።

‘ይቆየኝ! አንቺ ግን መሄድ ትችያለሽ!’ እያለ በተዳከመ ድምፅ ከተናገረ በኋላ ከአጠገቡ ዞር እንድትልለት የእጅ ምልክት አሳያት።

ትንሽ ቆም ብላ ከቆየች በኋላ በሀዘኔታ ዓይን እያየችው ከክፍሉ ወጣች።

ጥቂት ደቂቃዎች እንደቆየም አይኖችን ገልጦ ሻይና ሾርባውን ትክ ብሎ ተመለከተው። ስኳሩን ለማምሳል ማንኪያ ካሳ በኋላ ዳቦውን እየነከረ መብላት ጀመረ።

ያለፍላገቱ ሶስት አራት ገርሻ ቀምሶ በመካል ተወው። ምሳውን በልቶ እንደጨረሰም እንደገና ከፎቴው ላይ ተጋደመ፤ መተኛት ግን አልቻለም። ፊቱን ከትራሱ ስር አድርጎ ተዘርግቷል። ሳይተኛ ያልማል፤ ያሰባል፤ ሀሳቡም ደግሞ የሚገርም ነው፤ አፍሪካን፤ ግብፅን፤ የበረሃ ጉትን በሐሳቡ ያማትራል። የበረሃ ተነገሮች አሁን እረፍት ላይ ናቸው፤ ግመሎች የሰላም እረፍት ያደርጋሉ፤ ዙሪያው በዋሳባ ጥላ ተሸፍኖአል፤ ሁሉም ምዝቱን ይበላል፤ እርሱ ግን ከአንድ ምንጭ ላይ ካለ ብሎ የሚወርድ ውሃ ሳያቋርጥ ይጠጣል። ውሃው ቀዝቃዛ ነው፤ በተለያዩ ቀለማት ያሸበረቀትን ድንጋዮችና እንደወርቅ የሚያብረቀርቀውን ልቅም ያለውን እሸዋ ዘልቆ የሚሄደው ውሃ ከመልክ ማማር በላይ

ለመንፈስም ፈዋሽ ነው። በአጋጣሚ የሰላት ደወል ሰማ። ራሱን ቀና አድርጎ መስከቱን በመቃኘት መምሸቱን ከተገነዘበ በኋላ በቅፅበት እንደ እንበሳ እመር ብሎ ብደግ አለ። ድምፅ ሳያሰማ ሂዶ በሩን በጥንቃቄ ከፈተ፤ ደረጃው ላይ ጫጫታ ይኖር እንደሆነ በማለት ጆሮውን አቅንቶ ማዳመጥ ጀመረ። የልቡ ትርታ ጨመረ። የሰፈሩ ሰው ሁሉ የተኛ ይመስል ሁሉም ነገር እረጭ ብሎለት ነበር። ያን ያህል ከተኛ በኋላ የነበረው ምንም ነገር አለመኖሩ ለራሱ አስገረመው። ሰዓቱ አስራ ሁለት ሰዓት ላይ እንደደወለ ገመተ። መኝታውና ሰመመት ወዲያውኑ ይህ ነው በማይሉት የትኩሳት ስሜት ተተክሎ፤ ስለሁሉም ነገር ለማስተዋወቅ ምንም ነገር ሳለመስራት በጣም ሞከረ፤ መተንፈስ እስኪያቅተው ድረስ ልቡ በፍጥነት መምታቱን እንደቀጠለ ነው። ገመድ አዘጋጅቶ በካፖርቱ ውስጥ ተሰፍቶ እንዲንጠለጠል ማድረግ ነበረበት። ያን ማድረግ ደቂቃም አይወስድ። ትራሱን መነቃቀሪያ የቆሸሽ ጨርቅ አወጣ። ከእርሱም ላይ ሁለት ኢንች ሰፋትና አስራ ስድስት ኢንች ርዝመት ያለውን እራፊ ቀደደ። ይህን እራፊ ጨርቅ ለሁለት አጠፈና ከጥጥ የተሰራውንና መቀየሪያ የሌለውን የበጋ ካፖርት አወጣ፤ ጨርቁን በካፖርቱ የግራ እጅጌ ላይ በውስጥ በኩል መስፋት ጀመረ። በመስፋት ላይ አያለም እጆቹ ይንቀጠቀጡ ነበር። ይሁን በግሩም ሁኔታ ሰፍቶ ስለጨረሰ ካፖርቱን በደረበ ጊዜ ከውጭ በኩል የሚታይ ወይም የሚያጋልጥ ምንም ነገር አልነበረም። መርፈውንና ክሩን ከረጅም ጊዜ በፊት አዘጋጅቶ በጠረጴዛው ኪስ ውስጥ በወረቀት ጠቅልሎ አስቀምጦታል። ገመዱ ግን መጥረቢያውን ለማንጠልጠያ የተዘጋጀ የእርሱ ግሩም ፈጠራ ነው። መጥረቢያ በእጁ ይዞ መንዝ የሚያስጠረጥረው ሆኖ አገኘው። በካፖርቱ ውስጥ የሚደብቀውም ቢሆን በሚንገዝበት ጊዜ በእጁ ደግፎ ወይም በሆዱ አቅፎ መያዝ ስለለበት ጥርጣሬ ማስተላለፍ አልቀረለትም። ገመዱ በመጥረቢያው ስለት ላይ ከተቋጠረ ግን በእጅጌው ውስጥ መጥረቢያው ይንጠለጠላል። በካፖርቱ የግራ ኪስ ውስጥ እጁን በመከተት የመጥረቢያውን እጅታ ለመደገፍና እንዳይወዛወዝ ለማድረግ ይችላል። ካፖርቱ በጣም ሰፊ ስለነበረም እጁን በኪሱ ውስጥ ከትቶ የያዘው ነገር ያለ እያሰመስልም። ሲባኝውን የማንጠልጠል ሀሳብ የመጣለትም ከሁለት ሳምንት በፊት ነበር። የክፍሉን የግራ ጥግ ይዞ ከተዘረጋውና ለደቂቃ ያህል ሲመነቃቅረው ከቆየው ከቴርክ ፎቴ በስተጀርባ ወደነበረው የተሰነጣጠቀ ግድግዳ እጁን ሰደደ። ከረጅም ጊዜ በፊት አዘጋጅቶት በዚያው የደበቀውን ለመበደሪያ የሚውል የማሲያኑ ሶቃ አወጣ። እቃው ግን አስደዘውት ብድር የሚያስገኝ አይደለም፤ ከብር በተሰራ የሲጋራ ማስቀመጫ መጠን የተዘጋጀ የተላገ እንጨት ነበር። የሆነ ውውደ ተግባር ይካሄድበት በነበረ አካባቢ ሲዘዋወር ያገኘው እንጨት እንጂ ሌላም አይደለ። በዚያኑ ወቅት ከመንገድ ያገኘውን የብረት ቀራጭ በተላገው እንጨት ላይ አስቀምጦ ሁለቱንም በመስቀል ቅርፅ ጥፍር አድርጎ አሰረ። ከዚያም በንፁሕ ኑሮ ወረቀት በጥንቃቄ ጠቀለላቸውና በቀጭን ረበን፤ አሁንም በመስቀል ቅርፅ አይነት አሰረ። አስተሳሰሩ ግን ለመፍታት ጊዜ በሚወስድ አይነት የተደረገ ነበር። ይህን ያደረገውም አሮጊቷ ለመፍታት በምትታገልበት ጊዜ እርሱ በቂ ጊዜ እንዲያገኝና እርሷም እንዳታተክርበት በማሰብ ነበር። የብረቱ ቀራጭ የተጨመረው ለከብደት ሲባል ነው፤ ይህ ከሆነ ሶቃው ከእንጨት የተሰራ መሆኑን አሮጊቷ መገመት አትችልም። እንደዚህ አድርጎ ያዘጋጀው ሶቃ ነበር ከፎቴው በስተጀርባ በሰውር የተቀመጠው። ሶቃውን በእጁ እንዳስገባም 'አስራ ሁለት ሰላት ከአላፈ ቆየ እኮ!' የሚል ድምፅ ከደጃፋ አካባቢ ሰማ።

‘ወይ አምላክ! ቆየ ነው የሚለው!’

ወደቡ ሮጦ ትንሽ አዳመጠ! ባርኔጣውን ጨምድዶ ያዘ፤ እንደአይጥ እያደፈጠ ደረጃውን ቀልቀል መውረድ ጀመረ። ዋናውን ሰራ ገና አልተወጣው፤ መጥረቢያ ከወጥቢት ማጥፋት አበረታች። ድርጊቱን የሚፈፅመው በመጥረቢያ እንደሆነ አስቀድሞ ወስኖአል። ሰንጢ አበረታች፤ በሰንጢው ግን አልተማመነም፤ አቅሙን መቸ አጣው፤ ስለሆነም በመጥረቢያ ለመጠቀም ከመጨረሻ ውሳኔ ላይ ደርሷል። ይህን ውጥን ከዳር ለማድረስ ከመጨረሻ ውሳኔ ላይ በደረሰ ቀጥር የሚያጋጥመውን እልክ በዚህ አጋጣሚ እስቲ እንመልከት። ወደመጨረሻው ውሳኔ ባመራ ቀጥር ሁኔታው ትርጉም የለሽና አስቃቂ ሆኖ ይታየዋል። የሚያስቃየው ይህ ውስጣዊ ትግል ቢኖርም በእነዚህ ሳምንታት ውስጥ ውጥኑ ሁሉ ከዳር ይደርሳል ብሎ ለአፍታ እንኳን አላመነም።

ሁሉም ነገር እስከመጨረሻው ድረስ አቅዶና አዘጋጅቶ ሲያበቃ በመሃል ትርጉም የለሽ፤ አስፈሪና የማይጥክር እድርን በመቀጠር እርግፍ እድርን የሚተወው ይመስላል። ይሁንና ግድያውን ለመፈፀም የሚያዘጋጀውና የሚከውነው ብዙ ነገር ቀርቶታል። ርካሹን መጥረቢያ የማጥፋትን ጉዳይ ቀላል እድርን ስለቆጠረው ዮራሽ አልተጨነቀለትም። ናስታሲያ በተለይ ምሽት ላይ ከቤት አትኖርም፤ የወጥቢቱን በር ከፍቱን ትታ ወደሃረቢት ወይም ወደሰቅ ትሄዳለች። እርሷና እመቤቷ በየጊዜው የሚጨቃጨቁት በዚህ የተነሳ አበረ። ጊዜው ሲደርስ ለማድረግ ያሰበውም ድምፁን አጥፍቶ ወደወጥ ቤት መሄድ፤ መጥረቢያ መውሰድና ዕቅዱን ከተገቢ ስለነድ ሰዓት በኋላ መልሶ ከዚያው ካገኘበት ቦታ መጥረቢያውን ማስቀመጥ አበረ። ይሁንና እንዲህ ቀላል ጉዳይም አልነበረም። ከእንድ ሰዓት በኋላ ሲመለስ ናስታሲያ ወደወጥቢቷ ተመልሳ ካገኛትሰ? ይህ ከሆነ ወደክፍሉ ተመልሶ ይሄድና ከወጥቢቱ እስከምትወጣ ድረስ ሊጠበቅ ነው። ግና የመጥረቢያውን መጥፋት ደርሶበት ፍሊጋ ብትጀምርና መካካሪያን ብትቀጥልስ? ይህ ከሆነ በርግጥ ጥርጣሬ የሚያስነሳና ለጥርጣሬም ምክንያት ሊሆን የሚችል ነገር ነው።

ይሁንና እነዚህ ሁሉ አጥብቆ ያሳሰበባቸው ዝርዝር ነገሮች አበረ። ከዚህም በተጨማሪ ስለእነርሱ እያወጣና እያወረደ ጭንቅላቱን የሚረብሽበት ጊዜ አልነበረውም። ዋናው ነጥብ አበረ እንደሆነውን ሲያስጨንቀው የቆየው፤ እርሱ ራሱ ስለሁሉም ነገር እርግጠኛ እስከሚሆን ድረስም ስለ ጥቃቅን ነገሮችን ባለማሰባሰብ ወሰነ። ስለሁሉም ነገር እርግጠኛ መሆን ፍፁም የማይቻል መስሎ ታየው። ለምሳሌ ያህል ተነስቶ ወዲያውኑ ወደዚያ መሄዱን ማሰብ የሚተውበት ጊዜ ይመጣል ብሎ አልገመተም። በቅርቡ ወደ አርጊቷ በመሄድ ዙሪያውን ቃኝቶ ያደረገው ልምምድ እንኳን ድርጊቱን ስለመፈፀሙ ቆርጦ የተነሳበት ጉዳይ አልነበረም። በጣም ተጨንቆበት ሳይሆን ‘ሁልጊዜ ከማለም ወደዚያው ሄጄ እስቲ ልየው’ በማለት አበረ ወደዚያ እኩ። ያቀናው። በህልሙ ሳይገፋበት በራሱ ተበላጭቶ ተመለሰ። እንዲያም ሆኖ እንኳን የጥያቄውን የሞራል ገፅታ በሚመለከት ያኔ ያደረገው ትንተና አሁን የተጠናቀቀ ይመስላል። የተጠቀመበት መፍትሔ የማግኛው የመደለያ ስልት እንደሰይፍ የሰላ ስለነበር በአንገሉ ውስጥ የተመላለሰውን እቅድ ማስቀረት ተሳነው። በልቡ ግን አሁንም ራሱን ዝግጁ እድርን አልቆጠረም። ወደዚያ የሄደውም ሌላ ሰው ገፋፍቶትና አስገድዶት ይመስል እያመነታ አበረ። ይሁን እንጂ፤ በዚህ የመጨረሻ ቀን ላይ ሳይጠበቅ ሁሉም ነገር

በመወሰን ራሱን ከመቅፈበት ለወጡ፡- የካፖርቱ ጫፍ በመዘና ቸርኪዎ ውስጥ ተሰግሶን እርሱንም ጎትቶ ያስገባው ይመስል ነበር። የሆነ ሰው በእጁ ይዞ እየጎተተው ሳያመነታ እንዲከተለው የተደረገ አይነት ሆኖ ተሰማው።

ከሞላ ጎደል ሁሉም ወንጀል ለምን በቀላሉ ይፈፀማል? ከሞላ ጎደል ሁሉም ወንጀል ትቶት የሚሄደው ፍንጭ ለምን በቀላሉ ይደረገበታል? ለተሰኙት ጥያቄዎች መጀመሪያ ላይ (ከረጅም ጊዜ በፊት) ትኩረት ሰጥቶአቸው ነበር። ቀስ በቀስ ከሚገርሙ መደምደሚያዎች ላይ ደረሰ። ዋናው ምክንያት ወንጀልን ለመደበቅ አለመቻሉ ሳይሆን ወንጀልኛው ራሱ የሚገኝበት ሁኔታ ነው ብሎ ገመተ። የሚገርመው ግን ሁሉም ወንጀልኛ ጥንቃቄና ዘዴ ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ በሚያስፈልጉት ወቅት፡ ማለትም ወንጀሉን በሚፈፀምበት ወቅት አእምሮውና ፅናቱ ይዳከሙና ሕፃናት በሚያሳዩት አይነት ግዴለሽነት ይተካሉ። እናም በእርሱ እምነት መሰረት ይህ የአእምሮና የፅናት ማሽቆልቆል እንደ አንድ በሽታ ሰውን ክፉኛ ያጠቃዋል። ቀስ በቀስ ግፊቱ እየደገም ወንጀሉን ለመፈፀም ጥቂት ጊዜ ሲቀር ከመጨረሻው ደረጃ ላይ ይደርሳል። ወንጀሉ በሚፈፀምበት ትልሽትም ሆነ ከዚያ በኋላ ባሉት ትንሽ ጊዜያት ውስጥ እንደግልበት ሁኔታ በተመሳሳይ መንገድ ይቀጥልና እንደማንኛውም በሽታ ይጠፋል። ይህንኑ የወንጀሉ መንስኤ በሽታው ነው? ወይስ በወንጀሉ ልዩ ባህሪ የተነሳ ወንጀሉ ራሱ በሽታን ከሚመስል ነገር ጋር የተያያዘ ነው? የተሰኙትን ጥያቄዎች ለመመለስ አዳገተው።

ይህም ሆኖ ግን እርሱን በተመለከተ የዚህ በሽታ ምልክቶች ስቃይ የማያደርሱበት አድርጎ ወሰነ። ለመፈፀም ያቀደው ነገር 'ወንጀል ስልሆን' እቅዱን በሚተገበርበት ጊዜ በአእምሮውና በፅናቱ ላይ ጉዳት አይደርስም ብሎ ገመተ። ከዚህ መደምደሚያ ላይ እንዲደርስ ያደረገውን መላውን የአስተሳሰብ ሂደት ሳናወሳ ድርጊቱን ለመፈፀሚያ ያጋጠሙት የማቴሪያል ችግሮች በአእምሮው ውስጥ ሁለተኛ ስፍራ መያዛቸውን ብቻ ልብ እገባል። 'አእምሮዬና ፅናቴ እንዳይጎዱ ለማድረግ ከቻልኩ ስለአፈፃፀሙ ዝርዝር በጥልቀት በምንዝብበት ጊዜ ችግሮቹ ሁሉ ይወገዳሉ...' ብሎ አሰበ። ይህንኑ የድርጊቱን መጀመር ያመለከተ አንድም ፍንጭ አልታየም። አድራጊውም ቢሆን በመጨረሻ በደረሰባቸው መደምደሚያዎች እምብዛም አልተመሰጠ። ጊዜው እንደደረሰም ሁሉም ነገር የተከናወነው በገመተው አይነት ሳይሆን ባልተጠበቀ አጋጣሚ ነው።

ደረጃውን ቁልቁል ከመውረዱ በፊት እንዲን አንድ ትንሽ ነገር አእምሮውን ረበሸው። ቤት ካከራየችው ባልቴት ወጥቤት እንደደረሰ በሩ እንደልማዱ ክፍት ነው! ቀዳሚ ምርመራ ይመስል ቡጥና ተመለከተ፡- በናስታስያ ፋንታ ባልቴቷ ትኖር ይሆን? ወይስ ደግሞ ወደእርሷ ከፍል የሚወስደው በር በደንብ ካልተዘጋ መጥረቢያውን ሊወስድ ወደወጥቤቱ ሲገባ እርሷቃ ታየው ይሆን? የተሰኙትን ጥያቄዎች አሰላለ። ከወጥቤቱ እንደደረሰ ግን ናስታስያ ከዚያው ሆኖ እቃ እያጠበች መደርደሯን በድንገት ሲመለከት ተገረመ! ባዮችው ጊዜ ደግሞ አጠባውን ትታ አልፎ ሲሄድ በትኩረት ተመለከተችው። እርሱም ምንም ያላየ መስሎ ሸመጠጠ። ሁሉም ነገር ግን ከሸፈ፡- መጥረቢያው አልተገኘምና ክው ብሎ ቀረ!

ከዋናው በር እንደደረሰም በዚህ ጊዜ አትኖርም ብዬ እንዳሰብ ያደረገኝ ምን አይነት ሰይጣን ነው? ላለመኖሯ ለምን ሙሉ በሙሉ እርግጠኛ ሆንኩ? ብሎ ራሱን ጠየቀ። የተሸነፈ መስሎት የሀፍራት ነገ! አጠለቀ። ቢታላቅ ንዴት ጠፈ።

ነገሮችን እያሰላሰለ ከዋናው በር አጠገብ ቆመ። በመንገድ መዘዋወርም ሆነ ወደቤቱ መመለስ አልፈለገም። ከፍት ከነበረው ከዘበኛው ቤት ፊት ለፊት ቆሞ ዝም ብሎ እያሞተረ ምን አይነት እድል አመለሰኝ! ቢል ለራሱ ተናገረ። ወዲያውኑም በከፍተኛ ስሜት ተፈነቀለ። ከዘበኛው ቤት ከነበረ አግዳሚ ወንበር ስር የሚያብረቀርቅ ብረት ተመለከተ። ዙሪያውን በጥንቃቄ ቃኝማንም አልነበረም። ደምፁን አጥፍቶ ወደዘበኛው ቤት ከአመራ በኋላ ቀስ ብሎ ተጣራ - መልስ አላገኘም። 'እኔም ገምቻለሁ፤ ከቤት የለም። ግን በሩ ከፍት ስለሆነ በዚሁ አካባቢ ሳይሆን አይቀርም።' ያብረቀረቀው ያ የተፈለገው ብረት መጥረቢያ ሆኖ ተገኝና ከወንበሩ ስር ጎትቶ አወጣው፤ ከዚያው እያለም ካዘጋጀው ገመድ ጋር አዋህደው (ቋጠረው)፤ ከዚያም በኋላ እጆቹን በኪሶቹ ውስጥ ከትቶ ከዘበኛው ቤት ወጣ። ያየውም ሰው አልነበር! ያልተለመደ ፈገግታ እያሳየ 'አንገልህ ካልሰራ ሰይጣኑ ራሱ ይሰራዋል ማለት ነው!' ብሎ አሰበ። ይህችም እድል ሆና የልብ ልብ ሰጠችው።

በጥርጣሬ አይን እንዳይታይ በማለት በጎዳናው ላይ ያለጥድሬያ በዝግታ ተጓዘ። አላፈ አግዳሚውን ዞር ብሎ ሳያይ አልባሌ መስሎ በመሄድ ላይ እያለ የባርኔጣ ነገር አስታወሰ። 'ወይ አምላኬ! ከትናንት በስቲያ ገንዘብ ነበረኝ፤ ባርኔጣ መሣዘቱን ዘንግቼዋለሁ!' ቢል አማረረ።

በድንገት አይኑን ወደ እንድ ሱቅ ሲያነጣጥር በግድግዳው ላይ የተሰተለ ሰዓት አይቶ እንድ ሰዓት ከአስር ደቂቃ መሆኑን ተመልከተ። በቤቱ ጀርባ በኩል ዞር ለመግባት ተጣደ።

ከዚህ በፊት ሁኔታውን ሲያወጣና ሲያወርድ አስከፊ ጭንቀት ይገጥመኛል ብሎ ያስብ ነበር። አሁን ግን እንኳን ሊጨነቅ ቀርቶ ቅንጣት ያህል እንኳን አልፈራም። በዚያን ጊዜ አእምሮው ከአሁኑ ድርጊት ጋር ያልተያያዙ ዝባዝንኪ አስተሳሰቦችን አስተናግዷል። በአቅራቢያው የነበረውን የመኖሪሻ ስፍራ አልፎ ሲሄድ አካባቢውን ወደላይ በሚለቀቅ ውሃ በማየቱ የማሻሻሉ ጉዳይ ክፉኛ መሰጠው! ይህ ከሆነ የአደባባዩ አየር ግሩም መአዛ ይኖረዋል ብሎ አሰበ። የአትክልት ስፍራዎች ከተሰፋፉ ከተማው በግሩም ሁኔታ ያሸበርቃል ከሚል መደምደሚያ ደረሰ። ወዲያውኑም ሌላ ሀሳብ መጣለት። በትላልቅ ከተሞች ውስጥ ያሉ ሰዎች የሚሰጠባቸው አትክልትና የሚለቀቅ ውሃ ባለበት አካባቢ ሳይሆን ቆሻሻ፣ ሽታና ክርፋት በተጸላራፋባት አካባቢ መሆኑ አስገርሞት ምክንያቱን ጠየቀ። ራሱም ቆሻሻ በበዛበት የገቢያ ስፍራ ያደረገውን ዝብ ከአስታወሰ በኋላ እንደመንቃት ብሎ ምን አይነት ፍሬ ከርሰኪ ነው! ስለምንም ነገር አለማሰብ ይሻሻል! አለ።

'የሐፍስ ግድያ ለመፈጸም የሚጓዙ ሰዎች እግረ መንገዳቸውን በሚያዩት ሁሉ ይማረካሉ' የሚል ሀሳብ በአእምሮው ውስጥ ብልጭ ብሎ ወዲያው ጠፋብት።... ግን ወዳለመው ስፍራ እየተቃረበ ሄደ፤ ከዋናው በርና ከዋናው ቤት ደረሰ። በአካባቢው የሰዓት ደወል ተሰማ። 'ወይ አምላኬ! እንድ ሲአት ተኩል መሆኑ ነው? ሊሆን አይችልም! ሰዓቱ መፍጠን አለበት!'

በዋናው በር ላይ ሁሉም ነገር የተሳካ ነበር። ከሁሉም በላይ ደግሞ እርሱ ራሱ እስከ ያደረገው ይመስል ከፊት ለፊቱ የግጦሽ ላር የጫነ ትልቅ ጋራ ይጓዝ ስለነበር ጋራውን ከላላ አድርጎ ወደግቢው ሲዘልቅ ያየው ተመልካች አልነበረም፤ ጋራው ከግቢው እንደደረሰ እርሱ በቀኝ በኩል ሽመጠጠ። በሌላው የጋራ ጎን አያሌ ሰዎች ይጨቃጨቁ የነበረ ቢሆንም አንድም ያስተዋለው ሰው አልነበረም። ከአደባባዩ ጋር ትይዩ ሆነው የተገጠሙት የቤት መስኮቶች በወቅቱ ክፍት ነበሩ። እርሱ ግን ቀኝ ብሎ አላያቸውም፤ ለማየትም አቅሙ አልነበረውም። ወደ አሮጊቷ ቤት የሚወስደው ደረጃ ከዋናው በር ብዙም ስለማይርቅ ወዲያውኑ ደረሰ።

እጁን ከሚመታው ልቡ ላይ አስደግፎ ከተጎፈሰ በኋላ መጥረቢያውን ዳብሶ እንደገና አቃናው። ድምፅ ካለ ለመስማት ሲል በየደቂቃው እየቆመ ደረጃውን በዝግታና በጥንቃቄ ወጣ። በደረጃው ላይ ከአንድም ሰው ጋር አልተገናኘም፤ የቤት በጆች ሁሉ ተዘግተዋል። በአንደኛው ፎቅ ላይ የአንድ ወና ቤት በር ተከፍቷል። ቀለም ቀባዎች ከውስጥ ሆነው ይሰራሉ፤ እነርሱም ቢሆን አላስተዋሉትም። ቆም ብሎ ትንሽ ካሰበ በኋላ እርምጃውን ቀጠለ። 'ባይኖሩ ኖሮ ይመረጥ ነበር፤ ይህንና ከበላያቸው ገና ሁለት ፎቅ አለ።'

በመጨረሻም ከአራተኛ ፎቅ ደረሰ። ከአሮጊቷ ቤት ሌላ አንድ ባዶ ቤት አለ። በማንኛውም መመዘኛ መሰረት በሶስተኛው ፎቅ ላይ ከአሮጊቷ ስር ያለው ቤትም ባዶ ነው። ከሱ ጋር የተያያዘው የፈሪዎቹን ማንነት የሚገልጸው ወረቀት ስለተጎብረ ደሪዎቹ ለመልቀቃቸው ምልክት ነው።... መተግፈስ አቃተው። 'ተመልሼ ልሂድ ወይ?' የሚል ጥያቄ ብልጭ አለበት። ሆኖም ጥያቄውን ሳይመልስ ከአሮጊቷ በር ተጠግቶ ማዳመጥ ጀመረ-አረጭ ብሏል። ከዚያም ከታች ካለው ደረጃ ድምፅ ይሰማ እንደሆነ በማለት በድጋሚ አዳመጠ። በጥንቃቄ ለረጅም ጊዜ ሲያዳምጥ ቆየ። ከዚያ በኋላ ለመጨረሻ ጊዜ ዙሪያውን ቃኘ። ለደቂቃ ያህል ቆም ብሎ ራሱን አስተካከለ። በሲሳኑ የተጠላለጠውን መጥረቢያ በድጋሚ አቃና። 'በባም የነረጣሁ እንደማልመስል እገምታለሁ!' ብሎ አሰበ። 'እለመረበሽ ነው። ተጠራጣሪ ነች።... ልቤ በባም መምታቱን እስኪያቆም ድረስ ትንሽ ብጠብቅ ይሻላል?'

ልቡ ግን በባም መምታቱን አላቆመም። እንዲያውም ትርታው ሆነ ብሎ የጨመረ ይመስል ባሰበት። ከዚያ በላይ መጠበቅ ስለቃተውም እጁን በቀስታ አውጥቶ መጥሪያውን ጫን አድርጎ ደወለ። ከግማሽ ደቂቃ በኋላም በድጋሚ ጎሳ አድርጎ ደወለ።

ለጥሪው ምላሽ አላገኘም። ዝም ብሎ መደወለም ፋይዳ ቢለ ሆኖ ታየው። አሮጊቷ ግን ብቻዋን አድብታ ከቤት ተቀምጣለች። ላለባህሪዋ አያውቅም ባይባልም በድጋሚ ጆሮውን ከሱ ላይ ለጥፎ ማዳመጥ ያዘ። የመጓጓዣ ስሜት ተቀስቅሶበት ይህን (የማይመስል ነው) ወይም የሆነ ነገር ሰምቶ ይህን ሳይታወቅ የደከመ ድምፅ መኖሩን በድንገት ተገዝቦ-የበሩ እጅታ በጥንቃቄ ሲያዝ፣ ወይም ከሱ አትረቢያ የቀሚስ ጨርቅ ሲፋተግ የሚወጣ አይነት ድምፅ። በቤት ውስጥ ከሱ ቀልፍ አርጓዝ እርሱ ከውጭ በኩል እንደሚያደርገው ሁሉ የሆነ ሰው አድፍጦ ቆሟል፤ ጎበጥ ብሎ፣ ጆሮውን ከሱ ላይ ተከሎ በጥንቃቄ ይሰማል።...

አድፍጧል ተብሎ እንዳይገመት በማሰብ ጎርዶድ ጎርዶድ ሕል በኋላ የሆነ ነገር ጮክ ብሎ ተናገረ፤ በገገታና በርጋታ ለሶስተኛ ጊዜ ደወለ። ከጊዜ በኋላ እንዳስታወሰው ሁሉ ይህች ቅፅበት በማይፋቅ ሁኔታ በአእምሮው ውስጥ በጉልህ ተቀርፃለች። ከጊዜ ወደጊዜ ማሰብ እያቃተው፣ ለውነቱም እንደበረዶ እየቀደቀደ በነበረበት ወቅት ይህ አይነቱን ብልጠት ከፍት እንዳገኘው ሊገባው አልቻለም።... ከደቂቃም በኋላ የሆነ ሰው በሩን ሲከፍት ተሰማው።...

እንደበሬቱ ሁሉ በሩ አንዲት ጋት ያህል ተከፈተና ሁለት ያደቡ ተጠራጣሪ አይኖች ከጨለማው ወጥተው አፈጠጠባት። በዚህን ጊዜ ራስኮልኒኮቭ የሚይዘው የሚጨበጠው ጠፍቶት ስባቶች ሲፈጸም ነበር።

አሮጊቷ ብቻዋን ከእርሱ ጋር መፋጠጧ ያስፈራታል በሚል ግምትና መልኩን ልትረሳ እንደምትችል በመጠርጠር የተከፈተውን እንደገና እንዳትቀልፍ አስቦ በሩን ወደ እርሱ ጎተት አደረገ። አርሷ ግን በሩን ወደራሷ ሳትጎተት እጀታውን እንደየዘች ቀረች፤ ከነበሩ ጎተቶ ከሞላ ጎደል ከቆመበት ደጃፍ አደረሳት። ይሁንና፤ ከደጃፉ አጠገብ ሆና መንገድ እንደዘጋችበት ሲገነዘብ ፊት ለፊት ገፍትሮአት ሄደ። በድንጋጤ ወደኋላ ተስፈንጥራ ቆመች፤ የሆነ ነገር ልትናገራትም ሞከረች፤ ግን አንድ ቃል እንኳን መተንፈስ አቅጊት በጭንቀት ተውጣ አፈጠጠችበት።

በተቻለ መጠን ሳይጨነቅ 'እንደምን አመቹ አልየና ኢቫናቭና' ብሎ መናገር ከጀመረ በኋላ ድምፁ በመካሉ ተሰባስቦት 'እ...እ... የሆነ ነገር አምጥቼልሁታለሁ! ገቢ ብለን ወደ ብርሃኑ ብንሆን ይኸላል' አለ።

'ገቢ ሳይባል እርሷን ትቶ ወደክፍሉ ጥልቅ አለ። አሮጊቷ በፍጥነት ተከተለችው። ምላሷም ተሳሰረ።

'ምን ጥድ ነው? ምን ፈለገህ? ማነህ?'

'አልየና ኢቫናቭና አያስታውሱኝም እንዴ? ነገር ደንበኛዎ ራስኮልኒኮቭ ነኝ። በዚያ ሰዓትን አመጣለሁ ያልኩት የማስይዘው እቃ ይሄውና! አለና ዕቃውን ሰጣት።

አሮጊቷ እቃውን አየች፤ ወዲያውኑ ግን ሳይጋበዝ የመጣውን እንግዳ አይን አይኑን ትክ ብላ ተመለከተች። እነጣጥራ፤ በጥርጣሬና በንዴት ተመለከተችው። አንድ ደቂቃ አለፈ፤ ሁሉንም ነገር የደረሰችበት ይመስል የቅሬታ አይነት ምልክት ከአይፍ ሊነበብ ይችላል ብሎ አሰበ። ጉልበቱ የከዳው መሰለው፤ በጣም ከመፍራቱ የተነሳ ለሌላ ማግሽ ደቂቃ ቃል ሳትተነፍስ እንዲህ ከተመለከተችው ጥሷት እንደሚጠፋ ገመተ።

'ለምንድነው ግን የማያውቁኝ ይመስል እንዲህ የሚያዩኝ? ከፈለጉት ሊወስዱት ይችላሉ፤ ካልፈለጉት ግን ጊዜ ሳላባክን ከሌላ ዘንድ እሄዳለሁ። በማለት ከመቅፅበት ተናድዶ ተናገረ።

ቃሉ ራሱ ዝም ብሎ ወጣ እንጂ አስቦት የተናገረው አልነበረም።

የእንግዳው አነጋገር ሰላስተማመናት አሮጊቷ ተረጋጋች። እቃውን እየተመለከተችም 'ግን ምን አስቸኳለህ? ለመሆኑ ምንድነው?' ብላ ጠየቀች።

'ከብር የተሰራ የሲጋራ ማስቀመጫ ነው። ባለፈው ጊዜ የነገርኩዎት መሆኔን አያስታውሱም?'

እጇቿን ለሰላምታ ዘርግታ ከጨበጠችው በኋላ 'ለምንድነው የነገርኩክው? እጆችህ ይንቀጠቀጣሉ። ገላህን በሙቅ ውሃ ታጥቦ አልመጣዎም? አይደለም እንዴ?' አለችው።

'ትኩሳት አለብኝ፤ የሚበላ ሲጠፋ መገርጠት ይቀራል።' አለ በማቅማማት።

እንደገና ጉልበቱ የከዳው መሰለው። የሰጠው መልስ ግን አጥጋቢ ስለነበር እቃውን ተቀበለች።

ራስኩልኒኩብን ደግሞ አነጻጽረው እየተመለከተችና የእቃውን ክብደት በእጇ እየመዘኛች አሁንም እንዳዲስ ምንድነው? ስትል ጠየቀች።

እ...እ...ከብር የተሰራ የቢረራ ማስቀመጫ ነው፤ ይመልከቱ ከብር የተሰራ እንኳን አይመስልም። ቋጥረኸው አይደል? ወደመብራቱ ሂዳ ቀጭኑን ረቢን ለመፍታት ስለሞከረች (የሚተነፍግ ሙቀት ቢኖርም መስኮቶቿ ሁሉ ተዘግተዋል።) ጀርባዋን ሰጠችውና ለጊዜው ብቻውን በመዘግጠን፤ ካፖርቱን ፈታታ፤ መጥረቢያውን ከሲባው አሳቀቀ፤ ግን ሙሉ በሙሉ ሳያወጣው በቀኝ እጇ ደገፍ አደረገው። እጆቹ በጣም ዛሉ፤ በየሰከንዱ አቅማቸው እየደከሙ ሲሄድ ተሰማው። መጥረቢያው ከእጁ አምልጦ እንዳይወድቅ ፈራ። ወዲያውኑም ራሱን እንደመዘር ያደረገው መሰለው።

አሮጊቷ ፊቷን ወደ እርሱ የመመለስ አይነት እንቅስቃሴ እያሳየች ለምን እንደዚህ ጥፍር እድርገህ አሰርከው? ስትል ተነጫኝነጩች።

አንዲት ሰከንድ እንኳን ሳያባክን መጥረቢያውን አውጥቶ በሁለት እጆቹ አጥብቆ ያዘ፤ የመጥረቢያውን ጀርባ ምንም ሳይጨነቅ እንደቀልድ ጭንቅላቷ ላይ አሳረፈ። ምቱን እንገትዋን ለመቅላት እንዳሰበ ሁሉ ሀይሉ የተሟጠጠ ይመስል ነበር፤ መጥረቢያውን አውጥቶ እንደያዘ ግን ጥንካሬው በሙሉ ተመለሰለት።

እንደማንኛውም ጊዜ ሁሉ፤ አሮጊቷ ጭንቅላት ላይ ምንም አልነበረም። ሽበት ጣል ጣል ያለበት የሳሳው ዞማው ፀጉር በቅባት ተለውሶ ሹሩባ ከተሰራ በኋላ አንገቷ ድረስ ተነገገችአል። የደከመ ድምፅ አሁንም ከመለሉ ላይ ተዘረረች፤ አንድ እጇን ወደጭንቅላቷ እየሰደደች በሌላው እጇ 'እቃውን' እንደያዘች ላፍታ ቆየች። በዚህን ጊዜ ያለ የሌለ ሀይሉን ተጠቅሞ የመጥረቢያውን ጀርባ በድጋሚ የራስ ቅሏ ላይ አሳረፈው። ከምንጭ የሚፈልቅ በሚመስል ደም ጨቅይታ፤ አንገቷን እንደቆለመመች ሞተች። አይኖቿ ከተቀመጠበት ዘለው ለመውጣት የተዘጋጁ ይመስል ፈጠጡ፤ ግንዛሬና መላው ፊቷ በደም ታጠበ።

ወዲያውኑም፤ መጥረቢያውን ከሞተችው ሴት አጠገብ ወለሉ ላይ በጥንቃቄ አስቀምጦ የሚፈለው ደም እንዳይነካው እየተጠነቀቀ እጁን ባለፈው ጊዜ ቁልፉን ሲታስቀምጥበት ወደአየው ኪሏ ሰደደ። እየተረጋጋ ሄደ፤ የመረበሽና ሀሳቡን በደንገት የመለወጥ ስሜት አልታየበትም። እጆቹ ግን መንቀጥቀጣቸውን ቀጠሉ። በእጆቹ ወይም በልብሱ ላይ ደም እንዳይኖር ልዩ ጥንቃቄ ማድረጉን ከጊዜ በኋላ አስታወሰ።... ቁልፎቹን ወዲያውኑ አወጣ። እንደ በፊቱ ሁሉ አንድ ላይ ሆነው በብረት መያዣ የተንጠለጠሉ ነበሩ። እንደያዛቸው ፈጥኖ ወደመኝታ ቤት ገባ። ትልቅ መንፈሳዊ ሰዕል ያለበት ጠባብ ክፍል ነበር። ግድግዳ ተደግፎ ጥልፍ ስራ ያለበትን ምንጣፍ የለበሰ ፍፁም ንፁህ አልጋ ተዘርግቷል። ሰበተኛውን ግድግዳ የተጠጋና የተለያዩ ኪሶች ያሉት ሳጥን ቆሞአል። የሚገርም ነገር ነው። ቁልፎቹን ወደ ሳጥኑ ኪሶች ማስገባት እንደጀመረና መንቀጫቸውን እንደሰማ ብርክ ያዘው። ወዲያውኑም ሁሉንም ነገር ትቶ የመሸሸ ስሜት እንደገና አደረበት፤ ይህ ስሜቱ ግን ምንም ያህል አልቆም፤ መሄድ የለ መሸሸ እዛው ተቸክሎ ቀረ። ሌላ አስደንጋጭ ሀሳብ ከመቅፈበት መጥቶ አባነነው፤ አንበራርታ ይሆን እያለ እንደቀልድ ፊገግ አለ። አሮጊቷ በሕይወት ያለችና የምትደርስበት መሰሉ ታየው። ቁልፎቹንና መሳቢያዎቹን እንዳለ ትቶ ተመልሶ ወደ እርሷው በፍጥነት ሄደ፤ መጥረቢያውን አንስቶ እንደገና ብድግ አደረገ፤ በእርሷ

ላይ ግን አሳሳረፈውም፡፡ መሞቷ አላጠራጠረውም፡፡ ጎንበስ ብሎ በጥልቀት ሲመራመር የራሱ ቅሏ እንደተፈለጠ ከአንድ ወገን በመጠኑ እንደተበረቀሰ በግልፅ ተገነዘበ፡፡ በጣቱ ሊነካው ካለ በኋላ ወዲያውኑ እጁን ሰበሰበ፤ ያም ሆነ ይህ ያለአንዳች ችግር ሊያየው የሚችል ነበር፡፡ በሌላ በኩል ደግሞ ወለሉ የደም ኩሬ አቀረዋል፡፡ ከመቅፅበትም በአንገቷ ላይ ድረ ማጥለቋን ተመሳክተ፡፡ ሊበጥሰው ሞክሮ ጠነከረበት፤ ከዚህም በተጨማሪ በደም የራሱ ነገር፡፡ ከድሪው ጋር የተያያዘውን ነገር ከጡቷ ስር ፊልቅቆ ለማውጣት ሞክረ፤ ግን የሆነ ነገር ከማውጣት አሳናክለው፡፡ ሳይነቃነቅ በዚያው ቀረ፡፡ በንዴት ከመጠፋ የተነሳ ድሪውን ከእነአንገቷ ለመበጠስ በማሰብ መጥረቢያውን በድጋሚ አነሳ፤ ለማድረግ ግን አልደፈረም፡፡ ለሁለት ደቂቃ ያህል ከታገለገለ መጥረቢያውና እጁ በደም ከተለወጡ በኋላ የአሮጊቷን አካል በመጥረቢያው ሳይነካ ድሪውን ለመበጠስ በቃ፤ ጎትቶም ቦርሳ አወጣ፡፡ በድሪው ላይ ሁለት የእንጨትና የመዳብ መስቀሎች፤ አንድ ትንሽ መንፈሳዊ ስዕል ተንጠልጥለዋል፤ ከላፋ ቆዳ በተሰራው አነስተኛ ቦርሳ ላይ ክብ ብረትና ትንሽ ቀለበት ተያይዘዋል፡፡ ቦርሳው ጥቅጥ ብሏል፤ ራስኩልኒኮቭ በቦርሳው ውስጥ ምን እንዳለ ሳያይ ወደኪሱ ከተተው፤ መስቀሎቹን አሮጊቷ ላይ ወረወረ፤ መጥረቢያውን በእጁ እንደያዘ ወደመኝታ ቤቱ በፍጥነት ተመለሰ፡፡

በጣም ተግድኗል፤ ቀልፎቹን አንስቶ እንደገና መሞከር ጀመረ፡፡ ጥረቱ ግን በሆነ ምክንያት አልሰመረለትም፤ ቀልፎቹ አንዱንም መሳቢያ ሳይከፍቱ ቀሩ፡፡ እጆቹ ከቆኛ ከመንቀጥቀጣቸውም በላይ ያለማድረግ ስህተት ይፈፅማል፤ ለምሳሌ ያህል ቀልፋ እንደማይሆን ቢያውቅም መቆርቆሩን አይተውም፡፡ ከሌሎቹ ትናንሽ ቀልፎች ጋር አብሮ የተንጠለጠለውን ትልቅ ቀልፍ በድንገት አስታወሰ፤ ለእነዚያ ኪሶች ሳይሆን ለሳጥን ወይም ለጠመኔ የሚውልና ሁሉም ነገር በዚያ እንደሚገኝ ገመተ (ባለፈውም ጊዜ ይሄው ሃሳብ መጥቶለታል)፡፡ ከመሳቢያዎቹ ጋር መታገሉን ትቶ በርከክ አለና ወደ አልጋው ስር አማተረ፡፡ ጭራሽ አልተሳሳተም፡፡ አንድ ትልቅ የብረት ሳጥን ገብ ብሏል፡፡ ትልቁ ቀልፍ ስተት ብሎ ገብቶ ከፈተው፡፡ ከጥንቸል ቆዳ የተሰራ ኩት ከቀይ ጨርቆች ጋር ሆኖ በነጭ አንጣሳ ተጠቅሎ ከላይ ይታያል፡፡ ከስር የሐር ቀሚስና ነጠላ ሲኖሩ በጠቅላላ በሳጥኑ ውስጥ ከልብስ በስተቀር ሌላ ምንም ነገር ያለ አይመስልም፡፡ በመጀመሪያ በደም የተጨማለቀ እጆቹን በቀዮቹ ጨርቆች መጥረግ ጀመረ፡፡ 'ቀይ ነው፤ ደም ደግሞ በቀይ ነገር ላይ አያስታውቅም' እያለ ከአሰላሰለ በኋላ ከመቅፅበት አእምሮው እንደገና ተመለሰለት፡፡ 'ወይ አምላኬ፤ አእምሮቼን እየሳትኩ ነው እንዴ?' ሲል ከጭንቀት ጋር አሰበ፡፡

ልብሶቹን ገና ማገለባበጥ ከመጀመሩ ከቆዳ ኩቱ ውስጥ የወርቅ ሰአት ዱብ አለ፡፡ ሁሉንም ነገር መበርበር ጀመረ፡፡ በርግጥም ከልብሶቹ ውስጥ ይህ ነው የማይባለ የወርቅ አይነቶች ተሻግረዋል፤ አንዳንዶቹ የመያዣ እቃዎች ገና ተበዳሪዎቹ የተበደሩትን እንደመለሱ ተመሳሽ የሚሆኑ ቢሆኑ ሌሎቹ ደግሞ ተበዳሪዎቹ መክፈል አቅቶአቸው የተወረሱ ናቸው - የወርቅ አምባሮች፤ ቀለበቶች፤ ጉትቻዎች፤ ሀብሎችና የመሳሰሉት፡፡ አንዳንዶቹ በማስቀመጫ ሳጥኖች ውስጥ ናቸው፤ ሌሎቹ ደግሞ በጥንቃቄ በጥንድ ጋዜጣ ተጠቅለው የተቋጠሩ ናቸው፡፡ ጊዜውን ሳያባክን በሰራውና በኩቱ ኪሶች ውስጥ እንደመጠላት ያጭቃቸው ጀመር፤ ብዙዎቹን ለማጋበስ ግን ጊዜ አልነበረውም፡፡...

እርጊቷ ከበረቱበት ክፍል የቡድኑ ድምፅ በድንገት ተሰማው። ቆሞ ክው ብሎ ቀረ። ሁሉም ነገር ግን እረዳ እንዳለ ነበር። እርሱ ራሱ የገመተው መሆን አለበት። ወዲያውኑ ደግሞ እንደማቃሰት የመሰለ የደከመ ድምፅ ከሰማ በኋላ ለሁለትና ለሶስት ደቂቃ እረዳ አለ። መተንፈስ አቅጥሮ ሳት ላይ ተንበርክቶ አደፈጠ፤ ከመቅፅበት ግን ዘሎ በእግሩ ቆመና መጥረቢያውን ይዞ ከመኝታ ቤቱ ወጣ።

በክፍሉ መሀል ለመሀል ሊሳቩታ ቆማለች፤ የሆነ ጥቅል ነገር ይዛ የእህቷን አስከሬን እያየች ደርቃለች። እንደበረዶ ከመንግብርም በላይ ድምፅ ለማሰማት እንኳን አቅም አጥታለች። ከመኝታ ቤቱ በጥድፊያ ሲወጣ ባየችው ጊዜ መላ ሰውነቷን ብርክ ያዘው፤ ተንከፈዘፈች፤ እንደሚረግፍ ቅጠል ተንቀጠቀጠች፤ ፊቷ ተለዋወጠ። እጇን በትንሹ ዘርግታ አፏን ከፈተች፤ ድምፅ ግን አላወጣችም። አይኗን ከእርሱ ላይ ሳትነቅል ለመጮህ ትንፋሽ ያጣች ይመስል ድምጿን አጥፍታ የኋልዮሽ እያፈገፈገች ወደክፍሉ ጥግ መሄድ ጀመረች። መጥረቢያውን እንደያዘ ደረሰባት። የሆነ ነገር ሲያሰራረቸው የሚያሰራረቸውን ነገር እያዩ ለማልቀስ እንደሚዘጋጁ አፃፍቶ ከንፈሮቿ ተርበተቡቱ። መጥረቢያውን ከፊቷ ላይ ሲያግጥፍ እጆቿን አንስታ ፊቷን መጠክሏል በወቅቱ ማድረግ የነበረባት ጉዳይ ቢሆንም ክው ጥላ ቀረች። ምንም ያልያዘውን ግራ እጇን ትንሽ ብደግ አደረገችና መጥረቢያውን እንዳጠክልላት በቀስታ ዘረጋችው። መጥረቢያው በቀጥታ በራሳ ቅጂ ላይ አረፈ። የመጥረቢያው ስለት እስከ አናቷ ድረስ በመዝለቅ ግንዛሯን በረቀሰው። ከወለሉ ላይ ተዘረረች። ራስክልኳክክ ከቀጥፍ ውጭ ሆነ። የያዘችውን ጥቅል አንስቶ ወረወረና ወደኮሪዶሩ ሮጠ።

ያልጠበቀውን ይህን ሁለተኛ ግድያ ከፈፀመ በኋላ በፍርሀት እየተዋጠ ሄደ። በተቻለ ፍጥነት ከአካባቢው ለመጥፋት ፈለገ። በዚያን ቅፅበት ሁሉም ነገር ግልፅ ሆኖ ቢታየው ኖሮ፤ የገበበትን ሁኔታ አስቸጋሪነት ቢንከብሩ ኖሮ፤ የገጠመው ሁኔታ የቱን ያህል ዘግናኝና አስከፊ እንደሆነ ቢረዳ ኖሮ፤ ከዚህም በተጨማሪ ከዚያ ተነስቶ ቤቱ እስከሚገባ ድረስ ምን ያህል እንቅፋት ማለፍና ምን ያህል ግድያ መፈፀም እንደሚጠበቀው ቢያውቅ ኖሮ ሁሉንም ነገር ትቶ እጇን በሰጠ ነበር። እጇን የሚሰጠውም ለራሱ ሕይወት በመፍራት ሳይሆን የፈፀመው ድርጊት ስለሚያንሸግሸው ነው። ይህ ዘግናኝ ስሜት በየደቂቃው እየጨመረ የሚሄድ ይመስል ነበር። ከዚህ በኋላ ወደ ሳጥኑ ቀርቶ ወደክፍሉ እንኳን እንዳሄድ የሚገፋፋው አንድም የምድር ሀይል ጠፋ።

ቀስ በቀስ ግን በጥልቀት መመራመር ያዘ፤ ሁሉንም ነገር ወይም ቢያንስ ዋናውን ነገር ረሰቶ በማይረባ ነገር ሲጨነቅና ሲጠበብ የሚውልባቸው ቀናት ነበሩ። አሁን ግን ወደወጥቤቱ አማትሮ ግማሽ ባለ ውሃ መኖሩን እንደተመለከተ እጆቹንና መጥረቢያውን ማጠብ እንዳለበት ተረዳ። መጥረቢያውን ውሃው ውስጥ ነበረና ከመስኮቱ ጠርዝ ከተቀመጠ ሰባራ ማስቀመጫ ላይ ቀረጭ ሳሙና አንስቶ እጆቹን ባለው ውስጥ ማጠብ ጀመረ። ደሙን ከአጠበ በኋላ መጥረቢያውን አውጥቶ ብረቱን አፀዳ፤ ለሶስት ደቂቃ ያህል በእጅታው ላይ የነበረውን የደም ነጠብጣብ በሳሙና ላይቀር እየፈተነ እንዲፀዳ አደረገ። በወጥቤቱ ውስጥ በተሰጣ ጨርቅ አደረቀውና መጥረቢያውን ወደመስኮቱ አስጠግቶ ለረጅም ጊዜ በጥሞና ተመለከተው። እጅታው ገና ካለመድረቁ በስተቀር አንዳችም አይነት የደም ምልክት አልነበረም። መጥረቢያውን በካፖርቱ ውስጥ ባለው ሲባኅ አንጠለጠለና የወጥቤቱ ደብዛዛ

መብራት እስከፈቀደለት ድረስ ካፖርቱን ሱሪውንና ጫማውን ቃኘ። በመጀመሪያ እይታ ጫማው ላይ ጥቂት የደም ነጠብባቦች ከመኖራቸው በስተቀር ሁሉም ነገር የተስተካከለ ነበር። ጨርቅ አደረቀና ጫማውን ጠረገ። ይህንና በጥልቀት ካልተነሃደ ግምገማ ላይ ተነሥቶ ድርጊት እንደፈፀመና ያልተጠበቀ ትኩረት ሊጋብዝ የሚችል ነገር ሲኖር እንደሚችል ተሰማው። በሁኔታው በመገረም በከፍሉ ውስጥ ቆመ። እስከፊና አሳዛኝ ሀሳብ በአእምሮው ተንበራፋ። የአብድ ስራ መፈፀሙን፣ በዚያን ወቅት በደንብ ለማሰብና ራሱን ለመከላከል አለመቻሉን፣ በአጠቃላይ ሲታይ አሁን ያደረገውን ማድረግ ያልነበረበት መሆኑን የሚጠቁም ሀሳብ።... ወደ ኮሪደሩ እየርጠ 'ወይ አምላክ! ከዚህ መውጣት አለብኝ! መሮጥ አለብኝ! የግድ መሮጥ!' ሲል አቱረመረመ። ከኮሪደሩ ሲደርስ ግን ከዚህ በፊት ያላየው ሰቆቃ ገጠመው።

አይኑን ማመን እስኪያቅተው ድረስ ቆሞ ተመለከተ። ከኮሪደሩ ወደ ደረጃው የሚወስደው የፊት ለፊቱ በር፣ ያከጥቂት ጊዜ በፊት ከአጠገቡ ቆሞ መጥሪያውን ሲደውል የቆየበትና እርሱ ራሱ አልፎ የገባበት በር ከፍቱን ጠበቀው። አልተቆለፈም ወይም አልተዘጋም! ምናልባትም እርሱ ከገባ በኋላ አርጊቷ ለጥንቃቄ ብላ አልዘጋችው ይሆን። ግን እንዴት ይሆናል? ከዚያ በኋላ ሊሳቢታን አይቷታል! ግድግዳውን ጥላ ሳይሆን በጠፍ በኩል ልትገባ እንደቻለች እንዴት አልተገነዘበም! በፍጥነት ወደበሩ ሄዶ በቀጭን ሰንሰለት እያያዘው።

‘ግን ምን መስራቴ ነው? ከዚህ መሄድ አለብኝ! መሄድ አለብኝ!’

ሰንሰለቱን አሳቅቆ በሩን ከፈተና ማዳመጥ ያዘ።

ቆሞ ለረጅም ጊዜ አዳመጠ። ከታች በኩል ምናልባትም ከዋናው በር አጠገብ ሁለት ሰዎች እየተወቃቀሱ ይንጫጫሉ። ጉዳዩ ምንድነው? በትእግስት ሲጠባበቅ ከቆየ በኋላ ዳዋ እንደመታው ዘር ጫጫታው ጠፋ። ከታችኛው ፎቅ ላይ በር ተከፍቶ የሆነ ሰው ለራሱ እየዘፈነ ቀልቀል መውረድ እንደጀመረ ከቤት ሊወጣ ነበር። ‘ምን አይነት የሚደብር ድምፅ ነው!’ ብሎ አሰበ። እንደገና በሩን ዘጋና ድምፁ እስኪያቆም ድረስ ጠበቀ። በመጨረሻ ሁሉ ነገር እረጭ አለ። ደረጃውን ቀልቀል ሊወርድ ሲል የኩቴ ድምፅ በብዛት ሰማ።

ይህ ኩቴ ከእርሱ ዘንድ ለመድረስ ገና ብዙ መጓዝ ቢቀረውም የኩቴውን ድምፅ በሰማበት ወቅት የሆነ ሰው ወደ አራተኛ ፎቅ ማለትም ወደ አርጊቷ ቤት እየመጣ መሆኑን በአንድ አይነት ምክንያት እንደጠረጠረ ከጊዜ በኋላ ሁሉ ያስታውሰ ነበር። ለምን? ይህን የኩቴ ድምፅ ምን ልዩ አደረገው? ወጥነት ያለውን የከጠደ ሰው የዝግታ ገዛ የሚያመለክት ድምፅ ነበር። ሰውየው የመጀመሪያውን ፎቅ ዘልቆ ሁለተኛውን ፎቅ ተያያዘ። የኩቴው ድምፅ እየሳለ ሄደ! ደረጃ የሚወጣው ሰው ቁና ቁና ሲተነፍስ ተሰማው። ወደሰስተኛው ፎቅ ቀጠለ! እየመጣ ነበር! ወዲያውኑም ግራዝ እካል የሆነ መሰለው! ከፍሰ ገዳዩ ጋር ተፋጠህ እያለህም ቢሆን መንቀሳቀስ አቅቶህ፣ ከመሬት ላይ ተተክለህና ክንድህን እንኳን ማንሳት ተሰኛህ በቀረጠበት የህልም አለም ውስጥ የሚደረግ ሆኖ ታየው።

ሰውየው ወደአራተኛ ፎቅ እንደተቃረበም በሚገርም ፍጥነት ወደአርጊቷ ቤት ጉብቶ በሩን ዘጋና ድምፁ ሳያሰማ በሩን ከብረት ሰንሰለቱ ጋር አያያዘ። በደመ ነፍስ ያደረገው ለንቅሲቃሊ እገዛው። ከዚህ በኋላ ትንፋሾን ዋጥ አድርጎ ከበሩ በር አገለበ። ከጥቂት ጊዜ

በፊት እርሱንና አሮጊቷን በር ሲያይቷቸው አድፍጦ ያዳምጥ የነበረበት ሁኔታ ተደገመ፤ በሩ ከሌላቸው እንጂ ፊት ለፊት በተፋጠነውም ነበር።

እንግዳው ደጋግሞ ቁና ቁና ተነፈሰ። ራስኩልኒኮቭ መጥረቢያውን በእጁ እንደያዘ ‘ግዝፍና ወፍራም መሆን አለበት’ ብሎ አሰበ። ሁሉም ነገር ቅዠት ይመስል ነበር። እንግዳው መጥሪያውን በመጫን አገልቶ ደወለ።

ራስኩልኒኮቭ ደወል ተደውሎ ድምፅ እንደሰማ በኩፍሉ ውስጥ የሆነ ነገር የሚንቀሳቀስ መስሎት ለጊዜውም ቢሆን ጆሮውን ወደዚያው ጣል አደረገ። እንግዳው እንደገና ደውሎ ትንሽ ከቆየ በኋላ የበሩን እጅታ ይዞ ከፋኛ ያንገጫግጦ ጀመር። ራስኩልኒኮቭ በፍርሀት ተወጦ የብረት ሰንሰለቱን እየተመለከተ ክው ብሎ ቀረ፤ ሰውየው በበሩ እጅታ ላይ ያሳረፈው ጡንቻ ከፍተኛ ስልክር ሰንሰለቱ በማንኛውም ጊዜ ይወልቃል ብሎ ገመተ። ሰንሰለቱን ለመያዝ ከአሰበ በኋላ እንደሚያዋግው ተገነዘበ። ጭንቅላቱ እንደገና ይበጠበጥ ገዢ። ‘ነፍሴን ሳላውቅ ከወለሁ ላይ እንዳልዘረጋ!’ የሚል ሀሳብ ብልጭ አለበት። እንግዳው መናገር ሲጀምር ግን ነፍሱ ተመለሰ።

‘ምን ነክቷቸዋል? ተኝተዋል ወይስ አንቆ የጣዛቸው ሰው አለ? የትአባታቸው!’ በማለት ከዝርድ በርሜል የሚወጣ አይነት ድምፅ በድንገት አሰማ። ‘አልየና ኢቫኖቭና አንቺ አስቀያሚ አሮጊት! የእኔ ቆንጆ ሊሳቢታ! ምናባታችሁ ከፈቱ! ተኝተዋል ወይስ ምንድነው?’

ከንዴት ብዛት ከቁጥጥር ውጭ ሆኖ መጥሪያውን በተደጋጋሚ ተጫነ። ሁለቱን ሲቶች በሚገባ እንደሚያውቃቸውና ተደማጭነት ያለው ሰው እንደሆነ አያጠራጥርም ነበር።

ወዲያውኑም ከደረጃው አካባቢ የፊጣን እርምጃ ድምፅ ተሰማ። ሆኖም ራስኩልኒኮቭ የድምፁን መቃረብ እንኳን ልብ አሳደረገም።

ደወል ከመደወል ሳልባዘው እንግዳ ‘ሰው የለም እንዴ? እንደምክ?’ የሚል የሳሳ የወዳጅነት ድምፅ እዲሱ መጢ አሰማ።

‘ከድምፁ መገመት እንደሚቻለው ሰውየው ወጣት መሆን አለበት’ በማለት ራስኩልኒኮቭ ወዲያውኑ አሰበ።

‘እኔንጃ! በሩን መሰበር ነው የቀረኝ!’ ቢል ኮች ከመለስ በኋላ ‘ግን እንዴት ልታውቀኝ ቻልክ?’ ቢል ጠየቀው።

‘ሶስት ጊዜ በከረዝሳ ጨዋታ ረትቼህለሁ፤ አታስታውስም እንዴ?’

‘አስታውስኩ!’

‘የለም ማለት ነው? ይገርማል-ይሄ ፍርጃ ነው። አሮጊቷ የት ልትሄድ ትችላለች? ቀጠሮ ይዞን ነበር።’

‘እኔም እንዲሁ ቀጠሮ ይገዜ ነበር።’

‘ምንም ማድረግ አንችል! አይደል እንዴ? ብንመለስ ይሻላል። ምንአባቷ ገንዘብ ከእርሷ ለመውሰድ ተስፋ አድርጌ ነበር!’ ቢል ወጣቱ በቀጭት ተናገረ።

‘በርማጥ መመለስ አለብን፤ ለምን ግን ቀጠረኞን? አሮጊቷ እራሷ ነች ና ያለችኝ። የመጣኳት ደግሞ ከሩቅ ቦታ ነው። ወዴትስ ልትሄድ ትችላለች? ይገርማል-ሁልጊዜ ከቤት አትወጣ፤ ነጋ ጠባ ከጂት ነች። እግራን ያመኛል ስትል ከርማ ከርማ አሁን ከመቅጠት ገዢ መጀመሯ ነው!’

‘ዘበኛውን ብንጠይቅ አይሻልም?’

‘ሰለምንድነው የምንጠይቀው?’

‘ለምን ወይት እንደሄደች መቼ እንደምትመለስ’

‘መጠየቅ ምን ይጠቅማል? ጭራሽ ከቤት ወጥታ አታውቅም!’ የበሩን እጅታ ይዞ እንደገና እንገጫገጫ። ‘ምናባቱንስና! እርሻም የለው። ተነስ እንሂድ።’

‘ቆይማ! በሩን በምትነትት ጊዜ የሚያሳየውን ንቅናቄ አስተውለህል?’ ሲል ወጣቱ ሰውዬ በድንገት ጮኹ። አያይዞም ‘ይታይህ እንጂ! በሰንሰለት ተያይዟል እንጂ በቀልፍ አልተዘጋም ማለት ነው። ሰንሰለቱ እንኳን ሲርዝበኝ አይሳግህም’ አለ።

‘ይህ የሚያሳየው ቢያንስ ከህላት አንዱ ከቤት እንዳሉ ነው። ሁለቱም ከቤት ቢወጡ ኖሮ በሩን ከውጪ ዘግተው ይሄዳሉ እንጂ ከውስጥ በኩል በሰንሰለት አያያይዙትም። ከውስጥ በኩል እንዲያያዝ ደግሞ ከቤት መሆን አለባቸው። አይመስልህም እንዴ? ከቤት ሁኑ በሩን አለመከፈታቸው ግልፅ ይመስለኛል!’

በሁኔታው የተገረመው ኮች ‘ልክ ነህ! ምን እያደረጉ ነው?’ ሲል ጮኹ።

በንዴት በሩን ማንገጫገጫን ቀጠለ።

‘ቆይማ። ማንገጫገጫን አቀም! የሚገርም እክ ነው። ይሄን ሁሉ አድርገህ ካልተፈቀደ ሁለቱም ሀሲናቸውን ስተዋል ወይም...’

‘ወይም ስትል ምን ለማለት ነው?’

‘ምን ማለቴ እንደሆነ እሃገርሀለሁ። ሄደን ዘበኛውን እንቀስቅስና እንጥራው’

‘ልክ ነህ!’

ተያይዘው ሊሄዱ ሲሉ ወጣቱ ቆም አለና ‘እንዲህ ቢሆን ይሻላል! እኔ ወደታች ወርጄ ዘበኛውን እስኪመጠራ ድረስ እንተ ከዚህ ጠብቅ’

‘ለምን ከዚህ እጠብቃለሁ?’

‘የሆነውን ማወቅ አንችልም! እንዴት እንችላለን?’

‘ምናልባትም ትከክል ነህ።’

‘የወደፊት ዐቃቤ ሕግ እንደመሆኔ መጠን የሆነ ያልተለመደ ነገር እንዳለ ይሰማኛል!’ በማለት ወጣቱ ተናግሮ በደረጃው ቀልቀል ወረደ።

ኮች ከበሩ አጠገብ እንደቆመ ነበር። መጥሪያውን በዝግታ ተጭኖ ለአንድ ጊዜ የደወል ድምፅ አሰማ! ከዚያም እየተመራመረ የበሩን እጅታ መነካካት ጀመረ። በሩ በሰንሰለት ብቻ መያያዝን ለማመን ሲል እጅታውን ሳብ አደረገና ለቀቀው። ቀና ቀና እየተነፈሰ ጎንዘብ ነላ በኋላ በቀልፍ መከተቻው ቀዳጾ በኩል አጮልቆ ማየት ጀመረ፤ ቀልፋ ከውስጥ ተንጠልጥሎ ስለነበር ግን ምንም ማየት አልቻለም።

ራስኩልኒኮቭ መጥረቢያውን እንደያዘ ተረብሾ ቆሟል። ወደውስጥ የሚገቡ ከሆነ ጥቃት ሊሰነዘርባቸው እስከ መዘጋጀት ድርሷል። በሩን አያንገጫገጩ ያወሩ በአበረቦት ወትትም ከውስጥ ሆኖ በመጮህ አስፈራርቶ ሊያበረራቸው ፈልጎ ነበር። በሩን ለመከፈት ቢታገለብትም ጊዜ የሰድብ ቃላት ሊሰነዘርባቸው ዳድቶት ነበር። ‘ከዚህ ሁሉ ቶሎ የመገላገል ሀሳብ’ ብልጭ አለበት።

‘እስኪሆን ምን እየሰራ ነው?’ ቢል ኮች አገረመረመረ። ደቂቃ በሌላ ደቂቃ እየተገኘ ጊዜው ነጎደ። ማንም ሰላልመባለት ኮች ተቀነጠነጠ።

‘ምን አይነት ነገር ነው!’ እያለ በንዴት ከጮኸ በኋላ ደረጃውን በእግሩ ድም ድም እየደረገ ቀልቀል ወረደ። የኮቴውም ድምፅ እየጠፋ ሄደ።

‘ወይ አምሳዚ፤ አሁን ምንድነው ማድረግ ያለብኝ?’ አለ ራስኩልኒኮቭ።

ሰንሰለቱን አላቆ በሩን ገርበብ አደረገ። ድምፅ የለም። ወዲያውኑም ያለማወላወል ከቤት ወጣ። በሩን አጥብቆ ከዘጋ በኋላ ቀልቀል ወረደ።

ደረጃውን እንዲጋመሰም ከስሩ ካለው ፎቅ ሳያስበው ከፍተኛ ድምፅ ሰማ። ራሱን የሚደብቅበት ቦታ ስላጣ መላ ቅጥ ጠፋው። ተመልሶ ወደአርጊቷ ቤት ለመሄድ ከጀለ።

ከስሩ ካለው ቤት ‘እንተ ድሚትሪ! ብላት*!’ እያለ የሚጮኸው ድምፅ ግን እየተከተለው ቀልቀል ሮጠ። ጨካኝም ከደጃፍ አካባቢ በርቀት እስኪሰማ ድረስ ተመናመና ሁሉም ነገር እንደገና እረጭ አለ። ወዲያውኑ ግን ከሰባትና ከአራት የማይበልጡ ሰዎች በፍጥነትና በጨካኝነት እየተነጋገሩ ደረጃውን መውጣት ጀመሩ። የወጣቱን ሰውዬ የሚያቃጭል ድምፅ ሰማ፤ ‘እነርሱ ናቸው!’ አለ።

ተስፋ በመቁረጥ የመጣው ይምጣ ብሎ ዝብ ቀጠለ። ከዝሁው ካቆሙት ሁሉም ነገር አበቃለት ማለት ነው፤ አልፏቸው ዝሁን እንዲቀጥል ቢያደርጉትም መልኩን ሊያስታውሱ ስለሚችሉ ሁሉም ነገር አበቃለት ማለት ነው። ለመገናኘት አንድ የደረጃ እርከን ብቻ ቀራቸው - እንዲጋጣሚ ሆኖ ግን ተረፈ! በሁለተኛ ፎቅ ላይ በስተቀኝ በኩል ቀለም ቀበዎች እያሳመሩት የአበረው ቤት ሆንብለው ያደረጉት ይመስል በሩ ወለል ብሎ ተነፍቶ ጠበቀው። ከደቂቃ በፊት እየጮኳ የሮጡት ምናልባትም እነርሱ ነበሩ። የየክፍሉ ወለሎች ዝና መቀባታቸው ነበር፤ በእንዱ ክፍል ውስጥ ቀለምና ብሩሽ ያለባቸው አነስተኛ የእንጨት ሳጥንና የሽግግር ማሰር ተቀምጠዋል። ወደተከፈተው በር ገሰገሶ ከግድግዳ ስር ተደበቀ። ወደሁለተኛ ፎቅ እየደረሱ ስለነበር ለጥቂት አመለጡ። የተከፈተውን በር አልፈው እየተንጫጨፍ ወደ አራተኛ ፎቅ ዘለቁ። ራት እስኪሉለት ጠበቀና በሰምሶማ ሩጫ ቀልቀል ወረደ።

ከደረጃውም ሆነ ከዋናው በር ላይ ያጋጠመው ሰው አልነበረም። ዋናውን በር አልፎ ወደግራ በመታጠፍ ጎዳናውን ተያያዘው።

ከአርጊቷ ቤት እንደደረሱ ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት ተዘግቶ የአበረውን በር ከፍቱን ሲያገኙት እንደሚገረሙ፤ ራሳቸውን እንደሚያዩ፤ ገዳዩ በቅርቡ እዚያው እንደነበርና የሆነ ቦታ ተደብቆ እንዳመለባቸው እንደሚገነዘቡ እንዲያውም እነርሱ ደረጃውን ሲወጡ ካዩት ባዶ ቤት ተደብቆ ማምለጡን እንደሚገምቱ በሚገባ ተረዳ።

ሁኔታው ይህን ቢመስልም፤ ከሚታመፈው መንገድ ለመድረስ የቀረው የመቶ ሚትር ያህል ርቀት ቢሆንም ፈጥኖ ለመጓዝ አልደፈረም። ‘እራታው እስከሚበርድ ድረስ ከአንዱ ግቢ ገባቸው ከደረጃ ላይ አድፍው ልጠብቅ? አይሆንም። ይሄም ችግር መጋጠም ነው! መጥረቢያውን ግን ከሆነ ቦታ መጣል የለብኝም? ታክሲ ልያዝ? ተዘረክርኪአለሁ ልበል! እንዲያውም በእስኪሄድ ሁኔታ ተዘረክርኪአለሁ!’

በመጨረሻም የሞት ሞቱን ከጠባብ መንገድ ደረሰ፤ ከሞላ ጎደል ከአደጋው እንዳመለጠ ተኾነዘበ። በዚያ መንገድ የጦርጣሬ አይን አይገርፈውም፤ ብዙ ሰዎች ስለሚመላለሱ ከባድ እንደገባ ጨው እዛው ቀልጦ ቀረ።

ግን ያ ሁሉ ጭንቀት በጣም ስለደከመው ከሞላ ጎደል መጓዝ ተሳው። አንጉቱ እስኪርስ ድረስ ሳብ አጠመቀው። ወደ ሌላ መንገድ እንደተሸጋገረም አንዱ አልፎ ሂያድ ጥሩ አድርገው ቀምቅመዋል፤ አይደል እንዴ? አለው።

የሚሰራውን መገንዘብ አቃተው። ዝውን በቀጠለ ቁጥር የጠመውን ሁሉ የማስታወስ አቅሙ ቀነሰ። ይህንና፤ አሁን ከተያያዘው መንገድ ላይ እንደደረሰ የነበሩት መንገደኞች ጥቂት በመሆናቸው አይን ውስጥ እግባቤ የሚል ፍርሀት በድንገት ያዘው፤ ወደጠባብ መንገድ ለመመለስ ከጀለ። በማንኛውም ጊዜ ተዘልፍልፍ የሚወድቅ ቢመስለውም እንኳ እንደምንም ርዝማኔ ባለው በተለየ አቅጣጫ ተዝ፤ ከቤቱ ግቢ ደረሰ።

የቤቱን ግቢ እንዳለፈ ሃሳቡ ክፉኛ ተዘበራርቶበት ነበር፤ ስለመጥረቢያው ያስታወሰው ከደረጃው እንደደረሰ ነበር። ሰው ሳያየው መጥረቢያውን ከቦታው የመመለስ ክፍተኛ ስራ ይጠብቀው ነበር። መጥረቢያውን መመለስ ቀርቶ ከሆነ ቤት ደጃፍ ላይ አስቀምጦ መገላገሉ ይሻላል የሚለው የቀድሞ ሀሳቡ ከእንግዲህ ሊዋጥለት አልቻለም።

ሁሉም ነገር ግን ያለአንዳች እንቅፋት ተከናወነ። የዘበኛው ቤት በር በቀልፍ ሳይሆን እንዲሁ የተዘጋ ስልክር ዘበኛው ከቤት እንደሚገኝ ይገመታል። ይህንና፤ ነገሮችን የማሰላስል ችሎታውን ስላሳ ወደ ዘበኛው ቤት ዘው ብሎ ገባ። ዘበኛው ምን እንደሚፈልግ ቢጠይቀው እንኳን መጥረቢያውን ዝም ብሎ ይሰጠው ነበር። አሁንም ቢሆን ግን ዘበኛው ከቤት ከዚያ በኋላ ማንንም ሳያገኝና ማንንም ሳያየው ከቤቱ ደረሰ። ቤቱን ያከራየችው ባልቱት በሯን ዘግታ ነበር። ወደ ክፍሉ እንደገባ ልብሱን ሳያወልቅ ከሰፋው ላይ እንዳለ ተዘረጋ። እንቅልፍ ሳይወስደው እንደሰመመን አደረገው። በዛች ቅጽበት የሆነ ሰው ወደክፍሉ ቢገባ እየጮኸ መፈርጠጡ አይቀርም ነበር። የተለያዩ ሀሳቦች በጭንቅላቱ ተመላለሱ፤ ታዲያ የቱንም ያህል ቢሞክር በአንዳቸውም ላይ አእምሮውን ማጎጣጠር አቃተው።...

*ብላት የሚለው ቃል ራሳያውያን የቀጣ ስሜታቸውን ለመግለፅ ጣልቃ እያሰዙ የሚጠቀሙበት ሲሆን በእንግሊዝኛም ሆነ በአማርኛ አቻ ትርጉሙን ለማግኘት የሚያዳግት ፀያፍ ቃል ነው። [ከተርጓሚዎቹ]

በእንደዚያ አይነት ሁኔታ ለረጅም ጊዜ ለጥ ብሎ ተኛ። አልፎ አልፎ እንደመንቃት ይልና ሰአቱ መርፈዱን ያስተውላል፤ ለመንሳት ግን አይደርፍም። በመጨረሻ ላይ ፀሐይ ቁልጭ ብላ መውጣቷን ተንዘበ። ግን እንቅልፍ እየተጫጫነው ፎቴው ላይ በጀርባው ተኝቷል። በየምሽቱ ከሰምንት ሰአት በኋላ በመሰከቱ በኩል ከመንገድ የሚሰማው ከፍተኛ ጨከት ነበር የቀሰቀሰው። 'ሰምንት' ሰአት አልፏል፤ ሰካራሞች ከመሸታ ቤት እየወጡ ነው ብሎ አሰበ። ከመቅፅበትም የሆነ ሰው ከፍቴው የጎተተው ይመስል ተነስቶ ቆመ። 'አሁን እውነት ሰምንት ሰአት አልፎ ነው?' እያለ ከፍቴው ላይ ተቀመጠ - ከዚያን በኋላ ነበር ሁሉም ነገር በእንዴ ፍንትው ብሎ የታየው።

በመጀመሪያ የሚያብድ መስሎት ነበር። ብርድ ብርድ አለው፤ ያ ግን ገና ሲተኛ ተሰምቶት የነበረው ትኩሳት ውጤት ነው። በአሁኑ ሰአት ከመቅፅበት በመንቀጥቀጡ ጥርሶቹ ተፋጨ፣ እጅና እግሮቹ ተዘለፈለፉ። በፍን ከፋቶ ማዳመጥ ጀመረ፤ የአካባቢው ሰው ሁሉ ተኝቶአል። ትናንት ማታ እንዴት ከቤቱ እንደደረሰ ሊገባው አልቻለም፤ በፍን መግጋት ረስቶ ልብሱንና ባርኔጣውን እንኳ ሳያወልቅ ከፍቴው ላይ ተዘርፎ ነበር። ባርኔጣው ከጭንቅላቱ ወርዶ ከትራሱ አጠገብ ወለል ላይ ወድቆ ነበር። ራሱንና በከፍሉ ውስጥ ያለውን ሁሉ ነገር በመገረም ተመለከተ። 'የሆነ ሰው መጥቶ ቢያይ ምን ይመስለዋል? ሰካራ እንዳደርኩ ይሞታል?' ከአለ በኋላ ወደመሰከቱ አመራ። በቂ ብርሃን ስለነበር ከእግር ጥፍፍ እስከራስ ፀጉሩ ድረስ ራሱን መገምገም ጀመረ። ልብሶቹን ቃኝ። የተራሹ ምልክቶች እንዳሉ በማለት አማተረ። ግን እንዲህ በቀላሉ የሚታወቅ አልነበረም። እየተንቀጠቀጠ ልብሶቹን ሁሉ አወላልቆ በጥንቃቄ ማየት ጀመረ። እያንዳንዱን ብጥርጥር አድርጎ ፈታተሽ፤ በራሱ ለመተማመን ስላልቻለ ፍተሻውን ሶስት ጊዜ ደጋገመ። ይሁንና ምንም የተረሳ ምልክት አልነበረም፤ የሰራው ጦርዝ ላይ ብቻ የረጋ ደም ይታያል። ሰንጠውን አንስቶ ያን ቦታ ቆርጦ ጣለው። ከአሮጊቷ ሳጥን ያገኛቸው ባርሳና እቃ በኪሱ ውስጥ መኖራቸውን በድንገት አስታወቀ። እስከዚያን ጊዜ ድረስ አውጥቶ መደበቅ አልታየውም፤ ልብሶቹን ሲፈትሽ እንኳን አላስታወሳቸውም፤ ምን ነኩት ይሆን?

ወዲያውኑ ከኪሱ አውጥቶ ጠረጴዛ ላይ መዘርገፍ ጀመረ። ከኪሱ ዝቅጠክ አድርጎ ከአወጣ በኋላ ከመለሉ አጠገብ የተላጠ የግድግዳ ወረቀት ወዳለበት ጥግ ወስዶ በአገኘው ቀዳዳ ውስጥ ሸነጠው። ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ ያባበጠውን የግድግዳ ጥግ እንደቁል እየተመለከተ 'ሁሉም ነገር' ከአዘርሳው ጭምር ተሰወረ!' በማለት ፈነደቀ። ከመቅፅበት ደግሞ በፍርሃት ተዋጠ። 'ወይ አምላኬ! ምን ነኩኛል? አልተሸሸም! እቃ የሚደበቀው እንዲህ አይደለም' ሲል ተስፋ በቆረጠ ስሜት አገረመረመ።

ገንዘብ እንጂ እነዚህ እቃዎች ይገጥሙኛል ብሎ ስላልጠበቀ በቅድሚያ የመሸሸረያ ቦታ አላዘጋጀም። 'አሁን ግን ምን ነው ያስደሰተኝ? እቃ የሚደበቀው እንደዚህ ነው? ማሰብ አቅቶኛል ማለት ነው' ብሎ አሰበ። ድክምክም ብሎ ከፍቴው ላይ ተቀመጠ፤ ወዲያውኑም ክፉኛ መንቀጥቀጥ ጀመረ። ከፍቴው አቅራቢያ ካለው ወንበር ላይ የተቀመጠውን እሮጌ የተማሪ ካፖርት በደመ ነፍስ አንስቶ ደረባና ሙቀት ተሰማው። የቅገት እንቅልፍ ወሰደው።

ከአምስት ደቂቃ በኋላ ግን ከቀጥጥር ውጭ ሆኖ ብድግ በማለት ወደልብሶቹ አመራ። 'ምንም ነገር ሳይሰራ እንዴት እተኛለሁ? ከካፖርቱ ውስጥ የተሰፋውን ገመድ አልተሰሁትም! እንዳለ ነው! እንዲህ አይነት ማስረጃ ተረባቢ ይታሰፋል!' ገመዱን ነትሎ ወዲያው ከጣጣጠሰ በኋላ ከትራቡ ስር ባሉት ጨርቆች ውስጥ ሸገጠው 'የተቀዳደዱ እራፊ ጨርቆች ጥርጣሬ ላይ አይጥሉም! እንዲያው ጉዳዩ!' አለ። በከፍሉ ውስጥ መሀል ለመሀል ቅዝብ ብሎ ቆሞ በወለሉ ላይ ያለውንና ዙሪያገባውን በጥንቃቄ በማማተር ያልተረሳ ነገር አለመኖሩን ለማረጋገጥ ሞክረ። ከአእምሮው ጀምሮ ሁሉም ነገር እንደዘዳው የመቆጠሩ ሁኔታ ከፉኛ አስቃየው። 'በእኔ ላይ የሚፈፀመው ቅጣት ቢጀመርስ? እዎ፣ የማይቀር ነው!' በእርግጥም ከካራው ጦርዝ የቀደደው እራፊ ለማንም በሚታይ ሁኔታ በገላጣ ቦታ ከወለሉ ላይ ወድቋል! ራሱን ሙሉ በሙሉ እንደሳተ እብድ 'ምን ነኩቶኝ ነው?' እያለ በድጋሚ ጮኹ።

እንግዳ የሆነ ሀሳብ፣ ማለትም ልብሶቹ ሁሉ በደም ተጨማልቀዋል፤ ብዙ የደም ነጠብጣቦች አሉ፤ አእምሮው ደብዝቦ በመዳከሙና በመሸበሩ ግን ማንም አያስተውላቸውም እያለ የሚያጠነጥን ሀሳብ በአእምሮው ተመላለሰ። . . . ወዲያውኑም ቦርሳው ደም ነኩቶ እንደዘበር አስታወሰ። 'በደም የራሳውን ቦርሳ በኪሲ ውስጥ አድርጌ ስለዘበር ኪሲ ላይ ደም መታየት አለበት!' ሲል ሳይዘገይ ኪሱን ፈተሽ - በርግጥም የደም ነጠብጣቦችና ምልክቶች አየ። 'በወቅቱ አስታውሼ ኪሲ ደም መንካቱን ከተገነዘብኩ አእምሮዬ ከእንደራሹ አልከዳኝም፤ አሁንም ማሰብ እችላለሁ ማለት ነው!' እያለ ከመተማመን ስሜት ጋር በደስታ ተነፈሰ። 'ችግሬ የትኩሳት ውጤት የሆነ ጊዜያዊ የአቅም ማጣት ነው፤ ጊዜያዊ የቅዠት እንቅልፍ ነው።' ብሎ አለበ። ከካራው የግራ ኪሰ ላይ ያለውን ጨርቅ በመሳ ቀደደ። በዚያን ቅጠት የወሐይ ጨረር ከግራ እግሩ ጫማ ላይ አረፈ። በተቀደደው ጫማ በኩል ብቅ ያለውን ጣት የሸፈነው የእግር ሹራብ የደም ነጠብጣቦች የሚታዩበት ይመስላል። ጫማውን አውልቆ ሲያይ በርግጥም በደም ተጨማልቋል። 'አሁን ምንድነው ማድረግ ያለብኝ? የእግር ሹራብን፣ የሰፊዬን ጦርዝና የኪሲን ጨርቅ እንዴት ነው የምገላገላቸው?'

ሁሉንም በእጁ ከጨበጠ በኋላ በከፍሉ ውስጥ መሀል ለመሀል ቆመ። 'በምድጃው ውስጥ ከትቼ ላቃጥላቸው? እንዴትስ ማቃጠል ይቻላል? ክብሪት እንኳን የለኝ። ወጣ ብዬ ወደአንዱ ቦታ ብወረውራቸው ይሻላል!' እያለ ተመልሶ ከፍቱው ተቀመጠ። 'ጊዜ ሳታባክን አሁኑኑ አድርግ!' የሚል ሀሳብ መጣለት። ያለበውን በማድረግ ፋንታ ግን ጭንቅላቱን ከትራቡ ላይ እንደገና አስደገፈ። እንደገና ከፉኛ መንቀጥቀጥ ጀመረ! እንደገና ካፖርቱን አንስቶ ደረበ። 'ጊዜ ሳላባክን አሁኑኑ መሄድ አለብኝ! ሁሉንም ነገር ወደ አንድ ቦታ በፍጥነት መጣል አለብኝ!' እያለ በእንቅልፍ ልቡ በተደጋጋሚ ለመሳሳት በመሞከሩ ብዙ አለበት። ለእያለ ጊዜያት ከፍቱው ዘሉ ለመሳሳት ሞክሮ አቃተው። በመጨረሻ ከእንቅልፉ እንዲነቃ ያደረገው የበሩ መንኳኳት ነበር።

'ጌታው፣ ከፊት! ቤኬይወት አለህ ወይስ ሞተህል? ሁልጊዜ እንደተኛህ ነው። ብዙ ቀናት ሆኖሃል እንደውሻ ስትተኛ! ልክ እንደውሻ! በቃ የዘወትር ባህሪህ ነው! ከፊት በሩን! አምስት ሰአት ሊሆን ነው!' እያለች ናስታስያ በሩን ቤጡጫ ደበደበች።

'ምናልባት ወጥቶ ይሆናል' የሚል የወንድ ድምፅ ተሰማው።

'ይሄም የዘበኛው ድምፅ ነው! ምን ፈልጎ ነው?' አለና ብድግ ብሎ ከፍቱው ላይ ተቀመጠ። የሀመም ስሜት እስከሚሰማው ድረስ ልቡ በፍጥነት መታ።

‘በሩን በሰንሰለት ማን እንዳያያዘው ለማወቅ እፈልጋለሁ። ቆልፎ መቀመጥ ጀመረ ልበል! እንዳይሰርቁት ፈርቶ ነው? ጌታው ከፈት! ተነስ!’ በማለት ናስታሲያ በንዴት ተናገረች።

‘ምንድነው የሚፈልጉት? ዘበኛው ለምን መጣ? ሁሉም ነገር ተደርሶታል ማለት ነው። ልክፈት ወይስ አልክፈት? የመጣው ይምጣ መክፈቱ ይሻላል።’ ሲል ደመደመና ትንሽ ቀና ብሎ ወደፊት በመንጠራራት የበሩን በሰንሰለት አሳቀቀ።

ከፍሉ በጣም ጠባብ ስለነበር ከመኝታው ሳይነሳ በሰንሰለቱን ለማውለቅ ቻለ።

በርግጥ ትክክል ነበር። ናስታሲያና ዘበኛው ቆመዋል።

ናስታሲያ በመገረም ተመለከተችው። ቃል ሳይተነፍስ በሰም የታሸገ ፖስታ የሰጠውን ዘበኛ ተስፋ በቆረጠ ቢታዘዝነት አይን ተመለከተ።

ፖስታውን እንደሰጠውም ‘ጌታው፣ ኮጢያ የተላከ መጥሪያ ነው’ አለው።

‘የምን ጣቢያ?’

‘የፖሊስ ጣቢያ ነዋ። ሊያነጋግሩህ ይፈልጋሉ።’

‘የምን ፖሊስ? ለምንድነው ሊያነጋግሩኝ የሚፈልጉት?’

‘ጌታው ለምን እንደሆነ አላውቅም። ሊያነጋግሩህ ስለሚፈልጉ ብትሄድ ይሻላል።’

ዘበኛው ከእግር ጥፍሩ እስከ ራስ ፀጉሩ ተመለከተው፤ ከፍሉን አማተረና ለመውጣት ሲል ፊቱን መለሰ።

ከራስኩልኒኮቭ ላይ አይኗን ያልነቀለችው ናስታሲያ ‘ጌታው በጣም ያመመህ ትመስጠህ’ አለች። ዘበኛው ትንሽ ዞር እንዳለ ‘ከትናንት ጀምሮ ትኩሳት አለበት ጥና አለቀቀውም’ ስትል ተናገረች።

ራስኩልኒኮቭ ምንም መልስ ሳይሰጥ ፖስታውን ሳይከፍት እንደያዘው እዛው ቆሞ ቀረ።

ናስታሲያ ከፎቱው ሊነሳ እንደሞከረ ተመልክታ በማዘን ‘መነሳት የለብህም። ከአመመህ ባትሄድ ይሻላል። የሚያስቸኩል ነገር የለም። በእጅህ ደግሞ ምንድነው የያዘው?’ አለችው።

እጁን ተመለከተ። የቆረጠውን የሰሪ ጠርዝ፣ የእግር ሽራቡንና ከኪሶ ላይ የቀደደውን ጨርቅ በቀኝ እጁ ይዞአል። የሚሰራውን ሳያውቅ ልቡን ነስቶት ከራስ ምታት ጋር እንደነቃ እነዚህን መኝታው ላይ ለስቀምጠላቸው የዘረፍ ግሳንግሶች በእጁ በብስቦ ከያዘ በኋላ እንደገና አሸለበ።

‘ወይ ፈጣሪ! የሰበሰበውን ግሳንግስ እስቲ ተመልከቱ! ወርቅ ያገኘ ይመስል ይዞት ይተኛል።’ እያለች ከት ብላ ሳቀች። ወዲያውኑም የክረምት ካፖርቱ ውስጥ ሸንጠና ትክ ብሎ ተመለከታት። በዚያን ወቅት በሚገባ ማሰብ ቢሳነውም የሚታሰር ቢሆን ኖሮ በእንዳህ አይነት መልኩ እንደማይቀርቡት ተገነዘበ። የፖሊስ ጣቢያው ጉዳይ ግን ግራ ሊጋባው።

‘እንድ ሰኒ ሻይ አትጠጣም? ከፊለግህ ሳምጣልህ፣ የተረፈ አለ።’

‘ይቅርብኝ! ብሄድ ይሻላል! አሁኑኑ እሄዳለሁ’ እያለ ተነሳ።

‘ደረጃውን መውረድ እንደሚያቅትህ እርግጠኛ ነኝ!’

‘እሄዳለሁ።’

‘እንዳሻህ።’

ዘበኛውን ተከትላ ወጣች። የሰበሰበውን ግላንግሰ በብርሃን ለማየት ሲል ቶሎ ብሎ ወደመስኮቱ አመራ። 'በርግጥ የደም ነጠብግብ በኖርበትም ሊያስተውሉት የሚችሉት አይደለም፤ በቆሻሻና በእድፍ ደብዝሃል። የጠረጠረ ሰው ካልሆነ በስተቀር አያስተውለውም። ናስታሲያ ከርቀት ምንም ልታስተውል አትችልም። እምላክ ይመስገን!' እየፈራ እየተባ ፖስታውን ከፍቶ ማንበብ ጀመረ። ለረጅም ጊዜ ከአነበበ በኋላ ምን እንደሆነ ተነክበ። በዚያኑ እለት በሶስት ሰአት ተኩል ከወረዳው ፖሊስ አዛዥ ቢሮ እንዲቀርብ ከፖሊስ ጣቢያ የተላከ ተራ መጥሪያ ነበር።

'ግን ምንድነው ጉዳዩ! ከፖሊስ ጋር የሚያገናኝ ምንም ነገር የለም! ለምን በዛሬው እለት ሆነ?' እያለ ግራ በመጋባትና በትክክል አሰበ። 'እምላክ ቶሎ ይገላገላል' ሲል ተነበርክኩ ፀሎት ሊያደርስ ነበር፤ ወዲያው ግን ሳቀ ቀደመው በፀሎቱ ሳይሆን በራሱ ሳቀ። በተደራፊ መለባበስ ጀመረ። 'ከተያዝቼም ተያዝቼ ነው! ምንም ልዩነት የለውም! የእግር ሹራብን ላድርግ?' እያለ አሳሳለ። 'የበለጠ በአባራ ስላሚቆሽሽ የደም ምልክቱ ደብዛው ይጠፋል።' ግን ገና ከማጥለቁ እየተንሸሸ አውልቆ ጣለው። ሌላ የሚያደርገው የእግር ሹራብ እንደሌለው ሲገነዘብ ደግሞ የጣለውን አንስቶ እንደገና አጠላቀና በድጋሚ ሳቀ። 'ይህ ሁሉ የልማድ ጉዳይ ነው! በአንፃራዊነት የሚታይ የቅርፅ ጉዳይ ነው።' የሚል አስተሳሰብ በድንጋጤ በተርበተበው አእምሮው ተመላለሰ። 'አንድ ጊዜ አጥልቆዋለሁ' ከአለ በኋላ ሳቀ በተሰፋ መቀረጥ ተተካ። 'ብርታቱ የለኝም' ሲል አሰበ። እግሮቹ ተንቀጠቀጡ፤ ተጨነቀ። ጭንቅላቱ ዞረ፤ ራስ ምታት አናወጣው። ደረጃውን መውረድ እንደተያያዘም ይሄ ዘዴ ነው! በዘዴ አግባብተው እንዳምን ሊያደርጉ ይፈልጋሉ' በማለት አሰበ። 'ለነገሩ ራሴን ስቻለሁና እንደምገባርቅ እርግጠኛ ነኝ።'

በዛ፣ ሳይ እቃዎቹን ሁሉ ግድግዳው ውስጥ እንደሸነጣቸው አስታወሰ። 'እኔ በሌለሁበት ከፍሉን ይፈትሹ ይሆናል' የሚል አስተሳሰብ መጣለትና ቆመ። ወዲያውኑ ግን የተሰፋ መቀረጥና የውድቀት ስሜት አሸንፈውት ሁሉንም ነገር ከአንገሉ አወጣና መንገዱን ቀጠለ።

'ቶሎ ብገላገል ምንኛ ደስ ባለኝ!'

በእነዚያ ሁሉ ቀናት ለጠብታ ያህል እንኳን ዝናብ ስላልወረደ ውጪው በጣም ይሞቅ ነበር። አባራው፣ ሽክላው፣ የተሰካ አሸዋና ሲሚንቶው አያድርስ የሚያሰኝ ነው፤ ከየሱቁና ከየመሸታ ቤቱ የሚወጣው ሽታ ይስረፋል፤ ሰካራዎች፣ የፊንገላንድ ሱቅ በደረቴዎችና እርግ ታክሲዎች በየሰርቻው ይታያሉ። ቀልጭ ያለው ፀሐይ በአይኑ ሳይ አብረቀረቀ፤ በፀሐይማ ቀን እያተኮሰው ወደመንገድ የሚወጣን ሰው የሚያመለክት ስሜት አደረበት-ራስ ምታት ያዘው።

ከመንገዱ መታጠፊያ ሳይ እንደደረሰ እየቀፈፈው ቤቱን ተመለከተና.. ወዲያውኑ ፊቱን አዞረ።

ወደፖሊስ ጣቢያው ሲቃረነው 'ከጠየቀኝ፤ ምናልባት እነግራችዋለሁ' ብሎ አሰበ።

የፖሊስ ጣቢያው ከመኖሪያ ቤቱ በሩብ ማደል ይርቃል። ወደአዲስ ሕንፃ አራተኛ ፎቅ የተዘወረው በቅርቡ ነው። ከረጅም ጊዜ በፊት በቀድሞው ፖሊስ ጣቢያ ውስጥ ለትንሽ ደቂቃ ቆይታ አድርጎ ነበር። ዋናውን በር አልፎ እንደሄደ በቀኝ በኩል ደረጃ ተመለከተ።

አንድ አርሶ አደር የባለቤትነት ማረጋገጫ ደብተር እንደያዘ ከደረጃው ይወርዳል። 'ጠባቂ ይመስለኛል' ፖሊስ ማዚያው ከዚህ መሆን አለበት? እያለ በዚያ መሆን አለመሆኑን ሳይጠይቅ ደረጃውን መውጣት ተያያዘ። ማንንም ምንም መጠየቅ አልፈለገም።

ከአራተኛ ፎቅ እንደደረሰ 'ወደውስጥ እዘልቃለሁ' ተንበርክኬ ሁሉንም እዘነክላለሁ' ብሎ አሰበ።

ደረጃው ጠባብና ረጅም ከመሆኑም በላይ በምግብ ፍርጉ ጨቅይቷል። በአራቱም ፎቆች ያሉት ወጥቢቶች ሙሉ ቀን ክፍታቸውን ስለሚውሉ ወጣቱ አይጣል ነው። የቤት ባለቤትነት ማረጋገጫ ደብተር የያዙ ጠባቂዎች ፖሊሶችና የተለያዩ ባለጉዳዮች ደረጃውን ይወጣሉ፤ ይወርዳሉ። የፖሊስ ማዚያው በር ከፍት ስለነበር ዘልቆ በመግባት ከኮሪድሩ ላይ ቆመ። አርሶ አደሮችም ከዚያው ቆመው ይጠብቃሉ። ኮሪድሩ ጠባብ ከመሆኑም በላይ በቅርቡ እድሳት ከተደረገባቸው ክፍሎች የሚወጣው የቀለምና የዘይት ሽታ ስፍራውን ከፋኛ አውዶታል። ትንሽ ከጠበቀ በኋላ ወደሚቀጥለው ክፍል ለመሄድ ወሰነ። ክፍሎቹ ጠባብ ከፍታቸው ዝቅተኛ ነበር። በአንቅርት ላይ ጆሮ ደግፍ እንዲሉ ያስተዋለው ሰው በማጣቱ በጣም ተናደደ። እንደአጋጣሚ ሆኖ በአለባበሳቸው ከእርሱ በትንሹ የሚሻሉ የመዝገብ ቤት ሰራተኞች በሁለተኛው ክፍል ውስጥ ተቀምጠው ይፅፋሉ። ወደእንደኛው ሰራተኛ ጠጋ ብሎ ቆመ።

'ምን ትፈልጋለህ?'

የፖሊስ ማዚያውን መጥሪያ አሳየው።

የመዝገብ ቤቱ ሰራተኛ መጥሪያውን እየተመለከተ 'ተማሪ ነህ?' ብሎ ጠየቀ።

'ተማሪ አበርክቱ።'

ሲበዛ ንፅህናውን ያልጠበቀ ደባሪ ሰራተኛ አባና 'ምንም ነገር ደንታ ስለማይሰጠው ከእርሱ ምንም ነገር ማግኘት አልችልም።' ብሎ አሰበ።

ቀጥሎ ወዳለው ክፍል ጣቱን እየቀሰረ 'ወደ መዝገብ ሹሙ ብትሄድ ይሻላል።' አለው።

በተራ አቀማመጥ አራተኛ ወደሆነው ክፍል አመራ፤ ክፍሉ ጠባብ ከመሆኑም በላይ በሌሎቹ ክፍሎች ካሉ ሰዎች በትንሹ ሻል ባለ ሁኔታ በለበሱ ሰዎች ተጨናንቋል። ከእነርሱ መካከል ሁለቱ ሴቶች ናቸው። ጭርቀስቀስ ያለችው አንደኛዋ ሴት ሀዘንተኛ ነች። ከመዝገብ ቤት ሹሙ ፊት ለፊት ተቀምጣ የሚላትን ትፅፋለች። ሌላዋ ሴት ደግሞ በጥሩ ሁኔታ ለብባለች። ብላል ቀይ በሆነው ፊቷ ላይ የማዲያት ምልክት የሚታይባት፤ ከደረጃ ላይ ነጠላ ነገር ጣል ያደረገች ወፍራምና የምትሰብ ሴት ነች። የምትጠበቀው ነገር ያላት ይመስል ከሌሎቹ ፈንጠር ብላ ቆማለች። ራስኮልኒክቭ የመጥሪያውን ወረቀት ለመዝገብ ሹሙ እንዳቀረበ ሹሙ በፍጥነት ተመለከተና 'ትንሽ ጠብቅ' ብሎት ከሀዘንተኛዋ ሴት ጋር ሰራውን ቀጠለ።

ራስኮልኒክቭ ነፍሱ ተመለሰችለት። 'በዚያ ጉዳይ አይደለም!' ቢል በማለቱ ቀስ በቀስ ሞራል እያገኘና እየተረጋጋ ሄደ።

'በትንሿ በማትረባ ነገርና በገዴለሽነት የተነሳ ሁሉንም ነገር ፍርጥርጥ ሳደርግ እችላለሁ! ንፁሕ አየር ስለሚያንስ ክፍሉ ያፍናል፤ በየደቂቃው ጭንቅላቱ ይዞራል፤ አእምሮዬ ይናወጣል።'

ከፋኛ ግራ የተጋባ ሠ ሰለው። ራሱን ለመቆጣጠር እንዳያዳግተው ሲጋት አደረበት። የሆነ ነገር ለማሰብና የተለየ ነገር ለማሰብ ሞክሮ አቃተው። የመዝገብ ሹሙ ቢመስጠውም ቅሉ ፊቱን አንብቦ ምን እንደሚያስብ ለመረዳትና ሐቅን ለመገንዘብ ጥረት አደረገ። ወደሀያ ሁለት አመት የሚጠጋው ወጣት ነው፤ ጠየም ብሎ ፊቱ የሚለዋወጥ ሲሆን ከእድሜው በላይ ያረጀ ይመስላል። የዘመኑን ፋሽን ጠብቆ ተሽቀርቅሯል፤ ከአናቱ ላይ ፀጉሩን ከፍሏል፤ በአለንጋ ጣቶቹ ላይ ከእንቁ የተሰሩ አያሌ ቀለበቶች አጥልቋል፤ በሰደሪያው ላይ የወርቅ ሰንሰለት አንጠልጥሏል። በዚያው ከአበረ ከአንድ የውጭ ዜጋ ጋር በፈረንሳይኛ ቋንቋ ጥቂት ቃላት በግሩም ሁኔታ ሲለዋወጥ ተደምጧል።

ብስል ቀይ ፊት ላላትና በተሻለ ሁኔታ ለለበሰችው፤ ከእጠገሏ ወንበር ቢኖርም ተቀመጪ ካልተባለች በስተቀር ላለመቀመጥ የወሰነች ለምትመስለው ሴት 'ሉዊሳ ኢሻናቭና፤ ለምን አይቀመጡም?' አላት እንደቀልድ።

የሐር ጨርቅ ከለበሰው ወንበር ላይ እየተቀመጠች 'ለመሰግናለሁ' በማለት በጀርመንኛ ቋንቋ መለሰች። ያሽበረቀው ውሃ ሰማያዊ ቀሚሏ እንደላስቲክ ፊኛ የወንበሩን ዙሪያ ከመከብብም አልፎ ከሞላ ጎደል የከፍሉን ግማሽ አልብሰታል። የጠረን ሽታ አበር። ሴትየዋ ግን በማፈራ ስሜትና በአጉል ሀፍረት ለማድበስበስ ብትሞክርም ግማሽ ክፍሉን በመያዝና ሽታው በማወዳ በሰጩት እንዳደረጋት በጉልህ ይታያል፤ ምቾት እንዳልተሰማት አያጠራጥርም።

የሐዘን ልብስ የለበሰችው ሴት ጉዳይዋን ጨርሳ እንደተነሳች አንድ የፖሊስ መኮንን እያወራና እየተወራጨ ወደከፍሉ ዝግ። ባርኔጣውን ከጠረጴዛው ላይ ወርውሮ ከወንበሩ ተቀመጠ። በግሩም ሁኔታ የለበሰችው ሴት መኮንኑን እንዳየች ከመቀመጫዋ ተነስታ በከፍተኛ ስሜት በርከክ ብላ ሰላምታ ሰጠች። መኮንኑ ግን ትኩረት አልሰጣትም፤ በእርሱ ፊት ለመቀመጥ ደግሞ አልደፈረችም። የቀድሞ የጦር ሰራዊት መቶ አለቃና የአሁኑ ረዳት ሹም አበር የገባው። ቀይ ሪዛ ኮግራና ከቀኝ ተንዝርግጓል፤ ሌሎቹ ገፅታዎቹ ምናልባት የብልግና ባህሪን ካልሆነ በስተቀር ምንም የሚያመለክቱት ነገር የላቸውም። በአስከፊ ሁኔታ ቢሰብስቡ አቋቋሙ ከልብሱ ጋር የማይመጥነውን ራስኮልኒኮቭን በቁጣ አይን ተመለከተው። በአፅፋው ደግሞ ራስኮልኒኮቭ ሰላፊጠጠበት ሹሙ ተበላጪ።

እንዲህ አይነት ባዛኔ ያፈጠጠውን አይኑን ባለመንቀሉ እየተገረመ 'ምንድነው የምትፈልገው?' ብሎ ጮኸበት።

'ወደዚህ እንድመጣ ተጠይቄ አበር - መጥሪያ ደርሰኛል' ሲል ራስኮልኒኮቭ በፍጥነት መለሰ።

የመዝገብ ቤቱ ሹም የያዘውን መዝገብ በመተው ቀና ብሎ 'በለምትመልሰው የተማሪ ገንዘብ ነው፤ እየውልህ እያለ ለራስኮልኒኮቭ ሰነድ ወረወረለትና 'አንብበው' አለው።

'የምን ገንዘብ ነው? ግን እኮ ያ የማውቀው ጉዳይ አይደለም!' ሲል ከአሰብ በኋላ ከፍተኛ የደስታ ስሜት ወረረው። እናም፤ የሚያስጨንቀው ነገር አልነበረም፤

ረዳት ሹሙ በሆነ ምክንያት በሰጩት ብሎ 'በሰንት ሰአት አበር እንድትመጣ የተጠየቅኸው? በሰላት ሰአት እንድትመጣ ተነግርህል፤ አሁን ግን ስድስት ሰአት ሊሆን ነው!' ሲል ጮኸበት።

ራስኩልኒክቭም በተራው በመበላጨት 'ይቅርታ፤ መጥሪያው የደረሰኝ ኩብ ሰአት በፊት ነው። የሕመምና የትኩሳት ስሜት እያለብኝ መምጣቴ ራሱ በቂ አይደለም ወይ?' እያለ በጎሳ ድምፅ መለሰ።

'ባትጮህብኝ ደስ ይላኛል!'

'እኔ አልጮህኩም። በገገታ ነው የምናገረው። የሚጮሁብኝ እርስዎ ነዎት። ተማሪ ነኝ፤ ማንም እንዲጮህብኝ አልፈቅድም።'

ረዳት ሹሙ መጀመሪያ ላይ ከንዴት ብዛት ምላሱ ተሳሰረ። ወዲያውኑም ተነስቶ ቆመ።

'ምላሴን ሰብስብ! ይህ የመንግስት ቢሮ ነው! ብልግና ይቅር!'

'እርስዎም የተቀመጡት ከመንግስት ቢሮ ነው፤ መጮህ ብቻ ሳይሆን ሲጋራም ያጨሰብኛል። ይህ ደግሞ እኛን ከመጤፍ አለመቁጠርምን የሚያሳይ ነው።' በማለት ራስኩልኒክቭ በጎሳ ድምፅ ከተናገረ በኋላ የደሲታ ስሜት አሞቀው።

የመዝገብ ቤት ሹሙ ፈገግታ እያሳየ ተመለከታቸው። ብስጩው ረዳት ሹም ገራ ተጋባ።

'ይሄ የአንተ ጉዳይ አይደለም። ስለእኔም የምታውቀውን በፅሁፍ መልሰልን። አሳየው እባክህ እያለ ወደመዝገብ ሹሙ በማመልከት በጨኸት ተናገረ።

'ጉዳዩ ስለ ምንድነው?' ሲል የመዝገብ ሹሙን ጠየቀ።

'መጥሪያው ገንዘብ እንድትከፍል የሚጠይቅ ነው። ወይ አሁኑን ትከፍላለህ ወይም ደግሞ በተወሰነ ቀንና ጊዜ ለመከፈል ቃል ትገባለህ፤ ሆኖም እስከምትከፍል ድረስ ከከተማው ላለመውጣት፤ ገብረትህን ላለመሸጥና ላለማሸሽ መተማመኛ ትፈርማለህ' አለው።

'ግን እኮ የተበደርኩት ገንዘብ የለም!'

'ይሄ እኛን አይመለከትም። እኛ የምናውቀው የግብር ተማኝ የነበረው ባሏ ለሞተባት ሴት መቶ ሃምሳ ሩብል ለመከፈል ከዘጠኝ ወር በፊት ቃል የጣህበት ሕጋዊ ሰነድ እንደደረሰና እርሷም የመንግስት ሰራተኛ የነበረው ቼባሮቭ በሰነዱ እንዲጠቀም ማስተላለፏን ነው። መጥሪያውን ያወጣኑ ይህን ገንዘብ እንድትከፍል ነው።'

'እርሷ እኮ ቤት ያከራዋችኝ ሴት ነች!'

'ቤት ብታከራይህ ታዲያ ምንድነው?'

የመዝገብ ሹሙ በሀዘኒታ ፈገግ እያለና ለመጀመሪያ ጊዜ ችግር የገጠመው ሰው በማግኘቱ የተወሰነ የድል አድራጊነት ስሜት እየተሰማው ተመለከተው። መጥሪያ ለመስጠት ምን እስጩነቀው? አሁን ይህ የሚያሳስብ ሆኖ ነው? እያዘበኑ እያዳመጡ ጥያቄዎችን እየመለሰና ለራሱም እየጠየቀ ቆመ። ይሄን ሁሉ የሚያደርገው ግን አሰላሰሉ ሳይሆን በሜካኒካዊ መንገድ ነበር። የደህንነት ስሜት፤ እእምሮውን ሲያስጨንቀው ከነበረው እደጋ የመዳን ስሜት በሰራ አገላት ተሰራጨ፤ ስለወደፊቱ ደንታ አልነበረውም፤ ከምን ሁኔታ ላይ እንደሚገኝ ለመተንተን አልሞከረም፤ ወደፊት የሚገጥሙትን ችግሮችና አደጋዎች እንዴት እንደሚወጣቸው ወይም እንደሚያስቀራቸው ለማሰላሰል አልተጨነቀም፤ በሚያጠራጥሩ ሁኔታዎች ወይም ጥያቄዎች አልተረበሸም። በሆዱም ፈነጨ። በዚያኑ ወቅት ግን፤ በቢሮው ውስጥ ድንገተኛ ነገር የመብረቅ ያህል ወረደ። የተናቀ የመሰለው ረዳት ሹም የኅደፈ ስሙን

ለማደስ በማሰብ ከመጣ ጊዜ ጀምሮ የጅል ፈጥታ እያሳየች ትመለከተው በነበረችው ሽቅርቅር ሴት ላይ የጭቃ ጅራትን አወረደባት።

‘አንቺ ኮሚረት ትናንት ማታ ከቤትሽ ምን ነበር? አሁንም የሚያሳፍር ድርጊት ትፈፀሃለሽ? አሁንም መንደሩ በአንቺ ሰዎች ይረበኛል? ግብዝና ስነሩ አያቆምም? ዙዝጥያ ለመውረድ ፈለግሽ? እንደዚህ መቀጠል አትችይም ብዬ ስንት ጊዜ ነው ያስጠነቀቅሁሽ? አሁንም አሳረፍሽ!’ እያለ ጮኸባት።

ራብኮልኒኮቭ በጣም በመደነቀ የያዘው ወረቀት ከእጁ ወደቀ፤ ብልግና በተቀላቀለበት ሁኔታ የተሰደበችውን ሽቅርቅር ሴት ትክ ብሎ ተመለከተ። ወዲያውኑ ግን ጉዳዩን ተገንዝቦ ነገሩ ሁሉ ያሰገርመው ጀመር። ከመግረምም አልፎ አሳቀው።

ረዳት ሹሙ አንዴ ስሜት ውስጥ ከገባ ቶሎ እንደማይመለስ ከልምድ አሳምሮ የሚያውቀው የመዝገብ ቤት ሹም መናገር ከጀመረ በኋላ አቋርጦ አመቺ ጊዜ እስኪገጥመው ጠበቀ።

የተወረወረባት መብረቅ ሽቅርቅርን ሴት ከፉኛ አንቀጠቀጣት፤ ስድቱ እየጠነከረ በሄደ ቀጥሮ ግን በሚያሰገርም ሁኔታ እያማረባት ሂደት፤ ፈጥታውም ፈካ። የአካባቢረቻቸው እግሮቿን ያለማቋረጥ እያፈራረቀች አስተያየቷን ለመሰንዘር በጉጉት ስትጠብቅ ቆይታ እድሉን አገኘች።

ከፍተኛ የጀርመን ቅላሂ ባልተለየው እንደበቷ እንዲህ ስትል አሻግረዋል፡- ‘ሹሙ ሻምባል! ቤቴ ውስጥ ጫጫታም ሆነ ድብድብ አልፈልግም። ጠብ የሚባል ነገር አልፈልግም። እነርሱ ግን ጥንብዝብዝ ብለው ሰክረው ይመጣሉ፤ የእኔ ጥፋት አይደለም፤ ያለኝ የተከበረ ቤት ነው፤ እኔ ጠብ የሚባል ነገር አልወድም። ግን በጣም ጠጥተው ይመጣሉ፤ ከሙሉ በኋላም ሌላ ሶስት ጠርሙስ ያሳሉ፤ ከዚያ የዳንኪራና የፒያኖ ጨዋታ ይጀምራሉ፤ በተከበረ ቤት ውስጥ እንዲህ ማድረግ ጥሩ አይደለም፤ ከአንድ ጨዋ ሰው አይጠበቅም። እራታቸውን እያቀላጡ በቡጢ ይደባደባሉ፤ እኔን በጥፊ ይጠፈጥፋሉ፤ ከመካከላቸው አንደኛው በጋዜጣ ላይ ስምሽን ነው የማጠፋው እያለ አስገድዶ ገንዘብ ይወስድብኛል...’

‘ጋዜጠኛ ነው እንዴ?’

‘አዎ፤ ሻምባል። በተከበረ ቤት ውስጥ የሚጠጣ ባለጌ ደንበኛ ነው።’

‘እሿ ይሁን! እኔ ግን ነግሬሽ አልነበር ወይ?’

የመዝገብ ቤት ሹሙ መናገር ሲጀምር ሲል የፖሊስ ጣቢያው ረዳት ሹም ስለተመለከተው ጭንቅላቱን ነቀነቀ።

‘የማስጠነቅቅሽ ለመጨረሻ ጊዜ ነው። ከእንግዲህ በቤትሽ ውስጥ ረብሻ ቢፈጠር ዙዝጥያ ነው የምትወርጂው። ትሰሚኛለሽ? ጋዜጠኛው እያስፈራራ ገንዘብ ወሰደብሽ? ጋዜጠኞች እንዲህ አይነት ሰዎች ናቸው ማለት ነው!’ እያለ ረዳት ሹሙ ከተናገረ በኋላ ራብኮልኒኮቭን በቅሬታ አይን ተመልክቶ መደበኛውን ቀጠለ። ‘ከትናንት በስተቀር በአንድ መሽታ ቤት ውስጥ ተመሳሳይ ሁኔታ አጋጥማል። ራቱን በፊት ሂሳብ አልከፍል ያለው አንዱ የዚህ ብጤ በጋዜጣው ላይ እፅፍባችኋለሁ እያለ አስፈራራ። ባለፈው ሳምንት ደግሞ ሌላው ጋዜጠኛ በመርከብ ዝክ ላይ የነበሩትን የሀገረ ገዢውን ሚስት ከሰፈረችው ሙሉ ለሙሉ ሰደባ። ባለፈው ሰዎንም ሌላ ጋዜጠኛ እንዲሁ ከኪክ ቤት ተባረረ። ጋዜጠኞች፤ ደራሲዎች፤ የሰነጥብ ሰዎችና ተማሪዎች እንደነዚህ አይነት ሰዎች ናቸው። አንቺን በተመለከተ ግን

ጨርሻለሁ፤ መሄድ ትችላለሽ፤ እኔ ራሴ ወደቤትሽ መጥቼ ሁኔታውን አያለሁ - በተረፈ ግን ብታስቢበት ይሻላል፤ ተረዳሽን አይደል?

ለዊሳ ኢሻኖሽና ከቡና እስከምትደርስ በግራና በቀኝ ትህትና በተላበሰ ሁኔታ እጅ ነሳች፤ ከበራቱ ላይም የፈካ ፊት ካለው ጢማምና መልክ መልካም የፖሊስ መኮንን ጋር ተግባርተዋል፡፡ በውጭው የወረዳው የፖሊስ አዛዥ ነበር፡፡ ለዊሳ ኢሻኖሽና መሬት እስክትነካ ድረስ እጅ ነስታ በፍጥነት ከጢሮው ወጣች፡፡

አዛዥ በወዳጅነት መንፈስ 'አሁንም ጨካኝነት፤ አሁንም መብረቅ፤ አሁንም ነጎድጓድ፤ አሁንም ማእበል፤ አሁንም ብስጭትና ንዴት፤ ታች ድረስ ይሰማል' አለ፡፡

ረዳት ሹሙ 'በርግጥ ይሰማል'፤ እያለ ቆንጥ ባልተለየው አካሄድ ወደሌላ ጠረጴዛ ከሄደ በኋላ 'እዚህ የቆመው የቀድሞ የዩኒቨርሲቲ ተማሪ ነው፡፡ እዳውን አይከፍልም፤ መተማመኛ ይፈርማል፤ ቤቱን ለመልቀቅ አሻፈረኝ ብሏል፤ ያለማቋረጥ ስምታ ይቀርብበታል፤ እርሱ ግን ከፊቱ ሲጋራ ስላጨሰኩ ይተቻል፤ አጭብርባሪ ነው፤ እስቲ ከእነአለባበሱ ጭምር ይመልከቱት!' አለ፡፡

የወረዳው ፖሊስ አዛዥ ትህትናን በተላበሰ ሁኔታ ራስኩልኒኮቭን እንዲህ አለው፡- 'ወዳጄ ድህነት ወንጀል አይደለም፤ እርሱ ግን እንደባራድ በአንድ ጊዜ ይንግጣል፤ ያበላጩው ነገር እንዳለ እንምታለሁ፡፡ አንተ ራሱህ በትብላጭ ራስህን መቆጣጠር የሚያዳግትህ ይመስለኛል፡፡ ምንም አትቀምም፤ ረዳት ሹሙ እንደባራድ ከመጮሁ በስተቀር ግሩም ሰው ነው፤ ይንግጣል፤ በሰሜት ውስጥ ገብቶ ይቃጠልና ያበቃለታል፤ ልቡ ንፁህ ነው፤ በመደበኛ ክፍሉ ውስጥ መቶ አለቃ ባሩድ የሚል የቅፅል ስም ተሰጥቶት ነበር...'፡፡

ረዳት ሹሙ ብስጭቱ ያልለቀቀው ቢሆንም ስላጥካሽት ተደስቶ 'ግሩም የጦር ክፍል ነበር!' ሲል ተናገረ፡፡

ራስኩልኒኮቭ ሊያስደስታቸው የሚችል የሆነ ነገር ማለት እንዳለበት ተሰማው፡፡

'እስቲ ፈጣሪ ያሳይዎት ሻምበል፡፡ እኔ የምገኝበት ሁኔታን ለመረዳት እባክዎ ይሞክሩ፡፡ በንግግሪ አስቀድሜዎ ከሆነ በእኔ በኩል ይቅርታ ለመጠየቅ ዝግጁ ነኝ፡፡ ድሃ ተማሪ ነኝ፤ ጤና የለኝም፤ ድካሙን አድቆኛል፡፡ በእሁኑ ጊዜ ደግሞ ራሴን ለማኖር ስላልቻልኩ ትምህርቴን አቋርጫለሁ፡፡ በቅርቡ ገንዘብ ይኖረኛል፡፡ ገጠር ያሉት እናትና እህቴ ገንዘብ ሲልኩልኝ እዳዬን እከፍላለሁ፡፡ ቤት ያከራየችኝ ቤት ደግ ነች፡፡ የተበላጩችብኝ ትምህርቴን በማቋረጤና ባለፉት አራት ወራት ኪራይ ባለመከፈሌ ነው፤ በዚህም የተነሳ ምግብን ሁሉ መላክ ትታለች...ጉዳዩ ምን እንደሆነ አልገባኝም፡፡ አሁን ደግሞ ለመከፈሌ መተማመኛ እንድፈርም ትጠይቃለች፤ ይከፍለኛል ብዛ ግን እንዴት ትጠብቃለች? እስቲ እርስዎ ራስዎ ይፍረዱት!'፡፡

'ይህ እኛን አይመለከትም' ሲል የመዝገብ ቤት ሹሙ አገረመረመ፡፡

ራስኩልኒኮቭ ወደመዝገብ ቤት ሹሙ ሳይሆን ወደአዛዥ፤ እንዲሁም ለይሰሙላ ወረቀት ወደሚያገላብጠውና ቅር በመሰኘቱ አስተውሎት ወደነፈገው ረዳት ሹሙ እያመለከተ መናገሩን እንዲህ በማለት ቀጠለ፡- 'የመዝገብ ቤት ሹሙ የሚለው ትክክል ቢሆንም ሁኔታውን እኔም ልግለፀው፡፡ ቤቱን ተከራይቼ መኖር የጀመርኩት ከገጠር ከመጣሁ ጊዜ አንስቶ ነው፤ ሶስት አመት አልፎኛል፡፡ ሁሉንም ፍርጥርጥ አድርጌ ላውጋችኩ፡፡ ገና ከመነሻው ልጄን ላገብ ቃል ገብቼ ነበር፡፡ በቃል ደረጃ እንጂ የገባሁት ግዴታ አልነበረም፡፡ ልጃገረድ

ስለነበረች ወደድኳት፡ ፍቅር ግን አልያዘችም፡ ቤቱን ያከራየችና ሴት ገንዘብ እንደምትሰጠች ብትነግራችም ወጣት ሰለጠርኩ ያ ሕይወቱ አልሰከም! ግደለሽ ነበርኩ።

‘የግል ሕይወትህ ዝርዝር ሁኔታዎች እኛን አይመለከቱንም፡ ለመስማትም ጊዜ የለንም።’ በማለት ረዳት ሹሙ እየተከራራና ብልግና ባልተለየው ሁኔታ ራስኩልኒኩሽን አቋረጠው። ራስኩልኒኩሽ በድንገት መናገር ቢያዳግተውም እንዲህ ሲል ቀጠለ፡-

‘ነገሩ ሁሉ እንዴት እንደዘበር ትንሽ ሳጫውታችሁ፡ በእኔ በኩል ምናልባትም አስፈላጊ አይደለም ባላችሁት እስማማለሁ። ይሁንና፡ ከአንድ አመት በፊት ልጅቷ በታይፊስ በሽታ ሞተች፡ እኔም እንደበፊቱ ሁሉ በተከራይነቴ ቀጠልኩ። ቤት ያከራየችና ባልቴት ወደአሁኑ ቤቷ ስትዞር የእኔ እዳ ነው ብላ ለገመተችው ለ150 ሩብል መተማመኛ እንድሰጣት ወዳጅነት ባልተለየው ሁኔታ ጠየቀችኝ። ይሄን መተማመኛ እንዳገኘች የፈለጉትን ያህል አንዳንድ ነገሮችን በብድር እንደምትሰጠኝና እኔ እራሴ እስከምከፍላት ድረስ በመተማመኛው ጭራሽ እንደማትጠቀም ነግራኛለች። ትምህርቱን ሳቋርጥና የምበላው ሳጣ ግን በእኔ ላይ መጥሪያ አወጣች።...ታዲያ ይሄን ምን አለዋለሁ?’

ረዳት ሹሙ ‘እነዚህ ስሜት የሚነኩ ዝርዝር ነገሮች እኛን ከቶ አይመለከቱም። እኛ ከአንተ የምንፈልገው የፅሁፍ መተማመኛ እንድትሰጠን ነው። በፍቅር መጠመድህም ሆነ ያልነቸው አሳዞች ነገሮች ለእኛ አግባብነት የላቸውም።’ በማለት ትህትና በጎደለው ሁኔታ አቋረጠው።

ዋናው አዛዥ ከመቀመጫው ሆኖ በቀላጢዎች ላይ እየፈረመ ‘የእኔ ወንድም፣ ይሄ እንኳን ትንሽ የሚከብድ ነው።’ ሲል አገረመረመ። ከሞላ ጎደልም ሀፍረት ተሰማው።

የመዝገብ ቤት ሹሙ ‘እባክህ ዓፍ’ አለ።

ራስኩልኒኩሽም ‘ምንድነው የምፅፈው?’ ሲል ጨዋነት በጎደለው መልክ ጠየቀ።

‘እኔ እየነገርኩህ ትፅፋለህ።’

የህዘቤ ያህል ከተናገረ በኋላ የመዝገብ ቤት ሹሙ ለእርሱ ያሳየው ዝንባሌ ቅር የሚያሰኝና ሀሳፊነት የጎደለው መስሎ ታየው፤ ወዲያውኑ ከአንድ ደቂቃ ባክሰ ጊዜ ውስጥ ማንም ለሚናገረው ቁብ ያለመስጠት ስሜት አደረበት። ሁኔታውን በጥሞና ቢያስተውለው ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት እንደዚህ ለማነጋገርና ለማሳመን በቅቶ ቢሆን ኖሮ ምንኛ በተደነቀ። አሁን ይህ ስሜት ከየት መጣ? በዚህ ክፍል ውስጥ ያሉት በፖሊሶች ፋንታ ምርጥ ንደኞቹ ቢሆኑ ኖሮ በልቡ የባደነት ስሜት ያድርና አንድም በጎ ቃል ባልተነፈሰ ነበር። በድንገት የተገዘበው አስከፊ የባቸኝነትና የመገለል ስሜት አሸነፈው። ከረዳት ሹሙ ፊት ያሳየው ስሜት ወይም ደግሞ ረዳት ሹሙ በርሱ ላይ ያገኘው የበላይነት አልነበረም የመከፋት ባህሪን ያሳደሩበት። በአሁኑ ሁኔታ የእርሱ ድጋፍ ማጣት፤ የፖሊስ መኮንኖችና የጀርመናዊ ሲቶቹ አላማ፤ የመጥሪያውና የፖሊስ ጣቢያው ሁኔታ፤ ወዘተ...አሳስጨነቀትም! በዚያን ወቅት ተቃጥሎ እንዲሞት ቢፈረደበት እንኳን ጉዳዩ አልነበረም፤ የፍርዱን ውሳኔ እንኳን ባላዳመጠም ነበር። አዲሱ ቅፅበታዊ የሆነ ያልተለመደ ነገር፤ ከዚህ በፊት ደርሶበት የማያውቀው ነገር አሁን ገጠመው። ከአንድ ደቂቃ በፊት ከፖሊስ ጣቢያ የነበሩትን ሰዎች ባነጋገረበት ሁኔታ በድጋሚ እንደማያነጋግራቸው፤ በዚያን ጊዜ እንኳን በፖሊስ መኮንኖች ፋንታ የራሱ ወንድሞችና እህቶች አነጋገረውት ቢሆን ኖሮ ቃል እንደማይተላለፋቸው ተሰማው። እንዲህ አይነት እንግዳና አስፈሪ ነገር ከዚህ በፊት ገጥሞት አያውቅም ነበር።

ከሁሉም አስከፊ የሚያደርገው ደግሞ የተቀናበረ ሀሳብ ሳይሆን በህዋሳት ውስጥ የሚሰራጭ ስሜት መሆኑ ነበር፤ ከዚህ ቀደም በሕይወቱ የማያውቀው ስሜት።

የመዝገብ ቤት ሹሙ የተለመዱን የማስፈራሪያ ቃላት እንዲፀፍ ይነግረው ጀመር-
አዳውን ለጊዜው መክፈል እንደማይችል፤ ወደፊት ለመክፈል ቃል እንደሚገባ፤ ከተማውን
እንደማይለቅ፤ ንብረቱን እንደማይሸጥ፤ እንደማያሸሽ፤ ወዘተ...

የመዝገብ ቤት ሹሙ ራስክሊትሽን በአትኩሮት ከተመለከተ በኋላ 'መጻፍ
አልቻልክም፤ ብእር መያዝ አቅፋህል፤ አሞሃል እንዴ?' አለው።

'ራሴን አያዞረኝ ነው-እባክህ ቀጥል!'

'ይሄው በቂ ነው-ፈርምበት።'

የመዝገብ ቤት ሹሙ የመተማመኛ ወረቀቱን ወሰደ ለለላ ሰው አስተላለፈ።

ራስክሊትሽ ብእሩን መልሶ ሰጠ፤ ተነስቶ ወደቤቱ በመሄድ ፋንታ ግን ከንጹን
ጠረጴዛው ላይ አድርጎ በሁለት እጆቹ ራሱን ያዘ። በምስማር ራሱን የተቸነከረ መሰለው።
ወዲያውኑም የሚገርም ሀሳብ ብልጭ አለበት። ተነስቶ ወደአዛዢ የመሄድ፤ ትናንት ምሽት
ሰለክበረው ሁኔታ የመግለፅ፤ ከዚያም አዛዢን ወደቤቱ በመውሰድ በጥግ በኩል ባለው ቀዳዳ
ውስጥ የሰማቸውን ነገሮች ሁሉ የማሳየት ሀሳብ መጣለት። በስሜት ከመፈንቀሉ ብዛት
እንዳሰበው ለመፈፀም ብድግ አለ። 'እንደገና ላስብበት ይሆን? አያስፈልገም፤ ሳያስቡ አድርጎ
መገላገል ነው!' እያለ አሰላለ። ወዲያውኑ ግን እግሩን የሸመቀቀው ይመስል ቆም ብሎ።
ዋናው አዋዥ ከረዱቱ ጋር በጋላ ስሜት ሲነጋገር የወጡትን ቃላት አዳመጠ።

'ገዳዩ ግልፅ ነው። ሁለቱም በነፃ ይለቁቃሉ። በመጀመሪያ ደረጃ ነገሩ ሁሉ እርስ
በርሱ ይቃረናል። እስቲ ይታይህ። ድርጊቱን የፈፀሙት እነርሱ ከሆኑ ዘበኛውን ፍለጋ ለምን
ሂዱ? በራሳቸው ላይ መረጃ ለመስጠት እንዴት ይሄዳሉ? ለብልጠት ብለው ያደረጉት ነው?
መቼም እንዲህ አይነት ብልጠት ሊኖር አይችልም! ሁለቱ ዘበኞችና አንዲት ባለስቅ
ፔስትርያቲቭ ከሚባል ተማሪ ጋር ዋናው በር ላይ ተገኝተው ነበር፤ ተማሪው ከበሩ ላይ
ከመለያየቱ በፊት ከሰባት ጓደኞቹ ጋር ነበር። ገና ከጓደኞቹ ጋር እያለ የሚከራይ ቤት ይኖር
እንደሆነ ዘበኛውን ጠይቋል። እንዲህ አይነት ነገር የመፈፀም ሀሳብ ቢኖረው ኖሮ ስለሚከራይ
ቤት ምን ያስጠይቀዋል? ኮችን በተመለከተ ከታች ከነበረው አንጥረኛ ጋር ለማሃሽ ሰአት
ቆይቶ ሁለት ሰአት ከሩብ ሲሆን ነው ወደአሮጊቷ የሄደው። እና እንግዲህ አመካከላቸው።'

'እነርሱ ያንኳኑ በነበረበት ጊዜ በሩ ዝግ ነበር፤ ከዘበኛው ጋር ከሰባት ደቂቃ በኋላ
ሲመለሱ ግን ከፍቱን አገኝው በማለት የሰጡትን እርስ በርሱ የሚቃረን ቃል እንዴት
ታዋዋለህ?'

'አየሁትብኩ እዚያ ላይ ነው! ገዳዩ ከጌት ነበር፤ በሩን በሰንሰለት ያያዘውም እርሱው
ነበር፤ ኮች ተጃጅሎ ወደ ዘበኛው ባይሄድ ኖሮ ከጌት እንዳለ ይይዙት ነበር። በዚህ መካከል
በደረጃው ቀልቀል ወርዶ አልፎአቸው ሂደዋል ማለት ነው። ከዚያ ቢቆይ ኖሮ ገዳዩ ሮጦ
በመውጣት በያዘው መጥረቢያ ያስቀረው እንደነበር ኮች እየተንገፈገፈ ያወራል። አምላክን
የማመስገኛ ልዩ ቀን በሩሲያ ቤተክርስቲያን ውስጥ እንዲኖር ይደረጋቂቁቁ!'

'ታዲያ ገዳዩን ማንም አላየውም?'

ከሰፍረው ሆኖ ውይይቱን ይሰማ የነበረው የመዝገብ ቤት ሹሙ 'እንዴት ሊያዩት
ይችላሉ? ቤቱ ራሱ የኖህ መርከብ ነው!' አለ።

ራስኮልኒኮቭ ባርኢጣውን አንስቶ ወደበሩ አቀና። ከበሩ ግን አልደረሰም።...ቆይቶ ቆይቶ ነፍሱ መለስ ሲልለት ክበረ አንድ የግይታወቅ ሰው ከቀኝ በኩል ደግፎት ከወንበር ላይ መቀመጡን ያጤነው ከግራ በኩል ደግሞ በቢጫ ፈሳሽ የተሞላ ቢጫ ብርሃኖቹ የያዘ ሰው ቆሟል። አዛዥ ከፊት ለፊቱ ቆሞ በጥሞና ይመለከተዋል። ከወንበሩ ተነሳ።

‘ምን ሆነህል? አሞህል እንዴ?’ ሲል አዛዥ ጠበቅ አድርጎ ጠየቀ።

የመዝገብ ቤት ሹሙ ወንበሩን እያመቻቸና ሰነዶቹን እያገለበጠ ‘ፈርማውን ለማስፈር እንኳን ብእር መያዝ አትቶት ነበር።’ ሲል ተናገረ።

ረዳት ሹሙም ከወንበሩ ሆኖ በወረቀቱ ላይ እያተኮረ ‘ከአመሙ ቆይቷል?’ እያለ የጎላ ድምፁን አሰማ። ህመምተኛው ህሊናውን እንደሳተ ሄዶ የደባበሰው ቢሆንም ነፍሱ መመለስ ሲጀምር ነበር ወደቦታው የተመለሰው።

‘ከትናንት አንስቶ ያመኛል።’ ሲል ራስኮልኒኮቭ መለሰ።

‘ትናንት ከጤትህ ወጥተህ ነበር?’

‘አዎ።’

‘እንደዚህ አሞህ?’

‘አዎን።’

‘በስንት ሰአት?’

‘ከምሽቱ ሁለት ሰአት።’

‘ወዴት ነበር የሄድኩው?’

‘ለሸርሸር’

ራስኮልኒኮቭ እንዲያም ገርጥቶ ያበሩ የነገሩ ጥቁር አይኖቹን ሳይሰብር ረዳት ሹሙ ለጠየቀው አጭር መልስ ሰጠ።

‘በእግሩ መቆም ተስኖት ትጠይቀዋለህ...’ አለ አዛዥ።

‘ምንም አይደል!’ ሲል ረዳት ሹሙ በልዩ ድምፅ ተናገረ።

አዛዥ ንግግሩን ሊቀጥል ነበር። ራስኮልኒኮቭን በአትኩሮት ይመለከት የነበረውን የመዝገብ ቤት ሹሙ እንዳያ ግን ከመናገር ታቀባ። ሁሉም ሰው ድምፁን አጠፋ። ያልተለመደ ሁኔታ ነበር።

ረዳት ሹሙ ‘ከእንግዲህ ጣቢያ አናቆይህም በማለት ለጉዳዩ እልባት ሰጠ።

ራስኮልኒኮቭ ከቢሮው ወጣ። የአዛዥ ድምፅ ከሌላው ጎልቶ ቢሰማውም ሁሉም ቢጋለ ሁኔታ ወዲያውኑ መናገር እንደጀመሩ ይሰማው ነበር። መንገዱን እንደተያያዘም ሙሉ በሙሉ ነፍሱ ተመለሰ።

‘አሰሳ? አሁኑ አሰሳ ይኖራል! አስቀያሚ ተምሾች ይጠረጥራሉ!’ እያለ ወደቤቱ ገሰገሰ። ወዲያውኑ ደግሞ ከራስ ፀጉሩ እስከ እግር ጥፍሩ ድረስ ተሸበረ።

‘ቤቴን በርብረውት ከሆነስ? አሁን ስመለስ ከቤት ባንኛቸውስ?’

ከቤቱ ደረሰ። እንደዚያው ትቶት እንደሄደ ጠበቀው። ማንም አልነበረም። ማንም አልደረሰበት። ናቢታሲያ እንኳን ያነሳችውም ሆነ የጣለችው ነገር አልነበረም። እነዚያን ሁሉ ነገሮች ግን እንዴት ቀዳዳው ውስጥ ይሸጉባቸዋል?

በፍጥነት ወደግድግዳው ጥግ ሄዶ እጁን በመስደድ ያስቀመጠውን ሁሉ ኃልጎሎ እያወጣ በኪሱ አጨቀ። ሁለት ትናንሽ የቀለበት መያዣዎች፣ አራት ትናንሽ የቆዳ በርሳዎች፣ ቢጋዜጣ ቀራጭ የተጠቀለለ ህብልና እንዲሁ ቢጋዜጣ የተጠቀለለ ሌላ ጌጥ - በጠቅላላው ስምንት ነገሮች አበሩ።

ሁሉንም በካፖርቱ በተለያዩ ኪሶችና በሱሪ ኪሶቹ ውስጥ እንዳይታዩ ለማድረግ እየሞከረ አጨቃቸው። ከዚያም በሩን ክፍሉን ትቶ ከቤቱ ወጣ።

በኃላ እርምጃ በፍጥነት ተጓዘ። ሰውነቱ ቢገልጽም አእምሮው ደህና ነበር። ያም ሆኖ ሰዎች የሚከተሉት፣ በማማሽ ወይም በሩብ ሰአት ውስጥ የመያዣ ትእዛዝ የሚወጣበት ስለመሰለው ፍርሀት ያዘው። ስለሆነም፣ የወንጀሉን ዳፋ በሙሉ በአስቸኳይ ማጥፋት አስፈላጊ ሆኖ አገኘው። ጉልበቱም ሆነ አእምሮው ጭራሽ ሳይዘዱት ማድረግ እንዳለበት ወሰነ።...ግን ወዴት ይሂድ?

ወዴት እንደሚሄድ ቀደም ብሎ አውቆታል። ‘የያዘውን እቃ በአቅራቢያው ወደሚገኘው በይ መጣል፣ ደብዛውም ይጠፋል፣ ሁሉም ነገር ያበቃል።’ በትናንትናው ምሽት አእምሮው ተረብሽ በአበረበት ጠቅት ተነስቶ ‘በፍጥነት ለመውጣትና ሁሉንም ነገር ጥሎ ለመገላገል’ በተደጋጋሚ መመከሩን አስታውሰ። ጥሎ መገላገል ግን እንዲህ ቀላል አልነበረም።

ከቦዩ በላይ በተዘረጋው መንገድ ላይ ማማሽ ሰአት ወይም ከዚያ በላይ ተጓዘ። ወደቦዩ ዳርቻ በደረሰ ቁጥር ሁኔታውን በጥንቃቄ መረመረ። ትናንሽ ጀልባዎች ተከልክለው ሲቶች አጠባ ሲይዙ፣ ወይም በአካባቢው ሰዎች ሲዘዋወሩ በማየቱ እቅዱን ከዳር ማድረስ አቃተው። ከዚህም በተጨማሪ በዳርቻው ዙሪያ የነበረ ሁሉ ሊመለከተው እንደሚችል ተገነዘበ። ወደዳርቻው በሚያደርሱ ደረጃዎች ወርዶ ቆም በማለት ወደቦዩ የሆነ ነገር ቢወረውር በጥርጣሬ መታየቱ አይቀርም። የሚወረውረው እቃ በመስጠም ፋንታ ቢንሳፈፍ ምን ይበጀዋል? በሰዎች አይን ውስጥ እንደሚገባ አያጠራጥርም። አላፊ አግዳሚው ሆነ ብሎ ያፈጠጠበት መሰለው። ‘ለምንድነው እንዲህ የሚያዩኝ? ወይስ ደግሞ ሳያዩኝ የሚያዩኝ እየመሰለኝ ነው?’ ብሎ ራሱን ጠየቀ።

ወዲያውኑም ወደኔሻ ወንዝ ብሄድ የተሻለ ነው የሚል ሁኔታ መጣለት። በዚያ አካባቢ ብዙ ሰው ስለማይኖር በቀላሉ ከእው አይን መሰወር ይቻላል። አመቺና ከቤቱም ራቅ ብሎ የሚገኝ ነው። ቢያንስ ለማማሽ ሰአት ያህል በዚህ እደገኛ የከተማ ክልል ውስጥ እየተጨነቀና እየተጠበበ መዘዋወሩ አንጎሉን መታወግ ተችቶ በሽብር ባህር ውስጥ ገብቶ ሳለ ወደቦዩ ወርውሮ ለመገላገል ቢወሰንም አሁን ግን ትርጉም የለሽ እቅዱን ከዳር ለማድረስ ከማማሽ ሰአት በላይ አጠፋ። ዝንጉ እየሆነ መሄዱ ቢሰማውም ከሰአት ጋር መርጥ አበረበት።

ወደኔሻ ወንዝ በመጓዝ ላይ እያለ ሌላ ሀሳብ መጣለት፡- ለምን ወደኔሻ? ለምን ወደወንዝ? ራቅ ወዳለ ስፍራ ሄዶ ምናልባትም ደን ውስጥ የሆነ ዛፍ ምልክት አድርጎ ምሶ መቅበር ሳይሻል አይቀርም ብሎ ገመተ። በዚያን ቅፅበት ይህ አይነት ስሜት ቢያድርበትም ቅሉ ሁሉንም ነገር አስተውሎ በሚያደብት ሁኔታ ውስጥ አልነበረም።

ራቅ ወዳለው ደን ሳይደርስ የሆነ ነገር አጋጠመው፡- በገዛው ላይ ከዋናው አደባባይ እንደደረሰ ከሁለት አቅጣጫ በማንብ የታጠረ ደጃፍ በድንገት ተመለከተ። በቀኝ በኩል፣ ከዋናው በር አጠገብ፣ ባለአራት ፎቅ የድንጋይ ቤት ተንጣሏል። በግራ በኩል፣ ከድንጋይ ቤቱ ትይዩና ከዋናው በር አቅራቢያ ርዝመቱ ሃያ ሜትር የሚደርስ የእንጨት አጥር አካሉ ወደ ግራ ይታጠፋል። በአጥር የተከለለ ትርኪ ምርኪው ሁሉ የሚቆለልበት ስፍራ ነበር። ከአጥሩ ጀርባ የአንድ ሙዶ ተግባር አካል እንደሆነ በጥልቀት የሚታይ አነስተኛ የድንጋይ ቤት ተመለከተ። የጋራሹ ስራ፣ የእንጨት ስራ ወይም ተመሳሳይ አገልግሎት የሚከፈልበት ቤት ሳይሆን አልቀረም። የፀውደ ተግባሩ ደጃፍ በተከሰከሰ ክስል ጠቀሯል። 'በዚህ ስፍራ ነው ጥሎ መገላገል! ሲል በድንገት አሰበ። በግቢው ሰው አለመኖሩን አስተውሎ ወደ ውስጥ ዘለቀ። ከዋናው በር አቅራቢያም ከአጥሩ አጠገብ ቆሻሻ የሚወርድበት የብረት አሸንዳ ወዲያውኑ ተመለከተ (ይህ አይነቱ አሸንዳ ላብ አደሮች፣ የታክሲ ሾፈሮች፣ ወዘተ... በሚገኙባቸው ቤቶች ውስጥ እዘውትሮ የሚያጋጥም ነው)። 'በዚህ ስፍራ አስነዋሪ ድርጊት አይፈጸምም' የሚል የጠመኔ ልሁፍ በቀልድ መልክ በአሸንዳው ላይ ሰፍሯል። ታዲያ አስነዋሪ ድርጊት ወደ ማይፊፀምበት ሄዶ መቆሙ እንዳትም አይነት ጥርጣሬ አያሳድርም። 'በዚህ ነው ወርውሬ መጥፋት ያለብኝ!'

እጁን ኪሶ ውስጥ ከቶ ዙሪያውን እንደገና ሲቃኝ በዋናው በርና በአሸንዳው መካከል ከሰስት ሜትር በማይበልጥ ርቀት ላይ ከማንሱ አቅራቢያ ሀምሳ ፓውንድ ያህል ክብደት ያለው ቋጥኝ ተመለከተ። ከማንሱ በስተጀርባ ብዙ ሰዎች የሚዘዋወሩበት መንገድ ስለሚገኝ የአልፎ ሂያዲን ኩቱ ከዚያ ሆኖ ማዳመጥ ቻለ። በግቢው ውስጥ ማንም የማያየው ቢሆንም መንገዱን ትቶ የሚመጣ ሰው ሳይጋጥመው ይጣደፍ ገባ።

ጎንበስ ብሎ ባለ በሌለ ሀይሉ ሁለቱንም እጆቹን ተጠቅሞ ቋጥኝን ከፈነቀለ በኋላ አነስተኛ ጉድጓድ ተመለከተ። ያለውን ሁሉ ከኪሶ አውጥቶ ወደዚያው ወረወረ። ከወረወራቸው እቃዎች መካከል በርሳው ከበላይ ሆኖ ይታያል። ከዚያም ቋጥኝን አንስቶ ከነበረበት ቦታ መለሰው። ቋጥኝ ምናልባት ትንሽ ከፍታ ከማግኘቱ በስተቀር ቦታውን አልቀቀም። በቋጥኝ ዙሪያ አፈር ከሰነሰ በኋላ ምንም ነገር እንዳይታወቅ ስፍራውን በእግሩ ተመታመነ።

ከዚያም ግቢውን ለቅቆ ወደአደባባዩ አቀና። ከቅርብ ጊዜ በፊት በፖሊስ ጣቢያ እንደጋጠመው ሁሉ ይህ ነው በማይባል የደስታ ስሜት ተጥለቀለቀ። 'የሁሉም ነገር ደብዛ ጠፋ! ያን ቋጥኝ ፈንቅሎ የሚያይ ማነው? ቤቱ ከተሰራሰበት ጊዜ አንስቶ የተጎለተ ቋጥኝ ነው። አሁንም ገና ያን ያህል ጊዜ ይላታል። ቢደርስበት እንኳን ማነው እኔን የሚጠረጥር? አቢቃለት! ምንም ፍንጭ የለም!' በሁኔታው ሳቀ። ደረቅ ሳቅ መሳቅ መጀመሩንና አደባባዩን ሲያቋርጥ ሁሉ ጥርስን አለመከደኑን ከዚያን በኋላም ሲያስታውሰው ቆይቷል። ከሁለት ቀናት በፊት ወጣቷን ልጃገረድ ወዳገኝበት አደባባይ ሲያቀና ግን ሳቁን በድንገት አቆመ። ሌላ ሀሳብ

መጣለት። ልጃገረጃ ከሄደች በኋላ ተቀምጦ ያሰላሰበትን አንዳማ ወንበር አልፎ መሄድ የተሳነው መሰለው። ሃያ ሳንቲም የተቀበለውን ፖሊስ ማግኘት አንገፈፈው። ገደል ይግባለሁ አለ።

በራሱ ሁኔታ እየተበሳጨ ዝቅድሞ ቀጠለ። አስተሳሰቡን ሁሉ በአንድ ነጥብ ዙሪያ ቋጨ። ያ ነጥብ አሲይ የሆነ ነጥብ ከመሆኑም ካለፉት ሁለት ወራት ወዲህ ለመጀመሪያ ጊዜ ያፋጠጠው ነጥብ እንደሆነ ተሰማው።

በከፍተኛ ቀጣ ሁሉም ነገር ገዢው ይግባለሁ አለ። ከተጀመረ ይጀመር! አዲሱ ሕይወት ገሰገሞ ይግባለሁ! አግላኪ ሁሉም ነገር ከንቱ ነው! አሁን በዛሬው እለት ምን ያህል ዋጋህ! ምን ያህል አሳፋሪ ተግባር ፈፀማችሁ! ያንን አስቀምጦ ረዳት ሹም ምን ያህል አሞክሽሁት! እርሱን ለማስደሰት ስል ምን ያህል ከአላማሹ አፈንገጥታለሁ! ያም ሆነ ይህ ሁሉም ነገር ፍሬ ከርስኪ ነው! እያሞክሽሁ ላለደስታቸው መመከር ይበላጫል! ያም ብቻ አይደለም።

ወዲያውኑም ከው ብሎ ቀረ። ራሱን የሚበጠብጥና ውሽጥንብር ውስጥ የሚከት አዲስና ያልተጠበቀ ተራ ጥያቄ ተደብስባል።

ይሄን ሁሉ በቀልነት ሳይሆን አውቀህ ያደረግኸው ከሆነ፤ በላቤንቅላትን ውስጥ የተወሰነ ሃሳብ ካለ፤ በርሳውን ከፍተህ ለማየት እንዴት አሳስብክም? በእጅህ ምን እንዳለ፤ ይሄን ስቃይ ለምን እንደተቀበልክ፤ እንዲህ አይነት ሆሃኖች፤ ርካሽና የፊሪ ወንጀል ሆነ ብለህ ለምን እንደፈፀምክ እንኳን አታውቅም? ገና ካላየህቸው ነገሮች ጋር ደባልቀህ በርሳውን የበይ ውሃ ውስጥ ለመጣል ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት ለምን ፈለግህ? ይህ ሁሉ ነገር እንዴት ሆነ?

የሆነው ግን ሆኖአል። ቀደም ሲል ያወቀው ነገር ስለሆነ ለእርሱ አዲስ ጥያቄ አይደለም። ባለፈው ምሽት ከወንዝ ሊጨምረው በወሰነ ጊዜ ሌላ አማራጭ የሌለ ይመስል ያለአንዳች ጥርጣሬ ውሳኔውን አስተላልፎ እንደነበር አስታወሰ። የወጣ ስቃዎችን አውጥቶ ሲሸጠዘዘ በነበረበት በትናንትናው እለት ድርጊቱን ለመፈፀም ወሰኖ እንደነበር ተገነዘበ።

ይህ የሆነው በጣም ስላመመኝ ነው። ራሴን ሲበዛ እያስጨነቅሁትና እያሰቃየሁት ነው። ምን እንደምሰራም አላውቅም። ትናንት፣ ከትናንት በስተቀር አሁን ድረስ እራሴን እያሰቃየሁት ነው። ግን የማይሻለኝ ከሆነስ? አምላኪ ምንኛ ተንሸገሽኩ! እያለ በትክክል አሰበ።

ዝቅድሞ ቀጠለ። ከሞባት የህሳብ ባህር በሆነ መንገድ ለመውጣት ክፉኝ ፈለገ። ምን ማድረግ እንዳለበት ወይም እንዴት መውጣት እንዳለበት ግን አላውቅም። አዲስ ሊቋቋመው የማይቻል ስሜት እየሰረጠበት ሄደ። ያየውን ሁሉ የመጥላት ስሜት፣ ሌላውን የመገዳት፣ የግትርነትና የጥላቻ ስሜት አደረበት። በመንገድ የሚያየውን ሰው፣ መልካቸውንና አካሄዳቸውን ሁሉ ጠላ። በአሁኑ ሰአት አንድ ሰው ቢኖረው ፊቱ ላይ ይተፋበታል ወይም በቤጢ ይቀምጥዋል።

ከኔቫ ወንዝ ዳርቻ፣ ከቫሲሎቭስኪ ክልል፣ ከድልድዩ አጠገብ ሲደርስ በድንገት ከው ብሎ ቀረ። የመኖሪያ ስፍራው ከዚህ ነው። ወይ አምላኪ! ወደራሳሁኒን አልነበረም የመጣሁት። ወደዚህ የመጣሁት በራሴ ፈቃድ ወይም በኢጋማሚ እንደሆነ ባውቅ ደስ ባለኝ። ይሁንና፣ ምንም ልዩነት አያመጣም። ከትናንት በስተቀር ነፃ ሄጄ እጠይቀዋለሁ ብዬ ነበር። ስለዚህ የርሱን እርዳታ እንደማልፈልግ ሆኜ አሁን ሄጄ ለምን አልጠይቀውም?

ከአምስተኛ ፎቅ ወደሚገኘው ራዙምኪን ክፍል አመራ።

ራዘምቲን በጠባብ ከፍሉ ውስጥ ተቀምጦ ይፅፍ ነበር፤ በሩን ተነሱ ከፈተ። ከተገኙ አራት ወር አልፏቸዋል። ራዘምቲን የነብ ካባ ደርቧል፤ ነጠላ ጫማ አድርጓል፤ ፀጉሩን አሳበጠረም፤ ሂሙን አልተሳጨም፤ ፊቱን አልታጠበም። ራስኩልኒኮቭን ሲያየው ተገረመ።

ጓደኛውን ከላይ እስከታች እየተመለከተ 'እንዴት ነው እባክህ? ለመሆኑ አንተ ነህ?' በማለት በሳምታ ሰጠው። ትንሽ ቆይቶም የፋጨት ድምፅ አሰማ። የራስኩልኒኮቭን ልብስ እያየ 'እስከዚህ ድረስ እባክህ? ምንው እባክህ? ከእኔ ተሸለህ አይደል' አለው። 'ሳይደክምህ አይቀርምና ተቀመጥ!' ራስኩልኒኮቭ ከእርሱ ቤት ካለው ጋር እንኳን ሲነፃፀር በደረጃው የባሰ ኮሚሶን ፎቱ ላይ ዘፍ እንዳለ ራዘምቲን እንግዳው እንደታመመ ተገነዘበ። 'ምን ሆነክ? አሞህል! መታመምህን ታውቃለህ?' ሲል ጮኹ።

እጁን ይዞ የደሙን ፍጥነት መለካት ጀመረ። ራስኩልኒኮቭ ግን እጁን መነጨቀ። 'እረፍ፤ የመጣኳት ትምህርት በለሌለኝ ነው፤ ትምህርት እንዲኖረኝም አልፈልግ'። በቅርብ ያስተውለው የነበረው ራዘምቲን 'ትኩሳት እንዳለብህ ታውቃለህ!' አለው። ራስኩልኒኮቭ ከፎቱው እየተነሳ 'አላተነሳኝም' ሲል መለሰ።

ወደራዘምቲን ከፍል ለማምራት ደረጃ በወጣ ጊዜ አካል ለአካል እንጥኛለን ብሎ አልገመተም ነበር። በአሁኑ ሰአት ከማንም ጋር ቢሆን ፊት ለፊት ለመገኘት ዝግጁ እንዳልሆነ ተገነዘበ። ከእንግዲህ ብሎጭቱን መደበቅ ሳይችል ቀረ። ከራዘምቲን ደጃፍ ሲደርስ በራሱ ላይ ያሳደረው ብሎጭት ልሳኑን ሊዘጋው ምንም ያህል አልቀረውም ነበር።

ወደበሩ እየሄደ ከመቅለበት 'ደህ! ሰንብት!' አለ።

'መሄድህ ነው? ትንሽ ቆይ አንት ከንቱ!'

አሁንም እጁን እየመነጨቀ 'እረፍ!' እያለ መለሰ።

'ታዲያ ለምን መጣህ? አእምሮ የለህም እንዴ? ይሄም ስድብ ነው። እንዲሁ እንድትሂድ አልፈቅድልህም።'

'እድምጠኝ። ወዳንተ የመጣኳት ሊረዳኝ የሚችል ሌላ ሰው ስለማላውቅ ነው። በአእምሮ ጡንቻ ነገሎቼ ሁሉ ስለምትሻል ምን ማድረግ እንዳለብኝ ትመክረኝለህ ብዬ ነው። አሁን ግን ምንም እንደማልፈልግ ተገነዘብኩ። ገቢህ? ከማንም ምንም አልፈልግም።...ብቸኛ ነኝ አበቃ! ተወኝ እንጂ፤ ልትተወኝ አትችልም።'

'ቆይ ትንሽ፤ አንት አመድ ዛቂ! ወፊፊ! በለአንተ ጉዳዩ አይደለም። እኔ ራሴ ትምህርት የለኝም። ይሄ ደግሞ አያስጨንቀኝም። ይልቅስ ከማንኛውም ትምህርት የሚሻል አንድ መፅሐፍ ሻጭ አለ። በተደራሲ በመጠኑ የሕትመት ስራ ይሰራል፤ የተፈጥሮ ሳይንስን የሚመለከቱ ትናንሽ መግሔፍት ለሕትመት ያቀርባል፤ ርእሶቻቸው ብቻ ይማርካሉ። ሁልጊዜ እኔን እንደቂል ትቆጥረኝ ነበር፤ ወዳጄ ሙት ከእኔ የባሉ ብዙ ቂሎች ግን አሉ! ሰውየው በአሁኑ ሰአት ትኩረት የሚያደርገው በተራማጅ እንቅስቃሴዎች ላይ ነው። እርሱን ለማበረታታት የሚቻለኝን ሁሉ ጥረት እያደረግኩ ነው። አሁን በእጄ ያለው ወደ በላላ ሁለት ገፅ የሚደርስ የጀርመንኛ ፅሁፍ ነው-ዲስኩር ነው ማለት ይቻላል። በአጭሩ ለመግለፅ ያህል ፅሁፉ የሚያወሳው ሲት ሰው ነች ወይስ አይደለችም ስለተሰኘው ጥያቄ ሲሆን ሰው መሆኗን በማያሻማ ሁኔታ ያረጋግጣል። ፅሁፉ በሰቶች ጥያቄ ላይ በሚያተኩር መጣጥፍ ውስጥ

ሊቀርብ ነው። እኔ የትርጉም ስራውን በመስራት ላይ እገኛለሁ። እርሱ ደግሞ ወደሙቶ ገፅ ያዳብረውና ግሩም አርእስት በጥተን አንዱን በሀምሳ ሳንቲም እንሸጠዋለን። እንደጣፋጭ ኬክ በአንድ ጊዜ ተሸጦ የሚያልቅ ነው። የትርጉም ስራዬን በተመለከተ ለአስራ ስድስት የታተመ ገፅ ስድስት ሩብል ስለሚገኝ በጠቅላላው አስራ አምስት ሩብል ይኖረኛል። በቅድሚያ ስድስት ሩብል ተከፍሎኛል። ይሄን እንደጨረሰን ስለባህር አሳ የሚያወሳ ዕህፍ እንተረገማለን። ከዚያም ኮንፌሽን ኩባንኛው የሩሶ መፅሀፍ ከሁለተኛው ክፍል የምንተረጉመውን አዘጋጅተናል። «ሲት ሰው ነች?» የሚለውን ዕህፍ ሁለተኛ ክፍል መተርጎም ትፈልጋለህ ወይ? የምንተረገም ከሆነ ዋናውን ዕህፍ ከብዕርና ከወረቀት ጋር አሁኑኑ ውሰድ። የቅድሚያ ክፍያ ሶስት ሩብል ያውልህ። ለሰላሳ ሁለቱ ገፅ የቅድሚያ ክፍያ ስለተቀበልኩ ሶስቱ ሩብል ያንተ ድርሻ ነው። አስራ ስድስቱን ገፅ ስትጨርስ ደግሞ ሌላ ሶስት ሩብል ታገኛለህ። በፊጣሪህ አምላክ የምጠይቅህ እኔ ለአንተ ውለታ የምሰራልህ እንዳይመስልህ ነው። እንዲያውም ገና እንደገባህ የቱን ያህል ልትጠቅመኝ እንደምትችል ነው የተገነዘብኩት። በመጀመሪያ ደረጃ ቃላት ስፅፍ ፈደላት እገድፋለሁ። በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ የጀርመንኛ ችሎታዬ ስለሚያወሳዳ ብዙውን ጊዜ የምፅፈው የራሴኑ ሀሳብ ነው። ይህንና፣ ከዋናው ዕህፍ የተሻለ ነው ብሎ ማሰቡ ከጭንቀት ያድናል። የተሻለ ሳይሆን የባለ ሊሆን ስለሚችል ይህን ማለት ግን ያዳግታል። እና እንግዲህ። ዕሁፉን ትወስዳለህ ወይስ አትወስድም?»

ራስኩልኒኮቭ የጀርመንኛ ዕሁፉን ከሶስት ሩብል ጋር ወስዶ ምንም ሳይተነፍስ ከቤት ሲወጣ ራዙምኪን በመገረም አይኑ ተከተለው። ይህንና ከሁለተኛው መንገድ እንደደረሰ ሀሳቡን ከመቅፅበት ለውጦ በመጣበት አኳኋን ወደራዙምኪን ቤት ተመለሰ። የጀርመንኛ ዕሁፉን ከሶስት ሩብል ጋር ጠረጴዛው ላይ አስቀምጦ አሁንም ቃል ሳይተነፍስ ወጥቶ ሄደ።

ራዙምኪን ብስጭት ብሎ ሰከርክ እንዴ? ምንድነው የምትጫወተው? እኔንም ግራ አጋዢኸኝ። ታዲያ ለምን መጣህ? ሲል ጮኸበት። ተከትሎት ከደረጃው ላይ ቆም ብሎም 'ታዲያ ምን አባክ ፈልገህ ነው?' እያለ ደነፋ።

ራስኩልኒኮቭ ድምፁን አጥፍቶ ደረጃውን ወረደ።

'ማህ አንተ! የት ነው የምትኖረው?'

'መልስ የለም።'

'ገህነም ግዛ!'

ግን። ራስኩልኒኮቭ ከዋናው መንገድ ደረሰ። በአቅራቢያው ከሚገኝ ድልድይ እንደደረሰ በአንድ መጥፎ አጋጣሚ የተነሳ ተመልሶ ነቃ። የሆነ ባለጋራ ሶስት ወይም አራት ጊዜ ከጮኸበት በኋላ ሊገጨው በመቃረቡ ጀርባውን በጅራፍ አቀመሰው። ግርፋቱ ስላባባጨው ተመልሶ ወደ ድልድዩ አጥር እየተሰፈነጠረ በቀጭት ከንፈሩን ነከሰ። የእግረኛውን መንገድ ትቶ በድልድዩ ላይ ለምን መሀል ለመሀል እንደተንዘ እርሱ ራሱ ሊገባው አልቻለም። በአካባቢው የአገሩ ሰዎችም በሁኔታው ተገርመው ሳቁ።

'ምሱን ነው የሰጠው!'

'ብልጣ ብልጥ ሰይጣን!'

'የሰከረ መስሎ ከጋራው ጎማ ስር ሆን ብሎ ሊወድቅ ነበር። የራሱ ጉዳይ ነው!'

'ስራው ይህ ነው፤ በእንዲህ አይነት ነው የሚኖረው።'

ከድልድዩ አጥር አጠገብ የሄደውን ጋራ በንዴት እየተመለከተና ጀርባውን እያሻሸ የሆነ ሰው ገንዘብ በእጁ እንደሰጠው በድንገት ተገዘበ። ባርነጣና ቆዳ ጫማ ያደረገች ሀብታም አሮጊት ባርነጣ ካደረገችና አረንጓዴ ጃንጥሳ ከያዘች ወጣት ልጃባረድ ጋር ሆና በክርስቶስ ስም ውሰድ እባክህ። አላችው። ገንዘቡን ወሰደ፤ እነርሱም ከአጠገቡ ሄዱ። ሆኖ ሳንቲም ዝባር የወሰደው። ከአለባበሱና ከሠጪታው የመጽብ መሀለቅ የሚጠበቅ ለማንኛ አድርገው ሳይቆጥሩት አልቀሩም፤ በጀርባው ጅራፍ ሲያርፍበት ሰጣዩ ሀዘኔታ አድርገው ከዘር የተሰራ መሀለቅ እንደጣለላት እያጠራጥርም።

ሆኖ ሳንቲሙን በእጁ እንደያዘ አስር እርምጃ ያህል ተዝ፤ ፊቱን ወደኔቫ ወንዝ መለሰ። ሰማዩ እንደም ደመና አላዘለም፤ ውሃውም ያለወትሮው ሰማያዊ ሆኖአል። ከሌላ በታ ይልቅ ከድልድዩ ጋ ሆኖ ሲታይ የሚማርከው የኮቴድራሉ ጉልላት ያብረቀረቃል፤ በውስጡ የያዘው የከበረ እቃም እንደወሰደ ቀልጭ ብሎአል። ራስኩልኒኩሽ የሕመም ስሜቱ ጠፍቶላት ስለጅራቴ ጭራሽ ረሳ፤ ያለየለትና የሚረብሽ ሀሳብ በአእምሮው ውስጥ በለተመለሰም ሌላውን ነገር ሁሉ አገለለ። በሚገባ ከሚያውቀው ስፍራ ላይ ቆም ብሎ ለረጅም ጊዜ በጥጥና ተመለከተ። ወደዩኒቨርሲቲ ሲሄድ ብዙውን ጊዜም ከዚያ ተመልሶ ወደቤቱ ሲያቀና ከዚህ ስፍራ ላይ ቆም ብሎ ይህን ማራኪ አካባቢ ይመለከታል፤ በተመለከተም ቀጥሮ በሚፈጠርበት ምስጢራዊ ስሜት ይገረማል። ይህ ውብ አይታ ልቡን እያቀዘቀዘ የተሰፋ መቀረጥ ስሜት ያስርጻል። ለመረዳት በሚያስችግር በዚህ አይነት የደበዘ አስተሳሰብ ሁልጊዜ ይገረማል፤ ይህን እንቅስቃሴ ለመፍታት ግን ችሎታው እንደማይኖረው በለገመተ ዛሬ ሳይሆን ወደፊት ሊያሳሳለው ቀጠሮ ያዘለት። በአሁኑ ሰአት ቀደም ሲል ያነሳቸውን ጥያቄዎችና ምስጢሮች በድንገት አስታወሰ፤ በአጋጣሚ ብቻ እንዳሳስታወሳቸውም ተሰማው። አሁንም የሚያስበው በፊት የሚያሳስበት ነገሮች እንደሆኑ አድርጎ የገመተ ይመስል፤ በቅርቡ ትኩረት ይሰጣቸው ለነበሩ ጉዳዮችና አካባቢዎች አሁንም ትኩረቱን ያልነፈጋቸው ይመስላል እንደቀድሞው ሁሉ ዛሬ ከዚህ ስፍራ ቆሞ መገኘቱ አስገረመው። መገረም ብቻ ሳይሆን ከፋኛ አስተካከው። ያለፈ ህይወቱ ለመግለፅ በሚያዳግት የልዩነት አረንጓዴ ውስጥ ተደብቆ የቀድሞ አስተሳሰቡን፤ ችግሩን፤ ጉዳዩን፤ ለመለካከቱን ይሄን ውብ አካባቢ ራሱንና ሁሉንም ነገር በብዥታ የሚያይበት መሰለው።... በርቀት እየበረረ ቆይቶ ሁሉም ነገር ከአይታ የሚሰወር መሰለው።... በአጋጣሚ እጁን ሲያወዛውዝ ሃያ ሳንቲም መጨበጡን በድንገት ተገዘበ። እጁን ዘርግቶ ከዘር የተሰራውን መሐለቅ ተመለከተ፤ ከንዱን አንስቶና ተብላጭቶ በመወርወር ከውሃ ደባለቀው፤ ከዚያ በኋላ በመጣበት አኳኋን ተመልሶ ወደቤቱ ሄደ። በዚያች ቅሬት ላይ ከማንምና ከምንም መለያየቱ ተሰማው።

ከሰአት በኋላ ጀንበር ስታዘቀዝቅ ወደቤቱ በለተመለሰ ለሰድስት ሰአት ያህል ተዝነአል። የት እንደነበር ወይም እንዴት እንደተመለሰ አላስታወሰም። ልብሱን እወላልቆ እንደደከመው ፈረሰ እየተንቀጠቀጠ ከፍቴው ላይ ተዘረጋ፤ የከረምት ካፖርቱን እንደደረበ ወዲያውኑ በእንቅልፍ ባህር ውስጥ ሰጠመ።

ውድቅት ላይ እንደ አስፈሪ ጨዝት ከእንቅልፉ ቀበቀበው። ምንኛ የሚለቀጥጥ ጨዝት! እንዲህ አይነት ያልተለመደ ድምፅ እንዲህ አይነት እራታ ዋይታ፤ ጫታ፤

ሰድብና ርግማን ከዚያ ቀደም ሰምቶ አያውቅም። እንዲህ አይነት ጭካኔና አውሬነት ሊታሰበው አይችልም። ቀና ብሎ እየተሸበረ፤ ከስቃይ ብዛት በየደቂቃው ሀሊናውን እየላተ ከፎቲው ላይ ተቀመጠ። ግን፤ ግብግብ፤ እራታውና ሰድቡ እየጨመረ ሄደ። ከዚያ በኋላ በሚገርም ሁኔታ ቤት ያከፈለውን ባልቴት ድምፅ ሰማ። ትጮሀለች፤ እራታዋን ታቀልጠዋለች፤ የምትናገረውን ለመጨበጥ እስከሚያጸግት ድረስ ትሰፈልፋለች፤ ከደረጃው ላይ ክፉኛ እየተደበደበች ስለነበር የሆነ ሰው ደርሶ ከድብደባው እንዲያድናት ትማጭለች። ከሚደበድባት ሰው የሚወጣው ድምፅ ቁጭትና ንዴት የተቀላቀለበት ስለነበር ድምፅ ሳይሆን ጫጫታ ነው ማለት ይቻላል። እንዲያም ሆኖ እንኳን እየተገባገባ ከመቀበጠር አልታቀበም። ራስኩን ከራሳችሁ በድንገት እንደቅጠል ተርገገገጥ- ድምፅ የረዳት ሹሙ ድምፅ መሆኑን ተገነዘብ። ረዳት ሹሙ ወደእዚህ መጥቶ ባልቴቷን ይቀጠቅባል! ጭንቅላቷን እያሳየ ደረጃው ላይ ያፈርጣል - ከድምፁ ከእራታውና ከዲሳው ብዛት ያለጥርጥር መገመት ይቻላል። ምን እየተደረገ ነው? አለም በሞላ ተገባባጠች ወይ? ከደጃፋና ከደረጃው ላይ የተከላከሉ ሰዎች ድምፅ ይሰማል፤ የድንጋጤና የመገረም ድምፅ። ሰዎች እያንኳኑና በር በሀይል እየዘኑ ግር ብለው ወደላይ ፎት ይወጣሉ። ‘ግን ለምን ይደበድባታል? እንዴት እንዲህ ያደርጋል?’ ሰውየው ሳይቀውስ አልቀረም ብሎ አሰበ። እንዲያም ሳይሆን ሁሉንም ነገር በትክክል ማዳመጥ ቻለ። ሁኔታው ይህ ከሆነ ደግሞ ‘ትናንት በተፈጸመው በዚያ ጉዳይ’ ወደእርሱም ይመጣሉ ማለት ነው-አምላክ ያውጣው! በሩን መቆለፍ ቢፈልግም እኛን ማንሳት አልቻለም። ከዚህም በተጨማሪ መቆለፉ አይፈይድም ብሎ ገመተ። ልቡ በሽብር ተከማተረ፤ ከድክም ብዛት ደርቆ ቀረ። በመጨረሻም ለእስር ደቂቃ ያህል ቆይቶ የነበረው እራታና ዋይታ ደረጃ በደረጃ እየቀነሰ ሄደ። ባልቴቷ እያቃሰተች ማቅማማቷን ቀጠለች፤ ረዳት ሹሙም ድንፋታውን ማስፈራራቱን አልተወጠም። በመጨረሻ ግን እርሱም ቢሆን እየቀዘቀዘ ድምፅ ጠፋ። ‘ሄደ መሰለች፤ አምላክ ይመስገን!’ በአሁኑ ሰአት ባልቴቷ እየተራገመችና እየጮሽች ወደቢቷ ገብታ በሩ ተዘጋገተ።... ወዲያውኑም ተነሳሽነቱ የነበሩት ሰዎች በሁኔታው ተገርመው እየተነጋገሩ፤ እየተከራከሩ፤ ድምጻቸውን እያሳሉና እያሳዙ አነባቢውን ለቀው ወደቢታቸው ተመለሱ። ጫጫታውን ሰምተው የወጡት በመቶዎች የሚቆጠሩ ሰዎች ነበሩ፤ ኗሪዎቹ በጠቅላላ ነበሩ ማለት ይቻላል። ‘ግን አምላክ፤ ሊሆን የማይችል ነገር ነው! ለምንስ ወደዚህ መጣ?’

ራስኩን ከራሳችሁ ጭራሹን ተቆጥሞ ከፎቲው ላይ ተዘርፎለል! ሊያሸልበው ግን አልቻለም፤ ከዚህ ቀደም ገጥሞት በማያውቀው እስከፊ ስቃይና ይህ ነው በማይባል መከራ ደንዝዝ ለግማሽ ሰአት ያህል እንደተዘረረ ቆየ። ከመቅሰበት ግን ክፍሉ በብርሃን ደመቀ። ናቢታሲያ ሻማ ይዛ ከአንድ ሴት ሾርባ ጋር ወደክፍሉ ገባች። በጥሞና እየተመለከተችውና እንቅልፍ ያልወሰደው መሆኑን እያሰተዋለች ሻማውን ከጠረጴዛው ላይ አኑራ ያመጣችውን ጸባ፤ ጨው፤ ሴንግና ሾርባ አስቀመጠች።

‘ካትናንት ጀምሮ የምትበላው ያጥኳ አይመስለኝም። እንደዚያ አተከሳህ ሙሉ ቀን ስትዞር ዋልክ።’

‘ናቢታሲያ-እመቤትሽን ለምንድነው የደበደባት?’

አትከራ ተመለከተችው።

‘ማንው የደበደበት?’ ‘ከግማሽ ሰአት በፊት ረዳት የፖሊስ ሹሙ ደረጃው ላይ ለምንድነው እንደዚያ የቀጠቀጣት? ለምንስ ወደዚህ መጣ?’

ናስታስቦ ለረጅም ጊዜ በዝምታ አተኩራ አየችው። አንደዚያ በማየቷ ግራ ተጋብቶ ተረበሸ።

አሁንም ‘ናስታስቦ ለምን አትናገሪም?’ ሲል ፍርሀት ባልተለየው ሁኔታ በደክሞ ድምፅ ጠየቃት።

ትንሽ ቆየት ካለች በኋላ ለራሷ የምትናገር በሚመስል ሁኔታ ‘ደሙ ነው’ ስትል በለሰለሰ ድምፅ መለሰች።

ፊቱ ገርጥቶና ግድግዳውን በጀርባው ተደግፎ ‘የምን ደም ነው የምትለኝ?’ ሲል አገረመረመረ።

ናስታስቦ አሁንም በዝምታ ማየቷን ቀጠለች።

‘እመቤቴን ማንም አልደበደበትም’ እያለች ኮስተር ብላ እቅጨን ተናገረች።

ትንፋሹን ውጦ ትክ ብሎ ተመለከታት።

‘ሁሉንም ሰምቻለሁ፤ አልተሻሁም፤ ተቀምጬ ነበር፤ ለረጅም ጊዜ ነው ያዳመጥኩት። ረዳት የፖሊስ ሹሙ ከዚህ ነበር። ሰው ሁሉ ከየቤቱ እየወጣ ደረጃው ላይ ነበር።...’ ሲል ይብስ እየፈራ ተናገረ።

‘ከዚህ ማንም አልነበረም። በውስጥህ ያለው ደም ሲዘዋወር ያወጣው ድምፅ ነው። ደም ገፍትሮ መውጣት ሲያቅተው ሁልጊዜ ድምፅ ያወጣና ዝብትህ ውስጥ መርጋት ይጀምራል። ነገሮችን ለማስተዋል በምትጠላበት ወቅት ይህ ሁኔታ ያጋጥማል። እስቲ ሾርባህን ብትመገብ አይሻልም?’

መልስ አልሰጠም። ናስታስቦ ከአጠገቡ ሳትሄድ በጥሞና ተመለከተችው።

‘እባክሽ የምጠጣው ነገር ሰጪኝ።’

ደረጃውን ወርዳ ከሠለት ደቂቃ በኋላ ከማሰሮ የቀዳችውን ውሃ ይዞ ተመለሰች። ከዚያ በኋላ የሆነውን ማስታወስ አልቻለም። ከአንድ ጉንጭ የማያልፍ ቀዝቃዛ ውሃ መጠጣቱንና የተቀረውን በደረቱ ላይ ማፍሰሱን ብቻ አስታውሶ ህሊናውን ሳተ።

ይህንና በሚታመምበት ጊዜ ሁሉ ሀሊናውን በጠቅላላ አይስትም፡፡ እያተነሳውና እየቃገረ ሀሊናውን በከፊል ይስታል፡፡ ከዚያ በኋላ የሚያስታውሳቸው ብዙ ነገሮች ይኖራሉ፡፡ እንዳንድ ጊዜ ክፍሉ ሊያዙትና ወደሌላ ቦታ ሊወሰዱት በሚፈልጉ ሰዎች የተጨናነቀ ይመስለዋል፡፡ ከዚያ በኋላ በክፍሉ ውስጥ ብቻውን ይቀራል፤ ሁሉም ጥሎት ይሄዳል፤ ሁሉንም ያስፈራራል፤ አልፎ አልፎ ብቻ በሩን ከፊት እያደረጉ ያዩታል፤ ስጋት ላይ ይጥሉታል፤ በጋራ ሆነው ሲራ ያውጠንጥብታል፤ ይሰቀብታል፤ ይሳለቁበታል፡፡ ብዙውን ጊዜ ናስታስያ ከአጠገቡ እንደሆነች ያስታውሳል፤ በጣም የሚያውቀውን ሌላ ሰው የሚያይ ይመስለዋል፤ ሰውየው ማን እንደሆነ ግን የቴን ያህል እንኳን ቢሞክር ይጠፋበታል፤ ይህ ሁኔታ ደግሞ ከፋኛ እያሳዘነው እስከመጮህ ይደርሳል፡፡ እንዳንድ ጊዜ ወሩን ሙሉ አልጋ ላይ የተኛ ይመስለዋል፤ በሌላ ጊዜ ደግሞ ቀኑ ያልተለወጠ ያው ይመስለዋል፡፡ ጉዳዩን ጭራሽ ረስቶታል፤ መርሳት የለበትን ነገር እንደረሳ በየደቂቃው ያስታውሳል፤ የረሳው ምን እንደሆነ ለማስታወስ በሞከረ ቀጥር ደግሞ ይሰቃያል፤ ያቃስታል፤ ይሰላጫል፤ ወይም ሊቋቋሙት በማይቻል በእስከፊ ሽብር ይረታል፡፡ ከዚያ በኋላ ለመነሳት ይታገላል፤ ሩጦ ለማምለጥ ይፈልጋል፤ ግን ሁልጊዜ የሆነ ሰው ይዞ ያስቀረዋል፤ እንደገና በጣም ይደክመውና ሀሊናውን ይስታል፡፡ በመጨረሻም ሀሊናው ይመለስበታል፡፡

ከረፋዱ አራት ሰዓት ነው፡፡ በዚያ ጥርት ባለ ቀን የፀሐይ ጨረር በቀኝ በኩል ያለውን ግድግዳ ሰንጥቆ ከበሩ አጠገብ የሚገኘውን ጥግ ብርሃን አንናፅፎታል፡፡ ናስታስያ ከአልጋው አጠገብ ቆማለች፤ በከፍተኛ ስሜት የሚመለከተው ሌላ ሰው አብሯት ቆሟል፡፡ ረጅም የሩስያ ኮት የለበሰ የማም ወጣት ነው፡፡ ሲያዩት የስነጥበብ ሰው ይመስላል፡፡ ቤት ያከራየቸው ባልቴት ገርበብ ባለው በር እያራለቀች ታያለች፡፡

ራስኮልኒኮቭ ቀና ብሎ ወደ ወጣቱ ሰው እያመለከተ 'ናስታስያ፤ ምን የሚሉት ሰው ነው?' በማለት ጠየቀ፡፡

'እንዲህ ሆኖ አያውቅም፤ ለሁን ነፍሱ ተመልሷል' አለች፡፡

'ልክ ነሽ፤ ነፍሱ ተመልሷል!' ሲል እንግዳው ሰውዬ ተናገረ፡፡ በበሩ በኩል አራጫቃ ትመለከት የነበረችው ባልቴት ሀሊናው እንደተመለሰለት ስትገነዘብ በሩን ዘግታ አብሰች፡፡ በጣም አይን አፋር ሴት ነች፤ ጭቅጭቅ አትወድም፡፡ እድሜዋ ወደአርባ ይጠጋል፤ ሰውነቷ ድንብረት ብሎ ብዙ ስጋ ተሽከሟል፤ የአይን ውሃዋና ቅንድቧ ጥቁር ናቸው፤ የተሽከመችው ስጋና ስንፍናዋ ተዳምረው መልካም ባህሪና ሽጋ ውበት አላብሰዋታል፡፡

ራስኮልኒኮቭ 'እንተ ማህ?' ሲል የስነጥበቡን ሰው በድጋሚ ጠየቀ፡፡

በዚያው ሰዓት ግን በሩ እንደገና ተከፈተ፤ ራዘምኪን ረጅም በመሆኑ ትንሽ ቆም አለና ከእንገቱ ጎንበስ ብሎ ወደከፍሉ ገባ፡፡ እንደገና 'ምን አይነት ቤት ነው! ሁልጊዜ በሩ ጭንቅላቴን ይመታዋል፡፡ ቤት ሲሉት አያፍሩም! ቤት ያከራየችህ ባልቴት ለሁን ነገረችኝ - ተሻለህ አይደል?' አለ፡፡

'አሁን ነው ነፍሱን ያወቀው' ስትል ናስታስያ ተናገረች፡፡

የስነጥበቡ ሰው 'ልክ ነው' እያለ ከፈጥታ ጋር በመናገር የናስታስያን አጣል አጠናክረ፡፡

‘እኔ ራዝምኪን ነኝ፤ በዩኒቨርሲቲ የምግር የሀብታም ልጅ ነኝ፤ ራስኩልኒኮቭ ጓደኛዬ ነው። አንተስ ማክሆ? አለ ራዝምኪን።

‘ከመስሪያ ቤት ለቢዝነስ የመጣሁ ነኝ።’

ራዝምኪን ከትንሽ ጠረጴዛ አጠገብ ካለው ወንበር ላይ እየተቀመጠ ‘እባክህ ከዚህ ወንበር ተቀመጥ’ ቢል ጋበዘው። ራስኩልኒኮቭን እየተመለከተም ‘ነፍስህ መመለሱ ግሩም ነው። ላለፉት አራት ቀናት ምግብና ውሃ አልወሰድኩም። ሻይ እንኳን የምንሰጥህ በማንኪያ ነበር። ዞሲሞቭ ሁለት ጊዜ መጥቶ እንዲያይህ አድርገዋልሁ። ዞሲሞቭን አስታወስኩው ወይ? በደንብ ነው የመረመረህ፤ ኩዬንቀት በስተቀር ሙሉ በሙሉ ደህና እንደሆንክ ወዲያውኑ ነው የተናገረው። የነርቭ መቃወስ ነው። የሚበላ በቂ ምግብ እንደሌለ ተናግሯል። በቂ ቢራና አይብ የለም። ስለዚህ ነው የታመምኩው። ግን የሚያሳስብ አይደለም። ሁሉም ያልፍና ጤነኛ ትሆናለሁ። ዞሲሞቭ ግሩም ሰው ነው! ሽጋ የሆነ ጥሩ ሐኪም ነው!’ ከመስሪያ ቤት ወደመጣው ሰው እየመለከተም ‘ጊዜህን እንኳን መሻማት አልፈልገም። ስለስራህ ልትነገረን ትችላለህ ወይ? ሮዲ [የራስኩልኒኮቭ የቀልምጫ ስም] ከመስሪያ ቤታቸው ሰው ቢልኩ ዛሬ ሁለተኛ ጊዜያቸው ነው። በመጀመሪያ የመጣው ሌላ ሰው ነበር። እነጋግሬውም ነበር። ማን ነበር የመጣው?’ ቢል ተናገረ።

‘ሰውየው የመጣው ከትናንት በስቲያ ይመስለኛል። የመስሪያ ቤታችን ሰው አሌክሲይ ሲምዮናቪች ነበር የመጣው።’

‘ትንሽ ከአንተ ቀላ ይላል! አይመስልህም?’

‘ትንሽ ከእኔ ከበድ ይላል።’

‘በደንብ ነው የገለፅኩት፤ በል ቀጥል።’

ወደራስኩልኒኮቭ እየመለከተም ‘የሚስተር ቫክሩቪን የተላከህ ገንዘብ ደርሶናል። ገንዘቡን የላከው እናትህ በጠየቀች መሰረት ነው። ስለሚስተር ቫክሩቪን የሰማኸው ነገር የለም? እናትህ በጠየቀች መሰረት ሚስተር ቫክሩቪን እንድንሰጥህ የጠየቀንን ሰላሳ ሁለት ሩብል በጎ በምትሆን ጊዜ እንደበፊቱ ሁሉ እንድሰጥህ ታዝዝላለሁ። ስለዚህ ጉዳይ አንተም ቢሆን ታውቅ አይደል?’ በማለት ተናገረ።

ራስኩልኒኮቭ ‘አዎ! ቫክሩቪንን አስታውሳለሁ’ አለ በዝግታ።

‘እየሰማህ ነው? ቫክሩቪንን የመሰለ ነጋዴ ያውቃል! አእምሮው እንደተመለሰለት ይህ ራሱ ማረጋገጫ ነው! በዚህ አጋጣሚ ጥሩ ጭንቅላት እንዳለህ መረዳት ችዬአለሁ። ጥበብ የተላበሰ ቃል የሚናገር ሰው መስማት አስደሳች እንደሆነ መግለፅ አለብኝ።’ እያለ ራዝምኪን ጮኸ።

‘አዎ ሚስተር ቫክሩቪን ነው። በእናትህ ጥያቄ መሰረት ከዚህ በፊትም ገንዘብ የላከህ ቫክሩቪን አሁንም ዳግም ሊልክህ ተስማምቷል! የወደፊቱን ብሩህ ነገር በመግመት ሰላሳ ሁለት ሩብል እንድንሰጥህ በደብዳቤ አዘዛል!’

‘የወደፊቱን ብሩህ ነገር በመግመት ካልከው የተሻለ ቃል የለም። አሁን ባለበት ሁኔታ ምን ይመስልሃል? ሙሉ በሙሉ አእምሮውን የገዛ ይመስልሃል ወይስ አይመስልህም?’

‘በእኔ በኩል ፈርማውን አስከሳፈረልኝ ድረስ ችግር የለም።’

‘ይፈርምልሃል! ደረሰኝ አለህ አይደል?’

‘ይሄው ደረሰኝ።’

‘እንግዲህ እንሰራ። ሮዲ እኔ እየደገፍኩህ ቀጭ በል። ብሶር ይኸውልህ፤ እንደምንም ብለህ ስምሆን ጫር ጫር ማድረግ ነው። በአሁኑ ጊዜ ከሁሉም በላይ የምንፈልገው ገንዘብ ነው።’

ራስኮልኒኮቭ ብእሩን አየገፉ ‘አልፈልግም’ አለ።

‘ምንድነው የማትፈልገው?’

‘አልፈርምም።’

‘ምን አይነት ሰው ነህ! ፈርማህን እኮ ይፈልጉታል!’

‘ገንዘቡን አልፈልግም።’

‘ገንዘቡን አትፈልግም ማለት ነው? መቀባጠር ጀመርክ። ይሄ እንኳን አያሰሰላም፤ እንደዝና ወፊፍ እንደማድረግ ብሎት ነው። በደህናው ጊዜ እንኳን ይህ አይነቱ ሁኔታ ያጋጥመዋል። አንተ የተማርክ ሰው ነህ፤ እጁን ደረሰኝ ላይ ካደረግንለት ይፈርማል። በቃ እንደዚህ እናርግ።’ በማለት ራዙምኪን ከመሰሪያ ቤት ለመጣው ሰው ተናገረ።

‘ለላ ጊዜ ልመጣ እችላለሁ።’

‘ለምን እናስቸግርህለን? አንተ የተማርክ ሰው ነህ። ሮዲ እንግዳችንን አናስጠብቀው።’ እያለ የራስኮልኒኮቭን እጅ ለመያዝ ተዘጋጀ።

‘ተወኝ እባክህ! እኔ ራሴ አደርገዋለሁ’ ቢል ራስኮልኒኮቭ ከተናገረ በኋላ ብእሩን አንስቶ ፈረመ።

ከመሰሪያ ቤት የመጣው ሰው ገንዘቡን ጠረጴዛ ላይ አስቀምጦ ሄደ።

‘እብዝ! ንዴ የምትበላው አስፈለገህ?’

‘አም’ አለ ራስኮልኒኮቭ።

‘ሾርባ ይኖር ይሆን?’

ከዚያ ቀማ የነበረችው ናስታሲያ ‘ከትናንትናው የተረፈ አለን።’ ስትል መለሰች።

‘የድንችና የሩዝ ሾርባ አይደል?’

‘አዎ-የድንችና የሩዝ ሾርባ ነው።’

‘ሁሉንም እኮ አውቃለሁ። ሾርባውን አምጪ፤ ሻይም እንጠጣ።’

‘እሺ።’

ራስኮልኒኮቭ በጣም እየተገረመና ያለምክንያት እየፈራ ሁሉንም ነገር ይከታተል ነበር። ድምፁን አጥፍቶ የሚሆነውን ለማየት ወሰነ። ‘እየቃገርሁ ሳይሆን በተጨባጭ በገሀዱ አለም ውስጥ የሚደረግ ነው።’ ብሎ አሰበ።

ናስታሲያ ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ ሾርባውን ይዛ መጣች፤ ሻይም ቶሎ እንደሚደርስም ተናገረች። ከሾርባው ጋር ሁለት ማንኪያ፤ ሁለት ሰህን፤ ጨው፤ በርበሬ፤ ለስጋ ማባያ የሚሆን ሰናፍ፣ ወዘተ... አመጣች። እንዲህ ከተደረገ ረጅም ጊዜ ሆኖታል፤ የጠረጴዛ ልብሱም ሲበዛ ንፁህ ነበር።

‘ናስታሲያ ሁለት ጠርሙስ ቢራ ብታመጥልንስ! ጥሩ ህሳብ አይመስልሽም? እንደቢራ ለሰውነት የሚሰማማ ነገር የለም።’

ናስታሲያ ‘የምትገርም ነህ!’ እያለች የታዘዘችውን ለመፈፀም ሄደች።

ራስኮልኒኮቭ እየታገለም ቢሆን ሁሉንም ነገር ተመስጦ ይከታተል ነበር። ራዙምኪን

ከአጠገቡ ተቀመጠ፤ ራስኩልኒኮቭ መቀመጥ የሚችል ቢሆንም ድብ የሚያቅፍ ይመስል ግራ እጁን ከትከሻው ላይ ጣል አድርጎ፤ በቀኝ እጁ ሾርባው እንዳይፋጅ ከአማሳለ በኋላ አንድ ማንኪያ ሾርባ ሰጠው። ሾርባው ግን ለብ ያለ ነበር። ራስኩልኒኮቭ ተስገብጦ እንዱን ማንኪያ ሾርባ ጠጣ፤ ከዚያም ሁለተኛውና ሶስተኛው ተከተለ። ራዘምኪን ጥቂት ማንኪያ ሾርባ ከጠጠው በኋላ አቋረጠና ተጨማሪ መመገብ ይችል እንደሆነ ዞሊሞቭን መጠየቅ እንደሚገባ ገለፀ።

ናስታስያ ሁለት ጠርሙስ ቢራ ይዛ መጣች።

‘ሻይ ትፈልጋለህ ወይ?’

‘በጣም አፈልጋለሁ።’

‘ናስታስያ፤ ስለሻይ ጉዳይ ሐኪም ማማከር ያለብን ስለማይመስለኝ ሻይ በፍጥነት አምጪልን።’

ወደ ወንበሩ ሄዶ ሾርባውንና ሲጋውን ከአጠገቡ ካደረገ በኋላ ለሶስት ቀናት እህል ያልቀመሰ ይመስል እየተስገባገባ መብላት ጀመረ።

‘ርዲታኳንግዲህ ምሳዬን በየቀኑ የምበላው እነዚህ ነው፤ ቤት ያከራየችህ ግሩም ሴት ያቺ ፓሺንካ ነች ሁሉንም ነገር የምታቀርበው። በደንብ ነው የያዘችኝ። አብሉኝ ብዬ አልጠይቅም፤ ከአቀረቡልኝ ግን ወደኋላ አልልም። ናስታስያም ሻዬን ከች አደረገችው። ፈጣን አይደለችም? ናስታስያ እባክሽ አንድ ብርጭቆ ቢራ አፈልጋለሁ።’ ሲል በአፉ ሲጋውን እንደያዘ ተናገረ።

‘በል እሺ ቀጥል!’

‘አንድ ስኒ ሻይ አትጠጪም?’

‘ይሁን እሺ።’

‘ቅጂው ወይም እኔ ራሴ እቀዳለሁ። ወደ ጠረጴዛው ሄደሽ ተቀመጪ’

ወዲያውኑም ሁሉን ነገር አቀራረበ። አንድ ስኒ ሻይ ከቀዳ በኋላ ሌላም ደገመ፤ ምሳውን ትቶ እንደገና ከፎቴው ላይ ተቀመጠ። እንደበፊቱ ሁሉ ግራ እጁን ከራስኩልኒኮቭ ትከሻ ላይ ጣል አድርጎ ቀኝ አደረገው፤ በማንኪያ ላይ ያደረገውን ሻይ በትንፋሹ እያበረደ ሰጠው፤ ሻዬን ያለማቋረጥ በልዩ ዘዴ ነበር እንዲበርድ ያደረገው፤ የእርሱ ትንፋሽ ንደኛውን ከሕመም የሚፈውስ ይመስል። ራስኩልኒኮቭ ያለማንም ርዳታ ከፎቴው ላይ ተቀምጦ ስኒና ማንኪያ ለመያዝ ብቻ ሳይሆን ተነስቶ በእግሩ ለመሄድ አቅሙ እንዳለው ቢሰማውም ትንፋሽ እላለም፤ ወይም አላንገራገረም። ይሁንና፤ ያልተለመደ ብልጠት ስለያዘው ለጊዜውም ቢሆን አቅሙን በመደበቅ ድምፁን በማጥፋትና ከአስፈለገም አእምሮው ዝና እንዳልተመለሰለት አድርጎ በመቅረብ ስለነበረው ሁኔታ ማሰላሰል የሚበጅ መስሎ ታየው። ግን ብስክሳክ የማለት ባህሪን ማስቀረት አቃተው። ጥቂት ማንኪያ ሻይ ከጠጣ በኋላ በድንገት አእምሮውን ልቅ አደረገ፤ ማንኪያውን በመንገሽገሽ ከአጠገቡ አራቀ፤ እንደገና ትራሱን ይዞ ተኛ። በአሁኑ ሰአት ጭንቅላቱን ያስደገፈው በንፁሕ ከረጢት ውስጥ ባለ ለሰላላ ትራስ እንደነበርም አስተዋለ።

ራዘምኪን ወደቦታው ተመልሶ ሾርባውንና ቅቅል ሲጋውን እየተመገበ ‘የሚያተኩስ ጭንቅቁ እንድናዘጋጅለት ፓሺንካ ዛሬ እንጀራ ልትሰጠን ይገባል’ አለ።

ናስታስያ የሰኒ ማስተመጫውን በእጁ ይዛ ሻይዋን እየጠጣች 'እንጂሪ ከየት ታመጣልህለች? ስትል ጠየቀች።

'እንጂሪ ከሴት ማግኘት ትችላለች። እየሀ ሮዲ-አንተ አሞህ በነበረ ጊዜ ብዙ ነገሮች ተስተውለዋል። አድራሻህን እንኳን ሳትተውልኝ እንደቀል ከከፍሌ ሮጠህ ስትወጣ በጣም ብባሳዊም አግኝቼ ሳረጋጋህ ወሰንኩ። በዚያኑ እለት ስለአንተ እየጠየቅሁ ብዙ ተጓዥኩ። ቤትህ የት እንደነበር ስለማሳውቅ የመኖሪያ ስፍራህን ማስታወስ አልቻልኩም። ከዚህ ቀደም የሰፈርህን ስም ስትነግረኝ አምታተህ ስለነበር ያን እለት በከንቱ ስደክም ዋልኩ። በሚቀጥለው ቀን ወደ ፖሊስ ጣቢያ እንደሄድኩ የመኖሪያ ቤትህን ለማወቅ ሁለት ደቂቃ አልፈጀባቸውም። ከዚህ እንደደረሰኩ ስለአንተ ጉዳይ በሙሉ ማወቅ ነበረብኝ። ይሄንንም ናስታስያ ታረጋግጣለች። ከፖሊስ አዛዥ ጋር ተዋወቅሁ፤ ረዳት ሹሙ ትክፈቱን አልነፈገኝም! ከዘበኛው፣ ከፖሊስ ጣቢያው መዝገብ ቤት ሹምና ቤት ከአከራዮችህ ግሩም ቤት ጋር ተነጋገርኩ። መቼም የልፋቴን ዋጋ አገኛለሁ። ብትፈልግ ናስታስያን ጠይቃትና ትነግርህለች።

ናስታስያ መስማማቷን በፈጣጥላ እያሳየች 'አመኔታ አተረፍክ ማለት ነው!' አለች። የአባረኝን ስም አሳስቶ እየጠራ 'ለምንድነው ለሻይሽ ስኳር የማታደርግው?' አላት። 'የአባቴን ስም እንኳን አታውቅም። የምትገርም ነህ!' እያለች ሳቀች።

'እርማቴን እቀበላለሁ። ለማሳጠር ያህል እዚህ ያለውን አጉል አመለካከት በአንዴ ጠራርጌ ለማስወገድ አስቢ ነበር። ግን ቤት ያከራዮችህ ፓሺንካ በመጨረሻ ላይ ረታችኛ። እንዲህ ግሩም ትሆናለች ብዬ አልገመትኩም ነበር።'

ራስኮልኒኮቭ ፊቱን ቅጭም አድርጎ እየተመለከተው ከነግግር ይልቅ ዝምታን መረጠ።

ራዙምኪን በጓደኛው ዝምታ ቅንጣት ታህል ሳይረበሽ፣ እንዲያውም ጓደኛውን ያስደሰተ ይመስል 'ይሄ ቀረሽ የማትባል ነች። አለ።

ወይይቱን የፈቀደችው የምትመስለው ናስታስያ 'የምትገርም ሰው ነህ!' ስትል በድጋሚ ጮኸች።

'ከመጀመሪያው አንስቶ ትክክለኛውን ፈር አለመያዝህ በጣም የሚያሳዝን ነው። እርሷን የሚቀርቧት በዚያ መልክ አልነበረም። ግሩም ጠባይ አላት! ይሄን ጠባይዋን ግን ብዙ ሰው አያውቅላትም።... ሲትየዋ ምግብህን መላክ እስከምታቋርጥበት ድረጃ እንዴት እንደደረሰክ ማወቅ እፈልጋለሁ። ሌላ ምሳሌ ሳንሳ ካልኩ መቼም በጤናህ ያንን መተማመኛ ሰነድ አትፈርምም! ወይም ደግሞ ልጄን ለማግኘት ስለገባኸው ቃል አውቃለሁ! ይቅርታ አድርግልኝና እኔ ራሴ ቂል ብዙንም ፓሺንካ ግን ቆዳዋ ይምሰል እንጂ ቂል አይደለችም። ቂል ነች ወይ?'

ራስኮልኒኮቭ ወይይቱ እንዲቀጥል ለማድረግ የሚቻለውን ሁሉ መመከር እንዳለበት በመገንዘብ ዞር ብሎ 'ቂል አይደለችም' ቢል አጉረመረመ።

ራዙምኪን መልስ በማግኘቱ እየተደሰተ 'ልክ ነህ። እንዲያም ቢሆን ብልህ አይደለችም። የምትገርም ነች። እኔ ራሴን ግራ ልታጋኝ ትንሽ ነበር የቀራት። መቼም ቢያንስ አርባ አመት ይሆናታል ባይ ነኝ። እርሷ ግን ሰላሳ ስድስት አመቷ እንደሆነ

ትናገራለች! መናገር መብቷ ነው። ይህንና ከምህር አገር ብቻ የምቀርባት እንደሆነ ላረጋገጥልህ እወዳለሁ። በመካከለችን የጠበቀ ነገር የለም። ግንኙነታችን የምልክት ያህል ብቻ ስለሆነ የአንተን አልጀብራ ይመስላል! ወደ ወሲባዊ ግንኙነት ማምራት አልቻልኩም። ያም ሆነ ይህ ፍሬ ከርስኪ ነገር ነው። ከእንግዲህ የዩኒቨርሲቲ ተማሪ እንዳልሆንክ፤ ልጆች እንደማታስተምር፤ የረባ ልብስ እንኳን እንደሌለህና ልጄ ከሞተችባት ጊዜ ጀምሮ አንተንም እንደልጄ ማየት እንደማይኖርባት ስትገዙብ ስጋት አደረባት። ክፍልህን ዘግተህ ስለምትውልና ከእርሷ ጋር የነበረህን ግንኙነት ስልቀጠልክበት ከቢትህ ልታስወግህ አስበች። ከአንተ ላይ ያላት የኪራይ እዳ ባያሳሳት ኖሮ ገና ድሮ ታባርርህ ነበር። ከዚህ በተጨማሪ እናትህ እንደሚከፍለው አሳምነሃት እንደነበር አትርሳ። በማለት ተናገረ።

‘እንደዚያ ያልኳት መልቲ ስለሆንክ ነው። እናቱ ራሷ ለምና ነው የምትኖረው። እንዲታባርረኝ ስለፈለግኩ ሐሰት ነገርኳት-ደግሞም ዳቦ መብላት ነበረብኝ ሲል ራስክልኒክሽ ከስተር ባለ የጎሳ ድምፅ ሀሳቤን ገለፀ።

‘የሰራኸው ተገቢ ነው። ግን የቀድሞ የመንግስት ሰራተኛና እሳት የሳስ የቢዝነስ ሰው የሆነው ቼባርቭ በአጋማሚ ተገኘ። እርሱ ሳይኖርም ኖሮ ፓሺንክ ከፍርሀት የተነሳ ምንም አታደርግም ነበር። የቢዝነስ ሰው ግን ይሉኝታ ቢስ ነው። በመጀመሪያ የጠየቃት ጥያቄ የመተማመኛ ሰነድ ከፈረምክ እንደ ምንም ያንን ገንዘብ ማግኘት ይቻል እንደሆነ ነው። እርሷ ደግሞ የቱን ያህል ቢራቡም ከጠረታ አበላቸው ላይ መቶ ሀያ አምስት ሩብል ከፍለው ልጃቸውን ማትረፍ የሚፈልጉ እናት እንዳሉህ ሰጠቀች ገንዘብ እንደማታጣ ገለፀችለት። ለአንተ ስትል እድሜ ልኳን ከማገልገል ወደኋላ የማትል እህትም አለችህ። ታዲያ ቼባርቭ ተስፋ ያደረገው ይህን ነው። እና ጓዴ የአንተን ጉዳይ በዘርዘር አውቀዋለሁ። የፓሺንክ የወደፊቱ የልጄ ባል በነበርክ ጊዜ ግልፅ ሆነህ መቅረብህ ያለምክንያት አልነበረም። ይሄን ጉዳይ በእሁኑ ሰአት የምነግርህ ስለምወድህ ነው። ስሜት የሚሰማው ቅን ሰው ልቤን ከፍቶ ይሰማል፤ የቢዝነስ ሰው ግን እያዳመጠ ምግቡን ይበላና በመጨረሻ አንተን በልቶ ያርፈዋል። እርሷ በእዳ ክፍያ ስም ቼባርቭ በመተማመኛ ሰነዱ ላይ ጣልቃ እንዲገባ አደረገች። እርሱም ሳያፍር ገንዘብ ለመቀበል እጁን ዘረጋ። መጀመሪያ ስለሁኔታው እንደሰማሁ ጉድ ልሰራው ነበር፤ እየቆየን ከፓሺንክ ጋር ወዳጅ ስንሆን ግን ጉዳዩን በአጭር እንድትቀጩና አንተም እንደምትከፍል ነገርኳት። እና ወዳጄ ልቤ-ስለአንተ ሆኜ ቃሉን ሰጥቻለሁ፤ ከዚያ በኋላ ማ ቼባርቭን ጠርተን አስር ሩብል ወረወርንለትና ሰነዱን አስመለስን፤ ይኸውልህ በደስታ ነው የማሳይህ። ከእንግዲህ ቃልህን ያምኑታል። ውሰደው። ምግቡን ወረቀት ቀድሄዋለሁ።’

ራዘምቢን መተማመኛ ሰነዱን ከጠረጸዋው ላይ አስቀመጠ፤ ራስክልኒክሽ ከአየው በኋላ ቃል ሳይተናሰ ፊቱን ወደግድግዳው አዞረ። በሁኔታው ራዘምቢን እንኳን ተሰማው።

‘የቂል ስራ ነው የምሰራው ማለት ነው። ያስደሰትኩህ መስሎኝ ነበር የምናገረው። ለካስ አስቀይሜህለሁ። በማለት ከጥቂት ደቂቃ በኋላ ራዘምቢን ተናገረ።

ራስክልኒክሽ ትንሽ ቆየት ብሎ ፊቱን ሳይመልስ ‘ባቃገርህባት ጊዜ አንተ ነበርክ ወይ? አላስታውስም።’ ሲል ጠየቀ።

‘ነበርኩ። በተለይ በአገድ ምሽት ላይ ዛምያቶቭን ይገርው በመጣኬ ጊዜ ይህ ነው በማይባል ንዴት ውስጥ ገብተህ ነበር።’

‘ከምያቶቭ? የመዝገብ ቤት ሹሙ? ለምን?’ እያል ራስክልኒኮቭ በፍጥነት ዞር ብሎ በራዙምኪን ላይ አፈጠጠ።

‘ጉዳዩ ምንድነው? ለምን ትረበሽለህ? ከአንተ ጋር መተዋወቅ አባር የፈለገው። ስለአንተ ብዙ ነገር ስላወራሁለት ወደዚህ እንዳመጣው ጠየቀኝ። የራሱ የሆነ ባህሪ ያለው ጉራም ሰው ነው። በአሁኑ ሰአት በጣም ወዳጆች ነን። ከሞላ ነደል በየቀኑ እንገናኛለን። አየህ ሰፈር ለቅቄ ወደዚህ አካባቢ መጥቻለሁ። ስለመምጣቴ ገና አላወቅህም። በቅርቡ ነው ለቅቄ የመጣኳት። ከእርሱ ጋር ሆኜ ለሁለት ጊዜ ያህል ወደሉዊ ድርጅት ሂጄ አበር። ሉዊን አስታወስክት? ሉዊ እኛንናሽናን?’

‘ራሴን ስኜ በአበረ ጊዜ ያልኩት ምን ነገር አለ?’

‘ምን ያላልኩው አለ? ሌላ ሰው ሆነህ እንደአበር አስታውሰህ።’

‘ምንድነው ያልኩት?’

‘ወይ አምላኬ! ምንድነው ያልኩት ብሎ ነገር። ሰዎች ሲያብዱ የሚናገሩት ምንድነው? አዝናቢህ ጊዜ የለኝም። የምከታተለው ከፍተኛ ጉዳይ አለኝ።’

ከመቀመጫው ተነስቶ ባርኔጣውን ያዘ።

‘ምንድነው ያልኩት?’

‘በፈጠረህ አምላኬ-ያልኩውን ማወቅ ምን ይሰራልህ? ምስጢር አውጥቼ እንደሆነ በማለት ፈርተህ ነው? አትጨነቱ። ስለሰትዬዎ ያልኩው ምንም ነገር የለም። ግን፤ ስለጌትቻ፤ ስለሀብል፤ ስለሆነ ዘበኛ፤ ስለተናካሽ ውሻ፤ ስለፖሊስ አዛዥና ስለረዳት ሹሙ ቀባጥረሃል። ከዚህም በተጨማሪ ስለእግር ሹራብህ ትወተውት አበር-የእግር ሹራቤን! የእግር ሹራቤን አምጡ! በሚል በሚያሳዝን ድምፅ። ከምያቶቭ ከፍሉን ሁሉ አስቶ እግር ሹራብህን ከአገኘ በኋላ በወርቅ በተንቆጠቀጠ አለንጋ እጁ ይዞ ዝተትሆን ሰጠህ። ከዚያ በኋላ አደብ ገዝተህ ያን የመሰል የእግር ሹራብ ለሀያ አራት ሰአት በእጅህ ሙጭጭ አድርገህ ያዝከ። ይሄኔ አልጋህ ላይ በብርድ ልብሱ ውስጥ ይሆናል ያለው። ሌላው አምጡልኝ ያልኩው ነገር የሱሬህን ጠርዝ ነው። ስቅቅ ባለ ድምፅ አበር እንድንሰጥህ የጠየቅኸን። ምን አይነት ጠርዝ እንደምትፈልግ የተቻለንን ያህል ለማወቅ ብንሞክርም አልተሳካልንም። አሁን ቀጥታ ወደቢዝነሱ እንሂድ! እዚህ ሰላሳ አምስት ሩብል ተቀምጧል። አበር ሩብል እወስድና ከአንድ ከህላት ሰአት በኋላ እመልሰልሃለሁ። አሁን ወደሰድስት ሰአት ስለተጠጋ ዞሲሞቭ ከዚህ መገኘት የአበረበት ቢሆንም እኔው ራሴ ሂጄ አላወቀብሁ። ውዲ ናስታስያም እኔ ውጭ ስሆን በተቻለኝ ሁሉ ክትትል አድርጊለት። የሚጠጣው ወይም ሌላ ነገር ሊፈልግ ይችላል። የሚያስፈልገውን እኔው ራሴ ለፖሊስ እነግራታለሁ። ደህና ሁኑ!’

እርሱ ከክፍሉ እንደወጣ ‘ፖሊስ ሲላት አያፍርም! ከይሲ ሰይሆን!’ እያለች ናስታስያ ተናገረች። ከዚያም አላስቸል ብሏት በሩን ከፈተችና እመቤቷና ራዙምኪን የሚያወሩትን ለማዳመጥ ወደዚያው ሮጠች። ሁለቱ የሚሉትን ለማወቅ ቋመጠች፤ በራዙምኪን እንደተመሰጠች ግልፅ አበር።

እርሷ በሩን ዘግታ ከመሮሟ ራስክልኒኮቭ ብርድ ልብሱን ወርውሮ እንደ እብድ ከአልጋው ተነሳ። እነርሱ እንደሂዱ ስራውን መጀመር ይችላ ዘንድ መሄዳቸውን በከፍተኛ ኖፍቆት ይጠባበቅ አበር። ግን ምን ማድረግ አበረበት? አእምሮው ሆነ ተብሎ ታጥቦ ባደውን

የቀረ መሰለው፡ 'አምላኪ ሆይ-አንድ ነገር ብቻ ንገረኝ፡- ሁሉንም ነገር ያውቃሉ ወይስ አያውቁም? የሚያውቁ ቢሆንስ? ተኝቼ ሳለሁ በእኔ እየተሳለቀ ሲያስመስሉ ከቆዩ በኋላ ሁሉም ነገር ቀደም ሲል እንደተደረሰበት መጥተው ይነገሩኛል፡፡ አይ እን እጅሬ-በአሁኑ ሰአት ግን ማድረግ ያለብኝ ምንድነው? ሆን ብዬ የረሳሁት ይመስል ጠፋብኝ፡፡ ከደቂቃ በፊት አውቀው የነበረውን ነገር በድንገት ረሳሁት!'፡፡

ከክፍሉ መሀል ለመሀል ቆሞ ግራ በመጋባት ዙሪያውን ቃኝ፡፡ ወደበፍ ሂዶ ከፈተ፡ ለጥቂት ጊዜ ቆሞ አዳመጠ፡፡ ማድረግ የፈለገው ግን ይሄን አልነበረም፡፡ ወዲያውኑ ደግሞ ያስታወሰው ይመስል ከግድግዳው ጥግ ወዳለ ቀዳዳ አመራ፡፡ ሁሉንም ነገር ማስተዋል ጀመረ፡፡ እጁን በመክተት ፈተሽ፡፡ አሁን ግን የፈለገውን አላገኘም፡፡ ወደምድጃው ሂዶ ከፈተ፡ አመዱ ውስጥ ፍለጋ ጀመረ፡፡ የሰራው ጠርዝና ከዚህ ላይ የተቀደደው እራሬ ጨርቅ እንዳስቀመጣቸው ተገኙ! ከዚያም ራዙምኪን ከደቂቃ በፊት ያናገረው ሰለጸጸ የእግር ሹራብ አስታወሰ፡፡ ትክክል ነበር፡፡ ከፎቴው ካለው ብርድ ልብስ ውስጥ ተቀምጧል፡፡ ግን በአባራና በቆሻሻ የተለወሰ ስለነበር ዛምያቶሽ ምንም ማስተዋል አልቻለም ብሎ ገመተ፡፡

'ዛምያቶሽ! የፖሊስ ጣዚያው! ለምንድነው ከፖሊስ ጣዚያ የፈለገኝ? መጥሪያው የት ነው? ሁሉንም ነገር እምታታሁት፡- የጠፋኝ በዚያን ጊዜ ነበር! የእግር ሹራብንም ያየሁት በዚያን ጊዜ ነበር! አሁን ግን ታምሜ ሳለሁ ዛምያቶሽ ለምን መጣ? ራዙምኪን ለምን ወደዚህ አመጣው?' ሲል ከፎቴው ላይ ሆኖ ያለአንዳች ረዳት አጉተመተመ፡፡ 'ምንድነው? አሁንም ቅዠት ላይ ነኝ ወይስ የገህዱ አለም ነው? የገህዱ አለም ይመስለኛል፡፡... አሁን አስታወስኩ፡- መጥፋት አለብኝ! በፍሉ መጥፋት አለብኝ! ግን ወዴት? ልብሰቴስ የታለ? ሜማዬስ! ወሰዱት! ደበቁት! አሁን ገበኝ፡፡ ካፖርቴ ከዚህ ነው! ረስተው ነው ያልወሰዱት! ለአምላክ ምስጋና ይድረሰውና ገንዘቡም ከጠረጴዛው ላይ ነው፡፡ የመተማመኛ ሰነዱም ከዚህ ነው፡፡... ገንዘቡን ይገዢ እጠፋለሁ፡፡ የራሴን እዲስ ጎጆ እይዛለሁ፡፡ ሊያገኙኝ አይችሉም! ግን የፖሊስ ጽ/ቤቱስ? ይደርሱብኛል! ራዙምኪን ይደርሱብኛል! ሁሉን ነገር ይገዢ መጥፋት ነው የሚሻለው፡፡ ራቅ ወዳለ ሀገር ወደ አሜሪካ መጥፋት! ገህኝም ይገዛ! የመተማመኛ ሰነዱንም ልውሰድ፡፡ እዚያ ሊጠቅመኝ ይችላል፡፡ ሌላ ምን ልውሰድ? የታመምኩ ነው የሚመስላቸው! መራመድ መቻሌን አያውቁም፡፡ ቂ-ቂ-ቂ! ደረጃውን መውረድ ብቻ ነው! ከዚያ በታ የሚጠብቁኝ ሰዎች ቢኖሩስ? ፖሊሶች ቢኖሩስ? ይህ ምንድነው? ሻይ ነው? የተረፈ ቢራም አለ፡፡ ያውም ማማሽ ጠርመሱሽ ቢራ!'፡፡

አንድ ብርዶቹ የሚሆን ቢራ ያለበትን ጠርመሱሽ ጨብሎ ጭልጥ አደረጉበደረቱ ላይ የሚንቀሳቀል አሳት የሚያጠፋ ይመስል፡፡ ደቂቃ ባልሞላ ጊዜ ግን ቢራው ከጭንቅላቱ ላይ ወጣና በመጠኑም ቢሆን ጀርባው ተንዘፈዘፈ፡፡ ጋደም አለና ብርድ ልብሱን ደረቡ፡፡ እንደ ቤቴ ሁሉ ዝብርቅርቅ ይል የነበረው እስተሳሰቡ በይበልጥ ተዘርፈው ለሰላና አስደሳች እንቅልፍ እየጸገኘው ሄደ፡፡ በጉዞ ካፖርት ፋንታ በለሰለሰ ብርድ ልብስ ተጠቅሎና ጭንቅላቱን ከጭንቅ ትራስ አስደገፎ ድብን ያለ የጤና እንቅልፍ ወሰደው፡፡

የሆነ ሰው ወደክፍሉ ሲገባ ሰምቶ ከእንቅልፉ ነቃ፡፡ አይኑን እንደገለጠም በፍን ከፍቶ ለመግባት እያመነታ ከደጃፉ ላይ ቆሞ የነበረውን ራዙምኪን ተመሰክሮ፡፡ ራስከላኒቶሽ ፈጠን ብሎ ከፎቴው ላይ ተቀመጠና የሆነ ነገር ለማስታወስ በጣም የሚሞክር ይመስል ትክ ብሎ አየው፡፡

‘አልተኛህም ማለት ነው! መጥቻለሁ! ናስታስያ ጥቅሉን አምጪ!’ እያለ ራዙምኪን በደረጃው ቀልቀል ጮኸ። ‘ስለሁሉም ነገር አሁን እንልፀልሁለሁ።’ አለው።

ራስኩልኒኮቭ እየጨፈገገው ዙሪያውን ተመለከተና ‘ስንት ሰአት ነው?’ በማለት ጠየቀ።

‘በጣም ተኛተህል። አሁን መሽቷል። ወደአበራ ሁለት ሰአት የሚጠጋ ይመስለኛል። ከስድስት ሰአት በላይ ተኛተሃል ማለት ነው።’

‘ያን ያህል እንኳን አልተኛህም።’

‘ብትተኛስ ምናለበት። መተኛትህ እንደሚጠቅምህ ተስፋ አደርጋለሁ። የምትቸኩልበት ምን ነገር አለ? ከኢት ጓደኛህ ጋር የያዝነው ቀጠሮ እንዳይፈርስ ፈርተህ ነው?። በአለም ላይ እስከኖርን ድረስ ጊዜው እንደሆነ አለን። ከእንቅልፍ እስከምትጎታ ድረስ ሳለፉት ሶስት ሰዓታት ጠብቂአለሁ። በተደጋጋሚ መጥኛ ባይህ ተኛተህ ነበር። ሁለት ጊዜ ዘረዋሽን ለማግኘት ሄጄ አጣሁት። ምንም አይደል ግን ይመጣል! የራሴንም ጉዳይ ስኬታተል ቆይቻለሁ። ወደአዲሱ ቤቴ የተዛወርኩት ዛሬ ነው። ከአገቴ ጋር አብረን ልንኖር ነው። ይሁንና ይሄ ፋይዳ የለውም። አሁን ወደቀምንገሩ እንሂድ! ናስታስያ ጥቅሉን አምጪ። በደቂቃ እንፈታዋለን።...ወዳጄ ልቤ ምን ይሰማሁል?’

‘እኔ ደህና ነኝ። ጭራሽ አልታመምኩም። ራዙምኪን ከእዚህ ለምን ያህል ጊዜ ነበርክ?’

‘ነገርኩህ እኮ፤ ሳለፉት ሶስት ሰዓታት እየጠበቅሁ ነበርኩ።’

‘ከዚያ በፊት ማለቴ ነው።’

‘በፊት የምትለው ምን ነው?’

‘ወደዚህ ከመጣህ ስንት ጊዜህ ነው?’

‘ከጥቂት ሰአት በፊት እኮ ነገርኩህ። አታስታውስም እንዴ?’

ራስኩልኒኮቭ አወጣ፤ አወረደ። በሕልም አለም ውስጥ ያየውን ነገር በብዥታ የሚያስታውስ መሰለ። ማስታወስ ስላልቻለ ግን መልስ ፍለጋ ራዙምኪንን በአይኑ ተማጠነው።

‘ረስተሽዋል ማለት ነው። ማለዳ ላይ ሀሲናህ እንዳልሰከክ ገምቻለሁ። የአሁኑ እንቅልፍ ግን ብዙ የጠቀመህ ይመስላል። ከአንጀቴ ነው የምንገርህ። ፊትህ በጣም ተመልሷል። አሁን ወደቀምንገሩ እንሂድ። የሰጠኸኝ ገንዘብ መልኩን ቀይሮ መጣልህ። ጓዴ እስቲ ተመልክተው።’ ጥቅሉን በጉጉት መፍታት ጀመረ።

‘ወዳጄ ልቤ-ከረጅም ጊዜ አንስቶ ላደርግ የፈለግሁት ነገር ነው። አየሁለንተን ሰው ማድረግ አለብን። ከላይ እንጀምርና ባርኔጣውን ተመልከት። አለ እንደነገሩ የሆነች ባርኔጣ ከጥቅሉ እያወጣ። ‘እስቲ ሞክራት-ለእኔ ስትል።’

የእምቢታ ምልክት ከማሳየት ጋር ‘አሁን ሳይሆን በኋላ’ ሲል ራስኩልኒኮቭ ተናገረ።

‘ልብ አርግ ሮዲ-ቂል አትሁን፤ ሞክረው ነው የምልህ። አሁን ካልሞከርክ በኋላ መዘግዥት ነው የሚሆነው። መጠንህን ሳላውቅ የገዛሁት ስለሆነ ካልሞከርክው በአይኔ እንቅልፍ ሳይዛር ነው የማድረግ። ግጥም አለ!’ በማለት ድል ያደረገ ይመስል ጮሆ ተናገረ። ‘ከአንድ ሰው አልባሳት መካከል ባርኔጣ የላቀ ስፍራ የያዘ ነው፤ ትልቁ ነገር በቀላሉ ተገኘ። የቀድሞ ጓደኛዬ ሌሎች ሰዎች ባርኔጣቸውን አድርገው ቢቆሙም እርሱ ግን በገባበት ቦታ ሁሉ

ያወልቅ አበር። ታዲያ ሁሉም ሰው የታዛዥነት ባህሪ ስለሰረዘበት ነው ብሎ ይገምታል። እርሱ ግን ይሄን የሚያደርገው ባርኔጣው እያሳፈረው ነው። ሁለት ባርኔጣዎች ይታዩላቸዋል። ሮዲ ምን ያህል የከፈለከባቸው ይመስልሃል? ብሎ ጠየቀው። ሆኖም ከራስኮልኒኮቭ መልስ በማጣቱ ወደናስታስያ ዞር ብሎ ምን ያህል የከፈለከባቸው ይመስልሃል? አለ።

‘ሀያ ሳንቲም ከከፈልክ እይገርመኝም።’ ስትል ናስታስያ መለሰች።

‘አንቺ ሞኝ እንዴት ሀያ ሳንቲም ትያለሽ? ዛሬ ልሽጠው ብትይ በሀያ ሳንቲም የሚገባኝ የለም! ያወጣሁት ሰማንያ ሳንቲም ነው ብአርጌ ተራ የተገባ ስለሆነ። አንድ ቀልድ ልንገራችሁ ባለአንድ አመት ጊዜ ውስጥ ባርኔጣ አድርገህ የሚያልቅ ከሆነ ሌላ ባርኔጣ በነፃ ይሰጠዋል! እውነቱን ነው የምልህ። አሁን ደግሞ ከቅ/ቤት እያለን ስንጠራው የነበረው የተባበሩት የአሜሪካ መንግስታት ውጤት የሆኑ የምሳራባቸው ሁለት ሱሬዎች አሉ! በበጋ ወራት የሚለበሱና የግራጫ መልክ ያላቸውን ስስ ሱሬዎች ለራስኮልኒኮቭ ዘርግቶ አሳየ። ምንም እንኳን ከአርጌ ተራ ቢገዛም ቀዳዳና ጨምዳዳ የሌለው ግሩም እቃ ነው። እንደ ዘመኑ ፋሽን ከሱሬዎቹ ጋር የሚሄድ ሰደርያም ይኸው። ከአርጌ ተራ ቢገዛም የአማረና የሰሰለሰ መሆኑ ጠቀሜታ አለው። ሮዲ-እንደ እኔ አስተሳሰብ ከሆነ በአለም ላይ ታዋቂ ለመሆን ከፈለገህ ማድረግ ያለብህ ወራትን እየጠበቅህ መልበስ ብቻ ነው። የዛሬው ግንድም በዚሁ ላይ የተመሰረተ ነው። አሁን በጋ ስለሆነ የበጋ ልብሶች ገዛሁልህ። በልግ ሲመጣ ደግሞ ወፈር ያሉ ልብሶች ስለሚያስፈልጉህ እዝህን ልብሶች ወደድክም ጠላህም ትጥላቸዋህ ከመልበስ ብዛት የተፈጥሮ ሞት ይጥታሉ። ወይም ደግሞ ያም እንኳን ባይሆን የበለጠ ሀብት ታፈራሩና አስፈላጊነታቸውን ያጣሉ። ታዲያ በስንት የተገዙ ይመስሉሃል? ሁለት ሩብል ከሃያ አምስት! እዚህም ላይ ሚስታወስ ያለብህ ዘንድሮ ለብሰኸው ካለቀ በሚቀጥለው አመት ሌላ ሱሬ በነፃ ይሰጠዋል። ገበያው አንድ መርህ አለው። ለአንድ እቃ ከከፈልክ እሰነከይወትህ መጨረሻ ድረስ ማዘለቅ አለበት። በራስህ ናላገት ተመልሰህ ወደዚያ አትሄድምና። አሁን ደግሞ ጫማውን እንመልከት። እንዴት አዋኸው? ከአርጌ ተራ የተገዛ መሆኑ ለማንም በገበያ ይታያል። ግን የውጭ እቃ ስለሆነ ለተወሰኑ ወሮች ትጠቀምቢታለህ። የእንግሊዝ አምባሲ ፀሀፊ ስድስት ቀን ብቻ አድርጎት ገንዘብ ክፉኝ ስላስፈለገው በርካሽ ሸጠው። ተከራክራ በአንድ ሩብል ተኩል ገዛሁት።’

‘ጫማው ልክ መሆኑን እንዴት ታውቃለህ?’ አለች ናስታስያ።

‘ለምን ልክ አይሆንም?’ እያለ የራስኮልኒኮቭን የቀረፈደና በደረቅ ጭቃ የተጨማለቀውን አርጌ ጫማ ከቤቱ አወጣ። ይሄን ወስጂ እንዳሳየችው የነበረውን ስቃይና ሰቃቃ በቅድሚያ ተረዱት። ከዚያም ጠቅላላ ግብይቱ በወዳጅነትና በበን ፈቃደኝነት መንፈስ ተከናወነ። የውስጥ ልብሶችን በሚመልከት ቤት ከአከራዋችሁ ሴት ጋር በመግዛት ጨርሰዋል። ከጠንካራ ጨርቅ የተፈበረኩ ቢሆኑም ፋሽን የጠበቁ ሶስት ሽማግሌቶች ደግሞ እነሆ። እና ወጪውን ስናጠቃልለው ባርኔጣው ሰማንያ ሳንቲም፣ ሌሎቹ ልብሶች ሁለት ሩብል ከሀያ አምስት፣ ጫማው አንድ ሩብል ተኩል፣ የውስጥ ልብሶች አምስት ሩብል ይሆኑና በመላ የተከፈለው ዘጠኝ ሩብል ከሆነ አምስት ይደርሳል። ከአስር ሩብል ላይ መልሱ እርባ አምስት ሳንቲም ስለሚሆን ይህንኑ እንድትቀበሉኝ ስጠይቅህ በደስታ ነው። እናም እንግዲህ ሮዲ-የምትፈልገውን ሁሉ ልብስ እግኝተሁል። ካፖርትህ አሁንም ሊለበስ

ይችላል ብዬ እገምታለሁ፡ የእግር ሹሪብችህንና የመሳሰሉትን ለእንተ እተዋቸዋለሁ፡፡ ይሄ ሁሉ ሆኖ ህያድ አምስት ሩብል በእጃችን ይገኛል፡ ስለጋሺንካ ወይም ስለቤት ኪራይህ መጨነቅ አያስፈልግም፡፡ ዘሮ እዳው ብዙ ነው፡፡ ከእንግዲህ የሕመምህ መንስኤ ሸሚዝ ሊሆን ስለማይችል ልብስህን ልለውጥልህ፡፡

ራዙምኪን ስላደረገው ግዢ የሰጠውን አሰልቺ ገለፃ በምሬት ያጸምጥ የነበረው ራስኮልኒኮቭ ግንኙ ብትተውኝ? እኔ አልፈልግም! እያለ የወግድልኝ ምልክት አሳይቶ ጮኸ፡፡

‘ሊሆን አይችልም፡፡ በመኪተን ጫማዬን የጨረሰኩት በከንቱ አይደለም፡፡ ናስታሲያ አግዢኝ፡፡ አይሁ አትፈር!’ ሲል ራዙምኪን ኮስተር አድርጎ ተናገረ፡፡

ራስኮልኒኮቭ ባይፈልግም ሸሚዙን ለወጠለት፡፡ ራስኮልኒኮቭ ትራሱን ተደገፍ ለደቂቃ ያህል ቃል ሳይተነፍስ ቆየ፡፡

‘መቼ ነው የሚተውኝ?’ እያለ አሰበ፡፡ በመጨረሻም ግድግዳውን እያማተረ ‘ገንዘብ ከየት አግኝተህ ገዛህ?’ የሚል ጥያቄ አቀረበ፡፡

‘እንዴት ገንዘብ ትላለህ? የራሱ ገንዘብ ነዋ! ቫክሩሺን የላከውን ገንዘብ ይገኛ ነዋ! ዛሬ ማለፃ መጥቶ የነበረውን ሰው አታስታውስም እንዴ? እናትህ ናቸው የላኩት፡፡ ወይ አምላኪ! መቼም ይሄን አትረሳም?’

ራስኮልኒኮቭ ለረጅም ጊዜ በትካዜ ዝም ብሎ ከቆየ በኋላ ‘አሁን አስታውስኩ’ አለ፡፡ ራዙምኪን ፊቱን ቆዩም አድርጎ ተመለከተው፡፡

በሩ ተከፈተና ገፊታው ለራስኮልኒኮቭ አዲስ ያልሆነ ረጅም ወፍራም ሰው ገባ፡፡ ‘የማታ ማታ!’ በሲሞቭ መጣ! አለ ራዙምኪን እየተፍነከነ፡፡

ዞሲሞቭ ቆዳው ለሰለስ ብሉ የገረጣ፤ ሂሙን ሙልጭ አድርጎ የተላጩ የባዘማ ሆድ የሆነ፤ ወፍራምና ረጅም ሰው ነው። የአይን መንፅርና በወፍራም ጣቴ ላይ ትልቅ ባለፈርጥ ቀለበት አድርጓል። ወደሀያ ሰባት አመት እድሜ ይጠጋዋል። ቀለል ያለ ዘመናዊ ኮት፤ ስለ የበጋ ሱሪ፤ በአጠቃላይ ለመግለፅ ያህል ፋሽን የጠበቀ አዲስ ልብስ ለብሏል። ከለበሰው ልብስ ላይ ይሄ ቀርቶታል የሚባል ነገር የለም። የሰአት ማሰሪያው ትልቅ ነው። በባህሪው ዝግተኛና ቀርፋፋ፤ ሆን ብሎ የሚለዋወጥ ነው። የማቅረብ ስሜቱን በጥንቃቄ ቢደብቅም በየደቂቃው ጎልቶ ይታይበታል። የሚያውቀት ሁሉ ለአያያዝ አስቸጋሪ ነው ቢሉትም በሰራው ጎበዝ እንደሆነ ይመስቱለታል።

‘ወደአንተ ዘንድ ሁለቴ መጥቼ ነበር፤ ሀሊናው እንደተመለሰለት አየህ!’ ሲል ራዘምቢን ጮኸ።

ዞሲሞቭ ወደራሰባልኒኮቭ ተመልሶ በትኩረት እያየውና ከፎቴው ጠርዝ ላይ ተመቻችቶ ለመቀመጥ እየሞከረ ‘እና እንዴት ነው?’ ብሎ ጠየቀ።

‘እስኪን ድረስ ሙሉ በሙሉ አልተላቀቀም፤ በቅርቡ እንኳን ሽሚዙን የለወጥነው በትግል ነበር።’ አለ ራዘምቢን።

‘ይህ የሚያጋጥም ነው። ሳይፈልግ ሽሚዙን መቀየር አልነበረባችሁም። የደም ምቱ ደሀና ነው። አሁንም ራሱን ያምሃል?’

ራሰባልኒኮቭ ‘እመስግናለሁ - ደሀና ነኝ። ፍፁም ደሀና ነኝ!’ ሲል ፎቴው ላይ በቅፅበት ተቀምጦ ከስተር ባለ ሁኔታ እየተንሸሸ መለሰ። ወዲያው ግን ትራቡን ይዞ በመተኛት ፊቱን ወደግድግዳው አዞረ።

ዞሲሞቭ በቅርብ ይከታተለው ነበር።

‘ሁሉም ነገር መሆን እንዳለበት ነው፤ ግሩም ነው። የተመዝገው ምግብ አለ?’ ሲል በዝግታ ጠየቀ።

ይህ እንኳን ቀደም ሲል ተሃግሮታል፤ ምን እንደሚበላም ጠይቀውታል።

‘የፈለጋችሁትን ሁሉ ሾርባና ሻይ ከእንጉዳይና ከኩኒምብር በስተቀር ልትሰጡት ትችላላችሁ። ለቅቅል ስጋ ግን ጥ እንደሚቀረው ግልፅ ነው!’ ከማለቱ ከራዘምቢን ጋር አይን ለአይን ተጋጩ። ‘መድሃኒት የሚባል ነገር አያስፈልገንም። ነገ ላየው እችላለሁ። ምናልባትም ዛሬ ማየቱ አያስፈልግ ይሆናል።ግን...’

ራዘምቢን በነጋታው ምሽት ላይ በእግሩ ሊያንሸራሸረው እንዳቀደ ገለፀ። ዞሲሞቭ ግን ማንሸራሸሩ በትንሹ እየሰለፈው ድረስ እንደማይመረጥ ነገረው።

‘ምን አይነት አጋጣሚ ነው! በነገው ምሽት እዚህ አጠገባችን ያለውን ቤትን ለመመረቅ ድግስ አዘጋጅቻለሁ። ቢመጣ ጥሩ ነበር፤ ምናልባትም ከፎቴው ላይ ይጋደማል። አንትስ ትመጣ አይደል?’ ሲል ዞሲሞቭ ቃል እንደገለለት አስታውሶ ራዘምቢን ጠየቀ።

‘እስራ አስብበታለሁ። ምን የተለየ ነገር አዘጋጅቶታል?’

‘ብዙም አላዘጋጀሁ። ሻይ፤ አረቄ፤ አሳ። ስጋም ይኖራል። ጥቂት ጓደኞቼም ይመጣሉ።’

‘እነማን ናቸው የሚመጡት?’

‘ሁሉም ከዚህ ነው ያሉት። ከሽማግሌው አጎቴ በስተቀር አብዛኞቹ እዚህ ነዋሪ ናቸው፤ እርሱም ቢሆን ወደ ፒተርስዊርግ የመጣው ትናንት ስለሆነ እንደሌሎቹ እግር የጣለው የእግዚሄር እንግዳ ነው። በየአምስት አመቱ አንድ ጊዜ ብቻ እንጠያየቃለን።’

‘ማንው እሱ?’

‘እድሜ ልኩን የወረዳው ፖሊስ ቤት ሀሳፈ ሆኖ ነው የሰራው። እድሜው ስልሳ አምስት ይደርሳል፤ ትንሽ የጦራታ አበል ያገኛል። የምወደው ቢሆንም ይሄን ያህል የሚነገርለት ሰው አይደለም። የቀበሌው መርማሪ ፖርፌሪ ይኖራል። ታውቀው አይደለ?’

‘እርሱም ዘመድህ ነው ወይ?’

‘የሩቅ ዘመድ ነው። ምን ታየኛለህ? እንዲያው አያድርስ እንጂ ከአንዱ ጋ ፀብ ቢገጥህ እንኳን አይደርስልህም። ይደርስልህ መሰለህ!’

‘አይ ስለእርሱ አልጨነትም!’

‘አንዳንድ ተማሪዎች፤ አስተማሪ፤ የመንግስት ሰራተኛ፤ ሙዚቀኛ፤ የጦር መኮንን፤ ዛምያቶቭ’ ይገኛሉ።

ወደራስባሪኒቫሽ እያመለከተም ‘አንተም ሆንክ እርሱ ከዛምያቶቭ ጋር ምን የሚያገኛችሁ ነገር አለ?’ በማለት ዞላሞሽን ጠየቀው።

‘ምን ታረገሞለህ! ጠንቃቃ ሰው ነው! የመርህ ጉዳይ ነው! ሁሉንም ነገር የሚገዛበት መርህ አለው። በእኔ እምነት አንድ ሰው ጨዋ ከሆነ ትልቁን መርህ አሟልቷል ማለት ነው። ሌላ ማወቅ የምፈልገው ነገር አይኖርም። ዛምያቶቭ ግሩም ሰው ነው።’

‘ዝብ ቢቀበልም ቅሉ።’

‘ዝብ መቀበሉ እኔን አይመለከተኝም። ተቀበለ ወይም አልተቀበለ የሚያስጨንቀኝ ጉዳይ አይደለም። ዝብ በላተኛ ነው ብዬ ነግራለሁ እንዴ? የራሱ ዘይቤ ያለው ጨዋ ሰው ነው። ነው ያልኩህ! ነገሮችን ሁሉ ግንጥልጥል አድርገህ የምታይ ከሆነ ጨዋ ተብለው የሚጠሩት ስንት ሰዎች ይመስላሉ? ሁሉንም ከዮሁዳ ቢከፍቱት ያው ተልባ ነው።’

‘ዛምያቶቭ አሁን ድረስ ገና ወጣት ነው። ልትረዳው እንጂ ልታርቀው አይገባም። አንድን ሰው በተለይም አንድን ጎረምባ በማራቅ ማሻሻል ጭራሽ አትችልም። እጥፍ ድርብ ጥንቃቄ ማድረግ አለብህ። እናንተ ጭንቅላታም ቂሎች! እናንተ ተራማጆች! ምኑም አይገባችሁም። ሰውን ከመጤፍ አትቆጥሩም፤ ራሳችሁንም አታውቁም። ግን፤ ማወቅ የምትፈልግ ከሆነ ዛምያቶቭና እኔ በአሁኑ ሰአት የምንሰራው ቢዝነስ አለን።’ እያለ ራዙምኪን በስሜት አስረዳ።

‘ምን አይነት ስራ ነው የምትሰሩት?’

‘ከቀለም ቀበው ጋር የተያያዘ ነው። እናጋልጠዋለን! ያም ሆነ ይህ በአሁኑ ሰአት የሚያጋጥመን ምንም አይነት ችግር አይኖርም። ሁሉም ነገር ቀልጭ ብሎ የሚታይ ነው፤ ንድረግ ያለብን በይበልጥ መሳተፍ ብቻ ነው።’

‘ለሰዎችኛው ቀለም ቀቢ ነው የምታወራው?’

‘አልነገርኩህም እንዴ? መጀመር እንኳን ጀምራለህ ነበር። የመንግስት ሰራተኛ የነበረው ባሏ ሞቶባት አራጣ ታበድር ስለነበረችው እርሷት አሟሟት ነው የማጫውትህ። በጉዳዩ ላይ እንደ ቀለም ቀቢ ያለበት ይመስላል።’

‘አንተ ለእኔ ከመንገርህ በፊት ስለግድያው ሰምቻለሁ። ጉዳዩ ትኩረቴን የሳበው በሆነ ምክንያት ነው። በጋዜጦችም ላይ አንብቤአለሁ።’

ከበፋ አጠገብ ቆማ ታዳምጥ የነበረችው ናስታሲያ ‘ሊሳቪታም ተገደለች!’ ስትል በድንገት አምርራ አለቀሰች።

ራስኩልኒኮቭ እያቃተተ ‘ሊሳቪታ?’ አለ።

‘አዎ ሊሳቪታ። የነፍሰይማር ልብሶች ታዝር የነበረችው ሴት። ረሳህት እንዴት ወደዚህም ትመጣ ነበር። እንዲያውም አንድ ጊዜ ሸሚዝ ሰፍታልሃለች።’

ራስኩልኒኮቭ ፊቱን ወደ ግድግዳው አዞረ፤ ከደበዘዘው በጫ የግድግዳ ወረቀት ላይ ካለች ትናንሽ ነጭ አበቦች መካከል ቡናማ ስሮች ባለች በአንድ ጠማማ አበባ ላይ መመራመር ያዘ። ስንት ቅጠሎች እንዳሉት፤ ስለቅጠሎቹ ጦርገዢና በውስጣቸው ሰላዘሷቸው ስሮች ተፈላሰፈ። ሽባ የሆነ ይመስል ክንዶቹና እግሮቹ ደክዘዙ፤ ለመነቃነቅ ግን አልሞከርም፤ አይኑ በአበባው ላይ ደርቆ ቀረ።

ዞሊሞቭ የናስታሲያን ጣልቃ ገብነት በአጭፋ በመቅጨት ‘አረ የዛ የቀለም ቀቢው ጉዳይ እንዴት ሆነ?’ ሲል ጠየቀ።

ናስታሲያ ቀና ቀና እየተነፈሰች በዝምታ ተዋጠች።

‘በነፍሰ ግድያ ከሰሱት።’ አለ ራዙምኪን በተሟሟቀ ስሜት።

‘መረጃ አገኝብት እንዴ?’

‘ምን መረጃ ያስፈልጋቸዋል? ግን፤ ትንሽ አድሎአዊ የሆነኩ መሰለኝ። ትንሽ መረጃ ቢኖራቸውም መረጋገጥ ያለበት ጉዳይ ነው። እነዚያን ሁለቱን-ኩችንና ፔስትርያኩቭን ከዚህ በፊት በጥርጣሬ በቀጥጥር ስር ባዋሏቸው ጊዜ ተመሳሳይ ነገር ነበር የፈጸሙት። ጉዳዩ ባይመለከትህ እንኳን መንገሽገሽህ አይቀርም።...ሮዲብኢጋማሚ ስምተኸዋል አይደል? በፖሊስ ጣቢያ ሆነህ ስለጉዳዩ ያውሩ በነበረ ሰአት ህሊናህን ስተህ ነበር፤ ህሊናህን የሳትክበት ቀን ደግሞ ግድያው የተፈጸመው እንደትናንት ሆኖ በማግለቴ ምሽት ነው።’

ዞሊሞቭ ደርቆ የቀረውን ራስኩልኒኮቭን በአትኩሮት ተመለከተ።

‘ራዙምኪን የእርሱ ዝንብ ነው ብል የምትቀየም አይመስለኝም።’ በማለት ዞሊሞቭ ተረቡን ሰነዘረ።

‘ያም ሆነ ይህ ነፃ እናረጋቸዋለን!’ ሲል ራዙምኪን ጠረጴዛውን በቡጢ እየደበደበ ጮኸ። ‘እኔን የሚያበሳጨኝ ፍሬከርስኪ ነገር ማውራታቸው አይደለም። ውሸት የሚናገሩ ሰዎችን ይቅር ማለት ይቻላል። ውሸት ወደእውነት ስለማያመራ ጣጣ የለውም። እኔን የሚያበሳጨኝ ፍሬከርስኪ ነገር ማውራታቸው ሳይሆን ፍሬከርስኪነታቸውን መልሰው ማድነቃቸው ነው። ፖርፊሬን አከብረዋለሁ-በአሁኑ ሰአት ግን የተሳሳተ አቅጣጫ እንዲይዙ ያደረጋቸው ማን ይመስልሃል? በፋ ተዘግቶ ነበር፤ ከዘበኛው ጋር ሲመለሱ ግን ከፍቱን ጠበቃቸው። ይህ ደግሞ ነፍሰ ገዳዮቹ ኮችና ፔስትርያኩቭ ናቸው ማለት ነው! ሎጂካቸው ይኸው ነው!’

‘በጣም አትናደድ! ታሰሩ ማለት ተፈረደባቸው ማለት አይደለም። በእጋጣሚ ኮች የሚባለውን እውቀዋለሁ። መከፈል ያቃታቸው ሰዎች ከእርግጽ ዘንድ ያስያዟቸውን እቃዎች ይገዛ ነበር። አይደለም እንዴ?’

‘ሰውየውስ መልቲ ይመስለኛል። የመተማመኛ ሰነዶችንም ይገዛል። የቢዝነስ ሰው ነው። ገህም ይግዛ! እኔን የሚያበሳጨኝ ያ አይደለም። አልተረዳኸኝም እንዴ? እኔን የሚያበሳጨኝ ጥቅም የማይሰጥ፤ ጥበብ የንደለውና ግትርነት ያበቃው አበራራቸው ነው። ይሄን ጉዳይ ብቻ ብንወስድ ወንጀልን የማጋለጫ አዲስ መንገድ ማግኘት ይቻላል። የሳይኮሎጂ መረጃን ብቻ በመጠቀም ትክክለኛውን ፈለግ እንዴት መያዝ እንደሚቻል በገሃድ የሚተገበር ይመስለኛል። «መረጃ አጥነተናል!» ሌላ ቢችሉም መረጃ ብቻውን ሁሉንም ነገር እያጠቃልልም። ዋናው ነገር መረጃን የመመዘኑ ጉዳይ ነው።’

‘መረጃን መመዘን ትችላላህ ወይ?’

‘በዚህ ጉዳይ ዝርዝር ነጥቦችን በማወቁ የራሴን አስተዋፅኦ ማድረግ እንደምችል ይሰማኛል፤ እየተሰማው ደግሞ ዝም ይላል ብለህ እንዴት ትገምታለህ? ይውጣልኝ!’

‘ስለቀለም ቀቢው ለመስማት እኔም በጉጉት እየተጠበቅቃ ነው፤ ቀጥል።’

‘እንግዲህ ስማ። ታሪኩ ይኸውልህ። እነርሱ ከኮችና ከፎስትርያኮቭ ጋር ጊዜያቸውን ሲያጣኑ በነበረ ጊዜ፤ ማለትም ግድያው በተፈፀመ በሰብተኛው ቀን ጭራሽ ያልተጠበቀ መረጃ ተገኘ። ሁለቱ ሴቶች ኩኩጊያለበት ቤት ፊት ለፊት የሚገኝ የመሸታ ቤት ባለቤት የሆነ ዱሽኪን የሚባል አርሶ አደር የወርቅ ጉትቻ ከእነ ማስቀመጫው ይይዝና ወደ ፖሊስ ጣቢያ ሂዶ ረጅም ታሪክ ይዘከዝቃል። «ከትናንት በሰቲያ ሁለት ሰአት ከምሽቱ እንዳለፈ አንድ ቀለም ቀቢ ሰራተኛ ወደመሸታ ቤቱ ይመጣል (ቀኑና ሰአቱ ግድያው የተፈፀመበት ነው)። ከዚህ በፊትም ይመጣጣ ነበር። ስሙ ኒኮላይ ነው። ይሄን የወርቅ ጉትቻ ይገዛ ሁለት ሩብል እንዳበድረው ጠየቀኝ። ከየት አገኘኸው ብለው ከመንገድ ወደቀ አለኝ። ልክ እርሱ እንዳለኝ ነው የምገራችኋለሁ። በተጨማሪ ሳልጠይቀው አንድ ሩብል ሰጠሁት፤ ከእኔ ጋር ባያስይዘው እንኳን ከሌላ ጋር ማስያዙ አይቀርም ብዬ ተቀብልኩት። ሁኔታው ተለውጦ የሆነ ሽክሽቃታ ከሰማሁ በኋላ ግን ለፖሊስ አመልክቼ ልሰጥ ወሰንኩ።» ይህ ውሸት ነው። ዱሽኪንን በሚገባ አውቀዋለሁ። አራጣ አበዳሪና የሊባ ተቀባይ ስለሆነ ሰላሳ ሩብል የሚያወጣ ነገር ከኒኮላይ ተቀብሎ ለፖሊስ አያስረክብም። በፍርሀት ብቻ ያደረገው ነው። ብቻ ያለውን እድምጥ፡- «ኒኮላይን ከልጅነቱ ጀምሮ ነው የማውቀው። የአንድ አካባቢ ሰዎች ነን። ኒኮላይ የመጠጥ ሰው ባይሆንም አልፎ አልፎ ይቀማምሳል። በዚያ ቤት ውስጥ ከድሚትሪ ጋር ቀለም ይቀባ እንደ ነበር አውቃለሁ፤ ከድሚትሪ ጋር የአንድ መንደር ሰው ነው። ታዲያ ገንዘቡን እንደሰጠሁት ሁለት መለኪያ ወረወረና መልሱን ተቀብሎ ወጣ። በወቅቱ ከድሚትሪ ጋር አልነበረም። በማግስቱ አልየና ኢቫኖቭናና እህጷ ሊባቪታ ኢቫኖቭና በመጥረቢያ መገደላቸውን ሰማሁ። ሟቻ እቃ ይዛ ገንዘብ እንደምታበድር ስለማውቅ ኒኮላይ የመጣው ጉትቻ የእርሷ እንደሆነ ብዬ ገመትኩ። ወደዚያው ቤት ሄጄ ቀስ ብዬ በጥንቃቄ ማጣራት ያዘኩ። የመጀመሪያው ጥያቄኬ ኒኮላይ ከዚህ ይገኝ ይሆንወይ? የሚል ነበር። ኒኮላይ ግን ጎሕ ሲቀድ ወደዚህ መጥቶ አስር ደቂቃ ያህል ከኮየ በኋላ ሊጠጣ ሄደ ሲል ድሚትሪ ነገረኝ። ከዚያን ወዲህ ድሚትሪን አሳየውም፤ ሰራውን ለብቻው እያጠናቀቀ ነበር። የስራ ቦታቸውም የተገደሉት ሰዎች ከሚኖሩበት አቅጣጫ ሆኖ ከሁለተኛው ፎቅ ላይ ነበር። ይሄን እንደሰማሁ ለማንም ሳልናገር በግድያው ተገርሜ ወደቤት ተመለስኩ። ዛሬ ደግሞ (ግድያው በተፈፀመ በሰብተኛው ቀን መሆኑ ነው) ከጥዋቱ ሁለት ሰአት ኒኮላይ ብዙም ሳይሰክር እንዲያው ለብ

ብሎት ወደመሸታ ቤቱ እንደገና መጣ። ቢያንስ የምትለው ይገባው ነበር። ከአግዳሚ ወንበር ላይ ተቀምጦ ትንፋሽ ሳይወጣው ዝም አለ። ከእርሱ በተጨማሪ በዚያን ሰአት አንድ የማላውቀው ሰው፣ ሌላ ደግሞ ከአግዳሚ ወንበር ላይ የተኛ የማውቀው ሰው ከመሸታ ቤቱ ነበሩ። ድሚትሪን አገኘኸው ወይ? ብዬ ጠየቅሁት። አላገኘሁትም ብሎ መለሰልኝ። ወደዚህ መጥተህ ነበር ወይ? ብዬ ብጠይቀው ከትናንት በስቲያ ጀምሮ እንዳልመጣ ነገረኝ። ትናንት ማታ የት አደርክ? ስለው ከደጅ አለኝ። በዚያን ሌሊት ጉትቻውን ከየት አገኘህ? ብለው ደግሞ ከመንገድ አለኝ። በዚያ ምሽትና በዚያ ሰአት ከዚያ ከምትሰራበት የሆነውን ያውቅ እንደሆነ ብጠይቀው ጭራሽ እንደማየውቅ ገለፀልኝ። እኔን በሚያዳምጥበት ጊዜ አይኑ ይቀሳውጥ ነበር። ፈቴም እንደበረዶ ነጥቶ ነበር። በዚህ መልክ እያዋረሳሁት ሳለ ባርኔጣውን ይዞ በድንገት ተነሳ። እኔ ግን ላቆየው ስለፈለግሁ መጠጥ ጨምሮ አልኩትና አንዱ ልጄ በሩን እንዲይዝ የጥቅሻ ምልክት ሰጠሁት። እኔ ደግሞ በጀርባ በኩል ሆኜ የኋላውን በር ልይዝ ስለ ገፍትሮኝ ወደውጭ በመሄድ እጥፍ አለ። ከዚያን ጊዜ ወዲህ አላየሁትም። እርሱ ድርጊቱን እንደፈጸመ ያወቅሁት ያኔ ነው።

ዞሊሞቭ 'እኔም እንደዚያ ነው የሚመስለኝ' አለ።

'እስቲ መጨረሻውን ስማ። ወዲያውኑ ፖሊሶች ኒኮላይን መፈለግ ጀመሩ። የኒኮላይን ጓደኞችም ይዘው ጠየቁ። ከሁለት ቀን በኋላ ኒኮላይ ራሱ ከመሸታ ቤት በድንገት ተደገ። የብር መስቀል ከአንገቱ አውልቆ አንድ ብርጭቆ አረቁ በምትኩ እንዲሰጠው ጠይቆ አገኘ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ወደከብቶች በራት የሄደች አንዲት ሴት ከአጠገቡ ወዳለ የሳር ማጠራቀሚያ ቤት ስታማትር ኒኮላይን ታያለች። ያየችውም ከእንጨት ክምር ላይ ቆሞ ገመድ በአንገቱ ሊያጠልቅ ሲል ነበር። ሴትየዋ እራታዋን አቅልጣ ወዲያውኑ ሰዎች ደርሰው አዳኑት። በዚያን ጊዜም ነበረ «ወደሆነ ፖሊስ ጣቢያ ውሰዱኝና ሁሉንም ነገር እዘገብለሁ።» ሲል የተናገረው። አጅበው ወዳለው ፖሊስ ጣቢያ እንደወሰዱትም ፖሊሶች በጥያቄ ያፋጥጡት ነበር። ማነህ? እድሜህ ስንት ነው («ሀያ ሁለት»)? ወዘተ... የተሰኙ ጥያቄዎች ከቀረቡለት በኋላ «ከድሚትሪ ጋር ትሰራ በነበረበት ወቅት በእንዲህ አይነት ሰአት ላይ ከደረጃው አካባቢ ያዋቅው ሰው የለም?» የሚል ጥያቄ ተሰነዘረለት። የሚወጡና የሚወርዱ ብዙ ሰዎች ቢኖሩም ያየሁት ነገር የለም ሲል መለሰ። «የሰማኸው ድምፅ ወይም ሌላ ነገር የለም?» ሲባል ደግሞ የተለየ ነገር አልሰማሁም አለ። «በዚያኑ ቀን በእንዲህ አይነት ሰአት ላይ ባሏ የሞተባት አሮጊት ሴት ከእነ እህፈ መገደሏን ስምተሀል?» ተብሎ ተጠየቀ። ምንም ነገር እንዳልሰማና ለመጀመሪያ ጊዜ የተናገረው መሸታ ቤት ውስጥ በሚሰተር ዱቫቪን አማካይነት እንደሆነ በመግለፅ መልስ ሰጠ። «ጉትቻውን ከየት አገኘህ?» ሲባል ከመንገድ ላይ ብሎ መለሰ። «በማግስቱ ለምን ከድሚትሪ ጋር አልሰራሃም?» ሲባል «ሰጠህ ነበር።» «ለምን ከዱቫቪን አምልጠህ ሮፐክ?» ሲሉት ደግሞ «ስለፈራሁ»። «ምን አስፈራህ?» «በግድያው እንዳልጠየቅ»። «ንፁህ መሆንህን ካወቅህ ምን ያስፈራህል?» እያሉ በማኪታተል ጠየቁት። ብታምንም ባታምንም ዞሊሞቭ ሙት ነው የምልህ ይሄን ጥያቄ ጠየቁት። ጥያቄውን እንዴት ታዋዋለህ?

'መረጃ እንዳለ ግን መቀበል አለብህ።'

'እኔ አሁን የምናገረው ስለመረጃ ሳይሆን ስለጥያቄ አቀራረባዊነት ነው የምልህ።

ያም ሆነ ይህ እስኪያምገባው ድረስ እያስፈራሩ በጥያቄ አፋጠጡት። «ከመንገድ ላይ ሳይሆን ድሚትሪና እኔ ቀለም እንቀባው ከአበረ ቤት ውስጥ ነው ያገኘሁት» ከአለ በኋላ ስለሠራው እንደሚከተለው አስረዳ። «ድሚትሪና እኔ ቀኑን ሙሉ እስከምሽቱ ሁለት ሰአት ድረስ ቀለም ስንቀባ ጸባ ሞልነው። ስራችንን ልንጨርስ እንደተቃረነን ድሚትሪ የረጠባ ብሩሽ እንስቶ ፊቱ ላይ አሳረፈብኝና ሮጠ። እኔም ተከተልኩት። እየጮሁኩ ስከተለው ከደረጃውና ከሞናው በር መሀል ላይ ከዘበኛውና ከሆኑ ሰዎች ጋር ተሳተምኩ። ከዘበኛው ጋር ስንት ሰዎች እንደነበሩ አላስታውስም። ግን ከበኛው ወርፎኛል፤ ሌላም ከበኛ ወርፎኛል፤ የዘበኛውም ሚስት ወጥታ ወርፋናለች፤ መንገድ ላይ ድሚትሪና እኔ ሰንሳፋ ኮሌት ጋር የሚሄድ አንድ ሰውዬ ወርፎናል። የድሚትሪን ፀገር ይገፍ መሬት ላይ እንደባለልኩትና ከዛም እንሻሽመው ጀመር። ድሚትሪም ደግሞ ከሰር ሆኖ ፀገሬን በመያዝ እፀፋውን መለሰልኝ፤ ልፊያው ግን ለቀልድ ያደረግነው እንጂ ለጉዳት የሚሰጥ አልነበረም። ከዚያን በኋላ ድሚትሪ እምልጠኝ ወደመንገዱ ሲሮጥ አሁንም ተከተልኩት። ልደርሰበት ስላልቻልኩ ግን ቀለም ወደምንቀባው ቤት ተመልሼ የሚስተካከለውን ሳስተካክል ቆየሁ። እቃዎቻችንን ከሸፈ ድሚትሪ ይመጣል በማለት እየተጠባበቅሁ ሳለ ከበሩ በስተጀርባ ካለው ጥግ ላይ በወረቀት የተጠቀለለ ማስቀመጫ አገኘሁ። ወዲያውኑ ፈታትቼ ሳየው ለካስ ጉትቻ ኖሯል።»

ራስኩልኒኮቭ በተጨነቀት ደረቅ እይኖቹ ራዙምኪን ላይ እያፈጠጠ 'ከበሩ በስተጀርባ? ከበሩ በስተጀርባ ወድቆ? እያለ በድንገት ጮኸ፤ በእጁ እየተደገፈ ፎቴው ላይ ተቀመጠ።

ራዙምኪን ከወንበሩ ተነስቶ 'ምን ነኪ? ምንድነው የሚረብሽህ?' ሲል ጠየቀ።
ራስኩልኒኮቭ እንደገና ተኝቶ ፊቱን ወደግድግዳው በማዞር 'ምንም አልነካኝ!' እያለ አቃሰተ።

በክፍሉ ውስጥ ዝምታ ሰፈነ።
ራዙምኪን ጭንቅላቱን በመጠኑ ይነቀንቅ የነበረውን ዞሲሞቭን እየተመለከተ 'ተመልሰ ተኛ-ምናልባት በእንቅልፍ ልኩ ይሆን የተናገረው።' አለ።
ዞሲሞቭ 'በል ጨዋታህን ቀጥል።' አለው።

'ጉትቻውን እንዳገኘኝ ባርኬጣውን ያዘና ድሚትሪና ቤቱ ገደል ይግቡ እያለ ወደ ዱሽኪን መሸታ ቤት ገሰሰ። ጉትቻውን ከመንገድ ወድቆ ያገኘሁት ነው በማለት ሞሸውና አንድ ሩብል ተቀብሎ መገደናቱን ተያያዘ። ግድያውን በተመለከተ ግን ከትናንት በስቲያ ከመስግቱ በስተቀር ምንም የሚያውቀው ነገር እንደሌለ ደጋግሞ ተናገረ። ከዚያም በማከታተል ፖሊሶቹ «ለምን ቀደም ብለህ አልመጣህም?» «ሰለፈራሁ።» «ራሱን ለመስቀል ለምን ሞከርከ?» «በመጨነቄ።» «ምን አሰጨነቀህ?» «ጥፋተኛ ያደርጉኛል ብዬ።» ሲል ላቀረቡለት ጥያቄ መልሱን ሰጠ። እንግዲህ ጠቅላላ ታሪኩ ይሄን ይመስላል። ከዚህ ተነስተው የደረሰበት ውሳኔ ምን ይመስላል?

'ምን እንዲመስለኝ ትፈልጋለህ? በተጨማሪ የሚታይ ፍንጭ አለ። የአንተን ቀለም ቀቢ ይለቀታል ብለህ እንዴት ትጠብቃለህ?'

'ገዳዩ እርሱ ነው ብለው እኮ ይምድመዋል! ምንም አልተጠራጠሩም።'

'ገዢዝንኪ እታውራ! በሰሜት አትፈንቀል። የአሮጊቷ ጉትቻ በዚያኑ እለትና ስለት በእጁ ከገገ ጉዳዩ በቀላሉ እንደማይታይ መቀበል አለብህ።'

‘በእጁ የገባው ግን እንዴት ነው? ሲል ራዙምኪን ጮኸ። ‘አንተ ሕኪም ነህ፤ ሰዎችን የማጥናት ኃላፊነት አለብህ፤ የሰውን ባህሪ ለማወቅ ከማንም የበለጠ እድል አለህ፤ እነዚህ ሁሉ ነጥቦች ስትነሳ ኒኮላይ ምን አይነት ሰው እንደሆነ እንዴት አትረጃም? ቃሉን ሲሰጥ የተናገረው ሁሉ እውነት እንደሆነ እንዴት መገንዘብ አትችልም? ጌትቻው በእጁ የገባው ልክ እርሱ እንዳለው ከሚቀባው ቤት ውስጥ ወድቆ በማጥፋት ነው።’

‘ቀምንገሩ ያለው እውነት ከመናገር ላይ ነው፤ በመጀመሪያ ላይ ዋሽቻሊክ ብሎ ለምን አመነ?’

‘በጥሞና አድምጠኝ! ዘበኛው፣ ኮች፣ ፔስትሪያኮቭ፣ ሁለተኛው ዘበኛ፣ የመጀመሪያው ዘበኛ ሚስት፣ በወቅቱ ከዘበኛው ቤት ተቀምጦ የነበረችው ሴት፣ ከታክሲ ወርዶ ሴት አቅፎ ይሄድ የነበረው የመንግስት ሰራተኛ በጠቅላላው ስምንት ወይም አስር የሚሆኑ ምስክሮች ኒኮላይ ድሚትሪን ከመሬት ጥሎ ሲደበድብ፣ ድሚትሪም የኒኮላይን ፀጉር ጨምድዶ ሲመታው ማየታቸውን በአንድ ድምፅ መስክረዋል። መንገድ ዘግተው ደጃፉ ላይ ተንደባለው ነበር። የአይን ምስክሮቹ እንዳሉት «እንደ ሕፃን ልጅ» አንዱ ከላይ ሌላው ከታች እየሆነ፣ አንዱ ከሌላው በተሻለ ሁኔታ ለማሳቅ እየሞከረ ሲጫጫሁ፣ ሲደባደቡና ሲሳሳቁ፣ አንዱ ሌላውን እንደ ሕፃን ሲያባርር፣ ሁለቱም ወደመንገድ ወጥተው ሲሮጡ ያያቸው ሁሉ ወርፎአቸዋል። ይሄን ስምተሃል ወይ? እብቱ አስተውል። እነርሱ ይሄን ሲያደርጉ ፎቅ ላይ የነበሩት አስከሬኖች ትኩስ ናቸው። የታየው ትኩስ ደም ነው። ሁለቱም ወይም ኒኮላይ ብቻ ግድያውን ፈፀመው ሳጥን እየከፈቱ ዝርፈያውን ከአከናውኑ አንድ ጥያቄ ልጠይቅሁ። ይሄ ሁሉ ጨካኝነት፣ ሳቅና የወዳጅነት ግብግብ ከመጥረቢያው ጉድ፣ ከደም ማፍሰሱ፣ ጭካኔ ካልተለየው ብልጠት፣ ከሚያስገርም ጥንቃቄና ከሀይል ዝርፈያ ጋር እንዴት አብረው ይሄዳሉ? እነዚያ ሁለት ሴቶች ኒኮላይና ድሚትሪ ግብግብ ከመያዛቸው ከአምስት ወይም ከአስር ደቂቃ በፊት ለመገዳላቸው የአስከሬኑ ትኩስነት ይመስክራል። ወዳያውኑ ግን አስከሬኑን ትተው፣ የቤቱን በር ለመዝጋት ሳይጨነቁ፣ ሰዎች እንደመጠብቸው አውቀውና የዘረፉትን ጥለው ጉድ እስኪባል ድረስ እንዴት እንደሕፃን ልጅ ከመሬት ይንከብላሉ?»

‘በርግጥ ነገሩ የሚገርም ነው፤ ሆኖም ግን...’

‘ወዳጄ ልቤግን የሚሉት ነገር እዚህ ላይ አይሰራም። በዚያኑ ስላትና ሰላት ከኒኮላይ እጅ የገባው ጌትቻ ከፍተኛ የአካባቢ መረጃ ነው፤ ከተባለ በዚያኑም አንፃር ከጥፋት ሃ የሚያደርጉ ነጥቦች የማይካዱ ስለሆኑ መጤን አለባቸው። በእኛ ስርአተ ሕግ መሰረት ሊሆን የማይችል የአእምሮ ሁኔታን ከሌሎች ጥፋተኛ ከሚያሰኙ ነጥቦች አብልጠው ያያሉ ብለህ ታምናለህ ወይ? እንደዚህ ጨርሶ አያደርገም። ጌትቻውን ስላገኙና ሰውየው ራሱን ለመስቀል ሲሞክር ስላዩ ልደሙ ንፁህ ቢሆን ይህን ድርጊት አይፈፅምም ነበር ይላሉ!» እኔን የሚያናድድኝ ይህ ነው፤ ልትረዳኝ ቻልክ ወይ?»

‘በሰሚት ውስጥ እንደገባ በሚገባ አውቃለሁ። ሄድሉን ከሰጠኸኝ የጌትቻው ማስቀመጫ ከአርጊቷ ሳጥን ለመውጣቱ ምን ማረጋገጫ እንዳለ ሳልጠይቅህ በዝንጋታ ያለፍኩት መሆኔን አወቅልኝ።’

‘ይሄ እንኳን ተረጋግጧል፤ ኮች ያውቀው ስለነበር የንብረቱ ባለቤት ማን እንደሆነ ገልጾአል። በዚያ መሰረት ባለቤቱ በተጠየቀ ጊዜ የጌትቻ ማስቀመጫው የእርሱ እንደሆነ

በማያሻማ መልኩ አረጋግጧል። በማለት ራዙምኪን ያለው ዴታው በቅሬታ መልክ መለሰ።

‘ይሄ መጥፎ ነው። ሌላ ጥያቄ አለኝ፡- ኮችና ፔስትርያኮቭ ለመጀመሪያ ጊዜ ወደአሮጊቷ ቤት ሲያቀኑ ኒኮላይን ያየው ሰው ነበር ወይ? ወይም ደግሞ በሆነ ዘዴ እንዴት ማረጋገጥ ይቻላል?’

‘ማንም ያየ የለም። እንቅስቃሴው ያ ነው። ኮችና ፔስትርያኮቭ ፎቁን ይወጡ በነበረ ጊዜ አሳስተዋል። አቸውም ነበር። ያም ሆነ ይህ የእነርሱ ማስረጃ ብዙም ፋይዳ ያለው አይመስለኝም። እንዲህ ነበር ያለት፡- «የቤቱ በር ከፍት እንደነበር አይተናል፤ ሰዎች ከቤቱ ሆነው ይሰሩ እንደነበር ገመትን፤ እኛ ግን ለማየት አልተጨነቅንም፤ በቤቱ ውስጥ ሰራተኞች ነበሩ ብለን በእርግጠኝነት መናገር አንችልም።»

‘ኒኮላይን የሚጠቅመው ማስረጃ በወቅቱ ከድሚትሪ ጋር ይላፋና ይስቅ የነበረ መሆኑ ብቻ ነው። ይህ ጠንካራ ማስረጃ ነው ብለን እንውሰደው፤ ይሁንና፤ የጉትቻውን ከእጁ መግባት እንዴት አድርጎ መግለፅ ይቻላል?’

‘እንዴት መግለፅ ይቻላል? ሁሉም ነገር ግልፅ ስለሆነ ምንም የሚገለፅ ነገር የለም! ምርመራው በምን አይነት መንገድ መካሄድ እንዳለበት የሚታወቅ ነው። በጉትቻ ማስቀመጫው ላይ ማተኮሩም ይሄንኑ ያረጋግጣል። ኮችና ፔስትርያኮቭ ያንኳኑ በነበረ ጊዜ ገዳዩ ከቤት ነበር፤ በሩንም በሰንሰለት ያያያዘው እርሱው ነበር። ኮች ግን ከዚያው ሆኖ ከመጠበቅ ፋንታ ወደታች ወረደ። ገዳዩ ሌላ አማራጭ ስለሌለው በዚያን ጊዜ ነበር ከቤት ወጥቶ ወደታች የሮጠው። ድሚትሪና ኒኮላይ ወጥተው ስለነበር ባደውን ባገኘው ቤት ውስጥ ተደብቆ ኮች፤ ፔስትርያኮቭና ዘበኛው ፎቁን ሲወጡ ሳያዩት ቀሩ። የሶስቱም ሰዎች ድምፅ መጥፋቱን ከአረጋገጠ በኋላ ድሚትሪና ኒኮላይ ከመንገድ ይሯሯጡ በነበረበት ጊዜ ጭር ባለው አካባቢ ተዝናኝቶ ቆልቆል ወረደ። ቢታይ እንኳን ለእርሱ ትኩረት የሚያደርግ ማንም አልነበረም። የጉትቻ ማስቀመጫው ከኪሱ የወደቀበት ከበር ስር ቆሞ ሳለ ነው። ሌላ የሚያሳስቡት ጉዳዮች ስለነበሩም ሳያስተውለው ቀረ። የጉትቻ ማስቀመጫው ግን ከበሩ ስር ወድቆ መገኘት፤ በዚያ ቆሞ እንደነበር በተጨማሪ ያረጋግጣል። ሁሉም ነገር በአጭሩ ይህን ይመስላል።’

‘ብልህ ነህ! በጣም ብልህ ሀሳብ ነው!’

‘ማን ለምን እንዲህ አልክ?’

‘ምክንያቱም የመድረክ ስራ ይመስል ሁሉም ነገር ስለተቀነባበረ ነው።’

ራዙምኪን ‘ወይ አምላኬ’ ብሎ መናገር እንደጀመረ በሩ ተከፍቶ እንግዳ ገብተዚህ በፊት አይተውት የማያውቁት እንግዳ።

ከወጣትነት የአድሜ ክልል የዘለለ፣ ጥንቃቄ፣ ጉራና ብስጭት ከፊቱ ላይ የሚነበብ ትልላቅ ነው። በመጀመሪያ ከደጃፋ ላይ ቆመ፣ የመጣበት ስፍራ ያስገረመው ይመስል በግልፅ የሚነበብ ትኩሄ እንደያዘው ዙሪያውን ቃኘ። የመሰቅጠጥና ከዚያም አልፎ የመቀየም ስሜት አየታየበት የራስክልኔነቱን የማተፈናፍን ክፍል በትኩብት ተመለከተ። ከዚያም በኋላ በተመሳሳይ የመገረም ስሜት ከጠላቱ ቆሻሻ ፎቱ ላይ ንዕህናውን ሳይጠብቅና ሳይታጠብ ተዝረክርቱ በተጋደመው ራስክልኔነቱ ላይ አካጣጠረ። ራስክልኔነቱ በአፀፋው እንደዚያም ደርቆ ክፉኛ ተመለከተው። ከዚያም በለመደው አይን ጭርንቀስ የለበሰውን፣ ዒሙን ያልተላጨውንና በከፊል ዕዳቱን ያልጠበቀውን ራዙምኪንን መቃኘት ጀመረ። በአፀፋውም ራዙምኪን ከቤታው ሳይነቃነቅ በንቀት በሚያስተውሉት አይናጁ ገረፈው። ዝምታው ለደቂቃ ያህል ቆየና ለተለመደው የቃላት ልውውጥ ቦታውን ለቀቀ። እንግዳው በዚህች ጠባብ ክፍል ውስጥ መካፈስና መካላተር እንደሚያፈጅደው ስለተገነዘበ አልፎ አልፎ ድምፁን ጠበቅ፣ ጥያቄውንም ረገጥ ማድረጉን ሳይተው ለዙብ ብሎ ትህትና ባልጎደለው ዜጌታ ዞሲሞሽን እንዲህ አለው፡-

‘ሮድዮን ሮሚኖቪች ራስክልኔነቱን የዩኒቨርስቲ ተማሪ፣ ወይም የቀድሞ የዩኒቨርስቲ ተማሪ እንደሆነ እገምታለሁ። አይደል እንዴ?’

ዞሲሞሽ ትንሽ እንደመነቃነቅ ብሎ ከመመለሱ በፊት ሙሉ በመስጠት ረገድ ያልተጠበቀው ራዙምኪን ቀደመው።

‘እዎን ነው። እርሱም ይሄ ከፎቱው ላይ የተኛው ነው። ምን ፈልገህ ነው?’

‘ምን ፈልገህ ነው?’ የምትለዋ ቃል የገረኛውን ሰውፍ ቀልብ ገፈፈችው። ፊቱን ወደራዙምኪን ለመመለስ ከዳዳው በኋላ ወዲያውኑ እርሞ ፊቱን ወደዞሲሞሽ አሳረ።

ወደ ሕመምተኛው እያመለከተ ‘ያ ነው ራስክልኔነቱ!’ ቢል ዞሲሞሽ ድምፁን ያሰማል። አፋን በሰፋት ከፍቶ ለጥቂት ጊዜ ሳይዘጋ እንጎላጅ። ከዚያም እጁን በገጣታ ወደሰደሪያው ኪስ ልኮ በጥሩ መቀመጫ ውስጥ የሚገኝ ትልቅ የወርቅ ሰአት አወጣ፣ ከፍቶ ካየ በኋላ እንዲሁ በገጣታ ካወጣበት ቦታ መለሰ።

ራስክልኔነቱን የተለየ ነገር ባያሳስልም አይኑን እንግዳው ላይ እያነጣጠረ በጀርባው ተኝቶ ነበር። ከገድግዳው ወረቀት ላይ ከነበረችው አበባ ፊቱን በድንገት መለሰ። ቀዶ ጥገና እንደተደረገለት ወይም ደግሞ ግርፊያ ከሚፈጸምበት ክፍል እንደወጣ ሰው ገርጥቶ የሰቃይ ፊት ይታይበት ነበር። የእንግዳው ሰው ጥላኝነት እየጨመረ ሄደ፣ ወዲያውኑ ግን ይህ ጥላኝነት ግራ ወደመጋባት፣ ወደአለመተማመንና ፍራጅ ተለወጠ። ዞሲሞሽ በጣቱ እያመለከተ ‘እሁንም ያ ነው ራስክልኔነቱ!’ እንዳለ ከመቅሰበት ቀና ብሎ ከፎቱው ላይ በመቀመጥ ንቀት ባልተለየው በደከመ ድምፅ

‘እኔ ነኝ ራስክልኔነቱ!’ ምን ልትልፈልገህ ነው? አለ።

እንግዳው በትኩረት ከተመለከተው በኋላ ረገጥ አድርጎ እንዲህ ቢል ተናገረ፡-

‘ፒተር ለዚን እባላለሁ። ስሜ አዲስ እንዳልሆነብህ እገምታለሁ።’

የተለየ ነገር ይጠብቅ የነበረው ራስክልኔነቱ ግን፣ ፒተር ለዚን የተባለውን ስም

በሕይወቱ ለመጀመሪያ ጊዜ የሰማ ይመስል ግራ ተጋብቶ በመገረም ተመለከተው።

“ሚስተር ለዚን በመጠኑ ቅር ተሰኝቶ ስለእኔ የሰማኸው ነገር የለም ማለት ነው?” ብሎ ጠየቀ።

ራስዋረኪቭ ጭንቅላቱን በእጁ ይዞ በጀርባው በመተኛት ኮርኒሱን ተመለከተ። ለዚን ባልጠበቀው ነገር ተደናገጠ። ዞላሞቸና ራዝምኪን በባለጠ አትክሮት እየቃኙት ሄዱ፤ በመጨረሻ ሳይም በርግጥ ግራ ተጋብ።

“ከአስርና ከአስራ አምስት ቀናት በፊት ደብዳቤ እንደተላከልህ አልጠራጠርም?” ሲል ራዝምኪን በመሀል ገብቶ ከበሩ ለምን ትቆማለህ? የምትለው ነገር ከህህ በወጉ ተቀመጡ። ለአንተ የሚሆን ቦታ መቼ ጠፋና? ናስታስያ-አሳልፈውና ይቀመጡ። ወንበር አለ። እንደምንም እለፍና ወንበር ያዝ።” በማለት በድንገት ንጉሩን አቋረጠው።

ወንበሩን ከጠረጴዛው ፈቀቅ አደረገና በጠረጴዛውና በጉልበቱ መሀል ባለው ጠብብ መንገድ እንግዳው እስኪያልፍ ተጠባበቀ። እንግዳው እምቢ ሲል በማይችልበት ሁኔታ የቀረበ ግብዣ ነበር። ለዚን እየተጣደፈና እየተደናቀፈ ለማለፍ ሞከረ። ከወንበሩ ደርሶ ተቀመጠና የጥርጣሬ አይኑን በራዝምኪን ላይ አነጣጠረ።

“መረበሽ የለብህም። ሮዲ ከታመመ አምስት ቀናት ሆኖታል። ለሳሳት ቀናት ቅዠት ላይ ነበር። አሁን ግን ህሊናውን አውቆ ምግብ መጠጠት ጀምሯል። ይህ ሰው የእርሱ ሐኪም ነው፤ አሁን ምርመራ አድርጎለት ነበር። እኔ እንደርሱ የዩኒቨርሲቲ ተማሪ የነበርኩ ታደኛው ነኝ፤ እያስታመምኩት ነው። ስለዚህ በእኛ ላይ ሳታተኩር የጀመርኸውን ንግግር ቀጥል።” እያለ ራዝምኪን እንደመጣለት ተናገረ።

“ሚስተር ለዚን ‘አመሰግናለሁ’ ግን” በማለት ወደዞሊሞቭ ዞር አለና ‘እዚህ በመኖሪያ በመናገሪ ሕመምተኛህን ላለመረበሽ እርግጠኛ ነህ ወይ?’ ሲል ጠየቀ።

“የምትረገሸው አይመስለኝም፤ እንዲያውም ልታስደስተው ትችላለህ።” ካለ በኋላ እንደገና አንጎላጀ።

“ከጥቀት ጀምሮ ለረጅም ጊዜ ህሊናውን እንደገዛ ነው።” አለ ራዝምኪን። “ሚስተር ለዚን ይሄን እንደሰማ የራዝምኪንን በተገኘት በባህ በማየት ዘና ማለት ጀመረ፤ ለዚህም ከፊል ምክንያቱ፤ ለዝው ሲነሳ ራሱን የቀድሞ የዩኒቨርሲቲ ተማሪ አድርጎ የማስተዋወቅ እቅድ የነበረው መሆኑ ነው።

ለዚን ‘እናትህ’ ሲል ጀመረ።

ራዝምኪን ድምፁን ለማሰማት እንዳሰፈሰ፤ ለዚንን በጥሞና ተመለከተው።

“ግዴለህም ቀጥል!”

“ወደ ፒተርስቡርግ ለመምጣት ከመካከቱ በፊት እናትህ ደብዳቤ ልከውልህ ነበር። ወደዚህ ከመጣሁ በኋላ ደብዳቤው እስኪደርስህ ላረጋገጥ ብዬ ወዳንተ ሳልመጣ ጥቂት ቀናት ቆየሁ። አሁን ግን በጣም ነው የገረመኝ።...”

“አውቃለሁ፤ አንተ ነህ? እኔኛ? ሁሉንም አውቃለሁ - ይበቃል!” አለ ራስዋረኪቭ ተሰባጭቶ በንቀት አይን እየወ።

“ሚስተር ለዚን ሁኔታው ቢያስቀይመውም ዝም ብሎ አሳለፈው። ምን ማለቱ እንደሆነ ለማወቅ በመጥከሩ ለደቂቃ ያህል በከፍሉ ዝምታ በፈነ።

ሎሚስተር ለዚን መልስ ይሰጥ በነበረ ጊዜ ፊቱን በመጠኑ ብቻ ያዞረው ራስኩልኒኮቭ ከደቂቃ በፊት ሰውየውን በሚገባ ለመመልከት ጊዜ ያጠረው ይመስል፤ ወይም ደግሞ በሰውየው ላይ ባየው አዲስ ነገር ስሜቱ የተነሳ ይመስል፤ በድንገት ያፈጥበት ጀመር። ለአንድ አጭኛ የሚመጥነው የሚስተር ለዚን እቋም የማንንም ትኩረት የሚስብ ነው። በሰርጉ መዳረስ የተነሳ በመዲናው ውስጥ በሚቆይባቸው ጥቂት ቀናት ሽቅርቅር የማለቱ እድል እንዳያልፈው ለመባደፉ በገህድ ይታያል፤ ይህ ደግሞ ከፋት የሌለው በጎ ነገር ነው። ሚስተር ለዚን እጮኝነቱን በደስታ የተቀበለው ስለሆነ አለባባሱን በመለወጥ በመጠኑ መከራራቱ የሚጠበቅ ወግ ነው። ልብሶቹ ሁሉ ገና ከልብስ ሰፊ ቤት መውጣታቸው ነው፤ ሁሉም ነገር ሽክ ያለ ነው፤ ሲሰካ አዲስ ከመሆኑና የተለበሰበትን ምክንያት በግልፅ ከማሳወቁ በስተቀር። ፋሽን የጠበቀው አዲሱ ባርኔጣው እንኳን ይሄንኑ ያንግርቃል። ሚስተር ለዚን በከፍተኛ ከበሬታ የሚመለከተውና በከፍተኛ ጥንቃቄ በእጁ የያዘው ባርኔጣ፤ ሳያጠልቃቸው ለእይታ ብቻ በእጁ የያዛቸውና የወይን ጠጅ ቀለም ያላቸው ጓንቲዎቹ ሳይቀሩ ይሄንኑ ያረጋግጣሉ። ሚስተር ለዚን የለባባቸውን ልብሶች በሚመለከት ደማት ቀለማት ይበዘባቸዋል። በናማ ቀለም ያለው በጣም የሚስማማ የበጋ ጃኪት፤ ቀለል ያለ የበጋ ሱሬ፤ ተመሳሳይ የሆነ ሰደርያ፤ ገና ከመደብር የወጣ የሳይኖን ሽሚዝ፤ ቀይ ሰረዝ ጣል ያለበት ነጭ ከረባት ሽክ አድርገውታል። ብሩህና ሽጋ ፊቱ ከአርባ አምስት አመት ገቅ ያለ አስመስሎታል። ጥቁር የሪዝ ጊሙ ከግራና ከቀኝ ልቅም ብሎ እስከአገጩ ወርዶ ቀልብ ይሰባል። ፀጉሩን የጎነነ ሰው፤ የተሞሸረ ጀርመናዊ ቢመስልም በፀጉር አስተካካይ ቤት የተከረከመው ገብስማ ፀጉሩ እንኳን አላሳጣውም። በዚህ ሽጋ ቁመና ላይ እንከን ይወጣለታል ቢባል ምክንያቱ የተለየ መሆን አለበት። ራስኩልኒኮቭ ሚስተር ለዚንን በንቀት እየተመለከተ የጥላቻ ፈገግታ አሳየ፤ ተመልሶ በጀርባው ተኛና ወደኮርኒሱ አንጋጠጠ።

ሚስተር ለዚን ግን ስሜቱን ተቆጣጠረ፤ ለጊዜውም ቢሆን እነዚህን ያልተለመዱ ባህሪዎች አይቶ እንዳላየ ለማለፍ ወሰነ።

‘አንተን በእንዲህ አይነት ሁኔታ በማግኘቴ በጣም አገናኑልሁ። መታመምህን ባውቅ ኖሮ ቀደም ብዬ እመጣ ነበር። ግን የቢዝነስ ጉዳይ ሆነብኝ! ታውቀዋለህ ብዬ ከምገምተው ጉዳይ በተጨማሪም በከፍተኛው ፍብት የምከታተለው ትልቅ ጉዳይ አለኝ። እናትህና እሁትህ ከአሁን ሰአት ጀምሮ ባለው ጊዜ ከፕሮተስቲርግ ስለሚደርሱ እየተጠበቅኋቸው ነው።...’ በማለት ሰፍኖ የነበረውን ዝምታ ለመለወጥ ጥረት ማድረግ ጀመረ።

ራስኩልኒኮቭ ለማለት የሚፈልገው ነገር ያለ ይመስል ንቅናቄ አደረገ፤ ፊቱ ስሜት ውስጥ በመጠኑ መማጣቱን ያሳያል። ሚስተር ለዚን ንግግሩን አቋረጠና ትንሽ ጠበቀ፤ ይሁንና፤ ምንም ነገር ያልተፈጠረ ይመስል ንግግሩን ቀጠለ።

‘...ለጊዜውም ቢሆን የሚያርፉበት ቤት አግኝቼላቸዋለሁ።’

‘የት ነው ያገኘላቸው?’ ሲል ራስኩልኒኮቭ በደከሙ ድምፅ ጠየቀ።

‘ከዚህ ብዙ አደርቅም።’

የጎዳናውን ስም በመጥራት ራስኩልኒኮቭ ጣልቃ ገዘ።

‘በቤት እቃዎች የተሟሉ ክፍሎች ናቸው። ነጋዴው ዩዚን ነው ያከራየው። እኔ ራሴ ሄጀ አይቼዋለሁ።’

‘ጨለማ ቤት ነው - የቆሸሸ፣ የከረፋና መልካም ስም እንደሌለው የማያጠራጥር። በዚያ ግቢ ውስጥ የማይደረግ ነገር የለም፤ የሚገጥሙአቸው ምን ዓይነት ሰዎች እንደሆኑ አታውቅም። እኔ ራሴ ከማያስደስት ርካሽ ጉዳይ ጋር በተያያዘ ወደዚያው ሄጄ ነበር።’

‘እንደዚያ ከሆነ እኔም ብሆን አስፈላጊውን ማስረጃ ላላገኘ እችላለሁ። የተከራየኋቸው ሁለት ዕዳት ያላቸው ክፍሎች ግን ለጊዜው እንጂ የወደፊት ቋሚ ቤታችን ሌላ ነው። እኔም ደግሞ ከዚህ አካባቢ በቤት እቃዎች የተሟሉ ክፍሎች አግኝቼአለሁ። ሚስተር ሊቤዚያቲቭስክ ትሚባል ወጣት ባደኛዬ ጋር ነው ያለውት። ለእናትህና ለእህትህ የተከራየኋቸውን ቤቶች የጠቆመኝ ይሄው ባደኛዬ ነው።’ ሲል ቅሬታ በሚዘብጠት ድምፅ ለሚስተር ሉዚን ያሰማል።

‘ራስክልኒክስክ የሆነ ነገር ለማስታወስ እየሞከረ ‘ሊቤዚያቲቭስክ?’ ነው ያልነው አስ በነግታ።

‘አም እንድሬ ሊቤዚያቲቭስክ፣ በሚኒስቴር መሰሪያ ቤት ውስጥ ነው የሚሰራው። ታውቀዋለህ?’

‘አይ’

‘ይቅርታ፣ ከጥያቄህ እንደተረዳሁት የምታውቀው መሰሉኝ ነበር። ከጥቂት አመታት በፊት አሳዳጊው እኔ ነበርኩ። ከዘመኑ አስተሳሰቦች ጋር የሚተዋወቅ ግሩም ወጣት ነው። እኔም ብሆን ከወጣቶች ጋር መወያየት ያስደስተኛል። አዲስ ነገር የምታገኘው ከወጣቶች ነው።’

ሚስተር ሉዚን ሁሉንም በተነሱ አይን ተመለከታቸው።

‘ግን ምን ማለትህ ነው?’ ሲል ራዙምኪን ጠየቀ።

ሚስተር ሉዚን በጥያቄው የተደሰተ ይመስል በአፋጣኝ መልስ ሲጠፋ- ‘ከእንጀቱ ነው የምናገረው። ላለፉት አስር አመታት ከፒተርስቡርግ አልነበርኩም። የእናንተ አዳዲስ የለውጥ ሀሳቦች ከክፍላተ ሀገር ይደርሱናል፤ ግን እነዚህን ሀሳቦች በማልፅ ለመረዳት በፒተርስቡርግ መገኘት አለብሁ። ከወጣቱ ትውልድ ለመረዳትና በደብላጥ ለማወቅ መቻሉ፤ ምንጊዜም ቢሆን የምከተለው እምነቴ እንደሆነ አልደብቃችሁም። በጣም ደስ እንደሚለኝ በይፋ መግለፅ አለብኝ።’

‘ምኑ ነው የሚያስደስትህ?’

‘ይሄ ትልቅ ጥያቄ ነው። ከሂሰና ሕይወትን በተጨባጭ ከማየት የተነሳ ነገሮች ግልጽ እንደሚሉ ይሰማኛል፤ ተሳታፊ ግን ሊሆን ይችላል።’

‘ልክ ነው።’ ሲል ዞሲሞቭ በቀስታ ተናገረ።

ራዙምኪን በሰሜት ወደዞሲሞቭ እያነጣጠረ ‘ከንቱ ነገር ነው! ሕይወትን በተጨባጭ ማየት የሚሉት ነገር የለም። ከሰማይ የሚወርድ አይደለም። ተግባርን በሚመለከት ሁለት መቶ አመት ያህል ወደኋላ ቀርተናል። በውጭ ሀገር በርግጥ ብዙ አይነት አስተሳሰቦች አሉ።’ ካለ በኋላ ወደሚስተር ሉዚን እያመለከተ ‘በጊህ የሚቆጠሩ ከይሲዎች ወደዚህ ቢመጡም መልካም የመሰራት ፍላጎት አለ። የምታደርገው ደህና ሚማ ሳይኖርህ ሕይወትን በተጨባጭ የማየት ዝንባሌ አይኖርህም።’ አለ።

ሚስተር ሉዚን ርካታውን ሳይደብቅ ንግግሩን እንዲህ በማለት ቀጠለ- ‘ከእንተ ጋር መስማማት አልችልም። ፍላጎትና አጋጣሚ ቢኖሩም በፋ እድርገ ማየት ግንያስፈልጋል።’

የፍላጎት መኖር ነገሮችን ለማስወገድ ጉዞች እንዳለ ያሳያል፤ ነገሮች የሚከናወኑበትን አጋጣሚ ሁኔታንም ያመለክታል። እስካሁን የተከናወነው ጥቂት ነው ከተባለ ያለፈውም ጊዜ ጥቂት ነው ማለት ነው። የተከናወነባቸውን መንገዶችና ዘዴዎች መግለፅ አያስፈልግም። የማትቀየሩኝ ከሆነ እስካሁን ብዙ ተሰርቶአል የሚል እምነት አለኝ። አዳዲስ ጠቃሚ ሀሳቦች ተሰራጭተዋል፤ በቀድሞዎቹ የፍቅር መፃህፍት ፋንታ አዳዲስና ራሳቸው መፃህፍት በበፋት እየተዳረሱ ነው፤ ሰነዞችን እየዳበረ ነው፤ ጎጂ አመለካከቶች እየተወገዱ ነው።... በአጭሩ ለማለት ያህል ከአለፈው ጋር የዛሬው እትብታችን ተቋርጧል። ይህ ደግሞ በእኔ ውስን አመለካከት በቂ ነው።...

‘እኛን ለመማረክ ሽምድ ደው የመጣው! ትደኛ!’ አለ ራስከልኒካቭ ከመቅፅበት። ራስከልኒካቭ ያለውን በቅጡ ያልተገነዘበው ሚስተር ሉዚን ምን ማለትህ ነው?’

ሲል ጠየቀ። መልስ ግን አላገኘም።

‘ይሄ የምትለው ሁሉ ትክክል ነው።’ በማለት ዞሲሞቭ ተጣድፎ ጣልቃ ገባ።

ሚስተር ሉዚን ዞሲሞቭን በወዳጅ አይን እየተመለከተ ‘ትክክል አይደለም ወይ?’ ካለ በኋላ በመርታትና በበላይነት ስሜት ወደ ራዙምኪን ተመልሶ ‘ድል ወይም አሁን እንደሚባለው እድገት መኖሩን ማመን አለብህ፤ ከሳይንስና ከኢኮኖሚያዊ ፍትህ አንፃር የሚደረስበት ቢሆንም።’

‘ይሄ ባዶ ማንብብ ነው።’

‘ማንብብ አይደለም! «ሳሪቤትህን እንደራሱ ውደደው» እየተባለ በፊት በተነገረኝ መሰረት የምፈፀም ከሆነ ውጤቱ ምንድነው?’ ሲል ሚስተር ሉዚን በማያስፈልግ ጥጅፊያ ንግግሩን ቀጠለ። ‘ከሳሪቤቱ ጋር ለመካፈል ስል ኮቴን ለሁለት ብቀደው የሁለታችንም ግማሽ ጎን እርቃኑን ይቀራል።’ የሚልና እንደዚሁም «ሁለት ቆቅ የምታባርር ከሆነ አንዱንም አትይዝም» የሚል የሩሲያ አባባል አለ። ሳይንስ ግን እንዲህ ይላናል። «በአለም ላይ ያለ ነገር ሁሉ በግል ጥቅም ላይ ስለተመሰረተ ይበልጥ ራሱን ውደድ። ራሱን ብቻ ከወደድክ ቢከሰስህን በአግባቡ ታካሂዳለህ፤ ኮትህም እንዳለ ይቆያል።» የግል ቢከሰስ በተሳካ ሁኔታ በተቀላጠፈ ቁጥር ብዙ የተሟሉ ኮቶች ይኖራሉ፤ የማህበራዊ ሕይወታችን መሰረት በይበልጥ ይጠናከራል፤ የሕዝቡም ደህንነት ይጎለብታል። ሀብት ለራሷ አድርጌ ከየክፍሉ ለሁሉም አድርጌ ያካክ ማለት ነው፤ ጎረቤቱ ከተቀደደ ኮት የተሻለ ነገር እንዲያገኝ ረዳሁት ማለት ነው፤ ይህ የሚሆነው በጥቂቶች ችሮታ ሳይሆን ሁሉም በሚኖረው ከፍተኛ የኑሮ ደረጃ አማካይነት ነው። ሀሳቡ ግልፅ ቢሆንም ለረጅም ጊዜ ተቀባይነት አጥቶ ቆይቷል፤ በፍላጎትና ለሕይወት ባለ አተግባራዊ ዝንባሌ ተውጦ ቀርቷል። ይሄን ለመረዳት እጅግ የሰላ አእምሮ አስፈላጊ አይደለም።’

ራዙምኪን የሰላ አእምሮ ባለቤት አለመሆኑን ከይቅርታ ጋር ገልጾ እንዲህ ሲል ተናገረ። ‘በዚህ አርእስት ላይ መወያየቱን ብንተወው ደስ ይለኛል። ውይይቱን የጀመርኩት በአእምሮዬ የሚመላለስ ነጥብ ስለነበር ነው። ይሁንና፤ ይህ ሁሉ ባዶ ጫጫታና ራሳን ማታለል፤ እነዚህ ሁሉ ማለቂያ የሌላቸውና የማይቋጩ ተራ አባባሎች፤ እንዲሁም አንድን ነገር የመደጋገሙ ሁኔታ ባለፉት ሶስት አመታት ውስጥ ከልክ በላይ በአእምሮዬ ስለሰረፀ በእኔ ሳይሆን በሌላ ሰው እንደበት ሲነገሩ ስለማ እርር ቅጥል ማለቴ አይቀርም። አንተ ምን

ያህል የተማርከ መሆኑን ለማሳየት እንደገና አያመራጥርም፤ ይህ የሚመስት ስለሆነ አልወቅስም። እኔ ማወቅ የፈለግሁት ምን አይነት ሰው እንደሆነክ ብቻ ነው፤ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ የተለያዩ የቢዝነስ ሰዎች የሕዝብ አላማ አራማጆች በመሆን ከራሳቸው ጥቅም አንፃር የሚያሰሩትን ጉዳይ ሁሉ በአስከሬ ዐኔታ እያውገረገሩ ሁሉንም ነገር ዋጋ ስለሚያሳጡት ነው ማንነትህን ማወቅ የፈለግሁት። በዚህ ይብቃ!

ሚስተር ሉዚን ቢቀየምም ቅሉ ከብሩን እንደጠበቀ 'በእንዲህ አይነት የግልቢያ አነጋገር መሰረት እኔም ጭምር እንዲያነሻ ማለትህ ነው?' አለ።

ራዙምኪን 'የሚገርም ነው! እንደዚያ አትገምት። ያም ሆነ ይህ በዚህ ይብቃ!' በማለት በአጭር ቀጨውና ወዲያውኑ አቋርጠውት የነበረውን ውይይት ለመቀጠል ፊቱን ወደዞሊሞቭ መለሰ።

ሚስተር ሉዚን የራዙምኪንን ማብራሪያ ወዲያውኑ ተቀበለ። በተጨማሪም ያንን ቤት ለቅቆ በአንድ ወይም በሁለት ደቂቃ ውስጥ ለመውጣት ወስኖ ነበር።

ወደራሳካልኒኮቭ እያመለከተም 'አሁን የተጀመረው ትውውቃችን ከአመምህ በምትድንበት ጊዜ እንደሚቀጥልና ከምታውቀው ጉዳይ አንፃርም እንደሚነሱበት ተስፋ አደርጋለሁ።... ጤናህ ተመልሶ ለማየት ምን ያህል እንደገና ለመግለፅ ይፈቀድልኝ?' አለ።

ራሳካልኒኮቭ ፊቱን እንኳን አሳዘረም። 'ሚስተር ሉዚን ከተቀመጠበት ወንበር መነሳት ጀመረ። እነርሱ ግን ደንታ ሳይሰጡት ወዲያውኑ ወደተቋረጠው ንግግራቸው ተመለሱ። ወደ በራፉ ራመድ አለና ለመሰናበት ቆም አለ።

'ግድያው የተፈፀመው በአርጊቷ ደንበኛ መሆን አለበት።' ቢል ዞሊሞቭ ረገጥ አድርጎ አስመረበት።

ራዙምኪን 'ጭራሽ አያመራጥርም። በማለት መስማማቱን ከገለፀ በኋላ 'ፖርፊሪ የራሱን ግምት የወሰደ ቢሆንም በአሁኑ ሰአት የአርጊቷን ደንበኞች ቃል እየተቀበለ ነው።' አለ።

'የደንበኞችን ቃል ነው ወይ የሚቀበለው?' ቢል ራሳካልኒኮቭ በጎሳ ድምፅ ጠየቀ።
'ቢሆንስ ምን ያመጣል?'

'ምንም አያመጣ።'

'ግን ደንበኞቹ እነማን እንደሆኑ እንዴት ያውቃል?' አለ ዞሊሞቭ።

'ኩት አንዳንዶቹን ያውቃቸዋል፤ አንዳንዶቹ ያስያዟቸውን እቃዎች በጠቀለለባቸው ወረቀቶች ላይ ስዋቸውን አስፍረዋል፤ ሌሎቹ ደግሞ ስለግድያው እንደሰሙ በገዛ ፈቃዳቸው ቃላቸውን ለመስጠት መጥተዋል።'

'ብስለትና ልምድ ያለው ምን አይነት ጨነኝ ሰው ነው! ምን አይነት ወኔ ነው! ምን አይነት ቆራጥነት ነው!'

ራዙምኪን ጣልቃ በመወጣት 'ስህተትህ እዚህ ላይ ነው! ከትክክለኛው አቅጣጫ የምታፈነገጠው እዚህ ላይ ነው። እንደ እኔ ሰውየው ብስለትም ልምድም የሌለው፤ ምናልባትም የመጀመሪያ ወንጀሉን መፈፀሙ ነው ባይነኝ! ውንጀሉ በጥንቃቄ የተቀነባበረና ነፍስ ገዳዩም ብስለት ያለው ጨነኝ አውሬ ነው ብለን ብንገምት ሁሉም ነገር የማይመስል ሆኖ እናገኘዋለን። ልምድ የሌለው ሰው ነው ካልን ሊድን የቻለው በአጋጣሚ መሆኑ በግልፅ

ይታያል-አጋጣሚ የማያደርገው ምን ነገር አለ? በድርጊቱ ላይ የሚያጋጥሙ እንቅፋቶችን እንኳ በቅድሚያ አለማየቱን አረጋግጥልሁለሁ። ምንድነው ያደረገው? ጥሬ ገንዘቡ ይቅርና ከሺህ አምስት መቶ ሩብል በላይ የሚደመጣ ወርቅ ከመጀመሪያው መሳቢያ ባለ ሳጥን ውስጥ ተቀምጦ እያንዳንዳቸው ከእስር ወይም ከህያ ሩብል በላይ የሚያወጡ እቃዎች በዚህ አጭቆና የአርጊቷን ልብሶች ከክንክ ነው የሄደው! መግደል እንጂ መሰረቅ አያውቅም! እመነኝ ነው የምልህዮሙጀመሪያ ወንጀሉ ነው። ስሜቱን መቆጣጠር አልቻለም! በአጋጣሚ እንጂ አቅዶ አይደለም ያመለጠው! አለ።

ሚስተር ሉዚን ከበሩ እንደ ቆመ ወደዚህኛቸው እያመለከተ 'የሟቹ የመንግስት ሰራተኛ ሚስት ስለነበረችው አርጊት የቅርብ ጊዜ እግግት የምታወሩ ይመስለኛል።' በማለት ባልቃ ዝ።

ባርኔዝና ንጉሪ በእጁ እንደያዘ ቢቆምም፣ ከመውጣቱ በፊት ግን ጥቂት በሳል አስተያየቶችን ለመሰንዘር ፈልጎ ነበር። መጓጓዩ በጉልህ ታየ፣ ከሀሊናው ይልቅ አለባበሱ ልቆ ተስተዋለ።

'አዎ። ስለሁኔታው ሰምተህል?'

'ሰምቻለሁ። ግድያው በዚሁ አካባቢ የተፈጸመ ነው።'

'ዝርዝር ነገሮችን ታውቃለህ?'

'እንደዚያ እንኳ ማለት አልቻልም፣ ሆኖም ከዚህ ጉዳይ ጋር ቤተያዘ ትኩረት የምስጠው ለየት ያለ ነጥብ አለ። ባለፉት አምስት አመታት ውስጥ በዝቅተኛ መደቦች ዘንድ ወንጀል መስፋፋቱን መግለፅ አያስፈልገኝም። በመላ ሀገሪቱ ስለ ተስፋፋት ዝርፈያና ከወንጀል ጋር የተያያዙ የቤት ቃጠሎዎች ማውሳቱ እንዲሁ አስፈላጊ አይደለም። እኔን የሚያስገርመኝ ሀብታሞች የሚፈፀሙት ወንጀል ያንኑ ያህል መጨመሩ ነው። በአንድ አውራ ገዳና ላይ አንዱ ተማሪ የፖስታ ማድረሻ መኪና ዘርፈ፣ በሌላ ቦታ ጥሩ ኑሮ ያላቸው ሰዎች ሐሰተኛ የባንክ ፍቶች አዘጋጁ፣ ሐሰተኛ የሎተሪ ትኩቶችን ያዘጋጁ ወርቦሎች በሞላ ተያዙ፣ ከቀንደኞቹ መካከል የአለም ታሪክን የሚያስተምር የዩኒቨርሲቲ መምህር ይገኝበታል። በውጭ ሀገር ደግሞ ከገንዘብ ጋር ቤተያዘ ሁኔታ እንደተደረገ የሚገመት ግድያ በአምባሲያችን ፀሀፊ ላይ ተፈጸመ። ይህች አራጣ አበዳሪ ሴት በአንዱ ደንበኛዋ ከተገደለች ግድያውን የፈጸመው ሀብታም ሰው ለመሆኑ በፈለጋችሁት ለመወራረድ ዝግጁ ነኝ። አርሶ አደሮች ወርቅ አስይዘው ሊበደሩ አይችሉምና ነው። ተማሪ በተባለው የሕብረተሰቦችን ክፍል ውስጥ ሞራል ለመሳሰቀ ምክንያቱ ምንድነው?'

'ብዙ የኢኮኖሚ ለውጦች ይካሄዳሉ።' ሲል ዞሲሞቭ ተናገረ።

'ምክንያቱ ከዚህኛቸው የወጣ ስር የሰደደ ዝግብ ነው!' አለ ራዝምቢን ዞሲሞቭን

እየሞገተ።

'ምን ማለትህ ነው?'

'የሞሰከው የዩኒቨርሲቲ አስተማሪህ ሐሰተኛ የሎተሪ ትኩቶችን ለምን እንዳዘጋጀ ተጠይቆ የሰጠው መልስ ምንድነው? «ሁሉም ሰው በፈለገው መንገድ ሀብት ስለሚያፈራ እኔም ጊዜ ሳላባከን በአፋጣኝ ሀብታም ለመሆን ፈለግሁ።» በትክክል ያለውን ቃል በቃል ባልጠቀሰውም ይህ ግን የሚያመለክተው ሳይለፋ ወዲያውኑ ማግኘት እንደፈለገ ነበር። ሰውን

እንደዋግምት እየመጠጥን በሌላው ኪሳራ መኖር ለምደናል፤ የገዢዎች የአርናት ደወል በተደወለና ሰፊው ሕዝባችን ሃፃ በወጣ ጊዜ እያንዳንዱ ሰው ማንነቱን ወዲያው አሳየ።

‘የሞራልስ ጉዳይ? ደንብ የሚባለውስ..’

‘ምን ያስጨንቃችኋል? የንድፈ ሀሳባችሁ ትክክለኛነት አልተረጋገጠም ወይ? በማለት ራስኩልኒኮቭ ሳይጠበቅ ከውይይቱ ገቢ።

‘ምን ማለትህ ነው?’

‘እናንተ በምትሉት ከተሃደ ግድያ ተገቢ ነው ከሚል መደምደሚያ ላይ ይደረሳል።’

‘እረ የሚገርም ነው!’ ሲል ለዚህ ጮኸ።

የሲሞክስ ‘በምትሉት አልስማማበትም’ እያለ ጣልቃ ገቢ።

ራስኩልኒኮቭ በዐም ገርጥቶ ነበር። ሲናገር የላይኛው ከንፈሩ እየተንቀጠቀጠ ያቃትት ገቢ።

‘ሁሉም ነገር ገደብ አለው። የአኮኖሚ ንድፈ ሀሳብ ግድያን የሚገፋፋ አይደለም፤ ለምሳሌ እንኳን..’ በማለት ለዚህ እንደባለስልጣን ከመናገሩ ራስኩልኒኮቭ እየተበሳጨና ተቃውሞውን ለመግለፅ እድል በማግኘቱ እየተደሰተ እንዲህ ሲል አቋረጠው፡- ‘እጮኛህ አንተን ለማግኘት መስማማቷን ወዲያውኑ እንደገለፀችልህ ድህ በመሆኗ መደሰትህን ማሳወቅህ ትክክል ነው ወይ? በአንተ አስተሳሰብ መሰረት ገንዘብ የሌለው ሰው ማግኘት መምረጥህ ዝቅ አድርጎ ለማየትና እያዋረዱ እንደልብ ለመሳደብ ስለሚያስችል ነው።’

‘ወዳጄ ሆይ - ሀሳቤን በአስቀያሚ ሁኔታ እንዲህ ታውገረግራለህ? የደረሰህ ወሬ ወይም አንተ የግመትኩው ነገር መሰረተ ቢስ መሆኑን ስንልፅ አገናኛለሁ። ይሄን የሰም ማጥፋት ወሬ የተናገሩት እናትህ ናቸው፤ እናትህ ብዙ የሚደነቀ ባህሪዎች ቢኖራቸውም በዚህ ረገድ ስሜታዊ የሆኑ ይመስለኛል። እኔ ግን ሁሉንም ነገር እንደዚህ አጣመው ይተረጎሙና ያቀርቡታል ብዬ ጭራሽ አለመገመቴን መግለፅ አለብኝ። በመጨረሻ..’ እያለ ለዚህ ተበሳጭቶ፤ ተነጫጋጭ፤ ደሙ ተንተክትከና ግራ ተጋብቶ ተናገረ።

ራስኩልኒኮቭ ቀና ብሎ ትራሱን ከተደገፈ በኋላ አይኑን ሚስተር ለዚህ ላይ ተከሎ በማፍጠጥ ‘ምን እንደማደርግ ታውቃለህ?’ አለ።

‘ምን ታደርጋለህ?’ በማለት ለዚህ የቅያሜና የተቃውሞ መንፈስ እንደያዘ ቆሞ ጠበቀ። ለጥቂት ሰከንዶች ዝምታ ሰፈነ።

‘ስለእናቴ ሌላ ቃል ብትተነፍስ በዚህ ደረጃ ላይ ነው የማንከብልልህ።’

ራዙምኪን ‘ምን ነኩ?’ ብሎ ጮኸ።

ለዚህ በአንድ ጊዜ ገርጥቶ ከንፈሩን እየነከሰ ‘ጉዳዩ ይህ ነው!’ ብለ በኋላ ራሱን ለመቆጣጠር ቢሞክርም ከንዴት ብዛት መናገር እያቃተው ‘አድምጠኝ፤ ገና ከመጀመሪያው እንደጠሳኸኝ ዝብቶኛል፤ እዚህ የቆየሁት ግን ስለአንተ በደባልጥ ለማወቅ ሆን ብዬ ስለፈለግሁ ነው። የታመመን ዘመድ ይቅር ማለት እችላለሁ፤ አሁን ግን-ጭራሽ አይሆንም..’ አለ።

‘እኔ አልታመምኩም!’

‘የባሰው መጣ..’

‘ጎህም ግዝ!’

በጠረጴዛውና በወንበሩ መሀል እንደምንም ለማለፍ እየሞከረ ንግግሩን ሳይጨርስ

በመውጣት ላይ አበር፤ ራዙምኪን ቆሞ አሳለፈው። እርሱ ግን ሕመምተኛውን ብቻውን እንዲተወው ምልክት ይሰጠው የነበረውን ዞሊሞቭን ጭንቅላቱን እንኳን በመንቅነቅ ሳይሰናበት ከቤቱ ሊወጣ ሲል ቆም አለና ባርኔጣውን እስከትከሻው ድረስ ከፍ አድርጎ እብስ አለ። ጀርባውን ጎበጥ ያደረገውም የተሽከመውን አስቃቂ የሰድብ መኣት ለማሳየት ይመስል አበር።

ራዙምኪን ግራ ተጋብቶ ጭንቅላቱን እየነቀነቀ 'እንዴት እንዲህ ታደርጋለህ?' አለ።

ራስኩልኒኮቭ ራሱን መቆጣጠር አቅዶት 'ሀሳችሁም ተውኝ! እናንተ ስቃይ አድራሺዎች ለምንድነው የማትተውኝ! አልፈራችሁም! በአሁኑ ሰአት ማንንም አልፈራም! ከአጠገቤ ጥፋ! ብቻዬን መሆን እፈልጋለሁ!' እያለ ክፉኛ ተንጫነ።

ዞሊሞቭ ለራዙምኪን ምልክት እያሳየ 'እንሂድለት' አለ።

'ግን በዚህ ሁኔታ ብቻውን ልንተወው እንችልም።'

ዞሊሞቭ 'እንሂድ!' እያለ በተደጋጋሚ ተናግሮ ወጣ።

ራዙምኪን ትንሽ ከአቅማማ በኋላ ተከትሎት ሽመጠጠ።

'እርሱ እንደፈለገው ባናደርግ ኑሮ ይብስበት አበር። እንደዚህ መብሳጫት የለበትም።' አለ ዞሊሞቭ ደረጃውን እየወረዱ።

'ምን ነው?'

'ጭንቀቱን የማስረሻ ትክክለኛውን መድሐኒት ለማግኘት መጣር መቻል አለብን! ያን ነው የሚፈልገው! ከጥቂት ጊዜ በፊት አቅሙ የተመለሰለት መስሎኝ አበር። አየህ በአንገሉ ውስጥ የያዘው አንድ ነገር አለ። አእምሮውን የሚረብሽ አንድ የተቀረፀበት ሀሳብ አለ። ፊልሞ እርግጠኛ ነኝ!'

'ምናልባትም ያ ሚስተር ሉዚን ይሆናል! ከውይይታቸው መረዳት እንደቻልኩት ሉዚን እሁቱን ሊያገኝ ነው፤ ርዲ ከመታመሙ በፊት ስለዚህ ሁኔታ የሚገልፅ ከእናቱ ደብዳቤ የደረሰው ይመስል።'

'ምን አይነት ሰው ነው! ለምንስ በአሁኑ ሰአት መጣ? ሁሉንም ነገር አበላሽቶት አበር። ይሁንና፤ ራስኩልኒኮቭን እራሱን እንዳይቆጣጠር ከሚያደርገው ከአንድ ጉዳይ ማለትም ከግድያው በስተቀር ለምንም ነገር ደንታ እንደሌለውና ስለምንም እንደማያወራ አስተውለሁል።...'

'አዎ! በጣም ተገርሚኦለሁ! ለጉዳዩ ትኩረት ሰጥቶት ይጨነቃል። በታመመበት ስለት በፖሊስ አዛዥ ቢሮ ውስጥ ስላስፈራሩት መሆን አለበት ብዬ እገምታለሁ። ህሊናውን ሱቶ አበር።'

'ስለሁኔታው ዛሬ ማታ በይበልጥ እንድትነግረኝ እፈልጋለሁ፤ ከዚያ በኋላ የማጫውትህ ነገር አለኝ። በጣም እየገረመኝ ነው! በማማሽ ሰአት ውስጥ ተመልሼ አየዋለሁ። የሚናገረው ባለቤት በሽታ ባይኖርበትም።'

'በጣም አመሰግናለሁ! ፓሼንካ ጋ እየጠበቅሁ እርሱን በናስታሲያ አማካይነት እከታተለዋለሁ።...'

ራስኩልኒኮቭ ብቻውን ሆኖ እየተቅጠጠበጠ ስቃይ ያደከመው አይነን በናስታሲያ ላይ አነጣጠረ። እርሷ ግን ለመሄድ የተጣደፈች አትመስልም አበር።

‘ሻይ ትፈልጋለህ?’ ስትል ጠየቀችው።

‘በኋላ! አሁን የምፈልገው መተኛት ነው! ተይኝ።’

ወዲያውኑ ፊቱን ወደግድግዳው መለሰ፤ ናስታስያ ከዚያ ገደማ ወጣች።

እርሷ ከመውጣቷ ብድግ አለ። በሩን ዘጋ፣ ራዝምኪን ያመጣውን የልብስ ጥቅል ፈታታና የሚመርጠውን መራርጦ መልሶ አሰራ። ልብሱን መለባበስ ጀመረ። በአንድ ጊዜ እርጋታ ማሳየቱ የሚገርም ነበር። እንደ እብድ መቀበጣጠናና ባለፉት ጥቂት ቀናት በአእምሮው ሲመላለስ የነበረው ፍርሀት እንደገም ብን ብለው ጠፉ። የህመሙን ስሜት ለመጀመሪያ ጊዜ ተገነዘበ። አካሄዱ እንከን የሸና አላማ ያዘለ ነበር። 'ይለያል ዛሬ!' ሲል ለራሱ አገረመረመ። ደካም እንደነበረበት ቢገነዘብም ማውጣትና ማውረዱ ቀርቶ አእምሮው እረጭ ማለቱ ልብኛ ጥንካሬ ሰጠው። ከመንገድ እንደማይወድቅም እርግጠኛ ነበረ። አዳዲስ ልብሶቹን ከደረበ በኋላ ከጠረጴዛ ላይ የነበረውን ገንዘብ ተመለከተና ከኪሶ ከተተ። ሃያ አምስት ሩብልና ራዝምኪን ከገዛው ልብስ የተረፉ ሳንቲሞች። በዝግታ በሩን ከፍቶ ወጣ። ደረጃውን እየወረደ የወጥቤቱን የተከፈተ በር ተመለከተ። ፍስታሲያ ጀርባዋን ሰጥታና ጎንበስ ብላ ከከል ታነድ ነበር። ምንም ነገር አልሰማችም። ይወጣልስ ብሎ ማን ይምታል? ወዲያውኑ ከውጭው መንገድ ደረሰ።

ወደ አስራ ሁለት ሰአት ይጠጋል። ፀሐይ እየጠለቀች ነው። እንደወትሮው ሁሉ አየሩ ይተነፍጋል። ግን ይህን የገማ፣ አሲራማና ሻጂ አየር ተስገብጦ ሳበ። በመጀመሪያ ትንሽ ሰለምለም አለ። ወዲያውኑም ደም ባጠላባቸው አይኖቹና ቡተዳኮሙ፣ በገረጣውና በበጨጨው ፊቱ ላይ የሚገባቸውን ሀይል መታዋት ጀመረ። ወዴት እንደሚሄድ አያውቅም፤ ጭራሽም አላሰበበት። ይህ ጉዳይ ዛሬውኑ ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ማለቅ እንዳለበት ብቻ ነበር የሚያውቀው፤ እንዲህ አይነት ኦሮ መግፋት ስላልፈለገ ጉዳዩ ሳያልቅ ወደቤቱ ሳይመለስ ወሰነ። በአንዴትና በምን ስልት እንደሚያልቅ ግን የሚያውቀው ቅንጣት ነገር የለም። ስለዚህ ማሰብ እንኳን አልፈለገም። ስለምንም ነገር ሳለማሰብ ጥከረ። ማሰብ መስቃየት ሆነበት። የተሰማውና የተገነዘበው ነገር ቢኖር በዚያም ሆነ በዚህ ሁሉም ነገር መለወጥ እንዳለበት ነው። ወደር በሌለው የመተማመን ስሜትና ቆራጥነት 'በዚያም ሆነ በዚህ' እያለ ደጋግሞ ተናገረ።

የለመደውን የገዛ አቅጣጫ ተከትሎ በአቅራቢያው ወደሚገኘው ገበያ አቀና። ከገበያው ሳይርቅ ከሚገኝ አነስተኛ መደብር አጠገብ አንድ ባለጥቁር ፀጉር ወጣት ማሲንቆ እየዝገዘ ስሜት የሚነካ ዜማ ያሰማል። ከፊት ለፊቱ ሆኖ በእግረኛ መተላለፊያ መንገድ ላይ የቆመች የአስራ አምስት አመት ልጅ አጅባዋለች። ስለ ቀሚስ፣ ክብና ጓንቲ ደርባለች። ቀይ ሳባ ያለበት የኪሻ ባርኔጣ አድርጋለች። ሁሉም ግን ያረጀና ጭንቁርቁስ ያለ ነው። ከመደብሩ ሳንቲም ይሰጠኛል በማለት ግርድፍም ቢሆን እንደቃጭል በሚጮህ ድምጻ ትዘፍናለች። ራስባልኒኮቭ ከመንገድ ካሉ ሁለት ወይም ሶስት ሰዎች ጋር ሆኖ ለደቂቃ ያህል ከሰማት በኋላ አምስት ሳንቲም አውጥቶ ሰጣት። ወዲያውኑም ማሲንቆ መቼውን 'አቀም!' ብላው ዛፈኗን ሳይታሰብ አቋረጠችና ሁለቱም ወደሚቀጥለው መደብር ሄዱ።

ከባለማሲንቆው አጠገብ ሆኖ ስራ እንደፈታ ሰው ዘፈን ይሰሙ የነበሩ ሽማግሌ 'የመንገድ ላይ አዝማሪ መስማት ትወዳለህ?' ሲሉ ራስባልኒኮቭ ጠየቀው። ሽማግሌው የመገረም ፊት አሳዩ። ራስባልኒኮቭ ስለመንገድ ላይ አዝማሪ የሚያወራ ሳይመስል እንዲህ

ሲል ቀጠለ፡- 'እኔ እወዳለሁ። በቀዝቀዝ በሰላሰና በጨለመ የበልግ ምሽት ላይ፣ ሰዎች በጎዳናው ላይ ታመውና ገርጉተው በሚታዩበት ወቅት፣ ወይም ደግሞ የፈጠበ በረዶ ነፋሻ ያልሆነ እየሮ ሰንጥቆ በሚወርድበትና የጎዳና መብራት ብርሃኑን በሚፈነጥቀበት ጊዜ ባለማሰንቆና አዝማሪን መስማት እወዳለሁ። ምን ማለቴ እንደሆነ ተረዱ?'

በጥያቄውና በራሱልኒኮቭ ያልተለመደ ገፅታ ሲጋት ያደረባቸው ሽማግሌ 'ይቅርታ እርግጥኛና አልተረዳሁም።' ሲሉ አገረመረመና መንገዱን አቋርጠው ሂዱ።

ራሱልኒኮቭ ቀጥ ብሎ ተጓዘ፤ በዚያ ሰዎች ከሊሳቪታ ጋር ያወሩ የነበሩት ነጋዴና ሚስቱ ከሚሃንዱበት ጉልት ደረሰ። እነርሱ ግን በዚያን ሰአት በቦታው አልነበሩም። ከቦታው እንደደረሰ ቆም ብሎ ዙሪያውን ቃኝ፣ ከአህል በረንዳው ላይ ቀይ ሽሚዝ ለብሶ ያለአንዳች ስራ የቆመውን ወጣት 'አንድ ጎልማስ ከእነ ሚስቱ የሚነገድበት ስፍራ ከዚህ ነው?' በማለት ጠየቀ።

ወጣቱ ራሱልኒኮቭን ከፍና ዝቅ አድርጎ በበላይነት ስሜት እያየ 'ከእዚህ ስፍራ ሆኖ እቃ የማይሸጥ የሰው አይነት የለም።' እያለ መልሰ ሰጠ።

'ስሙ ማን ነው?'

'ክርስትና ሲያነሱት ያወጡለትን ስም እንደያዘ መሰለኝ።'

'የዛሬይስኪ ክፍለ ሀገር ሰው ነህ?'

ወጣቱ በድጋሚ ራሱልኒኮቭን ተመለከተ።

'እኛ ወረዳ እንጂ ክፍለ ሀገር የለንም፤ ይህ በረንዳ የወንድሜ እንጂ የእኔ ሰላልሆነ የማውቀው ነገር የለምና ይቅርታህን።'

'መሸታ ቤት ነው ወይ ከዚያ ያለው?'

'መሸታ ቤት ነው፤ ከረንባላም ያጫውታሉ፤ ቆንጆጅትም አሉ።...አሪፍ ቦታ ነው!'

ራሱልኒኮቭ መንገዱን አቋርጦ ሲሂድ አርሶ አደሮች ተሰብስበው ተመለከተ። ሰዎቹን እያማተረ ሰንጥቆ አለፈ። በሆነ ምክንያት አብርክተው ለመጫወት ከፍተኛ ስሜት አደረበት። እነርሱ ግን ከመጠፍ ሳይቆጥሩት እርስ በርሳቸው ያወጉ ነበር። ትንሽ ቆም ብሎ አሰበና ወደቀኝ ታጥፎ በመሄድ ከአንድ ስርቻ ላይ ደረሰ።

በዚህ ስርቻ ላይ አዘውትሮ ተገዟል። በቅርቡ እንኳን ተስፋ የመቋረጥ ስሜት እንዳደረበት ይብሉን እንዲሰማው ብሎ ወዲያና ወዲህ ብሎበታል። አሁን ግን ከስርቻው የደረሰው የተለየ ምንም ሀሳብ ሳይኖረው ነው። የመሸታ ቤቶችና ምግብ ቤቶች ችምችም ብለውበታል፤ እንደነገሩ የለበሱ፤ ባርኔግ ያሳደረጉ፤ ነጠላ ወይም ካብ ያልደረቡ ሴቶች ከእነዚህ ቤቶች ይወጣሉ። ከእግረኛው መንገድ ላይ በየቦታው ቆመው ከሚገኙበት ስፍራ ዘቅዘቅ እንዳሉ መዝናናት እንደልብ ነው። እነዚህ ሴቶች እየዘፈኑና ጊታር እየተጫወቱ ጥሩ ጊዜ ያሳልፋሉ። ብዙ ሴቶች መጠጦታቸውን ከጠው ይዘዋል፤ አንዳንዶቹ ከደረጃዎቹ ላይ፤ አንዳንዶቹ ከእግረኛው መንገድ ላይ ተቀምጠዋል፤ አንዳንዶቹ ቆመው በጨኸት ያወራሉ። ከአጠገባቸው አንድ ሲጋራ የሚምን የሰከረ ወታደር በይፋ እየተሳደሰ ይጓዛል፤ ወደጊዜ ቦታ ለመሄድ የሚጣደፍና ለመሄድ የፈለገበትን ቦታ ግን ለማስታወስ ያቃተው ይመስላል። አንዱ ቦዜ ከላላው ቦዜ ጋር ይጨቃጨቃል፤ ከጎዳናው ላይ አንድ ሰው ጥንብዝ ብሎ ተኝቷል። ራሱልኒኮቭ ከተከለከሉት ሴቶች አጠገብ ቆመ። ድምፃቸው ጎርንቷል፤ ባርኔግ አሳደረገም፤

ከጥጥ የተሰሩ ቀረጾችና ከፍጥረት ቆዳ የተሰሩ ጫማዎች አድርገዋል። አብዛኞቹ ከአርባ አመት እድሜ ዘለዋል፤ አንዳንዶቹ ግን ከአስራ ሰባት አመት የማይበልጣቸው ልጃገረዶች ናቸው፤ ከጥላ ጎደል የእያንዳንዳቸው የአይን አካባቢ በልህል።

ራብኮልኒኮቭ ከምድር ቤቱ በሚወጣው ዘፈንና ጫጫታ ተማረከ። የሆነ ሰው እግሩን እያወራጩ ልቅ የሆነ ዳንኪራ እየጨፈረና በተረከቡ እየደበደበ ሲነቃነቅ ሌሎቹ ይሰቃሉ፤ ያወካሉ፤ በማሲንቆ የታጀበ ቀጭን የሕ ድምፅ መንፈሰን ያገኙናል። በጥምናና በትካዚ እየሰማ፤ በጥልቀት እያሰበና በጥንቃቄ እየተመለከተ ከእግረኛው መንገድ ወደመሽታ ቤቱ መግቢያ ደረሰ።

ባንቲም አበባዬ

ግቢ ከጓዳዬ!...

እያለ ዘፋኝ በቀጭን ድምፁ ያገነራገራል።

ራብኮልኒኮቭ የሞትና የሽረት ጉዳይ ይመስል ስንትን ለመድገም ወዲያውኑ ከፍተኛ ስሜት አደረበት።

‘ለምን ወደውስጥ አልገባም?’ ብሎ ጠየቀ። ‘ይሰቃሉ! ይሰክራሉ! እኔስ ቢሆን ለምን አልሰክርም?’

ገና ባልጎረነና ጎልቶ በሚወጣ ድምፅ ‘አትገባም እንዴ የእኔ ፍቅር?’ ብላ ጠየቀችው። ልጅ እግርና የምታባብል ብቸኛ ሴት እርሷው ነች።

እነጥ ብሎ የነበረው ቀና ብሎ እርሷን እያየ ‘ምን አይነት ውብ መልክ ነው!’ ቢል መለሰ።

ፈጥታ ለገበችው፤ አባባሉን በጣም እንደወደደችለት ግልፅ ነበር።

‘እንተም ቢሆን አታሰጠላም።’ አለችው።

ለላዋ ሴት ደግሞ በሳረና ድምጿ ‘በጣም ከሲታ ነህ፤ ገና ከሆስፒታል መውጣትህ ነው እንዴ?’ አለች።

‘ሲያዩአቸው የጀኔራል ልጆች ይመስላሉ፤ አፍንጫቸው ግን ገርድርድ ነው!’ በማለት አንድ ለብ ያለው አርሶ አደር ገና ከመግባቱ ተናገረ። ያልተቆለፈ ረጅም የገበሬ ኮት ለብሶ በአስቀያሚ ፊቱ ላይ የብልጠት ፈጥታ ይታያል።

‘ወደውስጥ ገቢ ነህ!’

‘እንዴታ’ እያለ ተንደርድሮ ገባ።

ራብኮልኒኮቭ ተከተለው።

‘ስማህ ወይ’ እያለች አንዳ ልጃገረድ ድምፅ አሰማችው።

‘ጉዳዩ ምንድነው?’

እንደመቅለሰለሰ ብላ ‘ከአንተ ጋር ለአንድ በአት ብቆይ ደስ ይለኝ ነበር፤ አሁን ግን የሆረረት ስሜት ተሰማኝ። ለመጠጫ ሃኪብን ባንቲም ትሰጠኝለህ?’

ራብኮልኒኮቭ አስራ አምስት ባንቲም ከዚህ አውጥቶ ሰጣት።

‘ግሩም ሰው ነህ!’

‘በምሽ ማን ይባላል?’

‘ዱክሊዳ እባላለሁ።’

ከሴቶቹ መካከል አንደኛው ወደዱከሊዳ እያመለከተች 'እኔ እላደርገውም! ይሄ የመጨረሻው ደረጃ ነው! ልመና ነው! እኔ ብሆን አፈር ቢበላኝ ይሻላል፤ ሀፍረቱን አልችለውም!' አለች።

ራስኮልኒኮቭ በመገረም ተመለከታት። ፊቷ የበለዘና የተጠበበ፣ የላይኛው ከንፈሯ ያበበጠ ሰላሳ አመት የሚጠጋት ሴት ነች። ጎሳ ባለ ድምፅ ተቃውሞን ገለፀች።

'የሞት ፍርድ ተወስኖበት ፍርዱን ከመቀበሉ ከአንድ ሰአት በፊት ሰውየው እንዲህ አለ ይላል፡ «በአንድ ጊዜ ክልትም ከማለት ይልቅ ለመቆም ያህል ብቻ የሚበቃ ድንጋይ ወይም ቋጥኝ አማኝቼ፣ በገደል፣ በውቅያኖስና በድቅድቅ ጨለማ ተከብረ ማለብ እያኖወጠኝ ብቻዬን ለአንድ ሺህ አመት ብናር እመርጣለሁ!» መኖር ብቻ! ዋናው መኖር ነው! ሰው ከይሲ ነው! ሰውን ከይሲ የሚል ደግሞ የባሰ ከይሲ ነው!' አለ ራስኮልኒኮቭ።

አኩባቢውን ለቅቆ ወደሌላ መንገድ አመራ። ራዙምኪን ፓላስ ብሎ ከሚጠራው ቤት ሄዶ ጋዜጣ ማግከብ ፈለገ።

የገበበት ምግብ ቤት በጣም ሰፊና ገፅህ፣ አያሌ ክፍሎች ያሉትና ከሞላ ጎደል እና ነው። እንደገናም 'ጋዜጦች አሏችሁ?' ብሎ ጠየቀ። ሁለት ወይም ሶስት ሰዎች ሻይ ይጠጣሉ፤ ራቅ ካለው ክፍል ደግሞ እራት ሰዎች ሻምጋኝ ይጎሙሉ። ራስኮልኒኮቭ እርግጠኛም ባይሆን አንደኛው ዛምያቶቭ ሳይሆን አይቀርም ብሎ ገመተ።

'እርሱስ ቢሆን ምን ያመጣል?' ብሎ አሰበ።

'አረቄ ይምጣ?' አለ አስተናጋጅ።

'አረቄ አልፈልግም። ሻይ ይሻለኛል። የምትችል ከሆነ ባለፉት አምስት ቀናት የወጡ ጋዜጦችን እምጣልኝ፤ ገርሻ እተውልሃለሁ።'

ጋዜጦቹ ከሻይ ጋር ቀረቡ። ራስኮልኒኮቭ ተመቻችቶ ጋዜጦቹን መቃኘት ጀመረ። ለለም አቀፍ ዜናን አልፎ የሀገር ውስጥ ዜናን ሲያነብ አንዲት ሴት ከደረጃ ላይ ወደቀች። አንድ ባለስት ከስኮር ብዛት ሞተ-በፒተርስቡርግ ዙሪያ የእሳት ቃጠሎ ተነሳ-በፒተርስቡርግ ዙሪያ ሌላ የእሳት ቃጠሎ ተነሳ-የሚሉ እርእስቶችን ገረፍ ገረፍ አደረገና የሚፈልገውን እርእስት አማኝቶ ማንብብ ጀመረ። አይኑ እየተርጠገበ አንብቦ ጨረሰና በተከታታይ እትሞች ላይ እርእስቱን በሚመለከት የወጡ ተጨማሪ ፊውፎችን ለማግኘት እጆቹ እየተንቀጠቀጡ በጉጉት ይፈልግ ገባ። ወዲያውኑ የሆነ ሰው ከእርሱ ጠረጴዛ ካለው ወንዝር ተቀመጠ። ቀና ብሎ ሲያየው ዛምያቶቭ ነው - ያው ከፖሊስ ጣቢያ ያገኘው ዛምያቶቭ። የእንቁ ቀለበቱ፣ ከወርቅ የተሰራ የሰአት ማሰሪያው፣ የፀደር አበጣጠሩ፣ ግሩም ሰደረያው፣ ያረጀ ኮቴና ያደፈ ሽሚዙ የሚስተዋሉ ናቸው። ሽግግ ያለው ይመስላል። የጠጣው ሻምጋኝ የደበዘዘውን ፊቱን አብርቶታል።

ግራ ተጋብቶና ራስኮልኒኮቭን ለአመታት ያህል የሚያውቀው በሚመስል የደምፅ አወጣጥ 'ጉድ እኮ ነው! እዚህ ነህ እንዴ? ራዙምኪን ገና ህሊናህ እንዳልተመለሰ በትናንትናው እሳት ነግሮኛል። እንዴት ይሆናል! ልጣይቅህ መጥቼ እንደነበር ታውቃለህ?' አለ።

ራስኮልኒኮቭ ወደእርሱ እንደሚመጣ አውቆ ጋዜጦቹን ትቶ ፊቱን ወደ ዛምያቶቭ መልሶ ነበር። ታዲያ በፊቱ ላይ ፈጥታ ቢነበብም ትፈጥታው በስተጀርባ ግን የሚያቅበጠብጥ ገዴት ወርቅ ነበር።

‘መምጣትህን አውቃለሁ። ተነግሮኛል። የእግር ሹራቤን እየፈለግህ ነበር። አይደል እንዴ? ራዙምኪን ከእንተ ጋር ደስተኛ እንደሆነ ታውቃለህ? ታስታውስ እንደሆነ በዚያን ቀን ልትረዳት ከሞከርኩው ቤት፤ ከሌላ ሊሻናሽና ቤት እንደሄደ ነግሮኛል። መቶ አለቃ ባሩድን በአይንህ ስትጠቅሰው እልጣውም ነበር፤ እንዴት እንዳልጣው ግን ገርሞኛል። ሁሉም ነገር ግልፅ አልነበር እንዴ? በማለት መለሰ።

‘ወርቦላ ነው!’

‘መቶ አለቃ ባሩድን ማለትህ ነው?’

‘ንደኛህን ራዙምኪንን ማለቱ ነው።’

‘ማሰተር ዛምያቶቭ-ያማሪ ሕይወት ነው ያለህ! የነፃነት አዳራሽ ወደሆነው ውብ ሕንፃ ከፍሎ መግባቱ እያስጨንቅህም! በአሁኑ ሰአት ማነው ሻምፓኝ የሚያስከመኩምህ?’

‘አይ መኮምኩም-ገና መቅመሳችን ነው።’

‘ለሰጠኸው አገልግሎት በማንኛውም መልኩ ዋጋ እየተከፈለህ ነው! አትጨነቅ! ለመጉዳት ብዬ አይደለም! የእናንተ ሰራተኛ ከድሚትሪ ጋር ሲሳፋ እንዳለው ሁሉ እኔም የምለው «ለቀልድ ያህል ነው።» የአርጊፒን ጉዳይ ማመሳከቱ ነው። አለ ራስኩልኒኮቭ።

‘ስለዚህ ጉዳይ እንዴት አወቅህ?’

‘ምናልባትም አንተ ከምትገምተው በላይ አውቃለሁ።’

‘ዛሬ በጣም ነው የገረማኮች። አሁንም እንዳመመህ ይመስለኛል። ከእርሱ መውጣት አልነበረብህም።’

‘የምገርም ሆኔ አገኘኸኝ አይደል?’

‘አዎ። ምን እያረግህ ነው? ጋዜጣ እያነበብክ ነው?’

‘አዎ ጋዜጦች እያነበብኩ ነው።’

‘ስለእሳት ቃጠሎ ብዙ ተፅፎበታል።’

ከንፈሩን እያሞጣሞጠና የዋሳ ፈጥጋታ እየሰጠ ዛምያቶቭን በረቀቀ ሁኔታ ተመልክቶ ‘ስለእሳት ቃጠሎው አይደለም የማንበው።’ አለው። የጥቅሻ አይነት በዛምያቶቭ ላይ አሳረፈና ‘እኔ ምን እንደማንብ ለማወቅ ትጉተህል! አይደለም እንዴ?’ በማለት ጠየቀ።

‘እንዲያው ጠየቅሁ እንጂ ቅንጣት ያህል አልቻክም። መጠየቅ አይቻልም? ለምን እንዲህ ትሆናለህ?’

‘የተማርክ ሰው አይደለህም ወይ?’

‘እስከ አምስተኛ ክፍል ተምሬአለሁ።’ ሲል ዛምያቶቭ በኩራት ተናገረ።

‘አምስተኛ ክፍል? አታስቀኝ የእኔ እንበላ! ይሄ ሁሉ የፀጉር አበጣጠርና የእንቁ ቀለበት የሀብታም ምልክት መሆን አለበት! እንዴት አይነት አስደሳች ሰው ነህ!’

በዚህን ጊዜ ራስኩልኒኮቭ ዛምያቶቭን እየተመለከተ በሳቅ ተንክተኩተ። የፖሊስ ጣዚያው መዝገብ ቤት ሽም ከመቀየም ይባልጥ እየተገረመ ሄደ።

‘ወይ አምላክ! ዛሬ የምታሳየው ያልተለመደ ጠባይ ነው። አሁንም በትገርት አለም ውስጥ ያለህ ነው የምትመስለኝ።’ ሲል ዛምያቶቭ ጎላ አድርጎ ተናገረ።

‘ቅገርት? ፍሬ ከርስኪ ወሬ ነው የእኔ እንበላ! ያልተለመደ ጠባይ ነው ወይ የማሳየው? አንተ ግን ለምን በእኔ ላይ ታተኩራለህ?’

‘እንዳውም አላተከርም።’

‘ለእምን እንደማንብና በጋዜጦቹ ላይ ማንበብ የምፈልገው ምን እንደሆነ ለማወቅ ንጉተህል፤ አይደለም እንዴ? አስተናጋጁ እንዲያመጣልኝ የጠየቅሁት ምን ያህል ጋዜጦች እንደሆኑ ተመልከት! ተጠራጠርኩኝ አይደል?’

‘እሺ ንገረኝ።’

‘የምትሰማው ጆርህን አቅንተህ ነው ወይ?’

‘አይደለም! ለምን ጆርዬን አቀናለሁ?’

‘ጆርህን ማቅናት ለምን እንደሚኖርብህ በኋላ እነግርህለሁ። ለአሁኑ ግን ለአንተ ወዳጄ የምገልጸው፤ ወይም በአንተ ፊት የማምኑው፤ ወይም በተሻለ መልኩ ለመግለፅ ያህል ቃሊን የምሰጠውና አንተም የምትቀበለው የማንበው፤ የማተኮረውና የምፈልገው በለመንግሥት ስራተኛው ሚስት አሟሟት ነው።’ እያለ ፊቱን ወደዛምያቶቭ ፊት አስጠጋ።

ዛምያቶቭ አይኑን ሳይነቅልና ፊቱን ሳይመልስ በቀጥታ ተመለከተው፤ ከዚያን በኋላ ዛምያቶቭን ያስገረመው ለአንድ ደቂቃ ያህል እንደዚያ በዝምታ ተፋጠው መቆየታቸው አበር።

‘ለሰአሟሟቷ ብታነብስ? ምን ያስጨንቀኛል? ምንስ ያገባኛል?’ በማለት ግራ ተጋብቶና ትእማኩን አሟጦ በድንገት ራሱንጠት።

ራስኮልኒኮቭ ምንም አይነት ንትናቂ ሳያሳይ ‘እንደምታስታውሰው ሁሉ ከሆሊስ ጣቢያ ያወሩ የነበረው ሰለዚህችው አሮጊት ነው፤ ህሊናዬንም የሳትኩት ሰለእርሷ ሲያወሩ ነው። አሁን ምን ማለቱ እንደሆነ ገቢ?’ አለው እያንሸካሸከ።

‘ምን ማለትህ ነው? ምንድነው «የሚገባኝ?»’

ራስኮልኒኮቭ ራሱን ለመቆጣጠር ያቃተው ይመስል ሰውነቱና ኮሳታራ ፊቱ ወዲያውኑ ተለወጠና አሁንም በሳት ተንከተኩት። መጥረቢያ ይዞ ከበሩ ስር መቆሙ፤ በሩ የተያያዘበት ሰንሰለት መርገብገቡ፤ ከደጅ የነበሩት ሁለት ሰዎች እየተሳደቡ ሰብረው ለመግባት መጥካቸው፤ በደመንፍስ ሊጮህባቸው፤ ሊሰድባቸውና ሊያንጓጥጣቸው መፈለጉ ተልዩ ብለው ለቅፅበት ያህል ታዩት።

በድንገት በአእምሮው በተመላለሰ ሁኔታ የተነሳ አንደበቱ የተዘጋ ይመስል ክው ብሎ ቀረ። ‘አንድም እብድ ነህ፤ አሊያም...’ አለው ዛምያቶቭ።

‘አሊያም ስትል ምን ለማለት ፈልገህ ነው? እባክህ ንገረኝ።’

‘ምንም ለማለት አይደለም! ፍሬከርስኪ ነው!’ ሲል ዛምያቶቭ በቀጣ ተናገረ።

ሁለቱም በዝምታ ተዋጡ። ራስኮልኒኮቭ ከድንገተኛ ሳቁ በኋላ በትካሄድና በህሳብ ባህር ውስጥ ሰጠመ። ክንዱን ጠረጴዛው ላይ አድርጎ ጭንቅላቱን በእጁ ያዘ። ዛምያቶቭን ሙሉ በሙሉ የረሳው መሰለና ዝምታቸው ለጥቂት ጊዜ ቆየ።

‘ሻይህ ይቀዘቅዛል፤ ለምን አትጠጣውም?’

‘ምን አልኩኝ? ሻይ ነው? እሺ እጠጣለሁ!’ ራስኮልኒኮቭ ተነገጨና ቀራሽ ዳቦ ሳረሰ፤ ዛምያቶቭን እየተመለከተ በቅፅበት ሁሉንም ነገር የሚያስታውስና በሰሜት የሚፈነቀል ይመስል አበር። ወዲያውኑም የግዴለሽንት ፊቱ ተመለሰለትና ሻይውን መጠጣቱን ቀጠለ።

‘ተቅርብ ጊዜ ወዲህ እነዚህ ወንጀሎች እየተሰፋፉ ነው። ባለፈው ሰሞን ሐሰተኛ ሰነድ የሚያትሙ ወርቦሎች መያዛቸውን በሞስኮ ኒውስ ጋዜጣ ላይ እነበብኩ፤ ሐሰተኛ የሎተሪ ቲኬቶች የሚያትሙ ወርቦሎች።’ በማለት ዛምያቶቭ ተናገረ።

‘ይሄ የቆየ ዜና ነው!’ እያለ በዝግታ ከመለሰ በኋላ ‘ከእንድ ወር በፊት ነው ያነበብኩት። ድርጊቱን የፈፀሙት ወንጀለኞች ናቸው ብለህ ትገምታለህ? አለው በፈጥታ።

‘ወንጀለኞች አይደሉም እንዴ?’

‘ልምድ የሌላቸው ሕዋናት እንጂ ወንጀለኞች አይደሉም! ከህግና የማያንሱ ሰዎች ለእንድ አላማ ተሰለፉ። እንዲህ አይነት ነገር ከዚያ በፊት ስሙተህ ታውቃለህ? አንድ ሰው ሌሎችን ሁለት ሰዎች ከራሱ አብልጦ እስከላመናቸው ድረስ ሰባት እንኳን ብዙ ቀጥሮ ነው! ከመከላከል አንዱ ሰከሮ ቢዘላብድ ሁሉም ነገር ይከሸፋል! ልምድ የለሾች! እምነት በማይጣልባቸው ሰዎች አማካይነት ሐሰተኛ የሉተራ ቲኪቶቻቸውን ከባንክ ለመለወጥ ሞክሩ። አደገኛ ቢዘነበ ሆኖ ሳለ ያገኙትን የመጀመሪያውን ሰው አመኑ! ግን፤ እያንዳንዳቸው አንድ ሚሊዮን ሩብል የሚያወጣ የሉተራ ቲኪት ለመለወጥ ተሳክቶላቸው በለሰ ብትቀናቸውስ? በቀሪው የሕይወታቸው ዘመን ምን እየሰሩ ሊኖሩ ነው? የአንዱን ሕይወት ሌሎች ሁለት ሰዎች ይወስናሉ ማለት ነው። ራሱን መስቀል ይሻላል! ከመከላከል አንደኛው የሉተራ ቲኪቶችን ለመለወጥ ወደባንክ ሄዶ አምስት ሺህ ሩብል እንደተቀበለ ብርክ ያዘው! አራት ሺህ ሩብል ከቆጠረ በኋላ የተቀረውን አንድ ሺህ በእምነት ሳይቆጥር ቀረ። ተንከፍሶ፤ ያተኮረው ገንዘቡን ከኪሱ ጨምሮ በፍጥነት በመሰወር ላይ አበር። ይሄ ደግሞ በተመለከቱት ላይ ጥርጣሬ አሳደረ። በእንድ ቂል የተነሳ ሁሉም ነገር ተበላሽ! የማይታመን ነው!’

‘ብርክ እንኳን ሊይዘው ይችላል። ይህን መሰሉ ክስተት እንደሚያጋጥም እርግጠኛ ነኝ። አንዳንድ ጊዜ መቋቋም ከማትችልበት ደረጃ ላይ ትደርሳለህ።’ ሲል ዛምያቶቭ ሀሳቡን በፍጥነት ገለፀ።

‘ይሄ ከዘድ ሆኖ?’

‘የምትችል ይመስለሃል? እኔ እንደማልችል እርግጠኛ ነኝ። ለመቶ ሩብል ብዬ ጣጣ ውስጥ እንዴት እገባለሁ? ሐሰተኛ የሉተራ ቲኪት ይገዛ ባለሙያዎች ወዳለብት ባንክ እንዴት እሄዳለሁ? እኔ አይሆንልኝም። ጭራሽ አልሞክረውም፤ አንተስ ብትሆን?’

ራስቱላኒኮቭ በድጋሚ ለማንጓጠጥ እየሞከረ ጀርባው በላብ ራሱ። የዛምያቶቭን ጥያቄ ችላ በማለት ‘እኔ ጭራሽ እንደዚያ አሳደርግም በማለት ጀመረና እንዲህ ሲል ቀጠለ፡ ‘እኔ ብሆን ኖሮ የመጀመሪያውን አንድ ሺህ ሩብል በጥንቃቄ ብጥር አድርጌ አራት ጊዜ ያህል እቆጥረዋለሁ፤ ከዚያ ሁለተኛውን ሺህ መቀጠር እጀምራለሁ፤ እየቆጠርኩ መሀል ላይ ስደርስ እቋርጥና ባለህግ ላይ አውጥቼ ትክክለኛነቱን ለማረጋገጥ በብርሀን እየሞለሁ። «በጣም ይቅርታ!» የገንዘብ ነገር ያጠራጥረኛል፤ በዚያን ሰዎች የእኔ ዘመድ የሆኑት አርጊት ሲት በቂ ጥንቃቄ ስላደረገች ሃያ አምስት ሩብል ቀለጠች።» ብዬ ለባንክ ሰራተኛው በዝርዝር አጫውተዋለሁ። ሰባተኛውን ሺህ መቀጠር ስጀምሮ ደግሞ እንደገና ፊቴን ወደባንኩ ሰራተኛ እመልሰና «አሁንም ይቅርታ!» ሁለት ሺህ ሰባት መቶ ላይ ስደርስ ስህተት መፈፀሜ ይሰማኛል» ካልኩት በኋላ አስቀምጥና ከሁለቱ ሺህ ጀምሮ ሆኑት እንደገና እቆጥራለሁ - እስከመጨረሻው በእንዲህ አይነት እቀጥላለሁ። መቀጠሩን እንደጨረስኩ ከአንዱ ጥቅል አንድ ኖት ከሌላው ጥቅል ደግሞ ሌላ ኖት አውጥቼ በብርሃን እመልከትና ጥርጣሬዬን አሳያለሁ። «እባክህ ለውጥልኝ!» እለዋለሁ። በዚህን ጊዜ በጣም እሰለቸውና ከፊቴ እንደጠፋለት ይፈልጋል። እንደዚህ አድርጌ ከአጠናቀቅሁ በኋላ ወደቡ ሂጂ እስፍትና

ተመልሽ እመጣለሁ። «ስለሰቸገርኩህ ይቅርታ!» ብዬ የሆነ ነገር እጠይቀዋለሁ። እኔ እንዲህ ነበር የማደርገው።

‘መናጢ ነገር ነው የምታወራው!’ ቢል ዛምያቶቭ በመሳት ከተናገረ በኋላ እንዲህ ቢል ቀጠለ። ‘ያልኩት ሁሉ ወሬ ነው። ሰራ ቢሉህ አንተ ራስህ ሹብረክ እንደምትል እርግጠኛ ነኝ። እኔና አንተ ሳንሆን ልምድ ያለው የቆረጠ ሰው በእንዲህ አይነት ጣጣ ውስጥ አይገባም። ሽረ ምን ሩት ያስሄዳል? በዚህ በእኛ ወረዳ አንድ አሮጊት ተገደለች። ገዳዩ የቆረጠ ይመስላል። ግድያውን በጠራራ ፀሐይ ፊፅሞ በአጋጣሚ ሳይደረስበት ቀረ። እርሱም ቢሆን ግን በመርበትበቱ ዝርፊያውን ማድረግ አልቻለም። ሁሉም ነገር እንደዚያ ነው የሚያመለክተው።’

ራስኮልኒኮቭ ሰሜቱ ተነክቶ ዛምያቶቭን በሚሳንጥ ሁኔታ ‘እንደዚያ ነው የሚያመለክተው! እንደእርሱ ከሆነ ለምን አትይዘውም? ሂድና ያዘው!’ አለው።

‘አትጨነት! አይዘዋለሁ።’

‘አንተ ነህ የምትይዘው? ዋጋህን ታገኛለህ! በመጀመሪያ ደረጃ ምን ያገባህል? ሰውየው ገንዘብ ያጥፋ ወይም አያጥፋ እንደሆነ ለማወቅ ትፈልጋለህ። ገንዘብ አልነበረውም፤ ወዲያውኑ ግን ማጥፋት ሲጀምር ሰውየውን ታገኘዋለህ! ሕፃን ልጅ እንኳን በእንዲህ አይነት ሁኔታ እጁን የሚሰጥ ቂል አይደለም!’

‘ችግሩ ግን ሁሉም እንደዚያ ማድረግ ነው። አንድ ሰው በረቀቀ ዘዴ ግድያ ይፈፅማል፤ ሕይወቱን አደጋ ላይ ይጥሳል፤ ከዚያ በኋላ ግን ወደመሸታ ቤት ይሄድና ይያዛል። ሰው እንዳንተ ብልጥ አይደለም። አንተ ብትሆን ወደመሸታ ቤት የምትሄድ አይመስልኝም፤ ትሄዳለህ እንዴ?’ ቢል ዛምያቶቭ መለሰ።

ራስኮልኒኮቭ ፊቱን ቅጭም አድርጎ ዛምያቶቭን ተመለከተ።

‘አፍህን ከፍተህ እያዳመጥክ እንደሆነ ይዘኛል፤ እንዲህ አይነት ሁኔታ ቢገጥመኝ ምን እንደማድረግ ለማወቅ የምትፈልግ ይመስለኛል፤ አይደለም እንዴ?’ እያለ በመከፋት ጠየቀው።

ዛምያቶቭ ኮስተር ብሎ ‘አም፣ እፈልጋለሁ’ አለ። በቀምነገር አስረግጦ መናገር ጀመረ።

‘እውነት በጣም ትፈልጋለህ?’

‘አዎ በጣም እፈልጋለሁ።’

ራስኮልኒኮቭ የፖሊስ መዝገብ ቤት ሹሙ ልብ እስኪንጠለጠል ድረስ ፊቱን ከዛምያቶቭ ፊት ላይ እስጠግቶና አይነን ተክሎ እንዲህ ቢል አንሾካሽኩ። ‘እኔ የማደርገውን አድምጥ። ገንዘቡንና በእዳ የተያዙ እቃዎችን እወስዳለሁ፤ ወስጂ እንደወጣዜ መንገዴ ላይ የትም ቦታ ሳልቆም በአጥር ወደተከለለና ሰው ወደማይታይበት ጭልል ያለ አካባቢ ማለትም ወደአትክልት ስፍራና ወደመሳሰሉት ቦታ እሄዳለሁ። ስፍራውን ቀደም ብዬ ያጠናሁት ስለሆነ መቶ ኪሎ ወይም ከዚያ በላይ የሚመዘን ቤቱ ከተሰራ ጊዜ ጀምሮ የተተከለ ትልቅ ቋጥኝ ከአጥሩ ጥግ አገኛለሁ። ቋጥኙን አንስኬ ከማገኘው ትንሽ ጉድጓድ የወሰድኩትን እቃና ገንዘብ እጥላለሁ። ሁሉንም ኮግልኩ በኋላ ቋጥኙን እንደነበረ አስቀምጬ እሄዳለሁ። ከአመት ከሁለት አመት፣ ወይም ከሶስት አመት በኋላ እንኳን ከአጠገቡ አልደርስም። እስሮ ልታገኘኝ ሞክር! አንድም ፍንጭ አይኖርም!’

ዛምያቶቭ በአልታወቀ ምክንያት እያንሸካሸከ 'እብድ ነህ!' አለው፤ አሁንም ባልታወቀ ምክንያት በድንገት ከአጠገቡ ራቀ።

የራስኩልኒኩቭ አይኖች እሳት የሚተፉ መሰለው ፈጠጡ፤ የሳይኛው ከንፈሩ መንቀጥቀጥ ጀመረ። ወደዛምያቶቭ ተጠግቶ ጎበዝ አለ፤ ከንፈሮቹ ይነቃነቁ ገባ፤ ድምፅ ግን አላወጡም። በዚህ መልክ ለግማሽ ደቂቃ ያህል ቆሞ፤ የሚያደርገውን ቢያውቅም ራሱን መቆጣጠር ተሳነው። ልክ በዚያን እለት ከጠሩ ላይ ተንጠልጥሎ እንደነበረው ሰንሰለት የሚሰቀጥጡት ቃላት ከንፈሮቹ ላይ ተርጠገቡ - በለላ ጊዜ ይፋ የሚያደርጋቸውና የሚናገራቸው ቃላት።

'እሮጊፒጽና ሊባቪታን የገደልኳቸው እኔ ብሆን ምን ይመጣብኛል?' ሲል በድንገት ተናገረና ህሊናውን ገባ።

ዛምያቶቭ እያፈጠጠበት ሳለ መልኩ እንደጠረጸህ ልብሱ እየነጣ ሄደ። በፊቱ ላይ ያልተለመደ ፈጥታ ይነበብ ነበር።

'ግን ሲሆን ይችላል ወይ?' አለ በተዳከመ ድምፅ።

ራስኩልኒኩቭ በቅሬታ ተመለከተው።

'አመንክ አይደል? አጋልጥ! አታጋልጥም ወይ?'

'በጭራሽ አሳጋልጥም! በአሁኑ ሰአት ማናቸውንም ነገር የማምነው ከመቼውም ጊዜ ባነሰ ደረጃ ነው!' ሲል ዛምያቶቭ በፍጥነት ተናገረ።

'በመጨረሻ ያብዘህ! እንባላውን ያብዘኑት! «በአሁኑ ሰአት የምታምነው ከመቼውም ጊዜ ባነሰ ደረጃ ከሆነ» ቀደም ሲል ታምን ነበር ማለት ነው!'

'ቅንጣት ያህል አላምንም! ከዚህ ደረጃ ለማድረስ ሆን ብለህ እያሰፈራራኸኝ መሆኑን በአሁኑ ሰአት እገነዘባለሁ።' በማለት ዛምያቶቭ ጮኸ።

'አታምንም ማለት ነው? ከፖሊስ ባዚያው እንደወጣሁ ምን እያላችሁ ነበር የምታሙት? መቶ አለቃ ባሩድ ህሊናዬን ከሳትኩ በኋላ ለምን መስቀልኛ ጥያቄ ጠየቀኝ? ካለ በኋላ ባርኔጣውን ይዞ እየተነሳ 'ያለብኝ ሂሳብ ስንት ነው?' ብሎ አስተናጋጁን ጠየቀ።

አስተናጋጁ በፍጥነት እየተራመደ 'ሰላሳ ሳንቲም ነው ጌታው' ሲል መለሰ።

'ለላ ሃያ ሳንቲም ገርሻ ነው። ያለኝን ገንዘብ ሁሉ ተመልከት!' እያለ ገንዘብ ይዞ የሚንቀጠቀጠውን እጁን ወደዛምያቶቭ ዘረጋ። 'ቀይና ሰማያዊ ኖቶች-ሀያ አምስት ሩብል። ከዋት ነው ያገኘሁት? አዳዲስ ልብሶቼንስ ከዋት ነው ያገኘሁት? ሳንቲም እንዳልነበረኝ ታውቃለሁ። እስካሁን ድረስ ቤት ያከራዩቸኝን ሲት መጠየቅ ነበረባችሁ። በዚሁ ይብቃ። ደህና ሁን። እንተን በማግኘቱ ደስተኛ ነኝ።'

መጠነኛ ደስታ በተቀላቀለበት ከቁጥጥር ውጭ በሆነ ስሜት እየተፈነቀለ ምግብ ቤቱን ለቀቀ። በአጠቃላይ ግን ሀዘንና ድካም ሳድተውታል። ፊቱ፣ አገግሞ ከአልጋ የተነሳ ሰው ፊት መሰለ። ድካሙ በአፋጣኝ እየጨመረ ሄደ። ትንሿ የመቆጥቆጥ ስሜት ሀይል ብትለግሰውም ሰውነቱ በተዳከመ መጠን ሀይሉም በዚያው ልክ ተመናመነ።

ዛምያቶቭ ብቻውን ሆኖ እያሰላሰለ ከዚያው ስፍራ ለረጅም ጊዜ ተቀመጠ። በተወሰነ ነጥብ ላይ የያዘውን አቋም ራስኩልኒኩቭ አቅዶት ሳይሆን ሳያሰበው እንዲለውጥ ሰማደረገው 'ረዳት የፖሊስ ሹሙ ቂል ነው!' የሚል አቋም ያዘ።

ራስክላክላሽ የምግብ ቤቱን በር ከፍቶ ሳይዘጋው እንደወጣ ከደጃፉ ላይ ከራዝምኪን ጋር ሊጋጭ አበር። ሊጋጩ እስከተቃረቡበት ቅፅበት ድረስ አልተያዩም። ሁለቱም ቆመው አንዱ ሊሳውን በጥምና መመልከት ያዘ። ራዝምኪን ተገርሞ የሚናገረው ጠፋው፤ ከመቅፅበት ግን እሳት የሚተፋት አይኖቹ ከአፍታቸው ወጡ።

‘ያለሽው ከዚህ ነው። ከአልጋህ ተነስተህ ሮጥክ። እኔ ከፎቴው ስር ሁሉ ፈለግህ፤ መጋዘኑ ድረስ ሄድኩ። በአንተ ጦስ ናስታስያን ልደበድሳት አበር። እርሱ ያለው ለካስ ከዚህ ነው፤ አንተ የያዩህ ሞችምን ማለትህ ነው? እውነቱን ንገረኝ! እውነቱን አውጣ!’ ሲል ራዝምኪን ጮኸ።

‘ሁላችሁም ስላንሸገሻችሁኝ ብቻዬን መሆን ፈለግሁ ማለት ነው።’ እያለ ራስክላክላሽ በርጋታ መለሰ።

‘ብቻውን መሆን ፈለገ! በመከራ ነው የምትሄደው፤ ፊትህ እንደበረዶ ነጥቷል፤ ትንፋሽህ ቁርጥ ቁርጥ ይላል። አንት መናጢ ቂል! ምን አበር «ከዚህተመንግስቱ» የምትሰራው? እውነቱን አውጣ!’

ራስክላክላሽ ሊያልፈው እየሞከረ ‘ልሂድ አባክህ!’ አለ።

በዚህ አባባል ራዝምኪን በንዴት ጦፈና የራስክላክላሽን ትከሻ ጨምድዶ ያዘ።

‘ልሂድ? እንዴት እንዲህ ትለኛለህ? አሁን ምን እንደማደርግህ ታውቃለህ? ብድግ አድርጌ እጠቀልለህና በእጄ እየጎተተኩ ቤትህ ወስጄ እቆልፍበህለሁ!’

ራስክላክላሽ በረጋ መንፈስ እንዲህ ሲል በጥምና ተናገረ፡- ‘አስተውል እንጂ ራዝምኪን። ከአንተ ምንም አይነት ውለታ እንደማልፈልግ እንዴት አትገዝብክም? ግድ በሌላቸው ሰዎች ላይ ውለታ ለማሳደር ለምን እንደምትፈልግ አይገዝባኝም? ውለታ ለመቀበል በሚያዳግታቸው ሰዎች ላይ ማለቴ ነው። መጀመሪያ ባመመኝ ጊዜ እኔን ለማግኘት ለምን ተጨነትህ? ምናልባትም ሞትን መርጫ ሊሆን ይችላል። በዛሬው እለት ታስቃዊኝ እንደነበር ግልፅ አሳደርኩልህም? ጣልቃ መግባትህ አንኳል የሚያደርግ ነው። እስቲ፤ ከሲሞክሩን ተመልከት! ሊያበላጩኝ ስላልፈለገ ከእጠገዬ ሄደ። አንተስ ለምንድነው የማትተወኝ? በህይወል አስገድደህ እኔን የማቆየት ምን መብት አለህ? ከአንተ ጋር አሁን የምናገረው በቀም ነገር እንደሆነ እንዴት አትገዝብክም? ህሊናዬን ሙሉ በሙሉ መግዛቴን እንዴት አታስተውልም? ውለታ አትሰራልኝ፤ አትረብሽኝ ብዬ በምን ቋንቋ ልንገርህ? ብቻዬን እስከተሞችሁኝ ድረስ ምስጋና የማያውቅ ገብጋባ አድርጋችሁ ብትቆጥሩኝም ግዴለኝም። በፈጠረህ አምላክ ተወኝ! ተወኝ!’

የሚተፋው መርዝ በቅድሚያ በላስደሰተው ረጋ ብሉ ጀመረ፤ በዚያኑ እለት ሚስተር ለዚን ላይ እንዳሳየው ሁሉ ቀስ በቀስ በንዴት ጦፈ ትንፋሹ ቁርጥ ቁርጥ እያለ ጨረሰ።

ራዝምኪን ቆም ብሎ ጥቂት አበባና ራስክላክላሽን ለቀቀው።

‘ገደል ብትገባ ምን ቸገረኝ?’ እያለ በርጋታና በቀም ነገር ከተናገረ በኋላ ራስክላክላሽ መሄድ ሊጀምር ሲል ‘ቆይ! ሰማኝ ነው የምልህ። በመጀመሪያ ደረጃ ቀባጣሪና ተራ ገረኛ አድርጌ እንደምቆጥርህ በግልፅ ልንገርህ! አንድ ችግር ሲገጥምህ እንቁላል እንደምትቀፈቅፍ ደር ትተኛበታለህ! በዚያን ጊዜ እንኳን ታነበንባለህ እንጂ የራስህን

ሕይወት አትመራም! ወኔ የሚባል ነገር የለም! ውሃ እንጂ ደም የማይዘዋወርበት ስር የያዛችሁ ወኔ ቢሰ ፍጡርች! ማናችሁም አላምናችሁም! የምትሞክሩት ሁሉ ከሰው የተለየ ለመሆን ነው! ይብቃችሁ! እያለ ጮኸ። በማከታተልም 'አድምጠኝ። ዛሬ ቤቴን አስመርቃለሁ። እንዳንዶቹ እስካሁን ከቤቴ ደርሰዋል። አሳቴ እንግዶቹን ለመቀበል ከቤት እንዲሆን አድርጌአለሁ። ሞኝ አስከልሆንክ ወይም፤ በውጭ ልባለድ ውስጥ ያለ የፈጠራ ገቢ ባህሪ ደብዛዛ ምስል እስከልሆንክ ድረስ (ብልህ እንኳን ብትሆን ዞሮ ዞሮ ሞኝ ነህ።) የጫማህን ቸርኬ በከንቱ ከመጨረስ ይልቅ ወደቤቴ መጥተህ ምሽቱን ከእኛ ጋር ታሳልፋለህ። አንድ ጊዜ ከቤት እስከመገባ ድረስ መምጣት ትችላለህ! ትችላለህ! ቆንጆና ምቹ ወንዝር ለአንተና ቤቴን ላከራየችኝ ሴት ይኖራል። ሻይ ትጠጣለህ! ትጫወታለህ! ከፈለግህ ደግሞ ፎቴ ላይ ትተኛለህ። ዞሲሞሽም ይኖራል። ትመጣለህ ወይ? በማለት በጎላ ድምፅ ተናገረ።

'አልመጣም-አላደርገውም።'

'ከንቱ! ምን ታውቃለህ? በአንተ ለፈረድ አይችልም። እኔ ብዙ ጊዜ የሰዎችን ቆሽት አሳርፌ እንኳን ተመልሼ እጠጋቸዋለሁ። አንተም ብትሆን ሀፍረቱ ቀርቶ ወደሰውነት ተመለስ! በፖቺንካሽ ቤት ሶስተኛ ፎቅ ላይ እንደምናር አስታውሱ።' እያለ ራዙምኪን ጮኸ።

'ውለታ ልሰራላችሁና ደብድቡኝ እስኪገለት ብትደርስ አይደንቀኝም!'

'እኔ ነኝ ደብድቡኝ የምለው? ይሄ አባባልህ አፍንጫህን ያስመታህል።'

ራስኩልኒካሽ 'ራዙምኪን-አልመጣም!' ብሎ ፊቱን አዘሮ ሄደ።

'እንደምትመጣ እርግጠኛ ነኝ! ካልመጣህ ወዮልህ! ዘምያቶሽ ከውስጥ ነው ወይ?'

'አም'

'አገኘኸው ወይ?'

'አም'

'አነጋገርከው ወይ?'

'አም።'

'ስለምን አነጋገርከው? ካልፈለግህ እንኳን አትንገረኝ። ብቻ የቤቴን አድራሻ አትርሳ!'

ራስኩልኒካሽ መንገዱን ይዞ ከተጓዘ በኋላ ታጠፈ። ራዙምኪን በጥሞና በአይኑ ይከተለው ነበር። በመጨረሻ ግን ላለመከተል ወሰኖ ወደምግብ ቤቱ ገባ። ደረጃውን እንዲጋመስ ግን ቆም አለ።

'የሚያሳዝን ነው' ቢል ከሞላ ጎደል በጎላ ድምፅ ተናገረና እንዲህ ቢል ቀጠለ፡- 'በቀምነገር ነው የተናገረው፤ እንዲያም ሆኖ ግን ሞኝ ነው የሆንኩት! እብድ ቀምነገር አይናገርም ያለው ማንው? ዞሲሞሽን ያሰጋው ይህ ነው!' ከዚያም ግንባሩን በእጁ መታታና 'ብቻውን እንዴት ይተዋል? ባህር ገብቶ ሊሞት ይችላል...የማልረባ ቂል ፤'፤ በዚህ ሁኔታ ብቻውን መተው አይገባም!' አለ።

ራስኩልኒካሽ የሄደበትን አቅጣጫ ተከትሎ ሮጠ፤ የራስኩልኒካሽ ደብዛ ግን አልነበረም። ተሳደበና ዘምያቶሽ የሚለውን ለመስማት ወደ 'ፓላስ' ምግብ ቤት በፍጥነት ተመለሰ።

ራስኩልኒኮቭ በቀጥታ በአቅራቢያው ወደሚገኝ ድልድይ አቀና፤ ከድልድዩ እጋማሽ ሲደርስ ቆመ፤ የብረት አጥሩን በእጁ ይዞ በርቀት ተመለከተ። ከራዘምኪን ከተለየ በኋላ ከዚህ ቦታ የደረሰው ውልቅልቄ ወጥቶ ነው። ከመንገድ ላይ ለመቀመጥ ወይም ለመተኛት ዳድቶት ነበር። አጥሩን ይዞ ጎንበስ በማለት ደም መጠጣ የምትጠልቀው ፀሐይ ውሀው ላይ ነፃብራቋን ሲታሳርፍ፤ ዙሪያውን የገበዙት ተመሳሳይ ቤቶች ቀኑ በመሸ ቁጥር እየደበዘዙ ሲሄዱ፤ ከወንዙ የግራ ዳርቻ አጠገብ የሚገኝ የቤት መስኮት በእሳት የጋዩ ይመስል ፀሐይ ለመጨረሻ ጊዜ በምትሰጠው ብርሃን ለደቂቃ ያህል ሲንቀሳቀልና የበዩ ውሃ ሲጠይም ተመለከተ። በመጨረሻም ቀያይ ክብ ነገሮች በአይኑ ዙሪያ ማለፍ ጀመሩ፤ ቤቶቹ የሚንቀሳቀሱ መሰለው፤ አልፎ ሂያዌና ተሽከርካሪው ከአይኑ ስር የሚደርሱ ሆነው ታዩት። ወዲያውኑ ግን አዲስ ሁኔታ ገጠመው፤ ይህ ያልተለመደ እስቃቂ እይታ ባይገጥመው ኖሮ ህሊናውን ስቶ በተዘረረ ነበር። በቀኝ በኩል የሆነ ሰው መቆሙን ተገነዘበ። ዞር ሲል ነጠላ የተከናዘነ፤ ረጅም ፊቷ የተከፋ፤ ቀያይ አይኖቿ የጎደጎዱ ዘለግ ያለች ሴት ተመለከተ። እርሷም በቀጥታ ተመለከተችው። ያየችው ነገር ግን አልነበረም፤ በአካባቢው ሰው መኖሩን የተገነዘበች አትመስልም። ወዲያውኑ የድልድዩን አጥር በቀኝ እጇ ይዛ አጥሩ ላይ በእግሮቿ ተንጠለጠለችና ተወርውራ ወደወንዙ ገባች። ቆሻሻው ውሃ ተገምሶ ዋጣት፤ ወዲያውኑ ግን ብቅ ጥልቅ እያለች ተንደፋደፈች።

‘ራሷን ገደለች! እኛ ራሷን ገደለች!’ የሚል ጨካኝነት በያለበት ተስተጋባ።

ሰዎች ከየአቅጣጫው እየሮጡ መጡ፤ የወንዙ ግራና ቀኝ በሰዎች ተጨናነቀ፤ ራስኩልኒኮቭን ከአጥሩ ጋር እያሳተሙ ዙሪያውን ከበቡት።

‘አፍሮሲና ነች! እኛ የሰው ያለህ! ድረስሳት!’ የሚል የአንዳት ሴት ጨካኝነት ተሰማ። ‘እኛ ጀልባ ይንቀሳቀሱ!’ የሚል እንዲሁ ሌላ ጨካኝነት።

ጀልባ ግን አሳስፈለገም፤ አንድ ፖሊስ በሩጫ ደረጃውን ወርዶ ከወንዙ ደረሰ፤ ካፖርቱንና ጫማውን ወርውሮ ወደውሃው ገባ። ማእበሉ ሴትዋን ገፍቶ ወደደረጃው አስጠግቷት ስለነበር በተላላ ደረሰባት። በቀኝ እጁ ከያዛት በኋላ በግራ እጁ ሌላ ፖሊስ ያቀረበለትን ምላሽ ይዞ ሴትዋን ወዲያውኑ አወጣትና ከመሬት ላይ አስተኛት። ህሊናዋን በአፋጣኝ አወቀች፤ ቀና ብላ ተቀመጠች፤ የረጠበ ልብሷን በእጆቿ እየነካነች መሳልና ማስነጠስ ጀመረች።

ቀደም ብሎ ትራሚያ የነበረችው ሴት በአሁኑ ሰአት ከአፍሮሲና አጠገብ ሆና ‘በጣም ትጠጣ ነበር፤ ባለፈው እለት ራሷን ለመስቀል ሞከረች፤ ሳትስቀል ደርሰን አዳንናት። ወደሰቅ ስሄድ ትንሿ ሴት ልጅ እንድትጠብቃት አድርጌ ነበር፤ እርሷ ግን አምልጣ ሄዳ ይሄንኑ እንደገና ፈፀመች! ምስኪን ልብስ ሰፊ ጎረቤታችን ነች። ከዚህ አጠገብ ነው የምንኖረው።’ እያለች ለፈለፈች።

በአካባቢው የነበሩ ሰዎች መበተን ያዙ፤ ፖሊሶቹ ከኢትዮጵያ ጋር ቆዩ፤ አንድ ሰው ስለፖሊስ ጣቢያ የሆነ ነገር ጮሆ ተናገረ።

ራስኩልኒኮቭ ለጉዳዩ ብዙ ትኩረት ሳይሰጥ ሁኔታውን ሁሉ ተከታተለ። የመረበሽ ስሜት አደረበት። ‘አስቃቂ ነው-እኔ ብሆን ውሃ ውስጥ አልገባም-መቆየቴ ዋጋ የለውም። ፖሊስ ጣቢያ።... ዛምያቶቭ ለምን ከፖሊስ ጣቢያ አይሆንም? እስከ አራት ሰአት ነፍት ነው።...’

ጀርባውን ለአጥፋ ሰጥቶ ዙሪያውን ተመለከተ።

‘ለምን አይሆንም!’ አለ በቁርጠኝነት።

ድልድዩን አልፎ የፖሊስ ጣቢያውን አቅጣጫ ይዞ ነሰ። ልቡ ባዶ ሆኖ ቀፎው ብቻ ቀረ። ማሰብ አልፈለገም። ባይደብተውም እንኳን በቅርቡ ቤቱን ለቅቆ ሲወጣ ተላብሶት የነበረው ሃይል ደብዛው ሳይቀር ጠፍቶ የባደነት ስሜት ተሰማው።

የቦዩን ዳርቻ ተከትሎ በተሰላሹ ሁኔታ እየተጓዘ ‘እንዱ የመገላገያ ዘዴ ይህ ነው! እንዲሆን የፈለግሁት በዚህ መልኩ ስለሆነ ሁሉ ነገር ያከትም። ግን የመገላገያ ዘዴው ይህ ነው ወይ? ምን ልዩነት ግን ያመጣል? አንድ ከንድ መሬት የሚነፍጥኝ የለም-ቂ-ቂ! የማያምር መጨረሻ! መጨረሻው ይህ ነው ወይ? ልንገራቸው ወይስ ይቅር? ይገርመኛል። ሁሉም ነገር ገህም ይግባ! ባይደክመኝ ኖሮ ምንኛ ጥሩ ነበር። የምቀመጥበት ወይም ጋደም የምልበት ስፍራ ማግኘት አለብኝ! የሚያሳዝኘው ሁሉም ነገር ፈዝ መሆኑ ነው! ግን መርሳት ነው!’ እያለ አሰላለ።

ከፖሊስ ጣቢያው ለመድረስ በቀጥታ ተጓዞ መታጠፍ አበረታች። ብዙ የሚርቅ አልነበረም። ከመታጠፉ በፊት ግን ቆም ብሎ አሰበና አንዲት ቀጭን መንገድ ያዘ። ያለምንም ምክንያት ይሆን ወይም ደግ ሀብቱን ለመለወጥ የሚያስችለው ጊዜ ለማግኘት ሲል ውስጥ ለውስጥ ወደፖሊስ ጣቢያው አመራ። ቀና ሲል ግን ያልተጠበቀ የዚያን ቤት በር ተመለከተ። ከዚያ ምሽት በፊት ያንን ሰፈር ያልደረሰበት አካባቢ አበር።

ሊገልፁትና ሊቋቋሙት በማይቻል ግፊት ተማረከ። ደጃፋን አልፎ ከመግቢያው በር ደረሰና ወደአራተኛ ፎቅ የሚወስደውን የተለመደ ደረጃ መውጣት ያዘ። ደረጃውን በጨረሰ ቁጥር ቆም ብሎ ዙሪያውን በጥምና ይመለከታል። ከመጀመሪያው ፎቅ የሚያደርሰውን ደረጃ ወጥቶ እንደጨረሰ የመስኮቱ ክፈፍ ሙሉ በሙሉ መንሳቱን ተገነዘበ። ‘ከዚያ ወዲህ የሆነ ነው።’ ብሎ አሰበ። ኒኮላይና ድሚትሪ ያድሱት የነበረው ቤት ከሚጥክበት ከዘላተኛ ፎቅ ደረሰ። ቤቱ ተዘግቷል። በሩ በቅርቡ ቀለም እንደተቀባ ያሰታው ቃል-የሚከራይ ነው። ከዚያም ሶስተኛውን ፎቅ አልፎ ወደአራተኛው ፎቅ ዘለቀ። ‘ከዚያ’ ቦታ ላይ ሆኖ በሩ የተከፈተውን ቤት በመግረም ተመለከተ። ከውስጥ እንዳንድ ሰዎች ነበሩ። ድምፃቸውን ሰማ። ያልጠበቀው ነገር ሆነበት። ትንሽ ካመነታ በኋላ ራመድ ብሎ ወደቤቱ ገባ። ቤቱ ሙሉ በሙሉ እየታደሰ ስለነበር ሰራተኞች አዩ። በጣም ተገረመ። ሁሉንም ነገር ከወለሉ ተዘርረው የነበሩ አስከሬኖችን ሳይቀር በዚያን እለት ትቶት እንደሄደው የሚያገኝ መስሎት አበር። ግን ያገኘው እና ቤት ስለሆነ ግራ ተጋባ! ወደመስኮቱ ሂደና ከመስኮቱ ጠርዝ ላይ ተቀመጠ።

በቤቱ ሁለት ወጣት ሰራተኞች ነበሩ። አንደኛው ከሌላው ልጅእግር ነው። የደበዘዘውንና ያደፈውን ቢጫ የሚድግዳ ወረቀት እየላጡ አዲሱና ኦዶ የአበባ ወረቀት ይሰጥላሉ። ራስኮልኒኮቭ ግድግዳውን እያየ በሆነ ምክንያት ተሰላጪ፤ ነገሩ ሁሉ በመለዋወጡ ያዘነ ይመስል አዲሱን የግድግዳ ወረቀት በጥላቻ አይን ተመልከተ።

ሰራተኞቹ ስለመሸባቸው ወረቀታቸውን በጥፋት እየጠቀሱ ወደቤታቸው ለመሄድ ይዘጋጃሉ። የራስኮልኒኮቭ መኖር ምንም አልተሰማቸውም። የሆነ ነገር ያወራሉ። ራስኮልኒኮቭ እጁን አጣጥፎ ያዳምጣቸዋል።

ተለቅ ያለው ለልጅእግሩ እንዲህ ይለዋል፡ ‘ማለዳ ላይ ሽቅርቅር ብዛ ወደእኔ ትመጣለች። ከዚህ መጥተሽ ልቤን ማርከሽዋል ስላት ቀረውን ሕይወቴ የአንተ ታዛዥና

ታማኝ አገልጋይ ሆኔ ለማሳለፍ ፈቃደኛ ነኝ ትላለች። አለባበጂ ሁሉ ልክ በፋሽን መፅሔት ላይ ያለውን የተከተለ ነው።

ትምህርት ለመቅሰም የጓዘው ልጅ እግሩ ሰራተኛ 'የፋሽን መፅሔት ምንድነው?' ሲል ጠየቀ።

'የፋሽን መፅሔት ብዙ ስላሉትና ደማቅ ፎቶዎች ያሉት ነው። ልብስ ሰፊዎቻችን በየቅዳሜው ከውጭ ሀገር በፖስተር አማካይነት ይደርሳቸዋል። በየወራቱ የሚለበሰው የልብስ አይነት በመፅሔት ይቀርባል። ወንዶችና ሴቶች ተሽቀርቅረው ይታዩበታል። ወንዶቹ ብዙውን ጊዜ አሜሪካ ከት ይለብሳሉ፤ የሴቶቹ ልብስ ደግሞ በአይወትህ ሙሉ ልታፈራው በማትችል ሀብት የሚገመት ነው።'

'ከዚህ ፒተርስቡርግ ምን አላቸው!' አለ ልጅ እግሩ ሰራተኛ።

'ከአባትና ከእናት በስተቀር ሁሉም ነገር አላቸው።' ሲል ተለቅ ያለው ሰራተኛ በብልህነት መለሰ።

ራስኮልኒኮቭ ሳጥኑ፣ አልጋውና፣ መሳቢያው ወደዝናብት ክፍል አመራ፣ ክፍሉ ያለበት እቃ ጠባብ መስሎ ታየው። የግድግዳው ወረቀት አልተለወጠም፤ መንፈሳዊው ስእል ቆሞ የነበረበት ጥግ በግድግዳው ወረቀት ላይ ተለይቶ ይታወቃል። ክፍሉን ዙሪያውን ቃኝና ወደመስኮቱ ተመለሰ። ተለቅ ያለው ሰራተኛ በጥርጣሬ አይን ይመለከተው ገባ።

'ከዚህ ምንፈለግህ?' ሲል በድንገት ጠየቀው።

ራስኮልኒኮቭ መልስ በመስጠት ፊንታ ወደደጃፉ አምርቶ የመጥሪያ ደወሉን ተጫኒያው ደወል፣ ያው የቃጭል ድምፅ ነበር። በጥሞና እያዳመጠና በዚያን ጊዜ የነበረውን ሁሉ ለማስታወስ እየሞከረ ደወሉን ደጋግሞ ተጫኒ። በዚያን እለት የተሰማው በጣም የሚበቀጥጥ አስፈሪ ስሜት በአሁኑ ሰአት ግልጽግል ብሎ ተቀሰቀሰበት፤ ደወሉን ባንቃጩል ቁጥር ጀርባውን የሙቀት ስሜት ወረረው።

'ምን ፈልገህ ነው? እንተ ማንህ? በማለት ሰራተኛው ተከትሎ ሂዶ ጠየቀው።

ራስኮልኒኮቭ ተመልሶ ገባ።

ዙሪያውን እየተመለከተ 'ቤት መከራየት እፈልጋለሁ።' አለ።

'ከመሸ ቤት መከራየት የሚባል ነገር የለም፤ ከዚህም በላይ ደግሞ ከዘበኛው ጋር መምጣት ይኖርብሃል።'

ራስኮልኒኮቭ በመቀጠል 'ወለሉ ንፁህ ነው፤ ሊቀቡት ነው እንዴ? ደም የለውም እንዴ?' አለ።

'የምን ደም ነው?'

'ከዚህ ሰፍራ አንድ አሮጊት ከእነአሁኑ ተገድላለች። ከዚህ ሰፍራ የደም ኩሬ ነበር።'

'ምን አይነት ሰው ነህ?' ሲል ሰራተኛው በመደናገጥ ጮኸ።

'ማን-እኔ?'

'አዎ-አንተ።'

'ማንነቴን ማወቅ ትፈልጋለህ? አብረን ወደፖሊስ ጣቢያ እንሂድና እነግርሁለሁ።'

ሰራተኞቹ በጣም ተገርመው ተመለከቱት።

ተለቅ ያለው ሰራተኛ 'እኛ መሃዳችን ነው። መሸቶብናል። አሎሻ-እንገረና እንሂድ።' አለ።

‘እሺ እንሂድ!’ በማለት ራስኩልኒኮቭ እንደቀልድ መለሰ። ቀደም ብሎ በመውጣት ደረጃውን በጥንታ ወረደ። ወደዋናው በር እያመራ ‘አንተ ዘበኛ!’ ቢል ጮኸ።

ከመግቢያው ላይ አያሌ ሰዎችሁላቱ ዘበኞች፤ አንዲት ቤት፤ ካፖርት የለበሰ ባለእጅና ሌሎች አልፎ ሂያጁን እየተመለከቱ ቆመው ነበር። ራስኩልኒኮቭ በቀጥታ ወደ እነርሱ ሄደ።

ከዘበኞቹ አንደኛው ‘ምን ትፈልጋለህ?’ ብሎ ጠየቀ።

‘ካፖሊስ ጣቢያ ነበርክ ወይ?’

‘ገና አሁን ከዚያ መምጣቴ ነው። የምትፈልገው ምን ነገር አለ?’

‘እስከአሁን ድረስ ከፍት ነው።’

‘አዎ ከፍት ነው።’

‘ረዳት ሹሙ ከዚያ ነው?’

‘ለትንሽ ጊዜ ከዚያ ነበር። ምን ፈልገህ ነው?’

ራስኩልኒኮቭ መልስ ሳይሰጥ ከአጠገባቸው ቆሞ በሁላቸው ተዋጠ። ተለቅ ያለው ሰራተኛ ወደእነርሱ እየተጠጋ ቤት ለማየት ነበር የመጣው። አለ።

‘ምን አይነት ቤት?’

‘እኛ የምናድሰውን ቤት እኮ ነው። ደሙን ለምን እስጢቀቃችሁት? ብሎ ጠየቀ። በቤቱ ውስጥ ግድያ እንደተፈፀመና ተጠያቂው እርሱ እንደሆነ ተናገረ። ጉድ እስኪባል ድረስ መጥሪያውን ደወለ። ወደፖሊስ ጣቢያ እንሂድና ሁሉንም ነገር ከዚያው እነገራችኋለሁ አለ። ጭራሽ ሊረሳው አልቻለም።’

ዘበኛው ግራ በመጋባት ራስኩልኒኮቭን ተመለከተና ግንባሩን ቋጥሮ በጥልቀት ይገመግመው ጀመር።

በሚያስደነግጥ ድምፅ ‘አንተ ማህ?’ ብሎ ጠየቀ።

‘እኔ ሮድዮን ሮማኖቪች ራስኩልኒኮቭ እባላለሁ፤ የቀድሞ የዩኒቨርሲቲ ተማሪ ነኝ፤ ከዚህ አካባቢ በሚቀጥለው መንገድ ላይ ካለው ቤት ነው የምኖረው። የገዢውን ዘበኛ ብትጠይቀው ያውቀኛል።’

ራስኩልኒኮቭ ዞር ሳይል የጨለመውን መንገድ እየተመለከተ በተፋታታና በተቀናጀ ሁኔታ ነበር የተናገረው።

‘ለምን ወደዚያ ቤት ሄድክ?’

‘ቤቴን ለማየት።’

‘ምን የሚታይ ነገር አለ?’

‘ለምን ወደፖሊስ ጣቢያ እትወስዱትም?’ በማለት ባለእጁ ሳይታሰብ ጣልቃ ገብቶ ተናገረና ዝም አለ።

ራስኩልኒኮቭ በፍጥነት ትክ ብሎ ተመለከተውና በደስመ ድምፅ ‘በል እንሂድ!’ አለው።

ግፊት ይሰጥ የነበረው ሰው ‘ወደዚያው ውስዱት! ለምንድነው ስለዚያ ጉዳይ የሚያወሳው? በእእምሮው የሚመላለስ አንድ ነገር መኖር አለበት፤ አይደለም እንዴ?’ በማለት ጮህ ተናገረ።

‘የሰበረ አይመስልም፤ ምን እንደሆነ ግን አይገባኝም፡፡’ እያለ ሰራተኛው አንሾካሸከ፡፡ በስጫት ያለው ዘበኛ ምንድነው የምትፈልገው? ምንድነው የምትረብሸው? በማለት በድጋሚ ጮኸ፡፡

‘ራስኩልኒኮቭ ቅር በመሰኘት ‘ወደፖሊስ ጣቢያ መሄድ አስፈራችሁ አይደል?’ አለ፡፡ ‘ማነው የሚፈራው? ለምን ትረብሻለህ?’

‘ዋዛ አይደለም፤ ጮሎ ነው!’ አለች ከዚያው የክረኝ ሴት፡፡ ክፍት የሆነ የአርሶ አደር ካፖርት የለበሰውና ከቀበቀው ላይ ብዙ ቆልፎች ያንጠለጠለው ግዙፉ ሌላ ዘበኛ ‘ከእንዲህ አይነቱ ጋር ለምንድነው ጊዜ የምናጠፋው? ከዚህ ጥፋ! አውቆ አበድ!’ እያለ ጮኸበት፡፡

የራስኩልኒኮቭን ትከሻ ይዞ ወደመንገድ አሸቀነጠረው፡፡ ራስኩልኒኮቭ እየተንገዳገደ ሳይወድቅ ቀረ፡፡ ቆም ብሎ ዘበኛውንና ሌሎቹን ሰዎች ከተመለከተ በኋላ ዝውን ቀጠለ፡፡ ‘የሚገርም ሰው ነው’ ሲል ሰራተኛው ተናገረ፡፡

‘በአሁኑ ጊዜ ብዙ የሚገርሙ ሰዎች አሉ’ በማለት ሴትዋም ሀሳቧን ገለፀች፡፡

ባለእጁ ግን ‘ያም ሆነ ይህ ወደፖሊስ ጣቢያ ልትወስዱት በተገዛ ነበር፡፡’ አለ፡፡

‘ከእንዲህ አይነት ሰው ጋር አለመነካካቱ ይሻላል፡፡ ጮሎ መሆኑ ግልፅ ነው፡፡ ወደዚያ እንድንወስደው የፈለገው ሆነ ብሎ ነው፡፡ ብንወስደው ኦሮ ማለቂያ የሌለው ነገር ይገኙመን ነበር፡፡ እንደነዚህ አይነቶቹን እናውቃቸዋለን!’ በማለት ዋናው ዘበኛ አስረግጦ ተናገረ፡፡

ራስኩልኒኮቭ ከሆነ ሰው መልስ የሚጠብቅ ይመስል ከመንታ መንገድ ላይ ቆሞ ዙሪያውን እየተመለከተ ‘ልሂድ ወይስ ይቅርብኝ?’ ብሎ ራሱን ጠየቀ፡፡ ከማንም ግን መልስ አላገኘም፤ እንደሚጓዝበት የተነጠፈ ድንጋይ አለም ጭልል ብላ ሞተችበት፤ ባይተዋር ሆነችበት፡፡ ከመንገዱ መጨረሻ በሁለት መቶ ሜትር ያህል ርቀት ላይ እየተጠናከረ በሄደው ጨለማ ውስጥ ሰዎች መኮልኮማቸውን በድንገት ተገኝበዋል፡፡ ሲያወሩና ሲያወኩ ይሰማቸዋል፡፡ በመኮልኮማቸው አንድ ተሽከርካሪ ቆሞአል፡፡ መንገዱ ላይ ብርሃን ፈነጠቀ፡፡ ራስኩልኒኮቭ ‘ምንድነው ጉዳዩ?’ በማለት ወደቀኝ ታጥፎ ወደተኮለከሉት ሰዎች አመራ፡፡ ያገኘውን ሁሉ ግጥም አድርጎ በእጁ የሚይዝ ይመስላል፤ ስለዚህ ሁኔታ ባለበ ቁጥር የቅሬታ ፈገግታ በፊቱ ላይ ይነበባል፤ በአሁኑ ሰአት ወደፖሊስ ጣቢያ ለመሄድ ቆርጦ ተነስቷል፤ ሁሉም ነገር በቅርቡ እንደሚያበቃ ተገንዝቧል፡፡

በሁለት ደልዳላና ግራጫ ፈረሶች የሚጎተት ዘመናዊ ተሽከርካሪ ከመንገዱ መሀል ለመሀል ቆሟል፤ አሽከርካሪው ወርዶ ባይ ከበረው ተሽከርካሪ አጠገብ ይታያል። ፈረሶቹ በልጓም ተይዘዋል። ብዙ ሰው ተሽከርካሪውን ከቧል፤ አያሌ ፖሊሶች ደግሞ ከፊት ለፊት ቆመዋል። አንዱ ፖሊስ ፋናስ ይህ ጎንበስ በማለት ከተሽከርካሪው ጎሞ አጠገብ ካለው መንገድ በወደቀው ነገር ባይ ብርሃን ፈነጠቀ። ሁሉም ይናገራል፤ ያወካል፤ ዘግናኝ ጨኸት ያሰማል። አሽከርካሪው ተደናግጦ 'ምን አይነት ፍርጃ ነው!' ይላል።

ራስኩልኒኩቭ ወደተሽከርካሪው አስከቀርብ ድረስ ዙሪያውን የከበሰውን ሰው እየግሰ በመግባቱ ለግርግሩ ምክንያት የሆነውን ነገር ለመመልከት በቃ። ከመንገዱ ባይ በፈረሶች ኩቴ የተረጋገጠ ሰው ሀሊናውን ስቶና በደም ተጨማልቆ ተዘርጋል። የለበሰው ልብስ አሮጌና የነብስ ቢሆንም 'የጨዋ' ልብስ እንደሆነ ያስታውቃል። ከጭንቅላቱና ከፊቱ ደም ይንቆራቆራል፤ ከድብደባው ብዛት ፊቱ ተፈነክቷል። በተደጋጋሚ መረጋገጡ በግልፅ ይታያል።

አሽከርካሪው እንዲህ ይል ጀመር፡- 'ምንም ማድረግ አልቻልኩም! ፍጥነት አልነበረኝም - ዞር እንዲልም ጨኸት አሰምቻለሁ! ዝግ ብዬ ነበር የምነዳው። ብዙ ሰዎች አይተውኛል። ይመሰክሩልኛል። እኔም ብሆን ዋሽ አይደለሁም። በደንብ ጥንብዝ ብሎ ነበር። የሰከረ ሰው ደግሞ አይቶ እንደማይሄድ ይታወቃል። ሁሉም የሚያውቀው ነው። መንገዱን ሲሻገር አይቸዋለሁ፤ መቆም አስከያቅተው ድረስ ይንገዳገድ ነበር። አንዴ ብቻ ባይሆን ሁለት ሶስቱ መንገድ እንዲለቅ እየጮሁኩ ፈረሶቹን ልጓም ይገራ ባቆምም ሄዶ ከኩቴአቸው ስር ወደቀ! ሆን ብሎ ያደረገው ይመስላል! ስለሰከረ ሳያውቀው ያደረገውም ይሆናል። ፈረሶቹ ደግሞ ልጅ እግሮች ስለሆኑ የማያስበረጋቸው ነገር የለም። አንዴ ሲረገጡት ጮኸ! እንደገና የባሰ ረገጡት፤ አደጋው በዚህ አይነት ነው የደረሰው።'

ከተሰበሰቡት መካከል አንደኛው 'በትክክል እንደዚያ ነው የሆነው!' ቢል አረጋገጠ።

'ከአንዴም ሶስቱ መንገድ እንዲለቅለት ጮኸል!' አለ ሌላ ድምፅ።

'ሶስቱ መጮሁን ሰምተናል!' አለ ሶስተኛ ድምፅ።

አሽከርካሪው በመሰረቱ አልተረበሸም። ተሽከርካሪው ከሆነ ቦታ ጌታውን የሚጠብቅ የሀብታምና የታዋቂ ሰው ንብረት እንደሆነ በገሀድ ይታያል። ፖሊሶቹ አሽከርካሪውን ብዙ ሳለማስጠበቅ ፈለጉ። ያጉዳት የደረሰበት ሰው ደግሞ ወደፖሊስ ግቢያውና ወደሆስፒታል መወሰድ ነበረበት። ስሙን ግን የሚያውቅ ማንም አልነበረም።

ራስኩልኒኩቭ ወደ ተዘረረው ሰው ተጠግቶ ጎንበስ ብሎ ተመለከተ። የፋናሱ ብርሃን የሰውየውን ፊት ወለል አድርጎ ሰባሰዋው ማንነቱን አወቀ።

'አውቀዋለሁ! በአማካሪነት የሰራና ባቡረታ የተገለለ የመንግስት ሰራተኛ ነው። ስሙ ማርሚላይቭ ነው። ከዚህ አካባቢ ነው የሚኖረው። በአፋጣኝ ሐኪም ጥፋ! ወጪውን ሁሉ እኔ እችላለሁ!' በማለት ወደ ተሰበሰበው ሰው እየሄደ ተናገረ። ገንዘብ ከጊሱ አውጥቶ ለፖሊሶቹ አሳየ። በሰሜን ውስጥ ከፋኛ ጉብቶ ነበር።

ፖሊሶቹ የተሳደውን ሰው ማንነት በማወቃቸው ተደሰቱ። ራስኮልካኒቭ ስሙንና አድራሻውን ሲጠፍ ከዚህ በላይ ማርሚላዶቭን ወላጅ አባቱም ቢሆን እንኳን ፖሊሶች ወደቤቱ እንዲያደርሱት መለመን አይቻልም ነበር።

እዚህ አጠገባችን ነው። እንደ ሀብታም ጀርመናዊ የሰራው ቤት ነው። ወደቤቱ ሲመለስ መሆን አለበት አደጋ የደረሰበት፤ በክሮ እንደነበር አያጠራጥርም። አውቀዋለሁ እኩ። የለየለት ሰካራም ነው። ከቤተሰቡ ጋር ነው የሚኖረው፤ ሚስትና ሶስት ልጆች አሉት። የደረሰች ሴት ልጅም አለችው። ከሆስፒታል ማድረሱ ጊዜ ይወስዳል፤ ከጎረቤት ሐኪም እንደሚኖር እርግጠኛ ነኝ። የሚያስፈልገውን ወጪ እኔ እሸፍናለሁ፤ ቤቱ ከደረሰ ቢያንስ ተገቢውን ከብክፊ ያገኛል። ወዲያውኑ ርዳታ ሊሰጡት ይችላሉ። ወደሆስፒታል ከወሰድኝው ግን መንገድ ላይ ይሞት ይሆናል።

ራስኮልካኒቭ ለፖሊሶ የሆነ ነገር ሁሉ አስጨበጠው። ሁሉም ነገር ግልፅና ሕጋዊ ቢሆንም ቅሉ አስቸኳይ ርዳታ መስጠት ወሳኝ ነበር። ማርሚላዶቭን ከወደቀበት አንስተው ተሽከሙት፤ ብዙ ሰዎች የርዳታ እጃቸውን ለሽክም ለመሰንዘር ፈቃደኛ ሆኑ። ርቀቱ ወደሰላሳ ሜትር የሚጠጋ ነበር። ራስኮልካኒቭ የማርሚላዶቭን ጭንቅላት በጥንቃቄ እየደገፈና መንገዱን እያላየ ከኋላ ሆኖ ይጓዝ ነበር።

‘መንገዱ በዚህ ነው! ወደላይኛው ፎቅ መውጣት አለብኝ። አሁን ታጠፉ - እንዲያ ነው! ጠንቀቅ እያልኝ!’

ሚስት ማርሚላዶቭ ነፃ ጊዜ ባገኘች ቀጥሮ እንደምታደርገው ሁሉ በጠባቡ ክፍሏ ውስጥ እጆቿን አጣጥፋና ከጡዩቹ አስጠግታ ለራሷ እያወራችና እየሳለች ከመስኮቱ እስከምድጃው ድረስ ትመላለሳለች። ፖልያ በመባል ለምትጠራው ለአስር አመት ሴት ልጇ ከመቼውም ጊዜ በበለጠ ሁኔታ ማውራት ጀመረች፤ ገና የማታውቀው ብዙ ነገር ቢኖርም እናቷ እንደፈለገቻት አወቀች፤ በዚህም የተነሳ ሁልጊዜም ቢሆን በትላልቅ የብልህ አይኖቿ እናቷን እየተከታተለች ሁሉም ነገር የገባት ለማስመሰል የሚቻላትን ሁሉ ታደርግ ነበር። በአሁኑ ሰአት ፖልያ ሙሉ ቀን ታሞ የዋለውን ትንሿን ወንድሟን ከማስተኛቷ በፊት ልብሱን ታወላልቅለታለች። ትንሹ ልጅ ምሽት ላይ የሚታጠበው ሽሚዙ እንዲለወጥለት እየተጠበቀ በዝምታና በትካሄ ወንበር ላይ ተቀምጧል፤ እንደተቀመጠ ቀጥ ብሎ ሁለቱን እግሮቹን ወደፊት ዘርግቷል - ተረከቡን ወደእህቱ አድርጎ የእግሮቹ ጣቶች ዘርዘር ብለዋል። ብልህ ህጻናት ሊያስተጅቸው ሲሉ እንደሚያደርጉት ሁሉ ሳይነቃኑት ከንፈሩን ጣል አድርጎ እየተመለከተ እናቱ ለእህቱ የምትለውን ያዳምጣል። በቱቶ የለበሰችው ታናሽ እህቱ ከመጋረጃው አጠገብ ቆማ እርሷም ተራዋን ትጠባበቃለች። ከሌሎች ክፍሎች የሚመጣውንና ምስኪኗን የጥቀርሳ ሕመምተኛ ለሳል የሚዳርጋትን የሲጋራ ጭስ ለመከላከል ይመስል ዋናው በር ተከፈተ። ሚስት ማርሚላዶቭ ባለፈው ሳምንት ውስጥ የጅማት ያህል ከስታለች፤ በፊቷ ላይ ያጠላው ማዲያትም ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ ጎልቷል።

በክፍሉ ውስጥ እየተንጎራደደች እንዲህ አለች፡- ‘ከወንድ አያትሽ ቤት ሳለን ምን ያህል የተሻልንና ደስተኛ እንደነበርን ልነግርሽ አልችልም። ይህ ሰካራም እኔን አንከታኮቷል፤ እናንተንም ገና ያንከታኮታል! ወንድ አያትሽ የመንግስት ኮሎኔል፤ አንድ እርከን ቢጨምር ደግሞ ሀገረ ገዢ ነበር። በመሆኑም፤ ሊጠይቁት የሚመጡ ሁሉ «እኛን ሚካይሎቪች-እኛ

ሀገረ ገዢዎችን አድርገን ነው የምንቆጥርዎት!» ይሉት አበር። 'እኔ በዚያን ጊዜ' ብላ ጀመረችና ባል አቋረጣት፤ 'እኔ በዚያን ጊዜ' ብላ ልትቀጥል ስትል አሁንም ባል ተነሳባት። እንክብል ውጣ በእጇ ጡቶቿን ደገፍ አደረገችና 'ይህ የገለማ ሕይወት ገደል ይግባ! እኔ በዚያን ጊዜ' እያለች በንዴት ጦፋ ንግግሯን ቀጠለች። 'የፖሊስ ጠቅላይ አዛዥ ለመጨረሻ ጊዜ ባደረጉት ግብዣ ላይ ልእልቲቷ አዩኝ፤ ከጊዜ በኋላ አባትሽና እኔ እንደተጋጣን ድጋፋቸውን የሰጡት እርሳቸው ናቸው። «ሽልማት በሚሰጥበት ግብዣ ላይ ነጠላ እንደለበሰሽ ዳንኪራ የተሣወቀሽው ውብ ልጃገረድ አንቺ አይደለሽም ወይ?» ብለው ጠየቀኝ። መርፈና ክር ያገርና (አሁንም ባሉ አቋረጣት) እኔ እንዳሳየሁሽ አድርገሽ የተቀደደውን ሰፊው፤ አለበለዚያ ነገ ብሁ ወጪ ያስከትላል አሉኝ። ከሰሉ ጋር እየታገለች የምታወጣው ድምፅ የጨከች ያህል የጠነከረ አበር። እየታገለችም ቢሆን ታሪኳን ቀጠለች። 'በዚያን ጊዜ የቤተ መንግስቱ አዛዥ ከፒተርስቡርግ መጣና ከእኔ ጋር ደነሰ፤ እኔን ሊጋብቻ ለመጠየቅ ሲል በሰነጋታው ከእኛ ዘንድ በእንግደናት ለመምጣት ፈለገ። እኔ ግን በማወደስ አመሰግንኩትና ቀደም ብዬ ልቤን ለሌላ መስጠቴን ነገርኩት። ያ ሌላ ግለሰብ አባትሽ አበር። የወንድ አያትሽ በጣም ተበላጭውሃው ደረሰ? ትንሹን ሽሚኒ ሰጪኝ። የእግር ሹራቦቹ የት ናቸው?' እያለች ትንሿን ሊዳ የምትባለውን ሴት ልጇን ጠየቀች። 'ዛሬ ያለኩትራ ማደርህ ነው፤ እንደምንም ብለህ ማደር ነው፤ ሰቆኪንግህንም አብረህ አውልትና አንድ ላይ አጥባቅጥለሁ። ያ ውዳቂ ሰከራም የትነው ያለው? እስኩን ለምን አልመጣም? ሽማዚን እንዴት አሳድፎታል። ሌላ ምሽት ቆሜ እንዳላደር አንድ ላይ ቢታጠብ ይሻላል። ወዬ ጉድ!' ብላ አሳለች። ከደጃፋ ላይ ያሉትንና የሆነ ከባድ ነገር ተሸክመው ወደክፍሉ የሚገቡትን ሰዎች እየተመለከተች 'ምንድነው እሱ?' በማለት ፎካች።

ማርሚላዶቭ ህሊናውን ሰየና በደም ተጨማልቆ በሽክም እንደገባ ፖሊሱ ክፍሉን እያማተረ 'ከየት እናድርገው?' ሲል ጠየቀ።

'ከሰፋው ላይ አድርጉት! እባክዎሁ ጭንቅላቱ እንዳይዘቀዘቅ!' እያለ ራስኮልኒኮቭ ያሳያቸው አበር።

'ሰከሮ ተገጭቶ ነው!' ሲል አንዱ ከደጃፋ አካባቢ ጮሆ ተናገረ።

ሚስት ማርሚላዶቭ ትንፋሿ ቁርጥ ቁርጥ እያለ ገርጥታ ቆመች። ሕዋሱ በሽብር ተዋጡ። ትንሿ ሊዳ እየለቀሰች ሮጣ ሃዳ ከፖልያ ጎን ተሸጠች።

ማርሚላዶቭ እንዲጋደም ካደረጉ በኋላ ራስኮልኒኮቭ በፍጥነት ወደሚስት ማርሚላዶቭ ተጠጋች።

'በፊጠረሽ ረጋ በይ! አትረበሽ! መንገድ ሲያቋርጥ በተሸከርካሪ ተገጭቶ ነው። አይሆሽ-ይተርፋል። ወደዚህ እንዲያመጡት የነገርኳቸው እኔ ነኝ። ከዚህ ቀደም መጥቼ አበር! አታስታውሽኝም? ይተርፋል። ወጪውን እኔ እሸፍናለሁ!' እያለ ራስኮልኒኮቭ በፍጥነት ተናገረ።

'የፈለገውን አገኝ!' ስትል ሚስት ማርሚላዶቭ ተስፋ በቆረጠ ስሜት ፎካችና ወደባሏ ተጠጋች።

በቀላሉ ህሊናዋን የምትሰት ሴት አለመሆኗን ለማወቅ ራስኮልኒኮቭ ጊዜ አልወሰደበትም። ከምስኪኑ ሰው ጭንቅላት ማንም ያሳበውን ትራስ ፈጥኖ አስቀመጠች፤

ልብሱን እያወላለቀች ተመለከተችው። ለራሷ ሳታስብ ጥርሷን ነክሳና ፈንቅሏት ሊወጣ የሚታገብትን ሳሏን እፍና በረጋ መንፈስ ደፋ ቀና ትላለች።

በሌላ በኩል ደግሞ ራስኮልኒኮቭ ሐኪም የሚጠራበት ሰው አገኘ። ከጎረቤት አንድ ሐኪም አበር።

‘ሐኪም የሚያመጣ ሰው ልክ አለሁ። አይዘን ወጪውን እኔ እከፍላለሁ። ውሃ አላችሁ? ለሰላሳ ወረቀት፣ ፎጣ፣ ወይም የሆነ ነገር በአፋጣኝ አምጡልኝ! የጉዳቱን መጠን ባላውቅም ለሞት አያደርሰውም። ሐኪም የሚለውን እንሰማለን።’ እያለ ለሚስቱ ማርሜላሮቭ ነገራት።

ሚስቱ ማርሜላሮቭ ፈጥና ወደመስኮቱ አመራች፤ የልጆቿንና የባሏን ልብሶች ለማጠቢያ የሚውል ውሀ የሚቀመጥበት ትልቅ ጋን ከጥግ በኩል ተቀምጦአል። የምስቱን አጠባ ቢያንስ በሳምንት ሁለት ጊዜ የምትከውነው ራሷ ሚስቱ ማርሜላሮቭ ነች፤ እያንዳንዱ የቤተሰብ አባል የሚቀይረው ጨርቅ የሚያጣበት ደረጃ ላይ ይደርሳል፤ ያለውም የውስጥ ልብስ አንድ ብቻ ነው። ሚስቱ ማርሜላሮቭ የቆሽሽ ነገር ማየት ስለማትወድ ሁሉም ሲተኛ አጠባዋን ትከውንና ገመድ ላይ እስጥታ ለጥቀት እንዲደርቅ ታደርጋለች። ለራስኮልኒኮቭ ለማድረስ ጋኑን አሳች፤ ከብደቱ አመዝናባት ቢያንዳንዳትም። ራስኮልኒኮቭ ፎጣ ለማግኘት በቃ፤ ፎጣውን አርጥቦ በማርሜላሮቭ ፊት ላይ የተገረጠውን ደም መክለት ጀመረ። ሚስቱ ማርሜላሮቭ ጡቶቿን በእጇ ይዛ በስቃይ እየተነፈሰች ከአጠገቡ ቆማ ነበር። እርሷ ራሷ ርዳታ ፈላጊ ሆነች። የተገጨው ሰው ወደቤቱ እንዲደርስ ማድረጉ ስህተት እንደሆነ ራስኮልኒኮቭ እየተገነዘበ ሄደ። ፖሊሱም ቢሆን ግራ ተጋባ።

ሚስቱ ማርሜላሮቭ ወደፖልያ እየተመለከተች ‘በፍጥነት ሂጂ ወደሶንያ። ከቤት ብታጫት እንኳን አባቴ እንደተገጨና እርሷም እንደገባች በአስቸኳይ መምጣት እንዳለባት መልእክት ተይ። ፈጥነሽ ሂጂ! ያውልሽ ነጠላ ደርቢ!’ አለቻት።

ሕፃኑ ልጅም ‘የቻልሽውን ያህል ሩጪ!’ ሲል በድንገት ሮክብ ብሎ ተናግሮ፤ ሌላ ቃል ሳይተነፍስ በገምታ ፀጥ ብሎ ተቀመጡአሁንም ቢሆን ተረከቡቹ እየታዩ የእግሮቹ ጣቶች ዘርዘር ብለዋል።

ከሰው ብዛት የተነሳ ክፍሉ ይተነፍግ ጀመረ። ከአንድ ፖሊስ በስተቀር የተቀሩት ሄደዋል። የቀረው ፖሊስ ሰዎቹን ከከፍል እያስወጣ ወደደረጃው መለሳቸው። ይሁንና ከውስጥ ባሉት ክፍሎች ተከራይተው ይኖሩ የነበሩ ሁሉ በሩ አነጻጽ ተከለከሉ። መጀመሪያ ከደጃፍ ተሰብስበው ነበር፤ ወዲያውኑ ግን ወደክፍሉ ዘለቁ። ሚስቱ ማርሜላሮቭ በንዴት ብዛት ጦፈች።

‘እንዴት የሰላም ሞት ትነፍቷታላችሁ? ምንድነው የምታዩት? ጨዋታ መሰላችሁ? ያውም ሲጋራ ይዛችሁ!’ እያለች ከጮኸችባቸው በኋላ ጥቂት ሳሰላ መለስ እንዳለላት ‘ባርኢጣህን እንኳን አታወልቅም? ወጣ ከዚህ! ቢያንስ የሞተን አክብር!’ አለችው አንዱን።

ታዲያ ትንፋሿ ቢቆራረጥም ቅሉ ሀይለ ቃሏ በከንቱ የተሰነዘረ አልነበረም። በርግጥ ሰዎች ከበሬታ እንዲያሳዩ ማድረጉን የምታውቅበት መሆኑ በገሀድ ታየ። ተከራዮቹ በእንዲህ አይነት አደጋ ጊዜ በቅርብ ዘመዳሞች መካከል ሳይቀር የሚያጋጥም ግላዊ የርካታ ስሜት እንደያዙ ወደበሩ ተመለሱ፤ የቱን ያህል ቅን ሆኖ እንኳን እንዲህ የማያደርግ ሰው አለ ማለት ዘበት ነው።

ይሁንና ከሱ በስተጀርባ አንዱ ስለሆነበትታል ሲያውራ ሌላው ደግሞ በዎችን በከንቱ ማስቸገር ተገቢ አይደለም ሲል ይደመጣል።

ሚስት ማርሜላዶቭ አሁንም በሩን ከፍታ የተከሰተላትን ሰዎች ለመውቀስ እየተጣደፈች 'ሰው በቤቱ በሰላም መሞት አይችልም ማለት ነው?' ብትል ጮኸች። ከደጃፋ ላይ ግን ስለአደጋው ስምታ ሁሉንም ነገር እርሷ ራሷ ለማየት ብላ ከመጣችው ከጌት አከራይ ወይዘሮ ጋር ተጥናች። ወይዘሮዋ የለየላት ጨትሜቃና ሀላፊነት የጎደላት ጀርመናዊ ሴት ነበረች።

'ወይ አምላኬ!' ብላ እጇቿን በመደናገጥ ዘረጋች። 'ባልሽ ሰከሮ ፈረሶች ረጋገጡት! ከዚህ ያለሁት የቤቱ አከራይ ነኝ!'

ሁልጊዜ የቤት አከራዋን በንቀት እያናገረች ልክ ታስገባት የነበረችው ሚስት ማርሜላዶቭ 'የምትይው ሁሉ ይገባኛል።' አለቻት።

የቤቷ አከራይ ጀርመናዊ ትውልዷን በሚያመለክት ስም መጠራት ባትወድም ሚስት ማርሜላዶቭ በአጠራር ደረጃ ጀርመናዊነቷን እየነገረችት እንዲህ በማለት ቀጠለች፡- 'እኔ በአሁኑ ሰአት ከሱ በስተጀርባ ሆነው እንደሚሰቁት አሽቃቤጮችሽ አይደለሁም። እስኪከደውሉ መጨረሻ ድረስ በያገሸው ስም እጠራሻለሁ። የያገሸው ስም ለምን እንደሚሰጥላቸውም አይገባኝም። ሚስተር ማርሜላዶቭ የደረሰበትን አደጋ አንቺ ራስሽ የምታይው ነው። በሩን ቶሎ እንድትዘገና ማንም ወደክፍል እንዳይገባ ተማዕኚሽ ነበር። ምናለበት በሰላም ቢያርፍ! አሁንም ቢሆን ልመናዬን በጀ የማትይ ከሆነ ለሀገረ ጥገው በነው እለት ይነገረዋል። ልኦሉ ገና በልጃገረድነቱ ያውቁኛል። ሚስተር ማርሜላዶቭንም ብዙ ጊዜ ስላገለገላቸው ያውቁታል። ሚስተር ማርሜላዶቭ ድክመቱን ስለሚያውቅ ክብሩን ላለግሰነት በማለት ውለታ የዋለላቸው ብዙ ጓደኞችና ደጋፊዎች እንዳሉት ማንም የሚያውቀው ነው። አሁን ግን (ወደራስባልኒኮቭ እየመለከተች) ደግሞ ሀብታምና ታዋቂ የሆነ ወጣት ደረሰልን። ሚስተር ማርሜላዶቭ የሚያውቀው ከሕፃንነቱ ጀምሮ ነው። እና እስከ ሀላችሁም እርፍ በለ።'

ሚስት ማርሜላዶቭ ትናገር የነበረው በፍጥነት ቢሆንም ሳሏ ተቀስቅሶ አቋረጣት። በዚያኑ ቅፅበት ሟቹ ሰው ሀላፊውን ገዝቶ የግር ድምፅ እሰማ። አይኑን ከፍቶና ማንንም ለማወቅም ሆነ ምንም ለመረዳት ተስኖት ከአጠገቡ ቆሞ የነበረውን ራስባልኒኮቭን ተመለከተ። ትንሩሽ ቁርጥ ቁርጥ ይል ነበር። ከእሱ ጥግ ደም ፍልቅ አለ። ግንባሩን ላብ አጠመቀው። እይታውን ከራስባልኒኮቭን ላይ ነቅሎ ከፍሉን ዙሪያውን መቃኘት ጀመረ። ሚስት ማርሜላዶቭ አይኖቿ እንባ እያሳረፉ ትክ ብላ በሀዘኗ ተመለከተችው።

'ጉድ እኮ ነው፤ ደረቱ አልተረፈም!' እያለች ተስፋ በቆረጠ ስሜት ጮኸች። 'ደሙን እይ እስከ! ከቻልክ እስከ ትንሽ ዞር በል!' አለችው።

ማርሜላዶቭ አስተዋላት።

በገለደፈ ድምፅ 'ቁስ ጥሪ!' አላት።

ሚስት ማርሜላዶቭ ወደመስኮቱ አመራችና ግንባሯን ከመስኮቱ ጠርዝ ላይ አስደግፋ 'ጨምላቃ!' አለች።

ከትንሽ ዝምታ በኋላም 'ቁስ!' ሲል ሟቹ ተናገረ።

‘አንተ ራስህ ቁስ አበጠራ!’ ስትል ሚስቷ ማርሚላዶቭ ጮኸችበት፤ እርሱም ጨክቷን ስምቶ ዝምታን መረጠ።

ፍርሀት በሚበጠባቸው በተከታታይ አይኖቹ ፈለጋትና መጥታ ከአልጋው አጠገብ ቆመች። በመጠኑ ተረጋጋ፤ ርጋታው ግን አልቆም። ወዲያውኑም የታመመች ይመስል እየተንቀጠቀጠች በሕፃን አይኗ ትመለከተው በዘበረችው በሚወዳት ትንሿ ሊዳ ላይ አይኑ አረፈ።

አይኑን ከሕፃኗ ላይ ሳያነሳ የሆነ ነገር ለመናገር ፈለገ።

ሚስቷ ማርሚላዶቭ ‘አሁን ደግሞ ምን ይህን?’ አለችው። በማሃሽ እብድ አኳኋን የሕፃኗን ባይ እግር እየተመለከተ ‘ባይ እግሯን ነች!’ እያለ አጥተመተመ።

‘ዝም በል! ለምን ባይ እግሯን እንደሆነች ማወቅ ይኖርብህል!’ ስትል ሚስቷ ማርሚላዶቭ በንዴት ጮኸችበት።

‘አምላክ ይመስገንሁከሙ መጣ።’ በማለት በርካታ ስሜት ራስኮልኒኮቭ ተናገረ።

በትውልዱ ጀርመናዊ የሆነው አዮፎርና ሽማግሌ ሐኪም የክፍሉን ዙሪያ በመገረም ቃኝ። ጉዳት ወደደረሰበት ሰው አመራ፤ እጁን ይዞ የደሙን ፍጥነት ለካ፤ ጭንቅላቱን በጥንቃቄ ተመለከተ፤ በሚስቷ ማርሚላዶቭ እየተረዳ በደም የራሱ ሽሚዬን እውልቆ የሕመምተኛውን ደረት ግልጽ አደረገ። በድብደባ ክፉኛ ተቀጥቶሏል፤ በቀኝ በኩል ያሉ አያሌ የደረት አጥንቶች ተሰብረዋል። በግራ በኩል የልቡ አካባቢ ከኩፍ ርግሜ ብዛት በአስፈሪ ሁኔታ በልዛል። ሐኪሙ ግንባሩን ቋጠረ። ጉዳት የደረሰበት ሰው ሳማ ስር ገብቶ ሰላሳ ሜትር ያህል በሚደርስ ርቀት መገተቱን ሊጠራው የሄደው ፖሊስ ነግሮት ነበር።

‘ነፍሱን ማወቁ ተአምር የሚያሳኝ ነው።’ ሲል ሐኪሙ ለራስኮልኒኮቭ አንሸካሸከ።

‘ምን ይመስልሃል?’ በማለት ራስኮልኒኮቭ ጠየቀ።

‘እድሜ የለውም።’

‘ጭራሽ ተስፋ የለም ማለት ነው?’

‘ጭራሽ የለም። ነፍሱ ልትወጣ ነው። ጭንቅላቱ ሳይቀር ክፉኛ ተጎድቷል።’ ባክመው ብቸልም ጥቅም የለውም። በአምስት ወይም በአስር ደቂቃ ውስጥ እንደሚሞት ርግጠኛ ነች።

‘እንዲያስ ቢሆን ለምን አታከመውም?’

‘ባክመው እችላለሁ፤ ግን ፋይዳ የለውም!’

በዚያኑ ሰአት የአግር ኮቴ በብዛት ተሰማ፤ ከደጃፉ የተከለከለው ሕዝብ ገለል ብሎ ሸበት ጣል ጣል ያለበትን ዒማቸውን ያንዠረገዙ አዮር ቁስ ስጋ ወደሙ ይዘው ቀረቡ። አደጋው እንደደረሰ ነበር ፖሊስ ሊጠራቸው የሄደው። ሐኪሙ ትርጉም ያለው የአይታ ልውውጥ አድርጎ ከራሱ እንዲሆኑ ቦታውን ለቁሱ ወዲያውኑ ለቀቀ። ራስኮልኒኮቭ ግን ሐኪሙን ትንሽ ይቆይ ዘንድ ስለተማገነው ያበቃለት ጉዳይ መሆኑን በትከሻው አሳይቶ ለመቆየት ተገደደ።

ሁሉም ገለል ብሏል። ኑዛዜው ጊዜም አልወሰደ። ሚቹ በመደረግ ላይ የዘበረውን ሁሉ ማስተዋሉ ያጠራጥራል። በጉልህ የማይለዩ የተሰበሰቡ ቃላት ብቻ ያወጣል። ሚስቷ ማርሚላዶቭ ሕፃኗን ሊዳን አቅፋ፤ ሕፃኑን ልጅ ከወንበሩ አነሳችና ከምድጃው አጠገብ

በመሄድ ሁለቱን ሕፃናት ከፊት ለፊት አቀማ ተዝርክከች። ሊዳ ትንቀጠቀጣለች፤ ሆኖ ልጅ ደግሞ ተዝርክኮ እጁን አወዛወዘና ጭንቅላቱን ወለሉ ላይ አስደገፈ። ሚስት ማርሜላዶቭ ጥርሷን ነክሳ እንጣዋ እንዳይወርድ ተቆጣጠረችው፤ የሕፃኑን ልጅ ሽሚዝ ያለማቋረጥ እያስተካከለችና ራቁቱን የቀረውን የሕፃኗን ልጅ ትከሻ ከልብስ መሳቢያ ባወጣችው ነጠላ እያለበሰች ፀሎት አደረሰች። በሌላ በኩል ደግሞ ከውስጥ ክፍሉች ጋር የሚያገናኘው በር በአሰፈሰፉ ተከራዮች ተበርግዷል፤ ከደጃፋ ላይ ደግሞ ወደክፍሉ ለመዝለቅ ባይዳዳቸውም ከየቤቱ የተጠረቃቀሙ ሰዎች ተኮልከለዋል።

በዚያን ሰአት እህሏን ለመፈለግ ሄዳ የነበረችው ፖልያ ከደጃፋ የቆመውን ሁለጥሳ ከፍጫ ብዛት ቁና ቁና እየተነፈሰች ደረሰች። ነጠላዋን አውልቃ እናቷን ፈለገችና ከአጠገቧ በመሄድ 'እየመጣች ነው! ከመንገድ አገኛለች!' አለቻት። እናቷ ከአጠገቧ አንድትዝርክከ አደረገቻት።

አንዲት ወጣት ሲት ድምጿን አጥፍታ እየተርበተበተች የተከለከለውን ሕዝብ አልፋ ገባች፤ ድህነት ባደቀቀው፤ ቡቱቱ በወረሰው፤ ሞትና ተስፋ ማጣት ባንጥበብበት ክፍል ውስጥ በድንገት መታየቷ የሚያስገርም ነበር። የለበሰችው ልብስ ርካሽ ቢሆንም የመንገዱን ዘይቤና አሳፋሪነቱ በገህድ የሚታየው ያ ልዩ አለም የሚገባቸውን ደንቦች የጠበቀ ነበር። ወደ ክፍሉ ሳትዘልቅ ከደጃፋ ቆመች። በአንዲህ አይነቱ አካባቢ ስላልተለመደውና በሩን አስከመሽፈን ድረስ ተንዘርፎና ደምቆ ስለሚታየው የሳልቫጅ ሐር ቀሚሷ፤ ስለደማቅ ጫማዋ፤ በዚያን ምሽት ጥቅም የሌለው ቢሆንም ስላንጠለጠለችው ጃንጥላዋ፤ ቀይ ላባ ስለተሰከበት የኪሻ ባርኔጣዋ ረሰታለች። ከባርኔጣው ስር ምጥጥ ያለ፤ የገረጣና በፍርሀት የተዋጠ ፊት፤ ባልተገጠሙ ከንፈሮችና በተሸበሩ አይኖች ታጅቧል። ሶንያ ወደአሰራ ስምንት አመት የሚጠጋት፤ አጭርና ቀጭን ብትሆንም የወርቃማ ፀጉር ባለቤትና የሚማርቱ ሰማያዊ አይኖች ባለፀጋ ነች። አልጋውንና ቁሱን በትኩረት ተመለከተች፤ እርሷም ቢሆን ከፍጫ ብዛት ቁና ቁና እየተነፈሰች ነበር። ከተከለከሉት መካከል አንዳንድ የመሳለቂያ ሽታሽታዎች ተሰነዙሩባት፤ ምናልባትም ሰምታቸው ይሆናል። አቀርቅራ ተፋ እያለች ወደ ክፍሉ ከገባች በኋላ ተመልሳ ከእሩ አጠገብ ቆመች።

ነዚህ አልቆ ቁሱ ስነስርአቱን እንደጨረሰ ሚስት ማርሜላዶቭ ተመልሳ ወደባሏ አልጋ አመራች። ቁሱ ከመሄዳቸው በፊት የማሳረጊያ ቃል ለማለት ዞር አለ።

በእጆቿ ወደሕፃናቱ እያመለከተች 'እነዚያ ሁሉ ማቲዎች ምን ላደርጋቸው ነው?' እያለች በብስጭት በመናገር አቋረጠቻቸው።

'እግዚአብሔር መሀሪ ነው፤ በእርሱ ርዳታ ተማመኑ።' ሲሉ ቁሱ መናገር ጀመሩ። 'መሀሪ ነው? ቢሆንም ለአንደኛ አይነቱ አይደለም!'

ቁሱ ጭንቅላታቸውን እየነቀነቀ 'እንደዚያ መናገር ሐጢአት ነው።' አለ።

ሚስት ማርሜላዶቭ ወደሚቺ እያመለከተች 'ይሄስ ሐጢአት አይደለም?' ብላ ጮሽች።

'ቢያንስ በመጡኑ የተነሳ ለደረሰብሽ ጉዳት ለመሞቱ ምክንያት የሆኑ ወገኖች ነጻ ሊሰጡሽ ይሰማሙ ይሆናል።'

ሚስት ማርሜላዶቭ ተስፋ በቆረጠ ስሜት እጇን እያወዛወዘች እንዲህ በማለት

ተናገረች፡- ‘አልተረዳችሁኝም! ለምንድነው ካሳ የሚሰጡኝ? ሰከሮ በተገጨ ጥፋቱ የእርሱ ነው። የደረሰብኝስ ጌዳት ምንድነው? ከእርሱ ቢሳ ቢሰቲን ገንዘብ አይቼ አላውቅም። የተረፈኝ ነገር ቢኖር ስቃይ ብቻ ነው። ያለንን ሁሉ ለአረቄ አጠፋው! ከእኛ የሰረቀውን ወደመሸታ ቤት ይዞ ይሄዳል። የእኔንም ሆነ የእነርሱን ሕይወት ከመሸታ ቤት ቀበረው። ይመሰገንውና አሁን ግን መሞቱ ነው! ከእሁን ወዲህ ያለችንን ጥቂቷንም ቢሆን ለራሳችን እናደርጋለን።’

‘በመጨረሻው ሰአት ላይ ይቅርታ ማድረግ አለብሽ። እንዲህ አይነት ስሜት ማሳደር ትልቅ ሀጢአት ነው።’

ሚስብ ማርሜላዶቭ ለሟቹ ባሏ የሚጠጣው ውሃ እየሰጠች፣ ሳቡንና ደሙን ከጭንቅላቱ እየጠረገች፣ ትራቱን እያስተካከለች ሰራ ላይ ነበረች፤ ለቁሱ ጥቂት ቃላት ለማለት ስትል ነበር ዞር የምትለው። አሁን ግን ከንዴት ብዛት ራሷን መቆጣጠር አቅቷት የሀይለ ቃል ንግግሯን ቀጠለች።

‘አባቴ የሚሏቸው ሁሉ ባዶ ቃላት ናቸው! የምን ይቅርታ ነው! ባይገቡ ኖሮ ዛሬ ማታ ሰከሮ ወደቤት ይገዛና ሽሚዙን ሳያወልቅ እንደቆሸሸ ይተኛል! የእርሱንና የሕፃናቱን ልብስ ለሊቱን ሙሉ ጎሐ እስኪቀድ ድረስ ስፈትግና ሳጥብ አድራሰሁ፤ ከዚያም እንዲደርቁ መስኮት ላይ አስማቸዋለሁ፤ ፀሐይ ብርሃኗን ከመስጠቷ ተነስቼ ቁጭ እልና ልብሶቼን እሰፋለሁ-የእኔ ለሊት እንደዚህ ነው የሚያልፈው! ታዲያ ስለይቅርታ ማውራቱ ምን ይጠቅማል? እንዲህ ይቅር ብዩ-አለሁ!’

በዘጠድ ሳል የተነሳ ንግግሯን አቋረጠች። በአንድ እጇ ልቧን ይዞ በመሀረቧ ላይ የተፋችውን ለቁሱ አሳየቻቸው። መሀረቡ በደም ተለውሷል። ቄሱ ምንም ሳይተነፍሱ ጭንቅላታቸውን ደፉ።

ማርሜላዶቭ ከሞት አፋፍ ላይ ነው። ዓይኖቿን ግን ከአጠገቡ ከነበረችው ሚስቱ ላይ አልነቀለም። አንድ ነገር ለማለት ይሞክራል፤ ምላሱን በመከራ እያላወሰ መናገርና በጉልህ ያልተለዩ ቃላት ማውጣት ጀመረ። ሚስብ ማርሜላዶቭ ግን ይቅርታ ሊጠይቃት እንደፈለገ ገብቷት ‘ዝምበል! እኔ አልፈልግም! ምን ለማለት እንደፈለግህ አውቃለሁ!’ ብላ ተቆጣችው።

ሟቹ ዝምታን መረጠ፤ በዚያኑ ትፅባት ግን የሚቀላውጠው አይኑ ከበሩ ላይ አረፈና ሶንያን ተመለከተ።

ቀደም ሲል አሳስተዋላትም ነበር፤ በደብዘ ብርሃን ላይ ጥግ ይዛ ቆማ ነበር።

በኩፍተኛ ስሜት ውስጥ ገብቶ ቤት ልጇ ከቆመችበት በር የተሸበሩ አይኖቹን እያገኘባለለና ቀና ለማለት እየሞከረ ‘ያቺ ማሄት? ማንናት እርሷ?’ እያለ በድንገት የጣር ድምፅ አወጣ።

ሚስብ ማርሜላዶቭ ‘በፈጠረህ አምላክ ተኛ!’ ማለት እንደጀመረች የመለኮት ሀይል አደረበትና በእጇ አልጋውን ይዞ ቀና ለማለት በቃ።

የሳስተዋላት ይመስል በሴት ልጇ ላይ ለተወሰነ ጊዜ አፈጠጠ። እንደእውነቱ ከሆነ እንደዚያ ለባላ ከዚያ ቀደም አይቷት አያውቅም። ወዲያውኑ በድጋሚ አስተዋላት፤ ውልቅልቋ ወጥቶ፣ ርካሽ ልብህ አጥልቃ ተና ለማለት አፍራ፣ ሟቹ አባቷን ለመሰናበት ተራዋን በትእግስት እየተጠባበቀች ነበር። ይህ ነው የማይታል ስቃይ በፊቱ ላይ ተነበበ።

‘ሰንያ! ልጄ! ይቅርታ!’ ሲል ጮኹ፤ እጁን ወደእርሷ ሲዘረጋ ሲል ሚዛኑን በማጣቱ ከአልጋ ወደቀ፤ ፊቱን ወለሉ ላይ አድርጎ ተዘረረ።

ሊያስቡትና መልሰው ከፎቱው ሊያስተኙት ተጣደፉ፤ ወዲያውኑ ግን እስትንፋሱ ተቋረጠ። ሰንያ የደመ ነፍስ ጨኸት አሰማች፤ ወደአባቷ ሮጠች፤ አቀፈችው፤ እንዳቀፈችው ክው ብላ ቀረች። በእጇ ላይ ሞተ።

ሚስሰ ማርሜላዶቭ የባሏን አስከሬን እንዳየች ‘የተመኘውን አገኘ! አሁን ምን ማድረግ ነው ያለብን? እንዴት ነው የምቀብረው? ነገ ለልጆቹ የሚበላ ምንድነው የምሰማቸው?’ አለች።

ራስኮልኒኮቭ ወደ ሚስሰ ማርሜላዶቭ ተጠግቶ እንዲህ አለ፡- ‘ሟቹ ባለቤትሽ ነርውን አስመልክቶ ሁሉንም ነገር ባለፈው ሳምንት አጫውቶኛል። ስለእንቺ የተናገረው በአድናቆትና በአክብሮት ነበር። ምንም እንኳን የራሱ ድክመት ቢኖርበትም ለእናንተ ሁሉ የቴን ያህል ታማኝ፤ በተለይ ሚስቱን የቴን ያህል አክባሪ መሆኑን ከተረዳሁበት ያ ምሽት እንስቶ ጓደኛዎች ሆንን። ሟቹ ጓደኛዬን ለመጨረሻ ጊዜ ስበናበተው አንድ ነገር እንዳደርግ ፍቀዱልኝ። ሆኖ ሩብል ይኸው፤ ይህ ገንዘብ የሚጠቅማችሁ ከሆነ ደስታውን አልችለውም። ተመልሼ እመጣለሁ፤ ምናልባትም ነገ ይሆናል የምመጣው።... ደሀና ሁኑ!’

ፈጥኖ ከከፍሉ ወጣ፤ ከደጃፉ ላይ የተከለከሉ ሰዎችን ጥሶ ወደደረጃው አመራ፤ ከተከለከሉት መካከል ስለአደጋው ተነግሮት ሁሉንም ነገር በአካል ተገኝቶ ለመረዳት ከመጣው የፖሊስ አዛዥ ጋር ተያዩ። ከዚያን እለት የፖሊስ ጣቢያ ትእይንት ወዲህ ባይገናኙም፤ አዛዥ ግን ወዲያውኑ አወቀው።

‘አንተ ነህ እንዴ!’ አለው።

‘ሞተ። ሐኪምና ቁስ መጥተው ነበር፤ ሁሉም ነገር በአግባቡ ተደርጓል። እባክዎ ድሀዎን ሲት እያስቸግሯት፤ የሳንባ ነቀርሳ በሽተኛ ነች። የሚችሉ ከሆነ ያፅናኗት። እርስዎ ቅን እንደሆኑ አውቃለሁ። በማለት ራስኮልኒኮቭ ከፈገግታ ጋር መለሰ።

በራስኮልኒኮቭ ስደርያ ላይ የተንጠባጠበ ትኩስ ደም በፋፍስ ብርሃን በማጥቱ ‘በደም የተለወሰክ ትመስላለሁ።’ አለው።

‘አዎ፤ ሰውነቴ ሁሉ በደም የተለወሰ ነው።’ ሲል ራስኮልኒኮቭ ከፈገግታ ጋር ራሱን እየጎነጎነ መልሰ ሰጠ።

ደረጃውን ቀስ እያለ ወረደ፤ ባይሰማውም አተኩሶታል፤ አዲስ የሆነ ከፍተኛ የሚያስደስት ስሜት ወረረው። የሞት ፍርድ ተፈርዶበት ሳይታሰብ ምህረት የተደረገለት ሰው የተሰማው አይነት ስሜት ግን አልተሰማውም። ደረጃ መውረዱን እንዳጋመሰ ወደቤታቸው ያመሩ የነበሩት ቁስ ከኋላው ደረሰበት። ራስኮልኒኮቭ በገዢነታ ጎንብሶ ብሎ ሰላምታ ሰጥቶ አሳለፋቸው። ይሁንና፤ የመጨረሻውን ደረጃ መውረድ እንደተያያዘ ከጀርባው የተከተለውን የፈጣን ኮቴ ድምፅ ሰማ። ‘ቅንጂ ፖልያ ደረሰችበት፤ ‘ጌታው! ሽረ ጌታው!’ እያለች ትርጥ ነበር።

ፊቱን ወደእርሷ መለሰ። በአንድ ደረጃ ከእርሱ ከፍ ብላ ቆመች። ከውጭ በሚገባ በደበዘዘ ብርሃን ውስጥ ፈገግታ የሰጠችውንና እንደ ሐዋናት ሁሉ በሚያባብል አይን የተመለከተችውን ድንብሽቶች ያለች ፊት አስተዋለ። በሩጫ የደረሰችበት በማም አስደሳች ሆኖ የተሰማትን መልእክት ይዞ ነበር።

ትንፋሿ ቁርጥ ቁርጥ እያለ 'ሰምህ ማው? የምትኖረውስ የት ነው?' ስትል በፍጥነት ጠየቀችው።

እጆቹን ከትከሻዋ ላይ ጣል አድርጎ ሊገልፁት በማይቻል የደሴታ ስሜት ተመለከታት። እርሷን በማየቱ ምክንያቱን ሳያውቀው ተደሰተ።

‘ማን ነው የላከሽ?’

አሁንም ደስ በሚል ፈጥታ 'እሁቴ ሶንያ ነች የላከችኝ።' እያለች መለሰች።

‘እሁትሽ ሶንያ እንደላከችሽ አውቃለሁ።’

‘እናቴም ጭምር ነች የላከችኝ። ሶንያ እንደላከችኝ እናቴ ደግሞ «ፖልያ ፍጠኝ!» ብላቸዋለች።

‘እሁትሽን ሶንያን ትወጃታለሽ?’

‘ከማንም ይበልጥ እወዳታለሁ!’ በማለት ሕፃኗ ፖልያ አስረግጦ ተናገረችና ፈጥታዋ ሳይታሰብ በሀዘን ተተካ።

‘አንተም ትወደኛለህ?’

መልስ በመስጠት ፋንታ የሕፃኗ ድንብሽቡሽ ፊት ወደእርሱ እየቀረበ፣ ከንፈሮቿ ደግሞ ሊሰሙት ተርበተቡቱ። ወዲያውኑም በቀኝ እጇቿ አቀፈችውና ጭንቅላቷ ትከሻው ላይ አረፈ። ላይ ላይ ጥብቅ እያለች በቀሰታ ማልቀስ ጀመረች።

ከጥቂት ጊዜ በኋላም በእግሩ የራሳውን ፊቷን ቀና አድርጋ እግሯን በእጇቿ እያደረቀች 'አባዬ አሳከኝ።' አለች። ሕፃናት እንደ 'አዋቂዎች' ለመናገር በሚፈልጉ ጊዜ ተጨንቀው በሚያወጡት አይነት ድምፅ 'ዱብ እዳ እኮ ነው የወረደብን።' ስትል ተናገረች።

‘አባትሽ ይወድሽ ነበር?’

ፈጥታ ሳትሰጥ ኮስተር ብላ ልክ እንደ አዋቂዎች በመናገር እንዲህ አለች፡- ‘ከሁላችን አብልጦ ሊዳን ይወዳት ነበር። በጣም የወደዳት ትንሽ ስለሆነች ነው፤ ሁልጊዜ ስጦታ ያመጣላት ነበር፤ ሁላችንንም ንባብ፣ እኔን ደግሞ ሰዋሰውና የእጅ ፅሁፍ አስተምሮናል። እማዬ እንደምትወደው ከማወቃችን በስተቀር ምንም አታወራም ነበር። እማዬ የመማሪያ ጊዜዬ ስለደረሰ ፈረንሳይኛ ልታስተምረኝ ትፈልጋለች።’

‘ፀሎት ታደርሻለሽ?’

‘በሚገባ እናደርሳለን። ከዱሮ ጀምሮ ነው በቃላትን የምናውቀው። አሁን ትልቅ ስለሆንክ ፀሎቴን የማደርሰው ራሴ ነኝ። ኮልያና ሊዳ ማን ከእናቴ ጋር ሆነው እየጮሁ ያደርሳሉ፤ በመጀመሪያ «አመቤቴ ማርያም»፤ ከደገሙ በኋላ «አምላክ ሆይ-እህታችንን ሶንያን ማርያም፤ ባርከልን»፤ «አምላክ ሆይ ሁለተኛውን አባታችንን ማርያም፤ ባርከልን» እያሉ ይፀልያሉ። የመጀመሪያው አባታችን ሞቶ ይሄኛው ሁለተኛው አባታችን ስለሆነ እንፀልይለታለን።’

‘ጥፋጭ ፖልያ፣ ስሜ ሮድዮን ነው። አንዳንድ ጊዜ ለእኔም ፀልይልኝ አባከሽ። «አሸከርህ ሮድዮን» እያልሽ።’

‘በሕይወቴ እስካለሁ ድረስ እፀልይላለሁ’ አለችው 'ላ ባለ ድምፅ፤ ወዲያውኑም እንደገና ፈጥታዋን ለግሳች፤ በአንገቱ ላይ ተጠመጠመች።

ራስክልኒኮቭ ስሙንና አድራሻውን ከሰጣት በኋላ በማግሰቱ እንደሚመለስ ቃል

ገባላት። ሕፃኗም ከደሰታ ብዛት እየፈነደቀች ሄደች። ከመንገድ እንደደረሰ ከምሽቱ ለራት ሰአት ሆኖአል። ከአምስት ደቂቃ በኋላም ከዚያ ቤትዋ ራሷን ወደወንዝ ከወረወረችበት ድልድይ ደረሰ።

ከስተርና ፈርመም በማለት 'ይበቃል! ከእንግዲህ ቅጥት' ሽብርና ምትህት የሚባል ነገር የለም! ሕይወት ይኖራል! ሕይወት ተጨባጭ ነው! አሁን እንኳን አልኖርኩም? እርጊቷ ሞተችና የእኔም ሕይወት አብሮ አልሞተም! በሰላም ትረፍ፤ በሰላም የማረፊያዋ ጊዜ ነው! ከአሁኗ ደቂቃ አንስቶ የእውቀትና የብርሃን የአላማና የፅናት ዘመን ተጀምሯል! አሁኑኑ የምናየው ነው! ጉልበታችንን አሁኑኑ እንፈትነዋለን!' አለ። ለሰይጣን የሚናገርና ሰይጣንን የሚጋፈጥ ይመስል በኩራትና በራስ የመተማመን ስሜት እንዲህ በማለት ቀጠለ። 'በአንዲት ክንድ መሬት ላይ ለመኖር ወስኛለሁ ማለት ዘብት ነው!'

'እርግጥ በአሁኑ ሰአት ድካም ይሰማኛል። ከእንግዲህ ግን የሚያመኝ አይመስለኝም። ከጥቂት ሰአታት በፊት ከቤት እንደወጣሁ ጤናዬ እንደሚመለስልኝ አውቄው ነበር። እንደአጋጣሚ ሆኖ የራዙምኪን ቤት ከዚህ የአንድ ደቂቃ መንገድ ነው፤ ሂጄ እርሱን ማግኘት አለብኝ። በማይሉኝ የሚገመት ርቀት እንኳን ቢሆን እሄዳለሁ። የተወራረድነውን ይርታ! ሳቀን ያቅልጠው! እኔ እንደሆንኬ ግዴላችሁ። እኔ የምፈልገው ጥንካሬ ነው! ያለጥንካሬ ምንም ነገር ማግኘት አትችልም! ጥንካሬን የሚወልደው ደግሞ ጥንካሬ መሆን አለበት-እነርሱ የማያውቁት ይህን ነው!' እያለ የተዳከመ እግሮቹን በመከራ እየነተተ ድልድዩን አልፎ ሄደ። ከራቱና በራስ የመተማመን ስሜቱ በየደቂቃው ጨመረ፤ ከደቂቃ በኋላ የነበረው ሰው ከደቂቃ በፊት ከነበረው ሰው የተለየ ሆነ። ግን እንዲህ እንዲለው ያደረገው ምንድነው? እርሱ ራሱም ቢሆን አላወቀውም። ከገባበት አካቶት ለመውጣት ሁሉንም አማራጭ እንደሚመክር ሰው እርሱም መኖር እንደሚችል፤ ሕይወት የሚሉት ነገር እንዳለና የእርጊቷ ሞት የእርሱ ሕይወት አከተመ ማለት እንዳልሆነ በድንገት ተከስተለት። ከዚህ መደምደሚያ ላይ መድረሱ ምናልባትም ችኩላ ይሆናል! እርሱ ግን ስለዚህ አላሰበም።

'ግን እኮ በወሎቷ ላይ «አሸክርህ ሮድዮን» እያሉኝ እንድታነሳ ጠይቀሁታል!' የሚል ሀሳብ በድንገት ብልጭ አለበት። 'እንዲህ እንኳን ያልኳት ለምናልባቱ ነው!' ሲል ጨመረበትና ይህ የተማሪ ትችቱ ጦሽ እድርጎ አሳቀው። ግሩም የሚያሰኝ ሞራል ነበረው።

ራዙምኪንን በተላላዩ አገኘው፤ አዲሱ ተከራይ ስለታወቀ ዘበኛው ወዲያውኑ ቤቱን አመላከተው። ገና ደረጃውን እንዳጋመሰ የተሰበሰቡትን ሰዎች ጨክኑና ሞቅ ያለ ውይይት ሰማ። የፊት ለፊቱ በር በሰፋት ተክፍቷል፤ ጨክኑና ክርክር ይደመጣል። የራዙምኪን ክፍል ሰፋ ያለ ነው፤ የተሰበሰቡትም ሰዎች ወደአስራ አምስት ይጠጋሉ። ራስኮልኒኮቭ ከደጃፋ ላይ ቆም ብሎ ተመለከለ፤ በአቅራቢያው ካለው መጋረጃ በስተጀርባ ሁለት ትላልቅ የሻይ ማፍያ ጀበናዎች፣ ጠርመሶች፣ ሰሆኖችና ኮቢት አክራዊ ወጥቤት የመጡ ቀላል ምግቦች የሁለት ቤት ሰራተኞችን እጆች ፋታ ነስተዋል። ራስኮልኒኮቭ ገና እንዳስጠራው ራዙምኪን ሽግ ብሎት ወጣ። ራዙምኪን ራሱን እስኪስት በክር ባያውቅም ገና ሲያዩት ብዙ እንደጠጣ ግልፅ ነበር፤ በአሁኑ ሰአት ከመጠኑ ማለፉ በገደድ ይታያል።

‘ሰማውርርዱን ማሸነፍህን ልሃገህ ነው የመጣሁት፤ እንደእውነቱ ከሆነ ነገ ምን እንደሚያጋጥም በርግጠኝነት መናገር አትችልም። ወደ ውስጥ አልገባም። በጣም ከመዳከሜ የተነሳ በእግሬ የቆምኩት በመሰራ ነው። በል ደህና ሁን! ነገ መጥተህ እንደምትጠይቀኝ አትርሳ።’ በማለት ራስኩልኒኩሽ ተናገረ።

‘ደከሞኛል እስካልክ ድረስ እኔ እሸኝሁለሁ።’

‘ለመሆኑ እንግዶችህ መካከል ፀጉሩን ቆጣጥሮ እንተን በመከተል ብት ያለው ማነው?’

‘ማን እንደሆነ አላውቅም። ከእኩቱ ባደኛች አንዱ መሆን አለበት፤ ወይም ደግሞ ሳይጠራ የመጣ ሊሆን ይችላል። አካቱ ከእነርሱ ጋር እንዲቆይ አደርጋለሁ። ጉሩም ሽማግሌ ነው። አሁን ሳስተዋውቅህ ባለመቻሉ እገናኛለሁ። ያም ሆነ ይህ ሁሉም ገደል ይግዛል! እኔም ባልኖር ከመደሰት አይጠገኝም፤ ወዳጄ ሙት በትክክለኛው ጊዜ ነው የመጣኛው የሚያሰኝ ነው። ፍሬ ከርስዚ ስለሚያውሩ አንድ ደቂቃ ከጨመርኩ ግብግብ እገጥማቸዋለሁና አግዘኝ! እንዴት እንደሚጻጻፉ ይህ ነው አልላሁም! ግን ለምን አይጻጻፉም? እኛ ራሳችንን ፍሬ ከርስዚውን እናውራ አይደለም ወይ? እነርሱም ፍሬ ከርስዚውን የማያውሩበት ምን ምክንያት አለ? ከዚህ በኋላ ቀምግሮ ለማውራት ይበቁ ይሆናል። ትንሽ ቆየኝ፤ ዞሲሞሽን እጠራዋለሁ።’

ዞሲሞሽ ራስኩልኒኩሽን ለማየት በጣም ከመጓጓዩ የተነሳ ፊቱ ፈካ።

ሕመምተኛውን በተቻለው ፍጥነት ከመረመረ በኋላ ‘አሁኑኑ ሄደህ መተኛት አለብህ ሆኖም ራት መብላት ይኖርብህል፤ ትበላ አይደል? ዛሬ ከሰአት በኋላ ያዘጋጀሁልህ መድሀኒት ይኸውልህ።’ አለና ሰጠው።

‘አንድ ብቻ ሳይሆን ሁለት እምጣ።’ ሲል ራስኩልኒኩሽ መለሰ። ወዲያውኑ መድሃኒቱን ወሰደ።

‘ወደቢቱ መሸኘት ጉሩም ሆነላ ነው።’ በማለት ዞሲሞሽ ለራዘምኪን ነገሮት ‘ስለነገው ሁኔታ እፌን ሞልቼ መናገር ባልችልም ዛሬ በመጥፎ ሁኔታ ላይ አይደለም። ከሰአት በኋላ እስካሁን ባለው ጊዜ ከፍተኛ ለውጥ አለ። እንግዲህ የሚሆነውን ማየት ነው።’ አለ

‘አሁን በመውጣት ላይ እንደነበርን ዞሲሞሽ ምን እንዳለኝ ታውቃለህ?’ ሲል ራዘምኪን እንደቀልድ ተናገረና እንዲህ ሲል ቀጠለ፡ ‘ወዳጄ ልቤ - ሁሉንም ነገር በግልፅ እሃገርሁለሁ። ቀውስህል ወይም ለመቀወስ ተቃርቦህል የሚል ግምት አለው። አይገርምህም? በአንደኛ ደረጃ ከእርሱ የተሻለ ታስባለህ? በሁለተኛ ደረጃ አብድ እስካልሆንክ ድረስ የእርሱ ጅል አስተሳሰብ ደንታ አይሰጥህም፤ በሶስተኛ ደረጃ ደግሞ በቀዶ ጤጋኝነት የተመረቀው ያ ወደል በነርሻ በሽታ አብዶ ነበር፤ ዛሬ ከዛምያቶሽ ጋር ያደረግኸውን ውይይት፤ ስለአንተ ሳለው አስተያየት ማረጋገጫ እድርጎ አቅርቦታል።’

‘ዛምያቶሽ ሁሉንም አጫውታችሁ እንዴ?’

‘አዎ! ጥሩ ነገር ነው የሰፊው! እኔም ሆንኩ ዛምያቶሽ የታየን አሁን ነው። ሮዲ-ትንሽ ብስክርም ምንም አይደል። አየሁየሆነ ምስጢር አለ ብለው ማስብ ጀምረዋል፤ ገቢ? በተለይ ያ ቀለም ቀቢ ታስሮ ይህ አይነቱ አስተሳሰብ በዝርዝር ታውቆ ከተረሳ በኋላ ሁሉም ነገር ምክንያተ ቢስ ስለሆነ በገህድ ለመናገር አልደፈሩም። ለምንድነው ግን እንዲህ ጅል

የሆኑት? ለማንም አትናገር እንጂ በወቅቱ ዛምያቶቸውን በነገር ሽንቆጥ አድርገዋለሁ። በቀላሉ ስለሚቀየም ለማንም ትንፋሽ እንዳትል። ነገሩ የሆነው ከሉዊዝ ቤት ነው። ዛሬ ግን ሁሉም ነገር ግልፅ ሆኖአል። የረዳት የፖሊስ ሽሙ ጥፋት ነው! ከግዚያው ሆነህ ህሊናህን መርሳትህን ሊጠቀምበት ቢዋከርም ከዚያ በኋላ እርሱ ራሱ በጉዳዩ እገናኛለል።»

ራስኩልኒኮቭ በጉጉት አዳመጠ። ራዙምኪን ከመስኩ ጠዋት የሚናገረውን አያውቅም ነበር።

‘ከዚያን ጊዜ ህሊናዬን የሳትኩት ክፍሉ ከመተንፈገም በላይ ከፍተኛ የቀለም ሽታ ስለነበር ነው።’ ሲል ራስኩልኒኮቭ ተናገረ።

‘ምንም ማብራሪያ አያስፈልግህም! ያስፈልግህ እንዴ? ቀለሙ ብቻ ሳይሆን ውሩን ጭሉ ትኩሳት አበረብሠ። ይሄንኑ ለማረጋገጥ የሲሞቭ ከዚያ አበር! አሁን ግን ያ ቁል ቆጭቶታል! «ከመጤፍ አልቆጠረኝም!» እያለ ደጋግሞ ይናገራል። ዛሬ ከምግብ ቤት ሆኖችሁ የሰጠኸው ትምህርት ግን ድንቅ ነው! በመጀመሪያ ደረጃ በጣም ነው ያስደነገጥኸው! ያ ሁሉ ነገር ትክክል እንደሆነ በማቅረብ ከጎመንኸው በኋላ አንጓጠጥኸው። «ልክህን አጥኝ አይደለ?» የማለት ያህል። አሁን ደብቅ ተመቷል! በጣም ጎበዝ ነህ! የሚገርም ነው! ዋጋቸውን ነው የሰጠህቸው! በቦታው ባለመኖሪያ አገዛዝሁ! አሁን እንኳን አገተን ለማግኘት በጣም ጓጉቶ አበር። ፖርፊሪም ከአንተ ጋር መተዋወቅ ይፈልጋል።’

‘እርሱም ይፈልጋል።... እኔን ግን እንደ እብድ አድርጎ ያስቆጠራቸው ምንድነው?’

‘የለየለት እብድ ማለታቸው አይደለም።... ብዙ የሰራለፍኩ መሰለኝ። ዛሬ ያስገረመው ነገር ቢኖር በዚያ ጉዳይ ላይ ብቻ ማተኮርህ ነው። አሁን ግን ለምን እንዳተኮርክበት ግልፅ ነው። ሁኔታውን ሁሉ ስለምታውቅ ማዘን አለብህ። ከዚህ በላይ ደግሞ የበሽታህ ጉዳይ አለ።... ወዳጄ ልቤ-አገናለሁ። ትንሽ ስለሰከርኩ ነገሮችን አምታታሁ። ተወው ገደል ይግባ! የራሱ አስተሳሰብ ያለው ይመስላል።... እርሱ ራሱ በነርቭ በሽታ አብዶ አበር እኮ ነው የምለሁ። በቃ እርሳቸው።...’

ለግማሽ ደቂቃ ያህል ሁለቱም ገም አሉ።

‘እየውልህ ራዙምኪን? በቀጥታ ልነግርህ እፈልጋለሁ። አሁን የምመጣው አንድ የመንግስት ሰራተኛ ሲሞት ተመልክቼ ነው! ገንዘቤን ሁሉ ሰጠኋቸው! የሆነ ሰው እንኳን ብንድል ፀሎት የምታደርስልኝ ሕፃን ስማኛለች። ባለቀይ ላባ ባርኔጣ ያደረገች እህቷንም አይቻለሁ። ግን የቀባጠርኩ መሰለኝ። ስለደከመኝ በእጅህ ደግፈኝ። ወደደረጃው ልንደርስ ነው።...’

‘ምንድነው ጉዳዩ? ምን ነክህ?’ እያለ ራዙምኪን በጉጉት ጠየቀ።

‘ትንሽ ደክሞኛል። ዋናው ነገር ግን ያ አይደለም። ዋናው ነገር ሀዘኑ ነው! እንደሴት ማዘኔ ነው! ተመልከት እንጂ! ምንድነው? ተመልከት!’

‘ምንድነው የምመለከተው?’

‘አይታይህም እንዴ? በክፍሉ ውስጥ መብራት እንዳለ ነው! በቀዳዳ ይታያል!’

ከመጨረሻዎቹ ደረጃዎች ላይ ሆነው ከቤት አከራዩዋ ወጥቤት አጠገብ ቆሙ። በራስኩልኒኮቭ የማታፈናፍን ክፍል ውስጥ መብራት መኖሩንም በስር በኩል ተመለከቱ።

‘የሚገርም ነው! ምናልባት ናስታስያ ትሆናለች! አለ ራዙምኪን።’

‘በዚህ ሰአት በክፍሉ ውስጥ ተገኝታ አታውቅም፤ ከሰአታት በፊት መተኛት አለባት፤ እኔ ግን ጉዳዩ አይደለም፤ ደህና ሁን!’

‘ምንድነው የምታወራው? አብረን በሩን ከፍተን እንገባለን!’

‘አብረን እንደምንገባ አውቃለሁ፤ ግን አሁኑኑ የእጅ ሰላምታ ስጥኜህ ደህና ሁን ልልህ እፈልጋለሁ፤ ሰላም በለኝ! ደህና ሁን!’

‘ርዲምን ሆኑል?’

‘ምንም አልሆንኩ፤ ና ለምስክርነት እፈልጋለሁ።’

ደረጃውን ጨርሰው ወደ ክፍሉ ተቃረቡ። በዚያን ጊዜም ራዘምኪን ምናልባትም ዞሊሞቭ ትክክል ነበር ወይ ብሎ አሰበ። ‘ምን አይነት ነገር ነው! እየለፈለፍኩ ረበሽኩት!’ ቢል ለራሱ አገረመረመረ።

ወደበሩ እንደተጠጉ ከክፍሉ ድምፅ ሰሙ።

‘ምንድነው ነገሩ?’ በማለት ራዘምኪን ጮኹ።

ራስክልኒኮቭ በሩን ለመክፈት የመጀመሪያው ነበር። በሩን በረገደና እንደተተከለ ዛፍ ከደጃፉ ላይ ቆመ።

ከፎቱው ላይ እናቴና እህቴ ተቀምጠዋል። ለአንድ ሰአት ተኩል ያህል ሲጠብቁት ነበር። ከቢታቸው ተነስተው መንገድ የመጀመራቸውንና ፒተርስቡርግ የመድረሳቸውን ዜና ገና በዚያን ጊዜ ታዩ ያወቀው ይመስል ተዘጋጅቶ አልጠበቃቸውም። ላለፈው አንድ ሰአት ተኩል ከአጠገባቸው ቆማ ወሬውን ሁሉ ስትዘነገሩባቸው የነበረችውን ናስታስያ በጥያቄ ያጣድጏት ነበር። አሞት ከቤት እንደወጣ በመሰማታቸው ተደናገጡ፤ ከናስታስያ አገላለፅ ተነስተው የመረበሽ ስሜት እንዳደረበት ስለተገነዘቡ ምን ነኩቶት ይሆን ብለው ተጨነቁ። ላለፈው አንድ ሰአት ተኩል ሲጮሁና ሲጨነቁ ነበር የቆዩት።

አሁን ግን ሁለቱም ሞቅ ባለና ደስታ በተቀላቀለበት ስሜት ወደራስክልኒኮቭ አመሩ። እርሱ ግን ክው ብሎ ቀረ። የፈፀመው ድርጊት በድንገት ታየውና የመብረቅ ያህል መታው። እጁን አንስቶ ሊያቅፋቸው አልቻለም። እናቴና እህቴ እቅፍ አድርገው ሳሙት። እርሱ ግን እየተንገዳገደ ተራመደና ከወለሉ ላይ ተዘረረ።

ትርምስ፣ የስቃይና የስቆቃ ጨሽት።...ከደጃፉ ቆሞ የነበረው ራዘምኪን በፍጥነት ደርሶ በጠንካራ ክንዱ አነሳውና ደቂቃ በማይሞላ ጊዜ ውስጥ ከፎቱው ላይ አጋደመው።

‘እይዟችሁ! እይዟችሁ! ሀሊናውን ስቶ ነው! ምንም አይደል! ከደቂቃዎች በፊት ሐኪሙ እየተሻለው ነው፤ ደህና ነው ብሏል! እባካችሁ ውሃ አምጡ! አሁኑኑ ነፍሱ ይመለሳል!’ እያለ ለራስክልኒኮቭ እናትና እህት ተናገረ።

ጥቂት ቆያይቶ ራዘምኪን ክንዷ እስኪወልቅ ድረስ የዳንያን እጅ ግጥም አድርጎ በመያዝ ጎንዘብ እንድትል አድርጎ ‘እንዴት ነፍሱ እንደተመለሰ’ አሳያት። እናትና ልጅ ራዘምኪንን እንደጠባቂ መልአክ ምስጋናና ጥልቅ ስሜት በተመላበት አይን ተመለከቱት። በዚያን ምሽት እናት ከልጇ ዳንያ ጋር ባደረገችው ጭውውት ‘ብቁ ወጣት’ እያለች የጠራችው ያማለሰብ ቀደም ሲል ቢሆን ለርዲ ምን እንደሰራለት ናስታስያ አጫውታቸው ነበር።

ክፍል ሶስት

1

ራስኩልኒኮቭ ቀና ብሎ ከፎቴው ላይ ተቀመጠ። ዓደኛው እናቱንና እሀቱን ለማፅናናት በመመከር የሚሰነዘራቸውን ማለቂያ የሌላቸውን ቃላት እንዲያቆም በእጅ ምልክት አሳየው። ከዚያም እናቱንና እሀቱን በእጁ ይዞ ቃል ሳይተነፍስ እያፈራረቀ ተመለከታቸው። እናቱ ስቃይን፣ ግትርነትንና አብደትን ከፊቱ ሰላጸበች አስተያየቱ አስፈራረችና ማልቀስ ጀመረች። ዳንያ ከመቅፅበት ገርጥታ፣ የወንድሟን እጅ እንደያዘች እጇ ተንቀጠቀጠ።

ወደራዙምኪን እያመለከተ በተሰበሰበ ድምፅ 'ለዛሬ ከእርሱ ጋር ወደማረፊያ ቤታችሁ ሂዱ ነገ እንገናኛለን' አላቸውና 'ለመሆኑ ግን መቼ ነው የመጣችሁት?' ቢል ጠየቃቸው።

'ሮዲብሬ ማታ ነው የመጣኑ' በማለት እናቱ መለሰች። 'ባቡና የደረሰው ዘግይቶ ነው። አሁን ግን ብቻሆን አልተውህም! ምሽቱን ከአጠገብህ ሆኜ አሳልፋለሁ።'

የወግዳልኝ አይነት ምልክት በእጁ እያሳየ 'አታስቃይኝ!' አለ።

ራዙምኪን ግን ጣልቃ ገብቶ 'እኔ ከእርሱ ጋር እቆያለሁ። እንግዶቼ ይበሳጩ እንጂ ትቸው አልሄድም! ቢፈልጉ በንዴት ይንጨርጩ! በእኔ ቦታ አጎቴን ቤት ትቻለሁ።' አለ።

እናትየዋ የራዙምኪንን እጅ በድጋሚ ይዛ 'ምስጋነዬ የላቀ ነው' ብላ ከመጀመሯ ራስኩልኒኮቭ አቋረጣት።

'ልቋቋመው አልችልም። አታስቃይኝ! ሂዱ!' አለ በመጠገጨት።

ዳንያ ስትፈራ ስትቸር 'ነይ እማዬ። ቢያንስ ለደቂቃ ያህል ክፍሉን እንልቅለት። እየረበሸኑ እንደሆነ ግልፅ ነው' አለች።

'ከሶስት አመት መሊያየት በኋላ እንኳን እንዴት በጎ ፊት አያሳየኝም?' ብላ እናትየዋ አለቀሰች።

'ነገሩ ሁሉ ተምታታብኝ። ለዚህን አግኝታችሁታል ወይ?' ቢል በድጋሚ አቋረጣቸው።

'አላገኘውምሮዲ። መድረሳችንን ግን ያውቃል። እንዲያውም በዛሬው እለት ሊጋብዝህ ፈቃደኛ ነበር' አለች እናትየዋ ስትፈራ ስትቸር።

'አዎ ደግ ሰው ነበር። እንዲያውም ዳንያ፣ ዛሬ ከሰአት በኋላ ሳይብንገናኝም እኔ ግን በእርግጫ ከደረጃ እንደማሸቀነጥረው ነገሬ አባረርኩት።'

'ምን አልክ ሮዲ? አታደርገውም!' በማለት እናቱ ተስፋ በቆረጠ ስሜት መናገር ጀመረችና ዳንያን እይታ ዝም አለች።

ዳንያ ወንድሟን በቅርብ ትከታተለው ነበር። ንግግሩንም እንዲቀጥል ትጠባበቅ ነበር። ናቢታስያ ማየትና መስማት እስከቻለችው ድረስ ስለግጭቱ ስለነገረቻቸው ሁኔታው እስጨንቋቸዋል።

‘ዳንያ ይህ ጋብቻ እንዲፈፀም አልፈልግም። በነገው እለት በመጀመሪያ ደረጃ ለሉዚን የምትነግረው እንደማታገባውና ከእርሱ ጋር አንዳችም አይነት ግንኙነት እንደማንፈልግ ነው!’ በማለት በመከፈሉ ሃሳቡን ገለፀ።

‘ወይ ፈጣሪ!’ አለች እናቱ።

‘ሮዲክረ የምትናገረውን አስብ!’ ስትል ዳንያ በንዴት ካጠነችው በኋላ ወዲያውኑ ራሷን ተቆጥጥራ ‘ጤናህ ስላልተመለሰ የምትለውን ሳታውቅ ትችላለህ። ደክሞህል’ ስትል በተለሳለሰ ድምፅ ተናገረች።

‘አእምሮዬ ተረብሷል ማለትሽ አይደለም፤ ነው እንዴ? እኔ እኮ ደሀና ነኝ! ሉዚንን የምታገባው ለእኔ ብለሽ ነው። እኔ ደግሞ ለእኔ ብለሽ መስማትነት እንድትከፍይ አልፈልግም። ስለሆነም አለመስማማትሽን የሚገልፅ ደብዳቤ ሳይውል ሳይደር ዓፈለት። ጧት እንዳያበው፤ አበቃ።’

በአባባሉ የተቀየመችው ልጃገረድ ‘አላደርገውም! ምን መብት አለህና ነው?’ ስትል ጠየቀች።

እናትዋ ፈጥና ወደ ዳንያ በመጠጋት ‘አንቺም ቢሆን በቀላሉ ነው የምትከፍይው፤ እሁን መናገር አያስፈልግም! እያየሽው አይደለም እንዴ። እንዲያውም ብንሄድ የተሻለ ነው’ አለች።

ሞቅታ ያልተለየው ራዘምኪን ‘ስለታመመ ነው እንዲህ የሚናገረው። ባያመው ኖሮ እንዲህ አይልም ነበር። በነገው እለት ይሄን ሁሉ እንደሚረሳው እርግጠኛ ነኝ። በርግጥ ዛሬ አባርሮታል። ትክክል ነው ያደረገው። ሰውየው ለመብላጫት በቃ። በመማር እየተከፈለ ነበር የተናገረው፤ ሀፍረቱን ተከናኝቦ ተመልሷል።’

‘እውነት ነዋ?’ አለች እናትዋ።

‘ሮዲካን እስክንገናኝ ድረስ ደሀና ሁን። እማዬ እንሂድ።’ በማለት ዳንያ እያዘነች ተሰናበተችው።

‘ዳንያ አድምጧች። አብጀ አይደለም የምናገረው። ይህ ጋብቻ አስቀያሚ ነገር ነው። ርካሽ ሰው እንኳን ብሆን ጋብቻውን መፈፀም የለብሽም። የቱን ያህል እርባና ቢስ ብሆንም እንዲህ አይነት እህትን እሁኑ አልልም። ከእኔና ከሉዚን አንዱን ምረጪ። እሁን መሄድ ትችላለሽ’ ሲል የመጨረሻ ትንፋሹን ተጠቅሞ ልትወጣ ስትል ገለፀለት።

‘ጤናም የለህ! ምን የሚለት ማስፈራራት ነው!’ እያለ ራዘምኪን ጮኸበት። ራስኮልኒኮቭ ግን መልስ አልሰጠም፤ ምናልባትም መልስ ለመስጠት አቅሙ አልነበረውም።

ራስኮልኒኮቭ ጭራሽ ስለተዳከመ ፊቱን ወደግድግዳው አዙሮ ፎቴው ላይ ተኛ። ዳንያ ራዘምኪንን በሾሜት ተመለከቱችው፤ ጥቁሮቹ አይኖቿ አበሩ። መል኷ን አይቶ ራዘምኪን ቀልቡ አረፈባት። የራስኮልኒኮቭ እናት በሁኔታው ተገርማ ከው ብላ ቀረች።

‘ብቻውን ትቼው አልሄድም!’ ከዚሁ እቆያለሁ። እባክህ ዳንያን ወደቤት አድርስልኝ’ ስትል ተሰፋ በቆረጠ ስሜት ለራዘምኪን እንሸካሸክች።

‘እነዚህ ከቀሩ ነገሩን ሁሉ ያበላሹታል።’ በማለት ራዘምኪን ተሰላጭቶ ባለሆሳስ እንሸካሸክ። ‘ቢያንስ ወደ ደረጃው እናምራ። ናስታስያ እባክሽ ፋኖስ እምጪ።’ ካለ በኋላ ከደረጃው እንደደረሱ እንዲህ ሲል ቀጠለ። ‘ዛሬ ቀን ላይ ሐኪሙንና እኔን ሊያጣላን ነበር!’

የምለውን ተረዳችሁ? ራሱ ሐኪሙ እንዳይበሳጭ ብሎ ጥሎት ሄደ፤ እኔ ደግሞ ለመከታተል ስለ ከታች ሆኜ ጠበቅሁ፤ እኛ እንደወጣን ግን ለባብሰ ወጣ፤ የምታበላጩት ከሆነ ያውም በምሽት ድጋሚ ቤቱን ጥሎ ይጠፋና ራሱን አንድ ነገር ያደርጋል።

‘እባክህ ምንድነው የምታወራው?’

‘ከዚህም በላይ ዳንያ በእንዲህ አይነት ክፍል ውስጥ ማደር አትችልም። የት እንደምታድራ አስቲ አስቢ! ያ ርካሽ ለዚህ የተሻለ ክፍል ሊያገኝልሽ አልቻለም ወይ? ይቅርታ ትንሽ ስከሬአለሁ፤ ስለዚህ ነው ርካሽ ያልነሱት። አትቀየሙኝ።’

‘ላልጀ ቤቱን ካከራየችው ሴት ዘንድ ሂጄ ዳንያንና እኔን ለህሬ እንድታሳድረን እለምናታለሁ እንጂ በእንዲህ አይነት ሁኔታ ግን ትቸው አልሄደም!’

ናስታስቦ ከፍ ብላ ከደረጃው ላይ ፋናስ ይሳባቸው ቤት ከአከራየችው ባልቲት ደጃፍ ላይ ቆመው ነበር የሚያውሩት። ራዙምኪን በግም ሞቅ ብሎታል። ከማማሽ ሰአት በፊት ራስኩልኒኮቭን ወደቤቱ ሲሸኘው ያለማቋረጥ መለፍለፉ ይታወቀው ነበር፤ በዚያን ምሽት የጠጣው የአልኮል መጠን ብዙ ቢሆንም ራሱን ተቆጣጥሮ የሚሰራውን ሁሉ ያውቅ ነበር። አሁን ግን ጫን ብሎታል፤ የጠጣው ሁሉ አረቄ በአንድ ጊዜ አናቱ ላይ ወጥቶ ሰራውን የጀመረ ይመስላል። ሁለቱንም ሴቶች ለማሳመን የሚቻለውን ሁሉ እያደረገ፤ ምክንያቶቹን በሚያስገርም ግልፅነት እየደረደረ፤ በእጃቸው ውስጥ ካቴና የገባ ይመስል እስኪያማቸው ድረስ ግጥም አድርጎ እየያዘና ያለአንዳች ሀፍረት ዳንያን በአይኖቹ እየገባና ከአጠገባቸው ቆሟል። አንዳንድ ጊዜ ሕመሙን መቋቋም አቅቷቸው እጆቻቸውን ከጠፍር እጆቹ ለማላቀቅ ቢዋክሩም እርሱ ግን የሚያደርገውን የሚያውቅ እይመስልም። ይባስ ብሎ ወደራላ ያስጠጋቸዋል። ከደረጃው ላይ ተፈጥረው ቤቱት ሳያስጠና ሳያወላውል ወዲያውኑ ይፈፅም ነበር። የልጁ ሁኔታ ከፋኛ ያሳስባት እናት ከአጠገቧ ያለው ወጣት ከስርዓቱ የወጣ መሆኑና እጆቿም አላግባብ መጠፍንጋቸው ቢሰማትም እነርሱን ለመርዳት መቆሙን ተገንዝባ ሁሉንም በትሰግሥት ተቋቋመች። የወንድሟ ሁኔታ የዚያኑ ያህል ያሳስባትና በተፈጥሮ ፈሪ ያልሆነችው ዳንያም የወንድሟ ጓደኛ እርሷን አፍጥጦ ማየቱ ከማስገራምም አልፎ አስደንግጧታል። ናስታስቦ ስለዚህ የሚገርም ሰው ያደረገችው ገለፃ ያሳደረባት ወደር የለሽ አመኔታ፤ መንጭቃው ከመሮጥም ሆነ እናቷም እንድትከተላት ከማድረግ እንድትቆጠብ አስቻላት። በተጨማሪም፤ በአሁኑ ሰአት ከመሽ ወዲህ ለማምለጥ መመከር እንደማያቀጣትም ተሰምቷታል። ከአስር ደቂቃ በኋላ ግን እየተረጋጋች ሄደች። ራዙምኪን ወዲያውኑ እስኪገነዘብለት ድረስ እውነተኛ ባህሪው ጎልቶ ወጣ።

‘ወደ ቤት አከራይዋ መሄዱ አያቀጣም! እናቱ ቢሆኑም ከዚህ ከቆዩ ህሊናውን ይሰትና ከዚያ በኋላ የሚሆነውን የሚያውቀው እግዚአብሔር ብቻ ነው። ለጊዜው ናስታስቦ ከርሱ ጋር ትሁንና እኔ ወደቤት አደርሳችኋለሁ። እንደዚህ መሸቶ ብቻችሁን መንገድ አትሂዱም! እኛ ግን ፒተርስበርግን ስለምፍውቀው ችግር አያመጣም። ከዚህ ከአደረሰኳችሁ በኋላ ወዲያውኑ ወደዚህ ተመልሽ ስለሚገኝበት ሁኔታ፤ ስለመተኛቱ ወይም ስለአለመተኛቱ አረጋግጬ የማውቀውን ሁሉ በአስራ አምስት ደቂቃ ውስጥ መጥቺ እነግራችኋለሁ። ከዚያ በኋላ ደግሞ - እባካችሁ አድምጡኝ! - ወዲያውኑ ወደቤቱ እመለሳለሁ። እንግዶች አሉኝ፤ ሁሉም በክረዋል፤ የእርሱን ጤና የሚከታተለው ሐኪም ዞሊኖቭ ከእኔ ቤት ነው አሁን ያለው፤

እርሱ ግን ሰነድ አያውቅም፤ ሄዶ ሮዲን ከአየ በኋላ ወደእናንተ እንዲያቀና አደርገዋለሁ፤ እንደዚህ እስከሆነ ድረስ በአንድ ሰአት ጊዜ ውስጥ ስለእርሱ ጤንነት ሁለት ሪፖርት ይደርሳችኋል። አንደኛው የራሱ የሐኪሙ ሪፖርት ነው። የሚያሳስብ ነገር የሚኖር ከሆነ ወደዚህ መልሼ አመጣችኋለሁ። ይሄን እንደማድረግ ቃል እገባላችኋለሁ። ሁሉም ነገር ሰላም ከሆነ ግን መኖሩ ትቀጥላላችሁ። እኔ ሌሊቱን ሙሉ ከዚህ በረንዳ ላይ አሳልፋለሁ፤ እርሱ እንደሆነ ድምጹን አይሰማም። ዞሲሞቭን ደግሞ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ እንድንጠራው ከአከራዋቂ ቤት እንዲተኛ አደርጋለሁ። በአሁኑ ጊዜ እእርሱ በይባልጥ የሚጠቅመው ማን ይመስላችኋል? እናንተ ናችሁ ወይስ ሐኪሙ? ሐኪሙ እንደሆነ ግልፅ ነው። ስለዚህ አሁን ወደቤት ብትሂዱ ይኻላል። ከአከራዋቂ ዘንድ መሄድ አትችሉም፤ እኔ ግን መሄድ እችላለሁ። ቂል ስለሆነች አትቀበላችሁም። የምታውቁ ከሆነ ዳንያም ሆነች እርስዎ ታስቀኑአታላችሁ በተለይ ዳንያ። የምትገርም ሴት ነች። ያም ሆነ ይህ የለዋልኝ ሞኝ ነች።...ግዴለም! በሉ እንሂድ። ታምኑኛላችሁ ወይስ አታምኑኝም? እያለ የራስኩልኒኮቭን እናት ለማሳመን ሞከረ።

‘እማዩ-እንሂድ። ቃሉን እንደሚያከብር እርግጠኛ ነኝ። ሮዲ ሕይወቱን ጭምር ሰጥቶታል። ሐኪሙ ሌሊቱን ከእዚህ ለማሳለፍ ከተስማማ ሌላ የበለጠ ምን ነገር ይኖራል?’ አለች ዳንያ።

‘ብሩክ ስለሆንሽ ነው አባባሌን በቀላሉ ለመረዳት የቻልሽው!’ በማለት ራዙምኪን በሰሜት ተፈንቀለ። ‘በሉ እንሂድ። ናስታህያውደ እርሱ ተመልሰሽ ፋኖስ ይዘሽ ተቀመጪ። እኔ ከሩብ ሰአት በኋላ እመለሳለሁ።’

የራስኩልኒኮቭ እናት ሙሉ በሙሉ ባታምንበትም እምቢተኛ አልሆነችም። ራዙምኪን እጆቻቸውን ይዞ ደረጃውን ወረዱ። ያም ሆኖ ግን የእርሱ ሁኔታ ይሄን ያህል አሳስቧታትም ነበር። ‘በቀና ጥሩ ባህሪ ያለው ወጣት ሊሆን ይችላል፤ አሁን በሚገኝበት ሁኔታ ግን ቃሉን ለመጠበቅ ይችላል ወይ?’ ብላ አሰበች።

ራዙምኪን ምን እንዳሳበች በመገመት እንዳይደርሰብት ርምጃውን በመጨመር እየተጓዘ እንዲህ አለ፡ ‘ስለመስከሬ ያሳለሁ። የማይረባ ነገር ነው! በርግጥ ስከሬአለሁ። ቀምነገሩ ግን ያ አይደለም። የሰከርኩት በመጠጣቴ አይደለም። እናንተን ሳይ ነው የጠጣሁት ሁሉ ጭንቅላቱ ላይ የወጣው። ይቅርታ አድርጉልኝ ብዙ ቀባጠርኩ። በርግጥ አልጥምኳችሁም። እናንተን ከቤት አድርሼ ወደወንዝ እወርድና ሁለት ባሊ ውሃ ጭንቅላቱ ላይ አፈሳለሁ፤ ከዚያ በኋላ ልክ እመጣለሁ።... ሁላችሁም የቱን ያህል እንደምወዳችሁ ብታውቁ ኖሮ! አትሳቁ። አትበሳጩ። ከእኔ በስተቀር በፈለጋችሁት ሰው ላይ መበሳጩት ትችላላችሁ። እኔ የእርሱ ጓደኛ ስለሆንኩ የእናንተም ጓደኛ ነኝ። ያን አይነት ግንኙነት ነው የምፈልገው። ባለፈው አመት እንዲህ አይነት ኢጋዎሚ እንዲኖር እመኝ ነበር፤ አሁን ግን ከሰማይ እንደወረዳችሁ ስለምቆጥረው እንዲህ አይነቱ ስሜት የለኝም። ዛሬ መጅም እንቅልፍ የሚባል በአይኔ አይዞርም።...ዞሲሞቭ ግን ሮዲን ያብዳል ብሎ ስለፈራ መረበሽ የለበትም።...’

‘ምን አልክ?’ ብላ እናትቸው ጠየቀች።

‘እውን ሐኪሙ እንዲያ ብሏል?’ በማለት ዳንያ እየተርበተበተች ጠየቀችው።

‘ማለት እንኳን ብሏል። እኔ ግን ተሳታፊ ባይ ነኝ። የሆነ መድሃኒት ሰጥቶታል። እኔ ራሴ አይቻለሁ። ከዚያ በኋላ ነው እናንተ የደረሳችሁት። ያሳዝናል! ነገ ብትመጡ ኖሮ

የተሻለ ክብር ማለቱ ነው። ያም ሆነ ይህ በአንድ ሰአት ውስጥ ሁሉንም ከዛሬዋቸው ትሰሙታቸዋል። ዛሬዋቸው ጭራሽ የማይሰክር ጭምት ሰው ነው። ለምን እንደሰከርኩታው ቃላቸው? በክርክር ስለመመዱ ነው። እኔማ ክርክር ባለመግጠም ምቹ ተገዝቼ ነበር። ግብግብ ልገጥማቸው ትንሽ ክብር የቀረኝ። አጎቴን ከቤት ትቼው ነው የመጣሁት። አንድ ሰው ማንነቱን መርሳት ይችላል ማለታቸው አያስገርምም? ራሱን አለመሆን ብቻ ሳይሆን በተቻለ መጠን ከራሱ ተለይቶ መገኘት ድንቅ ነው ይላሉ። በእነርሱ አስተሳሰብ መሰረት ይህ የእድገት ከፍተኛው ደረጃ ነው። የሚናገሩት ዝብገንኪ አዲስ ሳይሆን...

የራስኩልኒኮቭ እናት ስትፈራ ስትቸር 'ተው እባክህ ብላ ልታቋርጠው ብትሞክርም ቢንዚን እሳት ላይ ማፍሰስ ሆነባት።

ራዛምኪን 'ምን ይመስለኝኋል?' ሲል በጎላ ድምፅ ከተናገረ በኋላ እንዲህ ሲል ቀጠለ፡- 'ዝብገንኪ በመናገራቸው የምወቅሳቸው ይመስለኝኋል? ጭራሽ እንደዚህ አይደለም። ሰዎች ሲቀባጥሩ ደስ ይለኛል። ሰውን ከሌላው ፍጡር የሚለየው ይህ ነው። ዝብገንኪ እንናገርና በመጨረሻ ከእውነት መድረክ ላይ እንደርሳለን። ሰው ነኝ የምለው ዝብገንኪ በመናገሪያ ነው። ሰዎች መጀመሪያ ለመቶ ወይም ለመቶ ሺህ ጊዜ ካልቀባጠሩ እውነትን ማግኘት አይቻላቸውም። ስለዚህ መቀባጠር በተወሰነ ደረጃ የሚደገፍ ጉዳይ ነው። የእኛ ትልቁ ችግራችን ግን የራሳችንን ዘይቤ ተከትለን አለመቀባጠራችን ነው። በራሳችሁ ዘይቤ ከቀባጠራችሁ ሳይንቃችሁ ዝግጁ ነኝ። የሌላውን ዘይቤ ተከትሎ ቁምነገር ከመናገር ይልቅ የራሱን ዘይቤ ጠብቆ መቀባጠር ይሻላል፤ በመጀመሪያ ደረጃ ሰው ናችሁ፤ በሁለተኛ ደረጃ የረባ ያልረባውን የምትሰበስቡ ከመሆን አትዘሉም፤ እውነት የትም አያመልጥም፤ ሕይወት ግን በቀላሉ ሊጨናነቅ የሚችል ነው። ብዙ ምሳሌዎችን ማንሳት ይቻላል። ዛሬ እኛ ምንድንን? ሳይንስን፤ ጠቅላላ እድገትን፤ አስተሳሰብን፤ ፊጠራን፤ ግብን፤ አላማን፤ ፍላጎትን፤ ተራማጅ ፈለግን፤ ብሩህ አእምሮን፤ ልምድንና የመሳሰሉትን በሚመለከት ሁላችንም ብንሆን ጀማሪዎች ነን። በሌላው አእምሮ መኖር ተጠናውቶናል። ትክክል አይደለሁምን?'

ምስኪኗ የራስኩልኒኮቭ እናት 'እኔ ምንም አላውቅ።' አለችው። እጇን ግጥም አድርጎ ስለያዘው እንደመጮህ እያለች። ጳንያ ግን 'በሁሉም ነጥብ ላይ እስማማለሁ ማለት ባልችልም ትክክል ትመስለኛለሁ።' አለችው።

'ትክክለኛ ነህ አላችሁ?' ሲል በደስታ ከሳቀ በኋላ 'እንዲህ ከሆነ የቅንነት፤ የንፅህና፤ የምክንያትና የእገዛን የለሽነት ምንጭ ናችሁ! እጆቻችሁን ሰጡኝና በርከክ ብዬ ልሳመው ብሎ ጭር ካለው ከእግረኛ መንገድ ላይ ተንበረከከ።

'እረፍ እባክህ! ምን መሰራትህ ነው!' ስትል የራስኩልኒኮቭ እናት በመደናገጥ ጮኸች።

ጳንያ የመደናገጥ ፊት ቢታይባትም 'ተከሰ እባክህ!' ብላ ሳቀች።

'እጃችሁን ካልዘረጋችሁልኝ ጭራሽ አልነሳም። እንደእሱ ከሆነ እመሰግናለሁ። አሁን ተነሰቼ መሄድ እንችላለን። በጣም የተከፋሁ ሰው ነኝ። ለእናንተ የምመጥን አይደለሁም። መስከሬ ያሳፍረኛል። እናንተን ለመውደድ ብቁ አይደለሁም። የለየለት ቀባጣሪ እስካልሆነ ድረስ ግን በእናንተ ማምለክ የእያንዳንዱ ሰው ግዴታ ነው። ስለዚህ በእናንተ አመልካለሁ። ከሚፈለገው ቦታ ይሻው ደረሰን። ሚስተር ሉዚን ከዚህ ስፍራ ቤት ስለተከፈለችሁ ብቻ

በሮዲ መባረር ይገባል። እንዴት በእንዲህ አይነት ቤት ያስቀምጣችኋል? ከዚህ በፊት የሚከራዩት እንዴት አይነት ሰዎች እንደሆኑ ታውቃላችሁ? አንቺ ደግሞ እጮኛው ነች፤ አይደለሽም እንዴት? ከዚህ በኋላ የምታገኘው ሰው የለየለት መናኛ መሆኑን ልነግርሽ እወዳለሁ።

‘አንተን ምንም አይመለከትም።’ ብላ የራስክልኒኮቭ እናት መናገር እንደጀመረች ‘ትክክል ነዎት በርግጥ።’ እያለ ይቅርታ ለመጠየቅ ተጣደፈና እንዲህ በማለት ቀጠለ። ‘እንደዚህ በመናገሪ እንዳትበላጩብኝ እለምናችኋለሁ። በቅንነት ነው የምናገረው። እንጂ በተንክላ ተነሳሾቹ አይደለም። ዛሬ ከእኛ ዘንድ እንደመጣ ለእኛ እንደማይመጥን ወዲያውኑ ነው የተገነዘብነው። ፀጉሩን ተስተክክሎ በመምጣቱ ወይም ደግሞ ብልህ መሆኑን ሊያሳየን በመሞከሩ ሳይሆን የማይታመን፤ መሰሪ፤ በቶሎ መበልፀግ የሚፈልግ ርካሽ ስለሆነ ነው። ወዲያውኑ ይህን መገንዘብ ትችያለሽ። ብልህ ነው ብለሽ ታስቢያለሽ፤ አይደለም እንዴት? ብልህ ግን አይደለም። ቂል ነው! ይመጥኛል ብለሽ ትገምቻለሽ ወይ? የእኔ የሆናችሁ ተወዳጅ ሲቶች።’ ደረጃውን እየወጡ ወደክፍሎቻቸው ሲያመሩ በድንገት ቆም ካለ በኋላ እንደደረገ መናገር ጀመረ። ‘በአሁኑ ሰአት ጓደኞቼ ሁሉ ሰከረው ሊሆን ይችላል። ሁሉም ግን ቅን ሰዎች ናቸው። ሁላችንም ብዙ ብንቀባጥርም እውነቱን የምንናገርበት አንድ ቀን ይመጣል። እኛ ትክክለኛውን ፈለግ ስንከተል ሚስተር ሉዚን ግን ያፈነግጣል። በአሁኑ ሰአት እንኳን ብዙ አይነት ሰዎች ሰጥቻቸዋለሁ፤ ሁሉም ግን አከብራቸዋለሁ። ዛምያቶብን ባላከብረውም ኩሩ ስለሆነ ብቻ እወደዋለሁ። ያ ተምች የሆነው ዞሲሞቭ እንኳን ታማኝና ስራውን የሚያውቅ በመሆኑ አልጠላውም። አሁን ግን ይበቃል-ሁሉንም ተናግራ ይቅር ብዬአለሁ። እኔም ይቅር ብላችሁኛል። አይደለም እንዴት? እንዲያ ከሆነ እንሂድ። ከዚህ በፊት ስለመጣሁ ይሄንን ኮሪደር አውቀዋለሁ። የቱ ነው የአንቺ ኮፍል? አስፈራው ቀጥር ሶስት ነው። የአንቺ ቀጥር ሶስት ነው? ስምንት ነው? ስትተኚ በሩን መዝጋትሽን አትርሺ፤ ለማንም እንዳትከፍቺ። ከሩብ ሰአት በኋላ ዜና ይገርሳችሁ እመጣለሁ። ከዚያ በኋላ ባለው ምግብ ሰአት ውስጥ ደግሞ ከሳሊሞቭ ጋር እመጣለሁ። በሉ እንግዲህ ሄድኩ፤ ደህና ሁኑ።’

‘ወይ አምላክ! ምን ሊያጋጥመን ይሆን?’ በማለት የተጨነቀችውና የተጠበበችው የራስክልኒኮቭ እናት ለልጇ አማክረቻት።

ዳንያ ባርኔጣዋንና ካባዋን እያወለቀች ‘አይዘኝ እናቱ። ከሆነ የተምታታ ቦታ የመጣንን ቢመስልም አምላክ ራሱ ይህን ሰው ልኮልናል። እስካሁን ድረስ ለሮዲ ያደረገውን ስትመለከቺ ልትተማመኝበት እንደምትችይ እርግጠኛ ነኝ።’ እያለች መለሰች።

‘ተመልሶ መምጣቱን አምላክ ነው የሚያውቀው! ሮዲን ብቻውን ለመተው እንዴት ተስማማህ? እንደዚህ ሆኖ አገኘዋለሁ ብዬ አልጠበቅሁም ነበር። እኛን ማየቱ የደበተው ይመስል በጣም ተከፍቷል!’

አይኖቿ እንባ ቋጠሩ።

‘እማዬ - ልክ አይደለሽም። ተሳስተኛል። ታለቅሺ ስለነበር በደንብ አልተመለከትሽውም። በሕመሙ የተነሳ እርሱነቱ የለም። ዋናው ምክንያት ያ ነው።’

እናትየዋ ልጇ ምን እንደምታስብ ለመገመት ትችል ዘንድ የልጇን እይኖች በፍርሀት እየተመለከተችና ዳንያ ሮዲን ተረድታ ይቅርታ የምታደርግለት መሆኑ በመጠኑም

ቢሆን እያሰደሰታት 'ምን አይነት በሽታ ነው! ምን እንደሚያጋጥም ማየት ነው። ዳንያ እንዴት ነው አንቺን የተናገረሽ!' ካለች በኋላ 'በነገሩ እለት ስለጉዳዩ በተሻለ ሁኔታ እንደሚያስብበት እርግጠኛ ነኝ።' ብላ ደመደመች።

'ሰላዚያ ጉዳይ በነገሩ እለት ያንኑ እንደሚል እርግጠኛ ነኝ።' በማለት ዳንያ እቅጩን ተናገረች። የራሳታንክታሽ እናት በአሁኑ ሰአት ልትነጋገርበት ያስፈራት ነጥብ በመሆኑ ውይይቱ በዚህ አበቃ።

ዳንያ ጠጋ ብላ እናቷን ሳመቻት። እናቷም ምንም ሳትተነግሩ አቀፈቻት። ከዚያን በኋላ ቀጭ ብላ ልጇን ፍርሀት በተቀላቀለበት ስሜት እየተመለከተች የራሱምኪንን መመለስ በጉጉት ትጠባበቅ ገባች። ዳንያ የራሱምኪንን መምጣት እየተጠበቀች እጆቿን አጣጥፋና በሀሳብ ተውጣ በክፍሉ ውስጥ ትንገራደዳለች። ዳንያ አንድ ነገር ስታሰብ በክፍሉ ውስጥ መንገራደድ ስለሚቀናት በእንዲህ አይነት ጊዜ ከማሰብ እንዳታሰናክላት እናቷ ትጠነቀቃለች።

ራሱምኪን ሰከር ለዳንያ ያሳየው ጥልቅ ስሜት የማይገባ ነው፤ በዚያን ሰአት ዳንያ እጆቿን አጣጥፋ ተክዛና በሀሳብ ተመስጦ በክፍሉ ውስጥ ላይና ታች ስትል የሚመለከቷት ሰዎች ቢኖሩ ግን ለራሱምኪን ባዙ አበር። ዳንያ ረጅም ቅርጿ ያማራ፤ ጠንካራና በራሷ የምትተማመን ውብ ሴት ነች። በራሷ መተማመን ከገፅታዋ ቢጸባባሽ የአረማመዲን ማራከኒት ጭራሽ እያሳገሰውም። ውብ ተብላ ከመጠራቷ በስተቀር የፊቷ ገፅታ ከወንድሟ ጋር ይመሳሰላል። ከወንድሟ ትንሽ ፈካ ያለ ቡናማ ፀጉር አላት፤ የኮፋ፤ የሚያበሩና ብዙውን ጊዜ ደግነትን የተላበሱ ጥቋቁር አይኖች ባለቤት ነች። የገረጣች ሳትሆን መጠጥ ያለች ነች። ጤናና ጥንካሬን የተላበሰው ፊቷ ያበራል። አፏ አነስተኛ ነው፤ ቀይና ለስላሳ የሆነው የታችኛው ከንፈሯ ወደአገፍ፤ በትንሹ ወረድ ይላል፤ የዚህ ውብ ፊት ደካማ ጎን ይህ ብቻ ቢሆንም የራሱ የሆነ የግል ጠባይና የበላይነት ስሜት አላብሳታል። በፊቷ ላይ የሚነበበው ደስታ ሳይሆን ቀምገገር ነው። በዚህ ፊት ላይ ፊጥጋታ ቢጨመርበት የቱን ያህል ማራከኒ በሆነ አበር! ልቡ የሞቀ፤ የዋህ፤ ግልፅ፤ ታማኝ፤ እንደዝሆን ጠንካራና፤ እንደራሱምኪን ሰከራም የሆነ ሰው እንዲህ አይነት መልክ ሲያይ መደንገጡ የሚጠበቅ ነው። በአጋጣሚ ሆኖ ዳንያን ለመጀመሪያ ጊዜ ያያት ለወንድሟ ያላት ፍቅርና ወንድሟን በማግኘቷም የተሰማት ደስታ ፊቷን ውበት አላብራት በነበረበት ቅፅበት ላይ ነው። ከዚያን በኋላ ብልግናን ባዘለ፤ ደግነት በሳደላቸውና ጭካኔ ባልተለያቸው የወንድሟ ጥያቄዎች የተነሳ በመባላጨቷ የታችኛው ከንፈሯ ሲንቀጠቀጥ ተመለከተ - የመቋቋም ሀይሉ ተሰበረ።

የራሳታንክታሽ ቤት አከራይ የሆነችው ቀውስ ባልቴት በዳንያ ብቻ ሳይሆን በራሷ በራሳታንክታሽ እናት ጭምር ልትቀና እንደምትችል በመግለፅ ከደረጃው ላይ ሆኖ መናገሩ ሆድ ያባውን ብቅል ያወጣዋል ቢሆንም የማይታበል ሐቅ ነው። የራሳታንክታሽ እናት እድሜዋ አርባ ሶስት ቢሆንም ወርቁ ቢጠፋ ሚዛኑ መች ጠፋ እንዳሉ ፊቷ የቀድሞ ውበቷን ርክራሹ አሁንም እንደያዘ ነው። ከዚህም በተጨማሪ ያያት ሁሉ የሚገምታት ከእድሜዋ በታች ነው። ይህ ደግሞ የአእምሮ ሰላም፤ አዲስ አስተሳሰብ፤ ገጭና ቅን ልብ ይዘው እስከመጨረሻው ከሚጓዙ ሴቶች ላይ ምንጊዜም የማይነጥፍ ነው። በስተርጀናም ቢሆን አንድ ሴት ውበቷን መጠበቅ የምትችለው እነዚህን ሁሉ ባህርያት ስታሟላ መሆኑን በተጨማሪ

ማብራሪያ መልክ መግለፅ እንችላለን። ፀጉሯ መሸበትና ብን ማለት ጀምሯል፤ በአይኖቿ ዙሪያ ያለው ቆዳ ተጨማሪል፤ ከችግርና ከዘዘን የተነሳ ጉንጭ ምጥጥ ብሎ ተሸብሸቧል፤ እንዲያ ሆኖ ግን ፊቷ ውብ ነው። ለዳንያ የበላይነት ስሜት ያናፀፋት ጣል ያለው የታችኛው ከንፈር ከአለመኖሩ በስተቀር ከሆያ አመት በኋላ የሚኖረውን የዳንያ ፊት የሚመስል ነው። የራስኮልኒኮቭ እናት በብዛትም ባይሆን ስሜቷን የምትጠብቅ፤ አይን አፋርና ሌሎች የሚሉትን የምትሰማ ነች። ከእምነቷ ውጭ የምትሰማማባቸው ነገሮች ቢኖሩም በአለም ላይ ምንም ሀይል የማይገፋቸው ታማኝነት፤ ለነምግብርና የአላማ ፅናት አሏት።

ራዘምኪን በሄደ ልክ በሆያ ደቂቃ በሩ በትንሹም ቢሆን በፍጥነት ለሁለት ጊዜ ተንኳኳ። ራዘምኪን ተመልሶ መጣ።

በሩ እንደተከፈተ 'በጣም ለላምቸኩል አልገባም። ጭልጥ ያለ እንቅልፍ ይዞታል፤ ለአስር ሰአት ያህል እንዲሁ ይተኛል ብለን ተስፋ እናድርግ። ናስታስያ ከእርሱ ጋር ነች። እስከመመለስ ድረስ እንዳትሄድ ነገሬአታለሁ። አሁን ዞሲሞቭን ይገዢው እመጣለሁ። አስተያየቱን ከሰጣችሁ በኋላ ትተኛላችሁ። በጣም እንደደከማችሁ ይገባኛል።' ቢል ተናገረና ተመልሶ ሮጠ።

የራስኮልኒኮቭ እናት በጣም ተደስታ 'ብቃትና ፅናት ያለው ወጣት ነው!' አለች። 'ጥሩ ሰው ይመስላል።' በማለት ዳንያ ከመለሰች በኋላ በድጋሚ መንገራደድ ጀመረች።

ከአንድ ሰአት በኋላ ከደጃፋ የሚመጣ የኮቴ ድምፅ ተሰማና በሩ ተንኳኳ። ሁለቱም ሲቶች ራዘምኪን ቃሉን እንደሚጠብቅ ርግጠኛ ሆነው ይጠባበቁ ነበር። እንዳለውም ዞሲሞቭን ይዞ መጣ።

ዞሲሞቭ ግብጥውን አቋርጦ ራስኮልኒኮቭን ለማዞት ምንም አላመነታም ነበር፤ ራዘምኪን ሰክሮ በሰቢቶቹ ያቀረበሉትን ገለጻ በመጠራጠሩ ግን ያለፍላጎት ነበር ወደሲቶቹ የሄደው። እንደአምላክ ቆጥረውት ይጠባበቁት እንደነበር ሲገነዘብ ደግሞ ተረጋጋ። በቆየባቸው የአስር ደቂቃ ጊዜ ውስጥ የራስኮልኒኮቭ እናት እንዳትረበሽ ለማድረግ በቃ። ከአላማው ሳያፈነግጥና ከሁለቱ ሲቶች ጋር የግል ግንኙነት ለመመስረት ፍላጎት እንዳለው ሳያሳይ ከሆያ ሰባት አመት ሐኪም በሚጠበቅ ሁኔታ ተጨንቆና ተጠቦ ተናገረ። 'የ ከመግባቱ ዳንያ እጅግ ውብ መሆኗን ስላስተዋለ ወዲያውኑ እርሷን ባለማዞት በመመከር ሁኔታውን ለእናቷ አስረዳ። ይህን በማድረግም ውስጣዊ ርካታ ተሰማው። ሕመምተኛውን በሚመለከት የሚገኝበት ሁኔታ ፊፁም አስተማማኝ ነው ብሎ ገመተ። ሕመሙ የተቀሰቀሰው ባለፉት ጥቂት ወራት ውስጥ ባጋጠመው ችግር የተነሳ ሳይሆን ከአእምሮ ጋር በተያያዘ ምክንያት እንደሆነ ተናገረ። የማቴሪያልና የሞራል ተፅእኖዎች፤ ጭንቀቶች፤ ስጋቶች፤ አስተሳሰቦችና የመሳሰሉት ድምር ውጤት እንደሆነ አስረዳ። ይህ አባባሉ በተለይ የዳንያን ቀልብ እንደሳበ በመረዳቱ ዘርዘር አደረገው። ከአእምሮ ቀውስ ጋር የተያያዘ እንደሆነ በመስጋት እናትዋ ላቀረበችው ጥያቄ ፈገግ እያለ በሰጠው መልስ አባባሉ እንዲህ ለማለት እንዳልሆነና እንደተጋነነ ገለፀ። ወደ አእምሮ ሕመም የሚገፋፋ የተወሰነ ሁሳብ በበሽተኛው ውስጥ እንደሚመላለስ ማስተዋሉንና እስከዛሬ ድረስ መንፈሱ በተረበሸበት ሁኔታ ሳይ

መጥኛቱ ሳይረሳ የእናቱና የአሁኑ መኖር ሀሳቡን እየከፈለለትና በአጠቃላይ እያጠናከረው በነ ተወላኛ አንደሚያሳድርበት አመለከተ። ይህ የሚሆነው ደግሞ አዳዲስ የሚያሸብሩ ሁኔታዎች እስከተወገዱ ድረስ እንደሆነ አረዳ። ከዚያ በኋላ ከመቀመጫው ተክቶ በወዳጅነት መንፈስ ጎጸህ በማለት ተሰናብተ። ከክፍሉ ሲወጣም ምርቃት፣ ምሲጋና ጨዋት የተመሳበት ጥያቄ ተሻግረዋል። የዳኑያ ውብ እጅ እንኳን ሳይቀር ይጨብጠው ዘንድ ተዘረጋለት። ወዲያ በመሄዱም ሆነ በሰራው ስራ በጣም ተደስቶ ከክፍሉ ወጣ።

ራዛምኪን ዞሊሞቭን እየተከተለ 'ሃ! እንወያይቢታለን፤ አሁን መተኛት አለባችሁ። ሃ! በተቻለ ፍጥነት ቀደም ብዬ ራፖርቲን አቀርባለሁ።' በማለት ቀርቦ ሊኣኑ የአገሩትን ጥያቄዎች በአጭሩ ቀጭቸው።

ገላቱም ከመገደ አንደደረሱ 'የሚገርም ነው! የራስኩልኒኮቭ አሁኑ ውብ ነች።' እያለ ዞሊሞቭ በመቋመጥ ተናገረ።

'ውብ? ውብ ነች አልነት?' ሲል ራዛምኪን ከራሷ በኋላ ዞሊሞቭን አባርሮ ገርሮውን ያዘ። አንጥቱንም ጨምሮ ከግድግዳ ጋር አስደግሮ እያንገጫገጨው 'ወዋልህ ብትመኛት? ገዢ ወይ? እያለ ራሷገለች።

ዞሊሞቭ ለመሳቀት እየታገለ 'አንት ከደሊ ሰኞራም፤ እባክህ ልሂደበት።' አለው። በመጨረሻ ራዛምኪን እንደለቀቀው ትክ ብሎ ተመለከተውና ጦሽ ብሎ ሳቀ።

ራዛምኪን ከተተር ብሎና በዛብ ተመነጠ ከአጠገቡ ቆመ።

'በእርግጥ እኔ ቂል ነኝ፤ አንተም ግን ሌላው ቂል ነህ።' አለው ቅር በመሰኘት።

'እኔ ቂል አይደለሁም። ለእንዲህ አይነት አልባሌ ነገር ቢታ አልሰጠውም።'

ሳይነጋገሩ ዝላቸውን ቀጠሉ፤ ከራስኩልኒኮቭ ቤት አጠገብ በደረሱ ጊዜ ብቻ ተከህ የሰረው ራዛምኪን ገምታን አሸንፎ መኖገር ጀመረ።

'ጥሩ ሰው ነህ! ከሌሎች ደክመቶች በተጨማሪ ግን ርካሽ ነህ፤ የለየህ ርካሽ። ደካማ፤ ቀጠ፤ መኖኛ ሰው ነህ። በወራት የታጀልክ ነህ። ስለወፈርክ ሲጋ ስለተሸነፍክ አምቢ የምትለው ነገር የለህም - ጥንቢን ሁሉ ታጋጠለህ። እስከዚህ ደረጃ በመድረህ መልካም ራሱን ለመሳዋት የተዘጋጀ ሐኪም እንዴት ልትሆን እንደምትችል ግራ ገዝቶኛል። ከደሮ ላባ በተሰራ ፍራሽ ላይ ተኝተህ ሌሊት ሕመምተኛ ለማሽም ትጠለህ! ከላሳትና ከሰራት አመት በኋላ ግን ከእንቅልፍህ ተክተህ ለማሽም ደንታ አይኖርህም። የአሁኑ ጉዳይ ግን ሌላ ነው። ሌሊቱን የምታሳልፈው ከማገስ ዛርኒስ ቤት ነው (አውነቱን ነው የምልህ እርሷን ለማሳመን ጊዜ ወሰዱባቸዋል)። እኔ ከወጥቢት እሆናለሁ። እርሷን ቀረብ ብለህ ለማወቅ ከእንግዲህ የአድሉ በር ተክፍተልህል። ከተሳሳተ መደምደሚያ ላይ እንዳትደርስ። አንተ እንደምታሳጠው አይነት ምንም ነገር የለም።'

'እኔ ግን ስለምንም ነገር አላሰበኩም።'

'ወዳጅ ልቤ-ደምጂ የማይሰማ፤ ቁጥብን አይን አፋር፤ ራሷን የጠቀሰችና እያወራች እንደቅቢ የምትቀልጥ ምንኪን ነች። በፈጠረህ አምላክ አድኃኝ! ማሪታ እንቁ ነች። ይሄን ካደረግላልኝ እኔም ለአንተ ስል የማሳደርገው ነገር አይኖርም።'

ዘሊሞሽ ከት ብሉ ባቀ።

‘ሪብህ ከዚህ ደረጃ ካደረሱት በኋላ እኔ ለምንድኛው የምፈልጋት?’

‘እመኝኝ ነው የምልህ ምንም ችግር አታመጣብክም። ከአጠገብ ሆኑ እስኪወጡት ድረስ የፈለግኸውን ማለት ትችላለህ። ሐሲም እንደመሆኑ መጠን ደግሞ የሆነ ቦታ ለመመገጫ ስትል የመጸጸብ መብት አለህ። አይቆጠሩም ነው የምልህ! ፒያና ስላላት እኔም ትንሽ አጫውታለሁ «ያብሁት እንደ ይፋጃል!» የሚለውን የሩሲያኛ ዘፈን። የዘፈኑን አገማች ሰንኝ ትወደዋለች። እንደእውነቱ ከሆነ ሁሉም ነገር የተጀመረው በዚያ ዘፈን ነው። ፒያና ተጨዋችሁ መብቶች ስለሆኑት ደግሞ እንደማይቆጠሩ አረጋግጥልዎታለሁ።’

‘ቃል የገዛላት ነገር አለ ወይ? የፈረምላት ነገር አለ ወይ? የጋብቻ ተነፋ ሰጥተህታል ወይ?’

‘እንደዚህ ብሉ ነገር ጭራሽ የለም። እንደዚህ አይነት ቤት አይደለችም። አንድ ሰው ነገር የሞከረው፣ እርሱም ቢሆን አልተሳካለትም።’

‘ታዲያ ለምን አትተዋትም?’

‘እንዲያው ዝም ብዬ ልተዋት አልችልም።’

‘ለምን?’

‘ቢቃ አልችልም። ሁሉም ነገር ከምታሰቡ በላይ የተመነበበ ነው። ሳላሸጠው የገዛላት ጉዳይ ነው።’

‘ለምን ታዲያ ቃል ገዛላት?’

‘ቃል አልገዛላትም። እንዲያውም በሞንጉኔ የተነሳ እርሷ ቃል እንድትጠልኝ ነው ያደረገሁት። ከአጠገብ ተቀምጦ የሚያወራ ሰው እስኪገኝ ድረስ የአንተ ወይም የእኔ መሆኗ ለእርሷ ለውጥ አያመጣም። ወደጀ ልቢ-ለመገለፅ ቃላት ያጥሩኛል። ጥሩ የሂሳብ አዋቂ አይደለም ወይ? እስከዛሬ ድረስ የሂሳብ ትምህርት እንደምትወድ አውቃለሁ። ታዲያ ለምን ስለካልከለስ ልታሰረዳት አትሞክርም? ቀለዴን እኮ አይደለም። ለእርሷ ምንም ለውጥ እንደሌለው አረጋግጥልዋለሁ። እንተን እያየች አመት ሙሉ ታወራለች። እኔ ራሴ ሌላ የማወራው ነገር ስለሌለኝ ስለጥሩህ ፓርላማ ቅዱ አድርጌ ለሁለት ቀን አጫውቻታለሁ። ስለፍቅር ጉዳይ ጭራሽ ለእርሷ ማንሳት የለብኳም። በጣም ታሩራለች። ለደቂቃም ቢሆን ብቻዋን የማትተዋት መሆኑ እንዲሆንት ከአደረገህ ሪብ በቂ ነው። ቤት ውስጥ ተመቻችተህ የፈለግኸውን አድርግ። አንብብ፣ ዋና ተቀመጥ፣ ተኛ፣ ከአሰራሪው ሳማት፣ ግን እየተሰራቀቅህ!’

‘እኔ ለምንድኛው የምፈልጋት?’

‘እንድትገዛለሁ ለማድረግ የቻልኩ አይመስለኝም!’ እርስ በርስ መረዳዳት እንዳልብን አትገዛብህ ወይ? ስለአንተ ያሰብኩት ለብሁ ጊዜ ነው። ዞር ዞር ለምታደርኸው ነገር አሁን አደረግኸው ወይም በኋላ አደረግኸው ምን ለውጥ ያመጣል? ለችግር ደራሽ፣ መሸሸጊያ፣ የመሬት እምብርት፣ ጥፋቴ ምግቦች፣ ሙቀት የሚገባሉ ልብሶች፣ የሞቀ ጎጆ፣ አለምህን የማትቀጥብት ቤት ያለው ከዚህ ነው። ጊዜ ስለሌለ በዚህ እናቀም። አደምጠኝ ሌሊት ላይ ባዘውን ጊዜ ከእንትልፈ ስለምቃ እየደኩ አየዋለሁ። ይሄን ያህል የሚያስጨንቅ ነገር እንደሌለ ስለግውቅ ከፈለገህ ለአንድ ጊዜ ትጠገኘው እንደሆነ እንጂ

ነዚኡ እንደግያላዝዉ እጽታለሁ። ያስተዋልኩኝ ሃገር ካለ ግለትም እንደገና ጭንቀት ውስጥ ከገባ፤ ትኩሳት ካለቡት፤ ወደም የሆነ ሃገር ከጠመመው ወዲያውኑ ቀስቅሳኝ። ይሁንና፤ እንዲህ አይነት ችግር የሚኖር አይመጣለኝም።

ራዙምኪን ተረብሾና ኮስተር ብሎ በማግስቱ ከጥዋቱ ሁለት ሰአት ከእንቅልፉ ነቃ። አዳዲስ ያልጠበቃቸው ችግሮች ተደቀኑበት። በእንዲህ አይነት ሁኔታ ከእንቅልፌ እንቃለሁ ብሎ ገምቶ አያውቅም ነበር። በትናንትናው እለት ያጋጠመውን ሁሉ በግልፅ ያስታውሳል፤ ያልተለመደ ነገር እንደገጠመው ይገነዘባል፤ ከዚህ በፊት ተሰምቶት የማያውቅ ስሜት አድርጎታል። ህልሙ የማይጨበጥ መሆኑን በሚገባ ቢረዳም የሀፍረት ካባ አላብሰታል፤ በትላንትናው እለት በማያገባው ገብቶ ለሰበት ጊዜ ጭቃ ጅራፉን ካወረደበት ሰው ጋር የተያያዙ ችግሮች እንገብጧቸዋል።

በመስከሩ ሳይሆን የሁለቱን ግንኙነትና የገብትን ግዴታ፣ እንዲሁም የሰውየውን ሁኔታ በሚገባ ሳያውቅ በአንድ ልጃገረድ ደካማ ጎን መጠቀሙና በቅናት ተገፋፍቶ እርሞኛዋን መስደቡ 'ርካሽና አሳፋሪ' አድርጎ ቆጠረው። ከዚህም በተጨማሪ በጥድፊያ ተነሳስቶ ሰውየውን ለመተቸት ምን መብት ነበረው! በሌዚን ላይ የተሰየመ ዳኛ እንዲሆን ማን ጠየቀው? ዳንያን የመሰለች ውብ ለገንዘብ ብላ የማይመጥናትን ሰው ብታገባ ምን ያስገርማል! ሰውየው ራሱ ጠንካራ ጎን ስላለው መሆን አለበት። የተከራዩአቸው ክፍሎች ምን አይነት እንደሆኑ ለማወቅ እንዴት ይቻላል? እርሱ ራሱ ነው ወይ ቤት ያዘጋጀላቸው? ርካሽ ነገር መፈጸሙ ተሰማው! ሰከሮ የፈፀመው መሆኑ ያስተግብላለት ይሆን? እንዲያውም መቶ ጊዜ በባስ ሁኔታ የሚያሳፍር ምክንያት ነው። በብቅል ውስጥ እውነት አለ-እውነቱም ወጣ። ከረከሰ የቅናት ልብ የወጣ ግሳግሰ። እንዲህ አይነቱን ነገር ለመመኘት እንኳን ምን መብት ነበረው? አንድ ሰከራም፣ ወርባላና የለየለት ፎላይ ከእንዲች አይነት ውብ ልጃገረድ ጋር እንዴት ይገላገራል? ሁለት ተቃራኒ የሆኑ ሰዎችን ለማስተሳሰር ስለተደረገ ጭፍን የሆነ ግለንነት የተጠናወተው ጥረት ማን ስምቶ ያውቃል? ራዙምኪን እንዲህ እያሰበ ፊቱ ሀፍረት ተላበሰና የራስኩልኒካቭ ቤት አከራይ በዳንያ ትቀናለች ብሎ ከደረጃው ላይ የነገራቸውን አስታውሶ የወጥቢቱ ጠረጴዛ እስኪጣመም ድረስ ቡጢ አሳረፈበት።

ከጥቂት ጊዜ በኋላ ጭምትነት እየተሰማው እንዲህ ሲል አጉረመረመ። 'ያለው አልፎአልና አሳፋሪ ጠባቤን ማስተካከል የማይቻል ነው። ማስተካከል ስለማልችልም ማውጣት ማውረዱ ዋጋ የለውም። ወደዚያ ሰሄድ ድምጺን አጥፍቼ የሚሰራውን ሁሉ በዝምታ እከውናለሁ። ይቅርታም አልጠይቅም፤ ተስፋም የለኝ!'።

ለመለባበስ ሲነሳ ልብሱን ከውትሮው በተለየ ሁኔታ አስተዋለ። ሌላ ሙሉ ልብስ አልነበረውም። ቢኖረው እንኳን ምን ሊያደርግልኝ ብሎ ይለብሰዋል። ያም ሆኖ ማን ራሱን ወዳድ፣ ቆሻሻና ያልፀዳ ቦዜ ሆኖ መቆየት አልቻለም። ሰዎቹ የርሱን ርዳታ እስከፈለቁና እንዲሸኛቸው እስከጠየቁት ድረስ ስሜታቸውን የመንካት መብት የለውምና ልብሎቹን በጥንቃቄ ቦረሽ፤ ሁልጊዜም ቢሆን ለልብሱ ንፅህና ትኩረት ይሰጥ ነበር።

በዚያ ማለዳ ሰውነቱን ከጽብታስያ ባገኘው ሳሙና ታጠበ፤ ፀጉሩን፣ አንገቱን በተለይም እጁን። ሚስት ዛርኒሲን ሚቹ ባሏ ትቶት ያለፋቸው ጥሩ ዓይነት የጢም መላጫዎች ቢኖራትም ለምኖ ቢላጭ ምን ፈልጎ ነው ብለው እንደሚጠረጥሩ ስለገመተ ጢሙን ላለመላጨት ወሰነ።

ነገሩን ሁሉ የገፋ የሚያደርገው ጊዜውን በተራ መሸታ ቤት እንደሚያሳልፍ ሰው ባለገና ቆሻሻ መሆኑ ነው። በተወሰነ ደረጃ ጨዋ መሆኑን ቢያውቅም ጨዋ መሆን ምን ያራል? እያንዳንዱ ሰው ጨዋና ንፁህ መሆን አይችልም ወይ? ከዚህም በተጨማሪ ታማኝነት በነደለው ሁኔታ ሳይሆን ታማኝ ባለመሆኑ የራሱንቸውን ጥፋቶች በሚገባ ያስታውሳቸዋል። ዳንያን ከመሰለች ልጃገረድ ጋር ቢያዛምደውም አንዳንድ ጊዜ በአእምሮው የሚያመላልሰው አስተሳሰብ ነው። 'ሁሉም ገደል ይግባ! ጉዳዩ አይደለም። ሆኖ ብዬ ቆሻሻና ምግብ ላልሹ እሆናለሁ። ቅንጣት ታህል አልጨነቅም!' እያለ ለራሱ ሲያወራ ሌሊቱን በሚሰስ ዛርኳሲን ሳሎን ያሳለፈው ዘላቂ ሰላም ወደቤቱ ከመሄዱ በፊት ሕመምተኛውን ለማየት ቢፈልግም እንቅልፍ ላይ መሆኑን ራዙምኪን ነገረው። እንዳይቀሰቅሱት ትእዛዝ ሰጠ። ወደ አምስት ሰአት ላይ እንደሚመለስ ቃል ገባ።

'ከቤት እንደሚቆይ ተስፋ አደርጋለሁ። ትእዛዜን የማይቀበልን ሰው ማዳን እንዴት ይጠበቅብኛል? እርሱ ወደ እነርሱ ስለመሄዱ ወይም እነሱ ወደዚህ ስለመምጣታቸው የምታውቀው ነገር አለ?'

'ወደዚህ የሚመጡ ይመስለኛል። በቤተሰባቸው ጉዳይ ላይ ይወያያሉ ብዬ አጠብቃለሁ። እኔ ግን በመቀላቀላቸው አልገኝም። አንተ ግን ሐኪሙ እንደመሆንህ መጠን ከእኔ የተሻለ እድል አለህ። በማለት የጥያቄውን አላማ አውቆ መለሰ።

'እኔም ቢሆን የእነርሱን ነፃነት የምቀበል ቄስ አይደለሁም። ደረሰ ብዬ እሄዳለሁ። ሌሎች ብዙ ሰራዎች አሉኝ።'

ራዙምኪን 'ቢሆንም አንድ ነገር ይረብሽኛል።' ሲል ከአቋርጠው በኋላ 'ትናንት ማታ ወደቤት ስሸኘው ብዙ የቀጣጠርኩለት ይመስለኛል። ብዙ ስለጠጣሁ ምላሴን አልተቆጣጠርኩትም። ሊቀውስ ይችላል የሚል ስጋት እንዳደረገህ የነገርኩት መሰለኝ አለው።

'አውቃለሁ። ይሄንኑም ለሲቶቼ ነግረህቸዋል።'

'በቀልነትና በደደብነት መናገሬን አውቃለሁ! ይቀውሳል ብለህ ግን ትገምታለህ?'

'ይሄ ሁሉ ፍሬ ከርስኪ ነው! እንደዚያ ጭራሽ አላሰብኩም! ወደዚህ ስታመጣኝ ቀውሷል ያልከው አንተው ራሱ ነህ። ትናንት ደግሞ ስለዚያ ቀለም ቀቢ እያወራህ ነገሩን አባባስኘው። ምናልባት ይህ ጉዳይ አስቀውሶት ሊሆን ስለሚችል በሽተኛ አልጋ አጠብቅ ሆኖን ልንወያይበት ባልተገባ ነበር። ከፖሊስ ጣቢያ የሆነውን፣ ማለትም የሆነ መሰሪ ፖሊስ በዚህ ጉዳይ እንደጠረጠረው ባውቅ ኖሮ ትናንት እንደዚያ እንድታወራ አላደርግም ነበር። የቀወሱ ሰዎች ኩይሳን ተራራ እያሳከሉ የማይጨበጠውን ሁሉ ነገር ወደእውነታ ይለውጣሉ። እኔ እስከማስታውሰው ድረስ ትናንት ከምያቶሽ የተናገረው ግማሹን እውነት የሚያሳየኝ ነው። ጭንቀት ያለበት አንድ የአርባ አመት ሰው በየአለቱ ዝታ ላይ ይሰድበኛል በሚል ሰብብ የስምንት አመት ልጅ መግደሉን አውቃለሁ! ብጥትጣቂ የለበሰ ምስኪን፣ ባለጌ የፖሊስ መኮንን፣ ዣ በመጀመር ላይ ያለ ሕመም፣ እንዲህ አይነት ደግሞ ጥርጣሬ! ጥርጣሬው ማን ላይ ነው? የሕመሙ መነሻ በከፍተኛ ጭንቀት የተነሳ አእምሮው በመረበሹ ነው። አሁን ምንም ማድረግ አይቻልም። በነገራችን ላይ ከምያቶሽ ጥሩ ሰው ነው። ትናንት ምሽት ያን ሁሉ መናገር ግን አስፈላጊ አይመስለኝም። በጣም ተንጣጣ!'

'ይሁንና፣ ለማን ነው የተናገረው? ለአንተና ለእኔ አይደለም እንዴ?'

'ለፖርፊሪም ጭምር።'

‘አፖርፈሪ ቢነግረው ታዲያ ምን አለበት?’

‘በነገራችን ላይ እናትና ልጅን መቆጣጠር ትችላህ ወይ? ዛሬ ሲያነጋግሩት መጠንቀቅ አለባቸው።’

‘ችግር የሚያደርሱ አይመስለኝም።’ ሲል ራዙምኪን ሳይወድ በግድ መለሰ።

‘ለምንድነው ለዚህ የሚባለውን ሰው ጠምዶ የያዘው? ሰውየው ገንዘብ ያለው ይመስላል፤ እርሷም የምትጠላው አይመስልም። ቢሳብስቲን የላቸውም፤ ላላቸው እንዴት?’

‘ለምንድነው የምታወጣጣኝ? ይኑራቸው አይኑራቸው እኔ እንዴት አውቃለሁ? ራሱን ጠይቃቸውና ሲነግሩህ ይችሉ ይሆናል።’ እያለ ራዙምኪን ተነሳ።

‘አንዳንድ ጊዜ የለየለት ቁል ትሆናለህ! አሁንም ሰኩህ አልበረደም መሰለኝ። በል ደህና ሁን። ሚስት ዛሬኒሲንን ሰላደረገችልኝ መስተጋግዶ አመስግኗልኝ። ከፍላጊን ቆልፋ ነበር፤ ለማለዳ ሰላምታዬ መልስ አልሰጠችም። እንዲያም ሆኖ ግን ከጥቀቱ በአንድ ሰአት ተነስታ ምድጃውን ከወጥቢት ወደክፍሏ ወስዳለች። ለሰናበታት አልቻልኩም።’

ራዙምኪን ልክ ከጥቀቱ በሶስት ሰአት በጉጉት ደጠብቀት የነበሩትን ሁለት ሴቶች አገኘ። እነርሱ በአንድ ሰአት ወይም ከዚያ ቀደም ብለው ነትተው ነበር። እንደ ድቅድቅ ጨለማ ጠቁሮ የማይሆን አይነት ሰላምታ ሰጣቸው፤ ይህን በማድረጉም ወዲያውኑ ተሰላ። እርሱ ግን ጥሩ አቀባል አልጠበቀም ነበር። የራሱክልኒኮቭ እናት ፈጥሶ ከአጠገቡ ደርሳ እጆቿን ያዘች፤ ልትሰማቸውም ምንም ያህል አልቀራት። ሲፈራ ሲቸር ጸንዖን ተመለከታት። ያ የተከፋ ፊት እንዲህ የትካሄድ የቅሬታ ሳይሆን የምስጋናና የወዳጅነት፤ እርሱ ያልጠበቀው የጠፈራ ስሜት ስለተላበሰ ግራ ተጋባ፤ እንዳገኘት ቢወቅሱት ኖሮ በቀለለው ነበር። እንደ አጋጥሚ ሆኖ የመነጋገሪያ ርእስ በመኖሩ በእድሉ ለመጠቀም ተሳይፈ።

የራሱክልኒኮቭ እናት በመጀመሪያ ከራዙምኪን ጋር ለመነጋገር ጓግታ ስለነበር ከእንቅልፋ ባይነቃም ሁሉም ነገር ደህና መሆኑ እንደተነገራት ቸር ወሬ በመስማቷ ደስታዋን ገለፀች። ቁርስ ሳይሰሉ ስለጠበቀት አብሯቸው ሻይ እንዲጠጣ ጠየቀች። የራሱክልኒኮቭ እናት መጥሪያውን እንደደወለች የተቀደደ ኮት የለበሰ ብሽቅጥ ያለ አስተናጋጅ መጣ። ሻይ እንዲያመጣላቸውም ጠየቀች፤ ሻይው እንደመጣ ሁሉም ነገር የከረፋና አስተናጋጅም ጋጠመጥ በመሆኑ ሁለቱ ሴቶች በሁሉ ራሳቸው ተዋጡ። ራዙምኪን ስለፔንሲዮኑ ለመናገር ዳዳውና የራዙንን ጉዳይ ሲያስታውስ ግራ ተጋብቶ ከመናገር ተቆጠበ። የራሱክልኒኮቭ እናት ማለቂያ በሌላቸው ጥያቄዎች ስላጣደፈችውም ተደሰተ።

ጥያቄዎቻቸውን ባለማቋረጥ እየመለሰ ለአርባ አምስት ደቂቃ ያህል ተናገረ። ባለፈው አመት የራሱክልኒኮቭ ካባለፈው ሕይወት ጋር አያይዞ ሕመሙን በመግለፅ አበይት የሆኑ ማስረጃዎችን ገለጻቸው። በፖሊስ ጣቢያ የነበረውን ሁኔታ ጨምሮ ሊነሱ የማይገባቸውን ብዙ ነገሮች ዘለላቸው። ያላቸውን ሁሉ በጥሞና አዳመጡት፤ ይህንና ሁሉንም ነገር አጫውቷቸው የተረጋጉ እንደሆኑ አድርጎ በመቁጠሩ መሳሳቱን ተገነዘበ፤ በእነርሱ ዘንድ ጥናት ወሬውን እንደተጀመረ አድርገው ነበርና የቆጠሩት።

‘እባክህ ምን ይመስልህልህ ሚስተር-ይቅርታ እስኪሆን ድረስ ስምህን አላውቀውም።’ አለች የራሱክልኒኮቭ እናት በመጣደፍ።

‘ራዙምኪን እባላለሁ።’

‘አየህ ሚስተር ራዙምኪን ነገሮችን እንዴት እንደሚያይ ለማወቅ በጣም እፈልጋለሁ። እንዴት እንደምገልፀው እንጂ-የሚወዳቸውና የሚጠላቸው ነገሮች ምንድናቸው? ሁልጊዜ ይበላጫል ወይ? አላማው ወይም የሚታየው ራሱም ምን እንደሆነ ካወቅህ ብትነግረኝ። በአሁኑ ሰአት የሚፈልገው ምንድነው? በአጭሩ ለመግለፅ ያህል እኔ የምፈልገው...’

‘እማሹ-ሚስተር ራዙምኪን በአንድ ጊዜ ይሄን ሁሉ ይነግረኛል ብለሽ እንዴት ትገምቻለሽ? በማለት ዳንያ ቅሬታዋን ገለፀች።

‘አየህ ሚስተር ራዙምኪን-እንደዚህ ይሆናል ብዬ አልጠበቅሁም ነበር።’

‘ይህ የሚጠበቅ ነው። እኔ እናት የለኝም። በየአመቱ ወደፒተርስበርግ የሚመጣው አጎቴ ብልህ እንኳን ቢሆንም አይቶ ወዲያውኑ አያውቀኝም። ከጆሪ ጋር ከተለያዮችሁ ከሰላት አመት ወዲህ ብዙ ነገር ተለውጧል። ምን ልበላችሁ? ሮዲን ለአንድ አመት ተኩል አውቀዋለሁ። ቀጡ የሚተክክ ቢሆንም ኩሩና ሊሳውን ሰው የሚንቅ ነው። ከቅርብ ጊዜ ወዲህ (ምናልባትም ቀደም ብሎ ሊሆን ይችላል።) መጠራጠርና በሰሜት መዋጥ ጀምሯል። ሰሜቱን ማሳወቅ አይወድም፤ እውነተኛ ሰሜቱን በቃላት መግለፅ ጭራሽ አይዋጥለትም። ግን፤ ሰሜት ውስጥ የማይገባቸውና ለሰው ደንታ የማይሰጥባቸው ጊዜያት አሉ፤ በተራ በተራ በመፈራረት የበላይነት የሚይዙ ሁለት ተቃራኒ ገፅ ባህርያት በውስጡ የያዘ ነው የሚመስለው። እንዳንድ ጊዜ ጭራሽ ከሰው ጋር አይገናኝም። ሁልጊዜ ጥድፊያ ነው፤ ሁሉም ሰው ከሰራው የሚያደናቅፈው ይመስለዋል፤ በተጨማሪም ግን ይጋደማል እንጂ የሚሰራው ነገር የለውም። በምፀት የሚናገር አይደለም፤ ምክንያቱ ብልህነት ስለሚጎድለው አይደለም። በጥቃቅን ነገሮች ላይ ጊዜ ማጥፋት ስለማይፈልግ ነው። የሚሉትን የሚያጸምጥ አይመስልም፤ በተወሰነ ወቅት ላይ ሰዎችን የሚያስደስቷቸው ነገሮች ለእርሱ ሰሜት አይሰጡትም። ራሱን ከፍ አድርጎ ይመለከታል፤ ይሄን የምለውም ያለምክንያት አይደለም። ሌላ ምን ማለት ይቻላል? የእናንተ መምጣት በጎ ተፅእኖ ሊያሳድርበት የሚችል ይመስለኛል። በማለት ራዙምኪን ተናገረ።

ራዙምኪን ስለጆሪ የሰጠው ገለፃ ልቧን ከፋኛ እየሰበረው ‘እስቲ አምላክ ይጨመርበት!’ ስትል እናትየው መለሰች።

በመጨረሻ ራዙምኪን ዳንያን በደንብ ተመለከታት። በውይይታቸው ላይ ይመለከታት የነበረው እየሰረቀ ነው። ለተወሰነ ጊዜ በጥሞና ከሰማቸው በኋላ ከመቀመጫዋ ተነስታ እጆቿ እንደተጣጠፉና ከንፈርቿ እንደተገጠሙ አንዳንዴ ብቻ ጥያቄ እየጠየቀች እንደተለመደው በሃሳብ ተመስጦ በክፍሉ ውስጥ ከአንዱ አጥናፍ ወደሌላው ትንገራደድ ነበር። እርሷም ቢሆን ሰዎች የሚሉትን ያለማጸመጥ ለማድ ነበረባት። ጠቆር ያለ ስስ ቀሚስ ለብላ ስስ የአንገት ልብስ ደግሞ ደርባ ነበር። ሁለቱ ሴቶች በጣም ድህ መሆናቸውን ራዙምኪን ከአንዳንድ ሁኔታዎች ወዲያው ተገነዘበ። ያምሆኖ ዳንያ እንደንግስት ብትላብስ ኖሮ እንኳን ጭራሽ ደንታ አይሰጠውም ነበር። ይሁንና፤ በአሁኑ ሰአት አልባሌ በመልበሷና ያጡ የጎጠ መሆናቸውን በማወቅ የተነሳ ልቡ በፍርሀት ተሰበረ፤ ለሚናገረው እያንዳንዱ ቃልና ለሚያደርገው እንቅስቃሴ ሁሉ መጨነቅ መጠበብ ጀመረ፤ በራሱ ላይ ብዙ አመኔታ የሌለው ሰው ደግሞ በሁኔታው ማፈሩ አያጠራጥርም።

‘ሰለወንድሜ ጠባይ የሚተኮርባቸው ብዙ ነገሮች ብለህል፤ በጣም ፍትሐዊ ገለጻ ነው። ጥሩም ነው። የምታከብረው መሆኑም ተስምቶኛል።’ በማለት ፈገግ ካለች በኋላ ‘የምትገነዘብበው ሲት የሚያስፈልገው ስለመሆኑ የተናገርኩት ትክክል ይመስለኛል።’ አለች።

‘ትክክል ልትሆንኒ ትችላለሽ፤ እኔ ግን ፈፅሞ እንደዚያ አላልኩም።’

‘ምን አልክ?’

‘አየሽ-ለምንም ደንታ የለውም፤ ምናልባት ወደፊትም አይኖረውም።’ ሲል ራዙምኪን በመጠኑም ቢሆን ትህትና በጎደለው ሁኔታ መለሰ።

‘ማንንም ቢሆን የመስማትና የማክበር ችሎታ የለውም ማለትህ ነው?’

‘አየሽ ዳንያ-ብሁለም ነገር ከወንድምሽ ጋር በጣም ትመሳሰላለሽ። በማለት ራዙምኪን በስጩት ብሉ ኩተናጊ በኋላ ከደቂቃ በፊት ሰለወንድሜ የነገራትን አስታውሶ ሀፍረት ተሰማው። ግራ በሙጋባቴም ዳንያ ላቀች።

የራሳቱልኒኮቭ እናት ጣልቃ ዝባችና እንዲህ ስትል በመቀየም ተናገረች፡- ‘ሮዲን በሚመለከት ሁለታችሁም ተሳስታችኋል ለማለት እደፍራለሁ። አሁን ስለተፈጠረው አይደለም የማወራው። ሚስተር ሉዚን በደብዳቤው ላይ የገለፀውና እንተና እኔም የምናስበው ትክክል ሳይሆን ይችላል፤ ጠባቂን በድንገት መለወጡ ሳይሆን ምክንያተ ቢስ መሆኑ ነው የሚገርመው። ገና የአስራ አምስት አመት ልጅ እያለ ያሳይ የሰጠው ጠባይ ተለዋዋጭ ነበር። ማንም ለማድረግ ጭራሽ ያላሰበውን ነገር ሳይታሰብ በድንገት ያደርግ እንደነበረ ይታወስኛል። በቅርቡ እንኳን ያጋጠመውን እስቲ እናስተውል። ከእንድ አመት ተኩል በፊት የሚሰስ ዛርኒሲንን ማለትም ቢት ያከራየችውን ባልቴት ልጅ ለማግኘት አስቦ እንደነበረ ታውቃላችሁ። ስሟ እንኳን ማን ነበር? ወሬው በጣም ነበር ያስደነገጠኝ!’

‘ስለዚያ ጉዳይ የምታውቀው ነገር አለ ወይ?’ ስትል ዳንያ ጠየቀች።

‘እንባዬ፤ ውትወታዬ፤ ሕመሜ ወይም ምናልባት ከሀዘን የተነሳ መሞቴ፤ ወይም ደግሞ ድህነታችን ያን ከማድረግ ያስቀሩታል ብለህ ታስባለህ? ችግሮቼን ሁሉ በርጋታ በተወጣቸው ነበር። በርግጥ ግን ለእኛ ትንሽ ያስብልናል፤ እያስብልንም እንዴ?’ እያለች የራሳቱልኒኮቭ እናት በሶሜት ተናገረች።

‘ይህን ጉዳይ በሚመለከት እርሱ ለእኔ ያለኝ ነገር የለም። ግን፤ ብዙ መናገር ከማታበዘው ከሚሰስ ዛርኒሲን አንደበት የሰማሁት ነገር አለ። የሰማሁት ነገርም እንግዳ ሆኖብኝ አስገርሞኛል።...’ በማለት ራዙምኪን በጥንቃቄ መለሰ።

‘ምንድነው የሰማኸው?’ ሲሉ ሁለቱም ሲቶች በእንድ ድምፅ ጠየቁ።

‘ነገሩ እንኳን ያንንም ያህል የተጋነነ ባይሆንም ራሷ ሚስት ዛርኒሲን የታሰበውና በልጅቷ መሞት የተነሳ ያልተፈፀመው ጋብቻ አሳስቦታትም ነበር። ልጅቷ ራሷ መልክ አልነበራትም፤ እንደነገሩ ነበረች። የአካል ጉዳተኛና በሽተኛ ነበረች። የተወሰኑ ጥሩ ባህሪዎች ግን የነበሯት ይመስላል። መምሰልም ብቻ ሳይሆን የግድ መኖር አለበት፤ አለበለዚያ ሊረዱት የማይቻል ትርጉም የለሽ ነገር ነው የሚሆነው። በጋብቻ ጊዜ መብረት ለመብረው የምትሰጠው ጥሉሽ አልነበራትም፤ እርሱም ቢሆን በጥሉሽ ላይ ተስፋ የሚጥል አይደለም። በእንዲህ አይነት ነገር ላይ ብዙ ማለት በርግጥ ይከብዳል።’

‘ጥሩ ልጃገረድ እንደነበረች ርግጠኛ ነኝ።’ ስትል ዳንያ በአጭሩ ሀሳቧን ገለፀች።

‘እግዚአብሔር ብቻ ይቅር ይበላኛ። እርሷ እርሱን ትጎዳው፤ ወይም እርሱ እርሷን ይጎዳት ባለውቅም መሞቷን እንደሰማሁ ተደስቼ ነበር።’ አለች የራስክልኒካሽ እናት።

ከዚያን በኋላ በየመሀሉ እያቋረጠችና በወሬው ቅር የተሰኘችውን ልጇን ያለማቋረጥ እየተመለከተች በትናንትናው አለት በሚደና በሚሰተር ሐዚን መካከል ስለነበረው ሁኔታ በጥንቃቄ መጠየቅ ጀመረች። ሁኔታው ከምንም ነገር ይበልጥ ስለነከናት ለማወቅ እንደጓጓች ግልፅ ነበር። ራዙምኪን ሁሉንም ነገር በዝርዝር ተናገረ። የራሱንም መደምደሚያ ጭምር። ራስክልኒካሽ ሚስተር ሐዚን ሆነ ብሎ በመሳደቡ በግልፅ እንደወቀሰው፤ ይሄን ማድረጉም ከሕመሙ ጋር በተያያዘ እይደለም ብሎ እንደሚገምት ገለፀ።

‘ከመታመሙ በፊት ያሰበበት ይመስለኛል።’ አለ።

‘እኔም እንደዚያው እገምታለሁ።’ አለች የራስክልኒካሽ እናት በመከፋት።

ይሁንና፤ በአሁኑ ወይይታቸው ላይ ራዙምኪን የሚናገረው በጥንቃቄ መሆኑና በተወሰነ ደረጃ ለሚሰተር ሐዚን ከበሬታ ማሳየቱ በጣም አስገራማት። ዳንያም ብትሆን በሁኔታው መገረሟን አልደበቀችም።

‘እናም፤ ስለሚሰተር ሐዚን ያለህ ግምት ይህ ነው?’ በማለት የራስክልኒካሽ እናት ከመጠየቅ አልበክችም።

‘ስለልጅዎት የወደፊት ባል ሌላ ሀሳብ የለኝም። ይሄን የምለው ከጨዋነት በመነሳት ሳይሆን ዳንያ ራሷ ፈቅዳ የተቀበለችው ሰው በመሆኑ ነው። ስለሰውዬው በትናንት ምሽት አናንቁ ተናግሮ ከሆነ ያን ያልኩት ራሷን እስክስት ድረስ ስለጠላቷ ነው። ዛሬ እንደያውም በጣም አፍሬብታለሁ!’ ቢል ራዙምኪን ጥርት አድርጎ በሰሜት ተናገረ። ፊቱም ሁፍረት ተላብሶ ፀጥ አለ። የዳንያም ፊት ፍም መሰለ፤ የሰፊውን ዝምታ ግን መለወጥ አልቻለችም። ስለሐዚን መናገር ከጀመሩበት ደቂቃ አንስቶ ቃል አልተነፈሰችም።

የራስክልኒካሽ እናት ያለልጇ ድጋፍ ውይይቱን እንዴት መቀጠል እንዳለባት ግራ ተጋባች። በመጨረሻ ላይ እያመነታችና ልጇን ያለማቋረጥ እየተመለከተች እንድ ነገር በጣም እንደሚያሳስባት ገለፀች።

‘እየህ ሚስተር ራዙምኪን’ በትል ከጀመረች በኋላ ወደ ልጇ ዞር በማለት ‘ዳንያ በጣም ግልፅ ሆኜ ባኑጋገረው ግዴላሽም እይደል?’ አለቻት።

‘እማቱ ጭራሽ ግዴላኝም።’ በትል ዳንያ መለሰች።

የራስክልኒካሽ እናት ስለችግሯ እንድትነግረው ፍቃድ በማግኘቷ በአእምሮዋ የተሸከመችው ትልቅ ቋጥኝ እንደተቃለለላት በመቀጠር እንዲህ በማለት ተናገረች፡- ‘ሁኔታው ይህን ይመስላል። ዛሬ ማለዳ ከፒተርስበርግ መድረሳችንን በመግለፅ ለላክንለት ማስታወሻ የሚሆን መልስ ከሚሰተር ሐዚን አጥኘን። ትናንት ከባድ ጣቢያ እኛን መቀበል ሲገባው ወደዚህ የሚወስድን ሌላ ሰው ባከልን። ዛሬ ማለዳ ወደዚህ እንደሚመጣም መልእክት አስተላለፈልን። በመምጣት ፋንታ ግን ይህን ማስታወሻ ባከልን። አንተ ራሳህ ብታነበው ይሻላል። ከአዚህ ላይ በጣም ያሳስቦኝ አንድ ነጥብ አለ። ያ ነጥብ ምን እንደሆነ አንተ ራሳህ ታዋቀላህ - ያለህም ሀሳብ በግልፅ ትነግረኛለህ! የሮዲን ጠባይ ከማንም ይበልጥ የምታውቀው አንተ ነህ፤ ከማንም ይበልጥ ደግሞ ምክር ልትለግስን እንደምትችል እርግጠኛ ነኝ። ዳንያ ወዲያውኑ ወሰና የራሷን አቋም ብትወስድም ስለሁኔታው ልነግርህ ተገደድኩ። መጥተህ ሀሳብህን እንድትሰጠን እየተጠባበቅሁ ነበር።’

ራዘምኪን በትናንትናው ምሽት የተፃፈውን ማበታወሻ ከፍቶ እንደሚከተለው አነበበው፡-

ውድ ማዳም፡-

በጣም አንገብጋቢ በሆኑ የቢዝነስ ቀጠሮዎች የተነሳ ከብር ጣቢያ መጥቼ ልቀበልዎት አለመቻሌንና የሚረዳ ቀልጣፋ ሰው የላኩልዎት መሆኑን እገልጻለሁ፡፡ በከፍተኛው ፍርድ ቤት ባጋጠመኝ አጣዳፊ የቢዝነስ ስራና እርሰምና ዳንያ ከሮዲ ጋር የሚደረገውን ውይይት ላለማደናቀፍ ስል በነገው ጥዋት ቀጠሮ ላይ አለመገኘቴን ስገልጻል እያዘንኩ ነው፡፡ ይሁንና፤ ከሽን ምሽት ላይዘገይ ልክ ከምሽቱ ሁለት ሰአት ላይ ወደአረፋብት ከፍል መጥቼ እንደምጠይቅዎት ተስፋ አደርጋለሁ፡፡ ቀደም ሲል የተጠቀሰው ወንድ ልጅዎ ሮድዮን ሮማኖቪች ራስኩልኒኮቭ ትናንት አሞት በዝቢ ጊዜ ሳንጋገረው ብልጽ በተሞላበት ሁኔታ ስለሰደበኝ እኔ በምጠይቅዎ ጊዜ እንዳይገኝ አሳስባለሁ፡፡ የተወሰነ ነጥብን በሚመለከት አፋጣኝና ዝርዝር ማብራሪያ እንዲሰጡኝ እጠይቃለሁ፡፡ ያሳሰብኩት ሳይሆን ቀርቶ እርሱን የማገኝ ከሆነ ወዲያውኑ ተመልሼ እሄዳለሁ፤ የሚወቀሱትም እርስዎ ብቻ ነዎት፡፡ ይሄን የምፅፈው ልጅዎን ትናንት በጠየቅሁት ጊዜ በጣም ታሞ የዝቢ ቢሆንም ከሁለት ሰአት በኋላ ሳይታሰብ ሙሉ በሙሉ ተሽሎት ከቤቱ በመውጣቱ ወደእርሰዎም ጋ ይሄዳል ብዬ ስለገመትኩ ነው፡፡ በተሽከርካሪ ተግዬቶ በሞተ የለዩለት ሰከራም ቤት ውስጥ ልጅዎን በእይኔ በብረቱ ከማየቴም እኔን በጣም እስኪያስገርመኝ ድረስ እርሰዎ በቀላሉ የማያገኙትን ሃያ አምስት ሩብል ለቀብር የሚውል በሚል ሰበብ ለአንዲት ወጣት ጋጠወጥ ሲሰጥ መመልከቴ ቀደም ሲል የተጠቀሰውን እውነት የሚያረጋግጥ ነው፡፡

በመጨረሻም፤ ለቤት ልጅዎ ያለኝን ልዩ ክብራታ ለመግለፅና ታማኝነቴን ለማረጋገጥ ይፈቀድልኝ፡፡

ታዛዥዎ
ፒ ሉዚን

“ሚስተር ራዘምኪን አሁን ምን ማድረግ ነው ያለብኝ? ሮዲ እንዳይመጣ እንዴት ልጠይቀው እችላለሁ? በትናንትናው አለት ዳንያ ከሚስተር ሉዚን ጋር አንዳችም አይነት ግንኙነት እንዳይኖራት እስከሮ ጠይቋል፡፡ አሁን ደግሞ አብጅኹ እንዳይገኝ የሚል ትእዛዝ ደረሰኝ! ወሬውን እንደሰማ ሆን ብሎ እንደሚመጣ ርግጠኛ ነኝ፤ ከዚያ በኋላ ምን ይውጠናል? እያለች የራስኩልኒኮቭ እናት እንባ እየተናነቃት በመከፋት ተናገረች፡፡

‘ዳንያ የምትልዎትን ያድርጉ’፡፡ በማለት ራዘምኪን ረጋ ብሎ መለሰ፡፡

‘ወይ ጉድ - እርሰዎማ የምትለውን ብላለች፤ ምክንያቷም አትነግረኝ፡፡ ሮዲ በሁለት ሰአት ወደዚህ እንዲመጣ ቢነገረውና ቢገኝ ይመረጣል፤ እንዲያውም በጣም ያስፈልጋል ትላለች፡፡ እኔ ደብዳቤውን ላላየው እንኳን አልፈልግም፡፡ በጣም ብስጩ ስለሆነ እርሱ የማይኖርበትን ዘዴ ለመፍጠር እንድትረዳኝ የጠየቅሁ መሆኔን ተስፋ አደርጋለሁ፡፡ ከዚህም በተጨማሪ ስለሞተው ሰከራም፤ ለቤት ልጄና እንዴት ገንዘብን ሁሉ እንደሰጣት የማውቀው ነገር የለም፡፡’

‘እማዬ - በቀላሉ የማታገኘው ገንዘብ’ ስትል ዳንያ ጨመረችበት፡፡

‘ትናንት አእምሮው ትክክል አይመስለኝም። ምንም እንኳን ጥሩ ቢሆንም ከምንብ ቤት ያደረገውን ብትሰሙ የሚገርም ነው! በተሽጠርካሪ ተገዳዮች ስለሞተ ሰውና ስለሴት ልጁ ወደቤት ስንሄድ አጫውቶኛል። ግን ምን እንዳለ እኔ ራሴ ትናንት ሌላ ስለነበርኩ ዘንግቼዋለሁ።’ ሲል ራዙምኪን በማሰባሰል ተናገረ።

‘እማዬ - ጥሩ የሚሆነው እኛ ራሳችን ወደእርሱ ብንሄድ ይመስለኛል። እዚያ ከደረስን ምን ማድረግ እንደሚሻል እንደምናውቅ እርግጠኛ ነን። እኔ መሄድ አለብን፤ ስለቱም ደርሶአል።’ አለች - በአንገሯ ላይ የተጋጠለጠለውንና ከሌሎች ልብኦቿ ጋር አብሮ የማይሄደውን ባለወርቅ ቅብ ሰአት እየተመለከተች።

‘ከአሮጃዋ ያገኘችው ሰጦታ ነው።’ በማለት ራዙምኪን ገመተ።

‘አሁን መሄድ አለብን! ከአረፈድን ትናንት በተፈጠረው ሁኔታ የተበላጩንበት ይመስለዋል። እንሂድ!’ ስትል የራስባልጊኮቭ እናት ከመቅሰብ ተናገረች።

ይሄን ያለችው በጥድፊያ ባርጌጣዋንና ካዋን እየደረገች ነበር። ዳንያም እንዲሁ። የዳንያ የእጅ ጓንቲዎች መናኛ መሆናቸውን ብቻ ሳይሆን መበላላታቸውን ራዙምኪን አስተዋለ። እንዲያም ሆኖ ግን የልብሶቻቸው አልባሌነት፤ መናኛ ልብሶችን እንዴት መልበስ እንደሚገባ በሚያውቁ ሴቶች ዘንድ እንደሚያጋጥመው ሁሉ ለእናትና ለልጅ ልዩ ክብር አገናጽፎአቸዋል። ራዙምኪን ዳንያን በአድናቆት ተመለከታት፤ ሊሾች በመሳላቱም ኩራት ተሰማው። ‘በየመንገዱ የምትታዋው ንግስት በአፋሲሊያዊ የመንግስት ግብዣ ላይ ከምትገኘው ንግስት በውበት ትበልጣለች።’ ብሎ አሰበ።

‘ከራሴ ልጅ ከውዱ ሮዲ ጋር ስኾኝ እንደዚህ ፍርሀት ይውጠኛል ብዬ አሳቢም አላውቅ፤ በጣም ነው የደነገጥኩት ሚስተር ራዙምኪን!’

‘እማዬ - አትናራ። እንደ እኔ ሁሉ በእግዚአብሔር ማመን ነው’ አለች ዳንያ እናቷን እየሳመች።

‘ማመንማ እምናለሁ፤ ሌሊቱን ሙሉ ግን እንቅልፍ በአይኔ ሳይዞር ነው ያደርኩት።’

‘መንገድ ጀመሩ። ዛሬ ጥዋት ገና እንቅልፍ እንደወሰደኝ ሚስት ስቪድራሎቭን በሕልሜ እየጸኝተኝ፤ ሙሉ በሙሉ ነጭ እንደለበሰች ወደእኔ መጣችና እጅን ያዘች፤ ራሷን ነቀነቀችና የምትወቅሰኝ ይመስል ትክ ብላ ተመለከተችኝ። መጥፎ ምልክት እንዳልሆነ ተስፋ አደርጋለሁ፤ ሚስተር ራዙምኪን - ምስኪኗ ሚስት ስቪድራሎቭ እንደሞተች ታውቃለህ?’

‘አላውቅም። ለመሆኑ እርሷ ማንች?’

‘ይገርማል - በድንገት ነው የሞተችው።’

‘እማዬ - ሚስተር ራዙምኪን እኮ ቤትዋ እንኳን ማን እንደሆነች አያውቅም።’

‘አታውቃትም እንዴ? ይቅርታ አድርግልኝ - እኔማ የምታውቃት መስላኝ ነበር። አሁንም የምናገረውንና የምሰራውን አላውቅም። እንደትጠብቀን ከአምላክ እንደተላከህ አድርጌ ስለምቆጥርህ ሁሉንም ነገር የምታውቅ ይመስለኛል። እንደዘመዳችን ስለማይህ ይሄን በማለቴ ቅር አይባለሁ። ቀኝ እጅህን ምን ሆነ ነው? ጉዳት አድርሰህበት ነው?’

‘አዎ - ጉዳት አድርሸበት ነው።’ ሲል ራዙምኪን በፈጣንታ መለሰ።

‘እንዳንድ ጊዜ በጣም ግልፅ ሆኜ ስለምናገር ዳንያ ትወቅሰኛለች። ይገርማል - ለመሆኑ ልጄ በእንዴት አይነት ጠብብ ክፍል ነው የሚኖረው! ይህን ጊዜ ይነቃ ይሆን?’

ይህቺ ቤት ያከራዩቸው ቤት ቤት ነው ብላ ትቆጥረው ይሆን? ስሜቱን ማሳየት አይወድም ብለህ ነግረኸን አይደል? የረባ ያልረባውን ስናገር ይቀየረው ይሆን? ሚስተር ራዙምኪንምን ማድረግ እንደሚኖርብኝ ልትነግረኝ ትችላለህ? እንዴት አይነት ጠባይ ነው ማሳየት ያለብኝ? አዩህ - እኔ ሳልሆን በድኔ ነው የሚሄደው!’

‘የተደበተ መሆኑን ከአወቁ ጥያቄ አይጠይቁት። እርሱ ስለማይወድ ጠናህ እንዴት ነው እያሉ አይወትውቱ።’

‘ሚስተር ራዙምኪን - እናት መሆን የቃን ያህል ፈተና መሰለህ! በሉ አሁን ከቤቱ ደረጃ ደረሰን።... ከደረጃም አስፈሪ ደረጃ!’

‘እማዬ ገርግ ብለሻል። እባክሽ - ስሜትሽን በብስብ አድርጊው። ሲያየኝ ደስ ይለዋል ብለሽ አሰቢ እንጂ ራሳሽን አታስጨንቁ።’ በማለት ዳንያ የእናቷን ክንድ ይዛ እይኖቿ እያበሩ ተናገረች።

‘እናንተ እዚህ ጠብቁ። መጀመሪያ ከእንቅልፉ መንቃቱን እኔ ባረጋግጥ ይሻላል።’

ሁለቱ ሴቶች ራዙምኪንን ተከትለው ቀስ እያሉ ደረጃውን ወጡ። ከአራተኛ ፎቅ እንደደረሱ የቤቱ ባለቤት በር ገርበብ ማለቱን አስተዋሉ! የሚቀላውጡ ጥቋቁር አይኖች ከጨለማ ወጥተው አነጣጠሩባቸው። እይን ለእይን እንደተገኙትም የራሳቸውን ስሜት እናት ቀልብ እስከሚገጥ ድረስ በሩ በፍጥነት ተዘጋ።

ወደራሰብልኒኮቭ ክፍል እንደገቡ 'በጣም ደህና ነው! እያለ ዞሲሞቭ ጎሳ አድርጎ ደስታ በተመለሰት ስሜት ገለፀላቸው።

ዞሲሞቭ ከአስር ደቂቃ በፊት ደርሶ ከተለመደ ስፍራው ከሄዱ ላይ ተቀምጧል። ራስብልኒኮቭ ተጣጥቦ በጥንቃቄ አበጣጥሮና ለባብሶ ከፊት ለፊቱ ተቀምጧል። ከፍሎ በአንድ ጊዜ በሰው ተጨናነቀ፤ እንግዶቹ ከገቡ በኋላ ናስታስያ ለማዳመጥ ብላ ከበሩ ስር ቆመች።

ራስብልኒኮቭ ከመገርጣቱ፤ ከመጥቆሩና ሀሳቡ ሌላ ቦታ ከመሄዱ በስተቀር በደህና ሁኔታ ላይ ነበር። ከፍተኛ የአካል ጉዳት ወይም ስቃይ ደርሶበት የነበረ ሰው ይመስላል። ትንድቦቹ ተጨማምደዋል፤ ከንፈሮቹ ሟሽዋል፤ አይኖቹ አባብጠዋል። ለመናገር ራሱን የሚያስጨንቅ፤ ወይም ደግሞ የማያስደስት ስራ ለመስራት የተገደደ ይመስል ሳይወድ በግድ በጥቂቱ ይናገራል። ጊዜው በአለፈ ቁጥር በአካል እንቅስቃሴው ላይ ያለመመቸት ስሜት ታየበት። የሚመጣ ጣት፤ ወይም የተጎዳ እጅ የያዘ ሰው ለመምሰል የነደለው ነገር ቢኖር ፋሻ አለማበሩ ብቻ ነው።

ይሁንና እናቴና እሁቱ ወደክፍሉ እንደገቡ የገረጣውና የጠቆረው ፈቱ ለጊዜውም ቢሆን አበራ። ግን፤ ከፍተኛ ስቃይ የሚዘብጠበት ፈት ከመሆን አልዘለለም። በፊቱ ላይ የታየው ብርሃን ጠፋ፤ ስቃዩ ግን ቀጠለ። ልክ በቅርቡ ስራውን እንደጀመረ ወጣት ሐኪም ሕመምተኛውን በስሜት ይከታተል የነበረው ዞሲሞቭ፤ የእናቴና የእሁቱ መገናኘት በማስደሰት ፋንታ ሀዘኑንና ሊያስቀረው የማይችለውን የአንድ ሰአት ወይም የሁለት ሰአት ስቃይ ማባባሱን በማስተዋሉ ተገረመ። መጨው ውይይት የሕመምተኛውን ደካማ ጎን እየሸነፈጠ እንዳበሳጨው ከጊዜ በኋላ ተገነዘበ፤ በሌላ በኩል ደግሞ ትናንት ቀውሶ በንዴት የጠፈ ሰው በእሁኑ ሰአት ራሱን ለመቆጣጠርና ስሜቱን ለመማዛት መብቃቱ አስገረመው።

ራስብልኒኮቭ እናቴንና እሁቱን ዳንያን ወዲያውኑ እስኪያስፈነድቃቸው ድረስ እየሳመ 'እንደተሻለኝ ይሰማኛል ካለ በኋላ ራዘምኪንን እየተመለከተና በወዳጅነት ስልት እየጨበጠ ትናንት እንደተናገርኩት አይደለም ይሄን የምለው። ሲል ተናገረ።

ዞሲሞቭ ከሕመምተኛው ጋር ባለፈው አስር ደቂቃ ውስጥ ውይይት ለመቀጠል አዳግቶት ስለነበር 'በዛሬው ሁኔታ ተደስቻለሁ። በዚህ ከቀጠለ ከሰባትና ከአራት ቀናት በኋላ ከወር፤ ከሁለት ወር፤ ወይም ከላንት ወር በፊት ወደነበረበት ደረጃ ይመለሳል። በጊዜ ሂደት ይሟላል። አይደለም እንዴ? ለዚህ ሁሉ አንተም በመጠኑ ተጠያቂ መሆንህን በል እሁን እመን። በማለት እንዳያበሳጨው ተጠንቅቆ በእርጋታና በፈገግታ ሃሳቡን አሳወቀ።

ራስብልኒኮቭ ግን 'ሳይሆን አይቀርም። ሲል እንደነገሩ መለሰ።

ዞሲሞቭ ኮስተር ብሎ እንዲህ አለ፡- 'እኔ ይሄን የምናገረው ለራሴ መድሃኒቱ አንተው ራሴ ስለሆንክ ነው። በእሁኑ ሰአት ከአንተ ጋር መወያየት ስለሚቻል ለምትገኝበት አሳዛኝ ሁኔታ ምክንያት የሆነውን ነገር ማለገገድ እንደሚኖርብህ አስገንዝባለሁ። ያን ጊዜ ብቻ ነው ሙሉ በሙሉ የምትድነው። ይሄን ካደረግህ ግን ሊብስብህም ይችላል። የተማርክ ሰው ነህ፤ ለራሴ ትኩረት የምትሰጥ መሆኑም አያጠራጥርም። በማለብ ደረጃ ስመለከተው የሕመምህ መነሻ የዩኒቨርሲቲ ትምህርትህን ከማቋረጥ ጋር የተያያዘ ይመስለኛል። ስራ

እስከልያዝ ድረስ በትምህርቱ መግፋት አትችልም። ስራና የህይወት አላማ የሚኖሩህ ከሆነ ግን እንደሚያገዙህ እምነቴን እገልጻለሁ።

‘ትከክል ነህ። ወደ ዩኒቨርሲቲ እንደተመለስኩ ሁሉም ነገር ይቀላጠፋል።’

ሴቶቹ ጥሩ ግምት እንዲወስዱበት በማለት በሳል ምክሩን መናገር የጀመረው ዞሊሞቭ፤ ንግግሩን ጨርሶ ሕመምተኛውን ሲመለከተው ፊቱ እንደተከፋ በመገንዘብ በጣም ተገረመ። ይህንና መከፋቱ ብዙም አልቆየ። የራስኩልኒኮቭ እናት በትናንትናው ምሽት ከአረፋበት መጥቶ ስለጠየቃቸው ዞሊሞቭን ማመስገን ጀመረች።

‘ትናንት ምሽት ሊጠይቃችሁ መጥቶ ክር ማለትሽ ነው? ከጓዟችሁም በኋላ አልተኛችሁም ማለት ነው? በማለት ራስኩልኒኮቭ ተደናግጦ ጠየቀ።

‘ፎዲ - እስከስምንት ሰአት ድረስ ብቻ ነው ያልተኛነው! ቤታችንም እያለን ዳንያና እኔ ከዚያን በፊት ተኛተን እናውቅም።’

‘እኔም ራሴ እንዴት እንደማመስግነው አላውቅም። ይቅርታ አድርጌልኝና የገንዘብ ጉዳይ ካልሆነ በስተቀር እንዲህ አይነት ልዩ ክትትል ለማግኘት እንዴት እንደበቃሁ ላውቀውም ሆነ ሊገባኝ አልቻለም። ከዚህም የተነሳ ስለሁኔታው ጥሩ ስሜት እንደማይሰማኝ መግለፅ አለብኝ። ይሄን የምልህ ሳልደብቅህ ነው። ሲል ራስኩልኒኮቭ ግንባሩን ቋጥኖና አቀርቅሮ ተናገረ።

ዞሊሞቭ ከአንገት በላይ እየሳቀ ‘ይሄ እንኳን ሊያሳስብህ አይገባም። ከአለ በኋላ እንዲህ ሲል ቀጠለ። ‘አንተ የመጀመሪያው ሕመምተኛዬ ነህ ብለን እንገምት። እንደእኔ አይነቱ ጥ ስራ የጀመረ ሐኪም ደግሞ ሕመማኑን እንደራሱ ልጆች ይወዳቸዋል። አንዳንድ ወጣት ሐኪሞችም ከሕመማቸው ጋር እስከመፋቀር ይደርሳሉ። ሕመማንን በሚመለከት ደግሞ ያልተዋጣልኝ መሆኑን ማስታወስ አለብህ።’

ራስኩልኒኮቭ ወደራዙምኪን እያመለከተ ‘ስለእርሱ የምለውም የለ። ከስድብና ከችግር በስተቀር ከእኔ ያገኘኸው ነገር የለም።

አለ።

‘አረ ስሙት! ዛሬ ምን ሆነህል? ስሜት ውስጥ ገባህ እንዴት?’ ሲል ራዙምኪን ጮኸ።

ራዙምኪን የሰውን ጠባይ የሚያስተውል ዳኛ ቢሆን ኖሮ ጉዳዩ የሰሜት ሳይሆን ተቃራኒው እንደሆነ በተገነዘበ ነበር። ዳንያ ግን ተገንዝባለች፤ ወንድሟንም በጥሞና ትመለከተው ነበር።

‘እናቴን በሚመለከት ምን እንደምል ቃላት ያጥሩኛል። እያለ በቃል ያጠናውን ትምህርት የሚደጋግም ይመስል ከተናገረ በኋላ ‘ትናንት ከቤት ስትጠብቂኝ የቱን ያህል ልትጨነቂ እንደምትችይ በመጠኑም ቢሆን የተረዳሁት ዛሬ ነው።’ አለ።

ይሄን ከተናገረ በኋላ ከዝምታ ጋር ፈገግ በማለት እጁን ወደአሁኑ ዘረጋ። ግን በአሁኑ ፈገግታ ውስጥ የቅን ስሜት ነፃበራቅ ይታያል። ዳንያ ወዲያውኑ እጁን ይዛ ከደስታና ከምስጋና ጋር በሰሜት ጨበጠችው። ትናንት ከተጣሉ ወዲህ የእርሷን ርዳታ ሲፈልግ የአሁኑ የመጀመሪያ ጊዜ ነበር። በሁለቱ ልጆቿ መካከል በቃላት ሊገለፅ በማይቻል ሁኔታ የወረደው እርቅ የእናትዋዋን ፊት በደስታ ብዛት እንዲበራ አደረገ።

ሁሉንም ነገር ማጋንን የሚወደው ራዙምኪን ‘ከርሱ ጠባይ የሚያስደስተኝ ይህ ነው! በሰሜት የሚያደርጋቸው እንዲህ አይነት ነገሮች አሉት። ሲል አገረመረመ።

‘ሁሉም ነገር የሚያደርገው በማራኪ ሁኔታ ነው! ምን ያህል ክብር የሆነ ስሜት ነው ያለው! ትናንት ከአሁኑ ጋር ተፈጥሮ የነበረውን አለመግባባት እንዲህ በቀለለና በሚያምር ሁኔታ አስወገደው - በትክክለኛ ሰአት እጁን ዘርግቶ በግሩም ሁኔታ እየተመለከታት። ግን እኮ ጉድ የሚያሰኝ ነው፤ የለበሰው ልብስ ምን ያህል ያሳፍራል! ሊሳው ቀርቶ የመንደር ተላላኪ እንኳን ከርሱ የተሻለ ለብሷል! አምላኪ ሆይ - በፍጥነት ከአጠገቡ ሂጄ ላይ ላይ ጥምጥም ብዬ ከደስታ ብዛት ባለቅስ ምን ያህል በመረጥኩ! እንጂ ግን ፍርሀት ፍርሀት አለኝ። ያልተለመደ አይነት ሆነዋለሁ! በጥሩ ሁኔታ የሚናገር ቢሆንም በጣም ፈርቻለሁ። ምንድነው ያሰፈራኝ? እያለኝ እናቱ ለብቻዋ አሰላለኝ።

በመጨረሻ ለሰጠው አስተያየት አፀፋውን ለመመለስ ተጣፍፋ እንደሚከተለው ቀጠለች፡- ትናንት ዳንያና እኔ የቱን ያህል እንደተከፋን ለመገመት ያዳግታለሁ። አሁን ሁሉም ነገር አከትሞ ሁላችንም እንደገና መደሰታችንን እንግርሳለን። ሁኔታው የተወሰነበት ነው። አንተን እናገኛለን በሚል ግምት ከብር ግዚያ በቀጥታ ወደዚህ ነበር የመጣንው። ያች ሲት - እንዲያውም ከዚህ ነች! ደህና አደርሽ ናስታህያ - አእምሮህ እንደተረበሸ ሐኪሙ ሳያይህ ተደብቀህ እንዳመለጥክና ወደመንገድ ወጥተው እየፈለጉህ እንደሆነ በድንገት ነገረችን። ምን አይነት ስሜት እንደተሰማኝ ልትረዳው አትችልም። አንተ ባታስታውሰውም እኛ በሚገባ የምናውቀውና የአባትህ ጓደኛ የነበረው መቶ አለቃ ፖታንቺኮቭ አእምሮው ተረብሶ በተመሳሳይ መንገድ ካመለጠ በኋላ ጉድጓድ ዝብቶ በአስቃቂ ሁኔታ ሞቶ በማግስቱ መገኘቱን አስታወሰኩ። የአንተን ሁኔታ ደግሞ ከዚህም መቶ ጊዜ የነፋ አድርገን ነበር የቆጠርነው። ሲረዳን ይችላል በማለት ሚስተር ሉዚንን ፍለጋ ልንወጣ ነበር። ምክንያቱም አየህ የእኔ ልጅ አሁን እንደገና ለመደሰት ብንዘቃም በዚያን ጊዜ ግንብቻችንን ስለነበርን ነው ሰውየውን ፍለጋ የተነሳሰነው። ስለሚስተር ሉዚን ማውሳት ጊዜው ገና እንደሆነ በመገመት ሳይታሰብ ግግግሯን አቋረጠች።

‘አዎ - ይህ ሁሉ በጣም የሚያሳዝን ነው። በማለት ራስኩልኒኮቭ እያገረመረመ መለሰ። ሀሳቡ ተሰርቆ በቸልተኝነት የሰጠው መልስ ስለነበር ዳንያ በመገረም ተመለከተችው።

‘ሌላ ለማለት የፈለግሁት ምን ነበር? እያለ ካሳሰበ በኋላ ‘ዛሬ ወደእናንተ መጥቼ ልጠይቃችሁ ያልፈለግሁ እንዳይመስለኝሁ። መጀመሪያ የእናንተን መምጣት እየተጠበቅሁ ነበር አላችው።

‘ምን ማለትህ ነው ሮዲ? ስትል እናቱ በመገረም ጠየቀችው።

‘ይሄን ሁሉ የሚለን የመጠየቅ ግዴታ አሰብኝ ብሎ ስለሚያስብ ነውን? አፈላሊያዊ ግብዣ የሚያደርግ ወይም ደግሞ በቃሉ ያጠናውን የሚናገር ይመስል ከእኛ ጋር በመታረቁ ይቅርታ መጠየቁ ነው ስትል ዳንያ ገመተች።

‘ከእንቅልፌ እንደነቃሁ ወደእናንተ ለመሄድ ፈልጌ ነበር፤ ያቆየኝ የልብሴ ጉዳይ ነው። አያችሁ - ናስታህያ ደሙን እንድታጠብው ሳልነግራት ረሳሁ። ከደቂቃ በፊት የለበስኩት ልብስ ነበር።’

‘ደም! የምን ደም ነው? ስትል እናቱ በድንጋጤ ጠየቀች።

‘ምንም አይደል - አትደንግጧል ትናንት ትንሽ ተሽብሬ እያለሁ በመንገድ ስዘዋወር ተሽከርክሮ የገጨው የመንግስት ሰራተኛ ሰጋጦመኝ ልብሴን ደም ነው።’

‘ተረብሸህ ነበር? ግን፣ ሁሉንም ነገር ታስታውሳለህ። ሲል ራዙምኪን ጣልቃ ገባ።

‘ትክክል ነህ። ዝርዝሩን ነገር ሁሉ አስታውሳለሁ። ለመግለፅ የሚከብድኝ የት እንደነበርኩ፣ ምን እንዳደረግሁ፣ ወይም ምን እንደተናገርሁ ማስረዳት ነው። እያለ ራስክልኒኩሽ በጥንቃቄ መለሰ።

‘ይህ የሚታወቅ ከስተት ነው። እንዳንድ ጊዜ አንድ እቅድ በረቀቀ ዘዴ ዝራዊ ይሆንና ድርጊቱን የመቆጣጠር ጉዳይ ግን በተለይ መጀመሪያ ላይ አጠራጣሪና ምትሀታዊ ይሆናል። ልክ እንደሁልም። በማለት ዘሲሞሽ ተናገረ።

‘ማሩም ነው። ከሞላ ጎደል አብዶአል ብሎ ይገምታል። ሲል ራስክልኒኩሽ አሰበ።

ዳንያ ዘሲሞሽን በመረበሽ እይን እየተመለከተች ‘ጤነኛ የሆኑ ብዙ ሰዎችም ተመሳሳይ ድርጊት ይፈፅማሉ። አለች።

ዘሲሞሽ እንዲህ ሲል መለሰ፡- ‘ትክክለኛ ግምት ነው። ከዚህ አንፃር ቢታይ አብዛኛውን ጊዜ ብዙዎቻችን የምፃፈፅመው ድርጊት እንደ እብደት የሚቆጠር ነው። ልዩነት ቢኖር (ልብዶች) ከእኛ እብደታቸው ትንሽ መብለጠ ነው። በርግጥ ጤነኛ ሰው አይኖርም። ከአስር ሺህ ወይም ከመቶ ሺህ አንድ ቢገኝ ነው። እንዲህ አይነቱንም ያልተለመደ ሰው ብዬ ብጠራው ይሻላል።’

ዘሲሞሽ በንግግሩ ላይ እንደቀልድ ያስገባው «አብድ» የሚለው ቃል በከፍሉ ውስጥ ያለው ሁሉ ግንባሩን እንዲቋጥር አደረገ። ራስክልኒኩሽ ውይይቱን ላያዳምጥ፣ በህሳብ ተመስጦና ከንፈሮቹ ያልተለመደ ፈጣታ እያሳዩ ተቀምጦ ነበር። የሚያሳሳለው ሌላ ነገር ነበረው።

‘የዚያ የተገጨው ሰው ጉዳይ ከምን ደረሰ? ይቅርታ አቋረጥከህ! እያለ ራዙምኪን ፈጥኖ ተናገረ።

ራስክልኒኩሽ ከእንቅልፋ የነቃ ይመስል ‘ምን? ካለ በኋላ እንዲህ በማለት ቀጠለ፡- ‘ደሙ የነቅኝ ወደቤቱ ልንወስደው ስንሞክር ነው። በነገራችን ላይ እማዬ በትናንትናው እለት ይቅርታ የማይሰጥ ጥፋት የፈፀምኩ ይመስለኛል። ራሴን መሳት አለብኝ። የሳክሽልኝን ገንዘብ ሁሉ ለቀብር ይሁን ብዬ ለሚሰኩ ሰጠኋት። ሲትዋዋ ድህ፣ በሳንባ ነቀርሳ የምትሰቃይ፣ ሶስት ልጆች ይዞ የሚላሽ የሚቀመስ ጠፍቶ የምትራብ በዚያ ላይ ባሏ የሞተላት ሴት ነች - ለላም ሴት ልጅ አለች።... ብታቱአቸው ነፍ እናንተም ቢሆን የምታደርጉት ነው። በተለይ ይሄን ገንዘብ ማጥኘት የቱን ያህል እንዳደከማችሁ ስለማውቅ ግን ማድረግ አልነበረብኝም። ሰውንም እኮ ለመርዳት መጀመሪያ ለመርዳት የሚያስችል መብት መኖር አለበት። አለበለዚያ ግን ‘እንደውሻ ማላዘን ማለት ነው የሚሆነው’ በማለት ሳቅ አለና ወደ እሁቱ ዞር ብሎ አይደለም እንዴ ዳንያ? አለና ጠየቃት።

‘እንደዚያ አይደለም። ስትል ዳንያ ረጋ ብላ መለሰችለት።

ከሞላ ጎደል በጥላቻ እየተመለከታትና የሞነ ፈጣታ እያሳያት ‘አንቺም ሰናይ አላማ አለሽ! ስለዚያ መገመት ነበረብኝ። በአላማሽ ፀንተሽ ለመጓዝ አሻፈረኝ ካልሽ ከማዘንሽና በዚያው ከቀጠልሽ ደግሞ በደባልጥ ከማዘንሽ በስተቀር የሚመለከገኝ አቋሙ ፅኑ ሚያደርግሽ ይመስለኛል። ያም ሆነ ይህ ዝግዝንኬ ነገር ነው። ሲል ስሜት ውስጥ በመግባቱ በራሱ እያዘነ ተሳታፊነቱ ተናገረ። ‘እማዬ - እኔ በግም ይቅርታ ማለት ብቻ ነው የምፈልገው። በማለት ከፈጣን ድምዳሜ ላይ ደረሰ።

‘እንዲህ አትበል የእኔ ልጅ። የምታደርገው ሁሉ ለሳሙን ለመጥቀም እንደሆነ ርግጠኛ ነኝ!’

‘ያን ያህል ርግጠኛ አትሁኒ። ሲል ከፈገገታ ጋር አፋን እያሞግሞጠ መለሰ።

እናቱንና እሁቱን በጥርጣሬ እየተመለከተ ‘እስፈርቻቸዋለሁ!’ ብሎ አሰበ። እናቱ ደግሞ ዝም ባለች ቁጥር በራስ የመተማመን ስሜቷ እየቀነሰ ይሄዳል።

‘ከእኔ ርቀው ሳለ የሚናፍቁኝ ይመስለኝ ነበር። የሚል ሀሳብ ብልጭ አለበት።

‘ሮዲ - ሚሊስ ስቪድሪጋሎቭ መሞቷን ታውቃለህ። ስትል እናት ቢድንገት አረዳችው።

‘ማን አልሽ?’

‘ወይ አምላክ! አታስታውሳትም እንዴ? ለአንተ በጥፍኩት ደብዳቤ ላይ ብዙ ያልከፈት ሚሊስ ስቪድሪጋሎቭ ነች።’

‘አዎ! በርግጥ አስታውሳለሁ። እንዴት ሊሆን ይችላል? እንዴት ሞተች?’

እናቱ ልጇ ለወሬዋ በሰጠው ትኩረት ተበረታታ በፍጥነት እንዲህ ስትል መለሰች፡- ‘ቢድንገት ነው የሞተችው። ለአንተ የጥፍኩትን ደብዳቤ በፖስታ ቤት በኩል በላከበት እለት ነበር የሞተችው። ለሞቷ መሻ የሆነው ያ ከይሲ ባሏ ሳይሆን አይቀርም። ከፋኛ ይደበድባት ነበር ይላሉ።’

እሁቱን እየተመለከተ ‘እንደዚያ ነበር የኖሩት? በማለት ጠየቀ።

‘ኸረ እንደዚያ አልነበረም። በጣም ይታገላት ነበር። በትህትና ነበር የሚያያት። ሰባት አመት ሙሉ በጋብቻ ተሳስረው ሲኖሩ ስህተት ቢያደባት እንኳን በቸልታ ነበር የሚያልፋት። ከመቅፅበት ግን ትእግስቱ የተሟጠጠ ይመስላል።’

‘ለሰባት አመት ከታገላትማ ከይሲ አይደለም። ነው እንዴ? ዳንያ የምትደግፈው ይመስላል፤ ወይስ ተሳስቻለሁ?’

‘ኸረ ከይሲ ነው! ከርሱ የባሰ ከይሲስ የለም። በማለት ዳንያ እየተንቀጠቀጠችና ግንባሯን እየቋጠረች ከመለሰችለት በኋላ በሀሳብ ተዋጠች።

‘ድርጊቱ የተፈፀመው ማለዳ ላይ ነው። ከተባሉ በኋላ ምሳዋን በልታ ወደከተማ ለመሄድ በማቀድ በጋራ የሚሳተት ተሸከርካሪ ለመከራየት ታዛለች፤ ሁልጊዜ በእንዲህ አይነት ወቅት ወደከተማ ትሄድ ነበር። በጣም ብዙ በልታ እንደነበር ተነግሮኛል።’ ስትል የራስኩልኒኮቭ እናት በፍጥነት ተናገረች።

‘ከድብደባው በኋላ ነው እንዴ?’

‘ሁልጊዜ ጥሩ መጠላት የምትወድ ይመስለኛል። ያም ሆነ ይህ ግን፣ ምሳዋን በልታ እንደጨረሰች ለዝቅዋ እንዳይረፍድባት ስትል ወዲያውኑ ገላዋን ታጠበች። ቀዝቃዛ የምንጭ ውሃ ስላላቸው በየቀኑ እየታጠበች ራሷን ታከም ነበር። የዚያን እለት ግን ውሃ ውስጥ እንደገባች የአእምሮ ንዝረት በሽታ ያዛት።’

‘አያስደንትም! እለ ዞሲሞሽ።

‘በጣም ነው እንዴ የደበደባት?’

‘ይሄ ምን ያገኘኛል? አለች ዳንያ።

‘ምናልባትም አያገኘውም ይሆናል። ሆኖም ግን እማሹ ይሄን ሁሉ ዝብዝዝኪ ምን አናገረሽ? ሲል ራስኩልኒኮቭ ሳያስጠው ተበሳጭቶ ተናገረ።

‘ምን እንደምናገርም እንጂ። አለች የራስኮልኒኮቭ እናት ተስፋ በቀረጠ እንደበት።
የቅሬታ ፈጥታ እያሳየ ‘አስፈራራችሁ እንዴ? ሲል ጠየቀ።

ጸንያ ወንድሟን በትኩረት ትክ ብላ እየተመለከተች ‘አዎ። ደረጃውን ስንወጣ
እማዬ ከመረበሻ የተነሳ ታማትብ ክበር እኮ አለች።

ፊቱ ወዲያውኑ ተለዋወጠ።

የራስኮልኒኮቭ እናት በጣም ግራ ተታብታ እንዲህ አለች፡- ‘ጸንያ - እንዲህ ማለት
የለብሽም። ሮዲ - እባክህ አትበሳጭ። ጸንያ - ለምንድነው እንዲህ ያልሽው? ወደዚህ ስንመጣ
ባቡር ውስጥ እንዴት እንደምንገኛና ሁሉንም ነገር አብረን እንዴት እንደምንመክር አወጣና
አወርድ ስለነበር በዝው አልተሰላቸሁምና ደስተኛ ነኝ። ጸንያ - እንደዚያ ማለት
አልነበረብሽም። ልጄን ማየቱ ራሱ እኔን ደስተኛ ለማድረግ በቂ ነው።’

ወደ እርሷ ሳይመለከት እጇን ብቻ ጨብጦ ‘እሺ እማዬ - የፈለግኩትን ያህል
ለመነጋገር በቂ ጊዜ ይኖረናል። አላት።

ይሄን ካለ በኋላ ከመቅጠት ግራ ተታብቶ ፊቱ ገረጣ። ከቅርብ ጊዜ ወዲህ
የተቀሰቀሰበት አስቃቂ ስሜት በፍርሀት እንዲዋጥ አደረገው። አሁን የተናገረው ሐሰት
እንደሆነ፤ እንደፈለገው ነፃ ሆኖ የመናገር እድል አለማግኘቱ ብቻ ሳይሆን ለማንም ምንም
መናገር እንደማይችል በድንገት ተገነዘበ። ይህ የሚያስተካክ ሁሳብ በፈጠረበት ስሜት
በመረታቱ ከሞላ ገደል ሙሉ በሙሉ ራሱን ዘንጋ፤ ከፍቴው ተነስቶ ማንንም ሳይመለከት
ወደቡሩ አመራ።

ራዛምኪን ፊጥኖ ከንዱን ያዘና ‘ምን ማድረግህ ነው? ሲል ጮኸ።

ተመልሶ ተቀመጠና በዝምታ ይመለከተው ጀመር፤ እነርሱም በውዥንብር አለም
ውስጥ ሆነው በጥልቀት ተመለከቱት።

‘ሁላችሁም ለምን ጨመታችሁ? የሆነ ነገር ተናገሩ! ዝም ብሉ መቀመጥማ
ትርጉም የለሽ ነው። በሉ ተናገሩ! እንነጋገር። እንደዚህ በአንድ ሳይ ተሰባስቦን አንድ ቃል
አልሰነዘርንም። የምትሉት ነገር የለም እንዴ? እያለ ያዩትና የሰሙት በጣም እስኪገረሙ
ድረስ ድረስ።

‘አምላክ ይመስገን! አንደገና ሊመለስበት ነው ብዬ ክበር። አለች የራስኮልኒኮቭ
እናት እያማተበች።

‘ሮዲ - ምን ነኪ?’ ስትል ጸንያ በጥርጣሬ ጠየቀችው።

‘ምንም አልሆንኩም። የገጠመኝን አንድ አስቂኝ ነገር አስታወስኩ። እያለ መለሰና
በድንገት ሳቀን ለቀቀው።

‘የሚያስቅ ነገር አግኝተህ ከሆነህ በጀ። ሊመለስበት ነው ብዬ አስቤ ክበር። አሁን
መሄድ አለብኝ። የምትቆዩ ከሆነ ምናልባት እመጣ ይሆናል። በማለት ዞላሞቭ እያትማማ
ከፍቴው ተነሳና ተሰናብቶ ወጣ።

‘ግሩም ሰው!’ አለች የራስኮልኒኮቭ እናት።

ራስኮልኒኮቭ ባልተለመደ ቅልጥፍና እስካሁን ድረስ ባሳየው ጥንካሬ ተጠቅሞ
‘ግሩም፤ እንከን የለሽ፤ የተማረና ጎበዝ ሰው ነው። ከሕመሜ በፊት የት እንዳገኘሁት
ሳስታውስ አልቻልኩም። ግን የሆነ ቦታ ያገኘሁት ይመስለኛል። ካለ በኋላ ወደራዛምኪን

እያመለከተ 'ሌላ ግሩም ሰው አለ! ዳንያ - ትወጃለሽ? ሲል ጠየቀና ባልታወቀ ምክንያት በድንገት በሳት ጦሽ አለ።

'አዎን - በጣም እወደዋለሁ። በማለት ዳንያ መለሰች።

ራዙምኪን ግራ ተጋብቶና በሠፍረት ተውጦ ምን አይነት ከይሲ ነሽ! አሰና ከመቀመጫው ተነሳ።

እናትየው ፈጣን ስትል ራስኮልኒኮቭ ሳቁን ተያያዘው።

'ወዴት ነው የምትሄደው?'

'እኔም መሄድ አለብኝ።'

'መሄድ የለብህም! ቆይ! ዘሲሞቭ ስለሄደ አንተም መሄድ አለብህ? አትሂድ። ስንት ሰአት ነው? ሰድስት ሰአት ሆኖአል? ዳንያ ሰዓትሽ ያምራል! ለምን እንደገና ዝም ትላለችሁ? የማወራው እኔ ብቻ ነኝ መሰል።'

'ሚስጥ ለቪድራጋሎቭ የሰጠችኝ ነው። ስትል ዳንያ መለሰች።

'ውድ ስጦታ ነው። አለች እናትየው በማጠናከር።

'ትልቅ ሰአት አይደል እንዴ? የወንድ ሰአት የሚመስል።'

ራዙምኪን በሆነ ምክንያት ደስታ እየተሰማው 'የእርሴኛዋ ስጦታ አይደለም' ማለት ነው። ብሎ አሰበ።

'ሉኪን የሰጠሽ ስጦታ መስሎኝ ነበር። በማለት ራስኮልኒኮቭ ተናገረ።

'ለዳንያ ገና ስጦታ አላበረከተላትም።'

'ጉዳዩ እንደዚያ ነው! እማዬ - ፍቅር ይዛኝ ለማግባት ፈልጌ እንደነበር ታስታውሻለሽ? ሲል ሳይታሰብ አርእስት በመቀየር በአኔጋገሩ በጣም የተገረመችውን እናቱን እየተመለከተ ጠየቀ።

'አዎን አስታውሳለሁ።'

እናትየው ከዳንያና ከራዙምኪን ጋር በአይን ተጠቃቀሰች።

'ታስታውሻለሽ? ታዲያ ምን ልንገርሽ? እኔ ግን ብዙም አላስታውሰው። ወጣትና ሕመምተኛ ነበረች። እያለ እንደገና በሀሳብ የተመሰጠ ይመስል ከአቀረቀረ በኋላ የሀዘን ፈጣን እየተነበበበት እንዲህ ሲል ቀጠለ፡- 'የአካል ጉዳተኛ ነበረች። የእኔ ቢጤዎችን መርዳት ትወድ ነበር! የመመንኮስ ሀሳብ ሁልጊዜም ነበራት። በአንድ ወቅት ሳይ ስለሁኔታው መናገር እንደጀመራችልኝ ፊቷ በእግር ታጠበ። አዎ - በሚገባ አስታውሳለሁ። ምስኪን ልጃገረድ ነበረች። በጊዜው ለምን እንደቀረብኪት በትክክል አላውቅም። ሁልጊዜ የማት ስለነበር ነው ብዬ እገምታለሁ። የምታነክስ ወይም የምትጎብኩ ቢሆንም የባሰ በወደድኳት ነበር።'

እሁቱን ትክ ብሎ ተመለከታት! የተረዳት ግን አይመስልም ነበር። ከዚያ በኋላ በሀሳብ ተመሰጠ። ተነስቶ ወደእናቱ ሄደ። ቅንጫጌም ሳመ፤ ወደቦታው ተመለሰና ተቀመጠ።

በጉዳዩ ልቧ የተነካው እናት 'እስካሁን ድረስ ታፈቅራታለህ። አለች።

'እርሷን እስካሁን ድረስ? በዚህ አለም የተፈፀመ ድርጊት አይመስለኝም። ያም ሆነ ይህ ረጅም ጊዜ ሆኖታል። ሁሉም ነገር በሌላ አለም ውስጥ የተከናወነ ይመስላል።'

በጥሞና ተመለከታችው።

‘እናንተም ርቃችሁ የሂዳችሁ ነው የምትመስሉት።... ለምንድነው በዚህ ጉዳይ ላይ ለመወያየት የፈለግነው? እነዚህን ጥያቄዎች የሰነዘራችሁልኝ ለምንድነው? እያለ በትካሄ ተናገረ፤ የጣቱን ጥፍሮች በጥርሶ እየከረከመ ዝም ብሎ በሀሳብ ተዋጠ።

‘ሮዲ - ምን አይነት አስቀያሚ ክፍል ነው ያለህ! እንዲያው ልክ እንደሬሳ ሳጥን!’ ስትል እናትታው የሰፈነውን ዝምታ በመስበር በቅጠት ከተናገረች በኋላ ‘ለደረሰብህ የተስፋ መቀረጥ ስሜት አንዱ ምክንያት የምትኖርበት ክፍል ነው። አለች።

ሁሳቱ እየተበታተነበት ‘ክፍሉን ማለትሽ ነው? ሲል ከመለስ በኋላ ትክፍል ዋናው ምክንያት ይመስለኛል። እማሩ - አሁን ያልሸው የቱን ያህል እንደሚያስገርም ብታውቁ ኖሮ። በማለት ካልተለመደ ፈጥታ ጋር ተናገረ።

የሚቀርቡትና ውድ የሆኑ ለሰባት አመት ያላያቸው ሰዎች ስለምንም መናገር አትቶት በነበረ ጊዜ ከአጠገቡ ሆነው እርሱን ከልብ ማወያየታቸውን ሊቋቋሙ አልቻሉም። ወጣም ወረደ ደግሞ መቋጨት ያለበት አንድ አቢይ ጉዳይ አለ። ጥዋት ከእንቅልፉ እንደተነሳ ውሳኔ የሰጠበት ጉዳይ ነው። ከዚህ ከማይቋቋሙ ሁኔታ የመውጫ ስልት ሆኖ ሰላገነውም ተደሰተ።

ኮስተርና ነቃ ብሎ እንዲህ ሲል ተናገረ፡- ‘ዳንያ - ትናንት በተፈጠረው ሁኔታ ባዝንም ዋናውን ጉዳይ በሚመለከት አቋሚን ያለወጥኩ መሆኔን ለአንቺ የማስታወስ ግዴታ አለብኝ። ወይ ሉዚንን፤ ወይ እኔን ምረጪ። እኔ ርካሽ ልሆን እችላለሁ! አንቺ ግን መሆን የለብሽም። ሉዚንን ካገባሽ እሁቴ አይደለሽም።’

‘ሮዲ - ይሄም ከትናንቱ ያልተለወጠ ነው። ራሳህንስ ርካሽ ብለህ ለምን ትጠራለህ? ለቋቋመው አልቻልም! ልክ እንደትናንቱ ስትል እናቱ አማረረች።

‘ሮዲ - በዚህ ጉዳይ ላይ የተሳሳትክ ለመሆንህ ርግጠኛ ነኝ። ሌሊቱን ሙሉ ሳስብበት ነበር፤ የት ላይ እንደተሳሳትክም አውቃለሁ። ለሰው ስትል ራሷን ትሰዋለች የሚል የተሳሳተ ግምት መያዝህ ነው ለስህተትህ መነሻ የሆነው። ነገሩ ግን እንደዚያ አይደለም። የማግኘው ለራሴ ብዬ ነው፤ ነገሩ ስለነበደኝ ነው። ይሁን እንጂ ካገባሁ በኋላ እናቴንም ሆነ አንተን በመጠኑም ቢሆን ብረዳ ደስ ይለኛል። ያ ግን ዋናው ምክንያት አይደለም። ለማግኘት ያስወሰነኝም ያ አይደለም። በማለት ዳንያ ኮስተርና ነቃ ብላ ተናገረች።

‘ትዋሻለች። ኩሩ ነች። የእኔ ደጋፊ ለመሆን መፈለግን አሜን ብላ አትቀበልም። ሊሳውን ዝቅ አድርጎ የማየት የበላይነት ስሜት። አወይ ዝቅተኛ ፍጡሮች! የጠሉ መስለው እስከማፍቀር ይደርሳሉ። እንዴት ጠላኝቸው!’ እያለ ጣቶቹን በትካሄ በጥርሶ እየነካ አበባ።

ዳንያ እንዲህ በማለት ቀጠለች፡- ‘በአጭሩ ለመማለፅ ያህል ሉዚንን የማግኘው ከሁለት ሰይጣን የተሻለውን ለመምረጥ ብዬ ነው። ከእኔ የሚጠብቀውን ሁሉ ቢታማኝነት ለመፈፀም እቅዱ አለኝ። ስለዚህ አታለልሽው ብሎ የሚወቅስኝ የለም። ለምንስ እንደዚህ አይነት ፈጥታ ታሳያለህ?’

‘የሚጠብቀውን ሁሉ ስትይ ምን ለማለት ፈልገሽ ነው? ሲል የጥላቻ መልክ እየተነበበበት ጠየቀ።

‘እስከተወሰነ ደረጃ ማለቴ ነው። የሚስተር ሉዚን አቀራረብ ምን እንደሚፈልግ በአንድ ጊዜ አሳውቆኛል። ምናልባትም ራሱን ከፍ አድርጎ ያያል ለማለት እችላለሁ! እኔንም

ግን ከዙ አድርጎ ያያል የሚል ተስፋ አለኝ። አሁንም የሚያስቅህ ምንድነው?

‘አንቺንስ ውስጥ ውስጡን የሚያሳፍርሽ ምንድነው? ዳንያ - ትዋሺያለሽ። የምትዋሺው ሆን ብለሽ ነው። ከሴት ግትርነት የመነጨ ውሸት። የፈለጉትን ለማግኘት የሚፈጸም ውሸት። ይሄ ሁሉ እኔን ለመርታት ነው። አይቼውና አነጋግሬው ስለመዘንኩት ለዚህን ልታከብረው አትችይም። ለገንዘብ ስትይ ራስሽን ትሸጫለሽ ማለቱ ነው። አላማሽ ምንም ይሁን ምን ድርጊትሽ እኩይ ነው። ቢያንስ በማፈርሽ ተደስቻለሁ።’

‘እውነት አይደለም! እኔ አልዋሽሁም! ስትል በንዴት ስሜት ቀጠለችበት። ‘እኔን እንደሚያከብረኝና ከፍተኛ ግምት እንደሚሰጠኝ፤ እኔም እርሱን ሳከብረው እንደምችል ሳላረጋግጥ አይደለም የማገባው። እውነቱን ዛሬውኑ በቀላሉ ማወቅ ይቻላል። ይህ አይነቱ ጋብቻ አንተ እንደምትገምተው የሚያሳፍር አይደለም። ትክክል እንኳን ብትሆን እኔም አሳፋሪ ነገር ለመፈጸም ብመስን እንኳን በእንዲህ አይነት ሁኔታ እኔን ማናገር ከፍተኛ ጭካኔ የተመላለሰ ነው። ምናልባትም አንተ ራስህ ማረጋገጥ የተሳሰነ ጀግንነት ከእኔ እንዴት ትጠብቃለህ? ይሄ ማስፈራራት ይባላል! ማስገደድ እንጂ ሌላ አይሆንም! የምሃዳ ከሆንኩ የምሃዳው ራሴን ብቻ ነው። እስካሁን ድረስ የገደልኩት ሰው የለም! ለምን እንደዚህ ታቶኛለህ? ለምን ገረባህብኝ? ሮዲ - ምንድነው ጉዳዩ? ሮዲ - የእኔ ነፍስ!’

‘የሚገርም ነው! ምን እንዳረግሽው ተመልከቺ። ሀሊናውን ሊስት ነው! እያለች እናትየው ሮሸች።

‘እማዬ - አይደለም። ፍሬከርስኪ አታውራ። ትንሽ ራሴን አሠረኝ እንጂ ምንም አልሆንኩም። ሀሊናዬን አልስትም። የምታስቡት ሁሉ ሀሊናን ስለመሳት ብቻ ነው! ምን ለማለት ክበር የፈለግሁት? አንቺ ልታከብረው እንደምትችይና እርሱም ለአንቺ ከፍተኛ ግምት እንዳለው ዛሬውኑ የምታረጋግጭው እንዴት ነው? ያልሽው እንደዚያ አይደል? ዛሬውኑ አይደል ያልሽው? ነው ወይስ ተሳስቻለሁ?’

‘እማዬ - ሚስተር ሱዚን የዛሬውን ደብዳቤ ለሮዲ አሳይው አለች ዳንያ።

እናትየው እጇ እየተንቀጠቀጠ ደብዳቤውን ሰጠችው። በከፍተኛ ስሜት ቢቀበላትም ፖስታውን ከመክፈቱ በፊት ዳንያን በመገረም ተመለከታት።

የመጣለት አዲስ ሀሳብ ራሱን የመታው ይመስል ‘ጉድ እኮ ነው! ቢል በዝግታ ከተናገረ በኋላ ‘ለምንድነው የማጋንነው? ይህ ሁሉ ድርቀት ለምንድነው? ጉዳዩ አይደለም! የፈለግሽውን አግቢ! አለ።

ለራሱ የተናገረ ቢመስለውም ድምፁን ጎሳ አድርጎ ክበር የተናገረው፤ ግራ እንደተጋባ ሰው ለተወሰነ ጊዜ ያህል እሁቱን ማየት ቀጠለ።

በመጨረሻም የመገረም ስሜት እየተከበበበት ፖስታውን ከፈተ። ቀስ ብሎ በጥሞና ማንበብ ጀመረ። ሁለት ጊዜ አነበበው። እናትየው በጣም ተጨነቀች፤ ሁሉም የተለየ ውጤት ይኖራል ብለው ጠበቀ።

ደብዳቤውን ለእናቱ እየመለሰ ማንንም ሳይመለከት ‘የሚያስገርመኝ እኮ ጠበቃ መሆኑ ነው፤ ባተለየ ዘይቤ እያስመሰለ ያወራል - የሚፅፈው ደግሞ እንደመሃይም ነው አለ።

ሁሉም እየተቀበቡ ወቀሳቸውን አሰሙ፤ እንዲህ ያለል ብለው ጭራሽ አልጠበቁም።

‘ሁሉም እኮ እንደዚያ ነው የሚፅፉት። በማለት ራዘምቢን በድንገት ተናገረ።

‘አንብበኸዋል እንዴ?’

‘አዎን።’

እናትየው ግራ በሚጋባት ‘ሮዲ - አሳይተነዋል፤ ከጥቂት ጊዜ በፊት ምክሩን እንዲለግሰን ጠይቀነዋል።’ አለች።

‘የሕግ ዘይቤን የተከተለ አፃፃፍ ነው፤ የሕግ ሰነዶች የሚፃፉት እንደዚህ ነው’ ቢል ራዘምቢን ሀሳቡን ገለፀ።

‘እንዲህ ነው የሕግ አፃፃፍ? የለየለት መሃይም ባይሆንም በጣም የተማረ ሰው አፃፃፍ አይደለም። አፈሌሊያዊ አፃፃፍ ነው!’

በወንድሟ አባባል የተቀየመችው ዳንያ ‘ሚስተር ሉዚን በትምህርት አለመማፋቱን አይደብቅም። እንዲያውም ራሱን በራሱ ለዚህ በማብቃቱ ይኮራል እንጂ።’ አለች።

‘የሚኮራ ከሆነ የሚኮራበት አንድ ነገር መኖር አለበት። በዚህ ረገድ ተቃውሞ የለኝም። አልባሌ አስተያየት ከመስጠት በስተቀር ስለደብዳቤው ምንም ባለማለቱ ዳንያ ተቀይመዋል። ጥላቻዬን ላሳይሽ በማለት ዝባዝኽኬ ነገር ሆን ብዬ እንዳወራሁ መገመት አለብሽ ብዬ እጠብቃለሁ። የደብዳቤው የአፃፃፍ ስልት ከጥቆሜ ጋር አግባብነት ያለው አንድ ነገር አስታውሶኛል። በደብዳቤው ላይ «የሚወቀሱትም እርስዎ ብቻ ነዎት» የሚል አባባል አለ። የማስፈራራት አነጋገር እንደሆነ እርግጠኛ ነኝ። እኔ ከመጣሁ እርሱ እንደሚሄድ በመገለፅ ዝጅል። ይህ ዛቻ የሚያመለክተው ታዛዥ እስካልሆነናችሁ ድረስ ሁለታችሁንም ጥሎ እንደሚሄድ፣ ወደፒተርስቡርግ ከጣካችሁ በኋላ ወዲያውኑ እንደሚፈነግላችሁ ነው። እርሱ (ወደራዘምቢን እያመለከተ)፣ ወይም ዞሊሞቭ፣ ወይም አንዳችን የፃፍነው ቢሆን ኖሮ የሚያስቀይም አይሆንም ወይ?»

ዳንያ ፈካ ብላ ‘እንዲያ አይደለም።’ ስትል ከመለሰች በኋላ የሚከተለውን ተናገረች፡- ‘በጣም ግልፅ በሆነ ሁኔታ መፃፉን ተገንዝቤአለሁ፤ ምክንያቱም የፀሀፊነት ልምድ ብዙም ስለሌለው ነው። ሮዲ - ትክክል ነህ። እንዲህ ይፅፋል ብዬ አልጠበቅሁም ነበር።’

‘የሕግ ዘይቤን የተከተለ አፃፃፍ ነው፤ የሕግ ቋንቋን ሲጠቀሙ ደግሞ ለየት አድርጎ ማቅረብ አይቻልም። ውጤቱ ግን ከአሰበው በላይ ተራ ሆኖ ነው የተገኘው። የግዴታ ግልፅ የማድርግላችሁ ጉዳይ አለ። ስሜን የሚያጠፋና ቅር የሚያሰኝ አባባል ሰፍሯል። ትናንት ማታ ገንዘቡን በሳንባ ነቀርሳ ለተለከፈችና ባሏ ለሞተባት ሀዘንተኛ ሴት የሰጠሁት «ለቀብር የሚውል በሚል ሰብብ» ሳይሆን ለቀብሩ እንዲከፈል በማለት ነው። እርሱ እንዳለው «ለጋጠወጥ» ወጣት ሴት (በሕይወቴ ለመጀመሪያ ጊዜ ያየኋት ትናንት ነው።) ሳይሆን ባሏን በሞት ለተነጠቀች ሴት ነበር ገንዘቡን የሰጠሁት። ይሄ ሁሉ የሚያስገንዝብኝ ስሜን ለማጥፋትና በመቅከላችን ተንኮል ለማድራት ቆርጦ መነሳቱን ነው። የሕግ ዘይቤን ተከትሎ የቀረበ ነው - ይህም ሲባል ተራ ጉዞት ያልተለየው ርካሽ አላማ ይህል ማለት ነው። ብልጥ እንደሆነ አያጠራጥርም፤ ብልጠት ብቻውን ግን በቂ አይደለም። ይሄ ሁሉ ምን አይነት ሰው እንደሆነ የሚያሳይ ነው - ዳንያን በጣም ያዘብራታል ብዬ አልገምትም። በአለም ላይ ደስ ብሎሽ እንድትኖሪ ከልብ ስለምመኝ እንደማስጠንቀቂያ ነው የምግግርሽ።’

ዳንያ ምንም መልስ አልሰጠችም፤ የራሷን አቋም ወስዳ እስኪመሸላት ድረስ ብቻ አበር የምትጠብቀው።

በአዲሱ የቢዝነስ ጠባይ ባለው አነጋገሩ ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ የተረበሸችው እናት 'ታዲያ ሮዲ - ምን ወሰንን?

'ስትል ጠየቀች።

'«ውሳኔ» ስትይ ምን ማለትሽ ነው?»

'በዛሬው ምሽት አንተ ከእኛ ጋር እንድትሆን እንደማይፈልግና የምትመጣም ከሆነ እንደሚሄድ ሚስተር ሉዚን ገልጾአል። እንዴት ነው ታዲያ? ትመጣለህ ወይ?»

'የሉዚን እንዲህ አይነት ጥያቄ ሁለታችሁንም ቅር እስካላሰኘ ድረስ መወሳከን የእናንተ ፋንታ ነው። ከእናንተ ቃል አልወጣም።' ሲል ግልፅ አድርጎ ተናገረ።

'ዳንያ ቀደም ብላ ወሳኝነት፣ እኔም በውሳኔዋ እስማማለሁ።' በማለት እናትዋው ፈጥና ሀሳቧን ገለፀች።

'በዛሬው ውይይት ላይ እንድትገኝ አጠይቅህለሁ፤ ትገኛለህ ወይ? አለች ዳንያ።

'እምን እገኛለሁ።'

ወደራዙምኪን እያመለከተች 'አንተም ከምሽቱ ሁለት ሰአት ብትመጣ ደስታውን አልችለውም። እማዬ ሚስተር ራዙምኪንንም ጋብገርዋለሁ ስትል ዳንያ ተናገረች።

'ጥሩ ነው እንጂ! ለመገኘት በመወሰናችሁ በጣም ተደስቻለሁ። ጭንቀቱ ሁሉ ተቃሎልኛል። ማስመሰልና ውሸት መናገር አጠላለሁ። እውነቱን ተናግሮ እመሸበት ማደር ይሻላል። ሚስተር ሉዚን ወደደም ጠላም ሐቀን መቀበል አለበት!' አለች እናትዬዋ።

በዚያኑ ሰዓት በሩ በዝግታ ተከፈተና ክፍሉን በፍርሀት የምትቃኝ አንዲት ልጃገረድ ገባች። ሁሉም በመገረምና በጉጉት ተመለከቷት። መጀመሪያ ላይ ራስኮልኒኮቭም አላወቃትም። ሶንያ ማርሜላዶቭ ነበረች። ትናንት ምሽት ላይ በተወሰነ ወቅት ላይ፤ በተወሰነ አካባቢ፤ የተወሰነ ልብስ ደርባ የተመለከታት በመሆኑ አእምሮው ውስጥ የቀረፀችበት የተለየ ትውስታ ነበር። አሁን ሲያያት ግን እንደነገሩ የለበሰች ጭምት፤ የፍርሀት ፊት በመጠኑ ቢታይባትም የፈካችና በሚገባ ተኮትኩታ ያደገች፤ እድሜዋ ያልገፋ ሕፃን ሆና አገኛት። አልባሌ - የቤት ለቤት ቀሚስና አሮጌ ባርኔጣ ብታደርግም ቅሉ ቀላል ጃንጥላም ይዛለች። ባልተጠበቀ ሁኔታ ክፍሉ በሰዎች ተጨናንቆ ስታየው ጭራሹን ግራ ተጋብታ አልተደናገጠችም፤ እንደ ማንኛውም ሕፃን ልጅ ድፍረቱ በላልነበራት ተመልሳ ለመሄድ ሞከረች።

‘አንቺ ነሽ እንዴ? አለ ራስኮልኒኮቭ በጣም ተገርሞና ግራ ተጋብቶ።

ሱዚን በፃፈላቸው ደብዳቤ ላይ ‘የጋጠ ወጥነት ፀባይ ሰላላት ወጣት ቤት እናቴና እህቱ ማወቃቸው ብልጭ አለበት። የሱዚንን የሐሰት አባባል ከማስተባበሉና ልጃገረዷን ለመጀመሪያ ጊዜ ያያት ባለፈው ምሽት መሆኑን ከመግለፁ እርሷው ራሷ ሳይታሰብ ወደክፍሉ ገባች። ‘የጋጠ ወጥነት ፀባይ ያላት የሚለውን አባባል ጭራሽ አለማስተባበሉን አስታወሰ። ይሄ ሁሉ በአእምሮው የተመላለሰው በብዥታና በቅፅበታዊ መልክ ነበር። በቅርበት እየተመለከታት ሲሄድ ግን የዚህች የጭምትና የታጋሽ ፍጡር ታጋሽነት አሳዘነው። ልጃገረዷ ድፍረቱ በላልነበራት ተመልሳ ለመሄድ እንደሞከረች ልቡ በሀዘን ተነካ።

እንዳትሄድ በአይኑ ምልክት ከሰጣት በኋላ ‘ትመጫለሽ ብዬ ጭራሽ አልጠቅሁም። ተቀመጪ አባክሽ። ሚስት ማርሜላዶቭ ልካሽ አይደል የመጣሽው። ከዚያ ሳይሆን ከዚህ ተቀመጪ’ አላት።

ከራስኮልኒኮቭ ሶስት ወንበሮች አንዱን በመያዝ ከበሩ አጠገብ ተቀምጦ የነበረው ራዙምኪን ሶንያን ለማሰገባት ሲል ብድግ አለላት። ራስኮልኒኮቭ መጀመሪያ ላይ ዞሲሞቭ ተቀምጦበት የነበረውን ፎቴ ነበር ለመቀመጫ የጋበዘው፤ ፎቴው ግን በጣም የተለመደ ስፍራና እንደአልጋም የሚጠቀምበት መሆኑን እንደተገነዘበ እጁን በፍጥነት ወደራዙምኪን ወንበር አመለከተ።

ራዙምኪን ዞሲሞቭ ከተቀመጠበት ፎቴ ይቀመጥ ዘንድ ‘ከዚህ መቀመጥ ትችላለህ’ አለው።

ሶንያ በፍርሀት ተውጣ ተቀመጠች፤ እየፈራችና እየቸረች ሁለቱን ሴቶች ተመለከተች። ከእነርሱ ጎን ለመቀመጥ እንዴት እንደደፈረች እርሷ ራሷ ለመረዳት አለመቻሏ ግልፅ ነበር። እንደተረዳች ግን በፍርሀት ተውጣ ብድግ አለችና እንዲህ ስትል እየሰባበረች ለራስኮልኒኮቭ ተናገረች።

‘ቅሉ እሄዳለሁ - ይቅርታ ስለረበሽኩዎት። ሚስት ማርሜላዶቭ የምትልከው ሌላ ሰው ስለሌለ ነው። ነገ ጥዋት ቀብር ላይ እንዲገኙላትና ከዚያም መልስ ከእኛ ቤት የተዘጋጀውን ጠበል ፃዲት እንዲቀምሱላት ጠርታዎታለች። ጥሪዋን አክብረው ከተገኙ ምስጋናዋ የላቀ እንደሚሆን ንገሪ ብላኛለች።’ ስትል ሶንያ በማቅማማት ተናግሮ ዝም አለች።

ራስኩልኒኮቭ ከመኝታው እየተነሳና እርሱም እያቅማማ 'የሚቻለኝን ሁሉ አደርጋለሁ፡፡' ሲል ከመለሰ በኋላ 'እባክሽ ተቀመጪ፡፡ የምነግርሽ አለኝ፡፡ የምትቸኩይ ቢሆን እንኳን ለእኔ ሰቅይ ጥቂት ደቂቃ መስዋእት አድርገልኝ፡፡' አላት፡፡

ወንበሩን አመቻቸላትና ሶንያ ፍርሀቱና ጭንቀቱ ሳይለቃት እንደገና ተቀመጠች፡፡ ሁለቱን ሲቶች ፍርሀት ባልተለየው ሁኔታ ፈጥና ተመለከተችና አንገቷን ደፋች፡፡ የራስኩልኒኮቭ የገረጣ ፊት ፈካ፡፡ ከመቅፅበት አይኖቹ እሳት እየተፋ አበሩ፡፡

'እማዬ - ይህች ልጃገረድ ትናንት በአይኔ ስር በተሸከርካሪ የተገጨውና እኔም አሁን ስንግራችሁ የነበረው ሰው ልጅ ነች፡፡' በማለት ግልጥ አድርጎ ተናገረ፡፡

የራስኩልኒኮቭ እናት ሶንያን በሀዘን አይን ተመለከተች፡፡ ዳንያ በወንድሟ የተለየ እይታ ግራ ብትጋበም ምስኪኗን ልጅ በአትኩሮት ገመገመች፡፡ ሶንያ ስለርሷ ሲነገር ቀና አለችና ወዲያውኑ ደግሞ ሀፍረት ይዟት አንገቷን ደፋች፡፡

'ዛሬ ሁሉን ነገር እንዴት እንዳስተካከላችሁት ልጠይቅሽ እፈልጋለሁ፡፡ ለምሳሌ ያህል ፖሊስ ችግር አልፈጠረባችሁም?' እያለ ራስኩልኒኮቭ በጥፊያ አነጋገራት፡፡

'ሁሉም ነገር በሚገባ ተከናውኖአል፡፡ የሞቱ መነሻ ግልፅ ስለሆነ ፖሊሶች ችግር አልፈጠሩብንም፡፡ የተከራዮቹ ምላስ ብቻ ነው ያስቸገረን፡፡'

'ለምን?'

'እስከፊት ብዙ ስለቆየና አሁን ደግሞ በጋ ስለሆነ ሽታ አመጣ፤ ስለዚህ፤ ከሰአት በኋላ ወደመካነ መቃብር ይወስዱትና እስከነገ ድረስ ከቤተሰብያን ይቆያል፡፡ መጀመሪያ ሳይ እናቴ አልተሰማማችበትም ነበር፤ አሁን ግን አስፈላጊ እንደሆነ ተረድታለች፡፡'

'ዛሬ ነዋ ቀብሩ?'

'በነገው እለት በቀብሩ ስነስርዓት እንዲገኙላትና ከዚያ መልስ ጠበል ዓዲት ከቤት እንዲቀምሱላት ነው የጠራችዎት፡፡'

'ጠበል ዓዲት ተዘጋጅቷል?'

'ጥቂት ነገር ተዘጋጅቷል፡፡ ትናንት ሳይረጉልን ርዳታ በጣም እንዳመሰግንዎትም ጠይቃለች፡፡ እርስዎ ባይደርሱልን ግን ለስርዓተ ቀብሩ የሚውል ገንዘብ አይኖረንም ነበር፡፡'

ከነፈሮቿና አገጭ በድንገት መንቀጥቀጥ ቢጀምሩም ራሷን ተቆጣጥራ ወዲያውኑ አይኖቿን ሰበረች፡፡

ራስኩልኒኮቭ እያነጋገራት ፊቷን በጥሞና ተመለከተ፡፡ ምጥጥ ያለ ትንሽ ፊት ከትንሽ አፍንጫና አገጭ ጋር ታዩት፡፡ ውብ አትባልም፤ ስማያዊ አይኖቿ ግን ደማቅ ናቸው፤ ከአፎታቸው ወጥተው ሲያበሩ ደግሞ ፊቱ ያልተበረዘ የደግ ሰው ገፅታ ስለሚሳናፀፋ ማንንም ትስባለች፡፡ ሌላው አይነተኛ ነገር ደግሞ እድሜዋ አስራ ስምንት አመት ቢሆንም ገፅታዋ ከእድሜዋ በታች ነው፤ ትንሽ ልጃገረድ ነው የምትመስለው፡፡

ራስኩልኒኮቭ ውይይቱን ለመቀጠል ጥረት እያደረገ 'ያቺን ገንዘብ በማብቃቃት እንዴት ጠበል ዓድቅ ለመደገስ ሚስት ማርሚላዶቭ በቃች? -' ሲል ጠየቀ፡፡

'የሬሳ ሳጥኑ አልባሌ ነው የሚሆነው፤ ሁሉም ነገር ብዙ ወጪ እንዳያስከትል እንደነገሩ ነው የምናደርገው፡፡ ሚስት ማርሚላዶቭና እኔ ትናንት ማታ ሂሳቡን በጥንቃቄ አስልተነው እንደተረዳነው ለጠበል ዓድቅ የሚውል ትንሽ ይተርፈናል፡፡ ሚስት ማርሚላዶቭ ሁሉንም ነገር ለማሟላት በጣም ትፈልጋለች፡፡ ያለችውን ሁሉ እኚ ማለት ያስፈልጋል፤ ለእርሷ መቼም ግልግል ነው፡፡...'

‘የምትይው ይገባኛል። ግን ይቺን ከፍል ከፍሊን እንደዚህ የምታይው ለምንድነው? እናቴ ገና አሁን እንደሬሳ ሳትን የጠበበ ነው ብላ ነበር።’

ሶንያ ንሳ ባለ ድምፅ ሳታስበው ‘ትናንት ማታ ያለዎትን ሁሉ ሰጡን! አለችውና ግራ ተጋብታ አይደን ሰበር አደረገች። ከንፈሯና አገፍቧ እንደገና መንቀጥቀጥ ጀመሩ። ከመነሻው አንስቶ ራስኮልኒኮቭ የሚኖርበት የድሀ ሰፈር ልቧን ሰብሮት ነበርና አሁን ደግሞ ሳታስበው ከእኛ አመለጣት። የጸንያ አይኖች ደመቅ አሉ፤ የራስኮልኒኮቭ እናት እንኳን ሶንያን በወዳጅነት አይን ተመለከተታት።

ከመቀመጫዋ እየተነሳች እንዲህ አለች፡- ‘ሮዲ - ዛሬ እራት አብረን እንበላለን። ጸንያ እንሂድ። አንተም - ትንሽ በእግርህ ተንሽራሽረህ መጥተህ ተኛና አረፍት አድርግ፤ ከዚያን በኋላ በተቻለ ፍጥነት መምጣት ነው። አደከምንህ።’

ከተቀመጠበት ተነስቶ እየተንቆራጠጠ ‘አዎ አመጣለሁ።’ እያለ ከመለሰ በኋላ ‘መጀመሪያ ግን አንድ የምሰራው ነገር ይኖራል።’ አለ።

ራዙምኪን ራስኮልኒኮቭን በመደነቅ እየተመለከተ ‘መቼም እራት ብቻህን አትበላም - አይደለም እንዴ?’ ሲል ጮኸ።

‘በርግጥ አመጣለሁ። አንተም ትንሽ ብትቆይ ጥሩ ነው። እማዬ አትፈልጉትም አይደል? ነው ወይስ ከእናንተ ለየሁት?’

‘እረ ግዴለም! ሚስተር ራዙምኪን ከእኛ ጋር እራት ለመብላት ፈቃደኛ ብትሆን በጣም ደስ ይለናል!’

‘እንዳትቀር እባክህ።’ አለች ጸንያ።

ራዙምኪን ደስ ብሎት ፈገግ እያለ ጎንበስ ብሎ ግብዣውን ተቀበለ። ለትንሽ ጊዜ ሁሉም ዝም አሉ።

‘ሮዲ - ደህና ሁን። እ ፊሻር ማለቴ ነው። «ደህና ሁኑ» ማለት አልወድም። ናስታሰያ ደህና ሁኒ! አልወድም እያልኩ ደህና ሁኒ እላለሁ!’

የራስኮልኒኮቭ እናት ሶንያን ደህና ሁኒ ለማለት ፈልጋ አንደበቷን እንቢ አላትና ፈጥና ከከፍሉ ወጣች።

ጸንያ እናቷን ተከትላ ከከፍሉ ስትወጣ ለሶንያ ትህትናና ትኩረት የተመላበት ሰላምታ ሰጥታ አለፈች። ሶንያ በጣም ተገርማ ወዲያውኑ ፈራ ተባ ስትል አፀፋውን መለሰች። የጸንያ ትህትናና ትኩረት የሚያስቃያትና የሚያስተካዛት ይመስል በፊቷ ላይ የጭንቀት ስሜት ይነበባል።

ራስኮልኒኮቭ ከበሩ ደጃፍ ላይ ሆኖ ‘ጸንያ ደህና ሁኒ! ጨብጪኝ እንጂ!’ ሲል ጮኸ።

ጸንያ መለስ ብላ በእህትነት አይን እያየችው ‘ጨብጪህ ነበር እኮ! ረሳሽው እንዴ?’ በማለት መለሰች።

‘ግዴለም እንደገና ጨብጪኝ!’

ጠበቅ አድርጎ ጨበጣት። ጸንያ ፊቷ አስከቀላ ድረስ ፈገግታ ሰጠችው፤ ወዲያውኑ እጇን መንጭቃ እናቷን እየተከተለች ከነፈች። በሆነ ምክንያት በጣም እየተደሰተች።

ወደከፍሉ እየተመለሰና ሶንያን በፈገግታ እየተመለከታት ‘እስቲ ደህን! እስቲ የሞቀትን ነፍስ ይማር! ኗሪውማ አሁንም ኑሮ ይጠብቀዋል! አይደለም እንዴ? - አለ።

ሶንያ በድንገት የፈካውን ፊቱን በመገረም ተመለከተች፤ በዚህ ስሜት ላይ እያለች አባቷ ስለርሷ የነገረው ሁሉ ተገለጠለት።

*

የራስኮልኒኮቭ እናት ከመንገድ እንደደረሱ 'ደስ ብሎኝ ነው የወጣሁት። እንዴት እንደቀለለኝ ልነግርሽ አልችልም። ትናንት ባቡር ውስጥ ሁሉም ነገር ያስደስተኛል ብዬ እያብዘኩ አልነበረም የተጓዝኩት' አለች።

'እማዬ - አሁንም ቢሆን በጣም አሞታል እላለሁ። አይታይሽም እንዴት ምናልባትም ስለእኛ መጨነቁ ይሆናል የሚያስተክዘው። ፍትሐዊ ሆነን ይቅር ለማለት መቻል አለብን።'

'አንቺ በተለይ ፍትሐዊ አልነበርሽም። ነበርሽ ወይ? ዳንያ - ሁለታችሁንም አዳምጫለሁ! በመልክ ብቻ ሳይሆን በጠባይም አንድ ናችሁ። ሁለታችሁም ትጨነቃላችሁ፤ ሁለታችሁም በቀላሉ በስሜት ውስጥ በመዘፈቅ፤ በቀላሉ ትበላጩላችሁ፤ ኩሩ ናችሁናም፤ በቀላሉ ትላላታላችሁ። ዳንያ - ራሱን ወዳድ ነው ብዬ አላምንም፤ አንቺስ እንዴት ታይዋለሽ? ዛሬ ማታ የሚጠብቀንን ሳስብ ደግሞ ልቤ ይከዳኛል።' ስትል እናትየው በስሜት ተናገረች።

'እማዬ - አትጨነቁ፤ የሚሆነው ይሆናል።'

'ያለንበትን አስከፊ ሁኔታ እስቲ አስቢው! ሚስተር ሉዚን አንቺን ለማግባት የገባውን ስምምነት ቢያፈርስስ?' በማለት ምስኪኗ እናት ሳታሰበው አመለጣት።

'ከአፈረሰማ ሳይውል ሳያድር አሁኑኑ ማንነቱን አሳየ ማለት ነው።' ስትል ዳንያ እቅጩን በምሬት መለሰች።

እናትየው ወሬውን ለመቀየር በመጣደፍ እንዲህ አለች፡- 'አሁን መውጣታችን ጥሩ ነገር ነው። ስለምንጮዴ ወደሆነ ቦታ ለመሄድ ተጣድፎአል። እስቲ ወጣ ብሎ ንፋስ ያግኝ። ያለበት ክፍል እንደምድጃ የታፈነ ነው። ዳሩ እዚህ ከተማ ግን ንፁህ አየር ከየት ይገኛል? መንገዱም ቢሆን መስኮቱ እንደተዘጋ ቤት የሚቆጠር ነው። አበስ ገበርኩ፤ ድንቁም ከተማ! ሽረ የእኔ ልጅ - ከመንገድ ውጪ። የሆነ ነገር ስለተሸከሙ ከመሬት ነው የሚዘርፍሽ። ለካስ የተሸከሙት ፒያዋ ነው! እንዴት ነው ደግሞ የሚገፋት! ያቺ ወጣት ቤትም አስፈርታኛለች።'

'የቷ ነች ደግሞ እማዬ?'

'ሶንያ ነች። አሁን ከዚያ የነበረችው ቤት።'

'ለምን?'

'እንዲያው መጥፎ ስሜት ተሰምቶኛል። ብታምኝም ባታምኝም ገና ወደክፍሉ እንደገባች የችግሩ ሁሉ ጠስ እርሷ ነች ብዬ ራሴን አሳምኛለሁ።'

'እንደዚያ አይነት አይደለችም! መጥፎ ስሜት የቋጠርሽው ያለቦታው ነው! ለመጀመሪያ ጊዜ ያያት ትናንት ማታ ነው! ወደክፍሉ ስትገባ እንኳን አላወቃትም ነበር።' ስትል ዳንያ ከመከፋት ጭምር ተናገረች።

'ቆይ ለማየት ያብቃሽ! በጣም ነው ያላሰበችኝ። እንዴት እንዳስፈራችኛል ነገርሽ አልችልም። እርሱ ሲያስተዋውቃት በእነዚያ አይኖቿ አፈጠጠችብኝ። ወንበሬ ላይ መቀመጥ ሁሉ አቅቶኝ ነበር። ልቋቋመው የማልችለው ነገር ቢኖር ሚስተር ሉዚን

በእርሷ እንደዚያ ፅፎችን ለእኛና ለአንቺ በቃል ሲገልፃት የሞከረ እንደሆነ ነው! በቀጥተኛ ስር አድርገዋለች ማለት ካልሆነ በስተቀር ሌላ ምን ሊሆን ይችላል?

‘የፈለገውን ቢፅፍ ምን ያመጣል? በእኛም ላይ ተወርቷል! ተፅፎአል። አይደለም እንደ? ያን ጉዳይ ረባሽው? በጣም ጥሩ ልጃገረድ እንደሆነች እርግጠኛ ነኝ! ሌላው የምታወራው ሁሉ ፍሬ ከርስዚ ነው።’

‘ከርሷ አንፃር ሲታይ ትክክል ነሽ።’

‘ሚስተር ሉዚን እንደሆነ የሚያስጠጣ ከይሲ ሽማግሌ ነው።’ ስትል ዳንያ በአንድ ጊዜ ሾሏልች።

እናቷም ከው ብላ ስትቀር ወይይቱም በዚያው አበቃ።

*

ራስኮልኒኮቭ ራዘምኪንን ወደመስኮቱ እየወሰደ ‘ይሄውልህ - ለእኔ እንድታደርግልኝ የምፈልገው አንድ ነገር ነው’ አለው።

ሶንያ ከመቀመጫዋ ተነስታ እንደመሰናበት እያለች ‘ታዲያ እንደሚመጡ ለሚሰጡ ማርጌላዩቭ ሳረጋገጥላት።’ በማለት ፈጥሶ ተናገረች።

‘ሶንያ - ቆይ ትንሽ። ምንም ምስጢር ስለሌለን ችግር አልፈጠርሽብንም። አሁን ትንሽ ሳናገርህ እፈልጋለሁ።’ እያለ ወደራዘምኪን ፊቱን መለጠፍ የተምታታበት ይመስል ከም አለ። ‘ያን ሰው - ማን ነው ሰው - ፖርፈራን ታውቀዋለህ እንደ?’

‘እንደታ! ዘመዴ እኮ ነው። ለምን ትጠይቀኛለህ?’ አለው በመገረም።

‘እየህ - ያን ጉዳይ ማለቴ ትናንት ሲታወራው የነበረውን የገድያ ጉዳይ በመከታተል ላይ ይገኛል ብዬ እንምታለሁ።’

ትክ ብሎ እየተመለከተው ‘አም’ አለ።

‘የእርግጥን ደንበኞች ቃል እየተቀበለ ነበር፤ አይደለም እንደ? ወደ ፒተርስቡርግ ሰሄድ አሁኑ የሰጠችንን ቀለበትና የአባቴን የብር ሰለት አሳይገጽ ገንዘብ ተበድራ ነበር። ዋጋቸው ከአምስት ወይም ከስድስት ሩብል ባይበልጥም ልዩ ጥቅም የምሰጣቸው ናቸው። በተለይ ሰላቱ እንዳይጠፋቸው እፈልጋለሁ። ስለዳንያ ሰላት ባወራዝበት ጊዜ እናቴ ሰለትህን አሳየኝ ትላለች ብዬ ሰገኜ ነበር። ከአባቴ ሀብት የቀረን ሰላቱ ብቻ ነው። ጠፍቷል ከተባለ ሕመም ላይ ትወድቃለች። የሲቶን ነገር ታውቀዋለህና እባክህ ምን እንደማደርግ ነገረኝ። ለፖሊስ ማመልከት እንደሚኖርብኝ አውቃለሁ፤ በቀጥታ ፖርፈራንን ባይጋገር ግን የተሻለ አይመስለኝም? ጉዳዩ ተሉ ቢያልቅልኝ ደስ ይለኛል። ከእራት በፊት እናቴ እንደምትጠይቀኝ እርግጠኛ ነኝ።’

‘ለፖሊስ ባይሆን ለፖርፈራ ለማመልከት በመወሰንህ በጣም ደስ ብሎኛል! ታዲያ ጊዜ ለምን ይባክናል? አሁኑኑ እንሂድ። የጥቂት ደቂቃ መንገድ ነው። እርግጠኛ ነኝ እናገኘዋለን።’ ቢል ራዘምኪን ባልተለመደ ስሜት ተመጣጠ ተናገረ።

‘ጥሩ ነው እንሂድ።’

‘አንተን ማገገር በጣም ያስደስተዋል። በተለያየ ጊዜ ስለአንተ ብዙ አጫውቼዋለሁ። ትናንት እንኳን ባይቀር። እንሂድ! እርግጥን ታውቃታለህ? አሁን ነው የጠኘ! ሁሉም ነገር በገሩም ሁኔታ ገልጻል እያለ ነው! ሚስጡ ማን ነበረች? ረሳሁ።’

‘ሶንያ - በጣም ጥሩ ጓደኛዬ ነው።’ እያለ ራስኮልኒኮቭ ተናገረ።

ሶንያ ራዘምኪንን ባትመለከትና ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ ሀፍረት እየተሰማት ‘አሁን የምትሂዱ ከሆነ’ በማለት ጀመረች።

‘ሁላችንም እንሂድ! ሶንያ የመኖሪያ አድራሻችሁን ከነገርሽኝ ዛሬ መጥቼ እጠይቃችኋለሁ።’ ሲል ራስኩልኒኮቭ ወሰነ።

ከመዋከብ ይልቅ የሚጣደፍ ይመስላል፤ አይን ለአይን አልተያዩም። ሶንያ አድራሻዋን ሰጠችና እንደበፊቱ ሁሉ አፈረች። ሁሉም አብረው ወጡ።

ደረጃውን ሲወርዱ ራዙምኪን እየተከተላቸው ‘በርህን አትዘጋም እንዴ?’ ሲል ጠየቀ።

‘አልዘጋም! እንደእውነቱ ከሆነ ላለፉት ሁለት አመታት ቁልፍ ለማበጀት ሳስብ ቆይቻለሁ።’ በማለት እንደቀልድ ከተናገረ በኋላ ‘የሚሰረቅ እቃ ስለሌላቸው በራቸውን በቁልፍ የማይዘኑ ሰዎች የተባረኩ ናቸው!’ እያለና እየሳቀ ለሶንያ አዋዋት።

መንገድ ላይ ከዋናው በር አጠገብ ቆመ። የተለየ ነገር ሊነግራት እንደፈለገ ሰው ሀሳቡን ከመቅፅበት በመለወጥ ‘ሶንያ - ወደቀኝ ነው የምትሄጂው አይደል? በነገራችን ላይ እንዴት አገኘሽኝ?’ አላት። የሚያባብሉ ደማቅ አይኖቿን በአይኑ ለመጥለፍ እየፈለገ ሳይሳካለት ቆይቷል።

‘ትናንት እኮ አድራሻዎን ለፖልያ ሰጥተዋታል!’

‘ፖልያ? አዎ ትንሿ ፖልያ! እህትሽ አይደለች? ለነስ አድራሻዬን ሰጥቻታለሁ?’

‘ረስተውታል እንዴ?’

‘አሁን አስታወስኩ።’

‘አባቴ ስለእርስዎ ነገሮች ነበር! በወቅቱ ግን ስምዎን አልነገረኝም ነበር። ትናንት ስምዎን እውቄ ስለነበር ከዚህ እንደደረሰኩ ሚስተር ራስኩልኒኮቭ የት ነው የሚኖሩት ብዬ ጠየቅሁ። እርስዎም እንደእኛ ክፍል ተከራይተው መኖርዎን አላውቅም ነበር። ደሀና ሁኑ። ለእናቴም እነግራታለሁ።...’

በመጨረሻ ለመሄድ በመብቃቷ ተደሰተች፤ በአፋጣኝ ከእይታቸው ለመውጣት ሃያ ሚትር ያህል ተጉዛ ወደቀኝ ለመታጠፍና ብቻዋን ለመሆን ተጣድፋ አቀርቅራ ሄደች። ማንንም ሳታይና ምንም ነገር ሳታስተውል በአፋጣኝ ወደቤቷ ለመገባገብ ፈለገች። እያንዳንዱን ቃልና እያንዳንዱን ዝርዝር እያሰላሰለች ነገደች። እንዲህ አይነት ነገር ከዚህ ቀደም ገጥሟት አያውቅም ነበር! ሊገባት ያልቻለ ብሽያጭ ለባት አዲስ አለም ታያት። የዚያን እለት ጧት ምናልባትም ሳይውል ሳያድር ራስኩልኒኮቭ ሲጠይቃት እንዳሰበ በድንገት አስታወሰች።

የሆነ ሰው የምትማፀን ይመስል በፍርሀት እንደሚርበተበት አፃን ልቧ እየተጨነቀ ‘ዛሬ እንኳን አይሆንም! አምሳኬ አውጣኝ! ያቺን ክፍል ሲያያት!’ በማለት አጉረመረመች።

በዚያን ወቅት ሆን ብሉ ይከታተላት የነበረ አንድ ሰው መኖሩን ልብ አሳደረገችም። ከራስኩልኒኮቭ ቤት ወጥታ ከዋናው በር አጠገብ ከቆመችበት ጊዜ አንስቶ ይከታተላት ነበር። ሶስቱም ማለትም ራስኩልኒኮቭ ራዙምኪንና ሶንያ ከእግረኛው መንገድ ላይ ቆመው ቃላት ሲለዋወጡ ነበር ያላቸው። ‘ከዚህ እንደደረሰኩ ሚስተር ራስኩልኒኮቭ የት ነው የሚኖሩት ብዬ ጠየቅሁ።’ በማለት ሶንያ የተናገረችውን ቀብ እንዳደረገ ባስበበት ለመግፋት በድንገት እድል አገኘ። ሶስቱንም በተለይም ሶንያ ታናግረው የነበረችውን ራስኩልኒኮቭ ፈጠንና ተኮር አድርጎ ተመለከተ። ከዚያን በኋላ የመኖሪያ ቤቶቹን ቃኝት አድርጎ በአእምሮው ሳላቸው። ይሄን ሁሉ ያደርግ የነበረው

ከመቅሰባት ነበር፤ ከአለፋቸው በኋላ የሆነ ሰው የሚጠብቅ ይመስል እየተዘናና ቀስ ብሎ ተጓዘ። ሶንያን ይጠብቃት ነበር። እንደተለያዩ በመመልከቱ ሶንያ ወዲያውኑ ወደቤቷ እንደምትሄድ ተገነዘበ።

‘ግን የት ነው የምትኖረው? ይሄን መልክ የሆነ ቦታ አይቼዋለሁ። ማወቅ አለብኝ።’ ሲል የሶንያን ፊት በማሰላሰል አሰበ።

ከመታጠፊያው እንደደረሰ ተሻገረና የመንገዱን ሌላ አቅጣጫ ያዘ፤ ዞር ብሎ ሲያይ ሶንያ ምንም ነገር ሳታስተውል ያንኑ መንገድ ይዛ እንደምትመጣ ተመለከተ። በዚያው መንገድ ታጠፈች። አይኑን ሳይነቅል ተከተላት፤ ሀምሳ ሜትር ያህል እንደዚያ ከተጓዘ በኋላ መንገዱን ተሻግሮ ሶንያ ላይ ደረሰባትና በአምስት ሜትር ርቀት ይከተላት ገባ።

ሰውየው ወደሀምሳ አመት የሚጠጋው ነው፤ ከመካከለኛ ቁመት በላይ ሆኖ ወፊር ያለ ነው፤ ያልተመጣጠኑ ሰፋፊ ትከሻዎቹም ከሞላ ጎደል ጎበጥ አድርገውታል። የለበሳቸው በደንብ የተሰፉ ዘመናዊ ልብሶች ሀብታም አስመስለውታል። እንድ እርምጃ በተጓዘ ቁጥር የሚመረኮዝበት ጥሩ ከዘራ ይዟል፤ የእጅ ጓንቲዎቹ ሲበዛ ንፁሕ ናቸው። ጉንጮቹ ላይ ከተሰኩት ትላልቅ አገጮቹ ጋር ደስ የሚያሰኝ ሰፊ ፊት ባለቤት ሲሆን እዲስ ገፅታው ለፒተርስቡርግ ያልተለመደ ነው። አሁን ድረስ ጥቅጥቅ ያለው ውብ ፀጉሩ ሽበት ጣል ጣል አድርጎበታል፤ የተንዠረገገው ሂሙ ከፀጉሩ ይበልጥ ሽብቷል። እይኖቹ ሰማያዊና ሰርስረው የሚያገጣጥሩ ናቸው። ከንፊሮቹ እንደሳንባ የቀሉ ናቸው። በአጠቃላይ ለመግለፅ ያህል በሚገባ ራሱን የጠበቀና ሲያዩት ከእድሜው በታች የሚገመት ነው።

ሶንያ የቦዩን መዳረሻ እንደዘለቀች ብቻቸውን ከአግረኛው መንገድ ላይ ተገናኙ። ልብ ብሎ እንዳያትም የተከዘችና ሀሳቧ የተበታተነባት መሆኑን ተገነዘበ። ሶንያ ዋናውን በር አልፋ ወደቤቷ አቀናች። እርሱም እየተገረመ ተከተላት። ወደክፍሏ የሚወስደውን ደረጃ ለመያዝ ወደቀኝ ታጠፈችና ጉዞዋን ቀጠለች። የማይታወቀው ሽጋ ሰው ‘አረ ገና!’ እያለ አጉረመረመና እየተከተላት ደረጃውን ወጣ። በዚያን ጊዜ ነበር ሶንያ ልብ ብላ ያስተዋለችው። ከሶስተኛ ፎቅ ደርሳና ወደ ኮሪደሩ ታጥፋ ቁጥር ዘጠኝ የሚል ዕሁፍ ያለበትን በር መጥሪያ ስትጫን እርሱም በአምስት ሜትር ርቀት ላይ የሚገኘውን የቁጥር ስምንት በር መጥሪያ ተጫነ።

ሶንያን እየተመለከተና እየሳቀ ‘ለካስ ከልብስ ሰፊው ጋር ነው የምትኖረው! ትናንት በደሪያ አስተክክሉልኛል። እኔ ጎረቤትሽ ነኝ። ምን አይነት አጋጣሚ ነው!’ አላት።

ሶንያ በአትኩሮት ተመለከተችው።

‘ጎረቤቶች ነን! ወደከተማ የመጣሁት ገና ከትናንት በስቲያ ነው። ለጊዜው ደህና ሁኒ።’ አላት በጎላ የወዳጅነት ድምፅ።

ሶንያ መልስ አልሰጠችም። በሩ ተከፈተላትና ፈጥና ገባች። በሆነ ምክንያት ሀፍረት ተሰማት፤ ፍርሀትም ጭምር።

*

ወደፖርፊሪ ቤት ሲጓዙ ራዙምኪን በጣም ተደስቷል።

‘ወዳጄ ልቤ - በጣም ግሩም ነው! በጣም ደስ ብሎኛል!’ እያለ ደጋግሞ ተናገረ።

‘ምንድነው ያስደሰተህ?’ በማለት ራስኮልኒኮቭ ሀሳቡን ሰነዘረ።

‘አየኸው - ለአሮጊቷ አንተም እቃ ማስያዝህን አላውቅም ነበር። መቼ ነበር ይሄ የሆነው? መቼ ነው ከእርሷ ዘንድ የነበርከው?’

‘ምን አይነቱ ቂል ነህ!’

ራስኮልኒኮቭ እንደማስታወሰ ብሎ ቆም ካለ በኋላ ‘መቼ ነበር? ከመገደሷ ከሠላት ወይም ከሶስት ቀን በፊት መሆን አለበት። ግን የምለውን እንድትረዳኝ። በደረሰብኝ በዚያ የመንፈስ መረበሽ የተነሳ ያለኝ በሳንቲም የሚቆጠር አንድ ሩብል የማይሞላ ስለሆነ በአሁኑ ሰአት ያስያዝኩትን ከፍሎ ዕቃ መውሰድ አልቻልኩም።’ እያለ ለእቃዎቹ ልዩ አክብሮት በማሳየት ስልት ፈጥሮ ተናገረ።

‘መረበሽ’ በሚለው ቃል ላይ ልዩ አፅንኦት አደረገ።

‘አዎ - አዎ - አዎ’ በማለት ራዙምኪን በሆነ ምክንያት ለመስማማት ከተጣደፈ በኋላ እንዲህ ሲል ተናገረ። ‘በዚያን ጊዜ ተደናግጦህ የነበረው ለዚህ ነውና። መንፈስህ ተረብሾ ሳለ ስለቀለበትና ሀብል ታወራ ነበር። አሁን ሁሉም ነገር ግልፅ ሆኗል።’

‘ወይ አምላኬ! እንዴት እንደዚህ አሰብ! ሰውየው ሊያምነኝ ዝግጁ ከመሆኑም በላይ ስለቀለበት የማውራቴ ምክንያቱ ታውቋል ብሎ በጣም ተደስቶአል! በነገሩ ተማርከዋል!’

‘ከቤት ይኖራል ወይ?’ ሲል በላላ ድምፅ ጠየቀ።

‘ይኖራል! ግሩም ሰው ነው። ልታይ አይደለ። እርግጥ ትንሽ ወልጋዳ ብጤ ነው። ይሄን ስልህ ሕይወትን የሚወድ ሰው ቢሆንም ወልጋዳነቱ ከሌላ አንፃር ነው ማለቱ ነው። ብልህ እንጂ ቂል አይደለም። ነገሮችን ግን በተለየ መንገድ ነው የሚመለከተው። ተጠራጣሪ ከመሆኑም በላይ ራሱን ይወዳል። ሊያዎበረብርህ ሳይሆን በቀላሉ ሊያግባባህ ይፈልጋል። በማቴሪያላዊ ማሰራጃ ላይ የተመሰረተ የቀድሞ ስልቶችን ያምንባቸዋል። ስራውን ግን በደንብ ያውቃል። ባለፈው አመት በአንድ ፍንዎ ላይ ብቻ ተመስርቶ የተፈፀመውን ግድያ ደርሶበታል!’ ሲል ራዙምኪን በፍጥነት መለሰ።

‘ግን እኔን ለማግኘት ለምን በጣም ይፈልጋል?’

‘እንደዚያ ማለቱ እኮ አይደለም። ከታመምክ ጊዜ ጀምሮ ስለአንተ ብዙ እነግረው ነበር። ከማጫውተው ሁሉ ተነስቶ የሕግ ተማሪ እንደነበርክና በቸግር ምክንያት የዩኒቨርሲቲ ትምህርትህን እንዳቋረጥክ ሲረዳ ሁኔታው እጅግ አሳዛኝ መሆኑን ገልጾላኛል። ስለዚህ ነው ከውሳኔ ላይ የደረስኩት፤ ይሄ ብቻ ሳይሆን ሁሉንም ነገር ሳገናዝበው ትናንት ማታ ሰከሬ ወደቤት ሰንሄድ ብዙ ቀባጥሬአለሁ! አንተም እንደሚታጋንነው ተስፋ አደርጋለሁ።’

‘ወዴት ነው እያመራህ ያለኸው? እንደ እብድ ይቆጥሩኛል ወይ? እብድም ሆኔ ሊሆን ይችላል። አለና ደረቅ ሳቅ ሳቅ።’

‘ሰከሬ ስለነበርኩ ያልኩት ሁሉ (ሌላውም ነገር ሁሉ) ከቀምነገር አይገባም።’

‘ለምኑ ነው ይቅር በሉኝ? በጣም ነው የተንሸገሽኩት!’ ሲል ራስኮልኒኮቭ በምሬት ተናገረ። በከፊል ግን እያሰማሰለ ነበር።

‘አውቃለሁ እኮ። ይገባኛል። ስለዚህ ማውራት እንኳን ያሳፍረኛል።’

‘የሚያሳፍርህ እስከሆነ ድረስ ለምን ታወራለህ?’

በሁለቱም ዘንድ ዝምታ ሰፈነ። ራዙምኪን ፍንክንክ ብሎ ነበር፤ ራስኮልኒኮቭ ደግሞ ፍንክንክ ማለቱን በጥላቻ አይን አይቶታል። ስለፖርሬሪ ራዙምኪን ከደቂቃ በፊት የተናገረውም አሳስቦታል።

‘እርሱንም ቢሆን አወድሰዋለሁ። እንደዚያ ማድረግ የሚጠበቅ ነው። ምንም አለማድረግ በይበልጥ አግባብነት ይኖረዋል። እኛን አጣጥፎ መቀመጥም ጥንቃቄ የሚጠይቅ ነው! ስለሁኔታው ያለኝን ስሜት ማሳወቅ አይጠበቅም። እንደሁኔታው ማየት ያስፈልጋል፤ ወደዚያ መሄድ ብልህነት ወይም ጅልነት እንደሆነ አሁን ልንደርስበት ነው። አይደለም ለሞቷ የድመት አፍንጫ ታሽታለች። ልቤ ክፉኛ ይመታል - ምን አይነት ጣጣ ነው!’ እያለ ፊቱን አገርጥቶ አሰላለለ።

‘ከዚህ ከግራጫ ቤት ነው’ ቢል ራዙምኪን ተናገረ።

‘ዋናው ነጥብ ትናንት ከአሮጊቷ ቤት ሆኜ ስለደሙ መጠየቄን ፖርፊሬ ያውቅ እንደሆነ መረዳቱ ነው። ገና እንደገባሁ ከፊቱ ላይ አነበዋለሁ። ጥፋ ብሎኝም ከሆነ እደርስበታለሁ።’

የብልጣ ብልጥ ፈገግታ እያሳየ በድንገት ወደ ራዙምኪን ዞር ብሎ ‘ዛሬ ጧት በጣም ስሜት ውስጥ ገብተህ ነበር። ልክ ነኝ ወይ?’ አለው።

‘እረ በጭራሽ። የምን ስሜት አመጣህብኝ?’

‘ወዳጄ ልቤ-ልታታልላች አትሞክር። በገህድ የሚታይ ነበር። ከዚህ ቀደም አድርገኸው የማታውቀውን ከወንበሩ ጦርዝ ላይ ተቀምጦህ ዝም ብለህ ትቆነጠነጥ ነበር። እንዴ ስትከፋ ሌላ ጊዜ ስትፍለቀለቅ ነበር። በተለይ እራት ስትጋበዝ ፊትህ እንደቲማቲም ቀልቶ ነበር።’

‘ጭራሽ አይደለም! ፍሬከርሰኪ ነው! ምንድነው የምታወራው?’

‘ለምንድነው እንደትምህርት ቤት ሕፃን ድክድክ የምትለው? ይኼው አሁን ፊቱ ቀላ!’

‘ምን አይነት አሳማ እንደሆንክ ነው የሚያሳየው!’

‘ለምን ታፍራለህ? ዛሬ እነግርብሃለሁ። ቂ - ቂ - ቂ! እናቴንም ሊሳውንም ያስቃል!’

‘እየውልህ! ይሄ ቀልድ አይደለም። ምንድነው የምትነግራቸው? ምን አይነቱ አሳማ ነህ!’ እያለ ግራ ተጋብቶና በድንጋጤ ክው ብሎ ተናገረ።

‘እንዴት እንደተሰማማህ ታውቃለህ! የፀደይ አበባ መስለህል! ታላቁ ሮማኦ! የዛሬው ንፅህናህ ደግሞ ሌላ ነው! የጣቶችህን ጥፍሮችም ከርክመህል! አይደል እንዴ? ከዚህ በፊት መቼ እንዲህ ተለምዶ ነበር? የፀጉር ቅባትም ተቀብተህል! ኅንበስ በልና አስቲ ይሸተት!’

‘አሳማ!’

ራስኮልኒኮቭ ራሱን መቆጣጠር እስኪያቅተው ድረስ በሳቅ ጦሽ አለ። የፈለገውም ያን ነበር። እየሳቀ መግባቱን ከውስጥ ያሉት የሚሰሙ ከመሆናቸውም በላይ ከመግቢያው ላይ ሆኖ ይንከተክት ነበር።

‘ከዚህ ከደረሰን ዝምቦል - አለበለዚያ እገድልሃለሁ!’ በማለት ራዙምኪን የራስኮልኒኮቭን ትከሻ ጨምድዶ ይዞ አስጠነቀቀው።

ራስኩልኒኮቭ ወደክፍሉ እየዝነ ነበር። ሳቁን ለመቆጣጠር መሞከሩ እያስታወቀበት ነበር የገባው። ራዙምኪን ተቆጥቶና ፊቱን ፍም አስመስሎ ተንደርድር ተከተለው። ከፊቱና ከእቋሙ ተነስቶ ራስኩልኒኮቭ እንዴት ይስቅ እንደነበር መረዳት አያዳግትም። ጥያቄተዋወቀው ራስኩልኒኮቭ ከክፍሉ መሀል ላይ ሆኖ በጥሞና ይመለከታቸው ለነበረው የእንግዳ ተቀባይ እጅ ነገ። ሳቁን ለመዋጥ ራሱን የማስተዋወቂያ ሁለት ወይም ሶስት ቃላት ለመሰንዘር እየሞከረ እጁን ዘርግቶ ፖርፊሪን ጨበጠው። ሳቁን ተቆጣጥሮ መረጋጋት እንደታየበት ራዙምኪንን ተመለከተና ራሱን መቆጣጠር አቃተው። ሳቁን ለመቆጣጠር በሞከረ ቁጥር 'እንደእንፋሎት እየነፈለ ይወጣ ጀመር። ለዚህ 'ከልብ የመነጨ' ሳቅ አፀፋ ይሆን ዘንድ ራዙምኪን ያሳይ የነበረው ቁጣ የአካባቢውን ገፅታ አደመቀው። ራዙምኪን ሆን ብሎ ይህን ገፅታ የሚያደምቅ መስሎ ታየ።

በእጁ ባዶ ብርጭቆ ያለበትን ክብ ጠረጴዛ እየደበደበ 'አረፍ!' ሲል ጮኸበት። ብርጭቆው ከእነጠረጴዛው ወርዶ እምቦጭ አለና የስብርባሪ ድምፅ ተሰማ።

'ጌቶች ስለእቃው እየተጠነቀቃችሁ! የመንግስት ንብረት መሆኑን አስታውሱ!' በማለት ፖርፊሪ እንደቀልድ ተናገረ።

ከውጭ ሆኖ ለሚታዘብ ሰው ሁኔታው እንዲህ ይመስላል፡- ራስኩልኒኮቭ የፖርፊሪን እጅ እንደጨበጠ መሳቁን ቀጥሏል፤ ለረጅም ጊዜ እንደዚያ መቆየቱ ያለውን ሃጂነት ግን ተገንዝቦ ሳቁን የሚገታበትን ትክክለኛ ወቅት ይጠባበቃል። በጠረጴዛው መውደቅና በብርጭቆው መሰበር ጭራሽ ግራ የተጋጣው ራዙምኪን በተደበቁ አይኖቹ ስብርባሪዎቹን ገረመመና ተራገመ፤ ብስጭት ብሎና ጀርባውን ሰጥቶ በመቆም ምንም ላያይ ነገር በመስከት በኩል ተመለከተ። ፖርፊሪ ሳቁ፣ በሳቁ ለመቀጠል ፈቃደኛ ቢሆንም ስለሁኔታው ማብራሪያ እንደሚጠበቅ ግልፅ ነበር። በጥግ በኩል ወንዝር ይዞ ተቀምጦ የነበረው ዘምያቶቭ እንግዶቹ እንደገቡ ቆሞ ከንፈሮቹ በፈገገታ የተነሳ ተሳቅቀዋል፤ ሁኔታውን ግን በመገረምና አልፎም በጥርጣሬ፣ ራስኩልኒኮቭም ሁፍረት በተቀላቀለበት እይታ ይቆጣጠራል። ራስኩልኒኮቭ ያልጠበቀውን ዘምያቶቭ በማጥቱ ተደናግጧል።

'እዚህ ምን እንደሚያደርግ ማወቅ አለብኝ።' እያለ አሰበ።

በጣም ያፈረ በመምሰል 'በጣም አገፍለሁ።' ሲል ራስኩልኒኮቭ መናገር ጀመረ።

ፖርፊሪ 'አረ ምንም አይደል። አንተን በማግኘቱ በጣም ተደስቻለሁ። ወደክፍሉ የዝገኘውም ደስ በሚል ሁኔታ ነው።' ካለ በኋላ ወደራዙምኪን እያመለከተ 'ደህና ነህ እንኳን አይለኝም እንዴ?' በማለት ተናገረ።

'ለምን እንደተሰበሰብክ አላውቅም። ወደዚህ ስንመጣ ሮሜኦን መስለሁል ነው ያልኩት፤ ደግሞ ነው። ሌላ ያልኩት ነገር ያለ አይመስለኝም።'

ራዙምኪን ፊቱን እንዳዘረ 'አሳማ!' አለ።

'በእንዲት ቃል ለመበሳጨት በቂ ምክንያት አለው።' ሲል ፖርፊሪ እየሳቀ ተናገረ።

'እናንተ መርማሪዎች! ገደል ግብ!' እያለ ራዙምኪን ከጮኸ በኋላ ወዲያውኑ እየሳቀ፤ ምንም ነገር ያልተፈፀመ ይመስል ፊቱን አድምቆ ወደፖርፊሪ አመራና እንዲህ ሲል

ተናገረ:- 'ይበቃል! ሁላችንም ቂሎች ነን! አሁን ወደቀምንገሩ እንሄድ:- ይህ ሰው ጓደኛዬ ሮዲዮን ሮማኖቪች ራስኩልኒኮቭ ነው። ስለአንተ ስለሰማ ሊተዋወቅህ ይፈልጋል። ሊያናግርህ የሚፈልገውም ትንሽ ጉዳይ አለው። ሽረ ገና ነምያቶቭ! እንዴት ከዚህ ተገኘህ? ትተዋወቃላችሁ እንዴ? ከዚህ ቀደም ተገናኝታችሁ አበር እንዴ?'

'ምን ማለቱ ነው?' ሲል ራስኩልኒኮቭ እየተረበሸ አሳለለ።

ነምያቶቭ በመጠኑም ቢሆን ግራ ተጋባና 'ትናንት ከቤትህ ነበርን።' አለው በትሀትና።

'ይሄማ እዳው ቀለለኝ ማለት ነው። የዛሬ ሳምንት ከፖርፊሪ ጋር አስተዋውቀኝ ይለኝ አበር። አሁንም ያለእኔ ርዳታ የልብ ወዳጆች አፈራህ። ሲጋራህ የት አለ?'

ፖርፊሪ እንግዶችን ለመቀበል በሚያስችል ሁኔታ አልለበሰም! ካባ ደርሶአል! በጣም ንፁህ ሽሚዝ ለብሶአል! አርጌ ነጠላ ጫማ አጥልቋል። እድሜው ወደሰላሳ አምስት ይጠጋል። ቀመቱ መካከለኛ አይደለም! ወፍራም! እንዲያውም በርጫም ነው! ዲሙን በደንብ ተሳጭቶአል! ፀጉሩን በአጭሩ ተስተካክሎ ከኋላው ያበጠ ትልቅ የክብ ጭንቅላት ባለቤት እንደሆነ ያስታውቃል። በክብ ፊቱ ላይ ሾጠጥ ያለ ትንሽ አፍንጫ ይታያል! በጫ መልኩ ጤናማነት የሳደለው ቢሆንም የተዋበና ወዳጅነትን የሚጋብዝ ነው። ነጭ ቀለም ባለው ሮግብዝቢት የሚሸፈኑት አይኖቹ በመጠኑም ቢሆን እያበሩ ጥሩ ስሜትን ቢያንፀርቁም ያለማቋረጥ ጥቅሻ የሚያደርጉ ይመስላሉ። አስተያየቱ ለመላው ሰውነቱ የማይመጥን ነው! የአርጊት አርሶአደርን ምስል የሚያስታውስ ነው! በመጀመሪያ ሲያስተውሉት አልባሌ ቢመስልም ዋነ አይደለም።

ፖርፊሪ እንግዳው የሚያወያየው ትንሽ ጉዳይ እንዳለው በሰማ ጊዜ ከፍተኛ ላይ እንዲቀመጥ ጋበዘውና እርሱም ፈንጠር ብሎ ከዚያው ተቀመጠ። አንድ ሰው የሚናገረው ጉዳይ የተለየ ትኩረት የሚቸረው እንዳልሆነ በገመተ ጊዜ የሚያጋጥመው ሁኔታ ራስኩልኒኮቭንም ገጠመው። ፖርፊሪ የጉዳዩን ምንነት ለመስማት ጓጉቶ ራስኩልኒኮቭን በተመሰጠ ሲመለከተው ራስኩልኒኮቭ ወዲያውኑ የሀፍረት ስሜት ወረረው። እንዲያም ሆኖ ግን ጉዳዩን በአጭሩ አሳክቶ ተናገረና ፖርፊሪን በርካታ ስሜት ተመለከተው። ፖርፊሪም አይነን ከእርሱ ላይ ለአፍታ ያህል እንኳን አልነቀለም አበር። ያንኑ ጠረጴዛ በመያዝ ከፊት ለፊታቸው ተቀምጦ የነበረው ራዝምኪን ሁለቱንም በማፈራረቅ እየተመለከተ ራስኩልኒኮቭ የተናገረውን በጉጉት ያዳምጥ አበር።

'ቂላቂል! እያለ ራስኩልኒኮቭ ቀስ ብሎ አጉተመተመ።

ፖርፊሪ ለአንድ ባለጉዳይ በሚነገር ስልት በመጠቀም እንዲህ አለ:- 'ስለሁኔታው ማለትም ስለገድያው በመስማትህ ፖሊስ ጉዳዩን ሊያዘው መርማሪ የተወሰኑ እቃዎች የአንተ መሆናቸውን እንዲያሳውቅና አንተም ቢሆን ከፍለህ እቃዎቹን ለመውሰድ ፈቃደኛ እንደሆንክ የሚገልፅ ማመልከቻ አስገባ - ወይም እነርሱ ሊፀፉህ ይችላሉ።'

ራስኩልኒኮቭ እየተቀለበሰለበ 'በአሁኑ ሰአት ቢሳ ቤስቲን ስለሌለኝ ተቸግራለሁ። መግለፅ የምችለው እቃው የእኔ እንደሆነና ገንዘብ በማገኝ ጊዜ...' አለ።

ፖርፊሪ ስለገንዘብ ችግር የተደረገውን ማብራሪያ ቀብሎ ሳይሰጠው 'ለውጥ አያመጣም። ማመልከቻውን በቀጥታ በእኔ አድራሻ አድርግና እንዲህ አይነት ድርጊት

መፈፀሙን በመስማትህ እንደ እነዚህ አይነት እቃዎች የአንተ እንደሆኑ ገልፀህ የምትጠይቀውን አስፍር። አለው።

ራስኩልኒኮቭ አሁንም በገንዘባዊ ጎሉ ላይ በማተኮር 'በተራ ወረቀት ላይ ነው የምዕፈው?' እያለ አቋረጠው።

ፖርፊሪ ባልተለመደ የምቦት አይን ከተመለከተው በኋላ የሚጠቅሰው ይመስል አይኑን እየጨፈነ 'በፈለግኸው በጣም ተራ በሆነ ወረቀት!' ሲል መለሰለት። ይህንና፣ ጥቅሻው ለሶስት ያህል ብቻ ስለቆየ ራስኩልኒኮቭ ገና በአእምሮው እየቀረፀው ይሆናል። ያም ሆነ ይህ ጥቅሻ ነበር። ለምን እንደጠቀሰው አምላክ ይወቀው እንጂ በጥቅሻ መታየቱን ራስኩልኒኮቭ ተገነዘበ።

'ደርሰባታል!' የሚል ሁላቸው በአእምሮው ብልጭ አለ።

'በአንድነዚህ አይነት ጥቃትን ነገሮች ስላስቸገርኩህ አዝናለሁ። የእኔ እቃዎች ግምት አምስት ሩብል ቢሆን ነው። ለእቃዎቹ ግን ልዩ ስሜት አለኝ። ወሬውን እንደሰማሁ ተረብሼ እንደነበር ሳልደብቅ እናገራለሁ።' አለ በመቅለስለስ።

ራዙምኪን ምክር ለመለገስ የተዘጋጀ በመምስል 'ፖርፊሪ የአሮጊቷን ደንበኞች ቃል እየተቀበለ ነው ብዬ ትናንት ለዘሊሞቼ ስገልፅለት ስሜት ውስጥ የገባኸው ለዚህ ነው ለካ!' ሲል ተናገረ።

ራስኩልኒኮቭ ከንዴት ብዛት በጥቋቋር አይኖቹ አፍጥሮ ተመለከተው። ወዲያውኑ ግን ሀሳቡን ሰብስብ አደረገ። ብስጭቱ ግን እየታወቀበት 'ወጻጀ ልቤ - አንተ ታፈዝበኛለህ።' ካለው በኋላ እንዲህ አለ። 'አንተ ኢምንት አድርገህ በምትቆጥረው ነገር ላይ በጣም አተኩሬ ሊሆን እንደሚችል እገምታለሁ። እነዚህ የማይረቡ እቃዎች ለእኔ ኢምንት ባለመሆናቸው ራስ ወዳድ ወይም ገንዘብ ኢግባር አድርገህ ልትቆጥረኝ አይገባም። ከአባታችን የተረፈን ሁብት ከብር የተሰራው ሰአት ብቻ እንደሆነ ከደቂቃዎች በፊት ነገራለሁ። ልትስቅብኝ ትችላለህ። (በድንገት ወደፖርፊሪ ዞር አለና ወዲያውኑ ደግሞ በስሜት የተቀላቀለ ድምፅ ለማውጣት እየሞከረ ፊቱን ወደራዙምኪን መለሰ።) እናቴ ገና ከመድረሷ ሰአቱ ጠፍቷል ብላ ከገመተች በአንድ ጊዜ ነው ተስፋዋ የሚሟጠጠው! የሴቶችን ነገር ታውቃላችሁ!'።

አጣብቂኝ ውስጥ የገባው ምስኪኑ ራዙምኪን 'እንዲያ ማለቴ አይደለም! የተገላበጠሽ ነው!' እያለ ጮኸ።

'ትክክል ነው ያልኩት ወይስ አጋንንኩኝ? ለምን የሴቶች ነገር አልኩ?' ሲል ራስኩልኒኮቭ ራሱን ጠየቀ።

ፖርፊሪ 'እናትህ መጡ እንዴ?' ብሎ ጠየቀው።

'አምን'

'መቼ?'።

'ትናንት ማታ'

ፖርፊሪ መረጃውን የሚያጣጥም ይመስል ለጊዜው ዝም አለ።

'ያም ሆነ ይህ እቃዎችህ አይጠፉም። ወደዚህ ትመጣለህ ብዬ ከጠበቅሁህ ሰነባብቼ አለሁ' በማለት ረጋ ብሎ ተናገረ።

ፍሬ ያለው ነገር ያልተናገረ ይመስል የሲጋራውን አመድ በምንጣፉ ላይ ያለርህራሄ

ለሚያበኘው ራዙምኪን የሲጋራ መተርከሻውን ገፋ አደረገለት። ራስኩልኒኮቭ በፍርሀት ስሜት ተዋጦ፣ ፖርፊሪ ግን አሁንም በራዙምኪን ሲጋራ ላይ እያነጣጠረ ወደሌላ የሚያደ አይመስልም ነበር።

‘ስጦብቅህ ነበር ነው የምትለው? ግን፣ እዚያ እቃ እንደሰያዘ ታውቃለህ ማለት ነው?’ ሲል ራዙምኪን ጮኸ።

ፖርፊሪ በቀጥታ ለራስኩልኒኮቭ እንዲህ አለው።

‘ሁለቱ እቃዎችህ ማለትም ቀለበቱና ሰአቱ በአንድ ላይ ሆነው በወረቀት ተጠቅልለዋል። ስምህንና አድራሻህን፣ እንዲሁም ከአንተ የተቀበለችበትን ቀን እንዲነበብ አድርጋ በእርሳስ ፅፋቢታለች።’

ራስኩልኒኮቭ ይህ ነው የማይሉት ሳቅ እየሳቀና ሰውየውን ፊት ለፊት ለማየት የሚቻለውን ሁሉ እየደረገ ‘ጥፋ ታዛቢ ነህ!’ ካለ በኋላ ‘እቃ ያስያዙ ብዙ ሰዎች ሰጡ ሁሉንም ለማስታወስ ያስቸገረህ መሆን አለበት ማለቱ ነው። አንተ ግን ከማስታወስም በተጨማሪ...’ የሚል አነጋገር ሳያስበው ጨመረበትና ወዲያውኑ ‘የማልረባ! ደካማ! ለምን እንደዚህ ተናገርኩ?’ ሲል ውስጥ ውስጡን ተቆጨ።

ፖርፊሪ ሊገባ የሚችል የምፀት አነጋገር በመጠቀም ‘በአሁኑ ሰአት ሁሉም ታውቀዋል፣ እስከሁን ድረስ መጥተህ ያሳስረኛኸው አንተ ብቻ ነህ’ ሲል መለሰ።

‘ትንሽ አጥኝ ነበር።’

‘አምን? መታመምህን እኔም ስምጅአለሁ። አንድ የሚረብሽህ ነገር እንዳለም ተገንዝቤአለሁ። አሁንም ቢሆን መልክህ እንደገረጣ ነው።’

‘ጭራሽ አልገረጣኝም! እንዲያውም ደህና ነኝ!’ በማለት ፈጥኖና ተበሳጭቶ የአነጋገሩንም ስልት ወዲያውኑ ለውጦ ስርአት በጎደለው ሁኔታ ራስኩልኒኮቭ መለሰ። በይበለጥ እየተሳጠጠ በመሄድ ራሱን መቆጣጠር ተሳነው። ‘በመበሳጨቱ ራሱን አጋልጣለሁ!’ የሚል ሀሳብ እንደገና ብልጭ አለበት። ‘ለምንድነው ግን የሚያስቃዩኝ?’

‘ጭራሽ ደህና አይደለም!’ ሲል ራዙምኪን ጣልቃ ከገባ በኋላ እንዲህ ሲል ተናገረ። ‘ምን የማይገባ ነገር ነው! እስከ ትናንትና ድረስ ህሊናውን ሰቶና ተረብሾ ነበር። ፖርፊሪ መት ነው የምልህ የሲሞኸና እኔ ከእርሱ እንደተለየን ለባበስልህና ድምፁን አጥፍቶ ከቤት ወጣ፣ እስከ እኩል ሌሊት ድረስ የሆነ ቦታ የጣጥ የቋጡን ሲያወራ ቆየ፣ እመኝ ነው የምልህ ሁልጊዜ እንደተረበሸ ነው። አይገርምህም? በጣም የተለየ ነገር!’

ፖርፊሪ እንደ አሮጊት እርሶ አደር ጭንቅላቱን እየነቀነቀ ‘ሙሉ በሙሉ ተረብሾ ነበር እንዴ?’ አለ።

ከመናደዱ ብዛት ከአፉ ለሚወጡት ቃላት ባለመጨነቅ ‘የማትረባ! አታምኝም!’ ታምናለህ ብዬ ግን እኔም አልጠበቅሁ!’ ሲል ተናገረ።

ፖርፊሪ ግን ለነዚህ ሳልተለመዱ ቃላት ጆሮውን የቸራቸው አይመስልም ነበር።

ራዙምኪን በድንገት ስሜት ውስጥ ገብቶ ‘ባትረበሽ ኖሮ እንዴት ወጥተህ ትሄድ ነበር?’ በማለት ጠየቀ። ‘ለምንም ይሁን ለምን፣ የቱንም ያህል ምስጢር ይሁን፣ በጊዜው ኖርማል ነበርክ? አሁን ያለፈ ነገር ስለሆነ የማስበውን በግልፅ እነግርሁለሁ።’

ራስኩልኒኮቭ ስርአት የሌለውና ግራ የሚያጋግ ፈጥታ እያሳየ ለፖርፊሪ እንዲህ

ሲል ከመቅጠት አስረዳው፡- 'በትናንትናው እለት በጣም አበር የሰለቸኝ፤ ከእነርሱ ተለይቼ የሄድኩት እኔን ከማያገኘበት ቦታ ቤት ለመከራየት አበር፤ ብዙም ገንዘብ ይገርዛልሁ። ሚስተር ዛምያቶቭ አይቶታል። ሚስተር ዛምያቶቭ - ምን ትላለህ? ትናንት ኖርማል አበርኩ፤ ወይስ ተረብሼ አበር? እስቲ ና ዳንኝ!'።

'በእኔ እምነት በቁምነገር፤ እንዲያውም እያሰማመርክ ጭምር ትናገር አበር፤ ግን ትንሽ በስጫት ስትል አበር። በማለት ዛምያቶቭ እርግጠኛ ሆኖ ተናገረ።

'በተሽከርካሪ በተገጨ የመንግስት ሰራተኛ ቤት ውስጥ ትናንት ምሽት እንዳገኘህ የፖሊሱ አዛዥ ዛሬ አጫውቶኛል።' እያለ ፖርፊሪ ጣልቃ ገባ።

ራዙምኪንም በተራው ጣልቃ በመግባት 'ከዚህ የመንግስት ሰራተኛ ጋር የተያያዘን ጉዳይ እንመልከት። ከእነርሱ ቤት ያደረግኸው የእብድ ስራ አይደለም? ገንዘቡን ሁሉ ለተብር ይሁንሽ ብሎ ለሚቹ ሚስት ሰጣት! መርዳት ከአለብህ አስራ አምስት ወይም ሃያ ሩብል ሰጥተህ ለራስህ አምስት ሩብል ታስቀራለህ እንጂ ሃያ አምስቱንም ሩብል ታወድመዋለህ!' አለ።

'ምናልባትም ከሆነ ቦታ ያገኘሁት ሀብት ይኖራል፤ እንተ ስለዚህ ጉዳይ ምንም አታውቅም! ለዚህም ነው ትናንት ምሽት ገንዘቤን እንደፈለግሁ የረጨሁት። ዛምያቶቭን ጠይቀው፤ ሀብት እንዳገኘሁ ያውቃል።' ካለ በኋላ ከገፈርቼ እየተርበተብቱ 'ማግኘት ስለት ሙሉ በእንዲህ አይነት ዝግግንኪ ንግግር ስላሰለቸንህ በጣም ይቅርታ።' ሲል ለፖርፊሪ ተናገረ።

'ጭራሽ አይደለም! የተገላቢጠሽ ነው! በጣም ነው ያስደስታችሁኝ! እናንተን ማየትና ማዳመጥ ግሩም ሆኖ ነው ያገኘሁት። በመጨረሻ ወደእኔ በመምጣታችሁ በጣም መደስቴን መግለፅ አለብኝ።'

'ቢያንስ ሻይ ጋብዘን! ዝሮጮ ነቃ!' እያለ ራዙምኪን ጮኸ።

'ጥሩ ሀሳብ ነው! አብረን ሻይ እንጠጣለን። ከሻይ በፊት ግን የሚቀመስ ነገር አትፈልግም?'።

'ሻጋ ነው፤ ማን ሊጠላ ብለህ ነው!'

ፖርፊሪ ሻይ ለማዘዝ ወጣ።

ወዲያውኑ የተለያዩ አስተሳሰቦች በራስቱልኒኮቭ አእምሮ ተመላለሱ። በጣም ከፍቶት አበር።

'ለመደበኛ እንኳን አይሞክሩም! ጉዳያቸው አይደለም! ይህ ነው የሚያሳዝኘው! የማታውቀኝ ቢሆን ኖሮ ከፖሊስ አዛዥ ጋር ስለእኔ ታወራለህ? እንደሚታደን አውሬ እያሳደዱኝ መሆናቸውን እንኳን አይሸሽጉም! ለንግግራቸው ለከት የለውም!' በማለት እያሰላሰለ በንዴት ጠፈ። 'በግልፅ ለምን አትግረኝም? ከእኔ ጋር ለምን ድብብቆሽ ትጫወታለህ? ፖርፊሪ-እንዲህ አይነቱ ነገር ከአንድ ጨዋ ሰው የሚጠበቅ አይደለም! በእኔ ላይ እንደዚህ አይቀለድም! ተነስቼ እውነቱን ሁሉ ከፊታችሁ ላይ ስከከክ እንዴት እንደምጠላችሁ ታውቃላችሁ!' እያለ ውስጥ ውስጡን ከአብላላ በኋላ በመከራ ተነፈሰ። 'ይሄ ሁሉ የእኔ ፈጠራ እንደሆነን? ራሴ ተረብሼ ስለጠቅላላ ሁኔታው ያለኝ ግምት የተሳሳተ ቢሆንን? ከልምድ ማነስ የተነሳ ተበሳጭቼ እንደሆነን? በመጥፎ ጎኔ መቀጠል አልቻልኩም? ምናልባትም ሆነ ተብሎ ያልተደረገ ይሆናል። ያልተለመደ ቃላት ባይናገሩም የሆነ ቃል

ተናገረዋል። ማንም በማንኛውም ጊዜ ሊናገረው የሚችል ቢሆንም የሚከሰኑ ነው። ስለአርጊቷ ሲገልፅ «ተቀብዬአለሁ ስትል ፅፋለች» እያለ ለምን በይፋ ይናገራል? ማምያቶቭ እያሰማመርክ ትናገር ነበር ለምን ይለኛል? በእንዲህ አይነት ስልት ለምን ይናገራሉ? አም - የእነዚህ ስልታቸው! ራዙምኪን ከዚህ አለ፡ ያስተዋለው ነገር ግን ያለ አይመስልም። ይሄ ገራገር ሰው ምንም አያስተውልም! እንደገና አተኮሰኝ! ፖርፊሪ የአይን ጥቅሻ አሳይቶኛል፡ ወይስ አሳሳኝም? ሁሉም ነገር ዝባዝንኪ መሰለኝ። ለምን ይጠቅሰኛል? አንጎሊን ሊያቃውሱ ነው ወይስ በዘዴ ሊያሳምኑኝ ነው የሚሞክሩት? ይሄ ሁሉ የእኔ ትዠት ነው ወይስ ደርሰውበታል? ማምያቶቭ እንኳን ባለፈ ይህን! ታዲያ ፖርፊሪም እንደሱ ነው እንዴ? ማምያቶቭ ማታውኑ ተለውጦ አደረ። ይለወጣል የሚል ስሜት ነበረኝ! ወደዚህ የመጣው ለመጀመሪያ ጊዜ ቢሆንም ቤቱ አድርጎታል። ፖርፊሪ እንደ እንግዳ አይቆጥረውም። ጀርባውን ሰጥቶት ይቀመጣል። በጣም ተወዳጅተዋል! በእኔ ምክንያት ተወዳጁ! ይሄ ምንም አያጠራጥርም። ከመምጣታችን በፊት ስጋዬን ይባዳቀት እንደነበር ርግጠኛ ነኝ። ስለቤቱ ያውቃለ? ትናንት ከእነርሱ ተለይቼ የሄደኩት ቤት ከራይ ፍለጋ ነው ባልኩት ጊዜ እንደዋዛ ነው ያለፈው! ሆኖ ብዬ ነው እንደዚያ ያልኩት፡ ወደፊት እንደሚጠቅመኝ እርግጠኛ ነኝ! በትዠት አለም ውስጥ ገብቼ ነው እንዴ እንዲህ ያልኩት! ሽረግ-ሽረግ-ሽረግ! ትናንት ምሽት ሁሉንም አውቆታል። አርጊቷ ቀኑን ባይቀር በእርሳስ ፅፋዋለች! በጣም ተሳታፊችኋል። እንዲህ በቀላሉ አታገኙኝም። እነዚህ ሁሉ ተጨባጭ ማስረጃዎች ባይሆኑም መላ ምቶች ናቸው። እናንተ ሰዎች - ይህ ስለማይሰራ ሌላ ማስረጃ አትርቡልኝ! የቤቱ ጉዳይ ተጨባጭ ባይሆን ፈጠራ ነው። ምን እንደሚላቸው አውቃለሁ! ግን ስለቤቱ ያውቃለ? ይሄን ሳሳጣራ አልሄድም። ለምን መጣሁ? በአሁኑ ሰአት በጣም ተበሳጭቻለሁ! ይሄ ሐት ነው! እንዴት ብስጫ ሆኛለሁ! ግን እኮ ትክክል ነው - የሕመምተኛን ሰው ማኖ ነው የምጫውተው። ሕመሜ እየተሰማኝ፤ ከአቋሜ ሊያሰናክለኝ ነው። ግን ለምን መጣሁ?

ይሄ ሁሉ እንደመብረቅ ብልጭ አለበት።

ፖርፊሪ ወዲያውኑ ተመለሰ። በአንድ ጊዜ በጣም የተደሰተ ይመስል ነበር።

‘ከትናንቱ ማታ ግብዣህ በኋላ ከባድ የዛረ ድምር ይዘኛል። በአጠቃላይ የሳትኩ ይመስለኛል። ሲል እየሳቀ ለየት ባለ ስልት ለራዙምኪን ነገረው።

‘ጥሩ ውይይት ነበር? በተጋጋለበት ሰአት ነበር ጥያቄዬ የሄድኩት። ለመሆኑ ማን ረታ?’

‘ማንም አልረታ። ሊሆን የማይችል ነገር ይዘው በመርህ ደረጃ ብቻ ነበር የሚከራከሩት።’

‘ሮዲ - ወንጀል የሚባል ነገር አለ ወይስ የለም? የሚለው ጥያቄ ነበር ለክርክሩ መነሻ የሆነው። እንደነገርኩህ ሁሉ ዝባዝንኪ ነበር የሚያውሩት።’

ራስኩልኒኮቭ ልጁን እየሳሳው ‘ምኑ ነው እዲስ ነገር? ተራ የማህበራዊ ጥያቄ ነው።’ በማለት መለሰ።

‘ጥያቄው እንኳን እንደዚህ አልቀረበም።’ አለ ፖርፊሪ።

ራዙምኪን ወዲያውኑ ተስማምቶና እንደተለመደው ስሜት ውስጥ ገብቶ ‘ልክ ነው! እንደዚያ አይደለም’ ካለ በኋላ እንዲህ ሲል ተናገረ። ‘አየህ ሮዲ - አዳምጥና የምታሰቡትን

ንገረኛ። አቡተሳባዝን ማወቅ እፈልጋለሁ። ትናንት እንተን እየጠበቅሁ ላሳምናቸው የሚቻለኝን ሁሉ አድርጌአለሁ። እንደምትመጣ ነግረዋቸው ነበር። ከሰላሳቶች አመለካከት አንፃር የተጀመረ ውይይት ነው። የእነርሱ አመለካከት በግልፅ ይታወቃል። ወንጀል እኩይና ጤናማ ያልሆኑ ማህበራዊ ሁኔታዎች ላይ የተቃጣ ተቃውሞ ነው እንጂ ሌላ አይደለም። ከዚህ የተለዩ መንስኤዎች የሉትም።

‘እዚያ ላይ ነው ስህተትህ!’ ሲል ፖርፊሪ ሮማኒ። በጉዳዩ የተሳበ ይመስል ነበር። ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ ስሜት ውስጥ የኩተተውን ራዝምቲንን ሲመለከት መሳቂን አላቋረጠም።

ራዝምቲን እየተናደደ ‘ሌላ መንስኤ የለም!’ ካለ በኋላ እንዲህ በማለት ቀጠለ። ‘እኔ ስህተተኛ አይደለሁም! መሳሪያዎቻቸውን ላሳያቸው እችላለሁ። መንስኤ የሚሉት አካባቢን ብቻ ነው። እኩቢ የእኩይ ነገር ሁሉ ምንጩ ነው - ሌላ የለም! ግሩም ሐረግ ነው። ህብረተሰብ በሚገባ ከተደራጀ ተቃውሞ የሚሰነዝሩበት ነገር ስለማይኖር ወንጀሉ ሁሉ ወዲያውኑ ይጠፋል። ሰዎችም ወዲያውኑ ትክክለኛ ይሆናሉ። የሰው ባህሪ ግምት ውስጥ አልገዝም። እሸቀንጥረው ጥለውታል። ህልውና የለውም ብለው ይገምታሉ። ሕያው በሆነ መንገድ የታሪክን እድገት በመከተል እስከመጨረሻው ድረጃ የሚደርሰው የሰው ልጅ ወደኖርማል ሕብረተሰብ መለወጡን ይክዳሉ። እንዲያውም በአንፃሩ ማቴማቲክስን መሰረት ከአደረገ የሰው አእምሮ የሚመነጭ ማህበራዊ ቦርሐት ወዲያውኑ የሰውን ልጅ ያደራጅና እንከን የለሽ ወደሆነ ትክክለኛ ሕብረተሰብ ከመቅፅበት ይለውጣል ብለው ያምናሉ። ለውጡም ከህያው ሂደት የፈጠነና መደበኛ የታሪክ እድገትን ያልተከተለ ነው። ስለሆነም ነው ታሪክን በደመ ነፍስ የሚጠሉት። «ታሪክ፣ የእኩይነትና የደደብኝ ገዢ እንጂ ሌላ አይደለም!» ሁሉንም ነገር የሚገልፁት ከደደብኝ አንፃር ብቻ ነው። ስለሆነም የሕይወትን ሕያው ሂደት በጣም ይጠሉታል! ሕያው ነፍስ አይፈልግም! ሕያው ነፍስ ጥያቄዎችን ያቀርባል። በሜካኒክስ ላይ ያሸፋል። ተጠራጣሪ ነው። የሚዘቅን ነው! እነርሱ የሚፈልጉት ነፍስ እንደቋንጣ ሊሸት ይችላል፤ ከሰብታኝም ሊሰራ ይችላል፤ ቢያንስ ግን ሕያው አይደለም፤ አላማ የለውም፤ አንብዳጅና ለአመፅ የማይነሳሳ ነው! ሁሉንም ነገር ሽክላ ወደመደርደርና ሰልፍ ይዞ ቤት ወደመሰራት ያጠቃልሉታል። ሰልፉ የተዘጋጀ ቢሆንም የሰው ባህሪ ግን ዝምጁ አይደለም። የሰው ባህሪ ሕይወትን ይፈልጋል። ሕያው ሂደትን አላጠናቀቀም። ወደመቃብር የሚወርድበት ጊዜ ገና ነው። የሰውን ባህሪ በሉጁክ አማካይነት ብቻ አልፎ መሄድ አይቻልም! ሉጁክ ሊያየቸው የሚችል ሶስት እድሎች ቢኖሩም ቁጥራቸው ግን ሚሊዮን ነው! ሚሊዮን ወደጎን ትተው ጥያቄውን የምችት ጥያቄ አድርገው ያቀርቡታል። ለችግሩ የቀረበ አቋራጭ መፍትሔ ነው! በጣም ግልፅ ስለሆነ አያሳስብም! የሕይወትን ምስጢር በሁለት ገፅ ያጠቃልሉታል!’

‘የቃላት ክምችት!’ እያለ ፖርፊሪ ሳቀ። ‘ልፍለፍ-ነው! ዑራሽ አትጨብጠውም! እንዴት የነበር ይመስልህ!’ ሲል ወደራሲህኒክሽ ከዞረ በኋላ ትናንት ማታ እርሱ የመጠጥ አቅርቦት ሳያንድል በአንድ ክፍል ውስጥ ያሉት ስድስቱም እንደዚያ ሲልፈልፉ ነበር! ወዳጄ - ብዙ ዘባርቀህል። ወንጀልን በሚመለከት የእኩቢ ሚና ከፍተኛ ነው። ሳረጋግጥልህም እችላለሁ’ አለ።

‘ማኒ እንዳለው አውቃለሁ፤ እስቲ ግን ይሄን አስረዳኝ፡- የአርባ አመት ጎልማሳ የአስር አመት ልጃገረድን ቢደፍር እንዲያ እንዲያደርግ የገፋፋው አካባቢ ነው ማለት ነው?’

‘በትክክል ካየነው አካባቢ ነው። በአንዲት ትንሽ ልጃገረድ ላይ ለሚፈጠመው ወንጀል መንስኤው አካባቢ እንደሆነ ማስረዳት ይቻላል’ ሲል ፖርፊሪ በሙሉ ልብ ተናገረ። ሪዞምኪን በንዴት ጣ።

‘ጥሩ ነው፤ የአይንህ ሮግብግቢት ነጭ የሆነው የታላቁ ሊቫን ቤተክርስቲያን የሁለት መቶ ሀምሳ ጫማ ከፍታ ስላለው መሆኑን ሳረጋግጥልህ እችላለሁ፤ በግልፅ በትክክል፤ ደረጃ በደረጃ አረጋግጥልሁለሁ፤ ቃል እገባልሁለሁ፤ ከፈለግህ እንወራረድ?’ በማለት ሮሻ።

‘ውርርዱን እቀበላለሁ። እንዴት እንደሚረጋገጥ እስቲ እንሰማው’ ሲል ሪዞምኪን ዘሎ በመነሳት እጁን እያወናጨፈ ‘ሁል ጊዜ ይለፈልፋል!’ አለና እንዲህ ሲል ቀጠለ፡- ‘ከአንተ ጋር መነጋገሩ ጥቅም የለውም። ሆኖ ብሎ ነው የሚያደርገው። ሮጃ - አንተ አታውቀውም! ትናንት ማታ እነርሱን የደገፋቸው ሲያቃቁላቸው ነው። ትናንት ምን ያላለው ነገር አለ! እነርሱ ደግሞ ከእሱ ጋር መጫወቱ አስደሳታቸው! ጨዋታ ከጀመረ ሳያቋርጥ ለሁለት ሳምንት መቀጠል ይችላል። ባለፈው አመት ገዳም መግባቱ ነው ብሎ አሳመነን። ሁለት ወር ሙሉ ቀለደብን! በቅርቡ ደግሞ ትዳር እንደሚይዝና ሰርጉም እንደተዘጋጀ ሲነገረን አመንን። አዲስ ሙሉ ልብስ አሰፋ። እኛም እንኳን ደስ ያለህ ማለት ጀመርን። ሙሽሪት የምትባል ነገር ግን አልነበረችም! ፈጠራ ብቻ ነበር!’

‘ግን እኮ ተሳስተህል! ከዚያ በፊት ነው ሙሉ ልብሱን ያሰፋሁት። እንደ እውነቱ ከሆነ እንድቀልድባችሁ የገፋፋኝ አዲሱ ልብሴ ነው።’

‘እንዲህ ቀልደኛ ነህና?’ ሲል ራስኮልኒኮቭ እንደዋሳ ጠየቀው።

‘ለምን? ማመን አቃተህ እንዴ? ቆይ ትንሽ፤ በአንተም ላይ እቀልድብሁለሁ! ቂ - ቂ - ቂ! እውነቱን ብንግርህ ይሻላል። ወንጀልን፤ አካባቢን፤ ትናንሽ ልጃገረዶችን የሚመለከቱ ነጥቦች በእእምሮቼ እንዲመሳሰሉ ያደረጋቸው አንተ የጥሩከውና እኔም የወደድኩልህ ድርሰትህ ነው። በትክክል ባላስታውስም ስለ ወንጀል የሚጠቀም ርእስ ይዞ የወጣ ድርሰት ነው። ከሁለት ወራት በፊት በየጊዜው በሚወጣ መፅሔት ላይ አንብቢዋለሁ።’

‘የአኔን ድርሰት? በየጊዜው በሚወጣ መፅሔት ላይ?’ ሲል ራስኮልኒኮቭ በመገረም ጠየቀ። ‘ከስድስት ወር በፊት ዩኒቨርሲቲውን ስለቅ በቅርቡ ከታተመ መፅሔፍ ጋር በተያያዘ መልኩ ድርሰት ፅፌ ነበር። ድርሰቱን ግን የሳኩት በየጊዜው ለሚወጣ መፅሔት ላይሆን ለሳምንታዊ መፅሔት ነው።’

‘የሳምንታዊው መፅሔት መውጣት ስለቆመ ነበር በወቅቱ ያልታተመው። ስለዚህም ነው ሁለቱ መፅሔቶች ተዋህደው ማውጣት በጀመሩት መፅሔት ላይ ድርሰትህ የወጣው። አታውቅም እንዴ?’

ራስኮልኒኮቭ ምንም ነገር አያውቅም ነበር።

‘ወዳጄ - ለመሆኑ ለድርሰትህ ገንዘብ ይሰጡህ ነበር? ምን አይነት የምትገርም ሰው ነህ! እንደዚህ አይነት የብቸኝነት ኦሮ እየገፋህ አንተን በግል ስለሚመለከቱ ጉዳዮች የምታውቀው የለም። ሐቅ ነው።’

‘ሮጃ - ጎበዝ! እኔም ስለዚህ አስተዋፅኦ አላውቅም ነበር! ዛሬ ወደመግረፍት ቤት

ሂጄ የመፅሐፉን ቀጥር መጠየቅ አለብኝ። ከዚህ ቀደም ወር በፊት አይደለ? ቀኑ መቼ ነበር?
ግዴለም እደርስበታለሁ! ይገርማል! ለእኔም አልነገረኝ! እያለ ራዝምኪን በስሜት ተናገረ።
‘ድርሰቱ የእኔ መሆኑን እንዴት አወቅህ? ፈርማዬን ብቻ ያዘለ ድርሰት ነው።’
‘በአጋጣሚ ነው በዚያን ሰዓት ያወቅሁት። አዘጋጁን አውቀው ስለነበር ነገረኝ።
በጣም ነው ድርሰቱን የወደድኩት።’

‘እኔ እስከማስታውሰው ድረስ እንድ የወንጀል ድርጊት በሚፈፀምበት ሂደት ውስጥ
ወንጀለኛው ስለሚኖረው ሳይኮሎጂ ነው የሞክኩት።’

‘አምን? የወንጀል አፈፃፀም ከሕመም ጋር የተያያዘ እንደሆነ ገልፀሁ። አዲስ የሆነ
ሀሳብ ነው፤ እኔን የሳብኝ ግን ያ ነጥብ አይደለም። በደንብ ሳትገልፀው ፍንጭ ብቻ ስጥተህ
ያለፍኩው የድርሰቱ የመጨረሻ ክፍል ነው ያስደሰተኝ። ታስታውስ እንደሆነ ማናቸውንም
አይነት ወንጀል ለመፈፀም የሚችሉ (የሚችሉ እንኳን ሳይሆን መብት ያላቸው) ሰዎች
እንዳሉና እነርሱም ከሕግ በላይ እንደሆኑ ጠቆም አድርገሁልኝ።’

ራስኩልኒክቭ የቀመረው ሀሳብ በመጋነንና ሆን ተብሎ በመውገርገሩ ፈጥታ አሳዩ።
‘ምን? ምንድነው? ወንጀል የመፈፀም መብት? ግን የሚፈፀሙት በአካባቢያቸው
ተገፋፍተው አይደሉም? ሲል ራዝምኪን በመገረም ጠየቀ።

‘በዚያ ምክንያት አይመስለኝም። የራስኩልኒክቭ ድርሰት ሰዎችን ሁሉ «ተራ» እና
«ልዩ» በማለት ይከፍላቸዋል። ተራ የሆኑት በፍፁም ታዛዥነት ላይ ተመስርተው
ሀይወታቸውን ይመራሉ፤ ተራ እንደመሆናቸው መጠንም ሕግን የመጣስ መብት የላቸውም።
ልዩ የሆኑት ግን ልዩ እንደመሆናቸው መጠን ሕግን በመጣስ ወንጀል የመፈፀም መብት
አላቸው። ልክ ነኝ፤ አይደለሁም እንዴ? በማለት ፖርፈሪ መለሰ።

‘እንዲህ አይነት ነገር አይፀፍም! እኔ አላምንም!’ እያለ ራዝምኪን ግራ በመጋባት
አገረመረመ።

ራስኩልኒክቭ እንደገና ፈጥ አለ። ጉዳዩ ስለምን እንደሆነና እንዲያምንላቸው
የሚፈልጉት ምን እንደሆነ ወዲያውኑ ተገነዘበ። ድርሰቱን አስታውሰና በከርክሩ ለመግፋት
ወሰነ።

‘እኔ ሙሉ በሙሉ እንደዚያ የሞክኩ አይመስለኝም።’ ሲል ትህትና ባልተለየው
መልክ መናገር ከጀመረ በኋላ እንዲህ በማለት ቀጠለ። ‘በሚገባ እንዲያውም ከፈለግህ
በጣም በሚገባ እንዳስቀመጥኩ ማመን አለብኝ (በማመኑ የተደሰተ ይመስል ነበር)። ልዩነት
ቢኖር አንተ እንዳልኩው ልዩ የሆኑ ሰዎች ማንኛውንም አይነት ወንጀል መፈፀም አለባቸው
አለማለቱ ነው። እንደዚያ የሚል ድርሰት ለሕትመት ሊበቃ የሚችል መሆኑ ያጠራጥረኛል።
«ልዩ» ሰው፤ ለሰው ልጅ በነገት ወሳኝ ነው ብሎ የሚቆጥረው የሚተገበር እስከሆነ ድረስ
ሀሲናው የተወሰኑ እንቅፋቶችን ዘልቆ እንዲያልፍ የመፍቀድ መብት (በርግጥ ግን በአፈላፊ
የተሰጠ መብት አይደለም) እንዳለው ነው ጠቆም ያደረግሁት። ድርሰቱ በጣም ግልፅ
አይደለም ብለሁል። እኔ አሁን የቻልኩትን ያህል ግልፅ ሳድርግልሁ። ግልፅ እንዳደርግልህ
ትፈልጋለህ ብል ምናልባት የተሳሳተኩ አይመስለኝም። ለምሳሌ ያህል የኒውተን ግኝቶች ይፋ
ይወጡ ዘንድ ለግኝቱ እንቅፋት የሆነ የአንድ፣ የእስር፣ የመቶ፣ ወይም የብዙ ሰው ሕይወት
መስዋት ካለበት፤ ኒውተን ግኝቱን ለሰው ልጅ ለማዳረስ እንዲበቃ የተባለውን ሕይወት

የማስወገድ መብት ይኖረዋል ማለት ነው። ይህ ግን ኒውተን በዘፈቀደ እንደፈለገ የመግደል፣ ወይም በየቀኑ ወደገበያ እየሄደ የመስረት መብት አለው ማለት አይደለም። እስከማስታወሰው ድረስ ከጥንት ጊዜ ጀምሮ ያሉት ሕግ አውጭዎችና ዳኞች ቀደምቶቻቸው ያስተላለፉላቸውን በሕዝቡ ተከብረው የቆዩ ሕጎችን ጥሰው በመሄዳቸው ወንጀለኞች ናቸው የሚል አስተያየት በድርሰቴ ላይ አራምጃለሁ። ደም - እንዳንድ ጊዜም የጥንት ሕግን ለማስከበር የሚዋደቀ የንፁሐን ሰዎች ደም - የሚጠቅማቸው እስከሆነ ድረስ እንዲፈሰ ከሚድረግ ወደኋላ አይሉም። ከእነዚህ በጎ አድራጊዎችና ዳኞች መካከል አብዛኞቹ ደም እንደጎርፍ ማፍሰሳቸው የሚይዝድ ሐቅ ነው። በአጭሩ ለመግለፅ ያህል ታላላቅ ብቻ ሳይሆኑ ከተራው ትንሽ የተለዩ ሰዎች ሁሉ በባህሪያቸው ወንጀለኞች ናቸው የሚል አቋም ወስጃለሁ። ይሄ እስካልሆነ ድረስ ከአስከፊው ሕይወት ለመላቀቅ ያዳግታቸዋል፤ በዚያ ሕይወት ውስጥ መቆየት ደግሞ ጭራሽ እይዋጥላቸውም። በአጭሩ ስታዩት ምንም አዲስ ነገር የለውም። እንዲያውም ብዙ ጊዜ ለሕትመት ቀርቦ ተነሷል። ሰዎችን ተራና ልዩ ብዙ መከራፈሌ የቃላት ጉዳይ ነው፤ በትክክል መግለፅ ይቻላል ብዬም አላምንም። መሰረታዊ ሀሳቤን ግን አምክታለሁ። በዚህ ሀሳብ መሰረት በተፈጥሮ ሕግ ሳቢያ ሰዎች በአጠቃላይ በሁለት ዘርፎች ተከፍለዋል። የዝቅተኛው (ተራው) ክፍል ብቸኛ አላማ መሰሉን ማራሳት ሲሆን ሌላው ክፍል ግን ሕዝብ ብለን የምንጠራውና በራሳቸው ልዩ አካባቢ ውስጥ የሰጠታና የችሎታ ባለቤት የሆኑትን የሚያቅፍ ነው። ብዙ ንጉስ ክፍሎች ቢኖሩም የሁለቱም ክፍሎች አይነተኛ ባህሪዎች በሚገባ ተለይተዋል። የመጀመሪያው ክፍል ማለትም ሰፊው ሕዝብ፤ በባህሪው ወግ አጥባቂ፤ ጨዋ፤ ታዛዥና ታዛዥ መሆን የሚወድ ነው። በእኔ አስተሳሰብ መሰረት ሙያ አድርገው ስለሚቆጥሩት ታዛዥ የመሆን ግዴታ አለባቸው። ታዛዥ መሆናቸውም አያሳፍራቸውም። በሁለተኛው ክፍል ውስጥ የሚመደቡት ሰዎች ሕግን እየጣሱ በተለያዩ ችሎታዎቻቸው የሚጠቀሙ ደምሳሽቶች፤ ወይም ደምሳሽ የመሆን አዝማሚያ ያላቸው ናቸው። እነዚህ ሰዎች የተለያዩ ወንጀሎችን ይፈፅማሉ፤ ብዙውን ጊዜ ግን፤ በሚያወጡት ሕግ አማካይነት ለተሻለ የወደፊት ሁኔታ ሲባል ያለው የአሁኑ ሁኔታ እንዲወገድ ይጠይቃሉ። ግን፤ ይህ አይነቱ ሰው ለአስተሳሰቡ መሳካት ሲል ራሳ ተራምዶ ቢሄድ፤ ወይም በደም ቢጨማለቅ ሀሊናው እስከፈቀደለት ድረስ ማድረግ ይችላል። የሚያደርገው ግን በአስተሳሰቡ ባህሪና ሱሉት ላይ ተመስርቶ መሆኑን አስተውሎ። በድርሰቴ ላይ ወንጀል የመፈፀም መብት አላቸው ያልኩት ከዚህ አንፃር ብቻ ነው (ውይይታችን የተጀመረው ከጥያቄው ሕጋዊ ገፅታ አንፃር እንደዘበር ታስታውሳላችሁ)። እንዲያም ሆኖ የሚያስፈራ ነገር የለም። ይሄን ለመፈፀም ያላቸውን መብት ትርምስምሱ ሕዝብ አያውቅላቸውም፤ ግን ይቀላቸዋል፤ ወይም ይሰቅላቸዋል፤ ይህን ሲያደርግም በመጨማሪያ ትውልዶች ውስጥ ይሄው ትርምስምስ ሕዝብ የሞቀትን ሰዎች ሐውልት ላይ ቀርቦ እስከመለኮቸው ድረስ የወግ አጥባቂነት ድርሻውን ነው የሚወጣው። የመጀመሪያው ክፍል የአሁኑ ሁኔታ፤ ሁለተኛው ክፍል ደግሞ የመጨረሻ ሁኔታ ባለቤቶች ናቸው። የመጀመሪያው ክፍል አለምን ጠብቆ እያቆየ በሰዎች ያበራክታታል፤ ሁለተኛው ክፍል አለምን እያንቃነቀ ወደግሷ ይመራታል። ሁለቱም ቢሆን የመኖር እኩል መብት አላቸው። አዲሲቱ ኢየሩሳሌም እስከምትቆረቆር ድረስ።

‘ለካስ በአዲሲቱ ኢየሩሳሌም ታምናለህ?’

‘እንዴታ’ ሲል ራስባልኒብኝ ደፈር ብሎ መለሰ። እንዲህ ሲመልስም ሆነ ረጅሙን ዲስኩፋን ሲያሰማ ቀልቡ ያረፈበትን ቦታ ከምንጣፋ ላይ እየተመለከተ አቀርቅሮ አበር።

‘በመቻካሌ ይቅርታ አድርግልኝና በእግዚአብሔርም ታምናለህ?’

ራስባልኒብኝ ቀና ብሎ ፖርፊሪን እየተመለከተ ‘እንዴታ’ ሲል መለሰ።

‘እንዲያው በደንብ?’

‘አዎን በደንብ።’

‘አሁን ዝቅኝ! ይቅርታ አድርግልኝ! ለማወቅ ስለፈለግሁ ብቻ አበር የጠየቅሁ። ስትናገር ወደነበረው እንመለስና ሁልጊዜ አልነበረም የሚገደሉት። አይደለም እንዴ? እንዲያውም አንዳንዶቹ።’

‘በአይወት ዘመናቸው ድል ይቀዳጃሉ ማለትህ ነው? አዎን! አንዳንዶቹ በአይወት ዘመናቸው ግዛቸውን ይመታሉ። ከዚያ በኋላ ደግሞ...’

‘እነርሱ ራሳቸው መግደል ይጀምራሉ።’

‘አስፈላጊ ከሆነ፤ እንዲያውም ብዙውን ጊዜ ይገድላሉ። ብልህነት ያልተለየው አባባል መሰለኝ።’

‘አመሰግናለሁ። ይሄን ግን መልስልኝ፡- ተራውንና ልዩውን ሕዝብ እንዴት መለየት እንችላለን? ሲወለዱ የሚያሳዩአቸው ምልክቶች አሉ ወይ? ይሄን የምለው ግልፅ የሆነ ፍቺ እንደሚያስፈልግ ስለተሰማኝ ነው። አንድ የተግባር ሰው በውስጡ በያዘው አደገኛነት ቅር መሰኘት የለብዘም። ይሁንና! ልዩ የደንብ ልብስና ልዩ ምልክት ማድረግ ወይም በሆነ መንገድ መለየት ያለባቸው አይመስልህም ወይ? አለመማግባት ተፈጥሮ የአንዱ ክፍል አባል የሌላ ክፍል አባል ነኝ ብሎ ቢገምትና አንተ በግሩም ሁኔታ በገለፅኩ መሰረት «እንቅፋቶችን ሁሉ ማስወገድ» ቢጀምር የሚሆነው ይታይሁ።’

‘ብዙውን ጊዜ ያጋጥማል! ይሄ አባባልህ ደግሞ ከበፊቱ አባባልህ ይበልጥ ብልህነት የተመላበት ነው።...’

‘አመሰግናለሁ።’

‘ምንም አይደለ። እንዲህ አይነቱን ስህተት ግን የሚፈፅመው የመጀመሪያው ክፍል አባል ማለትም «ተራው ሕዝብ» እንደሆነ መገንዘብ አለብህ (ምናልባትም ተራ ማለቱ በሚገባ አልገለፀው ይሆናል)። ለታዛዥነት የተዳረጉ ቢሆንም ላሞች እንኳን በተፈጥሯቸው በተለገላቸው ፍላጎት መሠረት ስልጡኖችና «ደምሳሾች» አድርገው ራሳቸውን መቀበላቸው ይወዳሉ። «አዲሱን ቃል» እንዲያው በቅንነት ለማወጅ የሚቻላቸውን ሁሉ ያደርጋሉ። ከዚህም በተጨማሪ በግልፅ አዲስ የሆኑትን ሰዎች አለማስተዋላቸው ብቻ ሳይሆን ርካሽ አስተሳሰብ እንዳላቸው ወግ አጥባቂዎች ያመግዟቸዋል። ይሄ ግን አደገኛ አይመስለኝም! ርቀው ስለማይሄዱም ሊያስጨንቅህ አይገባም። በአስተሳሰባቸው ስለተመሰጠና ራሳቸውን እንዳይረሱ ለማረጋገጥ ሲባል አልፎ አልፎ በጅራፍ መሸንቆጡ ጥሩ ይሆናል፤ ይሄው ብቻ ይበቃል። እንደ እውነቱ ከሆነ እነርሱን የሚገርፍ ሰው መቅጠር አያስፈልግም! በዚህም ባለቤቶቻቸው ሕግ አከፋይ ስለሆኑ ግርፋቱን ራሳቸው ይፈፅሙታል። በጥቂቶቹ ዘንድ አንዱ ሌላውን ሲገርፍ በተቀሩት ዘንድ ደግሞ እያንዳንዱ በገዛ እጁ ራሱን ይገርፋል። ከዚህም በተጨማሪ ሁሉንም አይነት መንግስታዊ ቅጣት በራሳቸው ላይ ይፈፅማሉ፤ ውጤቱም ውብና የሚማርክ ነው። በአጭሩ ለመግለፅ ያህል ጭራሽ መጨነቅ አያስፈልግለሁም። የተፈጥሮ ሕግ ነው።’

‘ይሄን ነጥብ በተመለከተ በመጠኑም ቢሆን አእምሮችን አረጋግተዋል። ግን፤ የሚያስጨንቀኝ አንድ ጉዳይ አለ። «ልዩ» ከሆኑት መካከል ሌሎችን የመግደል መብት ያላቸው ብዙ ሰዎች አሉ ወይ? ንድፈ-ሃሳብህን ለመቀበል ዝግጁ ብሆንም ቁጥራቸው ብዙ እስከሆነ ድረስ ሁኔታው አስፈሪ መሆኑን ማመን አለብህ። አይመስልህም እንዴ?»

ራስኩልኒኮቭ በተመሳሳይ ስልት እንዲህ ሲል ቀጠለ፡- ‘ያም ቢሆን ሊያሰጋህ አይገባም። አዲስ አስተሳሰብ ይዘው የሚወለዱ ሰዎች ቁጥር በአጠቃላይ ጥቂት ነው። በተወሰነ ደረጃ አዲስ የሆነ ነገር ለመኖሩ ብቃት ያላቸው ሰዎች እንኳን የሚያጋጥሙት አልፎ አልፎ ነው። እንደ እውነቱ ከሆነ ቁጥራቸው በጣም ጥቂት ነው። የእነዚህ የተለያዩ ክፍሎችና ንጉስ ክፍሎች ቅደም ተከተል በተፈጥሮ ሕግ መሰረት በጉልህ መለየት እንዳለበት በሚገባ ይታወቃል። ያ ሕግ ለጊዜው ታዋቂ አይደለም። ግን ሕልውና እንዳለውና አንድ ቀን ይፋ እንደሚሆን አምንበታለሁ። ሰፊው ሕዝብ የሚኖረው በአንድ የላቀ ጥረት፤ በማናውቀው ምስጢራዊ ሂደት፤ በሆነ የዘር ማጻፋል ተጠቅሞ ከሺህ መካከል ከሞላ ጎደል ነፃ የሆነ አንድ ሰው ወደአለም ለማምጣት ነው። ከሞላ ጎደል ከሕሰር ሺህ ሰዎች መካከል አንዱ ከፍተኛ ነፃነት ይሰማል። ከመቶ ሺህ ሰዎች መካከል ደግሞ ሌላው የበለጠ ነፃነት ይኖረዋል። ከብዙ ሚሊዮኖች መካከል የብሩህ አእምሮ ባለቤት ለመሆን የሚታደለው አንድ ሰው ነው። የሰው ልጅ ግርማ የመጨረሻው ደረጃ የሆነው የታላቅ አእምሮ ባለቤት የሚከሰተው በብዙ ሺህ ሚሊዮን የሚቆጠሩ ሰዎች ከተወለዱና ከሞቱ በኋላ ነው። ለማሳጠር ያህል ይሄ ሁሉ የሚከናወንበትን የምርምር መስክ በዝርዝር አሳጠናሁም። ያም ሆነ ይህ ግን የተወሰነ ሕግ መኖር እንዳለበት አልጠራጠርም፤ ይህም የአጋጣሚ ጉዳይ ሊሆን አይችልም።’

‘ምንድነው የምታውሩት? መቼም ቀልድ መሆን አለበት? ታፌዛችሁ እንዴ? ቁጭ ብላችሁ ትከማመኩላችሁ! ሮዲ - ከልብህ አይደለም፤ ነው እንዴ? እያለ ራዙምኪን ጮኹ።

ራስኩልኒኮቭ የገረጠና የተከዘ ፊቱን ቀኛ እድርጎ መልስ ሳይሰጥ ተመለከተው። ከዚህ የተከዘ ፊት በተጨማሪ የፖርፊሬ ያልተደበቀ፤ ሟርተኛ፤ ገሀደና ትህትና የጎደለው ምፀት ለራዙምኪን እንግዳ ሆነበት።

‘ወዳጄ ልቤ - ከልብህ እስከሆነ ድረስ ይህ አዲስ አይደለም፤ ሺህ ጊዜ ያህል የሰማንውና ያዝብንው ነው በማለትህ ትክክለኛ ነህ ማለቱ ነው። ግን አዲስ የሆነው ነገር፤ የሚሰቀጥጠኝ የአንተ አስተያየት፤ ሀሊና እስካሰገደደህ ድረስ ደም እንዲፈሰ መፍቀዱ ነው፤ ይቅርታ አድርገልኝና ጀብደኝነት ነው። ግን፤ ሀሊና እስካሰገደደህ ድረስ ደም ለማፍሰስ የተሰጠው ይህ ፈቃድ ደም ለማፍሰስ ከሚሰጥ እፈላጊያዊና ሕጋዊ ፈቃድ በባሰ መልኩ አስከፊ ነው።’

‘ትክክል! በጣም እስከፊ ነው።’ አለ ፖርፊሬ።

‘በመመለሳችሁ ቀድማችሁ የሄዳችሁ መሰለኝ! ከዚህ ላይ ስህተት አለ። ልረዳው እችላለሁ። ተመሰግኝል! ባትመሰጡ ኖሮ እንደዚያ አትምቱም ነበር። በድርሰቱ ውስጥ እንዲህ አልተባለም፤ ጥቂት ፍንጮች ብቻ ናቸው የተገለፁት።’

ፖርፊሬ በርጋታ መቀመጥ ተሰናጅቶ ‘ዝን! ዝን!’ ከአለ በኋላ እንዲህ ሲል ቀጠለ፡- ‘ስለወንጀል ያለህ ዝንባሌ ግልፅ ይመስለኛል። ችግር በመፍጠሪያ ይቅርታ ይደረግልኝና (አንተን ይሄን ያህል ማስጨነቄ ያሳፍረኛል) ከሁለቱ ክፍሎች በየትኛው ውስጥ ያሉት

ሰህተት እንደሚፈፀሙ አድርገኝ የነበረውን ስጋት አቃላለኛል። በተወሰኑ ሁኔታዎች ግን ንድፈ-ሃሳብህ እንዴት ተግባራዊ እንደሚሆን አልተገለፀልኝም። ለምሳሌ ያህል አንድ ሰው ወይም አንድ ወጣት ትልቅ ውጥን እሳት ብሎ ይነሳና ለውጥ እንቅፋት የሆኑትን ማስወገድ ይጀምራል እንበል። ለውጥ መሳካት ገንዘብ ያስፈልጋል፤ ገንዘብ ለማግኘት ደግሞ... የምልህን ተረዳህልኝ አይደል?

ዛምያቶቭ ከተቀመጠበት ጥገ ሆኖ እየሳለ ዝርዝርውን ጠራረገ። ራስኩልኒኮቭ ወደዚያ አቅጣጫ ጭራሽ አልተመለከተም ነበር።

‘እንደ እነዚህ አይነት አጋጣሚዎች ሊከሰቱ እንደሚችሉ ማመን አለብኝ። ውጤት የለሽና ደደብ የሆኑ ሰዎች በተለይም ወጣቶች በእንዲህ አይነት ወጥመድ ውስጥ የመግባት አዝማሚያ አላቸው።’ በማለት በጥሞና መለሰ።

‘አየሽው! ታዲያ ምን ይሆናል?’

ራስኩልኒኮቭ ፈጣጥ አለና ‘ምን ይሆናል? የእኔ ጥፋት አይደለም፤ ነው እንዴት እንደዚያ ነው፤ እንደዚያ እንደሆነም ይቆያል።’ ካለ በኋላ ወደራዙምኪን እየተመለከተ ‘ደም እንዲፈስ ፈቅደህል ብለህ አሁን ተናግረህል። ታዲያ ምን ይሁን? እስር ቤቱ፣ ግዙቱ፣ ዳኛውና አስገደዱ ማሰራቱ በህብረተሰቡ ውስጥ ያለ እውነታ አይደለም ወይ? ታዲያ ምን ያስጨንቅህል? ሌባህን ያዝ! ሲል ተናገረ።

‘ከያዝነውስ በኋላ?’

‘እሰረው!’

‘ከሎጂክ አገዣር ትክክል ነህ። የሀሲናውስ ጉዳይ?’

‘ለምን ያ ያስጨንቅህል?’

‘ከብብላዊነት አገዣር ሊሆን ይችላል፤ ለእኔ ያሳስበኛል።’

‘ሀሲና ያለው ሁሉ ሰህተት መፈፀሙን ከተረዳ መስቃዩ አይቀርም። ከአስገደዱ ማሰራት በተጨማሪ ያ ራሱ ቅጣት ነው።’

ራዙምኪን ኮስተር ብሎ ‘የመግደል መብት ያላቸው የብሩህ አእምሮ ባለቤቶች የሚያፈሉት ደም አያስቃያቸውም ወይ?’ በማለት ጠየቀ።

‘ለምን ይሰቃያሉ? ከዚህ ላይ ጥያቄው የፈቃድ ወይም የክልከል አይደለም። ስለባ ላደረገው ሰው የሚያዝን ከሆነ ያሰቃይ። ከፍተኛ ችሎታና ጥልቅ ስሜት ያላቸው ሰዎች ምንጊዜም ከስቃይና ከሀመም አይላቀቁም። ለእኔ እንደሚመስለኝ በምድር ላይ ከፍተኛ ሀዘን የሚሰማቸው ታላላቅ ሰዎች ናቸው።’ በማለት ከውይይቱ መንፈስ ወጣ ብሎ በትኩህ ተናገረ።

ቀና ብሎ ሁሉንም በተመሰጠ ተመለከታቸው፤ ፈጣጥ ብሎ ሰጠና ባርኔጣውን አነሳ። ወደክፍሉ ሲገባ ከነበረው ሁኔታ ጋር ሲነፃፀር ስሜቱ ተረጋግቷል፤ እርሱም ተሰምቶታል። ሁሉም ብድግ አሉ።

‘ይቅርታ አድርጉልኝ፤ ቢሻችሁ ሳይሆኑ ቢሻችሁ ተበላጩብኝ፤ እኔ ግን አንድ ትንሽ ጥያቄ ልጠይቃችሁ - ትእዛዝታችሁን ለመፈታተን አይደለም የምጥከረው፤ አይደለም እንዴ?’ ፖርፊሪ እንደገና ወደራስኩልኒኮቭ እየተመለከተ ‘አንድ ትንሽ ሀሳብ መጣልኝ፤ ከመርሳቱ በፊት አስተያየትህን መስማት አፈልጋለሁ።’ አለው።

ራስኩልኒኮቭ ገርጥቶና ኮስተር ብሎ ከፊት ለፊቱ እንደቆመ ‘ትንሿን ሀሳብህን ንገረኛ።’ አለው።

‘አየህ - እንዴት እንደምገልፀው አላውቅም። ከነይኩላጂ አንፃር የሚታይ የሚያስገርም ሁከብ ነው። ያንን ድርሰትህን ስትፅፍ የመሰለህን አዲስ ቃል የምትናገር በጥቂት «ልዩ» የሆነክ ሰው አድርገህ ራስህን ሳትቆጥር ትችላለህ፤ ቆጥረህ ነበር ወይ?’

‘ቆጥረህ ሊሆን ይችላል።’ በማለት ራስክልኒኮቭ በቅሬታ መለሰ።
ራዘምኪን እንደመነቃነቅ አደረገው።

‘ለምሳሌ ያህል በአገል አጋጣሚ፤ በቀውጢ ሁኔታ፤ ወይም በአጠቃላይ ለሰው ልጅ በጎ ለመሰራት ብለህ እንቅፋትን ለመዝለል አንተ ራስህ ወስኑ ታውቃለህ ወይ? ለምሳሌ ያህል ግድያና ዝርፊያ ለመፈፀም ማለቴ ነው?’

ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት እንዳደረገው ሁሉ በግራ አይኑ እየጠቀሰው ድምፅ የለሽ ሳቅ ሳቅ።

‘በፊፅም እንኳን አልነግርህም።’ ሲል ተቃውሞና ቅሬታ የተቀላቀለበት መልስ ሲጣው።

‘ፈፅመህል ማለቴ አይደለም። ድርሰትህን መረዳቴን ለማረጋገጥ ስል ከፅሁፉ ይዘት አኳያ ያነሳሁት ነጥብ ነው።’

‘ግልፅ ብልጽ ያልተለየው ነው።’ እያለ ራስክልኒኮቭ እሰላለ።

‘ግልፅ ሳደርግልህ እፈልጋለሁ። ራሴን ማሆሜት ወይም ናፖሊዮን ወይም እንደዚያ አይነት ሰው አድርጌ አልቆጥርም፤ የምቆጥር ቢሆን ግን እወስደው የነበረው እርምጃ ይህ ነው ብዬ ለመግለፅ ይከብደኛል።’ በማለት ራስክልኒኮቭ መለሰ።

ፖርፊሪ ሳይታሰብ አስፈሪ ድምፅ አውጥቶ ‘የሚገርም ነው! ዛሬ ሩሲያ ውስጥ ራሱን ናፖሊዮን አድርጎ የማይቆጥር ማነው?’ አለ። የድምፁ አወጣጥ አንኳን አለመሳሰሉን የሚጠቀም ነበር።

‘ከእኛ ናፖሊዮን አንዱ ይሆናል አሮጊቷን በመጥረቢያ የቀነጠሳት። አይደለም እንዴ?’ በማለት ከያዘው ጥግ ሳይ ሆኖ ዛምያቶቭ ሳይታሰብ አምባረቀ።

ራስክልኒኮቭ ቃል አልተነፈሰም። ፈርጠምና ኮስተር ብሉ ፖርፊሪን ተመለከተው፤ ራዘምኪን እየተከፈ ተበሳጩ። የሆነ ነገር መጠራጠር ከጀመረም ጥቂት ጊዜ አለፈ። ትክፈ የተመሳሰበት ዝምታ ለደቂቃ ያህል ሰፊን። ራስክልኒኮቭ ለመሄድ ሲል ፊቱን አዞረ።

ፖርፊሪ እጁን በጋለ ስሜት ይዞ በወዳጅነት መንፈስ ‘መሄድህ ነው እንዴ?’ ከአለው በኋላ መልኩም አገለፅ ተጠቅሞ እንዲህ ሲል ተናገረ፡- ‘አንተን በማግኘቴ በጣም ደስ ብሎኛል። ስለማመልከቻህ ብሔ አትጨነቅ። እኔ እንዳልከህ ብቻ ፃፍ። ከሰጥኑ ወይም ነገ ወደቢርዬ ብቅ በል። ወደአምስት ሰአት ሳይ ከቢር እንደምሆን እርግጠኛ ነኝ። ሁሉንም ነገር እዚያው እንጨርስና ትንሽ እንጫወታለን። ቢሮ ለመምጣት የመጨረሻ ከሆኑት መካከል እንደመሆኑን መጠን አንድ ነገር ልትነግረን ትችላለህ ብዬ እገምታለሁ።’

‘በደንኩ መሰረት በአፈሲሲያዊ መንገድ ቃሊን ለመቀበል ነው እንዴ የምትፈልገው?’ በማለት ራስክልኒኮቭ ቅልብጦ ያለ ጥያቄ አቀረበ።

‘ግን ለምን? ለጊዜው አስፈላጊ አይደለም። የተረፈሽኝ አልመሰለኝም። እንደ እውነቱ ከሆነ ሁሉንም ጠይቁለሁ፤ ከአንዳንዶቼም ማመልከቻ ስለተቀበልኩ እድሉ እንዲያመልጠኝ አልፈልግም፤ አንተ ደግሞ የመጨረሻው ነህ።... በነገራችን ሳይ ገና አሁን

ነው ያስታወስኩት። እያለና በሆነ ምክንያት እየተደሰተ ተናገረ። ወደራዙምኪን ዞር አለናም 'የማልረባ ነኝ! በዚያን ሰዎች ስለዚያ ኒኮላይ ብዙ አውርተሁልኛል! እኔም በሚገባ አውቃለሁ።' ካል በኋላ ወደራሳቸውኪን ዞር ብሎ 'ሰውየው ንፁህ መሆኑን አውቃለሁ። ግን ምን ማድረግ አበረብኝ? ድሚትሪንም ማሰር አበረብኝ። ዋናው ነጥብ ይህ ነው። በዚያን ምሽት ደረጃውን ቁልቁል ስትወርድ ከምሽቱ ሁለት ሰአት አበረ። በዚያን ሰአት አይደለም ወይ የነበርኩት?' አለ።

እንዲያው ከአፉ ያመለጠ በሚመስል አይነት 'አዎን! በሁለት ሰአት ነው።' ሲል ራሳቸውኪን መለሰ።

'በሁለት ሰአት ላይ ቁልቁል ደረጃውን ስትወርድ ከሁለተኛው ፎቅ ላይ በአጋጣሚ ክፍት ቤት ማየትህና በስፍራው ሁለት ቀለም ቀቢዎች እንደነበሩ ትዝ አይልህም? ለእነርሱ በጣም የሚጠቅማቸው ይህ ነው።'

ራሳቸውኪን በጣም እያሰላሰለና ፖርፊሪ ያጠመደለትን ወጥመድ አውቆ ለማምለጥ እየተጨነቀና እየተጠበበ 'የምን ቀለም ቀቢ ነው? እኔ አላየኋቸውም! ክፍት ቤት ማየትም አላስታውስም።' እያለ በገጣታ መለሰና የተዘረጋለትን ወጥመድ አሁን በማወቁ እየተደሰተ 'ከአራተኛ ፎቅ ላይ ግን ከአሮጊቷ ቤት ፊት ለፊት አንድ የመንግስት ሰራተኛ ሲወጣ መመልከቴን አስታውሳለሁ። ይሄን በደንብ አስታውሳለሁ። እቃ ተሸካሚዎች ለፋ ሲያወጡ አበር! እኔም ከግድግዳው ጋር አጋጭተውኛል። ቀለም ቀቢ እንደነበር ግን አላስታውስም። ክፍት ቤትም የነበረ አይመስለኝም። ጭራሽ እንዳልነበረ እርግጠኛ ነኝ' አለ።

ራዙምኪን የሚያስታውሰና የፖርፊሪን ስህተት የተረዳ ይመስል 'ምንድነው የምታወራው? ቀለም ቀቢዎቹ ከዚያ የነበሩት ግድያው በተፈፀመበት እለት ነው! እርሱ ከዚያ የነበረው ከግድያው ከሰላት ቀን በፊት ነው። ለምን ይሄን ትጠይቃለህ?' በማለት ሳይታሰብ ጮኸ።

ፖርፊሪ ግንባሩን እየመታታና ለፈፀመው ስህተት ራሳቸውኪን ይቅርታ የሚጠይቅ እየመሰለ 'አምታትቻለሁ! ይህ ስራ ነገሩን አመሰቃቀለብኝ' አለ። 'አየህ - በቤቱ ውስጥ ወደሁለት ሰአት ገደማ ሰው አይቷቸው እንደሆነ ማወቁ በጣም አስፈላጊ ነው! ስለዚያ ልትነገረኝ የምትችል መስሉኝ አበር። ተምታቶብኛል!'

'ስትናገር ጥንቃቄ ማድረግ ይኖርብሃል።' ሲል ራዙምኪን እየተከዘ መለሰለት። የመጨረሻዎቹን ቃላት ኮረደሩ ላይ ሆነው ተለዋወጡና ፖርፊሪ እስከቡና ድረስ በትህትና ሸኛቸው። ሁለቱም የጨፈገገ የትኬ ፊት እየታዩባቸው ወደመንገዱ አቀቱ። ለጥቂት ደቂቃ እንዳቸውም ቢሆን ቃል አልተነፈሱም። ራሳቸውኪን አየሩን ማግ አድርጎ ተነፈሰ።

ራዙምኪን ግራ ተጋብቶና የራስኩልኒኮቭን የመከራከሪያ ነጥቦች ውድቅ ለማድረግ እየሞከረ 'እኔ አላምንም! ሳምን አልቸልም!' እያለ ደጋግሞ ተናገረ።

የራስኩልኒኮቭ እናትና ዳንያ ለረጅም ሰአት ይጠብቁአቸው የነበረው ክፍል ወደሚገኝበት አካባቢ እየተቃረቡ ሄዱ። ነገሩን ለመጀመሪያ ጊዜ አንስተው በግልፅ በመወያየታቸው ራዙምኪን ተገርሞና ስሜት ውስጥ ገብቶ በየደቂቃው መንገድ ላይ ይቆም ነበር።

ራስኩልኒኮቭ ችላ የማለት ቀዝቃዛ ፈገግታ እያሳየ 'አምን አታምንም! እንደተለመደው ምንም ነገር አታስተውልም! እኔ ግን እያንዳንዱን ቃል እመዝነዋለሁ።' አለ።

'አንተ በተፈጥሮህ ተጠራጣሪ ስለሆንክ ነው እያንዳንዱን ቃል የመዘንከው። ግን፣ የፖርፊሪ እንጋገር ያልተለመደ እንደነበር እኔ ራሴ እስማማበታለሁ። በተለይ ያ ከይሲ ዛምያቶቭ አላማረኝም። ለምንድነው ግን? ለምን?'

'በአንድ ቀን ውስጥ አቋሙን ለወጠ።'

'እንዲያውም በአንፃሩ አንተን የሚጠረጥሩ ከሆነ ነገሩን ለመደበቅ የሚቻላቸውን ሁሉ ጥረት አድርገው ከጊዜ በኋላ ሳታስበው በያዙህ ነበር። አሁን ግን ብልግናና ግዴላሽነት የተጠናወተው ስራ ነው!'

'መረጃ ወይም ለጥርጣሬ መነሻ የሆነ ምክንያት ቢኖራቸው ኖሮ አንድ ነገር ለማግኘት ሲሉ ጉዳዩን በምስጢር ይዘው ገና ድሮ ቤቱን በፊተሽ ነበር። ግን፣ አንድም መረጃ የላቸውም። የቋጠሩት መላ ምት ብቻ ነው። የማይጨበጥ ህሳብ ይዘው ምስጢር እንዳወጣላቸው ይሞክራሉ። የትካዜ ፊት የታየበትም መረጃ ስለሌለው ሊሆን ይችላል፤ በመተከኩ ራሱን አጋለጠ። ሌላም እቅድ ይኖረው ይሆናል። ሲያዩት ብልህ ይመስላል። ምናልባትም የሚያውቅ በመምሰል ሊያስፈራራኝ ፈልጎአል። እየህ ወዳጄ ልቤ - የገጠመን ልዩ አይነት ሳይኮሎጂ ነው። ይሁንና፣ ሁሉንም ማብራራቱ ስለሰለቸኝ ብንተወው ይሻላል!'

'ጭራሽ ስድብ እኮ ነው! የምትለው ሁሉ ይገባኛል! መጨረሻ ላይ እንደዚህ በግልፅ ለመነጋገር በመብቃታችን ደስተኛ ነኝ። በግልፅ ልንገርህና በአንጎላቸው ውስጥ የደበቁት ህሳብ እንዳለ አስተውዬአለሁ። ለምንድነው ግን በአንጎላቸው ውስጥ የሚደብቁት? ለጥርጣሬ መነሻ የሚሆን ምን ምክንያት አላቸው? እንዴት መሰለህ ያበገኑኝ! እስቲ ይታይ! በረሀብ ጥፍር በመግጠጥና ለጤናው በመጨነቅ ሳቢያ አቅሙ የተዳከመ፣ ከመሸበር ጋር ተዳምሮ ከጠንቀኛ የሕመም እፋፍ ላይ የደረሰ፣ እኛ እስክምናውቀው ድረስ ምናልባትም ሕመምተኛ የሆን፣ ተጠራጣሪ፣ አላማ ያለውና ራሱን የሚያውቅ ድህ ተማሪ፣ የረባ ልብስና ጫማ ሳይኖረው ማንንም ፊት ነስቶ ክፍሉ ውስጥ የተቀመጠ ሰው፣ ከቂላቂል ፖሊሶች ፊት ቀርቦ ስድብና ግልምጫቸውን እየተቋቋመ እዳ ክፈል ሲሉት፣ በዚያ ላይ ርካሽ የሆነ የአዲስ ቀለም ሽታ፣ የሰማንያ ዲግሪ ሲንቲግራድ ሙቀት፣ የሚተነፍግ አየር፣ የባለጉዳይ ግፊያ፣ ከጥቂት ቀናት በፊት አግኝቷት የነበረችው አርጊት ስለመገደሷ የሚነዛ ወሬ፣ ይሄ ሁሉ በባዶ አንጀት ላይ ሲያርፍበት ህሊናውን መላት ይነሰው? ይሄን የክስ መነሻ አድርገው መቁጠር ይገባቸዋል? ሁኔታው እንዳላለፈህ ይገባኛል፤ ሮዲ - እኔ በአንተ ቦታ ብሆን እስቅባቸዋለሁ፤ እተፋባቸዋለሁ፤ ይሄን ደግሞ የማደርገው እየሸልሱባቸው ነው።

ለእንዴና ለመጨረሻ ጊዜ የሚያከትም መሆኑ አያጠራጥርም። ሮዲ - እርሳው! በርታ! ይሄን ጉዳዩ ብለህ ክብደት ከሰጠኸው የሚያሳፍርህ ነው።

‘በትክክል ነው የተናገረው። እያለ ራስኩልኒኮቭ አሰላለለ።

‘ወይ እርሳው? ነገ ደግሞ ሌላ መስቀልኛ ጥያቄ?’ አለ በምሬት። ‘ከእነርሱ ጋር አፍ የምክፈት ይመስልሁል? ትናንት ምግብ ቤት ውስጥ ዛምያቶቭን በመሰለ ሰው ፊት ራሴን ማዋረዴ ይቅርታ የማያሰጥ ስህተት ነው።’

‘በቃ ተወው! እኔ ራሴ ከፖርፈሪ ዘንድ እሄዳለሁ። ሁኔታዎችን እያገናዘብኩ አስተያየቴን እሰጠዋለሁ። ታማኝና ግልፅ ሆኖ አቋም ይውሰድ! ዛምያቶቭን እንደሆነ...’

‘መጨረሻ ላይ ደረሰበት’ እያለ ራስኩልኒኮቭ አሰላለለ።

ራዘምኪን ሳይታሰብ የጓደኛውን ትክክ ያዘና ‘ቆይ እስቲ! ፍሬ ከርስኪ ነው የምታወራው! አሁን ነው የተከሰተልኝ ፍሬ ከርስኪ ማውራትህ! ስለቀለም ቀቢዎቼ የቀረበው ጥያቄ እንደወጥመድ ይቆጠራል ነው የምትለው? እስቲ አሰበው። ድርጊቱን የፈፀምኸው ቢሆን ኖሮ ቤቱ ሲቀባ ከነሰራተኞቹ አይቻለሁ ብለህ ትናገር ነበር? እንዲያውም ብታይ እንኳን አላየሁም ነበር የምትለው! በራሱ ላይ ማን መረጃ ያቀርባል?’

‘ያን ነገር ባደርግ ኖሮ ሰራተኞቼንም ቤቱንም አይቻለሁ ነበር የምለው። ቢል ራስኩልኒኮቭ ሳይወድ ተንገሽግሽ ተናገረ።

‘እንዴት ራስህን የሚጎዳ ነገር ትናገራለህ?’

‘ፖሊስ ሲጠይቃቸው ሁሉንም ነገር ሽምጥጥ አድርገው የሚከዱት ማይማን አርሶ አደሮች ወይም ልምድ የሌላቸው ሰዎች ስለሆኑ ነው። ትምህርት ቀመስና የልምድ ድሃ ያልሆነ ሰው ግልፅና የማይካዱ ሐቆችን ለመቀበል የሚቻለውን ሁሉ ያደርጋል። ሌላ ምክንያት ሊያቀርብላቸው ግን ይሞክራል፤ ሌላ ፍቺ እንዲኖራቸውና በሌላ መነፅር እንዲታዩ ለማድረግ ለዋውጦ ያቀርባቸዋል። ፖርፈሪ እንደዚህ እንድመልስ ጠብቆ ይሆናል፤ የሰጠሁትን ቃል እውነት አስመስዬ ለማቅረብ ስል አይቻቸዋለሁ ካልኩ በኋላ ተጨማሪ ማብራሪያ እሰጥበታለሁ።’

‘ግድያው ከመፈፀሙ ከሁለት ቀን በፊት ሰራተኞቼን ልታይ እንደማትችልና አየሁ የምትል እስከሆነ ድረስ ግድያው በተፈፀመበት እለት ከምሽቱ ሁለት ሰአት ነበርክ ማለት ነው ይልሁል። በቀላሉ ያወጣጣህል!’

‘ከሁለት ቀናት በፊት ሰራተኞች ሊኖሩ እንደማይችሉ በመዘንጋት ፊጥኜ ለማሰብ አለመቻሌንና በተቻለ መጠን እውነቱን ለመናገር መፈለጌን እንዳወቀ አትገነዘብም።’

‘ግን እንዴት ልትረሳ ትችላለህ?’

‘ቀላል ነው! ብለህ ሰው ብዙውን ጊዜ በትንሽ ነገር ይሳሳታል። ሰው ብለህ በሆነ ቁጥር ጥቃቅን ነገሮች ይጠፋኛል ብሎ አይጠረጥርም። እንዲያውም በጣም ብለህ ሰው አንዳንድ ግምት የማይሰጣቸው ነጥቦች ይጠፋቢታል። ፖርፈሪ አንተ እንደምትገምተው ደደብ አይደለም።’

‘እንዲህ ከሆነማ የማይረባ ሰው ነው ማለት ይሆናል!’

ራስኩልኒኮቭ ላቀ። አስፈላጊ በሆነ በራሱ ምክንያት የተነሳ ከዚህ ቀደም ያደረገው ውይይት የጥላቻ ስሜት የተመላበትና ያልተወሳሰበ ሆኖ ሳለ በአሁኑ

ውይይት ላይ ያሳደረው ስሜትና የሰጠው ማብራሪያ ለራሱም አስገራሚው።
'አንዳንድ ነጥቦች ትኩረት እንዳሳድርባቸው ያደረጉኝ ይመስለኛል!' እያለ ለራሱ አሰላለ።

ይሁንና፤ ያልተጠበቀና የሚያስፈራ ሀሳብ የተደቀነበትና ያለበት ይመስል ወዲያውኑ ተረበሸ። እየተቅበጠበጠ ሄደ። እናቱ ካረፉበት ቤት ቅጥር ግቢ ደርሰው ነበር።

'አንተ ሂድ! እኔ ከጥቂት ጊዜ በኋላ ተመልሼ እመጣለሁ።' በማለት ራስኮልኒኮቭ በድንገት ተናገረ።

'የት ነው የምትሄደው? ደርሰን የለም እንዴ!'

'መሂድ አለብኝ። የማከናውነው ከፍተኛ ስራ አለኝ። በማማሽ ሰአት ውስጥ እመለሳለሁ። እባክህ ንገራቸው።'

'እንደፈለግህ! እኔ ግን አብሬህ እሄዳለሁ።'

ራስኮልኒኮቭ በምሬትና ተስፋ በቆረጠ ስሜት 'ለምን ልታሰናክለኝ ትፈልጋለህ?' በማለቱ ራሱምኪን ሀሳቡን ለወጠ። ራስኮልኒኮቭ መንገዱን ይዞ ተፍ ተፍ እያለ ሲጓዝ ከደጃቱ ላይ ሆኖ በትካዜ ተመለከተው። በመጨረሻም ጥርሱን እያፋጨና ቡጢ እየጨበጠ ፖርፈሪን እንደሎሚ ጨምቆ ለመጣልና ከዚያ እንደተመለሰም በመጥፋቱ የተረበሸችውን እናቱን ለማረጋጋት ወሰነ።

ራስኮልኒኮቭ ከቤቱ እንደደረሰ ግንባሩ በላብ ርሶ ቁና ቁና ተነፈሰ። ፎቁን ወጥቶ ካልተቆለፈው ክፍሉ ገባና በሩን በሰንሰለት አያያዘ። እንደ እብድ እየተረበሸ እቃዎቹን ወደደበቀበት የግድግዳ ጥግ ፈጥኖ ሄደ። እጁን ከግድግዳው ቀዳዳ አስገብቶ ለአያሌ ደቂቃዎች ፈታተሽ፤ ሁሉንም ቦታ ከእነግድግዳው ከአሰሰ በኋላ ምንም ነገር ስላጣ አየሩን ማግ አደረገና ተነፈሰ። እናቱና እህቱ ወዳረፉበት ቅጥር ግቢ እንደተቃረበ ሀብል ወይም ጉትቻ ወይም ደግሞ የአሮጊቷ የእጅ ፅሁፍ የሰፈረበትና ጌጣ ጌጣቹ የተጠቀለሉበት ወረቀት የሆነ ስርቻ ውስጥ ተሸጉጠው በመረጃነት የሚያዘቡት መስሎት ነበር።

እንደቆመ በሀሳብ ጭልጥ አለ! ያልተለመደ፤ የመጣውን የመቀበልና ትርጉም የለሽ የሆነ ፈገግታ አሳየ። በመጨረሻም ባርኔጣውን አንስቶ ቀስ ብሎ ከክፍሉ ወጣ። መንፈሱ እንደተረበሸ ግራ ተጋብቶና ቀልቡን አጥቶ በዋናው በር በኩል አለፈ።

'እርሱ ራሱ ይሸውና!' የሚል የጎሳ ድምፅ ተሰማ። ቀና አለ።

ከእነሱተኛ ክፍሉ በር አጠገብ የቆመው ዘበኛ ከርቀት ሲያዩት አሮጊት አርቦ አደር ለሚመስል፤ ረጅም ካፖርትና ሰደርያ ሳደረገ ባለእጅ እመለከተው። በዘይት የተጨማለቀ ባርኔጣ አድርጎ አንገቱን ደፍቷል። ከማቀርቀሩ የተነሳ በእድሜ ብዛት የጎበጠ ይመስላል። የፊቱ ቆዳ በመሸብሸቡ ከሀምሳ አመት እድሜ እንደዘለለ ያስታውቃል። የተሰካኩት ትናንሽ አይኖቹ በትካዜና በቀጣ ይመለከታሉ።

ራስኮልኒኮቭ ወደዘበኛው ተጠግቶ 'ምንድነው ጉዳዩ?' ሲል ጠየቀ።

ባለእጁ ሳይጣደፍ ለረጅም ጊዜ አድብቶ በጥላቻ አይን ከተመለከተው በኋላ አንድም ቃል ሳይተነፍስ ተመልሶ ወደመንገዱ አቀና።

'ምንድነው ነገሩ?' አለ ራስኮልኒኮቭ።

'እኔ እንጃ። ከዚህ ተማሪ ይኖር እንደሆነ ጠየቀኝ። ስምህን ነገረኝና የማንን ቤት እንደተከፈየህ ለማወቅ ፈለገ። አንተ ወርደህ እንደመጣህ አመላክትኩት። አሁን ደግሞ ይግረምህ ብሎ ሄደ።'

ዘበኛው ትንሽ ግራ የተጋባ ይመስል ነበር፡ ብዙ ሰላልተጨነቀበት ግን ትንሽ አሰላሰለና ተመልሶ ወደክፍሉ ገባ፡፡

ራስኮልኒኮቭ ከባለእጁ ላይ ለመድረስ ይሮጥ ገባ፡ ተሻግሮ የመንገዱን ሌላ አቅጣጫ በመያዝ፣ ስለሆነ ነገር የሚያስብ ይመስል መሬት ለመሬት እያየ ቀስ ብሎ ሲራመድ ተመለከተው፡፡ ወዲያውኑ ደረሰበትና ለተወሰነ ጊዜ ከኋላ እየሄደ ተከተለው፡፡ በመጨረሻ ግን ከአጠገቡ ሆኖ ጎን ለጎን ሲጓዝ እንግዳው ሰው ወዲያውኑ አስተዋለውና መልሶ አቀረቀረ፡፡ ጎን ለጎን ሆነው ቃላት ሳይተነፍሱ ለደቂቃ ያህል በዚሁ ሁኔታ ተራመዱ፡፡

‘ዘበኛው በኩል ፈልገኸኝ ነበር ወይ?’ እያለ ራስኮልኒኮቭ በሰላሰ አንደበት ጠየቀው፡፡

ባለእጁ ምንም መልስ አልሰጠው፡ ጭራሽም አላየው፡፡ እንደገና በመካከላቸው ፀጥታ ሰፈነ፡፡

‘ምን ማለትህ ነው? መጥተህ ከፈለግኸኝ በኋላ አንድም ቃል ለመተንፈስ ፈቃደኛ አይደለህም፡፡ ምን የሚሉት ነገር ነው?’

የራስኮልኒኮቭ ድምፅ ተሰባበረ፡ አንደበቱ ቃላትን በትክክል ለማውጣት የተቸገረ ይመስል ነበር፡፡

በዚህን ጊዜ ባለእጁ ቀና ብሎ በሚያስፈራራ ከስተር ባለ ሁኔታ ተመለከተው፡፡

ሳይታሰብ ዝግ ባለና በጠራ ድምፅ ‘ነፍስ ገዳይ!’ አለው፡፡

ራስኮልኒኮቭ ከነኑ ሆኖ ይጓዛል፡፡ እግሮቹ በድንገት ተዝለፈለፉ፡ ጀርባው በላብ ራስ፣ ልቡ ለቅፅበትም ቢሆን መምታቱን አቋረጠ፤ ወዲያውኑ ደግሞ እየሟሸሸ የቆየ ይመስል በፍጥነት መምታት ጀመረ፡፡ እንደገና ምንም ቃል ሳይተነፍሱ ለዘጠና ሜትር ያህል አብረው ተጓዙ፡፡

ባለእጁ አልተመለከተውም፡፡

‘ምንድነው የምታወራው? ማነው ነፍስ ገዳይ?’ ሲል ራስኮልኒኮቭ በደከመ ድምፁ አጉረመረመ፡፡

ሰውየው የጥላቻ ፈገግታ እያሳየው ሆን ብሎና በማያሻማ መልኩ ‘አንተ ነፍስ ገዳይ ነህ!’ አለው፡፡ የራስኮልኒኮቭን የገረጣ ፊት እንደገና ተመለከተና ወዲያውኑ አይኖቹ ተሰለመለሙ፡፡

ሁለቱም ከመንታ መንገድ ላይ ደረሱ፡፡ ባለእጁ በግራ በኩል የሚወስደውን መንገድ ይዞ ፊቱን ሳያዞር ሸመጠጠ፡፡ ራስኮልኒኮቭ ደግሞ ቆሞ ለረጅም ጊዜ ተመለከተው፡፡ ሰውየው አርባ ሜትር ያህል ከተጓዘ በኋላ ዞር ሲል አሁንም በዚያው ስፍራ ቀጥ እንዳለ ይመለከተው ነበር፡፡ ራስኮልኒኮቭ በደንብ ለማየት ባይችልም ሰውየው አሁንም ቢሆን የጥላቻና የበቀል ፈገግታ የሚነበብበት መስለው፡፡

ራስኮልኒኮቭ ጉልበቱን እያላተመና ብርድ ብርድ እያለው ቀስ ብሎ እየተጎተተ ወደቤቱ ሄደ፡፡ ወደክፍሉ ገባ፡ ባርኢጣውን አውልቆ ከጠረጴዛው ላይ አስቀመጠ፡ ለአስር ደቂቃ ያህል ደርቆ ቆመ፡፡ ከዚያን በኋላ ጭራሽ በመዳከሙ ፎቴው ላይ ተጋደመና የሕመም ስሜት እየተሰማውና እያቃሰተ እግሮቹን ዘረጋ፡፡ ለግማሽ ሰአት ያህል ተዘረረ፡፡

ስለምንም ነገር አያስብም ነበር፡፡ የተዘበራረቁና ቅደም ተከተላቸውን ያልጠበቁ ህሳቦች በአእምሮው ተመሳሰሉ፡፡ በሕፃንነቱ ያያቸው ወይም ደግሞ በተወሰነ ቦታ በሕይወቱ ለመጀመሪያ ጊዜ የተገናኛቸውና መቼም ያላስታወላቸው ሰዎች፡፡

የቤተክርስቲያን ደወል፡ በሆነ መሸታ ቤት ውስጥ ከአንድ መኮንን አጠገብ የተዘረጋ የክረንቦላ ማጫወቻ ጠረጴዛ፤ ከሲጋራ መሸጫ ሱቅ የሚወጣ የትምባሆ ሽታ፤ ተራ የመሸታ ቤት፤ በጨለማ የተዋጡ፤ የጨቀዩ፤ የእንቁላል ስብርባሪ የተዘረከረኩባቸውና ከጀርባ በኩል የተሰሩ ደረጃዎች፤ ከሆነ ቦታ የሚመጣ የቤተክርስቲያን የሰንበት ደወል ድምፅ። እነዚህ ሁሉ ነገሮች እንደ አውሎ ንፋስ እየተጠማዘዙ በአእምሮው ተመሳሰሉ። አንዳንዶቹ ስሜት ስላሳደሩበት እንዲቆዩለት የሚቻለውን ሁሉ ያደርጋል፤ እነርሱ ግን ይጠፋቢታል፤ በአጠቃላይ ለመግለፅ ያህል በውስጡ ያለ አንድ ትልቅ ክብደት በጣም ሳይበዛ የተጫነው መሰለው። አልፎ አልፎ ጥሩ ስሜት ይሰማው ነበር። ከመለስተኛው ትኩሳቱ አልተላቀቀም፤ ያም ቢሆን የሰጠው ስሜት ከሞላ ጎደል አስደሳች ነበር።

የራዙምኪንን ድምፅና ፈጣን የእግር ኩቱ እንደሰማ አይኖቹን ከደነና የተኛ ለማስመሰል ሞክረ። ራዙምኪን በሩን ከፈተና ምን ማድረግ እንደሚገባው ለመወሰን አቅቶት ለትንሽ ጊዜ ቆመ። ከዚያን በኋላ በዝግታ ወደ ክፍሉ ገባና እየተጠነቀቀ ወደፎቴው ተጠጋ። ‘አትረብሽው! ይተኛበት! እራቱን በኋላ እስጠዋለሁ።’ እያለች ናስታሰያ ስትናገር ራስኩልኒኮቭ ሰማ።

‘ምናልባትም ትክክል ነሽ።’ ቢል ራዙምኪን መለሰ።

ሁለቱም ቀስ ብለው ከክፍሉ ወጡና በሩን ዘጉ። ሌላ ግማሽ ሰአት ነገደ። ራስኩልኒኮቭ አይኖቹን ገለጠ፤ ጭንቅላቱን በእጆቹ ይዞ እንደገና በጀርባው ተኛ።

‘ማነው እርሱ? ከክርስ ምድር የወጣ የሚመስለው ይህ ሰው ማነው? የት ነበር? ምንስ ተመለከተ? ሁሉንም ነገር ማየት አለበት። ያ እያጠራጥርም። ታዲያ የት ነበር የቆመው? የት ሆኖ ነው ያየው? ከምንም ተነስቶ በአሁኑ ሰአት ለምንድነው ብቅ ያለው? እንዴትስ ሊያይ ይችላል? ሊሆን ይችላል ወይ?’ በማለት ራስኩልኒኮቭ ብርድ ብርድ እያለውና እየተንቀጠቀጠ መናገሩን ተያያዘው። ‘ኒኮላይ ከባሩ ስር ወድቆ ያገኘው የጌጣ ጌጥ ማስቀመጫስ ያጋልጠኝ ይሆን? ፍንጭ! እምንት የምታክለው ፍንጭ ትናትና የግብፁን ፒራሚድ ያህል ትተልቃለች! የምትበር ዝንብ አይታኝ ከሆነ እንኳን ልጋለጥ እችላለሁ ወይ?’

ወዲያውኑም ሰውነቱ ድቅቅ ማለቱ እየተንሸሸተ ተሰማው።

‘ማወቅ ነበረብኝ። ምን አይነት ሰው እንደሆንኩና ምን አይነት ጠባይ እንዳለኝ እያወቅሁ መጥረቢያ አንስቼ በደም ለመጨማለቅ እንዴት ደፈርኩ! በቅድሚያ ማወቅ ነበረብኝ። ግን ቀደም ብዬ አውቄዋለሁ!’ አለ ተስፋ በቆረጠ አንደበት።

ጭልጥ ብሎ በሀሳብ የሚሄድባቸው ጊዜያት ነበሩ። ‘እነዚህ ሰዎች እንዲህ የዋዛ ፍጡራን አይደሉም። ሁሉንም ነገር ለማድረግ የተፈቀደለት የሰዎች ገዢ፤ የቱሎንን ከተማ የሚያንበረክክ፤ በጋሪስ ግድያ የሚፈፅም፤ በግብፅ ያለውን ጦሩን የሚዘነጋ፤ በሞስኮ ዘመቻ የግማሽ ሚሊዮን ሕዝብ ሕይወት የሚያጠፋ። ከሞተ በኋላ ሐውልት ይሰራለታል፤ ለእርሱ ሁሉም ነገር ተፈቅዶለታል ማለት ነው። አይደለም! እንዲህ አይነት ሰዎች ከስጋና ከደም ሳይሆን ከኒኮስ የተሰሩ ናቸው!’

ርባና የሌለውና ሊያስቀው የዳዳው ሀሳብ በድንገት መጣለት። ‘ናፖሊዮን፤ ፒራሚድ፤ ወተርሉ - ከይሲና ብልጣ ብልጥ አሮጊት፤ በአልጋዋ ስር ቀይ ሳጥን ያስቀመጠኝ አራጣ አበዳሪ - ፖርፊሪን የመሰለ ሰው ከዚህ ምን ይገነዘባል? ስነውበታዊ ስሜቱ አይፈቅድለትም። «በአሮጊት አልጋ ስር እንዴት ናፖሊዮን ይኖራል?» ዝባዝንኬ ነው!’

እንደዚህ ጊዜ ያለማቋረጥ ለደቂቃዎች ያህል እየተረበሸ ያተኩሰዋል።

‘ያቺ ከይሲ አርጊት አትረባም!’ የሚል ሀሳብ ከስሜት ጋር እንደቀላድ በአእምሮው ተመላለሰ። ‘ሰህተት ማለት ራሷ አርጊቷ ነች። ምንም ርባና የላትም! ራሷ በሽታ ነች። አልፎ ለመሄድ በጣም ተጣድፈኛ ነበር። የገደልኩት መርህን እንጂ የሰው ልጅን አይደለም! መርህን ተላለፍኩ እንጂ መርህን አልፌ አልሄድኩም። በዚህኛው ረድፍ ነው ያለሁት። ያደረግሁት ነገር መግደሉ ብቻ ነው! ያንንም ለማድረግ የቻልኩ አይመስልም! የገደልኩት መርህን ብቻ አይደል? ያ ምስኪን ቂል ራዙምኪን ሶሻሊስቶችን ለምን ያብጠለጥላል? «የሁሉንም ደስታ» ለማምጣት የተሰለፉ የስራ ሰዎች ናቸው። የምኖረው አንዴ ብቻ ነው። ድጋሚ ሕይወት ስለሌለኝ «የሁሉም ደስታ» እውን እስኪሆን ድረስ ለመቆየት አልፈልገም። መኖር ወይም መሞት ነው ያለብኝ። «የሁሉንም ደስታ» በመጠባበቅ በኪሴዬ ውስጥ እንዲን ራብል እንደቋጠርኩ ረሀብተኛዋን እናቴን አልፌ መሄድ አልፈልገም።... ራሴን የቻልኩ ቅማል ነኝ። አለና እንደ እብድ እየሳቀ መናገሩን ቀጠለ። ‘በመጀመሪያ ደረጃ ቅማል ነኝ የምለው ቅማል መሆኔን ለማሳየት በመከራከሪያ ነው። በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ ለስጋ ፍላጎት ሳይሆን ለክብር አላማ የተሰለፍኩ መሆኔን አምላክ እንዲያንዘብልኝ በመወትወቱ ነው። በሶስተኛ ደረጃ እቅዴን ስልት ተከትሎ ለማሳካት በመነሳቱ ነው። ከቅማሎች ሁሉ ጭራሽ የማትረባውን ቅማል መርጬ ገደልኳት፤ ከአርሷም ለመውሰድ የወሰንኩት ለመጀመሪያው እርምጃዬ የሚያስፈልገኝን ብቻ ነው (የተቀረውማ በነዚህ መሰረት ለገዳም ይገባል)። ከዚያም ጥርሱን እያፋጩ እንዲህ አለ። ‘እኔ ቅማል ነኝ የምለው ምናልባትም ከገደልኩት ቅማል የባሰኩ ስለሆንኩ ነው። ከገደልኳት በኋላ ይሄን እንደምል በቅድሚያ እውቅ ነበር! በአለም ላይ ከዚህ የባለ ምን አይነት ሰቆቃ አለ? የሰው ዘር የብልጫናና የርካሽነት ደረጃ አይጣል የሚያሰኝ ነው! «ነቢዩ» በፈረስ ላይ ተቀምጦ ጎራዴ በመያዝ እግዚአብሔር የሚያዘውን ያቺ «በፍርሀት የምትንቀጠቀጠው» ነፍስ በእሽታ መቀበል አለባት ሲል ምን ማለቱ እንደሆነ በሚገባ ተረድቻለሁ።... አንቺ በፍርሀት የተዋጥሽ ነፍስ የታዘዘሽውን ፈፅሜ! ጉዳይሽ ስላልሆነም መመኘት የለብሽም! ያቺን ከይሲ አርጊት እስከመቼም ይቅር አልላትም!’

ፀጉሩ በሳብ ርሷል፤ የሚርበተበቱት ከንፈሮቹ ደርቀዋል፤ አይኑ ወዲያ ወዲህ ሳይል ኮርኒሱ ላይ ተተክሎ አፍጥጦ ይመልከታል።

‘እናቴንና እህቴን እንዴት አፈቅራቸው ነበር! አሁን ግን ለምን ጠላኝቸው? አዎን ጠልቻቸዋለሁ። ለማየት አስጠልተውኛል። ከአጠገቤ እንዲሆኑ አልፈቅድም። ከአንድ ሰአት ቀደም ብሎ ከእናቴ ዘንድ ሄጀ ጉንጫን ስሜ ነበር። ይሄን አስታውሳለሁ። እቅፍ አድርጌ ምስጢሩን ብሃግራትሰ? ልነግራት እችላለሁ። እርሷ ግን ያው እንደአኔው ነው የምትሆነው። ካለ በኋላ ከተዘፈቀበት የቅዠት አለም ለመውጣት እየታገለ እንዲህ በማለት ቀጠለ። ‘በአሁኑ ሰአት ያቺን ከይሲ አርጊት እንዴት ነው የምጠላት! ወደሕይወት አለም ብትመጣ እንደገና አገድላት ነበር! ምስኪኗ ሊሳቪታ! በዚያን ጊዜ ለምን ተመልሳ መጣች? የሚገርመው እኮ እርሷን ያልገደልኩ ይመስል ስለእርሷ አለማስታወሱ ነው! ሊሳቪታ! ሶንያ! ምስኪን ተለማማጭ ፍጡሮች ከተለማማጭ አይኖች ጋር። ትወዳጅ ፍጡሮች! ለምን አያለቅሱም? ለምን መሸ አያወርዱም? ሁሉንም ነገር እርግፍ አድርገው ትተውታል በተለማማጭና በአሳዛኝ አይኖቻቸው ይመልከቱሁል። ሶንያ! ሶንያ! አሳዛኝ ሶንያ!’

ጭልጥ ወዳለ የእንቅልፍ አለም ተሸጋገረ። እንዴት ወደመንገድ እንደወጣ አለማስታወሱ እንግዳ መስሎ ታየው። እየመሸ በነበረበት ወቅት ሙሉ ጨረቃ

ብርሀኗን ፍንትው አድርጋ ፈንጥቃለች፡ እየሩ ግን ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ
 ይተነፍታል። መንገዱ በሰዎች ተጨናንቋል። ሰራተኞችና ነጋዴዎች ወደየቤታቸው
 ይገቡግሳሉ፡ ሌሎቹ ደግሞ ይንሸራሸራሉ፡ ስሜንቶና ፍራው፣ አባራውና ለጥ ያለው
 ሙህ ተዳምረው ይሸታሉ። ራስኮልኒኮቭ ተክሆና ተረብሾ ይጓዛል። የተወሰነ ሙጥን
 ይዞ የሆነ ነገር በቶሎ ለመስራት ከቤት መውጣቱን ያስታውሳል፤ የሚሰራው ምን
 እንደሆነ ግን ራስቶታል። በድንገት ሳይታሰብ ቆም አለ። ከፊት ለፊቱ ካለው የእግረኛ
 መንገድ ላይ ቆሞ በእጅ ምልክት የሚጠራውን ሰው ተመለከተ። ተሻግሮ ወደሰውየው
 እንደሄደ ሰውየው ከመቅሰበት ዞር አለና መለስ ሳይል አቀርቅሮ፤ ያልጠራው ይመስል
 እብስ አለ። ‘ግን እኮ ተግራቶ ነበር? አልተሳሳትኩም ይሆን?’ እያለ ራስኮልኒኮቭ
 አሰበ። ያም ሆነ ይህ ሊደርስበት ሞከረ። ለመድረስ ሲቃረብ ደግሞ ሰውየውን
 አስተዋለና በፍርሀት ተዋጠ፤ ያንኑ ካፖርት የለበሰ፤ እንደዚያው እንግብሮ የሚሄድ
 ያው ባለእጅ ነበር። ራስኮልኒኮቭ ልቡ እየመታ በርቀት ተከተለው። ሁለቱም
 ወደመጋቢ መንገድ ታጠፉ፤ ሰውየው ግን አሁንም ፊቱን አሳዞረም። ‘እንደምከተለው
 ያውቅ ይሆን?’ ብሎ ራስኮልኒኮቭ ራሱን ጠየቀ። ባለእጅ የአንድ ትልቅ ቤት ዋና በር
 ዘልቆ ሄደ። ራስኮልኒኮቭ ሰውየው ዞር ብሎ ይጠራው እንደሆነ ለማወቅ ፈጥኖ
 ወደበሩ አመራ። ሰውየው በሩን ዘልቆ ከቤቱ ደጃቹ እንደደረሰ በድንገት ዞር ብሎ
 የሚጠራው መለለው። ራስኮልኒኮቭ ወዲያውኑ በሩን አልፎ ቢገባም ባለእጁ ግን
 ከደጃቱ ላይ አልነበረም። ገና የመጀመሪያውን ደረጃ ቢወጣ ነው ብሎ በፍጥነት
 ተከተለው። እንዳሰበው ከላይ በኩል የተመጠነና ዝግ ያለ የሰው ኮቴ ሰማ። ይገርማል!
 ከዚህ ቀደም የሚያውቀው ደረጃ መለሰ ታየው። በመጀመሪያው ፎቅ ላይ ባለው
 መስኮት በኩል የደበዘዘና የረቀቀ የጨረቃ ብርሃን ይገባል። ከዚያ በኋላ ወደሁለተኛ
 ፎቅ አመራ። ቀለም ቀቢዎቹ ሲያድሱት የነበረው ያው ቤት ነው። ወዲያውኑ ለምን
 አሳስተዋለውም? ከእርሱ ቀደም ብሎ ይሄድ የነበረው ሰው የኮቴው ድምፅ ጠፋ።
 ‘መቆም፣ ወይም ከሆነ ቦታ መደበቅ አለበት።’ አሁን ከሰስተኛ ፎቅ ደርሷል።
 ሊከተለው ይሆን? ምን ያህል አስተማማኝ ነው? እያጠራጠረው ሂደ! እንዲያም ሆኖ
 ግን ርምጃውን ቀጠለ። የራሱ የእግር ኮቴ የሚያወጣው ድምፅ አስፈራው። እንዴት
 ጨልሟል! ባለእጁ ከዚህ ጥግ መደበቅ አለበት። አህ! የቤቱ በር ብርግድ ብሏል።
 ትንሽ አመነታና ዘለቀ። ኮሪደሩ በጣም ጨለማና እና ነው። እረጭ ብሏል። ወለሉን
 በእግሩ ጣቶች እየቆነጠጠ ድምፅ ሳያሰማ ወደሳሉን ዘለቀ። ክፍሉ በጨረቃ ብርሃን
 ተሸፍኗል። ቀደም ሲል የነበረው ሁሉ አሁንም አለ። ወንበሩ፣ የፊት መስታወቱ፣
 ቢጫው ፎቴና የተሰቀሉት ፎቶዎች እንዳሉ ናቸው። በመስኮቱ በኩል ትልቅ፣ ክብና
 እንደመዳብ የቀላች ጨረቃ ብርሃኗን ትለግሳለች። ‘ሁሉንም ነገር እረጭ ያደረገችው
 ጨረቃዋ ነች’ ብሎ ራስኮልኒኮቭ ገመተ። ‘የጨረቃ እንቆቅልሽ’፣ ቆሞ ለረጅም ጊዜ
 ጠበቀ፣ ጨረቃዋ ዝምታዋን በጨመረች ቁጥር ልቡ ክፉኛ እየመታ የሀመም ስሜት
 እየወረረው ሄደ። ድምፅ አሁንም የለ። የሆነ ሰው እንጨት ከሁለት ቦታ የሰበረ
 ይመስል የሰላ ድምፅ በድንገት ሰማ። እንደገና ደግሞ ሁሉም ነገር እረጭ አለ።
 እንዴት ዝንብ ተነስታ ስትበር ከመስኮት ጋር ተጋጨችና ልብን በሀዘን የሚሰብር
 ድምፅ ማውጣት ጀመረች። በዚያኑ ቅፅበት ከትንሿ ቀምሳጥንና ከመስኮቱ መካከል
 ካለው ጥግ ከግድግዳው ላይ የተንጠለጠለ የሴት ካባ የሚመስል ነገር ተመለከተ። ‘ካባ
 ከዚህ ምን ያደርጋል?’ ብሎ አሰበ። ‘ከዚህ በፊት ያልነበረ ነው።’ ቀስ ብሎ ጠጋ ሲል
 ከካባው በስተጀርባ የሆነ ሰው መደበቁን አስተዋለ። ካባውን በጥንቃቄ በእጁ ሲያነሳው
 ወንበር ተመለከተ፤ በወንበሩ ላይ አርጊቷ ተቀምጣለች። ሳበጥ ብላ ጭንቅላቷን

ስለዘቀዘቀች የተቻለውን ያህል ቢሞክርም ፊቷን ለማየት አልቻለም። ግን፣ የተመለከተው እርሷን መሆኑ አላጠራጠረውም። ከአጠገቧ ቆመ። ‘በፍርሀት ተውጣለች’ ብሎ አሰበ። መጥረቢያውን ከሲባገው አላቅቆ በመያዝ ግንባሯ ላይ አሳረፈው፤ ለሁለተኛ ጊዜም ደግሞት። የሚገርመው ግን ከእንጨት የተሰራች ይመስል ነቅነቅ እንኳን አላለችም። ሲፈራ ሲቸር ጎንበስ ብሎ ትክ እያለ ይመለከታት ጀመር፤ እርሷ ግን አንገቷን እንደደፋች ነበር። ወለሉ ላይ ተንበረከከና ከታች ሆኖ ፊቷን ቃች። ካያት በኋላም በፍርሀት ተንዘፈዘፈ። አሮጊቷ ቁጭ ብላ ትስቃለች፤ እርሱ እንዳይሰማት የሚቻላትን ሁሉ እያደረገች በደረቅ ሳቅ ትንፈቀፈቃለች። ወዲያውኑም የመኝታ ቤቱ በር ገርበብ ብሎ ሰዎች የሚሰቁና የሚያንሸካሸኩ መሰለው። ከቁጥጥር ውጭ ሆኖ በንዴት ስለመፈ በሙሉ ሀይሉ ተጠቅሞ የአሮጊቷን አናት መቀጥቀጥ ጀመረ፤ መጥረቢያውን ባሳረፈባት ቁጥር ግን ከመኝታ ቤቱ የሚሰማው ሳቅና ሽክሹክታ ይጨምራል፤ አሮጊቷ በሳቅ ትንፈቀፈቃለች። በሩጫ ወጥቶ ሄደ። አካባቢው ግን በሰዎች ተጨናንቋል፤ የየቤቱ በር ተበርግኗል፤ ከደጃፋ፤ ከደረጃው፤ ከታች በኩል በየቦታው ሰዎች ተኮልኩለዋል። ከእርሱ ለመደበቅ እየሞከሩ በሚጋፉት ሰዎች ስፍራው ተጣቧል። ሁሉም እረጭ ብሏል፤ ልቡ ከጻው፤ እግሩ ከመሬት ጋር የተተከለ ይመስል አልታዘዝለት አለው። የሰቆቃ ጩኸት ለማሰማት ሞከረና ከእንቅልፉ ነቃ።

አየሩን ማግ አደረገ፤ ይግረማችሁ ብሎ ግን ህልሙ ቀጠለ። የክፍሉ በር ተበርግዶና ከዚህ በፊት አይቶት የማያውቅ ሰው ከደጃፋ ላይ ቆሞ ትክ ብሎ ይመለከተዋል።

ራስኮልኒኮቭ አይኖቹን እንደመግለጥ ብሎ ወዲያውኑ ከደናቸው። በጀርባው ተዘርሮ አይነቃነቅም። ‘እስካሁን ድረስ እያለምኩ ነው ወይስ አይደለም?’ እያለ አሰላለለ። እንደገና አይኖቹን በመጠኑ ገለጥ ሲያደርግ እንግዳው ሰውዬ ከቆመበት ስፍራ ሳይነቃነቅ አሁንም ይመለከተዋል። ወዲያውኑ ቀስ ብሎ ወደክፍሉ ገባ፤ በጥንቃቄ በፍን ዚጋና ወደጠረጴዛው አመራ። አይኑን ከራስኮልኒኮቭ ላይ ሳይነቅል ትንሽ አመነታና ከፎቴው አጠገብ ካለው ወንበር ድምፁን ሳያሰማ ቀስ ብሎ ተቀመጠ። ባርኒጣውን ከወንበሩ አጠገብ ከወለሉ ላይ አስቀመጠ፤ እጆቹን ከአገጨ ስር አድርጎ ምርኩዙን ተደገፈ። አስፈላጊ እስከሆነ ድረስ ለሰአታት ያህል ለመጠበቅ ዝግጁ መሆኑ ያስታውቅ ነበር። ራስኮልኒኮቭ አጮልቆ በማየት እንዳስተዋለው ሰውየው ወጣት አልነበረም። ደልደል ብሎ ሽባታም ዓሙን ያጎፈረ ነው።

አስር ደቂቃ ነገደ። እየመሽ ቢሆንም ብርሃን ይታያል። ክፍሉ እረጭ ብሏል። ከውጭ የሚመጣ ድምፅ እንኳን አይሰማም። አንድ ትልቅ ዝንብ ብቻ ከመስኮቱ ጋር እየተላተመ ያላዝናል። በመጨረሻ ራስኮልኒኮቭ ሊቋቋመው ስላልቻለ ቀና ብሎ ከፎቴው ላይ ተቀመጠ።

‘የምትፈልገውን ንገረኝ።’ አለው።

‘ስታስመስል ነው እንጂ እንዳልተኛህ አውቅ ነበር።’ በማለት ባልተለመደ ሁኔታ ሳቅ እያለ ከመለስ በኋላ ‘እራሴን እንዳስተዋውቅ ዲፈቀድልኝ፤ ስቪድሪጋሎቭ ነኝ...’ አለ።

ክፍል አራት

1

ራስኮልኒኮቭ ያልተጠበቀ እንግዳውን በጥንቃቄና በጥርጣሬ እየተመለከተ 'ይሄ የህልሜ ቅጥያ እንዳልሆነ እርግጠኛ ነኝ' ብሎ አሰበ።

'ግራ በመጋዘት 'የማን ስቪድሪጋሎቭ ነው? ምን አይነት ፍሬ ከርስዚ ነገር ነው! ሊሆን አይችልም!' አያለ በነላ ድምፅ ተናገረ።

እንግዳው ግን በእንዲህ አይነቱ አባባል የተገረመ አይመስልም አበር።

'ልጠይቅህ የመጣሁት በሁለት ምክንያቶች የተነሳ ነው። በመጀመሪያ ደረጃ ስለአንተ ጥሩና አስደሳች ዜና ከረጅም ጊዜ አንስቶ ስለሰማሁ በአካል ተገኝቼ ልተዋወቅህ ፈለግሁ። በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ በቀጥታ እህትህን በሚመለከት ጉዳይ ላይ ርዳታህን እንደማትነፋገኝ ተሰማኝ። ስለእኔ የተሳሳተ ግምት ይኖራታል ብዬ ስላመንኩ የሆነ ሰው እኔን አስመልክቶ መልካም ቃል እስካልነገረልኝ ድረስ ከአጠገቧ አታደርሰኝም። የአንተ ርዳታ ከታከለበት ግን ይሳካልኛል ብዬ እገምታለሁ።'

'ይቅርታህን። እንደዚያ ለመገመት የሚያስችል ምክንያት የሚኖርህ አይመስለኝም' በማለት ራስኮልኒኮቭ የሰውየውን ንግግር አቋረጠው።

'ወደዚህ የመጡት ገና ትናንት አይደለም እንዴ?' ሲለው ራስኮልኒኮቭ መልስ አልሰጠም።

'ትናንት እንደመጡ አውቃለሁ። እኔ ራሴ ከዚህ የደረሰኩት ከትናንት በስተቀር ነው። ስለዚያ መጥፎ አጋጣሚ የምልህ አለኝ። ራሴን መከላከል አስፈላጊ እንዳልሆነ ይሰማኛል። እንድ ነገር ግን ልጠይቅሁ። በጥሞና አእምሮአችንን ገዝተን ከተመለከትነው የሠራሁት ሥራ ወንጀሉ ምን ላይ ነው?'

ራስኮልኒኮቭ ቡዝምታ ይመለከተው ገባ።

'በገዛ ቤቱ ውስጥ ምስኪን ልጃገረድ ማባበልና አብረን እንድንኖር መጠየቁ ወንጀል ነው ወይ? (አየህ ልትለው የነበረውን ነው ከአፍህ ነጥቁ የተናገርኩት!) መገንዘብ ያለብህ ግን ሰው መሆኔን ነው። ወደድንም ጠላንም ልፈቀርም ሆነ ላፈቅር የምችል ሰው ነኝ። ጥያቄው እኔ ጭራቅ ነኝ፤ ወይስ እኔ ራሴ የሁኔታው ሰለባ ነኝ? የሚል ነው። ያፈቀርኳት ልጃገረድ ከእኔ ጋር ወደ አሜሪካ ወይም ወደ ስዊዘርላንድ እንድትሄድ ሀሳብ ባቀረብኩላት ጊዜ ለእርሷ ያለኝን የተከበረ ስሜት ማሳየቱ ብቻ ሳይሆን የጋራ ደስታችንን እውን ለማድረግ ማሰቢያ ነበር። ወጣም ወረደ ሀሳብ የሰሜት ተገዥ ነው። አምላክ በሚያውቀው በይበልጥ የሳዱት ራሴን ነው!'

'ነጥቡ ጭራቭ ይሄ አይደለም። አንተ ትክክልም ሆንክ ስገተተኛ እነርሱ አልወደዱም። ከዚህም የተነሳ ሊያውቁም ሆነ ከአንተ ጋር ግንኙነት ሊያደርጉ አይፈልጉም። እናም ከአጠገቤ ብትሄድ የሚሻል ይመስለኛል' ሲል ራስኮልኒኮቭ ጥላቻ በተቀላቀለበት ስሜት ልክልኩን ነገረው። ስቪድሪጋሎቭ ሳያሰበው በላቅ ፍርስ አለ።

“በዝብዝብክ ነገር ላይ መወያየት አትፈልግም። አንተን እንዴት እንደምረታህ እያሰበኩ ሳለ በቀጥታ ወደዋናው ጉዳይ ሄድክ” ሲል ከአንጀቱ እየሳቀ ተናገረ።

‘አሁንም ልትረታኝ ትሞክራለህ!’

‘በሞክር ምናለበት? እንደተባለውም በጦርነት ጊዜ ሁሉም ይሞክራል። ይህ ደግሞ የተቀደሰ ውሸት ነው! የፈለግኸውን ብትልም በአትክልት ስፍራው ውስጥ የሆነው ነገር ባያጋጥም ኖሮ ምንም የሚያስከፋ ነገር አይኖርም ነበር። ሚስቴ - - ከማለቱ ማዕትህንም የገደልኳት አንተ እንደሆንክ ተነግሮኛል’ ሲል ራስክልኒኮቭ አቋረጠው። ‘ይሄንንም ሰምተሃል? በዚህ ረገድ እንኳን ሚስቴን በተመለከተ ህሊናዬ ንፁህ ነው ከማለት በስተቀር የምለውም የለኝ። ማንኛውም የማያስደስት ውጤት የሚያስፈራኝ እንዳይመስልህ ማለቴ ነው። ሁሉም ነገር በማያጠራጥር ሁኔታ መስመር እንደያዘ ይገኛል። ከክኪም ማስረጃ መረዳት እንደሚቻለው ሚስቴ ከቦድ ምሳ እየበላች አንድ ጠርሙስ ወይን ጠጅ ከጠጣች በኋላ ገላዋን ስትታጠብ በደረሰባት ስትሮክ ነው የሞቱችው። ሌላ ምክንያት የለውም። ትንሽ የረበሸኛና ወደዚህ ስመጣ ባቡር ውስጥ ያስጨንቀኝ የነበረው ለሆነ የአእምሮ ችግር ምክንያት በመሆን አደጋው እንዲደርስ አስተዋፅኦ አድርጎ ይሆናል የሚለው ነጥብ ነው። ግን፣ ለህልፈቷ ምክንያት ይህ እንደማይሆን ከድምጻዬ ላይ ደረሰኩ።’

‘ራስክልኒኮቭ ምን አስጨነቀህ?’ አያለ ሳቀ።

‘ምን ያስቅሁል? ሁለት ጊዜ ብቻ ነው በጅራፍ የገረፍኳት። ራስ ወዳድ አድርገህ አትቀጠረኝ። ስሜን በክፉ እንደሚያስነሳው ባውቅም ሚስቴ በፍላጎቴ እንደተደሰተች አረዳለሁ። በዚያን ወቅት ሚስቴ ምክንያት ስላልነበራት በተከታታይ ለሶስት ቀናት ከዚት አልወጣችም። ከሰማይ የወረደ ይመስል ሁለት ጊዜ ጅራፍ እንዳረፈባት የተበሳጨች ብትመስልም ውስጥ ውስጡን ተደስታለች። ሲያዋርዷቸው የሚደሰቱ ሴቶች እንዳሉ የሚታወቅ ነው። በአጠቃላይ ለመናገር ሰዎች በመዋረዳቸው ይረካሉ። አስተውለኸው ይሆን? በተለይ የሚረኩት ሴቶች ናቸው። እነርሱም እንደቀም ነገር የሚቆጥሩት ይሄን ብቻ ነው እስከማለት እደርሳለሁ። ራስክልኒኮቭ ተነስቶ ለመሄድና ውይይቱን ለማቋረጥ ፈለገ። ይሁንና የስቪድራሎቭ ትክክለኛ ፍላጎት ምን እንደሆነ ለማወቅ ያደረበት ጉዞ ትንሽ እንዲታገስ አደረገው። ‘ጭቅጭቅ ትወዳለህ ልበል?’ ሲል እንደቀልድ ጠየቀው።

ስቪድራሎቭ እንዲህ በማለት በርጋታ መለሰ። ‘በጣም አልወድም። ከሚስቴ ጋር ይሄን ያህል ተጨቃጭቄ አላውቅም። ደስ ብሌን ኖረኛል። ለሰባት አመታት በትዳር ስንኖር ሁለት ጊዜ ብቻ ነው የገረፍኳት። በመጀመሪያ የገረፍኳት በተጋዢን በሁለተኛው ወር ሲሆን ሁለተኛው ግርፊያ ደግሞ ቀደም ሲል የነገርኩክ ነው። ጭቅጭቅ፣ አደህሪ፣ የባሪያ ሽንቋጭ አድርገህ ቆጠርክኝ! በጋዜጦች አማካይነት መወያየት ፋሽን ተደርጎ በተቆጠረበት ከጥቂት አመታት በፊት ባቡር ላይ አንዲት የጀርመን ሴት የደበደበ ጨዋ ሰው በጋዜጦች አማካይነት መወዝዝን ታስታውሳለህ ወይ? በእኔ ደረጃ ሰውየውን ባልደግፍም ዱላ የሚጠይቀ የጀርመን ሴቶች ሶባ አልፎ አልፎ ይጋጥማል። ለእንዲህ አይነት አድራጎት ሀሳፊነት የሚወስድ አንድ እንኳን ተራማጅ እንደማይኖር እገምታለሁ። በወቅቱም ይህን ጉዳይ በስብአዊነት የተመለከተው አንድም ሰው አልነበረም። አይመስለኝም ወይ?’

ስቪድራሎቭ ይሄን ከተናገረ በኋላ ከመቅፀበት እንደገና በሳቅ ፈነዳ። ራስክልኒኮቭ

ደግሞ ጠንካራ አቋም ይዞና የተደበቀ አላማ እንግሰ ሊጠይቀው ከመጣ ሰው ጋር በመነጋገር ላይ እንዳለ በቀላሉ ተገነዘበ። 'ለእያሌ ቀናት ከማንም ጋር እንዳልተነጋገርክ እገምታለሁ። አይደለም እንዴ?' ሲል ጠየቀው። 'ትክክል ነህ። ተጫዋች ሆኜ መገኘቱ አስደነቀህ ወይ?'

የተደናቅሁት በተጨማሪነትህ ሳይሆን ከልክ በላይ ተጨዋች በመሆንህ ነው።

'እንደዚህ የምትለው ጨዋነት በገደላቸው ጥያቄዎችህ ስላልተቀየሙ ነው? ለምን ግን እቀመጃለሁ? እንደ አጠያየቅህ መለስኩልህ በማለት በጥሩ ለዛ ነገረው። ከዚያም ለራሱ በላላ ድምፅ የሚናገር ይመስል እንዲህ ሲል ቀጠለ። 'በተለይ በአሁኑ ጊዜ የሚግርክኝ ምንም ነዘር የለም። እኔ ራሴ እንዳጫወትኩህ ሁሉ ከእህትህ ጋር ጉዳይ አሰኝና ድብቅ አላማ ይገፍ ለማካከል የምጥክር ሊመስልህ ይችላል። ወዳጄ ሙት ነው የምልህ ሀቀ ክፉኝ የተሰላችሁ መሆኔ ነው! በተለይ ባለፉት ሶስት ቀናት በጣም በመከፋፈል አሁን ከአንተ ጋር ለመጫወት ደስተኛ ነኝ። ወዳጄ ልቤ - በእኔ አትበላጭ። በሆነ ምክንያት ግን እንተ ራስህ በጣም ልዩ የሆንክብኝ መሰለኝ። የፈለግኸውን በል እንጂ በተለይ አሁን የሆነ ነገር ይታይብህል። በዚህች ደቂቃ ሳይሆን በአጠቃላይ በአሁኑ ሰአት ማለቴ ነው። አይሆን አትጨነቅ! አንተ እንደምትገምተው እኔ ድብ አይደለሁም።'

ራስቱልኒኮቭ ራቱን ጨፍገገ አድርጎ ተመለከተው።

'ጭራሽ ድብ ነህ ብዬ አልገምትም። በሚገባ ተኮትኩትህ ያደግህ ሰው ወይም ደግሞ በተወሰኑ ጊዜያት ጨዋ ለመሆን የምትችል እንደሆንክ ይሰማኛል።'

ሰቪድራጋሎቭ በድርቅና ኮስተር ብሎ 'በተለይ በእኛ ዘመን ፋሽን እየሆነ ከመምጣቱ በላይ እንዲህ አይነት የተፈጥሮ ባዘረ ላለው ሰው ስለሚመች አልፎ አልፎ ጋጠመጥ የማልሆንበት ምክንያት የለም።' ካለ በኋላ እንደገና ሳቁን አቀለጠው።

'ይሁዣ'፣ በዚህ ከተማ ውስጥ ብዙ ጓደኞች እንዳሉህ እገነዘባለሁ። ሰፊ ግንኙነት ካላቸው ሰዎች አንዱ ነህ ብዬ አምናለሁ። ይሄ እስከሆነ ድረስ ደግሞ በአእምሮህ ውስጥ የሚመላለስ አላማ ቢኖርህ ነው እንጂ ከእኔ ጋር መቆየት አትፈልግም ነበር። አይደለም እንዴ?'

ሰቪድራጋሎቭ ለራስቱልኒኮቭ መሠረታዊ ነጥብ ምላሽ ሳይሰጥ 'ትክክል ነህ' በማለት መስማማቱን ከገለፀ በኋላ እንዲህ ሲል ቀጠለ። 'ጓደኞቼ አሉኝ። ከእነርሱ ጋር ተገናኝቻለሁ። ባለፉት ሶስት ቀናት በፒተርስቡርግ ተዘዋውራ ከጓደኞቼ ጋር ተገምግመናል። ድህ ባልሆንም አለባበሴ መጠነኛ ነው። ገዢዎች ነፃ በመውጣታቸው ጥቅሜ የተነካ ሰው አይደለሁም። ገቢዬም በቂ ነው። ይሁንና፣ ተመልሼ ወደዚያ አልሄድም። ሀገሩ ከሰለጥኝ ውሎ አድሯል። ይሄን እዚህ በቆየሁባቸው ሶስት ቀናት ውስጥ ለማንም አልተናገርኩ። ከተማው በሚገርመኝ ሁኔታ ተሰፋፍቷል! የመንግስት ሠራተኞችና ቀላውስቶች ከተማ ሆኖአል! ከስምንት አመት በፊት በዚህ ከተማ ሲዘዋወር ብዙ ያሳስተዋልኩት ነገር ነበር። አሁን ግን ተስፋፋሬን ሁሉ እናቶሚ ላይ ጥዩዋለሁ።'

'ምን አይነት እናቶሚ ነው?' ሲል ራስቱልኒኮቭ ጣልቃ ገብቶ ጠየቀ።

ሰቪድራጋሎቭ ግን ለራስቱልኒኮቭ ጥያቄ ትኩረት ሳይሰጥ 'ለከተማ አሰረሽ ምኞው ደንታ የለኝም። ሆኖም የካርታ ቀማርተኛ ለመሆን ለምን እንደምፈልግ ግን አይገባኝም?' አለ።

የካርታ ቁማርተኛ የሆነበት ጊዜ አለ ወይ?

ከዚያ ሁሉ ሰው አንዱ ሳይሆን አልቀረውም። ከስምንት አመት በፊት በጣም ጨዋ ከሆኑ ሰዎች ጋር ሆነን ጥሩ ጊዜ አሳልፈናል። ባለቅኔዎችና ካፒታኒቶች ሳይቀሩ ከእኛ ጋር ይውሉ ነበር። በእኛ ሕብረተሰብ ደግሞ ከእኩ ይልቅ ወንዱ ነው ተቆንጦ ያደገው። ስለዚህ ጉዳይ አስተውለሁል? ነጠር እያለሁ ቀውጧ ሁኔታ አጋጥሞኝ እዳ በእዳ ሆኜ ወደ ዙብጥ ልወርድ ነበር። ከአንድ ግሪክ ገንዘብ ተበደርኩ። በዚያን ጊዜ እንዲት ሲት ደረሰችልኝና ሰላሳ ሺህ ሩብል ከፍላ ከእስር አዳኝችኝ። በዚህ ውሊታዋ ተጋብተን እንደ እቃ ወደ ጉልት እርስቷ አቶዝነችኝ። ከእኔ በአምስት አመት ትበልጥ ነበር። ከልክ በላይ አፈቀረችኝ። ለሰባት አመታት ከዚያው ሳልንቀሳቀስ ኖርኩ። የሰላሳ ሺህ ሩብል እዳ እንዳለብኝ መተማመን? የፈረምነክበትን ሰነድ ይህ ስለነበር ሳምልጥ ብል ወዲያው ነው የምያዘው። ሴቶች ሲባሉ አደገኞች ናቸው።

‘ሰነዱን ማጥፋት ትችል አልነበር ወይ?’

‘ሰነዱ ብዙም አሳስጨነቀኝ። ወደውጭ የመሄዱ ፍላጎቴ አልነበረኝም። ሚስቴ ራሷ መሰላችቴን እያየች አብራሐት ወደ ውጭ ሆነር እንድትዝ ደጋግሞ ጠይቃኝ ነበር። እኔ ግን አልፈለግሁም። ከዚህ ቀደም በውጭ ሀገር ስለቆየሁ አንገሽገሽኛል። በዚያ መሆኑ ጠልፎ ባይሆን የሚቀደው ጎሐ፣ የኔጥል ወንዝ ዳርቻና ባህሩ አንገትህን ያስደፋህና የሆነ ጉጉት ይፈጥሩብሃል። በሀገር መቆየትን የመሰለ ነገር የለም። በሀገር ከቆየህ የፈለግኸውን እየወቀሰክ ራሳህን ታፅናለህ። ይልቅስ የምፈልገው ወደ ሰሜን ዋልታ መጓዝ ነው። ሰዎችን በትልቅ የሳብቲክ ፊኛ አጭቆ ለመጓዝ አንድ ግለሰብ ገንዘብ እያስከፈለ በመመገግብ ላይ ይገኛል።’

አብረህ ልትጓዝ ነው ወይ? ስቪድራሎቭ ጭልጥ ብሎ በሳብብ የነገደ በመምሰል ‘እኔ አላደርገውም’ አለ። ‘ምን ለማለት ፈልጎ ነው? የምሩን ነው የሚያወራው?’ እያለ ራስክልኒክቭ በማሰሳሰል ላይ ነው።

ስቪድራሎቭ ግን የሰነዱ ጉዳይ አስጨንቆኝ ሳይሆን እራሴ ሀገሩን መልቀቅ አልፈለግሁም። ከዚህም በተጨማሪ ሚስቴ በልደት በወል ላይ ከትንሽ ገንዘብ ጋር ሰነዱን በስጦታ መልክ ከአበረከተችልኝ ወደ አንድ አመት ተጠግቶታል። በጣም ሀብታም ሴት ነበረች። ‘እንዴት እንደማምንዝ እወቀው’ ብላ ነው የሰጠችኝ። እኔ ግን ነጠር ውስጥ ጥሩ ገበሬ ሆንኩኝ። መንደሩ ሁሉ ያውቀኛል። መፃሕፍት በብዛት ገዛሁ። መጀመሪያ ላይ ባለቤቱ ጥሩ ሁሉ ቢመሰላትም ከጊዜ በኋላ ግን ከማንበብ ብዛት ይጎላቆላል ብላ ሰጋች እያለ ተመስጦ ነገረው።

‘የሚለትህ ትዝታ ያለብህ ይመስላል።’

‘ምናልባትም ልክ ነህ። በነገራችን ላይ ጎስት ወይም የሙታን መንፈስ በሚባል ነገር ታምናለህ?’

‘ምን አይነት ጎስት?’

‘የተለመደው አይነት ጎስት ማለቴ ነዋ።’

‘የማምንበት እንኳን አይመስለኝም። ሙሉ በሙሉ ደግሞ አላምንበትም ማለትም ያስቸግረኛል።’ ስቪድራሎቭ በመገረም ከተመለከተው በኋላ ‘ሚስቴ እየመጣች ትጠይቀኛለች። እስኪን ድረስ ለሰባት ጊዜ ጠይቃኛለች። መጀመሪያ ያየኋት የቀብሯ እለት ማለትም

ከተቀበረች ከአንድ ሰአት በኋላ አበረ። ወደ ፒተርስበርግ ለመሄድ ከመግባቱ ከአንድ ቀን በፊት መሆኑ ነው። ለሁለተኛ ጊዜ ያየችት ደግሞ ወደዚህ ለመምጣት በዙሃ ላይ እያለሁ ከቶናንት በስተይ ነው። ባረናብባት ክፍል ከሁለት ሰአት በፊት ለሰባተኛ ጊዜ እያቻታለሁ። አለ።

‘ሳትተኛ ነቅተህ እያለህ ነው የምታያት?’

‘ሰስተንም ጊዜ አልተኛሁም። መጥታ ለደቂቃ ያህል ታንጋግረኝ፤ በዙፍ በኩል ትመጣለች። ስትገባና ስትመጣ ሁሉ የምስማት ይመስለኛል።’

‘የሆነ የተለከፍኩት ነገር መኖር አለበት ሲል ራስኩልኒኮቭ በድንገት ከተናገረ በኋላ ወዲያውኑም ይህን በመናገሩ ተገረመ።

‘እንደዚያ ይመስለሃል? የምንጋራው የሆነ ነገር እንዳለ አልነገርኩም እንዴ?’ በማለት ሰቢድራጋሎቭን እየተገረመ ጠየቀው።

‘እንዴህ አይነት ነገር አልተናገርኩም።’ ሲል ራስኩልኒኮቭ ረጋ ባለ ስሜት መለሰ።

‘የተናገርኩ ይመስለኛል። ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት ወደዚህ ጉባዔ የተኛህ በማስመሰል አይኖችህን ጨፍነህ እንደተጋደምክ ሳይህ የምፈልገው ሰውዬ ይህ ነው ብዬ ወዲያውኑ ለራሴ ተናገርኩ።’

‘የምፈልገው ሰው ስትል ምን ማለት ነው?’ ብሎ ራስኩልኒኮቭ አሳትሆነ። ‘የምፈልገውን ባውቅማ እናደድ አበረ’ እያለ ሰቢድራጋሎቭ አጥመተመ። ለደቂቃ ያህል ሁለቱም ሳይንገሩ ተፋጠኑ። ‘ይሄ ሁሉ ፍሬ ከርስኪ ነው!’ ሲል ራስኩልኒኮቭ ድምፁን ከፍ አድርጎ ‘ለመሆኑ በመጣችሁ ጊዜ ምንድነው የምትሉ?’ ብሎ ጠየቀው።

‘ብራምንኝም ባታምንኝም የባጥ የቆጡን ስለምታወራ ታበሳጨኛለች። የሚገርም አይደለም? መጀመሪያ የመጣች ጊዜ ከተብሯ ስነስርአት በኋላ ደክሞኝ በንብብ ክፍሌ ውስጥ ሲጋራ እያጨሰኩ ብቻዬን አሰላለል አበረ። በበፍ በኩል አበረ የገባችው። ‘ዛሬ በጣም ስራ በገዙብሁል። ምግብ ቤት ያለውን የማይግዳ ሰአት አልሞላኸውም’ አለችኝ። በርግጥ ደግሞ ሳለፉት ሰባት አመታት ሰአቱን በየሳምንቱ የምሞላው እኔ ስሆን ያን ሳላደርግ ከቀረሁ የምታስታውሰኝ እርሷ አበረች። በማግስቱ ወደዚህ ለመምጣት ጉዞ ላይ አበረኩ። በማለዳ ወደ ባቡር ጣቢያ አቀናቤ። ሌሊቴን ሙሉ ስላልተኛሁ ተደብቼ አይኔን መከፈት አቅዮኝ አበረ። ቡና ጠጣሁና ቀና ስል ሚስቴ ከነኔ ቁጭ ብላ እገኝታት። በእጆቿ ካርታ ይዛ ‘ጉዞህ የተቃና መሆን አለመሆኑን ልይልህ?’ አለችኝ። ሰው የሚገጥመውን መናገር የምትችል አዋቂ ነች። በኢይወት እያለች እድሌን እንድትጎግረኝ ባለማድረጌ መሳሳቴ ሁልጊዜ ይሰማኛል። እኔም ፍርሀት አደረብኝና ራጩ አመለጥኩ። ያም ሆነ ይህ ባቡር ሊነሳ ተቃርቦ አበረ። ዛሬ ደግሞ ከሆነ ምግብ ቤት ከጣድ ምሳ ከበላሁ በኋላ ተቀምጬ ሳጨስ አሁንም ሚስቴ አለች። ዘርፈፍ ያለ አዲስ የሀገር ቀሚስ ለብሰ ‘ታዲያስ! እንዴት ነው አዲሱ ቀሚስ? የሰፈራችን ልብስ ስፊ እንዲህ አትሰፋም’ አለችኝና ቀሚሷን ለማሳየት ተንጎራደደች። ቀሚሷን አየሁላትና በጥምና ተመልክቻት ‘ለምን ትረብሽኛለሽ?’ አልኳት። ‘ለእንድ ደቂቃ እንኳን ባስቸግርህ ምናለበት?’ አለችኝ። እኔም እንደመቀለድ እያልኩ ‘ሚስት ማግባት እፈልጋለሁ’ አልኳት። ‘ይሄም አልባሌ ስራ ነው። ሚስትህን ገና ከመቅበርህ ሳገባ ማለትህ ትዘብብህ ላይ ይጥልሁል። አንተም ሆንክ እርሷ ደስተኛች እንደማትሆኑ አውቃለሁ። የሰው መሳቂያ እንዳትሆን’ ብላ መለሰችልኝ። ከዚያም የተንዘራፈፈውን ቀሚሷን እየጥተተች እብስ አለች። ታዲያ ይሄ ዝብዝብ አይደለም?’

‘ምትሃገረኝ ውሽት ሳለመሆኑ እርግጠኛ ነህ?’ ሲል ራስታኒኮቭ ጠየቀ። ስቪድራሎቭ የጥያቄውን መረን የለሽነት ሳያስተውል ‘ብዙውን ጊዜ አልዋሽም’ በማለት እንደቀልድ መለሰ።

‘ከዚያን በፊት ጎስት እይተህ ታውቃለህ?’ የሚል ጥያቄ ሲቀርብለትም እንዲህ በማለት ቀጠለ።

‘አንድ ጊዜ ገጥሞኛል፤ ከሰድስት አመት በፊት ነበር። ፊሊፕ የሚባል አሽብሬ ሞቶ ከተቀበረ ውሎ አድርጎ ነበር። ታዲያ አንድ ቀን ሁሉንም ዘንግኜ ፊሊፕ ፒፓዬን እምባልኝ!’ ብዬ ጮሁኩ። እርሱም መጣኛ ፒፓዬን እንደያዘ ወደቆምሳጥኑ ሄደ። እንዲህ ያደረገው ከመሞቱ በፊት ተጨቃጭቀን ስለነበር ሊያበሳጨኝ ፈልጎ ነው። ‘ፒፓውን ይዘህ ወደ ከፍሌ ና አንተ ርክሽ!’ አልኩት። ፊቴን አዞረና ሽመጠጠ። ከዚያ በኋላ ጭራሽ አልተመለሰም። በወቅቱ ስለሁኔታው ለሚስቴም ጭምር አልነገርኳት።’

‘ለምን ሐኪም አታይም?’

‘ሕመሜ የት ሳይ እንደሆነ ለማወቅ ባልችልም መታመሜን እንተ ሳትለኝ እኔው አውቀዋለሁ። ከአንተ በላይ በአምስት አጥፍ ሌንኛ እንደሆንኩ ግን ርግጠኛ ነኝ። ጎስት ለሰዎች ይታያቸዋል ብዬ ሳይሆን በጎስት ታምናለህ ወይ? ብዬ ነው የጠየቅሁህ።’

ራስታኒኮቭ በስጫት ብሎ ‘እኔ አላምንም!’ አለ። ስቪድራሎቭ አቀርቅሮ ወደ ሌላ አቅጣጫ እየተመለከተ እንዲህ ሲል አንተመተመ። ‘ሰዎች የሚሉት ምንድ ነው? ‘የሚታይህ ሁሉ ቅገጥት ስለሚመስልህ ታመህል’ ይለሁል። ይህ ግን ትክክለኛ አስተሳሰብ አይደለም። ለታመሙ ብቻ ጎስት ይታያቸዋል የሚለውን ለመቀበል ዝግጁ ነኝ። ይህ ግን ጎስት ለበሽተኞች መታየቱን እንጂ ጎስት የለም የሚለውን አያረጋግጥም።’

ራስታኒኮቭ እየተነጫነጨ ‘ምንም አያረጋግጥም’ አለ።

ስቪድራሎቭ ትኩር ብሎ እየተመለከተ እንዲህ ሲል ቀጠለ። ‘ነገሩ ይሄን ይመስላል። መጀመሪያ ሳይ ጎስት የሌላው አለም ቆርጥራጭ ነው። ሌንኛ ሰው የዚህ አለም ሰው እንደመሆኑ መጠን ምድራዊ ኦሮውን ይቀጫልና ጎስት የሚያይበት ምክንያት የለውም። ሕመም ሲጀምረውና የለመደው ምድራዊ አለም ሲዘበበት ግን የሌላው አለም ሕልውና እየታየው ይሄዳል። በይበልጥ በታመመ ቀጥር ከሌላው አለም ጋር በይበልጥ ይቆራኝና በሚሞትበት ጊዜ በቀጥታ ወደ ሌላው አለም ይሄዳል። ይሄ መሆኑን ከደረሰኩበት ቆይቷል። ከሞት በኋላ ሕይወት በመኖሩ ካመንክ አባባሌን ትቀበለዋለህ።’

‘ከሞት በኋላ ሕይወት በሚሉት አላምንም’ ሲል ራስታኒኮቭ መለሰ።

ስቪድራሎቭ በሀሳብ ተመስጦ ተቀመጠና ከመቅጠት ‘በወዲያኛው አለም የሚኖረው ምን ይታወቃል? ሽረሪት ቢሆንሰ?’ አለ። ‘አብዶ ነው’ እያለ ራስታኒኮቭ አለበ።

‘መጀመሪያና መጨረሻ የሌለው ነገር፤ ሲረዱት የማይቻል እንደሆነ አድርገን ሁልጊዜ እንቆጥራለን። ለምን ግን ይሄ ይሆናል? እንደመታጠቢያ ቤት፤ እንደሽረሪትና ቆሻ ያሉ ነገሮች የተዳመሩበት አድርገን ብንቆጥረውሱ። እንዳንዴማ እንዲያ ሳይሆን አይቀርም የሚል ስሜት ይመጣብኛል። ራስታኒኮቭ መጥሮ ስሜቱን ለመቆጣጠር አዳገተውና ‘ሌላ የተሻለ ነገር ይሆናል ብለህ አታሰብም?’ ሲል ጮኸ።

ስቪድራሎቭ ከአንገት በላይ ፈጣጥታ እያሳየ ‘የተሻለ አልከኝ? እኔ እንኳን ሆን

ብዬ ነው የተናገርኩት!' አለ። ይህ አስደንጋጭ መልስ ራስኩልኒኮቭን አሸበረው። ስቪድሪጋሎቭ ቀና ብሎ በአትኩድት ተመለከተውና በድንገት ሳቅን አቀለጠው።

'እስቲ ይታይህ። ከግማሽ ሰአት በፊት አልተያየም ነበር። እንደጠላት ተቆጣጥረን ነበር። ገና ደግሞ የምንቋጨው ጉዳይ ይኖራል። ረሳነውና ግን ስለሕይወትና ሞት ምስጢር መወያየት ጀመርን። አንድ አይነት ሰዎች ነን ማለቱ ትክክል አልነበረም?' ጣጣ አታብዛና የመጣዘበትን አላማ በእኔ ሞት አጠር አድርገህ ንገረኝ። በጣም እቸኩልሁ፤ መውጣት አለብኝ ሲል ራስኩልኒኮቭ በስጫት ብሎ ተናገረ።

'በጣም ደስ እያለኝ እነግርሃለሁ። እህትህ ዳንያ ሚስተር ለዚንን ልታገባ ነው። አይደለም እንዴ?'

'በውይይታችን ላይ እሁቴን ጣልቃ ባታሰግና ስሟን ባታነሳ ደስ ይለኛል። በእኔ ፊት እንዴት ስሟን ታነሳለህ?'

'ስለእሷ ለመወያየት እስከመጣሁ ድረስ ስሟን እንዴት አላነሳም?'

'እሿ ይሁን። ማለት ያለብህን ግን በፍጥነት ተናገር።'

'የሚሰቱ ዘመድ ከሆነው ሚስተር ለዚን ጋር ለግማሽ ሰአት አብረኸው ከቆየህ ወይም ደግሞ ስለማንነቱ ከሰማህ ምን አይነት ሰው እንደሆነ ትረዳለህ ብዬ እገምታለሁ። ስለህትህ የሚሆን ሰው አይደለም። እንደ እኔ እምነት ከሆነ እህትህ ለቤተሰቦቿ ስትል ራሷን በከንቱ ልትሰዋ ነው። እንደሰማሁት በአንተም በኩል ቢሆን ይህ ጋብቻ ቢቀር ደስ እንደሚልህ ይሰማኛል። አሁን ደግሞ በአካል ሰላዩህ ደስታህን አልጠራጠርም።'

'በአንተ በኩል በግልፅ ብትናገርም ይቅርታ አድርግልኝና ይህን ማለትህ ግን ብልግና ነው። አለ ራስኩልኒኮቭ።

'አንተ የምትጨነቀው ስለራሱ ጥቅም ብቻ ነው ማለትህ ይመስለኛል። አይህ ግዴለም። ስለራሴ ጥቅም ብቻ የማስብ ቢሆን ኖሮ እንዲህ ግልፅ ሆኜ ባላነጋገርኩህ ነበር። እስከዚህም ድረስ ቂል አይደለሁም። በዚህ ረገድ ሰላኝ የሚገርም ጠባይ እንድታውቅልኝ እፈልጋለሁ። ከጥቂት ደቂቃ በፊት ስለእህትህ ያለኝን ፍቅር ለመግለፅ በጥክርኸብት ወቅት እኔ እራሴ ሰለባ እንደሆንኩ ነግሬህለሁ። ለእርሷ ካለኝ የፍቅር ስሜት የበለጠ ምንም አይነት ነገር ስለሌለ እኔ ራሴ እገረማለሁ። በእውነት ነው የምልህ የሆነ ስሜት ይወረኛል።'

'ለዚህ ምክንያቱ ቦገሱህ ሞራል የለሽ ሕይወት በመኖርህ ነው።'

'ትክክል ነህ። ያለስራ የተቀመጥኩ ሞራል የለሽ ሰው ነኝ። በሌላ በኩል ደግሞ እህትህ ብዙ የሚደነቁ ባህሪዎች ሰጧት መማረኬ አልቀረም። ሁሉም ነገር ግን ፍሬከርሰኪ እንደሆነ ይታዩኛል።'

'ከመቼ ጀምሮ ነው የታየህ?'

'ማየት ከጀመርኩ ቆይቻለሁ። ከመደምደሚያ ላይ የደረሰኩት ግን ፒተርስቡርግ እንደደረሰኩ ከትናንት በስቲያ ነው። ይህንኑ ወደዚህ የመጣሁት ከሚስተር ለዚን ጋር ተወዳጅሬ እህትህ እኔን እንድታገኝህ ሳላምናት እንደሆነ በግልፅ መናገር አለብኝ።'

'ይቅርታ ሰጧልህ። እባክህን የመጣዘበትን ጉዳይ በአጭሩ ንገረኝ። እቸኩልሁ፤ እሁኑ መውጣት አለብኝ።'

‘በጣም ደስ እያለኝ ነው የምንገርህ። ገዛ ለማድረግ ወሰኔ ከዚህ የደረሰኩት ቅድመ ዝግጅት እነዚህ ነው። ልጆቼ የሚኖሩት ከእኩስታቸው ጋር ነው። ሀብታም ስለሆኑ ከእኔ የሚፈልጉት ነገር የለም። ከዚህም በተጨማሪ እንደአባት የምጨነቅላቸው አይደለሁም። ለእኔም እንደሆነ ሚስቴ ከአንድ አመት በፊት የሰጠኝን ገንዘብ ይበቃኛል። ይህንና የወደፊቱ ሚስቴ ይህን ጋብቻ መወጠኗን ሳውቅ ተጣጥኝ። ለዚህ ደግሞ ጠንቁ ሚስተር ለዚን ነውና የምትረዳኝ ከሆነ በቀጥታ ከእህትህ ጋር አንተ ባለሀብት መነጋገር እፈልጋለሁ። በመጀመሪያ ደረጃ ከሚስተር ለዚን የሚጠብቃት ችግር እንጂ ሌላ እንዳልሆነ አስረዳታለሁ። ከርሱ የምታገኘው ምንም ነገር የለም። ከዚያ በመቀጠል ደግሞ በቅርቡ ለደረሰው የማያስደስት አጋጣሚ ይቅርታ እጠይቃችና ከሚስተር ለዚን ጋር ለመለያየት ያስችላት ዘንድ አስር ሺህ ሩብል እንድትቀበለኝ እለምናታለሁ። እርሷ ራሷ ግንኙነቱን ለማቋረጥ ደስተኛ እንደምትሆን ርግጠኛ ነኝ።’

ራስኩልኒኮቭ ከመበላጨት ይበልጥ በመገረም ‘አብደህል አንዴ! እንዴት እንዲህ ትናገራለህ!’ ሲል ጮኸ።

‘መሬጡ እንደምትጀምር አውቅ ነበር። በመጀመሪያ ደረጃ ሀብታም ባልሆንም ቅሉ ይህን አስር ሺህ ሩብል አልፈልገውም። አይጠቅመኝም ማለቴ ነው። እህትህ የማትወስደው ከሆነ በዋዛ በፈዛዛ ላጠፋው እችላለሁ። በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ ህሊናዬ ገፁህ ይሆናል። ገንዘቡን የምስጣት ሌላ የተደበቀ አላማ ሳይኖረኝ ነው። ማመን የአንተ ፋንታ ቢሆንም እህትህም ሆነች አንተ እያደር ትረዳኛላችሁ። እህትህ በእኔ የተነሳ ችግር ላይ በመውደቁ ከአንጀቴ ባዝገምኑ ሆኖም ይቅርታ አድርግልኝና ይህን ገንዘብ ምስጣት በኩሣ መልክ አይደለም። ቀምንገሩ ያለው እስከዛሬ ድረስ ሰውን ከመጉዳት በስተቀር ሌላ ለማድረግ ያላገኘሁትን እድል አሸቀንጥሬ በመጣል መልኩም ከመስራቴ ላይ ነው። ቅንጣት ያህል የግል አላማ ቢኖረኝ ኖሮ እንዲህ ግልፅ አልሆንም ነበር። ከአምስት ሳምንት በፊት ልሰጣት ቃል ከገባሁት ገንዘብ ያነሰ አስር ሺህ ሩብል እንድትቀበለኝ ባልጠየቅሁ ነበር። ከዚህም በተጨማሪ በቅርቡ የደስደስ ያላት ወጣት ላገባ ስለምችል በእህትህ ላይ ተንኮል የመፈፀም እቅድ የለኝም። ለማጠቃለል ያህል እህትህ ሚስተር ለዚን ብታገባ ገንዘብ መቀበሏ የማይቀር መሆኑን መግለፅ አወዳለሁ። ልዩነት ቢኖረው ከእኔ ሳይሆን ከሌላ ሰው መቀበሏ ነው። ወዳጄ ልቤ አትበላጭ። እንዲያው ነገሩን በጥሞና ተመልከተው። ስቪድራጋሎቭ ይሄን የተናገረው ተረጋግጥና አደብ ገዝቶ ነው።’

‘ከዚህ ሌላ መናገር አያስፈልገህም። በተጨማሪ ሲታይ ስጦታህ ከጸፊታ የሳደለው ነው’ ሲል ራስኩልኒኮቭ ተናገረ።

‘ጭራሽ አይደለም። እንዲያ ቢሆን ኖሮማ በዚህች አለም ላይ መፈፀም የሚቻለው ሌላ ሳይሆን እኩይ ድርጊት ብቻ በሆነ ነበር። በማያስፈልጉ ማህበራዊ ልማዶች የተነሳ መልኩም ስራ ባልተከናወነ ነበር። ለምሳሌ ያህል በምሞትበት ጊዜ ይሄን ገንዘብ ለእህትህ በነፃዜ ባስተላልፍ ገንዘቡን አልቀበልም ልትል ነው?’

‘ላትቀበል ትችላለች።’

‘ከልተቀበለችም አልተቀበለችም ነው። አስር ሺህ ሩብል የሚናቅ አይደለም። በጣም ጠቃሚ የሚሆንበት ጊዜ ያጋጥማል። የም ሆነ ይህ ሀብቴን ለእህትህ እንድታስተላልፍልኝ እለምንሀለሁ።’

‘እኔ አላደርገውም።’

‘እንዲያ ከሆነማ እኔ ራሴ በግል አነጋግራትና ችግር ላይ ልትወድቅ ትችላለች።’

‘ሁሳብህን ከአስተላለፍቱልህ ግን በግል ልታነጋግራት አትሞክርም ማለት ነው?’

‘ምን እንደምል እንጃ። አንድ ጊዜ ብቻ ባነጋግራት በጣም ደስ ይለኛል።’

‘የማይሞከር ነው!’

‘ያሳከናል። እስካሁን ድረስ አታውቀኝም ማለት ነው። በይበልጥ እስከምንተዋወቅ ጠብቀኝ።’

‘ግን የምንተዋወቅ ይመስልሃል?’

ሰቪድሬጋሎቭ ተነስቶ ባርቴጣውን እንደያዘ ፈጣን በማለት ‘እንዴታ። ዛሬ ማለዳ ፊትህን ከማጽፎት የተገረምኩ መሆኔን መናገር ቢኖርብኝም ወደዚህ የመጣሁት አንተን ለመረበሽ ወይም ደግሞ ትልቀን ተስፋዬን ለመቀዳጀት አይደለም።’ ሲል መለሰ።

‘ዛሬ ማለዳ የት ነው ያየሽኝ?’ በማለት ራስኮልኒኮቭ በመሸበር ጠየቀ።

‘በአጋጣሚ ነው ያየሁ። የእኔ አይነት ጠባይ እንዳለህ ይሰማኛል። ግን አይደለም። እኔ አንተን አሳስቀይምም። ከቀርታ ተጫዋቾች ጋር ጥሩ ግንኙነት የነበረኝ ከመሆኔም በላይ ራቅ ቢልም የምሄድባቸው ወዳጅ ዘመዶች አላጣም።’

‘ታዲያ በቅርቡ ነው የምትጓዘው?’

‘ምን አይነት ዝ?’

‘አንተ ራስህ ያወሳኸው ዝ።’

‘ሲለ ዝዋሬ አልነገርኩህም እንዴ? እንዲያውም ትልቅ ጉዳይ ነው’ ከአለ በኋላ ለጥቂት ጊዜ የደመቀ ሳቅ እየሳቀ ‘ዝ ከማድረግ ይልቅ ወዳጅ ዘመዶቼ ይድሩኛል’ ሲል ተናገረ።

‘ከዚህ ነው የሚድሩህ?’

‘አዎን’

‘ፈጣን ነህ ማለት ነዋ?’

‘እንዳልኸው ይሁንና፤ ዳንያን አንድ ጊዜ ለማግኘት በጣም እፈልጋለሁ። በጥብቅ ነው የምጠይቅህ። በል እንግዲህ ደህና ሁን። የረሳሁት አንድ ነገር አለ። ሚስቴ ለእህትህ ሶስት ሺህ ሩብል በኑህዜ ማስተላለፏን እባክህ ንገራት። ከመሞቷ ከአንድ ሳምንት በፊት እኔ ባለሁበት አስፈላጊውን ሁሉ ስለፈፀመች ዳንያ ከሁላትና ከሶስት ሳምንት በኋላ ገንዘብን መውሰድ ትችላለች።’

‘የምትነግረኝ እውነት ነው ወይ?’

‘ሐቅ ነው። ንገራት። በመጥኘታችን ደስ ብሎኛል። የምኖረው ከአንተ አቅራቢያ ነው።’ ሰቪድሬጋሎቭ ከክፍሉ ሲወጣ ደጃፉ ላይ ከፊተምኪን ጋር ተላተመ።

ከምሽቱ ሁለት ሰአት ሆኗል። የራስኩልኒኩሽ እናትና እህት ወዳሪቶቿ ከፍል ከሚሰተር ለዚህ ቀድመው ለመድረስ ሁለቱም ተጣድፈዋል። ከመንገድ እንደደረሱ 'ከከፍልህ የወጣው ማንው?' ቢል ራሳቸውን ጠየቀ።

'እህቱ የሆነች አስተማሪ ሆና አብራ ስትኖር አዋርዷት የነበረው ስቪድራሎቭ ነው። እያባባሉ ስለሰቸገራት ቤቱን ለመልቀቅ ተገደደች። ታዲያ አንድ ቀን እየታገላት እንዳለ በቅርቡ የሞተችው ሚስቱ ደረሰችበት። በኋላ ግን ሚስቱ ዳንያን ይቅርታ ጠየቀችት። ዛሬ ማለፍ እናወራ የነበረው ስለ እርሱ ሚስት ነው። ለምን እንደሆነ ባላውቅም ይህ ሰው አስፈርቶኛል። ወደዚህ የመጣው ወዲያው ሚስቱን እንደቀበረ ነው። በጣም የሚገርም ሰው ነው። የሚፈልገው አንድ ነገር ያለ ይመስላል። ዳንያን እንዳይደርስበት መደረግ አለበት። አዳምጠኸኝ ከሆነ ልሃገርህ የፈለግሁት ይሄንኑ ነው።'

'እንዳይደርስበት ብሎ ነገር ምንድነው? ምን ሊያደርጋት ይችላል? ሮዲ - በግልፅ ስለነገርኸኝ አመለካከቱ። እኛ ጥቢቃ እናደርግላታለን። ለመሆኑ የት ነው የሚኖረው?'

'የት እንደሚኖር አላውቅም'

'የሚያስገኝ ነው! ለምን አልጠየቅኸውም? ለማንኛውም መኖሪያውን አፈላልጌ አጥኞለሁ።'

ራስኩልኒኩሽ ለጥቂት ጊዜ ገም ካለ በኋላ 'አይተኸዋል እንዴ?' ብሎ ጠየቀ።

'በሚገባ አይቸዋለሁ።'

'በደንብ አይተኸዋል ወይ?' ቢል ራስኩልኒኩሽ አጥብቆ ጠየቀ።

'እንዴታ። በደንብ አስተውዬዋለሁ። ከሕዝብ መሀል በቀላሉ መገዝገዝ አወጥቻለሁ።'

እኔ እንዲህ የሰው መልክ አልረኩም። እንደገና ሁለቱም በዝምታ ተዋጡ።

'የሆነ ነገር ነዋ። ምናልባት እኮ ሌላ ሳይሆን ትዝት ይሆናል ብዬ ነው እያለ ራስኩልኒኩሽ አገተመተመ።'

'ምን ማለትህ ነው? ለረዳህ አልቻልኩም።'

ራስኩልኒኩሽ ለፈገገታ በሚያመች አይነት ከንፈሩን እያመጣጣ 'ሀላችሁም አብዱል ስለምትሉኝ የእብደት አይታ ይሆናል ብዬ ስለፈራሁ ነው' አለ።

'ምንድነው የምትለው?'

'ምናልባትም አብጀ ይሆናል። ባለፉት ጥቂት ቀናት የሆነ ሁሉ እንዲህ ምናብ ብቻ ቢሆንከ።'

'ሮዲ - እንደገና እየረበሸህ ነው! ግን ምን ተናገረህ? ለምንስ መጣ?''

ራስኩልኒኩሽ መልስ አልሰጠም። ራሳቸውን ለጥቂት ጊዜ በሀሳብ ተዋጠና የነበረውን ሁኔታ እንዲህ በማለት አስረዳ- 'ልጣዊትህ ብመጣም ተጀተህ አበረ። ከዚያን በኋላ እርሶት በዛንና ፖርፈሪ ከንድ ስሄድ ዛምያቶሽ ከዚያው አልተንቀሳቀስም። መናገር ብጀምርም ከንቱ ልፍለፋ ሆነብኝ። የተረዱኝና ሲረዱኝ የፈለጉ ባይመስለኝም ግራ ተጋብተው አበረ። ፖርፈሪን ወደ መስኮቱ ጥግ ወስድኩትና ማስረዳት ብጀምርም ደካሜ ሁሉ እንደገና ከንቱ ሆነና ሁለታችንም ጀርባችንን ሰጥተን ቆምን። በመጨረሻ ቡጢ አላየሁትና አፍንጫውን

እንደማጣምመው ነገርኩት። እርሱ ግንበድፍረት አፈጠጠብኝ። እኔም ተሳድቤ ወጣሁ። ሁኔታው በዚህ አበቃ። ለዛምያቶቭ ቃል አልተነፈስኩትም። ግን ነገሮችን ያመሰቃቀልኩ መሰለኝ። ደረጃውን ቀልቀል በመውረድ ላይ እንዳለሁም የለለን ነገር ዝምብለን እንደምናጋንን ተሰማኝ። አደጋ ላይ ብትወድቅ፤ ወይም ተመሳሳይ ነገር ቢያጋጥምህ ሁኔታው ለየቅል የሚታይ ነው። አንተ ግን ምን ቸገረህ? ጉዳዩ ስለማይመለከትህ ሁሉንም ገህም ግብ ለምን አትላቸውም? ከዚያን በኋላ እንሰቅባቸዋለን። እኔ በአንተ ቦታ ብሆን ኖሮ ዝም ብዬ እቀልድባቸው ነበር። ከጊዜ በኋላ እንዴት እንደሚያፍሩ ይታይህ! ስለዚህ አትጨነት! ዞሮ ዞሮ ስለምንረታቸው አሁን እንገባቸው!' ራስክልኒኩን 'ነገ ምንድነው የምለው?' ቢል ለራሱ አስጠለለ። ራዙምኪን ሁኔታውን በትክክል በተረዳ ጊዜ ምን ይመስለው ይሆን እያለ ማውጣትና ማውረዱን ተያያዞና በትኩረት ተመለከተው። ራዙምኪን ከፖርፊሪ ዘንድ ስለመሄዱ ያወሳለት ወሬ እምብዛም ቀልቡን አልሳበውም። ከዚያ በኋላ ብዙ ነገር ተከናውኖአል! ከበረንዳው ላይ እንደደረሱ ለዚያን አጥኙት። ልክ ሁለት ሰአት ሲሆን ደርሶ ከፍሉን ይፈልግ ስለነበር ሁሉም ሳይተያዩና ሰላምታ ሳይለዋወጡ አብረው ገቡ። ወጣቶቹ ቀደም ብለው ዘው ሲሉ ለዚያ ካፖርቱን ማውለቅ ስለነበረበት ዘዋ። የራስክልኒኩን እናት ከበር ላይ ሆኖ ልትቀበለው ስትወጣ ዳንያ ከወንድሟ ጋር ሰላምታ ተለዋወጠች። ሚስተር ለዚያ ከመኩራራት ጋር ገንዘብ ብሎ ለሲቶቹ ሰላምታ ሰጠ። ይህንና ትንሽ ግራ የተጋዘና ራሱን ለማረጋጋት በቂ ጊዜ ያላገኘ ይመስል ነበር። በመጠኑም ቢሆን መረበሽ የታቸባት የራስክልኒኩን እናት የሻይ ጀበና ከተጣደበት ከኩብ ጠረጴዛ ዙሪያ እንዲቀመጡ ወዲያውኑ ጸዘቻቸው። ዳንያና ለዚያ ፊት ለፊት እየተያዩ ተቀመጡ። ራስክልኒኩንና ራዙምኪን ከራስክልኒኩን እናት ትይዩ ሆነው ራዙምኪን ከላዚን ጎን ራስክልኒኩን ደግሞ ከአሁኑ ጎን እንዲቀመጡ ተደረገ። ለትንሽ ጊዜ ፀጥታ ሰፈነ። ሚስተር ለዚያ በሽቶ የራሳ ነጭ መሀረቡን ቀስ ብሎ አወጣና ከብሩ በመነኩቱ መግለጫ እንደሚጠይቅ በመተማመን ኩራ ብሎ ተናፈጠ። ዝና ከመግቢያው ላይ ለሁለቱ ሴቶች የማይረሳ ትምህርት ለመስጠትና የጥፋታቸውን ክብደት እንዲከሰቱት ለማድረግ ካፖርቱን ሳያወልቅ ተመልሶ የመሄድ ሀገብ መጥቶለት ነበር። ሀገቡን ለመተግበር ግን ወኔውን አጣ። ከዚህም በተጨማሪ ሰውዬው የሚያጠራጥር ነገር ስለሚጠላ ስለሆነው ሁሉ በቅድሚያ ለማወቅ ፈለገ። ቀጭን ትእዛዙ ያልተፈፀመበትን ምክንያት ለመረዳት ወሰነ። ሁሉም በእጅ በደጅ ነውና በእነርሱ ላይ ቅጣት ለመጣል መቼም ቢሆን ያደርሰኛል ብሎ አሰበ። 'ጥሩ ዝዛ እንዳደረጋችሁ ተስፋ አልኝ ማዳም' በማለት ለራስክልኒኩን እናት መልእክት አስተላለፈ።

'አመሰግናለሁ ሚስተር ለዚያ።'

'ይሄን በመስማቴ ደስ ይለኛል። ልጅም እንዳልደከማት ተስፋ አደርጋለሁ።'

'እኔ ወጣትም ጠንካራም ነኝ። በቀላሉ አልደክምም። እናቴን ግን ዝው አሰልጃ ሳይሆንግት አልቀረም' ስትል ዳንያ መለሰች።

'ይሄን በመስማቴ አዝናለሁ። ምንም ማድረግ ግን አይቻልም። እናት ሩሲያ ትልቅ ሀገር ስለሆነች የባቡር መስመራችን ረጅም ነው። ፍላጎቴ ቢኖረኝም በትናንትናው እለት ከጦር ጣቢያ ተገኝቼ ልቀባችሁ ባለመቻሌ አዝናለሁ። ብዙ ችግር እንዳላጋጠማችሁ ግን ተስፋ አደርጋለሁ።'

‘አይደለም’ ሚስተር ለዚህ፡፡ እክልማ ገጥሞናል’ ስትል የራስክልክብሻ እናት አብራርታ በማስረዳት ‘እግዚአብሔር ራሱ ራሱምኪንን ባይልክልን ኖሮ ጭራሽ ቀልጠን ቀርተን ነበር፡፡ ተዋወቀው፤ ይህ ነው ራሱምኪን አለች፡፡ ለዚህ ከወዳጅነት በራቀ አይን ራሱምኪንን እየተመለከተ ‘ትናንት እናንተን ለመቀበል እድሉን ባገኘ ኖሮ ደስ ባለኝ’ ነበር ሲል አገተመተመ፡፡ ከዚያም በሀሳብ ተመስጦ ፀጥ አለ፡፡ በእጠቃላይ ሲታይ ሚስተር ለዚህ ትሁት ከሚባሉት ሰዎች መካከል የሚመደብ ነው፡፡ እነዚህ ሰዎች ግን ትንሽ የሚረብሻቸው ነገር ከገጠማቸው ውቃቢ ይርቃቸውና በግርማ ሞገሳቸው ፋንታ የተነፈሰ ጎማ ሆነው ይቀራሉ፡፡ በሁሉም ዘንድ እንደገና ዝምታ ሰፈነ፡፡ ራስክልክብሻ ቃል ላለመተንፈስ ቆርጧል፡፡ ዳንያ የምትናገርበት ትክክለኛ ጊዜ ከመምጣቱ በፊት ድምጿን አለማሰማቱን መርጣለች፡፡ ራሱምኪንም የሚለው ስላልነበረው የራስክልክብሻ እናት በድጋሚ የነበረውን ዝምታ ለመሰበር ተገደደች፡፡ ‘የሰቢድራጋሎቭ ሚስት መሞቷን ስምተህል ወይ?’ ብላ ጠየቀች፡፡

‘አዎን’ ማዳም፡፡ ወዲያውኑ ነው የተነገረች፡፡ እንዲያውም የመጣዟት ባልየው ሚስቱን ቀብሮ ወደ ፒተርስቡርግ በጥድፊያ መጓዙን ልነግራችሁ ነው፡፡ የማያጠራጥር መረጃ ነው ያለኝ፡፡’

ዳንያ ከእናቷ ጋር ከመቅፅበት ተያየችና ‘ወደዚህ ወደፒተርስቡርግ ነው የመጣው?’ ስትል ተደናግጦ ጠየቀች፡፡

‘አዎ፡፡ በጥድፊያ መነሳቱና ከዝው በፊት የገጠመው ሁኔታ ሲጠን ወደዚህ ለመምጣት በቂ ምክንያት እንዳለው እገምታለሁ፡፡’

‘ወይ አምላኬ! ከዚህ ከተማ አንኳን ምናል ከዳንያ ጭንቅላት ቢወርድ?’ ስትል የራስክልክብሻ እናት ተሰላጪች፡፡

‘እናንተ ራሳችሁ ከእርሱ ጋር ለመገናኘት እስካልፈለጋችሁ ድረስ እርስዎንም ሆነ ዳንያን ብዙ የሚያስጨንቅ አይደለም፡፡ ጉዳዩን ስለምኪንታተል የት እንዳረፈ ለማወቅ እየሞክርኩ ነው፡፡’

‘በጣም አስፈሪ ነገር ነው የነገርኸኝ ሚስተር ለዚህ! እኔ ሁለት ጊዜ ብቻ ነው ያየሁት፡፡ እንዳየሁት ግን አስከፊ ሰው መሆኑን ተረድቻለሁ! ለሚስቱ ሞትም ምክንያቱ እርሱ እንደሆነ እርግጠኛ ነኝ’ በማለት የራስክልክብሻ እናት ተናገረች፡፡

‘እንደዚያ ለማለት ጠብ የማይል መረጃ ባይኖረኝም ሆኖም በእኩይ ባህሪው የተነሳ አጋጣሚው እንዳደርስ አስተዋፅኦ አላደረገም ማለት ያዳግተኛል፡፡ የሰውየውን አጠቃላይ ባህሪ በሚመለከት ግን እርስዎ ካሉት ጋር እስማማለሁ፡፡ በአሁኑ ሰአት ሀብታም መሆን አለመሆኑን ወይም ሚስቱ ምን እንደተወቅለት የማውቀው ነገር የለም፡፡ ነገር ከነገ ወዲያ እንደምደርስበት ተስፋ አደርጋለሁ፡፡ ይሁንና ትንሽ ገንዘብ እስካለው ድረስ እዚህ ፒተርስቡርግ የድሮ ተግባሩን እንደሚቀጥል አልጠራጠርም፡፡ የለየለት ርካሽ ሰው ነው፡፡ ርካሽ ባህሪው የሚጥለው ሰው ነው፡፡ ከእጤዎቹ ሁሉ የነፋ ሰው ነው ጥሉባት ልታፈቅረው የተገደደችውና ከሰምንት አመት በፊት እዳውን የከፈለችለት ሚስቱ በወንጀል እንዳይጠየቅ ረድታዋለች፡፡ ለማወቅ ከፈለጋችሁ በፊፀመው ዘግናኝና አረመኔያዊ ግድያ የተነሳ ወደሳይቢርያ መጋዝ የነበረበት ሰው ነው፡፡’

‘አምላኬ አውጣኝ!’ ብላ የራስክልክብሻ እናት ጮኸች፡፡ ራስክልክብሻ በጥሞና ያዳምጥ ነበር፡፡

‘ሰለሁኔታው የማያጠራጥር መረጃ ያለህ ለመሆኑ እርግጠኛ ነህ ወይ?’ ስትል ዳንያ መልስ በሚሻ ትላፊ ጠየቀች።

‘እኔ የምንግራችሁ ሚቻ ባለቤቱ ያጫወተኝን ባልጨምርና ባልቀንስ ነው። ከሕግ አንፃር ሲታይ አጠቃላይ ሁኔታው ግልፅነት እንደሚጎድለው መናገር አለብኝ። ራስሲቸ የምትባል ሴት ከዚህ ትኖር ነበር። አሁን ድረስም የምትኖር ይመስለኛል። ከአራጣ አበዳሪነቷም በላይ ብዙ አይነት ሰራዎች ትሠራለች። ሚስተር ስቪድራጋሎቭ ከዚህች ሴትዋ ጋር የጠበቀና ምስጢራዊ የሆነ ግንኙነት ለረጅም ጊዜ ነበረው። እድሜዋ አስራ አምስት ወይም አስራ አራት የሆነና በጣም የምትጠላት የሩቅ ዘመድ አብራት ትኖራለች። ያለ ርህራሄ ትደበድባት ነበር። ታዲያ አንድ ቀን ይህችው ልጅ ቤት ውስጥ ተሰቅላ ተገኘች። የተለመደ ማጣራት ከተደረገ በኋላ ጉዳዩ ተደብስብሶ ቢቀርም ልጅቷ በስቪድራጋሎቭ እንደተደፈረች ፖሊስ መረጃ ደረሰው። መረጃው የተገኘው ከአልባሌ የጀርመን ሴት በለክበር ብዙም አመኔታ ሳይቸረው ቀረ። በመጨረሻ ደግሞ የስቪድራጋሎቭ ሚስት ጥረትና ገንዘብ ታክሎበት ከእነአካቴው ተጻፍኖ ቀረ። ግን፣ ወሬው መሠራቱ ብቻ ቀላል አይደለም። ዳንያም ብትሆኒ ከእነርሱ ጋር ስትኖራ ገበያነት ከመወገዱ ከዛሬ ስድስት አመት በፊት ከዩቶና ብዛት ስለሞተው ፊሊፕ ስለሚባል አሽከራቸው ሳትሰሚ እንዳልቀረሽ እርግጠኛ ነኝ።’

‘የሰማሁት ነገር ቢኖር ፊሊፕ ራሱን እንደሰቀለ ነው።’

‘ትክክል ነሽ። ራሱን እንዲሰቅል የገፋፋው ግን የእነስቪድራጋሎቭ ያላቋረጠ ግፍና በደል ነው።’

‘ስለዚህ ጉዳይ የማውቀው ነገር የለም። የሰማሁት ፊሊፕ የሚጨነትና መፈላሰፍ የሚቃጣው ነበር የሚል የሚገርም ወሬ ነው። አሽከሮች ሁሉ ንብሱ አናቱ ላይ ወጥቶ አናውጦታል እያሉ ይናገሩ ነበር። ራሱን የሰቀለውም ሚስተር ስቪድራጋሎቭ ስለደበደበው ሳይሆን ይቀልድበት ስለነበር ነው። በዚያ በኖርቲክት ጊዜ አሽከሮቹ ሁሉ ለፊሊፕ ሞት ተጠያቂ ቢያደርጉትም ከእነርሱም ጋር ጥሩ ግንኙነት ከመመስረቱም በላይ ይወዱትም ነበር። ስትል ዳንያ በሚያሳምኑ ቃላት መለሰችለት።

ለዚያ ከገፈሩን አጣሞ ደረቅ ፈጥታ እያላየ ‘ልታስተባብይለት እንዳዘነበልሽ መረዳት እችላለሁ’ ከአለ በኋላ እንዲህ በማለት ቀጠለ፡- ‘በርግጥ ለመናገር ያህል በጣም ብልህና ከሴቶች ጋር መዳራት የሚችል ነው። ሚስቱ በሚያስገርም ሁኔታ መሞቷም የሚጠቀስ አሳዥ ምሳሌ ነው። እኔ የፊሊፕሁት ግንኙነቱን ለማደስ ሲል ሊያደርገው ከሚችለው ጥረት አንፃር ለአንደኛ ለእናትሽ የበኩሌን ምክር ለማፈል ነው። በግሌ ስመለከተው ይህ ሰው በእዳ ምክንያት በድጋሚ ዘጠየቀ እንደሚወርድ እርግጠኛ ነኝ። ሚስቱ እንደሆነ ለልጆቿ በማሰብ ገንዘብ ልትተውለት እቅዱ አልነበራትም። ብትተውለትም እንኳ ለአንድ አመት ያህል የሚያግደረድድ እንጂ ጠቀም ያለ ገንዘብ ሊሆን አይችልም።’

‘ለእኔ በጣም የሚደብር አርአበት ስለሆነ ስለሚሰተር ስቪድራጋሎቭ እንዳናወራ እማፀንሁለሁ’ ስትል ዳንያ ተናገረች።

ራስታልኒኮቭ ለመጀመሪያ ጊዜ ቃል በመተንፈስ ‘ከጥቂት ጊዜያት በፊት ሊያነጋግረኝ መጥቶ ነበር’ አለ። ሁሉም በመገረም ተመለከቱት፤ ሚስተር ለዚያ እንኳን ሳይቀር። ራስታልኒኮቭ እንዲህ ሲል ተናገረ፡- ‘ከአንድ ሰአት ተኩል በፊት መጣና ከተኛህበት

ቀስቅሶና ራሱን አስተዋወቀ። በጣም ተረጋግቶ ነበር። እርሱና እኔ ጓደኛዎች እንደምንሆን ፍፁም አያጠራጥርም። በነገራችን ላይ ዳንያን አማኝቶ ማረጋገጥ በጣም ስለሚፈልግ እኔ እገዛ እንዳደርግለት ጠይቆኛል። አንቺን በሚመለከት ሰላላው ውጥን ነግሮኛል። ከዚህም በተጨማሪ ሚስቱ ከመሞቷ ከአንድ ሳምንት በፊት ሶስት ሺህ ሩብል በኑዛዜ እንዳስተላለፈችልኸና ገንዘቡን በቅርቡ መውሰድ እንደምትችል አሚውቶኛል።

የራስኩልኒኮቭ እናት 'ተመሰገን አምላኬ! ዳንያ - ነፍሷን ይማረው በይ' እያለች አማተበት። 'ይሄ እንኳን ሊሆን ይችላል' በማለት ለዚህ ለማመን ተገደደ።

'ለላ ምን አለህ?' ስትል ዳንያ በጉጉት ጠየቀች። 'እርሱ ራሱ ሀብታም እንዳልሆነ፣ እርሱቱ ከአክሲታቸው ጋር በአሁኑ ጊዜ ለሚኖሩት ልጆቹ እንደተሰጠ፣ የት እንደሆነ ባላውቅምና ባልጠይቅም ከእኔ አቅራቢያ እንደሚኖር ገልጻልኛል።' የራስኩልኒኮቭ እናት 'ለዳንያ ማለት የሚፈልገው ምን እንደሆነ ነግሮህል?' ስትል በመጨነት ጠየቀች።

'እምን ነግሮኛል።'

'ምንድነው ያለህ?'

'በኋላ እነግርሻለሁ።' ብሎ ራስኩልኒኮቭ በዝምታ እንደተዋጠ ሻይ መጠጣቱን ተያያዘው። ሚስተር ለዚህ ሰአቱን አውጥቶ ተመለከተ። 'የቢዝነስ ቀጠሮ ስላለኝ አብሬአችሁ አልቆይም' በማለት ቅያሜን ባዘለ አንደበት ተናገረና ከመቀመጫው መነሳት ጀመረ። 'ቆይ እንጂ ሚስተር ለዚህ። ከእኛ ጋር ምሽቱን ለማሳለፍ እቅዱ አልነበረም እንዴ? ከዚህም በተጨማሪ ከእናቴ ማብራሪያ እንደምትፈልግ አንተ ራሱ በፊዩ ገልፀህ' አለች ዳንያ። ሚስተር ለዚህ ባርኔጣውን በእጁ እንደያዘ ተመልሶ ተቀመጠና እንዲህ ሲል ተናገረ። 'ትክክል ነሽ። አንድ ከፍተኛ የሆነ አቢይ ጉዳይን አስመልክቶ አንቺና እናትሽ ማብራሪያ እንድትሰጡኝ ፈልጌ ነበር። ይሁንና የሚስተር ስቪድሪጋሎቭን ሀሳብ ወንድምሽ በእኔ ፊት ለመግለፅ እምቢተኛ እስከሆነ ድረስ እኔም ደግሞ ሌሎች ባለብት ይሄን አቢይ ጉዳይ ማንሳት አልፈልግም።' ከዚህ ሌላ ግን የራሷ አጣዳፊ ጥያቄ ባለመሟላቱ አዝናለሁ።

ለዚህ የቅሬታ ገፅታ ለማሳየት የሚቻለውን ሁሉ ከአደረገ በኋላ ተኩራርቶ ዝም አለ። 'በውይይታችን ላይ ወንድሜ እንዳይገኝ ያቀረብኩው ጥያቄ ያልተፈፀመው እኔ በአሳብብኩት መሠረት ነው። ወንድሜ እንደዘለፈህ ፅፈህል። ይሄ ጉዳይ ፍርጥርጥ ብሎ ሁሊታችሁ መተማመን የሚኖርባችሁ ይመስለኛል። ሮዲ በርግጥ ዘልፎ ከሆነ ይቅርታ መጠየቅ አለበት። መጠየቅም ይኖርበታል።' ሚስተር ለዚህ ወዲያውኑ መፍለል ጀመረ።

'የቱን ያህል ሊረሳ ቢሞክርም ሊረሳ የማይችል እንዳንድ ዘለፋ ይኖራል።' ለሁሉም ነገር ደርዝ አለውና ከዚያ ደርዝ ማለፍ አደገኛ ነው። ደርዙን ከአለፍሽ ግን ወደኋላ ጭራሽ ላትመለስ ትችያለሽ።'

ዳንያ እንደመበሳጨት እያለች የሚከተለውን ተናገረች። 'እኔ የተናገርኩት የተለየ ነው። የወደፊቱ ሁኔታችን የሚወስነው በጉዳዩ ላይ ተነጋግረንበት በተቻለ ፍጥነት እልባት ሲገኝለት እንደሆነ እባክህ ተረዳ። ጉዳዩን በሌላ መንገድ ሳየው እንደማልችል በግልፅ እነግርሃለሁ። እኔን የምታከብረኝ ከሆነ ይህ ጉዳይ የቱን ያህል ውስብስብ ቢሆንም ዛሬውኑ እልባት ማግኘት አለበት። ወንድሜ የሚወቀስ ከሆነ ይቅርታ እንደሚጠይቅ እገልጻለሁ።' 'ጉዳዩን በማቅረብሽ ተገርሜአለሁ። የቱን ያህል ባከብርሽና ባፈቅርሽም በዚያው ልክ

ዘመዶችሽን የምወድበት ምክንያት የለም። አንቺን ማግባት ቢያስደስተኝም የማይሆን ሀሳፊነት መውሰድ አልቻልም ሲል ለዚህ እየተበላጩ ተናገረ።

ዳንያ ስሜት ውስጥ ገብታ እንዲህ አለች፡- 'እባክህ በቀላሉ አትበላጭ። ስልጡንና የተከበረ አድርጌ እንደቆጠርኩህ ሁሉ አሁንም እንደዚያው ሆኑህ ለመገኘት ሞክር። ሳጣህ ቃል የገባሁ እጮኝህ ነኝ። ያለ አድልዎ ለመወሰን እችላለሁ ብዬ ሰናገር እመናኝ። እራሴን እንደ ጻፍ ሳቀርብ አንተ እንደምትገረም ሁሉ ወንድሜም ይገረማል። ደብዳቤህ ከደረሰህ በኋላ ወንድሜ ወደዚህ እንዲመጣ ሲጠይቀው ፍላጎቴን ጭራሽ አልገለፅኩልትም። ለጉዳዩ አልባት የማይታገሉት ከሆነ ከሁለት አንዳችሁን ለመምረጥ እንደምገደድ ተረዳልኝ። ሁሉን ታችሁን በሚመለከት ሐቀ ይሄን ይመስላል። ለአንተ ስል ከወንድሜ ጋር ያለኝን ግንኙነት አቋርጣለሁ፤ ወይም ደግሞ ለወንድሜ ስል ከአንተ ጋር የሚኖረኝን ግንኙነት አቋርጣለሁ። አሁን ማወቅ የምፈልገውና ማወቅ ያለብኝ እርሱ ወንድሜ ጥፋተኛ ነው ወይስ አይደለም የሚለውን ነው። ስለአንተ ማወቅ የምፈልገው ደግሞ የምታከበረኝ ባለቤቴ ነህ ወይ የሚለውን ነው።'

'የተናገርሻቸው ቃላት ቅር የሚያሰኙና እንደዋሳ የማይታለፉ ናቸው። ከአንቺ ጋር ከሚኖረኝ ግንኙነት አንፃር ሲታዩማ የሚያስቀይሙኝ ይሆናሉ። ስሜቴን ስለገዳው አነጋገርሽ ሳላነሳ የጠሽልኝን ቃል ልታፈርሽ እንደምትችይ ገልገላለሁ። አንተ ወይም እርሱ እያልሽ መናገርሽ ለአንቺ የቱን ያህል ትንሽ እንደሆንኩ ማሳየትሽ ነው። ቢሁለታችን መካከል ካለው ግንኙነትና ግዴታ አንፃር ይሄን አካሄድ ልቀበለው አልቻልም በማለት ለዚህ በብስጭት መንፈስ ተናገረ።

'ምናልከ! እስከዛሬ ድረስ በሕይወቴ ውስጥ ካለ የላቀ ነገር ጋር ባስተካከልኩህ በቂ ደረጃ አልሰጠሽኝም ብለህ ትቀየማለህ ስትል ዳንያ በንዴት ጠፈች። ራስክልኒኮቭ በዝምታና በትምክህት ሲስቅ ራዝምኪን ስሜቴን መግታት አትቶት ተቅጠጠጠ። ሚስተር ለዚህ ግን በዳንያ መልስ ባለመርካቱ ያለ የሌለ ህይወት እስከሰበ በተቃውሞው ገፋበት።

ማራኪ ለመሆን በመሞከር 'ለወደፊቱ ለህይወት ንደኛሽ' ለባልሽ ያለሽ ፍቅር ለወንድምሽ ካለሽ ፍቅር መብለጥ አለበት። ያም ሆነ ይህ ከወንድምሽ እኩል መታየቴን እቃወማለሁ። ሁሉንም ነገር በወንድምሽ ፊት መግለፅ አልፈልግም ብልም እንኳ በአሁኑ ሰአት በጣም ከፍተኛ ግምት ስለሰጠሁትና ሰላስቀየሙኝ ጉዳይ እናትሽን ለመጠየቅ ወስኗለሁ። ልጅዎ (ወደራስክልኒኮቭ እናት እያመለከተ) በትናንትናው እለት ሚስተር ራዝምኪን ባለበት ከዚህ በፊት ቡና እየጠጣን በተወያየንበት ወቅት የሰጠሁትን እስተያየት ተንተርሶ ማለትም ከህብታም ቢተሰብ ከወጣች ልጃገረድ ደልቅ ችግር የቀመሰችን ድህ ልጃገረድ ማግባት ይመረጣል ስል ያነሳሁትን ነጥብ በተሳሳተ መልኩ አቅርቦ ሰድቦኛል። ልጅዎ ያልኩትን ቃል በማጋነን ተሳልቆበታል። በእኩይ አላማ አራማጅነት ከሰኛል። እንደ እኔ ግምት ከሆነ ለዚህ ሁሉ መነሻ ያደረገው ከእርስዎ ጋር የነበረውን የደብዳቤ ልውውጥ ነው። ማዳም - ሁኔታው ከዚህ የተለየ ስለመሆኑ ሊያሳምኑኝ ቢችሉ በጣም ደስ ይለኛል። ይሄን ካደረጉ ለአእምሮዬ ትልቅ እረፍት ይሰጡታል። ስለዚህ፤ ለልጅዎ በፃፉት ደብዳቤ ላይ የሰነዘርኩትን ቃል እንዴት እንዳስቀመጡት ሊነግሩኝ ይችላሉ ወይ?' አለ። የራስክልኒኮቭ እናት ግራ መጋባት እየታየባት 'እኔ አሳስታውሰም። ቃሉን የገለፅኩት ለእኔ በዋነኝ መልኩ ነው። ሮዲ ምን

እንዳለህ ባላውቅም ትንሽ ኢጋንናት ሊሆን ይችላል፤ ስትል መለሰች። 'የእርስዎን ሀሳብ መነሻ ሳያደርግ ሊያጋንን አይችልም።'

'የእኛ ከዚህ መጥኝት የሚያረጋግጠው ዳንያና እኔ አከጋገርህን በክፉት እንዳልተመለከትን ነው። በማለት የራስብልኒኩሽ እናት ከራ ብላ ተናገረች። ዳንያ እናቷ ያለችውን ደገፈች። 'አሁንም ተወቃሽ ልታደርጉኝ ነው!' ሲል ለዚን መቀየሩን አሳወቀ። የራስብልኒኩሽ እናት ወኔ በተላበሰ ሁኔታ 'ሚስተር ለዚን ሮዲን ሁልጊዜ ትወቅሰዋለህ። ባለፈው በጥፍኩው የመጨረሻ ደብዳቤህ ላይ ስለሮዲ ያልሆነ ነገር ብለህል' አለች።

'ትክክል ያልሆነ ነገር መፃፌን አላስታውሽም።'

'በትናንትናው እለት ገንዘቤን የሰጠሁት በጋራ ተገጭቶ ለሞተው ሰውዬ ሚስት ሳይሆን እስከትናንትና ድረስ አይቻልም ለማለውቀው ሽግግር ሲት ልጅ እንደሆነ አድርገህ በደብዳቤህ ገልጼህል። እንደዚያ የጥፍኩው በእኔና በቤተሰቤ መካከል መቃቃር ለመፍጠር አቅደህ ነው። ስለማታውቃት ልጃገረድ ጠባይ የማይሆን አስተያየት የሰጠኸውም በዚህ የተነሳ ነው። ይሄ ሁሉ ሌላ ሳይሆን ስም ማጥፋት ይባላል' ሲል ራስብልኒኩሽ ደፈር ብሎ ፊቱን ወደ ለዚን ሳያዞር ተናገረ።

ለዚን በንዴት እየጠፈ 'በደብዳቤዬ ላይ ስለአንተ ባህሪ በስፋት የጥፍኩት ስለአንተ ያለኝን አስተያየት እንዳላውቃቸው እናትህ ስለጠየቀኝ ብቻ ነው። በደብዳቤዬ ላይ ጥፍኩት ላልኩው ነገር እስቲ ያስፈርኩትን የሀሰት አባባል አሳየኝ። ለመሆኑ አንድም የረባ ሰው በሌለበት ቤት ውስጥ ገንዘብህን መዝራትህ ትክክል ይመስልሃል' አለ።

'እንደ እኔ እምነት ከሆነ ከዚያች ምስኪን ልጃገረድ የጥፍር ቆሻሻ አሳንሺ ነው የምመለከትህ።'

'እንዲያ ከሆነም ልጅቷን ከእናትህና ከእህትህ ጋር ከማስተዋወቅ አትመለስም ማለት ነዋ!'።

'አስተዋውቂኋታለሁ። በዛሬው እለት ከእናቴና ከዳንያንን ተቀመጪ ብያታለሁ።' የራስብልኒኩሽ እናት 'ሮዲ!' ስትል ጮኸች። የዳንያ ፊት ፍም መሰለ። ራስብልኒኩሽ ተባላጪ። ለዚን የትምክህት ፈገግታ አሳየ። 'ከስምምነት ላይ መድረስ እንደማይቻል ራስሽ መገመት ትችያለሽ። ጉዳዩ እንዳበቃለትና ሁሉም ነገር ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ማብራሪያ እንዳገኘ ተስፋ አደርጋለሁ። ለቤተሰብ አብዮትና መደጋገፍ እንትፋት መሆን ስለማልፈልግ አሁን መሄድ ያለብኝ ይመስለኛል' ሲል ለዳንያ ከተናገረ በኋላ ከመቀመጫው ተነስቶ ባርኔጣውን ያዘ። 'ከመሄዴ በፊት ግን ወደ ፊት በእንደዚህ አይነት ውይይት ላይ ለመሳተፍ ያለኝን ተስፋ ለመግለፅ እወዳለሁ።' ካለ በኋላ ወደ ራስብልኒኩሽ እናት እያመለከተ 'ደብዳቤዬ ለእርስዎ እንጂ ለሌላ የተላከ ሰልጣን ለወደፈቱ በግልም እንዲይዙት እጠይቅዎታለሁ' ሲል ተናገረ። የራስብልኒኩሽ እናት በመጠኑም ቢሆን ተቀየመች። 'ወይ አምላኪ! ሙሉ በሙሉ በቁጥጥርህ ስር ያደረግኸን መሰለህ! በውይይታችን ላይ 'ልጄ እንዳይኖር የእገረህ ፍላጎት ለምን እንዳልተፈፀመ ዳንያ በትክክል ነገራህለች። ለእኔ ደብዳቤ የምትፀፍልኝ ደግሞ በቀላሌ እንደሚያዝ ሰው ነው። የአንተን ፍላጎት ሁሉ እንደትጸዛክ መቀጠር አለብክ? አንተን እምነን ወደዚህ በመምጣታችን ሲሆን ልታስብልን በተገባ አበር። የአንተን እጅ የምናይ አደረግኸን።'

‘ማዳም - አባባልዎ ትክክል አይደለም። በተለይ በአሁኑ ሰአት የሰቪድሪጋሎቭ ሚስት ሶስት ሺህ ሩብል ለልጅዎ መናገዝ እየታወቀ፤ ይቅርታ አድርጉልኝና ከእነጋገራችሁ አዲስ ቅላፄ መገመት እንደቻልኩት ወቅቱን የጠበቀ ገንዘብ እየደረሳችሁ ባለባት ጊዜ ይሄን ማለትዎ ተገቢ አይሆንም’ በማለት በምፅት ተናገረ።

‘ከአባባልህ መረዳት እንደሚቻለው ችግራችንን መጠቀሚያ የምታደርግ ይመስላል’ አለች ዳንያ በሰጪት በማለት።

‘ከእንግዲህ ወዲህ ግን መጠቀሚያ አላደርገውም። በወንድምሽ በኩል እንድትሰማረው የተወጠነውን ምስጢር ተግባራዊነት አላደናቅፍም። የራስኩልኒኮቭ እናት ‘አምላኪ አውጣኝ!’ ስትል ጮኸች።

ራዙምኪን ተረጋግቶ መቀመጥ ተሳነው። ‘ዳንያ - ሀፍረት አልተሰማሽም ወይ?’ አለ ራስኩልኒኮቭ። ‘ያሳፍራል’ ካለች በኋላ በንዴት እየጠፈች ወደ ሚስተር ሉዚን ዞር ብላ ‘ውጣ ከዚህ!’ አለችው። ሚስተር ሉዚን ሁኔታው በዚህ መልኩ ያከትማል ብሎ አልጠበቀም። በራሱ ሀብትና በእነዚያ በምስኪን ፍጡሮች ረዳት የለሽ መሆን ተማምኖ ነበር። አሁን ግን ያሳሰበው በመፈጸሙ ማመን አቃተው። በአንድ ጊዜ ገርጥቶ ከንፈሮቹ ተርበተብቱ። ወደ ዳንያ እየተመለከተ ‘ውጣ ባልሺኝ መሠረት ከዚህ ከሄድኩ መቼም አልመለስ። በጥሞና አሰበሰብኩ። እኔ እንደሁ ይሄን ቃሊን አሳጥፍም’ ሲል ተናገረ። ዳንያ ከመቅፅበት ወዲያና ወዲህ እየተወራጨች ‘ምን አይነት ርካሽነት ነው! ተመልሰህ እንድትመጣ አልፈልግም!’ አለች። ውጤቱ ይኸሽፋል ብሎ ያልጠበቀውና ከው ብሎ የቀረው ሉዚን ‘ይሄ ነው ጉዳዩ! ማዳም - የመቃወም መብት እንዳለኝ ግን ታውቂያለሽ ወይ?’ እያለ ጮኸ።

‘እሷን እንደዚህ ለማጋገር ምን መብት አለህ? እንዴትስ ነው የምትቃወመው? ለእንዳንተ አይነቱ ልጄን ዳንያን የምድር ይመስልህል? ብትሄድና ብትተወን ይሻላል! ውጥንቅጡ በወጣ ነገር ላይ በመስማማታችን ጥፋተኞች ነን። ዋናው ጥፋተኛም እኔ ነኝ’ እያለች የራስኩልኒኮቭ እናት ለልጇ መከታ ሆና ተናገረች።

‘ቃሊን አሳጥፍም ሲሉ ከርመው ቃልዎን ሰረዙት። ይሄን ሁሉ ወጪ ያመጣሁት ቃልዎን ይጠብቃሉ ብዬ ነበር’ ሲል ሚስተር ሉዚን በንዴት ጠፈ።

‘ሚስተር ሉዚን በመጨረሻ ላይ ወጪ ስለማብዛቱ ያሰማው ምሬት የተለየ ስለነበር ገርጥቶና ተባላጭቶ ራሱን መቆጣጠር አቅቶት የነበረው ራስኩልኒኮቭ ከመቅፅበት በላቅ ጦሽ አለ። እናትዬዋ ግን ጭረቶን ጠፈች።

‘ወጪ? የምን ወጪ ነው? ለሳጥኖችን አወጣሁ እንዳትል የባቡር ሠራተኛው አላሰከፈለህም! ደግሞ ቃላችሁን አትጠፉ ስትል አታፍርም! በአገል ተሰፋ እጅና እግራችንን አስረክን የነበረው አንተ እንጂ እኛ አንተን አላሰገደድንህም!’

‘እማዬ ይበቃል እባክሽ’ እያለች ዳንያ እናቷን ከተማፀነች በኋላ ሚስተር ሉዚንን ‘እባክህ ውጣልን’ አለችው።

ራሱን መቆጣጠር እያቃተው እንዲህ ሲል ተናገረ። ‘እኔ እሂዳለሁ። ለመጨረሻ ጊዜ ግን አንድ ቃል ልበል። ላገሽ የወሰንኩት ስምሽን የሚያሳድፍ ወሬ በሰፈሩ ከተዛመተ በኋላ መሆኑን እናትሽ የራሱት ይመስለኛል። የሰፈሩን ወሬ ንቁ ይሄን በማድረግ ኩዋና ምስጋና ከአንቺ ጠብቄ ነበር። አሁን ግን ሁሉ ነገር ገብቶኛል። የሰፈሩን ወሬ ችላ ማለቴ በጥድፈያ የወሰድኩት እርምጃ እንደሆነ ተረድቻለሁ።’

ራዛምኪን ከመቀመጫው ተነስቶ በመዝለል ለዚህ ላይ ጉብ ሊልበት እየጻፈው 'ይሄን ተናግረህ በዋዛ ፈዛዛ የምንላቀቅ ይመስልህል ወይ?' አለው።

ጻንያ 'ርካሽ ባለፄ ነህ' ከማለቷ ራስኮልኒኮቭ ራዛምኪንን እያረጋጋ 'ጽላ አያስፈልግም! ይበቃል!' ካለ በኋላ ወደ ለዚህ ጢጋ ብሎ ምንም ሳይተነፍስ እንዲመጣ ነገረው።

ለዚህ ለጥቂት ሰኮንዶች ያህል ፊቱ ነጥቶና ጥላቻን ተላብሶ ተመለከተውና ዞር ብሎ ወጣ። በራስኮልኒኮቭ ላይ የቋጠረው አይነት ጥላቻም በማንም ሰው ልብ ውስጥ አይኖርም። ለሁሉም ነገር ተጠያቂው ራስኮልኒኮቭ ሆኖ ታየው። የሚገርመው ደግሞ ደረጃውን ቀልቀል ሲወርድ ሁሉም ነገር ያበቃለት አድርጎ መቀጠር እንደማይችልና ሁኔታው እንደሚለተካከል ገመተ።

እስከመጨረሻው ደቂቃ ድረስ በእንዲህ አይነት ሁኔታ ይከሸፍና ይደመደማል ብሎ አልጠበቀም። እነዚያ ሁለቱ ምስኪን ሴቶች ከቁጥጥሩ ውጭ ለመሆን እንደሚችሉ ሳያስተውል ይፈልጋል። ከራስ ወዳድነት በመነጨ ሁኔታ ራሱን በማከራራቱም ፋላሳው ተጠናክረ። ሚስተር ሉዚን ከትቢያ ተነስቶ ከዚህ ደረጃ ላይ በመድረሱ ራሱን ከፋኛ ያሞካሻል። እውቀቱንና ችሎታውን ሲበዛ ከማጋንኑ የተነሳ ብቻውን በሚሆንበት ጊዜ ፊቱን በመስታወት እየተመለከተ ራሱን ያደንቃል። ከሁሉም በላይ ግን ጥር ግርም ሆነ በተለያዩ ዘዴዎች ያጠበቀውን ገንዘብ ያፈቅራል። ለዚህም ምክንያቱ ከእርሱ ከሚበልጡ ሰዎች ጋር የሚያስተካክለው ገንዘብ ስለሆነ ነው።

በመንደር ወሬ ሳይፈታ ሊያገባት መወሰኑን ለዳንያ ሲያስታውሳት የተናገረው ሐቁን ነው፤ እንዲያውም በወቅቱ የተፈፀመው ርካሽ ድርጊት አስቆጥቶት ነበር። ዳንያን ሊጋብቻ በጠየቃት ጊዜም የሰቪድራጋሎቭ ባለቤት ያስተባበለችውና የመንደሩ ሰው ሁሉ ውድቅ ያደረገው ወሬ ከጌቱ እንደሆነ አምናበት ነበር። በወቅቱ ይሄን ሁሉ ያውቅ እንደነበር እርሱ ራሱ አይክድም። አሁን ግን ራሱን ከፍ አድርጎ እንደጀግንነት እንዲቆጠርለት ፈለገ። ስለሁኔታው ለዳንያ ሲገልፅም በምስጢር አምቆት ይከራራበት ያክበረውን ሁላቸው ማውጣቱ ነው። ራስኮልንዲቭን ለማየት በሄደበት እለት ምስጋና የሚሻገደንድለትና የሚሞካሽ መስሎት ነበር። አሁን ደረጃውን ቁልቁል ሲወርድ ግን እንደተሰደበና እንደተዋረደም ተገነዘበ።

በሌላ በኩል ደግሞ ዳንያን በጣም ስለሚፈልጋት ሊተዋት አይችልም። ጋብቻ ለመፈፀም ከአቀደ ረጅም ጊዜ ቢሆነውም ገንዘብ ሲያጠግባት ሲያደባ ቆየ። በጠባይ እንከን የሌላት፤ ድሀ፤ ወጣት፤ ቆንጆ፤ በትውልደና በትምህርቷ መልካም የሆነች፤ አይን አፋር፤ በችግርና በእጦት የተፈተነች፤ ምንጊዜም የምትታዘዘው፤ ሕይወቷን በሙሉ ከመከራ ያዳናት አድርጋ የምትቆጥረው፤ የምትከፋፈረውና የምትደንቀው ወጣት ልጃገረድ ለማግባት ሲቋምጥ ነበር። ስራውን ተወት አድርጎ ለጥቂት ደቂቃ ሲዝናና በዚህ ማራኪ ርእስ ዙሪያ ስንት አይነት ትርኢቶች በአእምሮው ተቀርፀዋል! በአሁኑ ሰአት ለቢዙ አመታት ያልሞተ የክብረው ሊሳካለት ተቃርቧል። የዳንያ ውበትና ትምህርት ከፋኛ ማርከውታል፤ ረዳት የለሽ መሆኗ መሳምጀቱን አባብሶታል። ያገኘው ከእለመው በላይ ነው። ኩሩ ልጃገረድ፤ ጠባይ ያላት፤ በትምህርት የበለፀገች፤ በአእምሮ እድገት ከርሱ የምትልቅ፤ ሕይወቷን ሙሉ ስታመሰግኗል የምትኖር፤ ጌታዬ የምትለውና በቁጥጥሩ ስር ያደረጋት ልጃገረድ! ከዳንያ ጋር ከመተዋወቁ ትንሽ ቀደም ብሎ በሕይወቱ ላይ ከፍተኛ ለውጥ ለማምጣትና የሰራ አድማሱን እስፋፍቶ ወደ ከፍተኛው መደብ ለመሸጋገር ህልሙን ለማሳካት ወሰኖ ነበር። በአጭሩ ለመግለፅ ያህል ነገርን በፒተርስቡርግ ለማድረግ ቆርጧል። ትክክለኛዋን ሴት ከነሱ ሻጥ ካደረገ እላማው እንደሚሳካለት ተረድቷል። ውብ፤ መልካም ስነምግባር ያላትና የተማረች ሴት ለአዲሱ ሕይወቱ ከፍተኛ እገዛ እንደምታደርግለት ገምቷል። የእንዲህች አይነት ሴት መኖር ተደማጭነት ያላቸውን ሰዎች ይሰብሉታል፤ ክብርና ሞገስም ያጥናልዋል። አሁን ግን ሁሉም ነገር አስተመ! ይህ አስከፊ የሆነ መለያየት በእርሱ ላይ የታለመ ፈንጂ ሆኖ ተሰማው።

አስገራሚ ሆነበት። ውድቀት የመጣብኛል ብሎ አልነበረም በመጠኑ የፍለለው። ያሰበውን እንኳን ለመናገር ጊዜ አልነበረውም። በሰሜት ውስጥ መግባቱና መቀለዱ መጨረሻውን ሳያሳምንው ቀረ። ከዚህም በተጨማሪ ከጃንያ ጋር የራሱ የሆነ ፍቅር ይዞታል። ሁሉም ግን በአንድ ጊዜ አከተሙ! ሊሆን አይችልም! ነገ ሁሉንም ነገር ማስተካከልና የተነሳውን መጠገን አለበት! ከሁሉም በላይ ደግሞ የዚህ ሁሉ ጣጣ መንስኤ የሆነውን ባለጌ ወጣት ማሽመድ መድ አለበት። ስለራዙምኪን በጥርጣሬ ስሜት አሰላለፍ ወዲያውኑ ከአእምሮው አወጣው። እንደዚያ አይነት ሰው ከሱ እንዲቆምለት አምላክን ተማግጥ። በጣም ያስፈራው ሰው ስቪድራሎቭ ነበር። በአጭሩ ለመግለፅ ያህል ወደፊት የሚታዩ ብዙ ነገሮች ይኖራሉ። ...

*

ጃንያ እናቷን አቅፋ እየሳመች ተማንም ይባልጥ ተወቃሹ እኔው ራሴ ነኝ። ገንዘብ ነበር ያንኛኝ። ግን ሮዲ ከፊትህ ይነጥለኝ ነው የምልህ እንዲህ አስከፊ ሰው ይሆናል ብዬ ጭራሽ አልገመትኩም። እንዲህ አይነት ሰው መሆኑን ባውቅ ኖሮ አልሞክረውም ነበር። ሮዲ - ይቅርታ አድርግልኝ አለች።

የራስኩልኒኮቭ እናት የሆነውን ሁሉ ያልተገነዘበች ይመስል የምትለው ግራ ገብቷት 'አምላክ አወጣን! አምላክ አወጣን!' እያለች ተናገረች።

ሁሉም ተደሰቱ፤ ከአምስት ደቂቃ በኋላ እንዲያውም ይስቁ ጀመር። ሆኖም ጃንያ ብቻ የሆነውን እያስታወሰች ገርጥታ ተከዘች። የራስኩልኒኮቭ እናት ደስተኛ የመሆን ሀልውም አልነበራት፤ ዝና ማለዳው ላይ ከለዚያ ጋር ግንኙነት የማቋረጡ ሀሳብ እንደትልቅ መቅሰፍት ሆኖ ታይቷታል። ራዙምኪን ግን በደስታ ብዛት ፈክቷል። ከተሽከመው ትልቅ ቋጥኝ የተገላገለ ይመስል ፍንክንክ ብሏል። መላ ሕይወቱን ለእነርሱ ሊሰጥና ሊያገለግላቸው ቆርጧል። ከእንግዲህ የሚሆነው አልታወቀም! ይህንኛ፤ ስለመጨረሱ ሁኔታ የታየውን ራሱይ ላለመግለፅ የሚቻለውን ሁሉ እያደረገ ስሜቱን ዋጠ። ራስኩልኒኮቭ ብቻ ሀሳቡ ተብታትሞበትና ጭፍግግ ብሎ ከዚያው ስፍራ ተቀምጧል። እሁቱ ለዚያን እንዳታገባ ከማንም ይበልጥ የጣረው ሰው ለተፈጠረው ሁኔታ ደንታ ቢስ ይመስል ነበር። ጃንያ ወንድሟ አሁንም ቢሆን የተሰላጨባት ሲመስላት እናቷ ደግሞ ራስኩልኒኮቭን ከስጋት ስሜት ጋር ትመለከተው ነበር።

ጃንያ ወደወንድሟ ጠጋ ብላ 'ስቪድራሎቭ ምንድነው ያለህ?' አለችው። እናትየዋም ለማወቅ ቋንቋ።

ራስኩልኒኮቭ ቀኛ ብሎ 'የአስር ሺህ ሩብል ስጦታ ሊያደርግልሽ የወሰነ ይመስላል፤ ለአንድ ጊዜ እኔ ባለሀብት ሊያነጋግርሽ እንደሚፈልግ ገልጿል' ብላ ተናገረ።

'እርሷን ማነጋገር አይሞክርም! እንዴትስ ገንዘብ ልስጥሽ ይላታል!' በማለት የራስኩልኒኮቭ እናት ሀሳቧን ገለፀች።

ራስኩልኒኮቭ አስፈላጊ ያልሆነ ዝርዝር ውስጥ ሳይገባ ከስቪድራሎቭ ጋር ስላደረገው ጭውውት ከስተር ብሎ ነገራቸው።

'አንተስ ምን አልከው?' ስትል ጃንያ ጠየቀች።

'መጀመሪያ ላይ ምንም ነገር አልነገራትም ብዬው ነበር። ይሄን ካልኩት በኋላ እርሱ ራሱ ከእንቺ ጋር ለመገናኘት የሚቻለውን ሁሉ እንደሚያደርግ ተናገረ። ለአንቺ

የነበረው ፍቅር አሁን እንደሌለ አረጋግጦልኛል። ለዚህን እንድታገቢ አይፈልግም። በአጠቃላይ ሲታይ አኒጋጌ ቅብጥርጥር ያለ ነበር።

‘ሮዲ - ሰውየው ምን ይመስልሃል? ምን አይነት ስሜት አሳደረብህ?’

‘ሲጠጣዩ ማወቅ አልችልም። አስር ሺህ ሩብል ሊሰጥሽ ፈቃደኛ ነው። እንዲያም ሆኖ ግን በጣም ሁብታም እንዳልሆነ ይናገራል። ወደሆነ ቦታ እንደሚጓዝ ተናገረና ከአስር ደቂቃ በኋላ ሁሉንም ረሳው። ወዲያውኑ ደግሞ የሚያጥቅ ልጃገረድ እንዳለችው ከመቅፅበት ተናገረ። የራሱ የሆኑ እቅዶች እንዳሉት አልጠራጠርም፤ ሁሉም እቅዶቹ ግን እኩይ ናቸው ባይ ነኝ። በሌላ በኩል ደግሞ አንቺን የሚገረር አላማ ቢኖረው ኖሮ እንዲህ አይነት የጅል አቀራረብ ይኖረዋል ብሎ መገመት ይዳግታል። እኔ በበኩሌ በአገዢ ስም በመሆን የገንዘብን ስጦታ እንደማትቀበይ አጥብቄ ነገራዋለሁ። ተሳስቼ ግን ሊሆን ይችላል። ምናልባት ሲጮል ይሆናል የተናገረው። የሚሰጡ ሞት ተፅእኖ ያሳደረበት ይመስለኛል።’

‘አምላክ ነፍሷን ይሣረው! ምንህይወት ቢሆን እፀልይላታለሁ። ዳንያ - ሶስት ሺህ ሩብል ባይኖር ኖሮ አሁን ምን እናደርግ ነበር! ከሰማይ የወረደ ገንዘብ ነው የመሰለኝ! እየህ ሮዲ - ዛሬ ማለጻ የቀረን ሶስት ሩብል ብቻ ነበር፤ ያ ሰው እርሱ ራሱ ስጦታ እስኪያደርግልን ድረስ አንዳችም ገንዘብ ላንጠይቀው ወስን ስለነበር የዳንያን ሰአት አስይዘን እንበደራሳን ብለን እያሰብን ነበር’ ስትል የራሱኩልኒኮቭ እናት ተናገረች።

ዳንያ በቪድሪጋሎቭ ሊሰጣት ይቀድሙን ስጦታ እየሰላሰለች በህሳብ አለም ነሳደች።

‘መገፍ ነገር እንዳቀደ እርግጠኛ ነኝ’ እያለች ለራሷ አጥረመረመች።

ራሱኩልኒኮቭ የአሁኑን መደናገጥ በማስተዋል ‘ከአንዴም በላይ በድጋሚ የማገኘው ይመስለኛል’ አላት።

‘እንከታተለዋለን! የትም አያመልጠኝ! ከጥቂት ጊዜ በፊት «አሁኑን ጠቢቃት» ብሎ ሮዲ ስልጣን ሰጥቶኛል። አንቺም ቢሆን ይሄንኑ ስልጣን ትሰጭኛለሽ ወይ? መሃለት ራዘምቺን ለዳንያ ጥያቄ አቀረበ።

ዳንያ ከትካሄደው ባትላቀቅም ፊጥገ ብሳ እጇን ዘረጋችለት። እናትዬዋም አይደን ሳትነቅል በፍርሀት ስሜት ተመለከተቻትና የሶስት ሺህ ሩብል ዜና አረጋጋት።

ከሩብ ሰአት በኋላ ሁሉም የሞቀ ውይይት ያዙ። ራሱኩልኒኮቭ እንኳን ባይናገርም ቅሉ በጥሞና አዳመጠ። ራዘምቺን እንዲህ ሲል ንግግሩን በስሜት ደረደረ።

‘ለምንድነው ከፒተርስበርግ የምትሄዱት? ከዚያ ከደባሪ መንደራችሁ ምን ትሠራላችሁ? ሁላችሁም እነዚህ ከመሆናችሁም በላይ እርስበርስ ትጠቃቀማላችሁ፤ በጣም ትደጋገፋላችሁ። እኔን እንደሽራካችሁና ጓደኞችሁ የምትቆጥሩኝ ከሆነ ግሩም የሆነ ቢገዛስ እንደምንጀምር አረጋግጥላችኋለሁ። ጠቅላላውን እቅድ በዝርዝር ስለምንግራችሁ እድምጠኝ። የአሁኑ ሁኔታ ሳይፈጠር ዛሬ ማለጻ ላይ የመጣልኝ ሀሳብ የሚከተለውን ይመስላል። ወደፊት የማስተዋውቃችሁ ግሩም የሆነ አሳት አለኝ። አጥቴ የአንድ ሺህ ሩብል ተቀማጭ አለው። የሚተዳደረው በጡረታ አበል ሲሆን ለኦሮው የሚያስፈልገውን ይሟላል። ስድስት በመቶ ወለድ እየሰጠኸኝ አንድ ሺህ ሩብልን ወሰድ ብሎ ላለፉት ሁለት አመታት ሲጨቀጡቱኝ ነበር። ይሄን የሚያደርገው እኔን ለመጥቀም ብቻ ብሎ ነው። ባለፈው አመት ገንዘብን አልፈለግኩትም፤ ዘንድሮ ግን ወደዚህ ሲመጣ ገንዘብን ልቀበለው ወስኜአለሁ። አሁን እኔ

የምጠይቃችሁ ከላከት ሺህ ሩብላችሁ መካከል አንድ ሺህ ሩብል እንድትሰጡኝና ሽሪክ እንድንሆን ነው። ከዚህ በኋላ ምን እናደርጋለን?

ራዙምኪን ስለእቅዱ መናገር ጀመረ። መፅሐፍ ሻጮቻችንና አሳታሚዎቻችን ስለመፃሕፍት የሚያውቀት ጥቂት ስለሆነ ህትመት የሚገኝበት ደረጃ አሳክፊ እንደሆነና ጥሩ ሕትመት ግን በጣም እንደሚያዋጣ ብዙ ገለፀ። ራዙምኪን ላለፉት ሁለት አመታት ከአሳታሚዎች ጋር ስለሰራና ሶስት የአውሮፓ ቋንቋዎችን አሳምሮ ስለሚያውቅ የህትመት ስራ ነበር የታየው ራሷይ። ከስድስት ቀናት በፊት ግን ለራስክላኒኮቭ በቅድሚያ ሶስት ሩብል ሰጥቶ ከፈሉን የትርጉም ስራ እንዲከውንለት በማሰብ ጀርመንኛ ቋንቋ በደንብ አልቸልም ያለው አሳማኝ ምክንያት ፍለጋ እንጂ ውሸቱን ነበር። ራስክላኒኮቭ መዋሸቱን በወቅቱ ተገንዝቧል።

‘ለተሳካ ውጤት ወሳኝ የሆነው ገንዘብ በእጃችሁ እስካለ ድረስ እድሉ እንዴት ያመልጣችኋል? ይህ አይነቱ ውጥን ብዙ ስራ ቢጠይቅም እናትና ልጆቹ ከእኔ ጋር ሆነን እንሠራለን። በአሁኑ ጊዜ አንዳንድ መፃሕፍት ይህ ነው የማይባል ትርፍ ያስገኛሉ! የምንተረጎማቸውን መፃሕፍት ማወቅ ለምናገኘው የተሳካ ውጤት ዋናው መሰረት ነው። እየተረጎሙ ማሳተምን እንማራለን። እኔ ልምዱ ስላለኝ ለጊዜው ጠቃሚ ልሆን እችላለሁ። ከሞላ ጎደል ላለፉት ሁለት አመታት የአሳታሚ ድርጅቶችን በር አንኳሲ ስለነበር ስለእነርሱ መታወቅ ያለበትን ሁሉ አውቋለሁ። እመኔኝ ነው የምላችሁ በጎ አድራጊዎች ወይም መሳእከት እይደሉም። ታዲያ እንዲህ አይነቱ እድል ለምን ያመልጣል? እኔ ራሴ በምስጢር የያዝቱኩት ሁለት ወይም ሶስት መፃሕፍት አሉኝ! አንዳቸውን እንኳን ለመተርጎም ሀሳብ ከአቀረብኩ ብቻ አንድ መቶ ሩብል በቀላሉ እገኛለሁ። እኔ ግን አምስት መቶ ሩብል ቢሆንም አልቀበልም። ይሄን ወሬ አንድ አሳታሚ ቢሰማ ይሠራልኛል! የቢዝነስን ጉዳይ በሚመለከት ስለማተሚያው፣ ስለወረቀና ስለሸያጩ በእኔ ጣሉት። ከገደ እስከታች ድረስ ያለውን ሁኔታ አውቀዋለሁ። በትንሹ እንጀምርና ከትልቅ ደረጃ ላይ እንደርሳለን። እከ ቢባል ምንም ሳናጣ በቂ መተዳደሪያ እንደምናገኝ እርግጠኛ ነኝ። እያለ ራዙምኪን በሰሜት ተናገረ።

የዳንያ አይኖች በርተው ‘ሚስተር ራዙምኪን በጣም የወደድኩት ሀሳብ ነው’ አለችው።

የራስክላኒኮቭ እናት ደግሞ ‘እውነት ለመናገር ያህል እኔ የማውቀው ነገር የለም። ጥሩ ሀሳብ ሊሆን ቢችልም ይህ ነው ብሎ መናገር ያዳግታል። አይደለም እንዴ? አዲስ ነገር ስለሆነብኝ ምን እንደምል አላውቅም። ሆኖም ግን ለተወሰነ ጊዜ ያህል ከዚህ እንቆያለን’ በማለት እስተያየቷን ገለፀችና ሮዲን ተመለከተችው።

‘ሮዲ - ምን ይመስልህል? ስትል ዳንያ ጠየቀችው።

‘ግሩም ሀሳብ ያመነጩ ይመስለኛል። ስለአሳታሚ ድርጅት በአሁኑ ደረጃ ማሰብ በጣም መፍጠን ቢሆንም አምስት ወይም ስድስት መፃሕፍት በተሳካ ሁኔታ እንደሚታተሙ እርግጠኛ ነኝ። እኔ ራሴ በጣም የሚሸጥ እንደ መፅሐፍ አውቃለሁ። ራዙምኪን ይሄን ቢዝነስ ለመወጣት ስለው ችሎታ ጭራሽ አልጠራጠርም። ቢዝነሱን ያውቀዋል። ሁሉንም ነገር ለማስተካከል ጥሩ ብዙ ጊዜ አላችሁ’ በማለት ራስክላኒኮቭ መለሰ።

ራዙምኪን 'ግሩም!' እያለ ከጮኸ በኋላ እንዲህ ሲል ሀሳቡን ገለፀ፡- 'አንድ ነገር ልንገራችሁ! በዚህ ሕንፃ ውስጥ የማውቀው አንድ መኖሪያ ቤት አለ፡፡ ገንጠል ብሎ ራሱን የቻለ፤ በቤት እቃ የተሟላና ኪራዩም መጠነኛ የሆነ ባለቤት ከፍል ነው፡፡ ለጊዜውም ቢሆን እንድትከራዩት እመክራችኋለሁ፡፡ ነገ ሰአታችሁን አስይገር እበደርና ገንዘቡን አመጣላችኋለሁ፤ የተቀረው ደግሞ በወቅቱ ይስተካከላል፡፡ ትልቁ ነገር ከሮዲ ጋር አብራችሁ ለመኖር መቻላችሁ ነው፡፡ ሮዲ ግን ወዴት ነው የምትሄደው?'

እናቱ ተደናግጦ 'ሮዲ - ምን ነክህ? እንዴት ትሄዳለህ?' ስትል ጠየቀችው፡፡

'እንዴት በአሁኑ ሰአት ትሄዳለህ?' ብሎ ራዙምኪን ተቃወመ፡፡

ዳንያ ማመን እየቃታት በመገረም ወንድሟን ተመለከተች፡፡ ባርኒጣውን በእጁ ይዞ ከቤት ለመውጣት ዳድቶታል፡፡

'የምትቀብሩኝ ወይም ለመጨረሻ ጊዜ ደህና ሰንብት የምትሉኝ ይመስል ነው የምትናገሩት' አለ፡፡ ባልተለመደ ሁኔታ ፈገግ የሚል ቢመስልም እውነተኛ ፈገግታ አልነበረም፡፡ 'የሚያነውን መናገር አይቻልም፡፡ ምናልባትም መገናኘታችን ለመጨረሻ ጊዜ ሊሆን ይችላል' እያለ ባልተጠበቀ ሁኔታ ተናገረ፡፡ በዚህ ቢመስጥም ጎሳ አድርጎ ነበር የተናገረው፡፡

እናቱ 'ምን ነክህ?' ብላ ጮኸች፡፡

ዳንያ 'የት ነው የምትሄደው?' ብላ በመገረም ጠየቀች፡፡

ምን እንደሚል ግራ ገብቶት 'ወደሆነ ቦታ መሄድ አለብኝ' አለ፡፡ በገረጣ ፊቱ ላይ ቀርጠኝነት ይነበብበት ነበር፡፡ ቀጠል አድርጎም 'ለጊዜውም ቢሆን መለያየት እንዳለብን ለእናቱና ለዳንያ ልነግራችሁ ፈልጌ ነበር፡፡ ጤና የለኝም! እየተረበሽኩ ነው፡፡ ሲሻለኝ እኔ ራሴ እመጣለሁ፡፡ ሁልጊዜ ስለእናንተ አሰብሁ፤ እወዳችኋለሁ፡፡ ለጊዜው ግን ተውኝ! ቀደም ብዬ ነው የወሰንኩት፡፡ የፈለገው ነገር ገጥሞኝ ታሰርኩም አልታሰርኩም ብቻዬን መሆን እሻለሁ፡፡ እኔን ጭራሽ ብትረሰኝ ይሻላል፡፡ ስለእኔ አትጠይቁ፡፡ አስፈላጊ በሚሆን ጊዜ እኔ ራሴ እመጣለሁ፤ ወይም መልእክት እልክባችኋለሁ፡፡ ምናልባትም ምንም አይነት ችግር ሳይኖር ይችላል፡፡ የምትወዱኝ ከሆነ ግን ስለእኔ አትጨነቁ! እርሱኝ፡፡ ይሄን ካላደረጋችሁ እጠላችኋለሁ፡፡ ደህና ክረሙ!'፡፡

እናትየው 'ወይ አምላኪ!' ብላ እንደጮኸች ሁሉም ተረበሹ፡፡

'እንደቀድሞው አብረን እንኑር!' አለች ምስኪኗ እናት፡፡

ቀስ ብሎ ወደበሩ አመራና በዝግታ ከፍሉን መልቀቅ ጀመረ፡፡ ዳንያ በፋጫ ተከተለችው፡፡

ከንዴት ብዛት አይደን አፍጥጣ 'ሮዲ - በእናትህ ላይ የምታደርስውን ሕዝን አስጠበት' ስትል አንሾካሽክችለት፡፡

በሀዘኔታ ተመለከታት፡፡

የሚናገረው ጠፍቶት 'አይዘሽ እመጣለሁ!' በሏት ከከፍሉ ወጣ፡፡

'ጨካኝ! ብስጩና ራሱ ወዳድ!' ስትል ዳንያ ጮኸች፡፡

ራዙምኪን እጇን ጠበቅ አድርጎ በመያዝ 'ጨካኝ አይደለም፤ እብድ ነው፡፡ ጤና

እንደሌለው አይታወቅም ወይ? ይሄን ካልተረዳሽ አንቺ ራስሽ ጨካኝ ነሽ! እኔ ግን ብዙም ሳልቆይ ተመልሼ እመጣለሁ' በማለት በጆሮዋ ከነገራት በኋላ ፈጥኖ ከነጽላ ወጣ።

ራስኮልኒኮቭ ጥግ ይዞ ይጠብቀው ነበር።

'በሩጫ እንደምትከተለኝ አውቄአለሁ። ተመልሰህ ሃይህ አብረሃቸው ሁን። ነገም፤ ሁልጊዜም አብረሃቸው ሁን። ከቻልኩ እመጣ ይሆናል፤ ደህኖ ከረም!'።

የእጅ ሰላምታ ሳይሰጠው ገዛውን መቀጠል ጀመረ።

ራዙምኪን ግራ በመጋባት 'የት ነው የምትሄደው? ጉዳዩ ምንድነው? እንዴት እንዲህ ትሠራለህ?' እያለ አጉተመተመ። ራስኮልኒኮቭ እንደገና ቆም አለ።

'ለመጨረሻ ጊዜ የምነግርህ ስለምንም ነገር እንዳትጠይቀኝ ነው። የምልህ አንዳችም ቃል የለም። ከእኔ ዘንድ አትምጣ። እኔ ራሴ ወደዚህ ልመጣ እችላለሁ። እኔን ተወኝ፤ እነርሱን ግን አትተዋቸው። ገቢ ወይ?'።

የቆሙት ጥግ ይዘው ከፋኖስ አጠገብ ነበር። ለደቂቃ ያህል በዝምታ ተያዩ። ይህችን ቅሬት ራዙምኪን መቼም አይረሳት። የራስኮልኒኮቭ ጥልቀት ያለው እይታ በየሰከንዱ ተሳሳሰ - ወደመንፈስ ዘልቆ የሚገዛ እይታ። ራዙምኪን ሳያስበው መለስ አለ። በመከሰታቸው አንድ ያልተለመደ ነገር የሚያልፍና ሁለቱም የተገነዘቡት አስፈሪ ሀሳብ ብልጭ የሚል ይመስል ነበር። ራዙምኪን እንደበረዶ ነጣ።

ራስኮልኒኮቭ ግንባሩን አጨማይ 'አሁን ገቢ እይደል? ተመልሰህ ወደ እነርሱ ሂድ!' አለውና እብስ ብሎ ሕንፃውን ለቀቀ።...

በዚያን ምሽት የራስኮልኒኮቭ እናት ምን እንደተሰማት፤ ራዙምኪን እንዴት እንደተመለሰ፤ ሊያረጋጋቸው የሚቻለውን ሁሉ እንዴት እንዳደረገ፤ ከእመሙ ወዲህ ሮዲ እረፍት ማግኘት እንዳለበት፤ ተመልሶ እንደሚመጣ እንዴት እንደሚሰና እንደተዘተ፤ ከጥሩ ሐኪም ጋር ሆኖ እርሱ ራሱ እንደሚከታተለው እንዴት እንደተናገረ ለመግለፅ አልሞክርም። ... በአጭሩ ለማጠቃለል ያህል ከዚያን ምሽት ጀመሮ ራዙምኪን ልጅም፤ ወንድምም ሆኖቸው።

ራስኩልኒኮቭ ሶንያ ወደምትኖርበት ቤት አቀና። አረንጓዴ ቀለም የተቀባ አሮጌ ባለቤት ፎቅ ሕንፃ ነው። ዘባኛውን አገኘውና የሶንያ ጎረቤት የሆነው ልብስ ሰፊ የሚኖርበትን አቅጣጫ እንደነገሩ አመላክተው። ከውጭው ደጃፍ ጋር ያለውን ደረጃ ተራምዶ ያገኘውን ጠባብ የመግቢያ በር ከዘለቀ በኋላ ሁለተኛውን ፎቅ በመላ የሚያዳርስ ኮሪዶር አገኘ። የልብስ ሰፊውን ቤት ለማወቅ በጨለማ ሲደናበር ከፊት ለፊቱ ሶስት እርምጃ በማይበልጥ ርቀት በር እንደተከፈተ በደመ ነፍስ ቀጨም አደረገው።

“ማነው እሱ?” የሚል የደነከጠች ሴት ደምፅ ተሰማ።

“እኔ ነኝ። ልጤይቅሽ ነው የመጣሁት” ሲል ራስኩልኒኮቭ መልስ ሰጠና ጠባብ ወደሆነችው ኮሪዶር ዘለቀ።

ከተሰበረ ወንበር ላይ ኮሚገኘው ከመዳብ ከተሠራ የሻማ ማስቀመጫ ላይ የሻማ ብርሀን ጭልጭል ያላል።

ሶንያ እንደቆመች ከው ብላ “አንተ ነህ እንዴ?” እያላች በሰለለ ድምፅ ጮኸች።

“ይሄ ነው እንዴ ክፍልሽ?” ብሎ ጠየቃትና እርሷን ለማየት ሳይሞክር ተጣድሮ ወደክፍሉ ገባ።

ወዲያውኑ ሶንያ ሻማውን ይዞ ተከተለችውና የሻማ ማስቀመጫውን አኩራ ግራ ተጋብታና በድንገት በመምጣቱ ፈርታ ከፊት ለፊቱ ቆመች። የጎረጣው ፊቷ ቀላና አይኖቿ አንባ ቋጠሩ። ተረብሻለች፣ አፍራለች፣ ተደስታለች። ራስኩልኒኮቭ ወዲያውኑ መለስ አለና ከጠረጴዛው አጠገብ ካለው ወንበር ላይ ተቀመጠ። ክፍሉን በአፋጣኝ ለመቃኘት ጊዜ አልፈጀበትም።

ልብስ ሰፊው የሚያከራየው ኮርኒሱ ዝቅ ያለ ሰፊ ክፍል ነው። በግራ በኩል ካለው ግድግዳ ላይ ልብስ ሰፊው ከነቢተሰቡ ወደሚኖርባቸው ክፍሎች የሚወስደው በር ተቆልፏል። በቀኝ በኩል ከፊት ለፊቱ ሁልጊዜ ተዘግቶ የሚውል በር ይታያል። ከበሩ በስተጀርባ የተለየ ቀጥር የተሰጠው ሌላ መኖሪያ ቤት አለ። የሶንያ ክፍል ቅርፅ ባለመመጣጠኑ የተጣመመ ብረት ይመስላል። በዩን የሚያሳይ ሶስት መስኮቶችን ያቀፈው ግድግዳ ክፍሉን በሰላሹ ስለሚያቋርጥ አንዱ ጥግ በዚያው በክፍሉ ውስጥ እልም ብሎ የሚጠፋ ይመስላል። ሌላው ጥግ ደግሞ ተለማማጅ እንደሠራቸው ሽክላ በሚያስቀይም ሁኔታ ተጣሟል። ይህ ሰፊ ክፍል የቤት እቃ የለውም ለማለት ይቻላል። በቀኝ በኩል ጥንን ይዞ አልጋ ተዘርግቷል። ከአጠገብ ከበሩ አቅራቢያ ደግሞ ወንበር ተቀምጧል። ወደሌላው መኖሪያ ቤት ከሚያስገባው በር አጠገብ በሰማያዊ ጨርቅ የተሻፈነ የእንጨት ጠረጴዛ ይታያል። ከጠረጴዛው ጎን ሁለት እንደነገሩ የተሰሩ ወንበሮች አሉ። ከፊት ለፊታቸው ባለው ጥግ ደግሞ ከክፍሉ ባደነት የተጎሳ ተውጦ የማይታይ ክርካሽ እንጨት የተሠራ መሳቢያ ቆማል። በአጠቃላይ የቤቱ እቃ ይህን ይመስላል። በከረምት ጭስ ስለሚጨስበት ቢጫ የነበረው የተቀዳደደ አሮጌ የግድግዳ ወረቀት ጠቀሯል። የክፍሉ መቆርቆዝ በጉልህ ስለሚታይ አልጋው እንኳን የተነጠፈው ያለአልጋ ልብስ ነው።

ሶንያ ተመስጦ ከፍሏን በሚቃኘው እንግዳ ፊት ከው ብላ ቀረች፤ እንዲያውም እድሏን ከሚወስን ዳኛ ፊት የቆመች ይመስል በፍርሀት ትንቀጠቀጥ ነበር።

‘የመሽ መሰለኝ። እምስት ሰአት ሆኖ አይደል እንዴ?’ ሲል ፊቷን ሳይመለከት ጠየቃት።

ሕይወቷን የሚወስን ነገር የገጠማት ይመስል ‘አዎን! ቤት ያከራየችኝ ሴት ሰአት ገና አሁን እንደደወለ ሰምቼአለሁ። እምስት ሰአት ሆኗል’ እያለች አጉረመረመች።

ራስኮልኒክቭ ለመምጣት የመጀመሪያው ጊዜ ቢሆንም ‘ልጣይቅሽ የመጣሁት ለመጨረሻ ጊዜ ነው። ምናልባትም እስከ መቼውም ሳንገናኝ እንችላለን’ አለ ፊቱን ጨፍጥ አድርገ።

‘ወደውጭ መሄድህ ነው እንዴ?’

‘እኔ አላውቅም። ሁሉንም ነገር ነገ ነው የማውቀው።’

‘ነገ ከሚሰበ ማርሚላደቭ ዘንድ አትሄድም ማለት ነዋ?’ ስትል በተርበተበተ ድምፅ ጠየቀችው።

‘እኔ አላውቅም። በለሁሉም ጉዳይ የማውቀው ነገ ሟት ነው። የመጣዛብት ግቢይ ጉዳይ ያ ሳይሆን ሌላ ነው። የምንግርሽ ነገር አለኝ።’

የተከዙ አይኖቹን ወደእርሷ ሲያነጣጥር እርሱ ተቀምጦ እርሷ መቆሟን ከመቅፅበት ተገነዘበ።

ለዛ ባለው በለሰለሰ እንደበት ‘ለምን ትቆሟለሽ? ተቀመጪ እንጂ’ አላት።

እንደተቀመጠች በርሀራሄ ስሜት ለደቂቃ ያህል ተመለከታት።

‘እንዴት ቀጭን ነሽ! እስኪ እጅሽን ተመልከቼው! ደም የሚዘዋወርበት

አይመስልም። ጣቶችሽ እንደሙታን ጣቶች ናቸው።’

እጇን ሲይዛት ፈጥ እንደማለት ብላ ‘ሁልጊዜም እንደዚሁ ነኝ’ አለችው።

‘ከቤተሰቦችሽም ጋር እያለሽ?’

‘አዎን።’

የፊትና የድምፁ ሁኔታ ከመቅፅበት ተለወጠና ከፍሉን እንደገና ዙሪያውን ቃኝ።

‘ከልብሰ ሰፊው ነው የተከራየሽው?’

‘አዎን።’

‘ከበሩ በስተጀርባ ነው ከእነዚህ ተሰቡ የሚኖረው?’

‘አዎ። እንደዚህ አይነት ከፍል አላቸው።’

‘ሁሉም በአንድ ከፍል ውስጥ ነው የሚኖሩት?’

‘አዎን።’

‘ከመሽ ወዲያ ወደዚህ መምጣት ያስፈራኛል’ አላት እየተከዘ።

ሶንያ አሁንም መረጋጋት አቅቷት ‘በጣም ጥሩ ሰዎች ናቸው። የቤት እቃውም

የእነርሱ ነው። ልጆቻቸው በየጊዜው እየመጡ ይጠይቁኛል’ ስትል መለሰች።

‘መናገር የተሳናቸውን ማለትሽ ነው?’

‘አዎን! ሰውየው መንተባተብ ብቻ ሳይሆን ያነካል። ሚስቱም እንደዚያው ነች።

ባትንተባተብም ቃላትን በትክክል አታውጣም። በጣም ደግ ነች። ባልየው ገበር ነበር። ከሰባት

ልጆቻቸው መካከል ትልቅየው ነው መናገር የተሳነው። የተቀሩት ግን ከመቀጠላቸው በስተቀር እይንተጣተቡም። ስለእነርሱ እንዴት ልታውቅ ቻልክ? ስትል ተገርማ ጠየቀችው።

‘ስለእነርሱ አባትሽ የተገናኘን እለት አጫውቶኛል። ስለአንቺ ሁሉንም ነግሮኛል። ከምሽቱ በአሰራ ሁለት ሰአት ወጥተሽ እንዴት በሰሰት ሰአት እንደተመለሰሽና ሚስሰ ማርሜላዶቭ ከራሳሽን አጠጉበ እንዴት እንደተዘረከክች አጫውቶኛል?’

ሶንያ ግራ ተጋጣች።

‘ዛሬ ያየሁት መሰለኝ ስትል በማመንታት አጉረመረመች።

‘ማንን ነው ያየሽው?’

‘አባቴን ነዋ። አራት ሰአት ላይ በነጻና ስዘዋወር ከፊት ለፊቱ የሚጓዝ መሰለኝ። ከዚህ የማይርቅ ኅፃና ላይ ሚስሰ ማርሜላዶቭን ለመጠየቅ ሰሄድ ነው ያየሁት።’

‘ሽርሽር እያደረግሽ አበር?’

ሶንያ ግራ ተጋብታና እንደማፈር ብላ ‘አዎን’ አለች።

‘አብረሻቸው ትኖሪ በነበረ ጊዜ ሚስሰ ማርሜላዶቭ ትመታሽ እንደአበር እንምታለሁ። አይደለም እንዴት?’

ሶንያ እንደመቆጣት ብላ ‘አትመታኝም አበር! እንዴት እንደዚህ ትናገራለህ?’ አለችው።

‘ትወጃታለሽ ማለት ነው?’

ሶንያ እጆቿን በትካዜ አጣጥፋ በደከመ ድምጿ ‘አዎን እወዳታለሁ። ብታውቃት ኖሮ ሕፃን ማለት ነች። ከሀዘን ብዛት አእምሮዋን እንደመሳት አድርጓታል። አንተ ስለማታውቅ ነው እንጂ ምን አይነት ብልህና ደግ ሴት ነበረች!’ ስትል ተናገረች።

ሶንያ እጆቿን አጣጥፋ ተስፋ በቆረጠ አንደበት ይሄን ስትናገር ዝርጥቶ የአበረው ፊቷ እንደገና ፍም መሰለ፣ አይኗ ቡዛ። በሰውየው ፖሎር በጣም እንደተቀየመች፤ ስሜቷን በቃላት መማለስ እንደፈለገችና ከሚስሰ ማርሜላዶቭ ጎን እንደቆመች በገሀድ ይታይ አበር። ያልተወጣችው ስሜት በፊቷ ላይ ተነበበ።

‘እንዴት ትመታሽ አበር ትለኛለህ! ብትመታኝስ ምን አለበት? አንተ ምንም ነገር አታውቅም። የተነፋች በሽተኛ ሴት ነች። ፍትሕ ፈላጊ ነች። ንፁህ ሴት ነች። በሁሉም ዘንድ ፍትህ መኖር አለበት ብላ ስለምታምን ፍትህን ትጠይቃለች። ስቃይ ብታደርግላት እንኳን ፍትህዊ ያልሆነ ምንም እርምጃ አትወስድም። ሰዎች ፍትሐዊ የማይሆኑበት ምክንያት የለም ስለምትል ፍትህ ሲዞ ታዝናለች። እንደ ሕፃን ነች። ለፍትህ ቆማለች!’

‘የአንቺ እጣ ፋንታ ምንድነው?’

ሶንያ ጥያቄ በሚጋብዝ አይን ተመለከተችው።

‘በአሁኑ ሰአት የአንቺ ጥገኛ ናቸው። ቀደም ሲልም የአንቺ ጥገኛ እንደአበሩ ይታወቃል - አባትሽም ለመጠጫ ገንዘብ ፍላጋ ወደአንቺ ይመጣ አበር። አሁን ግን እጣ ፋንታሽ ምንድነው?’

‘እኔ እንጃ ስትል ሶንያ በሀዘኔታ አጉተመተመች።

‘ከዚያው ቤት ነው ወይ የሚኖሩት?’

‘እኔ አላውቅም። የቤት ኪራይ እዳ አለባቸው። እንደ ዝግኝ ከሆነም ቤት እከራይዋ

ማስጠንቀቂያ እንደምትሰማቸው ዛሬ ተናግራለች፤ ሚስት ማርሜላዶቭ ደግሞ ማስጠንቀቂያ ከደረሰች ከዚያ ቤት አንድ ቀን አልፍናልም ባይ ነች።

የኩራትና የትልቅነት ስሜት ለምንድነው ያደረገች? ከአንቺ ገንዘብ ለማግኘት ተስፋ ታደርጋለች ወይ?

አንዲት ትንሽ ወፍ የተባለችው ይመስል በድጋሚ ንዴት እየታየባትና በመጠኑም ቢሆን እየተቀየመች እንዲህ ስትል ተናገረች፡- 'እንደዚህ አትናገር! እኛ አንድ ቤተሰብ ነን። እርሷ ግን ምን ማድረግ ትችላለች? ዛሬ እንዴት ነው ያለቀሰችው! ግራ ግብት ነው ያላት። አንተ ራስህ አላስተዋልኩም ወይ? ነገ ሁሉም ነገር በአግባቡ እንደሚስተካከል ቆጥራ እንደ ሕፃን ደስ ይላትና ወዲያው ደግሞ እጆቿን በትካሄ ታጣጥፍና ደም ትተፋለች፤ ትጮህለች፤ ተስፋ በመቁረጥ ጭንቅላቷን ከግድግዳው ጋር ታላትመዋለች። ከዚያ በኋላ ሞራል ታገኘና ተስፋዋን ሁሉ በአንተ ላይ ትጥላለች። አንተ እንደምትረዳት እርግጠኛ ነች፤ ገንዘብ የምታገኝ ከሆነ ከእኔ ጋር ወደትውልድ መንደሯ ሂዳ ለሴቶች የአዳሪ ት/ቤት ለመክፈት እኔንም በት/ቤቱ የአስተዳደር ስራ ለማሳተፍና አዲስ የአማራ ሕይወት ለመምራት እቅድ እንዳላት ትጥገረኝና እያቀፈችና እየሳመች ታባብለኛለች። ህልሚ እንደሚሠራ ታምናለች። እንዴትስ መቃወም ይቻላል? በዛሬው አለት ስታጥብ፤ ስትጠርግና ቤቱን ስታዘጋጅ ነው የዋለችው። እንዲያ ደካማ ሆና ትልቁን የልብስ ማጠቢያ ትንፋሽ ቀርጥ ቀርጥ እስኪል ድረስ ወደክፍል ጎትታ አስገዛችና ከአልጋው ላይ ክልትም አለች። የፖልያና የሊዳ ጫማ ስላለቀ ዛሬ ማለዳ ጫማ ለመግዛት ከእርሷ ጋር ወደገበያ ወጥቼ ነበር። አመራረጥ ስለምታውቅበት ቆንጆ ጫማ ለመግዛት ፈለገች፤ ገንዘብ ግን ስጠረን ከባለሰብ ፊት እንባዋ መጣ። በጣም ታላቁን ነበር!'።

ራስዋን፤ ከዚያ ደረቅ ፊግታ እያሳየ 'ለምን እንደዚያ እንደምትኖሩ አሁን ተገነብቡ' አላት።

'እያሳዝንህም ወይ? ያለህን ገንዘብ ሁሉ እንደሰጠህ ምንም ነገር እንዳላየህ አውቃለሁ። ሁሉንም ነገር ብታይ ኖር! ስንቱ መሰለህ ያስለቀብኪት! አሁን እንኳን ከመሞቱ ከአንድ ሳምንት በፊት የሚያስቀይም ድርጊት ነው የፈፀማቱት። ባሰብኩት ቁጥር ይዘገንኛል!' ስትል ሶንያ ተብላጭታ ተናገረች።

ሶንያ የሆነውን አስታወሰችና እየተከዘች እጆቿን አጣጠፈች።

'ጨካኝ አንቺው ነሽ?' በማለት ላቀረበላት ጥያቄ እንዲህ ስትል እያለቀሰች መለሰች።

'እኔው ነኝ ጨካኝ። አባቴ ራሱን ስጠመመው ተውሶ ያመጣውን መፅሐፍ እንዳነብለት ጠየቀኝ። እኔ ግን አሁን መውጣት አለብኝ ብዬው ሳላነብለት ቀረሁ። በዚያ ቀን ወደዚያ የሃድኩት ሳልሻጅ የምትሸጠው ሊሳቢታ ያመጣችልኝን ቆንጆና ያሸበረቀ ኮት ለሚስት ማርሜላዶቭ ለማሳየት ነበር። በርካሽ ነበር የሸጠችልኝ። ሚስት ማርሜላዶቭ ለብላ በመስታወት አየችውና በጣም ስለወደደችው እንድሰጣት ፈለገች። ብሰጣትስ ኖሮ ምንጊዜ ልትላብሰው ነበር? እንዲያው ያሳለፈቻቸው ጥሩ ጊዜያት ትዝታ ይዟት ነው እንጂ። እኔ ግን ምን ያደርግላታል ብዬ ለመስጠት ሳሳሁ። «ምን ያደርግልሻል?» ማለት አልጸበረብኝም! በዚህን ጊዜ በኩቱ የተነሳ ሳይሆን በእኔ እምቢተኝነት የተነሳ ተናደደች። ምነው በቀረብኝ ኖሮ!... በጣም ከፉ ነኝ! አንተ ደንታቢስ ነህ! ይሄን ሁሉ የምለፈልፈው ለምንድነው?»

‘ሳልሻጅ የምታዞረውን ሊሳኪታን ታውቂያታለሽ?’

‘አዎን። አንተም ታውቃለህ እንዴ?’ ስትል በመገረም ጠየቀችው። ራስኩልኒኩቭ ለጥያቄው መልስ ሳይሰጥ ጊዜ ከወሰደ በኋላ ‘ሚስት ማርሚላዶቭ በሳንባ ነቀርሳ የመጨረሻ ደረጃ ላይ ስለምትገኝ እድሜ የላትም አላት።’

ሶንያ የምታደርገው ጠፍቷት ሁለቱንም እጆቿን በመረበሽ ግጥም እድርጋ ያዘችና ሚስት ማርሚላዶቭ አትሞትም ብሎ እንዲናገር የምትማግኘው ይመስል ‘ኸረ አትሞትም!’ አለችው።

‘በትሞት የሚሻላት አይመስልሽም?’

አሁንም የምትናገረው ጠፍቷትና ተደናግጧል ‘ኸረ አይሻላትም! ኸረ አይሻላትም!’ እያለች ደጋግመች።

‘እጆቼን ወደዚህ ካላመጣሻቸው በስተቀር ወዴት ትወስጃለሽ?’

ሶንያ ተስፋ በመቁረጥ በሚሄድ ጭንቅቷን ይዞ ‘ወዴት እንደምትወስዳቸው አላውቅም!’ ስትል ራሷን።

ዛሬ ራስኩልኒኩቭ አስታወሳት እንጂ ይሄ ህሳብ በተደጋጋሚ በአእምሮዋ ይመላለስ እንደነበር ግልፅ ነው።

‘ሚስት ማርሚላዶቭ በሕይወት እያለች አሞሽ ሆስፒታል ብትሆን ምን ይውጣቸዋል?’ ሲል ያለርህራሄ ጠየቀች።

‘ምን አልክ? ይሄ ጭራሽ እያጋጥምም!’

ከመሸበሯ ብዛት የሶንያ ፊት ተጨማደደ።

ራስኩልኒኩቭ የማይለሽነት ፈጣሪ እየሰጠ ‘ለምን አያጋጥምም? መተማመኛ ከዋት ይገኛል? የሚደርስ ከሆነ ሕፃናቱ ሁሉ ወደሳዳና ይገፋሉ! እርሷም እያሳለች ትለምናለች። ዛሬ እንዳደረገችው ሁሉ ግድግዳውን በጭንቅቷ ስትደበድብ ሕፃናቱ ይጮሃሉ። ከዚያን በኋላ መንገድ ላይ ወድቃ ትቀርና ወደፖሊስ ጣቢያና ሆስፒታል ትወስዳለች። ሞት ይጠልፋታል። ታዲያ ሕፃናቱ ምን ይሆናሉ?’ አላት።

‘አይሞክርም! እግዚአብሔር ይሄን አያደርገውም!’ የተሰኙ ቃላት የተጨማደደውን ደረቷን እየፈነቀሉ ወጡ።

በሌት እንደሚደርስ ሰው እጆቿን አጣጥፋ እየተመለከተችው ለሁሉም ነገር ወሳኝ ራሱ የሆነ ይመስል በመማገፍ አዳመጠችው።

ራስኩልኒኩቭ ከመቀመጫው ተነስቶ በዝግብ ውስጥ ለደቂቃ ያህል መንግራደድ ጀመረ። ሶንያ አንገቷን ደፍታ ተክቧለች።

‘የክረምት ቀለሳችሁንስ ከወዲሁ ለመያዝ ትችላላችሁ?’

‘እንችልም’ ስትል ሶንያ መለሰችለት።

‘በእርግጥ አትችሉም። ግን ሞክራችሁ ታውቃላችሁ?’ አላት በቅሬታ።

‘አዎን’

‘ምንም ውጤት እንዳለመጣ እገምታለሁ! መጠየቁ ምን ዋጋ አለው?’

ለደቂቃ ያህል እንደገና መንግራደድ ጀመረ።

‘በየቀኑ ገንዘብ ታገኛለሽ እንዴ?’

ሶንያ ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ ግራ ተጋባችና ፊቷ ፍም መሰለ።

ሰትናገር እየተናነቃት 'አላገኝም' አለች።

ወዲያውኑም 'የፖሊያም እጣ ፋንታ' ያው ነው' ቢል ተናገረ።

በጨቢ የተወጋች ይመስል 'ሲሆን አይችልም! እግዚአብሔር እንዲህ አይነቴን አስቃቂ ነገር አያደርግም!' ስትል ጮኸች።

'በሌሎቹ ላይ ግን ያደርገዋል።'

ራሷን መቆጣጠር አቅዮአት 'እግዚአብሔር ይጠብቃል!' አለች።

የሰውን ስሜት የመንካት ፍላጎት እየታየበት 'እግዚአብሔር ባይኖርስ?' ቢል መሰሰትና እየሳቀ ተመለከታት።

የሶንያ ፊት ከመቅፅበት ተለዋወጠና መኮማተር ጀመረ። ሲገልፁት በማይቻል ትሬታ ተመለከተችው፤ ለመናገር ብትሞክርም አንድ ቃል እንዲን ማውጣት አቃታት፤ ፊቷን በእጇቿ ሽፍና ከመንፈቅፊቅ በስተቀር።

ከጥቂት ዝምታ በኋላ 'መጋሰስ ማርሜላዶቭ ቀውሳለች እንደምትይው ሁሉ አንቺም ቀውሰሻል' አላት።

አምስት ደቂቃ አለፈ። ድምፁን አጥፍቶ ሳይመለከታት በክፍሉ ውስጥ ላይ ታች ይላል። በመጨረሻም አይኖቹ እያበሩ ተጠጋት። ሁለቱንም እጆቿን ትከሻምቿ ላይ ጣል አድርጎ በእንባ የራሳውን ፊቷን ተመለከተ። የሚወጡት ደረቅ አይኖቹ ፈጠዋል፤ ከንፈሮቹ ክፉኛ ይርበተብታሉ። ወዲያውኑም በጉልበቶቹ ተንበረከኩና እግሯን ሳመ። ሶንያ ከአብድ እንደምትሸሽ ያህል ከእርሱም ሸሸች። በእርግጥም እብድ ይመስላል።

እየገረጣችና ከስቃይ ብዛት ልቧ እየተጨማደደ 'ምን እያደረግህ ነው? ለእኔ ነው እንዴ የምትሰግደው?' ብላ አጉረመረመች።

ወዲያውኑ ብድግ አለ።

'የሰንድኩት ለአንቺ ሳይሆን ለሚሰቃዩ የሰው ልጆች በመላ ነው' ቢል ያለሆነረት ተናገረና ወደመስኮቱ አመራ። ደቂቃ ሳይቆይ ወደእርሷ ተመለሰና 'እንደጥፍርሽ ቆሻሻ እንደማላየውና በዛሬው እለት እሁቴ ከአንቺ ጎን እንድትቀመጥ በማድረግ ክብር እንደሰጠኝት ለአንዱ ትእቢተኛ ነገርኩት' አላት።

'እንዲህ ልትላቸው አይጣም ነበር! እህትህ ትሰማ ነበር? ከእኔ ጎን መቀመጧ ክብር ነው? እኔ ርካሽ ፍጡር ነኝ! ትልቅ ሀጢአተኛ ነኝ! ለምን እንደዚያ አልከ?'

'መናገር ያልነበረብኝ በርካሽነትሽና በሀጢአትሽ ምክንያት ሳይሆን በጣም በመሰቃየትሽ ሳቢያ ነው። ትልቅ ሀጢአተኛ መሆንሽ አይታብልም። ከሁሉም በላይ ሀጢአተኛ ያደረገሽ ምን እንደሆነ ታውቂያለሽ? ፋይዳ ለሌለው ነገር ራስሽን መካድሽና ማውደምሽ ነው። በጣም ይሰቀጥሳል! በዚህ በምትጠይው ቆሻሻ ውስጥ መኖርሽ ያንሸማሻል! ይሄን በማድረግሽ ማንንም እንደማትረጃና ማንንም ከምንም እንደማትድኝ እውቂው! አይንሽን መክፈት ብቻ ነው ያለብሽ።' ቢል በደስታ ከገራት በኋላ በስሜት እንዲህ አላት፡- 'እንዲህ አይነት እሳፋሪና ርካሽ ነገር ከሌላው ከቅዱስ ስሜትሽ ጋር እንዴት አብሮ ይሄዳል? ከእንዲህ አይነቱ ነፍ ባዘር ጉብተሽ መግላገሉ ሺህ ጊዜ አይሻልም?'

በተሰቃዩ አይኖቿ እየተመለከተችውና ለሚሰጣት መልስ ሳትጨነት 'እኔ ከምትኩ እነሱ ምን ይሆናሉ?' ብላ ጠየቀችው።

ራስኮልኒካቭ በመገረም ተመለከታት። ርካሽ ስራዋ የቱን ያህል ልሀን እንዳደማው ተረዳ። ከዚህ ስራዋ እንዳትገባል አንቆ የያዛት ምን እንደሆነ አሳሳበለች። እነዚያ የሙት ልጆች፣ በሳንባ ነቀርሳ የምትሰቃየውና በተበላጩት ቁጥር ግድግዳውን በጭንቅላቷ የምትላተመው ምስኪኗና ቀውሷ ሚስት ማርሚላዶቭ ለእርሷ ያላቸውን ትርጉም የተረዳው ገና አሁን ነው።

ከጠባይዋና ካሳት አነስተኛ የትምህርት ደረጃ አንፃር ሶንያ በእንዲህ አይነቱ ኑሮ ልትገፋበት እንደማትችል ተረዳ። ባህር ገብታ ለመገለገል ድፍረቱ ከሌላት በሕብረተሰቡ ውስጥ እንዲህ አይነት ቦታ መያዝ የአጋጣሚ ጉዳይ ነው ብሎ ገመተ። የቀሰመችው ትምህርት ውሱን ባይሆንና የአስከሁን ድረስ ሕይወቷ ተፅእኖ ባያሳድርበት ኖሮ ይሄን አይነቱን አስከፊ የሕይወት ነፃና ለመዝለት አንድ እርምጃ ከመንዝ ይልቅ ራሷን በገደለች ነበር። ይሄን አይነቱን ሕይወት አንድትገፋበት ያደረጋት ምንድነው? መቼም እኩይ ባህር አይደለም። ውስጣን ግልጥልጥ አድርጎ ሰጠቀው እኩይ ባህር የሚባል ነገር ከልቧ የለም።

'ያሏት ሶስት አማራጮች ናቸው። ባህር መግባት፣ ከአብዶች ሆስፒታል መዋል፣ ወይም ደግሞ አእምሮን የሚያደንዘውንና ልብን ድንጋይ የሚያደርገውን ርካሽ ኑሮ መግደት' ብሎ አሰበ። ሶስተኛውን አማራጭ እጅግ አስከፊ አድርጎ ቆጠረው። ወጣትና ተጠራጣሪ በመሆኑም የርካሹን ኑሮ አማራጭ የገላ ቦታ ሰጠው።

'የመንፈስ ንፅህናውን የጠበቀ እንደእርሷ አይነት ሰው ከእንዲህ አይነቱ አስቀድሞኝና የከረፋ ስፍራ መዋል እንዴት ይቻለዋል? እስከጤሬም የተቋቋመችው የእኩይ ባህርን አስከፊነት ባለመገንዘቧ ይሆን? ይሄ ሊሆን አይችልም' እያለ ለራሱ ከተናገረ በኋላ ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት ሶንያ እንዳደረገችው ሁሉ ጮነ። 'ባህር ከመግባት ያዳናት ሀጢአት ለፊፀግለሁ የሚለው ፍርሀትና የሕፃናቱ ጉዳይ ነው።... እስከሁን ድረስ ደግሞ አሳበደችም። ግን አሳበደችም የሚለው ማነው? ጤነኛ ነች ወይ? ጤነኛ ሰው እንደእርሷ ይናገራል? ስለሕይወቷ አደገኛነት ስትሃግራት እየገባችበት ከአለችው ከከረፋ ጉድጓድ ጠርዝ ላይ ተቀምጦ እጁን እየውለበለበልህ አይኖቼን የሚጨፍን ሰው አለ? ምንድነው የምትጠብቀው? ተአምር ነው የምትጠብቀው? ተአምር መጠበቅ የአብደት ምልክት አይደለም?'

በመግባት ሀሳብ አጠናክሮ ገፋበት። ይህን መፍትሔ ከሁሉም የተሻለ አድርጎ ቆጠረና በጥልቀት ይገመግማት ጀመር።

'ብዙ ፀሎት ታደርሻለሽ ወይ?' ቢል ጠየቃት።

ሶንያ ዝምታን መረጠች። እርሱም መልስ እየጠበቀ ከአጠገቧ ቆመ።

በሚያበሩ አይኖቿ ቃኝት እያደረገችውና እጁን ገጥሞ አድርጋ ይዛ 'ያለእግዚአብሔር ምን መሆን እችላለሁ?' ስትል አገተመተመች።

'አብዳለች!' ብሎ አሰበ።

አእምሮዋን በይበልጥ ለማንከብ ቢል 'እግዚአብሔር ምን ጠቀመሽ?' የሚል ጥያቄ አቀረበላት።

መልስ ለመስጠት የተሳናት ይመስል ለረጅም ጊዜ ገም አላች። ከሰሜት ብዛት የደከመው ልቧ ትርታ ጨመረ።

ተበሳጭታ ትክ ብላ እየተመለከተችው 'አደብ ግዛ! አትጠይቀኝ! ለመጠየቅ ብቁ አይደለህም!' ስትል ጮኸችበት።

'እብድ!' እያለ ደጋግሞ ለራሱ ተናገረ።

አይኖቿን እንደገና ከደን አደረገችና 'ሁሉንም አድራጊ እግዚአብሔር ነው' ብላ አጉተመተመች።

በደባልጥ እየገመገማት 'መፍትሔው ይሄ ኖሯል!' ሲል ለራሱ ተናገረ።

ይህን የገረጣ፣ የኮሳና የተዛባ ትንሽ ፊት፣ እሳት የሚተፋትንና ከፍተኛ ሰሜት የሚያወጡትን እነዚያ ቦግ ያሉ ሰማያዊ አይኖች፣ በንዴት የሚንቀጠቀጠውን ያን ትንሽ ሰውነት በአዲስና ባልተለመደ ሰሜት ተመለከተና 'ደኮማ አእምሮ!' እያለ ለራሱ ተናገረ።

በክፍሉ ውስጥ ላይና ታች ሲል ከመሳቢያው ላይ የነበረውን መፅሐፍ ተመለከተ። በቆዳ የተበደደና የአረጀ የአዲስ ኪዳን መፅሐፍ ነበር።

ከጠረጴዛው አጠገብ በዚያው ስፍራ ቆማ እንዳለች 'ከየት ነው መፅሐፉን ያገኘሰው?' ሲል ጮኸ።

እርሱን ሳታየውና ያለውዴታዋ 'የሆነ ሰው አመጣልኝ' የሚል መልስ ሰጠች።

'ማሐው ያመጣው?'

'ሊሳቪታ ነች ስለጠየቅኳት ያመጣችልኝ።'

'ሊሳቪታ! የሚገርም ነው!' እያለ አስላሰለ።

ደቂቃው በደቂቃ በተተካ ቁጥር የሰንያ ሁኔታ የሚያስገርምና የሚያስደንቅ ሆኖ ተሰማው።

'ስለአላዛር የሚያወሳው ገፅ የትኑ?' ሲል በድንገት ጠየቃት።

ሰንያ አይኖቿን ከመሬት ተክላ መልስ ሳትሰጥ ቀረች። ከጠረጴዛው ትንሽ ፈቀቅ ብላ ቆማ ነበር።

'ስለአላዛር መሳሳት የሚገልፀውን ቦታ አውጭልኝ?'

በቆረጣ ተመለከተችውና ወደእርሱ ሳትጠጋ 'በአራተኛው ክፍል እንጂ ከዚያ አይደለም በማለት ቅር እያላት አጉተመተመች።

ተቀምጦ፣ ከንዱን ከጠረጴዛው ላይ አሳርፎና ጭንቅላቱን በእጆቹ ይዞ አይኖቹን ኬፊት ለፊቱ ካለው ግድግዳ ላይ ተክሎና ፊቱን አጨፍግጎ ለመስማት እየተዘጋጀ 'ፈልገሽ ከአገኘሽ በኋላ አንብቢልኝ' አላት።

'እስከ ሶስት ሳምንት ድረስ ወደዋናው ሳዳና ወጥተሽ አግኝኝ። ሌላ ክፉ ነገር ካልገጠመኝ ከዚያ የምሆን ይመስለኛል' እያለ ለራሱ አጉተመተመ።

ሰንያ የራስክልኒኮቭን ያልተለመደ ጥያቄ በጥርጣሬ ከጻመጠች በኋላ እያመነታች ወደጠረጴዛው አመራችና መፅሐፉን አነሳች።

አቀርቅራ እየተመለከተችው 'አላነበብኩትም እንዴ?' ብላ በፈረጠመ ድመፅ ጠየቀች።

'ትምህርት ቤት እያለሁ ነው ያነበብኩት፣ ቆይቷል!'

‘ቤተክርስቲያን ውስጥ አልሰማኸውም?’

‘ወደቤተክርስቲያን ሂጄ አላውቅም። አንቺ ግን አዘውትረሽ ትሂጃለሽ?’

‘አልሂድም’ ስትል አገተመተመች።

ራስኮልኒኮቭ ፊጥን አለና ‘ነገም ለአባትሽ ቀብር አትሂጃማ?’ አላት።

‘እሂዳለሁ። ባለፈው ሳምንትም የነፍስ ይማር ፀሎት አድርሻለሁ።’

‘ለማን ነው የነፍስ ይማር ፀሎት ያደረሰሽው?’

‘በመጥረቢያ ተፈርክሳ ለሞተችው ለሊሳቪታ።’

ነርቮቹ ተቆጠና ራስ ምታቱ ተነሳበት። ‘ሊሳቪታ ንደኛሽ ነበረች ወይ?’ ሲል ጠየቀ።

‘ጥሩ ሰው ነበረች። አልፎ አልፎ ወደዚህ ትመጣና አብረን እያነበብን እንወያይ ነበር። ግንትን ትወርሳለች።’

የደካማ አእምሮ ባለቤቶች አድርጎ የቆጠራቸው ሁለቱ ሴቶች ተገናኝተው መወያየታቸው አዲስ ዜና ሆነባት። ‘እኔ ራሴ በቅርቡ አእምሮዬ የደከመ ይሆናል። ወረርሽኝ አይደል’ ብሎ ከአሰባ በኋላ ተበላጭቶ በሀይለ ቃል ‘አንብቢ!’ እያለ ጮኹ።

ሶንያ አዙኑም እያመነታች ነበር። ልቧ ይመታል። ላለማንበብ የወሰነች ይመስላል። ‘የተከፋችውን ቂላቂል ሴት በተረበሽ መንፈስ ተመለከታት።’

ትገፋሽ የከዳት ይመስል የተቆራረጠ ድምፅ እያወጣች ‘ለምን አንብቢ እያልክ ትጠይቀኛለህ? አማኝ ነህ እንዴ?’ አለችው።

‘አንብቢ ነው የምልሽ! እንድታነቢ እፈልጋለሁ! ለሊሳቪታ ታነቢ አልነበር?’

ሶንያ መፅሐፉን ገልጣ ቦታውን አገኘች። እጇጅ እየተንቀጠቀጠ አንደበቷ ከዳት። የመጀመሪያውን ፊደል ለማውጣት እየተሳናት ለሁለት ጊዜ የማንበብ መከፋ አደረገች።

‘አላዛር የተባለ ሰው ታዎ ነበር...’ ብላ በሶንት ጭንቀት ከተናገረች በኋላ ያለቅጥ ተወጥሮ እንደተበጠሰ ሲባላ ድምጿ ተቋረጠ። መተንፈስ አቅቷት ልቧ ተጨማደደ። እየቆየች ግን እንደበቷን የዘጋውን ፍርሀት ተቋቋመችና ማንበቡን ቀጠለች። አንብባ እንደጨረሰችም መፅሐፉን ዘግታ በአፋጣኝ ከመቀመጫዋ ተነሳች።

‘ስለአላዛር ከሞት መነሳት የተባለው ሁሉ ይህ ነው’ እያለች በድንገት ተናገረችና ፊቷን ከእርሱ መልሳ ደርቃ ስትቆም ቀራጩ ሻማ በተጣመመው የሻማ ማስቀመጫ ውስጥ ሆኖ ጭልጭል እያለ ነፍሱ ገዳይና ሴትኛ እዳሪ ላለብት የተራቆተ ክፍል ደብዛ ብርሀን ማዳረሱን ቀጠለ። በሁለቱ መካከል ከአምስት ደቂቃ በላይ ገምታ ሲፈነ።

ራስኮልኒኮቭ ብለጭት ባልተለየው ሁኔታ ጎሳ አድርጎ የመጣሁት ስለአንድ ጉዳይ ለመወያየት ነው አለና ተነስቶ ወደሶንያ ሄደ።

በዝምታ ተውጣ አንገቷን ቀና አደረገች። አረመኔያዊ ቆራጥነት በተንፀባረቀበት ሁኔታ በቀጣ ተመለከታት።

‘እናቴን እሁቴን ከእነአካቴው ስለተውክቸው ከእንግዲህ ወዲህ ወደእነርሱ ጭራሽ አልሂድም። ለእንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ተለያይተናል’ አላት።

ሶንያ እየተገረመች ‘ለምን?’ ብላ ጠየቀች።

ምክንያቱን ባታውቀውም በቅርቡ ከእናቴና ከእሁቴ ጋር አድርጋው የነበረው ቆይታ ከፍተኛ ስሜት ስላሳደረባት ከቤተሰቡ ጋር የመለያየትን ዜና ስትሰማ ደንገጠች።

‘አሁን የቀረሽኝ እንቺ ብቻ ነሽ። ሁለታችንም የተረገምን ስለሆነ አብረን እንሂድ’ አላት።

አይኖቹ ፈጠው ያበሩ ስለነበር ሶንያም በተራዋ ‘እብድ ነው እንዴ!’ ብላ አበበች። ፈራ ተባ እያለችና ያለውዴታዋ ወደኋላ እየሸሸች ‘ወዴት ነው የምንሄደው?’ ስትል ጠየቀች።

‘ወዴት እንደምንሄድ እንዴት አውቃለሁ? የማውቀው አብረን መሄድ እንዳለብን ብቻ ነው። ያን ብቻ ነው የማውቀው። ከፈታችን የተደቀነው አንድ አይነት ግብ ነው!’

ተመለከተችውና ምንም ነገር ሳትረዳ ቀረች። የተገነዘበችው ነገር ቢኖር እጅግ ደስተኛ እንዳልነበር ነው።

‘በትነግራው ማንም ቢሆን አይገባውም፤ እኔ ግን ገብቶኛል። ስለምፈልግሽ ነው ወዳንቺ የመጣሁት’ አላት።

ሶንያ ‘ሊገባኝ አልቻለም’ ብላ አንሸካሽባለች።

‘ወዴፊት ይገባሃል። እንቺ ራሳሽ ተመሳሳይ ድርጊት አልፈላችሁም ወይ? አንቺም ርቀሽ ነጉደሃል፤ ርቆ ለመሄድ ጥንካሬውን አግኝተሃል፤ በራሳሽ ላይ እጅሽን እንስተሽ ሕይወት አጥፍተሃል - የራሳሽን ሕይወት። ታዲያ ያው አይደለም። ብቻሽን ከሆንሽ መቋቋም አትቶሽ እንደ እኔ ታብጃለሽ። አሁን እንዲህ ከሞላ ጎደል ራሳሽን ስተሃል። ስለዚህ በአንድ ጎዳና ላይ መጓዝ አለብንና አብረን እንሂድ!’

በሰነዝራቸው ቃላት ክፉኛ የተረበሸችው ሶንያ ‘ለምን እንዲህ ትላለህ?’ ብላ ጠየቀችው።

‘ለምን ትያለሽ እንዴ? ምክንያቱማ እንደዚህ ልትቀጥይ አለመቻልሽ ነው! እንደ ሕፃን መጮህና ማልቀሱን ትተሽ በደንብ ልታስቢበት ይገባል። በነገው እለት ሆስፒታል ብትገቢ ምን ይውጥሃል? የእንጀራ እናትሽ እንደሆን የቀወሰችና በሳምባ ነቀርሳ የምትሰቃይ ስለሆነ በቅርቡ ትሞታለች። ሕፃናቱ ምን ይሆናሉ? የፖልያ ሕይወት ሊበላሽ አይደል? እናቶቻቸው ለምኑ እያሉ የሚልኳቸውን ሕፃናት በየመንገዱ አላየሽም? እንደእነዚህ ያሉ እናቶች የት እንደሚኖሩና አኗኗራቸው እንዴት እንደሆነ ደርሸበታለሁ። በዚያ የሚኖሩ ሕፃናት ሰው አይሆኑም። የሰባት አመቱ ሕፃን በእኩይ ባህሪዎች የተብከለ ሊባ ነው። በሌላ በኩል ደግሞ ሕፃናት የክርስቶስ ምስል ናቸው። መንግስተ ሰማያትን የሚወርሱ እነርሱ ናቸው በማለት እንድናፈቅራቸውና እንድናከብራቸው አስተምሮናል። መጪው ዘመን የሕፃናት ነው።’

ሶንያ እጆቿን አጣጥፋ እያለቀሰች ‘ግን ምን መደረግ አለበት?’ ስትል ደጋፊ ጠየቀችው።

‘የሚደረገውማ የቱን ያህል ቢያስቃየንም ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ መቋረጥ ያለበትን እርግፍ እድርሳ መተው ነው። አሁን ካልገባሽ ወደፊት ይገባሃል። ግባችን በርካሽ ባህሪዎች ላይ ስልጣን መቀዳጀት ነው። ስለይሽ የነገርነቱሽን ይሄን አባባል አትርሺ። ምናልባትም የማንጋግርሽ ለመጨረሻ ጊዜ ይሆናል። ነገ የማልመጣ ከሆነ ስለሁሉም ነገር አንቺው ራሳሽ ትሰሚዋለሽ፤ ታዲያ አሁን የነገርነቱሽን አስታውሺ። አባባሌ ምን ማለት እንደሆነ ሕይወትሽና ልምድሽ እየላለበተ ሲሄድ ከእለታት አንድ ቀን ትገነዘቢው ይሆናል።’

ነገ ከመጣሁ ሊሳቪታን ማን እንደገደላት እሃግርሻለሁ። ደህና ሰንብቺ!’

ሶንያ በፍርሀት ተዋጠች።

አፍጥጣ እየተመለከተችውና በፍርሀት እየተብረከረከች ‘ማን እንደገደላት ታውቃለህ?’ ብላ ጠየቀች።

‘አውቃለሁ! ገዳዩን እሃግርሻለሁ። ለአንቺ ብቻ ለመንገር መርጫሽለሁ። የምሃግርሽ በግልፅ እንጂ ይቅርታ እንድታደርግልኝ አይደለም ወዳንቺ የምመጣው። ሊሳቪታ ገና በሕይወት እያለች አባትሽ ስለአንቺ በነገረኝ ጊዜ ይሄንኑ ልሃግርሽ ምርጫዬ ነበርሽ። ደህና እደራ። የሰላምታ እጅሽን አትዘርግልኝ። ሁሉንም ነገ!’

ጥሏት ሄደ። ሶንያ እንደ እብድ ቆጥራው ብትመለከተውም እርሷ ራሷ እንደ እብድ እንደሆነች ተገዝበች። ሰማይና ምድሩ ተገለበበጠዋት። ‘ወይ አምላኬ! ሊሳቪታን ማን እንደገደላት እንዴት ያውቃል? ይስቀጥጣል!’ ካለች በኋላ ጉዳዩ ጭራሽ ሊገባት አልቻለም ነበርና ‘በጣም ሰላዛኝ መሆን አለበት! ከእናቱና ከእህቱ ጋር ተለያይቷል። ለምን? ምን አጋጠመው? ምን ማድረግ ነው የሚያስበው? ተንበርክኮ እግራን ሳመና ያለአንቺ መኖር አልቻልም ይበለኝ ። ወይ አምላኬ!...’ አለች።

ሶንያ ሌሊቱን በቅዠት አለም ስትዘል፣ ስታለቅስ፣ እጆቿን ስታወራጭ፣ ስለፖልያ፣ ስለሚስሰ ማርሜላዶቭ፣ ስለሊሳቪታ፣ ፊቱ እንደበረዶ ነጥቶና አይኖቹ ፈጠው ስለደረገችው የመፅሐፍ ቅዱስ ንባብ ስታልም አባለፈች።

በቀኝ በኩል ተቆልፎ የነበረውን በር አልፎ የሚከራይ ቤት ስለነበር ሶንያ ከፍሉ እንዳልተያዘ አድርጋ ቆጥራለች። ይሁንና፣ ያንን ሁሉ ጨዋታ ሚስተር ስቪድራጋሎቭ ከዋናው ክፍል በር ላይ እንደአይጥ አድፍጦ ቆሞ ይሰማ ነበር። ራስኩልኒካቭ ወጥቶ እንደሄደም ትንሽ ከአሰላሰለ በኋላ በሶምሶማ አካሄድ ወደ ክፍሉ አምርቶ ወንበር አመጣና ወደሶንያ ከፍል ከሚያገኘው በር አጠገብ አስቀመጠ። የሁለቱ ጨዋታ በጣም አስደስቶት ነበር። ወንበር አምጥቶ ከእሱ አጠገብ ያስቀመጠውም ወደፊት (ምናልባትም ነገ) አንድ ሰአት ሙሉ በእግሩ ቆሞ ከመቸገር ከወንበሩ ላይ አረፍ ብሎ በሶንያ ከፍል የሚሰማውን ውይይት ተገናኝቶ ለመከምከም ነው።

በማግስቱ ከረፋዱ አምስት ሰአት ላይ ራስክልኒኩን ወደፖሊስ ጣቢያው ምርመራ ክፍል አምርቶ መምጣቱን ለፖርፌሪ እንዲነገሩለት በጠየቃቸው ጊዜ ለአበር ደቂቃ ያህል እንዲጠብቅ መደረጉ አስደነቀው። ወዲያውኑ አፈፍ የሚያደርጉት መስሎት አበር። እርሱን የማያስተውሉ ሰዎች ሲወጡና ሲገቡ ከእንግዳ መቀበያው ክፍል ቆሞ አበር። ቢሮ ከሚመስለው ከሚቀጥለው ክፍል ስለ ራስክልኒኩን ማንነት ደንታ ያልነበራቸው ጥቂት ሠራተኞች የፅህፈት ሰራቸውን ተያይዘውታል። እርሱ ግን የሚከታተለው የሆነ ፖሊስ ተመድቦበት እንደሆነ ወይም ጥሱ እንዳይሮጥ አልባሌ መስሎ በአይነ ቀራኛ የሚያየው ሰው እንዳለ በመገመት ተጠራጠረ። ይሁንና፤ ከንቱ ጥርጣሬ አበር። በራሳቸው የኋለት ተኋለት ተግባር ላይ ያተኮሩ ሰዎችንና የመሳሰሉ ሌሎች ግለሰቦችን አበር የተመለከተው። ማንም ጉዳዩ ሰላላለው እንደፈለገው መዘዋወር ይችላል። ትናንት ሳይታሰብ ብቅ ብሎ የጠየቀው ምስጢራዊ ሰው፤ ያ መንፈስ (ጎስት)፤ አውቆ ሁሉን ነገር ቢያይ ኖሮ ራስክልኒኩን ከመርማሪው ቢሮ እስኪጠራ ድረስ በገዢታ ቆሞ የመጠበቅ እድል እንደማይሰጠው ተገነዘበ። እርሱ ራሱ ቃሉን ለመስጠት ተዘጋጅቶ ሳለ እነርሱ እስከ አምስት ሰአት ድረስ ለምን ታገሱት? ከዚህ በመነሳት ሰውየው ለፖሊስ ምንም ነገር አላሳወቀም ወይም ደግሞ የሚያውቀውና ያየው ምንም ነገር የለም ብሎ ገመተ። ትናንት የገጠመው ሁሉ በሕመሙና በመሸበሩ የተነሳ የተጋነነ ሕልም እንጂ ሌላ እንዳልሆነ ተገነዘበ። ሁኔታውን በጥልቀት በሚገመግምበትና ለአዲሱ ፍልሚያ ራሱን በሚያዘጋጅበት በአሁኑ ወቅት ብርክ ሲለያዘው ለዚህ ደረጃ ያበቃው በአስቀያሚው ፖርፌሪ ላይ ያደረበት ጥላቻ መሆኑን ተረዳና ተበሳጨ። ከሁሉም በላይ ያስፈራው ያን ሰው እንደገና መገናኘቱ አበር። ከልክ በላይ ስለሚጠላው በቀጥታም ሆነ በተዘዋወረ ራሱን እንዳያጋልጥ ስጋት አደረበት። ሆኖም ብሰሞቱ ከፍተኛ ደረጃ ላይ በመድረሱ ፍርሀቱ ወዲያውኑ ተወገደለት። ተዘናንቶ ወደ ፖርፌሪ ቢሮ ለመግዛት፤ በተቻለ መጠን ጥቂት ለመናገር፤ ፖርፌሪን በጥልቀት ለመገምገምና በጥንቃቄ ለመሰማት፤ ብሎም መሸበሩን ትቶ አደብ ለመግዛት ቆረጠ። በዚያን ቅፅበት ወደፖርፌሪ ቢሮ ተጠራ።

ፖርፌሪ ከቢሮው ብቻውን የተቀመጠ ይመስላል። ቢሮው ትልቅም ትንሽም የማይባል ነው። በአሜሪካ ጨርቅ ኩባቢ፤ ፎቱ ፊት ለፊት ትልቅ የፅህፈት ጠረጴዛ ቆሟል፤ ኩተላገ እንጨት የተሰሩ መደርደሪያዎችና ጥቂት ወንዞች ይታያሉ። ከጀርባ በኩል ካለው ግድግዳ ጥግ የተዘጋ በር ሰላለ ሌሎች ክፍሎች መኖር አለባቸው። ራስክልኒኩን ወደቢሮው እንደገባ ብቻቸውን እንዲሆኑ በማሰብ ፖርፌሪ የቢሮውን በር ዘጋና በጥሩ የወዳጅነት ስሜትና በትህትና ተቀበለው።

‘ወደእኛ አለም መጥተህል፤ መድፈር አይሁንብኝና ወዳጄ ተቀመጥ፤ የእኔ ጌታ ከፍቷው ላይ ተቀመጥ’ አለው።

ራስክልኒኩን አይኑን ከመርማሪው ላይ ሳይነቅል ተቀመጠ።

ወደ እኛ አለም፤ መድፈር አይሁንብኝና የመሳሰሉት ቃላት ተንኮል አያጣቸውም ብሎ አሰበና ‘ሰላቱን የሚመለከት ማመልከቻ አምጥቻለሁና እነዚህ። በትክክል ነው የጥፍኩት ወይስ እንደገና መጥፍ አለብኝ?’ ቢል ጠየቀ።

ፖርፊሪ በጣም የተጣደፈ ይመስል ማመልከቻ ነው? ለማንኛውም መጪኑት አይጣህም! አለውና ማመልከቻውን ተቀብሎ አነበበ። እንደበሬቱ ሁሉ በፍጥነት እየተናገረ 'የሚያስፈልገውን ሁሉ ገልፀህል' አለና ማመልከቻውን ከጠረጴዛው ላይ አስቀመጠ። ከአንድ ደቂቃ በኋላ ስለሌላ ነገር እያወራ ባለበት ጊዜ ነበር ማመልከቻውን እንደገና ከጠረጴዛው ላይ አንስቶ ወደመሳቢያው የኩተተው።

'ከተገደለችው ባልቴት ጋር ስለክበረኝ ግንኙነት ቃሊን ለመቀበል እንደምትፈልግ በትናንትናው እለት የገለፅክልኝ መሰለኝ' ሲል ራስክልኒኩቨ ከተናገረ በኋላ 'ለምን መሰለኝ አልኩ? የሚል ሀሳብ ብልጭ አለበት። ወዲያውኑ ደግሞ 'መሰለኝ ማለቴ ምን ያስጨንቀኛል' እያለ አሰላለ።

ከፖርፊሪ ጋር ተገናኝቶ ሁለት ቃላት ብቻ በመሰንዘሩና ትንሽ በመቆየቱ ብቻ ጥርጣሬው ከቶኛ መናፋ አደገኛ እንደሆነ ከመቅፀበት ተሰማው። ነገሮቹ እየተቆጠና እየተሸበረ ስለሄደ 'ይሄም መጥፎ ነው! መናገር የሌለብኝን እንደምናገር እርግጠኛ ነኝ!' ብሎ ሰጋ።

ፖርፊሪ ከቢሮው መሰከት አስከመደርደሪያው ከዚያ ደግሞ አስከጠረጴዛው ድረስ የሚንደረደር በሚመስል ሁኔታ አንዳንዴ የራስክልኒኩቨን የጥርጣሬ እይታ ወደላን በመተው፣ ሌላ ጊዜ ደግሞ ቆም ብሎ ትክ እያለ እንግዳውን በማጥፋት ተንጎራደደና 'አይዘህ! መጪኑት አይኖርብህም። ጊዜ አለ' ሲል አገተመተመ።

ኳስ ይመስል ወደ ተለያዩ አቅጣጫዎች እየላከ ከግድግዳው ጋር የሚላተመው ትንሹ ጣቱ በወፍራምነቱና በክብካቤ የሚያስገርም ነው።

'በቂ ጊዜ አለን ጌታው! የምታጨስ ከሆነ ይኸውልህ' ብሎ ሲጋራ አውጥቶ ጋብዘው። 'ላጊዜው በግል በተከራየሁት ቤት ውስጥ ብኖርም የመንግስት ቤት ተዘጋጅቶ ተሰተቶኛል። ኪራይ የማትከፍልበት ቤት ግሩም ነገር ነው! አይመስልህም እንዴ? ሲል ያልታሰበ ጥያቄ አቀረበለት።

ራስክልኒኩቨ በቅሬታ አይን እየተመለከተው 'እምን? ግሩም ነገር ነው' አለ።

ፖርፊሪ ሌላ ነገር የሚያሳጠል ይመስል 'ግሩም ነው እንጂ!' እያለ ጮኸና ከራስክልኒኩቨ አጠገብ ቆሞ በቁጣ አይን ተመለከተው። 'ዛ የመንግስት ቤት ግሩም ነገር ነው የሚለው አባባል በአሁኑ ደቂቃ በእንግዳው ላይ ከአነጣጠረው የተከላተረና የሚያምታታ እይታ ጋር ስለሚጋጭ ብልህት የሌለው አባባል ይመስላል።

ይህ ሁኔታም የራስክልኒኩቨን ቁጣ ስለቀሰቀሰ ምፅታዊ በሆነ መንገድ ተቃውሞውን ለማሳወቅ ተገደደ።

ዘና ብሎ ፖርፊሪን እየተመለከተና ዘና በማለቱም እየተደሰተ እንዲህ ሲል ተናገረ፡ 'ቃላቸውን የሚሰጡ ሰዎችን ትክክረት ለመሳብ ወይም አቅጣጫ ለማሳት፣ እንዳይዘጋጁ ለማድረግና ባልተጠበቀ ሁኔታ አደገኛ ጥያቄ አቅርቦ ለማግደፍ ሲባል ከምርመራው ጋር በማይገናኝ ነጥብ፣ በፍሬ ክርስቲ ወሬ፣ ወይም ደግሞ ቆምንገርም ቢሆን አግብብነት በሌለው ጊዳይ ጥያቄን የመጀመር የሕግ ደንብ ወይም ስልት ሁሉም መርማሪዎች የሚጠቀሙበት ይመስለኛል። ትክክል አይደለህም? ይህን መሰሉን ዘዴ በዚህ አርእስት ላይ የተፃፉ መፅሐፍት ሁሉ በሚገባ እንደገለፁት እጅምታለሁ።'

ፓርፌሪ እንግዳውን በአይኑ እየጠቀሰ 'አሁን ገባኝ። ስለሃ የመንግስት ቤት ያወሳሁት አንተን ወጥመድ ውስጥ ለማስገባት ስል ነው ብለህ ታስባለህ ማለት ነም?' አለው።

ለጥቂት ጊዜ ፊቱ ከደስታ ብዛት አበራና የተቋጠረው ግንባሩ ተፈታ፤ አይኖቹ አናኑ፤ ፊቱ አባበጠና ከመላው ሰውነቱ ጋር አጥፎ እየሳቀ ራስኩልኒኮቭን በቀጥታ ተመለከተው። ራስኩልኒኮቭ ራሱን አስገድዶም ቢሆን መላቅ ጀመረ፤ ፓርፌሪ ራስኩልኒኮቭ መላቁን እንደተመለከተ ከአንጀቱ ተንፈቀፈቀና ፊቱ ፍም መሰለ። ራስኩልኒኮቭ ግን በጣም ስለሸቀ የፈለገው ይምጣ በማለት ሳቁን አቆመ። ፓርፌሪ ሆኑ ብሎ በሳቅ ሲንኮተኩት በግልፅ በሚታይ የጥላቻ አይን ትክ ብሎ ተመለከተው። ይህንና፤ በሁለቱም ዘንድ ግዴላሽነት ሰፊነና ፓርፌሪ ቢስቅም እንኳን በራስኩልኒኮቭ የአፀፋ እርምጃ የተነሳ ግራ የተጋሪ መሰለ። ራስኩልኒኮቭ ደግሞ ቀደም ሲል መርማሪው ግራ አለመጋባቱን አስታውሶ ምናልባትም እርሱ ራሱ ወጥመድ ውስጥ መግባቱን ተገዘበ። ከዚህ ሁሉ ጀርባ የማያውቀው አንድ ጉዳይ እንዳለና ሁሉም ነገር ቀደም ብሎ ስለተወጠነ ሳይታሰብ በሆነ ቀን እንደሚገለጥ ገመተ።

ወዲያውኑም በመሠረታዊ ነጥቡ ላይ በማተኮር ከመቀመጫው ተነስቶ ባርኢጣውን ይዞና እንዲህ በማለት ጠበቅ አድርጎ ተናገረ፡- 'በትናንትናው እለት ወደእርስዎ መጥቼ ቃሌን እንድሰጥ ፍላጎት እንዳለዎት ገልፀውልኝ ነበር። በዚህም መሠረት መጥቻለሁ፤ የሚጠይቁኝ ነገር ካለ ጠይቁኝ፤ የሚጠይቁኝ ነገር ከሌለ ግን ብሄድ ቅር እንደማይሰኙ ተስፋ አደርጋለሁ። ቀጠሮ ስላለኝ በጣም እቸኩላለሁ። እንደሚያውቁት ሁሉ መንገድ ላይ አደጋ ደርሶበት አንድ የመንግስት ሠራተኛ ሞቷል፤ ስለዚህ በቀብሩ ስነስርአት ላይ መገኘት አለብኝ።' ስለሞተው የመንግስት ሠራተኛ ማውሳቱ ተገቢ እንዳልሆነ በመገመት በሰጪት አለና 'ይገባዎት እንደሆነ ሁሉም ነገር ስልችቶኛል፤ ከተሰላቸሁም ቆይቻለሁ። ለበሽታ ለመዳረጄም በከፊል ምክንያቱ ይሄው ነው። በአጭሩ ለመግለፅ ያህል ቃለመጠይቅ የማያደርጉልኝ ከሆነ ልሂድ፤ ቃሌን የሚቀበሉ ከሆነ ደግሞ ሕጉን ተከትለው ሊጠይቁኝ እንጂ ሌላ አይነት ዘዴ እንዲጠቀሙ አልፈቅድልዎትም። ለጊዜው ግን ብቻችንን ሆነን የምንሠራው ነገር ያለ ስለማይመስለኝ ደህና ሰንብቱ!' አለ።

ፓርፌሪ የአነጋገር ቅላጭን ለውጦና መላቁን አቋርጦ 'ወይ ጉድ! ምንድነው የምታወራው? ስለምን እንድጠይቅህ ነው የምትፈልገው?' ካለ በኋላ በክፍሉ ውስጥ ወዲያና ወዲህ እየተዘዋወረ ወይም ራስኩልኒኮቭ እንዲቀመጥ እየሞከረ እንዲህ ሲል ተናገረ፡- 'ይሄ ሁሉ ፍሬከርስኪ ነው፤ ገና ብዙ ጊዜ አለን! እኔን ለማነጋገር በመምጣትህ በጣም መደሰቴን አረጋግጥልሁለሁ። የምቀበልህ ደግሞ እንግዳዬ አድርጌ ነው። ለቀልድ ያህል የማደርገው ነገር አስቀደሞህ ከሆነ በጣም አገናለሁ። ብዙ ነገሮች ስለማስላስል ሀሳቤ ይበታተንብኛል። አንዳንዴ ለማግኘት ስለት ያህል በሳቅ ጠሽ የምለው ወድጄ አይደለም። እንደእኔ አይነቱ ሰው ይሄን ሲያደርግ በጤናው ላይ በቀላሉ አደጋ ሊከተል ይችላል። እባክህ ተቀመጥ! አለበለዚያ የተቀየሙከኝ ይመስለኛል።'

ራስኩልኒኮቭ 'ዝምታን' መረጠ። እየተበሳጨም ቢሆን ማዳመጡን ቀጠለ። ባርኢጣውን በእጁ እንደያዘ ተቀመጠ።

ፓርፌሪ እንግዳውን ሳይመለከት በክፍሉ ውስጥ እየተንሰራደደ እንዲህ ሲል ተናገረ፡- 'ስለእኔ ጠባይ አንድ ነገር ላጫውትህ። ታውቅ እንደሆነ ወንድላጤ ነኝ። በዚያ ላይ ደግሞ

እምብዛም የምታወቅ ሰው አይደለም። አለሙን የሚቀጭ አይነት ሰው አይደለም። ከእንግዲህ በኋላይም ይገኘዋል ብዬ የምጠብቀው ነገር የለም። ኑሮ ሰልችቶች ማሽቆልቆል ጀምረዋል። በሩስያ በተለይም በፒተርስበርግ እርስ በርሳቸው የሚይዙባቸው እንደ አንተና እኔ የሚከበሩ ሰዎች በሚገኙ ጊዜ ለማሸ ሰላት ያህል የሚያወሩት ነገር አተተው እንደሚፋጠጡ አስተውለሁል? ፊታቸውን ጨምረውና ግራ ተጋብተው ይቀመጣሉ። ይህም ሆኖ ሴቶችና የሕብረተሰቡ አባላት ምንጊዜም ቢሆን የሚያወሩት ነገር አያጡም። ትምህርት ቀመስ የሆነ እንደእኛ አይነቱ ሰው ግን አይን አፋርና ዝምታን የሚመርጥ ነው። ይሄ ለምን ይሆናል? ማህበራዊ ፍላጎቱ ስለሌለን ነው ወይስ ደግሞ ሐቀኛ በመሆናችን እርስ በርስ ላለመታለል ስለፈለግን ነው? ባርኤጣህን እባክህን አስቀምጠው! በሩሜ እምልጠህ የምትሰጥ ስለምትመስል ጥሩ ስሜት አያሳምኝም። ወደዚህ በመምጣትህ በጣም ደስ ብሎኛል።

ራስዬንካሽ በዝምታ ተውጦ የፖርፊሪን ባይና የተምታታ ጩኸት መስማቱን እየቀጠሰ ባርኤጣውን አስቀመጠ። በዚህ ትርጉም የለሽ ልፍለፋው ትኩረቱን ሊሰርቅ ነው እንደ። የፈለገው? ብሎ አሰበ።

ፖርፊሪ ሳይቋርጥ ንግግሩን ቀጠለ። 'ቡና ስለሌለ ልጋብዝህ አልቻልኩም። ግን ጊዜን ለመግፋት ሲባል ለአምስት ደቂቃ ያህል ነፃደኛ ጋር ማውጋቱ ምን ይሳያል? የመንግስት ሰራዎች ተደራርበውብኛል። በክፍሉ ውስጥ ወዲያ ወዲህ ማለቱ እንደማያስቀይምህ ተስፋ አደርጋለሁ። አንተን ማስቀየም አልፈልግም። ግን፤ የአካል እንቅስቃሴ የግድ ማድረግ አለብኝ። ሁልጊዜ ቁጭ ብዬ ስለምውል ለአምስት ደቂቃ ስንጎራደድ በጣም ደስ ይለኛል። ላለብኝ የኪንታሮት ሸሽታ መፍትሔ ነው። ትላልቅ የመንግስት ባለስልጣኖች በየጊዜው የገመድ ዝላይ ማድረግ እንደሚወዱ ተነግሮኛል። የዘመኑ ሳይንስ ብዙ አስደናቂ ነገሮችን እያፈለቀ ነው። አንተ ራስህ እንደገባሽው ቃል መቀበል ያልከው ነገር አለ። ይሄን ሰራ በሚመለከት ቃሉን ከሚሰጠው ሰው ይልቅ ቃል ተቀባዩ ግራ ይጋባል። ያንኑ ነገር ነው ደጋግመህ የምትሠራው። ዝብሮች ነፃ በመውጣታቸው በለውጥ ማእበል ውስጥ ብንገኝም እኛን ለመለወጥ ማንም አያስብም። ሕጋዊ ስልቶችን በተመለከተ አንተ ካልከው ጋር እስማማለሁ። በከፊድ ወንጀል የተከሰሰ አንድ መሀይም ዝገሬ መጀመሪያ በፍሬከርሽኪ ጥያቄዎች እንዲዋከብ ይደረግና መሀል አናቱ በመቸረቢያ እንደሚፈረከስ አያውቀውም - ቂ - ቂ - ቂ! አንተም ቢሆን ስለተሰጠኝ የመንግስት ቤት ባወራሳ ጊዜ ላዋክብህ የፈለግኩ መሰለህ! የምትገርም ሰው ነህ! ከእንግዲህ ግን እንዲያ አላደርግም። ወሬን ወሬ ያነሳልና ቃለመጠይቅ ስለማካሄጃ ደንቦች የምትለውን ብለሁል። ደንቦች ላይ ሙጭጭ ብሎ ጊዜ ማባከን ለምን ያስፈልጋል? ደንቦች እርባና የላቸውም። አንዳንዴም የወዳጅነት ጨዋታ የበለጠ ውጤት ያስገኛል። በዚህ ረገድ አንድ ነገር ግልፅ ላድርግልህ። ለአንድ መርማሪ ደንቦች መሰናከል ሊፈጥሩበት አይችሉም። የእርሱ ሰራ ከስነጥበብ ጋር የሚመሳሰል ነው - ቂ - ቂ - ቂ!'

ፖርፊሪ ተንፈሶ ለማለት ሲል ለጊዜው ንግግሩን አቋረጠ። ባይና ትርጉም የለሽ በሆኑ አባባሎቹ ውስጥ ለመረዳት የሚያስቸግሩ ቃላት እየደነቀረ ወዲያውኑ ዝባከንኪ ማውራት ይጀምራል። አቀርቅሮ አጭርና ወፍራም ቅልጥሙን እያምዘገዝገና ቀኝ እጁን ወደጓላ አድርጎ ከንግግሩ ጋር በማይዛመድ ሁኔታ ግራ እጁን እያወዘዘ ላይና ታች ማለቱን

ይቀጥላል። ይህን ሁኔታ ራስክልኒኩሽ ያስተዋለው ፖርፊሪ ከክፍሉ ሊወጣ ከተገደረደረ በኋላ የሆነ ነገር የሰማ ይመስል ከበሩ አጠገብ ለአንድ ሰከንድ በቆመበት ጊዜ ነበር። 'የሚጠብቀው ነገር ይኖር ይሆን?'

ፖርፊሪ ፈጥታ እያሳየ ንግግሩን እንደገና ቀጠለ፡- 'ሕጋዊ ስልቶችን በሚመለከት በማጣጣል የተናገርኩው ትክክል ነው! እንዳንዶቹ የሳይኮሎጂ ቴክኒኮችን ውጤት የማይሰጡ ናቸው። በምክታተለው የወንጀል ድርጊት የምጠራጠረው ሰው ካለ ሕጉን እያጠናሁ ነው ስራዬን የማከናውነው። አይደለም እንዴ?

'እኔ አንተን ለማስተማር የምጥነር አድርገህ አትቀጠረውና ወንጀልን አስመልክተህ ቢገዛጠች ላይ ያወጣህቸውን መጣጥፎች ቃኝት እናድርጋቸው። ለምሳሌ ያህል የሆነ ሰው ወንጀል ለመፈጸሙ መረጃ በእጅ ቢኖረኝ እንኳ ለምንድነው ተጣድፌ በቀጥጥር ስር የማውለው? በርግጥ ወዲያውኑ በቀጥጥር ስር ማዋል የሚገባኝ ሰዎች የመኖራቸውን ያህል ለየት ያሉ ሁኔታዎችም ያጋጥማሉ። በዚህን ጊዜ ተጠርጣሪው በከተማ ውስጥ ትንሽ እንዲንሸራሸር ለምን አልፈቅድለትም? - ቂ - ቂ - ቂ! ልለው የፈለግሁትን የተረዳሁልኝ ስላልመሰለኝ በይበልጥ ግልፅ ሳድርግለሁ። ተጣድፌ ዘብጥያ ባወርደው የሞራል ድጋፍ እንደሰጠሁት ነው የሚቆጠረው - ቂ - ቂ! እየሳትህ ነው? (ራስክልኒኩሽ ግን እሳት የሚተፋ አይኖቹን ከፖርፊሪ ላይ ሳይነቅል ተከሳትሮ ተቀመጠ እንጂ የመሳት ፍላጎቱም አልነበረውም።) በተለይ የተወሰኑ ግለሰቦችን በሚመለከት አግባብነት ይኖረዋል። ሰዎች የተለያዩ ቢሆኑም ግን ለሁሉም የሚሠራ አንድ ብቸኛ መንገድ አለ። ከአንድ ደቂቃ በፊት ማስረጃ ብለህ ተናግረህል። ማስረጃ አቢይ ግምት የሚሰጠው ቢሆንም የፈለግኩትን ነገር እንዲጠቀም አድርገህ መጠምዘዝ ትችላለህ። እኔ መርማሪ እንደመሆኔ መጠን የምደርስበት የምርመራ ውጤት እንዳያሻማ እፈልጋለሁ። ለማስተባበል የማይቻል ማስረጃ ለመያዝ እፈልጋለሁ - ቀጥተኛና የማያወላዳ ማስረጃ። እኔ ተጣድፌ በእጄ የጣን ሰው በማረሚያ ቤት ባቆየው በእርሱ ላይ ተጨማሪ ማስረጃ ለማስባባብ የዘረኝን እድል ማጣት ሊሆንብኝ ነው። ለምን ይመስልህል? ሰውየው እስረኛ ነኝ ብሎ ደረጋጋና ከአጠመድኩት ወጥመድ አምልጦ ራሱን ስለሚደብቅ ነው። ድንገተኛ ጥቃት አድርሶ አንድን ከተማ ወዲያውኑ በቀጥጥር ስር ከማዋል ይልቅ ጊዜ ወስደና መደበኛ ውጊያ አድርጎ ከተማውን ቢይዙት ነገሮች ሁሉ ለተወሰነ ጊዜም ቢሆን እንዳለ መቀጠላቸው የማይቀር ስለሚሆን የሚመረጥ ነው። አሁንም ትስቃለህ! አታምንኝም እንዴ? አንተም ትክክል ነህ። ይሄ ሁሉ በተለይም የጦርነቱ ጉዳይ አልፎ አልፎ የሚያጋጥም መሆኑን እቀበላለሁ። ይህንኑ ማስተዋል ያለብን ነገር ቢኖር አንድ ወንጀል ገና እንደተፈፀመ የተለየና ብዙውን ጊዜም ቀደም ሲል ከተፈፀመው ጋር የማይመሳሰል ሆኖ ስለሚገኝ በመፃሕፍት ላይ የምናገኛቸው የሕግ ደንቦችና ስልቶች አግባብነት ያጣሉ። የሚገርሙ ብዙ ሁኔታዎች አጋጥመውኛል። አንድን ተጠርጣሪ አስሮ ከማስቀመጥ ይልቅ ስጋት እድሮበት ያለማቋረጥ እንዲሸበር ባደርገው እርሱ ራሱ ግራ ግብት ይለውና ሳይወድ በግዱ ወደእኔ ይመጣል። እንደእኛ አይነቱ የተማረው ቀርቶ ያልተማረው ገበሬም ቢሆን እንኳን ይሄን ያደርጋል። ወዳጄ ልቤ - በሰው አእምሮ ውስጥ ያሉትን አገማሚያዎች ማወቁ በጣም አቢይ ጉዳይ ነው። የነርቮቹን ሁኔታ የዘጋህ ትመስላለህ። ምክንያቱም በዛሬ ጊዜ ሁሉም ሰው የታመመ በእጉል አስተሳሰብ የተጠመደና የሚቅበጠበጥ

ሆኖ ስለሚታይ ነው። ይህ አይነቱ ሰው የቱን ያህል ጥላቻ እንዳለበት እስቲ ተገንዝበው። አንድ ተጠርጣሪ እንደ ሃሳብ ሰው በከተማው ቢዘዋወር ምን ጨነቀን? ከእኔ እንደማያመልጥ ስለማውቅ እንደፈለገው ቢዘዋወር ደንታ የለኝም። በአይነቱ ቀራኛ ስለምከታተለውና አስፈላጊ ጥንቃቄዎችን ሁሉ ስለማደርግ የትም አያመልጠኝ። ገጠር ቢገባ ያለት ገበሬዎች ናቸው። ተማርን የሚሉት የእኛ ሰዎች ደግሞ ገጠር ገብተው ከገበሬው ጋር ከመኖር ይልቅ ዘጠጥያ መውረዱን ይመርጣሉ። የሚያመልጥበት ቦታ ስለሌለው ከእኔ መሰወር አይችልም። ከሳይኮሎጂ አንፃር ሲታይ ከእኔ አያመልጥም - ቂ - ቂ! መግቢያ ቢኖረው እንኳን የተፈጥሮ ሆነ ነውና ከእኔ አይሰወርም። በበራ ሻማ ዙሪያ የምትሸከረከር ቢረባሮ አጋጥሞ ታውቃለች? እንደቢረባሮው ሁሉ በእኔ ዙሪያ እየተሸከረከረ እንደልብ መዘዋወር ይታከተዋል - በትኩህ ማሳሰል ይጀምራል። ጭንቀት ከልክ በሳይ ይዞት ተሸከርከር ወደአፊ ሲመጣ ስልትጥ አደርገዋለሁ። ይሄ ነው የሚያረከው! እንዲያ አይመስልህም?

ሬብኮልኒኮቭ ምንም መልስ አልሰጠም። ገርጥቶና ከው ብሎ የፖርፊሪን ፊት በኮሳታራ አይነ መመልከቱን ቀጠለ።

ጥሩ ትምህርት ነው። እንደትናገሩ አይነት ጨዋታ እንኳን አይደለም። ሌላ ምክንያት ቢኖረው ነው እንጂ በእኔ ሳይ ያለውን ስልጣኑን ለማሳየት ጊዜውን አያጠፋም። ግን ምን ምክንያት አለው? አንተ የምትሞክረው እኔን ለማስፈራራት ነው! የያዝኩ የማታለል ወሬ ነው! ምንም ማስረጃ የለህም! ትናንት ሊጠይቀኝ የመጣው ሰው እንደሆነ የለም። አንተ የምትፈልገው እኔን ለማወናበድ ነው። እኔን አበሳጭተህ በድንገት ከያዝኸኝ በኋላ ልትጨርሰኝ ትፈልጋለህ። ግን ተሳስተህል። አያዋጣህም። ሀይሉን ለእኔ ለማሳየት ግን ምን ይሄን ያህል አስጨነቀው? በምንድነው የተማመነው? ተረብሻል ብሎ ይሆን? ወዳጄ ልቤ - ትልቅ ስሕተት እየፈፀምክ ነው። የያዝኩ ምስጢር ደግሞ ምን እንደሆነ እናየዋለን! አያለ ለራሱ አሳሳብ።

ለሚመጣው ሁሉ ነገር ወኔው እንዳይከዳው አደረገ። አንዳንድ ፖርፊሪን ዘለህ እነቀው የሚል ስሜት ይመጣበት ነበር። ገና ወደ ፖርፊሪ ቢሮ እንደገባ የጥላቻ ስሜቱ እንዳይቀስቀስ ሰግቶ ነበርና ከንፈሩ እንደደረቀና የልብ ትርታው እንደጨመረ ተሰምቶታል። እንዲያም ሆኖ ግን ትከክለኛው ወቅት እስኪመጣ ድረስ ሳለመናገር ወሰነ። በአሁኑ ሁኔታ ዝም ማለቱ ከመሳሳት የሚያድነው ብቻ ሳይሆን ጠላቱን አበሳጭቶ መናገር የማይፈልገውን ሁሉ የሚያስቀባጥረው መሆኑን ተገነዘበ።

ፖርፊሪ እየተዝናና እየሳቀ በከፍሉ ውስጥ በመንሳራደድ ንግግሩን ቀጠለ፡- 'እንደማታምኝ ይገባኛል። ዝምብዬ የምቀልድ ይመስልህል። ሊመስልህም ይገባል። እግዚአብሔር የሰጠኝ ቸርነት በሰዎች ዘንድ ሌላ ነገር ሳይሆን አስቂኝ ሀሳቦችን ብቻ ለመፈንጠቅ የሚያስችል ነው። የምዝርም ሰው ነኝ። ወዳጄ ልቤ - አንድ ነጥብ በተደጋጋሚ ሳውሳልሁ። እንደእኔ አይነት አስገራሚ ሽማግሌ እንዳንተ አይነቱን ወጣት በግልፅ ቢያጋግር እንደማትቀየም ተስፋ አደርጋለሁ። እንደማንኛውም ወጣት ለሰብአዊ አእምሮ ከፍተኛ ግምት የምትሰጠውም በዚህ የተነሳ ነው። አግብብ ያለው ቀልድና ሎጂክ የሚያስገኙት ውጤት የሚደነቅ ነው። ስለወታደራዊ ጉዳዮች እስከማውቀው ድረስ የአውስትሪያን የጦር ምክር ቤት መጥቀስ ይቻላል። አየህ - በንድፈ ሀሳብ ደረጃ ናፖሊዮንን አሸንፈው እስረኛ አድርገው

ወስደውታል። ግሩም አድርገው እቅዳቸውን የነደፉ ቢሆንም ከእነዚህ የተማረከው ጀኔራል ማክ ክር - ቂ - ቂ - ቂ! ሲሸል ቢሆንም ምሳሌዎቹ ሁሉ በጦርነት ታሪክ ላይ የተመሠረቱ በመሆናቸው እንደምትሰቅብኝ እገነዘባለሁ። ያ ግን የእኔ ድክመት ነው። ወታደራዊ ስልቶች ላይ ስለማተኩርና ስለወታደራዊ ዘመቻዎች ማግብብ ስለምወድ ትክክለኛውን ሙያዬን ያጣሁ ይመስለኛል። ወታደር መሆን ክረሰብኝ። መቼም ቢሆን ናፖሊዮን እሆናለሁ ብዬ ባልጠብቅም እስከሻለቃ ማእረግ ልደርስ እችላ ክር - ቂ - ቂ - ቂ! ከሰንት አንዴ ስለሚያጋጥመው ጉዳይ እውነቱን አፍረጥርዋል ልንገርህ። ሕይወትና የሰው ባህሪ አቢይ ነገሮች ናቸው፤ እንዳንዴማ ጥሩ ውጥኖችን ሳይቀር እንዴት እንደሚያስሸፉ ልነግርህ አልችልም። ወዳጄ ልቤ - ከአንጄቴ ስለምናገር ሽማግሌ የሚለውን ብታዳምጥ ይሻላል (የሰላሳ አምስት አመቱ ፖርፊሪ ይሄን ሲናገር ከመቅልበት ያረጀ መሰለ፤ ድምፁ ሳይቀር ተለወጠ፤ ከእድሜ ብዛት የአጠመሰሉ ታየ)። ከዚህ በተጨማሪ ግልፅ መሆን የምወድ ሰው ነኝ። ግልፅ ነኝ ወይስ አይደለሁም? ምን ትላለህ? ግልፅ ነኝ ብዬ እገምታለሁ። ከፍያ ሳልጠይቅና ምልጃ ለመቀበል ሳልሻ እየነገርኩህ ያለሁትን ነገር እስቲ እስተውለው - ቂ - ቂ! በእኔ አስተሳሰብ ቀልድን የመሰለ ነገር የለም። የተፈጥሮ ፀጋና የሕይወት ርካታ ነው። የሚጫወተው ሚና አንድ ምስኪን መርማሪ ከሚገነዘበው በላይ ነው። ከመርማሪ ደግሞ ሰው እንደመሆኑ መጠን የራሱ ቀልድ የሚያስፈነድቀው መርማሪ። ይሁንና፤ የሰው ተፈጥሮ ምስኪኑን መርማሪ ለማዳን ከነኑ ይቆማል - ያ ነው ችግሩ! በቀልድ የሚመሰጡ ትናንት በግሩም ሁኔታ እንደገለፅኩ ሁሉ «እንትፋቶችን ሁሉ የሚያልፉ» ወጣቶች ግን ስለዚህ ጉዳይ ጭራሽ አያስቡም። እስቲ ይታይህ - ከሰንት አንዴ የሚያጋጥመውና የሚገነዘቡ ሰው አልፎ አልፎ በግሩም ሁኔታ ስለሚቀረጽ ድል የተቀዳጀና የቀልዱን ፍሬ የተቋደሰ በመሰለውም ተገቢ ባልሆነ ጊዜ ላይ ህሊናውን ይስታል። በርግጥ ህመሙን ማገናከብ ይቻላል! አንዳንድ ጊዜ ከፍሎች ትፍግፍግ ይላሉ። ወጣም ወረደ ግን ጥርጣሬ ላይ ይወድቃል። አስከፊው ነገር ስለሰው ተፈጥሮ ደንታ ሳይኖረው ይህ ነው በማይባል ደረጃ መዋሸቱ ነው። በሌላ ጊዜ ደግሞ የጠረጠረውን ሰው እንዳሻው ለመጠምዘዝ ይሞክራል። ሆን ብሎ ቢገረጣም በመጨረሻ ላይ ጭራሽ ስለሚገረጣ ጥርጣሬ ላይ ይወድቃል። መጀመሪያ ላይ ሊያታልልህ ቢችልም ቂል እስክልሆንክ ድረስ ሌሊቱን አሳሳለህ ታድርግ ሐቀን ትደርስበታለህ። ይህ አይነት ነገር በየጊዜው ያጋጥማል። ይህ ብቻም አይደለ - በጣም የስራ ሰው ይሆንና ባልተፈለገበት ቦታ ሁሉ ጣልቃ ይገዛል። መናገር ስለሌለበት ነገር ያለማቋረጥ ያወራል። ግልፅነት ሳይኖረው እየጣመደ ይናገራል - ቂ - ቂ! ራሱ ይመጣና ቀደም ብሎ ለምን እንዳልታሰረ ይጠይቃል - ቂ - ቂ! ይህ ደግሞ ብልህ በሚባሉ ሰዎች፤ በሳይኩሎጂስቶችና በስነልሁኖ ሰዎች ዘንድ ሊያጋጥም ይችላል። ጌታዬ - የሰው ተፈጥሮ ፍንትው ያለ መስታወት ነው። መስታወቱን እያየህ ትደንቃለህ። እውነቱን ነው የምልህ! ወዳጄ ልቤ ግን ለምን ገረጣህ? መቼም ይሄ ከፍል እንደማይተነፍግ ይሻማል! አይደለም እንዴ? መስኮቱን ልክፈትልህ?

ራስላኒክብሽ 'ኦሪ አትቸገር' እያለ ጮኸና በሳቅ ጦሽ አለ። ፖርፊሪ ከፊት ለፊት በዝምታ ቆመና እርሱም ሳቀን አቀለጠው። ወድያውኑ ደግሞ የመጨነቅ ሳቀን በድንገት አቋርጦ ከመቀመጫው ተነሳ።

ብርክ ቢያቸው እግሮቹ መቆም አየተሳነው እንዲህ ሲል በኅላ ደምፅ ተናገረ፡-
'የዚያች የአሮጊትና የአህጉ የላባሺታ ገዳይ አድርገህ እንደጠረጠርከኝ በጉልህ ይታየኛል።
በሁኔታው መሰላቸት ከጀመርኩ ረጅም ጊዜ እንደሆነኝ ልንገርህ። እኔን በግድያው የመከሰስ
ሕጋዊ መብት ያለህ ከመሰለህ ክሰሰኝ። ማሰር ከፈለግህም እሰረኝ። ግን ከፊት ላይ እየሳቅህ
እንድታስቃየኝ አልፈቅድልህም።' ከንፈሮቹ እየተንቀጠቀጠና አይኖቹ እየፈጠጡ 'ሰግህ
ወይ? አልፈቅድልህም!' አለና ጠረጴዛውን ባለ በሌለ ሀይሉ ደበደበ።

ፖርፊሪ ፍርሀት ያደረበት አስመስሎ 'ወይ አምላኬ! ደግሞ ምን ነኩ?' እያለ
ጮኸ።

ራስኮልኒኮቭ በድጋሚ 'አልፈቅድልህም!' ብሎ አንባረቀ።

ፖርፊሪ ወደራስኮልኒኮቭ ጠጋ ብሎ 'ወዳጄ ልቤ - አትጨይ! ሌሎች ጨካኝነትህን
ሰምተው ቢመጡ እስቲ ምን ልንላቸው ነው?' ሲል አንሾካሾከ። ራስኮልኒኮቭ ግን አሁንም
ዝግ ብሎ 'አልፈቅድልህም!' አለ።

'ትንሽ አየር ተቀበል! ውህ መጠጣትም አለብህ። የነርሻ ጉዳይ ነው!' እያለ ውህ
በብርጭቆ ለማስመጣት ወደበሩ ሮጠና እንዲጋግሚ በጥግ በኩል የጠርመሰ ውህ አግኝቶ
ወደወጣቱ እየሄደ 'ይፈውስህልና ጠግ' ሲል አንሾካሾከ።

ፖርፊሪ ያደርግ የነበረው ከአንጀቱ በማዘን ስለሆነ ራስኮልኒኮቭ በዝምታ
እየተገረመ ተመለከተው። ውሁውን ግን አልጠጣም።

'ወዳጄ ልቤ - በዚሁ ከቀጠልክ ታብዳለህና ውሁውን ጎንጨት አድርግ።'

በመጨረሻ ላይ ግን ብርጭቆ ውህ እንዲይዝ ለማድረግ በቃ። ራስኮልኒኮቭ ብድግ
አድርጎ ወደ ከንፈሩ አስጠጋውና የሆነ ነገር ትዝ ሲለው ተንጥጥፎ ከጠረጴዛው ላይ
አስቀመጠው።

ፖርፊሪ በመጠኑም ቢሆን መቀየሙ እየታወቀበት ቢሆንም ወዳጅነት ባልተለየው
መንፈስ እንዲህ ሲል ተናገረ፡- 'መጠነኛ የነርሻ ችግር አለብህ። ካልተጠነቀቅህ እንደገና
ትታመማለህ። ለራሱ ክብካቤ ማድረግ ይኖርብህል። ትናንት ራዝምኪን ሊጠይቀኝ መጥቶ
ነበር፤ መቼም በባህሪዬ ምፀት ስለማግባ ከዚያ ተነስቶ የደረሰበት መደምደሚያ ያስገርምህል።
ትናንት አንተ ከሄድክ በኋላ መጥቶ እራት እየበላን እስኪሰለጥኝ ድረስ አወጋን። በሕጋዊሚም
ቢሆን አስቀይሞህ ያውቃል ወይ? በፈጠረህ አምላክ ተቀመጥ!'

'አስቀይሞኝ አያውቅም። ወዳንተ መምጣቱንና ለምን እንደመጣ ጭምር
አውቃለሁ' በማለት ራስኮልኒኮቭ ቅልብጭ ያለ መልስ ሰጠ።

'ታውቅ ነበራ?'

'አውቅ ነበር፤ ባውቅስ ምን አለበት?'

'ወዳጄ ልቤ - ሁሉም በዚያው ነገር ላይ ነው የሚያተኩረው። ስለአንተ የማውቀው
ያን ብቻ አይደለም ማለቴ ነው። ሁሉንም ነገር አውቃለሁ። ቤት ለመከራየት ከመሸ
መሄድህን፤ የበር መጥሪያውን ደውለህ ስለደሙ መጠየቅህንና ዘበኞቹንና ሠራተኞቹን ግራ
ማጋትህን አውቃለሁ። በዚያ ምሽት ስለነበርክበት ሁኔታ እገነዘባለሁ - በዚህ ከቀጠልክ
ደግሞ ራሱን በራሱ ለማሳበድህ እርግጠኛ ሁን። ትቀውሳታለህ። መጀመሪያ ላይ እጣ ፋንታ
የሚባለው ነገር፤ ከዚያ በኋላ ደግሞ ፖሊሶች ባደረሱበህ በመበላጨትህ ከቦታ ቦታ እየነርክ

ያገኘውን ሁሉ አነጋገርህ። ጉዳዩን በአጭር ለመቅጨት መፈለግን አውቃለሁ። ይሄ ሁሉ ዝቅዝቅዜና መጠርጠር ሰልጥታል። ትክክል አይደለም ወይ? ያለህበትን የአእምሮ ሁኔታ ገምግሞ አይደለም ወይ? በዚህ ከቀጠልክ ግን የምታብደው አንተ ብቻ ሳትሆን ምስኪኑ ራሱምኪን ጭምር ነው። እርሱ መቼም ለእንዲህ አይነቱ ነገር ብሩክ ሰው ነው። አንተ ታመህ ቢሆን እርሱ ግን ከደግፋቱ ብዛት በሽታህ ይጋባበታል። ወዳጄ ልቤ - ስትረጋጋ አጫውትህለሁ እስኪያው ግን እስቲ ተቀመጥ። ጥሩ ፊት አይታይብህም።

ራስኩልኒኮቭ ተቀመጠ። መንቀጥቀጡን ቢያቆምም ቅሉ መላ ሰውነቱን አተኮሰው። ሁኔታው አሳስበት በወዳጅነት አይን የተመለከተውን ፖርፊሪ በተመለጠና በመገረም አዳመጠ። ግን ሊያምነው እየተቃረበ ቢሆንም ያለውን አንድም ቃል አልተቀበለም። በተለይ ደግሞ ቤት ለመከፈባት ከመሸ ስለመሄዱ የነገረው አስገረመው። 'እንዴት ሊደርስበት ቻለ? እርሱም ራሱ ለእኔ ይነገረኛል' እያለ አሰሰለ።

ፖርፊሪ ፈጣን ንግግሩን ቀጠለ። 'በአግ ስራዬ ላይ ተመሳሳይ የሳይኮሎጂ ሁኔታ አጋጥሞኝ ነበር። የሆነ ሰው ግድያ መፈፀሙን ለማመን ይወስንና ስለድርጊቱ በተምታታ ሁኔታ ነግሮን ሁላችንንም ግራ ይጋባናል። ይሄን ያደረገው ሆን ተብሎ ሳይሆን በአጋጣሚ ለተፈፀመው ግድያ በከፊል መንስኤ ስለሆነ ነው። ለገዳዮቹ አመቺ እድል እንደሰጣቸው ወዲያውኑ ሲገነዘብ ግን ተስፋ የመቀረጥ ስሜት አድርጎት አእምሮውን ጭራሽ ይስትና ገዳዩ እኔ ነኝ ብሎ ያርፈዋል። እንዲጋጣሚ ይሆንና ከፍተኛው ፍቢት ነገሩን በጥልቀት አይቶና መርምሮ ምስኪኑ ሰው በነፃ ተለቆ የአእምሮ ሕመምተኞች ወደሚታከሙበት ሆስፒታል እንዲገባ ይወስናል። ፍርድ ቤቱ አዳኙ እንጂ ሰዎች ይሳሳታሉ! አንተም ቢሆን እንዲህ ከቀጠልክ ምን የሚገጥምህ ይመስልህ? ሰውነትህን የሚያተክስህ በዚህ የተነሳ ነው። ይሄ ድፍን ያለ ስሜት በደምስርህ ላይ ተፅእኖ እንዲያሳድር ከፈቀድክለት በየምሽቱ የበር መጥሪያዎችን እየደወልክ ስለፈሰስ ደም መጠየቁን ትቀጥላለህ። አንድ ሰው እንዲህ አይነት ስሜት ካደረሰት ከመስኮት ወይም ከቤተክርስቲያን የደወል ማማ ዘልሎ ለመከሰከስ ይዳዳዋል። ወዳጄ ልቤ - በሽታ ነው። በሽታህን ግን ጭራሽ አታስታምመውም። ያን ወደል ሳይሆን ሌላ ባለሙያ ማማከር አለብህ። የምትሠራው ሁሉ መንፈስህ ተረብሾ ነው።

ለጥቂት ጊዜ ያህል ሁሉም ነገር በራስኩልኒኮቭ አይን ስር ተሸከረከረ።

ወደእብደት የሚያመራ ስሜት እንዳሳደረበት ለማሳመን እየጥከረ 'አሁንም እንኳን ይዋሻል። ቢሆን አይችልም!' የሚል ሀሳብ ብልጭ አለበት።

ፖርፊሪ ለማግኘት ያሰበውን ለማወቅ አእምሮውን እየኮረከረ 'መንፈሴ ተረብሾ አይደለም! ሊያጋጥም ይችላል! ትሰማኛለህ?' አለው።

'በርግጥ እሰማለሁ። የምትለው ይገባኛል። ትናንትም ቢሆን ጭንቀት እንዳልነበረብህ አበክረህ ተናግረህልህ። ወዳጄ ልቤ - አንድ ነገር ሳጫውትህ አድምጠኝ። ጥፋት ብትፈፃም ወይም የሆነ አይነት ግንኙነት ቢኖርህ እያወቅሁ እንጂ ከጭንቀት ብዛት የፈፀምኩት አይደለም ትላለህ ወይ? መቼም እንዲህ አትልም። ጥፋት መፈፀምህ ከተሰማህ ጭንቀት ላይ ነበርኩ ማለትህ አይቀርም። አይደለም እንዴት?

በርግጥም መሰሪ ጥያቄ ነበር። ራስኩልኒኮቭ ጎበጥ ብሎ እየተመለከተው ከሚያስተውለው ፖርፊሪ ፈቀቅ አለና ፎቱው ላይ ዘፍ አለ።

‘ራዘምቲንን ደግሞ እንወሰድ። ትናንት እኔን ሊያነጋግረኝ የመጣው በራሱ ፍላጎት ነው ወይስ አንተ ገፋፍተኸው ነው። በራሱ ምርጫ እንደሆነ እየገለፅክ አንተ መገፋፋትህን እንደምትደብቅ እሙን ነው። አንተ ግን መደበቀ ስለማይታይህ ገፋፍቼው ነው ትላለህ።’

ራስኩልኒኮቭ ላብ ላብ እያለው አፉን አጣመመና ‘ትዋሻለህ፤ የፈለግኸው የእኔን አቅምና መልሶችን ሁሉ በቅድሚያ ማወቅህን በድጋሚ ልታረጋግጥልኝ ነው። ታስፈራራችሁ ወይም ደግሞ ዝም ብለህ ትቀልድብኛለህ’ ሲል እንደመጣለት ተናገረ።

ይህን የተናገረው ፖርፊሪ ላይ እያፈጠጠ ስለነበር ከብስጭት ብዛት ቀንድ ያበቀለ መሰለ።

‘ትዋሻለህ! አንድ ወንጀለኛ የማይደበቀውን ከመደበቅ ይልቅ እስከተቻለ ድረስ ማፍረጥረጥ እንዳለበት በሚገባ ስለምታውቅ አላምንህም!’ እያለ ጮኸ።

ፖርፊሪ አጉል ሳቅ እየሳቀ ‘ምን ዓይነቱ ፈሣን ብልጥ ነህ። አንተን ማስደሰት አይቻልም። በሆነ ሀሳብ ስለተመረዘክ አታምኝም። ወዳጄ ልቤ - በመጠኑ እመኝ ነው የምልህ። ስለምወድህና መልካም እድል ስለምመኝልህ በቅርቡ ሙሉ በሙሉ እንድታምኝ እንደማድረግህ እርግጠኛ ነኝ’ አለው።

የራስኩልኒኮቭ ከንፊሮች ተርበተበቱ።

ፖርፊሪ የራስኩልኒኮቭን ከንድ በወዳጅነት መንፈስ ያዝ አድርጎ ‘እንድታምኝ አደርግላለሁ። ለመጨረሻ ጊዜ የምመክርህ ሕመምህን እንድታስታምም ነው። አሁን ደግሞ ቤተሰቦችህ ስላሉ አስብላቸው! መንክብኩብ ሲገባህ ታስፈራራችሁ’ ሲል ተናገረ።

‘ስለቤተሰቦቼ ምን አገዛዝ? እንዴት ታውቃለህ? አንተን ምን አስጨነቀህ? እኔን በአይነ ቀራኛ ስር ማድረግህን እንዳውቅልህ ነው ወይ የምትፈልገው?’

‘ወዳጄ ልቤ - ሁሉን ነገር ያወቅሁት ከአንተ አንደበት ብቻ ነው። በተረበሽክ ጊዜ ያልነኝኝም አታስታውሱ። ትናንት ራዘምቲን ያጫወተኝ ብዙ ዝርዝሮችም አሉ። የቴን ያህል ብልህ ብትሆንም ከመጠራጠርህ የተነሳ ነገሮችን ማመዛዘን ተስኖህል። ለምሳሌ ያህል ስለበሩ ደወል እንኒጋር። እኔ እንደአንድ መርማሪ ይህን የማያወላዳ ማስረጃ ሳሳውቅህ ምን ማለቱ እንደሆነ ትገነዘባለህ ወይ? ትንሽ እንኳን ብጠረጥርህ ኖሮ እንዴት አሳውቅሁለሁ? መጀመሪያ ስለማስረጃው ፍንጭ ባልሰጥህ ጥርጣሬህን እንድትቀንስ አደርግና ትኩረትህን ወደሌላ አቅማጫ ከወሰድኩ በኋላ አንተ እንዳልነው ሁሉ በመጥረቢያ የመበርቀስ ያህል ክብደት ያለው ጥያቄ ሳታስበው አወርድብሁለሁ። “ከምሽቱ አራት ወይም ለምስት ሰአት ከተገደለችው ባለቴት ቤት ምን ትሠራ ነበር? መጥሪያውን ለምን ደወልክ? ስለደሙ ለምን ጠየቅህ? ዘበኞቹ ወደፖሊስ ግቢያ ወስደው ከረዳት የፖሊስ አዛዥ ጋር እንዲያነጋግሩህ እየጠየቅህ ለምን ግራ ልታጋዝቸው ሞከርህ?” እያልኩ በጥያቄዬ አጣድኖህ ነበር - ብጠረጥርህ ኖሮ። ቃልህን በተቀበልኩ ቤትህን በፈተሽኩና ምናልባትም በግድያ ጥርጣሬ ወስጄ በቀፈደድኩህ ነበር። ያን አለማድረጌ እንዳልጠረጠርኩህ የሚያመለክት ነው። አንተ ግን ደንዝህ ማስተዋል ተስኖህል።’

ራስኩልኒኮቭ ፖርፊሪን እስኪያስገርመው ድረስ ተበሳጭቶ ‘ሁልጊዜ ትዋሻለህ። ምን እንደምትፈልግ ባላውቅም ትዋሻለህ። አሁን እንኳን የተናገርኩው ለየት ባለ ቅላጼ ስለሆነ መዋሽትህ ለምን ያጠራጥራል?’ ሲል ጮኸ።

ፖርፊሬ ቅር ቢሰኝም እየተገደና ራስኩልኒኮቭ ስለሚሰጠው ግምት ሳይጨነቅ የምዋሽ ቢሆን ኖሮ እኔ አንድ መርማሪ ለመክላከል የሚረዱህ ነጥቦች ማለትም በሽታህን፣ መረበሽህን፣ መስተንግዶ እለማግኘትህን፣ ጭንቀትህን፣ የፖሊስ ጣቢያውን ሁኔታና የመሳሰሉትን እንዴት አሳውቅሁለሁ? -ቂ - ቂ - ቂ! ለነገሩ እነዚህ የመክላከያ ነጥቦች በተለያየ መልክ ስለሚተረጎሙ እርባና የላቸውም። አንተ ግን መንፈስህ ተረብሾ ባዮኸው ህልም ለምን ትጨነቃለህ? ሌላ ሕልም ማየት አትችልም? ትክክል አይደለህም -ቂ - ቂ - ቂ! አለ።

ራስኩልኒኮቭ ዘና ብሎ በኩራት ተመለከተው።

ከመቀመጫው ተነስቶ ፖርፊሬ ወደኋላ እንዲያፈገፍግ እያደረገ 'በአጭሩ ማወቅ የምፈልገው ከጥርጣሬ ውጭ መሆኔን መቀበል ወይም አለመቀበልህን ነው። አሁኑኑ ቀርጤን አሳውቀኝ' ቢል በካ ድምፅ ተናገረ።

ፖርፊሬ ከመሰራነት ጋር እየተዘናና 'እንዳንተ አይነቱን ሰው ማስረዳት አስቸጋሪ ነው። እስኪን ድረስ ችግር ካልገጠመህ ምንድነው ማወቅ የምትፈልገው? እንደሕፃን በእሳት ትጫወታለህ። ለምን ትጨነቃለህ? አንተ ራስህ ወደእኛ ለመምጣትህ ምክንያቱ ምንድነው? እስቲ ምክንያትህን ደርድር - ቂ - ቂ!' አለ።

'ከእንግዲህ ልቋቋመው አልችልም' ቢል ራስኩልኒኮቭ ጮኸ።

'ምኑን ነው የማትቋቋመው?' ብሎ ፖርፊሬ ጠየቀ።

ጠረጴዛውን በጡጫ እየደበደበ 'እታበሳጪኝ! ልቋቋመው አልችልም ነው የምልህ! ትሰማኛለህ?' እያለ የቀጣ ድምፅ አሰማ።

'እባክህ አትጨነቅ። በሆኑ ይሰሙህል። ጥብቅ ማስጠንቀቂያ ነው የምሰጥህ። ቀልዴን አይደለም፤ ራስህን ጠብቅ' በማለት ፖርፊሬ በሾካሸክታ አስረዳው። የተናገረው ግን ቀጭን ትእዛዝ እንደሚሰጥ ባለስልጣን ግንባሩን ቋጥሮ ነው።

ሁኔታው ግን ብዙ አልቆየም። ለጊዜው ተገርሞ የነበረው ራስኩልኒኮቭ ወዲያውኑ ጥላቻው ባንፈለበት። የቱን ያህል እየተንገፈገፈ ቢሆንም ቀጭኑን ትእዛዝ ተቀብሎ ድምፁን ቀነሰ።

ትእዛዙን መቀበሉ እልህ ውስጥ ከቶት ቢበሳጭም 'ራሴን አሳሰቃይም! እሰረኝ፤ በርብረኝ። ግን በደንቡ መሠረት ፊፅም እንጂ አትጫወትብኝ' እያለ አጉተመተመ።

ፖርፊሬ ራስኩልኒኮቭን መመልከት የሚያስደስተው ይመስል የብልጠት ፈጥታ እያሳየ 'ስለደንቡ አትጨነቅ። ወደዚህ የጠራሁህ በጓደኛ ደረጃ እንጂ በአፈላፊ አይደለም' አለው።

'የአንተ ጓደኝነት በአፍንጫዬ ይውጣ! ጭራሽ አልፈልገውም! ትሰማኛለህ ወይ? ባርኔጣዬን ይዣ አልም እሳለሁ። እንዲያው ልታስረኝ አቅደህ ከሆነ ደግሞ ምን እንደሚውጥህ አሰብጠት?' ብሎ ባርኔጣውን ይዞ ወደበሩ አመራ።

ከቡ ሲደርስ ፖርፊሬ ከንዱንጋዞውና 'ትንሽ መገረሚያን ግን ማወቅ አትፈልግም ወይ?' እያለ ሳቀ።

በመሠሪነት የሚያሳየው ፈጥታ ራስኩልኒኮቭን ጭራሽ አበሳጪው።

ከው ብሎ ፖርፊሬን በፍርሀት እየተመለከተ 'የመገረሚያ ትንሹ የት ላይ ነው?' ቢል ጠየቀ።

ወደመኖሪያ ቤቱ የሚወስደውን የተቆለፈ በር እያመለከተ 'ትንሽ ያስገረመኝ ከበሩ ጀርባ የተቀመጠው ነው - ቂ - ቂ! እንዳያመልጥ ብዬ ቆልፈብታለሁ' አለ።

'ምንድነው? የት ነው?'

ራስኩልኒኮቭ ወደበሩ ሄዶ ሊከፍተው ቢሞክርም ስለተቆለፈ አልቻለም።

'በቀልፍ የተዘጋ ነው' እያለ ከኪሱ ቀልፍ አውጥቶ አሳየው።

ራስኩልኒኮቭ ራሱን መቆጣጠር አቅዶት 'ትዋሻለህ! አንት ደደብ ትዋሻለህ!' በማለት እየጮኸ ምንም ሳይደናገጥ ወደበሩ ያመራ ወደነበረው ፖርፌሪ ሄደና 'ሁሉም ነገር ገብቶኛል! የምትዋሸውና የምትቀልድብኝ ራሴን እንዲጋልጥ ነው!' አለው።

'ወዳጄ ልቤ - ከዚህ በላይ ራሱን ማጋለጥ አትችልም። ለምን ትበሳጫለህ? ጨዝትህን ካቀምክ ሰዎቹን እጠራቸዋለሁ።'

'በትዋሽም ምንም ማድረግ አትችልም። ሰዎችህን ጥራቸው! በሽተኛ መሆኔን ሰላወቅህ አበሳጭተህ ከአሳበድከኝ በኋላ ራሴን እንዲጋልጥ ነው የሞከርከው። አላማህ ያ ነው። እኔ እንደሆን ሁሉንም ነገር ተረድቼዋለሁ። ዛምያቶብን የመሳሰሉ ግለሰቦች ከአቀረቡልህ መላምት ውጭ ምንም ማስረጃ የለህም። ምን አይነት ሰው እንደሆንኩ ታውቃለህ! የምትሞክረው ሁሉ የእኔን ሀሊና አስተህ የአንተ ቁሶችና እንደራሴዎች እንዲዘርሩኝ ነው። እየጠበቅህቸው ነው ወይ? ምንድነው የምትጠብቀው? ካለብት ቦታ እንሂድ!'

'ወዳጄ ልቤ - ምን ስለሚባሉት እንደራሴዎች ነው የምታወራው? አንተን በሚመለከት በደንብ መሠረት ፈፅሞብኝ ያልከውን እንኳ የምከተል አይመስለኝም። ትልቁ ችግርህ ምንም ነገር አለማወቅህ ነው። ደንቡህ የትም እንደማያመልጥ አረጋግጥልህለሁ' እያለና ጀሮውን ከበሩ ላይ ለጥፎ እየሰማ አጉረመረመ።

ከበሩ አቅራቢያ ካለው ከሚቀጥለው ክፍል የሆነ አይነት ድምፅ ተሰማ።

'እየመጡ ናቸው ማለት ነው? እንዲመጡ ልክህባቸው እየተጠበበቅህቸው ነው! እንደራሴው፣ ምስክሩ፣ የፈለግኸው ሁሉ ይምጣ! በእኔ በኩል ዝግጁ ነኝ!' ቢል ራስኩልኒኮቭ ጮኸ።

ወዲያውኑ ማን ራስኩልኒኮቭም ሆነ ፖርፌሪ በዚህ መልኩ ያልቃል ብለው ባልጠበቁት መንገድ አዲስ ሁኔታ ተፈጠረ።

ከጊዜ በኋላ በፖርፊሪ ቢሮ የነበረውን ሁኔታ ራስኩልኒኮቭ አስታውሶ እንደሚከተለው ይገልፀዋል፡-

‘ምን ተፈጠረ?’ እያለ ፖርፊሪ በቀጣ ድምፅ ጠየቀ፡፡ ወዲያውኑ መልስ ባያገኝም ከበሩ በስተጀርባ አያሌ ሰዎች መኖራቸውና ከመካከላቸው አንደኛውን ወደበሩ እንዳይጠጋ እየገፈተሩት እንደሆነ ግልፅ ነበር፡፡

‘ምንድነው ጉዳዩ?’ ሲል ለሁለተኛ ጊዜ ፖርፊሪ በጉጉት ጠየቀ፡፡

‘እስረኛውን ኒኮላይን አምጥተነዋል’ የሚል መልስ አገኘ፡፡

ፖርፊሪ ወደበሩ እየሮጠ ‘እኔ አልፈልገውም፡፡ ሂዱ ከዚህ! ተራውን ይጠብቅ! ከዚህ ምን ይሠራል? አድራሳታችሁ ሲበዛ ከስርአት ውጭ ነው’ በማለት ጮኸባቸው፡፡

ያው ድምፅ እንደገና ተሰማና ሳይታሰብ ጠፋ፡፡

ለአንድ ወይም ለሁለት ሰዎች ግብዝቤ ተጣጧልና የሆነ ሰው ተገፈተረ፤ ወዲያውኑም በጣም የገረጣ ሰው ወደፖርፊሪ ቢሮ ስተት ብሎ ገዘ፡፡

የሰውየው ገፅታ እንዲሁ ሲያዩት ያስገርማል፡፡ ቀጥ ብሎ ቆሞ ማንንም የሚያይ አይመስልም፡፡ አይኖቹ በቆራጥነት ስሜት እሳት ቢተፋም ለእርድ የቀረበ ይመስል የሞት ጥላ እንገባበት የነጡት ከገፈሮቹ ይርባባታሉ፡፡

ቀመቱ መካከለኛ፤ ቀጭን፤ መናገር የተሳነው የሚመስል፤ የሠራተኛ አለባበስ የሚታይበት ወጣት ሰው ነው፡፡ ይህን ወጣት የገፈተረው ወታደር ተከትሎት ወደክፍሉ ገና ትከሻውን ያዘው፡፡ ኒኮላይ ግን መንጨቀው፡፡

በአንዲት ትንሽ ቅፅበት ጉጉት ያደረባቸው ተመልኮች ከደጃፋ ላይ ተኮላኮሉና አንዳንዶቹ ወደውስጥ ለመዝለቅ ሞከሩ፡፡

ፖርፊሪ ከቁጥጥር ውጭ ሆኖ እየተበሳጨ ‘ሂዱ ከዚህ! ጊዜው ገና ነው! እስከምትጠሩ ድረስ ጠብቁ! ያለጊዜው ለምን አመጣችሁት?’ አለ፡፡

ኒኮላይ ግን ሳይታሰብ ተንበረከከ፡፡

‘ምንድነው የምትሠራው?’ ሲል ፖርፊሪ ገርሞት ጮኸ፡፡

ትገፋሹ ቀርጥ ቀርጥ ቢልም ድምፁን ከፍ አድርጎ ‘ጥፋተኛ ነኝ - ጌታው፡፡ እኔ ነኝ የፊልሞኑት፡፡ ነፍሰ ገዳዩ እኔ ነኝ’ አለ ኒኮላይ፡፡

ሁሉም መናገር የተሳነው ይመስል በክፍሉ ውስጥ ለአስር ደቂቃ ያህል ፀጥታ ሰፈነ፡፡ አጃቢው ወታደር እንኳን ወደኒኮላይ ለመቅረብ መሞከሩን እርግፍ አድርጎ ትቶ ወደበሩ አፈገፈገና ሳይነቃነቅ ቆመ፡፡

ፖርፊሪ ከድንጋጤው እንደተላቀቀ ‘ምንድነው ነገሩ?’ እያለ ጮኸ፡፡

ከጥቂት ደቂቃ በኋላ ‘ነፍሰ ገዳዩ እኔ ነኝ’ የሚለው የኒኮላይ ድምፅ ተደገመ፡፡

‘ምን አልክ? እንዴትና ማንን ነው የገደልኩው?’

ፖርፊሪ ጭራሹን ተገረመ፡፡

ኒኮላይ ለጊዜውም ቢሆን እንደገና ዝም አለ፡፡

‘አልዮና ኢሻፕቫናንና አህቷን ሲሳቢታን በመጥረቢያ ቀልጅ የገደልኳቸው እኔ ነኝ። እኩይ ድርጊቱ ሁሉ ቀልጭ ብሎ ይታዩኛል’ ከአለ በኋላ አሁንም ዝምታን መረጠ።

አሁንም ተንበርክኳል። ፖርፊሪ ከው ቢልም ወዲያውኑ አራቴን ተቆጣጥሮ ሳይጠፋ የገቡት ምስክሮች እንዲወጡ ምልክት ሰጣቸው። ምስክሮቹ ከመቅፅበት ተበተኑና በፋ ተዘጋ። በጥግ በኩል ሆኖ ኒካላይን ትክ ብሎ ይመለከት የነበረውን ራስኩልኒኮቭን ቃኝት አድርጎ ወደእርሱ ለመራመድ ዳዳውና ሁሳቡን ለውጦ ኒካላይን ግዋት ጀመረ። ወዲያውኑም ሁለቱንም እያፈራረቀ ተመለከታቸውና ከጀርባው በኩል የተገፈተረ ይመስል ወደኒካላይ ተንደረደረ።

‘እኩይ ድርጊቱ ቀልጭ ብሎ ይታዩኛል እያልክ የምትቀጣጥረው ምን ለማግኘት ነው? እኔ እንደሆንኩ ስለሆነ ጉዳይ አሳካሁብክም። ለማንኛውም ወንጀሉን በርግጥ ፈፅመህል ወይ?’ ብሎ ጮኸበት።

‘ጌታው ፈፅሜአለሁ። ነፍሰ ገዳዩ እኔ ስለሆንኩ ቃሉን መስጠት እፈልጋለሁ’ አለ ኒካላይ።

‘ፈፅመህል እንዴ? በምንድነው የገደልኳቸው?’

‘ጌታው፣ ቀደም ብዬ ባዘጋጀሁት መጥረቢያ።’

‘ብቻህን ነው ወይ ድርጊቱን የፈፀምኩው?’

‘አዎን - ጌታው። ደሚትሪ ንፁህ ነው አይመለከተውም።’

‘ስለድሚትሪ ጉዳይ አትጣደፍ። ለመሆኑ በወቅቱ ዘበኞቹ እያዩአችሁ ደረጃውን ቀልቀል እንዴት ወረዳችሁ?’

ኒካላይ ቀደም ብሎ ያዘጋጀውን መልስ ለመስጠት የተጣደፈ ይመስል ‘በወቅቱ ከድሚትሪ ጋር የርጥኩት ሰዎቹን ለማናደድ ብዬ ነው’ አለ።

ፖርፊሪ ‘እኔም ገምቻለሁ!’ ብሎ ጮኸና ‘የሚናገረው ሁሉ በል ተብሎ የታዘዘውን ነው’ ቢል ለራሱ አጉተመተመና ከራስኩልኒኮቭ ጋር አይን ለአይን ተጋጨ።

ኒካላይን በመጠየቅ ተመስጦ ስለነበር ራስኩልኒኮቭን ዘነጋው። ወዲያውኑ ደግሞ በላለፈው ሁኔታ አሰላስሎ ግራ ተጋባ።

‘ተንደርድሮ ሂደና ‘ወዳጄ ልቤ - በጣም አዝናለሁ! እንዲሁም አይሆንም! አሁን መሄድ ትችላለሁ። መቼም በሁኔታው መገረሜ ይገባል!’ አለው።

ከንዱን ይዞ ወደበፋ ወሰደው።

የሆነውን ሙሉ በሙሉ ባይረዳም ራሱን ለመቆጣጠር ጊዜ ያገኘው ራስኩልኒኮቭ ‘ይሄ ያጋጥመኛል ብለህ የጠበቅህ አይመስለኝም! አይደለም እንዴ?’ ቢል ተናገረ።

‘ወዳጄ ልቤ - አንተም ቢሆን አልጠበቅህም። እጅህ የቱን ያህል ይንቀጠቀጣል?’ ብሎ እንደ መሳቅ አለ።

‘ግን እኮ የአንተም እጅ ይንቀጠቀጣል!’

‘አዎን፣ ያልጠበቅሁት ስለነበር እጄ ይንቀጠቀጣል።’

ከበፋ ደርሰዋል። ፖርፊሪ ራስኩልኒኮቭ እንዲሄድለት በጉጉት ይጠብቃል።

ራስኩልኒኮቭ በድንገትና በምፅት ‘የመገረም ትንሹ የትላይ ነው ያልከውን አታሳዩኝም ወይ?’ ብሎ ጠየቀ።

‘አየተናገረ ጥርቶ ይገጫጫል - ቂ - ቂ! የምትገርም ሰው ነህ! አይደለም እንዴ? በል ይህና ሁን፡’

‘እኔ የምልህ ደህና ሰንብት ነው፡’

ፖርፊሪ አጉል ፈጥታ እያሳየ ‘እንገናኛለን’ ሲል አገረመረመ፡፡

ራስኮልኒኮቭ ከጢሮው እንደወጣ ብዙ ሰዎች በትኩረት ይመለከቱት እንደነበር አስተዋለ፡፡ በመግቢያው አዳራሽ ውስጥ በዚያን ምሽት ወደፖሊስ ጣቢያ እንሂድ ያላቸውን የህንጻውን ሁለት ዘባኞች ተመለከተ፡፡ የሆነ ነገር እየጠበቀ ቆመዋል፡፡ ከደረጃው ደርሶ የሆነ ድምፅ ሰምቶ ዞር ሲል ፖርፊሪ እያለከለከ ወደእርሱ ሲሮጥ አየ፡፡

‘ወዳጄ ልቤ - አንዲት ቃል ልንገርህ፡፡ ስለዚያ ጉዳይ በደንብ መሠረት ጥቂት ጥያቄዎች ሳላቀርብልህ አልቀርምና በድጋሚ እንገናኛለን!’

ፖርፊሪ በፊቱ ላይ ፈጥታ እየተዛበበበት ከአጠገኑ ቆመ፡፡ ሌላም ነገር ለማለት መሬሉን ግልፅ ቢሆንም በሆነ ምክንያት ቃሉን ከአንደበቱ ለማውጣት አልቻለም፡፡

ራስኮልኒኮቭ በዚያን ሰአት ተገናንቶ ስለነበር እየተከራራ ‘ምናልባት ስሜት ውስጥ ገብቼ ይሆናል’ አለው፡፡

‘እንደዚያ አታሰብ፡፡ እኔ ራሴ ብስጩ እንደሆንኩ አልደብቅም፡፡ ስለዚህ በድጋሚ እንገናኛለን፡፡ እንዲያውም በየጊዜው እንገናኛለን የሚል ግምት አለኝ!’ ሲል ፖርፊሪ ከፈጥታ ጋር መለሰ፡፡

‘የምንገናኘው በጥልቀት ለመተዋወቅ ነው እንዴ?’ እያለ ራስኮልኒኮቭ ጠየቀ፡፡

ፖርፊሪ ኮስተር ብሎ ‘አዎን - ለዚያ ነው’ ካለ በኋላ ‘ወደልደት ግብዣው መሄድህ ነው ወይ?’ በማለት ጥያቄ አቀረበ፡፡

‘ወደተብር ነው የምሄደው፡’

‘ብቻ ራስህን ጠብቅ፡’

ደረጃውን ቀልቀል መውረዱን የተያያዘው ራስኮልኒኮቭ ወደፖርፊሪ ዞር አለና ‘ምን ብዬ እንደምሰናበትህ አላውቅም፡፡ የበለጠ መልክም እድል ብመኝልህም ሰራህ ምን ያህል አስገራሚ እንደሆነ ራስህ ትገነዘበዋለህ’ ሲል ተናገረ፡፡

በመመለስ ላይ የነበረው ፖርፊሪ ይህን ሲሰማ ጆሮውን ቀና አደረገና ‘ስራዬ ለምንድነው ያስገረመህ?’ ብሎ ጠየቀ፡፡

‘ለምሳሌ ያህል ያን ምስኪን ኒኮላይ ውሰደው፡፡ በራስህ ዘዴ ከሰነልቡና አንፃር እንዳስጨቅኸውና እንዳስቃየኸው እንሞታለሁ፡፡ ገዳዩ እርሱ እንደሆነ ለማረጋገጥ ከደከሙክ በኋላ እንዲያምን አደረግኸው፤ ወደፊት ደግሞ በሌለበት ታማዋለህ፡፡ ታዲያ ስራህ ለምን አያስገርምም?’

‘ቂ - ቂ! ኒኮላይን በል ተብለህ የተናገርኸው ነው ያልኩትን አስተውለህ!’

‘እንዴት አላስተውልም?’

‘በጣም ጎበዝ! ሁሉንም ታስተውላለህ፡፡ የብርሀ አእምሮ ባለቤት ነኝ? የሚያስገርመውን ሁሉ ታውቃለህ፡፡ ቂ - ቂ! ከደራሲዎቻችን መካከል በዚህ ረገድ ከፍተኛ ተስተካክ ያለው ነገል ነው እያሉ ይናገራሉ፡’

‘አዎን፣ ጎግል’

‘እንደጽ ብንገኝ ደስታውን አልችለውም።’

‘አመሰግናለሁ - እኔም እንደዚያው።’

ራስኩልኒኮቭ በቀጥታ ወደቤቱ ገባለ። ከእሱ እንደደረሰም በጣም ግራ ተጋብቶ ስለነበር ከፎቱው ላይ ተቀምጦ ለሩብ ሰአት ያህል ለማረፍና ሀሳቡን ለማስባስብ ሞከረ። ሁሉ ነገር ከአቅሙ በላይ እንደሆነ፣ በሰጠው ቃል ላይ አሁን ሊገዘበው ያልቻለ ልዩ ነገር እንዳለ ተሰማው። የኒኮላይ የእምነት ቃል ግን መዘዝ አስከትሎ ለእርሱ እንዳይተርፈው ሰጋ። ለጊዜው በነፃ ቢሰናበትም አደጋ ላይ ስለወደቀ አፋጣኝ እርምጃ መውሰድ ነበረበት።

የአደጋው ደረጃ ግን የቱን ያህል ነው? ከፖርፊሪ ጋር ያደረገውን ውይይት በጥቅሉ ሲገመግመው ፍርሀት ለቀቀበት። የፖርፊሪን አላማ ለማወቅና ምን እንደሚፈልግ ለመገመት አዳገተው። ይሁንና፣ ጨዋታው በከፊል ስለታወቀ የፖርፊሪ አካሄድ የቱን ያህል አደገኛ እንደሆነ ከእርሱ የተሻለ ማንም ሊያውቀው አይችልም። ምናልባት የራሱን ማንነት አጋልጦ ቢሆንስ? ፖርፊሪ የቱን ያህል እንዳስተዋመውና እርሱም ቢሆን ገና ከመጀመሪያው በትክክል እንደቀረፀው እየታወቀ ባለበት ሁኔታ መርማሪው በመጠኑም ቢሆን ግዴላሽነት ያሳይ እንጂ የሚያዋጣው ይመስላል። በውይይቱ ላይ የቀረቡ ማስረጃዎች አልነበሩም። ግን ሲከተት አልፈፀመም ወይ? ዛሬ ፖርፊሪ ወዴት ነበር ያመራው? ወጥመድ ዘርግቶለት ነበር ወይ? ከሆነስ ወጥመዱ ምንድነው? በኒኮላይ ሁኔታ ባልተጠበቀ መንገድ የተፈፀመው ድራማ ባይኖር ኖሮ ዛሬ የሚለያዩት እንዴት ነበር?

ፖርፊሪ ሁሉንም አማራጮች እየጻሰሰ ነው ብሎ ራስኩልኒኮቭ ገመተ። በእጁ ላይ ጠቃሚ ማስረጃ ቢኖረው ኖሮ ያሳየው እንደነበር አልተጠራጠረም። በትንሹ የሚያስገርም ነገር ቀልድ ነው ወይስ ምንድነው? ሐቀን የማድበስበሻ ስልት ነው ወይ? ትናንት ሊጠይቀው የመጣው ሰውዬስ የት ጠፋ? ፖርፊሪ ጠቃሚ ማስረጃ የሚያገኘው ከዚያ ሰውዬ መሆን አለበት።

‘የትኩላቱን አቀርቅሮ፣ ከንዱን ጉልበቱ ላይ አድርጎ ፊቱን በእጆቹ ሽፍኖ ፎቱው ላይ እንደተቀመጠ ይንቀጠቀጥ ነበር። በመጨረሻው ላይ ብድግ ብሎ ባርኔጣውን አነሳና ትንሽ አቅማምቶ ወደቡ ሄደ።’

ቢያንስ ለዚያች እለት አደጋ እንደማይገጥመው አድርጎ ራሱን ቆጠረ። ሳያስበው በድንገት ልቡ በደስታ ስሜት ተሞላ። ወዲያውኑ ወደ ማርሜላይቭ ቤተሰብ ለመሄድ ፈለገ። ለቀብር እንኳን ባይደርስ ከቀብር መልስ በሚኖረው ስነስርአት ላይ ተገኝቶ ከሰንዖ ጋር እንደሚገናኝ እርግጠኛ ሆነ።

ቆም ብሎ አስበና ከንፈሮቹ ፈጥታ ለመስጠት ሲሉ ቀስቀስ እየተላቀቀ ሄዱ።

‘መሆን ያለበት ዛሬ ነው!’ እያለ ደጋግሞ ለራሱ ተናገረ።

በሩን ለመክፈት ሲቃረብ በሩ ራሱ ሳይታሰብ መክፈት ጀመረ። ወዲያውኑም ተደናግጦ ወደኋላ ዘለለ። በሩ በዝግታ ሲከፈት በትናንትናው እለት ከየት መጣ ሳይባል ብቅ ያለው ሰው ገፊታ ድቅን አለበት።

ሰውየው ከደጃፋ ላይ ቆሞ ራስኩልኒኮቭን በአርምሞ ተመለከተና ወደክፍሉ ገባ። በትናንትናው እለት የነበረው ገፊታና ልብስ እንዳለ ቢሆንም የመከፋት ፊት እየታየበት ቀና

ቀና ተነፈሰ። እጁን ገንጨላ ላይ አድርጎ ጠመም ቢል ኖሮ አሮጊት የገበሬ ሴት በመሰለ ነበር።

ራስኩልኒኮቭ 'ምን ትፈልጋለህ?' ሲል እየተርበተበተ ጠየቀ።

ሰውየው ለጥቂት ደቂቃ በዝምታ ተዋጠና ለጥ ብሎ እጅ ነሳ።

'ምን እየሠራህ ነው?' ብሎ ራስኩልኒኮቭ ጮኸበት።

'ይቅርታ ይደረግልኝ' እያለ ሰውየው በለሆሳስ ተናገረ።

'ለምኑ ነው ይቅርታ?'

'ተንኮል በማሰቤ' አለና እርስ በርስ ተያዩ።

'በጣም አገኛለሁ። ምናልባትም ሞቅ ብሎህ ነበር! ወደዚያ መጥተህ ዘበኞቹ ወደፖሊስ ጣቢያ እንዲወስዱህ ስትነግራቸውና ስለደሙ ስትጠይቃቸው እንደሰካራም ቁጥረውህ እንድትሂድ በማድረጋቸው አዝኜ ነበር። አድራሻህን በማስታወሌም ለመጠየቅ ትኖንት ወደዚህ መጣሁ።'

ራስኩልኒኮቭ ለማስታወስ እየሞከረ 'ማነው የመጣው?' አለ።

'እኔ ነኝ የመጣሁት። አስቀይሜለሁ እኮ።'

'ታስታውስ እንደሆነ ከሌሎቹ ጋር ሆኜ በር ላይ ቆሜ ነበር። ለአመታት ያህል ከዚያው እየኖርኩ በቤቴ ውስጥ ልብስ አሰፋለሁ። እኔን እጅጉን ያሳዘነኝ...'

ከትናንት በስቲያ ከውጭው በር ላይ የነበረው ሁኔታ ወዲያውኑ ለራስኩልኒኮቭ ፍንትው ብሎ ታየው። ከዘበኞቹ በተጨማሪ ሌሎች ሰዎች እንደነበሩ ተገነዘበ። በቀጥታ ወደፖሊስ ጣቢያ መሄድ ይኖርበታል የሚል ድምፅ እንደሰማ አስታወሰ። የሰውየውን ገፊታ እስካሁን ድረስ ማስታወስ ባይችልም ወደሰውየው ዞር ብሎ የሆነ መልስ መስጠቴ ትዝ አለው።

የትናንቱ ሰቆቃ ምክንያት ያ ነበር! በጣም አስከፊ የሚያደርገው ደግሞ በእንዲህ አይነቱ የጅል ስራ ሳቢያ ሕይወቱን ሊያበላሽና ራሱን ሊያጋልጥ መቃረቡ ነበር። ይህ ሰው ሊነግራቸው የሚችለው የመኖሪያ ቤት ለመክራየትና ስለደሙ ሁኔታ ለማወቅ መጠየቁ ብቻ ነው። ስለዚህ ፖርፊሪ ተጨባጭ ማስረጃ ስለማይኖረው ለእስር ቢዳርገው እንኳን ጥፋተኝነቱን እንዴት ማረጋገጥ ይችላል? ፖርፊሪ ቤት ለመክራየት መጠየቁን ያወቀው ደግሞ አሁን እንጂ ቀደም ቢል አይደለም።

'ከዚያ እንደነበርኩ ለፖርፊሪ የነገርኩው አንተ ነበርክ?' ሲል ራስኩልኒኮቭ ጠየቀ።

'የትኛው ነው ፖርፊሪ?'

'መርማሪው ነዋ።'

'ዘበኞቹ ለመሄድ ፈቃደኛ ሰልጠኛ እኔ ነኝ ሂጂ የነገርኩት።'

'ዛሬ ነው እንዴ የነገርኩው?'

'አንተ ከመምጣትህ ከደቂቃዎች በፊት ነበር የነገርኩት። ሁሉንም ነገር ሰምቻለሁ።'

እንዴት እንዳሰቃየህ ለምቻለሁ።'

'የትና መቼ ነው የሰማኸው?'

'ከዚያው ከጠፋ ጀርባ ቀጭ ብዬ ነበር።'

'የሚያስገርም ሰው የተባለልህ አንተ ነህ! ሁኔታውን እስቲ በዝርዝር አስረዳኝ።'

‘በጣም መሸቶ ስለነበር ዘበኞቹ የእኔን ቃል ተኩትለው አንተን ወደፖሊስ ጣቢያ ለመውሰድ ፈቃደኛ ስላልነበሩ እንቅልፌን አጥቼ ሳሰላሰል አደርኩ። ሁሉንም ነገር ትናንት ከአጣራሁ በኋላ ዛሬ ማለዳ ወደመርማሪው ሄድኩ። መጀመሪያ እንደ ሄድኩ ከቢሮ አልነበርም፤ ከአንድ ሰአት በኋላ ተመልሼ ሰሄድ ሊያየኝ አልቻለም። ለሶስተኛ ጊዜ ሰሄድ ግን ተመለከተኝ። ሁሉንም ነገር እየተናገርኩ ሳለ ደረቱን እየደቃ በክፍሉ ውስጥ ወዲያና ወዲህ መንግራደድ ጀመር። “እናንተ ርካሾች - እንዴት እንዲህ ታደርጉኝላችሁ? እኔ ባውቅ ኖሮ ፖሊስ ልኪ አስይዘው ነበር!” አለኝ ወጥቶ የሆነ ሰው ጠርቶ አስገዢ ያነጋግረው ጀመር። ከዚያ በኋላ ወደእኔ ተመልሶ እየሰደበኝ ይጠይቀኝ ገባ። በጣም ወቀሰኝ። የማውቀውን ሁሉ ነገርኩት። ትናንት ሳነጋግርህ ምንም እንዳልተነፈሰክልኝና ጭራሽ እንዳላወቅኸኝ ገለልኩት። ሰዎች ገብተው አንተ ልታነጋግረው እንደምትፈልግ እስከ ነገሩት ጊዜ ድረስ በንዴት ጦፍ ደረቱን እየደቃ ተንግራደደ። ከበሩ በስተጀርባ ሆኜ የምሰማውን ሁሉ ሳላጣጥም አርፌ እንድቀመጥ አዘዘኝ። ባይገርምህ እርሱ ራሱ ወንበር አቀረበልኝና ቆለፈብኝ። ሊጠራኝ እንደሚችል ቢነግረኝም ኒኮላይን አምጥተውት አንተ ስትሄድ ለቀቀኝ። ሌላ ጊዜ ሊያነግረኝና ሊጠይቀኝ እንደሚፈልግ አሳወቀኝ።’

‘ከዚያ ሳለህ ለኒኮላይ ጥያቄ አቅርቦለት ነበር?’

‘አላቀረበለትም። አንተን እንደሰወጣህ እኔንም እንድሄድ ነገረኝ። በኋላ ግን ኒኮላይን ሊጠይቀው ይችላል።’

ሰውየው ሳይታሰብ ለጥ ብሎ እጅ ነሳና ‘ይቅርታ አድርጋልኝ በዘሰት ስለወነጀልኩኝና ልገዳህ ስላሰብኩኝ’ አለ።

‘እግዚር ይቅር ይበልህ’ ቢል ራስኮልኒኮቭ መልስ እንደሰጠው እጅ ነሳና በመጣበት አኳኝን ተመልሶ ሄደ።

ራስኮልኒኮቭ ‘ተጨባጭ የሆነ ነገር የለም’ እያለ ደጋግሞ ተናገረና ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ ደስ ብሎት ከክፍሉ ወጣ።

ቁልቁል ደረጃውን ሲወርድም ‘ከእንግዲህ በግብግብ እንገፋብታለን!’ ቢል ጥላቻ ከተሞላበት ፈጣጥታ ጋር ተናገረ። ጥላቻውን ያንጸባረቀው ግን የሀፋረት ስሜት በተቀላቀለበት ሁኔታ ወኔ ቢሰነቱን እስታውሶ ነው።

ሚስተር ሉዚን ከጻጸና ከእናቷ ጋር ወላጅ ወይይት ባደረገ በማግስቱ የነበረው ሁኔታ እጣፈንታውን አደበዘዘበት። በእንቅርት ላይ ጆሮ ደግፍ እንዲሉ በትናንትናው እለት አስገራሚ የነበረው እውነታ በዛሬው እለት ያበቃለት ጉዳይ መሆኑን ለመቀበል ተገደደ። ለማመን የሚያስቸግር ድርጊት ተፈፀመ። ክብሩን የቀነሰበት ጥቁር እባብ ሌሊቱን ሙሉ ሲበላው አደረ። ሚስተር ሉዚን ከእንቅርቱ እንደተነሳ ፊቱን በመስታወት ተመለከተ። የሚያገረግ በሽታ ተጠናውቶት ያደረ መስሎት ቢሰጋም በዚህ ረገድ የሚያሳስብ ነገር አላጋጠመውም። ከቅርብ ጊዜያት ወዲህ እየፋፋ የሄደውን ሰውነቱን ተመለከተና ሌላ የተሻለ ሚስት ከሌላ ቦታ አገኛለሁ ብሟል ተስፋ ተፅናና። ወዲያውኑ ግን ደባለና ጓደኛው የሆነ ሚስተር ሌቢዚያትኒኮቭ ያሳየውን ምፅታዊ ፈገገታ አስታውሶ ተሰባጩ። ይህ ፈገገታ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ በጓደኛው ላይ ይዞት የነበረውን ጥቁር ነጥብ እንዲበራከት አደረገ። የትናንቱን ወይይት ውጤት መንገር እንዳልነበረበት ሲያስታውስ ደግሞ ብስጭቱ ተባባሰ። በትናንትናው ምሽት በግብታዊነት ያደረገው መቀባጠር የፈፀመው ሁለተኛ ስሕተት ነበር። ሆኖ ተብሎ ይመስል የዚያን እለት ጥዋት የማያስደስቱ ነገሮችን እያፈራረቀ አስታወሰ። በከፍተኛው ፍርድ ቤት በያዘው ጉዳይ እንኳን አልቀናውም። በተለይም ደግሞ መጪውን ጋብቻ አሰቦ በራሱ ወጪ ያደሰውን ቤት ያከራየው ሰው ነቶኛ አበሸቀው። ጀርመናዊ የእደጥበብ ሠራተኛ የሆነው ይህ ባለፀጋ የቤት አከራይ ቤቱ ቢታደሰለትም ቅሉ በውሉ ላይ የሰፈረው እንዲፈርስ ከአለመፍቀዱም በላይ ውሉን የሚያፈርሰው ወገን ቅጣት እንዲጣልበት ይጠይቃል። የገዛውን የቤት ዕቃ ወደተከራየው ቤት ያሳስገዛው ቢሆንም የቤት እቃዎች ማምረቻና መሸጫ ድርጅቱ ቢላ ቢሰቲን ሊመልሰለት ባለመፍቀዱ ሁኔታው ከጀርመናዊው የቤት አከራይ የተለየ አልነበረም። ሚስተር ሉዚን ጥርሱን እያፋጩ 'ለቤት እቃ ብዬ አይደለም የማገባው!' ቢል ለራሱ ተናገረ። 'ሁሉ ነገር ያበቃለት ነው ወይ? እንደገና ብሞክርሰን?' እያለ በተሰፋ አሰላለሰ። ጻንያን እያሰበ ልቡ ቋመጠ። ያችን ቅፅበት በስቃይ ተቋቋማት። ራስኩልኒኮቭን ወዲያውኑ ለመግደል ያለህን አቋም ገለፅ ቢባል ይገደልልኝ ለማለት ደቂቃ ባላባከን ነበር።

ተስፋ ቆርጦ ወደሌቢዚያትኒኮቭ ጠባብ ከፍል ሲያመራ እንዲህ እያለ ለራሱ አሰላለሰ። 'እኔም ራሴ ገንዘብ ያልሰጠኝቸው በመሆኑ ጥፋተኛ ነኝ። ምን አገንዝዝኝ? ብሰጣቸውም ያንን ያህል ብዙ ገንዘብ አልነበረም። ሕይወታቸውን አስከፊ አድርጌ እኔን እንደ አሳዳሪያቸው እንዲቆጥሩኝ ለማድረግ አቅጂ ነበር። እነርሱ ግን ከምን ደረጃ እንደደረሱ የሚታይ ነው! ምናባቱን! ለጥሎሽና ለተለያዩ ሰዎታዎች እንድ ሺህ አምስት መቶ ሩብል ብሰጣቸው ኖሮ ሁሉም ነገር ያበቃ ነበር። ያን ባደርግ ኖሮ በቀላሉ አይፈነገሉኝም ነበር! ልፈንግል እንኳን ቢሉ የሰጠኝቸውን ገንዘብ መመለስ ስለሚኖርባቸው በተቸገሩ ነበር! በግዴለሼነት ስሕተት ፈፅሜአለሁ!' ጥርሱን በድጋሚ ማፋጩት እየጀመረ መጃጃሉን አመገ።

...ሚስተር ሉዚን የማርሚላዶቭን የቀብር ስክርአት አስታውሰና ከቀብር መልስ በሚኖረው ዝግጅት ላይ ራስኩልኒኮቭ ጭምር እንደተጋዘነ ትዝ አለው። በሌላ በኩል ደግሞ ሚስተር ሌቢዚያትኒኮቭ የዚያን እለት ጥዋት ከቤቱ ላይወጣ ቆየ።

ሚስተር ሉዚን ይህን ሰው ክፉኛ እየጠጠው ሄዷል። ወደ ፒተርስቡርግ ከመጣ በኋላ አብሮት የሚቀላበው ከገንዘብ ሰበት ሌላ ምክንያት ሰላላው ነበር። በክፍለ ሀገር ይኖር በነበረበት ወቅት የቀድሞ ተማሪው ሌቤዚያትኒኮቭ በየጥናት ክበቡ ሰፊ አስተዋፅኦ የሚያደርግ ተራማጅ ወጣት እንደሆነ ሰምቶ ስለነበር ፒተርስቡርግም ውስጥ ይህ ሰው እውቅና ይኖረዋልና ልጠቀምበት ብሎ ነው። ይሁንና ሌቤዚያትኒኮቭ በሰመ ተራማጅነት ከዚህ ግባ የማይባል ሰው እንደሆነ ለማወቅ ሉዚን ጊዜ አልፈጀበትም። ተራማጆች ሁሉ ቂላቂሎች ናቸው የሚል ማረጋገጫ ቢያገኝ እንኳን ቀልቡ አያርፍም። የራሱ የሆነ አላማ ነበረው። ማወቅ የፈለገው በከተማው ምን እንደሚካሄድ፣ ወጣቶች የቱን ያህል ተደማጭነት እንዳላቸውና የአስጊነታቸው ደረጃ ምን ያህል እንደሚደርስ ነው። የሆነ አይነት ፕሮጀክት ቢጀምር በወጣቶች ዘንድ ተቀባይነት ያገኛል ወይ? ተቀባይነት የማያገኝ ከሆነ ደግሞ መነሻው ምንድን ነው? ከእነርሱ ጋር ተመሳሰሉ እነርሱት መጠቀሚያ ማድረግ አስፈላጊ ነው ወይ? በአጭሩ ለመግለፅ ያህል የሚመልሳቸው ብዙ ጥያቄዎች ተደቀኑበት።

ሚስተር ሌቤዚያትኒኮቭ አጭርና ጢማም ሆኖ በአይን በሽታ የሚሰቃይ የመንግስት ሠራተኛ ነው። በልብ ደረጃ ደግሞ ገራም ቢሆንም በራሱ ተማምኖ ስለሚናገር የሚያወጣቸው ቃላት ከእንዲህ አይነት የተክለ ሰውነት ባለቤት የሚሰነዘሩ አይመስሉም። ይሁን እንጂ ስካር ባለማዘውተሩና የቤት ኪራዩን በወቅቱ በመክፈሉ የተነሳ በቤት አከራይዋ ዘንድ መልካም ስም ካተረፉት ፈሪዎች መካከል አንዱ ነው። እንዲህ አይነት ጥሩ ጎኖች ቢኖሩትም በጊዜው ፋሽን ከሆኑ አስተሳሰቦች ጋር ጥብቅ አያሉ መልሰው እነዚያን አስተሳሰቦች ከሚያውገረግሩ ሁልቱ መሳርርት ከሌላቸው ሰዎች መካከል በመመደቡ አላዋቂ ይሰኛል።

ሌቤዚያትኒኮቭ ሽጋ ባህሪ ቢኖረውም ቅሉ ደባሉና የቀድሞ አስተማሪው የሆነውን ሉዚንን መጥላት ጀምሯል። ይህ አይነቱ ስሜት በሁለቱም ዘንድ በአጋጣሚ የተፈጠረ ይመስላል። ሌቤዚያትኒኮቭ አልባሌ ቢሆንም ሉዚን ሊያታልለው የሚሞክር መሰሪ መሆኑን መገንዘብ ጀመረ። አንዳንድ ፍልስፍናዎችን ሊያስረዳው ጥረት ቢያደርግም በሉዚን ዘንድ ተደማጭነት ሳያተርፍ ቀረ። ለዚህም ምክንያቱ ሌቤዚያትኒኮቭ አውገርጋሪ ብቻ ሳይሆን ጠንካራ ግንኙነት ሳይኖረው ከሌላ ሰብተኛ ወገን እየሰማ የሚያወራ ዋሽ መሆኑን ሉዚን ስለደረሰበት ነው። ይሄም ብቻ ሳይሆን ሰውየው የሚናገራቸው ነገሮች እርስ በርሳቸው ስለሚቃረኑ የሚናገረውንም አያውቅም እንዴ የሚያሰኝ ነው።

የዛን እለት ጠዋት ሉዚን ተቀምጦ ረብጣ የብር ኖቶችን ሲቆጥር ድኸው ሌቤዚያትኒኮቭ ደግሞ በክፍሉ ውስጥ እየተንጎራደደ ብር ደንታ እንደማይሰጠው ለማሳየት ይሞክር ነበር። ሉዚን ግን ሌቤዚያትኒኮቭ ለእንዲህ አይነቱ ገንዘብ ደንታ ቢሰ ይሆናል ብሎ አልጠበቀም። በአንፃሩ ደግሞ ሌቤዚያትኒኮቭ የሉዚንን ርካሽነትና በሁለቱ መካከል ያለውን ልዩነት ለማሳየት አጋጣሚውን ተጠቀመበት።

የብር ቆጠራው ትርኢት ከአበቃ በኋላ 'ባሏ ከሞተባት ሴት ቤት የሚዘጋጀው ምንድነው?' ሲል ሉዚን ጠየቀ።

'አላውቅም ማለትህ ነው ወይ? ሰላሉት ስንስርአቶች የማውቀውን ሁሉ በትናንትናው እለት ነግራለሁ። እርሷም ደግሞ በስንስርአቱ ላይ እንድትገኝላት የጋበዘችህ መሆኑን ሰምቻለሁ። አንተም ቢሆን በትናንትናው እለት እነጋግረህታል' የሚል መልስ ተሰጠው።

'ያቺ ያጣች የነጣች ቂላቂል ሴት ከሌላው ቂል ከራስኮልኒኮቭ ያገኘችውን ገንዘብ ከቀብር መልስ ለሚደረግ ድግስ ታውለዋለች ብዬ ጭራሽ አልጠበቅሁም ነበር።

... በዚያ ሳልፍ እየደገሱ መሆናቸውንና ወይን ጠጅ ሳይቀር ማዘጋጀታቸውን ስረዳ በጣም ገረመኝ። ... ሰዎች ተጋብዘዋል። ውጤቱ ምን እንደሚሆን ግን እግዜር ይወቀው። መቼ እንደሆነ ረሳሁት እንጂ እንደተጋበዘክ አንተም ነግረኸኛል። ያም ሆነ ይህ ምንም የማደርገው ነገር ስለማይኖር እኔ አልሄድም። ትናንት በዛ ሳልፍ ባሏ የመንግስት ሠራተኛ የነበረ እንደመሆኑ መጠን የአንድ አመት ደመወዝ በድግሞ መልክ ሊሰጣት እንደሚችል ነገርኳት። ምናልባትም በዚህ ምክንያት ይሆናል የጋበዘችኝ፤ ሲል ሉዚን ሀሳቡን ገለፀ።

ሌቤዚያትኒኮቭ 'እኔም ቢሆን አልሄድም' አለ።

'የአንተ አለመሄድ አያስገርመኝም! ከሴት ጋር ወደተደባደብክበት ሰፈር መሄድ ያሳፍርሃልና!'

ሌቤዚያትኒኮቭ በንዴት እየጠፈ 'ለመሆኑ ማነው ደብዳቤው? ተደብዳቤውስ ማነው?' ብሎ ጠየቀ።

'ከአንድ ወር በፊት ሴትየዋን የደበደብካት አንተ ነህ! ስለሁኔታው የሰማሁት ትናንት ነው።... የአንተ አላማ እስከዚህ ድረስ ነው። የሴቶች ጥያቄ በሚገባ አልሰረፀህም እንደሆነ? ቂ - ቂ - ቂ!'

ሌቤዚያትኒኮቭ በሰጪት ብሎ እንዲህ ሲል መለሰ። 'እርባን የሌለው ስም ማጥፋት ነው። ጉዳዩ እንደዚያ ሳይሆን ለየት ባለ መልኩ።... የተዛባ ነገር ነው የሰማኸው። ከንቱ ሀሣት ነው ማለት ይቻላል። በወቅቱ ራሴን እየተከላከልኩ ነበር። በጥፍሮቿ ልትሰጥጠኝ የሞከረችው እርሷው ነች። ማንም ቢሆን ጥቃት ሲፈፀምበት ራሱን መከላከል እንዳለበት ተስፋ አደርጋለሁ። ከመርህ አንፃርም ቢሆን ማንም ሰው ቢሆን ጥቃት እንዲሰነዝርብኝ አልፈቅድም። ያለበለዚያ ግን ፈላጭ ቆራጭነት ነው የሚሆነው። ምን ማድረግ እችላለሁ። መቼም ዝም ብዬ ቆሜ አልደበደብም። እንዳትደርስብኝ ከማሸቀንጠር ሌላ ምንም አላደረግሁም።'

ሉዚን የፊዝ ሳቅ እየሳቀ ማሽሚጠጡን ቀጠለ።

'ለማሽሚጠጥ የምትሞክረው ስለበሽቅህ ነው።... ጉዳዩ ከሴቶች ጥያቄ ጋር ምንም አይገናኝም። መጀመሪያ ሴት በጡንቻ ደረጃ እንኳን ሳይቀር በሁሉም ረገድ ከወንድ ጋር እኩል ነች ከተባለ በግብግብ ላይም ቢሆን ይሄ እኩልነት ይንፀባረቃል ብዬ አምን ነበር። በኋላ ግን በመጨረሻ ሀብረተሰብ ውስጥ በግብግብ ስለማይታሰብ ይህ አይነቱ ጥያቄ እንደማይነሳ ተገነዘብኩ። በግብግብ ላይ እኩልነት ይኑር ማለት ደግሞ የሚያስገርም ነው። በሚገባ ስላልተረዳኸኝ ነው እንጂ ከቀብር መልስ በሚደረገው ዝግጅት ላይ አለመገኘቱ ከአነሳሽው ጠብ ጋር የሚገናኝ አይደለም። ቄሶች በማይገኙበት ዝግጅት ላይ መገኘት አግባብ ስላልመሰለኝ እንዲህ አይነቱን እርምጃ የምወስደው ከመርህ አንፃር ነው። ወደዚያ ብሄድ እንኳን የምሄደው ለመሳቅ ስል ነው።'

'እንዳንተ አባባል ከሆነ ማፈዣ እስካደረግኸው ድረስ ግብግጥን ትቀበላለህ ማለት ነው። አይደለም እንዴ?'

'ጭራሽ አይደለም። ግብግጥን የምቀበለው ለማፈዝ ሳይሆን ተቃውሞን ለማሳየት ስል ነው። ጠቃሚ አቋም እስካለኝ ድረስ ለማስተማርና ለጥርጥጥን ስራ በተዘዋዋሪ መንገድ እስተዋልክ ማድረግ እችላለሁ። ይሄን ስራ ለማገዝ እያንዳንዱ ሰው የሚቻለውን ሁሉ ማከናወን አለበት። አጥብቆ በሠራ ቁጥር ደግሞ ከተሻለ ውጤት ላይ ይደረሳል። ሀሳብን በዘር ልመሰለውና አንድ ዘር መዝራት እችላለሁ። ያ ዘር

ደግሞ ፍሬ ይሰጣል። ተጋባዦቹን እንዴት ነው የማስቀይማቸው? መጀመሪያ ላይ ሊቀየሙ ቢችሉም ከጊዜ በኋላ ግን መልካም ተግባር እንደፈፀምኩላቸው ይገነዘባሉ። ለምሳሌ ያህል የእኛ ማህበር አባል የሆነች አንዲት ሴት በአጉል እምነት የተጨማለቀ ሕይወት ለመምራት ሀሳቡ እንደሌላትና ከፈለገችው ወንድ ጋር ያለ ጋብቻ ለመኖር እንደወሰነች ገልፃለላቸው በፃፈች ጊዜ ትችት ተሰንዘርባት ነበር። አለዝባ መግለፅ እየቻለች የወላጆቿን ስሜት ከፋኛ መንካቷ አግባብ አይደለም እየተባለ በጊዜው ተነገረ። አለዝባ በመናገር እኔ አላምንም። እንዲያውም ተቃውሞን በፊት ለፊት መግለፅ ያስፈልጋል። ሌላ አንዲት ሴትንም እንዲሁ መጥቀስ ይቻላል። ከባሏ ጋር ሰባት አመት ከኖረች በኋላ ሁለቱን ልጆቿን ጥላ ለመሄድ ስትወስን እንዲህ ብላ ፃፈች፡- «ከአንተ ጋር ደስተኛ ልሆን እንደማልችል ተረድቻለሁ። የደበቅኸኝ ጉዳይ ስላለ መቼም ቢሆን ይቅር አልልህም። ስለሁኔታው የነገረኝ የወደድኩት አንድ አስተዋይ ሰው ነው። ይሄን በግልፅ የምነግርህ አንተን ማታለል ያሳፍራል ብዬ ስለምገምት ነው። ደስ ያለህን አድርግ። እኔን መልሶ የማግኘት ተስፋ ግን አይደርብህ። በጣም ዘግይተህል። ደስተኛ መሆን እፈልጋለሁ።» መፃፍ ያለበት እንዲህ አይነቱ ደብዳቤ ነው!

‘በአሁኑ ሰአት ከእራተኛዋ ወንድ ጋር ትኖራለች ያልካት ለወላጆቿ ደብዳቤ የፃፈችው ሴት ነች ወይ?’

‘እንደ እውነቱ ከሆነ ሶስተኛዋ ወንድ ነው። ግን! አምስተኛዋ ወይም አስራ አምስተኛዋ ወንድ ቢሆን ምን አለበት? ያ ሁሉ ፍሬከርስኪ ነው! እናትና አባቱ በመሞታቸው ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ የምቆጫው በአሁኑ ሰአት ነው። በአሁኑ ጊዜ በሕይወት አለመኖራቸው ምንኛ ያሳዝናል እያልኩ በተደጋጋሚ አስባለሁ። በሕይወት ቢኖሩ ኖሮ እቅጩን ተናግረው ተቃውሞዬን እየገለፅኩ አላያቸው ነበር። ከቤቱ የወጣ ልጅ አጉራ ዘለል ነው የሚሉትን ዝባዝንኬ በአይናቸው እንዲያዩት አድርጌ አስገርማቸው ነበር! ወላጆቼ ባለመኖራቸው የቱን ያህል እንዳዘንኩ ልነግርህ አልችልም።’

ሚስተር ሉዚን አርእስት ለወጣና ‘የሚቼን ሴት ልጅ ታውቃለህ ወይ? ያቺን ቀጭን! ስለ እርሷ የሚወራው ትክክል ነው ወይ?’ ሲል ጠየቀ።

‘ታዲያ ምን አለበት? እንደ እኔ እምነት ከሆነ ከሴት የሚጠበቀውን ነው ያደረገችው። ልዩነቱ ያለው በአሁኑ የእኛ ሕብረተሰብ ውስጥ ተገደው የሚያደርጉት ሲሆን ወደፊት ግን በፈቃደኝነት የሚያደርጉት ከመሆኑ ላይ ነው። አሁን እንኳን ቢሆን መብቷ ነው። ስቃይና ችግር ደረሰባት። ያላት አማራጭና ሀብት ይሄው ብቻ እስከሆነ ድረስ ደግሞ የመጠቀሙ መብት አላት። በወደፊቱ ሕብረተሰብ ውስጥ ሀብት እንደማይኖርና ያላት ሚና ተገቢና ሀብራዊ በሆነ መንገድ እንደሚወሰን አያጠራጥርም። ሶንያን በግል በተመለከተ ግን በአሁኑ ጊዜ የምትወስደውን እርምጃ በሕብረተሰቡ አደረጃጀት ላይ የተሰነዘረ ተቃውሞ አድርጌ ስለምቆጥረው በጣም አከብራታለሁ። ባየኋት ቀጥሮ ደስታዬ ወደር የለውም!’

‘ቤቴን ያስተውካት አንተ ነህ የሚባለውስ።’

ሌቤዚያትኒኮቭ በንዴት ጠፈ።

‘ይሄ ሌላው ውሸት ነው! እንዲያ አይደለም የሆነው! የማርሚላዶቭ ሚስት ነች ምንም ነገር ሳይገባት ቀርቶ ወሬውን ያስራጨችው። ሶንያ እንድትወደኝ ብዬ ያደረግሁትም አይደል። እኔ የሞከርኩት የአስተሳሰብ አድማሷን አስፍቼ የተቃውሞ

ሰሜት እንዲቀበሉት ለማድረግ ነው። የፈለግሁት ተቃውሞዋን ብቻ ነው። ከዚህም በተጨማሪ ሶንያ ከቤት መሆን አትችልም ነበር።

‘የማህበራችሁ አባል እንድትሆን ጠይቀሁታል?’

‘በከንቱ እንደምታፈዝ ልንገርህ። ምንም ነገር አልገባህም። በማህበራችን ውስጥ እንዲህ አይነቱ ነገር የለም። ከዚህ ሆኖ የማይጥመው ነገር ከዚያ ሲሆን ትርጉም ይኖረዋል። ከዚህ ያልተለመደው ሁሉ ከዚያ ይለመዳል። ለሁሉም ነገር ወሳኙ ሰው የሚኖርበት አካባቢ ነው። አካባቢ እንጂ ሰው ቦታ የለውም። ሶንያን በተመለከተ ከእኔ ጋር ያላት ግንኙነት መልካም ስለሆነ እንደሚታጥላላችኋለሁ ወይም ደመኛዋ አድርጋ እንደማትቆጥረኝ ይሄ ራሱ ያረጋግጣል። ወደማህበራችን እንድትቀላቀል የማግባባት በተለየ ምክንያት የተነሳ ነው። ምኑ ነው ያስገረመህ? ሰፊ መሠረት ያለውን የራሳችንን ልዩ ማህበር መመስረት እንፈልጋለን። እምነታችንን እያራመድንና ተቃውሟችንን እያበራከትን ነው! ሙታን ከእንቅልፋቸው ቢቀበሉት እንኳን ወቃኛቸው ሆኜ እከራከራቸዋለሁ። ያም ሆነ ይህ የሶንያን የአስተሳሰብ አድማስ ማስፋቴን አቀጥሏል። በጣም የሚደነቅ ባህሪ አላት።’

‘የሚደነቀውን ባህሪዋን በሚገባ እየተጠቀምክበት ነዋ? ቂ - ቂ!’

‘ጭራሽ አይደለም። ለምን አታምነኝም? ለምንስ እደብቅሁለሁ? እኔ ራሴ አገረማለሁ። ከእኔ ጋር ስትሆን አይን አፋር፣ ጭምትና ጨዋ ነች።’

‘ይሄ ሁሉ ጭምትነት ዋጋ እንደሌለው ልታሳያት በመሞከር አድማሷን እያሰፋሁላት ነዋ?’

‘እንዲያ አይደለም! የሰውን አእምሮ ማስፋት ብዬ በግልፅ በመናገሪያ ይቅርታ። ምንም ስላልገባህ ገና ብዙ ይቀርሃል። አንተ የምታስበው ስለአንድ ነገር ብቻ ሲሆን እኛ ግን ለሴቶች ነፃነት እንታገላለን። ክብረ ንፅህናና የሴት አይን አፋርነት ቦታ የሌላቸውና ያለፈው ጊዜ ርዝራዦች ቢሆኑም የፈለገችውን ማድረግ አስከቻለች ድረስ የክብረ ንፅህናዋን ጉዳይ ትኩረት የምቸረው አይደለም። በጣም ስለምወዳት እንደምትፈቅደኝ እርሷ ራሷ ብትነግረኝ ኖሮ ራሴን ሲበዛ እድልኛ አድርጌ በቆጠርኩ ነበር። በአሁኑ ጊዜ ግን የኔን ያህል ክብሯን ጠብቆ በጨዋነት የሚቀርባት ሌላ ሰው የለም። በተስፋ አጠባበቃለሁ - አበቃ።’

‘በአንተ ቦታ ብሆን ኖሮ የሆነ ገፁብረከት እሰጣት ነበር። ጭራሽ አስበኸው እንደማታውቅ እርግጠኛ ነኝ።’

‘እንደነገርኩህ ሁሉ ነገሮችን አትረዳም። ያላት ቦታ እንዲያ መሆኑ የሚታወቅ ቢሆንም ያ የተለየ ጥያቄ ነው! ዝምብለህ ትጠላታለህ። በከንቱ እንደምትጠላት እያወቅህ አንድ የሰው ልጅ በሰብአዊነት ለመታየት ያለውን መብቱን ትነፍገዋለህ። ምን አይነት ልጃገረድ እንደሆነች አታውቅም! እኔን የሚያስጨንቀኝ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ንባብ የመተው አዝማሚያ ማሳየቷ ነው። መልሐና ከእኔ መዋሉን አቀማለች። አንድ ጊዜ እንዳሳየችው ሁሉ ተቃውሞ ለመሰንዘር አቅሙም ሆነ ቆራጥነቱም ቢኖራትም ከአጉል አምልኮና ዝባዝነኬ ሀሳብ ራሷን ሙሉ በሙሉ ነፃ ለማድረግ የተዘጋጀች አለመምሰሷ ያሳዝናል። እንዲያም ሆኖ ግን የተወሰኑ ጉዳዮችን በሚገባ ትገነዘባለች። ለምሳሌ ያህል በሰላምታ ጊዜ እጆችን የመሳም ጉዳይን በሚገባ ተረድታለች። አንድ ወንድ፣ ሴት ከእርሱ እኩል እንዳልሆነች አድርጎ ለማሳየት ሲል እጆቿን እየሳመ እንደሚዘልፋት ተረድታለች ማለቱ ነው። በዚህ ጥያቄ ላይ ክርክር አንስተን ወዲያውኑ ነው የነገርኳት። ስለፈረንሳይ የሠራተኛ ማህበራት ጥያቄም

በጥምና አዳምጣለች። በአሁኑ ሰአት ደግሞ በመጨረሻው ሕብረተሰብ ውስጥ ከአንዱ ቤት ወደሌላው ቤት እንዴት ሰተት ብሎ እንደሚገባ እያስረዳኋት ነው።

‘ምን ማለትህ ነው?’

‘አንድ የማህበር አባል ከወንድም ሆነ ከሴት ክፍል በፈለገው ጊዜ የመግባት መብት አለው ወይ? የሚል ጥያቄ በቅርቡ አንስተን መብት አለው ከሚል መደምደሚያ ላይ ደርሰናል።’

‘በዚያን ጊዜ ግላዊ የሆነ ነገር ሲሠሩ ቢገኙሰ - ቂ - ቂ?’ ሚስተር ሌቢዚያትኒኮቭ ክፉኛ ተበላጧ።

የጥላቻ ስሜት ባልተለየው እንደበት እንዲህ እያለ ጮኹ፡- ‘ሁልጊዜም ቢሆን የምታላዝነው ስለአንድ ነገር ነው - «በባህሪው ግላዊ ስለሆነ ጉዳይ»። ስለወደፊቱ ስርአታችን በገለፅኩልህ ጊዜ ግላዊ ባህሪ ስላላቸው ጉዳዮች ማውሳቱ ተገቢ አይደለም። እንዳንተ አይነት ሰዎች ርእሱን የሚጠቀሙበት ለማጥላላት ሲሉ ነው። በአጥላሉ ቁጥር ስለምን እንደሚናገሩ ያወቁ ይመስላቸዋል። አዲስ ጀማሪዎች የስርአቱን ትክክለኛነት እስከሚረዱ፣ አእምሮአቸው እስከሚሰፋና ትክክለኛውን አቅጣጫ እስከሚይዙ ድረስ ይሄን ጥያቄ አንስተው መወያየት እንደማይኖርባቸው በተደጋጋሚ ተናግረዋል። አሳፋሪነቱ ቅርአሰኝነቱና ቆሻሻነቱ እስቲ የት ላይ ነው? ቆሻሻ ካለ የፈለግኸውን አይነት ቆሻሻ ለማፅዳት ዝግጁ ለመሆን የመጀመሪያው ነኝ። መስዋእትነት የመክፈል ጉዳይ ሳይሆን የተከበረና ለሕብረተሰቡ የሚጠቅም ከጠቀሜታው አንፃርም ከእነፑሽኪን ስራ የላቀ ሆኖ የሚታይ ተግባር ስለሆነ ነው።’

‘በጣም የተከበረ፣ እጅግ የተከበረ አልከውና አረፍኩ!’

‘በጣም የተከበረ ስትል ምን ማለት ነው? ለሰው ልጅ የሚጠቅም የሆነው ሁሉ የተከበረ ነው። እኔ የምረዳው ጠቃሚ የሚለውን ቃል ብቻ ነው። የፈለግኸውን ያህል ሳቅ እንጂ ሐቁ ከዚህ አይዘልም።’

ሚስተር ሉዚን በሳቅ ተንከተከተ። ቆጥሮ የጨረሰውን ገንዘብ አነሳሳ። ጥቂት ገንዘብ ግን ሆነ ብሎ ከጠረጴዛው ላይ ተወ። ይህ ‘ቆሻሻ ጥያቄ’ መላና ብልህነት የሌለው ቢሆንም ሚስተር ሉዚንንና ወጣቱን ጓደኛውን ለአያሌ ጊዜያት ሲያጨቃጭቅ የቆየና በውጤቱም ሌቢዚያትኒኮቭን ያበላጧ ነበር። በሌላ በኩል ግን ሉዚን በስሜት ለመፈንቀልና ጓደኛውን ለማብሸቅ አስቦ ሁኔታውን ይጠቀምበታል።

ሌቢዚያትኒኮቭ የራሱን ሀሳብ የሚያራምድና ተቃውሞ የሚሰነዝር ቢሆንም ሚስተር ሉዚንን ብዙም አይዳፈር ለማለት ይቻላል። በመጨረሻ ግን ‘ትናንት ሰላልቀናህ ነው በነገር የምትተነኩሰኝ’ አለው በሰጧት ብሎ።

ሚስተር ሉዚን በዚህ አባባል መቀየሩን ሳይደብቅ ‘ከዚያች ወጣት ጋር እስከተግባባህ ድረስ ወደዚህ እንድትመጣ ልትጠይቃት ትችላለህ ወይ? ከቀብር የተመለሱ ይመስላኛል። የሰዎች ኩቴም ይሰማኛል።... ያቺን ወጣት ማየት አፈልጋለሁ’ እያለ ፈርጠም ብሎ ተናገረ።

‘ምን ታረግላለህ?’ ቢል ሌቢዚያትኒኮቭ በመገረም ጠየቀ።

‘ለሆነ ጉዳይ እፈልጋታለሁ። ነገ ወይም ከነገ ወዲያ ስለምሄድ ልነግራት የምፈልገው ጉዳይ አለኝ። ይሁንና አንተም መሳተፍ ትችላለህ። እንዲያውም ሀሳብህን እንዳውቀው ብትገኝ ጥሩ ነው።’

‘እኔ የማስበው የተለየ ነገር የለም። የምታነጋግራት ጉዳይ ካለህ እርሷን መጥራቱ አይከብድም። እኔ እንደማሳደናቅፍህ እርግጠኛ መሆን ትችላለህ።’

ከአምስት ደቂቃ በኋላ ሌቤዚያትኒኮቭ ከሶንያ ጋር ተመልሶ መጣ። ሶንያ እንደተለመደው ከመገረምና ከሀፍረት ስሜት ጋር ወደ ክፍሉ ገባች። ከልጅነቷ ጀምሮ አዲስ መልክ ስታይ የሚሰማት የሀፍረት ስሜት እስከዛሬ ድረስ አለቀቃትም። በሚስተር ሉዚን እምነት መሠረት እንደ እርሱ አይነት ኩሩ ሰውና እንደ እርሷ አይነት ወጣትና እስደሳች ሴት በሚተዋወቁበት ጊዜ መሆን እንዳለበት ሁሉ ትህትና ባልተለየው ሁኔታ ሳቅ እያለ ተቀበላት። ወዲያውኑ ሊያረጋጋት ሞክረና ከእርሱ ፊት ለፊት እንድትቀመጥ ጠየቃት። ሶንያ ተቀመጠች። ክፍሉን ቃኘች። ሌቤዚያትኒኮቭንና ከጠረጴዛው ላይ ያለውን ገንዘብ አየችና ከመቅፅበት አይኖቿን ከሚስተር ሉዚን እንደገና ሳትነቅል ተመለከተችው። ሌቤዚያትኒኮቭ ክፍሉን ለቆ ሊወጣ ሲል ሚስተር ሉዚን ሶንያ እንደተቀመጠች እንድትቆይ ምልክት አሳያትና ሌቤዚያትኒኮቭን ከበሩ አጠገብ አስቆመው።

‘ራስክልኒኮቭ አለ ወይ? መጥቷል ወይ?’ እያለ በማንሾካሾክ ጠየቀ።

‘አዎ አሁን ገና ሲገባ አይቼዋለሁ።’

‘እንደዚያ እስከሆነ ድረስ ከእኛ ጋር እንድትሆንና ብቻዬን ከልጅቷ ጋር እንዳትተወኝ እጠይቅሁለሁ። ጉዳዩ ቀላል ቢሆንም ሰዎች ምን እንደሚሉ አታውቅም። ራስክልኒኮቭ ስለሁኔታው እንዲነግራቸው አልፈልገም። ምን ማለቴ እንደሆነ ገባህ?’

ሌቤዚያትኒኮቭ ሚስተር ሉዚን ያሰበውን ወዲያው በመገንዘብ ‘ገባች!’ ትክክል ነህ። እንዲያም ሆኖ ይሄን ያህል መጠራጠርህ ባሳስፈለገ። እስካልክ ድረስ ግን እዚሁ እሆናለሁ። ችግር እንዳልፈጥርብህ ከመስኮቱ አጠገብ እቆማለሁ። በቂ ምክንያት ያለህ ይመስለኛል’ አለ።

ሚስተር ሉዚን ከሶንያ ፊት ለፊት ከሚገኘው ፎቴ ላይ ተቀምጦ ትክ ብሎ አያትና በኩራ ስሜት ‘ከሆነ መደምደሚያ ላይ ደርሰኛል’ ሲላት ሶንያ ግራ ተጋባች።

ሚስተር ሉዚን በመልካም አንደበትም ቢሆን ፈርጠም አድርጎ ‘ሚስስ ማርሚላዶቭ እናትሽ ማለት ናቸው። አይደል እንዴ? እንደዚያ እስከሆነ ድረስ ከቆጥጥራ ውጭ በሆነ ምክንያት ከቀብር መልስ በሚደረገው ዝግጅት እናትሽ ጠርተውኝ ባለመገኘቴ ይቅርታ የምጠይቅ መሆኔን ብትነግራልኝ ደስ ይለኛል’ አለ።

‘ኔታው - እነግራታለሁ’ አለችና ሶንያ ከመቀመጫዋ ተነሳች።

ሚስተር ሉዚን በሶንያ የዋህነት ፈገግ ብሎ እንዳትሄድ ከአደረጋት በኋላ ‘እንቺን የመሰለች ልጅ ለዚህ የማይረባ ጉዳይ ብቻ የማስቸግር ከመሰለሽ አታውቂኝም ማለት ነው። ሌላ ሀሳብ በአእምሮዬ ይመላለሳል’ ሲል ተናገረ።

ሶንያ ወዲያውኑ ተቀመጠች። ግራጫና ቀስተ ደመና ቀለማት ያላቸውን የገንዘብ ኖቶች ከጠረጴዛው ላይ እንደገና ተመለከተችና ከመቅፅበት አይኖቿን ነቅላ ሚስተር ሉዚን ላይ አነጣጠረች። የሌላውን ገንዘብ መመልከት ጨዋነት የነደለው መሆኑ ወዲያውኑ ተሰማት። ሚስተር ሉዚን በግራ እጁ የያዘውን መነፅርና በዚያው እጁ ካለው የመሀል ጣት ላይ ያረፈውን ውብ የወርቅ ቀለበት ቃኘችና አይኖቿን ከእነርሱ ላይ ዞር አድርጋ ወዴት እንደምታይ ቢጨንቃት የሚስተር ሉዚንን ፊት ትክ እያለች ተመለከተች።

ከጥቂት ዝምታ በኋላ ሉዚን እንዲህ ሲል ቀጠለ፡- ‘ትናንት ለምስኪኗ ማርሚላዶቭ እግረ መንገዴን ነግሬአታለሁ። መቼም ቀውጢ ሁኔታ ላይ እንደምትገኝ ግልፅ ሆኖልኛል።’

‘አዎ - ቀውጢ ሁኔታ ላይ ነች’ በማለት ሶንያ ፈጥኖ ተሰማማች።

‘ወይም በግልፅ ለማስቀመጥ ያህል በሽተኛ ነች።’

‘አዎ - ጌታው። በግልፅ ለመናገር በሽተኛ ነች።’

‘እንደዚያ እስከሆነ ድረስ የሚገጥማትን አስከፊ ሁኔታ ግምት ውስጥ በማስገባት ከሰብአዊነት አንፃር በበኩሉ እገባ ላደርግላት አፈልጋለሁ። በአሁኑ ጊዜ የዚህ ድህነት ያደቀቀው ቤተሰብ እጣ ፈንታ በአንቺ ትከሻ ላይ ነው የወደቀው ብል የተሳሳትኩ አይመስለኝም።’

ሶንያ ሳይታሰብ ብድግ ብላ ‘በትናንትናው እለት የጡረታ አበል ስለምታገኝበት ሁኔታ የነገሯት ነገር አለ ወይ? ምክንያቱም ጡረታ እንደሚያሰጧት ስለነገረችኝ ነው። እውነት ይሆን ወይ?’ አለች።

‘እንደዚያ አይደለም። የመንግስት ሠራተኛ የሆነ ባል የሞተባት ሴት ተደማጭነት ያለው ሰው እስከረዳት ድረስ ስለምታገኘው ድጎማ ነበር የነገርኳት። ይሄ ደግሞ ተግባራዊ ሊሆን የሚችለው የመንግስት ሠራተኛው የሞተው በስራ ላይ እያለ እስከሆነ ድረስ ብቻ ነው። ይሁንና፣ አባትሽ የአገልግሎት ዘመኑን ያጠናቀቀ አይመስልም። እንዲያውም ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ስራ ላይ አልነበረም። ስለዚህ ድጎማ ለማግኘት ያለው ተስፋ የጠበበ ነው። እንዲያውም የማይሞከር ነው። ገና ከአሁኑ የጡረታ አበል ስለማግኘት ታስባለች? ቂ - ቂ - ቂ! በጣም ብልህ ሴት ነች!’

‘አዎ- ስለጡረታ ታስባለች። ሰው የነገራትን ሁሉ የምታምን የዋህ ሴት ነች። ይቅርታ ይደረግልኝና ደግሞ ትንሽ አመም ያደርጋታል።’

‘ግን እኮ ልነግርሽ ያስብኩትን አልሰማሽውም’

‘አዎ - አልሰማሁትም’ እያለች ሶንያ አጉተመተመች።

‘ታዲያ አትቀመጪም?’

ሶንያ በጣም ግራ ተጋባችና እንደገና ለሶስተኛ ጊዜ ተቀመጠች።

‘እነዚያን ምስኪን ሕፃናት ታቅፋ ያለችበትን ሁኔታ ስለተረዳሁ እስከቻልኩ ድረስ ትንሽ ልረዳት አፈልጋለሁ። በእንዲህ አይነት ቀውጢ ሁኔታ ውስጥ የወደቁ ሰዎችን ለመርዳት ሲባል እንደሚደረገው ሁሉ የእርዳታ ገንዘብ ማሰባሰብ ወይም የሉተሪን ፅላ የመሰለ ነገር ማዘጋጀት ይቻላል። አንቺን ማወያየት የምፈልገው ስለዚህ ንዳይ ነው። ተግባራዊ ማድረግ ደግሞ ይቻል ይሆናል።’

ሶንያ ሚስተር ሉዚንን ትክ ብላ እየተመለከተች ‘አዎ - ጌታው አመሰግንምታለሁ። እግዚአብሔር እንደሚያሳካው እርግጠኛ ነኝ’ ስትል በማጉተምተም ተናገረች።

‘አዎ ይቻላል። በኋላ ተገናኝተን እንማከርበታለን። ዛሬም ቢሆን ይጀመር ይሆናል። ዛሬ ምሽት ላይ እንደገና ስንገናኝ ስለጉዳዩ መከረን መሠረቱን እንጥላለን። ከምሽቱ አንድ ሰዓት ወደዚህ መምጣት ትችያለሽ? ሚስተር ሉዚያትኒኮቭ እንደሚያግዝን ተስፋ አደርጋለሁ። በቅድሚያ ግን በጥንቃቄ መታየት ያለበት አንድ ሁኔታ እንዳለ ይሰማኛል። ለዚህም ነው ወደዚህ እንድትመጪ ያስቸገርኩሽ። በእኔ አስተያየት መሠረት ገንዘብ ለእናትሽ መስጠት አደገኛና የማይቻል ነው። ከቀብር መልስ የተዘጋጀው የዛሬው ድግስ ይሄንኑ የሚያረጋግጥ ይመስለኛል። በነገው እለት የሚላስ የሚቀመስ የሌላት ሴት ቡናው፣ አረቄውና ወይን ጠጅ ሳይቀራት መግዛቷን እግረ መንገዴን አይቻለሁ። ዛሬ እንደዚህ ሆኖ ነገ መላውን ቤተሰብ ለመቀለብ ደፋ

ቀና ማለት ትርጉም የለሽ ነው። ስለዚህ እንደ እኔ ግምት ከሆነ የእርዳታ ገንዘብ ማሰባሰብ የሚቻለው ከእንቺ በስተቀር እርሷ ሳታውቀው ነው። ትክክል ነኝ ወይ?

‘ጌታው እኔ እንጂ። ሁኔታው የሚያጋጥመው በሕይወት ዘመን ውስጥ አንድ ጊዜ ብቻ ስለሆነ ዛሬ ብቻ ነው እንደዚህ የሆነችው። ለባሏ መታሰቢያ አንድ ነገር ለመሰራት በጣም ባንችል። ያ ነው እንጂ በጣም ብልህ ነች። ግን እርስዎ እንደመሰለዎት ይሁን። እኔ፣ እነርሱና የሙት ልጆቹ በጣም እናመሰግንዎታለን።’

ሶንያ ንግግሯን ሳትጨርስ እምባዋ ቀደማት።

‘መልካም ነው። ያልኩሽን አትዘነግውም አይደል? ለጊዜው እኔ በግሌ ላዋጣ የምችለውን ጥቂት ገንዘብ ብተቀበይኝ ደስ ይለኛል። እንዲህ አደረገ ብለሽ ስሜን እንዳታነሽ። በራሴ ችግር ምክንያት ከዚህ ይበልጥ መስጠት የምችል አይመስለኝም።’

ሚስተር ሉዚን አስር ሩብል በጥንቃቄ አውጥቶ ለሶንያ ሰጣት። ሶንያ ገንዘቡን ወሰደችና ፈካ አለች። እንደመዘለል አደረጋትና የሆነ ነገር ተናግራ የሰንብት ሰላምታ መስጠት ጀመረች። በመጨረሻም ከፍተኛ ስሜትና ስቃይ እየተሰማት በፍጫ ከክፍሉ ወጣችና ግራ እየገባት ወደ እናቷ ሄደች።

ይሄ ሁሉ ትርጉም ሲካሄድ ሚስተር ሌቤዚያትኒኮቭ ውይይታቸውን ማደናቀፍ ስላልፈለገ ከመስኩቱ ጥግ ቆሞ ወይም ዞር ዞር እያለ ነበር። ሶንያ እንደሄደች ግን ወደ ሚስተር ሉዚን ጠጋ ብሎ እጁን ዘረጋለትና እንዲህ አለው፦

‘ሁሉንም ነገር አዳምጬዋለሁ፣ አይቼዋለሁ። ክቡር የሆነ ሰብአዊ ሰራ ነው የፈፀምከው። እንድትመሰገን አለመፈለግህን አይቻለሁ! በግል የሚደረግ ችግር ታን በመርህ ደረጃ ባልደግፈውም ድርጊትህ በጣም አስደስቶኛል። በጣም ወድጄልህለሁ።’

ሚስተር ሉዚን ስሜት ውስጥ ገብቶ ሚስተር ሌቤዚያትኒኮቭን ባልተለመደ ሁኔታ እየተመለከተ ‘ምንም አይደል!’ አለ።

‘ምንም አይደል አይባልም! በትናንት ሁኔታ እንዳንተ የተጎዳና ሀፍረት የደረሰበት ሰው ሁሉን ችሎ ስለሌሎች ችግር ለማሰብ መብታቱ የሚያስከብረው ነው። ትናንት ባጋጠመህ ሁኔታ እንደዚያ ቀልብህ ተገፎ ዛሬ ይሄን ታደርጋለህ ብዬ አልጠበቅሁም’ እያለ ገራሙ ሌቤዚያትኒኮቭ ጓደኛውን አበረታታና እንዲህ ሰልቀጠለ፦ ‘ወዳጄ ልቤ - ህጋዊ ጋብቻ ምን ያደርግልህ? ብትፈልግ ምታኝ እንጂ ጋብቻህ ባለመፈፀሙና ነፃ ሆነህ በመኖርህ በጣም ደስ ብሎኛል። የተሰማኝን ነው በግልፅ የነገርኩህ።’

‘ሕጋዊ ጋብቻን የፈቀድኩት አንተ ከምትለው ነፃ ጋብቻ ከማንም ጋር የምትዳራ ሚስት ማፍራት ስላልፈለግሁ ነው። ከአብራኬ ላልወጡ ልጆች ሲባል ችግር እንዲገጥመኝ አልፈቅድም’ እያለ ሚስተር ሉዚን በማሰላለፍ ተናገረ።

ሌቤዚያትኒኮቭ ግን በውል ያልታሰረ ነፃ ጋብቻ ስለሚሰጠው ጠቀሜታ ማስረዳቱን በሰፊው ቀጠለ።... ሆኖም ሚስተር ሉዚን ያዳምጥ እንጂ ልቡ ሌላ ቦታ ነበር።

የማርሚላዶቭ ሚስት ከቀብር መልስ ድግስ ለማዘጋጀት የወሰነችበትን ምክንያት በትክክል ለመግለፅ ይከብዳል። ራስክልኒኩቭ ለባሏ ቀብር ከሰጣት ሀያ ሩብል መክከል እስሩን አጥፍታለች። ጎረቤቶቿ ሁሉ ባሏ ከእነርሱ የተሻለ እንጂ የነፃ እንዳልሆነ እንዲያውቁትና እርሱን ለመውቀስ ማንም መብት እንደሌለው ለማሳየት ስትል በሚገባ ተዝክር ማውጣት እንዳለባት ገምታ ይሆናል። ኩራት እራት ነው እንዲሉ ኮሞንም አንሰ ላለመታየትና የቦና መጠጫ ላለመሆን ያደረገችውም ይሆናል። ሁሉም አይንሽ ለአፈር ቢላትም ራሷን የማትጥልና ከተከበረ ቤተሰብ የተፈራች እንጂ እንዲህ አይነት በሽቃጣ ኑሮ የመግፋት ህልሙ እንዳልነበራት እርጉም ለሆኑት ጎረቤቶቿ ለማሳወቅ የፈለገች ይመስላል። መንፈሳቸው የተዳከመ መስሎ በሚታይ ድሆች ዘንድ ራሱን ያለመጣል የልብ ኩራት ስሜት አንዳንዴ ስር ይሰዳል። የማርሚላዶቭ ሚስት ደግሞ መንፈሷ ጭራሽ አልወደቀም። ሁኔታዎች ደባቅ ሊመቷት ቢችሉም ሞራሏን መግደል። ማስፈራራትና ቅስጥን መስበር የማይሞክር ነው። ከዚህም በተጨማሪ ሰንያ ሚስት ማርሚላዶቭ አእምሮዋን ወሰድ ያደርገዋል ማለቷ ትክክል ነው። ቀውሳላች ማለት ባይቻልም ባለፈው አመት ውስጥ ብዙ ነገሮችን መቋቋም ስለነበረባት አእምሮዋ በከፊል ቢጎዳ አያስደንቅም። የሕክምና ባይንስ እንደሚለውም በሰንዓ ነቀርሳ የመጨረሻ ደረጃ ላይ የሚገኙ ሰዎች አእምሮ የመነካት አዝማሚያ ያሳያል።

ወይን ጠጅ በብዛትና በአይነት ነበረ ማለቱ ማጋነን ቢሆንም ተራ የሆኑ መጠጦች በበቂ ደረጃ ቀርበዋል። ምግብን በተመለከተ ከተለመደው ሩዝ ሌላ ሰባት ወይም አራት አይነት ተዘጋጅቷል። ከምግብ በኋላ ለሚኖረው የሻይ ግብዣ የሚያገለግሉ ሁለት ምድጃዎች ተጥደዋል። የጠያ ሽመታውን ያከናወነችው በአንደኛው ጎረቤቷ እየታዘች ራሷ ሚስት ማርሚላዶቭ ነች። ይሄ ጎረቤቷ ትናንት ሙሉ ቀንና ዛሬ ማለዳ እስኪያስከልክ ድረስ ደፋ ቀና እያለ ከአጠገቧ አልተለየም። በመጨረሻ ግን ሰውየውን ራሱን ማየቱ ሰለቻት። ከጥቂት ሰዓታት በፊት አንተ ባትኖር ኑሮ ምን እሆን ነበር እያለች ያልከበችው ይመስል ጭቃ ጅራቴን አወረደችበት። በተፈጥሮዋ ደስተኛ፣ ቀልድ አዋቂና ሰላም ወዳድ ብትሆንም የኑሮ ውጣ ውረድ ሰላደቀቃት ትንሿ ነገር ተጓድላ ከየች በንዴት እየጠፈች እርግግኗን ማውረዱን ትመርጣለች።

...ብርጭቆውና ስህኑ በአግባቡ ተደርድረው ገበታው ከተዘጋጀ በኋላ ቤቱን የተከራየችው ሴት እንደ እርሳ ገንብ ደፍ ደፍ ማለት መጀመሯ ሚስት ማርሚላዶቭን ቅር አሰኛት። ሌላው ትሬታ የፈጠረባት ነገር ደግሞ ጎረቤቶቿ ቀብር ላይ አለመገኘታቸው ነበር። ከቀብር መልስ በተዘጋጀው ድግስ ላይም ቢሆን አልባሌና መናጢ ድሀ የሆኑት ብቻ ሲገኙ ብዙዎቹ ጋባኾ እስኪታኩት ድረስ የሚጠጡ ናቸው። በሌላ በኩል ግን በእድሜ ገፉ ያሉና ታዋቂነት ያላቸው ግለሰቦች የተማከሩ ይመስል በዝግጅቱ ላይ ባይገኙ ቀሩ። ለምሳሌ ያህል በትናንትናው ምሽት ሚስት ማርሚላዶቭ በጣም የተከበረ ብሩክ ሰው ነው፤ ሀብታምና ታዋቂ ነው፤ የመጀመሪያ ባሏ ጥበቅ ጓደኛ ነው፤ ከአባቷ ቤት የማይለይና የጠረታ አበል እንድታገኝ እርዳታ ሊያደርግላት ቃል የገባ ሰው ነው እያለች ለሳር ቅጠሉ ስታወራለት

የአበረው ሚስተር ለዚህ ብቅ አላለም። እዚህ ላይ መታወቅ ያለበት ነገር ቢኖር ሚስት ማርሚላይቭ ስለ አንድ ሰው ሀብትና ታዋቂነት በምታወራበት ጊዜ የግል ጥቅም ለማግኘት አስባ ሳይሆን ሰውየውን ለማመስገንና ለመካብ ብላ ከአንጀቷ የምታደርገው መሆኑ ነው። ርካሽ የሆነውን የዚያን የሉዚንን ቃል በመከተል ሌቤዚያትኒኮቭም ድርሽ አላለ። የተጠራው ከሚስተር ለዚን ጋር በመጸበሉና ጓደኛው በመሆኑ ስለሆነ ለዚን የሚለውን ለመስማት ተገደደ። በሚስት ማርሚላይቭ ክፍል ውስጥ በተለይ ማርሚላይቭ ስክሮ ሲገባ ጫጫታው ያውካል እያለች ስሞታ የምታሰማው ነገረኛ አሮጊት ከእነ ቆሞ ቀር ልጇ አልመጣችም። ሚስት ማርሚላይቭ ስለተባለው ሰዎታ የምትሰማው 'እናንተ እንደሆን የጥፍራቸውን ቆሻሻ አታክሉም። ለምን የተከበሩትን ተከራዮች ታውካላችሁ?' እያለች ቤት ያከራየቻት ሲት ስትለፈልፍባትና ከቤት ለማስወጣት ስትዝትባት ነበር። ስለዚህ ሚስት ማርሚላይቭ የጥፍራቸውን ቆሻሻ አታክይም የተባለችን ነገረኛ ቤት ከእነልጇ ለመጥራት የወሰነችው ሲትየዋ በተገኘች ቁጥር የበላይነት ተሰምቶአት ፊት ብትነሳትም ቂም ያልያዘችባትና የዛሬን አያድርገውና አደጀጁ እንዲያ እንዳልነበር ለማሳየት አስባ ነው። በግብዣው ላይ ይሄን ሁሉ ግልፅ ለማድረግ፣ ስለአባቷ ስልጣን ለመናገር፣ በተገኘች ቁጥር መከራረፉ አስፈላጊ እንዳልሆነ ለመጠቆምና ይህ አይነቱ ጠባይ እንደማያዋግ ለማሳየት አቅድ ነበራት። ወፍራሙ ሌተና ከሎኔልም ቢሆን ከትናንት ማለጻ ጀምሮ ስለተጻከመ ይመስላል ብቅም አላለ። በአጭሩ ለመግለፅ ያህል በትውልዱ ፖላንዳዊ የሆነ፣ በአለባበሱ የተጎሳቆለና የሚከረፋ የመዝገብ ቤት ሠራተኛ፣ ከዚህ በፊት በፖስታ ቤት ይሠራ የነበርና ቀለቡንና ወጪውን አንድ ያልታወቀ በነ አድራጊ የሚከፍልለት መስማትና ማየት የተሳነው ሽማግሌ፣ ሰደርያ ሳይለብስ በሞቅታ የገባና በላቅ እንደልቡ የሚንከተከት ጡረተኛ መቶ አለቃ ጥሪውን አከብረው ተገኝተዋል። ለሚስት ማርሚላይቭ ሰላምታ እንኳን ሳይሰጥ ስርአት በጎደለው ሁኔታ ሌላ ሰው ተቀምጧል። የሚለብሰው አጥቶ የሌሊት ልብሱን እንደለበሰ አንድ ግለሰብ ቢመጣም የቤቱ ባለቤትና ፖላንዳዊው የመዝገብ ቤት ሠራተኛ አባረሩት። ፖላንዳዊው ግን በዚያ የማይኖሩና ታይተው የማይታወቁ ሁለት ፖላንዳውያንን አምጥቷል። ይሄ ሁሉ ተጻምሮ ሚስት ማርሚላይቭን አበባጫት። 'ታዲያ ዝግጅቱ ለማን ነበር?' ለእንግዶች ቦታ እንዳይጠብ ታስቦ ሕፃናቱ አብዛኛውን ክፍሉን ያዳረሰው ጠረጴዛ ላይ አልቀረቡም። ሁለቱ ሕፃናት ከአግዳሚ ወንበር ተቀምጠው ትልቋ ፖልያ አፍንጫቸውን እያበሰች በጥግ በኩል ካለው ሳጥን ላይ የቀረበውን ምግብ ልታጎርሳቸው ተዘጋጅታለች። ሚስት ማርሚላይቭ ወደደችም ጠላችም ኮራ ብላ እንግዶቿን መቀበል ነበረባት። እንዳንዶቹንም እንደባለስልጣን ከፍና ዝቅ አድርጋ እየተመለከተች መቀመጫቸውን እንዲይዙ በበላይነት ስሜት ትጋብዛቸዋለች። በግብዣው ላይ ላልተገኙት ሰዎች ተጠያቂው የቤቱ ባለቤት ሚስት ሊገኘል ነች ብላ ስለገመተች በንቀት ትመለከታት ገባች። ይሄን ደግሞ የቤቱ ባለቤት ወዲያውኑ አስተዋለችና በጣም ተቀዋመች። ግብዣው በጣም ቀዝቀዝ ብሎ ተጀመረና ሁሉም ቦታውን ያዘ።

ረስቦልኒኮቭ የደረሰው ከቀብር እንደተመለሰ ነበር። ከእንግዶቹ መካከል ብቸኛው 'የተማረ'ሰው እርሱ በመሆኑና ሁሉም እንደሚረዳው ለሁለት አመት በዩኒቨርሲቲ በመቆየቱ ሚስት ማርሚላይቭ ገና እንዳያቸው ደስ አላት። በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ እንደፍላጎቱ ሳይሆን ቀርቶ ለቀብር ባለመድረሱ ይቅርታ እንዲደረግለት ወዲያውኑ በትሕትና ይቅርታ ስለጠየቀ

ልቧ በደስታ ስሜት ተሞላ። ይህ በግራ በኩል ከጎኗ እንዲቀመጥ አደረገችው (ሚስት ሊገኘል ከቀጅ በኩል ተቀምጣለች)። እያንዳንዱ ሰው በሚገባ መጋቢቱና በቂ ምግብ ማግኘቱን ገራ ከተቀላቀለበት አካሄድ ጋር ለመቆጣጠር ብትሞክርም ቅሉ፣ ባለፉት ሁለት ቀናት እየተባባሰባት ሄዶ በየደቂቃው ግግሯን ደረቅ ባል ቢያቋርጠውም ቅሉ፣ የተጠራቀመውን ስሜቷንና በድግሉ አለመሳካት የተሰማትን ንዴት ለራስባልኒኩን ያለማቋረጥ በሽክሽክታ ነገረችው። ይሁንና እንግዲህ በተለይም የቤቱ ባለቤት በሚያሳዩት ደማት ላቅ ንዴቷ ተውጦ ይቀር ጀመር።

ሚስት ማርሜላዲክ በየመካከሉ ብትሰልም ወደቤቱ ባለቤት እያመለከተች እንዲህ እያለች ለራስባልኒኩን አጫወተችው፡- 'ይሄ ሁሉ የዚያች ወፊፌ ጥፋት ነው! ማንን ማለቴ እንደሆነ ታውቅ አይደል? ስለ እርሷ ነው የማወራው! እስቲ ተመልከታት! እንዴት እንደምታፈጥብን ታያለህ! ስለእርሷ እንደምንናገር ብታውቅም አንዱም ቃል አይገባት። መጥፎ ድንበጥ ነች። ለምንድ ነው ባርኔጣ ያደረገችው? የበላይነቷንና ከዚህ መገኘቷ ለእኔ ክብር መሆኑን ለማሳየት እንዴት እንደምትፈልግ አስተውለህል? እኔማ እንደ ጨዋ ቤት ቆጥራለት የተከበሩና የባሌ ጓደኞች የሆኑ ሰዎችን እንድትጋብዝልኝ ጠይቄአት ነበር። የጠራቻቸውን ሰዎች ግን እስቲ ታዘብ- የቆሸቱ ደደቦች! እስቲ ፊቱን ያልታጠበውን ያን ሰው ተመልከት! በሁለት እግሩ የቆመ ሞኝ! እነዚያ ማንም የማያውቃቸው ፖላንዳውያን! እስቲ ለምን መጡ? በአስቀያሚ ሁኔታ በመደዳ መቀመጣቸውን ታይልኛለህ።' ወዲያውኑ ወደ አንደኛው ዞር ብላ 'ዳቦ ያዝ። ቢራም ያዝ። ወይስ አረቄ ይሻላል?' ከአለችው በኋላ ግግሯን ቀጠለች፡- 'ይኸውልህ ብላ ጠጣ ከማለቴ ተነስቶ እጅ ይነሳል። ጠኔ ይዟቸው ነበር ማለት ነው። እንደፈለጋችው ይብሉ! ቢያንስ አይሰጡብኩም። ያሳሰበኝ የቤቱ ባለቤት የሆነው ከጠር የተሠራ ማንኪያ ነው' ስትል ተናገረችና ወደ ቤቱ ባለቤት ዞር ብላና ድምጿን ከፍ አድርጋ 'ማንኪያዎችሽ ቢጠፉ እኔ ተጠያቂ እንዳልሆንኩ እውቂልኝ። ገና ከወዲሁ ነው ያስጠነቀቅኩሽ - ቂ - ቂ - ቂ!' እያለች ሳቀችና በተናገረችው ትንሽ ቀልድ በጣም ተደስታ 'አልገባትም። አፏን ከፍታ ተቀምጣለች - ይህች ቀሚስ ያጠለቀች ድንበጥ' ስትል ለራስባልኒኩን አጫወተችው።

ትንሽ ከሳቀች በኋላ ለአምስት ደቂቃ ያህል በድጋሚ ከፋኛ ባለች። መሀረቧ በደም ተጨማልቆ ግንባሯ በላብ ራሳ። ደሙን ለራስባልኒኩን አሳየችውና ትንፋሷ እንደተመለሰ ንጌጮቿ ፈክተው ማንሸካሸክ ጀመረች።

'ቤትዬዋን ከሰት ልጄ እንድትጋብዝልኝ ጠይቄአት ነበር። ማንን ማለቴ እንደሆነ ገባህ? የሻለቃ ሚስት ስለሆነችና ወደዚህ የመጣችውም የባሏን ጡራታ ለማስከበር ስለሆነ በዚሁ ተኩራርታ አለመምጣቷ ብቻ ሳይሆን ለመምጣት ባለመቻሏ ይቅርታ እንኳን አልጠየቀችም። ሚስተር ሉዚን ለምን እንዳልመጣ ሊገባኝ አልቻለም። ሶንያ ግን የት ነች? ወዴት ሄደች? ብላ ዙሪያ ገባውን መልከት አለች። እንዳጋጥሞላም በዚያኑ ቅጠት ወደ ክፍሉ መምጣቷን ሰጦች 'ያቸውና! ሶንያ የት ነበርሽ? ለአባትሽ ቀብር እንኳን በሰላቴ አለመገኘትሽ የሚገርም ነው። ሚስተር ራስባልኒኩን እባክህ ከገንህ አስቀምጣት። ተቀመጪና የሚበላ ያገር። ሲጋውን ሞክራ ይጣፍጣል። ልጆቼ የሚበላ አማኑተዋል ወይ? ፖልያ - ምግቡ ሁሉ ደረሰሽ?' ከአለች በኋላ እንደገና መላል ጀመረች። 'ልጆች አርፋችሁ ብሉ። ሶንያ ምንድን ነው የምትይው?' ብላ ጠየቀች።

ሶንያ ሚስተር ሉዚን ባለመገኘቱ እንድታስተላልፍለት የጠየቃትን የይቅርታ መልእክት ለመንገር ተባደፈች። ሁሉም ይሰማ ዘንድ በጣ ድምፅ ለመናገርና ሆን ብላ ያጠናቀረቻቸውን ምርጥ ቃላት ለመሰንዘር ሞክረች። ከእርሷ ጋር ስለቢዝነስ ለመወያየትና ለእርሷ ስለሚደረግላት ነገር ለመምከር ጊዜ ሲያገኘ እንደሚመጣ እንድትናገር የጠየቃት መሆኑን አበሰረች።

ይህ አነጋገር ሚስብ ማርሜላዶቭን እንደሚያስደስትና እንደሚያረጋጋት፣ ኩብርና ሞገስ እንደሚጨምርላት ሶንያ አውቃለች። ከዚያም ራስኮልኒኮቭን እጅ ነቡታና በጨረፍታ ተመልክታ ከአጠገቡ ተቀመጠች። ብዙውን ጊዜ ግን እርሱን ላለማቸትና ላለማነጋገር የምትሞክር ይመስላል። ሚስብ ማርሜላዶቭን ለማስደሰት ብላ ትኩረቷን ሁሉ ወደ እርሷ ብታደርግም በሀሳብ የተመሰጠች መሰላ ትታያለች። እርሷም ሆነች ሚስብ ማርሜላዶቭ የሀዘን ልብስ ስላልነበራቸው አለበትም። ሶንያ ቡናማ ቀሚስ፣ ሚስብ ማርሜላዶቭ ደግሞ ጥቁር ሰረዝ ጣል ያለበትን ብቸኛውን የሐር ቀሚሷን ለብሳለች። የሚስተር ሉዚን የይቅርታ መልእክት በሚስብ ማርሜላዶቭ ዘንድ የኮራት ስሜት አሳደረ። ለቤተሰቧ ፍቅር፣ ከአባቷም ጋር የቆየ ወዳጅነት ቢኖረውም በአብረተሰቡ ውስጥ አቢይ ቦታ ያለውና በጣም የተከበረ ሚስተር ሉዚንን የመሰለ ሰው ከእንዲህ አይነት መናኛዎች መካከል ቢገኝ ኖሮ የሚያስገርም ነበር ስትል ለራስኮልኒኮቭ በጣ ድምፅ ተናገረች።

‘ተወዳጁ ሚስተር ራስኮልኒኮቭ - በእንዲህ አይነቱ ሁኔታ ውስጥ እንኳን ጥሪዬን አክብረህ በመገኘትህ አመሰግናለሁ። ቃልህን እንድታከዘር ያደረገህ ለምስኪኑ ባሌ ያለህ ታላቅ ወዳጅነት እንደሆነ እርግጠኛ ነኝ’ ስትል ፖሣገሯን አዳበረችው።

ከዚያም እንግዶቿን በድጋሚ በኩራት ተመለከተችና አሻግራ የምታየው መስማት የተሳነው ሰው የስጋ ጥብስ በድጋሚ እንዲወስድና የሊበበን ወይን ጠጅ ተቀድቶለት እንደሆነ ጠየቀች። ሰውየው ግን ከአጠገቡ ያሉት ለጨዋታ ያህል እጁን እየያዙ ቢጨብጡትም የተጠየቀው ምን እንደሆነ ለብዙ ጊዜ አልተረዳም። እንዲያውም አፋኑ ከፍቶ ይመለከት ስለነበር ሳትና ሁኔታው ቀጠለ።

‘እስቲ ይታይህ! ምን አይነቱ ሞኝ ነው! ለምንድ ነው ያመጡት? ሚስተር ሉዚን ላይ ግን ሁሉም አመኔታ ነበረኝ’ ከአለች በኋላ በንግግሯ መግለትና መጠት የተነሳ ሚስብ ሊፕሼል እስክትደናገጥ ድረስ ወደ እርሷ ዞር ብላ ‘እርሱ፣ አባቴ ለገረድነት እንኳን እንደማይቀጥራቸው እንደዚያ ቀርፋፎች ወይም ደግሞ ባሌ በቅን ልቡና ቢጋብዛቸው እንደክብር እንደሚቆጥሩት እንደዚህ አይነት ሰዎች አይደለም’ ስትል ተናገረች።

ጠራተኛው መኮንን አሰራ ሁለተኛውን መለኪያ አረፄ እያንጠፋጠፈ ‘እውነትም የአረፄ ፀር ነበር። እንደ አሳ ጠጥቷል’ እያለ ሳይታሰብ ጮኸ።

ሚስብ ማርሜላዶቭ ለጠራተኛው ተረብ የሚከተለውን ፈጣን መልስ ሰጠች፡- ‘ሟቹ ባሌ ይህ አይነቱ ድክመት እንደክበረበት ማንም ይውቃል። እርሱ ግን ቢተሰቡን ያፈቅርና ያከብር የነበር ጨዋ ሰው ነው። የእርሱ ትግር ርካሽ የሆኑትን ሰዎች ሁሉ በቅን ልቡና ማመኑ ነው። የእግሩ እጣቢ ከማይሆኑ ሰዎች ጋር እንኳን ጠጥቷል። ለክሮ ቢመጣም ልጆቹን አይረሳም ነበር።’

ቀጠል አድርጋም በረጅሙ ተነፈሰችና እንዲህ ሰትል ለራሷልኳቸው አጫውተችው፡፡ 'እንደሌሎቹ ሁሉ እጨክንበት የነበር መሰሉ ይታይህ ይሆናል፡፡ ግን ሐቀ እንደዚያ አይደለም! ሲበዛ ያከብረኝ ነበር፡፡ በጣም ደግ ነበር፡፡ አንዳንዴ ግ ያሳዝኛል፡፡ ዝም ካልከው ደግሞ ተመልሶ መጣባቱ ስለማይቀር ከመጠጥ ላላቅቀው የሞክርነት በእርሱ ላይ ጥብቅ በመሆን ነበር፡፡'

ጡረተኛው መኮንን ሌላ አረቄ ቀድቶ እየተሰሰ 'ብዙ ጊዜ ፀጉሩን ጨምሮደሽ በጡጫ አትምሰሽዋል' አላት፡፡

'ያ ምንም አይደል፡፡ በመጥረጊያ የሚደበደቡ አንዳንድ ሞኞችም አሉ፡፡ ይሄ ግን ሟቹ ባሌን አይመለከትም' እያለች ጡረተኛውን ልክልኮን ነገረችው፡፡

ፊቷ ፍም መሰለ፣ ቀና ቀና ተነፈሰች፡፡ በዚህ ሁኔታ አንድ ደቂቃ ብትጨምር ኖሮ እምባድ ባላች ነበር፡፡ ብዙዎቹ ይሰቃሉ፣ ይላሰቃሉ፡፡ ጡረተኛውን መኮንን ገሽም እያደረጉ ሰዎቹን ለማጣላት የሚቻላቸውን ሁሉ ሞክሩ፡፡

መኮንን 'ለሞን ነው የተናገርሽው? እኔ እንደሆን አልጨነቅም! ባልሽ የሞተብሽ ምስኪን ስለሆንሽ በይቅርታ አልፍሻለሁ!' አለና ሌላ አረቄ ቀድቶ ጨለሰ፡፡

ራሱልኳቸው በሁኔታው ተንገሽግሽ በዝምታ ተቀምጦ ያዳምጥ ነበር፡፡ ማርሚላዶቭ በሰህኑ ላይ የምታደርግለትን ምግብ ላለማስቀየም ብሎ እየቀመሰ በይሉኝታ ይበላል፡፡ ሶንያን ትክ ብሎ ተመለከታት፡፡ እርሷ ግን እየተከዘችና እየተጨነቀች ሄደች፡፡ ግብጥጥ በሰላም እንደማይጠናቀቅ ተሰምቷታል፡፡ የሚስት ማርሚላዶቭ መበላጨት የሚያስከትለውን መዝዝ ተገንዝባለች፡፡

...ሚስት ማርሚላዶቭ በምትሰነዝርባት ውረራ ስሜቷ ቢነክም ብጥብጡ ያስፈራት የቤቱ ባለቤት ቀልድ ተናግራ ሁኔታውን ለማርገብ ሞከረች፡፡ ይሁንና፣ በትውልድ ጀርመናዊ በመሆኗ የሩስያ ቋንቋ ችሎታዋ ይሄን ያህል ሰላልነፈረ ቀልዱ አልደመቀላትምና ተበላጩች፡፡

ሚስት ማርሚላዶቭ ሳሉ ጋብ እንዳለላት ስለወደፊቱ እቅዱ በመዘርዘር በምታገኘው የጡረታ አበል ተጠቅማ በትውልድ መንደሯ ውስጥ ለሴቶች የሚሆን የአዳሪ ት/ቤት ለመክፈት እቅድ እንዳላት ለራሱልኳቸው አጫውተችው፡፡ ከዚህ ጋር መሽታ ቤት ተገናኝተው በነበረበት ወቅት ሀገሩ - ገዢውና ሌሎች ባለስልጣናት በተገኙበት የዳንስ ትርኢት ስለማሳየቷ እንደነገረውና የመልካም ጠባይ ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት መያዝን ገልጾለት እንደነበር ያስታውሳል፡፡ አሁን ደግሞ ያንኑ የምስክር ወረቀት አውጥታ አሳየችው፡፡ ሰነዱ የአዳሪ ት/ቤት ለመክፈት መብት እንዳላት የሚያረጋግጥ ቢሆንም ለተጋባዦቹ ለማሳወቅ የሞከረችው ከጨዋ ቤተሰብ መገኘቷን፣ የኩሉል ልጅ መሆኗንና ባለፉት ጥቂት አመታት እየተባረሰቱ ከሄዱት አንዳንድ የሴት ጀብደኞች መሻሻን ነው፡፡ የምስክር ወረቀቱ ወዲያውኑ እየዞረ እያንዳንዱ ተጋባዥ እንዲመለከተው ተደረገ፡፡ ሚስት ማርሚላዶቭ የኩሉል ልጅ እንደሆነች የሚገልፅ ስለነበረም እንዲታይላት ፈለገች፡፡ እየተሟሟቀች ስትሄድ ደግሞ በትውልድ መንደሯ ውስጥ ስለሚኖራት የወደፊት ደስተኛ ሕይወት መክከክ ጀመረች፡፡ በአዳሪ ት/ቤት ውስጥ ስለሚያስተምሩ ሰዎች፣ እርሷ ራሷ ሰላስተማራትና በእሁኑ ሰአት የዚያው መንደር ረሪ በመሆኑ በአነስተኛ ደመወዝ የፈረንሳይኛ ቋንቋ ሊያስተምርላት ስለሚችል የተከበረ ፈረንሳዊ ሽማግሌ አወራች፡፡ በመዋቅሯ ውስጥ ሶንያም ስለታቀፈች ረዳቷ እንደምትሆን

እበሰረች። ይሄን ከማለቷ ከማይ ያለ ሰው የሆነ የሽሙጥ ድምፅ አሰማ። እርሷም በተራዋ አሽማግሌቱን ለማሳፈር የሚቻላትን ሁሉ እያደረገች ሶንያ ረዳቷ ለመሆን ያላትን የማይካድ ችሎታ፣ ጨዋነቷን፣ ታጋሽነቷን፣ ታማኝነቷንና በትምህርት መታነጻን ገላ አድርጋ ተናገረች። ይሄን ያለችው የሶንያን ጉንጭ ይዛ እየሳመች ነበር። ሶንያ ሀፍረት ተሰማት። ሚስት ማርሚላዶቭ ደግሞ በራሷ ሞኝነት ተገርማ አለቀሰች። እንግዶች መብላት ስላቆሙ ሻይ ተሰጥቷቸው ግብዣው የሚጠናቀቅበት ሰአት ላይ እንደደረሱ ሚስት ሊፕሺል አድማጭ ባለማግኘቷ ተቀይማ ስለነበር ሚስት ማርሚላዶቭን ለማናደድ ብላ በአዳሪ ት/ቤቱ ውስጥ የሚሠሩት ወጣት ሴቶች ልብስ ንፁህ እንዲሆን አሳበሰች። ለዚህ ስራ ሀላፊነት የምትወስደው የሳውንድሪ ክፍሏ እንጂ የት/ቤቱ ዲሬክተር እንዳልሆነች በመናገር እየተሰላቸች ሚስት ማርሚላዶቭ አፀፋውን መለሰች። የቤቱ ባለቤት ሚስት ሊፕሺል ደግ አስባላት የተናገረች መሆኑን ብታሳውቅም ሚስት ማርሚላዶቭ በትናንትናው እለት የባሏ አስከሬን ተዘርግቶ እያለ የቤት ኪራይ የጠየቀች ሴት ደግ ልታስብላት እንደማትችል ሸለፀች። ርካሽ የሆነች ሴት የጨዋነት ትርጉምን ለማወቅ እንደሚሳናት አሰረዳች። በዚህ አባባል የተነካችው ሚስት ሊፕሺል የበርሊኑ አባቷ የተሰበረ ሰው እንደነበር ለማሳየት ከመቀመጫዋ ተነስታና እጇቿን በኪሳቿ ከታ እንደ አባቷ ስትንገራደድ ፍርሃሪ ይተርፍልቻል ብሎ የገመተው ሁሉ ሞራል ሰባት። ሚስት ማርሚላዶቭ ግን ሊሞጥላት ስላልቻለ ሚስት ሊፕሺል አባቷን ታውቃለች ብላ እንደማትገምትና ፒተርስቡርግ ውስጥ በገረድነት ወይም ከዚያ ባነሰ ደረጃ ትሠራ የነበረች ሰካራም ባትሆን እንደማትቀር እየለፈፈች የመጣላትን ሁሉ ተናገረች። ፊቷ በእንድ ጊዜ ፍም የመሰለው ሚስት ሊፕሺል አባቷን የማታውቅ ሚስት ማርሚላዶቭ እንደሆነችና እርሷ ግን በበርሊን የሚኖር ቀብራራ አባት እንደነበራት በጨካኝነት አሰረዳች። ሚስት ማርሚላዶቭ አባቷን ማንም እንደማያውቅና በምስክር ወረቀቷ ላይ አባቷ ኮሎኔል መሆኑ በግልፅ እንደተቀመጠ፣ የቤቱ ባለቤት ግን አባት እንኳን ቢኖራት ሊሆን የሚችለው በፒተርስቡርግ ጎዳና ላይ ውተት እያዞረ የሚሾጥ እንደሆነ፣ አሁንም እንኳን የአባቷ ስም እንደሚያምታታና በውል እንዳልተለየ ገለፀች። ሚስት ሊፕሺል በንዴት ጦፋ ጠረጴዛውን እየደበደበችና የቡርዣ አባቷን ስም እየጠራች የሚስት ማርሚላዶቭ አባት ግን ቡርዣ እንዳልነበር ለፈፈች። ሚስት ማርሚላዶቭ ከመቀመጫዋ ተነስታና ከስተር ብላ ተወዳጅ አባቷን ከእርሷ አባት ጋር ለማገፀር ከእንግዲህ ብትሞክር ያደረገችውን ባርኔጣ ቀዳዳ እንደምትጥልባት በደከመ ድምጿ ተናገረች። በዚህን ጊዜ ሚስት ሊፕሺል በክፍሉ ውስጥ እየተንጎራደደችና የቤቱ ባለቤት እርሷ መሆኗን አጥልታ እየገለፀች ከአሁኑ ሰአት አንስቶ ሚስት ማርሚላዶቭ ቤቱን እንድትለቅ ቀጭን ትእዛዚን አስተላለፈች። ከዚያም ከጠረጴዛው ላይ የነበሩትን ከብር የተሠሩ ማንኪያዎቿን መሰብሰብ ጀመረች። ከፍተኛ ጫጫታ ተከተለና ሕፃናቱ ያለቅሱ ገባ። ሶንያ የእንጀራ እናቷን ለማረጋጋት በማሰብ ወደ ሚስት ማርሚላዶቭ ፈጥና ስትሄድ ሚስት ማርሚላዶቭ ሶንያን መንጨቀቻትና ቆቤቱን ባለቤት ባርኔጣ ቀዳ ለመጣል ተፍጨረጨረች። በዚህ ቅፅበት ላይ በሩ ተስፈተና ሚስተር ለቢን ከደጃቶ መቆመታቸውን። በክፍሉ ውስጥ የነበሩትን ሰዎች በጥሞና አማተረ። ሚስት ማርሚላዶቭ ፈጥና ወደ እርሱ አመራች።

‘ሚስተር ሉዚን-ቢያንስ አንተ ከላላ እንደምትሆን ተስፋ አለኝ። ሀዘንተኝን ሲት እንዲህ ማድረግ እንደማይቻል ለዚህች ደደብ አስረዳት። ይሄን የሚመለከት ሕግ ስላለ ወደሀገረ - ገዢው ሄጄ አቤት አላለሁ። በሀገሪኛት ትጠየቅበታለች። የአባቴን ውለታ አስታውሰህ እነዚህን ምስኪን የሙት ልጆች አትርፍልኝ እያለች በማሳዘን ገለጠችለት።

‘ሲትዋ አባከሽን። እንደምታውቀው ሁሉ ከአባትሽ ጋር አግባብነት ኖሮኝ አያውቅም (በዚህን ጊዜ የሆነ ሰው ከት ብሎ ሳቀ)። ከሚስት ሊገሽል ጋር በየጊዜው የምታደርጉት ዋቅዋቅ እንዲመለከተኝ አልፈልግም። ወደዚህ የመጣሁት ለራሴ የግል ጉዳይ ነው። የእንጀራ ልጅሽ ስም ሶንያ ይመስለኛል። አይደለም እንዴ? ከእርሷ ጋር ጉዳይ ስላለኝ አሳልፈኝ በማለት አመናጫቃት።

ሚስተር ሉዚን ሚስት ማርሜላዶቭን አልፎ ሶንያ ወዳለችበት ጥግ አመራ።

ሚስት ማርሜላዶቭ በመብረቅ የተመታች ይመስል ከቆመችበት ከው ብላ ቀረች። ሚስተር ሉዚን አባቷን ውለታቢስ አድርጎ ለምን እንደተናገረ ሊገባት አልቻለም። የሚስተር ሉዚን ለህ ቢስ የአንገት በላይ ጉግግ ግራ አጋባት። የሰውየው መገኘት አስገርሞት በክፍሉ ውስጥ ያለው ሁሉ በዝምታ ተዋጠ። እንዲህ አይነት ኅብታራ የቢራ ሰው ከተሰበሰቡት መካከል የሚመጥነውን አለማግኘቱ ብቻ ሳይሆን ወደዚያም የመጣው አንድ ከፍተኛ ጉዳይ ገጥሞት እንደሆነ ግልፅ ነበር። ሚስተር ሉዚን ባያስተውለውም ከሶንያ አጠገብ የቆመው ራስኮልኒኮቭ ሰፍራ ለተቀለትና አለፈ። ከደቂቃ በኋላ ሚስተር ሉዚን የትኒኮቭ ከተከፈተው በር ላይ ቆሞ ወደውስጥ ሳይዘልቅ በመገረም ያዳምጥ ዝባ።

ሚስተር ሉዚን ለነበሩት ሰዎች በአጠቃላይ እንዲህ ሲል ተናገረ፡- ‘ጣልቃ ገብቼ ሰላቂርጥኳችሁ አገናለሁ። ይሁንና ጉዳዩ አቢይ ግምት የሚሰጠው ነው። እንደእውነቱ ከሆነ ብዙ አድማጭ በማግኘቱ ደስተኛ ነኝ። ሚስት ሊገሽል የቤቱ ባለቤት እንደመሆንሽ መጠን ለሶንያ የምላትን በጥሞና እንድታዳምጪ እጠይቃለሁ። ከዚያም የመገረም ፊት ወደሚታይባትና የፍርሀት ስሜት ወደወረራት ሶንያ ዞር ብሎ እንዲህ አላት፡- ‘እግርሽ ከንደኛዬ ከሚስተር ሉዚን የትኒኮቭ ክፍል ከመውጣቱ በጠረጴዜ ላይ አስቀምጬ የነበረው አንድ መቶ ሩብል ጠፍቶብኛል። የምታውቀው ነገር ካለና አምጥተሽ አሁኑኑ የምታሳይን ከሆነ ጉዳዩ በዚሁ እንደሚያከትም እዚህ ባለው ሰው ፊት አረጋግጥልኳለሁ። አለበለዚያ ግን ቆራጥ እርምጃ ለመውሰድ ብዝሃድ የምትወቀሽው አንቺ ብቻ ነሽ።’

ወዲያውኑ ሁሉም አረጭ አለ። ህፃናቱ እንኳን ሳይቀሩ ለቅሏቸውን አቆሙ። ሶንያ ገርጥታና መናገር ተስኗት ሉዚን ላይ አፈጠጠችበት። ሉዚን የተናገረውን የተረዳች አትመስልም። በዚህ ሁኔታ ጥቂት በኮንዶች አለፉ።

ሉዚን ትክ ብሎ እየተመለከታት ‘ታዲያ የምትይው ምንድነው?’ ሲል ጠየቃት።

‘የማውቀው ነገር የለም’ አለች በደክመ ድምጽ።

‘አታውቁም? ላለማወቅሽ እርግጠኛ ነሽ?’ በማለት ጠየቃትና ለጥቂት ሰከንዶች በዝምታ ከተዋጠ በኋላ ኮስተር ብሎ በዛቻ መልክ እንዲህ ሲል ቀጠለ፡- ‘ብታሰቢበት ይሻላል!

ለማሰቢያ በቂ ጊዜ ልሰጥሽ ፈቃደኛ ነኝ። እርግጠኛ ሳልሆን አንቺን በይፋ የምወነጀል እንዳልሆንክ መረዳት አለብሽ። በሠላት ወይም በስህተት በይፋ ከወነጀልኩሽ ተጠያቂ ስለምሆን እንዲያው ከምድር ተነስቼ ሰው አልወነጀልም። ዛሬ ጧት አምስት በመቶ የሚሆን አረቦን በሶስት ሺህ ሩብል ለውጭ ወደቤት እንደተመለሱት ገንዘቡን መቀጠር ጀመርኩ። ሚስተር ሌቢዚያትኒኮቭ ምስክር ነው። የቆጠርኩትን ሁለት ሺህ ሶስት መቶ ሩብል በቦርሳ አድርጌ የኮት ኪሳ ውስጥ ከተትኩ። የተቀረው ገንዘብ ከሶስት የመቶ ሩብል ፍቶች ጋር ከጠረጴዛው ላይ ነበር። ጠርቼሽ እንደመጣሽ በከፍሉ ውስጥ ትቅበጠባል። ሰለነበር ንግግራችንን እንኳን ሳንጨርስ ሶስት ጊዜ ተነስተሽ ለመሄድ ሞክረሽ ነበር። ይሄን ሚስተር ሌቢዚያትኒኮቭ ሊያረጋግጥ ይችላል። በሚስተር ሌቢዚያትኒኮቭ አማካይነት አስጠርቼሽ የመጣሽው እንጀራ እናትሽ ያለችበትን አሳዛኝ ሁኔታ ግምት ውስጥ በማስገባት በመጥፎ ወይም በሎተሪና በመሳሰሉት ዘዴዎች ገንዘብ እንዴት እንደሚገኝ ለመምክር እንደነበር አንቺም እንደማትክጃው አገምታለሁ። እኔን ከማመስገን አልፈሽ ስሜትሽ ስለተነካ እንባሽን ረጭተሻል። ሳስታውሰሽና ምንም የረባሁት ነገር እንደሌለሳ ሳሳውቅሽ በሌለላግሉ ሁኔታውን የምገልፀው ሳልጨምር ሳልቀንስ ልክ እንደነበረ ነው። ከዚያም ለእንጀራ እናትሽ ከሚጥጣው ገንዘብ መካከል የመጀመሪያው የሆኑትን አስር ሩብል ከጠረጴዛው ላይ አንስቼ ሰጠሁሽ። ይሄን ሁሉ ሚስተር ሌቢዚያትኒኮቭ ይመለከት ነበር። ከዚያም ቅብጥብጥ እያልሽ እስከበሩ ድረስ ሽኑሆሽና ለአስር ደቂቃ ያህል ከሚስተር ሌቢዚያትኒኮቭ ጋር ከተነጋገርን በኋላ እርሱም ወጥቶ ሄደ። እኔም ከጠረጴዛው ላይ ያለውን ገንዘብ ቆጥራ እንደጨረሰኩ አንድ መቶ ሩብል መጥደሉን ተረጋግጤ። እስቲ አስቢበት። መቼም ሚስተር ሌቢዚያትኒኮቭ ይህን ያደርጋል ማለቱ ፊልሞ የማይታሰብ ነው። ስቆጥር ተሳስቻለሁ ማለትም አይቻልም። መቅብጥብጥሽን፣ ከክፍሉ ለመውጣት መቻላልሽን፣ ለአያሌ ደቂቃዎች እጅሽን ከጠረጴዛው አለማንሳትሽን፣ ያለሽበትን ማህበራዊ አቋምና የተጠናወቱሽን ልማዶች ግምት ውስጥ አስገብቼ ሳስተውል የሚሰቀጥጠኝ ቢሆንም አንቺን በበቂ ሁኔታ ለመጠርጠር እንደዳለሁ። ጥርጣራዬ ተገቢ ቢሆንም በአሁኑ ሰአት አንቺን መወንጀል ቀላል እንዳልሆነ ይገባኛል። ልተውው ግን አልችልም። ምስጋና ቢሰጠህንሽ የመጣውን ሁሉ ለመቀበል ፈቃደኛ ነኝ። እንጀራ እናትሽ የደረሰባት ችግር አሳዝኖኝ መጥተሽ እንድታነጋግሪኝ አስጠራሁሽና ያልተረፈኝን አስር ሩብል ሰጠሁሽ። ደግ በሰራሁ ግን እጄ አመድ አፋሽ ሆነ። መቀጣት አለብሽ። አስቢበት! በአሁኑ ሰአት ከእኔ የተሻለ የሚደርስልሽ ሰው ስለሌለ እንድታስቢበት እጠይቅሻለሁ። ያ ካልሆነ ምህረት ያደርግልኛል ብለሽ አትጠብቁ። ታዲያ ምን ትያለሽ?

‘ከእንተ የወሰድኩት ነገር የለም። የሰጠሽን አስር ሩብል ያውልህ። ውሰድሁ!’

እያለች ሰንያ በጭንቀት ተናግራ፤ ከመሀረቧ የቋጠረችውን ከፈታች በኋላ አስር ሩብል አውጥታ ለሉዚን ልትሰጠው እጇንዘረጋች።

እስሩን ሩብል ሳይወሰድ ‘እንድ መቶ ሩብል መውሰድሽን ካድሽ ማለት ነው?’ ቢል ወቀላት።

ሰንያ ክፍሉን ታችች። ሁሉም በጥገቻ የጎሪጥ ተመለከታት። ወደ ራስኮልኒኮቭ አማተረች። ግድግዳውን ተደግፎና እጇን አጣጥፎ በሚያበሩ አይኖቹ ይመለከታት ነበር። ቅገዝ ብላ ‘አምላኪ!’ አለች።

ሐዚን ወደሚሰሰ ሊጥሏል በርጋታ እየተመለከተ 'ፖሊስ እንዲያመጣ ዘበኛውን ልትልከው ትችያለሽ?' ሲል ጠየቃት።

በሚሰተጥጥ ድምፅ 'ሌባ መሆኗን አውቃለሁ' ስትል መለሰች።

'ሊብኳትን ታውቂያለሽ? መቼም ምክንያት ሳይኖርሽ አውቃለሁ አትይም። በምስክሮች ፊት የተናገርሽውን ይህን ቃል እንዳትረሽው እጠይቅሃለሁ።'

ከየአቅጣጫው የህክታ ድምፅ ተሰማ። ሁሉም በሰማኝ ተፈነቀሉ።

ሚሰሰ ማርሜላዶቭ አእምሮዋን አሰባሰባ 'ምንኣልክ?' እያለች በድንገት ከጮኸች በኋላ የሆነ ትልቅ ሀይል የገፈተራት ይመስል ወደሐዚን ተንደርድራ 'በወንጀል ነው ወይ የምትከሳት? እናንት ርክሸች!' ብላ በድንገት ጮኸች። ሶንያን ጥምጥም አድርጋ ይላ 'እንዴት ከፈርሱ ላይ አሰር ሩብል ትቀበያለሽ? በይ አምጪ' አለታት።

ገንዘቡን ከሶንያ ነጥቃ ጭምድምድ አድርጋ ያዘችና ሐዚን ፊት ላይ ወረወረችለት። ገንዘቡ የሐዚንን አይን መትቶ ከወለሉ ላይ ወደቀ። ሚሰሰ ሊጥሏል የወደቀውን ለማንሳት ተጣይፈች። ሚሰተር ሐዚን ደግሞ በንዴት ጦፈ።

'ይህችን እብድ ያዙልኝ!' እያለ ጮኸ።

በዚያ ሰአት ከሌቢዚያትኒክቭ አጠገብ ካለው በር ሰዎች ተኮለኮሉ፤ ከአነርሱም መካከል በቅርቡ ከክፍለ ሀገር የመጡ ሁለት ሴቶች ይገኙበታል።

ምን ኣልክ? እኔ እብድ ነኝ? አንት ሞኝ! እምነተቢስ ጠበቃ! ርክሽ! ሶንያ ገንዘብህን ወሰደች? ከዚህ ሁሉ ሰው ሶንያ ሌባ ነች? ከፊለግህ እርሷ ገንዘብ ትሰጥሁለች? አለችና ስሟረን መቆጣጠር አቅቶአት ሳቀች። በክፍሉ ውስጥ ወደሐዚን እያመለከተች ተንጎራደደችና የቤቱ ባለቤት መኖሯን እንዳስተዋለች 'እንቺ ጀርመናዊ ኮማሪት - እንቺም ተቀብለሽ ሌባ ናት ትያለሽ? እናንት ሞኝች! ከአንተ ከመጣች ጀምሮ ከክፍል አልወጣችም። ከእኔ ጎን እንደተቀመጠች መቆየትን ሁሉም ተመልክቷል። ፈትሻት! ከክፍል በላልወጣች ገንዘቡ የትም አይሄድ! ፈትሽህ ነጠገህ ግን በሀላፊነት እንደምትጠየቅ አስጠነቅቅህለሁ። እኔ ራሴ ለፀሀይ ንግሰ እቤት እላለሁ። ዛሬውኑ ሄጄ ከእግራቸው በር እወድቃለሁ! ባሌ የሞተብኝ ምስኪን ሴት ነኝ። ለአቤቱታ ያስገቡኛል። የማያስገቡኝ መስሎህ ከሆነ ተሳስተህል። እንዲህ የምትናገረው ደካማ ነች ብለህ ነው? እኔ ግን ውርደትን የምፈቅድ ሰው አይደለሁም። ዋጋህን ታገኛታለህ። ና ፈትሽ! ፈትሽ ነው የምልህ!' አለች።

ሚሰሰ ማርሜላዶቭ ሚሰተር ሐዚንን ይላ ወደሶንያ አቅጣጫ አሸቀነጠረችው።

ሐዚን እንዲህ ሲል አንተመተመ፡- 'እኔ ዝግጁ ነኝ፤ ሙሉ ሀላፊነትንም እወስዳለሁ። አንቺ ግን ረጋ በይ። ውርደትን የማትፈቅጂ መሆንሽን በሚገባ ተገንዝቤአለሁ። ይሁንና፤ ፖሊስ ባለበት የሚከፍወን ጉዳይ ነው። ከዚህ በታ በቂ ምስክሮች ስላሉ በእኔ በኩል ዝግጁ ነኝ። ወንድ እንደመሆኔ መጠን ግን ሴት ልጄን መፈተሹ ይከብደኛል። ሚሰሰ ሊጥሏል ትተባበረኝ እንደሆነ አላውቅም። በዚህ መልኩ መከፍወን እንደማይኖርበት ደግሞ ይሰማኛል። እነሄዱ እንደዚያ አይደለም!'።

'አንተ የመረጥከው ሰው ይፈትሻት!' ብላ ሚሰሰ ማርሜላዶቭ ጮኸች። 'ሶንያ ኪሶችሽን አላይ። አንት ጭራቅ ይሄኛው ኪሷ ምንም የለበት። ሌላውን ኪሷን ደግሞ ተመልከት' አለች።

ከሁለተኛው የቀኝ ኪሳ ግን እጥፍጥፍ ያለ ወረቀት ወጥቶ ከሐዚን እግር ላይ ዱብ አለ። ሁሉም በመገረም ተመለከተ። ሚስተር ሐዚን ጎንበስ ብሎ በሁለቱ ጣቶቹ ወረቀቱን አንስቶ ያሉት ሰዎች እንዲያዩት አደረገና ገለጠው። ስምንት ጊዜ የተጣጠፈ የአንድ መቶ ሩብል ኖት ብቅ አለ። ሚስተር ሐዚን ገንዘቡን እንደያዘ ቀስ ብሎ ዞረና ከፍ አድርጎ ለሁሉም አሳየ።

‘ሊቦች! ከቤቴ ውጤልኝ! የፖሊስ ያለህ! ወደሳይቢርያ ይላኩ!’ እያሉት ሚስስ ሊፕሽል አንገረቀች።

ከየአትጣጫው ጫጫታ በረከተ። ራስኮልኒኮቭ ሐዚንን በቆረጣ ከመመልከቱ በስተቀር ክው ብላ ከቀረችው ሰንያ ላይ አይኑን አልነቀለም። የመገረም መልክ አልታዩባትም። ወዲያውኑ ጉንጮቿ ፍም መስለው ከጫኸች በኋላ ፊጉን በእጆቿ ሸፈነች።

‘እኔ አይደለሁም! እኔ አልወሰድኩም! ምንም የማውቀው ነገር የለም!’ እያሉት አንጀት በሚበላ ድምፅ ተናገረችና ፊጥና ወደሚስስ ማርሚላዶቭ እንደሄደች ከጥቃት የምትከፈጠት ይመስል እቅፍ አደረገቻት።

ሚስስ ማርሚላዶቭ እንደሕፃን ካበበለቻትና ከሰመቻት በኋላ እጆቿን ይዛ ‘ሰንያ! እኔ ጭራሽ አላምንም! ገንዘቡን የወሰድሽው አንቺ ነሽ? ምን አይነት ቂሎች ናቸው?’ ብላ ጮኸችና ‘ልሷን አታውቁትም። ምን አይነት ልጃገረድ እንደሆነች አታውቁም። እርሷ ገንዘብ ወሰደች? የምትፈልጉ ከሆነ ልብሷን ሽግባ ባይ እግሯን እየሄደች ያሳትን ሁሉ ትሰጣችኋለች። እንዲህ አይነት ልጃገረድ ነች። ወደጎዳና የወጣችው ልጆቼ ስለተረፉ ነው። ለእኛ ብላ ነው ራሷን የሸጠችው። ይሄን ጉድ ባሌ ታያለህ ወይ? ምን አይነት የቀብር መልስ ግብጥ ነው! ራስኮልኒኮቭስ ለምን ዝም ብለህ ትቆማለህ? ይሄን ታደርጋለች ብለህ መቼም አታምን? ሀላችሁም ከጥፍሯ ቆሻሻ አትቆጠሩም! እባክህ ጌታዬ ከጎኗ ቀም!’ ስትል በክፍሉ ውስጥ ለነበረው ሁሉ በጨኸት ተናገረች።

ባሏ የሞተባትና በእንግ ነቀርሳ በሽታ የተጠቃችው ምስኪን ሴት ያፈሰሰችው እንባ የሰሚውን አንጀት ይበላ ዝግ። ሕመም ባጨማደደው በዚያ ፊጽ ላይ ደርቆ በደም በተለወሰው በዚያ ከንፈር ላይ ስቃይና መከራ ይክብስ ስለነበር፣ ድምጹ እንደ ሕፃን ልጅ የይድረሱልኝ ጥሪ እያሰማ የሰቆቃ ደወል ያንቃጭል ስለነበር ሁሉም አዘገጠ። ሚስተር ሐዚን ከሁሉም ፊጥና ተቆርቋሪ ሆነ።

‘ከደሙ ንፁህ ነሽ። አንቺ ራስሽ ኪሳን ፊትሸሽ ወንጀሉን ማጋለጥሽ ድርጊቱን አለማወቅሽን ያሳያል እንጂ በአባሪ ተባባሪነት የሚያስጠይቅሽ አይደለም። ሰንያ ይሄን ድርጊት እንድትፈፅም ያስገደዳት ድህነት መሆኑ በጣም ያሳዝነኛል። ታዲያ ይሄን ለማመን ለምን እምቢተኛ ሆነሽ ቆየሽ? ውርደቱን ፈርተሽ ነው? ጥፋት አይደለም ወይ? ምናልባት ጭንቀት አድርብሽ ይሆን? ሁሉም ነገር በጣም ግልፅ ነው። ግን ዞር ብሎ እንዲህ ሲል ቀጠለ፡- ‘ክቡራትና ክቡራን - ለደረሰው ሁኔታ በጣም አገናለሁ። በእኔ ላይ ስድብ የተሰነዘረብኝ ቢሆንም በአሁኑ ሰአት ሁሉንም ለመርሳት ዝግጁ ነኝ። ከዚያም ወደሰንያ እያመለከተ ‘አሁን የደረሰብሽ ውርደት ለወደፊቱ ትምህርት ይሁንሽ። በእኔ በኩል እንደሆነ በአንቺ ላይ ከስ ባለመመስረት ፈቃደኛ ነኝ፤ ሁሉንም ነገር ትቼዋለሁ። እበቃ!’ ሲል ተናገረ።

ሚስተር ሉዚን ራስኩልኒኮቭን በርቀት ተመለከተውና አይን ለአይን ተጋፎ። እሳት የሚተፋት የራስኩልኒኮቭ አይኖች አመድ ሊያደርጉት ተዘጋጁ። ሚስት ማርሚላዶቭ ደግሞ ምንም ነገር ያልሰማች ይመስል በንዴት ጦፋ ሶንያን አቅፋ መሳሙን ቀጥላበታለች። ሕፃናትም ከግራና ከቀኝ ሶንያ ላይ ተጠመጠመ። የሆነውን ሁሉ የማታውቀው ትንሿ ፖልያ ሳትቀር በሶንያ ትከሻ ላይ ሆና ስትንፈቀፈት ፊቷ በትኩስ እንባ ታጠበ።

‘ምን አይነት ተንኮል ነው!’ የሚል የጎላ ድምፅ ከደጃፋ ላይ ተሰማ።

ሁሉም እስኪያስተውለው ድረስ ሚስተር ሉዚን ተደናገጠ። ለቤዚያትኒኮቭ ወደክፍሉ ገባ።

እንደገና ወደሉዚን እያመራ ‘ለምስክርነት ልትቀጥረኝም ታስባለህ?’ አለው።

‘ምን ማለትህ ነው? ስለምንድነው የምታወራው?’ ሲል ሉዚን አገረመረመ።

ለቤዚያትኒኮቭ ከርቀት በማያዩት አይኖቹ ትክ ብሉ እየተመለከተው ‘የምለውማ አንተ ስም አጥፊ ነህ ነው! ሌላም ቃል የለኝ’ አለው።

እሳት ለብሶ እሳት ጎርሶ ነበር የተነሳው። ራስኩልኒኮቭ እያንዳንዱን ቃል እያጣጣመ በትኩረት ተመለከተው። በክፍሉ ውስጥ በድጋሚ ፀጥታ ሰፊ። ሚስተር ሉዚን በተለይ ለመጀመሪያዎቹ ጥቂት ደቂቃዎች ሀሊናውን ሊሰት ምንም ያህል አልቀረውም።

‘ለእኔ ነው እንዴ የምታወራው? ምን ነኩታል? በጤናህ ነው?’ ሲል መርበትበት ጀመረ።

‘ርካሽ የሆንከው አንተ እንጂ እኔማ ጤነኛ ነኝ። ምን አይነት ርካሽ ተንኮል ነው! እስካሁን ድረስ ሁሉም ነገር ሊገዛኝ ባይችልም ለመረዳት እየሞከርኩ ቆሜ አይምግችሁ ነበር። የቱን ያህል ብዋኸርም ለምን እንደዚህ እንዳደረግህ ጭራሽ አልገባኝም።’

‘ምንድነው ያደረግሁት? መቀባጠርህን ብታቆም አይሻልም? ወይስ ደግሞ ሰከህል?’

‘ከደሊና ርካሽ የሆንከው አንተ ሰከህህ እንደሆን እንጂ እኔ አልሰከርኩም። እምነቴ ስለሆነ አረቂ የሚባል ነገር በአፈ አይገባም። በእጁ አንስቶ አንድ መቶ ሩብል ለሶንያ የሰጣት እርሱ ራሱ ነው። በአይኔ በብረቷ አይቻለሁ። ምዬ እመስከራለሁ። እርሱ ራሱ ነው ይሄን ያደረገው’ እያለ ለቤዚያትኒኮቭ በክፍሉ ውስጥ ላሉት ሁሉ ተናገረ።

‘ሚስተር ሉዚን በጎረና ድምፅ እንዲህ ሲል የአፀፋ መልሱን ሰጠ። ‘ወፊፍ አደረግህ እንዴ? እርሷ ራሷ የሰጠችት እስር ሩብል ብቻ እንደሆነ በአንደበቷ ተናገራለች። መቶ ሩብሉን ከዩት ነው ያመጣኸው?’

‘አይቻለሁ! እርሷ ሳታስተውል ኪሷ ውስጥ ገንዘቡን እንዴት እንዳስገዢው ሰለየሁ ከእምነቴ ውጭም ቢሆን መሀላ አድርጎ በፍርድ ቤት አሁኑኑ ለመመስከር ዝግጁ ነኝ። እኔ በየዋህት የገመትኩት ግን በጎ ስራ የፈፀምክ አድርጎ ነበር። በሩ ላይ ተሰናብተህት ዞር ብላ ልትወጣ ስትል በቀኝ እጅህ ጨብጠህት በግራ እጅህ ደግሞ እርሷ ሳታስተውለው ገንዘቡን ወደኪሷ ያልከው። አይቻለሁ! አይቻለሁ!’ በማለት ለቤዚያትኒኮቭ ጮሆ ተናገረ።

ሉዚን በአንድ ጊዜ ገረጣ።

‘ለምን ትዋሻለህ? ከመስኮቱ አጠገብ ሆነህ እንዴት ገንዘቡን ማየት ቻልክ? ያውም ከርቀት በማያዩት አይኖችህ። ዝም ብለህ ነው የምትቀጥረው!’ እያለ ንቀት በተሞላበት አካላት ጮኸ።

‘ፊጥሬ አይደለም የማወራው! ትንሽ ራቅ ብልም ሁሉንም አይቻለው። ለሰንዖ አሰሩን ሩብል በሰጠህት ጊዜ ከጠረጴዛው ላይ አንድ መቶ ሩብል ስታነሳ አይቻለው (ከቅርብ ስለነበርኩ በእጅህ የያዝኩውን መቶ ሩብል ለይቼዋለሁ)። ገንዘቡን አግጥፊህ እንደያዝኩው ቆይህ። ከዚያን በኋላ ሁኔታውን እየረሳሁት እያለሁ ከመቀመጫህ ተነስተህ ገንዘቡን ከቀኝ እጅህ ወደግራ እጅህ ማዞርህን በደንብ አስታውሳለሁ። እርሷ ሳታስተውለው ቸሮታ ልታደርግላት የፈለግህ ስለመሰለኝ ሁኔታውን አልረሳውም። በጥንቃቄ እከታተልህ ስለነበር ገንዘቡን ወደኪሷ ስትከተው አይቻለው። ያየሁትን ምሄ ለመመስከር ዝግጁ ነኝ። ብሉ ሊቤዚያትኒኮቭ ቁና ቁና ተነፈሰ። ከየአቅጣጫው የነበሩ ሁሉ ተገረሙ። አንዳንዶቻችን የሁኔታውን አደገኛነት በሚጠቁም አንደበት ተናገሩ። ሚስጠ ማርማላዶቭ ፊጥና ወደሊቤዚያትኒኮቭ ሄደች።

‘በለአንተ የተሳሳተ ግምት ስለነበረኝ አዝናለሁ። ከለላ ሁኔታት። አንተ ብቻ ነህ ከነኛ የቆምኩው። የሙት ልጅ ስለሆነች እግዚአብሔር አንተን ልኮላታል። በጣም አመሰግንሁለሁ፤ ይባርክህ እያለች ሮቭቸኛ የምታደርገው ጠፍቷት ከፊት ለፊቱ ተንበረከክች።

ሉዚን በንዴት ጠፈ። ‘ዝባንክኒ ነው የምታወራው። አንዴ ረስቼዋለሁ፤ አንዴ አስታውሳለሁ እያልክ። ገንዘቡን ሆን ብዬ ወደኪሷ ከትቼዋለሁ ነው የምትለው? ምን ለማግኘት ብዬ ነው እንደዚያ የማደርገው? ምን እጠቀማለሁ?’

‘ለምን እንደዚያ እንዳደረግህ ሊዝቺ ባይችልም የምናገረው ሁሉ ትክክል ነው። በግል የሚደረግ ቸሮታ ስርነቀል ለውጥ አያመጣም ብዬ ስለማምን ገንዘቡን እኔ ሳላውቀው ልትሰጣት የፈለግህ መሰለኝ። በእኔ ፊት ይሄን ያህል ገንዘብ መስጠቴ አሳናርታል ብዬ ገመትኩ። ከኪሷ መቶ ሩብል ስታገኝ ያልጠበቀችው የደስታ ስሜት እንዲሰማት ለማድረግ ፈልጓል ብዬ አሰብኩ። ምናልባትም ገንዘቡን እንዳገኘች ልታመሰግኑ ትመጣ ወይም አትመጣ እንደሆነ ለማወቅ ፍላጎት ያደረብህም መሰለኝ። ምስጋና እንዲደረደርልህ አልፈለግህ ይሆናል ብዬም አሰብኩ። ያም ሆነ ይህ በወቅቱ የተለያዩ ሀሳቦች መጥተውብኝ ስለነበር ነገሩን ለጊዜው ለመተውና ምስጢርህን ማወቁን ሳለማሳየት ሞከርኩ። ይሁንና ሰንዖ ገንዘብ እንደያዘች ሳታውቀው ገንዘቡን ብትጥለውስ የሚል ሀሳብ ስለመጣልኝ ወደዚህ መጣኬ። ከአስጠራጃት በኋላ ኪሷ ውስጥ አንድ መቶ ሩብል ማስቀመጥህን ልነግራት ፈለግኩ። ከኪሷ የጨመርኩትን ገንዘብ ባላይ ኖሮ ይሄን ያህል መጨነቁና መጠበቢ ከየት የመጣ ነው?’

ሊቤዚያትኒኮቭ የተወሳሰበ ረጅም ንግግሩን በሚያሳምን መደምደሚያ እንዳጠናቀቀ በጣም ተዳክመና ላብ ፊቱን አጠመቀው። የተናገረው በከፍተኛ ስሜት ስለነበር ያዳመጡት ሁሉ አመኑት። ሚስተር ሉዚን ቀውጦ ሁኔታ ውስጥ እንደገባ ተሰማው።

‘መጨነቁንና መጠበቢን ምን አመጣው? የሚል ከንቱ ጥያቄ ማንሳትህ ምንም ነገር አያረጋግጥም። ሆንብለህ የፈጠርኩህ ወጃቸው ነው። ልቅ አስተሳሰብህንና በእግዚአብሔር አለማመገህን ለመቀበል ፈቃደኛ ስላልሆንኩ በጠበኛነት የሰነዘርኩብኝ ውሸት ነው። ሐቁ ከዚህ አይዘልም።’

ግን፤ ሚስተር ሉዚን ከዝባበት ቀውጦ ሁኔታ ለመውጣት ያደረገው መከራ ምንም አልፈዋልትም። እንዲያውም ከየአቅጣጫው ተቃውሞ ተሰነዘረበት።

‘አቋም’ ይህ ነው ወይ? የትም አያደርስህም። ፖሊስ ጥራና ምዬ እመሰክራለሁ። ሊዝኝ ያልቻለው እንዲህ አይነቱን እኩይ እርምጃ እንድትወስድ የገፋፋህ ምክንያት ነው። ከደሲ ነህ!’ በማለት ሊቤዚያትኒኮቭ ሮሎክ።

በመጨረሻም ራስኩልኒኮቭ ወደፊት ራመድ ብሎ በመቆም ‘ምክንያቱን ማስረዳት እችላለሁ። እስፈላጊ ከሆነም በመሆኑ የተደገፈ የምስክርነት ቃል ለመስጠት ዝግጁ ነኝ’ ሲል ረጋ ባለ ድምፅ ተናገረ።

ከአቋሙ ዝንፍ የማይል መሆኑ በገሀድ ይታይ ስለነበር ሁሉም ነገር ግልጽ ግልጽ እንደሚል እየንጸንጹ ሰው ገመተ።

‘በአሁኑ ሰአት ሁኔታውን በማልዕ እረዳለሁ። ገና ከመጀመሪያው በነገሩ ላይ ተንኮል እንዳለበት ጠርጥራለሁ። ለመጠርጠር የበቃሁትም የምገልፅኩትም እኔ የማውቀው ጉዳይ ስላለ ነው። ሚስተር ሊቤዚያትኒኮቭ ያቀረብከው ጠቃሚ ማስረጃ ደግሞ ሁሉንም ነገር በቀላሉ እንድረዳው አድርጎኛል’ በማለት ራስኩልኒኮቭ ከተናገረ በኋላ ማብራራቱን ቀጠለ። ‘ይህ ለዚን የተባለ ሰው በቅርቡ ከእህቴ ጋር ተጫጭቶ ነበር። ፒተርስቡርግ ደርሶ ከሁለት ቀናት በፊት ከእኔ ጋር ለመጀመሪያ ጊዜ እንደተገናኘን ግን ጠብ ፈጥረን ከጤቴ አባርፈዋል። ለዚህም ሁለት ምስክሮች አሉኝ። ይህ ሰው ፍፁም ከደሲ ነው። ከሁለት ቀናት በፊት ከአንተ ከሚስተር ሊቤዚያትኒኮቭ ጋር መኖሩን አላውቅም ነበር። ልክ በተጣላንበት ቀን ከትናንት በስቲያ የሚቼ ሚስተር ማርሚላዶቭ ንደኛ በመሆኔ ለባለቤቱ ለቀብር የሚሆናትን ገንዘብ ሲሰጣት አይቶኛል። ወዲያውኑም ለእናቴ ማስታወሻ ይፅፍና ገንዘቧን ሁሉ ለሚስት ማርሚላዶቭ ሳይሆን ለሶንያ እንደሰጠሁ ያሳውቃል። አገላለፁ ደግሞ የሶንያን ስም በሚያገኛቸው እኔ ከእርሷ ጋር የተለየ ግንኙነት እንዳለኝ በሚጠቀም መልኩ ነው። ይሄን ሁሉ ያደረገው ተቸግረው የላኩልኝን ገንዘብ ለሲት እንደማጠፋ ገልጾ ከእናቴና ከእህቴ ጋር ሊያጣላኝ ስለፈለገ ነው። በትናንትናው ምሽት የእርሱ አባባል የለየለት ወሽት እንደሆነ፣ ገንዘቡን ለሶንያ ሳይሆን ለቀብር ማስፈጸሚያ ይሆን ዘንድ ለሚስት ማርሚላዶቭ እንደሰጠሁና ሶንያን ለመጀመሪያ ጊዜ ከትናንት በስቲያ እንዳየችት እርሱ ራሱ ባለበት ለእናቴና ለእህቴ ነግራልቸዋል። ከዚህም በላይ ሚስተር ለዚን ሶንያን ቢንቃትም ቅሉ የእርሷን የተፍር ቆሻሻ እንደማያከል ገልጿልቸዋል። ሶንያን ከእህትህ ጎን ታስቀምጣታለህ ወይ? ብሎ ሲጠይቀኝ በዚያኑ አለት አብረው እንዲቀመጡ አድርጌአለሁ በማለት መልሼለታለሁ። የእርሱን ርካሽ አባባል ምክንያት አድርገው እናቴና እህቴ ከእኔ ጋር አለመጣላታቸው ስላበሳጨው መሰደብ ጀመረ። በመጨረሻም ቁርጥ ያለ ጠብ ተፈጥሮ ከጢት ወጣ። ይሄ ሁሉ በትናንትናው ምሽት የሆነ ነው። አሁን በምለው ላይ እንድታተኩ አፈልጋለሁ። ሶንያ መስረቋን ለማሳመን በቅቷል ብላችሁ እስቲ አስቡ። እንዲያ ቢሆን ኖሮ ከመጀመሪያውኑ ጥርባሬው ትክክል እንደሆነ፣ እህቴን ከሶንያ ጋር በማስተካከል መበሳጨቴ ለማብላት እንዳለውና ከእኔ ጋር በመጣላቴ የእህቴንና የእጮኛውን ክብር ማስጠበቅ እንደሆነ ለእናቴና ለእህቴ አረጋገጠላቸው ማለት ነበር። ይህ ተንኮሉ ቢሳካለት ኖሮ በእኔና በቤተሰቤ መካከል አለመግዛባት ፈጥሮ ከእነርሱ ጋር ለመታረቅ ተስፋ ይኖረው ነበር። የሶንያ ክብርና ደስታ ለእኔ ከፍተኛ ዋጋ እንዳለው ስለሚያውቅ እኔን በግል ለመብቀል ሙከራ ማድረጉን መማለሱ አያስፈልገኝም። አቅዱ ይህ ነበር። አጠቃላይ ሁኔታው ይሄን ይመስላል። ድርጊቴን ለመፈፀም የተገደደበት

ምክንያት ከዚህ የተለየ ሊሆን አይችልም።

ራስኩልኒኮቭ ንግግሩን ያበቃው በጥሞና ይከታተሉት የነበሩት አድማጮች በየመካከሉ ድጋፋቸውን እየቸሩት ነው። በየመካከሉ ቢያቋርጡትም ቅሉ ራጋ ብሎ፣ ግልፅነት ያልጎደለው ጠብ የማይል ንግግር አደረገ።

ሌቤዚያትኒኮቭ መስማማቱን በሰሜት እየገለፀ መሆን አለበት። ሶንያ ገና ወደክፍል ከመግባቱ ከእንግግሮቹ መካከል ራስኩልኒኮቭ መኖሩን ወደመስኮቱ ወስዶ ዝግ ባለ ድምፅ ጠየቀች። ይህ፣ የራስኩልኒኮቭን ከዚህ መገኘት እንደፈለገ የሚያሳይ ነው። ነገሩ ሁሉ ከዚህ አይዘልም። ሲል ተናገረ።

ሉዚን ቢገረግም በቅሬታ ፈጥታ እያሳየ በዝምታ ተዋጠ። ከገበየታ ወጥመድ የሚወጣበትን መንገድ ለማሳሳል የሚሞክር ይመስላል። ጉዳዩን እርግፍ አድርጎ ትቶ ጥሎ መሄድ ቢችል ምንኛ ደስ ባለው። በዚያን ቅሬት ግን የማይቻል ሆነበት። የሶንያን ስም ሆነ ብሎ ማጥፋቱን እምኖ እንደመቀበል ይቆጠርበታልና። ከዚህም በተጨማሪ በክፍሉ ውስጥ ያሉት ሰዎች ተሳክረው መጥፎ ስሜት ውስጥ ገብተዋል። ጡረተኛው መኮንን ነገሩን በውል ባይዘውም ሚስተር ሉዚንን ይወርዳ፣ ጀመር። አንዳንዶቹ ግን አልሰከሩም። ሰዎች ከክፍሉ እየወጡ ተኮላከሉ። ሶስቱ የፖላንድ ተወላጆች ሉዚንን በቋንቋቸው እየሰደቡ ለድብድብ ተጋበዙ። ሶንያ የራስኩልኒኮቭን ንግግር ለመከታተል በጣም ብትሞክርም በሚገባ አልተረዳችውም። ከስመመኗ የምትነቃ መሰለች። ብዥሻ ከለሳ አድርጋ የቆጠረችው ራስኩልኒኮቭን ነበርና አይኗን ክርሱ ላይ አልነቀለችም። ሚስት ማርሚላዲቭ ቁና ቁና እየተነፈሰች የተዳከመች መሰለች። አኗን ከፍታ ታዳምጥ የነበረችው ሚስት ሊገባል የሆነውን ለመረዳት ተስኖአት ተቃቁለች። የተገነዘበችው ነገር ቢኖር ሚስተር ሉዚን ወጥመድ ውስጥ መግባቱን ብቻ ነበር። ራስኩልኒኮቭ በተጨማሪ ለመናገር ቢሞክረውም በጄ አላሉትም። ሉዚንን ከገጠው የሰድብና የዛቻ መአት አወረዳበት። ሉዚን ግን ተስፋ አልቆረጠም። ሶንያን በሊብነት የመክሰሱ እቅድ እንደከሸፈበት ሲገነዘብ መደንፋቱን ተያያዘው።

በተኮላከሉት ሰዎች መካከል እንዲህ እያለ አለፈ፡- 'እባክችሁ ክብራትና ክብራን አትከበቡኝ ልለፍበት። አታስፈራሩኝ። ምንም የምታመጡት ነገር እንደሌለ አረጋግጥላችኋለሁ። ክብራትና ክብራን - እኔ አልፈራችሁም። እንዲያውም ወንጀልን በአጋለጠ ግለሰብ ላይ የሀይል እርምጃ በመውሰዳችሁ በወንጀል ተባባሪነት የምትጠየቁት እናንተው ናችሁ። ሌባዋ ስለተጋለጠች በእግ እፋረዳታለሁ። የፍርድ ቤት ዳኞች በቀም በቀል ተነሳስተው በእግዚአብሔር የማያምኑ ሁለት አብዮተኞችና ልቅ አሳቢዎች ያቀረቡትን ማሰራጃ የሚቀበሉ ጭፍኖች ወይም ሰካራዎች አይደሉም።... ለቀቅ አድርገኝ ልሂድበት።'

'ክፍሌን አሁኑ እንድትለቅ። ጓዝህን ይዘህ ጥፋ። የእኔና የአንተ ነገር አብትቷል። ስው መስሎኝማ የማምንባቸውን ሀሳቦች ሁሉ ለሁለት ሳምንት ያህል ሳስረዳው ፍጻሜን ጨርሻለሁ።'

'ሚስተር ሌቤዚያትኒኮቭ - እንድቆይ ለማግባት ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት ስትሞክር ዛሬውኑ እሂዳለሁ ያልነዘዘ እኔው ራሴ ነኝ። የማትረባ ጥኝ ነህ። ለደካሞ አእምሮህና ለበሽተኛው አይንህ መድሀኒት እንደምታገኝላት ተስፋ አደርጋለሁ። እባክችሁ አሳልፉኝ!'

በተከለከሉት ሰዎች መካከል አለፈ። ጦራተኛው መኮንን ግን በስድብ ብቻ ሊሸነው ስላልፈለገ የያዘውን ብርጭቆ ወርውሮ ሳተው። ብርጭቆው ሚስት ሊገኘልን አግኝቶ ሲያስጮሁት መኮንን ሚሳኑን ስቶ ከጠረጴዛው ስር ወደቀ።

ሚስተር ሉዚን ወደክፍሉ ሄዶ ከግማሽ ሰአት በኋላ ጓዙን ይዞ ወጣ። በተፈጥሮዋ እይን አፋር የሆነችው ሶንያ በቀላሉ የምትደፈር፣ ማንም እንደፈለገው የሚሰድባትና የሚያዋርዳት መሆኑን ተገነዘበች። ይሁንና፣ እስከዚያች ድረስ በጣም ጥንቃቄ ወስዶ፣ ለሁሉም ታዛዥና እጂ ባይ በመሆን በሆነ ዘዴ ከገር የመራት ተስፋ ነበራት። ስለዚህ በጣም ደነገጠች። ይሄን የመሰለውን ሁኔታ እንኳን ትንፋሿን ዋጥ አድርጋ በትእግስት ለመቋቋም መቻሏ ባየጠረጥሮም ለሁሉም ድንበር አለውና ለመጀመሪያ ጊዜ በጣም ተሰማት። ድል አድርጋ ከወቀሳ ብትድንም መሸበሩና መደናገጡ አልፎ ሁሉም ነገር ግልፅ እንደሆነላት ምስኪንነቷና የደረሰባት በደል ልቧን አቆሰሉት። ረሷን መቆጣጠር አቃታትና የሉዚን እግር ከመውጣቱ ክፍሉን ለቃ ወደቢቷ ሮጠች። በክፍሉ ውስጥ የተከለከሉት ሰዎች እያወከና እየሳቁ ባለብት ወቅት የተወረወረ ብርጭቆ ያዞችት ሚስት ሊገኘል ባላጠፋችው ጥፋት ውርደት መቀበልን መቋቋም አቃታት። ወደሚስት ማርሚላዶቭ በሩጫ ተመልሳ በመምጣት ለደረሰው ሁሉ ተጠያቂ እንደሆነች በጨካኝነት ተናገረችና ‘አሁኑ ከቤቴ ውጡ!’ አለች።

በእጆቿ የጣውን የሚስት ማርሚላዶቭን እቃ እየወረወረች ከወለሉ ላይ ጣለችው። ደክማ፣ ገርጥታና ትንፋሽ አጥታ በአልጋዋ ላይ የተዘረረችው ሚስት ማርሚላዶቭ ተስፈንጥራ ወደሚስት ሊገኘል ሄደች። ግብግብ ግን ተመጣጣኝ ስላልነበር የቤቱ ባለቤት በቀላሉ አሸቀነጠረቻት።

‘እንዴት ታዩታላችሁ? ስማችን መጥፋቱ አልቢቃ ብሏት በእኔም ላይ ተነሳችብኝ። በባለቤቴ የቀብር እለት ሕፃን ልጆቼን ይዜ ለገዳና ሲሳይ ልሆን! እንዲህ የምታደርገኝ ድግሪን ከበላችና ከጠጣች በኋላ ነው! አሁን ወዴት እሄዳለሁ?’ ትንፋሿ ቁርጥ ቁርጥ እያለ ስምታዋን አሰማች። ወዲያውኑም አይኖቿ ፈጠው እየበሩ እንዲህ አለች፡ ‘በአለም ላይ ፍትህ የለም ማለት ነው? እግዚአብሔር ለሙት ልጆች ካልቆምከ ለማን ልትቆም ነው? እስቲ እናያለን! በምድር ላይ ሕግና ፍትህ ባይኖር ከምሳሌ ጠገር ይነቀል! ቆይ ጠብቂኝ እንቺ እግዚአብሔርን የማታውቁ ርካሽ! የእኔ ፖሊያ ሕፃናቴን ጠብቂልኝ። ቶሎ እመለሳለሁ። ፍትህ በምድር ላይ መኖር አለመኖሩን እናያለንና ጠብቂኝ።’

ሟቹ ማርሚላዶቭ ከራስባልኒኮቭ ጋር ይወያይ በነበረበት ወቅት ያወሳለትን አረንጓዴ ነጠላ ተከናንባ ክፍሉን ያጨናነቀትን ሁከተኛና ሰካራም ተከራዮች ጣሰችና ፍትህ አገኛለሁ በሚል ተስፋ የስምታ ጨካኝነት እያሰማች መንገድ ወጣች። ፖሊያ የሚርበተበቱትን ሁለቱን ሕፃናት ከተቀመጠብት ሳጥን ላይ እቅፍ አድርጋ ከፍትም አለችና የእናቷን መመለስ ትጠባበቅ ገባች። ሚስት ሊገኘል እሳት ለብሳና ጎርሳ በክፍሉ ውስጥ እየተንጎራደደች ያገኘችውን ሁሉ ወለሉ ላይ ወረወረች። ተከራዮቹ በመቀባጠር ጮሁ - አንዳንዱ በመሰለው መንገድ የሆነውን ሁሉ ይተች። ሌላው እርስ በርስ ይጣላና ይሳደብ፣ የተቀረው ደግሞ ይዘፍን ያዘር።

‘አሁን የመሄጃዬ ጊዜ ነው። ሶንያ - እስቲ የምትደውን እንስማ!’ እያለ ራስባልኒኮቭ አሰላለፍና እርሷን ለማየት አብስ አለ።

ራስኩልኒኩቨ በልቡ ውስጥ አምቆ የያዘው ስቃይና ሰቆቃ ከፍተኛ ቢሆንም ከሶንያ ገን በመቆም የሉዚንን ተንኮል በሚገለጥ በግንባር ቀደምትነት ተሰልፏል። ለመቋቋም አዲሳች ሆኖ ካገኘው ስሜቱ ለጊዜውም ቢሆን ለመገላገል እድል በማግኘቱ የተደሰተ ይመስላል። በዚያን ምሽት ከሶንያ ጋር ያደረገውን ውይይት ስላልረሳ ግን ክፉኛ ተጨነቀ። ሊሳቪታን ማን እንደገደለች ሊነግራት ግዴታ ገብቷል። ያን ማድረግ የሚያስከትለውን ስቃይ ሲገነዘብ ደግሞ ስለሁኔታው ማሰቡን ለመርሳት ይሞክራል። ስለሆነም ነው ከሚሰበ ማርሚላዶቭ ከፍል ሲወጣ 'ሶንያ - እስቲ የምትይውን እንሰማ' እያለ ያሰላሰለው። ሉዚንን በማሳፈሩ ከፍተኛ እርካታ ቢሰማውም ሶንያ ወደምትኖርበት ሕንፃ ሲያርስ ጉልበቱ የፈሰሰ መስሎት በፍርሀት ተዋጠ። ከሱ ላይ እያመነታ ቆመና 'ሊሳቪታን ማን እንደገደለች ለእርሷ የገድ መንገር አለብኝ?' የሚል ጥያቄ ለራሱ አቀረበ። ጥያቄውን የሚያስገርም የሚያደርገው ስለ ሊትዬዋ አሟሟት ሊነግራት መገደቱ ብቻ ሳይሆን የእምነት ቃሉን መስጠትን ለጥቂት ጊዜ እንኳን ማዘግየት አለመቻሉ ነው። ማዘግየት አለመቻሉ ተሰማው እንጂ ለምን ማዘግየት እንዳልቻለ አልተገነዘበም። ደካማነቱንና አቅም ማጣቱን መረዳቱ ደባቅ ሊመታው ምንም ያህል አልቀረ። ማሰላሰሉንና መጨነቁን ለማስቀረት ሲል በፍን በፍጥነት ከፈተና ከደጃፉ ላይ ሆኖ ሶንያን ተመለከታት። ከንጃን ከትንሿ ጠረጴዛ ላይ አድርጋና ፈቷን በእጇቿ ሸፍና ተቀምጧለች። ራስኩልኒኩቨን እንዳየች ግን ትጠብቀው የነበር ይመስል ፈጥና ብድሃ አለችና ወደ እርሱ ሄደች።

መሀል መንገድ ላይ እንደተገኙት 'አንተ ባትደርስልኝ ኖሮ ምን እሆን ነበር?' አለችው።

ትጠብቀውና ትጓዝ የነበረው ይሄን ለማለት እንደሆነ በግልፅ ይታወቃል።

ራስኩልኒኩቨ ወደ ጠረጴዛው አመራና እርሷ ከተነሳችበት ወንበር ላይ ተቀመጠ። ባለፈው ምሽት እንዳደረገችው ሁሉ ሁለት እርምጃ ፈንጠር ብላ ከፊት ለፊት ቆመች።

'ሶንያ - በአንቺ ላይ ያ ሁሉ ርብርብ የተደረገው ከአለሽ ማህበራዊ አቋምና ተነጥለው ከሚይታዩት ልማዶች ላይ በመመስረት ነው። ይሄን ተረድተሻል?' አላትና በተዳከመ ድምፅ መናገሩን ተገነዘበ።

መከፋቷ እየተነበበ 'ትናንት ያልከውን አትድገምልኝ። የምሽከመው ገና ብዙ ጣጣ አለብኝ' ስትል መለሰችለት።

ይወርፈኛል በሚል ፍርሀት ፈጥና ፈጥታ ሰጠችው።

'ትቺ መምጣት አልነበረብኝም። እዚያ በአሁኑ ሰአት ምን እየተደረገ ነው? አንተ ትመጣለህ ብዬ ነው እንጂ ተመልሼ ልሄድ ነበር።'

ሚስት ሊገኘል ከቤት እንዳባረረቻቸውና ሚስት ማርሚላዶቭ 'ፍትህ ፍለጋ' ከቤት እንደወጣች ነገራት።

ሶንያ በመጨነቅና በመጠበብ 'አሁኑኑ እንሂድ' አለችና ካፖርቷን አነሳች።

'ሁልጊዜ የምትሠራው አንድ አይነት ነው። የምታሰባው ስለእነርሱ ነው። ከእኔው ጋር ቆይ።'

'ሚስት ማርሚላዶቭስ?'

‘ሰለእርሷ አታስቢ። ወጻንቺ መምጣቷ የማይቀር ስለሆነ ከቤት ከአላገኘችሽ ጥፋቱ የአንቺው ነው የሚሆነው’ አላት በስጩት ብሎ።

ሶንያ ከወንበሩ ጫፍ ላይ ግራ ተጋብታ ተቀመጠች። ራስኮልኒኮቭ አቀርቶሮ የሆነ ነገር እያሰሳለ በዝምታ ተዋጠ።

ሶንያን ሳይመለከት ‘ሉዚን ከእንግዲህ ችግር አይፈጥርም እንበል። ሊቤዚያትኒኮቭና እኔ ባንገኝ ኖሮ ግን እስከፊልጥና እስክዋጣው ድረስ ዘብጥያ ያወርድሽ ነበር። አይደለም እንዴ?’ ሲል ተናገረ።

ዐሳቧ ተበታትሞ እየተከፋች ‘አዎን’ አለች ደጋግማ።

‘እኔ ላልኖር እችል ነበር። ሊቤዚያትኒኮቭ በዚያን ሰአት መገኘቱም የእጋዋሚ ጉዳይ ነው።’

ሶንያ ዝምታን መረጠች።

‘ዘብጥያ ቢያወርዱሽ ኖሮስ? ትናንት የነገርኩሽን ታሲታውሽዋለሽ?’

አሁንም ቃል አልተጎፈሰችም። ትንሽ ጠበቃት።

‘እንደገና ትጮሂያለሽ ብዬ አስቤ ነበር’ እንዳለት ‘ሰለእሱ አታንሳ’ ብላ መለሰችለትና ራስኮልኒኮቭ ደረቅ ሳቅ ሳቅ። ‘ማን እኮ ስለሆነ ነገር ማውራት አለብን። አይደለም እንዴ? ሊቤዚያትኒኮቭ እንደሚለው ሁሉ አንድ ጥያቄ ቢሰጥሽ እንዴት እንደምትመልሽ ለማወቅ እፈልጋለሁ። በቀምነገር ነው የማጫውትሽ። ሶንያ - የሉዚንን አቅድ ቀደም ብለሽ ታውቂያለሽ፤ በእርሱ ተክሎም ሚስት ማርሚላዶቭና ሕፃናት ልጆቿ ከአንቺ ጭምር ተፈናቅለዋል ብለን እንገምት። ለራስሽ ረብ ያለው ቦታ እንደማትሰጪ ሁሉ ፖልያም የአንቺን እግር ተከተለች እንበል። ታዲያ አሁን ወስኒ ብትባይ ምን ትያለሽ? እርሱ ነው ወይስ እነርሱ መኖር ያለባቸው? ሉዚን በእኩይ ተግዛዥ መግፋት አለበት ወይስ ሚስት ማርሚላዶቭ መሞት አለባት? ከሁለቱ ማን ነው መሞት የሚገባው? ይሄን ጥያቄ መልሽልኝ’

ሶንያ ግራ ተጋብታ ተመለከተችው። ከቀረበላት ጥያቄ በስተጀርባ የሆነ ነገር ይኖራል ብላ ጠረጠረች።

ትክ ብላ እያየችው ‘እንዲህ አይነት ጥያቄ እንደምታቀርብልኝ አውቅ ነበር’ አለችው።

‘አውቀሽ ስለነበር እኔ ደግሞ ውሳኔሽን ማወቅ እፈልጋለሁ።’

‘ሊሆን በማይችል ነገር ላይ ለምን ትጠይቀኛለህ?’ ስትል ሶንያ ያለውዴታዋ መለሰች።

‘ሉዚን እየኖረ በእኩይ ስራው ይግፋበት ነው የምትይው? ይሄን እንዲህ ለመወሰን ወኔ የለሽም?’

‘እግዚአብሔር የሚያስበውን እንዴት አውቃለሁ? የማይጠየቅ ነገር ለምን ትጠይቀኛለህ? ለምንድነው የማይረባ ጥያቄ የምታቀርብልኝ? እንዲህ አይነቱ ነገር እንዴት በእኔ ውሳኔ ላይ ይመሠረታል? እገሌ ይኑር እገሌ ይሙት ብዬ እንድፈርድ የወከለኝ ማን ነው?’

‘ወሬው እግዚአብሔር ስለሚያስበው ከሆነ ከዚህ በላይ ምንም ማለት አይቻልም’ አላት በስጩት ብሎ።

ምን እንደምትፈልግ በግልፅ ብትነግረኝ ይሻላል። አሁንም የደበቀኸው ነገር አለ። ወደዚህ የመጣኸው እኔን ለማስቃዋት ብለህ ነው? እያለች ከቀጥተሯ ውጭ ሆና ጨክኗን ስታቀልጠው በትካሄ ተመለከታት። አምስት ደቂቃ እንዲሁ አለፈ።

ወዲያውኑ ተለመጠና ሀይለ ቃል የሚያዘንበው አንደቡቱ ተዳከመ። ትክክል ነሽ። ወዳንቺ የምመጣው ምህረት ለመጠየቅ እንዳልሆነ ትናንት ነገራሽለሁ። አሁን ደግሞ የጀመርኩት ምህረት በመጠየቅ ነው። ስለሌዚንና ስለእግዚአብሔር ሳወሳ ስለራሴ መናገራ ነው። ሶንያ - ምህረት የምጠይቀው እንደዚህ ነው።

ፊገግ ለማለት ሞከረ። ግን የደበዘበ ፊገግታው የደከመና ያልተሟላ ነገር እንዳለ ያሳያል። አንገቱን ደፋና ፊቱን በእጆቹ ሸፈነ።

ድንገት ሳያስበው ሶንያን የመጥላት ስሜት መላ አካላቱን ወረረው። ይህ ሁኔታ ያስገረመውና ያስፈራው ይመስል ቶሎ ቀና አለና ትክ ብሎ ተመለከታት። ያየው ግን የጭንቀትና የሰቆቃ ገፅታዋን ብቻ ነው። በዚያ ገፅታዋ ውስጥ ፍትር ይጠባል። ወዲያውኑ ጥላቻው እንደገና ብን ብሎ ጠፋ። እንዲያውም ጥላቻ አይደለም። ጊዜው ስለደረሰ አንዱን ስሜት ከሌላ ስሜት ጋር እያማታ ነበር።

እንደገና ፊቱን በእጆቹ ሸፈነና አንገቱን ደፋ። በድንገት ገረጣ። ከወንበሩ ተነሳ። ሶንያን ተመለከታት። ቃል ሳይተነፍስ ከአልጋዋ ላይ ተቀመጠ።

ከአርጊቷ ጀርባ ቆሞ መጥረቢያውን ከሲባውን እያሳቀቀና ጊዜ ማባከን የለብኝም እያለ ያሳሰለበት ወቅት ባልተጠበቀ ሁኔታ ፊቱ ላይ ተደቀለበት።

ሶንያ እየተሸበረች 'ምን ነኪ?' ብላ ጠየቀችው።

ለመናገር በሚችልበት ደረጃ ላይ አይደለም። ሲነግራት ባቀደበት ጊዜ የነበረው ሁኔታ አሁን ጨርሶ ተለውጧል። በአሁኑ ሰአት ምን እንዲገጠመው እርሱ ራሱ አያውቀውም። ሶንያ ቀስ ብላ ተጠጋችው። አልጋው ላይ ከአጠገቡ ተቀመጠችና አይኗን ከእርሱ ላይ ሳትነቅል ተጠባበቀች። ልሷ ክፉኛ እየመታ ተኮማተረ። ሁኔታውን መቋቋም አቅቶት ሞት ያንገርበት ይመስል የገረጣ ፊቱን ወደ እርሷ መለስ አደረገ። የሆነ ነገር ለመናገር ሲሞክር ከንፈሮቹ ድምፅ ሳያወጡ ተላወሱ። በፍርሀትና በስቃይ ተዋጠች።

ከእርሱ ትንሽ ፊቀት አለችና 'ምን ነኪ?' ስትል እንደገና ጠየቀች።

በቅዠት አለም ውስጥ እንደገባ ሰው ምንም አልሆንኩም። አይሆኸ አትፍረ። ምንም የማይረባ ፍሬከርስኪ ነው። እያለ አጥረመረመና እርሷን እየተመለከተ 'ለምንድነው አንቺን ለማስቃዋት የመጣሁት? እንዲህ እያልኩ ደጋግሜ ራሴን እጠይቃለሁ' አላት።

ምናልባትም ከሩብ ሰአት በፊት ይሄንን ነጥብ አንስቶ ራሱን ጠይቋል። በአሁኑ ሰአት ጥያቄውን ሲያነሳ ግን የሚናገረውን በማያውቅበት ሁኔታ መላ አካላቱ እየተንዘጋገጠ ነው።

በቅርብ እየተከታተለችውና እያዘኝለት 'ለምን ይህን ያህል ራሴን ታስቃያለህ!' አለችው።

ለአንድ ወይም ለሁለት ሰዓት የደበዘበ ፊገግታ አሳየና 'ሁሉም ነገር ፍሬከርስኪ ነው! ትናንት ልነግርሽ የፈለግሁትን ታስታውሻለሽ?' ሲል ጠየቃት።

ሶንያ ግራ ገብቷት ዝም አለች።

ከክፍልሽ እንደወጣው ምናልባትም ለእንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ደሀና ሰንብቶ። ነገ ምመጣ ከሆነ ግን ሊሳቪታን ማን እንደገደላት አነግሮሻለሁ ብዬሽ አበር።

ከመቅፅበት በፍርሀት መንዘናዘና ጀመረች።

‘የመጣኸው ይሄን ልትነግረኝ ነው እንዴ? ለካስ ትናንት የተናገርኸው በቀምነገር ኖሯል’ እያለች የሞት ሞቷን አንሾካሾከችና በቀሌ ቀልቢን መልሳ ‘እንዴት ታውቃለህ?’ ስትል ፈጥና ጠየቀችው።

ሶንያ ቁና ቁና እየተነፈሰች ፊቷ እየነጣ ሄደ።

‘እምን አውቃለሁ።’

‘ለደቂቃ ያህል በዝምታ ተዋጠች።’

‘ለምን? ገዳዩን ደረሰበት እንዴ?’ በማለት ስትፈራ ስትቸር ጠየቀች።

‘አልደረሰበትም።’

ለደቂቃ ያህል ዝም ከአለች በኋላ በደንብ በማይሰማ አንደበት ‘እንዴት ልታውቅ ትችላለህ?’ ብላ ጠየቀች።

ወደእርሷ ዞር ብሎ በጥልቀት ተመለከቷት።

ያንኑ ያልተለመደ ፈጣታውን እያሳየ ‘ገዳዩ ማን እንደሆነ እስቲ ገምግ’ አላት።

የሕፃን ፈጣታ እየሳየችው ‘ይሄን ያህል ለምን ታስፈራራኛለህ?’ ስትል መለሰች።

ራስከልኒኮቭ አይኑ ወደ ሌላ አትጥፍ ለማየት የተሳነው ይመስል በእርሷ ላይ ብቻ እየነጣጠረ ‘ሁኔታው ገብቶሻል? ገዳዩን ባውቅ ኖሮ ጥሩ ንደኛው እሆናለሁ። ሊሳቪታን አስቦ ሳይሆን በድንገት ሊሳቪታ ስትመጣ እርሷንም ገላገላት’ እያለ ዘበዘበ።

ሌላ የሰቆቃ ደቂቃ አለፈ። ሁለቱም እርስ በርስ ተያዩ።

‘ገዳዩ ማን እንደሆነ መገመት አትችይም?’ ሲል በድንገት ጠየቃትና ከጤተክርስቲያን የደወል ማማ ላይ ቁልቁል ለመዝለል የተዘጋጀ ሰው የሚሰማው አይነት ስሜት ተሰማው።

‘እኔ እንጃ’ በማለት ሶንያ በማይሰማ አንደበት አንሾካሾከች።

‘እስቲ በደንብ ተመልከችኝ።’

ይሄን በሚናገርበት ጊዜ ልቡ ቀደም ሲል በሚያውቀውና በተለመደው የተሰሩ መቀረጥ ስሜት ደማ። ተመለከታትና ፊቷ የሊሳቪታ ፊት መስለው። ወደ እርሷ እየመጣ ሳለ የሊሳቪታ ምስል ቁልጭ ብሎ ታይቶታል። በዚያን ምሽት መጥረቢያውን ይዞ ወደ እርሷ እንደተጠጋ እርሷ ቀስ ብላ እያፈገፈገችና እጆቿን ዘርግታ እንደሕፃን እየተርበተበተች፤ ሕፃናት የሆነ የሚያስፈራቸው ነገር ሲያጋጥሟቸው በድንጋጤ ክው ብለው እንደሚደርቁና እየተመለከቱ እጃቸውን ዘርግተው ሲንፈቀፈቁ እንደሚሆኑት አይነት የሆነችው ሁሉ በሀሳቡ መጣ። በአሁኑ ሰአት ያን አይነት ስሜት ሶንያን ተሰማት። የምታደርገው ጠፍቷት ለተወሰነ ጊዜ ተመለከተችው። ተሸብራና በድንገት ግራ እጇን ዘርግታ ደረቷን በጣቶቿ ነክታ ቀስ ብላ ከአልጋው ላይ መነሳት ጀመረች። ከእርሱ እየራቀች ሄዳ ትክ እያለች ተመለከተችው። ያደረባት የሰቆቃ ስሜት ወደ እርሱ ተላለፈና በሽብር ተዋጠ። በተመሳሳይ መንገድ ሕፃናት እንደሚያደርጉት ፈጣ እያለ ተመለከታት።

‘ገዳዩ ማን እንደሆነ ገመትሽ?’ ሲል አንሾካሾከች።

ልቧ ከፋኛ እየመታ ‘ወይ አምላኬ!’ አለች።

አለጋው ላይ ዘፍ አለችና ፈቷን በትረብ ሸፈነች። ወዲያውኑ ግን ፈጠን ብላ ተቀመጠች። ጠጋ አለችና እጆቿን በትናንሽ ጣቶቿ አጥብቃ ይህ አፍጥሳ ተመለከተችው። ድጋፍ የሚሆናትን ትንሽ ተስፋ ቢያንስ ለራሷ ለመቋጠር ሞከረች። ተስፋ ግን ጭራሽ አልነበረም! ምንም አላጠራጠራትም። ይህን ቅፅበት ከጊዜ በኋላ ስታስታውሰው ተስፋ አለመኖሩን ወዲያውኑ መገንዘቧ ያስገርማታል። ሁኔታው እንደቀፈፋት ባትናገርም ቃሉ ከእርሱ አንደበት እንደወጣ ግን እንደቀፈፋት ተሰማት።

‘ሶንያ - ከእንግዲህ ይበቃል! እታስቃይኝ!’ አዋለ ተማሆናት።

በእንዲህ አይነት መንገድ እንግራታለሁ ብሎ ጭራሽ ባያስብም ነግሯት አረፈው። ራሷን መቆጣጠር ይቃታት ይመስል ዘልላ ተነሳችና እጆቿን አጣጥፋ ወደ ከፍሉ አጋማሽ ተራመደች። ወዲያውኑ ግን ተመለሰችና እንደገና ከአጠገቡ ተቀመጠች። በትከሻዋ ትከሻውን ለመዝነት ምንም ያህል አልቀራትም። ሁኔታው አስገርማሷት ሳይታሰብ ጮኸች። በማታውቀው ምክንያት ከፊት ለፊቱ ተንበረከከች።

‘በራሷ ላይ ምን አይነት ድርጊት ነው የፈፀማቸው?’ ስትል ተስፋ ቆርጣ ጮኸች። ከተንበረከከችበት ዘልላ ተነሳችና አንጉቱ ላይ ተጠመጠመችበት።

ራስከልኒኮቭ የጠመጠመውን እጇን አላቀቀና በሀዘን ፈጥረታ ተመለከታት።

‘ሶንያ- በጣም ትገርሟለሽ። ያንን ስነግርሽ አቅፈሽ ትስሟኛለሽ። የምታደርገውንም አታውቁ።’

የነገራትን ሳትስማ ከቁጥጥር ውጭ ሆና እየጮኸች ‘በአለም ላይ የአንተን ያህል የተከፋ ሰው የለም!’ አለችው።

ለረጅም ጊዜ ራሱት የቆየው ስሜት በመላ አካላቱ ተሰራጨና ልቡን አለሰለሰው። ስሜቱ ፈንቅሎት ወጣና አይኖቹ እንባ አቀረሩ።

በተስፋ እየተመለከታት ‘ሶንያ - ብቻዬን አትተይኝም! አይደለም እንዴ?’ ሲል ጠየቃት።

‘በጭራሽ አልተውህም! በሄድክበት ቦታ ሁሉ እሄዳለሁ! በጣም ነው ያዘነኩት! ለምን ቀደም ሲል አላወቅዱም? ቀደም ሲል ለምን ወደ እኔ አልመጣህም? እግዚአብሔር ያውቃል!’ አለችው።

‘እንግዲህ አሁን መጥቻለሁ።’

ልቧን ነስቷት እቅፍ እንዳደረገችው ‘አሁን ምን ማድረግ እንችላለን? አብረን እንኑር። ወደሳይቢርያ ከተጋዝዝም እኩተልህለሁ’ በማለት መለሰችለት።

በመጨረሻ የሰነዘረቻችው ቃላት ቅሬታውን አባባሉት።

‘ምናልባትም እታሰራለሁ ብዬ አላስብ ይሆናል’ አለ።

ሶንያ ወዲያውኑ ተመለከተችው።

ለዚህ ለተከፋ ሰው ብታገኘለትም ቅሉ ስለግድያዊ አስቃቂነት ስታስብ እንደገና መናገር ተሳናት። የድምፁ አወራረድ ስመለወጡ ነፍሰ ገዳይ መሆኑን ለመረዳት ጊዜ አልወሰደባትም። በመግረም ተመለከተችው። ግድያው ለምድር እንዴት እንደተፈፀመ የምታውቀው ነገር የለም። እነዚህ ሁሉ ጥያቄዎች በአንድ ጊዜ ተደራረቡበትና እእምሮዋ ያዘለው ሌላ ሀሳብ ሁሉ ተነኑ። አሁንም ማመን አቅቷት ‘ነፍሰ ገዳይ? እንዴት ሊሆን ይችላል?’ ስትል ተናገረች።

ግራ ተጋብታና ቀልቧን ነበረች። “ጉዳዩ ምንድነው? የትኑኝ ያለሁት? አንተን የመሰለ ሰው እንዴት ይሄን ይፈጽማል? የተገፋፋህበት ምክንያት ምንድነው?” አለችው።

“ዘርፊያ ለመፈጸም ፈለግድ። በፈጠረሽ አምላክ ተይኝ” እያለ ተሰላችቶና አዝኖ ጮኸ።

ሶንያ የምትናገረው ጠናቋት ቆመች። ግን ወዲያውኑ “ተርባችሁ ነበር። ይሄን ያደረግኸው እናትህን ለመርዳት ብለህ ነው። አይደለም እንዴት” ብላ ጮኸች።

ዞር ብሎ አንገቱን ደፋና “ይሄን ያህል አልተራብኩም። እናቴን ለመርዳት መፈለጌ አይካድም። ምክንያቱ ግን ያም አይደል።... ሶንያ አታሲቃይኝ? እያለ አጉተመተመ።

“ግን ሊሆን አይችልም። እንዴት ሊሆን ይችላል? ማን ያምንሃል? ያለህን የመጨረሻ ፍራንክ እየለገስክ በግድያና በዘርፊያ እንዴት ትጠየቃለህ? በ“ግልት ዝርግ” ትጮኸችና ወዲያውኑ “ለሚሰስ ማርሚላዊቭ የሰጠህት ያ ገንዘብ የተዘረፈ ነው” አለችው።

በፍጥነት አቋረጣትና እንዲህ ሲል ነገራት፡ “አይደለም ሶንያ። ያ ገንዘብ የተዘረፈ አይደለምና አትጨነቁ። እናቴ በአንድ ነጋዴ በኩል ገንዘብ ልካልኝ ነበር። አሞኝ ሳለ ገንዘቡን ተቀብዬ በዚያኑ እለት ነው የሰጠኋት። ራዙምኪን ያውቃል። የተቀበለልኝ እርሱ ነው። ገንዘቡ የራሴ የግሉ ነው።”

ሶንያ ነገሩን ለመረዳት በጣም እየጣረች ግራ ገብቷት አዳመጠችው።

በሰላሰሰ አንደበት እየሰላሰሰ “ያ የዘረፍኩት ንብረት ግን ገንዘብ ይሁን አይሁን እንኳን አላውቅም። የወሰድኩትን ጢም ያለ የቆዳ በርሳ ጭራሽ አልስፈችኩትም። ቀለበትና የመሳሰሉ ነገሮችም ወስዳለሁ። በማግስቱ ሁሉንም በአንድ ላይ ጉድጓድ ውስጥ ወርውሬ ጣልኩና የነበረውን ድንጋይ ጫንኩበት። አሁንም እንዳለ ናቸው” አላት።

ሶንያ ተመስጦ አዳመጠች።

ከዚህ አስቸጋሪ ሁኔታ ለመላቀቅ ጥረት እያደረገች “እንደነገርክኝ ከሆነ እንዲያው ዝም ብለህ ነው የፈጸምኸው። ሌላ ምንም አልወሰድክ?” ብላ ጠየቀችው።

“ገንዘቡን ለመውሰድ ወይም ሳለመውሰድ ገኝ አልወሰንኩም” እያለ የነበረውን በማስታወስና የትኅዜ ፈጥታ በማሳየት ነገራት፡ “ብዙ ዝባዝንኪ ነገር እየተናገርኩ ነው። አይደል እንዴት?”

“እብድ ይሆን?” የሚል ሀሳብ መጣላት። ወዲያውኑ ግን ሀሳቡን ውደቅ አደረገችው። ጉዳዩ ሌላ ነው አለች። ምንም ሊገባት አልቻለም።

ሳያስበው ስሜት ውስጥ ገብቶ እያንዳንዱን ቃል እያከረረና ግራ በመጋባት አይነት እየተመለከታት “የገደልኳት ስለረብኝ ቢሆን ኖሮ በአሁኑ ሰአት ደስተኛ በሆንክ ነበር። ይሄን እንድታውቀልኝ እፈልጋለሁ” ካላት በኋላ “ጥፋተኛ መሆኔን ባምን ወይም ባላምን ለአንቺ ምን ይጠቅምሻል? በእኔ ላይ የምትቀዳጃው ባይ ድል ምን ያደርግልሻል? ለዚህ ብዬ ነው እንዴ ወደ አንቺ የመጣሁት?” እያለ ተስፋ በመቀረጥ ጮኸ።

ሶንያ የሆነ ነገር ለመናገር ብትፈልግም ተቆጠበች።

“ትናንት ከእኔ ጋር እንድትሄጃ የጠየቅሁሽ ያለሽኝ አንቺ ብቻ ስለሆንሽ ነው።”

“የት ለመሄድ?” ስትል ሀፍረት በተላበሰ ሁኔታ ሶንያ ጠየቀች።

አጉል ፈጥታ እያሳየት “የምንሄደው ዝርፊያና ግድያ ለመፈጸም ስላልሆነ

አትጨነቁ። ሁለታችንም የተለያየን ነን። ወዴት እንደምንሄድ ያወቅሁት ግና አሁን ነው። ትናንት በጠየቅሁሽ ጊዜ እንኳን እኔ ራሴ አላውቀውም ነበር። ከአንቺ የምጠይቀው አንድ ውለታ ብቻ ነው። የመጣሁትም ለአንድ ነገር ብቻ ነው። እንድትተይኝ አልፈለግሁም። ትተይኛለሽ እንዴ?

እጁን ግጥም አድርጋ ያዘች።

ከደቂቃ በኋላ ተሰናውን ቆርጦ በጭንቀት እየተመለከታት 'ለምን ነገርኳት? ለምን አመንክላት?' ብሎ አሰላሰለና 'ሰንያ ከዚያ ተቀምጠሽ ማብራሪያ እንድሰጥሽ ትጠብቂያለሽ። ይሄን ደርሸህታለሁ። ግን ምን ልነግርሽ እችላለሁ? ጉዳዩ ሊገባሽ አይችልም። ስቃዬን እየተሰቃየሽ ትቆረቁጥላለሽ። ጀመርሽ ደግሞ! አንዴ ትጮሂያለሽ፤ ወዲያው ደግሞ ታቅፈኛለሽ። ለምንድነው የምታቅፈኝ? እኔ መቋቋም ያቃተኝን ነገር ወደ አንቺ ስላሰተላለፍኩ ነው? አንቺ ስትሰቃይ እኔን ቀለል ስለሚለኝ ነው? እንዲህ አይነቱን መሰራ እንዴት ማፍቀር ትችላለሽ?' አላት።

'አንተም እየተሰቃየህ አይደለም እንዴ?' ብላ ሰንያ በማስተዛዘን ተናገረችው።

ያው ስሜት እንደገና ናኸት። ለደቂቃም ቢሆን ልቡ እንደገና ሰለለ።

'ሰንያ እኩይ ልብ ነው ያለኝ! ይሄን ልብ በይ፡ ብዙ ነገሮችን ግልጥልጥ ሊያደርግ ይችላል። እኩይ ስለሆንኩ ነው ወደዚህ የመጣሁት። ሌሎች ቢሆኑ ባልመጡ። እኔ ግን ፈሪና መሠራ ነኝ። ግን መተው ይሻላል። ቀም ነገሩ ጭራሽ ያ አይደለም። አሁን መናገር ቢኖርብኝም እንዴት እንደምጀምረው አላውቅም' እያለ ብድግ ብሎ በሀሳብ ተዋጠ። 'የተለያየ አለም ሰዎች ነን። ለምን መጣዬ? ይቅርታ የማይደረግለት ጥፋት ነው የፈጸማኩት' ሲል ጮሽ።

'በመምጣትህ ደስ ብሎኛል። ማወቅ የሚኖርብኝን ባውቅ በጣም የተሻለ ነው።' በስቆቃ አይን ተመለከታት።

'አላማዬ ያ ቢሆንሽ?' እያለ አሰላሰለና 'አምን? አላማዬ ያ ነበር። አድምጪኝማ፡፡ ናፖሊዮን መሆን ስለፈለግሁ አርጊቷን ገደልኳት። አሁን እየተረዳሽኝ ነው?'

ሰንያ ስትፈራ ስትችር 'አልተረዳሁም' ብላ አንሾካሾከችና 'መናገሩን እባክህ ቀጥል። ልቤን እየነካኸው ነው። ይገባኛል' በማለት ተማግታለች።

'ይገባሽ እንደሆነ አስቷ እናያለን።' ብሎ ለረጅም ጊዜ እያሰላሰለ በዝምታ ተዋጠ።

አንድ ቀን ለራሴ የሚከተለውን ጥያቄ ጠየቅሁ፡ 'ናፖሊዮን በእኔ ቦታ ሆኖ ዝነኛ ባደረጉት ገድሎች ፋንታ ተራ የመንግስት ሠራተኛ የሆነውን ባሲን ያጣች አርጊት ብትዝግመውሱ። ሌላ አማራጭ ከአጣ ገድሏት ገንዘቧን ለመውሰድ አይወስንም ወይ? አሊያ ደግሞ ርካሽ ነገር ነው ብሎ ይተወዋል? በዚህ ጥያቄ ዙሪያ ስጩነትና ስጠብብ ብዙ ጊዜ አጥፍቻለሁ። ነገሩን ርካሽ አድርጎ ይቆጥረውና ድርጊቱን አይፈልገውም የሚለው ሀሳብ እንደመጣልኝ በጣም አሳፈረኝ። እንዲደውም ሞራል የሚሉትን ነገር ስለማያውቀው ሌላ እንኳን አማራጭ ቢያጣ ሳያመነታ አንቆ ይጥላት ነበር። እኔም ለረጅም ጊዜ ሳወጣና ሳወርድ ቆየሁና የአለቃዬን አርአያ በመከተል ገደልኳት። ሁኔታው በትክክል ይህን ይመስላል። አስቂኝ ነገር ነው ብለሽ ገመትሽ? አስቂኝ የሚያሰኘውስ ሁኔታው በትክክል ይህን መምስሎ ነው።'

ሶንያ አስቂኝ አድርጋ አልቆጠረችውም። ስትፈራና ስትቸር በደስመ ደምጸ 'ያለምንም ምሳሌ ግልጥ አድርገህ ንገረኝ' ብላ ተማግታቸው።

ወደእርሷ ዞር ብሎ በሀዘኔታ ተመለከታትና እጆቿን ያዘ።

'ሶንያ - ትከክል ነሽ። ይሄ ሁሉ ተራ ወሬ ነው። እናቱ ምንም ነገር እንደሌላት ታውቂያለሽ። እሁቴ በኢጋጣሚ ቢሆንም ጥሩ ትምህርት አላት። ግን ምን ዋጋ አለው - ሕፃናትን በየቢታቸው ከማስተማር አልዘለለችም። ተሰፋቸው እኔ ብቻ ነበርኩ። በአትም ማነስ የተነሳ የዩኒቨርስቲ ትምህርቱን መከታተል ስልቻልኩ ለጊዜው አቋርጫዋለሁ። ሁኔታዎች በዚህ ከቀጠሉ ከአስር ወይም ከአስራ ሁለት አመት በኋላ በአመት አንድ ሺህ ሩብል እየተከፈለኝ በአስተማሪነት ወይም በመንግስት ሠራተኝነት እቀጠር ይሆናል' ልክ የሽመደደው ይመስል መናገሩን ቀጠለ። 'በዚያን ጊዜ ሀዘኔና ስቃይ እናቱን ውልቅልቅ ስለሚያደርጋት ልደርስላት አልችልም። እሁቴም የባለ ነገር ይገጥማት ይሆናል። ያም ሆነ ይህ አመቺ ኢጋጣሚ ሁሉ አምልጦ ሁሉም ነገር ወደነበረበት እንዲመለስ ማድረግ ምን ይጠቅማል? እናቱን መርሳትና የእሁቴን ውርደት በፀጋ መቀበል። እነርሱን ከቀበርኩ በኋላ ሚስትና ልጆች ይኖሩኝና እነርሱንም ያለ ሳንቲም ማስቀረት? እናም የአርጊቷን ገንዘብ ነጥቄ እናቱን ሳላበጨነቅ የዩኒቨርስቲ ትምህርቱን ለመከታተልና ትምህርቱንም ከጨረሰኩ በኋላ ላሉት ጥቂት አመታት በሚገባ ለመታገዝና የሙያ አትጣጫዬን ለማሳካት ወሰንኩ። ጠቅላላ ሁኔታው ይህን ይመስላል። አርጊቷን በመግደል ጥፋት መፈጸሜ እያጠራጥርም - በዚህ ይላቃ!'

ታሪኩን ተናግሮ ሲጨርስ ተዳክሞ ስለነበር ጭንቅላቱን ዘቀዘቀ።

'ሊሆን አይችልም! ይሄን አታደርገውም!' እያለች ባዶነት ተሰምቷት ጮኸች።

'እንዴ! እኔ በትንነት እየነገርኩሽ እንዴት ሊሆን አይችልም ትይቸለሽ? እኔ ግን እውነቱን ነው የነገርኩሽ።'

'ምን አደነት እውነት ነው? ሽረ የፈጣሪ ያለህ!'

'ሶንያ - ግን እኮ የገደልኩት ቅማል ነው። የማይረባገ አስቀምረና ጎጂ ቅማል።'

'የሰውን ልጅ እንዴት ቅማል ትላለህ?'

ባልተለመደ ሁኔታ እየተመለከታት 'ቅማል እንዳልሆነ እውቃለሁ። ግን እኮ የምቀባጥር መሰለኝ። መቀባጠሩን ከተያያዘኩት ቆይቻለሁ። ያ ብቻ አይደለም። ትከክል ነሽ። ሌላ አላማዎችም የሚካተቱበት ነው። ይሄን ምስጢር ለዘመናት ለማንም አልተናገርኩ። በእሁቴ በአት ራስ ምታት ከፉኛ ይዞኛል' አለ።

ከሞላ ጎደል ከቁጥጥር ውጭ ሆኖ አይኖቹ ፈጠጡ። እንዲህ አደነት ስሜት ውስጥ ሲገባ ጭራሽ መዳከሙ ይታወቅበታል። ሶንያ የቱን ያህል እንደተሰቃየ ተገነዘበች። የእርሷም ጭንቅላት መበጠበጥ ጀመረ። ባልተለመደ ሁኔታ መናገሩን ቀጠለ። የሚናገራቸው ቃላት የተወሰነ መልእክት ያላቸው ይመስላል። ሽረ የፈጣሪ ያለህ! እንዴት ሊሆን ቻለ? ተሰፋ ቆርጣ እጆቿን አጣጠፈች።

አዲስ ሀሳብ መጥቶለት የተነቃቃ ይመስል ጭንቅላቱን ሳይታሰብ ቀና እደረዥ እንዲህ ሲል ተናገረ። 'እንደዚያ አይደለም። ርካሽ፣ ቀናተኛ፣ እኩይና ተብቃይ እንዲሁም ለማጠድ አንድ ሐሙስ የቀረው አድርገሽ ብትቆጥረኝ ይሻላል። ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት

የዩኒቨርሲቲ ትምህርቱን መቀጠል እንዳልቻልኩ ነገራሽለሁ። ምናልባት መቀጠል እችላ እንደነበር ታውቂያለሽ? ለትምህርት ከፍተኛ የሚበቃኝን ያህል ገንዘብ እናቴ ትልክልኛለች። ለልብሰት ለጫማና ለምግብ ደግሞ ሠርቼ አገኛለሁ። በሰአት ምግብ ሩብል እየተከፈለኝ ማስተማር እችላለሁ። ራዘምኪን ደግሞ ሰራ አለው። ሁሉም ነገር በሳስጠላኝ ግን መስራት አልፈለግሁም። ሽረራት ይመስል ከፍሌ ውስጥ ተደብቄ አቀመጣለሁ። የእኔን ጎጆ መቼም አይተሻታል። ጣራው ዝቅ ያለ የማያፈናፍን ክፍል አካምርገና መንፈስን እንደሚቆለምም ታውቂያለሽ? ጎጆዬ እንዴት አስመርሮኝ ነበር! እንዲያም ሆኖ ጥዬው አልሄድም። መስራትም ሆነ መብላት አስጠልቶኝ እጋደማለሁ። ናስታስያ የሚቀመስ ካመጣችልኝ አበሳለሁ። አለዚያም እህል በአፌ ሳይዘር ቀኑ ያልፋል። የሚበጣ ወይም የሚጠጣ ጠይቄ አላውቅም። ምሽት ላይ ፋናስ ስለሌለኝ ድቅድቅ ጨለማ ውስጥ እተሻለሁ። ለሻማ መግዣ ያህል እንኳን ገንዘብ ለመያዝ አልጥክርም። መግረፍት እንዳላነበ መፅሐፎቼን ሁሉ ሸጫቸዋለሁ። በጠረጴዛዬ ላይ ደብተሮቼ በአሁኑ ሰአት የአባራ ሰባይ ናቸው። ከሁሉም የምመርጠው ተኝቶ ማስብን ነው። ነጋ ጠባ ማሰብ። ያልተለመደኝ አስከፊና ሁሉንም ያካተተ ራእይ ይታየኛል። ስለሚታየኝ ራእይ ለአንቺ በዘርዘር መንገር የሚያስፈልገኝ አይመስለኝም። ያኔ ነው ሁኔታዎች መለወጥ እንዳለባቸው ማሰሳሰል የምጀምረው። አሁንም ግን በትክክል አልነገርኩሽም። 'ለምን እኔ ቂል ሆንኩ? ሌሎችም ቂል ከሆኑና ቂልነታቸውንም ከተረዳሁ ብልህ ለመሆን መጥከር የለብኝም?' እያልኩ ሁልጊዜ ራሴን እጠይቅ ነበር። ከዚያም ሁሉም ብልህ እስኪሆን ድረስ የምጠብቅ ከሆነ ጊዜ መፍጀት መሆኑ ገኝኝ። ከጊዜ በኋላ ደግሞ ይህ ሊሆን እንደማይችል፣ ሰዎች እንደማይለወጡ ማንም ሊለውጣቸው እንደማይችልና ለመለወጥ መጥከሩ እንኳን ዋጋ እንደሌለው ተረዳሁ። ሶንያ - ይህ የማይሻር ሕግ ነው። በአሁኑ ሰአት ደግሞ በአእምሮና በመንፈስ ፅኑና ጠንካራ የሆነ ሁሉ የሰው ልጆችን እንደሚገዛ አውቃለሁ። የደፈረ ሁሉ ትክክለኛ ነው የሚል አመለካከት ነው የኖነው። ሰዎች ከዘር አድርገው የሚቆጥሩትን ነገር የሚሸር ሰው ሕግ አውጭ ሆኖ ይቀመጣል። ከማንም ይበልጥ የደፈረ ከማንም ይበልጥ ትክክለኛ ነው። እስከዛሬ ሲሠራበት የቆየና ወደፊትም የሚሠራበት ነው። ይህን ለማየት የማይችል አይን የሌለው ብቻ ነው።

ራስኩልኒኮቭ ሶንያን እየተመለከተ ቢናገርም እርሷ የተናገረውን መረዳቷ ወይም አለመረዳቷ አላስጨነቀውም። የሰውነቱ የሙቀት መጠን ከፍተኛ ደረጃ ላይ ደርሷል። የፈለገውን በመናገሩም ተደስቷል። ይህ አይነቱ የደበዘዘ እምነት ለእርሷ ህይወጥነትም ሕግም እንደሆነ ሶንያ ተዝነበች።

የደስታ ስሜቱ እየናኘ ጉምጉሩን ቀጠለ። 'ስልጣን የተሰጠው ደፍሮ ለሚወስደው ሰው መሆኑን የተረዳሁት ያኔ ነው። ዋናው ቅምነገር ለመድፈር ወኔውን ማግኘቱ ነው። በሕይወቴ ለመጀመሪያ ጊዜ ከዚህ ቀደም ማንም ያሳሰበው ሀሳብ የመጣልኝ ያኔ ነው። መድፈር ፈለግኩ፣ ስለፈለግሁም ገደልኩ። ብቸኛ አላማዬ መድፈር መፈለጌ ነው!'

ሶንያ በማም ተደናግጦ 'ነጋ በል! እግዚአብሔር ርቆህል። እንድትታመም አድርጎ ለሰይጣን አሳልፎ ሰጥቶህል' አለችው።

'ሶንያ ድቅድቅ ጨለማ ውስጥ እተሻ በአገረበት ወቅት ሰይጣን ሁልጊዜ ይፈታተነኝ እንደነበር ገምቻለሁ። አያስገርምም? አለና ጥርሶቼን ብልጭ አደረገ።

‘ረጋ በል! እግዚር መቀለጃ ሰላህን አትሳቅ! ምንም ነገር አይገባም! ምንም አታመዛዝንም እንዴ?’

‘ሶንያ - ጅል አትሁኚ። እኔ አልሳቅሁም። ሰይጣን እያማጣኝ መሆኑን በሚገባ አውቃለሁ። ጨለማ ውስጥ ተኝቼ ሳለ አወጣ አወርድና እያማጣኝ ነው እያልኩ መልሼ ለራሴ አወራሳሁ። በዚህ ጉዳይ ላይ እስከመጨረሻው ድረስ ከራሴ ጋር ስለተሟገትኩ ሁሉንም አውቀዋለሁ። ባዶ ልፍለፋ እንዴት በልችቶኝ ነበር! ሁሉንም ነገር ለመርሳትና በአዲስ ለመጀመር ፈለግሁ። ልፍለፋ ለማቆም ፈለግሁ። ያለምንም ጉዳይ እንደሞኝ እንቀዋለል እንደነበር ታውቂያለሽ? ስልጣን የመያዝ መብት አለኝ ወይ ብዬ ከጠየቅሁ ስልጣን የመያዝ መብት የለኝም ማለት መሆኑን አለመገንዘቤን ታውቂያለሽ? ሰው ቅማል ነው ወይስ አይደለም ብዬ ራሴን ብጠይቅ ለእኔ የሚገባኝ ቅማል አለመሆኑ ነው። ሌላው ደግሞ ቅማል አድርጎ ይቆጥረዋል። ናፖሊዮን ያደርገዋል ወይስ እያደርገውም እያልኩ ለብዙ ቀናት የተጨነቅሁትና የተጠበብኩት እኔ ናፖሊዮን አለመሆኔን በሚገባ ስለማውቅ ነው። ያን ሁሉ ሰቆቃ ተቋቋምኩና ሳስማደው ፈለግሁ። ለራሴ እርካታ ስል ለመግደል ወሰንኩ። የማሳሰተባብለው ጉዳይ ነው። ይህን ግድያ የፈፀምኩት ሀብትና ስልጣን ኖሮኝ ለሰው ልጅ በጎ ለመስራት አይደለም። ለራሴ ስል የፈፀምኩት ነው። ድርጊቴን በፈፀምኩ ጊዜ በጎ አድራጊ መሆኔ፣ ወይም ደግሞ ቀሪውን ሕይወቴን እንደሸረሪት እያደራሁ ማሳለፌ ቦታ አልነበራቸውም። ሶንያ - ገንዘብም እንደዚያው ቦታ አልነበረውም። የገፋፋኝ ሌላ ጉዳይ ነው። እንደሌላው ሁሉ ቅማል ወይስ ሰው ነኝ? የመሰለኝን እርምጃ ለመውሰድ ባለመብት ነኝ የሚለውን በአፋጣኝ መወሰን አበረብኝ።’

‘ለመግደል? ለመግደል መብት ማግኘት?’ እያለች ሶንያ የሰቆቃ ጨዋት አሰማች።

‘ሶንያ - ኸረ የፈጣሪ ያለህ ብሎ በመሰባጨት ተናገረ። የሆነ መልስ ሊሰጣት ቢፈልግም ቅር ተሰኝቶ በዝምታ ተዋጠ። ‘ሶንያ - ገማግራን አታቋርጩ። ላሳይሽ የሞከርኩት ሰይጣን ወደዚያ እንደገፋፋኝ፣ እንደሌሎቹ ሁሉ ቅማል ስለሆንኩ ወደዚያ የመሄድ መብት ያልነበረኝ መሆኑን ከጊዜ በኋላ እንደገለፀልኝ ነው። ስለቀብኝና ስለተሳለቀብኝ ነው አሁን ወዳንቺ የመጣሁት። እንግዳሽን ተቀበይው! ቅማል ባልሆነ ኖሮ ወዳንቺ እመጣ ነበር? አንድ ነገር አድምጪኝ። የዚያን እለት ማታ ወደ አርጊቷ የሄድኩት ለማየት ነበር። ይሄን እንድታውቁልኝ እፈልጋለሁ።’

‘ታዲያ ገደልክ! ገደልክ!’

‘እንዴት ነው የገደልኩት? በእንዲህ አይነት መንገድ ነው ሰዎች የሚገድሉት? ሌላ ጊዜ እንዴት ወደዚያ እንደሄድኩ እነግርሻለሁ። አስቀያሚዋን አርጊት ነው እንዴ የገደልኩት? እርሷን አይደለም ራሴን ነው የገደልኩት። ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ራሴን አጠፋሁ። አርጊጁንም የገደለው ሰይጣን እንጂ እኔ አይደለሁም። ተይኝ ቢቃ- ሶንያ!’ እያለ ተስፋ በመቁረጥ ስሜት ጮኸ።

ከንጾቹን ጉልበቶቹ ላይ አድርጎ ጭንቅላቱን በእጆቹ አጥብቆ ያዘ።

‘እንዴት ተሰቃየህ!’ በማለት ሶንያ የሰቆቃ ድምፅ አሰማች።

በድንገት ቀና ብሎ ተሰፋ በቆረጠ ስሜት እየተመለከታት ‘አሁን ምን ላድርግ? ገነሪኝ’ አላት።

ከተቀመጠችበት ዘገባ ቆመች። እስከዚያች ቅፅበት ድረስ እንባ አዝለው የነበሩት አይኖቿ እሳት ተፋ። 'ምንድን ነው የምታደርገው?' ብላ ጮኸችና 'ተነሰ' አለችው። ትከሻውን ስትይዘው በመገረም ቀና ብሎ ተመለከታት። 'በአሁኗ ደቂቃ ሂደህ መስቀለኛ መንገድ ላይ ቀም። በመጀመሪያ ጎንበስ ብለህ በደም ያጨቀየኸውን ምድር ሳም። ከዚያም በአራቱም ማእዘኖች እያማተብክ ለሰዎች ሁሉ በግል ድምፅ ነጻነት ገዳይ ነኝ በላቸው። በዚያን ጊዜ እግዚአብሔር አንደኛ አዲስ ሕይወት ይሰጥሁል። ትሂዳለህ ወይ?' ስትል ጠየቀችው - እጆቹን በእጆቿ ጥርቅም አድርጋ በእነዚያው በሚንተገተጉ አይኖች እየተመለከተችው።

ሶንያ በድንገት ባገኘችው መንፈሳዊ እርካታ ተገረመ።

'ሰለ እስርና ግዞት ነው እንዴ የምታወረው? እጄን እንድሰጥ ትፈልግላለሽ?' እያለ በመነገሩ ጠየቃት።

'ሰቃይህን ተቀብለህ ለኃጢአትህ ሥርዐትን ማግኘት አለብህ - ማድረግ ያለብህ ያን ነው።'

'ሶንያ አልሄድም። እንደዚያ አላደርግም።'

'ግን እንዴት መኖር ትችላለህ? በምን እንደምትኖርም አስጠበት። አሁን መተግበር ይቻላል? ከእናትህ ጋር እንዴት መነጋገር ትችላለህ? በአሁኑ ሰአት ምን አይነት ሁኔታ ውስጥ እንዳሉ አስበው። እናትህንና እህትህን እንደተውካቸው ታውቀዋለህ። ያለሰው እንዴት መኖር ትችላለህ? በአሁኑ ሰአት ምን እያጋጠመህ ነው?'

እንዲህ ሲል በርጋታ መለጠጣት፡- 'ሶንያ - ልጅ አትሁኒ። በእነርሱ ፊት እንዴት ጥፋተኛ እሆናለሁ? ለምን እሂዳለሁ? ምንስ እላቸዋለሁ? ሊሆን የማይችል ሀሳብ ነው። እነርሱ ራሳቸው በሚሊዮን የሚቆጠሩ ሰዎችን እየገደሉ እንደጥሩ ነገር ይቆጥሩታል። መልቲና ርካሽ ናቸው። ሶንያ - እኔ አልሄድም። ብሄድሰ ምን ልናገር ነው? አሮጊቷን ገድዬ ገንዘቧን ለመውሰድ ድፍረቱን አግዜ ብዬ ልለፍፍ ነው? ነው ወይስ ገንዘቡን ድንጋይ ስር ደበቅሁት ልል ነው? ይስቀጠኝና ገንዘቡን ባለመውሰዴ ቂል ነው ይሉኛል። በአንድ በኩል ፈሪ፣ በሌላ በኩል ቂል። ሶንያ - ምንም ነገር አይገባቸውም። ሊገባቸውም አይችልም። ለምን እሂዳለሁ? እኔ አልሄድም። ሶንያ - ልጅ አትሁኒ።'

ተስፋ በመቀረጥ እጆቿን ወደ እርሱ ዘርግታ 'ልትቋቋመው አትችልም። ጭራሽ አትችልም!' በማለት ደጋግማ ተናገረች።

ተከዞ እያሰለሰ 'ራሴን ሳለማታለሌ እርግጠኛ አይደለሁም። ምናልባትም ሰው ነኝ። ቅማል አይደለሁም። ራሴን ለማውጣት በጣም ተጣድፈ ሊሆን ይችላል። እነርሱን ግን ገና አለፋቸዋለሁ' አላት።

የቅሬታ ፈጣታ እያሳየ ለምባጩን ዘረጋ።

'በዚህ ሀሊና ሀይወትህን ሁሉ ልትገፋ!'

ኮሱተር ብሎ 'እስምደዋለሁ' ከአላት ከአንድ ደቂቃ በኋላ 'ማልቀሱን አቀሚና ቀምንገር እናውራ። እየተከታተሉኝ እንደሆነ ልነግርሽ ነው የመጣሁት። እኔን ለመያዝ እየሞከሩ ነው' በማለት ገለፀላት።

ሶንያ ከመሸበሯ ብዛት ጮኸች።

'ምን ያስፈራሻል? ወደሳይቤርያ እንድሄድ ትፈልግላለሽ እንዴ? እነርሱ ሊያገኙኝ

አይችሉም። ገና አለፋቸዋለሁ። ምንም ማድረግ እንደማይችሉ አረጋግጥልሻለሁ። ተጨባጭ ማስረጃ አላገኘም። ትናንት አደጋ ላይ ወድቄ ስለነበር አለቀልኝ ብዬ ወሰንኩ። ዛሬ ግን ሁኔታዎች እየተሻሻሉ ነው። በእኔ ላይ ያላቸው ማስረጃ የተሟላ አይደለም። የእነርሱን ክስ ለእኔ በሚረዳ መልክ በቀላሉ መመምዝዝ እችላለሁ። የተማርኩት ስለሆነ አይከብደኝም። ግን ሳያስሩኝ አይቀርም። ዛሬ የሆነ ነባር ተፈጥሮባቸው ነው እንጂ አስረውኝ አበር። አሁንም ጊዜ አላቸው። ይህ ግን ምንም አያመጣም። ለአንድ ወይም ለሁለት ሳምንት እስርቤት እቆይና በእኔ ላይ ማስረጃ ስለማይኖራቸው በነፃ ይለቁኛል። ቃል የምጣልሽ ማስረጃ እንደማያገኙብኝ ነው። አለን በሚሉት ማስረጃ ሰውን ጥፋተኛ ማድረግ አይቻልም። እንድታውቁው ብዬ ነው የምንግርሽ። እናቴና እህቴ አሳግጣብ እንዳይጨነቁ የሚቻለንን ሁሉ አደርጋለሁ። በአሁኑ ሰዓት እህቴ ሁኔታው የተመቻቸላት ስለሚመስለኝ እናቴም ደህና ነች ማለት ነው። ሁኔታው ይሄን ቢመስልም ጥንቃቄ ይጠይቃል። ስታሰር ትጠይቁኛለሽ?

‘እንዴታ፣ እጠይቅህለሁ!’

ማሰባዊ ነገረውጣት መርከብ አምልጠው ሕይወታቸውን እንዳተረፉ ሰዎች ሁለቱም ተከፍተውና ተከዘው ጎን ለጎን ተቀመጡ። ለንያን ተመለከታትና ለእርሱ ያላት ፍቅር የቲን ያህል ታላቅ እንደሆነ ተገነዘበ። ከፋኛ ስለተሰቃየ መፈቀር እንዳለበት ተሰማው። ወደ ለንያ ባቀናበት ጊዜ ተሰፋው ሁሉ፣ ወሳኝ ሁሉ፣ እርሷ እንደሆነች ተሰምቶት አበር። ከፊል ስቃዩን እንኳን ያላቀቀ መስሎት አበር። አሁን ግን ደግሞ ልሷን ከፍታ ስትሰጠው ከበፊቱ የባለ የመከፋት ስሜት ቢድንገት ስረጸበት።

‘ሶንያ - በምታሰርበት ጊዜ መጥተሽ ባትጠይቁኝ ይሻላል።’

ሶንያ መልስ አልሰጠችም። እያዛች አያሌ ደቂቃዎች አልፉ።

በድንገት ሁሳብ የመጣላት ይመስል ‘መስቀል ታደርጋለህ?’ ብላ ጠየቀች።

መጀመሪያ ላይ ጥያቄዋ አልገባውም አበር።

‘አታደርግም አይደል? ይሄን መስቀል ወሰደው። የእንጨት መስቀል ነው። ሌላ የሊባቬታ የሆነ ከመዳብ የተሠራም አለኝ። ከሊባቬታ ጋር መስቀል እለዋወጥ አበር። በል ይኸውልህ ወሰደው። የእኔ መስቀል ነው!’ ስትል ተማጽነችው። ‘አይታይህም? አብረን እንሰቃያለን። መስቀላችንንም አብረን እንሸከም።’

‘መስቀሉን በጪኝ’ አለ ራስኮልኒኮቭ። ሊያስቀይማት ባለመፈለግ። ሆኖም መስቀሉን ለመያዝ የዘረጋውን እጁን ወዲያውኑ ለሰበሰበ ሊያፅናት በመፈለግ ‘አሁን ሳይሆን ወደፊት ይሻላል’ ቢል እንሸከሸከት።

‘አምን ወደፊት ይሻላል። ስቃይህን ለመቀበል ስትሄድ ታደርግሃለህ። ከእኔ ዘንድ ትመጣና አጠልቅልሁለሁ። ፀሎት እናደርስና አብረን እንሄዳለን’ አያለች በሰሜት ተናገረች። በዚያች ቅፅበት የሆነ ሰው በሩን ለሰበት ጊዜ ያህል እንኳኳና ‘ሶንያ - መግባት እችላለሁ?’ የሚል የተለመደ የጨዋ ድምፅ ተሰማ።

ሶንያ ደንግጣ ወደበሩ ሮጠች። ሚስተር ሊቢዚያትኒኮቭ እንገቱን አስገባ።

ለቤዚያትኒኮቭ ተጨንቋል፤ ተጠቧል።

‘ሶንያ - ለአንድ ደቂቃ ያህል ሳኒጋርኸ አፈልጋለሁ’ ካለ በኋላ ወደራሳታዊነቱ ተመለሰ ብሎ ‘ከዚህ እንደማገኝህ ገምቼ ነበር። እንዲህ ይሆናል ብዬ ያልጠበቅሁ ቢሆንም ሚስጥር ማርሚላዶቭ ያበደች መሰለች’ በማለት ያልተጠበቀ ዜና ሶንያን እየተመለከተ ተናገረ።

ሶንያ ጨካኝነት አሰማች።

‘ቢያንስ ሁኔታው እንደዚያ ይመስላል። እኛ ግን የምናደርገው ግራ ገብቶናል፤ ችግሩ ያ ነው። ምናልባትም ከሆነ ቦታ አበሻቅጠው ያባረሯት ይመስላል። የባለቤቷን የቀድሞ አለቃ ለማንጋገር ነበር ሮጣ የሄደችው፤ ሰውዬው ግን ከቢሮው አልነበረም። ከሌላ ጀኔራል ጋር እየተጋበዘ ነበር። ታዲያ ምን ያደረገች መሰለህ? በቀጥታ ወደግብጥው ቤት ሄዳ ከገበታ ልታሰነው ሞክረች። ሰዎች ይዘው አስወጧት። እንደሰደበችውና የሆነ ነገር አንስታ እንደወረወረችበት ትናገራለች። እንደዚያ ያደረገችም ይመስላል። ለምን እንዳልታሰረች ግን አላውቅም። የምትናገረውን አብጥሮ መለየት ቢያስቸግርም በአሁኑ ሰአት ስለዚህ ጉዳይ ሳገኘችው ሁሉ እያወራች ነው። ከቀጥተኛ ውጭ ሆኖ ትጮሳለች። ሁሉም ሰው ያራቃት ስለሆነ የሙዚቃ መሣሪያ ይዛ ከሕፃን ልጆቿ ጋር አደባባይ በመውጣት እየዘፈነችና እየደነሰች ገንዘብ እንደምትሰበሰብና በየእለቱ ከጀኔራሉ ቢሮ አጠገብ ይሄንኑ ትርኢት እንደምታሳይ ትናገራለች። የአንድ የመንግስት ሠራተኛ ልጆች በየመንገዱ እንደሚለምኑ ሀገር ይየው ትላለች። ልጆቿን እየደበደበች ታስሮህቸዋለች። ልብሰቻቸውን ቀድዳ የጨርቅ ባርኔጣ ሠርታሳቸዋለች - አርቲስት እንዲመስሉ በማሰብ። እርሷ ራሷ የሙዚቃ መሣሪያ ይዛ የመጫወት እቅዱ አሳት። ለማንም በጀ ስለማትል አሁን ማድረግ ያለብን ምንድነው? እንደዚህ እንድትቀጥል ማድረግ አንችልም!’

ለቤዚያትኒኮቭ ብዙ መናገር ቢችልም ትንፋሷን ዋጥ አድርጋ ትሰማው የነበረችው ሶንያ ካፖርታዋንና ባርኔጣዋን በድንገት እነሳችና እየሮጠች ወጣች። ራስኮልኒኮቭ ተከትላት፤ ለቤዚያትኒኮቭም ለጠቀ።

‘የአበደች ትመስላለች። ሶንያ እንዳትሸበር ብዬ ነው ያበደች መሰለች ያልኩት እንጂ አያጠራጥርም። የቲቢ በሽተኞች አእምሮአቸው እንደሚነካ ይገባኛል። ስለሕክምና አለማወቁ ያሳገናል። ለማጣባት ብሞክርም በጀ ብዛ የምትሰማኝ አልሆነችም’ እያለ ወደጎዳናው ሲወጡ ለራስኮልኒኮቭ አጫወተው።

‘ስለቲቢው ጠንቅ ነገርካት ወይ?’

‘አልነገርኳትም በጭራሽ። ብክግራትም አትረዳውም። አንድን ሰው መጮህ አይረባህም ብለህ ብታሳምንው ከመጮህ ይታቀብ ነበር። አይደለም እንዴ? በመጮህ ይገፋብታል ብለህ ትገምታለህ?’

‘እንዲያ ቢሆንም ሕይወት እጅግ በቀለለ’ ቢል ራስኮልኒኮቭ መለሰ።

‘እኔ አልሰማማም። ሚስጥር ማርሚላዶቭ ለመረዳት በርግጥ ያዳግታታል። የቀወሱ ሰዎችን እያሳመኑ ለማዳን ቢፓረስ እከስፐርመንቶች እየተካሄዱ መሆናቸውን ታውቃለህ? በቅርቡ በሞት የተለየ አንድ ታዋቂ ፐርፌሰር በዚህ ዘዴ ተጠቅሞ ማዳን እንደሚቻል ያምን

ዝር። በእርሱ እምነት መሠረት በአካል ደረጃ እብዶች ምንም ጉድለት የለባቸውም፤ እብዶት የሎጂክና የማመዛዘን ስህተት፤ እንዲሁም የተዛባ አመለካከት እንጂ ሌላ አይደለም። ባይገርምህ የሕመማችን አመለካከት ውድቅ ማድረጉን እየቀጠለበት ሄደና ለውጤት በቃ ይባላል። የሽወር አገልግሎትንም በተጓዳኝ ይጠቀም ስለነበር የእርሱ የማሽፖሪያ ዘዴ ያስገኛቸው ውጤቶች ቢያንስ አጠራጣሪ ናቸው።

ራስኮልኒኮቭ ማዳመጡን ከተወ ቆይቷል። ከቤቱ ሕንፃ እንደደረሰ ለቤዚያትኒኮቭን ቡንቅላቱን ነቅንቆ ተሰናበተውና ወደአጥር ግቢው አቀና። ለቤዚያትኒኮቭም ዙሪያውን ቃኖ በሩጫ ገሰገሰ።

ራስኮልኒኮቭ ወደጠባብ ከፍሉ ገብቶ መሀል ላይ ቆመ። ለምን ወደዚህ ተመልሶ መጣ? የተቀዳደደውንና የቆሸሸውን የግድግዳ ወረቀት፤ አባረውንና ፎቴውን ተመለከተ። የሆነ ሰው ምስማር የሚቀጠቅጥ ይመስል የማያቋርጥ ድምፅ ከውጭ ይሰማል። የድምፁን መንስኤ ለማወቅ ቀስ ብሎ ወደመስኮቱ ሄደና አማተረ። አጥር ግቢው እና በሊሆን የሚቀጠቅጡትን ሰዎች ለማየት አልቻለም። በግራ በኩል አንዳንድ ክፍት መስኮቶችን ተመለከተ። ከመስኮቶቹ ስር በማሰሮ ላይ የበቀሉ አትክልቶች ይታያሉ። የታጠቡ ልብሶች በየመስኮቶቹ ላይ ተሰጥተዋል። ሁሉንም የሚያውቀው ስሊሆን ተመልሶ ከፎቴው ላይ ተቀመጠ።

እንደዚህ አይነት ባይነት ተስምቶት አያውቅም።

ሶንያን ከመጥላት ደረጃ ላይ እንደደረሰና በአሁኑ ሰአት እንድትነሱ ያደረጋት እርሱ እንደሆነ ተሰማው። እገባለሁ እንድታፈስለት አቅዶ ለምን ወደእርሷ ሄደ? ሕይወቴን ማበላሸት ለምን አስፈለገው?

‘ብቻዬን እሆናለሁ። ወደእስር ቤት እንድትመጣ አላደርጋትም’ ሲል ፈርጠም ብሎ በድንገት ተናገረ።

ከእምስት ደቂቃ በኋላ ቀና ብሎ ያልተለመደ ፈጥታ ተነበበት። እንግዳ ሀሳብ መጣለት። ‘ምናልባት ሳይቢርያ አብረን ብንዞን ይሻላል’ የሚል ሀሳብ በድንገት ተመላለሰበት።

እእምሮውን እያስጨነቀ ሲያወጣና ሲያወርድ በክፍሉ ውስጥ ምን ያህል እንደቆየ አላወቀውም። ወዲያውኑ በሩ ተከፈተና ዳንያ ገባች። ከጥቂት ጊዜያት በፊት እርሱ ራሱ ሶንያ ላይ እንዳደረገው ሁሉ ከደጃፉ ቆመችና ተመለከተችው። ከዚያም ወደውስጥ ዘለቀችና ከእርሱ ፊት ለፊት ትናንት ከተቀመጠችበት ወዝበር ላይ ተቀመጠች። እእምሮው ምንም ነገር ያላዘለ ይመስል በዝምታ ተወጦ አያት።

‘ሮዲ - አትባላጭ፣ ከደቂቃ በላይ አልቆይም’ አለችው።

ፊቷ ኮስታራም ባይሆን ሀሳብ እንዳልተለያየ ያመለክታል። አይኖቿ የደመቆና የተረጋጉ ናቸው። እህቱ ፍቅር አዝላ መምጣቷን ወንድሟ መገንዘብ ይችላል።

‘ሮዲ - በአሁኑ ሰአት ሁሉንም ነገር እውቃለሁ። ራዙምኪን ምንም ሳያስቀር አጫውቶኛል። የምትሰቃየው በማይረባ ጥርጣሬ ምክንያት ነው። ምንም እስኪ እንዳልሆነና እንተም በየዋህነት ነገሩን እንዳስረርተው ራዙምኪን ነግሮኛል። ነገሩ የቱን ያህል እንደሰለቸህ መረዳት እችላለሁ። የጥላቻ ስሜትህ እንደማይረታህና በቀሪው ሕይወትህ ላይ ጠላሳ ትቶ

እንደማያልፍ ተስፋ ባድርግ። ይሄ ነው የሚያስፈራኝ። እኛን ስላልጠየቅህ አልወቅስህም። ለመውቀስም መብት የለኝ። ከዚህ ቀደም ባደረግሁትም አገናኛለሁ። እኔም ብሆን እንዲህ አይነት ከፍተኛ ችግር ቢደርስብኝ ኖሮ ሰውን ሁሉ እሸሽ እንደነበር ይሰማኛል። ስለዚህ ሁኔታ ለእናታችን ምንም አልናገርም፤ ስለአንተ ግን በየጊዜው እያነሳሳላት በቅርቡ ለመምጣት ቃል እንደገባህ አጫውታታለሁ። እርሷን ለማረጋጋት የሚቻለኝን ሁሉ ስለማድረግ አንተ አትጨነቅ። ግን እናት እንደመሆኗ መጠን ብዙ እንዳታገኝ ቢያንስ አንዴ መጥተህ ጠይቃት። በማንኛውም ጊዜ ሕይወቴን ሳይቀር የእኔን እርዳታ፣ ወይም ምንም ነገር ከፈለግህ ደውልልኝ፤ እመጣለሁ። ደህና ሁኑ!

ወዲያውኑ ዞር ብዛ ወደቡሩ አቀናች።

ራስክልኒኮቭ ተነስቶ ሄዶ አስቆማትና 'ዳንያ - ራዙምኪን በጣም ጥሩ ሰው ነው'

አላት።

ዳንያ በመጠኑ አፈራችና ትንሽ ቆየት ብዛ ምን ማለቱ እንደሆነ ጠየቀችው።

'ከፍተኛ ስሜትና ፍቅር ያለው ሐቀኛ የሰራ ሰው ነው። እስከ ወዲያኛው ደህና ሁኑ

- ዳንያ።'

ዳንያ ፊቷ ፍም ከመሰለ በኋላ ወዲያውኑ ደግሞ ተከፋች።

'ሮዲ - ለመጨረሻ ጊዜ ነው እንዴ ሰላም የምንጣባው? የመጨረሻ ነገዜህን የምታነብ ይመስል ከእኔ ጋር እንዴት እንዲህ ትናገራለህ?

'ግዴለሽም - ደህና ሁኑ!'

ከእርሷ መለስ አለና ወደመስኮቱ ሄደ። ዳንያ በአትኩሮት እየተመለከተችው ትንሽ ጠበቀችና በጣም ተጨንቃ ወጣች።

ለእርሷ ያለው ፍቅር አልቀዘቀዘም። እጇን ይዞ ሊሰናበታትና ከዚያም አልፎ ምስጢሩን ሊነግራት ያሰበበት ጊዜ ነበር፤ ግን እጇን እንዲያው አልዘረጋላትም።

ስለሶንያ ማሰቡን ቀጠለ።

ውጭው እየጨለመ ሄዶ በመስኮቱ በኩል ቀዝቃዛ አየር ይነፍሳል። ወዲያውኑም ባርኔጣውን ይዞ እብስ አለ።

የራሱ የጤንነት ሁኔታ አላሰጨነቀውም። ይሄ ሁሉ ስቃይና ሰቆቃ ግን ጤንነቱን ሳይጎዳው አልቀረም። ትኩሳቱ ከፍተኛ ደረጃ ደርሶ አልጋ ባይ ያልዋለው ያለማቋረጥ መጨነቀ፤ በእግሩ እንዲቆምና ህሊናውን እንዳይስት ስላደረገው ነው።

አላማ ሳይኖረው በየጎዳናዎቹ ተዘዋወረ። ጀምባር እየጠለቀች ነበር። ተስፋ የመቁረጥና የመከፋት ስሜት ናሽበት። ይህ ስሜት በአንዲት ጋት መሬት ባይ ኖሮ ወደፊትም እንደሚመለለዝበት ተሰማው። ምሽት ባይ ብዙውን ጊዜ ስሜቱ እየጠነከረ ይሄዳል።

'ጀግን በመጥለቁ የተነሳ ይህ አይነቱ በሽታ ሲጣናውትህ የማይረባ ነገር ልትሠራና ከዚያም ወደሶንያ ቀርቶ ወደዳንያ እንዲህ ልትሮጥ ትችላለህ' እያለ አጉተመተመ።

የሆነ ሰው ጠራውና ዞር አለ። ለቤዚያትኒኮቭ በሩጫ ደረሰበት።

'ጥ ከከፍልህ መምጣቱ ነው። ስፈልግህ ነበር። ያቺ እርግጥ እትጸን በመተግበር ሕፃናቱን ይዛ ወጣች። ሶንያና እኔ ፈልገን ነው ያገኛቸው። የብረት መጥበሻ እየደበደበች

ሕፃናቱ እንዲዘፍኑና እንዲጨፍሩ ታስቦደዳቸዋለች። ሕፃናቱ ያለቅሳሉ። ከመስቀልኛ መንገድና ከመደብር አጠገብ ስትቆም ከታሮች ይከፈታል። እሱከ እንሂድ!

ራስኩልኒኮቭ ሊቤዚያትኒኮቭን ተከትሎ እየሄደ 'ሶንያስ?' ሲል ጠየቀ።

'ከቁጥጥር ውጭ ሆናለች። ሶንያ ሳትሆን ሚስት ማርሚላዶቭ ማለቱ ነው። ሶንያም ብዙ አትርቅም። ሚስት ማርሚላዶቭ ግን አእምሮዋን ስታለች። አብዳላች ነው የምልህ። ወደፖሊስ ጣቢያ ይመሰዳሉ። ይሄ ደግሞ ጣጣ ያመጣቸዋል። በአሁኑ ሰአት ከሶንያ ቤት አካባቢ ከሚገኘው ድልድይ አጠገብ ናቸው።

ሶንያ ከምትኖርበት አካባቢ ሁለት የሚሆኑ ሕጓዎችን አልፎ ከሚገኘው ድልድይ ስር ካለው የወንዝ ዳርቻ ላይ ሰዎች ተከላከለዋል። ገና ከድልድዩ ላይ የሚገኝ ማርሚላዶቭ የጎረናና የተሰበረ ድምፅ ይሰማል። ሁኔታው ያልተለመደና እይታ የሚጋብዝ ነው። ሚስት ማርሚላዶቭ ያረጀ ቀሚስ፣ አረንጓዴ ነጠላና የተቀደደ ባርኔጣ አድርጋ ከቁጥጥር ውጭ ሆናለች። ቁርቁዝ ብላ ቁና ቁና ትተነፍሳለች። በሳንባ ነቀርሳ በሽታ መጠቃቷን የሚያሳየው ፊቷ ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ ስቃይ ይነበላቸዋል (በዚህም በተጨማሪ የተሰበረ በሽተኞች ቤት በመዋል ፈንታ ውጭ ፀሀይ ላይ ከቆዩ በሽታው ይብዛቸውና ገፊታቸው የባሰ ይሆናል)። ስሜቷ ግን አልበረደም። የመከፋቷ መጠን በየደቂቃው ይጨምራል። ወደልጆቿ እየሮጠች ትጮግታለች፣ ታግባባችዋለች፣ እንዴት መጨፈርና ምን መዝፈን እንደሚኖርባቸው በተሰበሰበው ሕዝብ ፊት ትሃግራቸዋለች፣ አስፈላጊነቱን ትገልፅላቸዋለች፣ ሳይገባቸው ሲቀር ደግሞ ትደበድባቸዋለች። ወዲያውኑ ደግሞ የጀመረችውን ትተውና ወደተሰበሰበው ሕዝብ ትሮጣለች፣ ደሀና የለበሰ ሰው ካዮች ከጨዋ ቤተሰብ የወጡ እነዚህ ሕፃናት ምን እይነት አሰከፈ እጣ እንደገጠማቸው ታስረዳለች። የሚስቀ ወይም የሚተነኩሱ ሰዎች ካሉ ወዲያውኑ ታሳርራቸውና አፍ መክፈት ትጀምራለች። ከፊሉ ይሰቃል፣ ሌላው ጭንቅሳቱን ይነቀንቃል፣ ሁሉም ደግሞ እብደን ቤት በፍርሀት ከተዋጡ ሕፃናት ጋር ማዶቱ ያሰገርመዋል። ሊቤዚያትኒኮቭ የጠቀሰው የብረት መጥበቻ የለም፣ ቢያንስ ራስኩልኒኮቭ አላየውም። ሚስት ማርሚላዶቭ መጥበቻውን ከመደብደብ ይልቅ ልጆቿ እንዲዘፍኑና እንዲጨፍሩ ለማድረግ ስትፈልግ እጆቿን ታጨበጭባለች፣ እርሷ ራሷ መዝፈን ትጀምራለች። ወዲያው መዝፈን ከመጀመሯ የሳል በሽታዋ ይቀሰቀሰና ያደናቅፋታል። ታማርርና እንዳለች ታሳርፈዋለች። ከሁሉም በላይ ያበላጫት የኮልያና የሊዳ ማልቀሰና መሸበር ነው። በእርግጥም ሕፃናቱን እንደ ጎዳና ዘፋኞች ለማልበስ ከፍተኛ ጥረት አድርጋለች። ትንሹ ልጅ በራሱ ላይ ቀይና ነጭ ጥምጥም አድርጎአል። ሊዳ የለበሰችው ልብስ ግን የተሟላ አልነበረም፣ የተዋበችው ነጭ የሰንገ ሳባ ያለበትን የአባቷን የሰፍ ባርኔጣ በማድረግ ብቻ ነበር። ፖልያ የሰርክ ቀሚሷን ለብላለች። እናቷን በፍርሀትና በመግረም እየተመለከተች እንዳለች ደብቃ ከአጠገቧ ቆማለች። እናቷ ማበደን ስለተገነዘበች ተሳቃለች። ጎዳናውና ሕዝቡ ከፋኛ አስፈርተዋታል። ሶንያ ሚስት ማርሚላዶቭ ወደቤት እንድትመለስ እየተማግግችና እያለቀሰች እንደጥላ ትከተላታለች። ሚስት ማርሚላዶቭ ግን በጀ አላለችም።

ትንፋሿ ቁርጥ ቁርጥ እያለና እያሳለች እንዲህ ስትል በመጮህ ተናገረች፡- 'ሶንያ - እረፊ! የምትጠይቁውንም አታውቁ። ሰራ - ነገርሽ ሁሉ እንደሕፃን ነው። ተመልሼ ወደዛች ጀርመናዊት ቤት እንደማልሄድ መቶ ጊዜ ያህል ነግራለሁ። ሀገሩን በቅንነት ያገለገለና

እስከአለተ ሞቱ ድረስ በመንግስት ስራ ላይ የቆየ ጨዋ ሰው ያፈራቸው ልጆች በየንጻናው እየተዘዋወሩ እንደሚለምኑ ፒተርስበርግ በመላ ይመልከትና ጉድ ይበል። ያ ከይሲ ጆኔራልም ይመልከት። ሶንያ - በጣም ሞኝ ነሽ! እስቲ ንገሪኝ ሌላ ምን ማድረግ እንችላለን? ያስቃየንሽ ይበቃል። እንደዚህ መቀጠል ግን አይሞከርም! ራስኮልኒኮቭ - አንተ ነህ እንዴ? ከዚህ የበለጠ አንገብጧል ስራ እንደሌለን ለዚህች ሞኝ ልጅ እጣክህ ንገራት። ሰው ማሲንቆ እየዘዘዘም ይኖራል! እኛ ከጨዋ ቤተሰብ ወጥተን ለልመና የተጻረግን የተለየን ድሆች እንደሆንን ሁሉም በአንዴ ይገዛባል። ቃሉን አስተውሉ - ያ ከይሲ ጆኔራል ከስራው ይባረራል። በየእለቱ ወደቢሮው መስኮት እየተጠጋን እንታየዋለን። ንጉሠ ነገሥቱ በዚያ በኩል ሲያልፉ ተንበርክኪ ሄጄ ልጆቼን ከፊት ለፊት አድርጌ እያሳየኋቸው «አባቴ፤ ጠብቁአቸው» እላቸዋለሁ። የሙት ልጆች ሁሉ አባት ናቸው፤ መሀሪ ናቸው፤ ይጠብቁአቸዋል። ልጆች - ዝፈኑ ጨፍሩ። ለምን ታላቅላላችሁ? እየውላችሁ ዝም ብሎ ያለቅላል! አንት ሞኝ ልጅ ምን ያስፈራህል? ምን ላድርጋችሁ? ራስኮልኒኮቭ - የቴን ያህል ቂል እንደሆኑ ትመልከታለህ! እንዲህ አይነት ልጆች ይገዛ ምን ማድረግ እችላለሁ?

ቃላት እያሻሻላቸው ወደሚያልቅሱት ሕፃናት አመለከቱት። ራስኮልኒኮቭ ሊያማከባት በመጥከር የልጃገራዶች የአዳሪ ት/ቤት ርእሰ መምህር የመሆን አትድ እስካት ድረስ እንደአዝማሪ መሆኑ ከብሯን የሚያሳድፍ እንደሆነ ነገራት።

አዳሪ ት/ቤት? ቂ - ቂ - ቂ! ነገሮች ሁሉ ከሩቅ ሲታዩ ያምራሉ። እይደለም እንዴ? እያለች ሳቀችና ሳቋች ከመጨረሻ ሳሏ ተከተላት። ራስኮልኒኮቭ - የበጠው ይፈንዳ። ያን ከይሲ ጆኔራል ምን እንዳደረግኳት ታውቃለህ? ከጠረጴዛ ላይ ወረቀት አንስቼ ሰሜን በብሶር ዓፍክብትና ወርውሬለት ሮጥኩ። መጥፎ ከይሲ! በአሁኑ ሰአት ግን ስለማናቸውም ደንታ የለኝም። ማንም ቢሆን እጅ እየሳሁ አለምንም። ሶንያ ለረጅም ጊዜ እኛን ተሽክማለች። ፖልያ - ምን ያህል አገኘን? እስቲ አሳዩኝ። ሁለት ሳንቲም ብቻ? ምን ዋጋ አለው! እያለከለኩ በሩጫ መከተል ብቻ እንጂ ገንዘብ አይሰጠውም። ያን ሞኝ ተመልከቱ! ምንድነው የሚያስቀው? ይሄ ሁሉ የኮልያ አለማወቅ ነው። ለእርሱ ጊዜም የለኝ! ፖልያ - ምንድነው? በፈረንሳይኛ ንገሪኝ - ፓርሌ ሚ ፍራንሲ። ፈረንሳይኛ አስተምሬሽ እይደል እንዴ? አንዳንድ አባባሎች አታውቁም? ተራ አዝማሪ ሳትሆኑ ከይህና ቤተሰብ የተፈራችሁና በሚገባ ያደጋችሁ መሆኑን የማሳወቂያ ሌላ ምን መንገድ አለ? መንገድ ላይ የምናሳየው የድብድብ ትርጉት አይደለም። ጥሩ መዝሙር መዝሙር ይኖርብናል። አሁን ምን እንዘምር? እባካችሁ አትረብሹኝ። አየሁ ራስኮልኒኮቭ ከዚህ የተገኘው የሆነ ነገር ለመዝፈንና ኮልያ አንድትጨፍር ለማድረግ ነው። መግመት እንደምትችለው በሚገባ ለመዘጋጀት ጊዜ አላገኘንም። ምን ማድረግ እንደሚኖርብን እንወስንና በሚገባ እንዘጋጅበታለን። ከዚያም ደህና ሰዎች በብዛት ወደሚገኙበት ወደኔቸበኪ አደባባይ ሄደን በአንድ ጊዜ ታዋቂነትን እናተርፋለን። «ትንሿ መንደር» የተሰኘውን ዘፈን ሊጻ ታውቀዋለች። ግን ሁሉም የሚዘፍነው ስለሆነ ረቀቅ ያለ ነገር መዝፈን አለብን። ፖልያ - ሌላ ምን እንዝፈን? የማስታወስ ችሎታዬ ስለይከመ ነው እንጂ አንድ የፈረንሳይኛ ዘፈን አለ። ሰዎች በፈረንሳይኛ ስትዘፍኑ ከሰሙ ከደህና ቤተሰብ መፈራታችሁን ወዲያውኑ ይገነዘቡና አንጀታቸው ይንሰፈሳል። በሉ እንግዲህ ሳንክ ሱ የተሰኘውን የፈረንሳይኛ ዘፈን እናስነው።

እንዱን ስንኝ እንደጨረሰች መሳሪያን ቀጠለች። መለስ ሲልላት ደግሞ ትንፋሽ ለማግኘት አፏን እየከፈተች ፖልያ ቀሚስቷን አስተካክይ። ትከሻሽ ላይ ልክ አይደለም። የጨዋ ልጆች መሆናችሁን ሁሉም እንዲገነዘብ ከብረችሁን ጠብቃችሁ በሚገባ ለመንቀሳቀስ የተለየ ትኩረት አድርጉ። የውስጥ ልብሱ በረጅሙ መሰፋት እንዳለበት ነግረዋለሁ። ይሄ የሰንያ ጥፋት ነው። ይጠር እያልሽ ብዙ ጊዜ ነግረሽኛል። ምስኪኑን ሕዋን ተመልከቺው! እንዴት ያስቀይማል! እንደገና ምን ያስለቅሳችኋል? ምን ሆናችሁ? ከልያ ዘፈኑን ጀምራ። አትቀጥይም? ፍጥነት! ምን አይነት ከይሲ ነች! ያ ፖሊስ አሁንም አለ! ምን ትፈልጋለህ? አለች።

በእርግጥም አንድ ፖሊስ በተኮለከለው ሕዝብ መሀል እየተጋፋ ይመጣ ነበር። በሌላ በኩል ግን የመንግስት ሠራተኞች ልብስ የለበሰ ማእረግ ያለው ኮስታራ ሰው (በሚስት ማርሚላይቭም ሆነ በፖሊሱ አይን ውስጥ ገብቶአል) ጠጋ ብሎ ሶስት ሩብል ለሚስት ማርሚላይቭ ሰጣት። በፊቱ ላይ ቅን ስሜት ይነበብቦታል። ሚስት ማርሚላይቭ ገንዘቡን ተቀበለችና በጨዋ ደንብ እጅ ነሳችው።

ኮራ ብላ እንዲህ ስትል ተናገረች፡- ‘በጣም አመሰግናለሁ ጌታው። ሲቃይ የደረሰባትን ድህና ጨዋ ሲት ለመርዳት የተሰለፉ የተከበሩ ደጋግ ሰዎች አሉ። ጌታው - የሚያደላቸው ከደህና ቤተሰብ የተፈሩ የሙት ልጆች ናቸው። ያ ከይሲ ጆኔራል ተቀምጦ ዶሮ እየበላ አትረብሽኝ አለች። «ክቡርነትዎ ሚቼ ባሌን ስለሚያወቀ ለእነዚህ የሙት ልጆች አንድ ነገር ያደርገዋቸው» ነበር ያልኩት። ርካሽ የሆነ መሠራ ሰው ደግሞ ባሌ በተቀበረበት እሳት የበኸር ልጁን ሙልሞ አድርጎ ሰደባት። ያ ፖሊስ አሁንም አልተወን! ጌታው - እባክዎ አስጥሉን። ምንድነው የሚፈልገው? ከአንደኛው ፖሊስ ብናመልጥ ይሄኛው ደግሞ እየተከታተለን ነው። ለመሆኑ አንት ቁል ፖሊስ ምን ፈለገህ? አለችው።

‘ነጻና ላይ ይህን ማድረግ አይፈቀድም። እባካችሁ አትረብሽ።’

‘አንተ ራሴ እየረበሽክ አይደለም! ማሲንቅ ይገፍ የምር ተራ አገማሪ መሰልኩህ። ምንም አይመለከትህም። ይመለከትሁል እንዴ?’

‘ማሲንቅ ለመያዝም እኮ ፈቃድ ያስፈልጋል። እርስዎ እንደመሰለዎት እየሰሩ ሰው እንዳሰበሰብ ያደርጋል። የት ነው የሚኖሩት?’

‘የምን ፈቃድ?’ ብላ ሚስት ማርሚላይቭ በንዴት ጮኸች። ‘ባሌን ገና ዛሬ ከመቅበሬ ፈቃድ እያለ ይነዝገዛል።’

‘እባክዎ ተረጋገፍ እንሂድ። እስኪሰማ ድረስ እሸኝዎታለሁ። እንደዚህ ሰው መሀል መገኘትም እርስዎ ጥሩ አይደለም። ጤነኝነት አይታይብዎትም በማለት የመንግስት ሠራተኛው ተናገረ።

‘ጌታው - ምንም ነገር አያውቁም! ገና ወደኔሽሰኪ አደባባይ እንሂዳለን! ሶንያ! ሶንያ! የት ነው ያለችው? እርሷም ታለቀሳለች! ምን ሆናችሁ? ከልያና ሊዳ ወዴት ነው የምትሄዱ? ወዴት ነው የምትሮጡት?’ እያለች ሚስት ማርሚላይቭ ጮኸች።

የሚያያቸው የሰው አይንና የቀወሰችው እናታቸው ያልተለመደ ባህሪ ስላስፈራቸው እንዲሁም ፖሊስ ሊወስዳቸው መቃረቡን ስለተመለከቱ ከልያና ሊዳ ተያይዘው ሮጡ። ምስኪኗ እናታቸውም እነርሱን ተከትላ እየጮኸች መሮጥ ጀመረች። ሶንያና ፖልያ በሩጫ ተከተሏት።

‘ሶንያ - ይዘሽ አምጪአቸው! ምን አይነት የተረገሙ ልጆች ናችው! ፖልያ - ያዢአቸው! ለእናንተ ስል ነበር...’

እናትየዋ ስትሮፕ አንሸራቶአት ከቆኛ ወደቀች።

ሶንያ ጎንበስ ብላ እየተመለከተችት ‘ደሙን ተመልኩቱ! ራሷን በበለት ቆርጣዋለች!’ ብላ ጮኸች።

ሁሉም ሩጠው ደርሰው ከበቡና ቆሙ። ከሰፍረው ለመድረስ ራሳቸውን ለቢዚያትኒኮቭ የመጀመሪያዎቹ ነበሩ። የመንግስት ሠራተኛውም ፊጥኖ ተቀላቀላችሁ። ከበስተጓላቸው የነበረው ፖሊስ ‘አይ እድሉ!’ እያለ አማረረና የሚገጥመውን ችግር ተገንዝቦ ትክክውን ነቀነቀ።

‘ከዚህ ሂደት!’ እያለ የተሰበሰበውን ሕዝብ ለመበተን ጥረት አደረገ።

አንዱ ‘መሞቷ ነው!’ ቢል ሌላው ደግሞ ‘ህሊናዋን ስታለች!’ ይላል።

አንዲት ሴት አማተላችና ‘ጌታ ማረን! ሕፃናቴን ያዟቸው? እኔ ተመስገን በሕይወት አለ። ታላቆቻቸው ደርሰው ይዘዋቸዋል። አይ ምስኪኖች!’ አለች።

ሚስት ማርሚላዶቭን በደንብ በተመለከቷት ጊዜ መንገዱን ያለበሰው ደሟ ይፈልቅ የነበረው ሶንያ እንደገመተችው ራሷን በበለት ቆርጣ ሳይሆን ከእኔ እንደሆነ ተገዘቡ።

‘እንዲህ አይነት ነገር ከዚህ በፊት አጋጥሞኛል። የሳንባ ነቀርሳ ውጤት ነው። ደም እያስተፋ ይገድላል። የእኔ ዘመድ የሆነች ሴት እንዲህ ስትሞት በቅርቡ አይቻለው። ምን ማድረግ ነው ያለብን? መሞቷ አይቀርም’ እያለ የመንግስት ሠራተኛው ለራሳቸውን ለቢዚያትኒኮቭ ቀስ ብሎ ነገራቸው።

‘በዚህ በኩል! ወደእኔ ከፍል ውስጃት’ ስትል ሶንያ ተማግኘች። ከአንዱ ወደሌላው እየሮጠች ‘ከዚህ ሕፃን ነው የምኖረው። በፍጥነት ወደከፍሌ ውስጃት! ሕዚም ጥሩልኝ!’ አለች።

የመንግስት ሠራተኛው ጥረት ታከሎበት ሁሉም ነገር ተከናወነ። ፖሊሱ ሳይቀር ሚስት ማርሚላዶቭን ወደሶንያ ከፍል ተሸክሞ ለመውሰድ ተባበረ። በድኗን ተሸክመው ከአልጋ ላይ አስተዳድሩ። ደሙ መፍሰሱን ባያቋርጥም ህሊናዋን እያወቀች የሂደች መሰለች። ፖሊሱ ከጠው ይመለከቱ የነበሩና አስከፈሩ ድረስ ተከትለው የመጡ አንዳንድ ሰዎችን ከአባረረ በኋላ በሶንያ መሪነት ራሳቸውን ለቢዚያትኒኮቭና የመንግስት ሠራተኛውን ተከትሎ ወደከፍሌ ገቡ። ፖልያ ያለቅሶና ይንቀጠቀጡ የነበሩትን ኮልያንና ሊዳን እየመራች ተከተለች። የካፔርናሞቭ ቤተሰቦችም ደረሱ። አንዳንድ አንድ አይናማው ሚስተር ካፔርናሞቭ ደሙን አንገርግጦ ሁልጊዜ በፍርሀት የምትናወጥ ከምትመስለው ሚስቱ ጋር፣ እፋቸውን ከፍተው የመገረም ገፅታ በሚታይባቸው ልጆቹ ታጅቦ ከተፍ አለ። ስቪድራጋሎቭም ሳይታሰብ ደረሰ። ከየት እንደመጣ ለማወቅ አቅቶትና ከተሰበሰበው ሕዝብ መካከል አይቶት እንደሆነ ለማስታወስ ተሰኖት ራሳቸውን በመገረም ተመለከተው።

ሕዚምና ቁስ እንዲመጡ ትጠየቀ። በአሁኑ ደረጃ የሕዚም መምጣት ዋጋ እንደሌለው የመንግስት ሠራተኛው ለራሳቸውን ቢያንሸካክሉትም ሰው መላኩን ተገዘቡ። ካፔርናሞቭ ፊልጎ ሊያመጣ ሂዷል።

ሚስት ማርሚላዶቭ ትንፋሿ መለስ ብሎታል። ለጊዜውም ቢሆን ደሙ ከመፍሰስ አቀምአል። ገርጥታ እየተንቀጠቀጠች ከገንባሯ ላይ የነበረውን ሳብ በመሀረብ

የምትጠርግላትን ሶንያን ትክ ብላ ተመለከተችት። ብድግ እንዲያደርግት ጠየቀች። ከግራና ከቀኝ ተደገፈችና አልጋው ላይ ተቀመጠች።

‘ልጆቼ የት አለ?’ በትል በደከመ ድምፅ ጠየቀች። ‘ፖልያ አመጣሻቸው? የምትገርሙ ሕፃናት! ለምን ሮጣችሁ?’

የደረቁት ከንፈርቺ በደም ተለውሰዋል። ዙሪያውን እያየች ከፍሉን ቃናች።

‘ሶንያ - እንዲህ ነው የምትኖረው! ከዚህ በፊት ከክፍልሽ አልነበርኩም፤ አሁን ግን ከክፍልሽ እገኛለሁ!’ አለችት በሰቃይ አይን እየተመለከተችት። ‘ሶንያ - ገንዘብሽን አሟጠጥነው። ፖልያ፣ ሊዳና ኮልያ ወዲህ። ሶንያ - ያው ተረክቧቸው። እኔ በቅዳኛል። አከተመ! እባካችሁ አርፌ ልተኛ። ቢያንስ በሰላም ልሙት።’

እንደገና ትራሳ አስደግፈው አስተኙአት።

‘የምን ቁስ ነው የምትሉት? እኔ አልፈልጋለሁ። ለቁስ ገንዘብ ለማውጣት አቅም የላችሁም። እኔ ሀጢአት የለብኝም። ቁስ ባይኖርም እግዚአብሔር ይምረኛል። እንዴት እንደተሰቃየሁ ያውቃል! የማይምረኝ ከዞኝም ምንም ማድረግ አይቻልም!’

መቀባጠርና አልጋው ውስጥ መግለበጥ ጀመረች። ትንቀጠቀጣለች፤ ዙሪያውን ታማትራለች፤ ለደቂቃ ያህል ታስተውለና ወዲያውኑ ህሊናዋን ስታ መቀባጠር ትጀምራለች። ቁርጥ ቁርጥ የሚል የባር ትንፋሽ ትተነፍሳለች።

አንድ ቃል ተናግራ ትንፋሷን ለመዋጥ እየሞከረች ‘ሚስት ሊሽገልን ለነበርንታቸው ነገራ... ሊዳ፣ ኮልያ እጃችሁን ከወጣችሁ በታች! እግራችሁን እንቀሳቅሱና እንዝፈን፤ እንዲያውም በጠራራ ፀሀይ ሽለቆ ውስጥ ሆነን የሚለውን ዘፈን አባታችሁ ይወደው ነበር። ስንቱ ደግ ጊዜ አለፈ። መዘፈን ያለብን ይሄን ዘፈን ነው። ግን አስታውሱኝ፤ እንዴት ነበር?’ ስሜት ውስጥ ገብታ ቀና እንደማለት አለች። በመጨረሻም በተሰበሰበና በጎረና ድምጺ ኅላ አድርጋና መሸበር እየታየባት ‘በጠራራ ፀሀይ ሽለቆው ውስጥ’ ብላ ዘፈነች።

አንጀት በሚበላ ሁኔታ አይኖቿ እንባ እያመነጩ ‘የሚቹ ባሌ ትብብር ያልተለየዎት እንደመሆኑ መጠን ከነበርንትዎ ለእነዚህ ለሙት ልጆቼ አንድ ነገር ያድርገላቸው!’ ከአለች በኋላ ተንቀጠቀጠች። ህሊናዋ እንደተመለሰላትም በመሸበር አይነት ሁሉንም ተመለከተችና ሶንያን ወዲያውኑ አስተዋለችት። ሶንያን ማጽ ያስገረማት ይመስላ ‘የእኔ ሶንያ፣ አንቺም እዚህ ነሽ?’ ብላ ፍቅሯን በሚገልፅ ሁኔታ ተናገረችና ቀና አደረጓት። ‘በቃ እንግዲህ! ጊዜው ደርሷል! ደህና ሁኔ - አንቺ ያልታደልሽ! በቅሌዋን ወደሞት እየጋለባት ነው! አበቃልኝ!’ እያለች ተስፋ በቆረጠና ጥላቻ ባልተለየው ሁኔታ ጮኸችና ተመልሳ ትራሱን ተደገፈች።

ተመልሳ ህሊናዋን ሳተች። በአሁኑ ሰአት ግን ህሊናዋን ስታ ለረጅም ጊዜ አልቆየችም። የገረጣውና ከእንግዲህ የማያስፈልገው ፊቷ ተቆለመመና አፏን ከፈተች። እግሮቿ በኃይል ነዝረው ተዘረጉ። የእጩይታ ትንፋሽ በረጅሙ ተንፍሳ ሞተች።

ሶንያ አስከፊኑ ላይ ተጠምጥማ ከው ብላ ቀረች። ትንሿ ፖልያ የእናቷን እግሮች ይዞ እየሳመች እለቀሰች። ኮልያና ሊዳ የሆነውን ነገር ለማወቅ ቢሳናቸውም አስቃቂ ነገር እንደደረሰ ተሰምቷቸው ተቃቅፈው እየተያዩ ቆዩና በአንድ ላይ አፋቸውን ከፍተው እራታቸውን አቀለጡት። ወንዱ ልጅ ጥምጥሙን፤ ሲቷ ልጅ ደግሞ የሰላን ባባ የተሰከበትን ባርኔጣ እንዳደረገች ነበር።

ወደ ሚስት ማርሚላዮቭ አጠገብ ጤጋ ያለው ራስታኒኮቭ ከትራቡ ስር 'የምሲጋና የምስክር ወረቀት' ጉብ እንዳለ ተመለከተ። ፍርሃት ወርቅ ራስታኒኮቭ ወደመስኮቱ ሲያቀና ሊቤዲያትኒኮቭ ተከተለውና 'ሞተች!' ቢል ተናገረ።

ስቪድራጋሎቭ ወደእነርሱ እየሄደ 'ሚስተር ራስታኒኮቭ - ትንሽ ሳነጋግርህ እፈልጋለሁ' አለው።

ሊቤዲያትኒኮቭ ዘወር እንዳለላቸው ስቪድራጋሎቭ ራስታኒኮቭን ወደ አንዱ ጥግ ወስዶ ማነጋገር ቀጠለ።

'ይሄን ሁሉ ጣጣ ማለትም ቀብሩንና የመሳሰለውን ለእኔ ተውት። የሚያስፈልገው ገንዘብ ብቻ ነው! እንደነገርኩህ ደግሞ ሳጠፋው የምችል ገንዘብ አለኝ። እነዚህን ሁለት ሕፃናትና ፖልያን በተመለከተ ደግሞ ለእያንዳንዳቸው እድሜያቸው ሲደርስ የሚቀበሉት አንድ ሺህ አምስት መቶ ሩብል ከፍቶ ወደእኛላ ማውታ ስለማስገባቸው ሶንያን ይቆራሽ አያሳስባትም። ደሀና ልጅ ስለሆነች ከዚህ ቀውጢ ሁኔታ አወጣታለሁ። እስር ሺህ ሩብሉን በዚህ አይነት እንዳጠፋሁት ለአሁኑህ መንገር ትችላለሁ።'

'በአንድ ጊዜ እንዲህ አይነት ደግነት ከዬት አመጣክ?' ቢል ራስታኒኮቭ ጠየቀ።

'ምን አይነት ተጠራጣሪ ሰው ነህ!' እያለ ስቪድራጋሎቭ ከጠቀ በኋላ እንዲህ ቢል ቀጠለ። 'ገንዘብን እንደማልፈልገው ነግረህለሁ። በሰብአዊ ስሜት ተገፋፍቼ የማደርገው እንደሆነ አትገምትም? እርሷ እንደሆነች (ወደአስከሬኑ እያመለከተ) እንደዚያች አራጣ አበዳሪ አርጊት ቅማል አልነበረችም። ክበረች እንዴ? ለዚህ ጥገታውን እየነካ እርሷ መሞት አለባት? እኔ እስካልደረሰኩባቸው ድረስ ትንሿ ፖልያም ተመሳሳይ ፈለግ ትከተል ይሆናል።' ይህንን አይነት ከራስታኒኮቭ ላይ ሳይነትል በብልጣ ብልጥነት የተናገረው አባባል ነበር።

ራስታኒኮቭ ከሶንያ ጋር ሲነጋገር የተጠቀመባቸውን ቃላት እንደሰማ ከው ብሎ ቀረ። ወደኋላው መለስ አለና ስቪድራጋሎቭን በመግረም ተመለከተው።

መተንፈስ እየተሳነው 'እንዴት አወቅህ?' ቢል ጠየቀው።

'አንድ ሕፃን ላይ እየኖርን፤ ጎረቤት እኮ ነኝ' እያለ በሳቅ ተንፈቀፈቀና እንዲህ በማለት ተናገረ። 'ወዳጄ ልቤ - በጣም እንደምታስደስተኝ ቃሉን አክብራ ልንገርሁ። ወዳጆች እንደምንሆን ነግረህ ነበር፤ አልነገርኩም እንዴ? በዚያ መሠረት ተገኝተናል። ምን አይነት አስተዋይ ሰውና ጣጣ የማልፈተር እንደሆንኩ ትደርስብታለህ!'

እንደማያልፍ ተስፋ ላድርግ። ይሄ ነው የሚያስፈራች። እኛን ስላልጠየቅህ አልጠቅሰህም። ለመውቀስም መብት የለኝ። ከዚህ ቀደም ላደረግሁትም አገናኛለሁ። እኔም ብዙን እንዲህ አይነት ከፍተኛ ችግር ቢደርሰብኝ ኖሮ ሰውን ሁሉ እሸሽ እንደዘር ይለማኛል። ስለዚህ ሁኔታ ለእናታችን ምንም አልናገርም፤ በለአንተ ግን በየጊዜው እያነሳሁላት በቅርቡ ለመምጣት ቃል እንደገባህ አጫውታታለሁ። እርሷን ለማረጋጋት የሚቻለኝን ሁሉ ስለማድርግ አንተ አትጨነቅ። ግን እናት እንደመሆኗ መጠን ብዙ እንዳታዝን ቢያንስ እንዴ መጥተህ ጠይቃት። በማንኛውም ጊዜ ሕይወቴን ሳይቀር የእኔን እርዳታ፤ ወይም ምንም ነገር ከፈለግህ ደውልልኝ፤ እመጣለሁ። ደህና ሁኑ!

ወዲያውኑ ዞር ብላ ወደበሩ አቀናች።

ራስኮልኒኮቭ ተነስቶ ሄዶ አስቆማትና 'ዳንያ - ራዙም'ኪን በጣም ጥሩ ሰው ነው' አላት።

ዳንያ በመጠኑ አፈረችና ትንሽ ቆየት ብላ ምን ማለቱ እንደሆነ ጠየቀችው።

ትኩተኛ ስሜትና ፍቅር ያለው ሐቀኛ የሰራ ሰው ነው። እስከ ወዲያኛው ደህና ሁኒ

- ዳንያ።

ዳንያ ፈቷ ፍም ከመሰለ በኋላ ወዲያውኑ ደግሞ ተከፋች።

'ሮዲ - ለመጨረሻ ጊዜ ነው እንዴ ስላም የምንባባለው? የመጨረሻ ኑዛዜህን የምታነብ ይመስል ከእኔ ጋር እንዴት እንዲህ ትናገራለህ?'

'ማዴለሽም - ደህና ሁኒ!'

ከእርሷ መለስ አለና ወደመስኮቱ ሄደ። ዳንያ በአትኩሮት እየተመለከተችው ትንሽ ጠበቀችና በጣም ተጨንቃ ወጣች።

ለእርሷ ያለው ፍቅር አልቀዘቀዘም። እጇን ይዞ ሊሰናበታትና ከዚያም አልፎ ምስጢሩን ሊያገራት ያሰበበት ጊዜ ነበር፤ ግን እጁን እንኳን አልዘረጋላትም።

ስለሶንያ ማሰቡን ቀጠለ።

ውጭው እየጨለመ ሄዶ በመስኮቱ በኩል ቀዝቃዛ አየር ይነፍሳል። ወዲያውኑም ባርጌጣውን ይዞ እብስ አለ።

የራሱ የጤንነት ሁኔታ አላበጨነቀውም። ይሄ ሁሉ ስቃይና ሰቆቃ ግን ጤንነቱን ሳይጎዳው አልቀረም። ትኩሳቱ ከፍተኛ ደረጃ ደርሶ አልጋ ላይ ያልዋለው ያለማቋረጥ መጨነቀ፤ በእግሩ እንዲቆምና ሀላፊውን እንዳይስት ስላደረገው ነው።

አላማ ሳይኖረው በየገዳናዎቹ ተዘዋወረ። ጀምቦር እየጠለቀች ነበር። ተስፋ የመቀረጥና የመከፋት ስሜት ናቸው። ይህ ስሜት፤ በአንዲት ጋት መሬት ላይ ኖሮ ወደፊትም እንደሚመላለስበት ተሰማው። ምሽት ላይ ብዙውን ጊዜ ስሜቱ እየጠነከረ ይሄዳል።

'ጀግኖች በመጥለቋ የተነሳ ይህ አይነቱ በሽታ ሲጠናወትህ የማይረባ ነገር ልትሠራና ከዚያም ወደሶንያ ቀርቶ ወደዳንያ እንኳን ልትሮጥ ትችላለህ' እያለ አጉተመተመ።

የሆነ ሰው ጠራውና ዞር አለ። ለቢዚያትኒኮቭ በሩጫ ደረሰበት።

'ገና ከክፍልህ መምጣቱ ነው። ሰፊልግህ ነበር። ያቺ እሮጊት እቅዱን በመተግበር ሕዋሳትን ይዛ ወጣች። ሶንያና እኔ ፈልገን ነው ያገኘችው። የብረት መጥበሻ እየደበደበች

ሕፃናቱ እንዲዘፍነና እንዲጨፍሩ ታስገድዳቸዋለች። ሕፃናቱ ያለቀሳሉ። ከመስቀልኛ መንገድና ከመደብር አጠገብ ስትቆም ኩታሮች ይከባታል። እስቲ እንሂድ!

ራስኮልኒኮቭ ሌቤዚያትኒኮቭን ተከትሎ እየሄደ 'ሶንያስ' ቢል ጠየቀ።

'ከቁጥጥር ውጭ ሆናለች። ሶንያ ሳትሆን ሚስት ማርሚላዶቭ ማለቴ ነው። ሶንያም ብዙ አትርቅም። ሚስት ማርሚላዶቭ ግን አእምሮዋን ስታለች። አብዳለች ነው የምልህ። ወደፖሊስ ጣቢያ ይወስዳሉ። ይሄ ደግሞ ጣጣ ያመጣቸዋል። በአሁኑ ሰአት ከሶንያ ቤት አካባቢ ከሚገኘው ድልድይ አጠገብ ናቸው።

ሶንያ ከምትኖርበት አካባቢ ሁለት የሚሆኑ ሕንፃዎችን አልፎ ከሚገኘው ድልድይ ስር ካለው የወንዝ ዳርቻ ላይ ሰዎች ተኮልከለዋል። ገና ከድልድይ ላይ የሚሰብ ማርሚላዶቭ የገረናና የተሰበሰበ ድምፅ ይሰማል። ሁኔታው ያልተለመደና እይታ የሚጋብዝ ነው። ሚስት ማርሚላዶቭ ያረጀ ቀሚስ፣ አረንጓዴ ነጠላና የተቀደደ ባርኔጣ አድርጋ ከቁጥጥር ውጭ ሆናለች። ቁርቁዝ ብላ ቁና ቁና ትተነፍሳለች። በሳንባ ነቀርሳ በሽታ መጠቃቷን የሚያሳየው ፊቷ ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ ስቃይ ይነበብበታል (ከዚህም በተጨማሪ የተረፈ በሽተኞች ቤት በመዋል ፈንታ ውጭ ወሀይ ላይ ከቆዩ በሽታው ይብሰባቸውና ገፅታቸው የባሰ ይሆናል)። ስሜቷ ግን አልበረደም። የመከፋቷ መጠን በየደቂቃው ይጨምራል። ወደልጆቿ እየሮጠች ትጮሳቸዋለች፣ ታግባቸዋለች፣ እንዴት መጨፈርና ምን መዝፈን እንደሚኖርባቸው በተሰበሰበው ሕዝብ ፊት ትነግራቸዋለች፣ እስፊላጊኑን ትገልፃቸዋለች፣ ሳይዝባቸው ሲቀር ደግሞ ትደበድባቸዋለች። ወዲያውኑ ደግሞ የጀመረችውን ትተውና ወደተሰበሰበው ሕዝብ ትሮጣለች፣ ደህና የለበሰ ሰው ካዮች ከጨዋ ቤተሰብ የወጡ እነዚህ ሕፃናት ምን እይነት አሰከፈ እግ እንደገጠማቸው ታስረዳለች። የሚስቁ ወይም የሚተነኩሱ ሰዎች ካሉ ወዲያውኑ ታባርራቸውና እፍ መካፈት ትጀምራለች። ከፊሉ ይስቃል፣ ሌላው ጭንቅላቱን ይነቀንቃል፣ ሁሉም ደግሞ እብዳን ቤት በፍርሀት ከተዋጡ ሕፃናት ጋር ማዮቱ ያስገርመዋል። ሌቤዚያትኒኮቭ የጠቀሰው የብረት መጥበሻ የለም፣ ቢያንስ ራስኮልኒኮቭ አላየውም። ሚስት ማርሚላዶቭ መጥበሻውን ከመደብደብ ይልቅ ልጆቿ እንዲዘፍነና እንዲጨፍሩ ለማድረግ ስትፈልግ እጇን ታጨበጭባለች፣ እርሷ ራሷ መዝፈን ትጀምራለች። ወዲያው መዝፈን ከመጀመሩ የሳል በሽታዋ ይቀስቀሰና ያደናቅፋታል። ታማርርና እንባዋን ታገራለች። ከሁሉም በላይ ያበላሚት የኮልያና የሊዳ ማልቀሰና መሸበር ነው። በእርግጥም ሕፃናቱን እንደ ጎዳና ዘፍኞች ለማልበስ ከፍተኛ ጥረት አድርጋለች። ትንሹ ልጅ በራሱ ላይ ቀይና ነጭ ጥምጥም አድርጎአል። ሊዳ የለበሰችው ልብስ ግን የተሟላ አልነበረም፣ የተዋበችው ነጭ የሰንገን ላባ ያለበትን የአባቷን የሰፍ ባርኔጣ በማድረግ ብቻ ነበር። ፖልያ የሰርክ ቀሚሷን ለብላለች። እናቷን በፍርሀትና በመግረም እየተመለከተች እንባዋን ደብቃ ከአጠገቧ ቆማለች። እናቷ ማበዳን ስለተገነዘበች ተሳቃለች። ጎዳናውና ሕዝቡ ክፉኛ አስፈርተዋል። ሶንያ ሚስት ማርሚላዶቭ ወደቤት እንድትመለስ እየተማግኘችና እያለቀበች እንደጥላ ትከተላታለች። ሚስት ማርሚላዶቭ ግን በጀ አላለችም።

ትንፋሷ ቁርጥ ቁርጥ እያለና እያላለች እንዲህ ስትል በመጮህ ተናገረች፡- 'ሶንያ - እረፈ! የምትጠይቁውንም አታውቁ። ስራ - ነገርሽ ሁሉ እንደሕፃን ነው። ተመልሼ ወደዛች ጀርመናዊት ቤት እንደማልሄድ መቶ ጊዜ ያህል ነገሬሻለሁ። ሀገሩን በቅንነት ያገለገለና

እስከአለተ ሞቱ ድረስ በመንግስት ስራ ላይ የቆየ ጨዋ ሰው ያፈራቸው ልጆች በየጎዳናው እየተዘዋወሩ እንደሚለምኑ ፒተርስቡርግ በመላ ይመልከትና ጉድ ይበል። ያ ከይሲ ጀኔራልም ይመልከታል። ሶንያ - በጣም ሞኝ ነሽ! እስቲ ንገሪን ሌላ ምን ማድረግ እንችላለን? ያሲቃየንሽ ይበቃል። እንደዚሁ መቀጠል ግን አይዋከርም! ራስኩልኒኮቭ - አንተ ነህ እንዴ? ከዚህ የበለጠ አንገብጧል ስራ እንደሌለን ለዚህች ሞኝ ልጅ እባክህ ንገራት። ሰው ማሲንቆ እየዘገዘም ይኖራል! እኛ ከጨዋ ቤተሰብ ወጥተን ለልመና የተዳረግን የተለየን ድሆች እንደሆንን ሁሉም በአንዴ ይገነዘባል። ቃሉን አስተውሉ - ያ ከይሲ ጀኔራል ከሰራው ይባራራል። በየእለቱ ወደቢሮው መስኮት እየተጠጋን እንታዋዋለን። ንጉሠ ነገሥቱ በዚያ በኩል ሲያልፉ ተንበርክኬ ሃጂ ልጆቼን ከፊት ለፊት አድርጌ እያሳየኋቸው «አባቴ፣ ጠብቀኋቸው» አላቸዋለሁ። የሙት ልጆች ሁሉ አባት ናቸው። መሀሪ ናቸው። ይጠብቁኋቸዋል። ልጆች - ዝፈኑ ጨፍሩ። ለምን ታለቅሳላችሁ? እየውላችሁ ዝም ብሎ ያለቅሳል! አንት ሞኝ ልጅ ምን ያስፈራሃል? ምን ላድርጋችሁ? ራስኩልኒኮቭ - የቱን ያህል ቂል እንደሆኑ ትመለከታሉ! እንዲህ አይንት ልጆች ይገድ ምን ማድረግ እችላለሁ?

ቃላት እያሻገሩት ወደሚያለቅቡት ሕዋናት አመለከተች። ራስኩልኒኮቭ ሊያግዛባት በመመከር የልጃገራዶች የአዳሪ ት/ቤት ርእሰ መምህር የመሆን እቅድ እስካላት ድረስ እንደአዝማሪ መዞሩ ክብሯን የሚያጎድፍ እንደሆነ ነገራት።

አዳሪ ት/ቤት? ቂ - ቂ - ቂ! ነገሮች ሁሉ ከሩት ሲታዩ ያምራሉ። አይደለም እንዴ? እያለች ሳቀችና ሳቋን ከመጨረሻ ሳላ ተከተላት። ራስኩልኒኮቭ - ያበጠው ይፈንዳል። ያን ከይሲ ጀኔራል ምን እንዳደረግሁት ታውቃለህ? ከጠርጴዛ ላይ ወረቀት አንስቼ ስሜን በብሐር ያፋታኩትና ወርውሬለት ሮጥኩ። መጥፎ ከይሲ! በአሁኑ ሰአት ግን ስለማናቸውም ደንታ የለኝም። ማንንም ቢሆን እጅ እየነሳሁ አለማም። ሶንያ ለረጅም ጊዜ እኛን ተሽከማለች። ፖልያ - ምን ያህል አገኘን? እስቲ አሳዩኝ። ሁለት ሳንቲም ብቻ? ምን ዋጋ አለው! እያለክለኩ በሩጫ መከተል ብቻ እንጂ ገንዘብ አይሰጠም። ያን ሞኝ ተመልከቱ! ምንድነው የሚያስተው? ይሄ ሁሉ የኮልያ አለማወቅ ነው። ለእርሱ ጊዜም የለኝ! ፖልያ - ምንድነው? በፈረንሳይኛ ንገሪኝ - ፓርሌ ሚ ፍራንሲ። ፈረንሳይኛ አስተምራሽ አይደል እንዴ? አንዳንድ አባባሎች አታውቁም? ተራ አዝማሪ ሳትሆኑ ከዚህና ቤተሰብ የተፈራችሁና በሚገዛ ያደጋችሁ መሆኑን የማሳወቂያ ሌላ ምን መንገድ አለ? መንገድ ላይ የምናሳየው የድብድብ ትርጉም አይደለም። ጥሩ መዝሙር መዝሙር ይኖርብናል። አሁን ምን እንዘምር? እባካችሁ አትረብሹኝ። አያህ ራስኩልኒኮቭ ከዚህ የተገኘው የሆነ ነገር ለመዝፈንና ኮልያ እንድትጨፍር ለማድረግ ነው። መግመት እንደምትችለው በሚገዛ ለመዘጋጀት ጊዜ አላገኘንም። ምን ማድረግ እንደሚኖርብን እንወሰንና በሚገዛ እንዘጋጅበታለን። ከዚያም ደህና ሰዎች በብዛት ወደሚገኙበት ወደኢቭስኪ አደባባይ ሄደን በአንድ ጊዜ ታዋቂነትን እናተርፋለን። «ትንሿ መንደር» የተሰኘውን ዘፈን ሲዳ ታውቀዋለች። ግን ሁሉም የሚዘፍነው ስለሆነ ረቀቅ ያለ ነገር መዝፈን አለብን። ፖልያ - ሌላ ምን እንዘፈን? የማስታወስ ችሎታዬ ስለደከመ ነው እንጂ አንድ የፈረንሳይኛ ዘፈን አለ። ሰዎች በፈረንሳይኛ ስትዘፍኑ ከሰሙ ከዚህና ቤተሰብ መፈራታችሁን ወዲያውኑ ይገነዘቡና አንጀታቸው ይንሰፈሳል። በሉ እንግዲህ ሳንከ ሱ የተሰኘውን የፈረንሳይኛ ዘፈን እናስነካው።

አንዱን ስንኞ እንደጨረሰች መሳሊን ቀጠለች። መለስ ሲልላት ደግሞ ትንፋሽ ለማግኘት አፏን እየከፈተች ፖልያ ቀሚስቷን አስተካክሎ። ትከሻሽ ላይ ልክ አይደለም። የጨዋ ልጆች መሆናችሁን ሁሉም እንዲገነዘብ ከብራችሁን ጠብቃችሁ በሚገባ ለመንቀሳቀስ የተለየ ትኩረት አድርጉ። የውስጥ ልብሱ በረጅሙ መሰፋት እንዳለበት ነግራላለሁ። ይሄ የሶንያ ጥፋት ነው። ይጠር እያልሽ ብዙ ጊዜ ነግረሽኛል። ምስኪኑን ሕፃን ተመልከቺው! እንዴት ያስቀይማል! እንደገና ምን ያስለቅሳችኋል? ምን ሆናችሁ? ኮልያ ዘፈኑን ጀምራ፡ አትቀጥይም? ፍጥነት! ምን አይነት ከይሲ ነት! ያ ፖሊስ አሁንም አለ! ምን ትፈልጋለህ? አለች።

በእርግጥም አንድ ፖሊስ በተከለከለው ሕዝብ መሀል እየተጋፋ ይመጣ ነበር። በሌላ በኩል ግን የመንግስት ሠራተኛ ልብስ የለበሰ ማእረግ ያለው ኮሲታራ ሰው (በሚስት ማርሜላዶቭም ሆነ በፖሊሱ አደን ውስጥ ገበየአል) ጠጋ ብሎ ሶስት ሩብል ለሚስት ማርሜላዶቭ ሰጣት። በፊቱ ላይ ቅን ስሜት ይነበብበታል። ሚስት ማርሜላዶቭ ገንዘቡን ተቀበለችና በጨዋ ደንብ እጅ ነሳችው።

ከራ ብዛ እንዲህ ስትል ተናገረች፡- «በጣም አመሰግናለሁ ጌታው። ስቃይ የደረሰባትን ደህና ጨዋ ሴት ለመርዳት የተሰለፉ የተከበሩ ደጋግ ሰዎች አሉ። ጌታው - የሚያዩላቸው ከደህና በተሰበ የተፈሩ የሙት ልጆች ናቸው። ያ ከይሲ ጀኔራል ተቀምጦ ደሮ እየበላ አትረብሽኝ አለኝ። «ቅጡርንትም ሟቹ ባሌን ስለሚያወቁ ለእነዚህ የሙት ልጆች አንድ ነገር ያድርግላቸው» ነበር ያልኩት። ርካሽ የሆነ መሠሪ ሰው ደግሞ ባሌ በተቀበረበት እለት የበኸር ልጁን ሙልጭ አድርጎ ሰደባት። ያ ፖሊስ አሁንም አልተወን! ጌታው - እባክዎ አስጥሉን። ምንድነው የሚፈልገው? ከአንደኛው ፖሊስ ብናመልጥ ይሄኛው ደግሞ እየተከታተለን ነው። ለመሆኑ አንት ቂል ፖሊስ ምን ፈለገህ? አለችው።

«ነጻና ላይ ይህን ማድረግ አይፈቀድም። እባካችሁ አትረብሹ።»

«አንተ ራስህ እየረበኸክ አይደለም! ማሲንቅ ይገፍ የምር ተራ አዝማሪ መሰልኩህ። ምንም አይመለከትህም። ይመለከትህል እንዴ?»

«ማሲንቅ ለመያዝም እኮ ፈቃድ ያስፈልጋል። እርስዎ እንደመሰለዎት እየሰሩ ሰው እንዲሰበሰብ ያደርጋሉ። የት ነው የሚኖሩት?»

«የምን ፈቃድ?» ብዛ ሚስት ማርሜላዶቭ በንዴት ጮኸች። «ባሌን ገና ዛሬ ከመቅበሬ ፈቃድ እያሰ ይነዝዝኛል።»

«እባክዎ ተረጋገፍ እንሂድ። እስከቤትዎ ድረስ እሸንዎታለሁ። እንደዚህ ሰው መሀል መገኘትም ለርስዎ ጥሩ አይደለም። ጤነኝት አይታይብዎትም በማለት የመንግስት ሠራተኛው ተናገረ።

«ጌታው - ምንም ነገር አያውቀም! ገና ወደኔሽሰኪ አደባባይ እንሄዳለን! ሶንያ! ሶንያ! የት ነው ያለችው? እርሷም ታለቅሳለች! ምን ሆናችሁ? ኮልያና ሊዳ ወዴት ነው የምትሄዱ? ወዴት ነው የምትሮጡት?» እያለች ሚስት ማርሜላዶቭ ጮኸች።

የሚያያቸው የሰው አይንና የቀወሰቸው እናታቸው ያልተለመደ ባህሪ ስላስፈራቸው፣ እንዲሁም ፖሊስ ሊወስዳቸው መቃረቡን ስለተመለከቱ ኮልያና ሊዳ ተያይዘው ሮጡ። ምስኪኗ እናታቸውም እነርሱን ተኩትላ እየጮኸች መርጥ ጀመረች። ሶንያና ፖልያ በሩጫ ተከተሏት።

‘ሰንያ - ይዘሽ አምጪአቸው! ምን አይነት የተረገሙ ልጆች ናቸው! ፖልያ - ያገርአቸው! ለእናንተ ስል ነበር...’

እናትዋ ስትረጥ አንሸራቶአት ክፉኛ ወደቀች።

ሰንያ ጎንበስ ብላ እየተመለከተቻት ‘ደሙን ተመልከቱ! ራሷን በስለት ቆርጣለች!’ ብላ ጮኸች።

ሁሉም ሩጠው ደርሰው ከበቡና ቆሙ። ከሰፍራው ለመድረስ ራስኮልኒኮቭና ሌቢዚያትኒኮቭ የመጀመሪያዎቹ ነበሩ። የመንግስት ሠራተኛውም ፈጥኖ ተቀላቀላቸው። ከእስተጳላቸው የነበረው ፖሊስ ‘አይ እድሊ!’ እያለ አማረረና የሚገጥመውን ችግር ተገንዝቦ ትክክውን ነቀነቀ።

‘ከዚህ ሂዱ!’ እያለ የተሰበሰበውን ሕዝብ ለመበተን ጥረት አደረገ።

አንዱ ‘መሞቷ ነው!’ ሲል ሌላው ደግሞ ‘ህሊናዋን ስታለች!’ ይላል።

አንዲት ሴት አማተበችና ‘ጌታ ማረን! ሕፃናቴን ያዟቸው? ሽረ ተመስገን በሕይወት አሉ። ታላቆቻቸው ደርሰው ይዘዋቸዋል። አይ ምስኪኖች!’ አለች።

ሚስት ማርሚላዶቭን በደንብ በተመለከቷት ጊዜ መንገዱን ያለበሰው ደሟ ይፈልቅ የነበረው ሰንያ እንደገመተችው ራሷን በስለት ቆርጣ ሳይሆን ከእኛ እንደሆነ ተገንዝቦ።

‘እንዲህ አይነት ነገር ከዚህ በፊት አታጥቀኛል። የሳንባ ነቀርሳ ውጤት ነው። ደም እያስተፋ ይገድላል። የእኔ ዘመድ የሆነች ሴት እንዲህ ስትሞት በቅርቡ አይቻለው። ምን ማድረግ ነው ያለብን? መሞቷ አይቀርም’ እያለ የመንግስት ሠራተኛው ለራስኮልኒኮቭና ሌቢዚያትኒኮቭ ቀስ ብሎ ነገራቸው።

‘በዚህ በኩል! ወደእኔ ክፍል ውስጧት’ ስትል ሰንያ ተማህነች። ከአንዱ ወደሌላው እየርጠች ‘ከዚህ ሕፃን ነው የምኖረው። በፍጥነት ወደክፍሌ ውስጧት! ሐኪም ጥሩልኝ!’ አለች።

የመንግስት ሠራተኛው ጥረት ታክሎበት ሁሉም ነገር ተከናወነ። ፖሊሱ ሳይቀር ሚስት ማርሚላዶቭን ወደሰንያ ክፍል ተሽክሞ ለመውሰድ ተባበረ። በድኗን ተሽክመው ከአልጋ ላይ አስተጅቷ። ደሙ መፍሰሱን ባያቋርጥም ህሊናዋን እያወቀች የሄደች መሰለች። ፖሊሱ ከእው ይመለከቱ የነበሩና አስከበሩ ድረስ ተከትለው የመጡ አንዳንድ ሰዎችን ከአባረረ በኋላ በሰንያ መሪነት ራስኮልኒኮቭን፣ ሌቢዚያትኒኮቭንና የመንግስት ሠራተኛውን ተከትሎ ወደክፍሉ ገባ። ፖልያ ያለቅሶና ይንቀጠቀጡ የነበሩትን ኮልያንና ሊዳን እየመራች ተከትለች። የካፔርናሞቭ ቤተሰቦችም ደረሱ። አንካውና አንድ አይናማው ሚስተር ካፔርናሞቭ ፃሙን አንገርግሳ ሁልጊዜ በፍርሀት የምትናወጥ ከምትመለሰው ሚስቱ ጋር፣ እፋቸውን ከፍተው የመገረም ገፅታ በሚታይባቸው ልጆቹ ታጅቦ ከተፍ አሉ። ሰቪድሪጋሎቭም ሳይታሰብ ደረሰ። ከዞት እንደመጣ ለማወቅ አቅቶትና ከተሰበሰበው ሕዝብ መካከል አይቶት እንደሆነ ለማስታወስ ተስኖት ራስኮልኒኮቭ በመገረም ተመለከተው።

ሐኪምና ቆስ እንዲመጡ ተጠየቀ። በአሁኑ ደረጃ የሐኪም መምጣት ዋጋ እንደሌለው የመንግስት ሠራተኛው ለራስኮልኒኮቭ ቢያንኮክክለትም ሰው መላኩን ተገንዝቦ። ካፔርናሞቭ ፈልጎ ሊያመጣ ሂዷል።

ሚስት ማርሚላዶቭ ትጉፋሿ መለስ ብሎላታል፤ ለጊዜውም ቢሆን ደሙ ከመፍሰስ አቁሞአል። ገርጥታ እየተንቀጠቀጠች ከገንባሯ ላይ የነበረውን ሳብ በመሀረብ

የምትጠርግላትን ሶንያን ትክ ብላ ተመለከተችት። ቢደግ እንዲያደርጓት ጠየቀች። ከግራና ከቀኝ ተደገፈችና አልጋው ላይ ተቀመጠች።

‘ልጆቼ የት አሉ?’ ስትል በደከመ ድምፅ ጠየቀች። ‘ፖልያ አመጣሽቸው? የምትገርሙ ሕፃናት! ለምን ሮጣችሁ?’

የደረቁት ከንፈሮቿ በደም ተለውሰዋል። ዙሪያውን እያየች ከፍሉን ታኘች።

‘ሶንያ - እንዲህ ነው የምትኖረው! ከዚህ በፊት ከከፍልሽ አልነበርኩም! አሁን ግን ከከፍልሽ እገኛለሁ!’ አለችት በስቃይ አይን እየተመለከተችት። ‘ሶንያ - ገንዘብሽን አግጠዋነው። ፖልያ፣ ሊዳና ኮልያ ወዲህ። ሶንያ - ያው ተረኪያቸው። እኔ በቅቶኛል። አከተመ! እባካችሁ አርፌ ልተኛ። ቢያንስ በሰላም ልሙት።’

እንደገና ትራስ አስደግፈው አስተኙአት።

‘የምን ቁስ ነው የምትሉት? እኔ አልፈልግም። ለቁስ ገንዘብ ለማውጣት እቅም የላችሁም። እኔ ሀጢአት የለብኝም። ቁስ ባይኖርም እግዚአብሔር ይምረኛል። እንዴት እንደተሰቃየሁ ያውቃል! የማይምረኝ ከሆነም ምንም ማድረግ አይቻልም!’

መቀባጠርና አልጋው ውስጥ መግባበጥ ጀመረች። ትንቀጠቀጣለች! ዙሪያውን ታማትራለች! ለደቂቃ ያህል ታስተውልና ወዲያውኑ ሀሊናዋን ስታ መቀባጠር ትጀምራለች። ቁርጥ ቁርጥ የሚል የጣር ትንፋሽ ትተነፍሳለች።

አንድ ቃል ተናገራ ትንፋሷን ለመዋጥ እየጥከረች ‘ሚስት ሊሸለገን ለነበርኩታቸው ነግራ... ሊዳ፣ ኮልያ እጃችሁን ከወገባችሁ በታች! እግራችሁን እንቀሳቅሱና እንዝፈን፤ እንዲያውም በጠራራ ፀሀይ ሽለቆ ውስጥ ሆንን የሚለውን ዘፈን አባታችሁ ይወደው ነበር። ስንቱ ደግ ጊዜ አለፈ። መዝፈን ያለብን ይሄን ዘፈን ነው። ግን አስታውሱኝ፤ እንዴት ነበር?’ ስሜት ውስጥ ገብታ ቀና እንደማለት አለች። በመጨረሻም በተሰበሰበና በሳረና ድምጿ ጎሳ አድርጋና መሸበር እየታየባት ‘በጠራራ ፀሀይ ሽለቆው ውስጥ’ ብላ ዘፈነች።

አንጀት በሚበላ ሁኔታ አይኖቿ እገባ እያመነጨ ‘የሚቼ ባሌ ትብብር ያልተለየዎት እንደመሆኑ መጠን ክቡርነትም ለእነዚህ ለሙት ልጆቼ አንድ ነገር ያድርገላቸው!’ ከአለች በኋላ ተንቀጠቀጠች። ሀሊናዋ እንደተመለሰላትም በመሸበር አይነት ሁሉንም ተመለከተችና ሶንያን ወዲያውኑ አስተዋለቻት። ሶንያን ማየቷ ያስገረማት ይመስል ‘የእኔ ሶንያ፣ አንቺም እዚህ ነሽ?’ ብላ ፍቅሯን በሚገልፅ ሁኔታ ተናገረችና ቀና አደረጓት። ‘በቃ እንግዳህ! ጊዜው ደርሷል! ደሀና ሁኒ - አንቺ ያልታደልሽ! በቅሎዋን ወደሞት እየጋለቧት ነው! አበቃልኝ!’ እያለች ተስፋ በቆረጠና ጥላቻ ባልተለየው ሁኔታ ጮኸችና ተመልሳ ትራሱን ተደገፈች።

ተመልሳ ሀሊናዋን ሳተች። በአሁኑ ሰአት ግን ሀሊናዋን ስታ ለረጅም ጊዜ አልቆየችም። የገረጣውና ከእንግዳህ የማይስፈልገው ፊቷ ተቆለመመና አፏን ከፈተች፤ እግሮቿ በኃይል ነዝረው ተዘረጉ። የእርዳታ ትንፋሽ በረጅሙ ተንፍሳ ሞተች።

ሶንያ አስከፊኑ ላይ ተጠምጥማ ከው ብላ ቀረች። ትንሿ ፖልያ የእናቷን እግሮች ይዛ እየሳመች አለቀሰች። ኮልያና ሊዳ የሆነውን ነገር ለማወቅ ቢሳናቸውም አስቃቂ ነገር እንደደረሰ ተሰምቷቸው ተቃቅፈው እየተያዩ ቆዩና በአንድ ላይ አፋቸውን ከፍተው እራታቸውን አቀለጡት። ወንዱ ልጅ ጥምጥሙን ሲቷ ልጅ ደግሞ የሰላን ሳባ የተሰነዘረችን ባርኔሳ እንዳደረገች ነበር።

ወደ ሚስት ማርሚላዶቭ አጠገብ ጠጋ ያለው ራስክልኒኮቭ ከትራቱ ስር 'የምስጋና የምስክር ወረቀት' ጉብ እንዳለ ተመለከተ። ፍርሃት ወርቅ ራስክልኒኮቭ ወደመስኮቱ ሲያቀና ሊቤዚያትኒኮቭ ተከተለውና 'ሞተች!' ሲል ተናገረ።

ስቪድራጋሎቭ ወደእነርሱ እየሄደ 'ሚስተር ራስክልኒኮቭ - ትንሽ ሳነጋግርህ እፈልጋለሁ' አለው።

ሊቤዚያትኒኮቭ ዘወር እንዳለላቸው ስቪድራጋሎቭ ራስክልኒኮቭን ወደ አንዱ ጥግ ወስዶ ማነጋገር ቀጠለ።

'ይሄን ሁሉ ጣጣ ማለትም ቀብሩኝና የመሳሰለውን ለእኔ ተውት። የሚያስፈልገው ገንዘብ ብቻ ነው፤ እንደነገርኩህ ደግሞ ላጠፋው የምችል ገንዘብ አለኝ። እነዚህን ሁለት ሕፃናትና ፖልያን በተመለከተ ደግሞ ለእያንዳንዳቸው እድሜያቸው ሲደርስ የሚቀበሉት አንድ ሺህ አምስት መቶ ሩብል ከፍቼ ወደእኔ ማውታ ስለማስጠየቀው ሰንያን ጭራሽ አያሳስባትም። ደህና ልጅ ስለሆነች ከዚህ ቀውጢ ሁኔታ አወጣታለሁ። እስር ሺህ ሩብሉን በዚህ አይነት እንዳጠፋሁት ለእሁኑህ መንገር ትችላለሁ።'

'በአንድ ጊዜ እንዲህ አይነት ደግነት ከቼት አመጣህ?' ሲል ራስክልኒኮቭ ጠየቀ።

'ምን አይነት ተጠራጣሪ ሰው ነህ!' እያለ ስቪድራጋሎቭ ከሳቀ በኋላ እንዲህ ሲል ቀጠለ። 'ገንዘቡን እንደማልፈልገው ነግራህለሁ። በሰብአዊ ስሜት ተገፋፍቼ የማደርገው አንደሆን አትገምትም? እርሷ እንደሆነች (ወደአስከፊኑ እያመለከተ) እንደዚያች አራጣ አበዳሪ አርጊት ቅማል አልነበረችም። ነበረች እንዴ? ለዚህ ጥላቻውን እየዞ እርሷ መሞት አለባት? እኔ እስካልደረሰኩላቸው ድረስ ትንሿ ፖልያም ተመሳሳይ ፊልግ ትከተል ይሆናል።' ይህንን አይነት ከራስክልኒኮቭ ላይ ሳይነቅል በብልጣ ብልጥነት የተናገረው አባባል ነበር።

ራስክልኒኮቭ ከሰንያ ጋር ሲነጋገር የተጠቀመባቸውን ቃላት እንደሰማ ከው ብሎ ቀረ። ወደኋላው መለስ አለና ስቪድራጋሎቭን በመገረም ተመለከተው።

መተንፈስ እየተሳነው 'እንዴት አወቅህ?' ሲል ጠየቀው።

'አንድ ሕፃን ላይ እየኖርን፤ ጎረቤት እኮ ነኝ' እያለ በሳት ተንፈቀፈቀና እንዲህ በማለት ተናገረ። 'ወዳጄ ልቤ - በጣም እንደምታስደስተኝ ቃሌን አከብራ ልንገርህ። ወዳጆች እንደምንሆን ነግራህ ነበር፤ አልነገርኩም እንዴ? በዚያ መሠረት ተጥኝተናል። ምን አይነት አስተዋይ ሰውና ጣጣ የማልፈጥር እንደሆንኩ ትደርስበታለህ!'

ክፍል ስድስት

1

ራስኩልኒኮቭ አዲስና ያልተለመደ የሆነበትን ጊዜ መግፋት ጀመረ። ጭጋግ በላይ ላይ ወርዶበት ከአስቃቂና ተስፋ ቢስ የብቸኝነት አረንጓዴ ውስጥ የከተተው ይመስል ነበር። ያን ጊዜ ከረጅም ጊዜ በኋላ ሲያስታውሰው ሕዋሳቱ ጭራሽ እስኪያበቃላቸው ድረስ እየተመናመኑ መሄዳቸውን አይረሳውም። ስለብዙ ነገሮች ለምሳሌ ያህል ድርጊቶች ስለተካሄዱበት ቀንና ስለፈጀባቸው ጊዜ ይላት እንደነበር ያምናል። ከጊዜ በኋላ አስታውሶ ሊገልፃቸው ሲሞክር፣ ከሌሎች ሰዎች ያገኘውን መረጃ እያሰበሰበ ስለራሱ የማያውቃቸውን ብዙ ነገሮች አወቀ። ለምሳሌ ያህል አንዱን ድርጊት ከሌላ ጋር ያምታታል፤ ሌላውን ድርጊት የአእምሮው ምናባዊ ፊጠራ ውጤት አድርጎ ይቆጥራል። አንዳንድ ጊዜ የሚያምና የሚያሳዝን ስሜት ስር ይሰድበትና ያስጨንቀዋል። በተቃራኒው ደግሞ ለሞት የተቃረቡ ሰዎች ከሚያሳዩት ያልተለየ ግዴላሽነት ስርፀውበት የእብሩትን ደቂቃዎች፣ ስለታትና ቀናት ያስታውሳል። ባለፉት ቀናት ውስጥ ራሱን ከማወቅ ለመሸሽ የፊላገ ይመስላል፤ እፋጣኝ መግለጫ የሚፈልጉ እንገብጋቢ ነጥቦች ክፉኛ ተጭነውታል። ይሁንና፣ ከጭንቀቱ መሸሽ የቱን ያህል ቢያስደሰተውም ጭንቀቱን እንዳለ ከጭንቀላቱ አውጥቶ መጣሉ ለእንደርሱ አይነት ሰው አጣጥሞ ሞት ማለት ነበር።

የሰቪድራሎቭ ሁኔታ በተለይ ያስጨንቀዋል። አስተሳሰቡ የተኮረው በሰቪድራሎቭ ዙሪያ ነበር ለማለት ይቻላል። ሚስቱ ማርሚላዶቭ እንደሞተች ሰቪድራሎቭ በሶንያ ክፍል ውስጥ ሆኖ የሰነዘራቸው አስፈሪና ተገቢ ቃላት አስተሳሰቡን ያፋለሱት ይመስላል። ግን፣ ይህ አዲስ ሁኔታ ራስኩልኒኮቭን ክፉኛ ቢያስጨንቀውም ስለሁኔታው ማብራሪያ ለማግኘት የተጣደፈ አይመስልም። አንዳንድ ጊዜ ራቅና ገለል ወዳለ የከተማው ክፍል፣ ከአንድ አስቀያሚ የመሸታ ቤት ውስጥ ሳይታሰብ በድንገት ተቀምጦ ራሱን ያገኘና ስለሰቪድራሎቭ ያስባል። ከዚያ ሰውዬ ጋር በተቻለ ፍጥነት መግባባትና ከስምምነት ደረጃ ላይ መድረስ እንዳለበት ይገነዘባል። አንድ ቀን ከከተማው ወጥቶ ሳለ ሰቪድራሎቭን የሚጠብቅና ከዚያ ስፍራ ለመገናኘት ቀጠሮ የያዙ መስሎ ተሰማው። በሌላ ጊዜ ደግሞ በአንድ ጫካ ውስጥ ከተኛበት ጎሐ ሳይቀድ ይነቃና እንዴት ከዚያ ቦታ እንደተገኘ ተከራው። ይሁንና፣ ሚስቱ ማርሚላዶቭ ከሞተች በኋላ ባለት ሁለትና ሶስት ቀናት አላማ ሳይኖረው ለደቂቃ ቆይታ ወደሶንያ ክፍል ሲሄድ ሰቪድራሎቭን በተደጋጋሚ አግኝቶታል። ጥቂት ቃላት ተለዋወጡና ለጊዜው ላለማንሳት የተሰማው ይመስል ስለሚፈልጉት ጉዳይ አልተነጋገሩም። የሚስቱ ማርሚላዶቭ አስከሬን ከፊላ ሳጥን ውስጥ ነው። ሰቪድራሎቭ ቀብሩን ለማስፈፀም ሳይና ታች ይላል። ሶንያም ፋታ አላገኘችም። በመጨረሻ የተገኘች ጊዜ የሚስቱ ማርሚላዶቭን ልጆች ጉዳይ በተገቢ ሁኔታ እንዲጠናቀቅ ሰቪድራሎቭ ለራስኩልኒኮቭ አሟወተው። ሰዎች ያውቅ ስለነበር በእነርሱ ርዳታ ተጠቅሞ ለሳቱንም የሙት ልጆች ከደሀና ትምህርት ቤት እንዳሰጠቸው፣ ገንዘብ ካልተያዘላቸው ይልቅ የተያዘላቸው

ሕፃናት በቀላሉ እድሉን ስለሚያገኙ ያስያዛቸው ገንዘብ በጣም እግዛ እንዳደረገ ገለጸለት። ስለ ሶንያም ያወሳው ነገር ነበር። ነገ ወይም ከነገ ወዲያ ራስኮልኒኮቭን እንደሚጠራው ቃል ጠለትና 'ምክሩን' እንደሚፈልግ፣ ከእርሱ ጋር የሚነጋገርባቸው ጉዳዮች እንዳሉትና የሚወያይባቸው 'የቢክስ' ጉዳዮች እንደማይጠፉ ጠቆም አደረገው። ይሄን ሀሳብ የተለዋወጡት ከምድር ቤት መግቢያው ላይ ሆኑው ነበር። ስቪድሪጋሎቭ የራስኮልኒኮቭን እይኖች ለደቂቃም ቢሆን ትክ ብሎ ተመለከተና ድምፁን ዝቅ አድርጎ እንዲህ ሲል ጠየቀው፡-

‘ግን ወዳጄ ልቤ - ለምን ትጨነቃለህ? እንድ ነገር ታውቃለህ። ሰውን ታያለህ፣ ታዳምጣለህ። የምትረዳ ግን አትመስልም። በርታ እንጂ! ወደፊት እስከምንነጋገር ድረስ ጠብቅ። በአሁኑ ሰአት የራሲም ሆነ የሌሎች ሰዎች ጉዳይ ፋታ ስላልሰጠኝ አገናኛለሁ።’ ካለ በኋላ ‘እያንዳንዱ ሰው የሚፈልገው አየር ነው! አየር! ከሁሉም በላይ አየር!’ ሲል አከለበት። ደረጃውን ወደላይ ይወጡ ለነበሩ ቄሶና ዲያቆን ቦታውን ለቀቀ። ፍትህት ሊያደርሱ ነበር የመጡት። ቀብሩ እስከሚደርስ በቀን ሁለት ጊዜ ፍትህት እንዲደረግ ስቪድሪጋሎቭ ሁኔታዎችን አመቻችቶአል። ስቪድሪጋሎቭ መንገዱን ቀጠለ። ራስኮልኒኮቭ ከዚያው ቆም ብሎ ለጥቂት ደቂቃዎች አሰላለፍና ቄሱን ተከትሎ ወደሶንያ ከፍል ሄደ።

ከደጃፋ ላይ ቆመ። ፍትህቱ ልብን በህዝን ጦር እየወጋ በዝግታ ተጀመረ። ስለሞትና በየጊዜው ስለሚሞቱት ሰዎች ሲያስብ ከልጅነቱ ጀምሮ ይሰቀጥጠዋል። ከዚህም በተጨማሪ ፍትህት ስነስርዓት ላይ ከተገኘ ረጅም ጊዜ ሆኖታል። የአሁኑን ፍትህት ለየት ያደረገው ማሳካኑና ማስጨነቅ ነበር። ሕፃናቱ ሁሉ ከፊሳ ሳጥኑ አጠገብ ተንበርክተዋል። ፖልያ ታለቅሳለች። ከእርሷ በስተጀርባ ያለችው ሶንያ ሀፍረት በተቀላቀለበት ሁኔታ እያለቀሰች ፀሎት ታደርሳለች። ‘ላለፉት ጥቂት ቀናት እኔን ለምን አታኖጅም ወይም አታናግረኝም!’ የማል ሁሳብ በራስኮልኒኮቭ አእምሮ በድንገት ተመላለሰ። ከፍሉ የፀሀይ ብርሀን ተሳብሷል። እግሱ ይጨሳል። ቄሱ ‘ጌታ ሆይ - ዘላለማዊ ሰላም ስግዛት’ እያሉ አነሳሱ። ራስኮልኒኮቭ ፍትህቱ እስኪያልቅ ድረስ ከዚያው አልተለየም። ቄሱ ቡራቲ አድርገው ተሰናብተው ሲወጡ ባልተለመደ ሁኔታ ዙሪያውን ተመለከቱ። ከፍትህቱ በኋላ ራስኮልኒኮቭ ወደ ሶንያ ጠጋ ሲል እጆቹን ያዘችና ጭንቅላቷን ትከሻው ላይ አስደግፋ ቆመች። ወዳጅነት የታየበት ይህ አጭር ቅጠት ለራስኮልኒኮቭ ያልተለመደ ነበር። በእርሱ ግንዛቤ መሠረት ራሱን የማዋረድ ከፍተኛ ደረጃ ስለነበር የጥላቻ ስሜት አላሳየችውም፤ እጇም አልተንቀጠቀጠ። ሶንያ ምንም አልተናገረች። ራስኮልኒኮቭ እጇን ጠበቅ አድርጎ በመያዝ ከተሰናበተ በኋላ ወጥቶ ሄደ። ከፋኛም ተከዘ። በዚያች ቅጠት ወደሌላ ቦታ ሄዶ ቀሪውን ሕይወቱን ብቻውን መኖር ቢችል ኑር እራሱን የተባረከ አድርጎ ራሱን በቆጠረ ነበር። ችግሩ ግን ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ብቻውን ቢሆንም ብቻውን እንደሆነ ጭራሽ ሊሰማው አለመቻሉ ነው። አንዳንድ ጊዜ አውራ ነጻናውን ይዞ ይጓዝና ወደገጠር ያቀናል። አንድ ቂንማ ጫካ ውስጥ ራሱን ያገኛል። ቦታው ጭር ባለ ቀጥር በባዶነት ፋንታ የሆነ አስፈሪ ነገር ይሰማውና ፈጥኖ ወደከተማ በመመለስ ከሰዎች ጋር ይቀላቀላል። ወደ ምግብ ቤትና መሽታ ቤት ይሄዳል። ወደደራ ገበያ ያመራል። ከዚያ ሲሆን ደረጋጋና ብቻውን የሆነ ይመስለዋል። በአንድ ምሽት ላይ ከመሽታ ቤት ዘፈን ይዘፈናል። ለአንድ ሰአት ያህል በዚያው ተቀምጦ ዘፈኑን በማዳመጥ መገናኘቱን

ያስታውሳል። በመጨረሻ ላይ ግን ሀሊናው ይከረከረውና እንደገና ይረበሻል። 'ከዚህ ተቀምጧ ዘፈን እስማህሁ። ማድረግ ያለብኝ ግን ይሄን አይደለም' እያለ ያሳሰባል። ወዲያውኑም በዚህ ብቻ እንዳልተጨነቀ ይገነዘባል። አጣዳፊ መፍትሔ የሚጠይቅ ነገር አለ። ምን እንደሆነ ግን በግልፅ አይረዳውም፤ ወይም ደግሞ ይህ ነው ብሎ በቃላት አይናገረውም። ሁሉም ነገር ቀውጦ የሆነበት ይመስላል። 'አይደለም፤ መታገሉ ይሻላል! ከፖርፊሪ ጋር እንደገና መታገል ወይም ከስቪድሪጋሎቭ ጋር የሆነ ችግርና ጥቃትን እንደገና መቋቋም ሺህ ጊዜ ይሻላል!' ብሎ አሰበ። ከመሸታ ቤቱ ወጣና ለመሮጥ ምንም ያህል አልቀረውም። ስለእሁቴና ስለእናቱ ማሰቡ ያልተጠበቀ ድንጋጤ ቀሰቀሰበት። በዚያን ምሽት ነበር በአጥንት ዘልቆ የሚገባ ብርድ እያንዘፈዘፈው በአንድ ጫካ ውስጥ ጎህ ከመቅደዱ በፊት ከእንቅልፉ የነቃው። ወዲያውኑ ወደ ቤቱ ጉዞ ቀጠለና ማለፉ ላይ ደረሰ። ከጥቂት ሰአታት እንቅልፍ በኋላ የሰውነቱ የሙቀት መጠን ቀነሰ። ከእንቅልፉ የተነሳው ግን አርፍዶ ከቀኑ ስምንት ሰአት ሲሆን ነበር።

የሚሰጥ ማርሚላዶቭ ቀብር የሚፈጸምበት ዕለት እንደሆነ አስታወሰ። ወደዚያ ባለመሄዱም ተደሰተ። ናስታሲያ ምግብ አመጣችለትና ጥርቅም አድርጎ በላ፤ ጠጣ። አእምሮው ከመታደሱም በላይ ከአለፉት ሶስት ቀናት ጋር ሲነፃፀር እንደዛሬ ተረጋግቶ አያውቅም። ቀደም ሲል የነበረበትን ድንጋጤና ሽብር አስታውሶ እስከመገረም ድረስ። በዚህ ሁኔታ ላይ እንዳለ ነበር በሩ ተከፍቶ ራዙምኪን የገባው።

ራዙምኪን ወንበር ስን ከራስኩልኒኮቭ ፊት ለፊት ተቀመጠና 'እየበላህ ነው። እንዲህ ከሆነማ እንዳልታመምክ እገምታለሁ' አለው።

መቀየሩን ለመደበቅ አልሞከረም። ቅር ቢሰኝም ሳይጣደፍና ሳይፈሳህ ተናገረ። ልዩ ተልእኮ አንግቦ እንደመጣ ግልፅ ነበር።

'በእኔ በኩል ገህንም ብትገባ ደንታ የለኝም። በአሁኑ ሰአት ምንም ነገር ሊገኝ አልቻለም ከሚል ደረጃ ላይ ደርሻለሁ። የመጣሁት አንተን በጥያቄ ለማፋጠጥ መስሉህ አትሰጋ። ያን የመሰለ ፍላጎት የለኝም። አንተ ራሳህ ሚስጥርኝህን ዘክገዝህ ልትነግረኝ ብትሞክር እንኳን ቁጭ ብዬ ስለማላዳምጥህ በከንቱ እንዳትለፋ። የመጣሁት እብድ መሆንህን ወይም አለመሆንህን ለማወቅ ነው። አንተን የሚመለከት አንድ አስተሳሰብ አለ። አንድም ቀውሰህል፤ አሊያም ለመቀወስ እየተዘጋጀህ ነው። በምታሳየው የቂልና ቡተወሰነ ደረጃም የሚያንሸግሽ ባህሪ የተነሳ፤ እንዲሁም ለእናትህና ለእህትህ በቅርቡ ባሳየኸው ጠባይ የተነሳ ይሄን አስተሳሰብ ለመቀበል እንደተገፋፋሁ በግልፅ እነግርሁለሁ። ለእነርሱ እንዲህ አይነት ጠባይ ማሳየት ያለበት ጭራቅና ከይሲ የሆነ ወይም ያበደ ሰው ብቻ ነው። ስለዚህ እብድ መሆን አለብህ።

'በቅርቡ ተገናኝታችኋል?'

'አሁን ከዚያ ነው የምመጣው። ለመሆኑ ከዚያን እለት ወዲህ መቼ አይተህቸው ታውቃለህ? ማወቅ የምፈልገው ወዴት አባክ እንደምትዞር ነው። ሶስት ጊዜ መጥቼ አጥፄህለሁ። እናትህ ታመዋል። ከትናንት ጀምሮ ጠንቀባቸዋል። ወደ አንተ መምጣት ፈልገው እህትህ ልትከለክላቸው ሞክረች። እርሳቸው ግን በጄ አላሉም። ከአመመውና ከአበደ እርሱን መርዳት የእናት ግዴታ ነው ብለው ስለገመቱ ብቻቸውን ከሚመጡ ብለን አብረን ተይደዝን መጣን። እንዲረጋጉ እየተማፀንን አመጣናቸው። አንተ ግን ከዚህ የለህም። እኛ

ቆመን እርሳቸው ደግሞ ቀጭ ብለው ለእስር ደቂቃ ያህል ጠበቁ። ከዚያ በኋላ ተነስተው እንዲህ አሉ፡- 'ከቤት ከሌለ ጤነኛ መሆን አለበት። እናቱን ረብረብ ማለት ነው። ከበሩ ቆሜ የልጅነት ፍቅሩን እንዲለግዝ መለመን ለአንድ እናት የሚያሳፍርና ተባብ ያልሆነ ነው።' ወደቤት እንደተመለሱ አልጋቸው ላይ ተኙ። በአሁኑ ሰአት የሰውነታቸው ሙቀት ጨምሯል። ለከንፈር ወዳጁ ግ በቂ ጊዜ አለው አያሉ ያለማቋረጥ ይናገራሉ። ሶንያ የከንፈር ወዳጅህ ነት ብለው ይገምታሉ። እኔ ነገሩን ሁሉ ፍርጥርጥ አድርጌ ለማወቅ ስለፈለግሁ ወዲያውኑ ወደሶንያ ቤት ሄድኩ። ከዚያ እንደደረሰኩ የሬሳ ሳጥኑ ተቀምጦ ሕፃናቱ ያለቅሳሉ። ሶንያ ደግሞ የሀዘን ልብስ ታለብሳቸዋለች። አንተ አልዘርክም። እኔ መልክት አደረግሁና ይቅርታ ጠይቂ ወጣሁ። ተመልሼ ሁሉም ነገር ለእህጥህ ነገርኩ። ስለዚህ ሁኔታው ሁሉ ከንቱ ነው። ያለ ከንፈር ወዳጅ ሊጣህን ሆኑ እንደእብድ ትዝራለህ። አሁን ደግሞ ለሶስት ቀናት የምትልሰው የምትቀምሰው አጥተህ የቆየህ ይመስል ቋጥኝ የሚያክል የቅቅል ስጋ ተያይዞህ። እብዶችህ ቢሆኑ ይበላሉ። ግን እስካሁን ድረስ አንድም ቃል አለመናገርህ እብድ እንዳልሆንክ ነው የሚያስገነዝብኝ። እኔ አንገቴን እሰጣለሁ በጭራሽ እብድ አይደለህም። አንድ የሆነ ምስጢር መኖሩ ግልፅ ስለሆነ የአንተን ምስጢር ሳወግፍ ሳወርድ ጭንቅላቴን አልበጠብጥም። የመጣሁት ስለአንተ የሚሰማኝን ልነግርህ ነው። ነገሬህ አእምሮዬን ነፃ አድርጌአለሁ። ከአሁን ሰአት ጀምሮ የምሠራውን አውቃለሁ።'

'ምንድነው የምትሠራው?'

'እኔ የምሠራው ምን ያደርግልሁል?'

'ጠንቀቅ በል! ተናደህ መለኪያ እንዳትጨብጥ!'

'እንዴት ገመትክ?'

'ይሄን መገመት ቀላል ነው።'

ራዙምኪን ለደቂቃ ያህል ገምታን መረጠ።

'ሁልጊዜም ቢሆን አስተዋይ ነህ። መጅም ቢሆን አብደህ አታውቅም። መለኪያ ለመጨበጥ መሄዴን መገመትህ ትከክል ነው። በል ደህና ሁን' ሲል በሰሜን ነገረውና ወደበሩ አመራ።

'ራዙምኪን - ከትናንት በስተቀር ይመስለኛል ስለአንተ ለእህቴ ነገሬአት ዘር።'

ራዙምኪን ይሄን ሲሰማ መልኩ በመጠኑ ተለዋውጦና ቆም ብሎ 'ስለ እኔ? ከትናንት በስተቀር የት አገኘህት?' አለው።

የልሱ ትርታ እንደጨመረ ግልፅ ነበር።

'ብቻዋን መጥታ ከዚህ ተቀምጣ ነው ያነጋገረችኝ።'

'ስለ እኔ ምን አልነት?'

'ጨዋቱ ታማኝና የሰራ ሰው እንደሆንክ ነገርኳት። እርሷ ራሷ ስለምታውቀው ግን እንደምትወዳት አልነገርኳትም።'

'እውነት እርሷ ራሷ ታውቀዋለች?'

'በሚገባ! በአሁኑ ጊዜ የትም ብሄድጥ ምንም ነገር ቢገጥመኝ ከእነርሱ ጋር ሆኑ ልትንከብክቸው ይገባል። ሀላፊነቴን ወደአንተ አስተላልፈኳለሁ። ይሄን የምገጥህ የቴን ያህል እንደምታፈቅራት ስለማውቅና ጨዋ መሆንህን ስለማምንበት ነው። እስካሁን ያላፈቀረኸህ

ቢሆን እንኳን ልታፈቅርህ እንደምትችል አውቃለሁ። እንግዲህ መለኪያ የመጨበጡን ጉዳይ አንተው ራሱ ወሰን።

‘ሮዲ - የምትገርም ነህ! ግን ወዴት ነው የምትሄደው? ምስጢር ከሆነ ንገረኝ አልላሁም። እኔው ራሴ ምስጢሩን እደርስበታለሁ። የራሱ ፈጠራ የሆነ ተራ ነገር ነው የምታወራው። ያም ሆኖ ጉሩም ሰው ነህ!’

‘አንተ እቋረጥሽ እንጂ ምስጢሩን ሁሉ የራሴ ጉዳይ አድርገህ ለራሴ መተውሆን ከአንድ ደቂቃ በፊት ስትናገር በመስማቴ መደሰቱን ልገልፅህ ነበር። ለጊዜው ለእኔ ተውልኝ። ጥሩ ሰው ስለጥሁ አትጨነቅሽ። ሁሉንም ነገር ጊዜው ሲደርስ ታውቀዋለህ። እንድታውቀው የሚያደርግህ ጊዜ ሲመጣ ማለቴ ነው። በትናንትናው እለት ሰው የሚፈልገው አየር እንደሆነ አንድ ግለሰብ ነገሮኛል! ይሄን ሲል ምን ማለቱ እንደሆነ ለማወቅ አሁኑኑ ሂጃ ባኑጋገረው እፈልጋለሁ።’

ራዘምቲን ከሳተር ብሉና ስሜት ውስጥ ገብቶ የሆነ ነገር አሰላለ።

‘ያ ግለሰብ የፖለቲካ ሰራዊት መሆኑ አያጠራጥርም። ወሳኝ የሆነ እርምጃ እንደሚወስድም አያጠራጥርም። ሌላ ሊሆን አይችልም። ዳንያም ስለዚህ ጉዳይ ታውቃለች’ ብሉ አለበ።

እያንዳንዱን ፊደል ረጥቶ እያደረገ ‘እህትህ ልትጠይቅህ መጥታ ነበር። አንተም ደግሞ አየር ያስፈልገናል የሚል ሰው ለማነጋገር ትገተህል። ያ ደብዳቤ ከዚህ ጋር ተመሳሳይ ይመስለኛል’ እያለ ለራሱ እንደሚናገር ሰው አወራ።

‘ምን አይነት ደብዳቤ ነው?’

‘ዛሬ ጧት የደረሳት ደብዳቤ በጣም ረብሷታል። ስለአንተ ማውራት እንደጀመርኩ ገም እንድል ነገረችኝ። ከዚያን በኋላ በቅርቡ እንደምንለያይ ተናገረችና ለእኔ ከፍተኛ ምስጋና ማድረስ ጀመረች። ቀጠላችና ደግሞ ወደክፍሏ ሂዳ ከግታ ተቀመጠች።’

ራብካልኒኮቭ በጉዳዩ እያሰበ ‘ደብዳቤ ደረሳት?’ ሲል ጠየቀ።

‘አምን ደብዳቤ ደርሷታል። አታውቅም እንዴ?’

በህለቱ ዘንድ ገምታ ሰፈነ።

‘ሮዲ - ደህና ሁን። ወዳጄ ልቤ - ለሁሉም ጊዜ አለው። አሁን መሄድ አለብኝ። ፍርሀት ስለሌለብኝ መለኪያ መጨበጥ አስፈላጊ አይደለም።’

በጣም ጥድፊያ ላይ ነበር። ከከፍሉ ወጥቶ በሩን ከዘጋ በኋላ እንደገና ከፍቶ ራብካልኒኮቭን ሳይመለከት እንዲህ ሲል ተናገረ።

‘በነገራችን ላይ ስለዚያ ግድያ ታስታውሳለህ። ፖርፊሪ ስለያዘው የእርጊቷ ጉዳይ ማለቴ ነው። ጉዳዩ እንደታወቀ ልግግርህ እፈልጋለሁ። የእምነት ቃሉን ከእነማስረጃው ስጥቷል። ቤት ከሚያድሱ ሠራተኞች መቅከል አንዱ ነው። አይገርምህም? ከዚህ ከፍል ለእነርሱ ቆሜ እንደተከራከርኩ ታስታውሳለህ? ለነበ ዘበኛውና ሁለቱ ምስክሮች ወደ ላይ ይወጡ በዘበረ ጊዜ ከቅደኛው ጋር ግብግብ ገጥሞ ይሰቅ የነበረው እንዳይጠረጠር አለብኝ ሮኒል። ምን አይነት ብልጠትና የወጣት ብህላት ነው! ለማመን ቢያስችገርም የእምነት ቃሉን ስጥቶ ግልጥልጥ አድርጎታል። እኔ ራሴ ተሞኝቻለሁ! በእኛ የሕግ ሰዎች አይን ውስጥ አባራ መጨመር የሚችል የብሩህ አለምሮ ባለቤት ይመስለኛል። ድርጊቱን መደበኛ ተስኖት

ለማመን መገደዱ ሊላው አጥጋቢ ምክንያት ነው። የዚያን አለት እንዴት ተሞክቻለሁ! ለእርሱ ጠቢቃ ሆኜ ያልፈነቀልኩት ድንጋይ አልነበረም!

ራስክልኒኩሽ ስሜቱን ሳይደብቅ 'ይሄን ሁሉ ከዬት ነው ያገኘኸው? ለምንድነው ትኩረት የሰጠኸው?' ብሎ ጠየቀው።

'ለምን ትኩረት ሰጠሁት! ምን አይነት ጥያቄ ነው! ፖርፊሬ ነው ሁሉንም ነገር ገዝገዝ አድርጎ ያጫውተኝ።'

'ፖርፊሬ ምን አለህ?' ሲል ራስክልኒኩሽ በመገረም ጠየቀ።

'ሁሉንም ነገር አሳምሮ ገለጻልኝ። ከሳይኮሎጂ አንፃር በራሱ ዘዴ ተነተነው።'

'እርሱ ራሱ ነው የገለጸህ?'

'አዎን። ወደፊት እጫውትሁለሁ። ደህና ሁን። አሁን ማምለጥ አለብኝ። የሆነ ሀሳብ የቋጠርከበት ጊዜ ነበር። ሌላ ጊዜ አጫውትሁለሁ። አሁን መጠጣት አልፈልግም። ሳልጠጣ አስከረኸኛል። አንዲት ጠብታ አረቄ ሳልጠጣ ሰከርኩ! በል ደህና ሁን። በቅርቡ ተመልሼ እመጣለሁ።' ብሎ ወጥቶ ሄደ።

'የፖለቲካ ሲረኛ መሆኑ እያጠራጥርም። እሁቱንም በዚህ ውስጥ አስገብቷታል። እንደ ዳንዩ አይነት ልጃገረድ እንዲህ የምታደርግ ትመስላለች። በምስጢር መገኘት ጀምረዋለ? ለእኔም ጠቁም አድርጋኛለች። ከቃላቶቿ፣ ከአባባሎቿና ከሰነደችው ፍንጭ አኳያ ሲመዘን መሆን ያለበት ነው። ይህን ውስብስብ መረጠ ከዚህ ሌላ አንዴት መግለፅ ይቻላል?... እንደዚያ በማሰቤ ኅድጃዋለሁ። በዚያን ምሽት ኮሪዶሩ ላይ ፋኖስ ብርሀኑን እየፈነጠቀብን በነበረ ጊዜ እንዲህ አይነት ሀሳብ እንዲቀረፅብኝ ያደረገው እርሱ ራሱ ነው። ኒኮላይ ማመኑ ግሩም ነው! የሆነውን ሁሉ ለማብራራት ያግዛል! ሕመሙ የሚወስዳቸው የሚያስገርሙ እርምጃዎች በዩኒቨርስቲ ሕይወቴ እንኳን መተከዘና መከፋፈል መዘንጋት የለባቸውም። ግን የዚያ ደብዳቤ ፍቺ ምንድ ነው? መቼም አንድ ነገር አዝጋል። ከማን የተላከ ነው? ሁሉንም አደርሰሁታለሁ!' እያለ በማሰብ ደረጃውን ወረደ።

ዳንዩ ነገሮችን ለማወቅ ያላትን ጉጉት አስታውሶ ልቡ ተጨማሪደና በፍጥነት ገሰገሰ።

ራስክልኒኩሽ እንደወጣ ራስክልኒኩሽ ብድግ አለ። ወደመስኮቱ እማተረና የከፍሉን ጥበት የረሳ ይመስል ከአንዱ ጥግ ወደ ሌላው ጥግ መገሰራደድ ጀመረ። ተመልሶ ከፍቴው ላይ ተቀመጠ። አዲስ ሰው የሆነ ይመስላል። ሌላ ግብግብ ሊኖር ነው - የማሸነፍ እድልም አለው!

'እድሉ አለ! የአየር አጥረት ስላለ ሁኔታው ያፍናል!' የሆነ ቋጥኝ የተሽከመኛ በሐሽሽ የደነዘዘ መሰለው። በፖርፊሬ ቢሮ ውስጥ ከኒኮላይ ጋር ያን አይነት ሁኔታ ከተፈጠረ ወዲህ ይንቀረፈፋል። እንደልብ መተንፈስም ይላነዋል። ከየአትጣጫው ተወጥሮአል። በዚያኑ አለት ከኒኮላይ ግርግር በኋላ በሳንያ ከፍል ውስጥ የታየ ትርኢት ነበር። ከፋኛ ተዳክሞ ስለነበር ትርኢቱ ያበቃው ቀደም ብሎ ባሰበው መንገድ አልሆነም። ይህ አይነቱን ነገር በህጻናው አዝሎ ብቻውን መማፋት እንደማይችል ከሳንያ ጋር በጊዜው ተሰማምተዋል። ለቪድሬጋሎቭ ረቂቅ ሆኖበታል። አስጨንቆታል። ከእርሱ ጋር ግብግብ ለመግጠም እድሉ ቢኖረውም የፖርፊሬ ሁኔታ ለየት አለበት።

ፖርፊሪ ራሱ ነው ከገይኮሎጂ አንጻር ለራዘምቲን ያብራራለት! በዚያን እለት በቢርው ውስጥ በሁለቱ መካከል ከተፈጠረው ሁኔታ በኋላ፤ ኒኮላይ ከመድረሱ በፊት በሁለቱ መካከል ከታየው ትርኢት በኋላ፤ ፖርፊሪ ኒኮላይን ጥፋተኛ አድርጎ እንዴት ሊገምት ይችላል? (ካለፉት ጥቂት ቀናት ጀምሮ ከፖርፊሪ ጋር የጸገረው ትርኢት በራብኦኒኮቭ አእምሮ ውስጥ ሙሉ በሙሉ ተቀርጾ ሊያስታውሰው ባይችልም ብዥ ይልበታል)። በዚያኑ እለት በሁለቱ መካከል እንደዚያ አይነት የቃላት ልውውጥና ግልምጫ ከተደረገ በኋላ ኒኮላይ ሊፍረከረክ አይችልም።

ኮሪዶሩ ላይ ፋናብ ብርሁኑን እየፈነጠቀብን ያሳለፍነው ምሽት ራዘምቲንን እንኳን እንዲጠራጠር አድርጎታል። ስለዚህም ነው ወደፖርፊሪ የገሰገሰው። ፖርፊሪ ግን ለምን ሊያታልለው ፈለገ? ራዘምቲን ኒኮላይን ገዳይ አድርጎ እንዲቆጥር ማሳመኑ ምን ይጠቅማል? ያለው አንድ ነገር መኖር አለበት። ግን ምንድን ነው ያለበው? ከእዚያን እለት ሟት ጀምሮ ብዙ ጊዜ አልፎአል። ፖርፊሪም ቃል አልተነፈሰም። ያ ደግሞ መጥፎ ምልክት እንደሆነ አያጠራጥርም።

ራብኦኒኮቭ ከቤት ለመውጣት አቅዶ አንድ ሀሳብ እያብላላ ባርኔጣውን አነሳ። ከአለፉት ቀናት ሁሉ ዛሬ ለመጀመሪያ ጊዜ አእምሮው ብሩህ ሆኖ ተሰማው። 'የተከፈለው ተከፍሎ በተቻለ ፍጥነት ከባሽድራሎቭ ጋር ይለይልኛል። እርሱ ራሱም የሚጠብቀኝ ይመስላል' እያለ አሳሳለ። በዚያች ቅፅበት የተዳከመው ልቡ በጥላቻ በለተሞላ ከሁለት አንዱን በባሽድራሎቭን ወይም ፖርፊሪን በገደለ ነበር። በአሁኑ ሰአት ባይሆንም ወደፊት ድርጊቱን እንደሚፈፅም ቢያንስ ስለተሰማው 'እንተያያለን' ቢል ለራሱ ተናገረ።

ግን፣ ገና በሩን ከመካፈቱ ፖርፊሪ ከፊት ለፊት ታየው። ወደእርሱ እየመጣ ነበር። ራብኦኒኮቭ ለደቂቃ ያህል ብቻ መናገር ተሰናት ከው ብሎ ቀረ። ፖርፊሪን በማግኘቱ ግን አልተገረመም። ፍራቻም አልተሰማው። ወዲያውኑ ተረጋጋና የመጣውን ለመቀበል ተዘጋጀ። 'ምናልባትም በዚህ ያከትማል! እኔ እንዳልሰማው አይታ ይመስል ድምፁን አጥፍቶ እንዴት ይመጣል? ምስጢር ለመስማት ብሎ ጀሮውን በሩ ላይ ለጥፎ ነበር'

'ወዳጄ ልቤ - እንግዳ ይመጣብኛል ብለህ አልጠበቅኳም። ጠብቀህ ነበር እንዴ? ልጠይቅህ ከእሰብኩ ረጅም ጊዜ ሆኖኛል። ስለዚህ በዚህ ሳልፍ አምስት ደቂቃ ያህል አጥፍቼ እንዴት እንደሆነ ለምን አሳየውም ብዬ አሰብኩ። እየመጣህ ነው እንዴ? ጊዜ አልወሰድብህም። የምትፈቅድልኝ ከሆነ አንድ ሲጋራ አጭጂ እሄዳለሁ' ቢል ፖርፊሪ እየሳቀ ተናገረ።

ራብኦኒኮቭ በተረጋጋና ወዳጅነት ባልተለየው ስሜት ለእንግዳው መቀመጫ እያቀረበ 'ፖርፊሪን ተቀመጥ' በማለት ጋበዘ። ለእንግዳው ያሳየው የወዳጅነት አቀባበል በፊልም ተቀርፆ ቢመለከተው ኖሮ ራሱ በራሱ ላይ በተገረመ ነበር።

ጉድ ሲፈላ ነው! እናም፣ አንድ ሰው ከነፍሱ ገዳይ ጋር ከፋኛ እየተረበሸ ለማግኘት በአት ያህል ይሰቃይና ጎራዴው ከእፎቱ ወጥቶ አንገቱን ቢነካው ግን ፍርሀት የሚባል ነገር አይሰማውም። ራብኦኒኮቭ ከፖርፊሪ ፊት ለፊት ተቀምጦ እየተገናኘ ተመለከተው። ፖርፊሪ አይኑን አጨናብሶ ሲጋራ ማቀጣጠል ጀመረ።

'በል ተናገር! አንተ መኖጢ - ለምን አትናገርም?' የተሰኙ ቃላት ከራብኦኒኮቭ ልብ ተፈንቅለው የሚወጡ ይመስል ነበር።

ፖርፊሪ ሲጋራውን አቀጣጥሎ ማግ አደረገና እንዲህ ሲል ተናገረ፡- ‘ለምሳሌ ያህል ይሄን ሲጋራ እንውሰድ። የሚጠቅመኝ እንዳልሆነ ባውቅም ልተወው አልቻልኩም። ሁልጊዜ አስሳለሁ። ድምጹ ይጎረናል። ትንፋሽ ያጥረኛል። እንዲያው ሀምተ ቢስ ነኝ። በቀደም እለት ወደ አንዱ ሀሲም ሄጄ ነበር። እያንዳንዱን በሽተኛ ለመመርመር ቢያንስ ምግብ ሰለት ያጠፋል። እኔን እንዳያኝ ግን ከት ብሎ ሳቀ። ደረቴ አካባቢ እየመረመረ አዳመጠና ሲጋራ ይጎዳሁል። ሳምባዎችህ ተነክተዋል አለኝ። ግን እንዴት መተው እችላለሁ? በእርሱ ፋንታ ምን ይተካል? ችግሩ ያለው መጠጥ ከአለመቅመሴ ላይ ነው! እየህ - ሁሉም ነገር የሚታየው በአንፃራዊነት ስለሆነ በመጠጥ ምትክ ሲጋራ ተጠናውተኝ።’

‘የተለመደ የሕግ ዘዴውን ሊሞክርብኝ ነው እንዴ?’ ብሎ በማሰብ ራስኩልኒኮቭ ተንሸጠ።

በመጨረሻም ያደረጉት ውይይት ብልጭ አለበትና በወቅቱ አድርገው የነበረው ለሜት በድጋሚ አገረሸበት።

ፖርፊሪ ክፍሉን ዙሪያውን እየቃኘ ከትናንት በስተያ ምሽት ላይ ልጠይቅህ መጥቼ ነበር። አላወቅህም እንዴ? ልክ እንደዛሬው ሁሉ በዚህ ሳልፍ ለምን ጎራ አልልም ብዬ ነበር የመጣሁት። በርህ ተከፍቷል። ዙሪያውን ቃኝሁና ለሠራተኛህ እንኳን ሳልነግር ውልቅ አልኩ። በርህን አትቆልፍም አይደለ?

ራስኩልኒኮቭ ፊቱን ጨፈገገ። ፖርፊሪ ደግሞ የነቃበት ይመስላል።

‘ወዳጄ ልቢ - የመጣሁት ላነጋግርህ ነው። አንዳንድ ነገሮችን ለአንተ የማብራራት ግዴታ አለብኝ’ እያለ ከፈገገታ ጋር በእግሩ ሳይቀር ጎሽም እየደረገ ተናገረ።

ራስኩልኒኮቭን ያስገረመው ነገር ቢኖር ወዲያውኑ መልኩ ተለዋውጦ መነሳተኛና መተከዙ ነበር። እንደዚያ ሆኖ አይቶት አያውቅም። ይሆናልም ብሎ አልጠረጠረም።

‘በመጨረሻ ባደረግነው ውይይት ላይ ያልተጠበቀ ሁኔታ ተፈጥሮ ነበር። በመጀመሪያው ውይይትም ላይ እንዲሁ እንደ ነበር አይከድም። እሁን መግለፅ የምፈልገው አንተን በሚመለከት ምናልባትም ፍትሐዊ አለመሆኔን ነው። ይሄን ስሜቴን መደበቅ አልቻልም። እንዴት እንደተለያየን ታስታውሳለህ? ሁለታችንም በንዴት ጠፈን ነበር። ሁሉም ነገር በተገጠው ሁኔታ አልተከናወነም። እኛ እኮ ጨዋ ሰዎች ነን። አይደለንም እንዴ? ምንጊዜም መዘንጋት የሌለበት ቅድሚያ የሚሰጠው ለጨዋነት መሆን እንዳለበት ነው። ከአስታወስክ ግን እንዲያ አልሆነም።’

ራስኩልኒኮቭ ጭንቅላቱን ቀና አድርገና ፖርፊሪን ትክ ብሎ እየተመለከተ ‘ወዴት ነው የሚያመራው? ምን መስዩ ታየሁት?’ ሲል በመገረም ራሱን ጠየቀ።

መርማሪው ጭንቅላቱን ቀልበሰ አድርጎ ቀደም ሲል የራሱ ሰለባ የነበረውን ሰው ለመረበሽ ያልፈለገና የቀድሞ ስልተቸገና ዘዴዎቹን እርግፍ አድርጎ የተወ ይመስል እንዲህ ሲል ተናገረ፡- ‘በአሁኑ ሰአት ግልፅ ሆነን ብንነጋገር የተሻለ ነው ከሚል ውሳኔ ላይ ደርሻለሁ። የዚያ አይነት ጥርጣሬና ትርጓሜ እድሜ አይኖረውም። ትርጓሜን እንዲያከትም ያደረገው

ኒኮሳይ ነው። ባይሆንኖር ደግሞ በመከላከልችን ምን ይፈጠር እንደነበር አላውቅም። ግራ የተጋዘነው የልብስ ነጋዴ ከበሩ በስተጀርባ ተቀምጦ ነበር። አይገርምህም? ስለሁኔታው እንደምታውቅና እርሱም ከትርኢቱ በኋላ ሊያነጋግርህ እንደመጣ አውቃለሁ። ግን የሆነው ሁሉ አንተ እንደገመትከው አይደለም። በወቅቱ የላኩት ሰውም ሆነ የአስተሳሰባችሁት ትእዛዝ የለም። መጠየቅ ትችላለህ። ሁሉም ነገር የመጣልኝ በድንገት ሳላሰበው ነው። ዘበኛቸን ለመላክ ጊዜው አልነበረኝም። ዘበኞቹን ስትወጣ እንዳየሁቸው እገምታለሁ። በዚያን ሰአት አንድ ሀሳብ በእእምሮቼ ብልጭ አለብኝ። አንተ ራሱ እንደምትገነዘበው ሁሉ በዚያን ጊዜ ፅኑ አቋም ወስጃለሁ። እስቲ እንሞክረው ብዬ አሰብኩ። አንድ ነገር ለጊዜው ከእጄ እንዲያመልጠኝ ባደርገህም ሌላ ነገር በእጄ ውስጥ እንደማስገዝ እርግጠኛ ነኝ። የምፈልገው ነገር ደግሞ እንዲያመልጠኝ አልፈቅድም። ይቅርታ አድርግልኝና በተፈጥሮ በጣም ብስጫ ትመስለኛለህ። በዚያን ሰአት አንድ ሰው ገም ብሎ ተነሱት ስለራሱ ዘንዝቶ እንደማይናገር መገንዘብ ነበረብኝ። ሰውዬው ፈፅሞ እንዲበሳጭ ከአድራገኸው ግን አልፎ አልፎ ያጋጥማል። ትንሽ ማሰረጃ ያስፈልገኛል ብዬ አሰብኩ። ይገር መነሳት ያለብኝ ተጨባጭ የሆነ ነገርን እንጂ የሳይኮሎጂ መሳ ምትን አይደለም። አንድ ሰው ጥፋተኛ ከሆነ በወቅቱ ከሰውዬው ተጨባጭ የሆነ ነገር ለማግኘት መቻል አለብህ። ያልተጠበቀ ውጤት አገኛለሁ ብለህ እንኳን መተማመን ትችላለህ። ከሁሉም በላይ እኔ መሠረት ያደረግኩት የአንተን ጠባይ ነው። በወቅቱ በአንተ ላይ ከፍተኛ አመኔታ ነበረኝ።

ራስኮልኒኮቭ ምን እንደሚጠይቅ ባለመገንዘብ ‘በአሁኑ ሰአት ለምንድነው እንዲህ የምትናገረው?’ ሲል አገረመረመረ። የሚናገረው ጠፍቶት ‘ምንድነው የሚያወራው? ከደሙ ንፁህ አድርጎ ይቆጥረኛል እንዴ’ እያለ ራሱን ጠየቀ።

‘እንደዚህ የምናገረው ለምንድነው? የመጣሁት ሀሳቤን ለመግለፅ ነው። ይሄን ማድረግ ከበር ግዴታዬ ነው። ሁሉንም ነገር እንዳለ ከእነታሪኩና በወቅቱ የወሰድኩትን የአቋም ለውጥ ልገልፅልህ እፈልጋለሁ። ወዳጄ ልቤ - ብዙ ያስጨነቅኩህ መሰለኝ። እኔ ጭራቅ አይደለሁም። ተስፋ ቢቆርጥም ኩሩ፣ ስሙኝ ባይና ብስጫ የሆነ ሰው በዚህ ሁሉ ሂደት ሲያልፍ ምን ማለት እንደሆነ በሚገባ እንገነዘባለሁ። አንተን ማታለል ስለማልፈልግ በግልፅነትና በቅንነት መንገር ያለብኝ ነገር አስተሳሰብህን ሁሉ የምቀበል እንዳልሆነ ቢታወቅም፣ በባህሪህ ሊጋስ የሆንክ የተከበረ ሰው አድርጌ እቆጥርሁለሁ። ምን አይነት ሰው እንደሆንክ ከተረዳህ በኋላ አንተን የማቅረብ ስሜት እንዳለኝ መደበቅ አልቻልኩም። እንደዚህ በመናገሪያ ትስቅብኝ ይሆናል። መብትህም ነው። ከመጀመሪያው ጊዜ አንስቶ እንደጠላኸኝ አውቃለሁ። ለምንስ ትወደኛለህ? ስለእኔ የፈለግኸውን አስብ እንጂ አንተ በእኔ ላይ የወሰድከውን አቋም ለማስቀየርና ስሜትና ሀሊና ያለኝ ሰው መሆኔን ለማሳየት የሚቻለኝን ሁሉ ለማድረግ እፈልጋለሁ። የምናገረው ከምር ነው።’

ፖርፊሪ ኮራ ብሎ ንግግሩን ለጊዜው አቋረጠ። በአንፃሩ ደግሞ ራስኮልኒኮቭ ተዘበረ። ፖርፊሪ ንፁህ ሰው አድርጎት መገመቱ ስጋት ላይ ጣለው።

ፖርፊሪ ንግግሩን ቀጠለ። ‘የሆነውን ሁሉ እንደቅደም ተከተሉ ለአንተ መናገር አስፈላጊ አይመስለኝም። ልናገር ብፈልግ እንኳን አይሆንልኝም። ያን ሁሉ ዝርዝር እንዴት መግለፅ ይቻላል? በመጀመሪያ ደረጃ የተለያዩ ወሬዎች ነበሩ። ምን አይነት ወሬዎች

እንደሆኑ መቼና ከየት አካባቢ እንደተነሱ አንተን እንዴት እንደተመለከቱ ማብራራቱ አስፈላጊ ነው ብዬ አላምንም። እኔ እስከማውቀው ድረስ ነገሩ ሁሉ በኢጋማሚ የተጀመረና ሊሆን ወይም ሳይሆን የሚችል ነው። ምን አይነት ኢጋማሚ ነው? በዚህ ላይ መወያየት አስፈላጊ አይመስለኝም። ወሬውና ኢጋማሚው ተዳምረው በአእምሮዬ ውስጥ ሀሳብ ጫሩብኝ። ማመን እስካላብኝ ድረስ ሁሉም ነገር ማመን አላብኝና አንተን ለመጠርጠር የመጀመሪያው ሰው እኔ ነበርኩ። አሮጊቷ በእዳ የያዘቻቸው እቃዎችና የመሳሰሉት ምንም አይፈይዱም። በመቶዎች የሚቆጠሩ እንዲህ አይነት ፍንጮች ማግኘት ይቻላል። በወቅቱ ከፖሊስ ጣቢያ የነበረውን ዝርዝር ሁኔታ በኢጋማሚ ተረድቻለሁ። የተረዳሁት ግን እንዲህ አይነቱን ትርጓሳ ሪፖርት ለማድረግ ልዩ ስጦታ አለውና እርሱ ራሱ ሳያውቀው በግሩም ሁኔታ ከተረከልኝ ሰው ነው። ወዳጄ ልቤ - አንዱ ሁኔታ ወደ ሌላ እያመራ ሁሉም ነገር በአፋጣኝ ሲቀነበበር ወደ ተወሰነ አትጣጫ ለማተኮር ተገደድኩ። እንግሊዞች እንደሚሉት ሁሉ መቶ ጥንቶች በደራራቱ አንድ ፈረስ አይወጣቸውም። መቶ ጥርጣራም አንድ ማስረጃ አይሆንም። መቼም ይሄ ግልፅ ነው። ሰውን ግን ስሜቱ ይዝግዋል። መርማሪም ደግሞ ሰው ነው። ትዝ ይልህ እንደሆነ ለመጀመሪያ ጊዜ እንደተገኘን በዝርዝር የተወያየንበትንና በመፅሔት ላይ ወጥቶ የነበረውን ፅሁፍን አስታወስኩ። በጊዜው ያብጠላጠልኩት በደበልጥ እንድትነገረኝ ብዬ ለመገፋፋት ነው። ወዳጄ ልቤ - ብስጩና ሐመምተኛ እንደሆንክ በድጋሚ እናገራለሁ። ጎበዝኩ ኩፍ፣ ኮስታራና ብዙ ፊተና ያለፍክ መሆንን ቀደም ብዬ አውቃለሁ። እነዚህን ሁሉ ስሜቶች ስለምረዳ ፅሁፍን ያነበብኩት እንግዳ ሳይሆንብኝ ነው። በዘፍተኛ ስሜት ውስጥ ገብተህ ልብህ ክፉኛ እየመታና ፍላጎትህን አፍነህ እንቅልፍህን አጥተህ ያውጠነጠንኩህ ሀሳብ ነው። ይህ የታፈነ ኩፍ ፍላጎት በወጣቶች ልብ ውስጥ ሲሰርፅ አደገኛ ይሆናል። ፅሁፍን በጊዜው አብጠልጥዬአለሁ። የሰነፅሁፍ አድናቂ እንደመሆኔ ግን ለጋና ስሜት አዘል የሆነውን የሰነፅሁፍ ጥረት እንደምደግፍ ልነግርህ እወዳለሁ። ጭስ - ገምና በገም ውስጥ ዘልቆ የሚሄድ የሚሞት ድምፅ። ፅሁፍህ የሚገርምና የሚያስቅ ነው። ቅንነትን የማይሞት የወጣትነት ኩራትንና ተስፋ መቁረጥን ያንፀባርቃል። ሀዘን የገባበት ፅሁፍ ነው። ያ ግን ምንም አይደል። ፅሁፍህን አንብቤ መፅሔቱን እንዳስቀመጥኩት ይህ ሰው አንድ ቀን ችግር ላይ ያወድቃል ብዬ አሰብኩ በፊት ከሆነው ተነስቼ በኋላ የሆነውን ስመለከት እንዴት ስሜት ውስጥ አልገዛም? በአሁኑ ሰአት አቋም ወስጄ እየተናገርኩ ነው እንዴ? በወቅቱ ያስተዋልኩትን ብቻ ነው የተናገርኩት። ወደዚህ ስመጣ የቋጠርኩት ምንም ነገር የለም። እንደ እኔ አይነቱ መርማሪ ይሄን ያህል ስሜት ውስጥ መግባቱ ተዝላ አይደለም። ያ ኒካሳይ ግን ተጠያቂ ከሚያደርጉት ተጨባጭ ማስረጃዎች ጋር እጄ ውስጥ ገብቷል። የፈለግኩውን ማለት ብትችልም ማስረጃ ከማስረጃነቱ አያልፍም። እርሱም ቢሆን ወደ እኔ የመጣው የራሱን ሳይኮሎጂ ተጠቅሞ ነው። የሞትና የሽረት ጉዳይ ስለሆነ እርሱን አልለቀውም። ለምንድነው ይሄን ሁሉ የምከብክለሁ? ሁሉም ነገር እንድታውቅና ጤረያን እለት ባሳየህ አገል ጠባይ እንዳትቀየም ስለምፈልግ ነው። አገል ጠባይ እንኳን አይደለም - ቂ - ቂ! በወቅቱ ክፍልህ እንዲፈተሽ ያደረግኩኝ ይመስለህል ወይስ አይመስልህም? አጥህ አልጋ ውስጥ እያለህ አስፈትሼቀለሁ። በአፈላጊ ሳይሆን እኔ በሌለሁበት ነው የተከናወነው። በክፍልህ ውስጥ ስንጥር ሳይቀር ተፈትሷል። ውጤቱ ጠፋ እንጂ ወዲያውኑ በትኩረት ነበር ፍተሻው የተካሄደው! ይህ

ሰው በቅርቡ እርሱ ራሱ ወደ እኔ ይመጣል ብዬ አሰቢ ነበር። ጥፋተኛ ከሆነ መምጣቱ አይቀርም። ሌላ ሰው እንዲህ ባያደርግም እርሱ ያደርገዋል። ራዘምቢን ከአንተ ጋር ሲነጋገር ምስጢሩን እንዴት እንዳወጣ ታስታውሳለህ? አንተን ስሜት ውስጥ ለማስገባት ብለን የወጠንነው ነበር። ራዘምቢን ከተበሳጩ መቆጣጠር ስለማይችል ምስጢሩን እንዲያወጣልህ አቅደን ነበር ወሬውን ሆን ብለን የነገነው። በብስጩነትህና በግልፅነትህ ለመገረም የመጀመሪያው ሰው ሳምያቶቭ ነበር። በምግብ ቤቱ ውስጥ 'ገድያታለሁ!' ብለህ እንዴት ታወራለህ? በጣም ግልፅነት ስላጠቃህ ጥፋተኛ ከሆነ በቀላሉ እጁን የሰጠ ነው ብዬ ገመገሙ። ሳምያቶቭን በተመለከተ በዚያን እለት በክርክር ረትተኸዋል። ችግሩ ግን ሳይከሉጂው ሁሉ በሁለት ወገን ስለት ያለው መሣሪያ መሆኑ ነው። የሚገርመው ነገር እኔ እየጠበቅሁ አንተ ከተፍ ማለትህ ነው! ሳይህ የልቤ ትርታ ትንሽ ተቃወሰ። የዚያን እለት ሟት ለምን መጣህ? ታስታውስ እንደሆነ በዚያን እለት ወደ ክፍል ስትገባ ያሳየኸው ሳቅ ወዲያውኑ ሁሉንም ነገር ግልፅ አድርጎልኛል። እንደዚያ ባልጠበቅህ ኖሮ ግን ከጠቅህ ምንም ማስተዋል ባልቻልኩ ነበር። በትክክለኛው ስሜት ላይ መሆን ማለት ይህ ነው። ስለድንጋዩ ታስታውሳለህ? ለሳምያቶቭ በነገርኸው መሠረት ከወጥቤት አጠገብ ባለ የአትክልት ስፍራ ላይ የሚገኝ ስለሆነ በሆነ የአትክልት ስፍራ ውስጥ ያየሁት ይመስለኛል። ልሁፍህን ስንተነትነውና አንተም ስትገልፀው መረዳት እንደሚቻለው እያንዳንዱ ቃል መንታ ትርጉም ይዞ በአንዱ ቃል ውስጥ ሌላ ቃል ተደብቆ ነው የሚታየኝ። ታዲያ ወዳጄ ልቤ - እንደዚህ እያልኩ ነው ከመጨረሻው ደረጃ ላይ የደረሰኩት። አለምጮን እየከረከርኩት ስሄድ ሁኔታዎችን በድንብ አስተዋልኩ። አምላኬ - ምን እየሠራሁ ነው ያለሁት? አንተ ከፈቀድክ ሁሉንም ነገር ገለባብጠህ የተሻለ መልክ ማስያዝ ትችላለህ ብዬ ለራሴ ተናገርኩ። የተሻለ መልክ መያዝ እንደሚኖርበት እኔ ራሴ አመንኩ። ልመንበት እንጂ ተጨባጭ የሆነ ነገር ይገዢ መነሳት ነበረብኝ። እናም፣ የበፍን መጥሪያ መደወልህን ስሰማ በከፍተኛ ስሜት ተገረምኩ። በመጨረሻ ተጨባጭ ነገር ተገኘ ብዬ አሰብኩ! ማስረጃ ብሎ ገም። በወቅቱ ሁኔታውን ለማሰባሰል ምንም አልተጨነኩም። ያ ከይሊ ባለእጅ 'ነፍሰ ገዳይ' ከአለህ በኋላ አንድም ጥያቄ ሳትጠይቀው መቶ ሚትር ያህል ተከትለኸው እንዴት እንደሄድክ በብረቱ አይኔ ለማየት ብቸል ኖሮ በወቅቱ አንድ ሺህ ሩብል በከፈልኩ ነበር። ተርበተበትክ! የበፍን መጥሪያ ደወልክ! አሞህ ባለ ነበር እንደዚያ ያደረግኸው? ከፊል ቅዠት ላይ ነበርክ? ቢሮዬ ውስጥ ያን አይነት ቀልድ ስቀልድብህ መገረም አልነበረብህም። በዚያን ጊዜ ለምን ከቢሮዬ መጣህ? ከኋላ ሆኖ የገፋህ ሀይል አለ? ኒኮላይ ባይለያየን ኖሮ - ኒኮላይን ታስታውሰው አይደል? ከሰማይ ነው ዱብ ያለው! አስደንጋጭ አባባል! እንዴት ነበር የተቀበልኩት? አስደንጋጭ አባባሉን ጭራሽ አላመንኩበትም ነበር። አንተ ራሱ አይተህል። አንተ ከሄድክ በኋላ እንኳን ለአንዳንድ ጥያቄዎቼ አጥጋቢ መልስ በመስጠቱ እኔ ራሴ ብገረምም የተናገረውን አንድም ቃል አላመንኩትም። ባመኑት መፅናት ይሏል ይሄ ነው። ኒኮላይ ከደሙ ንፁህ ነው።

‘ኒኮላይን ጥፋተኛ አድርገህ መገመትህንና ይሄንንም እንዳረጋገጥክለት ራዘምቢን አሁን ነግሮኝ ሂዷል።’ የምትለውን ብቻ ራብዛሊንኩሽ ባልቃ በመግዛት ተነፈሰች።

ትንፋሽ ስላጠረው ያሰበውን እንኳን ተናግሮ አልጨረሰም። ይህን ዘዴኛ ሰው

ሲገልፁት በማይቻል ሁኔታ ተመስጦ ያዳምጠው ነበር። ሊያምነው አልደፈረም። አላመነውም። ግን አሁንም በጥቅሉ ኮሚሰነዘራቸው ቃላት መካከል ተጨባጭ የሆነ ነገር ፈልቅቆ ለማውጣት ጥረቱን ቀጠለ።

ፖርፊሪ በዝምታ ተውጦ የነበረው ራስኩልኒኮቭ በሰነዘረው ጥያቄ የተደሰተ ይመስል ፈንድቆ እንዲህ ሲል ተናገረ፡- 'ሁለት ከሆንክ ባልንጀራ ነህ ሌላት ከሆንክ ብዙኑን እንደሚባለው ሁሉ ራስህን ከጉዳዩ ውጪ እንዲሆን ማድረግ አበረብኝ። ምንም አይመለከተውም። ከጨዋታው ውጪ ነው። ግርጥት ብሎ ወደ እኔ እየጠጠ ይመጣል - እርሱን ግን ብንረሳው ይሻላል። ለምን እዚህ ውስጥ እናስገጣለን? ኒኮላይ ምን አይነት ሰው እንደሆነ ማወቅ ትፈልጋለህ? በመጀመሪያ ደረጃ ገና እድገቱን ያልጨረሰ ሕፃን ነው። ፊሪ ነው ብዬ ባልገምትም የሰነጥብ ሰው መሰል ነው። በዚህ መልክ ስለቀረፁት እባክህ አትሳቅ። የዋህና በቀላሉ የሚጠመዘዝ ነው። በስሜት የሚነጻ የሚገርም ሰው ነው። መዝፈን፣ መጨፈር ይችላል። ግሩም አድርጎ ተረት ስለሚናገር ከብዙ ርቀት እየመጡ ሰዎች እንደሚያዳምጡት ሰምቻለሁ። አሁንም ቢሆን ወደ ትዚት ይሄዳል። ለቀልድ ብለህ ጣትሆን ከአሳየኸው በላት ይፈርሳል። እስኪለይለት ድረስ የሚጠጣው ሰዎች ስለሚከፍሉለት ነው። ጉትቻዎቹን በሰረቀ ጊዜ ጥፋት መፈሀሙን አልተገነዘበም ነበር። ምክንያቱም በእርሱ እምነት መሠረት የወደቀን ነገር አማኝቶ መያዝ ማስቀመጥ ማለት ስለሆነ ነው። የቀድሞ አማኝ፣ እንዲያውም የተለየ እምነት አራማጅ እንደሆነ ታውቃለህ? አንዳንድ የቤተሰቦቹ አባላት "ጌጮች" የተሰኘው እምነት ተከታዮች ነበሩ። እርሱ ራሱም ቢሆን የሆነ ቅዱስ ሰው ተከታይ ሆኖ በቅርብ ጊዜ ውስጥ ሁለት አመት ከመንደሩ ቆይቷል። ይሄን ሁሉ የሰማሁት ከኒኮላይና ከንደኞቹ ነው። ግን በሆነ ወቅት ላይ ዱር ገብቶ ባህታቂ ለመሆን ለምን ፈለገ? የተሟላ ሀይል አለው። ሌሊቱን በመላ በፀሎት ያጠፋል። ሁሉንም እርግፍ አድርጎ ትቶ 'እውነተኛ' የድሮ መግለፍት ሲያነብ ይውላል። የፒተርስቡርግ ከተማ ከፍተኛ ስሜት አሳድሮበታል። በተለይም ሴቶቹና መጠጡ። በቀላሉ የሚጠመዘዝ ስለሆነም ተከትሏቸው የነበረውን ቅዱስ ሰውና የተቀረውን ሁሉ ረሳቸው። አንድ አርቲስት በጣም ስለወደደው እየሄደ ይጠይቀው እንደነበር አውቃለሁ። አሁን ግን የተገባቢጦሽ ነው። ስለሆነም፣ ፍርሃት አደረበትና ራሱን ለመስቀል ምክረ። ከዚያን በኋላም ሊያመልጥ ምክረ። በተረው ሕዝብ ዘንድ የሰረፀውን የተዛባ የሕግ ፅንሰ ሀሳብ ምን ማድረግ ይቻላል? 'ጥፋተኛ ሆኖ አግኝተነዋል' የሚል ቃል ብቻ እንዳንደቹን ያስፈራቸዋል። የማን ጥፋት እንደሆነ አላውቅም። ተስፋ የማደርገው ብቻ አዲሶቹ ፍርድ ቤቶች ሁኔታውን እንደሚለውጡት ነው። በጣም ተስፋ አደርጋለሁ። እስር ቤት ውስጥ ኒኮላይ ቅዱሱን ሰው ያስታወሰ ይመስላል። መፅሐፍ ቅዱስ ማገባብንም ጀመረ። 'ሲቃይ' የሚለው ቃል እነዚህን ለመሰሉ አንዳንድ ሰዎች ምን ትርጉም እንደሚሰጥ ታውቃለህ? ባለስልጣኖች የሚያደርሱባቸውን ሲቃይ በፀጋ የሚቀበሉ ሰዎች ናቸው። ምሽት ላይ ከመድጃ አጠገብ ሆኖ አሙኑን ሙሉ መፅሐፍ ቅዱስ-ያነብ የነበረ አንድ ገራም እስረኛ አስታውሳለሁ። ከጥንብ ብዛት ስሜቱ ይነካ ምንም ጉዳት ያልደረሰበትን ሀገረ ገዢ ድንጋይ አንስቶ ይወረውርበታል። ጉዳት እንዳይደርስ በማለት ሆነ ብሎ ለመሳት እስከ ነበር የወረወረው። አንዱን ጠባቂ በመሣሪያ የተፋለመ እስረኛ ምን እንደደረሰበት ታውቃለሁ። 'ሲቃይን ተቀበለ'። አሁንም አረጋግጫለሁ። እኔ ማወቁን ብቻ አያውቅም። እንደዚህ አይነት

የሚገርሙ ሰዎች የሚበቅሉት ከእንደዚህ አይነት ሰዎች አካባቢ መሆኑን አታምንም? በየቦታው የሚያጋጥም ነው። በአሁኑ ሰአት ቅዱሱ ሰው ይሰብከው ጀምሯል። ሁሉንም ግን እርሱ ራሱ መጥቶ ይነግረኛል። ነው ወይስ የሚደብቀኝ ይመስልህል? አንተንም ለማየት ያብቃህ እንጂ የሰጠውን የእምነት ቃል ይሰርዛል። ከአሁን ሰአት ጀምሮ በማንኛውም ጊዜ መጥቶ እንደሚያደርገው እምታለሁ። ኒኮላይ ስሜት እያሳደረብኝ ስለሄደ በጥልቀት እያጠናሁት ነው። ምን ይመስልህል? በተወሰኑ ነጥቦች ላይ የሚሰባቸው መልሶች በጣም የተሟሉ ነበሩ። ቂ - ቂ - ቂ - ! አስፈላጊውን መረጃ አግኝቶ ሁሉንም ነገር በሚገባ የተዘጋጀበት እንደሆነ ያስታውቃል። ሌሎች ነጥቦችን በተመለከተ ግን በጨለማ የሚጓዝና ምንም የማያውቅ ነው። አለማውቀን እንኳን አይጠረጥርም። እዚህ ላይ የምናውሳው የጊዜአችን አይነተኛ ባህሪ የሆነውን አሳዛኝና አስገራሚ ጉዳይ ነው። የሰዎች ልብ የጨነኩበትን፣ የሰው ደም የሚጮዘበትን፣ ምችትና ንዋይ ብቻ እንደ ትልቅ ነገር የሚታዩበትን ጊዜ ነው የምንጸላለው። ከመፅሐፍ የፈለቀ ህልም፣ በንድፈ ሀሳብ የደማ ልብ ነው የምንጸላለው። የመጀመሪያውን እርምጃ ለመውሰድ ቆራጥነት፣ ያውም ልዩ አይነት ቆራጥነት የሚያስፈልግበት ሁኔታ ገጥሞናል። ለመፈጸም ከወሰነ በኋላ ከተራራ የወደቀ፣ ወይም ከቤተክርስቲያን የደወል ማማ የተወረወረ ይመስል ያለፍላጎቱ እንደመጣ ሰው ከወንጀሉ ቦታ ተገኘ። ዋናውን በር መዝጋት ዘንጋ። ሁለቱን ሰዎች ግን ለንድፈ ሀሳብ ብሎ ገደላቸው። ከገደላቸው በኋላም ገንዘቡን አልወሰደም። የወሰደውንም ቢሆን ከድንጋይ ስር ደበቀው። ሰዎች በሩን እየደበደቡ መጥሪያውን ሲደውሉ ከበሩ በስተጀርባ አድፍጦ ያሳለፈው ስቃይ አልበቃ ብሎት የመጥሪያውን አደዋወል ለማስታወሰና እንደገና በፍርሃት ለመዝፈቅ ሲል ቅዠትና ሽብር ውስጥ በከፊል ገብቶ ወደ ዋናው ቤት ተመልሶ ሄደ። በታመመበት ሰአት ሄዳል ብንል እንኳን አሁን ግን ምን እያደረገ ነው? ሕይወት አጥፍቶ ራሱን እንደገዘህ ሰው ይቆጥራል። ሌሎችን ያጥላል። ፊቱ የገረጣ ሰማኢት መስሎ ይዘዋወራል። ወዳጄ ልቤ - በዚህ ጉዳይ ላይ ኒኮላይ የለበትም። ጭራሽ ኒኮላይ አይደለም።

ከዚህ ቀደም የተነገሩትን ሁሉ የሚያስተባብሉ የሚመስሉት እነዚህ በመጨረሻ የተሰዘሩት ቃላት ፊልሞ ያልተጠበቁ ነበሩ። ራስኮልኒኮቭ ልቡ በጨቤ የተወጋ ይመስል ከፉኛ ተንቀጠቀጠ።

ራሱን መቆጣጠር አቅፋት ትንፋሽ በሌለው አንደበት 'ታዲያ ገዳዩ ማነው?' ሲል ጠየቀ።

ፖርፊሪ ያልጠበቀው በሚመስለው ጥያቄ ተገርሞ ተደላድሎ ተቀመጠ።

ጆሮውን ለማመን የተሳነው ይመስል 'ማነው ገዳዩ ስትል ምን ማለትህ ነው?' ካለ በኋላ ፈርጠም ባለ አነጋገር እያንሸካሸከ 'ወዳጄ ልቤ - ገዳዩም አንተ ነህ' ብሎት አረፈው።

ራስኮልኒኮቭ ከፍቴው ላይ ዘሎ ተነስቶ ቆመና ቃል ሳይተነፍስ ተመልሶ ተቀመጠ። ከቀጥጥር ውጭ ሆኖ ፊቱ ተለዋወጠ።

'እንደበፊቱ ሁሉ ከንፈርህ ይርበተበታል' እያለ ፖርፊሪ በሀዘኔታ አገተመተመ። ከጥቂት ዝምታ በኋላ 'ወዳጄ ልቤ - የተረዳኸኝ አይመስለኝም። ስለሆነም ነው የመገረም ፊት የሚታይብህ። ሆን ብዬ ወደዚህ የመጣሁት ሁሉንም ነገር ልነግርህና ያሉኝን አማራጮች ሁሉ ላላውቅህ በመፈለግ ነው' አለው።

ራስኩልኒኩቭ ሲሰርቅ እንደያዙት ሕፃን አየተርበተበተ 'እኔ አላደረግሁትም' በማለት ተንተባተቡ።

'ወዳጄ ልቤ እንደዚህ አይደለም። ከአንተ ሌላ ይሄን ድርጊት የፈፀመ ሌላ ሰው የለም' ቢል ፖርፈሪ ፈርጠም ብሎ አጉተመተመ።

ሁለቱም በዝምታ ተዋጡ። ለረጅም ጊዜ የቆዩ ዝምታ። ራስኩልኒኩቭ እጆቹን ጠረጴዛው ላይ አድርጎ ፀጉሩን እያሻሸ ያመሰቃቅለው ገባ። ፖርፈሪ በርጋታ ተቀምጦ ጠበቀው። ራስኩልኒኩቭ ፖርፈሪን በድንገትና በቅሬታ ተመለከተና 'ያንኑ የድሮ ስልትህን እንደገና ጀመርከው። አለመሰላቸትህ አስገርጦኛል' አለው።

'በአሁኑ ሰአት የእኔ ስልት ምን ይጠቅመኛል? በመከላከል የአይን ምስክሮች ቢኖሩ ኖሮ ሁኔታው የተለየ በሆነ ነበር። የምናምንበትን ሀሳብ ነው በሽክሻቸው በመለዋወጥ ላይ የምንገኘው። ወደዚህ የመጣሁት እንደጥንቸል አባርሬ ልይዝህ እንዳልሆነ አንተ ራስህ ትገነዘባለህ። ድርጊቱን መፈፀሙን ማመንህ ወይም አለማመንህ ለእኔ ለውጥ የለውም። እኔ እንደሆንኩ ድርጊቱን በመፈፀሙ አምኜበታለሁ።'

'ያመንክበት ከሆነ ለምን ወደዚህ መጣህ? ጥፋተኛ ነው ብለህ ከገመትክ ለምን አታሰራኝም?' ቢል ራስኩልኒኩቭ ተበሳጭቶ ጠየቀ።

'ተዝጊ ጥያቄ ነው። ነጥብ በነጥብ መልስ ልስጥበት። በመጀመሪያ ደረጃ በአሁኑ ሰአት አንተን ማሰሩ ይጠቅመኛል ብዬ አልገምትም።'

'አይጠቅመኝም ስትል ምን ማለትህ ነው? ጥፋተኛ መሆኔን ከአመንክበት ማሰሩ ግዴታህ ነው።'

'የእኔ ፅኑ እምነት ምን ቦታ አለው? ለጊዜው ሁሉም ነገር በመላምት ደረጃ ላይ ነው የሚገኘው። ለምንድነው እረፍት አድርግ ብዬ በእስር ቤት የማቆይህ? ለምሳሌ ያህል ከዚያ መኖጢ ባለእጅ ጋር ባገኛኝ 'ሰክረህል እንዴ? ከአንተ ጋር ያየኝ ማየው? እንደሰካራም ነው የቆጠርኩህ ደግሞም ሰክረህ ነበር!' ብለህ ትመልስለታለህ። የአንተ አባባል ከእርሱ አባባል ይበልጥ አሳማኝ ስለሆነ ምን አይነት መልስ ይኖረኛል? እንደዚህ አይነቱ ሐቀኛ ሰካራም የሚናገረውን የሚያጠናክር ምንም ነገር ሳይኖር ግብህን ትመታለህ። ከዚህ በተጨማሪ ሳይከሉጂ እንደኛው ስላቱ ከሌላው የበለጠ ባለሁለት ስለት መሣሪያ እንደሆነ ደጋግሜ የነገርኩህ ከመሆኔም በላይ እስኩህን ድረስ በአንተ ላይ መረጃ የለኝም። ወደዚህ የመጣሁት ወደፊት ሳስርህ እንደምቸል ሳስጠነቅቅህ ነው። በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ ወደዚህ የመጣሁት... ብሎ ቆም አለ።

ራስኩልኒኩቭ ትንቶሽ አያጠረው 'እሺ ሁለተኛ ደረጃ ለምንድነው?' ብሎ ጠየቀ።

'ቀደም ቢል እንደነገርኩህ ሁሉ ለአንተ ማሳራሪያ የመሰጠት ግዴታ ስላለሽ ነው። ባታምንም ባታምንም መልካም ስለምመኝልህ እንደጭራቅ እንድትቆጥረኝ አልፈልግም። በመሆኔም፣ በመጨረሻ ላይ ሳሳስብህ የምወደው ደረጃ - ወደዚህ የመጣሁት ወደፖሊስ ጣጊያ ሄደህ የእምነት ቃልህን እንድትሰጥ በግልፅ ለመንገር ነው። ይህን ከአደረግህ ትጠቀማለህ፤ እኔም ቢሆን ከጉዳዩ ስለምገነገል የተሻለ ይሆንልኛል። በግልፅ ነው የነገርኩህ ወይስ አይደለም?'

ራስኩልኒኩቭ ለደቂቃ ያህል አሳብ አደረገ።

‘በእኔ ላይ ያነሳኸው ጉዳይ ሁሉ ሳይኮሎጂን ብቻ የተከተለ እንደሆነ አንተ ራሱ በማመን ተናግረዋል። እንዲያም ሆኖ የሂሳብ ስሌት ውስጥ የጥበብ ይመስላል። በአሁኑ ደረጃ ስህተት ላይ ብትወድቅሰን?’

‘ወዳጄ ልቤ - ስህተት ላይ አልወድቅም። በአጋጣሚ ያገኘሁት ትንሽ ፍንጭ አለኝ። እድለኛ አይደለሁም እንዴ?’

‘ፍንጩ ምን አይነት ነው?’

‘አልነግርህም። ያም ሆነ ይህ ማዘዎቻት ስለማልችል አስርሁለሁ። ይሄንንም የምገልጸለህ ለእኔ ምንም ልዩነት ስለሌለውና አንተን የሚጠቅም ስለሆነ ነው። የተሻለ እንደሚሆን አረጋግጥላለሁ።’

ራስኮልኒኮቭ አገል ፈጥታ አሳየ።

‘ይሄ የሚያስቅ ሳይሆን ወራሳ ተግባር ነው። እኔ ሳላምንበት ጥፋተኛ ነህ ተብሎ ወደዘብጥ ያለውርድ እንኳን ልክ ለእረፍት እንደተላከሁ ይቆጠራል ብለህ እስከነገርኩኝ ድረስ ለምንድነው ወደ አንተ መጥቼ የእምነት ቃሌን የምስጠው?’

‘ወዳጄ ልቤ - ሰው የሚነግርህን ሁሉ ማመን የለብህም። ምናልባትም ለእረፍት ሳይሆን ይችላል! ለእረፍት ያልኩት በእኔ ንድፈ ሀሳብ መመረት ነው። የእኔ ቃል ደግሞ በአንተ ዘንድ ምን ያህል ተቀባይነት አለው? በአሁኑ ደረጃ ከአንተ የደበቅኩት ነገር ሊኖር ይችላል። መቼም ያለኝን አማራጮች ሁሉ ግልፅ ያደርጋቸዋል ብለህ አትጠብቅም፤ ትጠብቃለህ እንዴ? በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ ምን ይጠቅምሃል? ጥፋተኛነትህን ከአመንክ ቅጣቱ እንደሚቀንሰልህ አታውቅም? የእምነት ቃልህን ለመስጠት ስለምትመጣበት ጊዜ አስብ! ሌላ ሰው ወንጀል መፈፀሙን አምኖ ሁሉንም ነገር በጣም ቢያወሳበውም ቅሉ አስብበት። የእምነት ቃልህን በአልተጠበቀ ሁኔታ እንድትሰጥ ሁኔታዎችን እንደማመቻልህ በእግዚአብሔር ስም ቃል እገባለሁ። የሚወሰንብህም ቅጣት እንዲቀነስልህ አደርጋለሁ። የሳይኮሎጂውን ነገር ግን እንርሳው፤ የአእምሮ መናወጥ ደርሶብህ የፈፀምነው ወንጀል መስሎ ይታይልህ ዘንድ ስላደረግክ ጥርጣሬ ምንም አላወራም። ወዳጄ ልቤ - ሐቀኛ ሰው ስለሆንኩ ቃሌን እጠብቃለሁ።’

ራስኮልኒኮቭ በዝምታ ተውጦ በሀዘኔታ አቀረቀረ። ለረጅም ጊዜ አሰላስለና የትካሄ ፈጥታ አሳየ።

ጥፋቱን ከፖርፊሪ ለመደበቅ ከእንግዲህ የማይሞክር ይመስል ‘አይረባኝም! የአንተን የቅጣት ቅነሳ አልፈልግም!’ አለው።

‘የፈራሁት ደረሰ። ቅጣትህ እንዲቀልልህ እንደማትፈልግ ነግሮ ነበር’ በማለት ፖርፊሪ ሳያስጠው ሞቅ አድርጎ ተናገረ።

ራስኮልኒኮቭ በሀዘኔታና በትካሄ ተመለከተው።

‘ወዳጄ ልቤ - ሕይወትን እንደቀልድ አትዋው። ዝና ብዙ ይጠብቅሃል። የቅጣት ቅነሳ አልፈልግም ስትል ምን ማለትህ ነው? ምን አይነቱ ግዴላሽ ነህ!’

‘ለወደፊቱ ብዙ የሚጠብቀኝ ምንድነው?’

‘ሕይወት ነዋ! ምን አይነቱ ነቢይ ነህ? የቴን ያህል ታውቃለህ? አንኳኩ ይከፈትላችኋል። ምናልባትም እግዚአብሔር ወደ እርሱ ሊሰብህ የፈለገበት መንገድ ይሆናል። ከዚህም በተጨማሪ ሰንሰለቱ ለሁል ጊዜ እንደተበተበ የሚቆይ አይደለም።’

‘የቅጣት ቅንሳ አልነው’ እያለ ራስክሊክቭ ሳቀ።

‘እንደመካከለኛው መደብ የህፍረት ስሜት እየተሰማህ ትጨነቃለህ። ወጣት እንደመሆንህ መጠን አንተ ራስህ ባታውቀውም የሚያስጨንቅህ ያ ነው። ያም ሆነ ይህ እንዳንተ ያለ ሰው ቃል መስጠት ሊያስፈራው ወይም ሊያሳፍራው አይቻልም።’

‘የአንተ የእምነት ቃል ገደል ይግባ!’ ቢል ራስክሊክቭ በጉዳዩ ላይ ለመመለሱ ባለመፈለግ በቅሬታና በጥላቻ አንሾካቸው።

ከክፍሉ ለመውጣት የፈለገ ይመስል ከመቀመጫው ተነሳና የተሰፋ መቁረጥ ስሜት እየታየበት ተመልሶ ተቀመጠ።

‘ገደል ይግባ? የአንተ ችግር እምነት ማጣትህና ያወድሰኛል ብለህ መገመትህ ነው። ግን፣ የሕይወት ልምድህና ስለሕይወት ያለህ ግንዛቤ ምን ያህል ነው? ንድፈ ሀሳብ ቀመረህ፣ ንድፈ ሀሳብ የማይሠራና እንደ አዲስ የማይቆጠር ሆኖ ሲገኝ የህፍረት ስሜት ይሰማሃል። ዳሩ ግን ንድፈ ሀሳብ ቢረከስም አንተ አልረከስም! ቢያንስ ራስህን ለረጅም ጊዜ ሳታታልል ሁሉንም አጠናቅቀሃል። ስለአንተ ያለኝ እስተያየት ምንድ ነው? አንጀተ ቢሰ ከሆኑት ሰዎች መካከል አንዱ ብትሆንም የምታምንበትን ነገር ወይም እግዚአብሔርን እስካገኘህ ድረስ ሲቃይ የሚያደርሱብህን ሰዎች ቆመህ በፈጣታ የምትመለከት ነህ። እግዚአብሔርን ከአገኘህ ትኖራለህ። ለረጅም ጊዜ ሲያስፈልግህ የቆየው የአየር ለውጥ ነው። መሰቃየትህም ይሄን ያህል ከፋ አይደለም። ትንሽ ተስቃይ! ኒኮላይ ሲቃይን በመሸቱ ምናልባትም ትከክል ነው። ማመን እንዲህ ቀላል እንዳልሆነ ባውቅም ሲበዛ ብለህ አትሁን፤ ዝም ብለህ ራስህን ለሕይወት አላልፈህ ስጥ! ሕይወት ራሱ ተሽክሞ ይወስድህ፤ በሁለት እግሮችህ ያቆምህል። ገና ብዙ የሕይወት አመታት እንደሚጠበቁህ አምናለሁ። የምናገረውን ሁሉ ሽምድጄ እንደምተፋው የሰበካ ቃል አድርገህ እንደምትቆጥረው አውቃለሁ። ምናልባትም ወደፊት ታስታውሰው ይሆናል። አንድ ቀን ይጠቅምህ ይሆናል። በዚህም ምክንያት ነው አሁን የማንጋገርህ። አሮጊት ብቻ መግደልህ ምናልባትም ሺጋ ይመስለኛል። ሌላ ንድፈ ሀሳብ ላፍልቅ ካልክ ሺህ ጊዜ የገፋ ድርጊት ልትፈፅም በቻልክ ነበር! ምናልባትም አምላክን ማመስገን ይኖርብህል። እንዴት ታውቃለህ? ምናልባትም እግዚአብሔር ለሆነ ነገር አስቀምጦህ ይሆናል። ልቡናህን ሰፋ አድርገህ ፍርሀትን መቀነስ ይኖርብህል። ወይስ ደግሞ ወደፊት የሚጠበቅህ ታላቅ ተግባር ነው የሚያስፈራህ? ፍራቻህ ያ ከሆነ አሳፋሪ ነው። እንዲህ አይነት እርምጃ እስከወሰድክ ድረስ ወኔህ መጋል አለበት። ይሄ የፍትሕ ጥያቄ ነው። ስለዚህ ፍትሕ የሚጠይቀውን አድርግ። እምነት እንደሌለህ አውቃለሁ። ቃሉን እስከተቀበልክ ድረስ ግን ሕይወት ራሱ ያገዝሃል። ጊዜው ሲደርስ አንተ ራስህ ሕይወትን ትወዳታለህ። በአሁኑ ደረጃ የምትፈልገው አየር ነው - አየር! አየር! አየር!’

ራስክሊክቭ በመገረም ‘አንተ ማን ነህ? ትንቢት የምትነገረኝ ምን አይነት ነቢይ ብትሆን ነው?’ እያለ ጮኸ።

‘እኔ ከሕይወት ምንም የማልጠበቅ ሰው ነኝ። ስሜት ያለኝና የማዝን፤ አንድ ወይም ሁለት ነገሮችን የማውቅ፤ ከሕይወት ግን ምንም የማልጠበቅ ሰው ነኝ። ይሁንና፤ አንተ ለየት ትላለህ። ባክነህ እንዳትቀር እንጂ እግዚአብሔር ሕይወት ሰጥቶህል። ራስህን ከተለዩ ሰዎች ጋር ተመድበህ ብታገኘውሰ? እንደአንተ አይነት ፅናት ያለው ሰው የሚያጣው

ምቹት እንደሚያስጨንቀው እርግጠኛ ነኝ። ከሰው ሳትገናኝ ለረጅም ጊዜ ብትቆይ ምናለበት? ጥያቄው ከጊዜ ጋር ሳይሆን ከራሱ ጋር የተያያዘ ነው። ፀሐይ ሁንና ሁሉም ሰው ያይሁል። ምን ያስቅሁል? እንድትወደኝ የምሞክር መስሎ እንደታየህ እርግጠኛ ነኝ። ምናልባትም ዝም ብለህ ቃሊን እንዳለ ባትወስድ ይሻላል፤ ምናልባትም መቼም ሳታምሃኝ ትችላለህ፤ እንዲህ አይነት ሰው መሆኔን አልክድም። እኔ ሐቀኛ ሰው መሆኔን ወይም አለመሆኔን ግን አንተ ራሳህ ፍረደው።

‘ግን መቼ ነው ልታሰረኝ ያስብኩው?’

‘ለአንድ ወይም ሁለት ቀን እንድትዘዋወር ልፈትድልህ እችላለሁ። ወዳጄ ልቤ - አስብበት። ለእግዚአብሔር ፀሎት አድርስ። ለአንተ የሚጠቅምህ መሆኑን አስታውስ። እኔም የማረጋግጥልህ ይሄንኑ ነው።’

ራስክልኒኩሽ ያልተለመደ ፈጥታ እያሳየ ‘ጥቂ ብጠፋሰ?’ ብሎ ጠየቀ።

‘ጥላሆ ለትጠፋም። አንድ አርሶ አደር ጥሎ ሊጠፋ ይችላል፤ የልላውን ሀሳብ አንግበው የሚያሳበድዱ የዘመኑ ተራማጆች ሊጠፉ ይችላሉ፤ እንደነዚህ አይነት ሰዎች የነገርካቸውን ነገር ይዘው እስከቀሪው ሕይወታቸው ድረስ ሙጭጭ የሚሉ ናቸው። አንተ ግን በያዝኩህ ሀሳብ ከእንግዲህ ስለሚታምንበት ምን አንግበህ ነው የምትጠፋው? ጠፍተህ የምታገኘው ምን ነገር አለ? ጠፍቶ መኖር እጅግ አስቀያሚና አስቸጋሪ ነገር ነው። ከምንም በላይ የሚያስፈልገህ ሕይወት፣ የተወሰነ አቋምና ተስማሚ አየር ናቸው- ታዲያ ከዚያ ሆንህ የፈለግኩትን አየር ማግኘት ትችላለህ? ከእኛ ተለይተህ አይሆንልህም። ጨለማ ቤት ውስጥ ብወረውርህ አንድና ሁለት ወር፤ ወይም ግፋ ቢል ሶስት ወር ትቆይና ያልኬህን ሁሉ አስታውስህ አንተ ራሳህ ወደእኔ ትመጣለህ። ከመምጣትህ ከአንድ ሰአት በፊት ግን የእምነት ቃል ለመስጠት መምጣትህን አታውቅም። በመጨረሻ ላይ የመጣው ይምጣ ብለህ ስቃይን ልመቀበል እንደምትወስን እገምታለሁ። የምነግርህን ለጊዜው ባታምንም ወደፊት ትደርስበታለህ። ወዳጄ ልቤ - መስቃየት ትልቅ ነገር ነው። እኔን አትመልከተኝ። ወፍራም እንደሆንኩ ባውቅም ያ ቁብ የለውም። ከመስቃየት አንድ ነገር እንደሚገኝ አውቃለሁ። በዚህ ረገድ ኒኮላይ ትክክል ነው። ስለዚህ ወዳጄ ልቤ - ጥላህ አትጠፋም።’

ራስክልኒኩሽ ብድግ ብሎ ባርኔጣውን እንደያዘ ፖርፊሪ ከመቀመጫው ተነሳ።

‘በዛሬው አለት የእምነት ቃሊን እንደሰጠህ ቆጥረህ አትሂድ። የምትገርም ሰው ስለሆንክ ያዳመጥኩህ ተገርሜ ነው። ያመንኩልህ ነገር እንደሌለ አስታውስ’ በማለት ራስክልኒኩሽ ፈርጠም አድርጎ ተናገረ።

‘በሚገባ አውቃለሁም፤ አስታውሳለሁም። መንቀጥቀጥህ ያስገርማል። ወዳጄ ልቤ - አይዘህ። እንደፈለግኩህ ይሆናል። ትንሽ ተዘዋወር፤ ብዙ እንድትዘዋወር እድል እንደማልሰጥህ ግን አትዘንጋ። ያም ሆነ ይህ አንድ ውለታ እንድታደርግልኝ እጠይቅሁለሁ’ ካለው በኋላ ድምፁን ዝቅ አድርጎ እንዲህ ሲል ተናገረ፡- ‘አድርግልኝ ብሎ መጠየቁ ባያመችም አቢይ ጉዳይ ነውና በጥብቅ ሳሳሰብህ እወዳለሁ። በሚቀጥለት አርባ ሰአታት ውስጥ ሁሉንም ነገር በተለየ መንገድ ለመጨረስ ከወሰንክ ፍሬ ነገሮችን የያዘ ትንሽ ማስታወሻ ብትተውልኝ ደስ ይለኛል። የምፈልገው ከሁለት መስመር ያልበለጠ ሲሆን፤ በተለይ ደግሞ የድንጋዩን ነገር መጥቀስ እንዳትረሳ። እንደዚያ ቢሆን ይሻላል። በል ደህና ሁን!’

ፖርፊሪ ራስክልኒኩሽን ሳለማየት እየሞከረና ጎንበስ ቀና እያለ ከከፍሉ ወጣ።

ራስኮልኒኮቭ ደግሞ ፖሊሴ መንገዱን ዘልቆ ከላይታ ውጭ ይሆናል ብሎ እስከገመተበት ሂደ ድረስ ወደመስኮቱ ተጠግቶ እየተቅበጠበጠ ጠቢቃና በፍጥነት ክፍሉን ለቀቀ።

በተቻለ ፍጥነት ስቪድራሎቭን ለማግኘት ጓግቷል። እርሱ ራሱ ከማያውቀው ሰው ምን ማግኘት እንደሚችል ባይገባውም ያ ሰው እርሱን የመቆጣጠር ሀይል ያለው ይመስላል። ይሄን ኩተገዝበ በኋላ አደብ ሊገዛ ካለመቻሉም በላይ ጊዜው እየደረሰ ነው።

በዛው ላይ እያለ ስቪድራሎቭ ፖርፊሪን ለማጋገር ሄዶ ነበር ወይ የሚለው ጥያቄ አስጨነቀው። ከፖርፊሪ ጋር ያደረገውን ግንኙነት በዝርዝር አስታውሶና ጥያቄውን በጥንቃቄ አጠሰሉ አልሂደም ከሚል ድምዳሜ ላይ ደረሰ።

እነዚሁን ባይሄድም ወደፊት ይሄድ ይሆን የሚል ጥያቄ ተቀረፀበትና ለጊዜው እንደማይሄድ እርግጠኛ ሆነ። ለምን የሚለውን ጥያቄ ግን መመለስ አልቻለም፤ መመለስ ቢችልም እንኳን በአሁኑ ደረጃ ጊዜ ማባከን ሆኖ ተሰማው። ይሄ ሁሉ እያስጨነቀው ግን ያልተጨነቀ ይመስላል። የሚገርመው ነገርና ማንም ሊያምኑው የማይችለው የአሁኑም ሆነ የወደፊቱ ሁኔታው ብዙም ያስጨነቀው አለመምሰሉ ነው። ያስጨነቀው ሌላ ጉዳይ ነው - በደብዳቤ እንግብጋቢ የሆነ ነገር፤ በቅፅበት ሊያሟላው የሚገባና እርሱን ብቻ የሚመለከት ጉዳይ። በቅርቡ ከሸፍኑት ቀናት ጋር ሲነፃፀር ዛሬ አእምሮው በተሻለ ሁኔታ ቢሠራም ሞራሉ ከፍኛ እንደወደቀ ተሰማው።

ያ ሁሉ ነገር ከደረሰበት በኋላ እነዚህን ጥቃቅን ጉዳዮች ለመውጣት መሞከሩ ፋይዳ ይኖረዋል? ለምሳሌ ያህል ስቪድራሎቭ ወደ ፖርፊሪ እንዳይሄድ መከላከል፤ ስቪድራሎቭን የመሰለ ሰው ፊልን አማኝቶ ለመረዳት መሞከሩና ጊዜ ማባከኑ ምን ይጠቅማል?

ሐሳቡን በማውጣትና በማውረድ ተሰላች!

እንዲያም ሆኖ እንኳን የሆነ አዲስ ነገር፤ መመሪያ፤ ወይም ደግሞ የማምለጫ መንገድ ለማግኘት የቻነ ይመስል ስቪድራሎቭን ለማየት ተጣደፈ። ባህር ውስጥ የሚሰጥሙ ሰዎች ሕይወታቸውን ለማትረፍ የማይሞክሩት ነገር የለም! ሁለቱን ያገናኛቸው እጣ ነው ወይስ ደመ ነፍስ? ምናልባት ተዳክሞና ተስፋ ቆርጦ ይሆን። ምናልባት የሚፈልገው ስቪድራሎቭን ሳይሆን ሶንያን ይሆን? በአሁኑ ሰአት ግን ለምን ወደሶንያ ይሄዳል? በድጋሚ እንድታዛለት ለመማፀን ነው? ከዚህም በተጨማሪ በርሱ አስተሳሰብ ሶንያ የምትወገዝ ሆና ሰላገኛት በዚያ ሰአት ሊያያት አልፈለገም። ምናልባትም ስቪድራሎቭን አግኝቶ ምን አይነት ሰው እንደሆነ ለመረዳት መሞከሩ ይሻላል። ሊያገኘው ከፈለገ መሰላበቱን ደግሞ ልቡናው ያውቀዋል።

ሁለቱን አንድ የሚያደርጋቸው ምን የጋራ ባህሪ ይኖራል? ሁለቱም የፈፀሙት ግድያ አንድ አይነት አይደለም። ያ ሰው በጣም ከይሊፒ ርካሽና ብልጣ ብልጥ እንደሆነ ብዙ ተነግሮለታል። ለማርሜላዶቭ ልጆች በጎ መስራቱ ባይካድም የተደበቀ አላማውን ማን ያውቃል? ለውዬው የተጓዘል እቅዶችን አያጣም።

ከአእምሮው ሊያስወጣው በጣም ቢሞክርም በዚያን ሰአት ራስኩልኒኮቭን ጨምሮ ያያዘው ሌላ ሀሳብ ነበር። ስቪድራሎቭ የሚከታተለውና ምስጢሩን ያወቀበት፤ ከዚያም በላይ እሁቱንም ያጠመደበት መሰሉ ይታያል። ይህን ማድረግ ከሞላ ጎደል ባያጠራጥርም ምስጢርህን ደርሼቢታሊህና እህትህን ባትሰጠኝ ጉድ አፈላለሁ ቢለውስ?

ተኝቶ ላለ እንኳን ያስጨንቀው የነበረው ይህ ሁላቸው በአሁኑ ሰአት ወደስቪድራሎቭ እያመራ ባለበት ወቅት ያስቃየውን ያህል አላስቃየውም አበር። በንዴት እንዲጠፍ አደረገው። በመጀመሪያ ደረጃ ነገሩን ያወሳሰበውና ምስጢሩን ለጸንያ ለመንገር የሚያስገድደው መሰለው። በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ ጸንያ አጉል እርምጃ እንዳትወስድ ራሱን መሰዋት እንዳለበት ገመተ። የደብዳቤውስ ሁኔታ? በዚያን እለት ጧት ጸንያ ደብዳቤ ደርሷታል። 'ፒተርስቡርግ ውስጥ ደብዳቤ ከማን ሊደርሳት ይችላል? ምናልባት ከሐዚን? ራዝምቲን ሁኔታውን እየተከታተለው ቢሆንም የሚያውቀው ነገር ስለሌለ ምስጢሩን ቢነግረውስ? ራስክልኒኮቭ በመንገሽገሽ አሰላለ።

ወጣም ወረደ በተቻለ ፍጥነት ከስቪድራሎቭ ጋር መገናኘት እንዳለበት ወሰነ። ዋናውን ነጥብ እንጂ ዝርዝሩን ነገር ከዚህ ላይ ማውሳቱ ባያስፈልገውም የስቪድራሎቭ ውጥን ጸንያን ማጥመድ ከሆነ መጨውን ማን ያውቃል?

ባለፈው ወር የደረሰበት ከስተቶች ራስክልኒኮቭን ክፉኛ ሰላዳክሙት እንደዚህ አይነት ጥያቄዎች በአእምሮው በተመላለሱ ቁጥር ተሰፋ በቆረጠ ሁኔታ የሚጠው መልስ 'አላውቀውም፤ እገድለዋለሁ' የሚል ነው። መንፈሱ ላሽቋል፤ ወዴት አቅጣጫና ከየትኛው ስፍራ እንደሚሄድ ለማሳሰል ሲል ከመሀል መንገድ ላይ ቆመ። ከተነሳበት የዝያ ስፍራ አጠገብ ከሚገኘው አደባባይ አልራቀም። ከአደባባዩ በግራ በኩል ያለው ሕንፃ ሁለተኛው ፎቅ ምግብ ቤት ነው። የምግብ ቤቱ መስኮቶች ተከፍተዋል፤ የሚተላለፉትን ሰዎች በመስኮቶቹ በኩል በማየት መገመት እንደሚቻለው ምግብ ቤቱ ተጨናንቋል። በሙዚቃ መሣሪያዎች የታጀበ ዘፈንና የሴቶች ድምፅ ጎሳ ብሎ ይሰማል። ወደዚህ አደባባይ ለምን እንደመጣ ተገርሞ ለመመለስ ሲል ስቪድራሎቭ ፒፓ ለጉሞ በጥግ በኩል መቀመጡን በአንደኛው መስኮት በኩል በኢጋባሚ ተመለከተ። ኢጋባሚው ከማስገረም አልፎ አስደነገጠው። ስቪድራሎቭ አድፍጦ ተከታተለው፤ ከመታየቱ በፊት ተነስቶ ቦታ ለመለወጥ መሞከሩ ራስክልኒኮቭን ትዝብት እንዲወስድ አደረገው። ወዲያውኃም በአንድ በኩል በቆረጣ እይታ እየተከታተለው፤ በሌላ በኩል ደግሞ ሌላ ነገር በመመልከት ላይ ያተኮረ በማስመሰል ሰውዬውን እንዳለየ ሆነ። ልቡ ክፉኛ ይመታ ገቢ። በእርግጥም ደግሞ ትክክለኛ አበር። ስቪድራሎቭ ላለመታየት ሞክሮአል። ፒፓውን ከአፋ አውጥቶ ብድግ በማለት ራሱን ሊደብቅ ሲል ራስክልኒኮቭ አይቶ እንደሚከታተለው ተገነዘበ። የአሁኑ ሁኔታ ራስክልኒኮቭ በከፍሉ ውስጥ ተኝቶ እያለ ለመጀመሪያ በተያዩ ጊዜ ከነበረው ጋር ይመሳሰላል። እየጎላ የሄደ ምስጢራዊ ፈገግታ በስቪድራሎቭ ፊት ላይ ተነሰበ። አንዱ ሌላውን አይቶ እንደሚከታተለው ሁለቱም ተነቃፋና ስቪድራሎቭ ከት ብሎ ሳቀ።

'ከፊለግህ ና እዚህ ነኝ' ሲል በመስኮት በኩል ጮኸ።
ራስክልኒኮቭ ወደምግብ ቤቱ አመራ።

ነጋዴዎች፤ የመንግስት ሰራተኞችና ሌሎች ሰዎች ወንድ አዝማሪ እያዝናናቸው ሻይ ከሚጠጠቡት ሰፊ የምግብ አዳራሽ ጎን ካለች ጠባብ ክፍል ውስጥ ስቪድራሎቭን አገኘው። ከሆነ ቦታ የሚወጣ የከረንዝ ድምፅ ይሰማል። ከስቪድራሎቭ ጠረጴዛ ላይ የተከፈተ የወይን ጠጅ ጠርመሮና የተጋመሰለት ብርጭቆ ጉብ ብለዋል። በከፍሉ ውስጥ አነስተኛ የሙዚቃ መሣሪያ የያዘ ልጅ፤ ሰረዝ ያለበት ቀሚስ ለጥላና ባለ ሪብን ባርኔጣ

እድርጋ በሙዚቃው እየታደበች ባልተገራ ድምጿ የባሕል ዘፈኑን የምታስካው ገንጮቿ ፍም የመሰሉ የአሰራ ስምንት አመት ልጃገረድ ይታያሉ።

ራስኮልኒኮቭ ወደክፍሉ እንደገባ 'ይበቃሻል!' በማለት ስቪድሪጋሎቭ አዝማሪዋን አቋረጣት።

አዝማሪዋ ወዲያውኑ መዝፈኑን ተወችና ትህትና በተላበሰ አኳኋን ቆመች። ዘፈኗን ያስካኛውም ይሄው ትህትና ከፊቷ ላይ እየተሳበሰ ነበር።

'ፈሊፕ - ብርጭቆ አምጣ!' እያለ ስቪድሪጋሎቭ ተጣራ።

'አመሰግናለሁ! እኔ ግን ወይን ጠጅ አልጠማም' ሲል ራስኮልኒኮቭ መለሰ።

'እንደፈለግህ። ለአንተ አይደለም ያዘዝቅ፡፡ ካትያ ጠጪና ለዛሬ ስለሚበቃኝ መሄድ ትችያለሽ።' አለ ወደ አዝማሪዋ እየተመለከተ።

አንድ ብርጭቆ ቀዳሳትና ቢጫ ኖት አወጣ። ሲቶች ብዙውን ጊዜ እንደሚያደርጉት ሁሉ ጊዜ ሳታብክን በአንድ ትንፋሽ ጭልጥ አደረገችና ገንዘቡን ወሰደች። ስቪድሪጋሎቭ በመከፋተር የሰጣትን እጇን ሳመችና የሙዚቃ መሳሪያ የያዘው ልጅ እየተከተላት ከክፍሉ ወጣች። ሁለቱም ቢሆን ከመንገድ ተጠርተው የመጡ ነበሩ። ስቪድሪጋሎቭ ፒተርስቡርግ ውስጥ ገና ሳምንት ባይሞላውም ከበሬታ እያተረፈ ነው። አስተናጋጁ ፈሊኝ አቤት ወዴት የሚል 'ጥሩ ጓደኛ' ሆኖለታል። ወደምግብ አጻራሹ የሚያመራው በር ስለሚቆለፍ ስቪድሪጋሎቭ በዚህ ክፍል ውስጥ እየተዘናና ሙሉ ቀን ይውላል። ምግብ ቤቱ ከርካሽነቱ ብዛት ይከረፋል።

'ወደአንተ ክፍል እየተጓዝኩ ነበር። ግን በሆን ምክንያት ገዢውን ትቼ ወደአደባባይ አመራሁ። ለምን እንዳመራህም አሳውቅም። ብዙውን ጊዜ ከዝጊያው ስፍራ ወደቀኝ እታጠፋለሁ። የአንተ ቤት ያለው ደግሞ በዚህ አቅጣጫ አይደለም። አደባባዩን ትቼ ለመመለስ ስል እየሁሁ። የሚገርም ነው!' በማለት ራስኮልኒኮቭ ተናገረ።

'ተአምር ነው ብለህ ለምን በግልፅ አትናገርም?'

'ምናልባትም አጋጣሚ ሊሆን ስለሚችል ነዋ።'

'ምን አይነት ሰዎች ናችሁ!' እያለ ስቪድሪጋሎቭ ከት ብሎ ሳቀና እንዲህ ሲል ቀጠለ፡- 'ከልባችሁ ተአምር በመናፍቅ ብታምኑም በይፋ አትቀበሉም። አሁንም ቢሆን አጋጣሚ ሊሆን ይችላል አልከኝ። ወዳጄ ልቤ - የራሳችሁን እምነት ለመግለፅ ሲሆን ፈሪዎች ናችሁ። አንተን ግለቱ አይደለም። የራሱን አቋም ያለሆነ በዚህም የማታፍርበት መሆኑን አውቃለሁ። ልቀርብህ የፈለግዋለሁትም ምክንያት ይሄው ነው።'

'ለሳ የምትለው አለህ?'

'ያልኩት አይበቃም?'

ስቪድሪጋሎቭ በምግብ ብርጭቆ ወይን ጠጅ ለብ ብሎታል።

'የራሴ አቋም ያለኝ ሰው መሆኔን ከማወቅህ በፊት ልታነጋግረኝ መጥተህ የነበረ 'ይመስለኛል' አለ ራስኮልኒኮቭ።

'የዚያን ጊዜው ጉዳይ ለየት ያለ ነው። እያንዳንዱ ሰው የራሱ አሠራር አለው። ተአምርን በተመለከተ ላለፉት ሁለትና ሶስት ቀናት እንቅልፍ ላይ እንደነበርክ ልነግርህ እችላለሁ። ስለዚህ ምግብ ቤት ግን እኔ ራሴ የነገርኩህ ስለሆነ ወደዚህ መምጣትህ ተአምር

እያሰኝም። ስፍራውንና መቼ ወደዚህ እንደምመጣ፤ አንተም የትና መቼ እንደምትመጣ ነግራህለሁ። አታስታውስም?

‘የማስታውስ አይመስለኝም’ ሲል ራስኩልኒኮቭ በመገረም መለሰ።

‘እኔ እምንህለሁ። ከአንዴም ሁለቴ ነው የነገርኩህ። አድራሻው አእምሮህ ውስጥ ስለተቀረፀ ሳታውቀው አቅጣጫህን ይዞ ወደዚህ መጥተህል ማለት ነው። በዚያን ሰዓምን ሳንጋግርህ የተረዳኸኝ አልመስለኝም። የባጥ የቆጡን ትቀባጥራለህ። ፒተርስቡርግ ውስጥ እየሄዱ ብቻቸውን የሚያወሩ ሰዎች በብዛት እንዳሉ እምኒበታለሁ። የቀውሶች ኩጥ ሃች። በሳይንስ የተራመድን ቢሆን ኖሮ ሐኪሞቻችን፤ የሕግ ባለሙያዎቻችንና ፈላስፎቻችን እዚህ ፒተርስቡርግ ሆነው ጠቃሚ ምርምር ባካሂዱ ነበር። ያልተለመዱ፤ የሚከብዱና የሚያሳኩ ነገሮች በሰው አእምሮ ላይ ተፅእኖ የሚያሳድሩበት ፒተርስቡርግን የመሰለ ቦታ አታኾንም። አየር ንብረቷ ብቻ የሚያሳድረውን ተፅእኖ ገምት። ከዚህም በተጨማሪ የሩስያ የአስተዳደር ማእከል ስለሆነች በሁሉም ነገር ውስጥ ትንፋረቃለች። አሁን ለማለት የምፈልገው ግን ያን አይደለም። ልኅግርህ የምፈልገው አንተ ሳታውቀው ለብዙ ጊዜ የተከታተልኩህ መሆኔን ነው። ከቤትህ በምትወጣ ጊዜ አንገትህን ቀና አድርገህ ትሄዳለህ። ሀያ እርምጃ ያህል ከተጓዘክ በኋላ ደግሞ አንገትህን ትደፋና በኋላ በኩል እጆችህን ታጣጥፋለህ። አይንህን ብትገልጥም ከፊት ለፊትም ሆነ ከግራና ከቀኝ ምንም ነገር እንደማታይ ግልፅ ነው። ከዚያ በኋላ ከንፈሮችህን እያሳወስክ ለራስህ ታወራለህ። አልፎ አልፎም አንደኛውን እጅህን ታላቅቅና በአእምሮህ የቋጠርከውን መናገር ትጀምራለህ። በመጨረሻም መሀል መንገድ ላይ ለረጅም ጊዜ ትቆማለህ። ይሄ ለአንተ ጥሩ አይደለም። ከእኔ በተጨማሪ በሌሎች ሰዎች አይን ውስጥ ልትገባ ከመቻልህም በላይ ከአላማህ ጋር አብሮ አይሄድም። በእርግጥ እኔን የሚያገዝኝ ጉዳይ አይደለም፤ መፍትሔ ልሰጥህ እችላለሁ ብዬም አልገምት፤ ምን ማለቴ እንደሆነ ግን ትረዳልኝለሁ። አይደለም እንዴት?’

‘በምስጢር እየተከታተሉኝ እንደሆነ ታውቃለህ?’ በማለት ራስኩልኒኮቭ ትክ ብሎ እየተመለከተው ጠየቀ።

ስቪድራጋሎቭ ደግሞ በአባባሉ የተገረመ ይመስል ‘የማውቀው ነገር የለም’ ብሎ መለሰ።

ራስኩልኒኮቭ ግንኙን ቋጠረና ‘እንደሱ ከሆነ ብቻዬን ተውኝ’ ሲል አጉረመረመ።

‘ጥሩ፤ ብቻህን እንተውህለን።’

‘ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት ከመንገዱ ላይ ሆኜ በመስኮቱ በኩል ስመለከት ከእኔ ለምን ለመደበቅ እንደሞከርክ ብትሃገረኝ ይሻላል። ለመጠጣት አዘውትረህ ወደዚህ የምትመጣ ከሆነና ከአንዴም ሁለቴ ወደዚህ መጥቼ እንድንገናኝ ከጠየቅኸኝ እኔ ሳላይህ ቦታ ለመቀየር ለምን ፈለግህ?’

‘ቂ - ቂ! ከበሩ ላይ ቆሜ እጅተ አይንህን ጨፍክኩ ከፎቴው ላይ ተጋድመህ እያለ ሳትተኛ የተሻህ ለመምሰል ለምን ሞከርክ? እኔም በሚገባ ታዝቤህለሁ።’

‘እንደምታውቀው ሁሉ በቂ ምክንያት ሊኖረኝ ይችላል።’

‘መቼም የማታውቀው ቢሆንም እኔም ምክንያት ሊኖረኝ ይችላል።’

ራስኩልኒኮቭ ቀኝ እጁን ጠረጴዛው ላይ አስደገፎ አገጨን እያሻሸ ስቪድራጋሎቭን

ትክ ብሎ ተመለከተ። ሁልጊዜም ይመሰግናል የነበረውን ፊትን ለደቂቃ ያህል ገመገመ። ማለክ የሚመስል ልዩ ፊት ነው። ቀዳይ ጉንጮችና ከንፈሮች፣ የበጨጨ ዓም፣ የጎፈረ ውብ ፀዢ ያለበት ነጭ ፊት። አይኖቹ ወደሰማያዊነት የሚያደሉና ጉች ጉች ብለው የበዙ ናቸው። በዚህ ውብ የጎልማሳ መልክ ላይ የጥላቻ ስሜት ይነበባል። ግሩም የበጋ ልብስ ለብሰዋል፤ በለበሰውም የሚኮራ ይመስላል። አንደኛው ጣቱ ከከበረ ድንጋይ በተሳራ ትልቅ ቀለበት ተውቧል።

‘አንተን እያሳለልኩ ጊዜዬን ማብክን አለብኝ?’ በማለት ራስኩልኒኮቭ በድንገት ተነስቶ በንዴት እየተገነራደደ ተናገረና እንዲህ ሲል ቀጠለ፡ ‘ሰውን ችግር ላይ ለመጣል ከፈለግህ አደገኛ ልትሆን ብትችልም በአንተ የተነሳ ሕይወቴን አላመሰቃቅልም። እንተ እንደምታስበው ሳይሆን ስለእራሴ የማልጨነት መሆኔን ግልፅ ሳደርግልህ እወዳለሁ። አሁንም ቢሆን እሁቴን ለቀቅ የማታደርጋት ከሆነ፣ በቅርቡ የደረሰክበትን ምስጢር መጠቀሚያ በማድረግ ግቢን እመታለሁ ብለህ የምትገምት ከሆነ እኔን ከማሳበርህ በፊት እንደምገድለህ ለመንገር ወደዚህ መምጣቴን እንድታውቅልኝ እፈልጋለሁ። በከንቱ የምዝት አይደለህም፤ ቃሊንም እንደማላጥፍ የምታውቅ ይመስለኛል። ጊዜ ወርቅ ስለሆነና አሁን ካልተናገርክ ትንሽ ቆይቶ ሲዘገይ ስለሚችል ልትነግረኝ የምትፈልገው ነገር ካለ አሁኑኑ እንድትነግረኝ በሁለተኛ ደረጃ እጠይቃለሁ። ልትነግረኝ የቋጠርኩው ነገር መኖሩ ሁልጊዜ ይሰማኛል።’

ስቪድራሎቭ በመገረም እየተመለከተው ‘ጥድፊያው ምንድነው? የምትሂድበት ቦታ አለ እንዴ?’ ሲል ጠየቀው።

‘ሁሉም ሰው ጥሩ የመሰለውን ያደርጋል’ በማለት ራስኩልኒኮቭ ተነክሮ ተበላጭቶ መለሰ።

ስቪድራሎቭ ፊጥ አለና እንዲህ ሲል ተናገረ፡ ‘በግልፅ ለመናገር በአሁኑ በእት እንኳን አንተ ራሱ ከተፈታተንክን በኋላ የመጀመሪያ ጥያቄዬን ለመመለስ እምቢተኛ ሆንክ። ሁልጊዜ በአእምሮዬ የቋጠርኩት ነገር ያለ ይመስልሁል። በአንተ ደረጃ ሲታይ ይሄን ለምን እንዳሳብክ ለመረዳት አያዳግትም። ግን ከአንተ ጋር መወዳጀት ስለምፈልግ መሳሳትህን እመንልኝ ብዬ አላስቸግርህም። በማሳመን የሚገኝ ጥቅም ከአለመኖሩም በላይ በተለየ አርእስት ላይ ከአንተ ጋር ለመወያየት እቅዱ ጭራሽ የለኝም።’

‘ታዲያ ከጥቂት ቀናት በፊት ለምን ፈለግኸኝ? ትከታተለኝ የነበርኩው አንተ አይደለህም?’

‘ትኩረት የምታጋብዝ አድርጌ ብቻ ነው የቆጠርኩ። የሳቦኝ የሚገርመው ባህሪ ነው። ከዚህም በተጨማሪ በጣም ያተኮርኩበት ወጣት ሲት ወንድም በመሆኑና እርሷም ስለአንተ ብዙ ስለነገረችኝ ከፍተኛ ተፅእኖ ልታሳድርባት ትችላለህ ብዬ ገመትኩ። ለጥያቄህ መልስ ይሄ ብቻውን በቂ አይደለም? ይህንኖ፣ ጥያቄህ ውስብስብና ለመመለስ ያስቸገረኝ መሆኑን አልደብቅም። ለምሳሌ ያህል ወደእኔ የመጣኸው አላማ ብቻ ኖሮህ ሳይሆን እንድ አዲስ ነገር ለማወቅ ስለጓዝ ነው። አይደለም እንዴ?’ እያለ ስቪድራሎቭ ከምስጢራዊ ፈጥታ ጋር ገጥጥሩን ቀጠለ፡ ‘ወደዚህ ለመምጣት ባዙር ውስጥ እያለሁ አዲስ ነገር ልትነግረኝ እንደምትችልና ከአንተ ጠቃሚ ነገር ለማግኘት እንደምበቃ ጠብቄ ነበር ብልህ ምን መልስ ትሰጣለህ? የቱን ያህል እንደምንሳሳት ተረዱ።’

‘ከእኔ ለማንኛት የፈለግኩው ምን ነበር?’

‘ምን ለማለት እችላለሁ? የፈለግሁትን የማውቅ አይመስለኝም። ጊዜዬን በመላ በእንዴት አይነት የበሽቀጠ ምግብ ቤት ውስጥ እንደማሳልፍ ትመለከታለሁ፤ ምግብ ቤቱን መውደዴ ብቻ ሳይሆን እንደልቤ የምሆንበት ስፍራ ማግኘት አለብኝ። ለምሳሌ ያህል ያቺን ምስኪን ካቲያ አይተህታል? ክርሳም ወይም ቀላዋጭ ባልሆነም የምበላው ይህን ይመስላል’ አለና የሚያስጠላ የስጋና የድንች ትርፍራሬ ወዳለበት ስህን ባቲን ቀሰረ። ‘በነገራችን ላይ ምግብ በልተህል? እኔ ትንሽ ስለቀመስኩ ሌላ አልፈልግም። መጠጥም ይበቃኛል። ሽምጋኝ ካልሆነ ወይን ጠጅ አልጠጣም፤ ያም ቢሆን አንዱ ብርጭቆ ያስመሸኛል። አሁን ያዘዝኩት እንዲያነቃቃኝ ብዬ ነው፤ ቀጠሮ ስላለኝ ነው በተለየ ለሚት ውስጥ ገብቼ ያገኘሽኝ። ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት እንደሕፃን ልጅ ራሴን ለመደበቅ የሞከርኩት ችግር እንዳትፈጥርብኝ ስለሰጋሁ ነው። ግን እህ አለና ሰአቱን አውጥቶ ተመለከተ። ‘አንድ ሰአት ከአንተ ጋር ማጥፋት እንደምችል እገምታለሁ። አሁን አስር ሰአት ተኩል ነው። የምሠራው ነገር ቢኖረኝ ኖሮ እንደምደሰት ታውቃለሁ። የመሬት ባለቤት፣ የልጅ አባት፣ ፈረሰኛ መኮንን፣ ፎቶ አንሺ፣ ጋዜጠኛ ብሆን ኖሮ ሽጋ ነበር። እኔ ግን ሙያ ጨርሶ የለኝም። አንዳንድ ጊዜ በባሉ አሰልቼ ይሆንብኛል። የሆነ አዲስ ነገር እንደምትነግረኝ እምነቴ የሰኘ ነው።’

‘አንተ ማክህ? ለምን ወደዚህ መጣህ?’

‘እኔ ማንኛ? ለምን አታውቅም? ከትልቅ ቤተሰብ ነው የተወለድኩት። በፈረሰኛ ጦር ውስጥ ለሁለት አመት አገልግሎ ለተወሰነ ጊዜ ከዚህ ከፒተርስቡርግ ተቀመጥኩ፤ ከዚያን በኋላ ሚቻ ሚስቴን አግብቼ ገጠር ኖርኩ። የሕይወት ታሪኬን ከዚያ ታገኘዋለሁ!’

‘ቁግርተኛ ሳትሆን አትቀርም።’

‘የካርታ አጭበርባሪ እንጂ ቁግርተኛ አይደለሁም።’

‘የካርታ ጨዋታ ላይ ታጭበረብር ነበር።’

‘አዎን።’

‘ታዲያ ዱላ ደርሶብህ አያውቅም?’

‘ለምን አያውቅም?’

‘እንጂዚህ ከሆነማ ሰዎችን ለፍልሚያ እየጋበዘሽ የመፈታተን እድሉ የነበረህ ይመስለኛል፤ ያ ደግሞ ለሰው ልጅ የሕይወት ደስታ ያገኛል።’

‘አንተን መቃወም ከአለመፈላገጩ በተጨማሪ ከጥሩ የመፈላሰፍ ደረጃ የደረሰኩ አይደለሁም። ይሁንና፤ ወደዚህ የመጣሁት ለሲቶች ስል መሆኔን አልደብቅም።’

‘ሚስትህን ከቀበርክ መቼ ውሎ አደረና?’

ስቪድራጋሎቭ ግልፅነት ባልተለየው ሁኔታ ፈጥን አለና ‘ታዲያ ምንድነው? በዚህ አይነት መልኩ ስለሲቶች ማውራቴ ያስነቅፋል ብለህ እንደማትገምት ይሰማኛል። እንደዚያ ትገምታለህ?’ በማለት መልስ ሰጠ።

‘በርካሽ ባህሪ ውስጥ ስሕተት አገኛለሁ ማለትህ ነው?’

‘ርካሽ ባህሪ አልኩው? እንደዚያ ነው የምታስበው! ሴቶችን በአጠቃላይ በሚመለከት ራሴን ግልፅ ባደርግ ይሻላል። ለመወያየት በሚያስችል ጥሩ ስሜት ላይ አገኛለሁ። እስከ ንገረኝ - ራሴን ለምን አባቱ ብዬ አቅባለሁ። እየወደድኩ እስከሆነ ድረስ ለምን ሴቶችን አርቃለሁ? አለማራቁ ቢያንስ ስራ እንዳልፈታ ያደርገኛል።’

‘በዚህ ከተማ ውስጥ ተስፋህ የተመሠረተው በርካሽ ነገር ላይ ብቻ ነዋ?’

‘ታዲያ ምንድነው? ነገሩ ርካሽ ነው እንበል። እንደዚያ ከሆነ ርካሽ ነገር በአለምጭ ውስጥ ያለ ይመስላል። ይህ ርካሽ ነገር ቋሚነት ያለው፣ ፈጠራን ሳይሆን ተፈጥሮን መሠረት ያደረገ ምንጊዜም በደምህ ውስጥ የሚኖር፣ አንዴ ከተቀጣጠለ ለረጅም ጊዜ የማይዳፈን ነው። ራሱን የቻለ ሙያ አይደለም እንዴ?’

‘ምኑ ነው ያስደሰተህ? በሽታ ነው፤ ከበሽታም አደገኛ በሽታ።’

‘መናገር የፈለግኸው ይሄን ነው? እንደማንኛውም ነገር ልኩን ካለፈ በሽታ እንደሚሆን እየማግለ። ይሁንና በመጀመሪያ ደረጃ ምን አይነት ሰው መሆኑ፤ በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ መጠን መጠበቅህ ወሳኝነት አላቸው። መጥፎ ሀሳብ ሊሆን ቢችልም ምን ይደረጋል? ጭንቅላትን በጥይት በርቅሶ ከመጣል በስተቀር።’

‘አለምጭን በርቅሶ የመጣል አቅሙ አለህ?’

በቪድራጋሎቭ ተንገሽግሽ መልስ ላለመስጠት እየሞከረ ‘በፈጠረህ አምላክ ስለዚህ አታውራ’ በማለት ድንፋታው ሁሉ ጠፍቶና መልኩ ተለዋውጦ ቅዝባ እያለ ተናገረ። ‘ነፍተኛ ድክመት ስለሰጠኝ ሞትን እጅግ አፈራሰሁ። በአግቢአብሔር ስራ ገብቼ መመራመር የምወድ ሰው እንደሆንኩ ታውቃለህ?’

‘የሚሰትህ መንፈስ መጣብህ እንዴ?’

‘በፈጠረህ አምላክ አታንሳብኝ! በፒተርስቡርግ ቆይታዬ እስካሁን ድረስ ተመልሶ አልመጣብኝም። ገህም ይግብ! አለና ሳይታሰብ በብስጭት ጮኸ። ‘ለለሌላ ብናወራ ይሻላል። ጊዜ ስለሌለኝ አብረን ብዙ አንቆይም እንጂ አንድ ነገር አጫውትህ ነበር።’

‘ምንድነው የምታጫውተኝ? የሲት ጉዳይ?’

‘አምን ስለሴት ነው።’

‘ግን ከማንገሽሽኸ የተነሳ ጉዳት አያመጣብህም? ለመተው አቅም አነሰህ?’

‘ለለአትም ታወራለህ እንዴ? ቂ - ቂ - ቂ! እንዲህ እንደሚሆን ቀደም ብዬ ባውቀውም የአሁኑ አባባልህ እንዳስገረመኝ መናገር አለብኝ። ስለርካሽ ባህሪና ስነውበት ታወራልኛለህ! በሀሳብ የምትጓዝ ነህ! ይሄ ሁሉ መሆን ያለበት ቢሆንም በተጨማሪ ሕይወት ውስጥ ሲያጋጥምህ ትገረማለህ። የምትሰብ ግለሰብ ስለሆንክ ጊዜ በማጣቴ አዝናለሁ!’

‘ምን አይነቱ ጉረኛ ነው!’ ሲል ራስክልኒኮቭ ተንገሽግሽ ተናገረ።

‘እረ ጉረኛ አይደለህም!’ በማለት እየሳቀ መለሰ። ‘ይሁንና አልከራከርም። ጉረኛ ልሆን እችላለሁ። ሌላውን እስካልነፃ ድረስ ትንሽ ጉራ ቢነሳ ምናለበት? ገጠር ከሚስቴ ጋር ስለቆየሁ እንዳንተ አይነት የተማረና የሚሰብ ሰው ሳገኝ መወያየት በጣም ያስደስተኛል። ከዚህም በላይ ግማሽ ብርጭቆ ወይን ጠጅ ስለጠጣሁ በመጠኑ ራሴ ላይ ወጥቶአል። ባልናገረውም በጣም የገፋፋኝን አንድ ጉዳይ እምቁ ይዠጥላሁ’ ካለ በኋላ ‘ወዴት ነው የምትሄደው?’ ሲል በቪድራጋሎቭ በድንገት ተደናግጦ ጠየቀ።

ራስክልኒኮቭ ለመነሳት እየዳዳው ነበር። ትክክውኑ የአየር እጥረቱና አለመመቻቱ ስለተደራረቡበት በመምጣቴ አነሰ። በአለም ላይ ከሚገኙት ከማይረቡና ከረከቡ ሰዎች መካከል በቪድራጋሎቭ ቀንደኛው እንደሆነ ተገነዘበ።

‘በፈጠረህ አምላክ ተቀመጥ! ትንሽ ተጫወት!’ እያለ በቪድሬጋሎቭ ተማገጸ። ‘ሻይ ልብዝልህና ትንሽ እንጫወት። በለራሴ መደበኛነት ትቼ ሌላ ነገር ልንገርህ። ሲት እንዴት ልታድኑኝ እንደሞከረኝ እንዳጫወትህ ትፈልጋለህ? ይህኛ ሲት የአንተ እህት ስለሆነች ለመጀመሪያ ጥያቄህ መልስ ይሆንህል። ታዲያ ላጫወትህ? ጊዜውንም ለመግፋት ይረዳል።’

‘ቀጥል፡ ተስፋ የማደርገው ግን....’

‘አትጨነት! እህትህ በእንደኔ አይነቱ መጥፎና ርካሽ ሰው ልብ ውስጥ ያላት ስፍራ ከበሬታ የተሞላበት እንጂ ሌላ አይደለም።’

በሽድርጋሎቭ ንግግሩን ቀጠለ፡- በዚህ ኩነት ውስጥ በእዳ ምክንያት መታሰፊን ሳታውቅ አትቀርም። ብዙ ገንዘብ ተበድረው የመክፈል አቅሙም አልነበረኝ። ሚስቴ ከዚያ ማጥ እንዴት እንዳመጣችን በዝርዝር መናገሩ አስፈላጊ አይደለም። እንዳንድ ጊዜ ሲት ህሊናዋን እስከጡትበት ድረስ የቱን ያህል እንደምታፈቅር ታውቃለህ? የተማረች ባትሆንም ሐቀኛና ብልህ ሲት አበረች። ከብዙ አስከፊ ውጣ ውረድ በኋላ ይህች ቀናተኛ ሲት ቢጋብቻ ሕይወታችን ውስጥ አክብራ የያዘችውን ስምምነት ከእኔ ጋር ለማድረግ ቃል ገባች። በእድሜ ከእኔ በጣም መብለጧና ሁልጊዜ ቃሏን ማክበሯ ትልቁ ነጥብ ነው። እኔ ሙሉ በሙሉ ለእርሷ ታማኝ መሆን እንደማልችል በግልፅ ነገርኳት። ይህ አባባል ቢያበላጭትም ቅሉ ግልፅነቱ በመጠኑም ቢሆን ያስደሰታት መሰለኝ። ምክንያቱም በቅድሚያ መናገሬ ሳታልሳት አለመፈለገን የሚያሳይ ነው ብላ ስለገመተኝና ይህን ማወቅ ደግሞ ለእንዲት ቀናተኛ ሲት ከሁሉም በላይ አስፈላጊ ስለሆነ ነው። ከብዙ የእገባ ጎርፍ በኋላ 1ኛ/ ለሁልጊዜ ባሏ ሆኜ አብሬአት አንድኖር፣ 2ኛ/ ያለእርሷ ፈቃድ የትም እንዳልሄድ፣ 3ኛ/ ቋሚ ውሽማ እንዳልይዝ፣ 4ኛ/ በምስጢር እስከነገርኳት ድረስ ከሠራተኞቻችን መካከል ከፈለግኳት ጋር አልፎ አልፎ ብዳራ እንደማትቃወም፣ 5ኛ/ ምንም ብዳራ በፍቅር እንዳልጠመድ፣ 6ኛ/ እግዚአብሔር ሳይፈቅድ ቀርቶ በፍቅር ብጠመድ ሳልደብቅ እንድንልፅላት የቃል ስምምነት አደረግን። ይህንና የመጨረሻው ነጥብ ሚስቴን ጭራሽ አሳሳብንትም። ብልህ እንደመሆኗ መጠን ሲት የግልመርጥ ርካሽ አድርጋ ስለቆጠረች በፍቅር የምንደፍ አልመሰሳትም። ብልህነትና ቀናተኝነት ግን ሁለት የተለያዩ ነገሮች በመሆናቸው ችግሩ አፈጠጠ። ይህንና፣ ስለሰዎች ተጨባጭ አስተያየት ለመስጠት ይቻል ዘንድ ቀደም ሲል ከቀረፅናቸው ግምቶች፣ ስለአካባቢያችን ያለንን የተለመደ ዝግብና ሰዎች ስለእኛ የሚሉትን እርግፍ አድርገን መጣል አለብን። ስለሆነም፣ ከሌላ ሰው ያልቅ የአንተን አስተያየት አቀባለሁ። ስለሚስቴ አስቂኛና የማይመስሉ ብዙ ታሪኮችን ስምተህ ሊሆን ይችላል። እንደ እውነቱ ከሆነ እንዳንድ አጉል ልማዶች ባታጣም ለደረሰባት ስቃይ ምክንያቱ እኔ በመሆኔ ሀዘን እንደሚሰማኝ አልደብቅም። እጅግ ተወዳጅና ታማኝ ለሆነች ሚስት ተወዳጅና ታማኝ የሆነው ባሏ በቀብሯ ስነሰርአት ላይ ተገቢ የሆነውን ንግግር ማድረግ በቂ ይመስለኛል። በተጣላን ቁጥር ዝምታን መርጬ ላለመበላጨት እሞክራለሁ፤ ይሄ ጨዋነቱ በእርሷ ላይ በጎ ተፅእኖ እያሳደረ ተወዳጅነት በማትረፉ ውጤታማ ነበር። በእኔ እስከመክራት የደረሰችባቸው አጋጣሚዎች ሁሉ ነበሩ። የእህትህን ነገር ግን መቋቋም አቃታት። እንደዚህች አይነት ውብ ልጃገረድን በቤት ውስጥ የሕፃናት አስተማሪ አድርጋ የምትቀጥራት መሆኔን ባውቅ ኖሮ እምቢተኛ እሆን ነበር። እኔ የወሰድኩት ሚስቴን ስሜት ስለሚያጠቃት እህትህን የወደደቻት አድርጌ ነው። እህትህ እንዴት አይነት ልጃገረድ መሰለችህ! ጥ መጀመሪያ ያየኋት ጊዜ ስለተረዳሁት ደግሜ ላላያት ወሰንኩ። ብታምንም ባታምንም ግን እህትህ ራሷ ቀድሞ ታግባባኝ ጀመረች። መጀመሪያ ላይ በእህትህ ፊት ቃል ባለመተንፈስና ለእህትህ ለሚደረግላት ውዳሴ ደንታ ቢሰ በመሆኔ ሚስቴ ትበላጭ እንደነበር ታምናለህ? የፈለገችው ምን እንደሆነ አላውቅም። ሚስቴ ደግሞ ስለእኔ ለእህትህ ያልነገረቻት ነገር የለም። ፍርጃ ሆኖባት ምስጢራችንን ላገኘችው ሁሉ የመንገርና እኔን የመውቀስ ጠባይ አበራት። ታዲያ

እንዲህ አይነቷን አዲሱ ውብ ንድፍ እንዴት ቸል ትጠጣት? ወሬአቸው ስለ እኔ ብቻ ነበር፤ ሰዎች ስለእኔ የነዙአቸውን የፈጠራ ወሬዎች እህትህ እንድታውቃቸው ወዲያውኑ ስለመደረጉ ቅንጣት ያህል አልጠራጠርም። አንተም ቢሆን እንዲህ አይነቱን ነገር እንደሰማህ እርግጠኛ ነኝ።

‘ሰምቻለሁ። ለአንድ ሕፃን ሞት ምክንያቱ አንተ እንደሆንክ ለዚህ ተናግሯል። እውነት ነው ወይ?’

‘እንዲህ አይነቶቹን ፈጠራዎች እንተዋቸው። ስለዚያ አስቂኝ ታሪክ ለማወቅ ከፈለግህ ሌላ ጊዜ አጭውትህለሁ። አሁን ግን...’ በማለት ሰቪድሪታሎቭ እየተንገሸገሸ አስተባበለ።

‘ገጠር ውስጥ በአንተ ምክንያት በቃይ ስለደረሰበት አሽከርህ ሲያውሩም ሰምቻለሁ።’

ሰቪድሪታሎቭ በድጋሚ እየተባሳጨ እንዲህ አይነቱን እርጋላት እንዳያሳበት ተማፀነ።

ራስኩልኒኮቭ ደግሞ ብሎጭቱ እየጠነከረበት ሂደና ‘ከሞተ በኋላ የአንተን ፒፓ በትምባሆ ለመሙላት ይመጣ የነበረው አሽከር ነው? ስለእርሱ የነገርነኝ አንተው ነህ’ አለው።

ሰቪድሪታሎቭ ራስኩልኒኮቭን ትክ ብሎ ተመለከተና በአይናቹ ላይ የጥላቻ ስሜት እንደሚነበብ ገመተ። ስለዚህ እራሱን አራጋግቶ እንዲህ ሲል መለሰ፡ ‘ስለእነዚህ ፈጠራዎች ለማወቅ ቀልብህ እንደተሳበ እገነዘባለሁ። አመቺ ሁኔታ ሲያጋጥም ሳልውል ሳላድር ለአንተ የመንገር ግዴታ እንዳለብኝ እገምታለሁ። ሌላውን አንተውውና አንዳንድ ሰዎች በእሁኑ ሰለት በፍቅር አይን እንደሚመለከቱኝ እገነዘባለሁ! ስለእኔ የተነካውን የፈጠራ ወሬ ለእህትህ በፍቅር አይን እንደሚመለከቱኝ እገነዘባለሁ! ስለእኔ የተነካውን የፈጠራ ወሬ ለእህትህ አያዳግትህም። በእኔ ላይ ምን አይነት ስሜት እንዳለደረባት ባልነግርህም ሁኔታው ጠቅሞኛል። እህትህ በእኔ ላይ ጥላቻ ቢያድርባትም፤ ፊቱ የተጠጋቀሰና የተነኩ ቢሆንም የደረሰብኝ መጥፎ እጣ የኋላ ኋላ አሳዘናት። የአንዲት ልጃገረድ ልብ ለሌላ ሰው ማዘን ሲጀምር ለልጅቷ አደገኛ ነው። ልታድነው፤ ስሕተቶቹን እንዲረዳ ልታደርገው፤ እንደአዲስ ሰው ልትቀርፀው፤ ከፍ ባሉ ነገሮች ላይ እንዲያተኩር ልታግባባው፤ ለአዲስ ሕይወትና ተግባር ልታጨው ትሞክራለች። እንደምታውቀው ሁሉ ሁሉም ነገር ውጤት አላመጣም (ብዙ ወይን ጠጅ የወሰድኩ መሰለኝ)። እህትህ በሁለተኛው ወይም በሳሳተኛው ምእተ አመት በትንሹ እስያ ውስጥ ከንጉሣዊ ቤተሰብ፤ ወይም ከሀገረ ገዢ ባለመወለዱ ሁልጊዜ አዘን እንደነበር ታውቃለህ። መስዋዕትነት ከሚከፍሉት አንዱ በመሆን ጤቷ በጋለ ብረት ቢጠበስ እንኳ በፀጋ ትቀበል እንደነበር አያጠራጥርም። ለሰው ብላ ለመስዋት ከፍተኛ ፍላጎት ስላላት የመስዋት እድሉ ከተነፈጋት ራሷን ሳትሰቅል አትቀርም ብዬ እስከማመንም ድርሼአለሁ። ራዘምጊን ስለሚባል ሰው የሆነ ነገር ሰምቻለሁ። አስተዋይ ሰው እንደሆነ ተነግሮኛልና እህትህን ቢንከብዳት ጥሩ ነው። በአጭሩ ለመግለፅ ያህል የተረዳኋት ቢሆንም ገና መተዋወቅ እንደጀመርን መሳሳቴና መጃጃሌ አልቀረም። ከፊት ለፊትህ ያለው አይታይም። ለምንድነው እንዲህ የተዋበችው? ጥፋቱ የእኔ አይደለም! በእኔ አቅም ልቋቋመው የማልቸል የወሲብ መጎምጀት አሳደረብኝ። እህትህ ደግሞ በማይታመን ሁኔታ ልቋቋመው የማልቸል የወሲብ መጎምጀት አሳደረብኝ። እህትህ ደግሞ በማይታመን ሁኔታ ከብረ ንፅህናዋን የጠበቀች ነች። በወቅቱ ከዚህ በፊት አይቻል የማላውቅ ፓራሻ የተባለች

አዲሱና ቆንጆ ወራተኛ ከሌላ መንደር አጥኝን ቆንጆ ትሁን እንጂ ደደብ በለነበረች ገና
 ሳልደርሰለት እራታዋን አቀለጠችውና ስሜ ጠፋ። አንድ ቀን ከምሳ በኋላ እህትህ ከአትክልት
 ስፍራው ፊልጋ አገኘችናና የሚያበሩ አይኖቿን እያስለመለመች ምስኪኗን ፓራሻን
 እንዳልደርሰለት ተማግኝታለች። የግል ጉዳያችንን ለመነጋገር የመጀመሪያ ጊዜያችን ነበር
 ለማለት ይቻላል። እኔም ጥያቄዋን ለማሟላት ደስተኛ ነበርኩ። ከዚያ በኋላም በምስጢር
 እየተገኘች ማውታቱና በእንባ መራጨቱ ተለመደ። እንዳንድ ልጃገራች ወንድን ለመለወጥ
 ፍላጎት ሲያድርባቸው እስከዚህ ድረጃ ይደርሳሉ! እኔም ደግሞ የሴትን ልብ የመስረቂያ
 ፍቱን ስልት የሆነውን ውደሳዬን አሻገረናድኩት። በአለም ላይ እንደ ግልፅነት የሚከብድ፣
 እንደውደሳ የሚቀል ነገር የለም። በግልፅነት ከምትናገራቸው መቶ ቃላት መካከል አንዱ
 ሐሰት የተመሳበት ቢሆን ወዲያውኑ አለመግባባት ይፈጠርና ጭቅጭቅ ይከተላል። በሌላ
 በኩል ደግሞ እያወደበክ ተጀምሮ እስኪያልቅ ድረስ ከሞሽ እየተደሰቱ ያዳምጠሃል።
 ውደሳው የቱን ያህል መረን የለቀቀ ቢሆንም ቢያንስ ማሸኑ እውነት ይመስላል። ይህ አባባል
 በማንኛውም ሰው ዘንድ የሚሰራ ነው። በውደሳ የማይደለል የለም። ለባሏ ለልጆቿና ለሞራሏ
 ታማኝ የሆነችን አንድ የተከበረች ሴት እንዴት እንዳግባባኋት በአስታወሰኩ ቁጥር ሳቄ
 ይመጣል። በንፅህናዋ ተማርኪ ውደሳዬን ያለህፍረት አሻገረናድኩት። ከአጨባበጧ ወይም
 ከአስተያየቷ የሆነ ነገር ማጥፋቱ እንደተሰማኝ በህፃ ሳይሆን በሀይል ያገኘሁት ለድርጊ
 በመቆጠር ራሴን ወዲያውኑ ወቀሰኩ። እምቢታ በምታበካቸኝ ጊዜ ተንከላኛ ባልሆን ኖሮ
 ከእርሷ ምንም ነገር እንደማላገኛ፣ ከደግነቷ ብዛት ተንኮሌን ሳትረዳ ሳታውቀው
 እንደተንበረከከችልኝ እነግራት ነበር። በመጨረሻም የፈለግሁትን አገኘሁ። ደግነቷን
 ንፁካናዋንና ታማኝነቷን እንደጠበቀች ብትሆንም በኢጋዋሚ እንደቀለለች እርሷ ራሷ
 ተረዳችው። እንደ እኔ ሁሉ እርሷም ጉትት ያደረባት ለድርጊ እቆጥር እንደነበር በነገርኳት
 ጊዜ የቱን ያህል እንደተበላጩት ልነግርህ አልችልም። ምስኪኗ ሚስቴም በቀላሉ በውደሳ
 ትረታለች። እኔ ብልልግ ኖሮ በሕይወት እያለች እርስቷን በሙሉ እንድትሰጠኝ ማድረግ
 አችል ነበር (ብዙ እየጠግሁ ሳልቀባጥር አልቀረሁም)። እህትህንም ተመሳሳይ ሁኔታ
 እያጋጠማት እንደነበር ብነግርህ እንደማትቀየም ተስፋ አደርጋለሁ። እኔ ግን ከጅልነቴና
 ትእግስት ከማጣቴ የተነሳ ነገሩን ሁሉ አበለሽሁት። ወዳጅነታችን ገና ከመጀመሩ የአይኖቼን
 አገላለጥ እህትህ አልወደደችልኝም ነበር። አይኖቼ የሚወረውሩት እየፈካ የሚሄድ ብርሀን
 ልቅ እየሆነ ፍርሀት አሳደረባትና በመጨረሻ ጠላችው። ወደዝርዝሩ መሄድ ሳያስፈልግ
 ወዳጅነታችን ተቋረጠ። ከተቋረጠም በኋላ የጅል ሰራ እንደገና ፈጸምኩ። ለማሳመን
 ያደረገችውን ጥረትና እኔን ለመለወጥ ያሳየችውን መከራ አሳለቅበት ጀመር። በፓራሻና
 በሌሎችም የተነሳ ጭቅጭቅ በከፍተኛ ድረጃ ቀጠለ። በቅናት ተገፋፍተው አንዳንድ ጊዜ
 የእህትህ አይኖች እንዴት እንደሚያበሩ ለማየት በሕይወትህ አንዴ ቢያጋጥምህ እንዴት
 ጥሩ ነበር! መስከሬን ተወውና እውነቱን መናገሬን ብቻ ያገለልኝ። ይህ የእህትህ አስተያየት
 በሕልሜ እየመጣ አስቸገረኝና በመጨረሻ የለበሰችው ልብስ ሲተሻሽ የሚያወጣውን ደምፅ
 በሰማሁ ቁጥር ልቤን ይነሳኝ ጀመር። የሚጥል በሽታ ይደዛኛል ብዬ ሰማኜ ነበር። ከእውራነት
 ድረጃ እደርሳለሁ ብዬ ጭራሽ አልገመትኩም ነበር። ከእህትህ ጋር መታረቅ ቢኖርብኝም
 የማይቻል ሆነ። ታዲያ ምን አደረግሁ መሰለህ? ብሰጭት ሰውን ምንኛ ያቆጅላል! እህትህ
 ችግረኛ መሆኗንና አንተንና እናትህን ለመርዳት መግደዷን ግምት ውስጥ በማስገባት

ወደፒተርስዙርግ ከእኔ ጋር ለመጥፋት ከተሰማማች ገንዘብን ሁሉ ልሰጣት ወሰንኩ። የማይመልግ ፍቅር እንደማሳያትና እንደማስደስታት ቃል ገብሳት። በወቅቱ ለእርሷ የነበረች ፍቅር ናላጌን ስላዞረው የሚስቴን እንጥል እንድቆርጥ ወይም በመርዝ እንድበካላት ብትጠይቀኝ ኖሮ ምንም ሳላመነታ ወዲያውኑ እፈፅመው ነበር። ሁሉም ነገር ግን ሳይሳካ ቀረ፤ ሚስቴ ያ ከይሲ ጠበቃ ለዚህ እህትህን እንዲያገዛ ለማድረግ ማስተዋወቅን በሰማሁ ጊዜ እንዴት እንደተበሳጨሁ ልነግርህ አልችልም። እኔም ቢሆን ላግብ ብል ያው አይደለም እንዴ? እኔን በጥምና ማዳመጥ እንደጀመርክ እያስተዋልኩ ነው! ብሎ በድንገት በንዴት ጠፈና ጠረጴዛውን በጠጫ መታ። ፊቱ ፍም መሰለ። የጨለጠው መጠጥ ራት ሳይ እንደወጣ ራስኩልኒኩሽ ስለተገነዘበ «ሆድ ያበውን ብትል ያወጣዋል» እንዲሉ በሁኔታው ለመጠቀም ወሰነ። ስቪድሪጋሎቭን ከፋኝ ተጠራጠረው።

‘እንዲህ ከሆነም ወደዚህ የመጣኸው ለእህቴ ስትል እንደሆነ ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ ግልፅ ሆኖልኛል’ በማለት ለማበሳጨት አስቦ ሳይደብቅ እቅጩን ነገረው።

ስቪድሪጋሎቭ ያለፈውን ለማስታወስ እየጥከረ ‘እንዲያ እንዳልሆነ አልነገርኩም ወይ? ከዚያም በላይ ደግሞ እህትህ እኔን ማየቱ አይሆንላትም’ ቢል መለሰ።

‘እንደማይሆንላት እኔም እርግጠኛ ነኝ፤ ነጥቡ ግን ያ አይደለም።’

ስቪድሪጋሎቭ በአይኑ እየጠቀሰና ሳቅ የተመሳሰበት ፈጥረታ እያሳየ ‘እርግጠኛ ነህ? ትክክል ነህ። አታፈቅረኝም። በባለና በሚስት፤ በአፍቃሪና በከረዳ መካከል የሚሆነውን ግን መቼም ቢሆን እርግጠኛ ሆነህ መናገር አትችልም። ሁለቱ ብቻ የሚያውቁት ማንም የማይደርስበት ነገር ሁልጊዜ ያጋጥማል። እህትህ በጥላቻ እንደምታኖኝ ፍፁም እርግጠኛ ነህ?’ አለው።

‘ከእንዳንድ አባባሎችህ መረዳት እንደቻልኩት በዳንያ ሳይ ለመፈፀም ቆርጠህ የተነሳሳበትን ርካሽ አላማ አንግበሁል።’

ስቪድሪጋሎቭ በመደናገፍና አላማውን ስለሚያስነቁ አባባሎች ባለመጨነቅ ‘ምን ማለትህ ነው? እንደዚህ አይነት ቃላትና አባባሎች ተጠቅሜአለሁ ወይ?’ በማለት ጮኸ።

‘በአሁኗ ሰአት እንኳን እየተጠቀምክ ነው። ለምሳሌ ያህል በድንገት ምን አስደነገጣህ?’

‘አንተን ፈርቼ ነው የምደነግጠው? እንዲያውም እኔን መፍራት ያለብህ አንተ ነህ! ምን አይነት ዝባዝኸኒ ነው የምታወራው? ያም ሆነ ይህ ትንሽ ሞቅ እንዳለኝ ይሰማኛል። አሁንም አንድ ማለት ያልነበረብኝን ነገር ላወጣው ነበር። ወይን ጠጅ ገደል ይግዛ። አስተናጋጅ - ውህ አምጣ!’

የወይን ጠጅ ጠርመሱን ከያዘ በኋላ በመስኮት በኩል አሸቀነጠረው። ፊሊፕ ውሃውን አመጣ።

ስቪድሪጋሎቭ በውሀ የራሱ ጨርቅ ጭንቅላቱ ላይ እያደረገ ‘ይሄ ሁሉ ፍሬ ከርስኪ ነው። የአእምሮ ሰላም እንድታገኝና ጭጣሬህ እንዲወገድ ያለምንም ችግር ማድረግ እችላለሁ። ለምሳሌ ያህል ጋብቻ እንደምፈፅም ታውቃለህ?’

‘ቀደም ሲል ነግረኸኛል።’

‘መንገሬን ረሰቁዋለሁ። በዚያን ጊዜ ልጅቴን በአይን እንኳን ስለማላውቃት ልነግርህ አልችልም። በአሁኑ ጊዜ ግን በይፋ ተጫውተን ሁሉም ነገር እልባት ሰጣኝ ቀጠሮ ባልይዝ

ኖሮ አስተያየትህን ለማወቅ ስለምፈልግ ዛሬውኑ እንሄድ ነበር። ሰአቴን ተመልከተው፣ ያለኝ አስር ደቂቃ ብቻ ነው። ቢሆንም የታብቻዬ ሁኔታ ትኩረት የሚሰጠ ስለሆነ አጫውትሁለሁ። አሁንም ተነሳህ? ወዴት ነው የምትሄደው?

‘አሁን እንኳን አልሄድም።’

‘ጭራሽ አልሄድም ማለትህ ነው? ወስጂ ከእጮኛዬ ጋር አስተዋውቅሁለሁ። በቶሎ መሄድ እንዳለብህ ስለገመትኩ ዛሬ ሳይሆን ሌላ ጊዜ አደርገዋለሁ። አንተ በቀኝ በኩል እኔ በግራ በኩል እንሄዳለን። የምኖርባትን ሴት ታውቃለህ? ስለምንድነው የምታስበው? አንዲት ልጃገረድ ራሷን የገደለችው በእርሷ ቤት ውስጥ ነው እየተባለ የሚወራላትን ሴትዋ ማለቴ ነው። እያዳመጥኩኝ ነው? ይህች ሴት ነች ያቀነባበረችልኝ። ስለኩፋሁ ትንሽ ያዝናናሁል ብዬ ነው አለችኝ። ትካዜ የማይለየኝ ቀርፋፋ ነች። ደስተኛ እመስልሁለሁ እንዴ? በጭራሽ፣ የተከፋሁ ነች። ሰው ላይ ጉዳት ባዳርስም አንዳንድ ጊዜ ጥገን ይገዢ ከተቀመጥኩ ለለስት ቀናት አታየኝም። የምኖርባት ሴት ግን ጭካኔ ያልተለያት ብልጣብልጥ ነች። ውጥኗ ምን እንደሆነ ታውቃለህ? ይሰላችና ሚስቴን ትቶ ጥሎ ይጠፋል ብላ ገመተች። በዚህን ጊዜ ሚስቴ መድረሻ ስለማይኖራት ለፈለገችው ሰው እያስተላለፈች ታማማታለች። የልጅቷ አባት የአካል ጉዳተኛ፣ በመንግስት ስራ አገልግሎት ጡረታ የወጣ፣ እግሮቹ መላወስ ስለማይችሉ ላለፉት ሶስት አመታት አልጋ ላይ የዋለ እንደሆነ አጫውታኛለች። ሚስቴ አስተዋይ ሴት እንደሆነች ነግራኛለች። በመንግስት ስራ ቢቀጠርም ምንም ሳይረዳቸው በኩፍላ ሀገር የሚኖር ልጅ አላቸው። አንደኛዋ ሴት ልጃቸው ያገባች ቢሆንም አትጠይቃቸውም። ከእብራካቸው የወጡ ልጆች የሌሏቸው ይመስል ሁለት የወንድም ልጆች አብረዋቸው ይኖራሉ። ሁለተኛዋን ሴት ልጃቸውን ትምህርቷን ሳያስጨርሱ ከቤት አውለዋታል። በሚቀጥለው ወር አስራ ስድስት አመት ይሞላትና በሕግ እንጋግለን። በጠቅላላ አብቂኝ ነገር ነው። የመሬት ባለቤትነት ሚስቴ የሞተችባት፣ ከመልክም ቤተሰብ የተወለደና ራሱን ችሎ የሚኖር በማለት ራሱን አስተዋወቅሁ። የእኔ ህምሳ አመት መሙላትና የእርሷ አስራ ስድስት አለመድረስ ምን ለውጥ ያመጣል? ለዚህ ማን ይጨነቃል? ነገሩ ያስገመጃል፣ አይደለም እንዴ? ቂ - ቂ - ቂ! ከአባጅና ከእናቷ ጋር ሳወራ ብታዋኝ ኖሮ ሌላ ጉዳይ ነበር። በርከክ ብላ ሰላምታ ትሰጠኛለች፣ እስካሁን ድረስ አጭር ቀሚስ ስለምትለብስ እንደማታ ጀምበር የምታብራ ያልፈነዳች እግዚአብሔር አበባ መስላ ትታያለች። ስለሴት መልክ ያለህን አስተያየት አላውቅም። ለእኔ ግን የሚያባብሩ አይኖች፣ አይነአፋርነትና ኬክፍረት የመነጨ እንገ ያልተለያት የአስራ ስድስት አመት ልጅ ውብ ብሎ ገዝቦ ነች፣ አይንህን ሳትነቅል የምታያት ስእል ነች። የተነሳነ ውብ ፀጉር፣ የሰሰሰሰ ቀያይ ከንፈሮችና እጥር ምጥን ያሉ እግሮች ባለቤት ነች። ከተዋወቅን በኋላ የቤተሰቤን ጉዳይ መጨረስ ስለሚኖርብኝ ጥድፊያ ላይ እንደሆነኩ ነገርኳቸውና በማግስቱ ማለትም ከትናንት በስተያ በይፋ ተጫጫን። አሁን ወደዚያ ሰሄድ ከጉልበቴ ላይ አስቀምጣትና ከንፈሯን ከከንፈራ አዋህደዋለሁ። እናትዬዋም የወደፊቴ ባሏ ስለሆነኩ መሳሳማችን ተገቢና አስደሳች እንደሆነ ትነግራታለች። ከአባወራነት ይልቅ የአሁኑ እጮኛነት ሳይሻል አይቀርም። ከአንዴም ሁለቴ አነጋግራያት እንደተረዳሁት ዋሳ ልጅ አይደለችም። አንዳንድ ጊዜ ሰርቃ ስታዋኝ መላ አካላቴን ይነካረዋል። መልኳን ባየሁት ቀጥሮ የማይኖን ስእል አስታውሳለሁ - ምስጢራዊነት የሚከብብበት መልክ። በተጫጫን በማግስቱ አንድ ሺህ አምስት መቶ ሩብል እውጥጄ የእንቁ፣ የሀብልና ኮብር

የተሠራ የጌጣ ጌጥ ማስቀመጫ ከእነ ምናምኑ ሳበረከትላት የእኔዋ ማደና ትንሽ ፊት ፊት፡፡ ትናንት ትህትና በጎደለው ሁኔታ ይመሰለኛል ከጉልበቴ ላይ አስቀምጫት ነበር፡፡ እኛር ብዛ አይኖቿ እንባ ማፍለቅ ቢጀምሩም እርሷ ራሷ ግለት ላይ ስለነበረች እንዲታወቅባት አልፈለገችም፡፡ ወዲያውኑ ሳይታሰብ አንገቴ ላይ ጥምጥም ብላ ትሰመኝ ጀመር፡፡ ታዛዥና ታማኝ ሚስቴ እንደምትሆን፣ ደስተኛ እንደምታደርገኝ፣ ሕይወቴን ለእኔ አሳልፋ እንደምትሰጥና በአፀፋው ከእኔ የምትፈልገው ከበሬታዬን እንደሆነ ገልጻል ገባችኋል፡፡ «ከእንግዲህ ስጦታ የሚሉት ነገር አልፈልግም!» አለችኝ፡፡ በተገነኑ ፀጥቶችና በፊኩ ጉንጮች የተዋበች የአሰራ ሰድስት አመት ልጅ አይኖቿ የደሰታ እንባ እያቀረሩ ቃል ስትገልጸው የሚሰማህ ደስታ ምን ያህል እንደሆነ መገመት አሰብሁ፡፡ አይመስልህም? ውጤት አለው አይደል? እባክህ አድምጠኝ - አሁን ባይሆንም ከእርጮኖቹ ዘንድ እወስድሁለሁ!»

«እንደ እውነቱ ከሆነ ስሜት እንዲያደርግህ ያደረገው ከእድሜና ከእለምር እድገት አንፃር በመካከላቸው ያለው ይህ ከፍተኛ ልዩነት ነው፡፡ ልጅቴን በእርግጥ ታገብታለህ?»

«እንዴታ? ያለአንዳች ጥርጥር አገብታለሁ፡፡ እያንዳንዱ የሚያስበው ለራሱ ነው፡፡ ራሱን ጥሩ አድርጎ የሚሸግግ ሰው ደግሞ ጥሩ አድርጎ ይኖራል፡፡ ቂ - ቂ - ቂ! ምንው በአንድ ጊዜ ጭምት ሆንክ? ወዳጄ ልቤ - አትታዘበኝና የለየልኝ ሀጢአተኛ ነኝ፡፡ ቂ - ቂ!»

«ሚስጥ ማርሚላዶቭ ልጆች እርዳታ አድርገዋል፡፡ አሁን እንደምረዳው ግን ያደረግበት የራሱ ምክንያት የሚኖርህ ይመስለኛል፡፡»

ሰቪድሪጋሎቭ ሳቁ ቀደመውና የሚከተለውን ተናገረ፡፡ «በአጠቃላይ ልጆችን እወዳለሁ፡፡ ከዚህ ጋር በተያያዘ እስኪሆን ድረስ ያሳብቃለት አንድ አሰደናቂ ታሪክ ልነግርህ እችላለሁ፡፡ ከሰባት አመት በኋላ ናፍቆቱና ስሜቱ ስላጠቃኝ ገና ከዚህ እንደደረሰኩ በየምሽት ከሰባ ዘርቱ፡፡ ከቀድሞ ጓደኞቼ ጋር የነበረኝን ግንኙነት ለማደስ ሳልጣደፍ እስከተቻለ ደረጃ ድረስ ብቻዬን ለመሆን ተስፋ አደረግኩ፡፡ ከውዳ ባለቤቴ ጋር በገጠር ስኖር የማውቃቸው ሁሉ የምወዳቸው ትናንሽ የመደሰቻ ቤቶች ከእለምርጭ አይጠፉም ነበር፡፡ ተራው ሕዝብ ደሰክርባቸዋል፡፡ ምንም ስራ የሌለው የተማሪው ወጣት በማይሆን ራእይ ሲበዛ እየተፈላሰፈ ደሰናከልባቸዋል፡፡ አይሁዶች ከሆነ ቦታ መጥተው እኛ ላይ ሰፈሩና ገንዘብ ያዙ፡፡ የተቀረው ሕዝብ ደግሞ ርካሽ ሕይወት ይገፋል፡፡ ወዲያውኑ ከተማ እንደደረሰኩ ወልፋ ስለነበረብኝ በዳንስ ክልብ ስም ርካሽ ድርጊት ወደሚፈጸምበት አንድ ቦታ ሄድኩ፡፡ በእኔ ጊዜ የሌለና ከየትም ቦታ የተሻለ ዳንስ ይጨፈርበታል፡፡ በእጋጣሚ ሆኖ በደንብ የለበሰች የአሰራ ሶስት አመት ልጅ ዳንሰን ሙያው ከአደረገ ሰው ጋር ስትደንስ ተመለከቱት፡፡ እናትዬዋ ከግድግዳ ጥግ ተቀምጧለች፡፡ ምን አይነት ጭፈራ ሊሆን እንደሚችል መቼም ትገምታለህ፡፡ ልጅቴ ግራ ግብት ይላትና ሀፍረት ይዟት እገባዋን ትለቀዋለች፡፡ ሙያተኛው ዳንሰኛ ግን ይዞ እያሸከረከራት ጥበቡን ያሳያታል፡፡ መቼም አንዳንድ ጊዜ የእኛ ሕዝብ ተራው እንኳን ቢሆን ያስደሰታልና «ልክ ልኳን አሳያት! ሀፍትን ወደዚህ ማምጣት የለባቸውም!» እያለ ሳቅና ጨኸቱን አቀለጠው፡፡ ሰዎች በተገቢው መንገድ መደሰታቸው ወይም አለመደሰታቸው የእኔ ጣጣ ስላልሆነ ጭፈሽ አልተጨነቀላቸውም፡፡ ወዲያውኑ ከእናትዬዋ እጠገብ ባዶ ወንበር በማጥፋት ሄጄ ተቀመጥኩ፡፡ ገና ከተማ መድረሱ እንደሆነና ከእዚህ ያሉ ሰዎች የሰውን ችሎታ ማጥፋትና ክብር መስጠት የተሳናቸው ባለጌዎች እንደሆኑ እየገርኳት ጨዋታዬን ጀመርኩ፡፡ ብዙ ገንዘብ እንዳለኝ እንድታውቅ ፍንጭ ሰጠኝትና በእኔ ጋራ ወደቢታቸው እንዳደርሳቸው

ጠየቅኋት። ቢጋሪ ወደቢታቸው ወሰድኳቸውና ተዋወቅን (በትርቡ ከክፍለ ሀገር የመጡ ሲሆን በአንዲት ትንሽ ክፍል ነበር የሚኖሩት)። እናትም ሆኑ ልጅ ከእኔ ጋር በመተዋወቃቸው ከፍተኛ ክብር እንደተሰማቸው ነገሩኝ። ቢሳ ቢስተን እንደሌላቸውና ወደከተማ የመጡት ከሆነ የሚኒስቴር መስሪያ ቤት ድጋግ ለማግኘት እንደሆነ ደረሰኝ። አገልግሎቴንም ሆነ ገንዘቤን ሰጠኋቸው። ወደቢያ የዳንስ ክለብ የሄዱት የዳንስ ትምህርት የሚሰጥበት ሰፍራ መሰላቸው እንደሆነ ተረዳሁ። ወዲያውኑ ልጄቷን ዳንስና ፈረንሳይኛ ለማስተማር ፈቃደኛነቴን ሰገልጻቸው በደሰታና በክብር ተቀበሉት። እስካሁን ድረስ ስለምንጠያየቅ ከፈለግህ አወስድህለሁ - አሁን ግን አይደለም።

‘አንት ርካሽ ሲሰኝ - የሰማሁት የሚሰቀጥታ ታሪክህ ይበቃኛል!’

‘እጣዋ ከዚህ ሰፍራ እንድትሆን ነው የፈቀደው። እነዚህን ገጠመኞቼን የምናግርህ በችኮላ የምትሰነዝረውን ተቃውሞ ለመስማት አበቤ ይመስለኛል። ያስደስተኛል!’

‘በአሁኑ ሰአት የቱን ያህል ስሜቴ እንደተለዋወጠ ታውቃለህ?’ ሲል ራስኩልኒኮቭ በስጨት ብሎ አገረመረመረ።

ስቪድራጋሎቭ በሳት ተንከተከተ፤ በመጨረሻም ፊሊኝ ጦርቶ ሂሳቡን ከፈለፍ ከመቀመጫው መነሳት ጀመረ።

‘በርግጥ ሰከራአለሁ፤ ቢሆንም ደስ የሚል ጨዋታ ነው!’ አለ።

ራስኩልኒኮቭም ከመቀመጫው ብድግ እያለ ‘ደስታ የተሰማህ ይመስለኛል። እንዳንተ አይነቱ ሲሰኝ ሽማግሌ የጀብዱ ሰራውን ለአንደኔ አይነቱ ሰው ሲዘረዝር እንዴት አይደለት?’ ሲል መለሰለት።

ስቪድራጋሎቭ ራስኩልኒኮቭን በትኩረት እየተመለከተ ‘እንዲያማ ካልክ ሰው የሚያደርገው ሁሉ ለራሱ ነው ብለህ የምታምን በጣም ተጠራጣሪ ሰው ነህ ማለት ነው። ተጠራጣሪነትህን የሚያመለክቱ ብዙ ባህሪዎች ተሸክመዋል። ብዙ መረዳትና ብዙ መስራት ትችላለህ፤ አይደለም እንዴ? ያም ሆነ ይህ ለጊዜው ይበቃኛል። በስፋት ባለመነጋገራችን በጣም ባዝንም ከእኔ አታመልጥም። ትንሽ ጠብቅ...’ አለው።

ስቪድራጋሎቭ ከምግብ ቤቱ ወጥቶ ሲሄድ ራስኩልኒኮቭ ተከትለው። ይሁንና፤ በጣም አልሰከረም ነበር። ወይን ጠጁ ከራሱ ላይ ከወጣ በኋላ እየበረደለት ነበር። የሆነ አቢይ ጉዳይ ርጋታ እየነሳው ያበጨንቀው ያስጠብበው ገባ። ባለፉት ጥቂት ደቂቃዎች ውስጥ ለራስኩልኒኮቭ የነበረው ዝንባሌ ከመቅፅበት በመለወጡ ትህትና እየነደለውና ብልግኛን እየተሳበሰ ሄደ። ይሄን ሁሉ ያስተዋለው ራስኩልኒኮቭ ሁኔታው አሳሰበው። ስቪድራጋሎቭን ከፉኛ ስለተጠራጠረ ሊከተለው ወሰነ።

እስከ እግረኛው መንገድ ድረስ አብረው ሄዱ።

‘አንተ ወደ ቀኝ፤ እኔ ወደግራ፤ ወይም ከፈለግህ የተገለበጠሽ፤ እንደገና እስከምንገና ድረስ ይህና ሁን የእኔ ፍቅር!’ አለና ቀኙን ይዞ ወደገበያው አቀና።

ራስኩልኒኮቭ ተተተለው።

‘ምን እየሰራህ ነው? የነገርኩህ መስሎች ሲል ስቪድራሎቭ ዞር አለና ተናገረ።
‘ከአሁን በአት ጀምሮ ከአይደሉ እንድትርቅ አልፈልግም።’

‘ምን አልክ?’

ሁለቱም ቆሙና አንዱ በሌላው ላይ እርምጃ የሚወስድ ይመስል ለደቂቃ ያህል ተያዩ።

‘በሞቅታ ከተናገርኩው እንደተረዳሁት በእህቴ ላይ የዘረሀን እቅድ እንኳን ልትሰርዝ ቀርቶ ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ ገፍተዋለችል። እህቴ ዛሬ ማለዳ ደብዳቤ እንደደረሰት አውቃለሁ። አንተ ደግሞ ስትቆንጠኑ ነበር። ሌላ ሚስት በአጋጣሚ አግኝተህ ሊሆን ይችላል፤ ያ ግን ምንም ማለት አይደለም። እኔ ራሴ ለማረጋገጥ አፈልጋለሁ፤ በማለት ራስኩልኒኮቭ ቀርጥ ያለ መልስ ሰጠ።

ራስኩልኒኮቭ ምን ለማረጋገጥ እንደፈለገ ለይቶ አልተናገረም።

‘መቼም ፖሊስ አንድጠራ የምትፈልግ አይመስለኝም።’

‘ጥራ ማን ይፈራል!’

ለደቂቃ ያህል እንደገና ተፋጥጠው ቆሙ። በመጨረሻ ግን ራስኩልኒኮቭ እንዳልተበገረ ሲገነዘብ ስቪድራሎቭ ተለውጦ ተለሳለበ።

‘ምን አይነት ሰው ነህ! ጉጉት ቢኖርብኝም አንተን በሚመለከት ጉዳይ ላይ ከመወያየት የተቆጠብኩት ሆን ብዬ ነው። ለሌላ ጊዜ አስተላልፈዋለሁ፤ አንተ ግን እንኳን ሰውን መልአክን የምታናግር ነህ። ከፈለግህ አብረን እንሃድ፤ ወደቤት የምሄደው ገንዘብ ለመውሰድ ስለሆነ ደቂቃ እንደማልቆይ እወቀው። ከዚያን በኋላ በሬን እዘጋና ጋራ ራቅ ወዳለ ስፍራ ይገር ምሽቱን ከዚያ አሳልፋለሁ። ከእኔ ጋር አብሮ ለመሄድ ትፈልጋለህ?’

‘ባልገባም እስከቤትህ ድረስ አብራህ እሄዳለሁ። ለቀብሩ ባለመድረሱ ሶንያን ይቅርታ መጠየቅ አፈልጋለሁ።’

‘እንደፈለግህ፤ ሶንያ ግን ከቤት የለችም። እኔ ከማውቃትና የእኋላ ማውታንን ጉዳይ ከምትከታተል እሮጊት ዘንድ ሕፃናቱን ወስዳቸዋለች። ለሚሰስ ማርሚላዶቭ ሶስት ልጆችና ለእኋላ ማውታን መመዝገቢያ ገንዘብን ስሰጣት እሮጊቷ ተደስታ ነበር። ከዚያን በኋላ አንድም ነገር ሳልተው ስለሶንያ አጫወትኳትና ለመንገር የሚከብድ ሁኔታ ተፈጠረ። ስለሆነም፤ እሮጊቷ ከገጠር ከተመለሰች በኋላ ለጊዜው ወደምታርፍባት ሆቴል እንድትመጣ ሶንያ ተጠራች።’

‘ምንም አይደል። ቢቷ ደርሼ እጠይቃለሁ።’

‘አብረን እንግዳ እስካልክ ድረስ እንደፈለግህ። ጉዳዩ አይደለም። አሁን ከስፍራው ልንደርስ ምንም ያህል አልቀረን። እስቲ ንገረኝ - እስካሁን ድረስ በጥያቄ እንዳላስጨንቅህ ጥንቃቄ ስጠደራለሁ ትጠራጠረኛለህ ብዬ መገመቴ ትከክል ነው ወይ? እንግዳ ነገር ሆኖብህል? እንደሆነብህ አልጠራጠርም። ይህ የሚያሳየው ጥንቃቄ ማድረግ ትከክል እንዳልሆነ ነው።’

‘በቁልፍ መከተቻ ቀዳዳ በኩል ወሬ ማዳመጥን ትደገፈዋለህ?’

‘ወደ ነጥቡ እየመጣህ ነው’ አለና ስቪድራጋሎቭ ሳቀ። ‘ከዚያ ሁሉ ድርጊት በኋላ አስተያየትህን በትሰጥ ኖሮ ይገርመኝ ነበር። ቂ - ቂ - ቂ! እስከምን ድረጃ እንደደረስክና ለሶንያ ምን እንዳልካት የሰማሁት ይኖረኛል። ውጤቱ ግን ምንድነው? ምናልባት ኋላቀር ስለሆንክ ሊገኝ አልቻለ ይሆናል። በፈጠረህ አምላክ ንገረኝ፤ አሳውቀኝ፤ ንድፈ ሀሳቦችህ ምን እንደሆኑ ግለፅልኝ።’

‘ውሸትህን ነው፤ ምንም ነገር አልሰማህ።’

‘የሰማሁት ነገር ቢኖርም ስለዚያ አይደለም የማወራው። በየደቂቃው ስለምታደርገው ማቃሰት ነው የማወራው። በቁልፍ መከተቻ ቀዳዳ በኩል ወሬ እንዳላዳምጥ እየነገርክኝ ከሆነ ያልተለመደ ነገር እንዳጋጠመህና ንድፈ ሀሳብ በመጠኑ እንደተሳሳተ ሄደህ ለምን ለፖሊስ አትናዘገም? የእርግጥን ጭንቅላት በያንሽው መሣሪያ በርቅሶ መጣል ይቻላል ብለህ ካመንክ አሁኑኑ ወደ አሜሪካ ሂድና ተሰወር። የእኔ እንጦሳ ጊዜ ስላለ ከዚህ ጥፋ! ከአንጀቴ ነው የምንግርህ። ገንዘብ ከሌለህ የዝህን ወጪ እኔ እሸፍናለሁ።’

‘ስለዚያ ጭራሽ አሳሰብኩም’ ሲል ራስኮልኒኮቭ ተንሸግሾ ተናገረ።

‘ይገኛል (ካልመሰለህ አትናገር)። የሚያስጨንቁህ ጥያቄዎች ይገቡኛል። ምናልባትም የሞራል ጥያቄዎች ናቸው? በሕብረተሰብ ውስጥ ሰው ያለውን ቦታ የሚመለከቱ ጥያቄዎች ናቸው? እነዚህን ጥያቄዎች ከአእምሮህ ፋቃቸው። አሁን ለምን ያስፈልጋል? ቂ - ቂ! ሰውነትህና ዜግነትህ አሁንም ስለተጠበቁ ነው ወይ? እንደዚያ ከሆነ ግን መጀመር አልነበረብህም። የማትፈፅመውን ነገር መሞከር አልነበረብህም። ራስህን ገድለህ ለምን አትገላገልም? ወይስ መገላገሉን አልፈለግክም?’

‘ትቼህ እንድሄድ ሆን ብለህ እየተነካሰኝ መሰለኝ።’

‘የምትገርም ሰው ነህ! ከሸፍራው ደርሰናልና አብረን ወደፎቅ እንውጣ። የሶንያ በር እንደምታየው ባዶ ነው። ማንም ከከፍላ የለ። መቼም አታምኝ? አሁን ደግሞ ወደ እኔ ከፍል እንሂድ። ካፌውኑ ይሄን አምስት በመቶ አረቦን ወደ ገንዘብ እለውጠዋለሁ። ጊዜ ስለሌለኝ ከፈለግህ ጋር ይዘን እንሂድ። ከእኔ ጋር አብሮ መሄድ አልፈለግክም? አታመንታ፤ እንሂድ! ለመክኑብ የሚከፈል መሰለኝ፤ ግን ግዴላም - ዝናብ መከለያ አይጠፋም።’

ስቪድራጋሎቭ ከጋራው ላይ ተሳፈረ። ራስኮልኒኮቭ ለጊዜውም ቢሆን ያደረበት ጥርጣሬ መሰረተቢስ እንደሆነ ገመተ። እንድም ቃል ሳይተነፍስ ፊቱን አዞረና ወደገቢየው አቅጣጫ ተመልሶ ሄደ። አንድ ጊዜ ፊቱን መለስ ቢያደርግ ኖሮ መቶ ሜትር ያህል በጋራ ከተጓዘ በኋላ ሂሳቡን ከፍሎ በእግረኛ መንገድ ላይ ይሄድ የነበረውን ስቪድራጋሎቭን ሊመለከት በቻለ ነበር። እርሱ ግን ታጥፎ ስለሄደ ምንም ነገር ለማየት አልቻለም። መጥፎ የጥላቻ ስሜት ከስቪድራጋሎቭ ያርቀው ዝፍ። ‘ከዚያ ቆሻሻ ወንጀለኛ፤ ሲሰኛና ርክሽ ሰው ምን ጠብቁ ነበር?’ ሲል ሳያሸው ጮሆ ተናገረ። በርግጥ ራስኮልኒኮቭ ተጣድፎ ሳያመዘገን የሰነዘረው ሀሳብ ነው። በግለሰብ ድረጃ የስቪድራጋሎቭን ማንነት የሚያንጸባርቅ ሀሳብ። ራስኮልኒኮቭ እሁኑን በተመለከተ ስቪድራጋሎቭ እንደማይተኛለት ተገንዝሞ ነበር። ግን ሁሉም ነገር በብትና ጉዳዩን ለማሰሳሰል አቅም አነሳው።

ብቻውን በቀረበት ጊዜ ሆያ ሚትሮ ያህል ተጓዘና እንደተለመደው ሁሉ በኩሪያው

ያለውን ዘንጋና በዘላብ ጭልጥ አለ። ከድልድዩ ላይ እንደደረሰ አጥሩን ይዞ ቆመና ወንዙን መመልከት ጀመረ። ዳንያም በድልድዩ ላይ ተጉዛ ከአጠገቡ ቆማ ነበር። እርሱ ግን ከድልድዩ መነሻ ላይ ሳያስተውላት አልፏት ሄዷል። ዳንያ መንገድ ላይ እንደዚያ ሆኖ አይታው ስለማታውቅ ከው ብላ ቀረች። ልጥራው ወይስ አልጥራው እያለች በማመንታት እንደቆመች ከሌላው የድልድዩ አቅጣጫ እየተጣደፈ ይመጣ የነበረውን ስቪድራጋሎቭን ተመለከተች።

ስቪድራጋሎቭ ወደ ድልድዩ ሳይዘልቅ ራስዋላኒካቭ እንዳያየው እየሞከረ ከአገረኛው መንገድ ላይ ቆመ። ዳንያን እንዳስተዋላት ምልክት ይሰጣት ጋባ። እርሷም ወንድሟን ብቻውን እንድትተውድና ሳታነጋገረው ወደእርሱ እንድትሄድ ምልክት ያሳያት መሰላት።

ዳንያ ወንድሟን ባለበት ትታ ወደ ስቪድራጋሎቭ ሄደች።

‘ፈጠን በይ። ወንድሞሽ መጥኝታችንን እንዲያውቅ አልፈልግም። እርሱ ራሱ ፈልጎኝ መጥቶ ከዚህ አካባቢ በማይርቅ ምግብ ቤት ውስጥ አብሬው ነበርኩ። ለአንቺ ስለሃፍኩት ደብዳቤ አውቆ የጠረጠረ ይመስላል። ነግረሽዋል እንዴ? አንቺ ካልነገርሽው ግን ሌላ ማን ይነግረዋል’ እያለ አንሸካሽነላት።

‘አሁን ስለታጠፍን ወንድሜ ሊያየን አይችልም። ከዚህ ርቁ ከአንተ ጋር ስለማልሄድ ሁሉንም ነገር እዚሁ ንገረኝ። መንገድ ላይ የማትነግርበት ምንም ምክንያት የለህም’ አለችው።

‘በመጀመሪያ ደረጃ መንገድ ላይ የሚነገር አይደለም። በሁለተኛ ደረጃ ሰንያ የምትለውን መስማት አለብሽ። በሶስተኛ ደረጃ ደግሞ የማሳይሽ ሰነዶች ይኖራሉ። ከእኔ ጋር የማትሄጃ ከሆነ ምንም ነገር ሳልነገርሽ ከዚሁ ትቼሽ እንለያያለን። የምትወጃው ወንድምሽ ምስጢር ሙሉ በሙሉ እጄ ውስጥ እንደገባ አትርቢ።’

ዳንያ ግራ በመጋባት ስቪድራጋሎቭን ትክ ብላ ተመለከተችው።

‘ምንድነው የሚያስፈራሽ? ይሄ ከተማ እንጂ ገጠር አይደለም። ገጠር እያለን እንዲን እኔ ከአደረሰኩብሽ ይልቅ አንቺ ያደረሽብኝ ጉዳት ይበልጣል’ እያለ ስቪድራጋሎቭ በርጋታ ተናገረ።

‘ለሰንያ ነግረህታል?’

‘ምንም የነገርኳት የለም። እንደ እውነቱ ከሆነ በአሁን ሰአት ቤቷ ለመኖሯ ርግጠኛ ባልሆንም ትኖራለች ብዬ ግን እገምታለሁ። በእንጀራ እናቷ ቀብር ላይ ዛሬ ስለተገኘች በእንዲህ አይነቱ ቀን ከቤት ላትወጣ ትችላለች። ለጊዜው ስለተጻዩ ለሆንም መንገር አልፈልግም፤ ለአንቺ በመናገሪያም አገናኛለሁ። በእንዲህ አይነቱ ጉዳይ ላይ ጥንቃቄ ትንሽ ከጎደለ ፖሊስ ወዲያውኑ ይደርስበታል። የምኖረው በዚህ ሕንፃ ውስጥ ነው። እንግዲህ ይርሰናል። የሕንፃው ዘበኛ ያውልሽ። በሚገባ ስለሚያውቀኝ እጅ እየሳኝ ነው። ከቤት ጋር መሆኔን አይቷል፤ መልክሽንም እንዳስተዋለ ርግጠኛ ነኝ። በግልፅ በመናገሪያ ይቅርታ አድርገዋል። እኔ ራሴ የምኖረው በኪራይ ነው። ሰንያ ከእኔ ቀጥሎ ባለው ከፍል እንደእኔው ተከራይታ ትኖራለች። በእኛ ፎቅ ላይ ያሉት በሙሉ ተከራዮች ናቸው። ሕፃን ይመስል ለምን ትፈራያለሽ? እኔ የማስፈራ ነኝ ወይ?’

ትህትና ያልተለየው ፈገግታ በስቪድራጋሎቭ ፊት ላይ ተነበባ። የልቡ ትርታ ጨመረ፤ ለመተንፈስ ተቸገረ። ስሜቱን ለመደበቅ ሲል ሆን ብሎ እያሳሳ ተናገረ። ንግግሩ

በጣም ስላሳሰባት ሕፃን ይመስል ፈራችው፤ እስፊሪ ሆኖ ታያት።

በኋላ ግን ምንም እንኳን ፊቷ ቢገረጣም ረጋ ብዙ ክብር የሌለህ ሰው መሆንህን በሚገባ ባውቅም ቅንጣት ያህል አልፈራህም። እንሂድ፤ አለችው።

ስቪድራራሎቭ ከሶንያ ክፍል ቢደርስ ቆመ።

ከቤት መኖሯን እንዳረጋግጥ ፍቀጃልኝ። ያሳዝናል፤ ያለች አይመስለኝም። በቀሌ እንደምትመለስ ግን አውቃለሁ። ከወጣችም የሙት ልጆችን ጉዳይ የምትከታተልን አንዲት ቤት ለማንጋገር ነው የወጣችው። እናታቸው ሞታለች። እነርሱን ለመርዳትና እስፊሊውን ሁሉ ለማሟላት የተቻለኝን ሁሉ እድርጌአለሁ። ሶንያ በእስር ደቂቃ ውስጥ ካልመጣች የምትፈልገ ከሆነ ዛሬውኑ ወዳንቺ እልካታለሁ። የእኔ ቤት ይኸው። ባለሁለት ክፍል ነው። ከዚህ በር በስተጀርባ ቤት ያከራይቸኝ ቤት ክፍል ይገኛል። አቢይ የምላቸውን ሰነዶቼን ላሳይሽ ነውና እንግዲህ ተመልከቼ። ይህ የመኝታ ቤቱ በር ወደሚከራይ ሁለት ባዶ ክፍሎች ይወስዳል። እነዚህን ክፍሎች በጥንቃቄ እንድታያቸው እፈልጋለሁ።

የስቪድራራሎቭ ሁለት ክፍሎች ትላልትና በቤት እቃ የተሟሉ ናቸው። ዳንያ ክፍሎቹን በጥንቃቄ ብትመለከታቸውም ምንም የተለየ ነገር አላገኘችባቸውም። ወደክፍሎቹ የሚወስደው መግቢያ በከረይሩ በኩል ሳይሆን በቤት አከራይዋ ሁለት ክፍሎች በኩል ያለ ነው። ስቪድራራሎቭ እንደኛውን የመኝታ ቤቱን በር ከፈተና የሚከራይቶችን ሁለት ክፍሎች ለዳንያ አሳያት። ዳንያ የእርሷ እነዚህን ክፍሎች እንድታይ መደረጉ ለምን አንዳስፈለገ ግራ ገብቷት ከጠሩ ላይ ቆመች። ስቪድራራሎቭ ግን ፈጥኖ ማብራሪያ ሰጠ።

ይህን ትልቁንና ሁለተኛውን ባዶ ክፍል ተመልከቼ። ያን የተዘጋውን በር አስተውይ። ከጠሩ አጠገብ ብቸኛ የሆነ ወንበር ይታይኛል። ወንበሩን ከክፍሉ አምጥቼ ከዚህ ያስቀመጥኩት ተመቻችቼ ለማዳመጥ ስል ነው። ከዚህ በር በስተጀርባ የሶንያ ወንበርና ጠረጴዛ አለ። ከዚያ ተቀምጣ ከወንድምሽ ጋር ታወራ ነበር። እኔ ከዚህ ወንበር ላይ ተቀምጫለሁለት ተከታታይ ምሽቶች፤ በየምሽቱ ለሁለት ሰአት ያህል አዳምጥ ነበር። ታዲያ ምን ይመስልኛል? ምስጢሩን ደርሼበታለሁ ወይስ አልደረስኩትም?

‘አድፍጠህ የግል ውይይታችውን ታዳምጥ ነበር?’

‘አዎን አዳምጥ ነበር። አሁን ወደክፍሎቹ ተመልሰን እንሂድ። ከዚህ መቀመጫ የለንም።’

ዳንያን ወደሳሌኑ ወሰዳትና ወንበር አቀረበላት። እርሱ ፈንጠር ብሎ ቢቀመጥም ያ ከዚህ በፊት ክፉኛ ያስፈራት የነበረው አበልባል በአይኖቹ ውስጥ ተንባባጣ። ዳንያ ተገረመችና ክፍሉን በጥርጣሬ በድጋሚ አማተረች። ያለውዴታዋ የምታደርገው ንቅናቄ ጥርጣሬዋን ለመሻር እንዳልፈለገች በገህድ ያሳይ ነበር። ግን፤ የስቪድራራሎቭ ክፍሎች በእንግዶች አለመዘውተራቸው አስገረማት። ቤት አከራይዋ ቢያንስ ከቤት መኖሯን ለመጠየቅ ቢዳዳትም ከብሯን ለመጠበቅ ስትል ሳትጠይቅ ቀረች። ከዚህም በተጨማሪ ለእርሷ ከመፍራት የበለጠ ጉዳይ ያዘለው ልሷ በስቃይ ተጨማሪደደ። በጣም ተረበሸች።

ደብዳቤውን ከጠረጴዛው ላይ አስቀምጣ እንዲህ አለችው፡- ‘ደብዳቤህ ይኸው። ሊሆን የሚችል ነገር ነው ወይ የሚታመን? ወንድሜ ስለፈዘመው ወንጀል ጠቆም አድርገህል። ጥቆማህ ግን ተራ ነው። እንዲህ አይነቱን ተራ ወሬ እንተ ከመፃፍህ በፊት መስማቴንና

እምነት ያልጣልኩት መሆኔን ልንገር። ወሬው እንዴትና ለምን እንደተጠነሰነ ታሪኩን በመላ አውቀዋለሁ። ማስረጃ ሊኖርህ አይችልም። አለኝ የምትል ከሆነም በል አሳይ! እኔ ግን እንደማላምንህ በቅድሚያ እወቀው!

ጸንያ ቀና ቀና እየተነፈሰች በተድፈያ ስለተናገረች በአንድ ጊዜ ፊቷ ፍም መሰለ።
'ባታምኚን ኖሮ ብቻሽን ወደዚህ አትመጪም ክበር። ለምን መጣሽ? እንዲሁ ለወሬ

ፍለጋ?

'አታሰቃዩኝ! ንገረኝ! ንገረኝ!'

'ቆፍጣፍ እንደሆነሽ አልጠራጠርም። ሚስተር ራዘምኪን አብሮሽ እንዲመጣ ታደርጊያለሽ ብዬ ገምፄ ክበር። እርሱ ግን ከአቸኛም ጋር ሆነ በአቅራቢያሽ አልነበረም። ይሄ ጉበዝናሽን ያረጋግጣል። ወንድምሽን ለማጻን መጓጓትሽን ያሳያል። ይሁንና፣ አንቺ በግሩም ሁኔታ ላይ ነው የምትገኘው። ስለወንድምሽ ግን ምን ማለት እችላለሁ? አሁን እንኳን አይተሽዋል። ምን አይነት ግምት ትወስድበታለሽ?'

'ለውንጀላህ መነሻ ያደረግኸው ይሄን ብቻ ነው?'

'መነሻዬ ይሄ ሳይሆን የራሱ ትርጉም ስላለው ነው። በሁለት ተከታታይ ምሽቶች ለንያን ለመጠየቅ ወደዚህ መጥቶ ነበር። ከዩት ስፍራ ተቀምጠው እንደክበር አሳይቼሻለሁ። ሁሉንም ነገር ዘከዘከ አመነላት። ነፍሱ ገዳይ ነው። የመንግስት ሰራተኛ የነበረው ባሏ የሞተሳትንና እርሱ ራሱ እቃ እያስያዘ ገንዘብ ትሰጠው የነበረችውን አራጣ አበዳሪ አርጊት ገድሏታል። ግድያውን በፈፀመበት ቅፅበት ወደቤት ትገባ የነበረችውን ሳልሻጅ አዘራ እህቷን ሊሳቢታን ጭምር ነው የገደለው። ሁሉንም በያዘው መጥረቢያ ነው ቀጥቶ የገደላቸው። ለመዝረፍ ሲል ገድሎ ዘረፋቸው። ትንሽ ገንዘብና ጊጣ ጌጦች ወስዷል። ለሶንያ ዘከዘከ የነገራት እርሱ ራሱ ነው። ምስጢሩንም የምታውቀው እርሷ ብቻ ነች። እርሷ ግን በምክርም ሆነ በተግባር በግድያው አልተሳተፈችም፤ ልክ አሁን አንቺ እንደተሰማሽ ሁሉ ሰቅጥጧት ክበር።'

ጸንያ ከንፈሯ ከዘነች መስሎ መተንፈስ እያቃቃት 'ሊሆን አይችልም! አላማና ምክንያት ስለሌለው አባባልህ ውሸት መሆን አለበት!' ስትል አገራመረመች።

'አላማው መዝረፍ ክበርና ዘረፈ። ገንዘብና ጊጣጌጥ ወስዷል። የወሰደውን ግን ሳይጠቀምበት እስካሁን ድረስ ድንጋይ ስር እንደደበቀው እርሱ ራሱ አምናአል። በወሰደው ያልተጠቀመው ድፍረቱን ስላጣ ነው።'

ጸንያ ከተቀመጠችበት ፊጥና ተነሳችና 'እስቲ አሁን እሱ የሚሰርቅ ወይም የሚዘርፍ ይመስላል? መዝረፉ ይቅርና እንዴት ይታሰበዋል? አይተኸዋል? ታውቀዋለህ? ታዲያ እንዴት ሌባ ሊሆን ይችላል ብለህ ትምታለህ?' እያለች ጮኸች።

ፍርሀቷ ሁሉ ጠፍቶላት ስቪድሪጋሎቭን የምትማፀን ትመስል ክበር።

'ውዳ ጸንያ - የተለያዩ ሁኔታዎች ያጋጥማሉ። አንድ ሌባ ይሰርቅና ርካሽ ድርጊት መፈፀሙን ሊረዳ ይችላል። አንድ የትክበረ ሰው የወታደር ኮት ሰርቋል ሲባል ሰምቻለሁ፤ እኛ እስከምናውቀው ድረስ አምናበት ነው የሰረቀው። እንዳንቺው ሁሉ በሌላ ሰው ቢነገረኝ ኖሮ እኔ ራሴ አላምንም ክበር። በራሴ ጆሮ በቀጥታ የሰማሁትን ግን ለማመን እገደዳለሁ። አላማውን ለሶንያ ገልጻላት መጀመሪያ ላይ ጆሮዋን ለማመን አቅቷት ክበር፤ በመጨረሻ ላይ ግን አይኗን ለማመን ተገደደች። ማወቅ ያለብሽ ሁሉንም የነገራት እርሱ ራሱ እንደሆነ ነው።'

‘አላማው ምንድነው?’

‘ታሪኩ ረጅም ነው። እንዴት እንደምገልፀውም እንጃ። ከመልካም ግብ ላይ የሚያደርስ ከሆነ ወንጀል መፈፀም ይቻላል እያለ በአእምሮው የሚያቀነቅን አይነት ነው። የእንድ ጊዜ ጥፋት በመቶ ጊዜ መልካም ስራ ይካሄዳል የሚል ነው። ሶስት ሺህ ሩብል ቢኖረው መላ ሕይወቱ እንደሚለወጥ የሚያውቅ አንድ የተማሪ ወጣት ገንዘብ ለማግኘት ይገፋፋል። ከዚህም ሌላ ምንገብ ማጣት የሚያደርስበት ብሎጽ፡- የማታፈናና ክፍል፣ የነተቡ ልብሶች፣ በሕብረተሰቡ ውስጥ ቦታ አለማግኘትና የእናቱና የአሁኑ መቸገር ሲታከላብት ሰውዬው ሌላ ይሆናል። ሰላሉት በጎ ባህሪዎች የሚያውቀው እገዛሩ ቢሆንም የኩራት ጉዳይም አለ። እርሱን መውቀሷ እንዳልሆነ ተረጂልች። ይሄ የእኔ ጉዳይ አይደለም። ሰፊው ሕዝብና ባላቸው ከፍተኛ ቦታ ከሕግ በላይ ሆነው ለተቀረው ዝቃዩ ክፍል ሕግ የሚያወጡ ልዩ ሰዎች በሕብረተሰቡ ውስጥ እንዳሉ የሚያቀነቅን ንድፈ ሀሳብ ያራምዳል። ንድፈ ሀሳቡ እንደማንኛውም ንድፈ ሀሳብ ባልነፋ ነበር። በጣም የማረከው ናፖሊዮን ነው። ብሩህ አእምሮ ያላቸው ሰዎች በተናጠል ለሚፈፀሙ እኩይ ድርጊቶች ደንታ የላቸውም በሚለው ሀሳብ ተመስጧል። ለጊዜውም ቢሆን የብሩህ አእምሮ ባለቤት አድርጎ ራሱን የቀጠረ ይመስለኛል። ብዙ ተሰቃይቷል። ንድፈ ሀሳብ ለመቀመጥ ቢችልም ደንታ ቢስ ሆኖ የብሩህ አእምሮ ባለቤትነትን ማረጋገጥ ስለተሳካው አሁንም በመስቃየት ላይ ይገኛል። ይህ ጽዋም በተለይ በዘመናችን ለሚገኝ አላማ - ላለው ወጣት የሚያሳፍር ነው።’

‘ሕሊናውስ? ህሊናው አይረብሸውም? ህሊናቢስ ነው ብለህ ታምናለህ?’

‘ተወዳጄ ጻንያ - በአሁኑ ደረጃ አእምሮው ተመሳቃቅሎበታል። በጥሩ ሁኔታ ላይ አልነበረም ማለቱ ነው። ሩስያውያን እንደሀገራቸው የሰፋ ልብ ያላቸውና አስገራሚ ነገር ለመስራት የተዘጋጁ ናቸው። ብሩህ አእምሮ ሳይታከልበት እንዲህ አይነቱን ሰፊ ልብ መያዝ አያድርስ የሚያሰኝ ነው። በዚህ አርእስት ዙሪያ ከእራት በኋላ በአትክልት ስፍራው ውስጥ ብዙ ማውራታችንን ታሲታውሻለሽ? ሰፊ ልብ አለህ በማለት የወቀሰሽና አንቺ ነበርሽ። እንደዚህ ያልሸው ከዚህ ተጋድዋ የቀመራቸውን ሀሳቦች እያሰላሰለ በነበረበት ወቅት ሊሆን ይችላል። እኛ የተማርን ሰዎች መፅሐፍ ገልጠን ሀሳብ ከመቀመጥ ወይም ከጥንታዊ የታሪክ መዛግብት ከመገልበጥ ሌላ የተከበረ ሥራ አናውቅም። በአብዛኛው እንዲህ የሚያደርጉት ግን ቂላቂል ሊቃውንት ስለሆኑ እንደእነርሱ መሆን ለዚህ አለም ሰው አይዋጥለትም። እኔ ማንንም አልወቅስም። እጃቸውን አጣጥፈው ከተቀመጡት ሀሳቦች መካከል አንዱ ነኝ። አልሠራም፤ የመሥራትም እቅዱ የለኝ። ግን፤ ብዙ ጊዜ የተወያየንበት ጉዳይ ስለሆነ በእኔ አመለካከት ላይ ትኩረት እንድታደርግ በመገፋፋቴ እድለኛ ነኝ ብዬ አምናለሁ። ጻንያ - በጣም የገረጣሽ ትመስያለሽ።’

‘የእርሱን ንድፈ ሀሳብ አውቀዋለሁ። የፊልጉትን ለመስራት መብት ስላላቸው ሰዎች ያቀረበውን መጣጥፍ አንብቢዋለሁ። መጣጥፉን ይዞ የወጣውን መፅሐት ራዙምኪን አምጥቶልኝ ነበር።’

‘ማን? ራዙምኪን? እርሱ ነው በመፅሐት ላይ የወጣውን የወንድምሽን መጣጥፍ ያመጣልሽ? እንዲህ አይነት መጣጥፍ መውጣቱን አላውቅም ነበር። መቼም በጣም ግሩም መሆን አለበት። ግን ወዴት ነው የምትሂጃው?’

‘ሰንዖን ማግኘት እፈልጋለሁ። በየት በኩል ነው ወደክፍሏ መሄድ የሚቻለው? እስካሁን ተመልሳ ሊሆን ስለሚችል ማግኘት አለብኝ። እስቲ እርሷ...’ አለች በደክመ ድምፅ። ዳንያ ትንፋሽ ስለጠራት የጀመረችውን ንግግር መጨረስ አቃታት። ‘ሰንዖ በጣም አምሽታ ስለምትመጣ በአሁኑ ሰአት ከቤት አትኖርም።’ ዳንያ ስሚቷ በጣም ተለዋውጦና ከቀጥጥር ውጭ ሆና ‘ትዋሻለህ ማለት ነው! መዋሸትህን እየተረዳሁ ነው። ስትኖገር የነበረው ሁሉ ውሸት ነው! በጭራሽ አላምንህም!’ ብላ ራሷን።

ስቪድራሎቭ ተጣድፎ ባቀረበላት ወንጌር ላይ ቀጭ እንዳለች ህሊናዋን ባተች። ‘ምን ነክሽ የእኔ ልጅ? በፈጠረሽ አምላክ ነቃ በይ። ይሄውልሽ ውህ ጠጪ...’ ውሀ አፈሰሰባትና ነፍሷ ተመለሰላት።

‘በጣም ተሰቃየች’ እያለ ስቪድራሎቭ በትክክል አጉረመረመ። ‘እባክሽ ራስሽን አረጋጋ። ጓደኞች ሰላሉት እናድነዋለን። ወደውጭ ሀገር እንድልከው ትፈልግያለሽ? ገንዘብ ሰላላኝ የዝብ ትክቱን በሰስት ቀን ውስጥ አቀላጥፈዋለሁ። ግድያው እንደሆነ በሚፈፅመው ሰናይ ተግባር ስርዮት ያገኛል። ታላቅ ሰው ሊሆን ስለሚችል አትጨነቁ። አሁን እንዴት ነሽ? ምን ይሰማሃል?’

‘እንት ከደህ! እያሾፍክብኝ አይደለ? በል ልሂድ!’ ብላ ብድግ አለች።

‘ምን ወዴት ነው የምትሂጃው?’

‘ወደእርሱ ነው የምሄደው። ብላየት እንዳለ ታውቃለህ? ይሄ በር ለምንድነው የተቆለፈው? በዚህ በር ነው የጣነው። አሁን ደግሞ ተቆልቷል። መቼ ነው የቆለፍከው?’

‘በግል መወያየት ስለነበረብን ነው በሩን የቆለፍኩት። ቀልዴን አይደለም። በአሁን ሁኔታሽ ወዴት ነው የምትሂጃው? ወደስ ምስጢሩን ልትነገረው ትፈልግያለሽ? እንደዚያ ካደረግሽ ጭንቀት ይይዘውና እጁን ለፖሊስ ይሰጣል። በአይነ ቀረኛ እያዩትና ሄኔውን እየተከተሉት መሆናቸውን ለአንቺ መንገር ያለብኝ ይመስለኛል። ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት አግኝቼው ስለተነጋገርን ረጋ በይ። አሁንም ቢሆን ማዳን ይቻላል። ረጋ ብለሽ ተቀመጪና ጉዳዩን አብረን እናብላለን። ወደዚህ እንድትመጪ የጠየቁህ በጉዳዩ ላይ ከአንቺ ጋር ለመወያየትና በሚጣ ለማሰላሰል ስለፈለግኩ ነው። እባክሽ ተቀመጪ።’

‘እንዴት ታድነዋለህ? ለመሆኑ ማዳን ይቻላል ወይ?’

ከመቋመጡ የተነሳ አይኖቹ አብርተው ጥቂት ቃላትን ብቻ እየተናገረ ‘ወላኝ አንቺ ነሽ’ በማለት ጀመረ።

ዳንያ በሽብር ተውጣ ከአጠገቡ ራቀች፤ እርሱም ላብ ላብ እስኪለው ድረስ በፍርሀት ተንዘፈዘፈ።

‘ከአንቺ አንድ ቃል ከወጣ ይድናል! እኔ አድነዋለሁ። ገንዘብና ጓደኞች አሉኝ። ወዲያውኑ ከሀገር አስባለሁለሁ። ሁለት ፓስፖርት እንድ ለእርሱ እንድ ለእኔ አስወጣለሁ። የምተማመንባቸው ጓደኞች አሉኝ። እንቺም ሆንሽ እኛትሽ ፓስፖርት ከፈለጋችሁ አስወጣላችኋለሁ። ራዙምኪን ምን ያደርግልሃል? የእርሱን ያህል እኔም አፈቅርሻለሁ። ሲበዛ አፈቅርሻለሁ። ወዘናሽ ያረፈበትን ቀሚስሽን ልሳመው፤ ፍቀጃልኝ! ይሄን አድርግ በይኝና ላድርግ! የማይቻለውን ሁሉ አደርጋለሁ። እምነትሽ እምነቴ ነው። የማላደርገው የለም! እንደዚህ አትይኝ! እየገደልሽኝ መሆኑን ታውቁዋለሽ?’

እንደ እብደት ያደርገው ጀመር። በድንገት ራሱን የሰተ ይመስል ሳያስበው የሆነ ነገር አጋጠመው። ዳንያ በመገለል ተነሳችና ወደበፋ ሮጠች።

በፋን ይዛ እያንግጫጫች 'በፋን ክፈት! በፋን ክፈት! ኧረ የሰው ያለህ!' በማለት ጮኸች።

በቪድራጋሎቭ ከመቀመጫው ተነስቶ በሜቱን እየተቆጣጠረ ተረጋጋ። የሚርበተብቱት ከንፈሮቹ ቀስ በቀስ ቂም የቋጠረ ፈጥታ ተላበሱ።

'ማንም ከቤት የለ። አከራይዋም የለችም'፤ እንዲያው በከንቱ ነው የምትጮሃው ሲል በገጥታ ተናገረ።

'ቀልፋ የት አለ? አንት ከይሲ አሁኑኑ በፋን ክፈት!'

'ቀልፋን ጥፍዋለሁ፤ ላገኘው አልችልም።'

ዳንያ በአንድ ጊዜ ገርጥታ ወደጥግ እየሮጠችና ያገኘችውን ትንሽ ጠረጴዛ እየተከለለች 'አስገድደህ ልትደፍረኝ ነው?' ብላ ጮኸች።

የፍርሀት ምልክት ሳታሳይ አይደረግ በእርሱ ላይ ተክላ የሚያደርገውን እንቅስቃሴ ሁሉ ትከታተል ገቢ። በቪድራጋሎቭ ከቦታው ሳይነቃነቅ ከፊት ለፊት ካለው ጥግ ቆመ። ሲያዩት የተረጋጋ ቢመስልም እንደበፊቱ ሁሉ ፊቱ ገርጥቶ የቅሬታ ፈጥታ አልተለየም።

'ማስገደድ የሚል አባባል ተጠቅመሻል። አንቺን ለማስገደድ እስካሰብኩ ድረስ አስፈላጊ የሆነውን ሁሉ ጥንቃቄ ለመውሰድ እርግጠኛ መሆን አለብኸ። ለንያ ከቤት የለችም። የአንቺን እጥፍ የሚሆን ጡንቻ ያለኝ ከመሆኑም በላይ ምንም የሚያስፈራኝ ነገር የለም። መቼም ቢሆን ወንድምሽን ለማጋለጥ አትፈልገም። ሰውም ቢሆን አያምንሽም። አንዲት ልጃገረድ እንዴት ብቻዋን ወደወንደላጤ ቤት ትሄዳለች? ስለዚህ ወንድምሽን ብትፈርጃለች እንኳን የምታመጪው ነገር የለም። ዳንያ - አስገድዶ መድፈርን ማረጋገጥ በባም ያስቸግራል።'

'አንት ከይሲ!' በማለት ዳንያ ተበላጭታ አንሽካሽባች።

'እንዳሻሽ። እኔ ግን በመፍትሔ ሀሳብ ደረጃ የተናገርኩ መሆኔን አስተውይ። ትክክል ነሽ ብዬ እጥታለሁ። አስገድዶ መድፈር የሚያገባሽኝ ነው። እኔ ለማለት የሞከርኩት እንደነገርኩሽ ሁሉ በራሳሽ ፈቃድ ወንድምሽን ለማዳን ከተሰማማሽ ህሊናሽ ንፁህ እንደሚሆን ነው። ከፈለግሽ ቃሉን ማስገደድ ብትይውም ራሳሽን ለሁኔታዎች አስገዛሽ ማለት ይሆናል። በጉዳዩ አስቢበት። የወንድምሽንና የእናትሽን እጣ ፈንታ የምትወስኒው አንቺ ነሽ። እኔ እንደሆንኩ በቀሪው ህይወቴ የአንቺ ባሪያ እሆናለሁ። ውሳኔሽን እጠባበቃለሁ።'

በቪድራጋሎቭ ስምንት እርምጃዎች ያህል ከዳንያ ፈንጠር ብሎ ከፍተው ላይ ተቀመጠ። ቆርጦ መነሳቱን ካለመጠራጠሯም በላይ የሰውየውን ማንነት ቀደም ሲል ታውቃለች።

ሳይታሰብ ሽጉጥ ከኪሲ አውጥታ አቀባበለችና እጇን ጠረጴዛው ላይ አድርጋ ደገነችበት። በቪድራጋሎቭ ዘሎ ተነሳና ቆመ።

'ይሄ ነው ጉዳዩ! ይሄማ ሁኔታውን ፈፅሞ ይለውጠዋል። አንቺው ራሳሽ እያሳካሽልኝ ነው። ሽጉጡን ግን ከቶት አመጣሽው? ራዛምኪን ነው የሰጠሽ? የእኔው ሽጉጥ ነው ለካ! ጠፍቶብኝ ብዙ ፈልጌዋለሁ!' ሲል የጥላቻ ፈጥታ እያሳየ በመገረም ተናገረ።

‘የአንተ ሽጉጥ አይደለም! የገደልካት ሚስትህ ሽጉጥ ነው! አንተ ወንጀለኛ! መሰሪ መሆንህን መጠርጠር እንደጀመርኩ የወሰድኩት ሽጉጥ ነው። አንድ እርምጃ ወደእኔ ብትጠጋ እገድልሃለሁ።’

ዳንያ ከቀጥጥር ውጭ ሆኖ ሽጉጡን እንዳቀባበለች ያዘች።

ሰቪድራጋሎቭ ከሰፍራው ሳይንቀሳቀስ የወንድምሽ እጣ ፈንታሰ? ጉጉት ስለደረብኝ ብቻ ነው የምጠይቀው አላት።

‘ከፈለግህ ለፖሊስ ገዢ! እንዳትንቀሳቀስ። እራመዳለሁ ካልክ እተከሳለሁ! ሚስትህን በመርዝ መግደልህን አውቃለሁ። አንተ ራስህ ነፍስ ገዳይ ነህ!’

‘ሚስቴን በመርዝ ለመግደል እርግጠኛ ነኝ?’

‘ገድለህል! አንተ ራስህ ነህ ጠቆም ያደረክልኝ። ስለመርዝ አንስትህ አነጋግረኸኛል። መርዝ ለመግዛት ወደከተማ እንደሄድክም አውቃለሁ። ከአፕህ በኋላ አዘጋጅተህ ገደልካት - አንት ከደሲ!’

‘እውነት ነው ቢባል እንኳን ለአንቺ ስል ያደረግሁት ነው - ምክንያቱ አንቺው ነኝ።’

‘የምትናገረው ሐሰት ነው! ምንጊዜም እንደጠላሁ ነበር!’

‘እኔ ውድ የሆንኸው ልጃገረድ - በመለወጥ ምክንያት ለሌሎች ፍላጎት ራሳችን አሳልፈን መስጠትን የረሳንን ይመስለኛል። የዚያን እለት ሌሊት በጠፍ ጨረቃ የነበረውን የወፎች ዝማሬ አታስታውሽም?’

ዳንያ ከንዴቷ ብዛት አይኖቿን አፍጥጣ ‘ሐሰት ነው! ስም ማጥፋት ነው!’ አለች።

‘እኔ ነኝ የምቀበው? ከሞሽሁ ውሽታም ነኝ። ስለእንደዚህ አይነቱ ነገር ሲቶች አስታውሱን አይሉም በማለት ተናገረና ፈግታ አላየ። ‘በይ እሺ ተከሺ!’

ዳንያ ሽጉጡን አጥጥራ ያዘች። እንደበረዶ ነጣች። የነጣው የታችኛው ከንፈሯ ተርብተብቱ ጉች ጉች ያሉት ጥቋቁር አይኖቿ እንደእሳት ተንጠጥቱ። ከተመለከተችው በኋላ በመካከላቸው ያለውን ርቀት ግምታና እንዲነቃነቅላት ጠብቃ ለመተኮስ ቆረጠች። እንደዚህ ቆንጆታ አይቷት አያውቅም ነበር። ሽጉጡን እንዳነሳች አይኖቿ ላይ የተንጠጠጠው እሳት የቆጠቆጠው ይመስል ነበር። የሕመም ስሜት ልቡን እያጨማደደው አንድ እርምጃ ወደፊት ተጓዘ። የተነሱ ድምፅ ተሰማና ጥይቱ ፀጉሩን ጨርፎ ከግድግዳው ተሰነ። ቆም ብሎ በመጠኑ ሳቀ።

‘ጭንቅላቴን ለመበርቀስ ነው። ይሄ ምንድነው? ደም?’

በቀኝ በኩል ቀልቀል በግንባሩ የሚወርደውን ደም ለመጥረግ መሀረቡን አወጣ። ጥይቱ የሄደው የጭንቅላቴን ሽፋን ጨርፎ መሆን አለበት። ዳንያ ሽጉጡን አስቀመጠችና ተሽብራ ሳይሆን ግራ ተጋብታ ሰቪድራጋሎቭን ተመለከተችው። የሠራችውና የሆነው ምን እንደነበር የተረዳች አትመስልም።

ሰቪድራጋሎቭ ፊቱን አጨፍግጎ ፊጥ እያለ ‘በአሁኑ ተከሰ ስተሻል! እየጠበቅሁ ነው እንደገና ተከሺ! በቶሎ ካለደረግኸው ሽጉጡን ከማቀባበልሽ በፊት እደርስብኳለሁ’ አላት።

ዳንያ ሽጉጡን ወዲያውኑ አቀባብላ እንደገና ደኸች።

‘ብትተውኝ ይሻላል! እንደገና ተከሻ እንድልህሁ!’ በማለት ተስፋ ቆርጣ ጮኸች።

‘ከላላት ጫማ ርቀት አትሰጅኝም። ከሳትሽ ግን እኔ...’

አይኖቹን አፍጥጦ ሁለት እርምጃ ወደፊት ተጓዙ።

ዳንያ ቃታውን ብትሰብዞም ጥይቱ ግን አላግውን ሳት።

‘በደንብ አላነጣጠርሽም ማለት ነው። አንድ ጥይት የቀረሽ ስለመሟመስለኝ እጠብቅሻለሁ ተዘጋጃ።’

ከእርሷ የራቀው በሁለት ጫማ ብቻ ነው። በስሜት እየተቃጠለ በትኩረት ተመለከታት። ዳንያ ሰውየው ከሚለቃት ይልቅ ሞቱን እንደሚመርጥ ተንከበች። በርግጥም ከሁለት ጫማ ርቀት ትገድለዋለች!

ግን፣ ሳይታሰብ ሽጉጡን ወርውራ ጣለች።

ስቪድሪጋሎቭ ተገርሞ አየሩን ማን አድርጎ ተነፈሰ።

ልቡ ከተሸከመው ከፍተኛ ጭነት ሳይታሰብ ተግላገለ። በዚያን ቅፅበት ስለሞት ደንታ አልነበረውምና ጭንቀቱ ሞትን ከመፍራት የመነጨ አልነበረም። አይሳካልኝ ይሆናል ከሚል ስሜት የመነጨ እንጂ።

ወደዳንያ ተጠጋና ወገቧን ያዛት። የሀይል ተቃውሞዋን ተወት አድርጋ በፍርሀት እየተንዘፈዘፈች ተማፀኘችው። የሆነ ነገር ለማለት ቢፈልግም ከንፈሮቹን ከማጣመም በስተቀር አንድም ቃል ለመተንፈስ አልቻለም።

ዳንያ በተካላተረ ድምጿ ‘እባክህ ልሂድ’ ብላ ጠየቀች።

ስቪድሪጋሎቭ ተርበተበተ። ድምጿ ከዚህ በፊት ያልነበረ ያልተጠበቀ ወዳጅነት የተንፀባረቀበት ነበር።

‘አትወጂኝም ማለት ነው?’ ቢል ተላሳልሶ ጠየቃት።

ዳንያ ጭንቅላቷን በአሉታ ነቀነቀች።

‘መቼም ልትወጂኝ አትችይም?’ በማለት ተስፋ ቆርጦ አንሾካሾከ።

‘መቼም አልወድህ!’ አለችው።

በዚያ ቅፅበት በስቪድሪጋሎቭ ልብ ውስጥ ከፍተኛ ትግል ተካሄደ። በፊቱ ላይ ይህ ነው የማይባል ስቃይ እየተነበበበት ተመለከታት። ወዲያውኑም እጁን አንስቶ ፊቱን አሳረፍ ወደመስኮቱ ፈጥኖ ሄዶ ከፊት ለፊቱ ቆመ።

ሌላ ቅፅበት አለፈ።

ከኩቱ ግራ ሺስ ቀልፉን አውጥቶ ከጀርባው ካለው ጠረጴዛ ላይ አስቀመጠና ዞር ሳይል ወይም ዳንያን ሳይመለከት ‘ቀልፉን ወስደሽ ከፊቱ ጥፊ!’ አላት።

በመስኮቱ አሻግሮ ትክ ብሎ ተመለከተ።

ዳንያ ቀልፉን ለመውሰድ ወደ ጠረጴዛው አመራች።

ስቪድሪጋሎቭ ሳይንቀሳቀስ ወይም ሳይዞር ‘ጥፈልኝ! ጥፈልኝ!’ የሚለውን ቃል ደገመው።

‘ጥፈልኝ’ የሚለው ቃል አስደንጋጭ ስለነበር ዳንያ ቀልፉን ይዛ በፍጥነት ወደበሩ አመራችና ከፍታ በሩጫ ወጣች። ከደቂቃ በኋላም እንደ እብድ እየከነፈችና የድልድዩን አቅጣጫ ለምን እንደያዘች ሳታውቀው ከወንዙ ዳርቻ ደረሰች።

በቪድዮሪፖርቱ ለሶስት ደቂቃ ያህል ከመስኮቱ አጠገብ ቆመ። በመጨረሻም ቀስ ብሎ ዞረና ዙሪያውን አማተረ። ግንባሩን በእጁ ዳበሰ። የደከመ የሀዘንና የተስፋ መቀረጥ ፈጥገታ በፊቱ ላይ ተአበባ። እጁን ያጨቀየውን የረጋ ደም በስጨት ብሎ ተመለከተ። ከዚያም ፎጣ በውሀ አርጥቦ ግንባሩን ጠረፈ። ከቡ አጠገብ ባለውና ዳንያ በወረወረችው ሽጉፕ ላይ አይኑ በድንገት አረፈ። አነሳና ተመለከተው። ሶስት ጥይት የሚጎርስ ጊዜው ያለፈበት ሽጉፕ አበር። አንድ ጥይት ስለቀረው መተከስ ይቻላል። ትንሽ አስላሳሎ ሽጉጡን በኪሶ ከተተና ባርኔግውን ይዞ ከከፍሉ ወጣ።

ሰቪድራሎቭ ያን ምሽት ያሳለፈው ከአንዱ መሽታ ቤት ወደሌላ እየተዘዋወረ ነበር። ካትያንም በድጋሚ አግኝቷት ተራ የባህል ዘፈን ተጫውተችለት።

ለካትያ፣ ለባላማሲንቆው፣ ለወንድ አዝማሪዎች፣ ለአስተናጋጆችና አንደኛው ግለሰብ ወደቀኝ ሌላው ደግሞ ወደግራ የተባመመ አፍንጫ ሰላላቸው ብቻ ተዋውቆ ንደኛ ሳይረጋቸው ሁለት ወጣት ሰቪድራሎቭ መጠጥ ጋዘዘ። የመዝገብ ቤት ሰራተኞቹ አፍንጫ አስገረመው። እነርሱ ደግሞ የመጫወጥ ዋጋ ችሎላቸው ወደመናፈሻ ስፍራ እንዲወስዱቸው ገፋፋት። ይህ መናፈሻ ሶስት አመት የዋላው ረጅም ጥድና ሶስት ትናንሽ ዛፎች ብቻ አሉት። ከዚህ በተጨማሪ አንድ የሻይ አዳራሽና ጥቂት ጠረጴዛና ወንበሮች ይታዩበታል። ደረጃቸው አነስተኛ የሆነ የወንድ አዝማሪዎችና በሆነ ምክንያት ሀዘንተኛ በመሰልም ሰከሮ የሚከምክ አንድ ጀርመናዊ የገባውን ሰው ያዝናናል። ሁለቱ የመዝገብ ቤት ሰራተኞች ከሌሎች መሰሎቻቸው ጋር ጠብ አንስተው ግብግብ ጀመሩ። ሰቪድራሎቭ እንዲሸመግል ተመርጦ ለፍብ ሰአት ያህል ለማስታረቅ ቢሞክርም ጭቅጭቁ ስለተካረረ ሳይሰምርለት ቀረ። ጠቢ የተቀሰቀሰው ከመካከላቸው አንደኛው የሆነ ነገር ሰርቆ በዚያው ለነበረ አይሁዳዊ ነጋዴ ከሸጠ በኋላ ያገኘውን ገንዘብ ለንደኞቹ ለማካፈል ፈቃደኛ ባለመሆኑ ነው። በመጨረሻም የተሰረቀው እቃ የሻይ አዳራሹ ገብረት የሆነ የሻይ ማንኪያ ሆኖ ተገኝ ሁኔታው ተካረረ። ሰቪድራሎቭ የማንኪያውን ዋጋ ከፈለገ ከመናፈሻ ስፍራው ወጥቶ ሄደ። በሻይ አዳራሹ ውስጥ ለይሰሙላ ያህል ሻይ ከማዘዙ በስተቀር የቀመሰው ነገር አልነበረም። ከምሽቱ አራት ሰአት አካባቢ ሰማይ በአስፈሪ ደመና ተሸፈነ። ነገድጓድ የቀላቀለ ዳፍ ዝፍብ መጣል ጀመረ። መብረቅ ያለማቋረጥ ወረደ። ሰቪድራሎቭ በዝናብ ብስብስ ብሎ ከቤቱ እንደደረሰ ክፍሉን ቆለፊና ያለውን ገንዘብ ሁሉ አወጣ። ጥቂት ወረቀቶች ቀዳዶ ጣለ። ገንዘቡን በዚህ ካደረገ በኋላ ልብሱን ለመለወጥ ዳዎውና በመስኮቱ አሻገሮ እያየ የነገድጓዱንና የዝናቡን ድምፅ ሲሰማ ሀሳቡን ለወጠ። ባርነባውን አንስቶ ክፍሎቹን ሳይቆልፍ እብስ አለ። በቀጥታ ወደሶንያ ሲሄድ ከቤት አገኛት።

ብቻምን አልነበረችም። አራት የጎረቤት ሕፃናት ከአጠገቧ አድርጋ ሻይ ትሰጣቸው ነበር። ሰቪድራሎቭን በአክብሮት ተቀበለችው። በዝናብ የበሰበሰውን ልብሱን አይታ ከመገረም በስተቀር ቃል አልተነፈሰችም። ሕፃናቱ ከፉኛ ስለተሸበሩ እየሮጡ ወዲያውኑ ከፍሉን ለቀቁ።

ሰቪድራሎቭ ተቀመጠና ሶንያ ከአጠገቡ እንድትቀመጥ ጠየቃት። ፈራ ተባ እያለች ልታዳምጠው ተዘጋጀች።

‘ወደአሜሪካ ስለምሄድ የባሬው ግንኙነታችን የመጨረሻ ሊሆን ይችላል። የመጣሁት አንዳንድ ነገሮችን ለማስተካከል ነው። ዛሬ ያቺን ቤት አግኝተሻት ነበር? ምን እንደነገረችሽ ስለማውቅ ለእኔ በድጋሚ መንገር አያስፈልግሽም። ወንድምሽንና እህቶችሽን በተመለከተ ጥሩ ተቋማት ውስጥ ተመድበዋል። በመጨረሻ ላይ የሚደርሳቸውን ገንዘብ ታማኝ ከሆኑ ሰዎች ዘንድ እስቀምጬ ተገቢውን ደረሰኝ ይገኛለሁ። ደረሰኝ በእጋማግ የሚያስፈልግ ከሆነ ብትወስጃው ይሻላል። ይሄን ከጨረስን ሌላው ጉዳይ ምንቱ ሶስት ሺህ ሩብል የሆነ

አርባን ያመጣሁልሽ መሆኑ ነው። ወስደሽ እንደሌለሽ ተጠቀሟልሽ፤ ማንም ማወቅ ስለሌለበት የሁለታችን ብቻ ምስጢር ነው። ተወዳጅ ሰንደ - አሁን በያዘሽው አስቀያሚ ኦሮ ለመቀጠል ከአንግዲህ ምክንያት ስለማይኖርሽ ገንዘብ ያስፈልግሻል።

‘ለእኔ፤ ለሕፃናቴና ለእንጀራ እናቴ ብዙ አድርገዋልናል። በሚገባ ሳመሰግንህ እንኳን እድሉን አሳገኘህም ነበር። ይሄን ገንዘብ ለእኔ ለመስጠት በመፍቀድህ ምስጋናዬ የላቀ ቢሆንም ለጊዜው አያስፈልገኝም። ምንጊዜም በራሴ መኖር ስለምችል የአንተን እርዳታ መናቅ አድርገህ ጭራሽ እንዳትቆጥርብኝ። ሊጋስ እስከሆንክ ድርስ ገንዘብን..’

‘ይሄ ገንዘብ ለአንቺ ነው፤ ጥድፊያ ላይ ስለሆንኩ ጊዜ አናጣክን። ያስፈልግሻል። ራስኩልኒኮቭ ወይ ራሱን በሽጉጥ ይገድላል፤ አሊያም ወደሳይቢርያ ይጓዛል (ሰንደ አፍጥጣ ተመለከተችውና ተርቡተባቸው)። አይዘክ። ሁሉንም ነገር አውቀዋለሁ። እርሱ ራሱ ነው የነገረች። እኔ ወንፊት አይደለሁም፤ ለማንም አልናገር። እጁን እንዲሰጥና ራሱን እንዲያጋልጥ በዚያን ምሽት የነገርሽው ትክክል ነው። ያን ቢያደርግ ይጠቅመዋል። ወደሳይቢርያ ከተጓዘ አብረሽው የምትሄጃ ይመስለኛል። ትሄጃ አይደለ? እንዲያ ከሆነ ደግሞ በርግጥ ገንዘብ ያስፈልግሻል። ለእርሱ ስለሚያስፈልገው ገንዘብን ያገር። ገንዘብን ለአንቺ ስላት ለእርሱ መስጠቴ ነው ማለት ነው። ከዚህም በላይ ደግሞ ያለብሽን የኪራይ እዳ ለሚሰስ ሊገሽል ለመክፈል ቃል ስትገቢ በጀርዬ ሰምቻለሁ። ለምንድነው ሳታሰቢበት እንዲህ አይኑቱ ግዴታ ውስጥ የገባሽው? ባለዕዳዋ እንጀራ እናትሽ እንጂ አንቺ እስካልሆንሽ ድርስ ገህነም ግቢ ማለት ትችላለህ። አንደዚህ ሆነሽ መኖር አትችይም። ነፃ ወይም ከነፃ ወዲያ ስለእኔ ሰው ከጠየቀሽ መምጣቴን አትናገራ። ገንዘብን ለማንም እንዳታሳይ፤ ወይም ደግሞ እኔ እንደሰጠሁሽ እንዳታሳውቁ። በይ ደህና ከረሚ ብሎ ከመቀመጫው ከተነሳ በኋላ ‘ለራስኩልኒኮቭ ሰላምታ እቅርቢልኝ። በነገራችን ላይ ለጊዜውም ቢሆን ገንዘብን ከራስህምኪን ዘንድ አስቀምጪው። ራስህምኪንን ታውቂዋለሽ? እንደምታውቂው ታማኝና ጥሩ ሰው ነው። ነፃ ወይም በሚያስፈልግ ጊዜ ውሰጃለት። እስከዚያው ግን አስተማማኝ ቦታ አኑራው አላት።

ሰንደ ዘላ ከመቀመጫዋ ተነሳችና በፍርሀት አየችው። የሆነ ነገር ልትለው ፈልጋ እንዴት እንደምትጀምረው ግራ ገባት።

‘ግን በዚህ ዝናብ እንዴት ትሄዳለህ?’
‘ወደአሜሪካ የሚሄዱ ሰዎች ዝናብ እያስፈራቸውም፡- ቂ - ቂ፤ ደህና ሆኒ የእኔ አካል። ለሌሎች ስለምትጠቅሚ ገና ለረጅም ጊዜ መኖር አለብሽ። በነገራችን ላይ ራስህምኪንና ስቪድራሎቭን ሰላም በጣችኋል በይልኝ - እንዳትረሽ።’

ሰንደን ግራ አጋብቶና በፍርሀትና በጥርጣሬ ማጥ ውስጥ ከቷት ሄደ።

በዚያ ሌሊት ስድስት ሰአት ላይ ዝናቡ ሳያባራ ስቪድራሎቭ በዝናብ እንደሰበሰበ ሳይታሰብ ከእጮኛው ወላጆች ዘንድ ከች አለ። በሩ ከመክፈቱ በፊት ለረጅም ጊዜ ማንኳኳት ነበረበት። በሩ እንደተከፈተለትም ሁኔታው ሰውን ግራ አጋባ። ይሁንና፤ ስቪድራሎቭ በሚያሰኘው ጊዜ በግም አስቂኝ ስለሚሆን በክር የሚያደርገውን አያውቅም የሚለው ሀሳብ በእጮኛው ወላጆች ዘንድ ቦታ ሳያገኝ ቀረ። ርህራሄና ጠንቃቃ የሆነችው እናት የአካል ጉዳተኛ የሆነውን አባት ቢጋራ እየገፋች እንደልማጃ የተለያዩ ጥያቄዎችን ለስቪድራሎቭ አቀረበችለት። በነገራችን ላይ ይህች ሴት በቀጥታ መጠየቅ ያዳግታታል፤ ፈጣን እያለችና

እጆቻን እያሸነፉት ትጀምርና ለየት ያለ ዘዴ ትጠቀማለች። ለምሳሌ ያህል ስቪድራጋሎቭ ጋብቻውን መቼ ለመፈጸም እንዳለበለ ለማወቅ ከፈለገች ሲላጋረብና በለፈረንገሳይ ቤተመንግስት የሚያጓጉ ጥያቄዎችን ከአቀረበች በኋላ ወደራሷ ጉዳይ ትሸጋገራለች። ይህ አቀራረብ በሌላ ጊዜ ከበሬታን ያተረፈላት ቢሆንም በዚያን ሰዓት ግን ዝና እንደገባ እጮኛው መተኛቷ ሲነገረው ስቪድራጋሎቭ ባልተለመደ ሁኔታ ተበሳጫና እጮኛውን ማንጋገር እንዳለበት አጥብቆ ጠየቀ። ወጣቷም ብቅ አለች።

ለዙፍተኛ ስራ ጉዳይ ለጊዜው ፒተርስቡንን ሲለሚላቅ አስራ አምስት ሺህ ሩብል እንዳመጣላት ነገራት፤ ከሠርጋቸው በፊት እንዲህ አይነት አነስተኛ ገንዘብ ሊሰጣት ቀደም ብሎ ማሰቡን በመግለፅ ሲጠታውን እንድትቀበለው ጠየቃት። ሲጠታው፣ የእርሱ ፒተርስቡርግን መልቀቅና በዝናብ እየበሰበሰ በእኩል ሌሊት መምጣት እርስ በርስ የሚያገናኛቸው ነገር ባይኖርም ድርጊቱ በተሳካ ሁኔታ ተጠናቀቀ። በሁኔታው የመገረመ-ገፅታ ወዲያውኑ ተለወጠና በእናትናም እገባ የተጠናከረ ምስጋና ተክላል። ስቪድራጋሎቭ ከመቀመጫው ተነስቶ ሳቀና እጮኛውን ሳመ፣ ጉንፋኑን አሻሽ፣ በቶሎ እንደሚመለስ በድጋሚ ገለፀ፣ የልጅነት ጉዳት ብቻ ሳይሆን ትዝዝ ብሎ የመመራመር ሁኔታ ከአይፏ ሳይ አነበበና ትንሽ አሰብ አድርጎ በድጋሚ ሳማት። ወዲያውኑ ደግሞ ያበረከተው ሲጠታ በጠንቃቃም እናት እጅ ገብቶ በሳጥን ይቆልፍበታል የሚል ስሜት መጠጠትና ተከዘ። በልዩ ስሜት ውስጥ ከተታቸውና ሄደ። እናትናም ግን ስቪድራጋሎቭ ትልቅ ቦታ ያለው፣ ታዋቂ የሰራ ሰውና በጣም ሀብታም እንደሆነ፣ በአእምሮው የሚያስበውን ማንም እንደማያውቅ በከፊል ሽክሽቅታ ፈጥና ተናገረችና የጉብኝቱን እንቅፅልሽ ፈታችው። ፒተርስቡርግን የመልቀቅ ሀሳብ በአእምሮው መጣና ፒተርስቡርግን ይኸው ለቀቀ፣ ለሆነ ሰው ገንዘብ ለመስጠት አሰበና ይኸው ሰጠ፤ ስለዚህ ምንም አያስገርምም። በዝናብ መበሰብሱ ቢያስገርምም ለምሳሌ ያህል እንግሊዞች ከዚህ የበለጠ ያልተለመደ ነገር ይፈጽማሉ። ከዚህ በላይ ደግሞ ብዙ ያዩ ሰዎች ለሰው ደንታም የላቸው፣ ወገንም አያጠብቁ። ምናልባትም እንዲህ ያደረገው ማንንም እንደማይፈራ ለማሳየት ሆነ ብሎ ይሆናል። ሆኖም የአሁኑ አድራጎቱ መዘዝ ማስከተል አለማስከተሉ ስለማይታወቅ ለማንም መናገር እንደሌለባቸው አስታውሱና ሌላ ሰው ባለመኖሩ አምላካቸውን አመሰግኑ። እስከ ሌሊቱ ስምንት ሰአት ድረስ ሲያንሸካሽቡ ቆዩ። የስቪድራጋሎቭ እጮኛ ግን ተገርማና ትንሽ ተከዛ ቀደም ብላ ወደመኝታዋ ሄደች።

ስቪድራጋሎቭ ወደፒተርስቡርግ ዙሪያ የሚወስደውን አቅጣጫ በመከተል ልክ ከሌሊቱ ስድስት ሰአት ሲሆን ድልድዩን እየተሻሻረ ነበር። ዝናቡ ቢያባራም የሌሊቱ ንፋስ ይጋረፋል። መንቀጥቀጥ ጀመረና የኔቫን ወንዝ ለደቂቃ ያህል በመገረም ተመለከተ። ከድልድዩ ላይ ብርዱን ስላልቻለው ተመልሶ ወደአደባባዩ አቀና። ረጅሙን አደባባይ ይዞ በጨለማው እየተደናበረ ለማንሽ ሰአት ያህል ተጓዥና ከሰሞኑ በጋራ ተሳፍሮ ሲሄድ አስተውሎት ከነበረው ሆቴል ደረሰ። ከከተማ ርቆ በሚገኝ ሰፍራ ላይ ገብ ያለው ሆቴል በጨለማ እንኳን የማያሳስት ነበር። ፅዳቱን ያልጠበቀና ከእንጨት የተሰራ ረጅም ሕንፃ ነው። በዚያን ሰአት እንኳን ጭልጭል የሚል ብርሀንና አንዳንድ ሰዎች ይታዩበታል። ወደሆቴሉ ዝና ልብሱ የተባበሩ አስተናጋጅ ክፍል ይኖር እንደሆነ ጠየቀ። አስተናጋጁም

ሰቢድራጋሎቸን ከተመለከተ በኋላ ራሱን በመነቅነቅ የአዎንታ መልስ ሰጥቶ በጥግ በኩል ወዳለች ጠባብና የታመቀች ክፍል ወሰደው። ሁሉም ክፍል በመያዙ ሌላ አልነበረም። አስተናጋጁ ለመታዘዝ ዝግጁ ሆኖ ተመለከተው።

‘ሻይ ይኖራል?’

‘አዎን ጌታው።’

‘ሌላስ ምን አለ?’

‘የጥጃ ስጋ፣ አረቄና የመክሰስ ምግቦች አሉ።’

‘የጥጃ ስጋና ሻይ አምጣልኝ።’

ልብሱ የነተባው አስተናጋጅ ግራ ተጋብቶ ‘ሌላ አይፈልገም?’ በማለት ጠየቀ።

‘ምንም አልፈልግ አመሰግናለሁ።’

ልብሱ የነተባው አስተናጋጅ በጣም ቅር ተሰኝቶ ሄደ።

‘ቦታው ምንም አይል! ይሄን ሆቴል አለማወቁ ግን ይገርማል። ቡና ቤት ጎራ ብዬ

እግረ መንገዴን ስዝናና የነበርኩ እንደምመስል እገምታለሁ። ልደር ብሎ ወደዚህ የሚመጣ ሰው መኖሩ ያስገርማል’ እያለ ሰቢድራጋሎቹ አሰላሰሉ።

ሻማውን አበራና ክፍሉን በጥንቃቄ አማተረ። ከክፍሉ ጠባብነትና ዝቅ ማለት የተነሳ ሰቢድራጋሎቹ ቀጥ ብሎ ለመቆም ተቸገረ። አልጋው በጣም ከመቆሸፍ በላይ ጠረጴዛውና ወንበሩ ክፍሉን አጨናንቀውታል። ግድግዳው ክርታስ ይመስላል፤ የለበሰው ወረቀትም ከመቀደዱና አሻራ ከመጠጣቱ የተነሳ ቀለሙን ለመለየት ይቻል እንደሆነ እንጂ ላይ ላይ ያለው ስእል አይታይም። የኮርኒሱ ክፍና ዝቅ ማለት እንደኛው ግድግዳ ከሌሎቹ ዝቅ እንዲል አድርጎታል። ሰቢድራጋሎቹ ሻማውን አኖረና ከአልጋው ላይ ቀው ሽሎ በሀሳብ ነገደ። ግን አልፎ አልፎ ወደጨካኝት ደረጃ የሚያድግና ከሚቀጥለው ክፍል የሚመጣ ያልተለመደና የማያቋርጥ ሽክሽብታ ቀልቡን ሳበው። ሽክሽብታው ወደክፍሉ ከገበበት ጊዜ ጀምሮ አላቋረጠም። ጆሮውን ቀና አድርጎ ሲያጸምጥ የሆነ ሰው ሌላውን እየሰደበና እየወቀሰ መሆኑን ተገነዘበ። ሰቢድራጋሎቹ ተነስቶ ሲያማትር ከሚቀጥለው ክፍል የሚወጣ ብርሀን የሚያልናባትን ቀዳዳ ተመለከተ። ወደዚያው ሄዶ በቀዳዳው በኩል ሲያይ በመጠኑ ከእርሱ ሰፋ በሚል ክፍል ውስጥ ሁለት ሰዎች አሉ። ፀጉሩን ጎንጉና በእሳት የተለበሰበ የሚመስል ቀይ ፊት ያለው እንደኛው ሰው ዲስኩር እንደሚያደርግ ሁሉ በሸሚዝ ሆኖና ሚዛኑን ለመጠበቅ ሲል እግሮቹን አራርቆ ቆሟል። ንደኛው ተራ የመንግስት ሰራተኛ ደረጃ ለመድረስ አቅቶት ተመፅዋች በመሆኑ ደረቱን እየደቃ ይወቅሰዋል። ከማጥ እንዳወጣውና ከፈለገ ደግሞ መልሶ እንደሚከተው ይነግረዋል። ተወቃሹ ንደኛው ማህንጠስ ፊልሳ ያቃተው ሰው መስሎ ወንበር ላይ ተቀምጧል። ግራ በመጋዛት አልፎ አልፎ ዲስኩረኛውን ይመለከታል፤ ስለምን እንደሚነገር አለማወቁና ምናልባትም ምንም ነገር አለመስማቱ ግን በግልፅ ይገነባል። ጭልጭል የምትል ሻሚ፣ ባይ የአረቄ ጠርሙስ፣ ለወይን ጠጅ የተሰሩና ሌሎች ብርጭቆዎች፣ ዳቦና ባይ የሻይ ጀቦና ከጠረጴዛው ላይ ይታያሉ። ሰቢድራጋሎቹ ይህን ሁሉ ካስተዋለ በኋላ በምንቸገረኝነት ግድግዳውን ለቅቆ ተመልሶ ከአልጋው ላይ ተቀመጠ።

ልብሱ የነተባው አስተናጋጅ የጥጃ ስጋና ሻይ አመጣለትና ሌላ የሚፈልገው ነገር እንዳለ በድጋሚ ጠይቆት አሉታዊ መልስ በማግኘቱ ተሰፋ ቆርጦ ሄደ። ሰቢድራጋሎቹ

ሙቀት እንዲሰማው አንድ ብርሃኑ ቀዳጅ ሳይሆን ብርሃኑ የሚባል ፍላጎት ሳይሆን ስላልነበረው መመገብ አልቻለም። ሙቀት እየተሰማው ሄደና ካፖርቲንና ኮቲን አወላልቆ በብርድ ልብስ ጥቅል ስለ ተሻ። ትካሄም ተሰማው። በአሁኑ ሰአት ጤና ማግኘት ቢቻል ኖሮ በተሻለ ነበር፤ እያለ አሰላለፍ ፈጥ አለ። ክፍሉ ይተነፍጋል፤ ሻማው ሳይሆን ይላል፤ የውጭው ጉሳስ ይጋረፋል፤ በጥግ በኩል አይደለም ይንገዳል፤ ጠቅላላ ክፍሉ በአይጠቅና በቆዳ ሽታ ታውቋል። ከአልጋው ላይ ተሻቆ ሀሳቦችን እያፈራረቀ ያወጣና ያወርድ ገባ። ሀሳቡን ቢሆን ነገር ላይ ለመሰባሰብ የፈለገ ይመስላል። ትመስከቱ ስር የሆነ ዛፍ መኖር አለበት፤ ቅጠሎች ሲገነባቸው ይሰማሉ። በዚህ ዝናብና ጨለማ ውስጥ የቅጠሎች መገነባቸው ምንኛ ያስጠላኛል! የሚሰቀጥጥ ስሜት! እያለ አሰበ። ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት የመናፈሻ ስፍራውን ዘልቆ ሲሄድ እንዴት እንደተንገሸገሸ አስታወሰ። ድልድዩንና የኢሻን ወንዝም አስታወሰና ከድልድዩ ላይ ቆሞ ባለ የቀመሰው አይነት ቅዝቃዜ በድጋሚ ተሰማው። በሰአል ላይ እንኳን ቢሆን ውሀ የሚባል ነገር የማልቋቋመው ነው። እያለ አሰላለፍ አዲስ ሀሳብ ሲመጣለት እንደገና ፈጥ አለ። ‘ለምቸትና ሰነውበት በአሁኑ ሰአት ዋጋ የምሰጣቸው አይመስልም። ከብት ሆኛለሁ። ለምንደነው ሻማውን የማሳጠፋው?’ (ሻማውን አጠፋ) በግድግዳው ቀዳዳ አልፎ ብርሀን ባለመምጣቱ ‘በሚቀጥለው ክፍል ያሉት ተሻተዋል’ ብሎ ገመተ።

ከዳንያ ጋር ከመጥናት አንድ ሰአት በፊት ራዘምቢን እሁቱን እንዲጠብቃት ለራስኮልኒኮቭ የመከረው ታወሰው። ‘ራስኮልኒኮቭ የራሴን ግብ ለመምታት የተናገርኩት አድርጎ ቢቆጥረውም የተናገርኩ ይመስለኛል። ራስኮልኒኮቭ ምን አይነት ነገሮች ነው። ከጊዜ በኋላ ከነቱ የሆነውን ሀሳቡን ሲያስወግድ ትልቅ ነገሮች ሊሆን ቢችልም በአሁኑ ደረጃው ሲታይ ለመኖር በጣም ይፈልጋል። እራ እንደፈለገው ይላኑ፤ ገህም ይግባ። ምን አስጨነቀኝ?’

እንቅልፍ አልወሰድ አለው። የዳንያ ቁመና ከፊቱ ተደቀነ። ከጥቂት ሰአታት በፊት የነበረችው ዳንያ ታየችውና ወዲያውኑ ብርድ ብርድ አለው። መለስ እንዳለለትም ‘ስለ እርሷ ማሰቡን መተውና ስለሌላ ነገር ማሰብ አለብኝ። የሚያስገርም እኮ ነው! በሕይወቴ የጠላሁትም ሆነ ልብቀለው ያሰብኩት ሰው የለም። ከእነዎች ጋር መከራከርና በስሜት መፈንቀል አልፈልግም ነበር -እነዚህ ሁሉ መጥፎ ምልክቶች ናቸው። ከጥቂት ሰአት በፊት ቃል የዝሀላት ነገር ያስገርማል! ግን እኮ ምናልባት ልትለውጡኝ ትችላ ነበር።’ እያለ አሰላለፍ እንደገና በዝምታ ተውጦ ጥርሶቹን ያፋጭ ገባ። የዳንያ ቁመና በድጋሚ ታየው። የመጀመሪያውን ጥይት እንደተከሰቱ በፍርሀት መናወጃና ሽጉጡን ዝቅ አድርጋና ከው ብላ እርሱን መመልከቷ፤ እርሱ ራሱ ባያስታውሳት ኖሮ እጇን አንስታ ራሷን ለመከላከል እድሉ ይኖራት ያልነበረ መሆኑ ከፊቱ ላይ ተደቀነባት። በዚያች ቅጠት የቱን ያህል እንዳስጠላት አስታውሶ ‘ገህም ይግባ! አሁንም ያው ሀሳብ ነው የሚመላለሰው! ከአእምሮዬ ማውጣት አለብኝ!’ አለ።

እንቅልፍ እንደወሰደው በብርድ ልብሱ ውስጥ የሆነ ነገር እጁንና እግሩን እየዳሰሰ ሲሮጥ ተሰማው። ተደናገጠና ‘አይደለም ነው ወይ?’ ብሎ አሰበ። የጥጃ ስጋውን ጠረጴዛው ላይ መተው እንዳልነበረበት ተገነዘበ። ብርድ ልብሱን ጥሎ መነሳቱና ለቅዝቃዜ መዳረጉ

ቢያስጠገውም አሁንም የሆነ ነገር እግሩን እየዳሰሰ ሲያቋርጥ ተሰማው። ብርድ ልብሱን ጥሎ ሻማ አበራ። ብርድ እያንዘፈዘፈው ጎንበስ ብሎ አልጋውን ሲፈትሽ ምንም ነገር አጣ። ብርድ ልብሱን ሲያራግብ አንድ አይጥ ወጥታ ከአንጣው ላይ ታየች። ሊይዛት ቢሞክርም አልጋውን ሳትለቅ እየተዘዋወረችና እጁን እየጎነነች ከትራሱ ስር ተደበቀች። ትራሱን ወረወረና የሆነ ነገር ሽማግሌን ዘልቆ በአካላቱ ላይ ሲዘዋወር ተሰማው። ደንግጦ ነቃ። እንደበፊቱ ሁሉ በብርድ ልብሱ ተጠቅልሎ ተኛ፤ በመስኮቱ አቋርጦ የሚገባው ንፋስም ይጋረፋል። 'አሰቃቂ ነው!' እያለ አማረረ።

ተነስቶ ጀርባውን ለመስኮቱ ሴጠና ከአልጋው ጦርዝ ላይ ተቀመጠ። 'እንደነቃሁ ብቀመጥ ይኸላል' ብሎ ወሰነ። ይሁንና በመስኮቱ በኩል ቀዝቃዛ አየር ይዝ በሰጠር ሳይነሳ ብርድ ልብሱን ተሸፋፈነ። ሻማውን አሳበራም። ስለምንም አሳሰበም፤ ማሰብም አልፈለገም። መጀመሪያ ወይም መጨረሻ የሌላቸውና እርስ በርሳቸው የማይገናኙ ነገሮችን፤ የባጥ የቆጡን ያወጣና ያወርድ ዝ። እንደገና ማሸለቡን የተያያዘው መሰለ። ብርዱ፣ ጨለማው፣ እርጥበቱ፣ እንደዚህም በመስኮቱ በኩል የሚገባው ንፋስና የዛፎቹ ኮሽኮሽታ ይሁን ወይም አይጡ አይታወቅም አሳሰተኛ ብሎት አሰገራሚ ነገሮችን የመፈለግ ከፍተኛ ስሜት አደረበትና የሚያሰበው ስለአበቦች ብቻ ሆነ። በየቦታው አበቦች ታዩት። በአበቦች የተከበበ ስፍራ ተመኘ። በአንድ ብሩህና ሞቃት እለት የእንግሊዞችን አሠራር በተከተለ የገጠር ቤት ውስጥ መለዛቸው የሚያውቁ አበቦች ማረኩት። ግሩም ምንጦቹ የለበሱ ደረጃዎች፣ ከግራና ከቀኝ ደግሞ ከቻይና የመጡ የአበባ ማስቀመጫዎች ደግሞ አበቦች ይዘው ቀልቡን ሳበት። በየመስኮቱ ጦርዝ ላይ ውሀ በያዙ ማሰሮዎች ውስጥ ነጭጭና ቢጫ አበቦችን አስተዋለ። ስፍራውን መልቀቅ በሳልፈለገ ደረጃውን ወጥቶ ወደአንድ ትልቅ ክፍል ዘለቀ። ከዚያም ያየው አበቦችን፣ ከሰገነቱም ላይ ያየው አበቦችን አበረ። ወለሱ ቂጢማ ለብሶና መስኮቶቹ ተከፍተው ቀዝቃዛና ጎፅህ አየር ሽው ይላል። ከመስኮቱ አጠገብ ወፎች ይዘምራሉ። ከከፍሉ መሀል ላይ ካለው ጠረጴዛ ነጭ ጨርቅ የለበሰ የሬሳ ሳጥን ተቀምጧል። ከሳጥኑ ዳርና ዳር ደግሞ በኩብ ቅርፅ የተሰራ አበባ። በሳጥኑ ውስጥ በነጭ ጨርቅ የተገነዘቀ ወጣት ልጃገረድ ተዘርግታለች። በጭንቅላቷ ላይ ከብ አበቦች ተደርገውላት ወርቅማ ፀንጌ ረገጧል። የፊቷ መኮሳተር ከአብዝበረድ ውስጥ ተፈልፍላ የወጣች ቢያስመስላትም በደረቀት ከንፈሮቿ ላይ የሚዘበው ደረቅ ፈገግታ የሕፃንን ሳይሆን የአዋቂን ህዘንና ሰቆቃን ያንፀባርቃል። ስቪድራጋሎቭ ልጅቷን ያውቃታል፤ ከዚህ የሬሳ ሳጥን አጠገብ ሻማ አይበራም፤ መንፈሳዊ ስእል አይታይም፤ የፍትህት ፀሎት አይሰማም። ይህች ልጅ ውሀ ውስጥ ገብታ ራሷን የገደለች ነች። የሚበቀጥጥ ስድብ በመከናወን የሕፃን አእምሮዋ ሐፍረቱን መቋቋም አትቶትና ልቧ በሀዘን ጦር ደምቶ በአንድ ጥቁር ምሽት ላይ ራሷን የገላገለች የአሰራ አራት አመት ልጅ ነች።

ስቪድራጋሎቭ ከእንቅልፉ ነቅተና ከአልጋው ተነስቶ ወደመስኮቱ አመራና መስኮቱን ከፈተ። ወደከፍሉ የገባው ንፋስ ፊትንና በሽሚዝ ብቻ የተሸፈነውን ደረቱን ለበለበው። ከመስኮቱ ስር እንደ አቅመ መናፈሻ የሚመስል የአትክልት ስፍራ አለ። በተለይ ቀን ቀን ከዚያው ስፍራ ትናንሽ ጠረጴዛዎች ይቀመጡና አገማሪ እየዘፈነ ሻይ ይጠጣል። በአሁኑ ሰአት ግን የዛፎች እንጥፍጣፊ መስኮቱን ያርሰዋል፤ ውጭው እንደመቃብር ቤት ስለጨለመ ጥቁር

መልክ የያዘ እቃን መለየት ያዳግታል። ሰቪድራጋሎቭ ከንዶቹን ከመስኮቱ ጠርዝ ላይ አድርጎ ጨለማውን ለአምስት ደቂቃ ያህል በትኩረት ተመለከተ። ግን ወዲያው የተከሰ ድምፅ በተደጋጋሚ ተሰማው።

‘ውህው እየሞላ ነው! ማለዳ ላይ በረባዳማ ስፍራ የሚገኙት መንገዶች በነርፍ ይጥለቀላቃሉ። ምድር ቤቶች በውሀ ይሞላሉ! በውህው ውስጥ ጠልቀው ለሀልፊት የተዳረጉት አይጠች ተንጣፈው ይታያሉ! በዚያ ንፋስና ዝናብ ሰዎች እያሚረሩ ቆሻሻቸውን ይጥላሉ’ እያለ ከአሰጣሪው በኋላ ‘ለመሆኑ ስንት ሰአት ነው?’ ሲል ራሱን ጠየቀ። ገና ከመጠየቁ ዘጠኝ ሰአት መድረሱን በአቅራቢያው የሚገኘው የሰአት ደወል አሰማ። ‘በአንድ ሰአት ጊዜ ውስጥ ጎሳ ይቀዳል! ምን ያስጠብቀኛል? አሁኑኑ ከዚህ ለቅቂ ለምን ወደመናፈሻ ስፍራ አልሄድም? ዝናብ የጠገበ ትልቅ ዛፍ መርጫ ገና ደገፍ እንዳልኩት ጭንቅላቴን ያርሰኛል።...’ መስኮቱን ዚጋና ሻማውን አበራ፤ ኩቴንና ካፖርቱን ደረበ፤ ባርኔጣውን አደረገ፤ ሻማውን እንደያዘ ልብሱ የነተብውንና ይሄን ጊዜ በአንዱ ጥግ ተኝቶ የሚሆነውን አስተናጋጅ ፍለጋ ወደኮሪደሩ አቀና። ሂሳቡን ከፍሎ ለመሄድ ከዚህ የተሻለ አመቺ ጊዜ እንደሌለ ገመተ።

በጠባቡ ኮሪዶር ላይ ማንንም ሳያገኝ በብዛት ስለተመላለሰ አስተናጋጁን ለመጥራት ገና ከማሰቡ በቀምጥጥንና በበር መካከል ሕይወት ያለው የሚመስል ነገር ሲንቀሳቀስ ተመለከተ። ሻማውን እንደያዘ ጎንበስ ሲል እየተንቀጠቀጠ የምታለቅሰና ልብሷ በዝናብ የራሱ የአምስት አመት ሕፃን አገኘ። ሰቪድራጋሎቭን የፈራች አትመስልም፤ እንዲያውም ተገርማ በትላልቅ ጥቁር አይኖቿ ትክ ብላ ተመለከተችው። ሕፃናት ለረጅም ጊዜ በልቅሶ ከተንፈቀፈቀ በኋላ እንደሚያደርጉት ሁሉ ዝም ብላ ትቆይና እንደገና ለቅሎች ታቀልጠዋለች። ፊቷ ገርጥቷል። ብርዱ ያዳከማት ይመስላል። እንዴት ከዚህ ተገኘች? ሌሊቱን ሙሉ ሳትተኛ ተደብቃለች’ እያለ አሰበና ይጠይቃት ጀመር። ልጅቷም ወዲያው ሕይወት ዘራባትና በኮልታፋ እንደበቷ በጥድፊያ መናገር ይዘች። እንደምንም ብሎ ከንግግሯ መረዳት እንደቻለው ምናልባትም በዚያው ሆቴል የምትሠራ እናቷ ብርጭቆ ሰበርሽ ብላ ትመታኛለች የሚል ስጋት ያድርባትና በምሽት ዶፍ ዝናብ እየወረደባት ሮጣ መጥታ በጥግ በኩል ካለው ከቀም ሳጥኑ ጀርባ ትደበቃለች፤ ትዝቃዜው፤ ጨለማውና እገረፋህ የሚል ፍርሀት ተደራርበውባት ሌሊቱን ሙሉ ስታለቅሰና ስትንቀጠቀጥ ታድራለች። በእጆቹ አቀፋትና ወደከፍሎ ወስዶ ከአልጋው ላይ ካስቀመጣት በኋላ ልብሷን አወላልቆ ብርድ ልብሱ ውስጥ አስተኛት። ወዲያው እንቅልፍ ወሰዳት። እርሱም ወደቀድሞ ትካሄው ተመለሰ።

በሰጩት አለና ‘እዚህ ጣጣ ውስጥ ምን አስገባኝ?’ ብሎ ራሱን ጠየቀ። ሻማውን አብርቶ ልብሱ የነተብውን አስተናጋጅ አግኝቶ ሆቴሉን ለመልቀቅ አቅዶ በሩን እንደከፈተ ‘የልጅቷስ ጉዳይ?’ የሚል ሀሳብ አደናቀፈው። እያማረረ ወደልጅቷ ሄዶ እንቅልፍ ላይ መሆን አለመሆኗን አጣራ። ጭልጥ ብላ ተኝታለች። ሙቀት ስላገኘች የገረጡት ጉንጮቿ ቀልተዋል። የሕፃን ጉንጭ መሆኑ ቀርቶ በሚያስገርም ሁኔታ ፈክቷል። የሰከረች ይመስል ቀያይ ከንፈሮቿ ወዝተዋል። ወዲያው ደግሞ ልጅቷ ለይስሙላ ተኝታ በአይኖቿ የምትጠቅሰው መሰለው። ከንፈሮቿ ፈጣታ ለመሰጠት ሲሉ ተሳቀቀና እራሷን ለመቆጣጠር እየሞከረች ጉንጮቿ ተሸበሹ። ብዙ ሳትቆይ ግን ማስመሰሉን ትታ ሳቋን ጀመረች። የሕፃን ፊት መሆኑ ቀርቶ አይኖቿ የሚቀሳውጡ ጋለሞታ መሰላ ታዋቅው። የአምስት አመት ልጅ

እንዴት እንዲህ ታደርጋለች እያለ ሁኔታው ሰቀጠጠው። ወዲያውኑ ግን ትንሹ ፊቷ እንደፈነዳችሁ ዘረጋችሁት። ስቪድሪጋሎቭ ምን አይነቷ ነች እያለ ሊማታ እጁን ከማንሳቱ ከእንቅልፋ ነቃ።

በብርድ ልብስ ተጠቅለሉ በዚያው አልጋ ላይ እንደተኛ ነበር፤ ሻማው ባይበራም ጎህ በመቅደዱ በመስኮቱ በኩል ብርሀን ገብቷል።

‘ሲያቃገሮ ነው ያደረገው!’ እያለ የራስ ምታት ስሜት ተስምቶትና ሰውነቱ ተሰባብሮ ተነሳ። ውጭውን ሲመለከት ደመና በመሆኑ ምንም ማየት አልቻለም። ከርጥበት ያልተላቀቀትን ኩቱንና ካፖርቱን ደረቦና ከኪሱ ያለውን ሽጉፕ አውጥቶ አቀባበለ። ከዚያም የማስታወሻ ደብተር ከኪሱ አወጣና በመጀመሪያው ገፅ ባለት ጥቂት መስመሮች ላይ የሆነ ነገር ጻፈ። የጻፈውን ከአነበበ በኋላ ሽጉፑንና የማስታወሻ ደብተሩን ከአጠገቡ እድርጽ ክንዶቹን ከጠረጴዛው ላይ አሳርፎ በሀሳብ ነገደ። ከእንቅልፋቸው የተነሱት ዝንቦችም ከጠረጴዛው ባገኙት የጥጃ ስጋ ላይ ተረባረቡ። ዝንቦቹን ለተወሰነ ጊዜ ያህል ተመለከተና አንዱን ዝንብ ለመያዝ ሞከረ። መከራውን ለማሳካት ረጅም ጊዜ ከአጠፋ በኋላ ብድግ ብሎ ክፍሉን በቀርጠኝነት ለቀቀ። ከመንገድ ለመድረስ ከደቂቃ በላይ አልፎጀበትም።

ከተማውን ደመና ውጦታል። ስቪድሪጋሎቭ የኔቫን ወንዝ አቅጣጫ ይዞ በቆሻሻውና በሚያዳልጠው የአግረኛ መንገድ ላይ ተጓዘ። በሌሊቱ ዝናብ የሞላው የኔቫ ወንዝ፣ የረጠቡት መንገዶች፣ የረጠብው ሳር፣ የረጠብው ዛፍና ጫካው በአይነ ህሊናው ታዩት። ትክክል ስለተሰማው ማስረጃ ይሆንለት ዘንድ ስለሚያያቸው ቤቶች ማሰሳሰል ጀመረ። ጋሪ የሚባል ነገር በመንገድ ላይ አልነበረም። ቢጫ ቀለም ያላቸው ትናንሽ የእንጨት ቤቶች ዝምም ብለውና ቆሽሸው ታዩት። ትክክልና እርጥበቱ ስለተሰማው መንቀጥቀጥ ጀመረ። በሚያልፍባቸው ግሮሰሪዎች ያሉትን የማስታወቂያ ሰሌዳዎች በጥንቃቄ እያነበበ ተጓዘ። ንግፉ እንጨት የሆነውን የአግረኛ መንገድ ዘልቆ እንደጨረሰ ብርድ የሚያንቀጠቅጠው አንድ የቆሽሽ አነስተኛ ውሻ ጭራውን በእግሮቹ መሀል ቀብሮ በአጠገቡ አለፈ። የክረምት ካፖርት የደረሰ አንድ ሰው ደግሞ ድብን ብሎ ሰክሮ እንደተዘረረ ተመለከተውና መንገዱን ቀጠለ። ከዚያም በግራ በኩል አንድ ትልቅ ማማ ያለው ቤት ተመለከተ። ‘ወደሌላ ቦታ ምን አስሄደኝ? የምፈልገው ስፍራ ነው። ቢያንስ ከዚህ ስፍራ እማኝ ይኖራል’ እያለ አሳሳለ። እንደዚያ በማሰቡ ፊጥ እንደማለት አለና ወደማማው ተቃረበ። ግራጫ የወታደር ኮት የለበሰና የብረት ቀብ ያጠለቀ አጭር ሰው የተዘገትን የግዢውን በሮች ተደግፎ ቆሟል። ስቪድሪጋሎቭን በቸልታ ተመለከተው። ሰውየው የመላው አይሁዶች መለያ ባህሪ የሆነ ቀጠና ከነታራ ፊት ያለው ነው። ሁለትም ለተወሰነ ጊዜ በዝምታ ተያዩ። በመጨረሻም ያልሰከረ ሰው ቃል ሳይተነፍስ ከአጠገቡ ያን ያህል ጊዜ መቆሙ አግባብ ስላልመሰለው ከቦታው ሳይነቃነቅ ‘ምን ፊልጼ ነው?’ ሲል ስቪድሪጋሎቭን ጠየቀው።

‘ይህና አደርክ! ምንም አልፈልግ’ ብሎ መለሰ።

‘ከዚህ መቆም አይቻልም’

‘ወደውጭ ሆጄ መሄዴ ነው።’

‘ወዴት?’

‘ወደ አሜሪካ’

በቪድዮታሎቭ ሽጉጡን አውጥቶ በራሱ ላይ ሲደግጉ ሰውየው ግንባሩን ቅጭም አደረገና 'ይሄ የመቀለጃ ቦታ አይደለም' አለው።

'ለእኔ ምንም ልዩነት አያመጣም።' ስፍራው ተሰማሚ ነው። ሰዎች ከጠየቁህ ወደአሜሪካ ሄዷል በላቸው' አለና ሽጉጡን ወደራሱ ግንባር አነጣጠረ።

ሰውየው ተናዶ እያፈጠጠ 'ከዚህ ስፍራ ምንም ማድረግ አትችልም' ከማለቱ በቪድዮታሎቭ ቃታውን ላበ።

በዚያኑ እለት ምሽት ላይ ራስኩልኒኩቫ ራዝምኪን ወዳገኘላቸውና እናቱና እሁቱ ወደሚኖሩበት ሕንፃ አቀና። ወደሕንፃው የሚያስገዛው ዋናው በር ከመንገዱ አጠገብ ነው። መቃረብ እንደጀመረም ለመጣት እያመነታ እርምጃውን ቀነሰ። ግን እንዴ ቆርጦ ስለተነሳ የሚመልሰው ሀይል አልነበረም። ምንም ልዩነት የለውም። ገና ምንም ነገር አያውቅም፤ የሚቆጥሩትም እንደቀወሰ ሰው ነው። እያለ አሰላሰለ። የሌሊቱ ገዢ የወረደበት ከመሆኑም በላይ የለበሰው ሁሉ የቆሽሽና የተቀዳደደ ነው። ከድካም፣ ከክስቀልናና ላለፉት ሀያ አራት ሰአታት ያህል ከራሱ ጋር ካደረገው ትግል የተነሳ ፊቱ እንደራሳ ደርቋል። ሌሊቱን ከየት እንዳሳለፈ ባያውቀውም ከውሳኔ ላይ ደርሷል።

በሩን ሲያንኳ እናቱ ከፈተች። ዳንያ ከቤት አልነበረችም። የቤት ሠራተኛዋ እንኳን ወጣ ብላ ነበር። እናቱ ከደሲታ ብዙት ልጇ ከሰማይ የወረደላት መስጋት ክው ብላ ቀረች። ያዘችውና ወደክፍሉ እንዲገባ ኅተተችው።

‘መምጣት አይቀርም መጣህ! ልጄ ሮዲ - እንባዬን እያዘራሁ ስለተቀበልኩህ አትበላጭብኝ። ማንባቴ ሳይሆን እኮ መሳቁ ነው። የማነሳ መሰለህ? ማንባቴ የማልተወው ልማድ ሆኖብኝ እንጂ በጣም ደስ ብሎኛል። አባትህ ከሞተ ጊዜ አንስቶ ትንሿ ነገር እንባዬን ታመጣዋለች። ልጄ - ደክሞህል። ተቀመጥ። ልብህን እንዴት ቆሽሻል!’

‘ትናንት ገዢው ወረደብኝ’ በማለት መናገር እንደጀመረ እናቱ እንዲህ ስትል አቋረጠችው። ‘ምክንያቱን ትሸይቀኛለች ብለህ ስለገመትክ ነው ስለገዢው ያወራኸው? አሮጊት ይመስል እንዲህ አይነት ጠባይ እንደተጠናወተኝ አውቃለሁ። አሁን ግን ሁሉንም ነገር ስለተረዳሁት አትጨነቅ። ከእኔህ ሆኑ ስለምታከናውናቸው ስራዎች መገንዘብ ችያለሁ፤ ፍሬያማ እንደሆኑ መግለፅ አለብኝ። የቋሽርካቸውን ሀሳቦች ለመረዳት ስለማልችል ማብራሪያ መጠየቅ እንደማይኖርብኝ ለእንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ወስኛለሁ። በአእምሮህ የያዘሽቸው ሀሳቦችና እቅዶች ሊኖሩህ ስለሚችሉ ምን እንደምታስብ በየጊዜው እየጠየቅሁ አንተን ማስጨነቁ አግባብ አይደለም። እንደ እብድ ወዲያና ወዲህ የምለው ለምንድነው? ሮዲ - ራዝምኪን መፅሐት አምጥቶልኝ የአንተን መጣጥፍ ለሰባትኛ ጊዜ እንብብዋለሁ። ባየሁት ጊዜ የቱን ያህል እንደተገረምኩ ልሃግርህ አልችልም። እኔ የአሮጊት ቂል ብሆንም ምሁራን ለካ እንዲህ ናቸው ብዬ ራሴን ታዘብኩት። አሁንም ቢሆን አዲስ ሀሳብ በአእምሮህ ልታሳሳላል ትችላለህ፤ እኔ ደግሞ አሳርፍ - ጣልቃ እየገዛሁ እረብሽሁለሁ። የማልረዳው ብዙ ነገር ቢኖረውም መጣጥፍህን አንብብዋለሁ። ግን እኮ አያስገርምም፤ እንዴትስ ለመረዳት እችላለሁ?’

‘አማዬ - እስቲ አሳይኝ’

ራስኩልኒኩቫ መፅሐቱን ወስዶ የራሱን መጣጥፍ ቃኝት አደረገ። አሁን ላለበት ደረጃና የአእምሮ ሁኔታ ተፃራሪ ቢሆንም ማንኛውም ደራሲ ለመጀመሪያ ጊዜ ፅሁፉ ታትሞ ሲመለከት የሚሰማው አይነት የርካታ ስሜት አደረበት። ከዚህም በተጨማሪ እድሜው ገና ሀያ ሶስት አመት ነው። ይህ ስሜቱ ግን ወዲያውኑ ጠፋ። ጥቂት መስመሮች ከአክብ በኋላ ትካሄድ ተሰፋ መቀረጥ ልቡን አጨማደዱት። ላለፉት ጥቂት ወራት ያደረገው ውስጣዊ ትግል ወዲያውኑ ታወሰው። መፅሐቱን ከጠረጴዛ ላይ አስቀመጠና በትካሄ ተዋጠ።

‘ሮዲ - በምርምር አለማችን ውስጥ የመጀመሪያው ሰው ባትሆን እንኳን በቅርቡ ከመጀመሪያዎቹ ሰዎች አንዱ እንደምትሆን እንምታለሁ። በዎች አንተን እንደ አብድ ሲቀጥሩ አያፍሩም! እነዚህ ድኩም ፍጡሮች! ጭንቅላት ያለውን ሰው ይወቁ ተብሎ እንዴት ከእነርሱ ይጠበቃል? ዳንያ እንኳን ልታምናቸው ምንም አልቀራትም። ይህን እንዴት ታዋቅላለህ? ተወዳጅ አባትህ ለሁለት ጊዜ ያህል አንዴ ግጥሞች (አሁን ድረስ በእጄ ስለሚገኙ ወደፊት አባይህለሁ) ሌላ ጊዜ ደግሞ ሙሉ ልብላድ (በፅሁፍ እንድንገለብጠው ጠይቄው ነበር) ለመፅሔት ልኮ ነበር። ተቀባይነት አግኝተው እንዲታተሙ በተደጋጋሚ ፀሎት ብናደርስም አልሆነም። ሮዲ - ከስድስት ወይም ከሰባት ቀናት በፊት እንዴት እንደምትኖር አኗኗርህን አለባባስህንና አመጋገብህን አይቼ አገኜ ነበር። አሁን ግን ትከክል እንዳልነበርክ ተረድቻለሁ። ይሄን የመሰለ ጭንቅላትና ችሎታ ይዘህ የተመናኸውን ሁሉ ታገኛለህ። በአሁኑ ደረጃ ግን ብዙ የሚያባሰዝህ ሌሎች ጉዳዮች ስለሚኖሩህ የምትመናው እንደሌለህ እንምታለሁ።’

‘እማዬ - ዳንያ ከዚህ የለችም?’

‘የለችም የእኔ ልጅ። ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ብቻዬን ትታኝ ትወጣለች። ይባርከውና ራዙምሲን እየመጣ ያጫውተኛል። ስለሚወድህና ስለሚያከብርህ ሁልጊዜ ስለአገተ ያወራል። እንዲያም ሆኖ እህትህ ጣል ጣል ያደረገችና መስሎ እንዲታይህ አልፈልግም። የአራሷ መንገድ አላት፤ እኔም የራሴ መንገድ አለኝ። ከቅርብ ጊዜ ወዲህ የያዘችው ምስጢር ያለ ይመስላል፤ እኔ ግን ከሁለታችሁ የምሸሽገው ምስጢር የለኝም። ዳንያ በጣም ጎበኝ ከመሆኗም በላይ አንተንም ሆነ እኔን እንደምትወደን እርግጠኛ ነኝ። ውጤቱ ግን ምን እንደሚሆን አላውቅም። ሮዲ - እኔን ለመጠየቅ በመምጣትህ አስደስተኛል። ይሁንና እህትህ ናፍቃላለች። በምትመጣ ጊዜ እርሷ እየዞረች ከተማውን ስታካልል ወንድሟ ከዚህ እንደነበር እነግራታለሁ። ለእኔ በጣም አታሰብ። በቻልክ ጊዜ ብቅ በል፤ ካልቻልክ ደግሞ ምንም ማድረግ እንደማይቻል እንምታለሁ። እንደምትወደኝ ስለማውቅ ባትመጣም እጠብቅሁለሁ። ፅሁፎችህን አነባለሁ፤ ስለአንተ ወራ ከየሰው እሰማለሁ፤ አልፎ አልፎም አንተ ራስህ እኔን ለመጠየቅ ትመጣለህ - ሌላ ምን የተሻለ አማራጭ ይኖራል? አሁን የመጣኸው እኔን ለማስደሰት ብለህ አይደል? ይጠኛል እኩ።’

የራስኩልኒኮቭ እናት ባታሰበው በእገባ ታጠባች።

‘ተመልሼ ያው ነኝ! እባክህ አትታዘብኝ። የማልረባ አሮጊት ነኝ!’ ብላ ከመቀመጫዋ ተነሳችና ‘ምን ከዚህ አስቀመጠኝ? የተዘጋጀ ቡና እያለኝ አልጋክኸዋለሁ። አሮጊቶች እንዴት ራሳቸውን እንደሚወዱ ታያለህ! ቆይ ሳምጣልህ!’ አለች።

‘እማዬ - ቡናው ይቅርብኝ። እቸክላለሁ። የመጣሁት ቡና ለመጣጣት አይደለም። ይልቅስ በጥምና አድምጪኝ።’

የራስኩልኒኮቭ እናት አፈር ብላ ወደልጇ ተጠጋች።

ስለሚናገራቸው ቃላት ባይጨነቅና ባይመዝን ‘እናቴ - የፈለገው ነገር ቢፈጠር፤ ስለእኔ ምንም ነገር ብትሰሚ፤ ሰዎች ስለእኔ ምንም ቢሉኝ እንደ አሁኑ ሁሉ ትወጃኛለሽ?’ በማለት ጠየቀ።

‘ልጄ ሮዲ - ምን ነካህ? እንዴት እንዲህ አይነት ነገር ልትጠይቀኝ ቻልከ? ማን ነው ስለአንተ ክፉ ነገር የሚነግረኝ? የፈለገው ሰው ቢሆን እኔ አላምነውም። ከቤቴ ውጣልኝ ነው የምለው።’

ትላላውን ሳይቀደር ንግግሩን ቀጠለ። ‘ምንጊዜም እወድሽ እንደነበር ልገልፅልሽ ነው የመጣሁት፤ ብቻችንን መሆናችንና ዳንያ እንኳን አለመኖሯ አስደሰቶኛል። አንቺን ላያስደስትሽ ቢቻልም በአሁኑ ሰአት ልጅሽ ከራሱ በላይ እንደሚወድሽ በግልፅ ልነግርሽ ስለፈለግኩ ነው የመጣሁት። እኔ ጨካኝና አንቺን የማልወድ አድርገሽ የገመትሽው ሁሉ ትክክል አይደለም። እስከመጨረሻው ድረስ እንደምወድሽ መንገር አለብኝ።’

የራሱክልኒክቭ እናት ድምጿን አጥፍታ በመጠኑ እያለቀሰች ወደ ደረቷ አስጠግታ እቅፍ አደረገችው።

‘ሮዲ - ምን እንደነካህ አላውቅም። እኛ ያስቀየምንህ አድርጌ ነበር እስከፊ የማስበው። አሁን ግን ከፍተኛ ችግር ላይ እንደወደቅህና ደስተኛም ያልሆንከው በዚህ ምክንያት እንደሆነ እንዘባለሁ። ከታዋቂ እኮ ቆይቷል። ልጄ - ይሄን በማለት አዝናለሁ። ቢሆንም ግን ሁል ጊዜ እያሰብኩ እንቅልፍ በአይኔ ሳይዞር ነው የማድረግ። ትናንት ሌሊት እህትህ እንቅልፍ ሳታይ እንዲሁ ስትገባበጥ ነው ያነጋችው። አተኩሳት ያለማቅረጥ ስለአንተ ታወራ ነበር። ባይገባኝም ቅሉ የሆነ ነገር ሰምቻለሁ። ልጄ - የዛሬውን ጧት ያሳለፍኩት በከፍተኛ ስቃይ ነው። የሆነ ነገር እንደሚገጥመኝ እየተሰማኝ ነው ያሳለፍኩት። ይኸውና ደረሰ። ሮዲ - ወዴት ነው የምትሄደው? ልጄ - የምትሄድበት ቦታ አለ?’

‘አምን - እማዩ’

‘እኔም ገምቻለሁ! አንተ ከፈለግህ እኔም አብሬህ እሄዳለሁ። ዳንያም በጣም ስለምትወድህ አትለይም። ደስ ካለህ ሶንያም ከእኛ ጋር ትሆናለች። እንደልጄ አያታለሁ። አብረን እንድንሄድ ራዙምኪን እገዛ ያደርግልናል። ግን ወዴት ነው የምትሄደው የእኔ ልጅ?’

‘እናቴ ደህና ሰንብች።’

ለዘላለሙ የምታጣው ይመስል ‘ዛሬውኑ ልትሄድ ነው ማለት ነው?’ ብላ አለቀሰች።

‘ልቆይ አልችልም፤ እናቴ መሄድ አለብኝ።’

‘ልጄ - አብሬህ ልሂድ?’

‘እናቴ - መሄድ ስለማትችይ ተንበርክክሽ ፀሎት ብታደርሽልኝ ይሻላል። ምናልባትም ፀሎትሽ ይሰምራል።’

‘እስቲ እግዚአቤሔር ይርዳህ።’

ሌላ ሰው ጣልቃ ሳይገባ እርሱና እናቴ ብቻ በመወያየታቸው ተደሰተ። ልቡ በአንድ ጊዜ ረገበ። እግሮቿ ላይ ተደፍቶ እግሮቿን ሳመ። ሁለቱም ተቃቅፈው አለቀሱ። በዚህን ጊዜ ግን ምንም አይነት ጥያቄ አላቀረቡባቸውም። ልጄ መጥፎ ነገር እንደገጠመውና ቀውጢዋ ቅፅበት እንደደረሰባቸው ቀደም ብላ ገምታለች።

ለየተንፈቀፈቀች እንዲህ ስማለት ተናገረች። ‘የሰከር ልጄ ሮዲ - አሁን የምታደርገው በልጅነትህ ታደርግ የነበረውን ነው። እቅፍ አድርገህ ሳምክኝ፤ አባትህ በሕይወት በነበረ ጊዜ እንዲህ አይነት ቀውጢ ጊዜ ቢገጥመን ከእኛ ጋር ሆነህ ታፀናን ነበር። አባትህ ከሞተ በኋላም እንደአሁኑ ተቃቅፈን ከመቃብሩ ላይ ሰንት ጊዜ አልቅሰናል። አሁን

የማለቅሰው ትግር እንደደረሰብህ የእናትነት ልቢ ስላመለኩትና ነው። ታሰታውስ እንደሆነ ከዚህ ከተማ እንደደረሰን ጥ በዚያን ምሽት ለመጀመሪያ ጊዜ እንዳየሁን ገፅታህን አይቼ ሁሉንም ነገር ስለገመትኩ ልቢ በፍርሀት ተጨማሪ፤ ዛሬ በሩን ከፍቼልህ ጥ እንደተመለከትኩህ የማለቅሰበት ሰአት እንደተቃረበ ወዲያውኑ ገመትኩ። ሮዲ - አሁኑኑ መሄድህ ነው?

‘እማዬ አልሄድም’

‘ተመልሰህ ትመጣለህ?’

‘አምን እመጣለሁ።’

‘ሮዲ - አትብላዎቹ። በግል ጉዳይህ ገብቼ መጠየቅ ባልቸልም ርቀህ የምትሄድ ከሆነ ንገረኝ።’

‘በጣም ርቂ ነው የምሄደው።’

‘ምን ልትሠራ ነው የምትሄደው? ስራ አገኘህ ወይ?’

‘አይታወቅም እናቴ - ብቻ ፀልይልኝ።’

ራስኮልኒኮቭ ወደበሩ ሲሄድ ያዘችውና ተስፋ በቆረጠ ሁኔታ አይኖቹን ትክ ብላ ተመለከቱች። ሽብር ፈቷን አጨማደደው።

ራስኮልኒኮቭ በመምጣቱ አዝኖ ‘እናቴ አይዘኸ’ አላት።

‘አንደኛህን ነው እንዴ የምትሄደው? ነገ አትመጣም?’

‘እመጣለሁ፤ ደህና ሁኝ’ አለና እንደምንም ብሉ ውልቅ አለ።

ምሽቱ ሞቃታማና ደማቅ ነበር። ከማለዳ አንስቶ ብሩህ ነበር። ራስኮልኒኮቭ ገስግሶ ወደክፍሉ ተመለሰ። ጀንበር ከመጥለቋ በፊት ሁሉንም ነገር ለማጠናቀቅ ፈለገ። እስከዚያው ድረስ ግን ማንንም ለማየት አልፈለገም። ወደክፍሉ የሚወስደውን የመጨረሻ ደረጃ በመውጣት ላይ እንዳለ ናስታሲያ በአይኗ እንደተከተለችው አስተዋለ። ‘ከፍሌ ውስጥ ሰው አለ እንዴ?’ እያለ ተገረመ። ፖርፈሪ ሊጠይቀው እንደሚችል ገምቶ ተንገሸገሸ። ከክፍሉ ደርሶ በሩን ሲከፍት ግን ዳንያን አያት። በህሳብ ተመስጦ ብቻዋን ተቀምጣለች፤ ለረጅም ጊዜ ትጠብቀው የነበረች ትመስላለች። ከመግባቱ በፊት ቆም አለ። ደንግጣ ከፎቴው ላይ ተነሳችና ቀጥ ብላ ከፊት ለፊቱ ቆመች። አይኖቹ ሀዘንና ሰቃይ እየተነበበባቸው በትኩረት ተመለከቱት። ከአይታዋ ብቻ ተነሱ ሁሉንም ነገር እንደደረሰችበት ወዲያውኑ ተገዘበ።

‘ልግህ ወይስ ልመለስ?’ በማለት ሲፈራ ሲቸር እራሱን ጠየቀ።

‘ቀኑን ሙሉ ከሶንያ ጋር ነበርኩ። እንደምትመጣ ገምተን እየጠበቅንህ ነበር።’

‘ዳንያ - በጣም ደክሞኛል። በተለይ በአሁኗ ሰአት ራሴን ለመቆጣጠር ብቸል ኖሮ ምንኸ ደስ ባለኝ።’

በጥርጣሬ አይን ተመለከታት።

‘የትናንቱን ምሽት የት አሳለፍክ?’

‘የት እንዳሳለፍኩ በደንብ አሳስታውስም። ለመወሰን ፈልጌ ብዙ ጊዜ ወደኔቫ ወንዝ ሄድኩ። ትገቢ የሚለኝ ያ ነው። በዚያው እንዲያከትምልኝ ብፈልገም መወሰን አቃተኝ’ አለና እንደገና በጥርጣሬ አይን ተመለከታት።

‘ይመስገነው ለአምላክ! ሶጊያና እኔ ሰግተን ነበር። አሁን ግን የመኖር ተስፋ አለህ ማለት ነው። ይመስገነው ለአምላክ!’

ራስኩልኒኮቭ ደረቅ ፈገግታ እያሳየ የመኖር ተስፋ ባይኖረኝም ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት እናቴና እኔ ተቃቅፈን እናለትስ ነበር። አማኝ ባልሆንም እንድትጸልይልኝ ጠየቅኳት። ይህ አይነት ስሜት ለምን እንደተሰማኝ አምላክ ይወቀው። ግራ ገብቶኛል። አላት።

‘ከእማዬ ጋር ነበርክ? ነገርነት እንዴ? ለመንገር እንዴት ድፈረቱን አገኘህ?’

‘በቀጥታ ባልነግራትም ያወቀች መሰለኝ። ትናንት ማታ በእንቅልፍ ልብሽ ስታወሪ ስምታሽለች። በአሁኑ ሰአት እንደጠረጠረች እርግጠኛ ነኝ። ምናልባትም መሄዴ ስሕተት ነበር። ለምን እንደሄድኩም አሳውቅ። ዳንያ - እኔ እንደሆንኩ ርካሽ ነኝ።’

‘ርካሽ ብትሆንም ስቃይን ለመቀበል ዝግጁ ነህ! አይደለም እንዴ?’

‘ዝግጁ ነኝ። አሁኑኑ እሄዳለሁ። ይህን ውርደት ለመሸሽ ስል ራሴን ወንዝ ውስጥ ጨምራ ለመሞት አትጀ ነበር። ከዚያ እንደቆምኩ ግን እስከአሁን ድረስ ጠንካራ ነኝ ብዬ ራሴን የምቆጥር ከሆነ ውርደትን መፍራት የለብኝም የሚል ሀሳብ መጣልኝ። ዳንያ - አለመፍራት ኩራት ነው ወይ?’

‘ሮዲ - ኩራት ነው።’

ቅዝቃዛ ያሉ አይኖቼ በአንድ ጊዜ እሳት የሚተፋ መሰለ። ኩፋጌን መጠበቂያ አስደሰተው።

በአገል ፈገግታ ትክ ብሎ እየተመለከታት ‘ዳንያ - ወንዙን በወንዝቱ ብቻ የፈረሳት አይመስልሽም?’ ሲል ጠየቃት።

‘በርግጥም ነው - ወንድሜ ሮዲ!’ እያለች ከፋኛ ጮኸች።

ለሁለት ደቂቃ ያህል ሁለቱም በዝምታ ተዋጡ። አቀርቅሮ መሬቱን ተመለከተ። ዳንያ ከፊት ለፊቱ ሆኖ በወዘኳታ አየችው። ወዲያውኑ ብድግ አለ።

‘መሄድ አለብኝ፤ ጊዜው እየሮጠ ነው። ሃጄ ራሴን ሳጋልጥ። ለምን እንደሚጋልጥ ግን አላውቀውም።’

እግባዎቿ ጉንጮቿን እያጠቡ ወረዱ።

‘ዳንያ - አንቺ ታለቅሻለሽ። ግን እኮ ፅናቴን እንዲሰጠኝ ጠጋ ብለሽ ማቀፍ ነው ያለብሽ ሲላት ‘መጠርጠሩስ’ እያለች ተጠመጠመችበት።

ደረጃ ባይ ልጥፍ አድርጋ እየሳመችው ‘ስቃይን ለመቀበል ዝግጁ በመሆኔህ ግማሹን ወንጀልህን ይሰርዝዋል?’

‘ወንጀል? ምን አይነት ወንጀል? አንድ አስቀምሂ፤ ጎጂና እኩይ የሆነች ቅማል፤ አራጣ አበዳሪ አሮጊት፤ ማንንም የማትጠቅም ሴት መግደል ነው ወንጀል። እርሷን የገደለ ህጢአቱ ስርዐት ማግኘት ይኖርበታል! የድሆችን ሕይወት ሲኣል ያደረገችን ሴት መግደል ወንጀል ትይዋለሽ? ወንጀል ነው ብዬ ስለማልቀበለው አልሰርዘውም ባይ ነኝ። ከየአቅጣጫው ጣቶቻቸውን እየቀሰሩብኝ ወንጀል እያሉ መናገራቸው ምን ለማለት ነው? ይህን የማያስፈልግ ውርደት ለመቀበል መወሰኔ ትርጉም የለሽ መሆኔ የታዩኝ አሁን ነው። የወሰንኩትም ርካሽና በሁለቱኛ ደረጃ የምመደብ ሰው ስለሆንኩ ምናልባትም ፖርፊሪ እንዳለው ሁሉ ራሴን ማጋለጡ ሊጠቅመኝ ስለሚችል ነው እያለ በኩፋጌ ስሜት ገለፀላት።

ዳንያ ተስፋ በቆረጠ አንደበር፤ 'ሮዲ - ምንድነው የምታወራው? ደም ያፈሰሰከው አንተ አይደለህም እንዴ?' አለችው።

ወዲያውኑ እንዲህ በማለት መለሰ፡- 'እኔ ያፈሰሰኩት ሰዎች ያፈሰሱት፡ አሁንም በማፍሰስ ላይ ያሉትንና ምንጊዜም እንደ ሽምጋኝ የሚያፈሱትን፡ በተለይ በስልጣን መንበር ላይ ቁጢጥ ብለው በን አድራጊዎች የሚባልላቸው ሰዎች ሌት ተቀን የሚታጠቡበትን ደም ነው። ለምን ጠለቅ አድርገሽ እታይውም? ለምን አይታይሽም? እኔ ለሰዎች ደግ ለመሰራት ነበር የፈለግሁት፡ ከንቱ ባይሆንም ይሄን ከንቱ ድርጊት ከፈፀምኩ በኋላ በመቶና በሺህ የሚቆጠሩ ሰናይ ተግባሮች ለማከናወን ነበር ያቀድኩት። የከሸፈ ነገር ሁሉ ከንቱ ስለሚመስል ነው እንጂ እትይዞ ከንቱ አልነበረም። እራሴን ከችግር አላቅቄ ለሌሎችም ቢሳይ ለመሆን ነበር የፈለግሁት ። የማልረባ በመሆኔ ግን እንዴም አልተሳካ፡ እንዲያም ሆኖ ግን አንቺ እንደምታስባው አይደለም የማስበው። ቢሳካልኝ ኖሮ ክብርና ሞገስ እቀዳጅ ነበር፡ አሁን ግን ሁሉም ቀርቶ ወደዘብጥያ!'።

'ሮዲ - ግን አኮ አንተ እንደምትለው አይደለም።'

'አሁን ነው የተረዳሁት! ትክክለኛውን ቅርፅ አልያዝኩም! ትክክሉ ሰዎችን በሆንብ ማጋዋቱና በጦርነት መረፍረፍ እንደሆነ አልተረዳሁም ነበር። ስነውበትን የተሳበሰ አገዳደል ያ ነው። ግን፡ ስነውበትን መፍራት የደካማነት የመጀመሪያው ምልክት ነው። እንደአሁኑ ግልፅ ሆኖልኝ አያውቅም። የፈፀምኩት ወንጀል እንዳልሆነ እንደአሁኑ ሰኦት ተሰምቶኝ አያውቅም።'

የገረጣውና የተሳቆለው ፊቱ መፍካት ጀመረ። የመጨረሻውን አረፍተ ነገር ተናግሮ እንደጨረሰ አይኖቹ ስቃይን ካዘሉት ከዳንያ አይኖች ጋር ስለተጋጨዩ የአለፈውን ትዝታ አስታወሰ። እነዚያን ሁለት ሴቶች ማስከፋቱ ተሰማው። ወጣም ወረደ የመከፋታቸው መንስኤ እርሱ ነው።

'ዳንያ - ጥፋተኛ ሆኜ ምህረት ማግኘት ባልቻልኩ ጥፋተኛ ከሆንኩ ማረኝ። ደህና ሁኒ! አሁን ባንጨቃጨቅ ይሻላል። ጊዜ የለኝም። የምሄድበት ስላለ አትከተይኝ - ወደእናታችን ሂጂ። ለመጨረሻ ጊዜ የምለምንሽ ነገር ቢኖር ብቻዋን እንዳትተይት ነው። በተለየኋት ጊዜ በጣም ስለተጨነቀች የምትቋቋመው አትመሰለኝም። ትሞታለች ወይም ታብዳለች። ስለዚህ ከአጠገቧ አትለይ። ለራዙምኪን ስለነገርኩት አይለይሽም። ለእኔ አታልቅሽልኝ። ነፍሰ ገዳይ ብሆንም ቅሉ ሕይወቴን በሙሉ ቆራጥና ታማኝ ለመሆን እሞክራለሁ። ምናልባት አንድ ቀን ስለእኔ ወሬው ይደርስሻል። ለማየት ያብቃሽ አሳሳፍረሽም። ገና አሳያችኋለሁ! ለጊዜው ግን ደህና ሁኒ! በማለት ንግግርን ሊደመድም ሲል በመጨረሻ የሰነዘራቸው አባባሎችና የተስፋ ቃሎች የዳንያን አይን ለየት ያደረጉት መሆናቸውን አስተውሎ 'ለምን እንደዚህ ታለቅሻለሽ? ከእነአካቴው ስለማንለይ እባክሽ አታልቅሽ። ይልቅስ አንድ ነገር ረስቻለሁ አላትና ወደጠረጴዛው ተጠግቶ አንድ ደህን ያለና አሸራ የጣሳ መፅሐፍ አንስቶ ገላጠና አነስተኛ የበው ስእል አወጣ። በትኩሳት በሽታ የሞተችውና ለመመን አጠገ የነበረችው ልጃገረድ፤ ቤት ያከራየችው ባልቲት ሴት ልጅ ምስል የተቀረፀበት ስእል ነው። ማራቢ የሆነውን ምስል ለደቂቃ ያህል በትኩረት ተመልክቶ ከላመው በኋላ ለዳንያ ሰጣት። በጥልቀት ጸዕላላለ ስለዚያ ጉዳይ ለእርሷ ብቻ ነበር ብዙ

ያወረሰታት። በአጉል ሁኔታ ስለሞከርነው ነገር ብዙ አጫውቼአታለሁ አለና ፊቱን ወደዳንያ መልሶ እንዲህ በማለት ቀጠለ። 'እንዳንቺ ሁሉ ከእኔ አቋም ጋር እትሰማምን ነበር፤ በአሁኑ ሰአት ከእኛ ጋር ባለመሆኗም ደስተኛ ነኝ። በአሁኑ ሰአት መኖርና መሞት ተመሳሳይ ሆነውብኛል።' ወዲያውኑ ደግሞ ቀድሞ ወደነበረበት ተስፋ የመቀረጥ ሁኔታ ተመለሰና 'ዝግጁ ነኝ ወይ? ፈልጌው የመጣ ነው ወይ? መፈተኝዬ እንደሆነ ቢነገረኝም ምን ይጠቅማል? ከሆኖ አመት እስር በኋላ ስቃይ አፃኝሞኝና እርጅና አቃቂሉኝ ስለሕይወት የሚኖረኝ ግንዛቤ የተሻለ ይሆናል ወይ? ለምንስ ነው እንደዚያ የምኖረው? ዛሬ ከኔኝ ወንዝ ዳርቻ ላይ ቆሜ እያለሁ የማልረባ መሆኔን ለክስ አውቄዋለሁ!' አለ።

በመጨረሻም ሁለቱም ከቤት ወጡ። ነገሩ ለዳንያ ቢከብዳትም ለእርሱ ያላት ፍቅር አልቀነሰም። ሆኖ ሚትር ያህል ተለይታው ከሄደች በኋላ እንደገና ለማየት ስትል ፊቷን መለሰች። በአይደረ ተከተለችው። መንገዱን ጨርሶ ሊታጠፍ ሲል እርሱም ፊቱን መለሰና ለመጨረሻ ጊዜ አይን ለአይን ተጋጨ። ግን ትመለከተው እንደነበር አስተዋለና ብሎቸትና ቅሬታ ባልተለየው ሁኔታ እንድትሄድ የእጅ ምልክት አሳያትና ታጠፈ።

ከትንሽ ጊዜ በኋላ ተባላቂዎቹ ለዳንያ ያሳያት ምልክት አሳፍሮት 'ትክክል እንዳልወረሁ አውቃለሁ። እንዲህ አይነቱ ፍቅር የማይመጥኝ እስከሆነ ድረስ ለምንድነው የሚወዱኝ? ብዙኛ ሆኜ የሚያፈቅረኝ ባይኖር ኖሮ እኔም የማፈቅረው ባልኖረ ነበር! እንዲህ አይነቱም አጋጣሚ ባልኖረ ነበር! ከአስራ አምስት ወይም ከሆኖ አመት በኋላ መንፈሴ ይጨምትና በተናገርኩ ቀጥሮ ወንጀለኛ ነኝ እያልኩ ራሴን እስተዋወቅ ይሆን? አምን - እንዲያ ነው የሚሆነው! ወደሳይቢርያ የሚልኩኝም ለዚህ ነው! ይሄንን ነው የሚፈልጉት። እስቲ ተመልከቷቸው! በባህሪው ርካሽና ወንጀለኛ! ከዚያም ሲያልፍ ቂል የሆነው ሁሉ ወዲያና ወዲህ እያለ በየመንገዱ ይራወጣል! ወደሳይቢርያ መጓዜ ቀርቶ ባመልጥ ድብን ቅጥል ይላሉ። የቱን ያህል እጠላቸዋለሁ!'።

ሰላማዊ በሆነ መንገድ በያዘው ልናትና አላማ ተጠቅሞ መጨመት ይቻል እንደሆነ ራሱን ጠየቀ። እንዲያ ሳይሆን ቀርቶ ለሆኖ አመታት በተከታታይ ጭቆና ቢፈጸምበት ውህ ድንጋይን እንደሚሸረሸር ሁሉ ተሸርሽሮ አያልቅም ወይ? ከዚያ በኋላ መኖር ምን ትርጉም ይሰጣል? እንደማይቀርለት እያወቀ በአሁኑ ሰአት ለምን እጁን ይሰጣል?

ከትናንት ምሽት ጀምሮ ይሄን ጥያቄ አንስቶ ምናልባት ለመቶ ጊዜ ያህል ራሱን ቢጠይቅም ዝውን ቀጠለ።

ከሶንያ ክፍል ሲደርስ ጨልሞ ነበር። ሁሉንም ነገር ስቪድራጋሎቭ የነገራትን አስታውሳ ሶንያ ታውቀዋለች በማለት ገና በጊዜ ከመጣችው ጸንያ ጋር ሆኖ ሶንያ ትጠብቀው ነበር። የሁሉንም ልጃገረዶች ውይይት፣ ያልሰሉትን እንባ፣ የመወዳጀታቸውን ደረጃ ባናገሩት ይሻላል። ጸንያ ከዚያን እለት ውይይታቸው ወንድሟ ብቻውን እንደማይሆን ቢያንስ አንድ ማሰናፍ አማኝታለች። ራሱን ለመጀመሪያ ጊዜ ያጋለጠው ለሶንያ ነው። አብሮ የሚሆን ሰው ባስፈለገው ጊዜ ያገኘው የሶንያን ሰብእና ነው። ስለሆነም በሄደበት ቦታ ሁሉ ትከተለዋለች። ጸንያ ይሄን ለማወቅ መጠየቅም አላስፈለጋት። የሁኖረት ስሜት እስኪሰማት ድረስ ሶንያን ከዘፍተኛ ከበሬታ ጋር ተረባብሯት። ሶንያ ደግሞ በአገዛዩ ሌላው ቀርቶ ጸንያን ለማየት እንኳን የማትበቃ አድርጋ ራሷን ስለቆጠረች በጸንያ አድራሳት እንጀታ ተንሰፈሰፈ። በራስኮልኒኮቭ ክፍል ውስጥ ለመጀመሪያ ጊዜ በተገናኙ እለት ጸንያ በአክብሮት የሰጠቻት ሰላምታ ውብና ድንቅ ትዝታ ሆኖ መቼም ሳይጠፋ በእእምሮቿ ውስጥ ተቀርጿል።

ጸንያ ራስኮልኒኮቭን ለማየት ያደረባትን ጉዞት መቋቋም ስለቃታት ወንድሟ መጀመሪያ ወደሶንያ ይሄዳል ብላ በመገመት ሶንያ ከክፍሏ ሆኖ እንድትጠብቀው አደረገች። ሶንያ ብቻዋን ስትሆን ራሱን ይገድላል የሚል ስጋት በጣም አስቃያች። አንድ ላይ በነበሩ ጊዜ ግን የየራሳቸውን ምክንያት እየደረደሩ አያደርገውም ብለው ገመቱ። ይሁንና፣ ወዲያውኑ እንደተለያዩ ሁለቱም ስጋት ላይ ወደቁ። ራስኮልኒኮቭ ያለው ምርጫ ሁለት ነው። ወደሳይቤሪያ መጋዝ ወይም ደግሞ ራሱን ማጥፋት በማለት ስቪድራጋሎቭ የነገራትን አስታውሳ 'ወኔ ቢሰነትና ሞትን መፍራት ብቻ ናቸው ራሱን እንዳይገድል የሚያደርጉት' ብላ አሰላለች።

ዞሮ ዞሮ ጀንበሯ እየጠለቀች ሄደች። ከመስኮቱ አጠገብ በትካሄ ቆማ ውጭውን በትኩረት ተመለከተች። ግን፣ ከፊት ለፊቷ ካለው ኖራ ካልተቀባ ግድግዳ በስተቀር ምንም ነገር አላየችም። በመጨረሻም ይህ የተተኩ ሰው ራሱን ገድሏ ከሚል እምነት ላይ እንደደረሰች ወደነጭሏ ዘልቆ ገባ።

የደሲታ ጩኸት ብታሰማም ትክ ብላ ተመለከተችውና በአንድ ጊዜ ገረጣች።

'ሶንያ - መስቀልሽን ፈልጌ ነው የመጣሁት። ወደመስቀልኛ መንገድ እንደሄድ እንቺው ራሳሽ ከነገርሽና በኋላ አሁን ጊዜው ሲደርስ ምን ያስፈራሻል?' እያለ ራስኮልኒኮቭ ተናገረ።

ሶንያ በመገረም ተመለከተችው። አነጋገሩ እንግዳ ሆነባትና በላብ ተዘፈቀች። አይኖቹን ወደእርሷ ሳያነጣጥር በመናገሩ ከልቡ አይደለም ብላ ገመተች።

'አየሽ ሶንያ - የሚያዋቅኝ ይህ ብቻ ነው። ሌላውን ማውሳቱ ረጅም ታሪክ ከመሆኑም በላይ እርባና የለውም። በጣም የሚያናድደኝ ምን እንደሆነ ታውቂያለሽ? ጨነኝ የተባለው ሁሉ ከብቦኝ እየፈጠጠብኝና እየተጠቋቆመብኝ የማይረባ ጥያቄ ሲጠይቀኝና ስመልሰሰት ነው። እጭ! ከፖርፊሪ ሳይሆን ከመቶ አለቃ ባሩድ ዘንድ እሄዳለሁ። ምን አይነት መገረም፣ ምን አይነት ጉዳትና ስሜት እንዲያድርበት አደረግዞ! ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ብስጩ ብሆንም መረጋጋት አለብኝ። እሁኔ ለመጨረሻ ጊዜ ልትሰናበተኝ በማሰብ ፊቴን

በማዘጋጀት ዘዴቷቸውን በፊት እንዴት ተቆጣጥረው መሰለች! አስቀድሞ ነገር ነው! እንዴት ዘቀጥቱ! ምን ያደርጉታል? የትክክል መስቀሎችሽ?

ራሱን የገዛ አይመስልም። ይቆነጠነጠል፤ በአንድ ነገር ላይ ማተኮርም አቅቶታል። ሀሳቡ ተዘርፎቀበት ማለት የሌለበትን እያለ እጁ በመጠኑ ይንቀጠቀጣል።

ሶንያ ምንም ሳትል ዘመሳቢያዋ ውስጥ የእንጨትና የመዳብ መስቀል አወጣችና ራሷን ከአሳለሙት በኋላ እርሱንም አሳልማ የእንጨቱን መስቀል ከእንጉቱ ላይ አንጠለጠለችለት።

‘መስቀሉን ለመቀበል ምልክቱ ይህ ይመስለኛል! እስኪሆን የተሰቃየሁት ያልበቃ ይመስል! ይኸው ሕዝብ የሚያንጠለጥለው የእንጨት መስቀል ነው። የመዳቡ መስቀል የሊሳቢታ ስለሆነ ለራሷ ልታስቀምጪው ነው። እስቲ ልየው። ያን ጊዜም አድርጋው ነበር እንዴት? የብር መስቀልና አንድ ትንሽ መንፈሳዊ ስእል እንደነበሩ የማስታወስ ይመስለኛል። በአሮጊቷ ሬሳ ላይ ወረወርቷቸው። የዚያን ጊዜ የወረወርቷቸውን መያዝ ያለብኝ አሁን ነው። ያም ሆነ ይህ የምናገረው አይረባም። ዋናውን ነጥብ መርሳት የለብኝም። ዝንጉ የሆንኩም መስለኝ። ሶንያ - በቅድሚያ እንድታውቁው ብዬ ነው የመጣሁት። ብዙ እናገራለሁ ብዬ አስቢ ነበር። ግን እኮ አንቺ ራሷን ራሷን እንዳጋልጥ ፈልገኛል። ስለዚህ ዘብጥያ ወርጄ ያሰብኸው ይሳካል። ለምን ታለቅሻለሽ? ደስ ስለማይል ለቅሰውን አቀማለሽ።’

ይሁንና በተናገረው ክፉኛ አዘነ። እንደገናም ተመለከታትና የቆሰለው ልቡ ደማ። ‘ለምን እንደዚህ ተጨንቀች? እኔ ምኗ ነኝ? ለምን ታለቅሳለች? እንደ እናቴ ወይም እንደዳንያ ለምን ተጨንቃ ተጠባ ትሰናበተኛለች? የወደፊቷ አገልጋዬ!’ እያለ አሰላለፈ።

ሶንያ እየተርበተባተች በደከመ አንደበቷ ‘መስቀሉን ተሳለምና ቢያንስ ለአንድ ጊዜ ፀሎትህን አድርስ’ ብላ ተማግኘችው።

‘እንዴታ፤ የፈለግኸውን ያህል! በቅንነትና በንፁህ ልቡና አደርገዋለሁ’ ቢል መለሰላት።

ለመናገር የፈለገው ሌላ ነገርም ነበር።

ለአያሌ ጊዜያት መስቀሉን ተሳለመ። ሶንያ ምናልባትም እንጀራ አባቷ ለራስኮልኒኮቭ አውስቶለት የነበረውን አረንጓዴ ነጠላ አነሳችና ደረበችለት። ‘ቤተሰብ በመላ የሚጠቀምበት ነጠላ’ የሚል ሀሳብ በአእምሮው ቢመጣም ጥያቄ አሳቀረበም። ክፉኛ መዘንጋትና መጓጓት እንደጀመረ ተሰማው። ሶንያ አብራው ለመሄድ መነሳቷም ስሜቱን ነካው።

ቅሬታ ባልተለየው ሁኔታ ወደበሩ እያመራ ‘ወዴት ነው የምትሄጃው? ከዚሁ ሁኔ! ብቻዬን እሄዳለሁ!’ አሳትና ሊወጣ ሲል ‘አጀብ ምን ያስፈልጋል?’ ቢል አጉረመረመ።

ሶንያ ባዶ ክፍል ይዛ እንደቆመች ቀረች። ሳይሰናበታት ነበር የሄደው። ቁልቁል ደረጃውን እየወረደ ‘የምሠራው ትክክል ነው ወይ? ይሄን ማድረግ አለብኝ ወይ? ከዚሁ ቆሜ በጉዳዩ ላይ ሳይሰበትና መሄዱን ብተወውስ?’ እያለ አመነታ።

ወጣም ወረደ ግን ዝውን ቀጠለ። ጥያቄዎችን የማቅረቢያው ጊዜ እንዳለፈ በድንገት ተሰማው። መንገድ ላይ እያለ ሶንያን እንዳልተሰናበታት፤ አረንጓዴ ነጠላዋን እንደተከናወነች ቀጣውን ፈርታ በዚያው ክው ብዛ እንደቀረች አስታውሶ ባለበት ቆመና የሆነ ሀሳብ መንፈሱን ነካው።

‘ለምንድነው ወደእርሷ የሄድኩት? ለጉዳይ እንደመጣሁ ነበር የነገርኳት። ምን አይነት ጉዳይ? ጉዳይም አልነበረኝ። እጄን ልስጥ መሄዴን መንገር አስፈላጊ ነበር? አፈቅራታለሁ አይባል ነገር! አሁን እንኳን እንደውሻ አመናጨቅኋት። ከእርሷ የፈለግሁት መስቀሎቿን ነበር ወይ? እንዴት ዘቅጫለሁ! ከእርሷ የፈለግሁት እንባዎቿን ነበር! ስትሸበር፣ ልቧ ሲቆስልና ሲደማ ማየቱን ነበር! አጋር ለማግኘት፣ ጊዜ ለመግዛትና የሰው ልጅ ለማየት ነበር የፈለግሁት! ለምንም የማልጠቅምና የማልረባ ርካሽ ሆኜ ባለ ራሴን አንቆለጻጻሳለሁ!’

በአቅራቢያው የነበረውን ቦይ ጸርቻ ይዞ ተጓዘ። ብዙም ሳይርቅ ከድልድይ እንደደረሰ ሁሳቡን ለወጠና ወደገበያው አቀና። ግራና ቀኙን በትኩረት እየተመለከተና ያገኘውን ሁሉ በጥልቀት ለመመርመር ጥረት እያደረገ ቢሄድም ሀሳቡ እየፈተለከ አልተሰበሰበለትም። ‘ከላምንት ወይም ከወር በኋላ በአስረኛ መኪና ተጭኜ በዚህ ድልድይ ላይ ሳልፍ ቦይ እንዴት ይመስለኝ ይሆን? የዛሬውን ሁኔታ አስታውስ ይሆን? በዚያ የማስታወቂያ ሰሌዳ ላይ የተፃፉትን ፊደሎች ከወር በኋላ እንዴት ይሆን የማነገገቸው? አቤት ይሄ ሁሉ ጭንቀት! እንደሕፃን እየለፈለፍኩ ራሴን የማስጨንቀው ለምንድነው? ሰው እንዴት ነው የሚጋፋው! አሁን የገፋኝ ወፍራም ጀርመናዊ ማንን እንደገፋ ያውቀዋል? ሕፃን ልጅ ይዞ የምትለምነው ያቺ ሲት ይሄን ጊዜ ከእርሷ የተሻለኩ አድርጋ ትቆጥረኝ ይሆናል። ምን እንደምትል ለማወቅ እስቲ ሳንቲም ቢጤ ልግልላት።’ ብሎ እንዳሰበው አደረገ።

‘ሲትተዋም እግዚር ይስጥልኝ!’ እያለች በደከመ ድምፅ መረቀችው።

ወደገበያው ዘለቀ። በተራው ሕዝብ መካከል መገኘት አስጠልቶት ነበር። አሁን ግን ሕዝቡ ወደተጨናነቀበት ሆን ብሎ ሄደ። የእንዱ ሰከራም አድራጎት የብዙዎቹን ቀልብ ሰባል። ለመጨረር እየሞከረ እግሮቹን ባካ ቁጥር ይወድቃል። ራስኩልኪባሽ የሰውየው ሁኔታ አስገርሞት እንደመሳት አለና ከእንድ ደቂቃ በኋላ ሰውየውን እያየው ረሳው። የት እንዳለ ሳያስታውስ ዝውን ቢቀጥልም ከአደባባዩ መሀል ሲደርስ ባልተጠበቀ ስሜት መንፈሱ ተማረከ።

‘ከመስቀልኛ መንገድ ላይ ሆነህ ሕዝቡን እጅ ንሳ፣ ሀጢአት የሠራጣትን ምድር ሳማት፣ ድምፁን ጎሳ አድርገህ ነፍስ ገዳይ ነኝ እያልክ ለመላው አለም አላውቅ!’ በማለት ሶንያ የተናገረችውን በድንገት አስታውሰና ተርብተባ። ተስፋ ማጣትና ብቸኝነት፣ ያለፉት ቀናትና በተለይም ያለፉት ሰአታት ጭንቀት አድቅቀውት ስለነበር ይህ የሶንያ ንግግር እንደአንድ ብልጭታ በሰራ አካላቱ ተሰራጨ። ስፍሰፍ ብሎ አለቀሰና ከቆመበት ላይ ወደቀ።

ከአደባባዩ መሀል ላይ ተገበርከኩ ደስ እያለው የቆሸሸችውን መሬት ሳመ። ከዚያም በኋላ ተነስቶ በድጋሚ ሰገደ።

አንድ መንገደኛ ወጣት ‘ሰከራም!’ ብሎ ወረፈው።

በአካባቢው የነበሩት ሰዎች ጦሽ እስኪሉ ሳቁ።

ሞቅ ያለው አንድ የእደጥበብ ሠራተኛ ‘ወደ ኢየሩሳሌም ስለሚሄድ ልጆቼንና አገሩን መሰናበቱ ነው። ለመላው አለም እየሰገደ መዲናዋን ፒተርስበርግን ከእነአፈሯ መሳለሙ ነው’ እያለ አፈዘ።

ሶስተኛ ሰው ደግሞ ‘ገና ወጣት ነው!’ ከማለቱ ሌላው በሽኪር አንደበቱ ‘ከመኳንንት ቤተሰብ ይሆናል’ አለ።

‘በአሁኑ ጊዜ መስጊንቱን ከተራው መለዩት አይቻልም።’

እነዚህ ሁሉ አባባሎች ራስኮልኒኮቭን እንዲታቀብ ስላደረጉት ከአፋ ሊወጣ ተቃርቦ የነበረው ‘ነፍሰ ገዳይ ነኝ’ የሚለው ቃል ከንፈሩ ላይ እየተንጥለለ ቀረ። ደህንና፣ አባባሎቹን በፀጋ ተቀብሎ ወደፖሊስ ጣቢያ የሚወስደውን መጋቢ መንገድ ተከትሎ ሄደ። በጉዞው ላይ እምብዛም ያሳስገረመው ነገር ገጥሞት ነበር። ለሁለተኛ ጊዜ በግዶ ፊትን ወደግራ እንደመለሰ ሶንያ ሀምሳ ሜትር በሚጠጋ ርቀት ቆሞ ተመልክቷታል። ከአደባባዩ ከሚገኙት የእንጨት ጎጆዎች በስተጀርባ ተደብቃ በአስቃቂ ጉዞው ላይ ተከትላቸዋል፤ በዚያች ቅፅበት ሶንያ በሄደበት ቦታ ሁሉ እስከመቃብር ድረስ እንደግትለየው ተረዳ። ስሜቱ ቢነገም ከአሰባው ቦታ ደረሰ።

ተፋ ተፋ እያለ ወደትጥር ግቢው ዘለቀ። ከሰባተኛው ፎቅ መድረስ አበረባት። ‘ፎቁን መውጣቱ ጉዳት የለውም’ ብሎ አሰለ። የሞትን ፅዋ የመጨለሟው ሰአት እንዳልደረሰና በቂ ጊዜ እንዳለው፣ በመከከሉም አውጥቶና አውርዶ ሀሳቡን ሊለውጥ እንደሚችል ገመተ።

አሁንም ያው ቆሻሻ በየደረጃው የተዘረከረከው ያው የእንቁላል ቅርፊት፣ ክፍታቸውን የዋሉት እነዚያው ቢሮች፣ እነዚያው በጭስ የታፈኑትና የሚከረፉት ወጥ ቤቶች እንዳሉ ናቸው። ራስኮልኒኮቭ ከዚያን አለት ወዲህ ከዚህ ስፍራ አልደረሰም። እግሮቹ ቢሽመደመዱም ጉዞውን ቀጠለ። ትንፋሱ እንዲመለስለት፣ እንዲረጋጋ ሰው መስሎ ወደቢሮ እንዲገባ በማሰብ ለትንሽ ጊዜ ቆመ። ለምን እንደቆመ ተገነዘበና ‘ለምንድነው የቆምኩት? መረሬም ጎፊነም ፅዋውን መጨለጥ ካለብኝ ወደኋላ አልልም’ ብሎ አሰበ። የመቶ አለቃ ባሩድ ገፅታ ለሰከንድ ያህል በአእምሮው ተመላሰ። ከእርሱ ዘንድ ነው መሄድ የሚኖርበት? ወደሌላ ሰው መሄድ አይችልም? ለምሳሌ ያህል ወደፖሊስ አዛዢ ቢሄድስ? አሁኑ ተመልሶ ወደ አዛዢ መኖሪያ ቤት ቢያቀናስ? ቢያንስ ሰው ሳይሰግው ይከፍወናል። እንዲያ አይደለም! ወደ መቶ አለቃ ባሩድ! መጨለጥ ያለበትን ፅዋ በአንድ ትንፋሽ ለመጨለጥ ቆረጠ!

ብርድ ብርድ እያለውና የሚያደርገውን በሚገባ ሳይረዳ የፖሊስ ጣቢያውን በር ከፈተ። ከዘበኛና ከአንድ ሠራተኛ በስተቀር ማንም አልነበረም። ተረኛው ፖሊስ ሳያው ወደሚቀጥለው ክፍል ሄደ። ‘ምንም ያለማለት እድል ሊኖረኝ ይችላል’ እያለ አሰላለ። ከመገዝብ ሠራተኞች መካከል አንዱ የቪቪል ልብስ እንደለበሰ አቀርቅሮ ደፀፋል። በጥገ በኩል ደግሞ ሌላው የመዝገብ ቤት ሠራተኛ ተቀምጧል። ዛምያቶቭም ሆነ የፖሊስ አዛዢ በዚያ ክፍል አልነበሩም።

ራስኮልኒኮቭ ‘አልገቡም እንደ?’ በማለት የመዝገብ ሠራተኛውን ጠየቀ።

‘ማንን ፈለግህ?’

‘አሂ! ረሳሁት እንጂ አይሰማም፣ አይታይም የሚሉት ተረት አለ። እንደምን ነህ?’ የሚል የተለመደ ድምፅ በድንገት ሰማ።

ራስኮልኒኮቭ መለሰ ሲል ፅዋ አለቃ ባሩድ ከፊት ለፊቱ ቆማል። ከሰባተኛው ክፍል ወጥቶ ዝና መግባቱ ነበር። ‘የእጣ ጉዳይ ነው! ከዚህ ምን ያደርጋል?’ ሲል ራስኮልኒኮቭ አሰላለ።

መንፈሱ የተነቃቃውና ምናልባትም መጠነኛ ጥቅታ የሚታይበት ረዳት የፖሊስ ሽም 'ወደዚህ መጣህ እንዴ? ምን ልርዳህ? የሰራ ጉዳይ ከሆነ ትንሽ ቀደም ብለህል። እኔ ራሴ ወደዚህ የመጣሁት በኢጋማሚ ነው። ግን የሚረዳ ካለ ብረዳህ ደስ ይለኛል' አለው።

‘እኔ ራሳቸልኒኮቭ ነኝ።’

‘ራሳቸልኒኮቭ መሆኑን ግን ይክዳል! የረሳህህ መሰለህ እንዴ? ሽረ የዋህ አይደለህም፤ ከእንሙሉ ስምህ ነው የማውቅህ። ስለእንተ የጠየቅኳቸው ነበሩ። ወጣት ፀሀፊና ጀማሪ ምሁር መሆኑን ደርሸበታለሁ። ከአዲስ ግኝት ተነስቶ ሰራውን የሚጀምር የስነፅሁፍ ሰው! ባለቤቴና እኔ ለስነፅሁፍ ከፍተኛ ከጠፊታ አለን። በተለይ ሚስቴ ስሜቱ ጭምር ነው ያላት። የተቀረውን ሁሉ ጥሪህ ግሪህ ትደርስበታለህ። ስነፅሁፍን ግን...። ለምሳሌ ያህል ባርቴጣን እንውሰደው። ከየትም ቦታ የሚገዛ አልባሌ ነገር ነው። ከባርቴጣህ ስር የተሸፈነውን ነገር ግን መግዛት አልቻልም። አስጠርቼ ይቅርታ ልጠይቅህ እቅዱ ቢኖረኝም ሳይመችህ ይችላል ብዬ ተወትት። የመጣክበትን ምክንያት ለምን አልጠየቅሁም? የምትፈልገው ነገር አለ? ቤተሰቦችህ እንተን ለመጠየቅ መጥተዋል መባሉ ትክክል ነው?’

‘አምን? እናቴና እሁቴ መጥተዋል።’

‘በጣም የተማረችና ውብ ከሆነችው እሁትህ ጋር ለመተዋወቅ እድሉን አግኝቼ ነበር። ትንሽ በመጨቃጨቃችን በጣም ማዘኔን መግለፅ አለብኝ። ሀሊናህን ስተህ በመውደቅህ የሚገርም ሁሳብ በአእምሮዬ መጥቶ ነበር። አሁን ሳይህ ግን ትንሽ ተሽሎህል። በኋላ እንደተረዳሁት የህይወጥኖት አክራሪነትና ጭፍንነት ያበሳጨህል። አድራሻ መለወጥህን ለማስመዝገብ ያልመጣኸው ቤተሰቦችህ ስለመጡ ነው እንዴ?’

‘ዛም ያቶቭን ፈልጌ ነበር የመጣሁት፤ ግን የለም አጣሁት።’

‘ተወዳጅታችኋል ማለት ነዋ። አይደለም እንዴ? ሁሉንም ስምጅዋለሁ። ዛም ያቶቭ ግን ከዚህ ያለ አይመስለኝም። ትንሽ ዘግይተህል። ከትናንት ጀምሮ ከእኛ ጋር እንደማይሠራ ሰነግርህ እያዘነኩ ነው። ወደሌላ ክፍል ተዛውሯል፤ ከመልቀቁ በፊት ከሁሉም ጋር ይጨቃጨቅ ነበር። ሁላችንንም አስቀይሞናል። ይቅርታ አድርግልኝና የማይረባ ወጣት ነው። ተስፋ የሚጣልበት መሰሉን ቀረበኝና ሳይሆን ቀረ። ለሆነ ቦታ መወዳደር የሚፈልግ ይመስለኛል። ግን ውድድሩ ከንቱ ጌራ ከመሆን አይዘልም። አንዳንተ ወይም የአንተ ጓደኛ እንደሆነው ራዙምኪን የሚቆጠር አይደለም። የሚጠብቅህ የምርምር ሕይወት ከመሆኑም በላይ ውድቀት ደረሰብኝ ብለህ ተስፋ አትቆርጥም። መኖኝም ሆነ ባሕታዊ ከመፅሐፍ አይለይም። ቀልቱ የሚያርፈው ከምርምር ስራ ላይ ነው። እኔ ራሴ በመጠኑ ሞክሬዋለሁ። ለመሆኑ ጉዞው የተባለውን መፅሐፍ አንብበሁል?’

‘አላነበብኩም።’

‘እኔ አንብቤዋለሁ። ይሁንና፤ በአሁኑ ጊዜ ሀይማኖትና ሞራል የሌላቸው ብዙ ሰዎች አሉ። ከዚህ ከምንኖርበት ዘመን ምንስ ይጠበቃል? በግልፅ ሳነጋገርህና እንደኢጋማሚ ሆኖ ከእነዚህ ሰዎች መካከል ትመደባለህ ወይ?’

‘አልመደብኩም።’

‘ከእኔ ጋር ግልፅ ሆነህ መነጋገር ትችላለህ። ምንም አይነት መሸማቀቅ ሳያስፈልግ ለራስህ በምትናገረው አይነት ከእኔ ጋር ተነጋገር። ስራ እንድ ነገር ነው። ወዳጅነት ልልህ

ያሰብኩ መስሎህ አበር እንዴ? ስራና ወዳጅነት ለየቅል ናቸው ስለሚለው አባባል ታሰባሰብህ ብዬ እገምታለሁ። ግን ተባስተህል! ወዳጅነት ባይሆን የአንድ ሰውና የአንድ ዜጋ ስሜት፣ የሰብአዊነት ስሜትና ለእግዚአብሔር ያለህ ፍቅር ነው የሚታየው። ባለስልጣን ልሆን ብትልም ሰውና ዜጋ መሆኔንና በሀላፊነት መጠየቁን መዘንጋት የለብኝም። ዛምያቶብን ፈልገህ እንደመጣህ ነግረኸኛል። እኔ ግን እንደ እርሱ የምቆጠር ባልሆን ስራዬን በጣም የማክብርና ሃላፊነት የተጣለብኝ ሰው ነኝ። ባለትዳርና የልጆች አባት ነኝ። እንደሰውም እንደዚህም ስራዬን በማክበር ሳይሆን ባይ የምገኝ ነኝ። እርሱ ግን ማን ነው? አንተን የማንጋግርህ በትምህርት የበለፀገህ ሰው አድርጌ በመቆጠር ነው። ከቅርብ ጊዜ ወዲህ እንደ እርሱ አይነት ፍናፍንቶች እንደአሸን አየፈሉ ናቸው።

የረዳት የፖሊስ ሹሙ አነጋገር ለራስክልከሻ ግልፅ አልሆነለትም። የሚያንቆረቁረው ቃላት ባይ ሆኑት። በተወሰነ ደረጃ ግን አንዳንዶቹን አባባሎች ተገንዝቧል። የንግግሩ እቅጣጫ ወዴት እንደሚያመራ ለማወቅ አቅቶት የፖሊስ መኮንኑን ግራ በመጋዘት ተመለከተው።

ለፍላጎሬው ረዳት የፖሊስ ሹም ንግግሩን ቀጠለ። 'የማወራው ፀገራቸውን ስላሳጠሩት ወጣት ሴታ ሴቶች ነው። አዋላጆች የሚል ጥሩ ስም አውጥቼላቸዋለሁ። ቂ - ቂ - ቂ! ዩኒቨርሲቲ ገብተው አናቶሚ ለማጥናት ይሞክራሉ። ታዲያ እኔ ምንስ ቢያመኝ የሴት ሐኪም ጠርቼ የምታከም ይመስልህል?' የፖሊስ መኮንኑ ራሱ ቀልዶ ተንከትክቶ ሳቀ። 'ትምህርት ለማግኘት ከፍተኛ ፍላጎት እንዳለ ይገባኛል! አንዴ ከተማሩ በኋላ ግን ሌላ ምን ይፈልጋሉ? ለምን አላግብብ ይጠቀሙብታል? ያ ርካሽ ዛምያቶብ እንደሚያደርገው ሁሉ የተከበሩ ሰዎችን ለምን ይሰድባሉ? እስቲ ልጠይቅህና ለምንድነው እኔን የሰደበኝ? ሌላው ደግሞ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ የተበራከቱት ራሳቸውን የሚገድሉ ሰዎች ጉዳይ ነው። ጎረምሳው፣ ልጃገረጃና ሽማግሌው ሁሉ ገንዘቡን እየረጨ ይጨርሰና ሽጉጡን ጠጥቶ ይሞታል። ዛሬ ሚት እንኳን አጋጥሞናል። በቅርቡ ወደዚህ ከተማ የመጣ ነው።' አለና ከሚቀጥለው ክፍል ያለውን ሰራተኛ በፒተርሰቡርግ ዙሪያ ዛሬ ሚት ራሱን በሽጉጥ የገደለው ሰው ስም ማን ነው ሲል ጠየቀ።

ደንታ ቢስ በሆነ በሽጉር ድምፅ 'ስቪድራሎቭ' የሚል መልስ አገኘ።

ራስክልከሻ በታላቅ ድንጋጤ 'ስቪድራሎቭ ራሱን ገደለ!' ሲል ጮኸ።

'ስቪድራሎቭን ታውቀው ነበር?'

'አውቀዋለሁ። በቅርቡ ነው የመጣው።'

'በቅርቡ መምጣቱንና ሚስቱም በቅርቡ መሞቷን አውቃለሁ። እንደገና ከሆነ አስረሽ ምቸውን የሚወድ አይነት ነው! እሁን ደግሞ በማትጠብቀው ሁኔታ ራሱን ይገድላል። የአእምሮ ችግር እንደሌለበትና የሚወቅሰውም ሰው እንደሌለው በማስታወሻ ደብተሩ ባይ አስፍር ነው የሞተው። ገንዘብ እንደነበረው ተረድቻለሁ። እንዴት ልታውቀው ቻልክ?'

'አውቀዋለሁ - እሁኔ ቢተሰቡን ሦስተምር ነበር።'

'እንደዚህ ከሆነ ስለሰውየው የምትነገረን ሊኖር ይችላል። የምትጠረጥረው ነገር የለም?'

'ትናንትና አግኝቼው ይጠግ ነበር። ሌላ የማውቀው የለም።'

ራስኩልኒኮቭ መብረት ወርዶ ከመሬት የደባለቀው ይመስል ሰውነቱ ከመቅሰብ ተቀያየረ።

‘እንደገና ደግሞ ገረጣህ። ከፍሉ ትፍግፍግ ሳይል አልቀረም።’

‘መሄድ ያለብኝ መስለኝ። ይቅርታ ሰጠኝ።’

‘ጭራሽ አላስቸገርክም! እንዲያውም ደስ ይለኛል!’

ረዳት የፖሊስ ሹሙ እጁን ለሰላምታ ዘረጋ።

‘ከምያቶሽን ለማግኘት ነበር የፈለግሁት። ደህና ሁኑ’ ብሎ ፈጥሮ ለማለት ሞከረ።

ከከፍሉ ወጣ። ቀጥ ብሎ መሄድ አልቻለም። ጭንቅላቱ ከመናወጡም በላይ እግሮቹ ተሽመደመዱ። ግድግዳውን በቀኝ እጁ ይዞ ደረጃውን መውረድ ጀመረ። መዝገብ የያዘ አንድ ዘበኛ ገፍቶት ደረጃውን እየወጣ ወደፖሊስ ጣቢያው መሄዱን፣ ከምድር ቤት አንድ ውሻ ሲጮህ አንዲት ሴት ደንግጣ ማማሰያ እንጨት መወርወርን እያስታውሰም። ደረጃውን ወርዶ ወደደጃፉ ወጣ። ከዋናው በር አጠገብ ሶንዶ ደርቃ እንደቆመች በድንጋጤ ተመለከተችው። ተስፋ የቆረጠ የሰቆቃ ፊት አሳየችው። ከመደንገሷ የተነሳ አንደበቷ ተዘግቶ እጆቿን አነባበረች። ራስኩልኒኮቭ የትካሄ ፈገግታ እያሳየ ቆም ካለ በኋላ ተመልሶ ወደ ፖሊስ ጣቢያው ሄደ።

ረዳት የፖሊስ ሹሙ ከወንበሩ ላይ ተቀምጦ ወረቀት ያገኘባል። ራስኩልኒኮቭን ገፍቶ ደረጃውን የወጣው ዘበኛ ከፊት ለፊቱ ቆሟል።

‘እንደገና መጣህ? ምን ሆነ? የረሳሽው ነገር አለ?’

ራስኩልኒኮቭ ከንፈሮቹ ደርቀው አይኑን እያፈጠጠ ወደፖሊስ መኮንን አመራና በአንድ እጁ ጠረጴዛውን ተደግፎ አንድ ነገር ለማለት ሞከረና አቃተው። ጥቂት የማይዛመዱ ቃላትን ብቻ ቀበጣጠረ።

‘አሞህል! ወንበሩ ላይ ተቀመጥ! ወህ ይምጣልህ!’

ራስኩልኒኮቭ ወንበሩ ላይ ዘፍ አለ። የመገረም ፊት የሚታይበት ከሚመስለው ረዳት የፖሊስ ሹሙ ላይ ግን አይኑን አልነቀለም። ሁለቱም ለጥቂት ጊዜ በዝምታ እየተያዩ ተጠባበቁ። ውህውም መጣ።

‘እኔ ነኝ’ በማለት ራስኩልኒኮቭ ጀመረ።

‘ወህ ጠጣ’ አለው።

ራስኩልኒኮቭ ወህ የተሞላውን ብርጭቆው አንስቶ ወደጎን በማስቀመጥ እያንዳንዱን ቃል በዝግታ እያፍታታ እንዲህ ሲል ተናገረ።

‘እርግጥን እራጣ አበዳሪና እህቴን ሲሳቩታን በመጥረቢያ ፈርክሼ የገደልኳቸውና የዘረፍኳቸው እኔ ነኝ።’

ከድንጋጤው የተነሳ ረዳት የፖሊስ ሹሙ የጨካኝነት ድምፅ አሰማ። ሰዎች ከየአቅጣጫው እየሮጡ ተሰባሰቡ።

ራስኩልኒኮቭ አባባሉን ደገመው።

ሰው ዝር ከማይልበት ትልቅ ወንዝ ዳርቻ ላይ ከተማ ተቆርቋሯል፤ በከተማው ውስጥ ምሽግ፣ በምሽቱ ውስጥ ደግሞ እስር ቤት አለ። በእስር ቤቱ ውስጥ ሁለተኛ ደረጃ እስረኛ የሆነው ራስኮልኒኮቭ ከተቀፈደደ ዘጠኝ ወር ሞላው። ወንጀሉ ከተፈፀመ ወደ እስራ ስምንት ወር ይጠጋዋል።

የፍርድ ሂደቱ የተካሄደው ያለችግር ነበር። እስረኛው ሁኔታዎችን ሳያምታታ፣ ለራሱ በሚጠቅም መንገድ ሳይጠመገግባቸው፣ ሐቀን ሳያውገረግርና እያንዳንዱን ዝርዝር ነገር ሳይሰት ቃሉን በግልፅና በማያሻማ ሁኔታ ሲጠ። ግድያውን ለመፈፀም መቼ እንደወሰነና እንዴት እንዳካሄደ ለፍርድ ቤቱ አስረዳ። የመያዣ እቃውን ምስጢር (ከተገደለችው ሴት እጅ ላይ የተገኘውንና በሲባሳ የተቋጠረውን አነስተኛ የተላገ እንጨት) ዘዘዘ። ከሞተችው ሴት ላይ ቁልፎቿን እንዴት እንደወሰደ ከመግለፅም የቁልፎቿን የሳጥኑንና በሳጥኑ ውስጥ የነበሩትን እቃዎች ሁኔታ አንድ በአንድ በዝርዝር አስረዳ። የሊባሼታን የአሟሟት ሚስጢር ገለፀ። ኮች እንዴት ደርሶ በሩን ያንኳኳ እንደነበርና ከእርሱ በኋላ ከመጣው ተማሪ ጋር ያደረጉትን ውይይት፣ ከዚያ በኋላ ነፍሰ ገዳዩ ደረጃውን ቁልቁል እንዴት እንደወረደና ኒኮላይና ዲሚትሪ ሲጫጫሁ እንደሰማ ገለፀ። በባዶ ቤት ውስጥ እንዴት ተደብቆ ወደቤቱ እንደሄደ ከማስረዳቱም በላይ የወሰደውን ቦርሳና እቃ ጥሎ ድንጋይ የሚያዝትን ቦታ በትክክል ጠቆመ። ጉዳዩ ሁሉ ግልጥልጥ ብሎ ታወቀ። ሊጠቀምባቸው ሳይሞክር የወሰደውን ቦርሳና እቃ ከድንጋይ ስር መደበቁ፣ የወሰደው እቃ ምን እንደሆነ ቆጥሮ በዝርዝር አለማወቁ መርማሪዎቹንና ዳኞቹን አስገረማቸው። ቦርሳውን አለመክፈቱና ቦርሳው ውስጥ ምን ያህል ጥንዘብ እንደነበር አለማወቁ ለማመን የሚከብድ ነበር። ተከላሽ በራሱ ውዴታ ሁሉንም ነገር አምኖ በዚህ ነጥብ ላይ ለምን ሞሽ የሚለው ጥያቄ ብዙ አከራክሯቸው። በመጨረሻም አንዳንዶቹ (በተለይ ትንሽ የሳይኮሎጂ አውቀት ያላቸው) ተከላሽ ቦርሳውን ከፍቶ ባለማቸው በሚደብቅበት ጊዜ በውስጡ ያለውን ሊያውቅ እንደማይችል አመኑበት። የደረሰበት መደምደሚያ ግን ወንጀሉ ሊፈፀም የሚችለው ለጊዜው አእምሮ ሲቀውስ እንደሆነና ተከላሹ ዘላቂ አላማ ወይም በግል የመጠቀም ፍላጎት ሳይኖረው ለመግደልና ለመዝረፍ ሲል ብቻ እንዳይኖረው የሚገልፅ ነበር። ይህም፣ በጊዜው የአእምሮ በሽተኛ ነው እየተባለ ለወንጀለኞች ከሚሰጠው ቅፅል ጋር ይስማማል። ከዚህም በተጨማሪ ራስኮልኒኮቭ ለራሱ ጤንነት ከሚገባው በላይ ይጨነቅ እንደነበር ዶክተር ዞሊሞቭ፣ አብረውት ይማሩ የነበሩ ተማሪዎች ቤት ያከራየችው ባልቴት ከእነሠራተኛዋ መሰከሩ። ይሄ ሁሉ ራስኮልኒኮቭ ተራ ነፍሰ ገዳይ፣ አደገኛ ወንጀለኛና ዘራፊ ባለመሆኑ ጉዳዩ ለየት እንደሚል የሚጠቀም ነበር። ራስኮልኒኮቭ ግን ራሱን ለመከላከል አልሞከረም። ግድያ እንዲፈፀምና ዝርፊያ እንዲያካሂድ ምን እንደገፋፋው ተጠይቆ የሚገኝበት እስቃቂ የማቴሪያል ሁኔታ፣ ድህነቱና ረዳት ማጣቱ፣ እንዲሁም ከተገደለችው ሴት ቤት ቢያንስ ሶስት ሺህ ሩብል ወስዶ ነጭን ለማስተካከል

ያደረገው ፍላጎት ዋናው ምክንያት እንደሆነ በመግለፅ መለሰ። ይሁንና ገድያውን ለመፈፀም የወሰነው ከእጦትና ከኦሮ አለመሳካት ጋር ተዳምሮ የተባበሰበት የደንታ ቢሰነትና የፈረነት ጠባይ ስር ስለሰደደበት ነው። ድርጊቱን መፈፀሙን አምኖ ቃሉን እንዲሰጥ ምን እንደገፋፋው ተጠይቆ በሲጠው መልስ ከልቡ በመፀቀቱ የተነሳ እንደሆነ በግልፅ ተናገረ።

ከወንጀሉ ባህሪ አግዳር ሲታይ ፍርድ ቤቱ የሲጠው የቅጣት ውሳኔ ከባድ አልነበረም። ለዚህም ምክንያቱ ወንጀለኛው ራሱን በመገኘቱ ፋንታ ራሱን በማጋለጥ ሳይሆን አይቀርም። የወንጀሉን እንግዳነትና ያልተለመደ መሆኑ ተገንዝበዋል። ወንጀሉ ከመፈፀሙ በፊት እስረኛው መታመሙና በድህነት መማቀቁ ሊያጠራጥር አይችልም። በሰረቀው ላለመጠቀሙ የተሰጠው ምክንያት ደግሞ በድርጊቱ መፀቀፍ ወንጀሉን ሲፈፀም አእምሮው ሙሉ ጤኝ አለመሆኑ ነበር። ለሊሳቪታ በኢጋጣሚ መገደል ምክንያቱ ገዳዩ በሩ ክፍት መሆኑን መርሳቱ እንደሆነ ተረጋግጦ! ትክክለኛው ወንጀለኛ ላይ ተጥተኛ መረጃና ጥርጣሬ ሳይኖር አከራሪ ሀይማኖትኛ የሆነው ኒካጣይ ተስፋ በመቁረጡ የተነሳ በሌሳት የእምነት ቃል ሰጥቶ ሁኔታውን ባወሳሰበበት ወቅት ራሱን አሳይቶ የእምነት ቃል መስጠቱ ለቅጣቱ ማንሰ ትልቅ አስተዋፅኦ አደረገ።

ሌሎች ሁኔታዎችም ባልተጠበቀ ሁኔታ ለእስረኛው ጠቃሚ እየሆኑ ሂዱ። ራሱን አሳይቶ የደረሰበት ተማሪ በእስረኛው ወቅት ደሀና የቲቢ በሽተኛ የነበረውን ተማሪ ከመርዳትም በላይ ከአነስተኛ ገዢው ላይ ቀንሶ ለሰድስት ወር እንዳናረው የሚያረጋግጥ ማስረጃ የቀድሞው ተማሪ ራሱን ከፊት ፈልጎ አገኘ። ይህ ተማሪ ለህልፈተ ሕይወት ከተዳረገ በኋላም ቢሆን የአካል ጉዳተኛ የነበሩትን ሽማግሌ አባቱን ሆስፒታል እስከገዛበት እላት ድረስ ከትትል ያደርግላቸው እንደነበርና በሞቱ ጊዜም ለቀብሩ የሚያስፈልገውን ወጪ እንደከፈለ ተረጋግጦ። እነዚህ ሁሉ ሁኔታዎች ቅጣቱን ለማቅለል አስተዋፅኦ ከማድረጋቸውም እንደዚህም ቀደም ሲል ለራሱን አሳይቶ ቤት አከራይታው የነበረችው ሴት በሌሊት ቤት ተቃጥሎ በእስረኛው ወቅት ራሱን አሳይቶ ከሰፍረው በመገኘት ሁላት ሕፃናትን ከቃጠሉ አድኖ እርሱ ራሱ በቃጠሉው መነጻጽን መሰከረች። ሁኔታው በጥልቀት ሲመረመርም ብዙ ምስክሮች ይሄንን የሲታዋዋን ቃል አረጋገጡ። ለማጠቃለል ያህል ፍርድ ቤቱ የእስረኛውን የእምነት ቃልና ሌሎች ቅጣትን የሚያቀሉ ሁኔታዎችን አገናዝቦ በወንጀለኛው ላይ የሰምንት አመት ብቻ እስራት ፈረደበት።

ጉዳዩ በፍርድ ቤት መታየት እንደጀመረ የራሱን አሳይቶ እናት ታመመች። የፍርዱ ሂደት እስኪያበቃ ድረስ ከፒተርስቡርግ ውጭ እንድትኖር ለማድረግ ዳንያና ራሱን ከፒተርስቡርግ በቅተው ነበር። ራሱን ከፒተርስቡርግ አጠገብ በተዘረጋ የባዘረ መስመር እየተጓዘ የፍርዱን ሂደት በመላ ይከታተልና በአመቸው ቁጥር ዳንያን ይጠይቅ ነበር። የራሱን አሳይቶ እናት በሽታ ከአእምሮ መታወክ ጋር የተያያዘ የነበረ መዛባት መሆኑ ታወቀ። ዳንያ ለመጨረሻ ጊዜ ከወንጀሉ ጋር ተገናኝታ እንደተመለሰች እናቷን በባሞ ታማ አገኘች። በዚያች ምሽት ስለራሱን አሳይቶ ሁኔታ እናቷ ለምታቀርባቸው ጥያቄዎች የምትሰጠውን መልስ ከራሱን ከፒተርስቡርግ ጋር ሆኖ በፈጠራ መልክ አቀጣጠረች። ራሱን አሳይቶ ለቢዝነስ ራቅ ወዳለ ወደሩስያ ግዛት እንደሄደና ሰራውን አጠናቆ ሲመለስ ሁለትና ሦስት እንደሚያተርፍ ነገረች። ዳንያንም ሆነ ራሱን ከፒተርስቡርግ ያስገረማቸው ግን የራሱን አሳይቶ እናት ምንም ጥያቄ

ያላቀረበችላቸው መሆኑ ነው። እንዲያውም ስለልጇ በዚያኑ ምሽት በድንገት መጥቶ ተሰናብቷት ስለመሄዱ አጫወታቸው። ለሰናበታት እንዴት እንደመጣ፣ ከፍተኛ ምስጢርችን የምታውቀው እርሷ ብቻ ለመሆኗ ፍንጭ እንደሰጣት፣ ብዙ ታላላቅ ጠላቶች ስላሉት ከእነርሱ ለመደበቅ እንደተገደደ እያሳች ነገሪቻቸው። የወደፊት ሁኔታውን አስመልክታም አንዳንድ ጎጂ ተፅእኖዎች ሲወገዱ ብሩህ እድል እንደሚገጥመው ያለመጠራጠር ገለፀችላቸው። ለሕትመት በበቃው መግጥፍና የስነፅሁፍ ችሎታው አማካይነት እንደተመሰከረው ሁሉ አንድ ቀን ልጇ ታዋቂ ባለስልጣን እንደሚሆን ለራዙምኪን አረጋገጠችለት። የልጇን መግጥፍ ከመኝታዋ ላይ ሁሉ ሆኖ እያጸበች ልጇ የት እንዳለ ግን አትጠይቃቸውም ነበር። የራስክልኒኩቨ እናት በተወሰኑ ነጥቦች ላይ ዝምታን መምረጧ ስጋት ላይ እንዲወድቁ አደረጋቸው። ለምሳሌ ያህል ገጠር በነበሩበት ወቅት ኑሮዋን የገፋቸው ከተወዳጁ ልጇ ደብዳቤ ይደርስኛል በሚል ተስፋ ሲሆን አሁን ግን ደብዳቤ ባለማግኘቷ ስምታ አታሰማም። በልጇ ላይ መጥፎ አጋጣሚ እንደደረሰ ብታውቅም የጠየቅሁ እንደሆነ የባሰ የነሱ ወሬ እየግለሁ በሚል ፍርሀት ዝምታን መርጣ እንደሆነ በመገመት ዳንያ ተጨነቀች። ወጣም ወረደ የእናቷ አእምሮ ትክክል እንዳልነበረ ዳንያ ተገነዘበች።

ይሁንና ከእንዴም ሁለቴ የራስክልኒኩቨ እናት የውይይቱን አቅጣጫ በመቀየሯ ልጇ የት እንዳለ ሳይገልፁ ማለፍ አስቸጋሪ ነበር። ወደፋም ጠሉም የሚሰጡት መልሶች አጥጋቢ ሳይሆኑ ሲቀሩ ለረጅም ጊዜ ይከፉትና ራቷን ጨፍግጋ ዝም ትላለች። በመጨረሻም ሁልጊዜ መዋሽት አዳጋች እንደሆነ ዳንያ ተገንዝቦ በተወሰነ ነጥብ ላይ ምንም አለማለቱ እንደሚሻል ገመተች። ምስኪኗ እናት ግን አስከፊና አስደንጋጭ ነገር ይደርሳል ብላ እንደጠረጠረች ግልፅ እየሆነ ሄደ። ራስክልኒኩቨ እጁን ከመስጠቱ ከአንድ ቀን በፊት ማለትም ዳንያ ከሰባድራጋሎቭ ጋር ከተገናኘች በኋላ በአንቅልፍ ልቧ የተናገረችውን እናቷ መስማቷን ወንድሟ እንደነገራት አስታወሰች። እናት የደረሰችበት ነገር ይኖር ይሆን? ብዙውን ጊዜ ለአያሌ ቀናትና ሳምንታት ከፍቷት በዝምታ ከቆየች በኋላ አእምሮዋን ትስትና ስለልጇ በሰ ተስፋዋና አለኝታዋ ድምጿን አገልጋታ ያለማቋረጥ ትናገራለች። አንዳንዴማ ተሳስታ የምትናገረው በጣም ያስገርማል። እራሷን ጭምር ያስቃታል፤ መናገሩን ግን አታቋርጥም።

ራስክልኒኩቨ የእምነት ቃሉን ከሰጠ ከእምስት ወሮች በኋላ የፍርድ ቤቱ ውሳኔ ታወቀ። ራዙምኪንም ሆነ ሶንያ አመቺ በሆነው ጊዜ ሁሉ ከእስር ቤት እየሄዱ ጠየቁት። በመጨረሻ ግን የመለያያ ሰአት ደረሰ። ዳንያ መለያየታቸው ለመጨረሻ ጊዜ እንዳልሆነ ለወንድሟ አረጋገጠችለት፤ ራዙምኪንም እንደዚሁ። ራዙምኪን በወጣትነት ጉልበቱ ተጠቅሞ በሚቀጥሉት ሶስትና አራት አመታት ጥሪት ከያዘና ኑሮውን ካደላደለ በኋላ ብዙ የተፈጥሮ ሀብትና ጥቂት የሰው ሀይል ወዳላት ሳይቢርያ ለማቅናት ወሰነ። ከራስክልኒኩቨ አጠገብ ሆኖ አዲስ ሕይወት ለመምራት አቀደ። ሲለያዩ ሁሉም ተላቀቡ። ባለፉት ጥቂት ቀናት ራስክልኒኩቨ ተስፋ በመቀረጥ ስለእናቱ እየጠየቀ ያለማቋረጥ ይጨነቅ ነበር። ስለእናቱ ሕመም በዝርዝር እንደሰማ በጣም ተከፋ። እርሱ ራሱ ተጨንቆ እሁኑን አስጨነቃት። ከሶንያም ጋር ብዙ አያወራም ነበር። ሶንያ ሰባድራጋሎቭ በተወላት ገንዘብ ተጠቅማ ፍርደኛውን ተከትላ ለመሄድ እስፊላሂውን ዝግጅት ቀደም ብላ አድርጋለች። ይህንን ግን ለራስክልኒኩቨ አልነገረችውም፤ እርሱም አላነሳበትም። ሁለቱም ግን እንዲያ እንደሚሆን

ያውቁ ነበር። ከእስር ቤት ከመጣ በኋላ አብረው በደስታ እንደሚኖሩ እውቱና ራዝምኪን ለገዛላት ቃል ምላሹን በፈገግታ ሰጠና የእናቱ ሀልፊት እንደተቃረበ መሰራቱን ገለፀ። በመጨረሻም እርሱና ሶንያ ዝውን ጀመሩ።

ከሁለት ወር በኋላ ዳንያና ራዝምኪን ፖርፊሪና ዞሊዋቭ በተገኙበት አነስተኛ ሠርግ ጋብቻቸውን ፈፀሙ። ራዝምኪን ቁርጠኛ አላማ ይዞ ከመንግሥቱም በላይ የአቀደውን እንደሚፈፅም ባለመጠራጠር ዳንያ ሙሉ እምነት አሳደረችበት። ፊት አላማ እንደያዘ ለማንም ግልፅ ሆነ። የከፍተኛ ትምህርቱን ለማጠናቀቅ እንደገና ዩኒቨርሲቲ ገቢ። ባልና ሚስቱ የወደፊት እቅድ እያወጡ ሁኔታዎችን አመቻችተው ወደሳይቢሪያ ለመጓዝ ወሰኑ። እስኪያው ድረስ ግን ተስፋቸውን በሶንያ ላይ ጣሉ።

የራስኮልኒኮቭ እናት የዳንያንና የራዝምኪንን ጋብቻ በማየቷ ብትደሰትም ከጋብቻው በኋላ ይባስ እየተከፋች ሄደች። ራዝምኪን እማቱን ለማበረታታት በማሰብ ስለተማራውና አካል ጉዳተኛ ስለሆነው አባቱ፣ ከአንድ አመታት በፊት ሁለት ሕፃናትን ራስኮልኒኮቭ እንዴት ከእሳት ቃጠሎ እንዳጸናቸውና ራሱ በቃጠሎው እንደተሳዳ ይነግራት ነበር። አእምሮዋ ቢታወክም ቅሉ በቅርቡ ስለልጇ በሰማችው ተደሰተች። ከእልፍ ሂያድ መንገደኛ ጋር ባወራች ቁጥር ታነሳዋለች። በየአውቶበሱና በየሱቀ ሰሚ ባገኘች ቁጥር ስለልጇ፣ ስለታተመለት መጣጥፍ፣ አንዱን ድሀ ተማሪ እንዴት ይረዳ እንደነበር፣ ሕፃናትን ለማዳን ሲል እንዴት በእሳት እንደተቃጠለ መናገር ትጀምራለች። እርሷ የልጇን ስም እያነሳች ባወራች ቁጥር ሌላው ከፍርዱ ጋር በተያያዘ ሁኔታ የራስኮልኒኮቭን ስም አስታውሶ ይነግራትና ሕመሟ ይበባሳል በማለት ዳንያ ስጋት አደረባት። የራስኮልኒኮቭ እናት ልጇ ከቃጠሎ ያጸናቸውን ሕፃናት እድራሻ እስኪማወቅ ድርሳ እናታቸውን ለመጠየቅ ፈለገች። የልጇ ናፍቆት ከፍተኛው እርከን ላይ በመድረሱ ሳይታሰብ ታለቅባለች፣ ትታመማለች፣ ያተከሳትና አእምሮዋ ይታወካል። አንድ ቀን ማለዳ ላይ ልጇ በተሰናበታት ጊዜ ከዘጠኝ ወር በኋላ እመጣለሁ ሲል እንደሰማችና በቅርቡ እንደሚመለስ ተናገረች። ልጇን ለመቀበል መሰናዶ ማድረግና ቤቱን ማፅዳት፣ የራሷን ከፍል ልልጇ ማዘጋጀት፣ የቤት ቀሳቀሶችን መወልወልና አዲስ መጋረጃ መስቀል ጀመረች። ዳንያ በልቧ ብታዝንም እናቷን ከማበረታታት በስተቀር ምንም አልተናገረች። እንደ ልማዷ በሌላ ቀን ያልሆነ ፈጠራ ውስጥ ገቢታ ስታልምና ስታሳክ ከቆየች በኋላ ምሽት ላይ ታመመች፣ ሲነጋ ትኩረቷ ከፍተኛ ደረጃ ላይ ደርሶ ትቃዥ ጀመር። የጭንቅላት ወባ ነበር በሽታዋ። በአስራ አምስተኛው ቀን ሞተች። በቅዠት ላይ እያለች እነርሱ ከገመቱት በላይ ስለልጇ መጥፎ እጣ ተናግራ አለፈች።

ራስኮልኒኮቭ ሳይቢሪያ ከደረሰ በኋላ ዜና ያለማቋረጥ ቢደርሰውም ስለእናቱ ሞት ሳያውቅ ለረጅም ጊዜ ቆየ። በየወሩ ሶንያ በራዝምኪን አድራሻ ወደፒተርስቡርግ ደብዳቤ ትልክና መልስ ይደርሳታል። በመጀመሪያዎቹ ጊዜያት የሶንያ ደብዳቤዎች ለዳንያና ለራዝምኪን ደረቅና የማያጠግቡ ሆነው ታዩ። በመጨረሻ ግን የተከፋውን ወንድማቸውን ሕይወት እንዳለ የሚገልፅ ስለሆኑ የተሻለ መሆን እንደማይችሉ ተረዱ። የሶንያ ደብዳቤዎች የራስኮልኒኮቭን የእስር ቤት ሕይወት እንዳለ በዝርዝር የሚያቀርቡ ነበሩ። የሶንያን ተስፋ፣ ግምት ወይም ስሜት አሳንጦረቀም። የራስኮልኒኮቭን አስተሳሰብና ስሜት ለመግለፅ ከመጥክር ይልቅ መረጃዎችን እንዳለ ማለትም የነገራትን፣ በሚገናኙ ጊዜ ያዘዙትንና

የሚፈልገውን ታላቅ ቃለት። በመጨረሻም ሰንያ የምትፀፈው ሁሉ ትክክል ስለነበር የተነሱትን ወንድማቸውን ሁኔታ በግልፅ ተረዳ።

ይሁንና በመጀመሪያዎቹ ጊዜያት ደብዳቤዎቹ ጻንያንና ራዘምኪንን በመጠኑም ቢሆን አሳስበዋቸዋል። አዘውትሮ እንደሚተክዝና ዝምታን እንደሚያበዛ ባገኘችው ቀጥር ስለደረሳት ደብዳቤ ብትነግረውም እምብዛም እንደማያተኩርና አንዳንዴ ስለእናቱ መጠየቁንና መጠርጠሩንም ሲታወቅ የእናቱን ሞት እንደ አረዳችውና ምንም እንደአልተሰማው የሚገልፁ መልእክቶችን ያዘሉ ነበሩ። ከሌላው አለም ተገልጦ የራሱን ኦሮ ቢኖርም ስለአዲሱ ሕይወቱ ግልፅ አቋም እንዳለው፣ የተሻለ ነገር በቅርቡ እንደማይጠብቅ፣ ከዚህ በፊት አይቶት በማያውቀው አዲስ አካባቢ እንደማይገረም፣ ጤናው አጥጋቢ እንደሆነ ገለፅላቸው። የሚሠራ ከሰጡት ይሠራል እንጂ ልሥራ ብሎ አይጠይቅም። ከእሁድና ከበዐል ቀናት በስተቀር ምግቡ በጣም መጥፎ ስለሆነ በየቀኑ ሻይ ለራሱ ለማፍላት ከሰንያ ገንዘብ እንደወሰደና የምግብ ስሜት እንደሌለው አሳወቀቻቸው። የተቀረውን በተመለከተ ለእርሱ ብሎ መጨነቅ በይበልጥ ስለሚያስከፋው እንዳትጨነቅለት ጠይቋታል። ከሌሎች ፍርዶች ጋር በአንድ አዳራሽ ውስጥ ስለሚኖር ውስጥ ለውስጥ ያሉትን ምሽጎች እንደማያውቃቸውና አዳራሹ የተጨናነቀ፣ ለሰነድና ለጤና ሻጂ መሆን እንዳለበት፣ በጣውላ ላይ ጨርቅ አንጥፎ እንደሚተኛ፣ ሌላ ምንም ነገር እንደማይፈልግ፣ ሆን ብሎ ሳይሆን የወደፊት እጣው ስለማያስጨንቀው ራሱን ጥሎ እንደሚኖር ገልጻል ፃፈችላቸው። በተለይ መጀመሪያ ላይ እየሄደች ስትጠይቀው እንደማይደሰት፣ እንዲያውም ያለ አግባብ እንደሚበላጭባት አልደበቀችም። በመጨረሻ ላይ ግን በጣም ከመልመዱ የተነሳ ለጥቂት ቀናት እንኳን አሟት ሳትጠይቀው ከቀረች ይነገራል። ብዙውን ጊዜ የምትጠይቀው በእለተ ሰንበትና በበጣላት ቀን ከእሱ በቱ በር ላይ ወይም ለጥቂት ደቂቃዎች ካመጡት በጠባቂዎች ክፍል ውስጥ ሆና ነው። በአዘቦት ቀናት ግን ከሚገኙበት ስፍራና ከእቃ መጋዘኖች በመገኘት ትጠይቀዋለች። በከተማው ውስጥ የሴት ልብስ ሰፊዎች ስለሌሉ የልብስ ሰፊት እንደምትሠራና ብዙ ደንበኞች እንዳፈራች፣ ከሰውም ጋር እንደተዋወቀች በመግለፅ ስለራሷ ኦሮ ገለፅላቸው። የእሱ በቱ ሀላፊዎችን አግባብታቸው ራሳትን ከቀለል ያለ ስራ እንዲሰጠውና አንዳንድ ጥቅማጥቅሞች እንዲያገኝ ማድረግን ግን አላወሳችላቸውም። በመጨረሻም ራሳትን ከቀለል ያለ ስራ ስሙ ማግለል፣ በፍርዶች ዘንድም መጠላቱ ለቀናት ያህል በዝምታ መዋጠና በጣም መገርጣቱ ተሰማ። ውሎ አድርጎ በጣም መታመሙንና ፍርዶች በሚታከሙበት ሆስፒታል ውስጥ መግባቱን ሰንያ በመጨረሻው ደብዳቤዋ ላይ ገለፅች።

ለረጅም ጊዜ ታመመ። ቅስሙን የሰበሩት ግን የእስር ቤት ሕይወት ሰቆቃ፤ አድካሚው ስራ፤ አስቀያሚው ምግብ፤ ፀጉሩን መላጨቱ፤ ወይም ልብሱ መንተቡ አልነበሩም። ስቃዩና መከራው ሁሉ ለእርሱ ምንም አልነበረም! እንዲያውም በስራ መድከሙ የጥቂት ሰአት የሰዓም እንቅልፍ በላሚለግሰው ተደስቶባታል። የምግብሱ ሁኔታ ለእርሱ ምኑ ነው? ዝንብ የሚዋቅበት ቀጭን የሳሙን ሾርባ ምኑ ነው? የዩኒቨርሲቲ ተማሪ ባለ ብዙውን ጊዜ የሚያገኘው ያን ዓይነት ምግብ ነበር። የለበሰው ልብሶች ሙቀት የሚለጠና ለእርሱ አደፈር የሚመጥኑ ናቸው። የእስር ቤቱ ሰንሰለት እንኳን አልተሰማውም። የተላጨው ፀገርና የተደረተው ኮቱ ያሳፍረው ይሆን? ከግን ፊት ይቀርብና ነው የሚያሳፍረው? ለንያን ሊያፍር? ለንያ እየተሸቆጠቆጠችለት እንዴት ያፍራታል?

ማፈር ግን እንዴት ይነሳው? ጨዋነት በሳይለው አቀራረቡ በተሰቃየችው በሰንያ ፊት እንኳን አፈረ። ያሳፈረው ግን የተላጨው ፀጉሩ ወይም እጅ እግሩን የተባተባው ሰንሰለቱ ሳይሆን ከብሩ ከፋኛ በመገዳቴና በመዋረዱ ነው። ራሱን እንደወንጀለኛ ቢቆጥር ኖሮ ምንኛ ደስተኛ በሆነ! እንዲያ ቢሆን ኖሮ ሀፍራቱንና ወርደቱን በቻለው ነበር። ግን በራሱ ላይ ቆራጥ አቋም ስለወሰደ ማንም ሊፈልግ የሚችለውን ስህተት ከመፈጸም በስተቀር ያለፈው ድርጊቱን አስቃቂነት ግትር ሀላፊው አልተቀበለውም። እግ ፈንታው ሆነና አጉል ሞት መሞቱና ሳይወድ በግድ አንገቱን ደፍቶ መኖሩ አሳፈረው።

የዛሬው ኑሮው አላማ የለሽ የወደፊቱ ሕይወቱ ደግሞ ራሱን በከንቱ መስዋዕት እያደረገ የሚገኘው መስሎ ታዋው። ከስምንት አመት በኋላ እድሜው ሰላሳ ሁለት ቢሞላ አዲስ ሕይወት መጀመር ቢችል? ምን የሕይወት አላማ ይኖረዋል? አየር ብቻ እየተነፈሰ መኖር? ቀደም ሲል እንኳን ለህሳብ ለተሰፋና ለራሱ ሲል ሕይወቱን ለመስዋት ሺህ ጊዜ ተዘጋጅቷል። ለመኖር ሲባል መኖርን በቂ አድርጎ የቆጠረበት ጊዜ አልነበረም። ከሌላው የበለጠ መስራት የሚችል አድርጎ በወቅቱ ራሱን ያቀረበውም ጠንካራ ፍላጎት ስለነበረው ይሆናል።

ከፀፀት ብዛት ልቡ ተጨማሪና እንቅልፉን አጥቶ ሞትን የሚያስመኝ ሲቃይ እግ ፈንታው ቢሆን! እንዲህ አይነቱ ፀፀት ቢሰማው ምንኛ ደስ ባለው! ተሰቃይቶ ቢያዝ ኖሮ በእርግጥም ትክክለኛ ሕይወት መምራት ጀምሯል ማለት ነበር! እርሱ ግን በወንጀሉ አልተፀፀተም።

ለእስር የዳረገውን ጅልነቱን እያሰበ እንደቀድሞው በራሱ መናደዱ ቀረና ድርጊቱን በሃሻት ሆኖ ከእስር ቤት ሲያሰላሰለው ባለፈው ቀውጢ ወቅት እንደገመተው ሳይሆን የድርጊቱን ጅልነት ካደ።

‘አለም ከተፈጠረ ጊዜ አንስቶ በአለም ላይ ሲኖሩ ከነበሩት አስተሳሰቦች በባለ ሁኔታ እንዴት የእኔ ሀሳብ ጅል ተደርጎ ይቆጠራል? ነገሩን ሰፊ አድርጎ ከአገል አስተሳሰብ በፀዳ መልኩ በጥሞና ካዶት ሀሳቤ የሚያስገርም አይደለም። እናንተ ሁሉንም ነገር መጠየቅ የምትወዱ አልባሌ ፈላስፎች ለምንድነው ከግማሽ መንገድ የምትቆሙት?’ ብሎ አለበ።

የእኔን ድርጊት በአስቃቂነት የፈረጁት ለምንድነው? ወንጀል ስለሆነ ነው? ወንጀል ምን ማለት ነው? ህሊናዬ ንፁህ ነው። ሕግን ጥሼ ጥፋት መፈጸሜና ደም ማፍሰሱ አያጠራጥርም። እንግዲያም ለምትጠቀሙበት ሕግ ስትሉ ግደላች! እንደዚያ ከሆነ ግን በልጣን የጨበጡት ብዙዎቹ በነ አድራጊዎች ገና የበልጣን ኮርቻ ላይ ፈጢጥ ከማለታቸው መገደል ሊኖርባቸው ነው። እነርሱ ስለተሳካቸው ትክክለኛ ክርክር፤ እኔ ደግሞ ስላልተሳካልኝ እንዲህ አይነት እርምጃ የመውሰድ መብት ተነፈገኝ፤ እያለ ከፊት ጋር ተወያየ።

ድርጊቱ አለመሳካቱና የእምነት ቃል መስጠቱ ብቻ ወንጀል እንደሆነ አድርጎ ቆጠረው።

በጊዜው ራሱን ባለመግደሉ ተቆጩ። ወደ ፖሊስ ግቢያ ሂዶ የእምነት ቃል ከመስጠት ይልቅ ራሱን ወንዝ ውስጥ ለመጨመር ለምን አመኑ? የመኖር ፍላጎትን ተቋቁሞ እርምጃ መውሰድ ያስቸግራል ወይ? ሞትን ይፈራ የብረው ስቪድሪጋሎቭ በድፍረት የሞት ፅሞን ጨልጦ የለም?

በእነዚህ ጥያቄዎች ዙሪያ ያለማቋረጥ አሳሳለሁ። ራሱን ለመግደል ባለፈ ጊዜ ራሱን ማታለሉ እንደነበረ ሊረዳ አልቻለም። ጭፍን ስሜት አድርገን ራሱን አለማጥፋቱ ለወደፊቱ ትንሳኤውና እዲስ አይነት ሕይወቱ ቅድመ ሁኔታ እንደነበር አልተገነዘብም።

በደቀሞቼና በርካሽቶቼ የተነሳ ሊቋቋመው ያልቻለው ጫና አድርጎ ቆጠረው። መሰሉን እስረኞች ተመለከትና ሕይወትን በማፍቀራቸው ተገረመ። ለሕይወት ምን ያህል ከፍተኛ ግምት ይሰጡታል! ሰዎች ሕይወትን የሚያፈቅሩትና ከፍተኛ ግምት የሚሰጡት ከእስር ቤት ውጭ ይልቅ በእስር ቤት ነው ብሎ ገመተ። ለምሳሌ ያህል አንዳንድ ዘላኖች ሰንቱን ስቃይ ተቋቁመውታል። በረሀውና ዱሩን ከምንም አይቆጥሩትም። ዘላኑ ከሰላት አመት በፊት የረገጠው ራት ብሎ የሚገኝ ምንጭ፤ ቀበጩን ለማግኘት እንደሚያድርበት ጉንት ሁሉ በድጋሚ ለማየት የሚኖሩቀው ምንጭ፤ በምንጩ ዙሪያስ ያለው ለምሳሌ ሳርና በጫካው ውስጥ የሚዘምሩት ወፎች ብዙ ትርጉም ይሰጡታል ወይ? የእስር ቤት ሕይወትን እየለመደው ሲሄድ ሊገልፃቸው የማይችላቸው ብዙ ምሳሌዎች ተደቀኑበት።

በርግጥ ግን፤ በእስር ቤትም ሆነ በአካባቢው የማያስተውላቸውና ሊያስተውል የማይፈልጋቸው ብዙ ነገሮች ክበሩ። እንገቱን ከመድፋት በስተቀር ቀና ብሎ ለማየት ፈቃደኛ አልነበረም። ይሁንና በመጨረሻ፤ ብዙ ነገሮች አሰገረሙት፤ ከእነመኖራቸው የማያውቃቸውን ነገሮች ማስተዋል ጀመረ። በጣም ያስገረመው ግን በእርሱና በመሰሉቹ መካከል ያለው የማይጠብ ልዩነት ነበር። የሌላ አለም ሰዎች መስለው ታዩት። እርሱም በጥርጣሬና በጥላቻ፤ እነርሱም እንደዚያው ተመለከቱት። በመካከላቸው ለተፈጠረው ልዩነት አጠቃላይ ምክንያቱን ቢገነዘብም እነዚህ ምክንያቶች ስር የሰደዱ መሆናቸውን ከዚህ ቀደም አልተቀበለም። በትውልድ ፖላንዳዊ የሆኑ አንዳንድ የፖለቲካ እስረኞች ክበሩ። ተራውን እስረኛ እንደመሃይም ቆጥረው ይጠሉታል። ራስክሊኒክቭ ግን ባይማሩም በብዙ ረገድ አስተዋይ ናቸው ብሎ ይገምታል። ተራውን እስረኛ የሚያጣጥሉ ሩስያውያንም እንደተሳሳቱ ይገነዘባል።

ሁሉም ጠላው፤ አገላለፀ። በመጨረሻም አይንህ ሳፈር ይሉት ገብ። ምክንያቱን ግን አላወቀም። ከእርሱ ይበልጥ ጥፋተኛ የሆኑት ሳይቀሩ ሳቀበት፤ ተሳለቀበት።

‘አንተ የተማርክ ሰው ነህ! የተማረ ሰው መጥረቢያ ይዞ ግድያ ለመፈፀም አይሄድም’ እያሉ ወረፉት።

በአንድ የሁዳይ ቀን ከሌሎች የክፍሉ እስረኞች ጋር ቤተክርስቲያን ለመሰለም ተራ ደረሰውና ሄዶ ፀሎት አደረሰ። ያም ሆኖ ግን አንድ ቀን ግብግብ ፈጥረው ሊበሉት ተነሱ።

‘በእግዚአብሔር ስለማታምን መሞት ይኖርብሁ!’ እያሉ ሮሳሳቸው።

ሌላ ለግዚአብሔር ወይም ስለሀይማኖት አንስቶላቸው ጭራሽ ባያውቅም ለማን አይደለም በሚል ሊገድሉት ፈለጉ። እርሱ ግን በከምታ ተውጦ መልስ ሳይሰጣቸው ቀረ። አንዱ እስረኛ በንዴት ጦፎ ጉበ ሊልበት ነበር። ራስኩልኒኮቭ በርጋታና በከምታ ጠባቀው፤ በፊቱ ላይ ምንም ለውጥ ሳያሳይና ዝንፍ ሳይል ተመለከተው። ወዲያውኑ ጠባቂ በመከላከቻው ባይገባ ኦሮ ደም ይፈስ ነበር።

ሌላው ግራ ያጋጣው ነጥብ በዚያ ያለው ሁሉ በሶንያ ላይ ያሳየው ትኩረት ነበር። ከእነርሱ ውስታ ለማግኘት አልሞከረችም፤ የሚያጋጥሟትም በአብዛኛው በሰራ ላይ ሆነው፤ ወይም ደግሞ እርሱን ለመጠየቅ ስትመጣ አልፎ አልፎ ነው። እንዲያም ሆኖ ግን ሁሉም ያውቋታል፤ እርሱን ብዙ እንደምትመጣጥና የትና እንዴት እንደምትኖር ያውቃሉ። ገንዘብ አትሰጣቸውም፤ ወይም የተለየ ነገር አታደርግላቸውም። አንድ ጊዜ ብቻ ለጽ በዐል ምግብ ይዛላቸው መጥታለች። ቀስ በቀስ ግን በእነርሱና በሶንያ መካከል ግንኙነቱ ተጠናክረ። ለቤተሰቦቻቸው ደብዳቤ ሳይቀር እየፈፈች በፖሊታ ቤት ትልክላቸዋለች። እነርሱን ለመጠየቅ የሚመጡ ዘመዶቻቸው አድርጎ እየተሳሉ እቃም ሆነ ገንዘብ የሚተውት ከሶንያ ዘንድ ነው። ሚስቶቻቸውና ቁባቶቻቸው ስለሚያውቋት እየሄዱ ይጠይቋታል። ራስኩልኒኮቭን ለመጠየቅ ወደሰራ ቦታ ስትመጣ ወይም ደግሞ ለሰራ በተንቀሳቀሱ ጊዜ ከተገኙት እስረኞቹ ባርኔጣቸውን ከፍ አድርገው ምሲጋና እየደረደሩ ለዚህች ድንገተ ለምታክል ቤት ሰላምታ ያቀርቡላታል። የአፀፋ በላምታዋን ከፈገገታ ጋር ስትመልስ ሁሉም ይደሰታል። በአረማመዳ ሳይቀር ይደሰቱና ዞር ብለው እያዩ ያመሰግኗታል። እጥር ምጥን ማለፏን እያደነቀ ያሞክሷታል። ለምን እንደሚያመሰግናት ግን አያውቁትም። ትንሽ ሲያማቸው እንኳን እርዳታ ለማግኘት ወደ እርሷ ይሄዳሉ።

በሁዳይ የመጨረሻዎቹ ሳምንታትና በፋሲካ የመጀመሪያዎቹ ቀናት ራስኩልኒኮቭ በሆስፒታል ተኛ። ኪሕመሙ እንዳገገመ ሲያተከሰውና ሲያቃገው በነበረ ጊዜ የታየውን ሕልም አስታውሰ። በሕልሙ መሠረት ከእስያ ተነስቶ እውጮፓን ባዳረሰ ወረርሽኝ መላው አለም ይንከታከታል። ከጥቂቱ በስተቀር ሁሉም ለውድመት ይዳረጋሉ። በአዳዲስ አይነት ጀርሞች የሚለኩት ሁሉ ወዲያውኑ እብድና ለመሞት ይሆናሉ። በወረርሽኙ የተጠቀሱትን ሰዎች ያህል እውነትን በመፈለግ ረገድ ብልህና ጠንካራ አድርገው ራሳቸውን የቆጠሩ ከዚህ ቀደም አልነበሩም። ውሳኔዎቻቸውን፤ የሳይንቲፊክ መደምደሚያዎቻቸውንና የሞራል አቋማቸውን የማይናወፁና የማይለወጡ አድርገው ይቆጥራሉ። መንደሩ፤ ከተማውና ሕዝቡ በወረርሽኙ ተለክፈው ተናወጡ። በስጋት ተዋጡ። እርስ በርስ ሳይግባቡ ቀሩ። እውነት ያለቸው በእርሱ ውስጥ ብቻ እንደሆነች አድርጎ እያገዳገዱ ስለሚቆጥር መሰሉን በተመለከተ ጊዜ ይከፋና ደረቱን ይደቃል፤ እጆቿን አጣጥፎ ያለቅሳል። ማንን እንደሚከታ ወይም ውሳኔ እንዴት እንደሚያስተላልፉ አያውቁም፤ ሰናዩንና እኩዩን በመለየት ረገድ አንድ አይነት

አቋም አይዘውም። ማንን እንደሚወክሉ ወይም ከወንጀሉ ሃሳብ እንደሚያደርጉ አያውቁም። ውህ ቀጠነ ብሎ አንዱ ሌላውን ይገድላል። ጦር ሠራዊት ቢደራጅም ይህ ጦር ግስጋሰውን ሲጀምር ሳይታሰብ እርስ በርሱ ይፋላምና ይበታተናል። ወታደሩ በሳንጃና በጨቢ እየተሞሻለቀ ይጠፋፋል። የኮሎኔል ሩጅ ይሰበሰብና ማን እንደሰበሰበው ወይም ለምን እንደተሰበሰበ የሚያውቅ የለም፤ ሁሉም በስጋት ላይ ነው። ሁሉም የየራሱን ንድፈ ሀሳብ በሰሚያራምድና መፍትሔ በሰሚያቀርብ መስማማት እያቃቃቸው በዘልማድ የሚታወቁት ሙያዎች ቦታ ያጣሉ፤ ማረስ ይቀራል። በየቦታው ሰዎች ይከላከሉና ውሳኔ እያስተላለፉ ላለመለያየት ይማማሉ። ወዲያውኑ ማን ከወሰኑት ውጪ መሰራት ይጀምራሉ። እርስ በእርስ መወካጀጃ ይያያዙና እየተፋለሙ ያልቃሉ። የሰደድ እሳት ይነሳል፤ ረሀብ ይዛመታል፤ ምድራቱም ለውድመት ትዳረጋለች። ወረርሽኝ በየቦታ ይሰፋፋል። አዲስ የሰው ዘርና ሕይወት ለመጀመር፤ ምድራቱን ለማደስና ለማፅዳት የተመረጡት ብቻ ከዚህ አደጋ ቢደኑም እነዚህን ሰዎች ያየ ወይም ድምፃቸውን የሰማ የለም።

ራስኮልኒክቭ ይህ ትርጉም የለሽ ቅዠት በአሳዛኝና አስቃቂ ሁኔታ በአእምሮው እየተመላለሰ ለረጅም ጊዜ እንዳይቆይበት ሲጋ። የትንሳኤ በአል ከተባበረ ሁለተኛ ሳምንቱን ይዟል። ቀኑ ደማቅና ብሩህ ነው፤ በእስርቤቱ ውስጥ በየክፍሉ ያሉት የብረት መስኮቶች ተከፍተው ከሰራቸው ያሉ ወታደሮች ወደፊትና ወደኋላ በሰልፍ ይጓዛሉ። ሶንያ ወደ ሆስፒታል ሂዳ የጠየቀችው ለሁለት ጊዜ ብቻ ነው፤ ለመጠየቅ ልዩ ፈቃድ በማስፈለጉ ተቸገረች። ይሁንና ሊመሻሽ ሲል ወደ ሆስፒታሉ ትጥር ግን እየሄደች ራስኮልኒክቭ የተሻበትን ክፍል መስኮት ለደቂቃ ያህል ከርቀት ትመለከታለች። ታዲያ ከሕመሙ ቀስ በቀስ እያገገመ ራስኮልኒክቭ አንድ ቀን ምሽት ላይ ከእንቅልፉ እንደነቃ ወደ መስኮቱ እየሄደ ሲንሸራሸር ሶንያን ከሆስፒታሉ በር ላይ ሆና በርቀት ተመለከታት። የሆነ ነገር የምትጠየቅ መስጠት ቆማለች። የሆነ ነገር ልቡን የወጋው መሰለውና ወዲያውኑ ፊቱን ከመስኮቱ መለሰ። በማግስቱ ሶንያ ሳትመጣ ቀረች። በሚቀጥለውም ቀን እንዳሁ። በጉትት ይጠብቃት እንደዘነገር አስተዋለ። በመጨረሻም ከሆስፒታል ወጥቶ ወደ እስር ቤት ሲመለስ ሶንያ መታመሟንና ከቤት መውጣት አለመቻሏን እስረኞች ነገሩት።

በጣም ስለተጨነቀ ሰው ሳክባት። ወዲያውኑም ሕመሟ ለአደጋ እንደማይሰጣት ሰማ። ሶንያ የራስኮልኒክቭን መጨነቅና መጠበብ ተገንዝቶ እንደተሻሻለና በቅርቡ ወደሰራ ቦታው መጥታ ልትጠይቀው ተስፋ እንዳላት የሚገልፅ በእርሳስ የተፃፈ ማስታወሻ ሳክባት። ማስታወሻውን እንዳያዘበ የልቡ ትርታ ጨመረ።

ፅላቱ ሞቃትና ብሩህ ስለዘነገረ ከወንዝ ዳርቻ ወዳለውና ሽኩዝ ወደሚመረትበት ቤት ሄዶ ለመሰራት ከሟቱ አስራ ሁለት ሰአት ዝውን ጀመረ። አብረውት የተሰማሩት ሶስት እስረኞች ብቻ ነበሩ። አንዱ እስረኛ በጠባቂ ታጅቦ አንዳንድ መሣሪያዎችን ለማምጣት ወደ ምድር ቤት ሲሄድ ሌላው እንጨት እየፈለጠ ወደምድጃው ይከታል። ራስኮልኒክቭ ከማምረቻው ቤት ወጥቶ ወደወንዙ ዳርቻ አቀና። ለማምረቻ ከሚውለው እንጨት ላይ ተቀምጦ ሰው ዝር የማይልበትን ወንዝ መመልከት ጀመረ። ጨፈውን አሻግሮ ሲያይ የተንጣለለ መሬት ከፊቱ ተደፋነበት። ወንዙ ሲፈስ የሚሰጠው የለሰለሰ ድምፅ በጆሮው ተንቆረቆረ። የፀሀይ ብርሀን በተሳበሰበው ጨፈ ላይ ከርቀት ሲታይ ነጠብጣብ የሚመስሉትን

የዘላን ድንኳኖች ተመለከተ። በዚያ ሰፍራ ሃሽት ሰፍኗል፤ እርሱ ነጥረውቃቸው የተለዩ ሰዎች ይኖራሉ፤ የአብርሃምና የተከታዮቹ ዘመን ያሳበቃ ይመስል ጊዜ ራሱ ባለበት ተገትሮ ወደፊት መሄዱን ያቆመበት ሰፍራ ይመስላል። ራስኩልኒኮቭ ከፊት ለፊቱ ካለውና ከተንግለለው መስክ ላይ አይኑን ሳይነቅል ተቀምጧል። ሁሉ ወደቀን ሕልምና ራእይ ቢሸጋገርም የብቸኝነት ስሜት ተጠናውቶት ረበሸው።

ሳያሰበው ሶንያ ድምጿን አጥፍታ መጥታ ፍሮ ከአጠገኑ ተቀምጧለች። በጣም ማለጻ ስለነበር ቁፋ ይጋረፋል። የነተበ ኮፒንና አረንጓዴ ነጠላዋን ደርግለች። ከሕመሟ ሙሉ በሙሉ እንዳገመች ፊቷ ያስታውቃል - ምጥጥ ያለና የገረጣ ፊት። ደስታና ደግሽት የተመላበት ፈገግታ አሳየችው፤ እንደተለመደው ግን ሀፍረት በተላበሰ ሁኔታ እጇን ዘረጋችለት።

ሁልጊዜም ቢሆን እጇን የምትዘረጋለት ከሀፍረት ጋር ነው፤ እንዳንዴማ ያመናጭቀኛል የሚል ፍርሀት ያደረባት ይመስል አትዘረጋለትም። ሁልጊዜም ቢሆን ከእርሷ ጋር ሲገናኝ የሚከፋው ይመስል እጇን በቸልታ ያሰጣታል። አልፎ አልፎ ሁኔታው ያስፈራትና በጣም ተቀይሮው ትሄዳለች። አሁን ግን እጃቸው አልተሳቀቀም። ፈጥኖ ካያት በኋላ ምንም ሳይናገር አይኑን መሬት ላይ ተከለ። በጊዜው ጠባቂው ባለመኖሩ ብቻቸውን ነበሩና ያያቸውም የለ።

እንዴት እንደሆነ ባያውቀውም የሆነ ነገር ነዘረውና እጇን እግሯ ላይ አሳረፈው። ጉልበቷን ይዞ አለቀሰ። በመጀመሪያ ላይ በጣም በመፍራቷ ፊቷ ተለወጠ። ዘላ በመቆም የሰራ አካላት እየተንቀጠቀጠ ተመለከተችው። ወዲያውኑ ግን ሁሉንም ነገር ተረዳች። ከደቡታ ብዛት አይኗ አበራ፤ ያለአንዳች ጥርጣሬ እጅግ እንደሚያፈቅራት ተገነዘበች፤ በመጨረሻም ለረጅም ጊዜ ስትመኘው የነበረው ቅጠት እውን ሆነ።

ለመነጋገር ፈልገው አልቻሉም፤ አይናቸው እንባ አዘለ። ሁለቱም ቀጭንና ከሲታ ቢሆኑም በዚያ በሕመምተኛ ፊት ላይ የአዲስ ተሰፋ ኃላፊ የአዲስ ሕይወት ትንሳኤ እያበራ ነበር። ፍቅር አበበና ወደሕይወት አመጣቸው፤ የአንዱ ልብ ለሌላው ልብ የሕይወት ምንጭ ሆነ።

ሁሉንም በትእግላት ለመጠበቅ ወሰኑ። ሌላ ሰባት አመት መጠበቅ ነበረባቸው፤ እስከዚያው ድረስ ግን የቱን ያህል ስቃይና ደስታ ቢፈራረቅበትም፤ ወደሕይወት መመለሱ በሰራ አካላቱ ሲሰራጭ ተሰማው። የእርሷ መኖር ለእርሱ ሕይወት ሆነ።

በዚያኑ እለት ምሽት የእስር ቤቱ በር ሲዘጋ ራስኩልኒኮቭ ከአልጋው ላይ ተጋድሞ ስለሶንያ አሰበ። ጠላቱ የነበሩት እስረኞች በተለየ ሁኔታ የሚመለከቱት መሰለው። እናርሱን እስከሞገጋገር ድረስ፤ ሲያነጋግራቸው በወዳጅነት መልስ ሰጡት። ከእንግዲህ ሁሉም ነገር መቀየሩም አይደለ?

እንደገናም ስለ እርሷ አሰበ። ያለማሰሰስ እንዴት እንዳሰቃያትና ልቧን እንዳቆሰለው አስታወሰ። የጣውን ምጥጥ ያለ ፊቷን ቢያስታውስም አልተጨነቀም። ከእንግዲህ ወዲህ ስቃይዋን በፍቅር እንደሚከሰው ተገንዝቧልና ነው።

ያለፈው ስቃይ በአሁኑ ጊዜ ምን ትርጉም ይኖረዋል? ሁሉም ነገር የፈጸመው ወንጀልና የተወሰነበት ቅጣት ሳይቀር የማያውቀው እንግዳ ነገር መሰሉ ታየው። ይሁንና፤

ያለማቋረጥ ለረጅም ጊዜ ለማሰብ፣ ወይም በተወሰነ ነገር ላይ ለማተኮር በዚያን ምሽት አልቻለም። ከዚህም በተጨማሪ ረጋ ብሎ ችግሮቹን በሚፈታበት ደረጃ ላይ ሳይሆን ስሜቱ ብቻ ነበር የናኘው። ሕይወት የለውጥ ሂደትን ተከትላ የተለየ ነገር በአእምሮው ውስጥ በሕሊናው ነበረች።

ከትራቱ ስር የተቀመጠውን የአዲስ ኪዳን መፅሐፍ ሳያሰበው አንሳው። መፅሐፉ የእርሷ ነው። ስለአላዛዘ ትንሳኤ ያነበበችለት ከዚያው መፅሐፍ ነበር። የእስር ቤት ሕይወቱን እንደጀመረ ሀይማኖቷን እየሰበከችለትና ከመፅሐፍ ቅዱስ እያወራችለት ተፅእኖ እንዳታሳድርበት ስጋት ነበረው። የሚዛርመው ግን ስለዚህ ጉዳይ እውስታለትም ሆነ የአዲስ ኪዳን መፅሐፍን እንዲያነብ ጠይቃው አታውቅም። ይሁን እንጂ ከመታመሙ በፊት እንድታመጣለት የጠየቃት አርሱ ራሱ ነበር።

መፅሐፉን አሁንም ቢሆን ገልጦ ባያነበውም፣ 'የእርሷ ፅናት፣ ቢያንስ ስሜቷና ፍላጎቷ የእኔም ሊሆን ይችላል ወይ?' የሚል ሀሳብ በአእምሮው ተመሳለሰ።

በዚያን አለት እርሷም ቢሆን ተረብሻ ከዋለች በኋላ ምሽት ላይ እንደገና ታመመች። ይሁንና፣ ከልክ በላይ ተደሰተች። የቀራት ሰባት አመት ብቻ ነው፤ በተወሰነ ወቅት ላይ ደስታቸውን 'ማጣጣም' እንደሚጀምሩ በመተማመን ይሄን ሰባት አመት እንደሰባት ቀን ለመቁጠር ተዘጋጁ። አዲሱ ሕይወት በከንቱ እንዳልተሰጠውና ወደፊት ታላቅ የጀግንነት ስራ በመፈፀም መስዋእትነት መክፈል እንደሚኖርበት እንኳን አልተገነዘበም።

ይህ ግን የአዲስ ታሪክ ጅማሬ፣ ሰው በድጋሚ የሚወለድበት ታሪክ፣ ቀስ በቀስ የሚጠናከርበት ታሪክ፣ ከአንዱ አለም ወደ ሌላው አለም የሚሸጋገርበት ታሪክ፣ ከአዲስና እስካሁን ድረስ ከማይታወቅ እውነታ ጋር የሚተዋወቅበት ታሪክ ነው። አዲስ ታሪክ ሊቃኘው ይችል ይሆናል - የአሁኑ ታሪካችን ግን አቢቃ።

የፊዮደር ደስቶየቭስኪ አጭር የህይወት ታሪክ

የአንድ የጦር ሠራዊት ዶክተር የነበረ ሰው ሁለተኛ ልጅ የሆነው ደስቶየቭስኪ በሞስኮ ከተማ ተወለደ። ትምህርቱን በዜቱና በግል ትምህርት ቤት የተከታተለ ሲሆን እናቱ በ1837 ዓ.ም ከሞተች ከትንሽ ጊዜ በኋላ ወደ ቅድስት ፒተርስበርግ ከተማ ተላከ። እዚያም በከተማው በሚገኝ ክሊጅ ገብቶ በወታደራዊ ምህንድስና ተመረቀ። አባቱ ደግሞ ወደአንጎላ በመፍሰስ ምክንያት በተፈጠረ የሽግግር በሽታ በ1839 ዓ.ም ሞተ። በሌላ በኩል ደግሞ ጢሰኞች እንደገደሉት በስፋት ይወራ ነበር።

ደራሲ፣ ጋዜጠኛና የአጫጭር ተረቶች ፀሀፊ የሆነው ራሲያዊው ፊዮደር ደስቶየቭስኪ (1821-1881 ዓ.ም) ወደሰው ልጅ ነፍስ ጠልቆ የመግባት ሀይል ባለውና በስነልቦናዊ አተራረብ በተዋበው የአፃፃፍ ስልቱ በ20ኛው ምእተ ዓመት የረዥም ልቦለድ አፃፃፍ ላይ ግልፅ ተፅእኖ ያሳደረ ብሪሪኛ ነው።

በወታደራዊ ምህንድስና የሰለጠነው ደስቶየቭስኪ በ1844 ዓ.ም ወትድርናውን ትቶ እየሃፈ መኖር ይመረጠው። በ1846 ዓ.ም የበኩር ስራው የሆነው "Poor Folk"፣ ቀጥሎ የሚጥል በሽታ ስለተጠናወተውና መጨረሻ ላይ ስልጣኑን ስለተማው ሰው የሚያወላው "The Double" የተሰኘት መግለጫቱ ለህትመት በቅተዋል።

ደስቶየቭስኪ ተምኔታዊ ሶሻሊዝም አራማጅ ወደ ሆነ ቡድን በ1846 ዓ.ም ተቀላቀለ። በ1849 ዓ.ም ታስሮ ሞት ከተፈረደበት በኋላ የሞት ፍርድ ተሸርለት በከባድ የጉልበት ስራ እንዲቀጣ ስለተወሰነ ወደሳይቤሪያ ተጓዘ። ለአራት ዓመት ያህል በከባድ ስራ ተሰማርቶ ከቆየ በኋላ ከሚፖላቲንላክ በተባለ ቦታ በወታደርነት ተጨማሪ አራት ዓመት አገለገለ።

ደስቶየቭስኪ ሀይማኖታዊ ተልእኮ የሚያራምድ ፀሐፊ ሆኖ በ1854 ዓ.ም ወደ ፒተርስበርግ ከተመለሰ በኋላ በሳይቤርያ ካሳለፈው የግዞት ኑሮ የመነጨ ሶስት መግባፍትን ማለትም ስለ እስር ቤት ኑሮ የሚያትተውን ልቦለድ "The House of the Dead"፣ በጨዋ፣ ስርዓት ተማር ተምኔታዊ ሶሻሊዝም በማቀናቀን አምነቱን የገለፀበትን "The Insulted and Injured"፣ ከዚያም ስለ ምእራብ አውሮፓ ጉዞው ትዝብቱን ያሰረፈበትን "Winter Notes on Summer Impression" በ1860 ዓ.ም ፅፏል።

በ1857 ዓ.ም ማርያ ኢሳየቭ የተባለች ባሏ የሞተባት የ29 ዓመት ሴት አገባ። ከሁለት ዓመት በኋላ የውትድርና ስራውን የለቀቀው ደስቶየቭስኪ መጨረሻ ላይ የፖላንድን አመሰ አስመልክቶ ባወጣው ፅሁፍ ምክንያት በታገደው "Time" በተባለ ወርሀዊ መፅሔት ከ1861-1863 ዓ.ም በእዘጋጅነት ሠርቷል።

በ1864 እና በ1865 ዓ.ም በሚስቱና ወንድሙ ሞት ምክንያት ከእቅሙ በላይ የሆነ አራጣ በመውሰድ ለከባድ ችግር የተዳረገ ሲሆን በዚህ ላይ የቱማርተኝነት ልምድ ኑሮውን ይበልጥ አበላሽቶበታል። በ1866ዎቹ በአገሪቱ ከተከሰተው ነውጥ በመነሳት በውጭ ሰው ስነ ልቦናዊ ጥናት ላይ ተመስርቶ የተዘጋጀው "Notes from the Underground" ደስቶየቭስኪ ላጭረው ውበት የተሳበሰ የአፃፃፍ ስልት ወሳኝ ሚና ተጫውቷል። ይህ ረዥም ልቦለድ አካምሮው የተቃወሰ ሰው በሚያደርገው ነብዛዜ ጀምሮ በመንፈስ እንደገና በመወሰድ ተስፋው ሲያቆጠቁጥ ይታይበታል። ወንጀልና ቅጣት በ1866 ዓ.ም፣ ልዑል ሚኸኪንን ክርስቶስ አስመስሎ ያቀረበበት "The Idiot" በ1868 ዓ.ም፣ የ "ኒሒልዝምን" የፍልስፍና ጓዳ የጻፈበት "The Possessed" በ1871 ዓ.ም ታትመውለታል።

ደስቶየቭስኪ ስኒትኪን የምትባል የ22 ዓመት ወጣት ፀሀፊውን በ1867 ዓ.ም አገባ። ከፊተኛው ባለቤቷ ጋር የነበራትን ችግር ያውቅ ስለነበር እንደተጋቡ ሁሉንም ለማስረሳት ይዟት ወደ ውጭ ተጓዘ። በ1871 ዓ.ም ከውጭ ቆይታቸው እንደተመለሱ "The Brothers Karamazov" በሚል ርእስ ያዘጋጀው መጽሐፍ በ1879-80 ዓ.ም ታትሞ እንደወጣ ራሲያ ካፈራቻቸው ታላላቅ ፀሐፊዎች አንዱ ሆኖ ለመታወቅ በቃ።

እድሜ ልኩን በሚጥል በሽታ ሲሰቃይ የኖረው ደስቶየቭስኪ የካቲት 9 ቀን 1881 ዓ.ም የህይወት ራጫውን ጨረሰ። በቅድስት ፒተርስበርግ ከተማ አርፎ እውቅ በሆነው በአሌክሳንደር ኔቭስኪ ገጸም ተቀበረ።